ion drăguşanul

povestea aşezărilor moldovene

U V

Cluj-Napoca, 2024

Coperţile:

Descălectatul lui Dragoş Vodă

de

Constantin LECCA

(1807-1887)

Serbările în memoria lui Ştefan cel Mare,
la Cetatea Sucevei, în 1904

fotografie de

Julius CHRZANOWSKI

(1866-1940)

Precuvântare:

Urmaşii cui?

De la *Istoria pentru începuturile romanilor în Dachia* (Buda, 1812), spiritualitatea românească, înrădăcinată în cea a romanilor de către Petru Maior, a fost, în fapt, retezată de „vremurile şi mai cărunte”[1] ale legendarului Moş Timp, deşi *Saturnaliile*, de pildă, în care toţi continuatorii lui Petru Maior se resemnează să identifice toate obiceiurile românilor, nu au fost altceva decât omagieri ale lui Moş Timp (Cronos, la greci; Cernunos, la celţi), reper mitic dezlânat descifrat, în condiţiile în care cultura română nu s-a raportat şi nu se raportează la culturile lumii, pe care, în fond, aproape mimetic le mărturiseşte. Un moto mai mult decât convingător, „Cu anevoie este a nu grăi adevărul”, protopopul Petru Maior izbutea, în 1812, să centralizeze informaţii din scrierile autorilor vechi, precum Paulus Orosius, Constantinus Porphyrogenetus, Eutropius, Iulianus, Dio Cassius, Strabo, Iulius Capitolinus, Ptolemaeus Alexandrinus, Aelius Spartianus, Trebellius Pollio, Orosius, Ovidius, Vopiscus, maghiarul Thuroczi etc., şi să contureze, suficient de exact, istoria vechii Dacii, în ceea ce priveşte oglindi-

[1] *Transilvania,* Anul VIII, Nr. 5, 1 martie 1875, p. 51

rea conflictelor ei cu lumea mărturisitoare. Şi cum, în acele vremuri, Christian Engel şi Franz Joseph Sulzer negau continuitatea elementului latin în Dacia, Maior află şi prezintă dovezile statorniciei, inclusiv prin metoda raportării limbii şi obiceiurilor româneşti la cele romane, din care s-ar şi trage.

Prin intermediul lui Franz Joseph Sulzer[2], care prelua şi, de fapt, statornicea „fabula care spune că romanii în suta a treisprezecea de peste Dunăre au venit în Dachia", „fabulă" susţinută şi de Engel, dar care „vedea" migraţia în secolul IX, iar Sulzer, începând cu secolul XIII[3], „mitologia" lui Maior[4], prezentă lui Sulzer prin viu grai şi acceptată de acesta şi în baza unor cercetări proprii, străvechea spiritualitate românească era denaturată, ulterior, şi de mai toţi autorii occidentali, iar recursurile rare ale folcloriştilor români la operele europene nu fac decât să întărească, aparent argumentat, teoriile lui Petru Maior – admirabile în 1812, dar nu şi în veacurile care au urmat, când, „pentru a restabili contactul cu

---

[2] Sulzer, J. F., *Geschichte des Transalpinischen Dnciens,* Wien, 1782, t. II, pp. 405-412

[3] Maior, op. cit., pp. 244-256

[4] „Eu, odată, i-am spus lui Sulzer un lucru, încă din pruncia mea din veşti pustii auzit. Când mă dusei altă dată la dânsul, văd că el a însemnat lucrul acela ca un adevăr în istoria Ardealului, care atunci o alcătuia. Destul m-am nevoit a-i arăta că nici o dovadă nu este a lucrului aceluia; şi altminteri s-a întâmplat; ci fiindcă spusa cea dintâi fusese după gustul lui: nici nu vrea să audă cuvântarea mea, cu care vream să-i arăt adevărul" – Maior, op. cit., p. 247

strămoşii mitici”[5], nu ne-au mai rămas decât ritualicele obiceiuri, din ce în ce mai deşarte de iniţial şi iniţiere.

Contează, oare, aceste „eresuri” străvechi, care, în fond, în vremuri cărunte au avut „un caracter filosofic cu adevărat progresiv”[6] şi care, după Lévi-Strauss, reprezentau „caracteristicile excepţionale ale acestei gândiri pe care o numim sălbatică şi pe care Comte o califică de spontană”? Fără îndoială că nu, fără îndoială că da, funcţie de fiecare om în parte. Iar pentru identitatea spirituală românească încă mai păstrează, dacă mai punem preţ pe ea, fiecare relaţionare a singularelor obiceiuri româneşti cu elementele „gândirii spontane” a Timpului sacru, şi poziţionează această spiritualitate a românilor drept moştenitoare, deşi e bine să conştientizăm că nu doar noi, ci toate neamurile euro-asiatice descind din acelaşi ecumen.

Revenind la importantul op al protopopului Petru Maior, care, începând cu capitolul „Pentru începutul limbii romaneşti” (niciodată nu vorbeşte despre români şi româneşti, ci despre „romani” şi „romaneşti”), ia în discuţie argumentul lingvistic şi mitologic latin, fără să îndrăznească presupunerea conform căreia limba şi mitologia românilor sunt mult mai vechi decât limba şi obiceiurile romanilor, deşi înţelesese „cum că alta a fost limba latinească cea îndreptată sau corectă şi alta cea ce răsuna în gura poporului latinesc”[7], Maior susţinând că

---

[5] Eliade, Mircea, *De la Zalmoxis la Genigis-Han,* HUMANITAS, 1995, p. 58
[6] Lévi-Strauss, Claude, *Gândirea sălbatică*, Cap. VIII, *Timpul regăsit*, Editura Ştiinţifică, Bucureşti 1970, pp. 383, 384
[7] Maior, op. cit., p. 302

limba latină s-ar fi format pe un filon străvechi, cel al gintei sabinilor[8], gintă în care, începând cu „răpirea sabinelor”, descoperă, ca şi Franz Joseph Sulzer, şi rădăcina tuturor obiceiurilor românilor şi mai ales a dansurilor căluşăreşti.

În paralel cu folcloriştii, jalnici epigoni ai lui Maior şi Sulzer, marii gânditori ai Europei, inclusiv românii, descifrează o altfel de istorie a culturii, o altă sincroneitate a festivităţilor magice, specifice timpului liturgic, deci momentelor sărbătoreşti, propice pentru intrarea în armonia universală, ceea ce constituia, în fond, datul religios primar, pe care, peste milenii, după spusa lui Hippo Augustin, Iisus Hristos l-a preluat în întregime, el fiind „luceafărul de dimineaţă”, care vestea lumina, cel care „şi-a făcut sălaşul în Soare”, fiind, conform Psalmului 18 al lui David, Dumnezeu-Tatăl, care, la începuturile mitologice era „Dumnezeu-Timpul”. Deci, orice demers de recuperare a memoriei străvechi ar trebui să înceapă cu „un Strămoş mitic (care) dă naştere unei noi omeniri”[9], prin fiecare retrăire cosmologică, ştiut fiind că, în limbajul filosofilor culturii, „*Cosmogonia este manifestarea divină supremă*, gestul exemplar de putere, de îndestulare, de creativitate”[10]. Acest strămoş mitic este, în toate culturile lumii, „Tatăl Ceresc” şi doar în mitologia română Moş Timp. „Moş” sau „stâlp” înseamnă străbunul care a ieşit din indiviziune, el fiind *ultimul strămoş* şi *primul străbun*. Deci, Moş Timp este ultimul „zeu” şi pri-

---

[8] Maior, op. cit., p. 305

[9] Eliade, Mircea, *Imagini şi simboluri*, HUMANITAS, 1994, p. 89

[10] Eliade, Mircea, *Sacrul şi profanul*, Cap. II, *Timpul sacru şi miturile,* HUMANITAS 2000, p. 62

mul antecesor al unui neam, chiar dacă, aşa cum observa Nicolae Densuşianu, există o identitate „Zalmoxis = Saturnus senex = Zeul-moş”[11], că „în o colinda saturnică românească, „bătrânul” sau „moş” Crăciun apare sub numele de *Tatăl*”[12], că „Saturn mai avea epitetul *bătrânul, moşul, zeul cel vechi*”[13], iar „acelaşi titlu de *Zeul-moş* (*deus vetus* sau *avus*) îl avea Saturn şi la Daci”[14].

Deci, toate ritualurile înnoirii erau închinate, întro istorie primordială, Timpului, fie ca zeu („generaţiile Devas (zeilor)” din *Mahabharata*[15]), fie ca moş, deşi „Părinţii şi Zeii sunt una”, dar se sărbătoresc, „la Luna nouă, părinţii (Pitris), la Luna plină, zeii (Devas)”[16], pentru că „**Timpul este Creatorul**. Există două căi, de nord şi de sud… calea din sud este Calea Strămoşilor… calea din nord este Calea Astrală, Calea Nemuririi”[17]. Şi desigur că există şi „o *istorie primordială* şi această istorie are un *început*: un mit cosmogonic propriu-zis sau un mit prezentând primul stadiu, germinal, al lumii”[18].

---

[11] Densuşianu, Nicolae, *Dacia Preistorică*, Bucureşti 2002, p. LXVII, notă

[12] Densuşianu, Nicolae, *Dacia Preistorică*, Bucureşti 2002, p. 207, nota 4

[13] Densuşianu, Nicolae, *Dacia Preistorică*, Bucureşti 2002, p. 207

[14] Densuşianu, Nicolae, *Dacia Preistorică*, Bucureşti 2002, p. 212

[15] *Mahabharata,* de Krishna-Dvaipayana Vyasa, Bherata Press, Calcutta, 1884, I, p. 4

[16] *Mahabharata,* VII, p. 65

[17] *The Ten Principal Upanishads,* Traducere de Shree Purohit Swami şi W. B. Yeats, Faber and Faber Limited, London, Cartea *Prashna-Upanishad* 2, p 40

[18] Eliade, Mircea, *Nostalgia originilor,* HUMANITAS, 1994, p. 122

De strămoşii mitici s-au ocupat mulţi filosofi şi teologi, eforturile lor fiind încununate de concluzii aproape identice. În capitolul *„Tatăl suprem" şi strămoşii mitici*, Mircea Eliade susţinea, pe bună dreptate, că în toate mitologiile lumii există „reprezentarea acelui *primordium* al Marelui Tată ceresc"[19]. De aici şi împărţirea oarecum istorică între „Timpul sacru" şi „timpul profan"[20], cu precizarea că, „între aceste două feluri de timp există, bineînţeles, o ruptură; dar, prin mijlocirea riturilor, omul religios poate „trece" cu uşurinţă de la durata temporală obişnuită la Timpul Sacru"[21], timpul sacru al începuturilor devenind, prin reluări şi retrăiri îndătinate, timp liturgic, timp al oficierilor străvechi moştenite. „Timp liturgic înseamnă reactualizarea unui eveniment sacru care a avut loc într-un trecut mitic, „la începutul începuturilor". Participarea religioasă la o sărbătoare implică ieşirea din durata temporară „obişnuită" şi reintegrarea în Timpul mitic actualizat de acea sărbătoare. Timpul sacru este mereu recuperabil şi repetabil la nesfârşit"[22].

O astfel de retrăire a timpului liturgic o reprezintă şi tradiţiile de Anul Nou, indiferent de localizările în timp, de regulă primăvara, iar la popoarele semitice chiar şi toamna, după strânsul recoltelor[23]. „Deoarece Anul

---

[19] Eliade, Mircea, *Nostalgia originilor*, HUMANITAS, 1994, p. 135
[20] Eliade, Mircea, *Sacrul şi profanul*, Cap. II, *Timpul sacru şi miturile*, HUMANITAS 2000, pp. 54-87
[21] Eliade, p. 54
[22] Eliade, p. 54
[23] La vechii evrei, după întoarcerea din robia babilonică, „Anul Nou de primăvară inaugura anul liturgic, iar Anul Nou de toamnă marca

Nou este o reactualizare a cosmogoniei, el implică *reluarea Timpului de la începuturile sale*, adică refacerea Timpului primordial, Timpul „pur”, cel care exista în momentul Creaţiei. Anul Nou era aşadar un prilej pentru „curăţirea” de păcate”[24]. Prin mutarea începutului anului imediat după sărbătorile morţii şi învierii Timpului, considerată, odinioară „naşterea luminii” (Ca Li) la solstiţiul de iarnă, continuată de „naşterea luminii întărite” (Ca Li'n Da), la echinocţiul de primăvară, nimic nu se schimbă, din perspectivă ritualică şi ceremonială, pentru că „pentru omul religios al culturilor arhaice, *Lumea se reînnoieşte în fiecare an* sau, cu alte cuvinte, *îşi regăseşte cu fiecare început de an „sfinţenia” originară*, cu care se născuse din mâinile Creatorului”[25]. Şi astfel, „omul religios devine periodic contemporan cu zeii, în măsura în care reactualizează Timpul primordial al înfăptuirilor divine”[26].

Există teze convingătoare despre acest „nou început”, de care avem nevoie mai ales la echinocţii şi solstiţii, marcate pe cer de crucea dreaptă şi de crucea oblică, elementele fundamentale ale tuturor reprezentărilor grafice a simbolurilor la toate popoarele lumii, elemente care, prin trasarea perimetrelor sau prin suprapuneri, sugerează, în limbaj mitic, dubla natură pământească şi cerească a iniţiaţilor, cetatea sfântă sau para-

---

începutul anului civil” – *Dicţionar Biblic,* I, Editura Stephanus, Bucureşti 1995, p. 56

[24] Eliade, p. 61

[25] Eliade, p. 59

[26] Eliade, p. 67

disul, Dumnezeu-Timpul, numit şi Dumnezeu-Soarele, cu trimitere la menţionatul psalm al lui David.

„Mitul relatează o întâmplare sacră, adică un eveniment primordial, care s-a petrecut la începuturile Timpului, *ab initio*”[27], o întâmplare alegorică şi retrăită ca atare, alegoria respectivă făcând trimitere la o întâmplare din Univers şi fiind „scrisă pe Cer” odată cu poruncile divine, pe care doar poeţii le-au putut reproduce, dar fără să le înţeleagă, rolul acesta fiind preluat de „maeştri” şi încredinţate discipolilor, spre a nu se pierde. Prin urmare, „orice An Nou înseamnă repetarea cosmogoniei, recrearea Lumii şi totodată „crearea” Timpului, regenerarea lui printr-un *nou început*”[28], în condiţiile în care, indiferent de schismele produse în timp, pentru a justifica tot alte şi alte imperii, „religia contă într-o *umanizare a legilor naturale*, iar magia într-o *naturalizare a acţiunilor umane*”[29].

Numai că orice „nou început” trebuie să continue cu alte „acţiuni umane” circumscrise timpului sacru, printr-un liturgic distinct, deşi înrădăcinat în ciclicul „nou început”, până la aparenta moarte şi înviere a timpului şi a luminii, în arca numită a Capricornului. Cerul a fost împărţit în 12 arcane (de unde şi numele unor dansuri de brâu iniţiatice), ştiut fiind că „egiptenii au fost cei dintâi oameni care au născocit anul şi l-au împărţit în douăsprezece părţi, ţinând seama de anotimpurile lui. Au făcut această descoperire – spuneau ei – călăuzindu-se după

[27] Eliade, p. 73
[28] Eliade, p. 81
[29] Lévi-Strauss, p. 386

stele... tot egiptenii sunt cei dintâi care au pus nume celor doisprezece zei”[30], dar în Egipt „misterele”[31] şi „zeii şi-au primit numele de la pelasgi”[32], deci de la o antichitate mult „mai căruntă” decât cea greacă sau cea romană, o antichitate pe care o putem în parte descifra cu ajutorul Datinii, iar „datinile, poveştile, muzica şi poezia, sunt archivele popoarelor. Cu ele se poate reconstitui trecutul întunecat”[33], ceea ce mi-am şi propus să înţeleg prin „Cartea Datinii”, lucrare amplă, din care am preluat acest fragment.

---

[30] Herodot, *Istorii*, II, IV, p. 134
[31] Herodot, *Istorii*, II, LII, p. 156
[32] Herodot, *Istorii*, II, L, p. 156
[33] Alecu Russo apud „Foaia populară”, nr. 39 din 26 decembrie 1899, p. 4

UDEŞTI

(aproape de Suceava, Bucovina).

Menţionat enigmatic, **în 24 septembrie 1468**, când Ştefan cel Mare întărea lui Şteful Cernătescul, printre alte sate cumpărate, şi „seliştea unde a fost tătarul Petir şi Poiana”[34], satul Udeşti are parte de o atestare mai explicită în 12 septembrie şi în 18 noiembrie 1616, când Radu Mihnea întărea portarului Cetăţii Suceava, Dumitraşco Duca, satul Uideşti, care poate fi Udeşti, dar şi cătunul Uideşti, aflat în vecinătatea Udeştilor de astăzi, vatra satului care dă numele comunei cu multe sate, Udeştii, fiind întemeiată, după spusele lui Eusebie Camilar („Prăpădul Solobodei”), abia în vremurile Bucovinei istorice. Dar, chiar şi aşa, orice referire la Uideşti reprezintă, de fapt, şi o referire la Udeştii de sub Oadeci.

1619: Dumitraşco Duca, portarul de Suceava, era fiul lui Cristian de Pleşeşti, după cum rezultă dintr-o mărturie din 22 martie 1619, prin care Dumitraşco Duca recunoştea că i-a vândut satul Uideşti, pentru 300 taleri, marelui logofăt Ionaşco Ghenghea.

1621: Ghenghea va face un schimb de moşii, în 22 martie 1621, cu Mitropolia Sucevei, care, astfel, devine proprietara Uideştilor, numai că schimbul va fi stricat, în 11 iunie 1621, de Alexandru Iliaş, care va dărui moşiile „Bosance şi Uideşti cu moară pe Şomuz” pârcăla-

---

[34] ACADEMIA DE ŞTIINŢE SOCIALE ŞI POLOTICE, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, p. 226

bului de Hotin, Miron Barnovschi, satul fiindu-i întărit lui Barnovschi şi de Radu Mihnea Vodă, în 24 martie 1624.

1638: În 6 iulie 1638, Dumitraşco Duca îi dădea o chitanţă lui Ionaşco Ghenghea, prin care confirma că a primit banii pentru satul Uideşti, vândut lui Ionaşco în 1619.

1650: Hotarnica satului Uideşti, făcută în 29 noiembrie 1650, în baza mărturiilor bătrânilor care cunoşteau semnele vechi, Loghin din Corceşti, Ion Sobiecki din Dumbrăveni, Ion Şutul, Larion Hergiaciul, Toader Mihăescul şi protopopul Ion din Bosanci, precum şi Ion Brumă din Uideşti, consemna următoarele toponime: malul Sucevii, gârla şi locul morii, Piscul Uideşti, Gura Miresii, drumul spre Ştirbăţ, moşia Mereştilor ba Botezeştilor, moşia Bosancea, Reusănii lui Silion, capul Hatamanului, Coastele Zablotenilor. Hotarnica, deci, includea şi Udeştii, şi Uideştii, în cuprinsul aceleiaşi moşii.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[35], din 1772-1773, înregistrează la Uideşti, în Ocolul Mijlocului, fără alte precizări, „105 – toată suma caselor", însemnând 5 popi, 8 femei sărace, 5 nevolnici, 1 marchitan, 1 ţigan şi 85 birnici.

1774: În 1774, Udeştii aveau 107 familii (2 popi, 84 ţărani, în 1775), iar în 1784, 219 familii.

1777, Jurământul Bucovinei**:** „Numai două luni avea Spleny la dispoziţie pentru a pune la cale toate pregătirile pentru serbarea rară. Mai ales însă îl preocupa manifestul ce trebuia adresat poporului. Manifestul, cu data din 27 August, tipărit în limba românească, la Blaj,

[35] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 342

în Transilvania, spune că ţara, numită Bucovina, e cedată de Poarta Otomană Austriei *semel pro semper* (pentru totdeauna); că împărăţia Austria ia sub scutul ei pe toţi vasalii, locuitorii şi supuşii acestui district după fi depus, un. jurământ de credinţă. La îinea lunei Septembre au început să jure locuitorii satelor şi oraşelor. Spre scopul acesta s'au trimis 17 ofiţeri cu 17 mazili în toate părţile ţării cari au întâmpinat pretu-tindene o primire amicală. Numai în comuna Uideşti (districtul Sucevii) au aflat opoziţie. Şi aici a venit poporul la biserică, dar preotul Andrei numai silit a întrat şi el în lăuntru. Pe când se citia manifestul plecă el capul şi când -veni la jurământ, scoase o carte şi zise „cu glas tare", că el nu cunoaşte alt jurământ afară de acela din cartea sa care-l depuse odată ca preot. La aceste cuvinte poporul era cât pe ce să iasă din biserică. Numai cu anevoie îi reţinu ofiţerul pe cei prezenţi şi îi lăsă să jure fără preot. Poporul depuse jurământul, dar cam silit. După festivitate, tras la răspundere, respunse preotul, că lui nu-i place cuvântul „podanic” (supus) din formula jurământului, şi că are teamă să nu fugă poporul. în zădar şi-a dat silinţă ofiţerul să-1 liniştească”[36]. În noaptea de 11 spre 12 octombrie 1777, sâmbătă spre duminică, udeştenii, conduşi de Popa Andrei, cel care refuzase să depună jurământ de credinţă faţă de Austria, au trecut apa Sucevei, în Moldova. Numărul mare al familiilor ţărăneşti din Udeşti, în primii ani ai Bucovinei istorice, se explică prin o masivă colonizare cu emigranţi transilvăneni, făcută de Mitropolia Sucevei, din Ardeal sosind şi stabilindu-se la Udeşti plugari din **Ţigău**, Emil HORILCARIU, şi Mihai LUŞCAN, în 1758, Ioan

---

[36] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor bucovineni*, Anul I, Nr. 5, 19 ianuarie 1910, pp. 3 şi 4

TÂRNĂVEANU, în 1759, Grigoraş TIMOVAN, în 1760; din **Buduş**, Nicolai DOCIŢA, Simion RAŞCA, Vasile a GRIGHII, Ieremie al GRINGHII, în 1758, Nicolai al GRINGHII, în 1760, Vasile CABRI, Grigore BERIŞUŢ, în 1763, Vasile VIŞINARIU, în 1764, Ioan HUSA, în 1766; din **Căila**, Lupu GRASMA, Vasile al LUPULUI, Petru NEGRU, Simion PETRU, în 1758; din **Budac**, Gavril ROŞU, Ioaniţă HÂRŞA, Florea RUSU, Grigoraş DĂUŢ, Manole MORARIU, în 1754, Ion ZABEA, în 1758; din **Dumbrava**, Manole PODARIU, în 1754; din **Şirling**, Petru VACARIU, în 1754; din **Prislop**, Nicolai al POPII, în 1758; din **Trip**, Gavril GRECU, în 1758; din **Bileag**, Onofrei HLUFUC, Precop PILIGHIS, în 1758, Platon HEUCA, în 1760, Pintilei, Cosma şi Gregore BILEGAN, Iosif ILION, în 1763, Vasile LUPUL, în 1776, Tanasă UNGUREAN, în 1778; din **Bretea**, Andrei BRETREAN, în 1760; din **Chiraleş-Turda**, Grigore LĂCĂTUŞ, în 1758, Ştefan, Lupul şi Petrea CHIRLE-ŞAN, în 1760, Tudor ARGALEAN, în 1763, Leon CHIRLEŞAN, Marcu şi Ioan SOMEŞAN, în 1778; din **Budatelec**, Andrei MOŢU, în 1758, Ion CABERA, în 1763; din **Arcalia**, Onuţ ARGALEAN, Tudor OLARIU, în 1768, Teodor VACARIU, în 1774, Nistor UNGU-REAN, în 1778; din **Galaţii Bistriţei**, Lupul, Teodor şi Ilisei COJOCARIU, în 1760; din **Bistriţa**, Vasile MARE, în 1762, Nicolai IMBRAS, în 1763; din **Ghiriş**, Vasile şi Iacob GHIRIŞAN, în 1753; din **Sita**, Tanasă RUHGARC, în 1760, Maftei CORDUŞAN, Alexa VORDIAN, în 1763; din **Corduş**, Ion CORDUŞAN, în 1763; din **Romuli**, Ursu a POPII, în 1772; din **Năsăud**, Iacob FICALANIŢ, în 1756; din **Cristur**, Andrei al AXINIEI, în 1748; din **Tur**, Alexa TOHADI, în 1758, Toader

CIUCHI, în 1769; din **Tuşin**, Gregore PEGUS, în 1758; din **Şigău**, Ion MARIAN, în 1758; din **Luşca**, Filip LUŞCAN, în 1756; din **Zagra**, Nică al POPII, în 1774; din **Salva**, Partenie ONIŢ, în 1765; din **Cicheiu**, Nichită MOROŞAN, în 1758; din **Dindileag**, Ion TÂRNOVAN, în 1778; din **Viţa**, Ion MOROŞAN, în 1778; din **St. Iacob**, Nistor BEGHEŞ, în 1778; din **Iuda Mare, Turda**, Vasile şi Andrei IUDAN, Vasile SOMEŞAN, în 1778; din **Budec pe Someş**, Toader NEAMŢU, în 1778, precum şi o oarecare Tomasia, din **Beclean**, în 1778.

1866; Din 1866, funcţiona la Udeşti o şcoală cu 4 clase[37].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava – **Suceava** (Oraş cu tribunal districtual) cu Cutul Zamca, Iţcanii Vechi şi Şeptilici, Bosance cu Nemericeni, Podeni, Hriaţca şi Lisaura, Buneşti, Buninţi, Chilişeni, Danila, Găureni, Hatna cu Dărmăneşti, Iacobeşti sau Fogodisten cu Gura Solcii, Slobozia sau Milişăuţii de Jos, St. Ilie, Ipoteşti, Iţacanii Noi, Călineşti Enache cu Vasilache, Călineştii lui Kuparenko, Costâna cu Berindeşti, Liteni, Mereţei, Mihoveni, Mitocul Dragomirnei cu Lipoveni, Părhăuţi, Pătrăuţi pe Suceava, Reuseni, Romaneşti, Rus Mănăstioara, Rus Plavalar cu Rus Poienile, Securiceni, Şcheia, Soloneţ, Stroieşti pe Suceava, Tişăuţi, Todireşti cu Pietroasa, **Uideşti**, Zahareşti”[38].

---

[37] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1907 p. 162

[38] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

1890: În 1890, comuna Udeşti, incluzând doar satul Udeşti, avea 2.000 locuitori, primar fiind George Cortuşan. Ilie Cosmiuc şi George Muntean erau învăţători, paroh era Vasile Popovici, iar cantor bisericesc – Leon Popovici.

1891: O colectă a darurilor de nuntă, strânsă, în octombrie 1891, de cantorul bisericesc Leon POPOVICI, de conducătorul de şcoală Ilie COSMIUC şi de socrul mic, proprietarul Ananie NEAMŢU, tatăl Zamfirei, pe care o mărita după fiul primarului Udeştilor, în 1891, Ioan alui Georgi MIHAIESCU, păstrează următoarele nume ale unor localnici: N. FALLHEIER, parohul Vasile POPOVICI, Nicolae CĂPITAN, Leon POPOVICI, Ilie COSMIUC, Ananie NEAMŢU, Maria CĂPITAN, Anton ZACHMANN, Gavril alui Georgi MIHAIESCU, Giorgi alui M. CIUBOTARIU, Gavril NICULI, Ioan alui Gavril MIHAIESCU, Constantin alui Georgi MIHAIESCU, Gavril N. GRIGA, Domnica MÂNICARIU, Vasile alui Toader MÂNICARIU, Georgi alui Simion MIHAIESCU, Georgi CIMPOIEŞ, Constantin NEAMŢU, Georgi alui Gavril CORTUŞAN, Dimitrie IENACHEVICI, Nicolae ROTARIU, Georgi alui Al. GRIGA, Nicolae ŞTEFURUC, Gavril LĂCĂTÂŞ, Georgi alui Miron CIUBOTARIU, Vasile CĂPITAN, Ioan alui Cosma BOLOHAN, Georgi POPOVICI, Constantin HÂNCU, Mihai alui Dimitrie CIMPOIEŞ, Nicolae M. ROTARIU, Simion alui Gavril MIHAIESCU, Constantin MUNTEAN, Manolachi VARZARIU, Vasile CORTUŞAN, Mihalachi MÂNICARIU, Gavril CAPRĂ, Ioniţă JESCU, Ioan D. MÂNICARIU, Nicolae CIOBAN, Giorgi SABIE,

Gavril alui Toader MÂNICARIU, Nicolae RAŢĂ, Georgi FILIPCIUC şi Dimitrie HRENCIUC[39].

1899: La Udeşti, în comuna natală a martirului Grigore Filimon (Plavalar, 11 iunie 1869 – Cernăuţi, 21 septembrie / 5 octombrie 1905), ctitor al băncilor populare româneşti din Bucovina, însoţirea raiffeisiană s-a înfiinţat în 1901, sub direcţiunea lui Gavril Cibotar, din însoţire făcând parte şi cătunul Poiana Silion. Cabinetul de lectură „Unirea" funcţiona, din 1899, în casa lui Vasile Mihăescu, cu 89 membri, 10 cărţi, 87 florini şi 85 creiţari avere, din conducerea bibliotecii săteşti făcând parte Vasile Popovici, Ilie Cosmiuc şi Ioan Reuţ.

1900: Biserica Sfântului Dimitrie din Udeşti a fost construită, prin grija protopresviterului Vasile POPOVICI, în anul 1900. În 1907, paroh era protopresviterul Vasile POPOVICI, născut în 1819, preot din 1848, paroh din 1855, cantor fiind, din 1901, Leon POPOVICI, născut în 1851.

1901: „Prigonirea treicolorului românesc în Bucovina. Îu numărul din urmă al „Deşteptării" cetim următoarele: Căpitanul (prefectul – n. n.) Rottenburg din Suceava îşi face de cap. Nu i-a fost de ajuns **batjocura ce a făcut în Uideşti**. Cu o furie nebună urmează el opera sa nerodnică în contra treicolorului şi a sentimentului românesc. Duminecă, în 10 Faur, au dat cetăţenii români ai Sucevei o petrecere. Casa unde a avut loc aceasta era împodobită cu steaguri felurite. Căpitanul a dat poruncă să se confişte, prin poliţişti, treicolorul românesc dintre celelalte steaguri negru-galbene şi albastre-roşii. Turburarea între cetăţeni e de nedescris. S-au trimis telegrame de protestare la Viena şi Cernăuţ. Asemenea caz s-a

[39] GAZETA BUCOVINEI, Nr. 62/1891, p. 4

întâmplat şi în comuna St. Ilie. Cu prilejul deschiderii unei însoţiri Raiffeisen, ca şi în Uideşti, căpitanul a trimis la faţa locului pe concepistul Cojocar, care a confiscat treicolorul românesc dintre celelalte steaguri arborate pe o casă privată, unde era adunarea, iar adunarea a fost dizolvată de căpitan, prin unealta sa. Sântilienii au protestat telegrafic în contra acestor încălcări de lege din partea căpităniei"[40].

1901, dialectologul Gustav Weigand: „Apoi am plecat spre Udeşti[41], în colțul extrem de sud-est al Bucovinei, unde am fost amabil primit de preotul Popovici, în vârstă de 82 de ani. Pe 5 august 1901, m-am dus la Suceava (populație: evrei, români, germani, armeni), pentru a adăuga ceva la culegerile și obiectele mele"[42].

1901: Corul de plugari din Udeşti, înfiinţat în 1901 de cantorul Ambrosiu POPOVICI, avea următoarea alcătuire: Tenori I: Teodor CIMPOEŞ, Mihai DRAGOMAN şi George CIBOTAR. / Tenori II: Mihai BUCANDAR şi George alui Dimitrie MOTRICI. / Bas I: Ioan alui Dimitrie MIHAESCUL şi Leon DRAGOMAN. / Bas II: Nicolai ROTAR, Vasile JESCU şi Nicolai HÂNCU[43].

1902: Cabinetul de lectură din Udeşti, „Unirea de sub Oadeci" a organizat, în 3 august 1902 „o petrecere poporală cu dans… în grădina spaţioasă a gospodarului Nicolai Beligan… frumos decorată cu copăcei de mesteacăn, cu icoana Maiestăţii Sale, împodobită cu cununi

---

[40] *Tribuna Poporului*, Nr. 23, Anul V, marţi 6/19 februarie 1901, p. 3

[41] În Udeşti au cântat: D. Popovici (*Hai, Ileană, la poiană*), Iustin Griga (12 ani)

[42] Weigand, Gustav, Prof. Dr., *Die Dialekte der Bukowina und Bessarabiens*, Leipzig 1904, pp. 1-7

[43] DEŞTEPTAREA, Nr. 95/1902, p. 3

de flori şi steagurile imperiului şi cel tricolor… Se aflau 2 muzici la faţa locului, cari te făceau să uiţi, cel puţin pe câteva momente, de grijile acestei vieţi trecătoare; iar când mai cântau câte o horă, fără voie ţi se mişcau picioarele. Apoi s-a toastat în sănătatea Împăratului, s-a aşezat lumea la masă şi s-au ţinut cuvântări înfocate de către Leon Popovici, de profesorul Grigori Filimon, ctitorul însoţirilor raiffeisiene în Bucovina, de loc din Udeşti, de parohii Doroftei şi Sârbul, de primarul Constantin Jescu, petrecerea continuând până în zorii zilei următoare[44].

1906: „**Din Udeşti**. În 11 noiemvrie 1906, a izbucnit, pe la oarele 10, dimineaţa, în casa lui Ştefan Caciuc, un foc, care a nimicit cu desăvârşire gospodăria acestuia, precum şi a megieşilor Leon Caciuc, Vasile şi Toader Romaniuc. Paguba întreagă se urcă la peste 15.000 coroane. Dintre păgubaşi a fost asigurat numai Leon Caciuc. În ajutor au sosit şi pompierii din Bosancea, cărora le-a succes numai să localizeze focul”[45].

1907: „Luni, în 8 Iulie a. c., a decedat, în comuna Uideşti, parohul şi exarhul de acolo, părintele Vasile Popovici, în vârstă de 88 de ani. Înmormântarea octogenarului preot s-a săvârşit, Miercuri, în 10 Iulie, cu deosebită pompă; asistau la ea o bună parte a inteligintei din împrejurime. Cu Vasile Popovici a trecut la cele eterne unul dintre cei mai devotaţi fii ai bisericii noastre, care a

---

[44] DEŞTEPTAREA, Nr. 64/1902, p. 2

[45] *Apărarea Naţională*, Nr. 13, Anul I, Cernăuţi, duminică 18 noiembrie stil nou 1906, p. 4

servit cultului ortodox oriental cu multă vrednicie, în decurs de aproape 6 decenii”[46].

1908: „În scopul zidirii casei naţionale din Broscăuţii Noi… ca şi în anii trecuţi, aşa şi în anul acesta, va dărui comitetul comunal Udeşti camăta banilor de la fondul săracilor, în sumă de 90 coroane şi câţiva bani. Din fundaţiunea repaosatulai protopresviter şi paroh Vasile de Popovici din Uideşti au incurs suma de 51 coroane şi câţiva bani. Cabinetul de lectură „Unirea sub Oadeci” din loc a dăruit 14 coroane. Din aceste parale s-au cumpărat, prin epritropia şcolară, încălţări, îmbrăcăminte, cărţi şi rechizite pentru copiii sărmani de la şcoală. Din partea conducerii şcolare se aduce, în numele şcolarilor sprijiniţi, onoratei antistii (primării – n. n.) comunale, onoratei familii a repăusatului protopresviter Vasile de Popovici, cât şi onoratului cabinet de lectură din loc mulţămitele cele mai cordiale. / De la conducerea şcolară de 4 clase din Udeşti: Nicolae Botezat, învăţător superior”[47].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Uideşti**, comună rurală, districtul Suceava, aşezată la o depărtare de 3 km de malul drept al râului Suceava, la intrarea sa în România. Suprafaţa: 11,04 kmp; populaţia: 1.795 locuitori români, de religie gr. or. Este străbătută de drumul districtual Suceava-Chilişeni; are o casă de economie, un cabinet de lectură, o şcoală populară, cu 2 clase (deci, 60 şcolari – n. n.), şi o biserică parohială, cu hramul „Învierea Domnului”, ce are ca atenenţe bisericile

---

[46] *Apărarea Naţională*, Nr. 51, Anul II, duminică 14 iulie stil nou 1907, p. 3

[47] *Apărarea Naţională*, Nr. 17, Anul III, joi 5 martie stil nou 1908, p. 2

filială din Chilişeni şi cătunul Poiana-Silionului. Această comună este menţionată într-un hrisov datând din 1616, unde se arată că e dăruită de către Ioan Radu boierului Dumitraşcu, portar. Puţin mai târziu, la anul 1619, acesta o vindu marelui logofăt Gianga. La 11 Februarie 1626, fu dăruită mitropoliei din Suceava, de către Ioan Barnovschi Movilă Vodă. Domnul Ioan Gheorghe Ştefan confirmă, la anul 1654, această danie. La începutul secolului al XVII-lea, se afla aci o colonie ungurească. În apropiere de Uideşti, se află, în mijlocul unei păduri, un luminiş ce poartă numele de Racova, unde se zice că ar fi avut loc o ciocnire între trupele ungureşti şi moldoveneşti. Populaţia se ocupă cu agricultura, cu creşterea vitelor şi puţin cu cultura viţei de vie; o bună parte însă trece în România, unde găseşte ocupaţiune, vara, la secerat, şi iarna, la exploatarea pădurilor. Comuna posedă 666 hectare pământ arabil, 238 hectare fânaţuri, 54 hectare grădini, 12 hectare vii, 260 hectare imaşuri, 525 hectare păduri. Se găsesc 73 cai, 886 vite cornute, 502 oi, 619 porci, 71 stupi”[48].

1909: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[49], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la Anica ŢAN (fată de lăutar, 20 ani în 1908) şi Mihai BRANU (cântăreţ şi cobzar sătesc, 55 ani în 1909) din Udeşti.

1914: „Întreaga populaţie de la noi, cea creştină şi cea evreiască, a adunat zeci de pâini, pe care le oferă bieţilor oameni, deznădăjduiţi de atâtea suferinţe”. Şi cum

---

[48] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 231

[49] MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

aprobarea ministrului Costinescu întârzia, la Bucureşti s-a deplasat Dr. Euseb Popovici, care a ţinut să spulbere suspiciunile din presă, în 4 decembrie 1914, cu care era privită sosirea sa la Bucureşti. Profesorul sucevean Euseb Popovici, originar din Udeşti şi de o duplicitate exemplară, fusese acuzat, cu o zi înainte, că ar fi „un nou agent austriac" şi că, „în timpul din urmă, făcea pe inspectorul de la graniţa austriacă, lângă Burdujeni, denunţând guvernului austriac pe toţi românii bucovineni care treceau dincoace"[50].

1914-1915: „Satele din josul Sucevei, cuprinse în colţul ce intră în pământul României, ca Lisaura, Tişăiţi, Bosanci, Udeşti, Chilişeni, n-au fost cercetate de cazaci"[51].

1915: „Itinerariul bătutului de ţinte, pentru o coroană bucata, în buciumul din lemn de tei cuprindea comunele Bosanci, Ipoteşti, Securiceni, Rus-Plavalar, Tişăuţi şi Lisaura – duminică, 17 octombrie, Danila, Găureni, Iacobeşti, Călineştii lui Cuparencu şi Ienachie, Măriţei, Romaneşti şi Slobozia – duminică, 24 octombrie, Pătrăuţi, Hatna (Dărmăneşti – n. n.) şi Mitocul Dragomirnei – miercuri, 27 octombrie, de ziua Sfintei Paraschiva, Iţcanii Noi, Iţcani Gară, Şcheia şi Lipoveni – duminică, 31 octombrie, Udeşti, Chilişeni, Reuseni, Rus-Mănăstioara şi Ruspoieni – luni, 8 noiembrie"[52]. „În 7 noiembrie 1915, la Mitocu Dragomirnei, s-au strâns 1.254 coroane, la Iţcanii Noi, 660 coroane, iar în 21 noiembrie, la Stroieşti, , 675 coroane şi în Udeşti, 734 coroane. Cu două zile înainte, în 19 noiembrie 1915, la

[50] *Adevărul*, 27, nr. 9950, sâmbătă, 22 noiembrie 1914, p. 4
[51] *Adevărul*, 28, nr. 9994, 8 ianuarie 1915, p. 3
[52] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 163 din 3 octombrie n. 1915, p. 4

Şcheia, unde s-au strâns 208 coroane, în vreme ce la Rus-Mănăstioara, absolventul de teologie Ambrosie Popovici a strâns, cu „Ţintuirea buciumului”, 658 coroane, o sută dintre acestea fiind dăruite de parohul din Reuseni, Ştefan Marian[53]. Între timp, „Vânătorul **Ioan Morariu**, din Udeşti, Batalionul 30, rănit”[54], făcea prima şi, din câte se pare, singura jertfă de sânge udeştean pentru Bucovina.

1921: „Potrivit dispoziţiunilor art. 12 şi 23 din regulamentul pentru Congresul bisericesc ortodox român al Arhidiecezei Bucovinei, convocat, prin înaltul Decret Regal Nr. 2513 din 17 Iunie 1921, pe ziua de 3 Octombrie, la Cernăuţi, se publică următoarea listă a patronilor bisericeşti particulari, de lege drept credincioasă răsăriteană, îndreptăţiţi la alegerea de 6 reprezentanţi pentru acest Congres: **Sturza Mihai**, Iaşi, strada Carol 19 (Bosancea, Ruşii-Mănăstioarei, Uideşti)”[55].

1941: „Se publică mai jos lista Nr. 9[56], de gradele inferioare (trupă), morţi pentru patrie în actualul război, începând de la 22 iunie 1941, ora 24: **Ion Valeriu**, soldat, ctg. 1931, cu ultimul domiciliu cunoscut în com. Uideşti, jud. Suceava, mort la 2 iulie 1941; **Motrici Nicolae**, soldat, ctg. 1935, cu ultimul domiciliu cunoscut în com. Uideşti, jud. Suceava, mort la 7 iulie 1941”; „Se publică mai jos Lista Nr. 13, de gradele inferioare (trupă), morţi pentru patrie, în actualul război, începând de la 22 iunie 1941, ora 24[57]: **Dragoman Mihai**, caporal, ctg. 1934, cu

---

[53] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 174 din 7 februarie n. 1915, p. 4
[54] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 165 din 31 octombrie n. 1915, p. 2 - Supliment
[55] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi 21 iulie nou 1921, pp. 64-66
[56] *Monitorul Oficial*, Nr. 202, 27 august 1941, pp. 5043 şi următoarele
[57] *Monitorul Oficial*, Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.

ultimul domiciliu în comuna Udeşti, judeţul Suceava, mort la 2 iulie 1941; **Diaconu Aurel**, caporal t. r., ctg. 1941, cu ultimul domiciliu în comuna **Udeşti**, judeţul Suceava, mort la 3 iulie 1941; **Murariu Dumitru**, soldat, ctg. 1941, cu ultimul domiciliu în comuna **Udeşti**, judeşul Suceava, mort la 29 iulie 1941".

1942, ianuarie 29: „Noi, general Victor Iliescu, subsecretar de Stat al Educaţiei Extraşcolare; / Având în vedere jurnalul Consiliului de Miniştri Nr. 21 din 14 Ianuarie 1942… / Decidem: Art. unic. Se angajează, pe data prezentării la serviciu, ca diurnişti la formaţiunile tineretului extraşcolar, următorul personal, plătibil cu îndemnizaţia de şedinţă respectivă: **Vintia Gheorghe**, seria 1938, media 7,60, numit în comuna Udeşti, postul IX, jud. Suceava".

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[58], următorii învăţători şi învăţătoare: **Craiu Florica**, comuna Udeşti, jud. Suceava, media 7,28".

1946: În *Monitorul Oficial,* Nr. 264 din 13 noiembrie 1946, pp. 11909 şi următoarele, sunt înregistrate următoarele cooperative săteşti de credit: Cooperativa „Unirea", comuna Udeşti, judeţul Suceava.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[59], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Ciobotaru Gheorghe**, de la Moara-Carp, la Udeşti; **Chivu Ecaterina**, de la Baia, la Udeşti; **Boiculesei Isidor**, de la Plăvălar, la

---

[58] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

[59] *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iunie 1947, p. 4911

Udeşti; **Stănescu Maria**, de la Udeşti, la Plăvălar; **Posteucă Maria**, de la Udeşti, la Moara-Carp"; „**Pantiuc Mihai**, de la Arbore, Bodnăreni, la **Udeşti**, post X, interese familiare"[60].

La Udeşti s-au născut poetul Gavril ROTICĂ (1 mai 1881), scriitorul Eusebie CAMILAR (7 octombrie 1910), criticul literar Constantin CĂLIN (22 iunie 1940), muzicologul şi compozitorul Viorel MUNTEANU (2 mai 1944), poetul Constantin ŞTEFURIUC (5 mai 1946), poetul Liviu POPESCU (7 iulie 1948) şi poetul şi publicistul Mircea MOTRICI (24 martie 1953).

UIDEŞTI

(aproape de Fălticeni, Suceava).

Satele Antoceni, Boura, Forăşti, Manolea, Oniceni, Uideşti şi Ţoleşti încă mai păstrează numele răzeşilor de acum şase veacuri, la fel ca majoritatea aşezărilor vechi de pe malul drept al Siretului. Brazda natală, stăpânită din neam în neam, a stabilizat acolo băştinaşi imposibil de dezrădăcinat, deşi e greu de crezut că mai ştiu mulţi câte ceva despre nobleţea neamurilor din care descind.

1490, martie 15: „Ştefan vodă, pentru „Manciul Oniceanul" şi urmaşii (plemeniţi) Ion Loga şi surorile Ilinca şi Mara, nepotovi Giuli, care dau jumătate de sat Oniciani, pe Şomuz, lui Avram, diacul de vistierie, pentru

[60] *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iulie 1947, p. 4912

110 zloţi tătărăşti şi 70 lui Jurja Onicianul şi urmaşul lui, Ion Oniceanul”[61].

1490, decembrie 6: „Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se că au venit, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni, popa Pătru din Oniceani, nepotul lui Onică, şi cu copiii săi, Ignat, şi Sava, şi Lazăr şi Andonie, şi cu fiica sa, Anna, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vândut ocina lor dreaptă din dreptul şi propriul lor uric, a şasea parte de sat din Oniceani, care sunt pe Şumuzul Rece, ce a fost partea lor, şi cu moara care este pe Şumuz; şi au vândut slugii noastre, pan Avram, diac de visterie, pentru 200 de zloţi tătăreşti. Şi s-a sculat sluga noastră, pan Avram, diac, şi a plătit toţi aceşti 200 de zloţi tătăreşti în mâinile popii Pătru, nepotul lui Onica, şi în mâinile copiilor lui, Ignat şi Sava, şi Lazăr, şi Andonie şi Anna, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni. Deci noi, văzând buna lor voie şi tocmeală şi plată deplină, noi, de asemenea, şi de la noi am dat şi am întărit slugii noastre, pan Avram, diac de visterie, acea a şasea parte mai înainte spusă de sat din Oniceani, care sunt pe Şomuzul Rece, şi cu moară pe Şumuz, să-i fie de la noi uric şi cu tot venitul, lui şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci. Iar hotarul tuturor celor mai sus scrise

[61] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 70, p. 129

să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac”[62].

1493, martie 15: „Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat credincios pan al nostru, Petrică comis, ne-a slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzând dreapta şi credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă şi i-am dat şi i-am întărit în ţara noastră, Moldova, de la noi, pentru slujba lui, un sat pe Şumuzul Rece, anume Oniceanii, pe care sat îl cumpărase Avram, vistier de la Giurgiu Oniceanul şi de la vărul lui, Ion Oniceanul, şi de la Manciul, şi de la vărul lui, Ion Loga, nepoţii de soră ai lui Jula, şi de la popa Pătru Oniceanul, pentru 605 zloţi tătăreşti. Şi a pierdut Avram, vistier, acest sat pentru hiclenie, când a fugit de la noi în Ţara Lituaniei. Acel sat mai sus scris, anume Oniceanii, care este pe Şumuzul Rece, să fie credinciosului nostru pan, Petrică comis, de la noi uric şi cu tot venitul, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci. Iar privilegiile lui Avram, ce le-a avut el pe acel sat tot de la noi, de cumpărătură, acele privilegii ale lui, dacă se vor ivi vreodată, să nu dobândească peste acest privilegiu al nostru, niciodată, în veci. Iar hotarul acelui sat, anume Oniceanii, să fie din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac”[63].

---

[62] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 83, p. 166

[63] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 129, pp. 252, 253

1520, iulie 15: „Şi fiindcă moşia Drăguşanii s-au cunoscut dintr-un hrisov a lui Ştefan Voievod, din leat 7028 iulie 15, că în dreptul în dreptul moşiei Stroeştilor este mijlocul moşiei Drăguşani, pârâul ce curge prin mijlocul satului Drăgușenii şi ştiind semnele moşiei Drăguşanii din sus, ştiute din parte dinspre Oniceni”[64].

1627, septembrie 24: Miron Barnovschi dăruieşte Secul „ocinile şi viile şi toate bucatele lui Vicol, ce-a fost pârcălab, şi a femeii lui, Mărica, o parte de ocină din Plotuneşti (Platoneşti, adică Manolea – n. n.) şi o parte din sat din Oideşti (Uideşti – n. n.) şi o parte din sat din Ioneşti, ce sunt în ţinutul Sucevei, cât se va alege partea lor, cu heleşteie şi cu mori, tot să aibă a ţinea şi pomete şi prisăci şi tot venitul ce va fi dintr-acele trei părţi de ocină din trei sate, ce scrie mai sus, şi cai şi boi şi vaci şi oi şi stupi şi haine şi toate bucatele câte vor fi rămas pe urma lui Vicol, pârcălabul, şi a jupânesei lui, a Măricăi”[65].

1643, aprilie 7: În faţa Divanului lui Vasile Lupu („Porţăi domniei mele”, cum o numea el), au avut pricină „Ciocârlan, ţiganul de la Pobrata, cu Fuga de Forăşti, pentru nişte cai ce s-au fost furat Fugăi, apoi el a mers de a prădat pe Ciocârlan. Iar apoi Fuga şi-a aflat furii, iar Ciocârlan s-a îndreptat şi a luat de la Fuga un bou pentru bucatele lui; apoi el de iznoavă şi-a luat zi înaintea domniei mele. Deci Ciocârlan a venit la zi şi-a aşteptat până a cincea zi după zi, şi Fuga tot nu a venit, ci a rămas de zi şi din toată legea ţării ca să şie Ciocârlan boul ce a

---

[64] Ghibănescu, Gh., *Surete şi Izvoade*, Volumul XVIII, Iaşi 1927, p. 174

[65] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 244, p. 328

luat de la Fuga şi să nu se mai pârască aceasta în veci peste cartea domniei mele”[66].

1644, septembrie 3: „Adică eu, Vasile Moţoc de Aldeşti, mărturisesc cu zapisul meu pentru o parte de ocină ce am cumpărat de la Măriica Dăndoe, fata Ciorăi, la sat la Forăşti. Aceia parte toată o am vândut lui Dumitraşco Cocris, drept cinci lei bătuţi. Şi i-am dat şi zapisul ce-am avut de la acei oameni pe acea moşie. Deci ca să-i fie dreaptă ocină şi moşie, cu tot venitul, în veci. Şi la tocmeala noastră au fost: Ipifanie Băhnaşu staroste de Trotuş, şi Nacul Brut aprodul, şi Gligoraşco Bejan, şi Nechita aprodul”[67].

1646, decembrie 7, Plotuneşti: „Eu, Precop şi Nastasiia, feciorii Catrinei de Oideşti, nepoţii popii, lui Tiron de Căbuji, mărturisim cu cest zapis al nostru cum am vândut loc de o casă şi jumătate în Bârgăiani, la ţinutul Sucevei, lângă Broşteni, drept douăzeci şi cinci de lei, lui Ion, feciorul lui Simion Capşei de Căbuji, de bunăvoia noastră, cu tot locul ce se va alege partea noastră, şi în sat, şi în ţarină şi în pădure. Şi în tocmeala noastră au fost: Vasilie Capşea de Căbuji, şi Strătulat de Săcuiani, şi Isac de Oideşti, şi Pătraşco Ciuntul de Ţo-leşti, şi Zahariia de acolo, şi Păcurar de acolo, şi Dodăne ot tam, şi Luca ot tam, şi Larion ot tam, şi Osnachi ot tam şi Anton de Jedeşa. Deci, de acum, să aibă a-şi face şi

---

[66] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 70, p. 80

[67] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 414, p. 397

direse domneşti, să fie moşie, în veci. Şi mi-am pus şi peceţile, ca să ştie"[68].

1881: „Tabloul premianţilor de juriul concursului agricol şi industrial din judeţul Suceava, în zile de 14, 15 şi 16 octombrie 1881: **Năstase Stroia**, din comuna Forăşti, pentru secara şi porumbul cultivate pe moşia Capu-Dealului, medalie de argint"[69].

1888: „În ziua de 26 Iunie a căzut grindina pe întinderea comunelor Tătăraş, Ciumuleşti şi Uideşti, stricând 191 hectare grâu, 39 hectare secară, 120 hectare ovăz, 35 hectare orz, 187 hectare porumb, 4 hectare hrişcă, 38 hectare cânepă şi 10 hectare fâneaţă"[70].

1894: „**Uideşti, comună rurală**, situată la estul plasei Moldova de jos şi la 22 km de Fălticeni. Se mărgineşte, la est, cu comuna Tătăruşi, la vest cu comuna Ciumuleşti, la sud cu comunele Drăguşeni şi Drăgăneşti, şi la nord cu comunele Preuteşti şi Dolheşti. Formată din satele **Uideşti, Ţoleşti, Manolea, Forăşti, Antoceni, Oniceni** şi **Ruşii**, cu reşedinţa în satul de la care şi-a luat numele. Populată cu 652 capi de familie, ce numără 3.250 suflete sau 1.624 bărbaţi şi 1.626 femei (106 izraeliţi), fiind 863 contribuabili. Are 4 biserici ortodoxe şi una lipovenească şi 2 schituri, cu 5 preoţi şi 7 cântăreţi, şi 3 şcoli rurale mixte. Budgetul comunei, pe 1892-1893, are, la venit, 9.701,28 lei, şi la cheltuieli, 9.628,49 lei, iar al drumurilor, 2.145 lei venit şi 1.985 lei cheltuieli. În toată comuna sunt 415 cai, 300 boi, 504 vaci, 3.320 oi, 3 capre, 660 porci şi peste 406 stupi. E udată de râul Moldova şi

---

[68] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 550, p. 480

[69] *Monitorul Oficial*, No. 196, 2/14 decembrie 1881, pp. 6078-6080

[70] *România Liberă*, Nr. 3250, Anul XII, sâmbătă 9/21 iulie 1888, p. 3

pâraiele Ţoleşti, Păltiniş, Purdilă, Platoniţa, Boura, Ignat, Mediasca. Suprafaţa teritoriului comunei e de 4.231 fălci, din care 3.613 fălci cultivabile, 490 pădure, restul mlaştini, ponoare şi teren neproductiv. Ultimul an s-au cultivat: 388 fălci grâu; 675 fălci porumb, 168 fălci orz, 361 fălci ovăz, 17 fălci hrişcă, 36 fălci cânepă şi 29 fălci trifoi. Împroprietăriţi în 1864 şi 1878 sunt 473 locuitori, care stăpânesc 1.286 fălci. Majoritatea locuitorilor sunt plugari, lipovenii din Manolea se ocupă mult cu cultura cânepei şi fabricarea produselor din cânepă, aducându-le mari foloase. În toată comuna sunt 10 mori, şase teascuri de ulei de cânepă (în Manolea), 10 băcănii, 4 hanuri, 5 cârciumi, un croitor şi 3 cojocari. În condica divanului domnesc No. I pe anii 1803-1805, la No. 33, găsim că răzeşii din Ţoleşti, Forăşti, Maxineşti şi răzeşii de pe moşia Secuenii se judecă cu Arhimandritul mănăstirii Probota pentru hotarul moşiei Bodino sau Bodinţi, pe pârâul Probota. Se citează diferite acte, datate din 7906 Iulie 2, 7912 Iulie 20, 1795 August 25, 1801 Iunie 10, 1802 Martie 20 şi 7980. Se mai vorbeşte aci de satele Negomireşti, Iurceşti şi Bodeşti ale mănăstirii Probota, ce nu mai există astăzi. În aceiaşi condică, No. 53, pe anii 1813, 1814, 1815 şi 1816, la No. 21 este un „hrisov din 1815, Septembrie 1, prin care Scarlat Al. Calimah voievod întăreşte stăpânirea vistiernicului Iordache Ruset asupra moşiilor Oniceni, Lindeşti, Undeşti şi Negoteşti, de la ţinutul Sucevei, ce le-a cumpărat, prin mezat, de la Ecaterina Buhalschina, fiica spătarului Grigorie Başotă" (*Uricariul*, VI, p. 194 şi 302). Din aceste hrisoave rezultă că satul Uideşti se numea, mai înainte, Undeşti şi că pe teritoriile acestei comune sau în jurul ei se mai aflau următoarele sate: Maxineşti, Secueni, Bodino sau

Bodinţi, Negomireşti, Iurceşti, Bodeşti şi Lindieşti, ce nu mai există astăzi.

1894: „**Uideşti, sat** pe moşia şi în comuna cu acelaşi nume. Altădată i se zicea Undeşti. Aşezat pe podişul dintre dealurile Purdilă şi Uideşti, numără 42 case, în care trăiesc 39 capi de familie sau 189 suflete, din care 101 bărbaţi şi 88 femei (12 evrei), fiind 52 contribuabili. Vatra satului ocupă 10 fălci. Aşezările locuitorilor, proaste. Biserica şi şcoala din Ţoleşti servesc şi acestui sat. Moşia, proprietatea moştenitorilor lui Beriş Last, are 241 fălci şi 67 prăjini, din car3 198 fălci cultivabile, 20 fălci pădure, 20 fălci fânaţ şi restul neproductiv. Împroprietăriţi în 1864 sunt 23 fruntaşi, 9 pălmaşi şi 13 codaşi, stăpânind aproape 62 fălci. Drumuri sunt la Forăşti (4 km), la Ţoleşti (2 km) şi la Manolea (2 km)”[71]. / „**Ţoleşti, sat** pe moşia cu acelaşi nume, din comuna Uideşti. Străbătut de pârâul Ţoleşti, numără 154 case, în care trăiesc 153 capi de familie sau 629 suflete, din care 324 bărbaţi şi 305 femei (11 evrei), fiind 107 contribuabili. Vatra satului ocupă 39 fălci, iar locuitorii răzeşi, dar răi gospodari. Are o biserică, cu patronul „Sfinţii Trei Ierarhi”, zidită de locuitori, în 1854, împroprietărită cu 8,5 fălci şi înzestrată de decedatul răzeş, căpitan Cristea, cu alte 22,5 fălci, servită de un preot şi 2 cântăreţi. O şcoală rurală mixtă, înfiinţată în 1865, cu un învăţător plătit de stat, frecventată de 43 şcolari, din 99 cu etatea de şcoală, aflători în sat, împroprietărită cu 6,5 fălci. Moşia, proprietate răzăşească a locuitorilor, cărora, zic ei, le-a fost dată de Trifăilă, are 360 fălci, din care 325 cultivabile, 30 fălci fânaţ şi restul ponoare şi loc nefolo-

[71] Ionescu, Serafim, *Dicţionar geografic al Judeţului Suceava*, Bucureşti 1894, pp. 365-367

sitor. Împroprietăriţi, în 1864, sunt 40 codaşi, cu câte 10 prăjini, iar însurăţei s-au împroprietărit 26, pe moşia Manolea. Drumurile principale sunt la Uideşti (2 km), la Tătăruşi (5 km) şi la Manolea (3 km). / Tradiţia spune: Satul Ţoleşti ar fi fost descălicat de familia Grămadă, care a scăpat de spânzurătoarea la care fuseseră condamnaţi consătenii ei din Turbata. Grămadă a avut doi băieţi, cărora, la moarte, le împărţi marea moşie Ţoleşti şi Manolea (Platoneşti). Unul dintre fraţi avea nişte fete, poreclite „zolence” din pricina frumuseţii lor (poate că se zoleau, se sulimeneau, cum zice românul) şi de aci, spun sătenii că şi-ar trage numele şi satul. Al doilea frate, numit Manole, de la care se crede că-şi trage numele satul Manolea, nefiind însurat, la bătrâneţe se duce la frate-său din Ţoleşti şi se roagă să-l primească, să-şi odihnească bătrâneţile şi să moră lângă dânsul, şi ca recompensă pentru îngrijirea ce i se va da, îi dăruieşte partea lui de moşie. Respins de frate-său cu cuvintele „Am destulă moşie, să dau şi altora; nu-mi mai trebuie să port şi de grija ta!”, Manole se duce de-şi vinde moşia (Manolea) Egumenului mănăstirea Probota, pe preţul de 2 galbeni şi 2 boi negri. Mult timp s-au judecat răzeşii din Ţoleşti cu mănăstirea Probota pentru moşia Platoneşti. Lipovenii spun, din contra, că ei sunt adevăraţii întemeietori ai satului Manolea. În 1803, „Ţoleşti răzeşeşti avea 41 liuzi, plătind 608 lei bir anual. Ei erau ocupaţi cu lucrul pământului, având loc îndestul (*Uricariul*, vol. VII, p. 250)”[72].

1894: „**Manolea** sau **Platoneşti**, sat pe moşia cu acelaşi nume, judeţul Suceava, comuna Uideşti. Aşezat

---

[72] Ionescu, Serafim, *Dicţionar geografic al Judeţului Suceava*, Bucureşti 1894, pp. 359, 360

de-a lungul pârâului Platoniţa, numără 200 case, populat cu 146 familii sau 763 suflete, din care 378 bărbaţi şi 385 femei. Are 175 contribuabili. Vatra satului ocupă 24 fălci. Locuitorii, în marea lor majoritate lipoveni sunt buni gospodari, se împacă cu curăţenia şi se ocupă mult cu cultura şi industria cânepei. Are o biserică lipovenească de lemn, cu hramul la „Procove" (1 Octombrie) şi 2 schituri, unul de călugări, cu hramul „Sfântul Nicolae", cu 33 călugări, şi altul de călugăriţe, cu hramul „Sfântul Visarion" (6 Iunie), cu 44 călugăriţe. Schitul de călugări are în juru-i o grădină de legume şi pomi roditori de 9 fălci şi 51 prăjini, un iaz şi o morişcă, iar cel de călugăriţe, 3 fălci grădină şi vreo 30 chilii. O şcoală rurală mixtă, înfiinţată în 1891, cu un învăţător plătit de stat şi frecventată de 35-45 elevi, din 37 băieţi şi 59 fete cu etatea de şcoală. Moşia e proprietatea statului, fostă a mănăstirii Probota. Are o suprafaţă de 800 fălci, din cari 360 fălci cultivabile, 400 fălci pădure, 30 fălci fânaţ şi restul neproductiv. Împroprietăriţi, în 1864, sunt 27 fruntaşi, 23 pălmaşi, 25 codaşi şi 16 cu câte 10 prăjini, stăpânind toţi 316 fălci. În 1878, s-au mai împroprietărit 16 însurăţel cu câte 3 fălci. Drumuri principale sunt la Uideşti (2 km), la Ţoleşti (3 km), la Dolheşti (6 km) şi la Fălticeni (14 km). Satul Manolea îşi trage numele, poate, de la postelnicul Sandu Manoli, care s-a călugărit sub numele de Sava Monahul. El a dăruit satul Platoneşti mănăstirii Probota, la 25 Mai 7251 (1743). Poate că locuitorii lipoveni din Manolea şi din celelalte sate lipoveneşti din judeţ sunt descendenţi din cei 100.000 robi descălecaţi de Ştefan cel Mare, după prădăciunile făcute în Polonia, în 1498, în urma luptei din Codrii Cosminului (A. D. Xenopol, *Istoria României,* Vol. II, p.

383). Unii mai spun că ar fi fugiţi din Rusia încă de pe timpul lui Petru cel Mare, care, văzându-i că trăiesc în trândăvie şi necurăţenie, le-a impus unele condiţiuni de trai şi port, între care raderea bărbilor şi tunderea păru-lui, la care dânşii, neputând adera, şi-au luat câmpii şi s-au împrăştiat prin alte ţări. Această versiune se adevereşte întrucâtva (vezi, în acesta privinţă, „Lipovenii sub Petru cel Mare şi reformele acestui împărat" în „Lipovenis-mul", de Episcopul Melchisedec, pp. 84 şi următoarele). Iată ce scria dl Nadejdin, în raportul său din 1846, către guvernul rusesc, privitor la lipovenii din această locali-tate: „Cea mai veche dintre toate coloniile rascolnicilor din Moldova se socoate acea de la Manolea (Manoi-lovka). Un sat mare, compus din lipoveni popişti, situat ca la 12 kilometri de la orăşelul Fălticeni, reşedinţa ţinu-tului Sucevei. Aici rascolnicii au o biserică, construită în onoarea acoperământului Născătoarei de Dumnezeu, şi, afară de ea, mai sunt încă trei schituri călugăreşti: două de bărbaţi şi unul de femei. În timpul actual, la biserică este un popă rus fugar, anume Alexie, în vârstă peste 50 ani, cu femeie şi cu copii vârstnici; iar în schituri igumeneşte stareţul Joil, originar se pare dintre lipovenii indigeni. Altă biserică rascolnică este în Iaşi, în suburbia de peste Bahlui. Acolo de asemenea înainte erau popi deosebiţi, fugiţi din Rusia, dar acum nu sunt. În celelalte localităţi locuite de lipoveni sunt numai rugătorii, dintre care cele mai însemnate sunt în oralele Târgul Frumos, Hârlău, Vaslui, în satul Lipovenii, lângă oraşul Botoşani, şi-n satul Bratloti (Brăteşti), între Târgul Frumos şi Manolea, câte 25 kilometri departe de amândouă. Aşadar, în timpul actual, în toată Moldova predomină popa Alexie de la Manolea; de aceea este şi forte bogat, are o căsuţă fru-

muşică, umblă într-o frumoasă caleaşcă de Viena, cu 4 cai; iar pe fiii lui, aduşi vârstnici din Rusia, i-a însurat aici şi i-a introdus în neguţătorie cu propriile lui capitaluri. Eu am vizitat, în persoană, principalele grupe ale lipovenilor de aici, şi în Manolea, care se poate numi centrul şi Mitropolia rascolnicismului în Moldova, am găzduit destul de îndelung. După poziţiunea locului său ea este o adevărată cavernă, ascunsă într-un codru des, în fundul unei văi râpoase. Pământul pe care se află satul, cu toate apartamentele lui, este proprietatea mănăstirii Probota, închinată, cum se zice aice, adică dată cu toate averile în proprietatea Sfântului Mormânt, în Ierusalim, de unde se şi administrează, adică se dă în arendă în profitul Patriarhiei, prin un monah, trimis de patriarh cu titlul de exarh. Locuitorii din sat se socot mai mult de o sută de familii, care trăiesc în case deosebite, construite după maniera rusească, cu toată fizionomia izbelor (caselor ţărăneşti) din satele Velico Ruse. Biserica se înalţă în mijlocul satului, ea există din vechime, dar nu de mult o au construit-o măreţ şi înfrumuseţat cu banii trimişi din Moscova, fiindcă bogătaşii de aici, după asigurarea însuşi a lipovenilor, „sunt reci către credinţă şi servesc Mamonei, iară nu lui Dumnezeu". Însă ultima imputare nu cade asupra manolenilor, căci între dânşii nu este nici un bogat. Sunt numai gospodari mai mult sau mat puţin cuprinşi, în numărul cărora primul loc se cuvine bătrânului Athanasie Zaharov, care mi-a dat ospitalitatea în casa sa. / Acest Athanasie, prin figura sa cea impozantă, prin mintea naturală şi prin influenţa morală asupra coreligionarilor săi, mi-a amintit pe Mihail Theodorov din Bucovina. El, ca şi acela, este un cărturar mare şi citeşte nu numai cărţile cele vechi bisericeşti, ci şi cele

noi lumeşti, se înţelege, ruseşti, de cuprindere morală şi istorică; eu am văzut la dânsul destule cărţi de acestea şi însumi am fost martor cum el le citea, iar rascolnicii adunaţi, în numărul lor şi stareţul Joil, egumenul schiturilor de la Manolea, îl ascultau cu o respectuoasă atenţiune, mai ales când el, oprindu-se, le explica verbal despre patriarhii, mitropoliţii şi chiar despre marii cneji ruseşti. Cu toate acestea, poate că chiar din cauză că el era aşa de familiar cu cărţile presei lumeşti civile, nu am observat la el vreo particulară afecţiune către bigotismul rascolnic. Despre obiectele religioase, el a vorbit cu mine forte puţin şi cu mare moderaţiune; despre popa Alexei s-a exprimat foarte defavorabil, numindu-l interesat; încă şi către egumenul schiturilor se arăta fără nici o stimă, ba încă cu un fel de dispreţ. Însă trebuie să adaug şi aceea că monahii de aci, pe cât se vede, toţi sunt dintre indigenii locali, şi nu merită mat mult. Ei sunt nişte oameni simpli, grosolani, inculţi, chiar arareori ceva cărturari, şi pe lângă aceea, trăiesc într-o mizerie extremă. Două din schiturile lor, unul de bărbaţi, altul de femei, despărţite unul de altul prin un gard învechit, se află lângă sat, iar al treilea este izolat în pădure, în depărtare ca la 3 kilometri; ele nu sunt decât nişte grupe de vizuini, mai de tot în pământ, întunecoase şi murdare, în care sunt cuibăriţi câte câţiva bărbaţi sau muieri. Într-o vizuină de acestea eu am găsit pe însuşi superiorul care să ocupa cu meşteşugul lăcătuşeriei, care este meseria lui, desculţ şi numai în cămaşă. Şi pentru dreptul de a vieţui în aceste vizuini şi a se folosi cu nişte mici părticele de pământ prin prejurul lor, unde îşi pun câteva straturi de legume, atât monahii, cât şi monahiile sunt impuşi cu dajdiile în profitul proprietăţii; impozitul acesta este astăzi de 3 carboave de

individ. Extrema lor mizerie nu le permite a se ridica nici intelectualmente, nici moralmente. De necaz, ei nu se feresc de băutură, unde o găsesc, şi de aceea forte adeseori îi întâlneşti zbuciumându-se public, într-o stare cu totul neconvenabilă vocaţiei monahale. Aceasta s-a întâmplat chiar cu stareţul Joil, care, de faţă cu mine, abia s-a târât de la Athanasie, la vizuina sihastră. Ce se atinge de popa Alexie, el, deşi are conduită bună, adică nu este beţiv, dar la cărţi este tot aşa de ignorant ca şi Joil, întru aceasta m-am convins din conversaţia ce am avut-o cu dânsul. De aicea se înţelege ne-stima către dânsul a unui cărturar ca bătrânul Athanasie; şi, din astfel de simţ către persoanele care, după chemarea lor, trebuie să fie conductori ai credinţei, fireşte se explică şi acea răceală către credinţă, pe care am observat-o la bătrân, şi care în generaţiunea jună se manifestă încă mai puternic şi mai clar. / De exemplu, fiul lui Athanasie, numit Malafei, june foarte deştept, care, deşi abia îi înfirează mustăţile, este deja vatav la Manolea, s-a arătat înaintea mea ca un perfect liberton, mat, mai ateu”. / Tot Episcopul Melchisedec scrie, în 1870: „În comuna Manolea sunt 120 de familiei lipoveneşti, care compun în totul 668 indivizi; au biserica lor şi un popă; se crede că aceşti lipoveni sunt dintre cei mai vechi ce s-au stabilit în Moldova, pe la mijlocul veacului al 18-lea. Protoereul judeţului Suceava spune despre lipovenii din judeţul său numai atâta în genere, că ei sunt „staroveri”, după propriile lor arătări. Nu putem dar decide cu exactitate ce anume secte lipoveneşti sunt în Manolea. În apropriere de Manolea, sunt trei schituri, unde petrec călugării şi călugăriţele lor. Cel mal însemnat este schitul sau kinovia lipovenilor popişti de aice, care numără 67 indivizi, din care 46

călugări şi 21 călugăriţe. Kinovia are două biserici, una dedicată sfântului Nicolai, alta Înălţării cinstitei cruci. Secţia femeiască se desparte de cea bărbătească prin un gard; călugăriţele frecventează aceleaşi biserici. Această mănăstire are un rol însemnat în afacerile lipoveneşti din România; prin ea se întreţine comunicaţiunea afacerilor lipoveneşti din România, Turcia şi Rusia cu ierarhia lipovano-austriacă de la Fântâna Albă. Stareţii acestei mănăstiri poartă titlul de arhimandriţi. Unul, anume Varsanufiu, fost arhimandrit la Manolea, pe la anul 1870, şi zelos apărător al pseudo-ierarhiei austriece, în anul 1870 s-a unit cu ortodoxia în Rusia şi se află acum petrecător la mănăstirea omopistă Pocrovsky, din gubernia Cernigovului. Deşi majoritatea este popistă, nu lipseşte în Manolea nici partidul nepopist; el are un schit al său propriu, situat în marginea unei păduri, nu departe de Manolea. Acolo trăiesc vreo 7 călugări, care nu au nici o relaţiune bisericească cu bisericile şi popii, nici cu călugării ceilalţi, de la Manolea". / n 1803, lipovenii ot Manole ai mănăstirii Probota aveau 40 liuzi, plătind bir 1.172 lei anual; lucrau pământul, oareşicare negustorie şi aveau loc îndestul"[73].

1894: „**Forăşti**, sat pe moşia cu acelaşi nume din comuna Uideşti. Aşezat pe coasta dealului Forăşti, numără 94 case, populate cu 69 capi de familie sau 415 suflete, din care 199 bărbaţi şi 216 femei (10 străini). Contribuabili sunt 103. Vatra satului ocupă 19 fălci. Locuitorii sunt slabi gospodari. Are o biserică, clădită din lemn, de un fost proprietar, Constantin Forăscu, servită de un preot şi 2 cântăreţi; împroprietărită, în 1864, cu 8,5 fălci, şi o şcoală rurală mixtă, cu un învăţător plătit de

[73] Ionescu, Serafim, *Dicţionar geografic al Judeţului Suceava*, Bucureşti 1894, pp. 196-201

stat, înfiinţată în 1865, frecventată de 27 elevi şi 3 eleve. În sat sunt 95 băieţi şi 99 fete cu etatea între 7-12 ani. Şcoala are numai 28 prăjini teren, în vatra satului, făcute danie de învăţătorul Nicolae Teodorescu. Moşia e proprietatea dlui I. Cernătescu şi are 420 fălci, din care 360 fălci cultivabile şi 60 fălci fânaţ. Împroprietăriţi, la 1864, sunt 27 fruntaşi, 17 pălmaşi şi 27 codaşi, stăpânind 161 fălci. Drumuri principale sunt la Uideşti (4 km), la Oniceni (3.500 m), la Ruşi (2 km) şi la Tătăruşi (3.400 m). În 1803, „Forăşti ai medelniceresei Smărăndica Canta, cu loc în destul, număra 22 liuzi, plătind 328 lei bir anual şi având şi 3 liuzi de cei fără bir" (*Uricar*, de T. C., vol. VII, p. 250). / **Forăşti, pârâu**, mic afluent al pârâului Croitorului, formează iazul cu acelaşi nume… în suprafaţă de 7 hectare şi conţine peşte de lacuri, raci şi scoici"[74].

1894: „Antoceni, sat pe moşia cu acelaşi nume, din comuna Uideşti, plasa Moldova de jos. Aşezat pe albia pârâului căruia îi poartă numele, numără 60 de case, populate cu 56 capi de familie sau 301 suflete, din care 139 bărbaţi şi 162 femei (2 străini). Contribuabili are 40. Vatra satului ocupă o suprafaţă de 2 fălci şi 37,5 prăjini. Biserica şi şcoala din Forăşti servesc şi acestui sat. Moşia, proprietatea defunctului Dimitrie Stamate, e în suprafaţă de 160 fălci, din care 130 cultivabile şi 50 fâneţe. Împroprietăriţi după legea din 1864 sunt 28 mijlocaşi şi 7 pălmaşi, stăpânind 134 fălci şi 60 prăjini. Singurul drum principal e la Oniceni (400 m)"[75].

---

[74] Ionescu, Serafim, *Dicţionar geografic al Judeţului Suceava*, Bucureşti 1894, p. 132

[75] Ionescu, Serafim, *Dicţionar geografic al Judeţului Suceava*, Bucureşti 1894, p. 2

1894: „**Oniceni**, sat pe moşia cu acelaşi nume, din comuna Uideşti, trăgându-şi numele de la trei fraţi Onia. Străbătut de pârâul cu acelaşi nume, numără 134 case, în care trăiesc 124 capi de familie sau 535 suflete, din care 275 bărbaţi şi 260 femei (14 izraeliţi). Vatra satului ocupă 16 fălci, iar locuitorii sunt gospodari de mijloc. Are o biserică, cu patronul „Sfântul Nicolae", zidită de foştii proprietari Moruz, servită de un preot şi doi cântăreţi şi împroprietăriţi cu 8,5 fălci. Şcoala din Forăşti serveşte şi acestui sat. Moşia e proprietatea moştenitorilor lui Beriş Last, fostă a Mariei Negri Moruz. Are 447 fălci, din care 350 cultivabile, 50 fălci fânaţ şi restul prea puţin productiv. Împroprietăriţi în 1864 sunt 53 pălmaşi şi 37 codaşi, iar 4 cu câte 12 prăjini, stăpânind 320,5 fălci. Drumuri principale sunt la Forăşti (3,5 km) şi la Drăguşeni (4 km). În 1803, Oniceni ai spătarului Grigore Başotă număra 72 liuzi, plătind 1.261 lei bir anual, fiind şi *2* liuzi de cei fără bir (*Uricarul,* de T. C., vol. VII, p. 251)"[76].

1894: „**Ruşi, sat**, numit şi **Roşiorii**, pe moşia cu acelaşi nume din comuna Uideşti. Aşezat pe ţărmurile pâraielor Mediasca şi Ruşii, numără 104 case, în care trăiesc 85 capi de familie sau 418 suflete, din care 208 bărbaţi şi 210 femei (15 evrei), fiind 125 contribuabili. Vatra satului ocupă 12 fălci. Are o biserică, cu patronul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril", clădită de Vasile Adamache, servită de un preot şi un cântăreţ şi împroprietărită cu 8,5 fălci. Şcoala din Forăşti serveşte şi acestui sat. Moşia e proprietatea Academiei Române, căreia a fost făcută danie de regretatul proprietar Vasile

---

[76] Ionescu, Serafim, *Dicţionar geografic al Judeţului Suceava*, Bucureşti 1894, pp. 220, 221

Adamache. Ea are întinderea de 600 fălci, din care 330 fălci cultivabile, 70 fălci păduri, 100 fălci fânaţ şi restul neproductiv. Împroprietăriţi în 1864 sunt 30 fruntaşi, 32 pălmaşi şi 15 codaşi, stăpânind 211 fălci şi 24 prjini. Drumuri principale sunt la Forăşti (2 km) şi la Uideşti (4 km). În 1803, pe moşia Roşiorii a stolnicului Ianache Botez, erau 18 liuzi, plătind 280 lei bir anual, la care se adăugau „liuzii ot tam", 21, plătind 316 lei bir pe an" (*Uricar*, vol. VII, p. 251)"[77].

1921: În baza Legea pentru reforma agrară, promulgată prin Înaltul decret regal No. 3093/921, Comisiunea judeţeană de expropriere Suceava, adică fostul judeţ din preajma Fălticenilor, compusă din Preşedinte, C. Dobrescu (uneori, M. Rădulescu) / Membri: C. Văleanu, consilier agricol, D. Tatos, supleantul proprietarilor, Gh. Ioniţă, delegatul sătenilor (în unele cazuri: I. D. Popescu şi Vasile Popescu). / Secretar, I. C. Manoliu, a emis următoarele extrase de hotărâri: / „No. 39. Din moşiile Statului şi Casei Rurale, proprietatea Ministerului Domeniilor şi Casei Rurale din comuna **Uideşti**, jud. Suceava, fiind expropriat terenul în întindere de 156 ha 98 ari, după, s-a fixat ca preţ al terenului expropriat astfel: pentru 35 ha teren arătură, proprietatea Casei rurale, câte 2.128 lei de hectar, iar pentru restul terenului, de 121 ha 98 ari, care cuprinde bunul „Holmul" şi poienile „Muncelu de sus" şi „Muncelu de jos", din pădurea Statului Manolia, câte 750 lei de fiecare ha"[78].

1922: În 23 octombrie 1922, comisia, condusă de judecătorul Ilie Cocea şi având în componenţă pe Iacob

---

[77] Ionescu, Serafim, *Dicţionar geografic al Judeţului Suceava*, Bucureşti 1894, p. 291

[78] *Monitorul Oficial*, nr. 52 din 8 martie 1924, pp. 2623-2627

Ştefănescu, Gh. Jaba şi secretarul I. Pişleriu, „Expropriază, pentru cauza de utilitate naţională, din pământul bisericii din satul Ţoleşti, comuna **Uideşti**, plasa Boroaia, judeţul Suceava, câtimea de 17 ha 71 ari teren arabil, începând de la est, spre vest, şi până la punctul unde, la delimitare şi măsurătoare se va împlini câtimea de 17 ha 71 ari, expropriată, întreg lotul având megieşiile următoare: la est, drumul spre Lespezii, la vest, cu Moşia Forăşti, la sud, ţarina „Iorcanii" şi moşia Forăşti, şi, la nord, Vasile Ioniţă şi Gheorghe Mateescu"[79].

1924: Prin Legea Nr. 1.106, din 27 februarie 1924, sancţionată prin decret regal în 24 martie 1924, „Comuna **Uideşti** se desparte în două comune: prima, comuna **Uideşti**, cu satele Uideşti, Manolea şi Toleşti, cu reşedinţa în Uideşti, şi a doua, comuna Negoteşti, cu reşedinţa în Negoteşti, având satele Negoteşti, Ioneasa, Movileni şi Mesteceni"[80].

1931: În Tablou de regruparea comunelor rurale, publicat de Direcţiunea Administraţiunii Locale, comuna Uideşti, formată din satele Antoceni, Boura, Forăşti, Manolea, Oniceni, Uideşti şi Ţoleşti, îşi avea sediul la Uideşti (p. 40).

1941: „Se publică mai jos lista Nr. 18 de gradele inferioare (trupă) morţi pentru patrie în actualul război, începând de la 22 Iunie 1941, ora 22: **Stan Constantin**, soldat, ctg. 1941, cu ultimul domiciliu în comuna Forăşti, judeţul Baia, mort la 3/4 iulie 1941"[81].

1942: „Se înfiinţează, pe ziua de 1 August 1942, următoarele parohii, posturi de preoţi, diaconi, cântăreţi şi

---

[79] *Monitorul Oficial*, nr. 52 din 8 martie 1924, pp. 2627-2631
[80] *Monitorul Oficial*, nr. 67 din 27 martie 1924, p. 3434
[81] *Monitorul Oficial*, Nr. 233, 2 octombrie 1941, p. 5848

canonarhi: Parohia Oniceni II, prin dezlipire de la Parohia Oniceni”[82].

1945: „Următorii învăţători se transferă, pe data de 1 Septemvrie 1945, la şcolile primare din jud. Baia, arătate în dreptul fiecăruia: **Focşa Ştefan**, gr. I, de la Oniceni, Forăşti, la Fălticeni Nr. 1 băieţi, post VII, copii şcoală secundară, casă; **Grigoriu Vasile**, gr. II, de la Iorcani, Tătăruş, la Oniceni, Forăşti, post IV, apropiere soţie, învăţătoare; **Aramă Gheorghe**, gr. II, de la Rotunda, Liteni, la Ţoleşti, Uideşti, post. III, apropiere soţie învăţătoare; **Muraru Constantin**, gr. II, de la Conţeşti, Valea Seacă, la Oniceni, Forăşti, post III, casă şi teren. **Învăţători fixaţi**: **Moraru Elena**, gr. II, de la Valea Seacă, la Forăşti, Oniceni, post. V; **Rangu Sava**, gr. II, de la Hârtoape, la Uideşti, Manolea, post V; **Adochiţei Eugenia**, gr. II, de la dispoziţia ministerului, la Ţoleşti, Uideşti, postul IV”[83].

1948: „Membrii corpului didactic cuprinși în alăturatele tablouri, care fac parte integrantă din prezenta decizie, ale cărora raționalizări, fixări li repartizări au fost anulate cu decizia Nr. 164.743 din 1948, rămân la dispoziția ministerului, fiind obligați să ceară detașarea în posturile ce vor fi publicate vacante: **Grigoriu Vasile**, Școala Forăști-Antoceni, postul I; **Nichita Maria**, Școala Forăști, Oniceni, postul III; **Muraru Nița**, Școala Forăști, Oniceni, postul V; **Sava Gheorghe**, Școala Forăști, postul II”[84].

1949: „Prin Decizia Nr. 326-.433 din 29 Decemvrie 1948, următorii membri ai corpului didactic se delea-

---

[82] *Monitorul Oficial*, Nr. 167, 21 iulie 1942, p. 6036

[83] *Monitorul Oficial*, Nr. 248, 30 octombrie 1945, p. 2578-2580

[84] *Monitorul Oficial*, Nr. 194, 23 august 1948, pp. 6963, 7021-7023

gă directori la şcolile elementare şi grădinile de copii din judeţul Baia: **Grigoriu Vasile**, director la Şcoala elementară Antoceni, Bărăşti; **Niţu Constantin**, director la Şcoala elementară Oniceni; **Savu Gheorghe**, director la Şcoala elementară Forăşti; **Iacob Dumitru**, director la Şcoala elementară Manolea; **Aramă Gheorghe**, director la Şcoala elementară Ţoleşti; **Iosep Gheorghe**, director la Şcoala elementară Boura, Uideşti; **Mihăilă Vasile**, director la Şcoala elementară Ruşi, Forăşti”[85].

ULMENI

(pe Botna, Lăpuşna, Moldova).

1644, septembrie 16: Zapisul marilor boieri, în care mărturisesc cum au venit înaintea lor Hrizea și cneaghina lui Vambula, sora răosatului Ianachie mare postelnic „și au dat și au dăruit dreapta lor ocină și danie, a patra parte din satul **Ulmeni** (Ulmu, județul Chișinău, Moldova), în ținutul Lăpușna, pe râul Botna, cu loc de moară și cu tot venitul, care a fost cumpărătură lui Ianachie postelnic de la Ion, fiul Dumitrei, nepotul lui Ulmanul... / Și de asemenea au dat și au dăruit a treia parte din satul **Diiaceni** (Diecii, Dieceni, lângă Bardar, județul Chișinău, Moldova), care este iarăși pe Botna, în ținutul Lăpușna, cumpărătură lui Ianachie postelnic de la Vasile Drăguș... fratelui și prietenului nostru Neniul

[85] *Monitorul Oficial*, Nr. 3, 4 ianuarie 1949, pp. 286, 287

vornic de gloate”[86].

1663, iunie 8: Vornicul de poartă Dumitraşcu şi femeia lui Măriuţa vând fostului mare spătar Darie, „drept 10 iepe cu mânji… a lor dreaptă ocină şi moşie şi cumpărături din **Dulijăni** şi din **Ulmeni**, ce sunt în ţinutul Lăpuşnei, pe valea Botnei, partea lor ce se va alege din vatra satului, cu loc de ţarină, cu fânaţ şi în câmp. Cu vaduri de moară pe apa Botnei”[87].

1741, august 24: Porunca dată de Grigore Ghica voievod vistiernicului Vasilache Mazarachi, după ce „s-au pârât de faţă Toader Darie cu Andrei Capşa şi Grigori Tonul, răzeşi de moşia **Dulijănii**, arătând Toader Darie un zapis de la Dumitraşcu Roşca, vornic de poartă, şi soţia lui Măriuţa, cu care i-au vândut a treia parte din satul **Ulmeni** şi partea lor din satul Dulijănii, drept 10 iepe cu mânji, preţăluite drept 150 taleri, şi, fiindcă în zapis nu se arată câtă parte este în moşia Dulijănii, dumneata să faci cercetări la faţa locului şi câtă parte se va dovedi că are Darie spătar, să o alegi deosebit şi să o dai în stăpânirea lui”[88].

---

[86] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 429, pp. 408, 409

[87] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 71, p. 95

[88] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 155, pp. 182, 183

ULMI

(comuna Secuieni, Neamţ).

1494, martie 11: Întărit de Ştefan voievod lui Toma, care cumpăraseră, cu 110 zloţi tătăreşti, de la fraţii Bonceac, Anna şi Rusca, fiii Stanei, nepoţii lui Mihul Cârnul, „dreapta lor ocină, un sat la Cobâle, anume sub Moghilă, unde a fost Ivan la Ulmi”[89]. Hotarul, din veac.

ULMI

(Ulmeni, lângă Schinoasa, comuna Gura Galbenei, raionul Cimişlia, Moldova).

Menţionat, în **11 martie 1502**, de Ştefan voievod, când întăreşte moşia fraţilor Duma Hurdescu, Iurie, Drăguşi şi Cupce, care primesc uric pentru „un loc din pustietate, pe Spiroasa, la lacul ce este din sus de Ulmi, însă partea ce-i în Cogâlnic, să se aşeze un sat”[90]. Hotarul, „cât se va putea hrăni din destul un sat de douăzeci case”.

---

[89] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 146, pp. 276-278

[90] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 270, p. 484

ULMI

(Ulmeni pe Botna, raionul Lăpuşna, Moldova)

1626, august 6: Zapisul de mărturie al marilor boieri ai ţării despre „cum a venit înaintea noastră cest om, anume Ion, feciorul Dumitrei, nepotul Ulmanului… şi a vândut a patra parte din satul Ulmeni, ce este în ţinutul Lăpuşnei, pe apa Botnei, cu loc de moară şi cu tot venitul… lui Enachi postelnicul”[91].

ULMI

(sat pe Bahlui, Iaşi).

1624, decembrie 19: Mărturia lui Toader, şoltuz de Târgu Frumos şi a câtorva din cei 12 pârgari de **Târgu Frumos**, Ionaşco fost şoltuz, Paicu, Hilip, Nechifor, păcurarul Gligorie Furgheţui şi Bejan, despre „cum a venit Ion medelnicer, să socotim hotarul **Ulmilor** pe unde merge. Deci acele pietre le-a mutat Ştefan vodă, de unde a fost din veac hotarul. După aceea însuşi Ştefan vodă a trecut, de la pod de la **Cârjeşti**, pe la acele pietre mutate

[91] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 107, pp. 126, 127

şi însuşi măria sa Ştefan vodă le-au făcut carte să mute pietrele şi să-şi ţie hotarul pe unde a fost din veac"[92].

1624, decembrie 195: Mărturia şoltuzului şi a celor 12 pârgari de **Cotnari** şi a celui de **Târgu Frumos**, tot cu 12 pârgari de Târgu Frumos, „oameni buni şi slugile măriei tale din megieşi", adică Ionaşco aprod şi Ilea visternicel din **Cudreşti**, Călcul pitarul din **Bălţaţi**, Ihnat şi Ihnat visternicel din **Mădrăjaci**, Istratie din **Iezereni**, Anton şi Lazor din **Belceşti**, despre hotarul satului **Ulmi** spre „un val ce au cu slătinenii, pentru ce le-au mutat pietrele din hotarul bătrân… Şi am aflat un om bătrân, anume Lazar de Belceşti, de ştie de tot cum n-au treabă slătinenii la acel hotar, ci slătinenilor le-a dat Alexandru vodă cel Bătrân loc de odae (han – n. n.) împotriva Belceştilor"[93].

1628, martie 24: Întărite de Miron Barnovschi mănăstirii Sfânta Paraschiva, „care este în târgul Iaşi, închinată la sfânta mănăstire de la Sinai… satul **Ulmii**, care este în ţinutul Hârlăului"[94].

1628, aprilie 2: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii lui Balica („ce se numeşte Balicova") din **Iaşi**, metoh „al slăvitei mănăstiri de la muntele Sinaiului", care are „în semne acel hotar al sfintei mănăstiri, în jos până la fântână, pe capătul grădinilor lui Necoară şi, de acolo, în sus, la drumul mare a Scânteii, în dreptul pârâului Gălăţii şi în dreptul morii călugăriţelor

[92] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 248, p. 317
[93] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 249, pp. 317, 318
[94] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 330, pp. 448-452

de la Socola, iar de la pădure, până la Cetăţuie şi pe unde curg apele spre mănăstire", mănăstirea „Balicova" primind uric pentru „un sat anume **Ulmii** (pe Bahlui, Iaşi), cu iazuri şi mori pe Bahlui, în ţinutul Hârlăului"; „alt sat, anume **Borceştii** (lângă Glingeni, în Soroca, Moldova), pe apa Ciorna, cu loc de moară şi chive, din ţinutul Sorocăi"; „alt sat, anume **Iucaşul** (satul Dochia, Neamţ), cu loc de iaz şi moară, din ţinutul Neamţului"; „alt sat, anume **Şiviţa** (în Covurlui, Galaţi), din ţinutul Covurluiului"; „un sat, anume **Mogoşăştii** (Iaşi), ce este sub Plop, cu loc de iaz şi moară, în ţinutul Cârligăturii"; „două fălci de vii din **Cotnar**, din Dealul Piscopului, dinspre răsărit… şi alte două fălci de vii din Cotnar, în Dealul Ursului"[95].

1633, februarie 22: Alexandru Iliaş voievod s-a „milostivit şi am iertat un sat al mănăstirii din mijlocul târgului Iaşi… anume satul **Ulmi**, care este în ţinutul Hârlău, ca să nu aibă a da nici o dare, nici mare, nici mică, nici zloţi pentru casă, nici lei, nici iliş să nu plătească, nici sulgiu, nici unt, nici ceară, nici muncă să nu lucreze… Şi toate astea mai sus scrise să aibă a le lua egumenul de la sfânta mănăstire Sfânta Vineri şi să aibă a trimite egumenul acei bani la sfânta mănăstire de la Sinai"[96].

1774, iunie: Satul **Ulmii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Bahluiului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[97]**,**

---

[95] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 333, pp. 454-456

[96] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 293, pp. 373- 376

[97] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 225

toată suma caselor: 21. Scădere rufeturi 21: 7 ţigani, 13 scutelnici ai mănăstirii Frumoasei, 1 mazil. / **Rufeturi:** Condurachi Tălămbuţă, scutelnic mănăstirii Frumoasei / Vasile, cibotariu, tij (la fel) / Mihălache, vezetiu, la fel / Vasile, rus, la fel / Ion Mangul, la fel / Lupu, jugănar, la fel / Irimie Botu, la fel / Matei Botu, la fel / Costandin Botu, la fel / Ioniţă Bătilă, la fel / Ioniţă, cârciumar, la fel / Ispir, vătah, la fel / Matei, murar, la fel / Anton, jude, ţigan, la fel / Ştefan, ţigan / Tănasă, ţigan / Ioniţă, ţigan / Irimie / Ion, văcar / Toader, herghelegiu, ţigan / Ion Carpu, mazil cu darea lui la Eş, la neguţători.

1902: „**Ulmii Noi**, sat nou în judeţul Iaşi, plasa Bahluiul, comuna Belceşti. S-a înfiinţat în 1870. E așezat pe ţărmul stâng al iazului Șarja, spre vest de satul Belceşti, şi are o populaţie de 245 locuitori”[98].

ULMU

(Ulmeni, azi Ulmu, județul Chișinău, Moldova).

1644, septembrie 16: Zapisul marilor boieri, în care mărturisesc cum au venit înaintea lor Hrizea și cneaghina lui Vambula, sora răosatului Ianachie mare postelnic „și au dat și au dăruit dreapta lor ocină și danie, a patra parte din satul **Ulmeni** (Ulmu, județul Chișinău, Moldova), în ținutul Lăpușna, pe râul Botna, cu loc de moară și cu tot venitul, care a fost cumpărătură lui

[98] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 686

Ianachie postelnic de la Ion, fiul Dumitrei, nepotul lui Ulmanul... / Și de asemenea au dat și au dăruit a treia parte din satul **Diiaceni** (Dieceni, lângă Bardar, județul Chișinău, Moldova), care este iarăși pe Botna, în ținutul Lăpușna, cumpărătură lui Ianachie postelnic de la Vasile Drăguș... fratelui și prietenului nostru Neniul vornic de gloate”[99].

1904: „**Ulmă**, sat mare răzăşesc în judeţul Chişinău, volosti Vasieni, aşezat în valea Volcineţului. Are 400 case, cu o populaţie de 2.725 suflete; o şcoală, unde se învaţă numai ruseşte. Răzeşii posedă 1.597 deseatini pământ; au multe vii şi livezi cu pomi. O sfoară de 32 deseatini aparţine răzeşului Ion Bivol, care posedă hrisoave vechi de proprietate (1611-1620; alt răzeş, Leonid Andronachi, are 20 deseatini şi hisov din 1721”[100].

UMBRĂREŞTI

(lângă Tecuci, comuna Umbrăreşti, Galaţi).

1495, ianuarie 10: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Miclea, Mălina, Buraia şi Greaca, fiii Stanii, nepoţii lui Ivan, care primesc uric pentru, „dreapta lor ocină, un sat pe Cneaja (lângă Tecuci, comuna **Umbrăreşti**, Galaţi), anume unde a fost casa bunicului lor Ivan, şi, în

---

[99] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 429, pp. 408, 409

[100] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 219

acelaşi hotar, fântâna anume Ampuţita”[101]. Hotarul, din veac.

1635, noiembrie 28: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Crăstian vătah, după ce „s-au jeluit satul **Torceştii** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), nepoţii lui Bilăi, zicând că au ei ocină şi moşie din Brălădiţa până în apa Bârladului, prin poienile Agapiei, pe lacul Frasinului, prin Gârla lui Spin, până în hotarul **Umbrăreştilor** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), şi merg alţi oameni de la cosesc fânul şi le împresoară ocina şi moşia cu tăria lor,,, iar tu să le faci lege dreaptă, să le lase ocina şi moşia în pace. Iar de va părea cuiva cu strâmbul, să vină să stea de faţă, înaintea Domniei Mele”[102].

1668, februarie 16: Dodiţă de **Movileani**, cu femeia lui Ana, fata lui Ştefan Branişte de **Blăgiari** (Blăjari), Simion, fratele lui Sârghie de **Umbrăreşti**, Avram, feciorul lui Măroae de **Ţigăneşti**, Ion, fratele lui Vasile, feciori Stancăi, Toader şi Doroftia, feciorii lui Epure de Blăgiari, Ioana Văscănoae, cumnata lui Avram, Maria, fata lui Murgoci, sora lui Dămian, vând lui Neculai Racoviţă hatman „partea noastră de moşie din **Blăgiari**, cu vad de moară în apa Bârladului, în ţinutul Tecuciului”[103].

1774, iunie: Satele **Umbrăreşti** şi **Slobozia Condria**, ţinutul Tecuciului, ocolul Şerbăneştii şi Lieştii,

---

[101] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 153, pp. 285, 286

[102] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 281, p. 322

[103] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 316, 317

după recensământul lui Rumeanţev[104], aveau **toată suma caselor 70**. Scădere rufeturi 26: 10 scutelnici, 1 volintir, 1 călăraş, 2 slugi boiereşti, 2 preoţi, 2 ţigani, 1 vornic, 1 vătăman, 1 ruptaş, 5 nevolnici. Rămân birnici 44. / **Birnici**: Pricopii, bejenar / Grigoraş, ce a fost birnic la Suraia / Ionaşcu, ce a fost birnic la Fundeni / Preda, tij (la fel) / Andronachi, ce a fost birnic la Torceşti / Ion Pelivan, bejenar venit de la aprilie / Bucur, tij / Neculai, tij / Crâstia, tij / Niacşul, tij / Agachii, tij / Ion Radu, tij / Neguţul, tij / Vasilache Poiană, ce a fost birnic la Torceşti / Costandin, holtei cu mamă, tij / Neculai Bobocia, tij / Radu Purlă, tij / Gavril Ţadia / Ioniţă Troacă / Dănăilă, morar / Vasile Hurcă / Ion Hăugaş, văduvoi / Toader Ciocârlan / Neculai Cârcoja / Sava, croitor / Neculai Prescură / Năstasii Topală / Adam, rotar / Ioniţă Bobocia / Dumitraşcu Poiană / Ursul Bobocia, holtei cu mamă / Manole, morar / Costandin, olar / Neculai, ciubotar, ce a fost al poroşnicului Neculai Stamatin / Sandul Condria, ce a fost birnic la Suraia / Sandul Calabă, ce a fost birnic la Bileeşti / Vasile Boldu, ce a fost birnic la Suraia / Vasile Tarchii / Ion Crăciun / Toader zet (ginere) lui Pechiul / Micul, plugar / Grigori Mihaiu, ce a fost birnic la Torceşti / Iosip Jurjui, tij / Radu. // **Rufeturi**: Enachi Condria, nevolnic / Sandul, vornic / Ştefan Condria, nevolnic / Andrei Surdul, nevolnic / Neculai, vătăman / Darii, sluga dumisale logofetesei Manolechioai / Sandul Corcogi, nevolnic / Antohi Vacăneagră, volintir / Ion Bosoiu, slugă dumisale paharnicului Costandache / Popa Sandul / Popa Ion Pleşcan / Păladi, ţigan al dumisale logofetesei Manolechioai / Mihaiu, ţigan, tij (la fel) /

[104] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 553

Alecsandru Boldul, călăraş căpitănesc / Ştefan Braveţ, nevolnic / Gheorghi sin (fiu) Vasilachi Poiană, ruptaş / Ioniţă Hilohii, scutelnic dumisale logofetesii Manolechioai, cu cartea Divanului / Alicsandru Condria, tij (la fel) / Ioniţă Manole, tij / Marin Micul, tij / Mihălachi Guzlă, tij / Gheorghi Bobocia, tij / Ichim Vârlan, tij / Năstasii, tij / Vasile Muşcă, tij / Loghin Ţandia, tij.

1902: „**Umbrăreşti**, comună rurală în judeţul Tecuci, plasa Bârlad, compusă din 5 cătune: Condrea, Salcia, Siliştea, Slobozia Umbrărești şi Umbrărești, şi situată pe ambele maluri ale râului Bârlad, la 25 km departare de capitala județului și la 5 km de a plăşii. Se mărgineşte, la nord, cu comuna Barcea, la est, cu comuna Călmăţuiul, la vest, cu râul Siretul, și la sud, cu comuna Torceşti. E udată de Siretul şi de râul Bârladul. Are o populaţie de 2.098 sufete; 3 biserici, Sfinţii Voivozi, Adormirea Maicii Domnului şi a treia, tot Sfinţii Voevozi; 2 şcoli. Cătunele Condrea, Salcia și Umbrăreşti sunt locuite de vechi răzeși. Locuitorii posedă: 370 boi, 428 vaci, 1.428 oi, 410 porci; 301 pluguri și mai multe maşini; câteva mori de măcinat. Căi: şoseaua naţională, la vest, şi şoseaua comunală ce merge la Condrea. / **Umbrăreşti**, sat în comuna cu același nume, pe partea dreaptă a râului Bârlad”[105].

[105] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 687, 688

UMBRĂREŞTI

(„seliştea lui Mânea” şi cea „a lui Fâlfoi” pe Prut, în Covurlui, lângă Fârţăneşti, Galaţi).

1448, iulie 15: Întărit de Roman voievod fraţilor Cernat Ploscar şi Şteful, care primesc uric pentru „satele, pe Corod, anume: Pâtcăeşti, pe care l-au cumpărat de la Pâtcă pentru 60 de zloţi, amândouă părţile, şi, pe aceeaşi parte, între Motoşeşti şi între Vitezeşti, un loc de pustie să întemeieze sat, şi, mai jos de Vitezeşti, la fântână, un loc din pustie să facă sat, şi Zmulţi, pe Suholui, şi, mai jos, unde este jude Uliu, anume Mileşti, şi seliştea Dăbeştilor, şi Cernăteşti, la obârşiile Gerului, şi, mai jos, Goruneşti, şi, între Mileşti şi între Frăţileşti, un loc din pustie, şi seliştea Frăţileştilor, şi, la obârşia Bârzotei, o prisacă, la fântână, unde a fost Călugărul, şi, în dreptul Cojoeştilor, unde a fost prisaca lui Roşca, şi Găunoasa, de la obârşie până la gură, şi seliştea lui Laţco Furul, pe Suholui, şi seliştea Comăneştilor, la gura Cneajei, şi **seliştea lui Mânea, pe Covurlui**, şi seliştea Şcheilor, şi, mai jos, **seliştea lui Fâlfoi**, şi a lui Radul, şi a lui Radici, unde este jude Dragoş, şi iezerul Covurluiului cu gârla, şi unde a fost Cudrea, şi, pe Prut, Făreşti, şi gârla Flămîndzilor, şi jumătate din morile noastre de la Covurlui, pe Prut, să-şi facă casă, şi jumătate din pădure, şi jumătate din şteze, şi din peşti şi din tot venitul, şi pe apă şi pe uscat, să le fie jumătate, şi pe aceeaşi parte a iazului să-şi facă dârstă, şi de la iaz în vale pe Prut să le fie lor din toate târguielile toată această vamă, şi pe apă şi pe uscat, şi seliştea

Folteştilor, şi seliştea lui Berevoi, pe Ialan, şi fântâna lui Balea, pe Suholui, şi fântâna lui Cucu şi, pe Cracău, unde sunt juzi Dragan şi Nasoe, amândouă părţile, şi mănăstirea, şi, pe Bârlad, Blajari, şi Mereşti, şi mănăstirea la gura Bârlăjiţei, unde este Agapie, şi Lieşti, şi Gârleşti, şi Tălăbeşti, ocina lor, unde au fost Voico şi Şteful şi Micu, cu toată gârla de la Bârlad, şi Tonceşti, cu gârla, şi gârla Brateşului cu satul şi seliştea lui Duma, pe Călmăţui"[106]. Hotarele, din veac.

1774, iunie 5: Satul **Umbrăreştii**, ţinutul Covurluiului, ocolul Prutului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[107]**. Tij poştaşi la Golăşăi:** Alicsandru Buţurca / Lupul Hriste / Ion Nohot / Neculai Nohot / Ioviţă / Toader sin (fiu) lui Ioviţă / Ion Neghină / Ion Buţurcă / Toderaşco Buţurcă / Costandin fiul lui Iftodor / Lupul Istrate /Ion Istrate / Andrei Nohot / Neculai Bezmăn / Costandin Bezmăn / Toader Antohi / Gherghiţă Durac / Lupul Popoiul / Dimoftii Roşca / Eni Căpătan / Gligore Simion / Iordache Tătaru / Ion Pagul / Gligore Mâţăveche / Toader Beldei / Ioniţă Buţurca / Gavril Ghinieş /Andrei Bulat / Toader Boboc / Andrei Roşca / Apostol, păscar / Arseni Velichi / Vasile Tofan / Iordache Ariton / Gavril Turcul / Gligoraş, şălar / Vasile, şălar / Acsinte Turculeţ / Dumitru, baciul / Stroe fiul baciului / Gligore Fulger / Vasilache Tamburi / Alicsandru Tamburi / Vicol, braşovan / Ioniţă Nohot / Ioniţă Gione / Năstasi Luca / Neculai Popoiu / Ion Hriste / Gavril Bătică / Gligore Gheţâu în casa popii lui Costandin / Ştefan Dodul. //

---

106 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 280, pp. 397-399

107 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 91

Rufeturi: Popa Costandin / Popa Ioniţă / Trohin, diacon / Ion Româniţă, ruptaş / Dumitraşco Hristofan, scutelnic al banului Lupului / Alicsandra, preoteasă văduvă / Aniţa, văduvă / Ioana, văduvă / Marie, văduvă.

1902: „**Umbrăreşti**, sat în judeţul Covurlui, comuna Bujor, plasa Prutul, în jos de reşedinţa comunală, pe valea Covurluiului, cu 452 suflete şi o biserică”[108].

UNCĂUŢI

(raionul Briceni, Moldova).

1634, ianuarie 29: Zapisul lui Gavril Gorgan, pitarul cel mare, prin care mărturiseşte că a „avut tocmeală cu Gavrilaşco vornicul, de am schimbat nişte ocine, în zilele lui Moise vodă, în domnii dintâi, de-mi dăduse dumnealui un sat, anume **Vascăuţii** (comuna Văscăuţi, raionul Floreşti, Moldova), ce este în ţinutul Sorocii, iar eu i-am dat, drept schimbare, nişte ocine ce-am avut de pe jupâneasa mea, anume jumătate de sat de **Uncăuţi** (raionul Briceni, Moldova) şi o parte de ocină din **Cepeleuţi** (comuna Cepeleuţi, raionul Briceni, Moldova) şi a patra parte de sat de **Corosteni** (Coresteuţi, comuna Coresteuţi, raionul Briceni, Moldova). / Întraceea, cumnatul meu Căpotici nu s-a ţinut de tocmeală, ci a făcut schimbare cu Gheorghe Corosteanul, de i-a dat cumnatului meu, Căpotici, pentru cea a patra parte de sat

108 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 688

Corosteni… / Deci Gavrilaşco vornicul… vrut-a să strice tocmeala şi să ia satul **Văscăuţii** înapoi. Într-aceea iarăşi de iznoavă m-am tocmit să-i cumpăr altă a patra parte dintr-un sat, unde-şi va pofti dumnealui. Deci i-am cumpărat a patra parte de sat de **Şişcăuţi** (comună în Coţmani, Bucovina), de la Conde vameşul, drept 200 de galbeni"[109].

UNCEŞTI

(fostul Onceşti, comuna Secuieni, Neamţ).

1632, august 31: Zapisul fraţilor Ştefan, Mărica şi Sofronia, feciorii Aniţii, nepoţii Vasilcăi, şi al surorilor Gherghina, Ilina, Iona şi fratele lor Ionaşco, nepoţi Vasilcăi, prin care mărturisesc că au vândut o moşie în „**Săcuiani** (comuna Secuieni, Neamţ), în vatra satului, cu loc de casă şi în moară o zi şi o noapte, şi cu loc de prisacă şi, în ţarină în tot locul 19 pământuri… Gligăi din **Cuciulaţi** (Căciulaţi, contopit cu Secuieni, Neamţ) şi femeii sale Maricăi, drept 18 galbeni bani buni, / Şi la tocmeala noastră au fost Strătilă şi Sava de **Onceşti** (Unceşti, comuna Secuieni, Neamţ), Simion visternicel şi Tufan, feciorul preotesei din Săcuiani, şi Pavăl din Cuciulaţi"[110].

1636, iunie 10: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Onul din **Onceşti** (Unceşti, comuna Secuieni,

---

[109] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 41, p. 44

[110] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 189, p. 247

Neamţ), după ce i s-a jeluit Enachie din **Ciofrăneşti** (comuna Trifeşti, Neamţ) pe Purece şi pe Nechita, zicând că i-au tăiat un heleşteu şi i-au risipit un pod şi au pus o moară a lor în locul morii lui Ianachii, şi n-au avut nici o treabă ei… tu să le dai zi lui Enachie cu Purece şi cu Nechita, să vină să stea de faţă înaintea Domniei Mele”[111].

1644, septembrie 1: Gligore din satul **Cornești** (comuna Filipești, Bacău), fecior lui Ionașco Lipovanul, și femeia lui Ioana, cu feciorii lor Damaschin și Ionașco, vând Savei și lui Mătei din satul **Oncești** (Uncești, comuna Secuieni, Neamț), drept 15 ughi (ducați unguresști), „o parte de ocină a mea, ce mi se vine din vatra satului, din țarină, din pădure și din tot locul din sat din **Filipești** (comuna Filipești, Bacău). / Și la această tocmeală au fost popa Boul, diaconul Toade a Gligoroaie, Meftodie, Grigorie sin (fiu) Făureasca, Ionașco a Vasilcăi ot **Roman**, Bejan ot **Cuciulani** (înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamț), Ursu, Pășcan ot **Popești** (comuna Filipești, Bacău) și Mihail ot **Roman**. / Eu, popa Ionașcu, am scris acest zapis, în casa lui Ionașco a lui Cernat. Și a fost și Filip ot **Cozmești** (lângă Solonți, comuna Solonț, Bacău)”[112].

1671: Carte de împuternicire, dată de Duca voievod văduvei lui Ion Prăjescul, ca „să fie tare şi puternică a ţine toate părţile de ocină din satul **Vascani** şi din **Unceşti**, la ţinutul Romanului, câte i s-au venit ei de zestre din ocinile jupânului său Ion Prăjescul, vornicul;

[111] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 432, p. 495

[112] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 410, pp. 393, 394

iar Perjul să nu mai aibă nici o treabă pentru o pâră ce poartă asupra acelor părţi de ocină, pentru că a avut ştire să vină Perjul să-şi întrebe şi nu a venit, ci îmblă fără de ispravă, pentru aceea să-l oprească din tot locul. Iar de-i va părea cu strâmbul, să-şi întrebe cu seminţiile Prăjescului, care au dat zestre în acele ocini”[113].

1902: „**Unceşti**, sat în judeţul Roman, plasa Siretul de jos, comuna Bogzeşti, la 1 km de satul Butnăreşti, reşedinţa comunei”[114].

UNCEŞTI

(Oneşti, Onceşti, azi Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui).

1635, martie 12: Zapisul vornicului de gloată Neniul, în care mărturiseşte că, după pâra dintre Constandin şi Nicoară, pentru a patra parte din **Bârzăşti** (Bârzeşti, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), a venit în sat şi a adunat oameni pentru mărturie, printre care Pătraşcu de **Buhăeşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Constandin din **Onceşti** (Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Ţiul de **Vultureşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Nicoară Sfeclă de **Răşcani** (comuna Dăneşti, Vaslui), Nechifor de **Bolaţi** (comuna Rebricea, Vaslui), popa Coste de **Deleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Samson şi Gavril Ciurlan de **Albeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), cu care a „împărţit

[113] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 209
[114] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 688

vatra satului în 4 părţi şi am stâlpit, ca să ţină Nicoară 3 părţi în vatra satului, dinspre apus, din vale până la marginea pădurii, iar lui Constandin i s-a ales a patra parte din vatra satului, spre răsărit, unde i-s casele. Aşijderea din heleşteie, din ţarină şi din tot locul”[115].

1636, august 12: Zapisul lui Neamiul vornic şi al boierilor „prilejiţi la acest hotar”, Gheorghe Roşca şi Strătulat vornic de gloată, trimisul lui Vasile Lupu voievod să stâlpească, după semnele din uric, moşia lui Dumitru Buhuş, de la **Bohotin**. „Şi oameni care au fost, anume Toma prisăcarul Hăbăşascăi, Toader Păşco de **Coropceni** (comuna Ciorteşti, Iaşi), Rusul, Pavăl şi Bălan de **Cozmeşti** (comuna Cozmeşti, Iaşi), Ifrim de la prisaca căminarului, Gligorie Budzea vânătorul, Macovei, Blaca şi Simon – vânători, Pătraşco Mândzul, Tărnovschi, Ionaşci Vlădiceanul, Ion şi Vicol de **Oneşti** (Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Vicol şi Râşco de **Băneşti** (Buneşti, comuna Buneşti-Avereşti, Vaslui), Andonie, Gavril, Necoară, Gligorie şi Andronic de **Grozeşti** (comuna Grozeşti, Iaşi), Hilip de **Poponeţi** (sat în braniştea Bohotin, Iaşi), Ştefan Faurul şi Trofin de **Trăisteni** (?), Simion de **Ţoţorea** (Ţuţora, comuna Ţuţora, Iaşi), Ursul, Zbiroae, Toader şi Ipatie de **Slobodzia** (Slobozia Zberoaei sau Zberoaia, comuna Bălăureşti, raionul Nisporeni, Moldova), au arătat pe unde au fost semnele uricului… şi dintr-acele semne, mai este loc de branişte de hotarul Măriei Domniei Tale, până la hotarul **Podolenilor** (de Sus şi de Jos, comuna Cozmeşti, Iaşi) şi până unde le spune hotarul Bohotin… Şi s-au ales dinte aceşti oameni Toma cel bătrân de la prisaca Hăbăşascăi, Toader Paşco

---

[115] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 56, pp. 59, 60

cel bătrân de Coropceni, Rusul din Cozmeşti, Ifrim cel bătrân de la prisaca căăminarului, Gligorie Budzea şi Macovei – vânătorii, care au zis, cu sufletele lor, că ajunge hotarul Podolenilor până în zarea Dealului Bohotinului; mai jos nu se coboară… Iar cum s-au jeluit Podolenii înaintea Domniei Tale, n-a fost luat vistiernicul Buhuş nimic din hotarul Podolenilor, numai cât au scris în uric”[116].

1637, martie 15: Scrisoarea trimişilor domneşti Gligore de **Cozmeşti** (comuna Deleşti, Vaslui) şi Mihăilă şi Ştefan de **Munteneşti** (comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), care au cercetat pâra lui Oţel Andronachi împotriva lui Spinul de **Comăneşti** (comuna Cavadineşti, Galaţi) „pentru o moară ce a făcut Oţel Andronache pe locul **Turceştilor** (azi Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui) şi un ţărmure este pe hotarul Comăneştilor, iar Spinul a zis, înaintea măriei dumitale, că-i îneacă fânaţul şi oarece arie bătrână”. Cercetând, împreună cu „toţi răzeşii din Comăneşti”, trimişii constată că moara „nu strică nimic pe locul Comîneştilor, ce a grăit Spinul, un om fără de ispravă, pe chizmă, şi a fost moară şi mai de înainte vreme pe acel loc, la Capul Luncii, şi au venit cu toţi răzeşii Spinului şi l-au primit şi pe ţărumurile Comăneştilor, iar dintre aceşti răzeşi, cui va trebui să-şi facă moară, să le găsească mai sus loc de moară, să-şi facă… şi-i va primi şi Andronache, ca să-i întoarcă, de pe acel ţărmure. / Şi s-a făcut această scrisoare dinaintea lui Nicoară de **Răşcani** (comuna Dăneşti, Vaslui), Andrei nepotul Spinului, Vasile Motăş, Costancea, Dumitran, Gligorcea sin Păloga de **Glodeni** (comuna Codăeşti, Vaslui), feciorii lui Oţel toţi;

116 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 476, pp. 535, 536

aceştia suntem toţi răzeşi şi l-am primit noi, cu toţii, pe acel loc şi, acum, cu nimic nu ne amestecăm. Şi au mai fost şi alţi megieşi între noi, anume Albotă din **Negrileşti** (comuna Zăpodeni, Vaslui), Hilip din **Hilimoneşti** (lângă Măcreşti, comuna Rebricea, Vaslui), Apostol de Răşcani, Andreian de **Ciofeni** (comuna Zăpodeni, Vaslui), Sârbul şi Roman de **Hultureşti** (Vultureşti, comuna Vultureşti, Vaslui), Gligorcea de Glodeni, Mihăilă de **Munteneşti**, Pătraşco de **Băleşti** (comuna Piscu, Galaţi) şi mulţi oameni buni şi bătrâni"[117].

1638, februarie 28: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Constantin din **Tărăceni** (lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui) „drept ocină şi zălog", după ce Toader din **Portari** (comuna Zăpodeni, Vaslui) „a pus zălog toată partea de ocină, cât se va alege, din satul **Turceşti** (azi Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), ce este în ţinutul Vaslui, partea Draghinei Huhuloaie şi Antemiei Bosiiocoaie, fiica Măndăoaie… la Constantin din Tărăceni, pentru 44 galbeni ungureşti bani buni"[118].

1774, iulie 5: Satul **Onceştii**, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[119], avea următorii: **Poştaşii:** Andrei Tiron / Toader Tiron / Ion sin (fiu) lui Zaharia / Ursul Tiron / Vasile zet (ginere) lui Băltian / Ştefan al lui Băltian / Dumitru fiul lui Gavril / Iordachi brat (frate) lui / Trohin fiul Sandii / Ioniţă Fărâmă / Toader Danciul / Solomon fiul lui Iordachi / Pavăl fiul lui

---

[117] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 39, pp. 39, 40

[118] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 253, pp. 236, 237

[119] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 227, 228

Ion / Luca Bejenăriţii / Gheorghe Mertic / Toader Căldare / Sirghii fiul lui Gavril Danciul / Ion Toderescul / Vasile Căldare / Panaite Tăbuşcă / Cozma Chirascu / Cozma Buhuş / Bucur, chihae / Gheorghi, baciul / Toader fiul lui Mihălache, baciul / Mihălache Căldare / Tănasă, ciobotar / Sava, baciul / Ştefan Drăghici / Costandin fiul lui Ion / Sandul Grosul / Neculai, sârbul / Sava, porcişanul / Vasile Bucă / Ioniţă fiul lui / Sava Brânză / Costandin Romăşcan / Ioniţă Molan / Zaharia, baciul / Ioniţă, baciul / Trifan fiul lui / Vasile fiul lui Mihalachi, baciul / Mihalachi, baciul / Neculai Broatic / Grigori, cioban, fiul lui Strati / Gheorghe al lui Broatic / Neculai Molan / Gheorghi Bârdan / Ion Tânjală / Ioniţă Malcoci / Constandin văr lui / Andronachi Tiron / Constandin fiul lui / Mihalachi Şchiopul / Andronachi Tili / Gheorghi fiul lui Trohin / Gheorghe Merlă / Neculai Coruiu / Neculai, blănar / Ştefan, nepot lui Malcoci / Vasile fratele lui.

1902: „**Unceşti**, sat în partea de est a comunei Buhăești, plasa Stemnicul, judeţul Vaslui, aşezat pe valea Fundătura sau Tăriceanca, pe o suprafaţă de 932 hectare şi cu o populaţie de 113 familii sau 424 suflete. Are o biserică, făcută, la 1742, de familia Toderaşcu. Pe dealul Țiglăului este o carieră, din care se scoate multă piatră. Vite: 130 vite mari cornute, 100 oi şi 40 râmători”[120].

[120] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 688

UNCHITEŞTI

(sau Onchiteşti, comuna Cuhureştii de Sus, raionul Floreşti, Moldova).

1483, octombrie 17: Întărit de Ştefan voievod lui Onică Muşat, care cumpărase, cu 130 de zloţi tătăreşti, de la Vasco Unchetea, „ocina sa dreaptă, o selişte, anume Uncheteştii, deasupra Nistrului, mai sus de Cuhăreşti”[121]. Hotarul, din veac.

1581, februarie 20: Întărit de Iancul (Sasul) voievod mănăstirii din Greci, care primeşte uric pentru „un sat pe Başeu, anume **Selicicanii** şi un loc de moară în Başeu, care acel sat Selicicanii a fost drept domnesc, ascultător de ocolul Ştefăneştilor… / Şi un sat **Necoreştii** pe Cracău, în ţinutul Neamţului, danie de la însuşi Petru voievod.şi a treia parte din satul **Onchiteşti**, ce-i în ţinutul Sorocii, danie de la Nastasia Oproae”[122].

1628, ianuarie 18: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Gavril Gorgan, care cumpără, de la vistiernicul Mihalache Cantacuzino, cu 200 taleri bătuţi şi un cal bun, „un sat, anume **Camănca** (Moldova) pe Răut, în ţinutul Sorocii, în vatra satului şi în câmp… / Şi iarăşi dăm şi întărim lui Gavril Gorgan a lui dreaptă ocină şi danie din satul **Cotiujeni** (de Soroca, Moldova), ce i-a dat-o popa Pântea din **Cohăreşti** (de Soroca, Moldova),

---

[121] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 254, pp. 389-391

[122] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 153-155

fiul lui Petrica, nepotul lui Toma, pentru sufletul părinţilor lui, toată partea lui cât se va alege, din zapis arătat de la însuşi popa Pantea… / Şi iarăşi dăm lui Gavril Gorgan pârcălab dreapta lui ocină din satul Cotiujeni, partea lui Iorga şi a soţiei sale Cârstina din satul Cotiujeni, ce este lui danie de la Toader şi de la alţi fraţi ai săi, fiii lui Iorga de acolo, ce le-a fost răscumpărătură de la cneaghina lui Căpotici postelnic… / Şi iar întărim lui Gavril Gorgan pârcălab şi alte părţi de ocină din satul **Unchiteşti** (sau Onchiteşti, Moldova), ce-i este de cumpărătură de la Gligoraş, fiul lui Gavril, nepotul Micăi… partea lui Gavril, care a fost vândută la nişte călugări şi iarăşi a răscumpărat-o Gligoraş cu răzeşii săi, după moartea tatălui său Gavril… şi a vândut partea din Unchiteşti lui Gavril Gorgan pârcălab pentru 50 de taleri bătuţi. / Şi iarăşi îi dăm şi întărim şi alte părţi de ocină din acelaşi sat Unchiteşti… o parte ce au dat Ursul şi mama lui Nastasia, fiica lui Iuraşco, jumătate din partea tatălui ei Iuraşco din satul Unchiteşti, pentru pomenirea lor şi a părinţilor lor, şi altă parte ce a cumpărat-o de la Antemia şi de la sora ei Nastasia, fiicele lui Iuraşco, pentru 50 taleri bătuţi. / Şi iarăşi a cumpărat, de la Ursul, fiul lui Golăi, nepotul Frăţileascăi, toată partea tatălui lui Golăi, ce se va alege din acelaşi sat, pentru 30 de taleri bătuţi, cu loc de iaz şi de moară. Şi iarăşi a cumpărat de la Glogoraş, fiul lui Gavril, nepotul Ciorcii, din a patra parte din jumătate de sat, jumătate din acelaşi sat Unchiteşti, pentru 50 taleri bătuţi. / Şi iarăşi dăm şi întărim lui Gavril Gorgan pârcălab şi altă parte de ocină din Unchiteşti, o parte din jumătate de peste tot satul, a şasea parte, ce-i este danie de la Lupul Dârlău pitar şi de la sora lui Stanca, fiii lui Filip vătaf din **Cârniceni** (satul Cârniceni sau Fântirile, comuna

Ţigănaşi, Iaşi), nepoţii Dragnei, strănepoţii Onicăi Muşat fost mare vornic"[123].

1642, iulie 21: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Pătraşco Ciogplea vel (mare) şatrar s-a pârât de faţă cu Gheorghe Catargiul biv (fost) ceaşnic pentru a patra parte de sat **Unchiteşti**, ce-i în ţinutul Sorocii, zicând Ciogolea cum este a lui acea a patra parte din **Onchiteşti**, dreaptă ocină de la seminţia sa Balica hatman, căruia i-a fost cumpărătură de laSamoil, Ionaşco, Gora, Libca şi Irina, feciorii lui Nicoară, nepoţii lui Marco, de la unchiul lor Toader şi surorile Anna şi Elena, copiii lui Marco Cocora, şi iarăşi de la seminţiile lor Nicoară şi Odochia, copiii lui Giurgea, toţi nepoţii lui Holoucă, drept 300 taleri de argint, şi a arătat şi ispisoc de cumpărătură de la Constantin voievod. / Iar Gheorghe Catargiul a răspuns cum este a lui acea a patra parte din satul Onchiteşti, dreaptă cumpărătură socrului său Gorgan vornic de la Lupul Dârlău, de la Isac şi frate-său Văsian şi de la alţi oameni, şi fiind şi aceşti vânzători de faţă, judecat-am lor cu drept judeţ şi am aflat lege dreaptă pe legea ţării, cum să aibă a ţine Pătraşco Ciogolea acea a patra parte din satul Onchiteşti, cu loc de mori în apa Medvejei… iar Gheorghe Catargiul şi cu alţi vânzători au rămas din toată legea ţării"[124].

1663, aprilie 9: Întărit de Evstratie Dabija voievod mănăstirii lui Ion vodă din ţarina Iaşilor, care primeşte ispisoc pentru „un sat, anume **Rânzeştii** pe Prut, în ţinutul Fălciului, cu toate bălţile sale şi cu jumătate din **Băr-**

---

[123] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 297, pp. 403-407

[124] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 139-141

ceata (Hereşti pe Moldova, în hotar cu Cârsteşti şi Miroslăveşti[125], Iaşi), în semne, şi alt sat, anume **Avereştii** pe Cracău, în ţinutul Neamţului, cu mori pe Cracău… satul **Selicicănii**, cu loc de moară în apa Başăului, în ţinutul Dorohoiului, ce a fost supus ocolului târgului Ştefăneşti… / Şi tij (ls fel) dăm mănăstirii satul **Nicoreştii** pe Cracău, în ţinutul Neamţului, cu mori în Cracău… a treia parte din satul **Ochinteştii** (Uncheteşti) din ţinutul Sorocii, danie de la Nastasia Oproae, şi un sat anume **Ştorov** şi cu loc de mori pe Cracău, ce-i în ţinutul Neamţului, care a fost drept domnesc, supus ocolului târgului Petrei… şi aşijderi satul **Pârliţii** în ţinutul Sorocii, danie de la Lepndari vameşul, cu limbă de moarte… 510 stânjeni din satul **Mierăeştii**, care vine în ţinutul Tecuciului, pe apa Bârladului, şi altă parte din acelaşi sat Mierăeştii, câtă se va alege lui Macarie, fiul lui Neagul, pe care au cumpărat-o monahii drept doi boi şi un cal, preţuit drept 14 galbeni ungureşti… tij (la fel) jumătate din satul **Coropceni**, pe gârla Scumpăi, ce este în ţinutul Iaşului, miluire de la Ionaşco Coropcă şi de la Tărauca… jumătate de sat **Fetioneştii** şi jumătate de sat **Coţmăneştii**, cu vad de moară în Jijia, ce-i mai jos de Stânca, în ţinutul Iaşului, aproape de hotarul Posadnicilor… şi loc de 14 dughene în târgul Iaşii, cu loc de pivniţă în uliţa nouă"[126].

1904: „**Unchiteşti**, sat în judeţul Soroca, volosti Văscăuţi, aproape de satul Cuhureşti. Are 100 case, cu o

---

[125] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p.120

[126] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 180-188

populaţie de 799 suflete; biserică; şcoală elementară rusă; grădini; 3 mori de vânt; 249 vite mari”[127].

UNCHITEŞTI

(comuna Unchiteşti, raionul Camenca, Moldova).

1638, iulie 31: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod călugărilor mănăstirii Aron Vodă „spre aceea ca să fie tari şi puternici a lua a zecea din fân, din pâine şi din tot venitul ce va fi de pe a treia parte de sat de **Unchiteşti** (comuna Unchiteşti, raionul Camenca, Moldova), căci s-a aflat că este ocină a sfintei mănăstiri”[128].

UNCHITEŞTI

(sat pe Prut, ţinutul Iaşi).

1644, ianuarie 21: Soţii Gligore şi Lupa Ureche, Toma stolnicul cel mare şi Aniţa, Lupul şi Antimiia Bucium, Savin şi Nastasiia, împarte între ei „moşiile de pe socrul nostru Voruntar (Prăjescul) comisul şi de pe

---

[127] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 219

[128] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 433, p. 411

soacra noastră… mai apoi din zapisul de împărţeală ce-a avut soacra noastră cu frate-său, răposatul Neagoe postelnicul şi am mai adaos şi jumătate din toate satele care s-au venit cu împărţeală lui Condre vameşul de pe jupâneasa lui Sofroniia, iar după moartea ei le-am împărţit cu Dumitraşco Neagoe, feciorul postelicului Neagoe. / Şi-au venit pe partea vornicului Ureche şi a jupânesei Lupa jumătate de sat **Negriteşti** (comuna Podoleni, Neamţ), la ţinutul Neamţului, satul **Străşeni** (comuna Străşeni, judeţul Chişinău, Moldova) pe Bâc, la ţinutul Lăpuşnei, jumătate de sat **Cruhliceni** (judeţul Chişinău, Moldova), iarăşi la acel ţinut, a opta parte din satul **Vlăşineşti** (azi Lunca Prutului, comuna Trifeşti, Iaşi) pe Prut, ce-s în ţinutul Iaşilor, şi jumătate de sat **Tătăreni** (lângă Oneşti, comuna Plugari, Iaşi), pe Miletin, ce-s la ţinutul Hârlăului. / Şi s-au venit în partea stolnicului Toma şi a jupânesei Ana jumătate din satul **Negriteşti**, ce-s la ţinutul Neamţului, satul **Săleştea** (sau Seliştea, înglobat în Şipileşti, comuna Popricani, Iaşi) pe Prut, a opta parte din **Vlăşineşti**, iarăşi pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor, a patra parte din **Volcineţ** (Vălcineţ, judeţul Ungheni, Moldova), cu vecini, la ţinutul Orheiului, şi trei părţi din patru părţi din **Răuseni** (comuna Răuseni, Botoşani) pe Jijia, la ţinutul Hârlăului. / Şi s-au venit stolnicului Bucium şi jupânesei Antimia jumătate de sat **Voruntăreşti** (Volintireşti, comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi), cu vad de moară în Siret, ce-s la ţinutul Romanului, satul **Unchiteşti** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi) pe Prut şi **Cumcenie** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi), iarăşi pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Cândeşti, Botoşani) pe Siret, cu vad de moară în Siret. / Şi s-au venit pe partea lui Savin şi a jupânesei Nastasia satul **Giurgeştii** (înglo-

bat în Târgu Frumos, Iaşi), cu heleşteie pe apa Bahlueşului, părţile ce se vor alege din **Tâmpeşti** (înglobat în Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi) şi din **Balosineşti** (comuna Cucuteni, Iaşi), ce-s la ţinutul Romanului, satul **Ilişenii** (comuna Santa Mare, Botoşani), în gura Coroviei, şi **Zudureni** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi) pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor”[129].

UNGHENI

(sat pe Jijia, comuna Bosia, Iaşi).

1462, august 20: Întărit de Ştefan voievod Martei, paniţa lui Mihu Andronic, cumpărătură de la Bratul, fiul lui Procelnic pentru 190 zloţi tătăreşti, Marta primind uric pentru „un sat, anume Unghiul, unde a fost jude Dumicica, mai jos de Fâlfoe, pe Jijia, şi două iezere care sunt între Prut şi Jijia şi toate poienile care au ascultat de demult de acest sat”[130]. Hotarul, din veac.

1902: „**Ungheni**, sat în partea de sud-est a comunei Bosia, plasa Braniștea, judeţul Iaşi, pe malul drept al Prutului. Are o suprafaţă de 80 hectare şi o populaţie de 256 locuitori; o biserică, făcută la 1830. Aci este stația căii ferate ce ne leagă cu Rusia, prin un pod mare de fier peste apa Prutului. E punct vamal şi trecătoare în Rusia.

---

129 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 237, p. 217

130 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 106, pp. 149, 150

Vite: 275 vite mari cornute, 477 oi, 23 cai şi 68 râmători”[131].

UNGHENI

(pe Prut, prin fostele sate Deleşti, Dănuţeni, şi Găureni, contopite cu Ungheni, raionul Ungheni, Moldova).

1490, octombrie 14: Întărit de Ştefan voievod acestor „adevărate slugi ale noastre, Iurşa şi nepotul lui, Iliaş Saula, nepoţii lui Stoian Procelnic cel bătrân, ne-au slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzând dreapta şi credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, în Moldova, ocinile lor drepte, pe care le-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic cel bătrân, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, satele la Cârligătură, anume: Procelnicii, unde a fost curtea bunicului lor Stoian Procelnic, şi Bogdăneştii, şi Hovceştii, şi Medelenii, şi Nedeianii şi Bogheasa, şi, pe Bahlui, unde a fost Dragoş, şi moara pe Bahlui, şi, pe Jijia, Lazorenii, unde a fost Rosneag, şi Procelnicii, şi moara pe Jijia, şi Cozmeştii, şi Oişanii, şi, peste Prut: Laslăoanii, la gura Hlabnicului, amândouă cuturile, şi Negoeştii, şi Stancăuţii, şi Scutureceanii, şi Cernăteştii, şi **Găurenii**, şi **Deleştii**, la gura Delei, amândouă cuturile… Iar privilegiul pe care l-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic, de la bunicul nostru,

---

[131] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 688

Alexandru voievod, pentru aceste sate, acel privilegiu a pierit de turci, cum ne este cunoscut nouă şi boierilor noştri. De aceea, nimeni, niciodată, să nu pârască, nici să dobândească peste acest privilegiu al nostru, niciodată, în veci”[132]. Hotarul, din veac.

1602, februarie 24 : Ispisoc de întăritură de la Ieremia Movilă voievod, după împărţirea moşiilor lui Bucium vornic, între văduva lui Antemia şi feciorul lor lor Grigore Bucium… / Şi s-au venit în partea lui Bucium vornicul „jumătate de sat **Crainici** pe Polocin, satul **Faurii**, cu vad de moară, satul ce se cheamă **Lunca Mare**, cu vad de moară, jumătate de sat **Oteştii**, cu vad de moară în Răcătău, jumătate de sat **Buciuleşti**, cu vad de moară în Bistriţa, jumătate de sat **Găureni** pe Prut, a treia parte de sat **Echimăuţi**, în ţinutul Orheiului, a treia parte de sat **Săharna**, satul **Boşotenii** pe Bistriţa, cu vad de moară, a patra parte de sat **Poienile**, la Vaslui, 2 fălci de vii în dealul **Horodiştii**, lângă **Cotnari**, şi o falce de vie la **Zlodiica**… / Şi jupânesei Antemia i s-a venit satul **Năneştii** şi cu hotarul **Ungurenii**, jumătate de sat **Horgeştii** pe Răcătău şi cu vad de moară, a patra parte din sat **Găleşti**, pe pârâul Răcătăul, a patra parte din **Bizigheşti**, cu moară, a patra parte a satului **Poenile**, la Tecuci, jumătate de sat **Voineşti**, a patra parte de sat **Corneştii** de la Cârligătură, a patra parte de sat **Porosălnici**, trei fălci de vie la **Cotnari**, 2 fălci la dealul **Horodiştii**, 1 fălci la **Zlodiica**… / Deci s-au aşezat de bunăvoie”[133].

---

132 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. III, Bucureşti 1980, doc. 80, pp. 155-157

133 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 17, pp. 28, 29

1642, aprilie 18: Tofana, fata Nastasiei, nepoata lui Bucium vornic, şi ginerele său Arhip vând cămăraşului Iorga, pentru 150 lei, „jumătate de sat **Găureni**, patea din jos, ce este pe apa Prutului, în ţinutul Iaşilor”[134].

1642, iunie 3: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Constantin, fiul Căuei, Gavril, fiul Irimiei, şi alte seminţii ale lor, toţi nepoţi şi strănepoţi ai bătrânului Stoian, s-au pârât de faţă cu Blaga şi cu alte seminţii ale lui pentru jumătate de sat, ce este pe Prut, care se numeşte **Găurenii**, în ţinutul Iaşilor, zicând Constantin cum acea jumătate de sat este lor ocină şi moşie, iar Blaga, cu neamurile lui, ei se acolisesc fără nici o treabă şi le fac lor împresurare. Iar Blaga a dat seamă cum ei au dreaptă ocină şi moşie în acel sat Găurenii, la un loc cu Constantin şi cu neamurile lui, şi ne-a arătat şi un uric de întăritură de la bătrânul Ştefan voievod. / Deci domnia mea am judecat pe dânşii după legea ţării şi n-am crezut nici pe Constantin, nici pe Blafa, şi le-am făcut carte lui Vasile Buzea din **Golăeşti** şi lui Mihail din **Oişeni** (sau Oişani, selişte pe Jijia care s-a numit Săuleşti, mai jos de Prosilnici, lângă Golăeşti, comuna Golăeşti, Iaşi) cum să aibă ei a merge acolo, la Găureni, şi cu mulţi oameni buni au socotit şi au aflat, cu ale lor suflete, cum acea jumătate de sat Găurenii, partea de sus, este dreaptă ocină şi moşie lui Constantin şi altor seminţii ale sale. Iar Blaga, cu neamurile lui, să nu aibă nici o treabă… ei au rămas dinaintea noastră şi din legea ţării”[135].

---

[134] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 222, 223

[135] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 155-157

1643, martie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod lui marelui vistiernic Iorga, care cumpără, cu 150 taleri de argint, de la fraţii Albul, Vasile, Tănase şi Andonie şi cumnatul lor Ursul, fiii lui Gligorie, nepoţii lui Mihăilă Ciurea, şi de la Mihalcea şi fraţii săi, fiii lui Ostafie, „a patra parte din satul **Ciureşti** (înglobat în oraşul Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova), care este la gura Delei, unde cade Delea în Prut, în ţinutul Iaşi… / de la Sava, Tudoriţă, Ionaşco, Tudosie şi Nacul, fiii lui Văscan, nepoţii lui Iacob, strănepoţi lui Domşa, şi de la Marica şi Năstasie, fiii lui Precop şi cu alţi veri ai lor, jumătate din satul **Ungheni** (oraşul Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova), din acelaşi ţinut, cu 350 taleri de argint. / Şi de la Boros şi Tălămăşan, partea lor din acea jumătate din satul Ungheni, împreună cu aceşti vânzători. / Şi de la Ionaşco, Gavril şi Titea, fiii lui Damian, nepoţii lui Mihăilă Ciurea… a şasea parte din **Ciureşti**, pentru 150 taleri de argint… / de la toţi fiii lui Grosul din Ciureşti, a treia parte din acelaşi sat Ciureşti, pentru 250 taleri de argint… / Iar dresele care le-u avut pe aceste sate, ei le-au pierdut de la Oişte din **Oişteni** (inclus în Cetireni, comuna Cetireni, judeţul Ungheni, Moldova). Deci, dacă se vor ivi cândva, acele drese să nu se creadă”[136].

1643, decembrie 20: Zapis de mărturie de la boierii veliţi, în care scriu cum au vândut Dumitru cel bătrân, feciorul lui Ciochină vătavul, nepotul Micăi din **Onăşcani** (Onişcani, comuna Onişcani, judeţul Ungheni, Moldova) şi surorile lui Dorda, Todosia şi Nastasia marelui vistiernic Iorga „din jumătate de sat, a şasea parte, toată partea Micăi, din satul **Ciureşti** (înglobat în oraşul

[136] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 40, pp. 42-44

Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova) pe Prut, în gura Delei, la ţinutul Iaşilor. / Aşijderea, a venit Iorga, feciorul lui Gavril, nepotul Stancăi, şi cu vărul său Ştefan, feciorul Annei, nepotul Stancăi, iarăşi din Onăşcani… şi au vândut dintr-un bătrân, ce se împarte în trei părţi, două părţi din acelaşi sat Ciureşti pe Prut, lui Iorga vistiernic, drept 100 lei bătuţi”[137].

1644, mai 3: Ispisoc de la Vasile Leu voievod, după ce „Iorga mare postelnic a cerut de la noi hotarnici, ca să-i hotărască și să-i aleagă hotarul satelor sale **Ciureștii** (înglobat în orașul Ungheni, județul Ungheni, Moldova) și **Unghenii** (orașul Ungheni, județul Ungheni, Moldova), ce sunt în ținutul Iașilor. / Iar domnia mea am ales pe Racoviță Cehan fost logofăt și pe Matiaș Sturdzea jitnicer și i-am trimis acolo... cu mulți oameni buni, megieși, anume: Toader Mironcea, Danail și Vasile din **Onțăști** (lângă Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova), Toma, Leca și Drădan Pelin din **Cetereni** (lângă Hoișești, comuna Dumești, Iași), Simion și Strătilă din **Mănăilești** (Mănoilești, comuna Mănoilești, judeţul Ungheni, Moldova), Ionașco Gotar, Danail, Grozea, Șigan fratele lui Grozea din **Gângurești** (lângă orașul Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova), Nechifor, Simion fiul lui Crețul, Vasile Ciurea, Bilțu, Ștefan Bilava și Toader Horceag din **Mânzăști** (Mârzănești, comuna Ardeoani, Bacău) și alți mulți oameni buni. / Iar hotarul satului Ungheni începe de la po piatră dinspre **Găureni** (comuna Boldurești, judeţul Ungheni, Moldova), locul drept până la Movila Mănei,

137 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 217, pp. 196, 107

iar din alte părți să fie după hotarul cel vechi”[138].

1657, martie 2: Întărit de Gheorghe Ştefan voievod fostului armaş Carp Lungul, care a cumpărat de la postelnicul Iorga, cu „50 boi, 50 vaci cu vişei şi 17 vaci grase… satul anume **Ciureştii**, ce-i în ţinutul Iaşilor, unde dă Delea în Prut, şi cu parte de ocină din **Ungheni**, ce i s-a ales şi stâlpit dinspre ceilalţi răzeşi”[139].

1666, martie 20: Alexandra, sora răposatului Iorga postelic mare, şi cu soţul ei Goliam uşierul mărturisesc cum „întâmplându-se frăţânelui nostru Iorga postelnicul de n-a avut nici un cocon, ci fiind noi pe urma dumisale şi având numai un cocon, anume Toderaşco, şi fiind moşiile frăţânelui nostru Iorga pe seama noastră, socoteam împreună, şi cu fiul nostru Toderaşco, şi am dat la sfintele mănăstiri din moşiile dumisale… / şi am dat şi am dăruit jumătate de sat **Găureani**, ce este pe Prut, în ţinutul Iaşilor, partea din sus lui Alexandru, coconul lui Stamatie, marele postelnic, cumpărat de Iorga de la Vasile, feciorul lui Simion, nepotul lui Mătei, strănepotul Simei Mânzul, şi de la seminşia lor Gavril, feciorul Irimiei, Constantin, feciorul lui Ion Căuia, nepot Odochiei, Nistor, feciorul lui Matei, toţi nepoţi Simii Mânzul, preastrănepoţi bătrânului Stoian. / Aşijderea am dat şi am dăruit jumătate de sat **Găureani**, partea din jos, lui Iliaş, iarăşi cocon lui Stamate postelnicul, care jumătate de sat i-a fost cumpărătură fratelui nostru Iorga de la Tofana,

---

138 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 311, pp. 301-303

139 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 242, 243

fata Nastasiei, nepoata lui Bucium vornicul, şi de la ginerele ei Arhip"[140].

1667, ianuarie 31: Guliam uşeriul şi soţia lui Alexandra, sora răposatului Iorga postelnicul „mărturisesc, cu acest zapis al nostru, neavând noi coconi, am socotit şi am dăruit satul întreg, seliştea **Găureani** pe Prut, în ţinutul Iaşilor, jumătate de sat lui Alexandru şi jumătate lui Iliaş, cuconilor lui Stamate postelnicul cel mare, şi postelnicul, fiind şi noi lipsiţi de multe, ne-a dat 100 lei bătuţi pentru acest lucru, socotind şi noi că cine are viaţă are şi moarte; cândva, de se va scula cineva cu pâră, nu cumva să iasă satul de la mâna postelnicului, ca să dăm noi altă moşie pentru aceşti bani"[141].

1667, octombrie 2: Ispisoc de judecată de la Iliaş Alexandru voievod, după ce „Evdochia, fata Zamfirei, nepoată de soră Iorgăi postelnic, s-a jeluit pe mătuşa sa Alexandra, sora mamei sale Zamfira şi sora Iorgăi postelnic, arătând Evdochia un ispisoc de împărţeală de la răposatul Ştefan (Lupu) vodă, feciorul lui Vasile vodă, de toate ocinile Iorgăi postelnic, sciind în acel ispisoc cum au mers mumă-sa Zamfira, Alexandra şi Criaţa, toate surorile Iorgăi postelnicul şi s-au învoit între ele şi şi-au împărţit toate ocinile câte au fost ale fratelui lor Iorga, şi aşa scrie în acel ispisoc, că s-a venit în partea Zamfirei, mama Evdochiei, la împărţeală satul **Milianca** şi satul **Drăguşenii**, ce-s în ţinutul Sorohoiului, şi satul **Terneuca**, în ţinutul Sorocii, şi satul **Găureanii**, în ţinutul Iaşilor, şi jumătate de sat **Mărceşti**, la Tecuci, cu vad de

---

[140] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 257-259

[141] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 266

moară în gârla Putnei de jos, la Făurei, şi două fălci de vie la Cotnar, în Piscop… deci nelocuind Evdochia şi mamă-sa Zamfira aici, în ţară, mătuşă-sa Alexandra a venit în ţară, a luat această parte a Zamfirei asupra ei, zicând că soră-sa Zamfira a murit şi nepoată-sa Zamfira n-are nici o treabă cu ocinile frăţâne-său, că-i mai apropiată sora decât nepoata, deci a vândut Alexandra dintr-aceste părţi de ocină ale Zamfirei… Deci domnia mea am socotit şi-am judecat după legea ţării că nu poate nimeni să lepede pe fecior sau pe fată din ocinile părinţilor săi, ci a îmblat Alexandra o femeie fără ispravă şi n-are nici o treabă cu partea curorii sale Zamfira, pentru că are feciori… / drept aceasta am dat rămas pe Alexandra, sora Iorgăi postelnicul, din toată legea ţării, şi să-şi ţină Evdochia, fata Zamfirei şi feciorii ei toate ocinile Zamfirei, câte mai sus scriem”[142].

1668, august 10: Ispisoc de judecată de la Iliaş Alexandru voievod, după ce „Panda şi Evda, fata Sanhirei (Evdochia, fata Zamfirei), nepoate de soră Iorgăi postelnic, în câteva rânduri au pârât pe Stamate, postelnicul cel mare, pentru satul **Găuriani**, ce este pe Prut, în ţinutul Iaşilor, zicând Panga şi Evda cum acest sat se vină ei să-l ţină, iar Stamate aşa a dat seamă, cum Iorga postelnic, neavând cuconi din trupul lui, câte ocini a avut toate au rămas pe seama surorilor Iorgăi şi rudele lui au făcut un jac şi o risipă în ocinile lui, de vindeau care cum puteau, şi cu preţ, şi fără preţ; atunci şi Stamate a cumpărat acest sat Găureanii de la Alexandra, sora Iorgăi, pe bani gata… / deci domnia mea am socotit judeţul lor după legea ţării şi i-am dat rămaşi pe Panda şi Evda din toată legea ţării,

---

[142] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 264-266

căci mai volnică este sora a lua ocina frăţâne-său decât nepoata, iar de va avea vreo strâmbătate cu Alexandra, să-şi întrebe, iar pe Stamate să-l lase să-şi ţină a sa cumpărătură”[143].

1671, mai 10: Scrisoarea logofătului Tudosă Dubău, trimisul lui Duca voievod să cerceteze hotarul dintre Găureni şi Fălfoeşti: „Toader din **Mânzăşti** a zis, când a hotărât satul **Bereşti**, mai sus de **Găureni**, a luat o bucată de hotar din ceastă parte de Prut cu Bereştii, până în drumul Măjilor, iar hotarul Găurenilor l-a l-a apucat ţinând până în Prut, iar de această parte n-a trecut. / Toader Horciag, iarăşi din **Mânzăşti**, a zis cum acea bucată de loc, din Prut, până în drumul Măjilor, nu lăsau călugării pe Găureni să o ţină, zicând că o au dat Petru vodă cu uric, şi nu ştiu ei să mai fi fost vreo întrebare până acum. / Nechifor din **Folfăeşti** iarăşi a dat seamă într-acest chip. / Mihail din **Ciureşti** iarăşi zice că nu lăsau călugării pe Găureani să ţină acea bucată de loc, zicând că au uric de la Petru vodă. / Neculai din **Hărmăneşti** zice că ar şi jura cum îi hotarul mănăstirii până în Prut. / Gligorie din **Folfăeşti** iarăşi zice aşa. / Megieşii ce i-a strând postelniceasa pentru hotarul Găureanilor, Gheorghe Ungheanul din **Unghiani**, zice că a auzit de călugări pentru acea bucată de loc, cum au uric dat de Petru vodă. / Toader din **Unghiani** iarăşi mărturisi, când a ţinut Iorga postelnic, că ţinea şi pe de ceastă parte, ci nu ştie pentru ce-a ţinut. / Cernat din **Unghiani**, iarăşi aşa. / Pascal, iarăşi aşa. / Baicul, vornicul din **Găureani**, zice că i-au spus oamenii că-i hotarul Găureanilor până în mijlocul măjilor. / Buligă zice că a auzit dintru tată-său

[143] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 272, 273

cum hotarul Găureanilor a fost până în drumul Mă-jilor”[144].

1904: „**Ungheni**, târguşor în judeţul Bălţi. Centrul administrativ al volostei cu acelaşi nume, aşezat pe malul Prutului, legat prin linia căii ferate atât cu Odesa, prin Chişinău şi Bender, cât şi cu Iaşi, vechea capitală a Moldovei. Târguşorul Ungheni se află aşezat pe valea Delea, la gura văii Rusului. Lângă seliştea târguşorului se află un heleşteu. Are 580 case, cu o populaţie de 2.898 suflete de români, evrei şi ruşi. Ţăranii posedă pământ de împroprietărire 409 deseatini. Vechiul proprietar al satului, C. Buznea, are 912 deseatini. Vama la Ungheni a înregistrat, în cursul anului 1901, un import de 341.852 puduri mărfuri, în valoare de 849.760 ruble, şi 12. 274 vite mari şi mici; iar exportul, în acelaşi an, a fost de 47.217 puduri marfă, în valoare de 154.517 ruble, şi 736 vite mari şi mici”[145].

UNGHENI

(pe Moldova, lângă Păstrăveni, Neamţ).

1602: Întărit de Eremia Moghilă voievod lui Vasile Stroici, cămăraş de Ocnă, care cumpără, cu 280 taleri bătuţi, de la Andreica Haruţul şi cu tot neamul lui, Ionaşco, Gherasie, Nechifor, Ganea şi frate-său Isak, „ju-

---

[144] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 286, 287

[145] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 219

mătate de sat ce se numeşte **Ungheanii**, partea de jos, pe apa Moldovei, în ţinutul Neamţului", / iar de la fraţii Purice şi Ionaşco din **Stănislăveşti**, cu 120 taleri de argint, „din acelaşi sat Ungheani, partea de sus, din jumătate de sat, jumătate"[146].

1616, august 21: Întărit de Radul voievod popii Ionaşcu şi lui Ilarion din **Răteşti**. Care, în baza unui zapis de mărturie de la Pătraşcu Başotă, Ionaşco Peaicul, Ivan comisul, Mogâlde şi mulţi alţii, „şi-au răscumpărat oareşcare ocină din satul **Unghenii**, toate părţilr câte au fost cumpărătură lui Stroici logofăt de la Haruţul şi de la alte neamuri ale lui din **Găneşti** şi din **Tâmpeşti**, de la Purice şi Iunuţă, şi-au întors 280 taleri de argint în mâinile Păscălinei, jupâneasa lui Stroici, şi ale feciorului lor Ionaşci Stroici… însă dresul de cumpărătură ce l-a avut Stroicu logofăt, pe acele părţi de ocină din satul Ungheni, s-au prăpădit în ţara leşască"[147].

1616, august 21: Diaconul Larion din Răteşti schimbă „nişte ocine cu Panul, de să-i dau eu în **Ungheni** câte 2 pământuri Panului, drept umul al său din **Răteşti**"[148].

1621, aprilie 24: Ispisoc de judecată de la Alexandru Iliaş voievod, după ce „au venit înaintea noastră popa Ionaşco şi Larion diaconul din **Răteşti**, jeluind cu mare jalobă pe Cozma paharnic din **Ungheani**, cum ei au fost răscumpărat a lor parte de moşie, din jumătate de sat

---

[146] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 7, 8
[147] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 14, 15
[148] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, p. 15

Ungheani, partea din sus, jumătate, de la Ionaşco Stroici, care parte a fost dreaptă cumpărătură a fratelui său Vasile Stroici cămăraş de la Ionuciu comişel şi de la in frate al lui mai mare, feciorii lui Purice din **Stănislăveşti**, drept 120 taleri bani gata… dar Cozma, cu părţile sale de ocină, ţinea şi pe această parte de moşie, din jumătate din satul Ungheanii, partea din sus, jumătate, şi au avut ei între dânşii zi de soroc înaintea noastră, ca să aibă a se hrăni ei pentru acea parte de moşie, iar popa Ionaşco, cu Ilarion diaconul, au venit la ziua însemnată li au aşteptat până a patra zi, iar Cozma n-a venit, ci a rămas de toate cele"[149].

1627, februarie 21: Întărit de Miron Barnovschi voievod „rugătorilor noştri, popa Ionaşco şi popa Larion din **Răteşti** de ţinutul Neamţului", după pâra „pentru **Ungheni**, cum ţin ei acel sat fără ispravă. Şi a fost vândut, mai dinainte vreme, lui Stroici logofăt de seminţia lor Haruţul diacul. Iar rugătorii noştri, popa Ionaşco şi popa Larion, ei au arătat înaintea domniei mele zapis de la Păscălina Stroicioae şi de la feciorul ei Ionaşco Stroici, scriind cum au dat popa Ionaşco şi popa Larion 280 taleri în mâna lor"[150].

1628, ianuarie 20: Întărit de Miron Barnovschi voievod, odată cu schimbul de moşii între Larion Diacon, fiul lui Tâmpa, nepotul lui Micul, strănepotul lui Coste, care dă „a sa dreaptă ocină şi dedină şi răscumpărare, ce a răscumpărat de la cneaghina Păscălina Stroicioae logofeteasa şi de la fiul ei Ionaşco Stroici, jumătate din jumătate de satul **Ungheni**, din partea de jos şi, de asemenea, a

---

[149] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 16, 17

[150] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 152, p. 182

patra parte din jumătate din partea de sus, din acelaşi sat Ungheni, ce este în ţinutul Neamţ, pe Moldova” şi primeşte la schimb, de la Ştefan, fiul lui Boul vistiernic, şi de la surorile lui Maria, Paraschiva, ocina pe care tatăl lor a avut-o „de la Haruţul şi de la popa Ionaşco, fiul lui Iachim, în satul **Răteşti**, cât se va lege”[151].

1638, martie 16: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Larion de **Răteşti**, care primeşte urice pentru „o parte din satul **Răteşti**, cumpărată de la Lupul Răspon aprod, pentru 80 taleri de argint, iar Lupu ca cumpărat-o de la Iuraşco, Simion, Sava şi sora lor Iona, fiii lui Ionaşco, nepoţii lui Tâmpa… / ocina din acelaşi sat Răteşti, pe care el a răscumpărat-o de la Ştefan Boul şi de la fraţii lui, fiii lui Boul vistiernic, partea popii Ionaşco şi a fraţilor lui, fiii popii Ioachim, nepoţii lui Tâmpa vătav, strănepoţii lui lui, Micul, pentru 60 de galbeni ungureşti. / Şi alte părţi de ocină, pe care le cumpărase Boul vistiernic de la Tudora, Erina şi Nechifor, şi de la nepoţii lor Sava şi Grozava, fiii lui Ionaşco Ganea, toţi fiii Sofroniei, strănepoţii lui Coste Dragoş, a treia parte din jumătatea de jos a satului Răteşti, cu loc de moară pe Topoliţă, pentru 300 de taleri bătuţi. / Şi altă parte din acelaşi sat Răteşti, din ţinutul Neamţ, pe Topoliţă, partea lui Haruţul, cumărătură lui Boul vistiernic tot de la Haruţ, dată la schim, şi le-a dat Larion diacon o parte de ocină din **Ungheni**¸ce îi este cumpărătură de la cneaghina Păscălina Stroicioaie şi de la fiul ei Stroici, pentru partea lui Haruţul din Răteşti. / Şi de asemenea o altă parte, pe care a cumpărat-o de la nepotul lui, popa Ionaşco, fiul popii Ioachim, pentru 24 de taleri de argint. / Şi o parte de

151 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 300, pp. 410, 411

ocină din satul **Rădeni**, cumpărată de la fraţii lui, Gherase, fiul lui Tâmpa vătav, şi Nicoară Bechea, fiul Pântoaiei, pentru 10 galbeni ungureşti. / Şi o parte de ocină din satul **Unguraşi**, în ţinutul Neamţ, cumpărată de la Luca, Anton şi Oghiţa, fiii Erinei, şi de la Sava şi Grozava, fiii lui Ionaşco, şi de la Toader, fiul Tudorei, nepoţii Sofroniei. / Şi de la Andreica vătav, fiul lui Lupul, toată partea, pentru 30 taleri de argint. Şi de asemenea, altă parte din acelaşi sat Unguraşi, răscumpărată de la Ion Popăscul din Urecheni, pentru 60 taleri de taleri număraţi”[152].

1644, mai 20: Zapisul de mărturie de la Drăguș vornicul or **Preutești** (comuna Timișești, Neamț) și Toader a popei din **Stănăslăvești** (comuna Păstrăveni, Neamț), în care scriu „cum a venit diaconul Larion ot **Rătești** (comuna Păstrăveni, Neamț) cu cinstită cartea măriei sale lui vodă, ca să mergem noi, cu oameni buni, să-i alegem dreaptă ocină și moșie de **Ungheni** (comuna Păstrăveni, Neamț), partea diaconului Larion, a treia parte de sat Ungheni. / Iar noi am chemat pe pitarul Cărăman Vasile, pe frate-său Gligorașco Cărăman și pe Marco ot **Neamț**, Toader Cumpătu și diaconul Boț ot **Urecheni** (comuna Urecheni, Neamț), popa Vasile, Constantin diaconul, Tuduran și Gheorghe sin (fiu) Tuduran ot **Preutești**, Ifrim vătăman ot **Hilipești** (Filipești, comuna Filipești, Bacău) și alți oameni buni din Preutești, bătrâni și tineri... Și i-am hotărât și i-am ales partea diaconului Larion, din partea de sus, de către hotarul Sârbilor și al Zmeeștilor, și i-am stâlpit partea cum am socotit cu oameni buni... / Și am scris eu, feciorul lui Drăguș,

---

[152] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 278, pp. 267-271

anume Gligorie, ca să se știe"[153].

1645, mai 22: Larion diaconul, feciorul Tempei, nepot Micului, strănepotul lui Coste din satul Răteşti, face un schimb de moşii cu jupâneasa Agafia, văduva lui Boul vistiernic, „şi-am schimbat a mea ocină din satul **Ungheni** (comuna Păstrăveni, Neamţ), din tot satul a treia parte, cumpărătură de la jupâneasa Pascalina a răposatului Stroici logofăt… iar jupâneasa Agafia mi-a dat, din jumătate de sat **Răteşti** (comuna Păstrăveni, Neamţ), din partea de jos, a treia parte, dreaptă cumpărătură de la Haruţul diacul din Răteşti"[154].

1724, iulie 22: Mărturialui Ştefan Cărăiman, „la mâna preotului Crăciun, pentru o moşie, **Unghenii**, ce este în ţinutul Neamţului, în gura Râşcăi, ce se hotărăşte cu **Zmeiaşti** şi cu **Hilipeştii**, care i-a fost dată zestre de mătuşa noastră Acsenia Grecoae fetei sale Iftimia Nemişoae, şi când i-a dat zestre şi s-a hotărât, am fost şi noi la hotar, împreună cu Gavril şi Ionaşco Cărăiman, Bere vornicul, Cara ce-a fost jicnicer şi Ilie Saulea… şi după ce i-au dat, a fost acolo şi a arat şi s-a hrănit multă vreme pe acel loc, şi noi aşa ştim, că am fost la împărţeala celorlalţi fraţi, care le-au dat părţi în **Săcoeni** lui Gheorghiţă, lui Gavril şi Nastasiei Dicăşoae, şi s-au ştiu părţile lor în **Săcueni**, osebit de **Ungheni**, iar Iftimia Nemişoae a avut şi zapis pe **Ungheni**, dat zestre şi, când ne-au prădat ţara leşii, atunci a pierit şi zapisul ei"[155].

---

[153] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 325, p. 316

[154] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 80, pp. 73, 74

[155] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 1, 2

1747, octombrie 20: Gligoraş Ursachi şi jupâneasa Lupa, fata comisului Negoiţă Ciudin, vând postelnicului Constantin Başot, pentru 70 lei, „a treia parte din saul **Ungheni**, partea de sus, ce se hotărăşte cu Sârbii şi cu Zmeeştii, la ţinutul Neamţului, pe apa Moldovei”[156].

1902: „**Ungheni**, Trup de sat, cu 25 suflete, în judeţul Neamţ, comuna Timişeşti, plasa de Sus-Mijlocul”[157].

UNGHENI

(prin satul Sârbi, înglobat în Ungheni,
comuna Răuceşti, Neamţ).

1635, octombrie 24: Porunca dată de Vasile Lupu voievod marelui pârcălabului Pătraşcu „să meargă, să aleagă o parte de ocină din **Muntini** (Munteni, comuna Răuceşti, Neamţ) şi din **Sârbi** (înglobat în Ungheni, comuna Răuceşti, Neamţ), de la ţinutul Neamţului, ce le-a luat Ştefan Boul, pentru datorii ce-a avut tată-său de la Ciocârlie, precum au arătat zapisele”[158].

1636, martie 13: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod clucerului Ştefan Boul „pentru aceea ca el să fie tare şi puternic să stăpânească o parte de

---

[156] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 32, 33
[157] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 688
[158] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 257, p. 299

ocină din satul **Munteni** (înglobat în Răuceşti, comuna Răuceşti, Neamţ), în ţinutul Neamţului, partea lui Ciocârlie fost pârcălab, pentru că el a fost dator tatălui său Toader Boul vistiernic, cu 40 de ughi galbeni, 4 boi, 4 vaci şi un cal bun. / Şi de asemenea… să stăpânească ocina lui din satul **Sârbi** (înglobat în Ungheni, comuna Răuceşti, Neamţ), din ţinutul Neamţului, pentru că el (Ciocârlie) de asemenea a fost dator tatălui său Toader Boul, cu 60 ughi galbeni”[159].

1638, februarie 1: Carte de judecată de la Vasile Lupu voievod, dup ce a venit „Ghiorghi Boţul şi s-a jeluit cu mare jalobă, cum i se împresoară hotarul satului **Răuceştilor** (comuna Răuceşti, Neamţ) dinspre târg şi dinspre alte sate… Domnia mea am ales pe Marco de Neamţ, ce a fost şoimar, şi pe Toader diacul de **Stăneslăveşti** (Stănislăveşti, comuna Miroslăveşti, Iaşi) şi i-am trimis acolo, să strângă oameni buni şi bătrâni, megieş de primprejur. Deci au strâns pe Ihnat, Nechifor şi Cârstea din **Sârbi** (înglobat în Ungheni, comuna Răuceşti, Neamţ), Condrea, Simion. Florea şi Calistrat din **Zmeeşti** (lângă Târgu Neamţ), Mihăilă cel bătrân, Ştefan şi Gheorghi Loghin din **Măneşti** (azi Blebea, lângă Târgu Neamţ), Dumitru cel bătrân şi Toader din **Borceşti** (lângă Târgu Neamţ), Thodor călugărul, ce a fost la **Oglindeşti** (sau Oghindeşti, azi Oglinzi, comuna Răuceşti, Neamţ)… şi au ales tot hotarul Răuceştilor, dinspre alte hotare. / Şi se începe hotarul pe unde a fost de veac: din podul Sârbilor, drept peste câmp, în cornul dumbrăvii, de acolo în capul făgetului, unde au fost ariile Sârbilor; de acolo, prin pădure, la loziile Băloşenilor, de acolo, pe drum, prin

---

[159] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 355, pp. 398, 399

dumbravă, până unde se adună hotarul Mănilor cu a târgului, de acolo la deal, până în drum, ce loveşte în capul Poenii Lungi; de acolo, pe lângă poiană, la deal, în Porumbul vornicului, de acolo peste pădure, în Valea Sărăţii, în vadul Corchizului; de acolo, în jos, într-un bolovan, de acolo drept peste câmp în izvorul Topoliţăi, Topoliţa în jos, până în podul lui Gherasim, unde a fost drumul cel mare, drumul în jos, unde se încheie hotarul în podul Sârbilor. Pe aicea au ales hotarul şi au pus semne”[160].

UNGURAŞI

(pe Valea Neagră, inclus în Ghigoeşti, Neamţ).

1625, februarie 1: Întărit de Radul voievod marelui pârcălab de Hotin Tudori, care primeşte uric pentru „un sat, anume **Clişcăuţii**, care este în ţinutul Hotin, care acel sat a fost drept domnesc, ascultător de ocolul târgului Hotin”, iar drept cumpărături, pentru 100 taleri, de la Ghidion, fiul lui Voico logofăt, „a şasea parte din satul **Unguraşii** cu curţi şi cu iaz”, pentru 80 de taleri, de la fostul clucer Vasile Crăiescu şi de la fiii săi Gheorghe, Pătrăşcan, Dumitraşco şi Vasile, partea „din satul Unguraşi, ce se va alege partea lui Gavril de **Bârgăiani** şi a

[160] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 239, p. 222

surorii sale Antemia, fiii lui Sava Cucul, din vatra satului şi din câmp şi din apă, cu loc de moară”[161].

1654, februarie 8: Carte de împuternicire, dată de Gheorghe Ştefan voievod cămăraşului Lupului Bogza, ca „să fie tare şi puternic a-şi ţine şi a-şi opri ale sale drepte ocini şi moşii, ce-au fost cumpărătura moşilor săi, satul **Unguraşii** pe Valea Neagră, cu loc de mori, cumpărătură lui Voiuco logofătul de la Dămian vistiernicul. Aşijdecri, şi jumătate de sat **Căcăciani**, iar în ţinutul Neamţului, cu două mori gata”[162].

UNGURAŞI

(lângă Lunca Moldovei, comuna Păstrăveni, Neamţ).

1626, septembrie 30: Zapisul marilor boieri din sfatul domnesc, în care scriu că au venit înaintea lor marele medelnicer Simion Gheuca „şi s-a tocmit cu Pană vistiernicul, drept un sat anume **Unguraşii** (lângă Păstrăveni, Neamţ) pe Moldova, în ţinutul Neamţului. Ci acel sat fostu-l-au pus zălog pană vistiernicul la Simion spătarul, în zilele lui Gaşpar vodă, drept 300 de galbeni, bani buni, şi-au primit ca să-i dea banii şi să-şi ţină satul. Deci Pană vistiernicul s-a sculat şi i-a dat 300 de galbeni buni… Iar dumnealui Simion medelnicerul i-a dat acel sat

---

[161] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 266, pp. 333-335
[162] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 290

ce mai sus scrie, Unguraşii pe Moldova, în mâinile lui Pană vistiernicul şi cu toate dresele”[163].

1626, octombrie: Întărit de Miron Barnovschi voievod cămăraşului Toderaşco, care cumpără, cu 300 ughi (ducaţi ungureşti, de la vistiernicul Pană, „jumătate din satul **Unguraşii** (lângă Păstrăveni, Neamţ), partea de sus, pe Moldova, în ţinutul Neamţului… căci această parte de sat i-a fost cumpărătură lui Pană vistiernic de la Păscălina, cneaghina lui Iacomi pârcălab, iar Păscălinei Iacomiasa i-a fost cumpărătură, dimpreună cu panul ei, Iacomi pârcălab, de la Păscălina, cneaghina lui Stroici logofăt, şi de la fiul ei Ionaşco, fiul lui Stroici. / Şi întru aceasta, de asemenea i-a vândut Pană vistiernic (lui Todraşco cămăraş – n. n.) şi altă parte din acelaşi sat, din partea de jos, cu parte de loc de moară la Topoliţă şi la râul Moldova, ce i-a fost cumpărătură de la Gligorie Drugă şi de la soţia lui Solomia, şi de la fiii lor Ion, Păntelei, Dumitraşco şi Eremia… pentru 88 taleri de argint… / Şi de asemenea i-a vândut şi altă parte din această jumătate de sat, din partea de jos, ce i-a fost cumpărătură de la popa Toaderm fiul lui ion Toderiţă… pentru 70 talei… / altă parte din această jumătate de sat… cumpărătură de la Mărica, fiica lui Radul, şi de la fiii ei Gavril, Larion, Chelsia şi Ana… pentru 85 taleri de argint. / Şi de asemenea… altă parte din acelaşi sat, ce a avut Pană vistiernic cumpărătură de la Mărica şi de la Lupul, fiul lui Drăgan… pentru 85 taleri de argint. / Ţi de asemenea a vândut Pană vistiernic şi alte părţi de ocină din satul **Boureni** (comuna Moţca, Iaşi), patru jirebii de case, ce i-au fost cumpărătură, trei jirebii de la Mirăuţă

[163] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 128, p. 158

Hraniţă… Şi o jirebie i-a vândut-o Arsenie, fratele lui Gheorghe Năvrăpescul"[164].

1636, aprilie 21: Întărit de Vasile Lupu voievod, în baza dreselor vechi, logofătului Toderaş, care primeşte ispisoc de întărire pentru „jumătate de sat din **Unguraşi** (lângă Lunca Moldovei, comuna Păstrăveni, Neamţ), pe râul Moldova, partea de sus, care este în ţinutul Neamţului, cumpărată de la Pană vistiernic, pentru 300 de ughi galbeni, care cumpărase de la Păscălina, cneaghina lui Iacomi pârcălab, iar Păscălinei i-a fost cumpărătură, cu panul ei, de la cneaghina lui Stroici logofăt şi de la fiul ei Ionaşcu… / Şi de asemenea i-a vândut Pană vistiernic şi altă parte din acelaşi sat, din partea de jos, cu parte de loc de moară pe Topoliţă şi pe râul Moldova, care i-a fost cumpărătură de la Gligorie Drugă şi de la femeia lui Salomiia, şi de la fiii lor Ion, Pântelei, Dumitraşco şi Eremiia, pentru 88 taleri de argint. / De asemenea, şi altă parte din această jumătate de sat, cumpărătură de la popa Toader, fiul lui Ion Toderiţă, pentru 70 taleri de argint. / Şi de asemenea, şi altă parte, care i-a fost cumpărătură de la Mărina, fiica lui Radul, şi de la fiii ei Gavril, Larion, Ştefac, Chelsiia şi Anna, pentru 5 taleri de argint. Şi de asemenea, cumpărătura de la Mărica şi Lupul, fiii lui Drăgan, pentru 85 taleri de argint. / Şi de asemenea, a vândut Pană vistiernic şi alte părţi de ocină din satul **Boureni** (comuna Moţca, Iaşi), patru jirebii de case, ce i-au fost cumpărătură: trei jirebii de la Mirăuţă Hranici; şi când au fost zilele lui Gaşpar voievod, a căzut Pană vistiernic într-o nevoie şi a vândut aceste trei jirebii lui Gheorghe Năvrăpăscul, iar după aceea iarăşi a umblat

---

164 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 129, pp. 159-161

Năvrăpăscul într-o dare şi a rămas dator cu câţiva bani, şi le-a vândut tot lui Pană vistiernic; iar o jirebie i-a vândut-o Arsenie, fratele lui Gheorghe Năvrăpăscul”[165].

1638, martie 16: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Larion de **Răteşti**, care primeşte urice pentru „o parte din satul **Răteşti**, cumpărată de la Lupul Răspon aprod, pentru 80 taleri de argint, iar Lupu ca cumpărat-o de la Iuraşco, Simion, Sava şi sora lor Iona, fiii lui Ionaşco, nepoţii lui Tâmpa… / ocina din acelaşi sat Răteşti, pe care el a răscumpărat-o de la Ştefan Boul şi de la fraţii lui, fiii lui Boul vistiernic, partea popii Ionaşco şi a fraţilor lui, fiii popii Ioachim, nepoţii lui Tâmpa vătav, strănepoţii lui lui, Micul, pentru 60 de galbeni ungureşti. / Şi alte părţi de ocină, pe care le cumpărase Boul vistiernic de la Tudora, Erina şi Nechifor, şi de la nepoţii lor Sava şi Grozava, fiii lui Ionaşco Ganea, toţi fiii Sofroniei, strănepoţii lui Coste Dragoş, a treia parte din jumătatea de jos a satului Răteşti, cu loc de moară pe Topoliţă, pentru 300 de taleri bătuţi. / Şi altă parte din acelaşi sat Răteşti, din ţinutul Neamţ, pe Topoliţă, partea lui Haruţul, cumărătură lui Boul vistiernic tot de la Haruţ, dată la schim, şi le-a dat Larion diacon o parte de ocină din **Ungheni**¸ce îi este cumpărătură de la cneaghina Păscălina Stroicioaie şi de la fiul ei Stroici, pentru partea lui Haruţul din Răteşti. / Şi de asemenea o altă parte, pe care a cumpărat-o de la nepotul lui, popa Ionaşco, fiul popii Ioachim, pentru 24 de taleri de argint. / Şi o parte de ocină din satul **Rădeni**, cumpărată de la fraţii lui, Gherase, fiul lui Tâmpa vătav, şi Nicoară Bechea, fiul Pântoaiei, pentru 10 galbeni ungureşti. / Şi o parte de

---

[165] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 404, pp. 466, 467

ocină din satul **Unguraşi**, în ţinutul Neamţ, cumpărată de la Luca, Anton şi Oghiţa, fiii Erinei, şi de la Sava şi Grozava, fiii lui Ionaşco, şi de la Toader, fiul Tudorei, nepoţii Sofroniei. / Şi de la Andreica vătav, fiul lui Lupul, toată partea, pentru 30 taleri de argint. Şi de asemenea, altă parte din acelaşi sat Unguraşi, răscumpărată de la Ion Popăscul din Urecheni, pentru 60 taleri de taleri număraţi”[166].

1640, mai 8: Scrisoarea pârcălabilor de Suceava, care au mers la **Boureni** (comuna Moţca, Iaşi) „pentru ocina ce a ţinut Pană vistiernic… şi am găsit cumpărătură de la Mirăuţă Hraniţă loc de trei case, din partea Năvrăpăscului, şi am găsit cumpărătură de la Arsănii, fratele Năvrăpăscului, o casă, fără acele patru case, altă parte, toată partea Năvrpăscului, cum a ţinut Pană vistiernic peste tot locul, cu vecini, cu toţi, până acum…. / Deci dăm de ştire măriei dumitale Pătraşcu vătaful cel Mare, Corpaci din **Leţcani** (comuna Cristeşti, Iaşi), Toader diacul din **Stănislăveşti** (comuna Păstrăveni, Neamţ), Mihăilă din **Unguraşi** (comuna Păstrăveni, Neamţ), Irimie de **Boureni** şi mulţi oameni buni megieşi”[167].

1643, decembrie 9: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod jupânesei Şoldănese, „să fie tare şi puternică a ţine o parte de ocină din satul **Unguraşi** (comuna Păstrăveni, Neamţ), ce sunt în ţinutul Neamţului, din a opta parte din tot satul, jumătate, partea lui Pavăl, pentru că a pus zălog pe acea parte de ocină Frăsina, sora lui Pavăl, drept 100 lei bătuţi la jupâneasa Şoldăneasa,

---

[166] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 278, pp. 267-271

[167] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 355, pp. 370, 371

însă cu 20 de galbeni, mai înainte, Pavăl. Şi şi-a făcut Frăsina şi zapis, dinaintea a mulţi boieri, şi şi-a pus zi, iar de nu-i va da banii la zi, să-i mai dea vorniceasa 20 de lei şi să ţină ea acea parte. Iar când a fost la zi, bani nu i-a dat"[168].

1646, iunie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui logofăt Toderaşco, care cumpără, cu 30 lei bătuţi, de la Larion, diaconul din **Răteşti**, şi de la fiii lui Ionaşco, Gheorghiţă, Alexandra, Anna şi Todosca „30 de pământuri din satul **Unguraşi** de la ţinutul Neamţului"[169].

UNGURAŞI

(comuna Dulceşti, Neamţ).

1632, august 29: Zapisul marilor boieri, prin care scriu şi mărturisesc „cum a venit înaintea noastră Vasilcea aprod ot **Unguraşi**, în ţinutul Neamţ, împreună du dumnealui Dumitraşco Şoldan mare spătar şi ne-au mărturisit cum s-a rugat Vasilcea lui Şoldan spătarul să-i facă bine de 40 de zloţi, fac 16 galbeni buni, să se plătească de unde a fost nevoia lui… şi a pus Vasilcea zălog a patra parte de sat, din jumătate de Unguraşi, lângă **Dulceşti**… ca să-i dea la Sfântul Dumitru acei 40 de zloţi"[170].

---

[168] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 213, p. 194
[169] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 414, p. 356
[170] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 185, p. 242

UNGURAŞI

(lângă Ungheni, comuna Răuceşti, Neamţ).

1633, septembrie 15: Întărit de Moise Moghila voievod popii Larion din **Răteşti** (pe cursul inferior al pârâului Neamţ, Neamţ), care cumpără de la Luca, Anton şi Osiţa, fiii Irinei, de la Sava şi Grozava, fiii lui Ionaşco, de la Toader, fiul lui Todor, toţi nepoţii Sofroniei, şi de la diacul Andreica, fiul lui Lupul, „dreapta lor ocină din satul **Unguraşi** (lângă Ungheni, comuna Răuceşti, Neamţ), pe pârâul Moldova… popii Larion din Răteşti, pentru 15 taleri bătuţi, partea a 5 fraţi, iar Andreica le-a vândut pe acelea pentru 15 taleri bătuţi”[171].

1634, martie 15: Întărit de Moise Moghila voievod fostului cămăraş Toderaşco, care primeşte uric pentru „un sat anume **Unguraşii**, pe râul Moldova, ce este în ţinutul Neamţ, pe care el şi l-a cumpărat de la Penişoară fost vistiernic, toate cumpărăturile lui din acel sat, cu loc de mori pe râul Moldova, pentru 500 de ughi (ducaţi ungureşti)… care acel sat mai înainte îl pusese zălog Penişoară vistiernic la Simion Gheuca medelnicer, şi l-a răscumpărat de la dânsul”[172].

---

[171] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 395, pp. 497, 498

[172] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 81, pp. 93-95

1774, iunie: Satele **Şerbeştii** şi **Unguraşii,** ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[173], aveau **toată suma caselor 131**. Scădere rufeturi 47: 13 văduve, 4 popi, 1 mazil, 29 ţigani. Rămân birnici 84. / **Birnici:** Ursul Şoldescul / Vasile Mihăilă / Andrei Boboc / Lupul Bârjuvan / Gavril a Mărinii / Stan, bârsan / Opria, bârsan / Toader, ungurian / Grigori, ungurian / Ursul, porcar / Ion sin (fiu) porcarului / Paşco, ungurian / Pavăl, păstor, slugă la Soci / Hriste, muntean / Şerban, muntean / Matei, cojocar / Andrei, muntean / Moisei, muntean / Mihălache Boboc / Dragul fiul lui Opre / Ion, ungurian / Ion, păcurar / Vasile, plugar / Toader, ciubotar / Pavăl, chetrar / Vasile, ungurian / Ion, ungurian / Gavril, ungurian / Anton, ungurian / Chiriac fiul lui Irimie / Sava Irimie, plugar / Macarie, ungurian / Vasile, cojocar / Partenie, ungurian / Ştefan Leica / Costantin Hogia / Toader Laiu / Ion, butnar / Ion, ungurian / Ion Voicu / Mihălache, vornic / Simeon, panţâr / Toader, butnar / Ion, ungurian / Vasile, văcar / Vasile Lefter / Toader Bordei / Ştefan Mancăş, slugă / Angheluţă, slugă / Lupaşco, muntean, slugă / Ion, muntean / Ion, muntean, chelar, tij (la fel) / Toader, ungurian / Mihăilă, ungurian / Ion Cică, slugă / Vasile, rotar / Gheorghe Zeamă, slugă / Matei Gabăr / Ion Zeamă / Toader, rotar din Vânători / Grigore, vornic, slugă / Gheorghi, băeş / Ion, bejenar / Enachi Robu / Iftimi, vătăman / Ion Dârţu / Andrei, vătăman / Gheorghe Mirăuţă din Vânători / Sandul, slugă / Gheorghe, plugar / Ion, morar / Ion, muntean / Gheorghe, vier / Pavăl, pâslar / Toader, muntean /Ion Ciolpan din Duşeşti /Andronachi, pas / Ion din (fiul) lui Toader Bordei / Alecsandru, crav /

[173] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 49, 50

Costantin Cuciuc / Migdal, jidov / Grigoraş, cârciumar din Duşeşti / Niculai Mancăş, slugă din Hangu. // **Rufeturi:** Popa Ion / Popa Gheorghe / Popa Iordache / Ioniţă, dascăl / Gheorghe Obreja, mazil /Nastasia, văduvă / Ioana / Tudosca / Iliana / Iliana, tij (la fel) / Maria / Maria / Aniţa / Gherghina / Ioana / Aniţa, diaconiţă / Maria / Catrina / Ursul, ciobotar, ţigan / Ştefan Bădălan, ţigan / Ursul Pântia, la fel / Costantin, la fel / Toader Gude, la fel / Vasile Ciocănilă, la fel / Ioniţă Buda, la fel / Moisei, herar, la fel / Ion Ragivil, la fel / Radu, pitar, la fel / Ştefan, la fel / Ciocan, bucătar, la fel / Simeon, la fel / Vasile, la fel / Grigore, vezeteu, la fel / Istrate, ciobotar, la fel / Sandul, la fel / Ion, lingurar, la fel / Maria, ţigancă / Aniţa, ţigancă / Ilinca, ţigancă / Maria, ţigancă / Ioana, ţigancă / Aniţa, ţigancă / Aniţa, la fel, ţigancă / Irina, la fel / Istina, la fel / Maria, la fel / Sanda, la fel.

UNGURENI

(sat pe Vaslui, comuna Soleşti, Vaslui).

1472, ianuarie 17: Întărit de Ştefan voievod lui Crâstea Negoiu, care primeşte uric pentru „dreapta lui ocină, satele anume: Negoeştii, unde îi este casa, şi **Ungureni**, şi moara de pe Vaslui din faţa Ungurenilor”[174]. Hotarul, din veac.

---

[174] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 179, pp. 264-266

1560, martie 18: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod lui Ilie Ungureanul, care cumpără, cu 70 zloţi tătăreşti, de la Alba, fata Anghelinei, „din jumătate din a patra parte, jumătate, din satul **Ungureani** şi din moară”[175].

1560, aprilie 3: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod lui Oprea vatag din **Ungureni** şi lui Drăguş, al doilea armaş, care cumpără de la Anghelina, fata Solomiei, nepoata lui Petrică portarul, cu 300 zloţi tătăreşti, „a ei dreaptă ocină şi moşie din drese ca a avut sodăşul lor Vlad Semenescul de întărire de la bătrânul Ştefan voievod şi din drese de cumpărătură ce a avut Petrică portar de la Petru voievod, din jumătate de sat **Vlădeaştii** pe Racova, care e numit **Leuceştii**, din partea de jos, jumătate; însă dintr-un sat, ce este în cel hotar, care acum se numeşte **Dejugaţii**, partea de jos, şi cu jumătate de moară în Racova, însă acea cumpărătură a lui Ivul armaşu”[176].

1737, august 23: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ghica voievod lui Lupaşco Gherghescul şi fraţilor săi, feciorii lui Constantin Gherghescul, ca „să fie tari şi puternici a-şi lua de-a zecea de pe a lor drepte ocini, ce au la **Gergheşti**, la **Mănoiu**, la **Miceşti**, la **Stângaciu**, la **Corodeşti**, la **Dracşeni**, la **Răteci**, la **Obârşieni**, la **Huşi**, şi la **Unguraşi**, ce sunt în ţinutul Tutovei”[177].

---

[175] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 154-157

[176] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 44-47

[177] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XVII, Iassi 1891, pp. 30, 31

UNGURENI

(satul Ogrineştii, comuna Munteni,
parte din Tecuci, Galaţi).

1497, martie 9: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Ion Papa şi Neaniul şi verilor lor Radul şi Stoica, Ignat şi Măria, care cumpără, cu 53 zloţi tătăreşti, de la fraţii Toader, Dămian şi Stana, fiii lui Iuga, „un sat pe Corod, anume Ogrineşti, unde a fost jude Ordzea”[178]. Hotarul, din veac.

1902: „**Ungureni**, sat făcând parte din comuna Țigănești, plasa Nicoreşti, judeţul Tecuci, situat în valea Bârladului, pe malul stâng al acestui râu şi în partea de est a comunei. Are o populaţie de 750 suflete; o biserică, cu hramul Schimbarea la față, deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi, şi zidită, la 1840, de poetul Costache Conache, a cărui iscălitură se află pe mai multe cărți; o şcoală. Vite: 771 vite mari cornute, 20 cai, 58 iepe, 6 armăsari, 640 oi şi 15 capre. Locuitorii posedă: 60 pluguri de fier, 10 de lemn; 3 mașini de secerat, 1 de cosit, 1 de treierat, 1 de bătut porumb și 6 de vânturat, şi 2 cazane pentru fabricarea rachiului. Comunicaţia cu satele vecine se face prin o şosea comunală, ce vine din şoseaua națională Tecuci-Bârlad, prin satul Țigăneşti, și duce la comuna Negrileşti. Vechimea satului se urcă până în secolul al XVI-lea. El a fost locuit de unguri, aduși aici de Dabija Vodă, care

---

[178] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 209, pp. 375-377

poseda moşia Ţigănești, ca dotă a soţiei sale Dafina. Pe timpul lui Costache Conache, o parte din ei au părăsit satul, care s-a populat cu români veniţi din satele vecine”[179].

UNGURENI

(pe Jijia, comuna Ungureni, Botoşani).

1579, aprilie 16: Întărit de Petru voievod lui Văscan diac, după ce cumpărase, de la Vasutca, jupâneasa Turcului, „jumătatea satului, cea mai de sus, a moşiei **Ungureni**, până în râpa ce este în mijlocul satului”[180].

1635, aprilie 16: Zapisul răzeşilor Dumitraşcul din Ilişăşti (Bucovina), Pintelei Barboţchie din **Beceşti** (comuna Mogoşeşti, raionul Herţa, Ucraina), Ştefan din **Ungureni** (comuna Ungureni, Botoşani), Meica şi Năstase din **Vicoleni** (comuna Ungureni, Botoşani), în care mărturisesc cum au venit înaintea lor fraţii Dumitru, Vasile, Căzacul, Safta, Tudosca şi Odochia, feciorii lui Tiron, şi rudeniile lor Irina, fata Căzacului, fraţii Ionaşcul Arbure, Anghelina şi Maria, feciori Cârstinei, şi iarăşi rubedenia lor Magda, fata lui Isac, toţi strănepoţi lui Drăcşan cel bătrân şi lui Magoş, şi şi-au împărţit moştenirea după cei doi moşi ai lor. / Şi s-a venit, în partea lui Dumitru, cu fraţii lui, a patra parte dom Godineşti şi

---

[179] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 689, 690

[180] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, p. 108

Lihăceni, ce sunt în ţinutul Cernăuţilor… / în partea Irinei, fata Căzacului, a patra parte din satele Borăuţi (Bucovina) şi **Giuneşti** (lângă Şişkivţi, comuna Ringaci, raionul Novoseliţa, Ucraina)„ ce este în ţinutul Hotinului… / în partea lui Ionaşcul Arbure şi a surorilor lui, a patra parte din satele **Corlăteni** (comuna Corlăteni, Botoşani) şi Godineşti, ce este în ţinutul Cernăuţilor… / în partea Magdei, a patra parte din satul Lehăceni şi a treia parte din satul Ternauca, ce-i în ţinutul Cernăuţilor”[181].

1656, noiembrie 3: Gligoraş Gherman fost pârcălab din **Pomârla**, capătă „danie, de la unchiul său Ştefan Văscan din **Ungureni**, după ce îşi îndepărtează de la moştenire rudele sale cele mai apropiate”[182].

1657, noiembrie 3: Ştefan Văscan din **Ungureni** dăruieşte nepotului său Gligoraşco Gherman „partea mea dinspre alţi fraţi din **Pomârla**, cu tot venitul… şi o am dăruit, dinainte, feciorilor mei, anume Istrati şi ginerele meu Ştefan Cozeari, dinaintea lui Toader Isac, Gheorghe, Ursul Pribagul ot **Dumeni**, Gligorie Răşchip şi Ionaşco Meica ot **Epureni**, pentru aceea nimeni dintre feciorii sau ginerii mei să nu aibă a se amesteca… şi dresele ce sunt pe Pomârla sunt pe mâinile nepoţilor mei, feciorii lui Năstasie”[183].

1774, iunie: Satul **Ungurenii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Jijiei, avea, după recensământul lui Rumeanţev[184],

---

[181] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 95, pp. 130, 131
[182] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 8
[183] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 81
[184] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 243

toată suma caselor: 11. Scădere rufeturi 4: 2 popi, 2 mazili. Rămân birnici 7. / **Birnici**: Ion Bâzgan / Grigori sin (fiu) lui Pavăl / Toader Bâzgan / Costandin Bâzgan / Andrei zet (ginere) lui Mitricia / Pavăl Robu / Vasili Cazacu. // **Rufeturi**: Popa Neculai / Popa Grigori / Grigoraș Roman, mazil / Ștefan Roman, mazil.

1902: „**Ungureni**, comună rurală, situată în partea de nord-vest a plășii Jijia, judeţul Botoșani. Se întinde pe valea Jijia şi dealurile ce mărginesc Jijia, pe ambele părţi, pănă în hotarul judeţului Dorohoi. E formată din satele: Durnești, Epureni, Săpăveni, Ungureni Ciulei, Ungureni Isăcescu, Ungureni Jianu şi Vicoleni, cu o supre faţă de 6.190 hectare și o populaţie de 1.459 suflete. Are 3 biserici; o şcoală mixtă; 11 iazuri şi 2 mori. Locuitorii posedă: 1.106 vite mari cornute, 292 cai, 3.613 oi, 101 porci, 26 capre; 68 stupi cu albine, E străbătută de râul Jijia, prin centru. Căi de comunicaţie: calea feată Dorohoi-Iași şi şoseaua judeţeană Botoșani-Săveni. / **Ungureni Ciulei**, sat în partea de nord-vest a comunei Ungureni, în dreapta Jijiei, judeţul Botoșani, cu o întindere de 410 hectare şi o populaţie de 127 suflete. / **Ungureni Isăcescu**, sat în centrul comunei Ungureni, în dreapta Jijiei, cu o suprafaţi de 763 hectare și o populație de 238 suflete. / **Ungureni Jianul**, sat în centrul comunei Ungureni, în dreapta Jijiei, cu o suprafaţă de 389 hectare şi o populaţie de 162 suflete”[185].

---

185 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 689, 690

UNGURENI

(comuna Tătărăşti, Bacău).

1636, februarie: Întărit de Vasile Lupu voievod ceaşnicului Dabija şi cneaghinei lui Schiva, în baza unui zapis de la Ivan fost cămăraş şi Vasile Rugină din **Găiceni** (comuna Găiceana, Bacău), Hârbor şi Gherasim spătar din **Măţcani** (înglobat în Drăgeşti, comuna Tătărăşti, Bacău), Calotă din **Hrueşti** (comuna Huruieşti, Bacău), Chervasie din **Giordzeşti** (azi Giurgeni, comuna Tătărăşti, Bacău), Isac din **Herniceşti** (înglobat în Perciu, comuna Huruieşti, Bacău), Ionaşco, fiul lui Cârstea din **Ungureni** (comuna Tătărăşti, Bacău), popa Anton din **Cicoveni** (înglobat în Movileni, comuna Coroieşti, Vaslui), Toader diac, Paşcul, Chigicean şi Liica din **Mireni** (comuna Coroieşti, Vaslui), Burlan şi Gheorghe Viţă din **Stănueşti** (azi Cociu, comuna Moşoteni, Bacău), „scriind şi mărturisind cum a venit înaintea lor Gheorghe, fiul lui Florea, nepotul lui Dumitru… şi a vândut 12 ogoare din satul **Mireni**, care este în ţinutul Tutovei, pe Pereschiv, lui Dabija ceaşnic şi cneaghinei lui Schiva, pentru 12 taleri. / Şi a cumpărat şi alte părţi din acest sat…de la Pahomie, pentru 6 ughi; de la Buroban, partea lui Dragoş şi partea lui Stegar, pentru 12 taleri; de la Chighician, toată partea lui, pentru 12 taleri; de la Nastea, fiica lui Mihoci, a cincea parte din acest sat; de la Drăghinoae din **Petreni** (azi Chetreni, comuna Motoşeşti, Bacău), partea lui Dumitru, fiul lui Pantea, din acest sat, care a fost pusă zălog de multă vreme la Drăginoae, pentru 10 taleri; de la

Toader, fiul lui Paşco, partea lui Gherman din acest sat Mireni, pentru 12 taleri… / Şi de asemenea, de la Părasca, partea lui Terchilă din satul **Stănueşti**, pe acest pârâu, pentru 20 de taleri; de la Burlan, toată partea lui din acest sat Stănueşti”[186].

1902: „**Ungureni**, sat în judeţul Tecuci, plasa Berheciul, comuna Găiceana, situat în fundul Văii Ungurilor, sub poalele Dealului Mare, în partea de nord-vest a comunei. Poartă acest nume după locuitoril săi, care toți sunt unguri, veniţi din judeţul Bacău, cam de vreo 300 ani. Locuitorii îl numesc și Unguri. Are o populaţie de 418 suflete; o biserică catolică, La vest de acest sat, pe vârful Dealului Mare, se află o poiană, numită Poiana Dealului Mare, unde se văd urmele șanțului unei cetăţi”[187].

UNGURENI

(comuna Ungureni, Bacău).

1636, noiembrie 28: Zapisul vornicului de gloată Neaniul, în care mărturiseşte „cum s-au tocmit egumenul şi soborul mănăstirii Sfântul Sava cu Toader Franga, Oprea, feciorul Lupei, şi cu toată seminţia lor, cu Rusca, Toader Găluşcă şi cu toată seminţia lor, ca să aibă a ţine călugării satul **Băicenii** (comuna Secuieni, Bacău), cu tot

[186] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 326, pp. 368-370

[187] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 690

venitul, şi din hotarul **Carauleştilor** (comuna Secuieni, Bacău) cât loc s-a ales şi s-a stâlpit. Care părţi de ocină s-au ales ce au dat Lupul Dragotă şi cu jupâneasa lui sfintei mănăstiri… Însă nişte părţi, ce au mărturisit megieşii cu sufletele lor c-au fost luat Lupul Dragotă cu împresurătură, au fost puse şi în uric egumenul şi soborul i-au lăsat să-şi ţină ocina, câtă parte va avea, pe feciorii lui Drăgan şi ai Solomiei, Anuşcăi, Parascăi, Nastei, Faftei şi ai Dochiţei. Şi s-au ales părţile lor toate, că ţină cu Toder Franga, Oprea şi cu Rusca şi cu toată seminţia lor seliştea Carauleştii, cine câtă parte va avea… / Aşa s-au tocmit dinaintea noastră şi a popii Avram şi a Tomei din **Piticeni** (azi Chiticeni, comuna Secuieni, Bacău), Maftei, Isac, Ionaşco şi alt Ionaşco de **Sălevestri** (azi Tisa-Silvestri, comuna Secuieni, Bacău), a Barbului, Ionaşco şi Sociul din **Odobeşti** (comuna Secuieni, Bacău), Constantin din **Ruşi** (înglobat în Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), Vasile şi Ion din **Mesăhăneşti** (Misihăneşti, comuna Roşiori, Bacău), Vlaşcă de **Ungureni** (comuna Ungureni, Bacău), a popii Andronic de **Obârşie** (comuna Izvorul Berheciului, Bacău) şi a mulţi oameni buni, megieşi”[188].

---

[188] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 555, p. 603

UNGURENI

(sătuc în comuna Herăstrău, Vrancea).

1774, iunie 26: Satul **Ungurenii**, ţinutul Putnii, ocolul Polocinului, după recensământul lui Rumeanţev[189], avea **toată suma caselor 42**. Scădere rufeturi 27: 11 mazili şi ruptaşi, 3 preoţi şi diaconi, 2 nevolnici, 1 slujitor, 3 slugi boiereşti, 6 argaţi mazileşti, 1 mazil de la alt ţinut. Rămân birnici 15. / **Birnici**: Angheluţă, sascutian / Neculai, dascăl / Ioniţă Gârmaci / Stratul brat (frate) lui Petre / Vasile, vier / Constantin Poede / Niagul, pas / Ion, mocan / Vasile, vrâncean / Pavel Gheuca / Ioniţă, bejenar / Toderaşco, argat / Stoica, mătăsar / Flore Corvas. // **Rufeturi:** Toderaşcu Carpu, ruptaş de cămară / Constantin Tacul, căpitan, mazil / Ştefan Sămilache, ostavnoi / Postolachi Limbovici, ruptaş / Ion Limbovici, ruptaş / Vasile Tomozâlă, ruptaş / Mihălache Lefter, mazil / Mihălache Botezat, mazil / Lupul Botezat, ruptaş / Iftenie Ţopa, mazil din Tecuci / Petre Popescul, ruptaş / Constantin Lefter, ruptaş / Vasili Poede, argat lui Constantin Tacul căpitan / Vasile Tacul, mazil / Gheorghe Uncheş, nevolnic / Ion Gurămultă, călăraş de Adjud / Pricopie, rus, argat lui Constantin Tacul / Neculai Poede, argat lui Constantin Tacul / Paraschiva, maziliţă săracă / Ion, argat Limbovicioaei / Vasile Bârfală, argat lui Mihălache Botezat / Istrate, argat căpitanului Cons-

[189] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 262, 263

tantin Tacul / Neculai Popescul, slugă dumnealui crucerului Balşe / Ilie Obreja, la fel, slugă dumnealui / Darie Popescul, la fel, slugă dumnealui / Popa Pătraşco, protopop / Diaconul Andrei / Diaconul Constantin.

1902: „**Ungureni**, cătun cu 128 suflete în comuna Herăstrău, plasa Vrancea, judeţul Putna, situat lângă vărsarea Nărujei în Zăbala, în coasta dealurilor ce formează valea acestui pârâu”[190].

UNGURENI

(lângă Todireni, comuna Pădureni, Vaslui).

1505, martie 15: Întărit de Bogdan (cel Orb) voievod fraţilor Toader, Lazăr, Oniciu şi Vasca, care au cumpărat, cu 150 zloţi tătăreşti, de la Grigore Cucul, „a patra parte din satul **Ungurenii** (în Todireni[191], Vaslui), ce este pe de ceea parte de Sărata, de către Prut”[192].

1640, iulie 10: Antemiia, Ştefan şi Agapie, feciorii lui Scridon, nepoţi lui Cociubă, Chirilă şi Ţiganca, feciorii lui Trifan, nepoţi lui Cociubă, când postelnicului Grigore, drept 20 lei, partea lor de „moşie ce este în satul **Ungureni** (lângă Todireni, comuna Pădureni, Vaslui), cât

---

[190] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 689

[191] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 268

[192] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. I, Iaşi 1906, pp. 125, 126

se va alege din al optulea bătrân, din jumătate de bătrân două părţi"[193].

UNSA

(ţinutul Hârlăului, Botoşani).

1774, iunie: Satul **Unsa**, ţinutul Hârlăului, ocolul Bahluiului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[194]**, toată suma caselor: 7**. Rămân birnici 7. / **Birnici:** Simion Cimpoeş / Ştefan, scutariu / Lupu, plugariu / Petre, ungurian / Ion Surdu / Vasile sin (fiul) lui Ştefan, cioban.

1902: „**Unsa**, sat în partea de vest a comunei Feredieni, plasa Coşula, judeţul Botoşani, în apropiere de pădurea Feredieni, cu o suprafaţă de 330 hectare şi o populaţie de 212 suflete. Vite: 110 boi și vaci, 21 cai, 83 oi şi 18 porci. Numele satului vine de la schitul de călugăriţe Unsa, astăzi biserică a satului Unsa"[195].

---

[193] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 393, p. 401

[194] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 234

[195] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 690

UNŢENI

(sau Onţăni, azi Unţeni, comuna Unţeni, Botoşani).

1587, septembrie 25: Întărit de Petru voievod mănăstirii Moldoviţa, care primeşte, drept danie şi miluire domnească, „un sat, anume **Onţănii** (sau Unţeni[196], Botoşani), care a fost drept domnesc, ascultător de ocolul târgului Botoşănilor”[197].

1633, aprilie 22: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Dumitru Botoşanul, în baza unui zapis de mărturie de la Udrea fost vornic, Onciul Iuraşcovici, Gorciul din **Dorohoi**, Iasac Stârce, Tiron vătămanul din **Necşăni** (Nicşeni, comuna Nicşeni, Botoşani), Grigorce din **Gorbăneşti** (comuna Gorbăneşti, Botoşani), Gavril uriadnic din **Onţăni** (Unţeni, comuna Unţeni, Botoşani), „mărturisind în acel zapis precum că el şi-a cumpărat lui o parte de ocină din satul **Băicenii** (comuna Todireşti, Iaşi), ţinutul Hârlăului, de la Rugină diacul din **Şilişău** (Silişeu, azi Hilişeu, comuna Horia, Botoşani), drept 64 zloţi bătuţi”[198].

---

[196] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 180

[197] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, p. 183

[198] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 324, p. 417

UNŢEŞTI

(sau Unţăşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui).

1499: Întărit de Ştefan voievod lui Lupe Cheşeanul, care cumpără, cu 60 zloţi tătăreşti, de la Danciul Pleşa şi sora sa Neaga „un sat pe Bârlad, Onţeşti”[199]. Hotarul, din veac.

1638, septembrie 1: Ispisoc de întărire de la Vasile Lupu voievod pentru a „statornici colţul cu hotarinice vechi”, între „trupul moiei **Onţăştilor** (Unţeşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui), **Scântieşti** (Scânteieşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui) şi **Streşăneşti** (Streşineşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui), din apa Horăeţii spre apus, până în zarea dealului Bogdănii, şi curmeziş pe zare din capul Găvanului Cornii”[200].

1902: „**Unţăşti**, comună rurală şi sat în judeţul Tutova, plasa Simila, spre nord-est de Bârlad, pe pârâul Horocta. Satul formează comună cu cătunele Ulea și Vladnicul. Are 900 locuitori; 18,75 hectare vii şi 13,25 hectare livezi cu pruni; 4 iazuri; o şcoală primară şi 2 biserici”[201].

---

[199] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 233, pp. 413-415

[200] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 463, pp. 436

[201] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 690

URDĂŞEI

(Orhei, Moldova).

1670, octombrie 18: Partenie, feciorul lui Gligorii Benii (Benea), nepotul lui Mătei din Bălcăneşti, mărturiseşte că a „botezat o cucoană a lui Miron, anume Iftimia. Deci, m-am îndurat de i-am dat fină-mea această pomană de la mine şi danie dreaptă a mea moşie, ce se va alege partea mea, din **Bolcăneşti**, din vatra satului, din câmp, din rediul cu loc de prisacă şi cu vişini ce sunt în prisacă, şi cu apa Răutului, şi cu tot venitul ce s-o alege din partea mea, din a cincea parte, a patra parte… Şi la această danie au fost Grigore Buzişorul, Merăuţă Buliga sin ego (şi fiul lui), Pătraşco, Trohin, Ion Plăcintă ot **Cerceleşti**, Drăgoi vătămanul ot **Brânzăni**, Vasile Buzni, Bejan, Petre zet (ginere) Partenie, Toader sin Drăgoi şi Hilohie ot **Urdăşei** şi mulţi oameni buni”[202].

---

[202] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 125, pp. 128, 129

URDEŞTI

(sat în comuna Viişoara, Vaslui).

1467, iunie 30: Întărit de Ştefan voievod lui Stoica şi fiului său Manciul, care cumpăraseră, cu 45 zloţi tătăreşti, de la fiii lui Florea, Ion, Danciul, Mihalco, Sinat şi Simion, „toţi nepoţi de frate", „jumătate de sat din Urdeşti"[203]. Hotarul, după hotarul vechi.

1531, martie 13: Întărit de Petru (Rareş) voievod lui Bărsu, fiul Manciului, şi seminţiei lor Tatul, Jurj, Mara şi Neaga, copiii Stoicăi, care primesc uric pentru „cumpărătura părintelui lor Stoica şi fiul său Manciul, jumătate de sat **Urdeşti**… dar să le fie lor în două părţi: jumătate să fie lui Bărsu singur, iar cealaltă jumătate să fie verilor lor Tatul, Jurj, Mara şi Neaga, copiii Stoicăi"[204].

1561: Întărit de Ioan voievod lui Drăgan Stoişan, lui Ion şi femeii sale Anna „jumătate din satul **Urdeşti**, două părţi din partea de jos, cu tot venitul"[205].

1626, aprilie 20: Întărit de Miron Barnovschi voievod diacului Vasile Corlat şi nepoţilor săi, Păcurariu, Toader, Vasile şi Apostol, fiii Irinei, toţi nepoţii Gagei, strănepoţi ai lui Pătru şi ai lui Vlaico, care primeşte uric

---

[203] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 147, pp. 213, 214

[204] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 144-146

[205] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 62, 63

pentru „jumătatea satului **Tămăşenii** (sat, Vaslui), care este în ţinutul Fălciului, pe râul Jigăliei, care a fost cumpărătură a străbunicilor lor Pătru şi fratele său Vlaicul de la Toader paharnic, fratele lui Stan, şi de la Negrilă ceaşnic, din privilegiul Gorbăneştilor, pentru 60 zloţi tătăreşti, şi satul **Fântânele** (lângă Tămăşeni, Vaslui), unde au fost casele lor, şi la **Horeştii de Sus** (selişte inclusă în Urdeşti, Vaslui) şi **Urdeşti** (selişte mai jos de Găgeşti, Vaslui), altă silişte mai jos de **Găgeşti** (sat, Vaslui) şi altă silişte la Capul Piscului, care acum se cheamă **Busteştii** (mai jos de Găgeşti, Vaslui)"[206].

1635, februarie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Vasile, Păcurar, Toader şi Apostol Corlătescul, fiii Erinei, nepoţii lui Corlat cel bătrân şi strănepoţii lui Gagea, nepotul lui Pătru şi al lui Vlaicul, care primesc uric pentru „un sat, anume **Tămăşenii** (înglobat în Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), pe pârâul Jigălie, care este în ţinutul Fălciului, cumpărătura străbunilor lor Pătru şi fratele lui Vlaicul de la Toader ceaşnic, fratele lui Stan, şi de la Negrilă ceaşnic, din privilegiul Gurbăneştilor, şi satul **Fântânele** (lângă Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), unde au fost casele lor, şi, la deal, **Horeştii** (înglobat în Urdeşti, comuna Viişoara, Vaslui) şi **Urdeştii** (comuna Viişoara, Vaslui), o selişte la capătul Pisului, care se numeşte acum **Busteştii** (lângă Peicani, comuna Găgeşti, Vaslui), din acelaşi ţinut al Fălciului… Şi mai întărim lui Vasile Corlătescul şi cneaghinei lui Annasiia, deosebit de ceilalţi fraţi ai lui, alte părţi de ocină… pe care le-a avut socrul lui Sofron stolnicel… o parte de ocină din satul **Turbăteşti** (înglobat în Vocoteşti, comuna Voineşti,

---

[206] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 45, pp. 62, 63

Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii… cumpărătură de la Ionaşco Rafeiu, fiul lui Zane şi de la Maria, nepoata Zanei… / Şi de asemenea le întărim un loc de prisacă în pădure, în hotarul **Budeştilor** (comuna Creţeşti, Vaslui), pe Pârâul Glodului… schimb pe care l-a avut Sofron stolnicel cu popa Vasile, fiul lui Gheorghe din Budeşti, pentru o parte de ocină din Turbăteşti, a şasea parte din a cincea parte”[207].

1644, ianuarie 15: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Nechita şi Andrei, fiii lui Pântea, cu toate rudele lor s-au pârât de faţă cu Vasile Corlat cămăraş, pentru o selişte, anume **Horeşti** (înglobat în Urdeşti, comuna Viişoara, Vaslui), pe Crăpoaie, în ţinutul Fălciului, cu livezi, zicând Nichita şi Andrei că această selişte le este ocină şi dedină dreaptă şi-i asupreşte Vasile Corlat. Şi au arătat ei drese de 190 se ani şi în acele drese nu au scris acea selişte şi umblă cu vicleşug şi cu vorbe mincinoase şi au ţinut acea selişte fără treabă. / Iar Vasile Corlat a răspuns că acea selişte îi este dedină şi a arătat un uric de la Petru voievod”[208].

1690, mai 3: Întărit de Constantin Cantemir voievod comisului Ştefan Cerchez şi jupânesei Acsuţa, care primesc ispisoc de cumpărătură, în baza unui zapis de la Lazăr Moşuleţ şi feciorii lui Pană, Aniţa şi Aftmie, care i-au vândut „partea lor din **Tupilaţi**, ce sunt pe apa Elanului, în ţinutul Fălciului, ocină care le-a fost lor parte de pe moşul (bunicul) lor Ion Moşuleţ”. / Şi alt zapis, de la Grozava şi feciorii ei Necola şi Arhire, care i-au dăruit

---

[207] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 28, pp. 27, 28

[208] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 233, pp. 213, 214

„partea lor din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Pavăl cu femeia lui Maria, de la frate-său Gliga cu femeia lui Dochiţa, de la cumnatul lui Simion cu femeia lui Ioana, fata lui Mănăilă, de la Irimia cu femeia lui Avrămia, fata lui Mănăilă, şi de la Gheorghe cu femeia lui Varvara, fata lui Mănăilă, care „i-au dăruit toate părţile ce au de pe moşul lor Ştefan comisul, părţile din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Năstasie şi femeia lui Cârstina, care „i-au dat danie toată partea lor, câtă se va alege, în satul Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Tofana, fata Petrii, nepoata Furceleştilor, şi de la fat ei Agafia, care i-au dăruit „partea lor, din hotarul satului Tupilaţi, din apa Elanului spre apus, până în locul Pogăcenilor, cu vad de moară în apa Elanului”. / Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora preotesei Edoae din satul **Pistcani** de pe Elan, şi de la fratele său Vasile, care „au vândut comisului Ştefan şi jupânesei sale toată partea de pe mama lor Ana, din hotarul satului Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre răsărit, cât se va alege din bătrânul Ştefanii, jumătate”. / Şi alt zapis, de la Constandin, feciorul Savii din **Bălăneşti**, şi cu fraţii lui Hortolomie, Vasile, Loghina, Vasilca şi Stratina, care îi dăruiesc „toată partea lor de moşie din dealul Holobăţului, dinspre soare-răsare, din valea Elanului spre Copăceana, până în locul târgului, cumpărătura părinţilor săi, Savii, de la Edul, partea Todiresei”. / Şi alt zapis, de la Anghelina şi Tofana, fetele Edului, care i-au vândut, drept 6 lei, „dreapta moşie de la Edul, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, cu vad de moară”. / Şi alt zapis, de la Ilie, feciorul Alexandrei, nepoata popii Edului, care i-a vândut „partea de la părinţii lui, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, între hotarul Bălăneştilor şi al Crăciuneştilor”. / Şi alz zapis, de la Dumitraşco,

fecior Dochiei de **Ghilţeni**, care i-a vândut, drept 12 ughi (ducaţi ungureşti), „toată partea lui, de unde se cheamă moara popii Edului de pe Elan, în dealul dinspre soare-apune, până în locul Tupilaţilor, martea de pe mamă-sa Dochiţa, cu vad de moară şi cu 19 pământuri în ţarină". / Şi alt zapis, de la Anisia, fata Mihului, şi de la Ştefãnia, fata Anisiei, şi de la Dochia, fata Edului, care „i-au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din **Lungeni**, din locul Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre soare-apune, cu vad de moară". / Şi alt zapis, de la Solomon, fecior Anisiei de **Puţeni**, care i-a vândut, drept 12 lei bani gata, „19 pământuri din satul Lungeni, şi din vad de moară în apa Elanului, ce este de pe moaşă-sa (bunica) Mărica Edoai preoteasa". Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora Edoai preotesei din satul **Pistcani**, şi de la fratele ei Vasile, care i-au vândut, drept 30 lei, „toată partea lor din Pistcani, din ţinutul Fălciului, pe apa Elanului, cu vad de moară pe Elan". / Şi alt zapis, de la Anisia, fata popii Edului, , care „a dăruit comisului Ştefan toată partea ei din satul **Puţenii cu apă**". / Şi alt zapis, de la Neculai, feciorul lui Toader Coţman, care i-a vândut „un bătrân din satul **Tomceşti**, din ţinutul Tutovei, pe apa Bogdana, care moşie i-a fost lui de la moşul (bunicul) lui Coţman". / Şi alt zapis, de la Toader şi Gheorghiţă, feciorii Furnicăi, care i-au vândut, „drept 16 lei bani gata şi un cal drept 6 lei, care fac 76 lei… ce i-a dat comisul Ştefan, de l-a scos de la pierzare pentru un furtişag ce a fost făcut Chiricăi, feciorul lui Andonie de Coroeşti… jumătate de bătrân din **Tomceşti** şi o vie cu pivniţă gata tot într-acel sat Tomceşti". / Şi alt zapis, de la Sâmziiana, fata Macarii, şi de la nepotul ei Toader, feciorul lui Pricopie, fratele Sâmzienii, care i-a vândut, drept 32 lei bani gata,

„partea lor din satul **Brădeşti**, ce este la ţinutul Tutovii”. / Şi alt zapis, de la Nechifor, feciorul Chirilii de la **Botoşăni**, şi de la femeia lui Angheluşa, fata lui Vasile de **Băsăşti**, care i-a vândut „o vie ce este în deal la Băloşeşti, dinspre apus, cu pivniţă gata, cu pometi în vie”. / Şi alt zapis, de la Gheorghe, femeia lui Gafia şi fetelor lor Maria şi Urâta, şi de la frate-său Ţugulea, care i-au dăruit „un loc de prisacă în **Deleni**, pe Bilahoiu, cu pometi”. / Şi alt zapis, de la Orăş, Romaşco, Năstaca şi Măricuţa, feciorii Mihului şi ai Angheluţei, care i-au vândut, drept 148 lei, „patru părţi din satul **Bereşti**, de la ţinutul Covurluiului, din obârşia Chinejăi, care lor le-a fost de la mama lor Angheliţa, de la moşul (bunicul) lor Maftei Roşca”. / Şi alt zapis, de la Toader, feciorul Hilinii, de la femeia lui Sofronia şi de la feciorii lor Chirică, Antiohie, Floare şi Sâmina din satul **Urdeşti**, care au dăruit comisului Ştefan „moşia lor din satul **Puţenii cei săci**, cât se va alege partea Hilinii”. / Şi alt zapis, de la Ignat Ciorciul şi de la femeia lui Todosca, fata lui Bosoi, şi de la feciorii lor Ursul, Cozma, Măria, Tudora şi Negruţa, care îi dăruiesc „un loc de prisacă, cu pometi, ce este în **Bosoiu**, la ţinutul Vasluiului”. / Şi alt zapis, de la Ion, feciorul lui Albotă, şi de la femeia lui Lozâna, care i-au vândut, drept 10 lei, „un loc de prisacă ce este la **Boţoaia**, iar în ţinutul Vasluiului”. / Şi alt zapis, de la Lazor Moşuleţ, de la feciorul Pană şi ginerele Tudosă, care îi dăruiesc comisului Ştefan „un loc de prisacă de la **Curăluşa**, iar în ţinutul Vasluiului, însă şi pentru o iapă, ce a fost dator Tudosă, ginerele lui Lazor, dumisale comisului”. / Şi alt zapis, de la Fote, care i-a vândut, drept 24 lei bătuţi, „un loc de prisacă, ce este de la **Znamân** în vale, în ţinutul Iaşilor, cumpărătură de la popa Gligori şi

preoteasa Măria, de aici, din târgul Iaşi, de la biserica Sfântului Teodor”[209].

1902: „**Urdeşti**, comună rurală cam în centru şi spre sudul plăşii Mijlocul, judeţul Fălciu, formată din satele: Cârpeşti, Odaiul Sârbilor, Pogăceni, Popeni, Urdești și Urdeşti târgușor. Are o suprafață cam de 2.840 hectare, cu o populație de 393 suflete; o biserică. Pădure e pe o suprafață cam de 183 hectare. E udată de Urdeşti și Elanul şi de 3 iazuri. Vite mari cornute 560, oi 565, cai 29 şi porci 80. / **Urdeşti**, târguşor, în partea de est a comunei Urdeşti, aşezat pe dealul cu acelaşi nume, cu o populaţie de 100 suflete. Datează de la 1842. / **Urdeşti**, sat, reşedinţa comunei Urdeşti, așezat pe valea pârâului cu acelaşi nume, în partea de vest a comunei, cu o suprafață de 125 hectare, dimpreună cu satul Cârpeşti, şi cu o populaţie de 116 suflete”[210].

URECHENI

(sat pe Topoliţă, comuna Urecheni, Neamţ).

1451, iulie 14: Întărit de Bogdan voievod lui Zianco, care primeşte uric pentru „sate anume Husii, pe Şomuz, unde au fost casele Oncii (lângă Preuteşti, Suceava), şi, pe Topoliţă, Uricheni şi Răteşti, unde sunt casele lui, şi Davideştii, unde au fost curţile lui vechi, şi

---

[209] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 174, pp. 155-160

[210] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 691

partea lui din Ceahlăeni şi Alexandrenii, în gura Zahornii, şi jumătate de Curticeşti”[211]. Hotare, din veac.

1628, mai 22: Zapisul Sohiicăi, femeia lui Ionaşco din **târg de Iaş**, fata Tudorei, nepoata lui Zeico din **Urecheni**, prin care mărturiseşte cum a „vândut rudei sale, lui Nechifor, diaconul de acolo, drept 13 zloţi i pol… partea de ocină ce se va alege dinspre fraţii săi… Ş-fost în această tocmeală Pântea de târg **Iaş**, Gherase din **Răteşti**, Nechifor Băcea, Ciociul, Vasile Barta şi Foşea din **Urecheni**”[212].

1644, mai 20: Zapisul de mărturie de la Drăguș vornicul or **Preutești** (comuna Timișești, Neamț) și Toader a popei din **Stănăslăvești** (comuna Păstrăveni, Neamț), în care scriu „cum a venit diaconul Larion ot **Rătești** (comuna Păstrăveni, Neamț) cu cinstită cartea măriei sale lui vodă, ca să mergem noi, cu oameni buni, să-i alegem dreaptă ocină și moșie de **Ungheni** (comuna Păstrăveni, Neamț), partea diaconului Larion, a treia parte de sat Ungheni. / Iar noi am chemat pe pitarul Cărăman Vasile, pe frate-său Gligorașco Cărăman și pe Marco ot **Neamț**, Toader Cumpătu și diaconul Boț ot **Urecheni** (comuna Urecheni, Neamț), popa Vasile, Constantin diacon ul, Tuduran și Gheorghe sin (fiu) Tuduran ot **Preutești**, Ifrim vătăman ot **Hilipești** (Filipești, comuna Filipești, Bacău) și alți oameni buni din Preutești, bătrâni și tineri... Și i-am hotărât și i-am ales partea diaconului Larion, din partea de sus, de către hotarul Sârbilor și al Zmeeștilor, și i-am stâlpit partea cum am socotit cu

[211] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 12, p. 13
[212] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 360, p. 504

oameni buni... / Și am scris eu, feciorul lui Drăguș, anume Gligorie, ca să se știe”[213].

1774, iunie: Satul **Urichenii**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[214], aveau **toată suma caselor 44**. Scădere rufeturi 19: 4 popi, 6 ţigani, 4 babe, 5 case pustii. Rămân birnici 25. / **Birnici**: Mihăilă, cioban / Neculai Creţul / Iftimii / Ion, morar / Iacob, rus / Sandul, argat / Neculai, plugar / Ion, crâşmar / Toader Julfă / Vasile sin (fiu) popii / Grigoraş, slugă / Vasile, chelar / Ion Tănăsilă / Irimie Hornu / Gheorghe Pascul / Ion Pârle / Lupul, vornic / Simeon Marco / Pavăl Toboci / Gherasim / Sămede / Vafile fiul lui Nazarie / Grigori zet (ginere) lui Ilie / Toader fiul lui Ştefan / Dumitru, bărar. // **Rufeturi:** Popa Vasile / Diaconul Sandu / Popa Năstasă / Diaconul Ion / Lupa, văduvă / Aniţa / Maria / Gafiţa / Pavăl, ţigan / Lupaşco, ţigan / Acsănti, ţigan / Ioniţă, ţigan / Grigoraş, ţigan / Anghel, ţigan. // **5 case pustii**.

URECHEŞTI

(Uricheşti, azi Urecheşti, comuna Urecheşti, Bacău).

1645, august 20: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „au pârât de faţă înaintea domniei mele femeia Popăscului din **Măţcani** (înglobat în Dră-

---

[213] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 325, p. 316

[214] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 17

geşti, comuna Tătărăşti, Bacău) şi cu feciorii ei pe Mihalcea diacul pentru o moşie din **Uricheşti** (Urecheşti, comuna Urecheşti, Bacău), din partea de jos, zicând Popăscoaia şi feciorii ei că au zălogit această moşir, drept 2 taleri buni, la Cozma, socrul Mihalcei din **Copăceşti** (comuna Urecheşti, Bacău), iar Mihalce a zis că a cumpărat acea moşie Cozma, socru-său, a treia parte din Vasile Popăscul, cum a arătat zapis de la oameni buni, mărturie cum au cumpărat. / Deci au rămas Mihalcea pe Popăscoie şi pe feciorii ei dinaintea domniei mele”[215].

1753, aprilie 9: Efrim Michiu monah dăruieşte „vărului Toader Danu… beavând roadă, adică copii, părţile care le am dreaptă ocină de la moşul (bunicul) meu Michiul comis, adică toate părţile mele de la ţinutul Putnei: la **Rugineşti, Păuneşti, Bou, Angheleşti** şi **Uricheştii din jos**, câte le-am stăpânit eu”[216].

1774, iunie 26: Satul **Urecheşti-Mocani** şi **Cornăţăl**, ţinutul Putnii, ocolul Luncii, după recensământul lui Rumeanţev[217], avea **toată suma caselor 45**. Scădere rufeturi 3: 3 nevolnici. Rămân birnici 42. / **Birnici**: Gheorghe, vornic / Stoica brat (frate) lui Neculai, vătăman / Ion Răvoiu / Dumitrașcu Răvoiu / Simion Merle / Voico, mocan / Cârste, mocan / Ion, sitar / Stoica, sitar / Bucur Bâle / Pravăț, mocan / Ivan, mocan / Mihaiu, rotar / Enache, mocan / Enache Spânu / Ion Merle / Bucur, rotar / Stanciul, mocan / Pană Găţăscul / Niţul Găţăscul / Toader, fratele lui / Miriță / Mihaiu Vlojog / Oance, fost

[215] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 170, p. 141
[216] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. X, Iassi 1888, pp. 74, 75
[217] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 285, 286

vornic / Șerban Vlojog / Radul fiul lui Stoica / Stanciul frate lui Radu / Radul Popăscul / Ștefan fiul lui Radul / Ion Chiovan / Petre Roșul / Șerban Pomană / Mihaiu Muman / Stan Pojorian / Dumitrașco, bejenar / Neculai din Găgești / Negul de acolo / Radul a babii Cârstinii / Neculai frate lui Stoica / Bucur Puțăscul / Neculai Șchiopu / Lupul, mocan. // **Rufeturi:** Dragul, nevolnic / Bade Ciuntul, nevolnic / Radul Vlojog, nevolnic.

1902: „**Urecheşti**, com.ună rurală în judeţul Putna, plasa Răcăciuni, situată pe malul ridicat al Trotușului, unde se întinde sub forma unui podiş foarte frumos, la 8 km de reşedinţa plășii şi la 52 km de Focşani, formată din 2 cătune: Urechești de Jos şi Urechești de Sus. Are o populaţie de 543 suflete; o biserică parohială, cu hramul Buna Vestire; o şcoală. Locuitorii posedă: 53 pluguri, 1 grapă de fier; 533 boi, 174 vaci, 34 cai, 481 oi şi 115 râmători; 162 stupi de albine. / **Urecheşti de Jos**, cătun, cu 360 locuitori, reşedinţa comunei cu acelaș nume, așezat pe malul Trotuşului, mai jos de cătunul Urechești de Sus”[218].

URICANI

(comuna Uricani, Iaşi).

1623, iunie 25: Întărit de Ştefan Tomşa voievod mănăstirii Solca, care primeşte uric pentru „un săticel în ţinutul Dorohoi, numit **Mleneuţi** (comuna Hudeşti, Boto-

[218] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 691, 692

şani), cu curţi şi cu moară şi cu bălţi de peşte… şi jumătate de sat din acelaşi ţinut, anume **Plopeni** (comuna Plopeni, Botoşani), şi cu vad de moară pe Jijia şi pe Iubăneasa şi loc de moară şi de iaz… Şi încă am mai dat două sate sfintei mănăstiri Solca, anume satele **Uricanii** (comuna Uricani, Iaşi) pe Bahlui, cu curţi şi moară pe Bahlui, ce este în ţinutul Cârligătura… şi iarăşi alt sat, anume **Căcăcenii** (sat pe Cracău, Neamţ) pe Cracău, ce este în ţinutul Neamţ, şi cu moară pe Cracău… care îmi este danie de la răposatul meu unchi Simion Stroici vistiernic, pentru că el nu a avut copii din trupul său”[219].

1626, februarie 5: Întărit de Miron Barnovschi mănăstirii Sfântul Sava din Iaşi, care primeşte uric pentru „un sat, anume **Uricanii** pe Bahlui, cu mori pe pârâul Bahlui, care este în ţinutul Cârligăturii, care sat este drept de cumpărătură al domniei mele, pe drepţii şi proprii noştri bani”[220].

1627, februarie 28: Întărit de Miron Barnovschi voievod „mănăstirii Sfântul Sava, ce este **în mijlocul târgului Iaşi**… gloabele şi deşugubinele ce se vor face în satul sfintei mănăstiri, ce le este danie şi miluire de la domnia mea, anume satul **Uricanii** pe Bahlui, cu moară gata pe pârâul Bahlui, în ţinutul Cârligăturii, care sat a fost dreaptă cumpărătură a domniei mele”[221].

1627, octombrie 29: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată slugilor domneşti de a lăsa „în pace

---

[219] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 92, pp. 135-137

[220] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 18, pp. 24, 25

[221] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 156, pp. 186, 187

satul sfintei mănăstiri numite Sfântul Sava, anume **Uricanii**… să nu îndrăzniţi să-i tulburaţi”[222].

URICANI

(în Cârligătura, comuna Miroslava, Iaşi).

1634, mai 13: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Gheorghe Mancăşi din **Uricani** (comuna Miroslava, Iaşi), în baza zapisului de mărturie de la jupânul Toader, Hilimon, Petre şi Gheorghe Ciupag din **Găureni** (azi Văleni, comuna Ţibăneşti, Iaşi), Toader grecul din **Făoreni** (lângă Şcheia, Iaşi) şi Istrati din **Uricani**, care au mărturisit cum a venit Alexa sin Ion Strugari din **Spineni** (pe Şacovăţ, Vaslui) şi a vândut o parte din moşia **Poiana Mănăstirii** (comuna Ţibana, Iaşi) cu loc de prisacă şi de fânaţ, şi cu vad de moară pe pârâul Şacovăţului, din partea satului **Gârbeştii** (comuna Ţibana, Iaşi)… lui Gheorghe şi femeii lui Sorca, drept 25 taleri bătuţi”[223].

1636, martie 22: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Condrea Malici, care s-a jeluit, susţinut de martorii Gheorghe Maicăş, Lupul şi Istratie din **Uricani**, „că dresele ce le-a avut de moştenire din jumătate din satul Uricanii, ce-i în ţinutul Cârligătura, din partea de sus a treia parte… le-a pierdut, când a venit Constantin voievod cu multă oaste leşească în ţara noastră… Astfel, Domnia

---

222 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 248, pp. 331, 332

223 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 125, pp. 135, 136

mea i-am întărit lui Condrea Malici, din jumătatea de sus a satului, a treia parte”[224].

1638, august 14: Cartea de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Toma din **Uricani** (comuna Miroslava, Iaşi), „ca să fie tare şi puternic a opri pe Obrejie de acolo să nu cosească pe o parte de ocină, ce au ei împreună”[225].

1638, octombrie 18: Nastasiia şi Gavril, feciorii Vărvarei, nepoţi Măriei din Uricani, vând vătahului Radul, drept 100 zloţi bătuţi, partea lor „de ocină din **Uricani** (comuna Miroslava, Iaşi), din jumătate de sat, a patra parte, din partea din mijloc alte Obrejăi şi a popii... dinaintea lui Gheorghe comişel, Gheorghe şi Tănase din Uricani”[226].

1638, octombrie 27: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Gheorghe Maicăş şi lui Toader Grecul din **Făureşti** (comuna Miroslava, Iaşi), să meargă „la satul **Uricani** (comuna Miroslava, Iaşi), împreună cu acest fecior al lui Gavrilaş, logofătului celui mare, şi să socotiţi, cu oameni buni şi cu acest fecior, şi să alegeţi partea Tomei, din jumătate de sat de Uricani, a patra parte, să i se dea lui deosebi de către alţi răzeşi”[227].

1639, martie 14: Mihăilă, feciorul Lupului, fratele Parascăi, din satul Uricani vinde vătahului Radul, drept 10 galbeni buni, „a mea ocină şi moşie dreaptă din sat din

---

[224] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 370, pp. 418, 419

[225] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 442, p. 421

[226] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 484 p. 452

[227] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 490, p. 458

Uricani (comuna Miroslava, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, pe apa Bahluiului, din partea mea de moşie ce am eu cu Obrejie, a mea parte toată… Şi în această bună tocmeală au fost Gheorghe Maicăş din **Uricani**, Gheorghe Ciupagu din **Găureni** (Găureana, azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi), Lupul Dârlău din **Cârniceni** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), Vasile, feciorul lui Maicăş. Şi eu, Pătraşco Opcină, am scris. Şi eu, Toma din Găureni, încă m-am prilejit”[228].

1639, iunie 26: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, După ce Gheorghe Maicăş şi femeia lui Sorca, fata Sofronii din satul Uricani. S-a pârât de faţă, înaintea domniei mele, cu Mărica, fata Gerului, şi cu Ion, ginerele Măricăi din Uricani, pentru o parte de ocină din sat din **Uricani**, pe apa Bahluiului, zicând Gheorghe Maicăş cum că s-a făcut o moarte de om pe acea parte de ocină, în Uricani, în zilele Irimiei vodă. Deci Gheorghe şi cu femeia lui Sorca s-au sculat şi au plătit acea moarte de om, şi-au dat 4 galbeni şi jumătate, de-au plătit acea parte de ocină, partea Gerului şi a nepoatei sale Agahiia, cum au arătat şi drese de la oameni buni, care au fost la acea plată. / După aceasta, s-au pârât, în zilele lui Moise vodă, cu călugăriii de la mănăstirea Sfântul Sava, tot pentru acea moşie; şi-a dat Gheorghe Maicăş, atunci, 3 galbeni hotarnicilor, căci le-au hotărât şi le-au pus stâlpi. / Iar Mărica şi cu ginere-său Ion au zis că n-a plătit Gheorghe Maicăş moarte de om, ci arată nişte drese mincinoase… / Iar domnia mea le-am dat lege să-şi aducă Gheorghe Maicăş mărturie oameni buni, care vor şti că a plătit acea moarte de om… şi a adus oameni buni, şi a jurat însuşi al

---

[228] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 60, p. 65

şaptelea la sfânta biserică pe Sfânta Evanghelie… A rămas Gheorghe Maicăş pe Mărica şi pe ginerele Ion şi pe Agahiia”[229].

1774, mai 26: Satul **Uricanii**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Jos, avea, după recensământul lui Rumeanţev[230]**: Toată suma caselor: 27**. Scădere rufeturi, însă 3: 1 popă, 1 diacon, 1 săracă. Rămân birnici 24. / **Birnici**: Costandin sin (fiu) Postoloai / Niculai Tănăna, holtei cu mamă / Ioniţă, fuştaş / Gheoghi, vornic / Ioniţă, sârbul / Mihalachi Dicusară /Antohi sin (fiu) orheianu / Neculai Brahă / Irimie, bejenariu / Ion, rusul / Moisei zet (ginere) Lupului / Lupul, orheianul / Grigori, ungurianu / Ioniţă Saule / Andrei Surdul / Toader, bejenariu / Mihălache, orheianul / Vasilache, bejenar, holtei cu mamă / Ion Bobeică / Ion Jijianu / Mihalache Buzilă / Grigori, ungurianu / Constandin sin (fiu) popa / Vasile Gologan, holtei cu mamă, crâşmar al comandantului ot Stavnicul. // **Rufeturi**: Popa Anton / Ilie, diaconu / Paraschiva, săracă.

1902: „**Uricani**, sat în judeţul Iași, plasa Stavnicul, comuna Miroslava, situat pe valea dintre dealurile Holmul și Uricani, cu 387 suflete, o biserică şi o moară de apă. Pe dealurile din jurul acestui sat sunt multe vii; care produc vinuri renumite pentru calitatea lor”[231].

---

[229] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 154, pp. 168, 169

[230] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 484

[231] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 692

URICARI

(Găneşti, azi Uricari, comuna Voineşti, Vaslui).

1636, mai 18: Zapisul lui Iuraşco sin (fiul) popa Gavril din **Găneşti** (azi Uricari, comuna Voineşti, Vaslui), nepotul lui Steian, prin care mărturiseşte că a vândut „a patra parte de sat din **Dracsini** (Drăxeni, comuna Ghergheşti, Vaslui)… lui Eftimie, vătaful vistiernicului Iordache (Cantacuzino), drept un cal, o iapă şi un caragiu. Şi în tocmeala noastră au fost Ursu de **Sireţel** (comuna Sireţel, Iaşi), Statie neguţătorul, Gheorghe Boţ, Gavril Simeniceanul şi Ionaşcu de la sulgerul Toma şi Ştefan Bechea de **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), şi Gheorghe şi Istratie de pe Uliţa Strâmbă (**Iaşi**) şi alţi mulţi feciori de boieri”[232].

1636, iulie 6: Întărite de Vasile Lupu voievod, după un schimb de moşii între Gavril din **Găneşti** (nume schimbat în Uricari, comuna Voineşti, Vaslui), nepotul lui Stiian aprod, care a dat „toată partea bunicului său Stiian din satul Găneşti pe Tutova, cu partea unchiului său Maftei… lui Focea uricar şi cneaghinei lui Mariica, nepoţii lui Drăgăilă şi ai Dumitrei”, primind la schimb „toată partea lor din satul **Arămeşti** (comuna Bahna, Neamţ), din ţinutul Neamţului, jumătate din partea bunicii lor Dumitra Drăgăileasă”[233].

---

[232] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 420, p. 483

[233] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 447, pp. 507, 508

URICENI

(azi Nicolae Bălcescu, comuna Flămânzi, Botoşani).

1635, iulie 7: Zapisul lui Isac Drujina de **Piciorogani** (înglobat în Nicolae Bălcescu, comuna Flămânzi, Botoşani), în care mărturiseşte că a vândut, „cu întrebarea tuturor fraţilor şi a nepoţilor… din jumătate de sat Piciorogani, din a şasea parte, jumătate, drept 25 taleri, lui Toader Babici din **Uriceni** (azi Nicolae Bălcescu, comuna Flămânzi, Botoşani) şi feciorului său Simion. Şi în tocmeală au fost Romaşco cel bătrân, Dumitru Hasnăş, Zaharia, Grozea şi Romaşco din Piciorogani, Lococi de **Lături** (Lătăi, apoi Câmpeni, comuna Prăjeni, Botoşani), Bârsan de **Nilipeşti** (înglobat în Nicolae Bălcescu, comuna Flămânzi, Botoşani) şi mulţi alţi oameni buni. Şi eu, popa Toader din **Storeşti** (comuna Frumuşica, Botoşani), am scris zapisul”[234].

1639, martie 20: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Mihalcea Tăban „ca să fie tare şi puternic a ţine şi a opri a patra parte de sat **Uriceni** (azi Nicolae Bălcescu, comuna Flămânzi, Botoşani), în vatră şi la câmp, şi un heleşteu ce se cheamă Burlă, şi alte heleşteie, care sat este la ţinutul Hârlăului, pe Ursoe”[235].

---

[234] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 160, p. 196

[235] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 64, p. 67

1774, iunie: Satul **Uricenii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Jijiei, avea, după recensământul lui Rumeanţev[236], toată suma caselor: 8. Scădere rufeturi 8: 3 argați ai postelnicului Ioniță Gherghel, 4 argați ai paharnicului Ioniță Bantoș. / **Rufeturi:** Vasili, vătav la postelnicul Gherghe / Andrei, plugar, tij (la fel) / Doroftii, plugar, la fel / Vasili, plugar la paharnicul Ioniță Bantoș / Grigori, herghelegiu, la fel / Vasili, pas, la fel / Mihălachi, murar, la fel / Bercu, jidov.

1774, iunie: Satul **Uriceni**, ţinutul Hârlăului, ocolul Jijiei, avea, după recensământul lui Rumeanţev[237], **toată suma caselor: 21**. Scădere rufeturi 7: 1 popă, 1 dascăl 3 scutelnici ai Sorociniții, 2 mazili. Rămân birnici 14. / **Birnici**: Seferin zet (ginere) lui Toader / Ursu Simion / Simion / Toader Verenco / Maftei / Roman, rotar / Simion sin (fiu) lui Sandu / Ion, rotariu / Grigoraș fiu lui murariu / Nichifor, ungurian / Lupu fiu lui Grigori / Irimie, văcar / Neculai, văcar / Ștefan. // **Rufeturi**: Popa Ilie / Dumitru, dascăl / Iftimi Horlaci, scutelnic la Safta Sorocinița / Petre Horlaci, tij (la fel) / Apostol cel mic, la fel / Tudorachi Sorocian, mazil / Iordachi Buzne, mazil.

1902: „**Uricani** – vezi Uriceni, comună, în plasa Coşula, judeţul Darohoi. / **Uriceni**, comună rurală, situată în partea de nord-est a plășii Coşula, judeţul Botoşani, pe valea pârâului Miletinul și dealurile ce mărginesc Miletinul, şi formată din satele Bosânceni, Chiţoveni, Stahna, Tamba şi Tulburea. Are o suprafaţă de 1.956 hectare; o populaţie de 1.680 suflete; 2 biserici, cu 2 preoţi și 3 cân-

---

[236] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 243

[237] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 245

tăreţi; o şcoală mixtă; 3 iazuri, 2 mori de apă și 4 hectare vie. Vite: 133 boi şi vaci, 50 cai, 779 oi, 5 capre și 56 porci. Prin comună trece calea naţională Botoşani-Hârlău”[238].

URLAŢI

(pe Ialan, Măneşti, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui).

1491, octombrie 15: Întărit de Ştefan voievod lui Pătru Selişteanu, care cumpărase, cu 75 zloţi tătăreşti, de la Duma, fiul lui Manea de la Obârşia Ialanului şi nepoţii lui de soră, Dragotă Cremene şi Ţintea, „un sat la obârşia Ialanului, anume **Măneştii**, unde a fost casa tatălui lor Manea, şi mănăstirea, unde loveşte pârâul în deal, în pădurea lor”[239]. Hotarul, din veac.

1507, martie 1: Întărit de Bogdan (cel Orb) voievod surorilor Stana şi Anna, surorile lui Duma fost păhărnicel, care primesc uric pentru „un sat pe Ialan, numit **Urlaţi**, unde a fost casa fratelui lor Duma, fost păhărnicel”[240].

1635, ianuarie 5: Carte de hotărât satul **Stănileşti** (comuna Stănileşti, Vaslui) şi cutul **Ruşilor** (comuna Stănileşti, Vaslui), partea lui Cehan, de **Stărpenii** (comuna Stănileşti, Vaslui), cu cutul **Muntenilor** (comuna Stănileşti, Vaslui), partea Roşcăi, în ţinutul Lăpuşna,

---

238 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 692

239 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 99, pp. 197, 198

240 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 82-85

semnată de Cujbă vornic, Duca comis, Dumitraşco feciorul Şetrarului, Iuga din **Horjeşti** (comuna Mingir, raionul Hânceşti, Moldova), Mihalcea, Pavel şi Creţul din **Gurbăneşti** (lângă Hănăsenii Noi, raionul Leova, Moldova), Păntelei din **Budeşti** (raionul Leova, Moldova), Ciorba din **Cârlegaţi** (azi Pădureni, comuna Pădureni, Vaslui), Dieniş şi Gligorie din **Plotoneşti** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Gherman din **Clocicari** (lângă Văleni, comuna Pădureni, Vaslui), Ciocan din **Leoşti** (comuna Pădureni, Vaslui), Pavel din **Plăvăţeni** (lângă Urlaţi, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Modruz din **Urlaţi** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Colac, Andronic şi Gheorghe din **Vârâţi** (înglobat în Lunca Banului, comuna Lunca Banului, Vaslui), Gligorie din **Cioreceşti** (înglobat în Lunca Banului, comuna Lunca Banului, Vaslui), Gligorcea din **Broscăşeni** (Broscoşeşti, comuna Lunca Banului, Vaslui), Pătraşco şoltuz, Giurgea, Pătrăşcan şi Ştefan Galbăn din **Huşi**. / Şi s-a stâlpit din ţarină şi din vatra satului, cum am aflat cu oameni buni. Aşijderea, ce s-au aflat bălţi pe hotarul Stărpenilor, din capul satului din jos, jumătate din iezerul Lungul, iar jumătate este a Măcicanilor. De aici, de la Lungul în sus, este Balta Simei; de-aici, mai sus, este Balta Avraamului; de-aici este Gârla Lungului; de-aici este Racela, în capul hotarului de sus, iar din jos este hotarul Stărpenilor, până în vadul Pruteţului. Aceste bălţi sunt peste Prut, dinspre răsărit; iar bălţile ce sunt pe hotarul Stănileştilor sunt de ceastă parte de Prut, dinspre apus, şi se împreună cu ale Volosenilor. De aceasta scriem şi dăm ştire Măriei Dumitale"[241].

---

[241] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 2, pp. 2, 3

1646, aprilie 12: Simion şi surorile lui Rochiţa şi Măria vând logofătului Eacoviţă, drept 28 de lei, „o ocină de la **Seleşteni** (Silişteni, în Urlaţi, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), a şasea parte… dinaintea popii Gligorie, Lungul, Ştucar, Andreian, Bosie sin (fiu) Petru, popa Dănilă, Mihăilă, Andreian şi mulţi oameni buni”[242].

1693, august 7: Porunca dată de Constantin Duca voievod marelui medelnicer Neculai Başotă, după ce „s-a jeluit Sturzea postelnicul pe Neculai, fratele lui Vasile Buzdugan, ce-a fost postelnic, zicând că i-a luat nişte boi, când a fost zlotaş de Tutova, pentrz ţărani ce ar fi avut Sturzea la **Urlaţi**. Pentru acest lucru… dumneata să socoteşti de va fi aşa cum a jeluit Sturzea şi de-i va fi luat boii dumisale pentru cisla ţărănească, să trimiţi să-i ia doi boi şi să-i dai pe mâna Sturzii, iar el să-şi fi căutat să ia de la ţărani, să nu ia boieresc”[243].

1732, martie 30: Scrisoarea comisului Constantin Cantemir, adresată vechilului său Băisan în **Urlaţi**, în care îl informează că a dat satul „cumnatului Palade banul, deci de acum satul dumnealui îl va stăpâni şi de dumnealui vei asculta”[244].

1733, ianuarie 12: Constantin Cantemir mare comis şi Dumitraşco Cantemir beizadea, feciorii răposatului Antioh Cantemir voievod, dau surorii lor Aniţa, „ştiind că l-a căsătorie nici o zestre nu a luat şi, după diata părintelui nostru, are parte atât în moşiile părintelui nostru, aşa şi în casele din Ţarigrad…învoitu-ne-am pentru

[242] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 338, p. 284
[243] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 90, pp. 148, 149
[244] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, p. 275

toară partea dumisale şi i-am ales şi i-am dat un sat, anume **Urlaţi**, cu toate seliştile dimprejur, ce sunt la ţinutul Fălciului… şi fratele nostru cel mai mare, Ioniţă beizadea, măcar că nu s-a tâmplat, fiind în Ţara Românească, nici dumnealui la aceasta nu poate să aibă un cuvânt de netocmire”[245].

1902: „**Urlaţi**, comună rurală în partea de nord a plăşii Mijlocul, judeţul Fălciu, mărginită, la est, cu comuna Şchiopeni, la vest, cu Grumăzoaia; la sud, cu Hurduji, și la nord, cu Cristeşti. Se întinde pe valea şi dealurile din stânga Elanului. E formată din satele Plotoneşti şi Urlaţi, pe o suprafaţă cam de 2.700 hectare, cu o populaţie de 699 suflete. Are 2 biserici, cu 1 preot şi 2 dascăli. Vite mari cornute 561, oi 971, cai 74 și porci 200. / **Urlaţi**, sat în comuna Urlaţi, așezată pe valea pâriului Elanul. Are o suprafaţă de 1.700 hectare, din care 572 hectare pădure, 490 locuitori şi o biserică”[246].

URMENIŞ

(sau Hângani, comuna Văsieşti, pe Tazlăul Mare, Bacău).

1774, iunie 15: Satul **Urmeniş**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[247]**: Toată suma caselor**: 156. Scădere rufeturi, însă 20: 17 femei sărace și nevolnici, 3 țigani.

[245] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 276, 277
[246] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 693
[247] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 314-316

Rămân birnici 136. / **Birnici:** Andreiu, focșănean / Pandele zet (al) lui Andreiu / Ursachi Bălăcian / Petre Loghin / Vasile Arhip / Vasile a Ștefăniei / Ion sin (fiu) lui Gheorghiță / Luca fiul lui Pașcu / Mihaiu, ungurian / Costandin Codrian / Timofti fiul lui Adam / Ichim Pricopii / Grigori fiul lui Pășculiasă / Toader fiul lui Pășculiasă / Ioniță, chilian / Ion al lui Zbârcia / Stan, ungurian / Ion Crida / Ion, văcariul / Toader, ungurian / Ichim Gioncul / Vasile Croeciul / Bucur, ungurian / Neculaiu, pușcaș / Vasile Cracalii / Pinteleiu / Ștefan, ungurian / Roman Căzacul / Pavăl Visternicul / Ion fiul lui Pavăl / Ion Petru / Stan, ungurian / Stan, bărdașul / Opria, ungurian / Radul, ungurian / Bucur, ungurian / Cane Ianăș / Ioniță Tomar / Gheorghi, purcar / Gavril, purcar / Ion Croeciul / Toader, pușcaș / Andreiu, purcar / Pavăl Mustiață / Vasili, muntean / Petre, ungurian / Petre, cărnar / Ștefan, ungurian / Ioniță Găborici / Petre Merlici / Toma Găborici / Radu Brebul / Grigore Huțul / Ștefan fiul lui păscar (pescar) / Constandin al Irinii / Miron Cracalii / Onofreiu Preda / Opre, ungurian /Gheorghi, grădinar / Bucur, ungurian / Bucur Coliceriul / Toma, ungurian / One, ungurian / Andreiu, ungurian / Bucur, plugar / Mane, ungurian / Ion Mititelu / Ilii, rachier / Ion, bârsan / Ion, ungurian / Cioloca / Stan fiul lui Cioloca / Ion, cojocar / Toader, ungurian / Andreiu, ungurian / Iacob fiul lui Apostul / Ion, muntean / Ion, ungurian / Petre, lăcătuș / Neculaiu al popii Urdă / Opre, ungurian / Gheorghi, ungurian / Lupul fiul lui Gheorghi, ungurian / Ion al Albii / Vasile Paloșan / Vasile, ungurian / Glioraş fiul lui ungurian / Lupul, ungurian / Mihaiu / Toader nepot vornicului / Simion Nasosescul / Antal, ungurian / Ioniţă Ciorbă, puşcaş / Ioniţă Găborian / Pavăl, vornicul /

Ilie Briabăn / Toader Corbul / Andronachi / Lupul, ungurian / Petre, ungurian / Măroian / Dumitru Mitele / Layor / Gheorghi, muntean /Costandin Panoschi / Ion, ungurian / Ion, muntean / Gheorghi, cojocar / Ştefan, butucar / Ion Barabaş / Lorenţu Calvin / Ioji, argat / Toader, cojocar / Chirilă Panoschi / Stan al lui Ochiană / Iacob Ochiană / Luca Ochiană / Dumitru Ochiană / Gheorghi Ochiană / Ion Ochiană / Gheorghe Barbălată / Radul, muntean / Toader Zbranca / Luca Gioncul / Gheorghi Giosan, vier / Mihaiu, vieriu / Dima, muntean / Ibre, neamţul / Toader, vezeteu / Panaite al lui protopopu / Ianăş, vezeteu / Macoveiu, grădinar / Chicet Tomaş / Petre Loghin. // **Oameni nevolnici şi femei sărace:** Ghiniţa / Doborâcioae / Dumitraş / Ioniţă Ciuntul / Năstasia / Pavăl / Chiţa / Gavril, om slab / Ion, jidov botezat / Gabaroae / Ioniţă, calic / Ion Hlubă / Toader, calicu / Vlad Tohănescu / Sanda, bejenăriţa / Petre Soltan / Irina, săracă. // **Rufeturi:** Ilie, ţigan / State, ţigan / Petre, ţigan.

1902: „**Urminişul** sau Hângani, sat în judeţul Bacău, plasa Muntelui, comuna Văsieşti, situat pe valea pârâului cu același nume, mai sus de satul Văsieşti, la 800 m. Are 300 hectare; 309 locuitori; şi o biserică ortodoxă, clădită, pe la 1700, de un anume Sandu Longhinescu"[248].

[248] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 695

URSEŞTI

(lângă Crăcăoani, comuna Crăcăoani, Neamţ).

1632, mai 12: Întărit de Alexandru Iliaş voievod, după un schimb de moşii între mănăstirile Suceviţa şi Hangul, schimb prin care mănăstirea Suceviţa primeşte „a treia parte de iezer ce este la târgul Dorohoiului”, iar mănăstirea Hangul, „o selişte de sat, anume **Urseştii**, ce este la Cracău, sub **Crăcăoani**”[249].

1634, martie 14: Întărit de Moise Moghila mănăstirii Hangul, care, după o pâră cu episcopului Romanului şi cu călugării de la mănăstirea Suceviţa, primeşte urice pentru „o biserică, ce a zidit-o Gheorghe Moghila, mitropolitul Sucevei, peste apa Bistriţei şi satul **Crăcăoani** (comuna Crăcăoani, Neamţ), şi siliştea **Ursăştii** (Urseşti, lângă Crăcăoani, comuna Crăcăoani, Neamţ), tij (la fel) două sate ce au fost ale lui Isac Balica hatmanul, anume **Căcăcenii** (azi Dimăcheni, comuna Corlăteni, Botoşani) din ţinutul Hârlăului şi **Miclăuşanii** (Miclăuşeni, contopit cu Carasa, comuna Corlăteni, Botoşani) de la ţinutul Dorohoiului”[250].

---

[249] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 71, pp. 76, 77

[250] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 79, pp. 87, 88

URSEȘTI

(lângă Oprișeni, comuna Țuțora, Iași).

1644, martie 29: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Anduca (Andoca zlătar), care primește uric pentru „o seliște, anume **Urseștii** (lângă Oprișeni, comuna Țuțora, Iași), pe râul Prut, în ținutul Iași, care a fost a noastră dreaptă domnească, ascultătoare de ocolul Țuțorei... / Și o seliște, anume **Deiani** (Dăeni, lângă Moreni, comuna Prisăcani, Iași), iarăși la râul Prut, în ținutul Iași, aproape de Urseşti, care seliște îi este dreaptă danie și dăruire de la Toderașco mare logofăt”[251].

1644, iulie 14: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Dumitrașcu Glod, după ce „s-au pârât de față Ursul Vartic ce-a fost vornic cu Ștefan și Ursul pentru o bucată de ocină din **Ursăști** (lângă Oprișeni, comuna Țuțora, Iași), zicând Vartic precum a cumpărat tatăl său tot satul Ursășiti, și a arătat un uric de la Petreu vodă, și alt uric de la Aron vodă de întăritură pe satul Ursăști, iar Ștefan și Ursul au arătat un zapis de la oameni cumpărătură, precum a cumpărat tatăl lor o bucată de ocină de acolo, de la un Vasile. / Pentru aceea, să aibi a merge la satul Ursăști, împreună cu Toderașco logofătul cel mare, și să strângeți oameni buni și să-i întrebați de vor ști și vor zice cu sufletele lor că știu ei cum a cumpărat Toader Bârgău, tatăl lui Ștefan și Ursul, acea bucată de ocină de

[251] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 271, pp. 242-244

la Vasile și de va fi fost ocina a lui Vasile și o va fi ținut și tatăl său”[252].

1644, iulie 14: Dumitrașcu Dule scrie marelui logofăt Toderașco că „a strâns oameni buni pentru o pâră ce s-au pârât Vartic cu Ștefan și cu frații lui Drărdăr, într-un zapis de cumpărătură de la un Vasile sin (fiu) Toader, a opta parte din satul **Ursăști** (lângă Oprișeni, comuna Țuțora, Iași), și i-a întrebat de știu de acea cumpărătură și ținut-a tatăl lor cu tatăl lui Vartic sau feciorii lor, cu Vărticel. Și ei au dat seamă, cu sufletele lor, că nu știu nimic, nici i-au văzut pârându-se sau împărțind”[253].

URZICI

(Urdzici sau Urzici, contopit cu Bahna,
comuna Bahna, Neamţ)

1634, ianuarie 14: Zapisul fostului vornic de poartă Grigore Bucium, în care mărturiseşte că a venit înaintea lui şi „a mulţi oameni buni şi megieşi Mihăilă ot **Popeşti**, sin (fiul lui) Drăgan, nepotul Erimiei lui Hociungu… şi-a vândut partea lui de ocină din **Popeşti** (lângă Izvoare, comuna Bahna, Neamţ), din partea de sus… prietenului nostru Boldescul, ce a fost pârcălab, drept 8 taleri, bani gata bătuţi… Şi au fost în tocmeala lor Păcurar şi Gheorghe ot **Cârligi** (comuna Filipeşti, Ba-

---

[252] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 376, p. 361

[253] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 377, p. 362

cău), Gliga ot **Parăgineşti** (Părăgineşti pe Siret, Neamţ), Ion ot **Urdzici** (Urzici, contopit cu Bahna, comuna Bahna, Neamţ), Chirilă şi Oniţă ot **Buciumi** (înglobat în Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău)”[254].

1635, septembrie 3: Porunca dată de Vasile Lupu voievod slujitorilor domneşti, după ce i se jeluise vornicul Jorea, „zicând că a cumpărat p parte de ocină din selişte din **Bahnă** (comuna Bahna, Neamţ), partea Nastei cu a feciorului ei Gârdan, şi moşia şi cumpărătura, de la fratesău Ianăş, şi partea lui Nistor, iarăşi din Bahnă, şi iarăşi ţin acum feciorii lor şi nepoţii în tăria lor, şi aşijderea o parte din **Urdzici** (Urzici, comuna Bahna, Neamţ) a lui Boulesii şi altor fraţi, şi iarăşi ţin răzeşii şi nepoţii, în tăria lor şi zic că n-au vândut părinţii lor şi oamenii lor, şi fraâii lor… tu să mergi la Bahnă şi la Urdzici, să strângeţi oameni buni şi să întrebaţi ce a cumpărat Jorea vornicul”[255].

1637, martie 28: Zbeară, feciorul Petrei, nepotul lui Larion din **Urdzici** (Urzici, înglobat în Bahna, comuna Bahna, Neamţ), vinde un loc de casă în Urdzici, moştenit drept „partea lui Larion”, lui Simion Trincul, drept 13 lei. Martori: Ionaşco Macotă, Ştefan a lui Dumitru şi Toader Lungul din Urdzici, Ştefan Zbânco din **Arămeşti** (comuna Bahna, Neamţ), Vicol vistiernicul şi Gavril, feciorul lui Vicol din **Hociungi** (comuna Moldoveni, Neamţ), Bălan, popa Vasile, Iuraşco, Iosip ce

---

[254] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 19, p. 20

[255] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 229, p. 270

bătrân şi Arsenie din **Porceşti** (azi Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ) „şi alţi mulţi oameni buni”[256].

1644, aprilie 15: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Simion Tricul, care cumpărase, cu 16 lei bătuți, de la Zberea, fiul lui Petrea, nepotul lui Larion, „locul de casă din satul **Urdzici** (lângă Bahna, comuna Bahna, Neamț), care este în ținutul Neamț, cât se va alege din vatra satului, din țarină, din apă, din câmp cu fânețe, din pădure și din tot venitul”[257].

1774, iunie: Satele **Bahna, Arămeşti** şi **Urzâcii ot Şchiau**, ocolul Siretului, după recensământul lui Rumeanţev[258], aveau **toată suma caselor 42**. Scădere rufeturi 15: 9 popi, 4 ruptaşi, 1 văduvă, 1 casă pustie. Rămân birnici 27. / **Birnici:** Ion Holteiul / Ion Biber / Pavăl Melinte / Lupul Galiţ / Ştefan Bută / Andrei Bută / Iftimie Bută / Timofti Bută / Andrei a Frăsinii / Apostol Bută / Mihălache Andrieş / Ion Ciumaş / Gheorghe Costandoş / Lupul zet (ginere) lui Căprioară / Vasile Costandoş / Sava zet (ginere) lui Neguroi / Ioniţă, crâşmar / Lupul Săcure / Andrei Tiliman / Gheorghe Galeroi / Irimia Arămescu / Grigoraş Tătaru / Gavril Negură / Toader, strugar / Ion sin (fiu) lui Toader / Ştefan fiul lui / Toader Floreş. // **Rufeturi:** Popa Grigore / Popa Ion / Diaconul Iordache / Diaconul Ion / Diaconul Ifrim / Diaconul Ion / Diaconul Buzdugan / Diaconul Gheorghe / Diaconul Sancu / Neculai Schifirniţă, ruptaş / Ion Schifirniţă, ruptaş /

---

256 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 45, p. 44

257 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 296, pp. 273, 274

258 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 65, 66

Toader Schifirniţă, ruptaş / Ioniţă Goga, ruptaş / Palaghia, văduvă. // **1 casă pustie**.

1902: „**Urzici**, sat în judeţul Roman, plasa Siretul de Jos, comuna Bahna, spre nord de satul Bahna şi lângă dânsul, aşezat pe malul stâng al pârâului Turbata. Are 371 locuitori şi o biserică de vălătuci”[259].

USCAŢI

(satul Uscaţi, azi Războienii de Jos,
comuna Războieni, Neamţ).

1439, octombrie 26: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Ion Uscatul, care primeşte uric pentru „ocina lui, satul pe Pârâul Alb, unde este casa lui… Iar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarele sale pe unde au folosit din veac”[260].

1621, mai 12: Zapisul marilor boieri, în care mărturisesc cum au venit fraţii Lupul Prăjescul, Ionaşco şi Baico vornic „şi tocmitu-s-au înaintea noastră Lupul cu Ionaşco şi Baico… şi a dat Baico Lupului Prăjescul şi lui Ionaşco din satul **Stolniceni**, din jumătate de sat, care se împarte în 8 părţi, partea lui şi partea nepoatei sale Sanhira, pe din jos de vechea curte, peste pârâu, cu loc de moară la Piscu şi cu bălţi de peşte, iar Lupul şi Ionaşco i-au dat un sat, anume **Războianii** pe Pârâul Alb, cu vad de

---

[259] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 698

[260] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 201, pp. 284-286

moară în aceiaşi apă şi cu loc de jir în bucovină, ce-i în ţinutul Neamţului”[261].

1623, decembrie 21: Întărit de Radul voievod „sfintei mănăstiri a Sfântului Ilie Proorocul”, care „s-a jeluit cu mare jalobă asupra lui Ionaşco şi asupra tuturor oamenilor lui din satul Uscaţi, zicând călugării că li s-a făcut o mare asupreală, că li s-a luat o bucată de ocină dinspre satul lor, Războiani, ce este în ţinutul Neamţ, care bucată de ocină este danie a sfinei biserici din satul Războianii de la Ştefan voievod cel Bătrân, ce a luat-o din hotarul satului Uscaţi şi a dat-o bisericii din Războiani”[262].

1638, iulie 18: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Toader Apope din **Stănislăveşti** (comuna Miroslăveşti, Iaşi) şi lui Ionaşcu Trufaşu ot **Uscaţi** (satul Războieni, Neamţ), după ce „s-a jeluit Ştefan Boul pe Alecsandru din **Strâmbi** (comuna Bodeşti, Bacău), zicând că şi-a pus Alecsandru nişte stupi pe locul lui Ştefan Boul. Drept aceea, voi să mergeţi să împărţiţi marginea şi coasta ce este asupra satului cum le vor spune şi dresele lor. / Aşijderea s-au jeluit pentru nişte stâlpi, ce i-a fost pus Gheuca Gheorghe, când l-a mânat Ştefan vodă, de-a hotărât şi-a ales partea socru-său, a Petrii Boul, şi o au stâlpit. Dintr-acei stâlpi, un stâlp a zis ştefan Boul că-i mutat de dânşii... iar voi să socotiţi de se vor găsi că-i luat de dânşii şi să-mi daţi de ştire”[263].

---

261 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 231, 232

262 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 147, p. 194, 195

263 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 421, p. 401

1640, iulie 23: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Irimiia din satul **Hăsnăşeni** (înglobat în Paşcani, Iaşi) s-a pârât de faţă, înaintea domniei mele, cu Nacul din **Uscaţi** (azi Războieni, Neamţ) pentru o parte de ocină din satul Hăsnăşeni, ce este pe Siret, în ţinutul Sucevei, zicând Nacul cum îi este cumpărătură acea parte de la Mane de **Boteşti** (azi Bodeşti, comuna Bodeşti, Neamţ), şi a arătat şi dres de la Radul vodă, iar Irimiia a zis că-i este lui cumpărătură acea parte de la Mane, iar Nacul se bagă într-acea parte fără lege şi fără ispravă. Şi arătat Irimia şi zapis de mărturie de la Mane, şi drese de la Miron Barnovschi vodă pe acea parte de ocină, partea Manei. / Deci i-am judecat după obiceiul ţării şi le-am socotit dresele, şi am aflat că-s mai bătrâne dresele Irimiei, decât al Nacului, şi le-am aflat lege să-şi ţină Irimie acea parte de ocină, partea Manei, iar Nacul să se lege într-altă ocină a Manii, unde va afla, aiurea”[264].

1643, octombrie 16: „Mărturie de la Cârste din **Borceşti** (comuna Răuceşti, Neamţ) de cercetarea de au făcut pentru un vad de piuă de la pod, între Zaharia din **Uscaţi** (comuna Războieni, Neamţ) şi Andronic şi fraţii lui, cu Vasăi din Borceşti”[265].

1644, septembrie 27: Zapisul de mărturie al răzeșilor Ionașco Trufașul de **Uscați** (comuna Războieni, Neamț), Vasiiu de **Borcești** (comuna Răucești, Neamț), Giorge Craescul, Ionașco Harguțul, Nechita, Maftei, Crăciun și Ionașco Butiman de **Totoești** (în hotar cu Negoești, comuna Dragomirești, Neamț), Păcurar, Toader

[264] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 400, pp. 407, 408

[265] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 202, p. 186

Harcul, Ionaşco Mardan, Ursu, Tănasie și Danciul de **Verșeni** (comuna Miroslăvești, Iași) de ținutul Sucevei, Pătraşco de **Mirăslăvești** (comuna Miroslăvești, Iași) și Vasile Borșe din **Dobroești** (comuna Tupilați, Neamț), în care scriu „cum ne-a chemat dumnealui Boul clucerul la o gâlceavă ce-a avut cu satul **Negoești** (comuna Dragomirești, Neamț), pentru o bucată de loc din hotarul Strâmbilor și al Devidenilor, din Dumbravă. / Deci noi, dacă ne-am strâns, am întrebat pe Negoești cu ce au intrat în acel loc; deci ei au adus un uric de la Alexandru vodă cel Bun, ce scrie pe un moș al lor, pe Crăciul Belcescul, și pe feciorii lui Pătru, Ivan, Iosif și Andriiaș. Și scrie uricul în semne: se începe din țărmurele Văii Albe, dinspre Leutești, dintr-o movilă săpată și, dintr-acea movilă, drept în marginea dumbravei, și de acolo la altă movilă săpată, în marginea dumbrăvii dinspre hotarele Totoeștilor, iar de acolo iar la o movilă săpată, ce spune în mijlocul câmpului și de acolo drept peste Valra Albă”[266].

1648, martie 15: Târzii vinde lui Ionaşco din Costeşti, pentru 15 lei şi două iepe, „moşia din **Oscaţi**, jumătate de bătrân Ionaşco de **Costeşti**… dinaintea lui Iuraşco, Crăciun, Gheorghiţă şi frate-său Zaharia, Postolache Micodin, Connstantin ot **Costeşti**, şi Tănasie ot **Rădeşti**”[267].

1669, februarie 10: Vasile şi Simion, feciorii lui Ionaşco din **Costeşti**, şi cu fraţii lor Istratie şi Năstaca, vând comisului Ştefan Cerchez, pentru 40 de lei, „a noastră dreaptă ocină şi cumpărătură din satul **Uscaţi**, ju-

[266] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 435, p. 414, 415

[267] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 194, 195

mătate de bătrân, cumpărată de tatăl nostru Ionaşco de la Ştefan Tărzea"[268].

1774, iunie: Satele **Ţăbucanii** şi **Uscaţii**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[269], aveau **toată suma caselor 82**. Scădere rufeturi 16: 2 popi, 4 văduve, 10 case pustii. Rămân birnici 66. / **Birnici**: Ion Bălan / Iftimii Bălan / Ion nepot lui Bălan / Vasile Timofti / Chirilă Buliandră / Nastasia cu fecior holtei / Gheorghe Bălan / Macovei Tudosă / Lupul, rotar / Andrei Latul / Andrei, pânzar / Ştefan Tătaru / Matei nepot Tătarului / Cozma / Maria cu fecior holtei / Mihăilă Pagul / Tănasă, vătăman / Mihălache, vătăman / Sava Tătaru / Apostol Fală / Simeon Blaga / Gheorghi, rotar / Istrati, Blaga / Toader Onişor / Gavril, cojocar / Ştefan Blaga / Simeon Blaga / Apostol / Petre, muntean / Nechita, vornic / Onul, ungurian / Vasile, muntean / Stahii Onul / Gheorghi, herghelegiu / Acsănti Ionăşcuţă / Ştefan Bogza / Vasile Mucelian / Ion, muntean / Vasile Isac / Pavăl Isac / Chirilă Isac / Ion Isac / Vasile, herghelegiu / Dumitru Borş / Dumitraşco Călin / Costantin, muntean / Petre Tofan / Ion, muntean / Toader Ţâţei / Costantin Hiloti / Pentelii Hiloti / Maria Hilohioae cu holtei / Grigoraş, rotar / Ion zet (ginere) lui Hiloti / Petre, bârsan / Simeon, cojocar / Toader Covată / Apostol Oborocian / Sirme, herghelegiu / Simeon fiul lui bucătar / Chirică, rădvănar / Pavăl, ungurian / Ştefan, slugă / Gheorghe, ungurian / Ioniţă, vătăman. // **Rufeturi:** Popa

---

268 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, pp. 56, 57

269 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 17, 18

Ion / Diaconul Andoni / Nastasia, văduvă / Măriuţa / Catrina / Iftimia. // **10 case pustii**.

1902: „**Uscaţi**, comună rurală în judeţul Neamţ, plasa de Sus-Mijlocul, situată către hotarul judeţului Roman, de-a lungul pârâului Valea Albă. Este formată din cătunele Uscaţi, Războeni, Borşeni (Borşeşti), Marginea, Poenele și Totoeşti, și are o populaţie de 2.261 suflete, 6 biserici (între care şi un schit), cu 22 deservenţi, o şcoală, mori de apă, herăstrae. Imaşul are o întindere de 14 hectare şi nutreşte vreo 2.500 vite. Comunicaţia cu satele vecine se face prin șoseaua judeţeană Girovul-Tupilaţi. / **Uscaţi**, sat, reşedinţa comunei Uscaţi, situat pe valea pârâului Valea Albă, la 26 km de oraşul Piatra, format din trupurile Lela şi Drămești”[270].

USTIA

(pe Nistru, comuna Ustiia, judeţul Chişinău, Moldova).

1624, martie 24: Întărit de Radul Mihnea voievod mănăstirii Solca, care primeşte uric pentru, pe lângă satele din ocolul Bădeuţilor (Bădeuţii, Drăgăneştii, Cârneceştii, Vancicăuţi, Pârlişani), „care sate au fost toate domneşti şi s-au numit de ocolul Badeuţi şi nu sunt de nici o trebuinţă pentru domnie”, şi alte sate sucevene (Ciorsaci, Broşteni, Stupca, Lămăşeni), „două sate, **Monastirenii** (Mănăstireni, Botoşani) şi **Costeştii** (Costeşti, Botoşani)

[270] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 698

şi cu mori pe Siret, care au fost ascultătoare de ocolul Botoşanilor… un sat, anume **Iubăneştii** (Ibăneşti, Botoşani), din ţinutul Dorohoi, cu iazuri şi cu mori, care sat a fost mai înainte ascultător de ocolul Dorohoi smuls de acolo Isac Balica hatman, în zilele sale, şi l-a luat, iar apoi l-a pierdut în hiclenie, când a venit cu sabie şi cu mulţime de leşi asupra ţării aceştia şi asupra lui Ştefan voievod… / un sat anume **Dumenii** (Dumeni, Botoşani), în acelaşi ţinut, care sat mai înainte a fost al lui Isac Balica hatman şi l-a alipit la ocolul **Căcăcianilor** (sat pe Cracău, Neamţ), iar apoi l-a pierdut în hiclenie, când s-a ridicat cu Costantin voievod asupra lui Ştefan voievod şi asupra sceptrului cinstitului împărat… / două sate, anume **Lozna** (comuna Dersca, Botoşani) şi **Călineştii** (judeţul Suceava), ce sunt în ţinutul Suceava, care sate au fost mai înainte ale lui Vasile Stroici şi le-a pierdut în hiclenie, când a venit cu sabie şi foc asupra ţării acesteia şi asupra lui Ştefan voievod, cu mare mulţime de leşi şi cazaci… / un sat, anume **Stroieştii** (comuna Lunca, Botoşani), ce este în ţinutul Hârlău, care sat a fost mai înainte domnesc… / un sat, anume **Slobozia** (comuna Slobozia, Iaşi), în ţinutul Roman, lângă Cotnari, pe pârăul Cârjoaie, şi cu mori mai jos de sat, pe acelaşi pârâu… / un sat, anume **Podolenii** (sat, Vaslui), în ţinutul Fălciu, cu tot venitul, care sat a fost drept domnesc şi a mers din mână în mână… / un sat, anume **Ustiia** (comuna Ustiia, judeţul Chişinău, Moldova), în ţinutul Orhei, pe malul Nistrului, unde cade pârâul Răut în Nistru, şi cu mori în Răut şi în Nistru, care sat a fost ascultător de ocolul Orheiului”[271].

[271] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 178, pp. 235-238

1774, iunie 5: Satul **Ustia**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Nistrului, după recensământul lui Rumeanţev[272], avea **toată suma caselor 55**. Scădere rufeturi 22: 15 scutelnici ai mănăstirii din Chişinău, 3 volintiri, 1 popă, 3 femei sărace. Rămân birnici 33. / **Birnici:** Dicusară / Trohin Burduja / Gheorghi cumnat lui Andrii, crâşmar / Andrii a Urâtii / Ioniţă Tălălae / Vasile Guvir / Arseni, vornic / Pavel Zmeul / Ilie Zmeul / Onofrei Tiacă / Petre Şeremet / Ioniţă Turtă / Pavel Chiriac / Andronachi, chişionian / Mihai fiul căpitanului / Vasile fiul lui Dumitraşcu / Simion Aivaz / Toader Lungul / Timuş Ţigule / Savin, baciul / Savrin fratele lui Sucloae / Sandul Borciul / Ion, dulgherul / Ioniţă fiul lui Păvălache / Ioniţă Ciorbă / Irimie, sârbul / Alicsandru fiul lui Opre / Arpeiti a Bugarului / Tănasă fiul lui Andronachi / Parfenie a Nichitoai / Pavel Gherciu / Grigoraş, rusul / Sava Lungul. // **Rufeturi:** Toader a Vasiloai, scultelnic / Stihi, muntean, scultelnic / Trohin Guvir, scultelnic / Leonti fiul lui Mihălachi, scultelnic / Hilimon fiul lui Maftei, scultelnic / Sandul Role, scultelnic / Ion a Ticlii, scultelnic / Ştefan Guvir, scultelnic / Timofti, morar, scultelnic / Dănilă, dascăl, scultelnic / Alecsie Stahi, scultelnic / Toader Doroftei, scultelnic / Tănase Furtună, scultelnic / Simion Slifos, scultelnic / Toader Iovul, scultelnic / Gheorghe Cărăuşaţa, volintir / Ştefan Lipician, volintir / Popa Vasile / Zmăranda, săracă / Gafiţa, săracă / Dochiţa, săracă.

1904: „**Ustia**, sat în judeţul Orhei, volosti Criuleni, aşezat la gura Răutului, în dreptul târguşorului Dubasari. Are 260 case, cu o populaţie de 1.509 suflete de

[272] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 459, 460

români, ruşi şi ruteni; biserică; şcoală elementară rusească; 423 vite mari; 6 mori de vânt”[273].

UȘEREȘTI

(înglobat în Cărpineni, comuna Cărpineni, județul Lăpușna, Moldova).

1589, mai 8: Întărit de Petru voievod sulgerului Simion, Giurgii, lui Ion Tofan şi lui Marcu, care cumpără, cu 450 zloţi tătăreşti, de la păhărnicelul Grigore, feciorul răposatului (Grigore) Veveriţă, „un sat anume **Uşăreştii** pe Prut, în ţinutul Lăpuşnii, însă partea lui Vlad ce se va alege şi ce-a fi fost avut Vlad, iar hotar nimică n-a avut de către braniştea domniei mele (de la Bohotin, care se întindea pe ambele maluri ale Prutului)”[274].

1644, august 22: Marele medelnicer Vasile Banul vinde marelui vameș Porfir, drept 350 taleri de argint, „tot satul **Ușerești** (înglobat în Cărpineni, comuna Cărpineni, județul Lăpușna, Moldova), ce-i pe Prut, în ținutul Lăpușnei, cu vad de moară în Prut și cu bălți de pește... acet sat Ușerești ne-a fost nouă moșie, dimpreună cu alte seminții ale noastre, și m-am tocmit cu toate semințiile mele care au avut ocină în acel sat și am cumpărat toate părțile rudelor mele: a treia parte din tot satul, de la Drăguna și Candachia, fetele Nastasiei, nepoatele lui Toa-

---

[273] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 220

[274] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 13, p. 21

der Ungurul, și altă a treia parte o am răscumpărat de la Cernica, ginerele lui Giosan, și de la Gavril, nepotul lui Giosan, ce această a treia parte de sat a fost cumpărătura lor de la Drăgan Urescul, și alte părți am cumpărat de la nepoții mei Andrei, Stanca, Grozava, Batin și Acsana, feciorii Anușcăi, și de la Dumitrașco și Vasile, feciorii Drăguței, și de la Gligorie și Guțul, feciorii Trofanei, și de la vara mea Annița, față de toți oamenii lor”[275].

1644, septembrie 5: Zapisul marilor boieri, în care mărturisesc că marele medelnicer Vasile Banul a vândut marelui vameş Prorfir, drept 350 taleri de argint, „tot satul **Uşereşti** pe Prut, în ţinutul Lăpuşnei, cu vad de moară moară în Prut… ce îi este dreaptă ocină dimpreună cu alte seminţii ale dumisale şi s-a tocmai cu dânşii şi a cumpărat a treia parte din tot satul de la Drăguna şi Candachia, fetele Nastasiei, nepoatele lui Toader Ungurul, şi a treia pateu a răscumpărat-o de la Cernica, ginerele lui Giosan, şi de la Gavril, nepot lui Giosan, partea lui Drăgan Urescul, şi alte părţi a cumpărat de la Andreica, Stanca, Grozava, Batin, Acsana, Gligorie şi Guţul, feciori Tofanei, şi de la vară-sa Aniţa”[276].

1669, iunie 26: Iane, fratele fostului vameş Prohir, vinde marelui vameş Păun, drept 420 lei bătuţi, „tot satul **Uşireştii**, ce sunt pe Prut, la ţinutul Lăpuşnei, şi cu vad de moară în Prut, cu bălţi de peşte şi cu tot venitul… care sat a fost al fratelui meu Porhir, cumpărătură de la Vasile Banul ce-a fost medelnicer mare, cu ispisoc de la Vasile vodă… / Aşijderi i-am vândut, dreot 85 lei bătuţi, din sat

---

[275] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 400, pp. 384, 385

[276] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 44, pp. 64, 65

din **Bârlădeni**, ce-s pe Prut, în ţinutul Lăpuşnei, din a şasea parte din jumătate de sat Bârlădeni, a treia parte, cumpărătura fratelui meu Prohir de la Ştefan, Tănase şi Maria, feciorii lui Gligori, cumnatul lor Liontie, de la verii lor Drăgan, feciorul Neaniului Doboşer, Dumitra şi Vidruţ, feciorii Maricăi, Mărdarie cu fraţii lui, feciorii lui Istratie, toţi nepoţi şi strănepoţi popii Ivaşco şi lui Ion"[277].

1706, iulie 11: Porunca dată de Antioh Constantin voievod (Cantemir) fostului serdar Ştefan, Lupului hotnog şi lui Cogălniceanul, „să vă sculaţi, să mergeţi la Prut, să strângeţi oameni buni şi împreună să căutaţi şi să alegeţi ce ar fi parte de moşie a **Uşereştilor** din sat de **Uşăreşti**, care este a lui Păun şi a dat-o danie mănăstirii Dancului"[278].

1757, iunie 23: Carte de împuternicire, dată de Scarlat Grigore Ghica voievod mănăstirii Dancului, după ce vlădica a arătat cărţi domneşti pentru „aceste moşii, anume **Uşereştii** şi **Bârlădeştii**, pe apa Prutului, la ţinutul Lăpuşnei, şi pe aceste moşii ar fi arând şi cosind tătarii, şi ugurşii iau pâine de pe la tătari, şi mănăstirea nici un folos nu are de acele moşii… Pentru care, am dat domnia mea volnicie sfinţiei sale şi pe cine va trimite să fie volnic a strânge şi a lua toată dijma din pâine şi din fânaţe de la tătari şi de la alţii ce or face pe aceste moşii, iar uşurgii întru nimică să nu se amestece, nici să scrie dijma acestor moşii"[279].

---

[277] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 88, pp. 112, 113

[278] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 125, p. 150

[279] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 172, pp. 200, 201

UTMANOVCA

(sau Utmanca, înglobat în Vărăncău, comuna Slobozia-Cremene, raionul Soroca, Moldova).

1635, aprilie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Dumitraşco Fulger şi cneaghinei lui Mărica, fiica Nastasiei, nepoata lui Griga Hrincovici, care primesc uri-ce pentru „a patra parte din satul **Voroncouţi** (Vărăncău, comuna Slobozia-Cremene, raionul Soroca, Moldova), partea de mijloc, care este în ţinutul Sorocii, cu vad de moară pe Nistru… parte care s-a cuvenit Maricăi, cneaghina lui Dumitraşco Fulger, după împărţeală cu fraţii ei a moştenirii după bunicul lor Hrincovici cel bătrân… Şi de asemenea, altă parte din Voroncăuţi, pe care l-a avut de la însăşi Domnia Mea şi jumătate din a patra parte, pe care au cumpărat-o de la Ionaşco, fratele Maricăi, fiul Nastasiei, nepotul lui Hrincovici, pentru 85 zloţi bătuţi. Şi de asemenea, **Valea Utmanovca** (Utma-novca, înglobat în Vărăncău, comuna Slobozia-Cremene, raionul Soroca, Moldova), care este în acest hotar al Vo-roncouţilor, unde s-au aşezat nişte oameni din **Nemirov** (Nemirovca, comuna Nemirovca, raionul Camenca, Mol-dova) şi i-a scos Dumitraşco Fulger”. / „Şe de asemenea, jumătate de selişte din **Lupşeni** (raionul Sângerei, Mol-dova), cu loc de iaz pe pârâul Soloneţ, care este în acest ţinut al Sorocii, cumpărată de la Ion Iujdilă, fiul lui Dumşe, nepot lui Chipărco, strănepotul lui Lupşe cel bătrân, pentru 50 ughi galbeni… Şi altă parte din Lupşeni, jumătate din jumătate de selişte, cumpărătură de

la Griga Vecică, fiul Erenei, nepotul lui Dumşe, pentru 50 taleri de argint". / „Şi o parte de ocină din satul **Todereşti** (înglobat în Chilişoaia, comuna Dumeşti, Iaşi), în ţinutul Cârligăturii, cumpărată de la Simion Capşea medelnicerel, care o cumpărase de la mătuşa lui Frăsina, fiica lui Vicol, pentru 53 de taleri de argint. Şi altă parte din Todereşti, cumpărată de la Odochia, fiica lui Ion Capşea, mai jos de prisaca lui Simion Capşea, pentru 30 de taleri bătuţi. Şi de asemenea altă parte din Todereşti, cumpărată de la Necula şi Dumitru, fiii lui Căzacul Capşea… unde a fost casa tatălui lor Căzacul, pentru 15 ughi. Şi de asemenea, din acelaşi sat Todereşti, partea cumpărată de la Nastasa, fiica lui Arman, pentru 15 zloţi bătuţi. Şi… din acelaşi sat, partea cumpărătură de la Mărica Mătiiasă, fiica lui Andronic şi de la copiii lor Ghervasie, Alexa, Todosie, Tanasie şi Haritona, pentru 25 taleri bătuţi. Şi altă parte din Todereşti, care a fost cumpărătură lui Ştefan Danco stolnicel de la Cârstea, fiul Anuşcăi; şi a rămas de la Ştefan Danco un fiu, anume Gheorghe, şi nu a putut să plătească singur numele tatălui său Ştefan Danco stolnicel pentru curtenie, pentru 8 ughi… şi a plătit Dumitraşco Fulger 4 ani. Şi altă parte din Todereşti, cumpărată de la Văsiian, fiul lui Ion Policeanul, şi de la Vasile, fiul lui Mănăilă, nepoţii lui Purcar, pentru 40 taleri de argint. Şi altă parte… cumpărătură de la Marco şi de la copiii lui şi ai Cârstinei, Arpentii, Tănase şi Dochiţa, nepoţii lui Andronic, pentru 25 taleri de argint; şi i-a plătit pe doi ani şi darea ţărănească. Şi de asemenea, altă parte din Todereşti, cumpărătură de la Iachim, Toader, Amghelina şi Măriiia, copiii Annei, nepoţii lui Bulaşco, pentru 20 zloţi bătuţi"[280].

[280] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII,

VĂCĂREŞTI

(între Putna şi Siret, înglobat în Ciuşlea,
comuna Garoafa, Vrancea).

1632, aprilie 29: Zapisul vornicului de gloată Dumitru Stavăr şi al altora, în care scriu şi mărturisesc cum au venit înaintea lor Tudora, fata fostului staroste Gavril, şi nepoţii ei Vartic şi Gaftona, feciorii diacului Burnar şi ai Medelenei, şi ea fata lui Gavril, toţi nepoţi şi strănepoţi jupânesei Dăncioe şi ai lui Cârste al lui Burlă… şi au vândut o apărătură în hotarul satului **Văcăreştilor**, de către Siret, cu locuri de prisăci, cu fâneţe, cu pădure şi cu tot venitul… prietenului nostru Căzacului cămăraşului, drept doi boi şi două vaci”[281].

1636, martie 8: Întărit prin ispisocul lui Vasile Lupu, după convenirea împărţirii moşiilor lui Cârstea Ghenovici între urmaşii lui. „Şi s-au venit, în partea Schivii, jupâneasa Dabijii, fata Cârstii şi a fiilor ei Ghiune, Maria, Nastasia, Irina, Tofana, Anasia, satul **Blândăreştii** (Blidereşti, lângă Bucium, comuna Ştefan cel Mare, Bacău) şi **Săcătura** (lângă Bogdana, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în oraşul Oneşti, Bacău), la ţinutul Trotuşului… a treia parte din sat **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi sunt într-acel sat patru selişti, patru hotare, anume **Drângei** (Drinjeşti,

Bucureşti 1996, doc. 93, pp. 123-128

[281] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 43, pp. 47, 48

înglobat în Hoiseşti, comuna Dumeşti, Iaşi), **Hodorenii** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi **Bereştii** (comuna Dumeşti, Iaşi) cu două iazuri. / Şi s-a mai venit lor, Anghelina, cu sora şi cu feciorii ei un iaz dintre cele două iazuri: un iaz este gata, cu apă şi cu peşti, iar unul este loc de iaz, şi satul **Spinenii** (lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui) şi **Cogenii** (înglobat în Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), de la ţinutul Tutovii… şi satul **Movilenii** (comuna Coroieşti, Vaslui)… şi satul **Văcăreşti** (înglobat în Ciuşlea, comuna Garoafa, Vrancea), de la ţinutul Putnii… şi a treia parte din sat de **Glăvăneşti** (comuna Glăvăneşti, Bacău), ce este în ţinutul Tecuciului, cu vad de moară în pârâul Zeletinului, şi a treia parte din satul **Dimaşi** (Dimăceni, comuna Vulturu, Vrancea), iarăşi la acel ţinut… / Şi s-au venit Anghelinii Vasilioai, fata Cârstei vornic, satul **Bujorenii** (înglobat în Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), **Pipărcanii** (înglobat în Banca, comuna Banca, Vaslui), **Bâcsăneştii** (comuna Zorleni, Vaslui) şi **Măstăcanii** (lângă Sălcioara, Măstatici, comuna Banca, Vaslui), ce sunt la ţinutul Bârladului, şi satul **Sângurenii** (Singureni, raionul Cahul, Moldova), la ţinutul Tigheciului, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Mihăileni, Botoşani) şi satul **Scândurinii** (Scândureni, în Covurlui, Galaţi), la ţinutul Covurluiului, şi satul **Tomeşti** (comuna Pogana, Vaslui), în ţinutul Tutovii… şi a treia parte de Dumeşti, în ţinutul Cârligăturii, cu două heleştee. Şi s-au mai venit lor, dimpreună cu sora lor Schiva, şi a tria parte din Dimaceni, ce este la ţinutul Tecuciului. / Şi s-au venit în partea Măricuţii Cernătoai, iar fata Cârstii, satul **Movileni** (comuna Trifeşti, Neamţ), la ţinutul Neamţului, cu vad de moară în pârâul Ciornii, şi a treia parte din Dumeşti, cu heleşteul din jos, şi jumătate de sat de **Iacobeni** (ţinutul

Neamţului, Neamţ), ce sunt tot la acel ţinut, şi **Popârşiocei** (Popârşcioci, lângă Lungeşti, comuna Bălăbăneşti, Galaţi), la ţinutul Bârladului, şi a treia parte din satul **Ţigănenii** (Ţigăneşti, comuna Munteni, înglobată în Tecuci, Galaţi), de la ţinutul Tecuciului, şi satul **Popeştii** (Popeni, comuna Găgeşti, Vaslui), din ţinutul Fălciului, cu vad de moară în pârâul Elanului, şi a treia parte din Dimăceni, ce sunt în ţinutul Tecuciului"[282].

1644, aprilie 18: Căprianu, feciorul Bacei, nepotul Ghindei, din satul Văcărești, vinde lui Petrea lui Motcp, **șoltuzul de Agiudu**, drept 7 galbeni, „parte Ghindei, moașă-mea (bunica mea), din saul **Văcărești** (lângă Străjescul, comuna Garoafa, Vrancea)... din vatra satului, din vad de moară, din câmp, din pădure și din tot locul, ce se va alege parte lui Căprianu"[283].

1644, decembrie 29: Petre Micicoiu vinde „o parte de ocină, ce am avut cumpărătură la satul **Văcărești** (comuna Garoafa, Vrancea) de la Căprianu, feciorul Bacei, nepotul Ghindei, și Irimia lui Cârstiianu, din moară a patra parte, din sat, din câmp și din tot locul ce se va alege partea Ghindei, de 16 galbeni. Și în tocmeală au fost Postolache, Apostol Ghince și Iane ce-a fost șoltuz de târgul **Agiudu** (Adjud, Vrancea), Dubenschi și Cârstian feciorul Mensei de **Ruginești** (comuna Ruginești, Vrancea), și mulți oameni buni"[284].

---

[282] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 350, pp. 392, 393

[283] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 303, p. 297

[284] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 474, p. 454

VĂCĂŞANI

(„unde a fost jude Frumuşelul”, sat dispărut, Vrancea).

1546, martie 31: Întărit de Petru (Rareş) voievod lui Colac, Frăţilă şi Andreica, după ce cumpără, cu 200 zloţi tătăreşti, de la Muşa, fata Crăstinei, „din uricul ce l-a avut maică-sa Crăstina de la părintele domniei mele Ştefan voievod, a patra parte din satul **Zorileşti** şi a patra parte din satul **Văcăşani** (Văcăşani, Vrancea), unde a fost jude Frumuşelul”[285].

VACOTEŞTI

(în Cârligătură, comuna Mogoşeşti, Iaşi).

1628, decembrie 8: Întărit de Miron Barnovschi voievod diacului Ionaşco Mânjea, fiul lui Toader, nepot lui Drăgan Mânje şi strănepot Anghelinii, fata lui Şteful Mânjea şi pre-strănepot lui Toader Mânjea paharnic, după o pâră, judecată „de faţă”, cu călugării de la mănăstirea Galata, „pentru o selişte, anume **Văcoteştii**, aproape de **Mânjăşti**, ce-s în ţinutul Cârligăturii, zicând Ionaşco Mânje diacul că acea selişte este dreaptă a lui strămoşească şi-l asupresc călugării, şi ne-a arătat şi un uric al domnului Ioan voievod. Iar rugătorii noştri călugări au

[285] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 9-11

răspuns zicând precum este danie sfintei mănăstiri de la mătuşa sa Anghelina, fata lui Şteful Mânjea… Drept aceea, domnia mea am trimis pe Borăleanul uricarul, ca să caute toate scrisorile… şi n-a aflat nici un uric, fără cât acel uric de ocină lui Mânjea, şi au aflat scris în pomelnicul cel mare un Ioan cu fii săi, Anghelina deasupra lui Ioan au adaos călugării, Mânjea, cu cerneală roşie. După aceea au adus călugării acel pomelnic înaintea domniei mele, în Divan. Şi însumi am aflat şi am văzut, şi am cunoscut precum au adaos deasupra lui Ioan, au pus pe Mânjea. Şi am cunoscut vederat vicleşugul călugărilor, cum şi zisele lor că nu se cade, şi au rămas de mare ruşine înaintea domniei mele, în divanul domniei mele”[286].

1628, decembrie 12: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Toader Echim din **Turbăteşti** şi lui Gheorghe Saula din **Procelnici**, să strângă „oameni buni şi din sus, şi din jos, megieşi” şi să meargă, să aleagă „cum veţi afla mai cu dreptul şi cu sufletele voastre satul slugii mele, a Mânjei diacul, anume **Văcoteştii**, dinspre satul rugătorilor domniei mele, a călugărilor de la Gălata, de sus, dinspre Mânjeşti”[287].

1629, noiembrie 12: Carte de împuternicire, dată de Miron Barnovschi voievod diacului Ionaşcu Mânjea, „ca să fie tare şi puternic a-şi ţine şi a se amesteca în a lui dreaptă ocină şi moşie, şi a opri tot satul **Văcoteşti**, ce este în ţinutul Cârligăturii, să nu lase pe nimeni să se amestece, nici călugării de la mănăstirea lui Petru vodă de la Galata să nu-i lase la acel sat, şi cât fân vor fi cosit în

---

[286] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 443, pp. 607, 608
[287] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 449, pp. 615, 616

hotarul acelui sat să aibă a-l opri, iar cui i se va părea cu strâmbul să vină de faţă la domnia mea"[288].

1629: Zapisul unor boieri divaniţi, în care scriu cum a venit Corlat uricar, cu scrisoare domnească „pentru o gură (sfadă) ce-a avut cu răzeşul său Oancea pentru nişte fân ce i-a cosit din partea lui. Deci noi am mers acolo şi am strâns mulţi oameni buni, megieşi de primprejur, anume Gavril Saula de **Procealnici**, Toader de **Nedeiani**, Mateiu, Ionaşco Ciudin, Mierăuţ şi Dănăilă de **Dăjeani**, Dalbul şi Gheorghe Builea din **Budeşti** şi alţi oameni buni şi am ales părţile lui Corlat, pe drese ce a arătat, şi am împărţit cu funia pe unde a fost fânaţ, şi am aflat cosită de Oancea toată partea lui Corlat, pe unde a fost fânaţul cel mai bun, şi încă a intrat şi a cosit şi în alt hotar, unde n-a avut Oancea nici o treabă, în hotarul **Văcoteştilor**; / deci noi aşa am socotit, că este Oancea vinovat şi greşit"[289].

1634, septembrie 1: Întărit de Vasile Lupu voievod uricarului Ionaşco Mânjea, care primeşte uric pentru „satul anume **Văcoteşti** (comuna Mogoşeşti, Iaşi), între **Mânjeşti** (comuna Mogoşeşti, Iaşi) şi între **Motăşeni** (comuna Mogoşeşti, Iaşi), din ţinutul Cârligăturii, cu vad de moară la Stavnic… Văcuteştii i-au fost dreaptă ocină de moştenire şi i-au cotropit-o călugării de la sfânta mănăstire Gălata, fără ispravă, cum scrie în alte drese ale lui, pe care le-a arătat înaintea noastră. Şi mai înainte a acut pâră pentru această selişte, Văcoteştii, cu călugării de la sfânta mănăstire Râşca, şi în multe rânduri… şi tot

---

288 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 190

289 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 191-193

s-a aflat că este dreaptă ocină şi dedină a lui Mânjea uricar”[290].

1635, martie 26: Ispisoc de la Vasile Lupu voievod, în care adevereşte că **Văcoteştii** sunt scoşi din hotarul satului **Mânjăşti**, care, măcar că nu arată câtă parte, se înţelege că dintru început o selişte a fost numai a Mânjăştilor şi, când s-au scos Văcoteştii din acest hotar, atunci s-a despărţit partea lor de selişte, numindu-se Văcoteştii”[291].

1660, aprilie 9: Vasile Şoldan, fost jitnicer, vinde vistiernicului Duca, pentru 120 lei bătuţi, „2 fălci şi jumătate de vie din ţarina **Vacota**, cumpărătura tatălui său Şoldan vornicul de la fata lui Gâozu”[292].

1663, iunie 16: Ispisoc de judecată de la Evstratie Dabija voievod, după ce s-au pârât de faţă Ştefan, feciorul Vergăi, ce a fost căpitan, cu Vasile Corlat uricarul, „pentru jumătate de selişte din **Văcoteşti**, ce este sub codru, în ţinutul Cârlăgăturii, zicând Ştefan Verga şi cu fraţii săi cum a fost acea jumătate de selişte cumpărătura tătânesău Verga de la Toader, ginerele Mânjei celui şchiop, şi le face Corlat împresurătură şi nu îi lasă să ţină acea jumătate de selişte. Iar Corlat uricarul aşa a dat seamă, cum este el cumpărător mai de mult acolo şi ne-a arătat şi dresede cumpărătură de la Vasile vodă, cum el şi-a cumpărat jumătate din acea selişte de la Captanul, tatăl lui Ştefan, iar cealaltă jumătate de la Toader, ginerele Mânjei şciopul, şi n-au întrebat de Corlat că a fost cum-

---

290 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 251, pp. 280-282

291 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 75, p. 92

292 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, p. 248

părător mai demult, ci au cumpărat pe ascuns, fără ştirea lui, precum ne-a arătat Corlat şi ispisoc de pâră de la Vasile vodă, precum s-a pârât de faţă cu Verga căpitan, tatăl lui Ştefan, şi l-au rămas ca să-i întoarcă Vergăi ce va fi dat pe acea jumătate de selişte; după aceea ei s-au tocmit de bunăvoie să ţină acea jumătate de selişte împreună şi să întoarcă Corlat Vergăi pe jumătate de cum a fost neguţat acea selişte, drept 20 galbeni bani şi un poloboc de miere, şi i-a întors Corlat 10 galbeni şi a fost în toamnă să-i dea şi jumătate de poloboc de miere sau 5 galbeni, şi n-a apucat Verga să ia, că l-a apucat moartea. Iar Ştefan, feciorul Vergăi, a zis că n-a întors Corlat nimic tatălui său, ci ţine acea parte cu împresurătură… Deci domnia mea i-am judecat după obiceiul ţării, cum, când este volnic cumpărătorul cel dintâi, să întoarcă celuia ce va fi cumpărat mai apoi… şi a jurat Corlat în sfânta biserică precum i-a dat 10 galbeni, numai că i-a rămas cu jumătate de poloboc de miere sau 5 galbeni şi s-a îndreptat înaintea noastră… iar Ştefan Verga şi cu fraţii săi au rămas din toată legea ţării”[293].

1670, august 10: Călugării de la mănăstirea Râşca vând lui Pascal, fiul lui Vasile Corlat uricar, după ce au „avut o pâră cu Pascal, feciorul lui Vasile Corlat şi cu alţi fraţi ai lui, Mihai, Toader şi cu toţi răzeşii lor, Dumitraşco din **Turbăteşti** şi cu Nacul, ginerele Vergăi, de multe ori, pentru satul **Văcoteştii**, ce este între Mânjeşti şi între Motăşani, în ţinutul Cârligăturii, ce-a fost scris în uricul nostru de danie de la Alexandru vodă şi acel sat **Văcoteştii**, danie cu satul **Motăşănii** sfintei mănăstiri Râşca, şi am poprit acel sat Văcoteştii cu urice ce-am avut de la

[293] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 98, 99

domni, iar apoi, văzând feciorii lui Corlat şi cu toţi răzeşii lor că le luăm noi tot satul, au adus şi ei urice pe acel sat Văcoteşti, şi am stat la judeţ toţi cu uricele ce-au avut, şi nici unele nu s-au crezut, ci au trimis pe Dumitraşco, vornicul de poartă (divan), acolo, la acel sat, să ia seama şi să-ntrebe oamenii cine l-a ţinut de la Barnovschi şi Moise vodă încoace, de l-or fi ţinut călugării să-l ţină ei, iar de l-a fi ţinut Corlat, tot Corlat. / Deci a mers Dumitraşco vornicul şi i-a întrebat pe oamenii megieşi cum ştiu cu sufletele lor de acel sat Văcoteşti… şi toţi au mărturisit cu sufletele lor că l-a ţinut tot Mânjea uricarul, iar după el Corlat uricarul şi Verga, iar după aceştia, feciorii lor, iar noi nu i-am crezut şi i-am dus la sfânta biserică, de au jurat pe sfânta Evanghelie şi pe sfâbta cruce, şi s-au aşezat într-acest chip, iar după aceea am mai aflat un zapis, scris la mâna Mânjii şi iscălit de dânsul, cum a fost împresurat un rând de pământuri din satul călugărilor **Motăşiani**, şi-am arătat acel zapis măriei sale Duca vodă şi l-a crezut, şi l-a dat pe mâna lui Ursul vornicul, să meargă iar acolo şi să ia seama pe zapisul lui Mânjea, aşa să aleagă şi să stâlpească, deci a mers Ursul şi a strănd megieşi, pe Toader de **Nedeiani**, Marco Bucioc şi Toader, feciorul lui Bărcă, Constantin Ganea, alt Constantin şi Simion, toţi din Nedeiani, şi alt Simon de **Procelnici**, Gheorghe de **Voineşti**, Vasile Luncanul aprodul de târgul **Iaşi**, Constantin de **Turbăteşti**, Carp, fratele Luncanului, şi mulţi oameni buni şi i-a întrebat pentru acele pământuri, ce ne-au fost împresura nouă Mânjea. Ei aşa au mărturisit cu sufletele lor cum ştiu că ne-a împresura Mânjea şi s-au aflat două pietre puse în chip de hotar pentru acele două sate, iar oamenii au mărturisit că acele pietre au fost puse cu împresurătură, deci o piatră

rotundă, ce-a fost sub codru, o au ridicat de acolo, iar o piatră mare şi lată încă o au ridicat din locul în care a fost şi o au coborât mai jos, de s-a pus unde s-a început hotarul Motăşianilor spre Nedeiani… iar unde se împreună hotarul satului Nedianilor şi cu al Turbăteştilor au pus doi oameni bătrâni, de au mers înainte cu sufletele lor şi au purces drept la vale, în capul hotarului Văcoteştilor, din sus, într-o râpşoară, unde da în valea Turbăteştilor, ce se cheamă „Armata", şi s-a pus stâlp de piatră, în capul râpşoarei dinspre Codru, piatra ce-a lată, ce s-a ridicat de mai sus; şi de-acolo, în dreptul locului, spre Codru, la mijlocul câmpului, s-a pus alt stâlp de patră, şi, de-acolo, drept sub pădure, la un drum vechi, ce se cheamă „la capul bălţilor", şi acolo s-a pus stâlp de piatră, şi de-acolo, în dreptul locului, peste o vale, ce se cheamă Bereasa, pe unde trece drumul cel bătrân, într-un stejar ce s-a făcut bour şi s-a pus stâlp de piatră sub stejar, şi de-acolo drept la deal, prin Codru, pe drumul cel bătrân, până într-o poiană, ce se cheamă Săcătura, în marginea poienii dinspre răsărit, şi-acolo s-a pus bour într-un stejar şi stâlp de piatră sub stejar, şi de-acolo, în dreptul locului, la vale, spre Stavnic, în gura pârâului din sus de o poiană, ce o au făcut-o feciorii lui Corlat şi cu răzeşii lor, anume Vlamnicul, în gura pârâului care vine din poiana Săcăturii, într-un plop, ce s-a făcut bour şi s-a pus stâlp de piatră sub plop, şi de-acolo drept în apa Stavnicului, aşa au ales şi stâlpit acei oameni cu sufletele lor… / deci şi noi, împreună cu feciorii lui Corlat uricarul şi cu toţi răzeşii, ne-am învoit şi ne-am împăcat"[294].

[294] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 281-284

1685: Anastasie sin (fiul) lui Savin uricarul, nepot lui Corlat uricarul, împreună cu fratele său Ion, face „ştire pentru jumătate de sat **Văcoteşti**, partea din sus, ce este în ţinutul Cârligăturii, care a fost baştină a răosat moşului (bunicului) meu Corlat uricarul, care… pentru a sa veşnică pomenire a fost dat danie sfintei Mitropolii acea jumătate de sat… şi o parte de vreme a fost în seama mitropoliei. Iar răposatul părinte Ghedeon, ce-a fost mitropolit, a scos-o la vânzare, iar părintele meu, Savin uricarul, şi cu noi dimpreună, ca să nu meargă la neam străin, o am cumpărat de la Ghedeon, drept 50 stupi matce, precum arată zapisul de la părintele Ghedeon; deci noi, acum, cu inimă curată… am dat-o iarăşi în danie sfintei Mitropolii pentru sufletul părinţilor noştri”[295].

1685, decembrie 8: Pascal, feciorul lui Corlat uricarul, cu soţia lui Aniţa, fata lui Costache Vidraşcul, dăruiesc Mitropoliei din Iaşi „jumătate de sat întreagă din satul **Văcoteşti**, partea din jos, ce este sub Codru, la ţinutul Cârligăturii”[296].

1774, mai 26: Satul **Văcoteştii**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Jos, avea, după recensământul lui Rumeanţev[297]**: Toată suma caselor: 17**. Scădere rufeturi, însă 17: 6 poştaşi, 2 fuştaşi, 1 copil din casă, 4 panţeri, 2 sărace, 1 săman agiesc, 1 diacon. / **Rufeturi**: Strătulă, poştaş la Podu Iloaiei / Iftimi, tij (la fel) / Neculai, tij / Hrincu, rus, tij / Doroftei, tij / Neculai, muntean, tij / Grigoraş

[295] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. V, Iaşi 1908, pp. 200, 201
[296] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. V, Iaşi 1908, pp. 201, 202
[297] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 480, 481

Ciopată, fuştaş / Costachi, tij / Nicolai, copil din casă / Ostahi, panţer / Ştefan, panţer / Antohi, panţer / Gheorghi, panţer / Ioana, baba săracă / Nastasia, săracă / Dumitru, săman agiesc / Simion Ciopată, diacon.

VĂCULEŞTI

(„unde este Zârnă”, comuna Văculeşti, Botoşani).

1421, aprilie 14: Întărit de Alexandru cel Bun mănăstirii Moldoviţa, care primeşte uric pentru „satele anume **Vaculinţi** şi unde este Zârnă (la Văculeşti, pe valea Zârnei)”, danie de la Ana, soţia lui Alexandru cel Bun. „Hotarele acestor sate să fie după vechile hotare, pe unde au fost dintotdeauna”[298].

1499, noiembrie 15: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Moldoviţa, care primeşte uric pentru „**satul Vaculinţii şi unde a şezut Zernă sub Codru**, apoi un sat Saşii, pe Costina, satul de pe Moldova, la gura Moldoviţei şi vama de la Moldoviţa”[299]. Hotarul, din veac.

1634, aprilie: Zapisul şoltuzului Miron, al celor 12 pârgari şi bătrâni din **Dorohoi**, Grozav, Ghiciul, Ignat, Grigore, Ion, Ianco, popa Iordache, popa Corne, popa Gheorghe, Ştefan diaconul, şi orăşenii Gavril Găină, Creţul, Gavril Veveriţă, Onciul stari, Ion stari, Simion vătăman ot **Văculeşti** (comuna Văculeşti, Botoşani), popa

---

[298] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 46, p. 66

[299] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 240, pp. 426-428

Condre, Buţura stari şi Hanco ot **Brăeşti** (comuna Brăeşti, Botoşani), Gociu ot **Lozeni** (Lozna, comuna Dersca, Botoşani), Buţa stari şi Gavril stari ot **Măguri** (în Ibăneşti, comuna Ibăneşti, Botoşani), Vasile vătăman ot **Miclăuşeni** (contopit cu Carasa, comuna Corlăteni, Botoşani), prin care mărturisesc „că de când am apucat noi, o seamă de oameni ce suntem din zilele lui Petru voievod, noi n-am apucat, nici nu ştim să fi ţinut Gliguţa, nici tatăl său, nici alt boier… satul **Păscari** (lângă Pădureni, comuna Şendriceni, Botoşani), ce-a ascultat de oraşul măriei tale, Dorohoi, până la Barnovschi voievod”[300].

1774, iunie: Satul **Văculeşti**, ţinutul Hârlăului, ocolul Coşulii, avea, după recensământul lui Rumeanţev[301], **toată suma caselor: 17**. Scădere rufeturi 17: 15 panțiti, 2 țigani. / **Panțiri:** Ion, ungurian / Petre zet (ginere) lui chihae / Toader, ungurian / Simion, rus / Ion, volintiriu / Lupu Malu / Iacob Maloș / Tănasă Moga / Lupu Nemernicu / Simion, rus / Alecsa, rus / Vasili, rus / Andrii, călăraș / Gavril Prisăcuță / Nichita, rus. // **Țigani:** Ștefan, țigan / Grigori, țigan.

1902: „**Văculeşti**, comună rurală în partea de sud-vest a plășii Coșula, judeţul Dorohoi, formată din satele: Goroveiul, Horlăceni, Prelipca, Sauceniţa și Văculeşti, reşedinţa. Are: 3.156 sullete; 4 biserici, cu 3 preoţi, 5 cântăreţi și 4 pălămari; 1 şcoală primară mixtă, 13 iazuri; 15 pogoane vie; 1.461 vite mari cornute, 1.582 oi, 5 capre, 340 cai, 110 porci şi 50 stupi. / **Văculeşti**, sat pe moşia cu același nume, cu o populaţie de 1.578 suflete.

---

300 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 92, pp. 105, 106

301 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 252

Are: o biserică, cu hramul Adormirea și Sf. Nicolae, mică, de lemn, făcută, la 1712, de Lupu Dascălul şi Nimerincul Ucrăineanu; o şcoală primară. Sătenii împroprietăriţi au 1.204 hectare 48 ari pământ; iar proprietatea, 1.730 hectare 52 ari câmp, 1.719 hectare 63 ari pădure, 12 pogoane vie de specie aleasă și 5 iazuri, din care cele mai mari sunt: Ciobalăul, de 12 hectare, şi Lipovanul, de 7 hectare, toate cu peşti şi raci. Trei pâraie principale trec pe moşie: Ţibulea, Dolina și Şesul. Drumuri: drumul vechi Dorohoi-Botoşani, pe la rateşul Cotârgaci şi Valea Urechioaei; calea judeţeană Dorohoi-Levărda şi calea ce duce la satul Gorovei și com. Vârful Câmpului. Moșia se hotărăşte cu: Brăeşti, Dimăcheni, Sauceniţa și Vârful Câmpului"[302].

VĂDENI

(lângă Vlădeni, comuna Vlădeni, Iaşi).

1637, octombrie 14: Întărit în parte de Vasile Lupu voievod lui Căzacul din **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi) şi soţiei lui Ştefana, dar şi lui Sava şi soţiei sale Sofronia, în baza unui zapis de mărturie de la Nicoară Dupniţă diac din **Potângiani** (Potângeni, comuna Movileni, Iaşi) şi fratele lui Strătulat, Gagea şi Chirila din **Dănuţeni** (sat înglobat în oraşul Ungheni, raionul Ungheni, Moldova), Costin din **Beliţeni** (lângă Borşa,

[302] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 728

comuna Vlădeni, Iaşi), Vasile Văugul şi Sava diac din **Vădeni** (lângă Vlădeni, comuna Vlădeni, Iaşi), Nechita din **Bulbocani** (Bulbucani, comuna Gropniţa, Iaşi), Ghidion călugăr de la schitul Selevestru, prin care mărturisesc că au venit înaintea lor Chirana, fiica lui Vasile, nepoata lui Ploscă, strănepoata lui Ploscă cel bătrân, şi verii ei Gavril, fiul lui Negrilescu, şi Cârstea şi au vândut lui Căzacul din Mălăeşti, şi soţiei Ştefana, şi lui Sava, şi soţiei Sofronia, pentru 50 taleri de argint şi o vacă cu viţel, „dreapta lor ocină şi dedină din satul **Miseşti** (înglobat în Mălăeşti, comuna Gropniţa, Iaşi), pe Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, jumătate de sat din jumătatea de jos a satului”[303].

1638, iulie 5: Carpu şi soră-sa Ionaa, feciorii lui Miron, nepoţi lui Fărtat, vând lui Toader Ştefan, Parades Saula şi Mihai Ungurul, pentru 20 de zloţi bătuţi, partea lor „din sat de **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi), ce este pe apa Jijiei, în ţinutul Eşilor, din partea de jos, din vatra satului, din ţarină şi din fâneţe, cu loc de heleşteu şi cu tot venitul… dinaintea lui Constantin vornicul din **Vlădeni** (comuna Vlădeni, Iaşi), Căzacului din **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi), Strătulat şi frate-său Nicură din **Potângeni** (comuna Movileni, Iaşi), Pătraşco Hăugul, Gheorghe Grecul, Sava Hăugul, Constantin Hăugul şi Vasile Sprânceană din **Băşeni** (azi Mihail Kogălniceanu, comuna Ţigănaşi, Iaşi), Romăşcel din **Hărmăneşti** (comuna Todireşti, Iaşi) şi a mulţi oameni buni”[304].

---

[303] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 198, pp. 180-182
[304] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 395, p. 384

1639, septembrie 4: Constantin şi Toader Hăugul vând vărului lor Pătraşco Hăugul, pentru 30 de galbeni, „o parte de ocină din sat din **Vădeni**, din două părţi din tot satul, a şasea parte, fără partea Ştefaniei Căzăcoae, ce are şi ea a treia parte din tot satul, partea de sus… dinaintea fratelui nostru Sava Hăugul, şi dinaintea lui Grecul, Gherasim, Nicoară Dupniţă, Strătulat fratele lui Nicoară, Căzacul, Samoilă, Constantin sin Marco şi Gheorghe cel bătrân din **Băşeni** şi a mulţi oameni buni”[305].

1639, septembrie 4: Constantin şi Toader Hăugul vând lui Toader al lui Gherasim, drept 100 de galbeni, „din partea noastră, a Hăugeştilor, a treia parte din sat din **Vădeni**… Şi în această tocmeală au fost Căzacul şi Iacob din **Mălăeşti**, Gheorghe şi Onofrei din târgul **Iaşi** şi alţi mulţi oameni buni”[306].

1661, octombrie 6: Dămian, feciorii lui Tanasie, Constantin şi Gavril, Marco şi femeia lui Vastea, care este sora lui Dămian, feciorii lor şi Alexandru cu femeia lui Arsenia dăruiesc hatmanului Neculai Racoviţă „toată partea noastră din satul **Bobuşeani** (Băbuşeni), cu vad de moară în gârlă, pentru un bine ce mi-a făcut dumnealui… dinaintea lui Pană pârcălabul, Cărăiman căpitanul şi Andrei vameşul de Fălciu, Paşcan izbaşa ot **Cărhăneşti**, Rusul izbaşa ot **Lărgeni**, Burlan ot **Băleşti**, Vasile ot **Ghermăneşti**, Necula ot **Peiceşti**, Lepădat şi călugărul Ilie ot **Vădeni**, părintele Calin vornicelul de **Gurbăneşti**,

---

305 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 222, pp. 222, 223

306 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 223, p. 223

Vicol feciorul Gligorcei de **Şolomoni** şi alţi mulţi oameni buni”[307].

VĂDENI

(Orhei, Moldova).

1735, ianuarie 16: Scrisoarea lui Apostol Donici, care face mărturie despre cercetatea moşiei **Ceucani**, dinspre moşia **Paşcani**: „Milostive și luminate Doamne, să fii Mărie Ta sănătos. / Luminată cartea Măriei Tale, întru care poruncești Măria Ta dumisale Armagului serdar și dumisale Lupului biv (fost) serdar, ca să meargă la sat la **Pășcani** și să ia seama unor hotare, ce ar fi dinspre seliștea **Ceucanilor**, la ținutul Orheiului, pentru care au jeluit Măriei Tale Apostol Mihuleț biv căpitan, precum are împresurare dinspre satul Pășcanii. Și, venind luminată porunca Măriei Tale la dumnealui Armagul serdarul și la dumnealui Lupul, biv serdar și dumnealor, neputând merge să ia seama hotarelor, m-au orânduit pe mine și am mers la sat la Pășcani și am strâns oameni buni, megieși dimprejur, și întâiași dată am purces cu răzeșii de la **Vădeni** și ne-au dus la un hotar, ce este în coastele unei movile, ce se hotărăște Pășcanii și cu Vădenii, și de acolo iarăși am purces, cu răzeșii de Vădeni, pe de la vale de șleah și ne-au dus la un stâlp de piatră hotar, care iarăși s-a hotărât cu Vădenii și cu

[307] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 85

Pășcanii, și de acolo, iarăși am purces pe muchie, în jos, până împotriva unui hotar, deasupra dumbrăvii dinspre apus și, aflând acel hotar, am căutat înapoi, spre răsărit, precum caută hotarul, și am purces peste matca văii, înapoi, spre Cricov, până în zare dealului, și acolo s-a pus și hotar, și, din hotar în jos, a rămas locul **Ceucanilor**, iar din hotar în sus, a rămas locul **Pășcanilor** și, într-acest chip, precum caută hotarul, ne-au mărturisit și Cârste din **Lohănești**, Darie zet (ginere) Stoian din **Pășcani**, Moisăi Chiosa otam (de acolo), Dănil vornic ot tam, precum au apucat și ei de la socru-său Stoian, că până acolo se împreună locul Pășcanilor și cu locul Ceucanilor, și într-acest chip au primit și logofătul Donici, și căpitanul Mihuleț, și s-au așezat, și noi încă am făcut această scrisoare, de la mâna noastră și la mâna logofătului Donici, și la mâna căpitanului Mihuleț, ca să se știe”[308].

1904: „**Vădeni**, sat în judeţul Soroca, volosti Ocolina, aşezat într-o vale. Are 186 case, cu o populaţie de 1.412 suflete; biserică; şcoală elementară rusă; 74 cai, 594 vite mari cornute”[309].

---

308 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 205, pp. 204, 205

309 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 225

VĂDENI

(pe Horincea, în Covurlui,
lângă Rogojeni şi Iţeşti, Galaţi).

1774, iunie 5: Satul **Rogojănii**, ţinutul Covurluiului, ocolul Horincii, avea, după recensământul lui Rumeanţev[310]**. Ce ţin poşta la Vădeni:** Neculai Ursul / Macsin Gugle / Costandin Lăcustă / Irimie Gugle / Alicsandru zet (ginere) Florii / Vasile Gugle / Ariton al lui Ursul / Ion sin (fiul lui) Sandul / Ion fiul lui Grumază / Onosi Negrul / Ion Dumitraşco / Trohin Dumitraşco / Alicsandru fiul lui Dumitraşco / Apostol Negrul / Enachi fiul lui Negrul / Apostol Găvan / Gligore Aftenie / Ştefan Ghitcă / Ştefan Gugle / Alicsandru Corne / Profir Mârâi / Pavăl Gozana / Strătulat Afteni / Toader al lui Munteanu / Neculai Mârâi / Condre Afteni / Alicsandru Afteni / Ştefan Hilip / Ioniţă Hilip / Neculai Săcuian / Gavril Arhirie / Andrei Arhirie / Neculai Arhirie / Ilie Cozma / Iordan / Ioniţă Arhirii / Neculai Onosii / Dumitraşco, morar / Sandul Cozma / Pătrăşcan Zont / Dumitru, liahul / Toader Rarul / Costandin Rarul / Gligoraş Rarul / Ştefan Babeş / Ion Strujă / Vasile Strujă / Săverin Dumitraşco / Ştefan brat ego (fratele lui) / Ostahi al lui Dumitru / Tofan fiul lui Dumitru / Ifrosii Grumază / Dămian Săcan / Ion, vătăman / Iftodie / Ion Bostan / Vasile Onosii / Apostol Săcan / Tănasii Flore / Sandul Curjos / Andronachi Negrul / Lupul Baniţă / Costandin, cibotar /

[310] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 93, 94

Simion, crav / Gavril Calabalâc / Costandin Curjos / Vasilache, căpitan / Gheorghiţă, vătăman / Niadul lui Ursul / Constandin al lui Ursul. // **Rufeturi:** Popa Mihai / Popa Mihăilă / Popa Toader, bejenar, venit de la Zârneşti / Vasilache Arhirie, mazil / Carage, sârbul, scutelnic al comisului Fotache / Gavril, morar, scutelnic tij (la fel).

1774, iunie 5: Satul **Iţeştii**, ţinutul Covurluiului, ocolul Horincii, avea, după recensământul lui Rumeanţev[311]**. Ce ţin poşta la Vădeni cu Rogojănii:** Costachi Ostahi / Ştefan Ostahi / Zoti Ostahi / Ion Bratovan / Toader Bratovan / Ştefan Chebac / Ion, crav / Vasile, cibotar / Sandul Handraban / Necula, sârbul / Timofte Guriţă / Ion Guriţă / Petre Boroş / Costandin Gavril / Gheorghe, cioclu / Gavril Strătulat / Gligore Ghione / Ştefan Movila / Dămian / Gavril Triche / Ştefan Chiosa / Vasile fiul lui / Gheorghe Iţescu / Alcsandru Chifan / Costache fratele lui / Necula Chiosa / Ştefan Nistor / Gavril Chiosa / Ştefan Parfeni / Ştefan Ilie / Petre Handraban / Marco / Pavăl, sârbul / ficiorul Aftinii Popliciţii / Costandin Iţescul / Dumitru Hilimon / Gligore Handraban / Vasile Bratovan / Oprişan / Toader Hârnage / Vasile Cojan / Ioniţă, cibotar / Gheorghe fiul lui Marin / Neculai fiul Catrinii / Dumitraşco, cibotar / Gavril Ilieş / Sandul Iţescul ot dom (din casa) lui Costandin Iţescul / Gheorghe Ivul. // **Rufeturi:** Popa Costandin / Toderaşco Gogul, scutelnic al spătarului Mihalache Costache / Gavril Bratovan, scutelnic al banului Lupului / Toader, cibotar, scutelnic al banului Lupului / Ioniţă, grecu, scutelnic al banului Lupului / Ioniţă Melinte, scutelnic al banului Lupului / Mihai Bratovan, scutelnic al banului

---

311 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 94

Lupului / Stoian, sârbul, scutelnic al banului Lupului / Toader Bantăş, mazil / Vasile Handraban, ruptaş din Fălciu / Neculiţă Săcuian, ruptaş din Fălciu / Simion Melinte, ruptaş din Fălciu / Lupul fiul lui Melinte, ruptaş din Fălciu.

1774, iunie 5: Satul **Vădenii**, ţinutul Covurluiului, ocolul Horincii, avea, după recensământul lui Rumeanţev[312]**. Ce sunt de paza podului la Vădeni:** Neculai Tăune / Vasile Rogojină / Vasile Ichim / Lupul, muntean / Timoftie David / Vasile, cibotar / Simion Pălade / Pavăl Vacă / Alicsandru / Ursul, cibotar / Ioniţă, cibotar / Vasilache, cibotar / Ilie Bujoran / Vasile Leonte / Timoftie Ichim / Pavăl Petre / Toader Andrian / Iordache Andrian / Neculai Barbă / Ifrim / Toader Eni / Ursachi, vătăman / Lupul, dascăl / Iftemii Andrian / Ştefan, muntean / Ion Bucă / Ioniţă, vătăman / Macsin / Vasile Tiron / Vasile Tătaru / Ion Cârneţ / Ilie fiul lui Tiron / Costandin Vădian / Ion Vădian / Vasile Coşniţă nepot lui Vasile / Ion Gligoraş / Sandul Truhinii / Iacob / Andrei Marco / Manolache fiul lui Marco / Gligore fiul Măriuţii / Apostol a Stratii / Gligoraş Poalelungi / Lazor fratele lui / Dumitru Rufana / Vasilache Stroe. // **Rufeturi:** Ion Gogeniaţă de acolo, ce s-a răspuns că este ruptaş la ţinutul Grecenilor / Costandin Bujoran, la fel s-a răspuns că este ruptaş la ţinutul Grecenilor / Ion fiul lui Roman, ruptaş / Costandin fiul lui Costandache, ruptaş / Sandul Pălade, scutelnic al banului Lupului / Ion Spănache, scutelnic al banului Lupului.

1902: „**Vădeni**, sat cu 390 locuitori în judeţul Covurlui, plasa Horincea, comuna Rogojeni, cel mai de

---

[312] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 95

nord sat al judeţului Covurlui, pe malul Prutului, la 5 km de reședința comunală și la 76 km de la Galați”[313].

VADU CĂLUGĂRESC

(comună în judeţul Vaslui).

1447, februarie 11: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Moldoviţa, care primeşte uric pentru, „pe Prut, un iezer, anume Gemenele, şi cu toate gârlele sale, şi, la Chirgheci, o prisacă, anume prisaca lui Brumar, şi cu poiana. Şi, de asemenea… vama, jumătate din Vadul Călugăresc ”[314]. Hotarul, din veac.

VADU RAŞCOV

(sat pe Nistru, fost Raşcăuţi, apoi Raşcov, raionul Hotin, Ucraina).

1453, iunie 20: Întărit, în **20 iunie 1453**, de Alexandru voievod logofătului Mihail, care primeşte uric pentru „satele, în ţara noastră, în Moldova: un sat pe Bistriţa, anume Vânătorii noştri, care sunt mai jos de

---

[313] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 729

[314] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 272, pp. 385, 386

târgul de la Piatra lui Crăciun, pe care noi înşine i-am dat în schimb pentru satul lui, pentru Ciumăleşti, care sunt pe Siret. Şi, de asemenea, îi întărim satele lui şi vislujenia şi ocinile drepte pe care le are de la înaintaşii noştri: pe Răut, anume Procopeni, şi cu moară, şi Izbişcea, şi cu prisăcile care au ascultat şi ascultă de aceste sate, şi, mai jos pe Răut, la Fântâna Albă, unde sunt satele, şi, mai sus de cetatea noastră Hotin, un sat pe Nistru, **anume Raşcăuţi, pe care i-a cumpărat cu banii săi drepţi**, şi alt sat, lângă Sneatin, anume Gavrilăuţi, şi, mai sus de Budilcea, anume jumătate din Şirăuţi, pe care i-a cumpărat de la Şendrică. / Şi încă a venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri pan Petru Hudici şi fiul său, Iaţco, şi ginerele său, pan Şandro, şi au vândut un sat, care este pe Moldova, anume Verijani, toate trei cătunele, credinciosului nostru boier, pan Mihail logofăt, de bunăvoia lor, pentru o sută şi pentru 40 de zloţi… Şi, de asemenea, îi întărim satele lui drepte, pe care le-a cumpărat pe banii săi drepţi de la pan Oană Pâşco, şi de la soţia lui, sora lui Raicu, anume: curtea de jos a lui Neagoe, care este pe Siret, şi alt sat mai sus de curte, anume Părtănoşi, şi alte sate de cealaltă parte a Siretului, anume: Pobrata, şi Berindeeşti, şi Valea Seacă şi Heci, şi alt sat, lângă Cotnari, anume Giuleşti… Iar hotarul tuturor acestor sate să fie după toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[315].

1904: „**Vad-Raşcu**, târguşor în judeţul Soroca, aşezat pe malul Nistrului, centrul volostei cu acelaşi nume. Are 492 case, cu o populaţie de 5.244 suflete, din care aproape 3.000 evrei; biserică, şcoală de Zemstvo cu

---

[315] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 33, pp. 44-46

2 clase, poştă şi telegraf, şosea via Domulojeni, unde se uneşte cu şoseau Soroca-Gura Camenca. Centrul daraverilor comerciale, peste Nistru, cu Podolia”[316].

VADU ROŞCA

(„Seliştea lui Danău”, comuna Vulturu, Vrancea).

1493, octombrie 28: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod lui Danciul, fratelui său Dragotă, socrului Mălai şi lui Toma Bosioc, care cumpăraseră, cu 40 zloţi tătăreşti, de la fraţii Pătru Dănău, Grozav şi Măruşca, fiii lui Grozea Dănău, „ocina lor dreaptă, anume Seliştea lui Danău, unde au fost Lieştii, pe Putna”[317]. Hotarul, din veac.

1774, iunie: Satele **Călienii** şi **Vadu Roşcăi**, ţinutul Tecuciului, ocolul Bilieşti, după recensământul lui Rumeanţev[318], aveau **toată suma caselor 63**. Scădere rufeturi 11: 2 scutelnici, 1 bejenar, 1 vornic, 2 nevolnici, 1 vătăman, 4 văduve. Rămân birnici 52. / **Birnici**: Vasile Gorciul / Iftemii / Apostol Băbăliga / Ştefan, crâşmar / Grigori Popoiul / Constandin sin (fiu) Florii / Ioniţă. Olar / Petria, grecul / Toader Samoil / Eni Frâncul, ce a fost birnic în Hăneşti / Sandul, morar, ce a fost scutelnic dumisale paharnicul Ştefan Costandachi / Postolachi

316 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 221

317 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 137, pp. 263-265

318 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 542

Vidraşcu, tij (la fel) / Albul, tij, ce-a fost al paharnicului Costandachi / Neculaiu, morar, ce-a fost al spătarului Gheorghi Costandachi / Coman, morar, ce a fost a dumisale stolnicului Costandachi / Ioniţă, merticar, ce a fost scutenic lui Manolachi Costandachi / Dănilă, tij (la fel) / Ene Somoil / Negoiţă, merticar, ce a fost acutelnic al apătarului Costandachi / Radul Modran / Arion / Nechifor / Stan, brat (frate) Nechifor / Ion zet (ginere) Nechifor / Ivaşcu sin (fiu) Ion Dumbravă / Iordachi, holtei cu mamă / Ion, brat (frate) Ivaşcu / In (alt) Ivaşcu / Toma sin Ivaşcu / Mile zet Ivaşcu / Mihaiu nepot lui Ivaşcu / Constandin Tânjală / Coman / Nedelcu cu mamă / Radu, jugar / Hilimon / Ivan sin Călin / Iordachi Gorciul / Opria, văduvoiul / Nedelcu, cumnat Oprii / Vasile / Pascul, morar, ce a fost a dumisale spătarului Conachi / Petria, tij (la fel) / Chiriac, pâslar, tij / Radu, tij / Gheorghiţă, tij / Radu, cioban, ce a fost scutelnic mănăstirii lui Adam / Stoica, bejenar, tij / Ion, cioban, bejenar, tij / Ion, văcar, bejenar, tij / Badiul, ce a fost birnic la Vulturul / Stroia. // **Rufeturi**: Ion, bârsan, cu bejenia din car / Tănasă, vornic / Ioniţă Gorciul, nevolnic / Bârsan, nevolnic / Ion, vătăman / Ioana, văduvă / Stan, morar, scutelnic egumenului de Adam / Sandul, morar, tij / Maria, văduvă / Vasâlca, văduvă / Manasâia, văduvă.

VADU FURII

(Orhei, Moldova).

1669, aprilie 20: Aniţa, femeia lui Vlaşcă, feciorul lui Şuruna, şi soră-sa Mardaria, fetele Rucsandei, şi

Măria, nepoatele Bunii Dăncioae vând lui Apostol Durac fost serdar, drept 45 lei, „moşia de au avut de la moşul (bunicul) lor Danciul şi de la femeia lui Buna, din satul **Morozănii**, din partea Danciului şi a bunei, din a patra parte, trei părţi, şi din cumpărătura ce au avut Danciul şi Buna, ce se va alege din partea de jos, ce au avut cumpărătură moşii lor de la Părhuţoaia, şi cu vad de moară ce este la Vatici, în coada heleşteului Pituşcanului, care vad s-a chemat al moşului lor Paşcanul, aşijderi trei părţi… înaintea lui Isac din **Hulboca**, Gaşăar din **Puţântei**, Grăjdean ot **Isacova**, Floniţă Buhchlih din **Vadul Furii**, Grigore sin (fiu) Condrea ot **Lucaceuca**, Postolachi, Isac, Ţugul şi Constantin ot Morozăni”[319].

VADU ISAC

(pe Prut, ţinutul Grecenilor, Moldova).

1774, iunie 12: Satul **Vadul Isac**, ţinutul Grecenii, avea, după recensământul lui Rumeanţev[320]**, toată suma caselor: 110**. Scădere rufeturi 18: 2 preoți, 1 argat, 3 țigani, 12 văduve. Rămân birnici 92. / **Birnici:** Toma, vornic / Mihai, vătăman / Vasile a Ioanei / Enachi, beşliu / Enachi Stan / Gligori Enachi / Andrei Roibul / Grigore Lungul / Dumitru Căzacu / Constandin Flore / Lazor Pascul / Constantin, văcar / Ioniță Roiul / Echim Roiul /

---

319 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 117, pp. 123, 124

320 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 216, 217

Vasilachi Pascal / Ion Nazar / Toader Calin / Simion Hotnog / Iftimi Păpușică / Grigoriță Cărăiman / Ion Gant / Vasile Cazacu / Ion Coșăriul / Alicsandru Iovul / Gligore Frățilă / Ion Tighel / Alecsandru al lui popa / Ion, gălățan / Dumitru Iorga / Luca Toma / Vasilache Păvălache / Simion Cărăiman / Constantin Tălangă / Grigoriță Papuc / Chirilă Iorga / Dănăil Chirvase / Arion Jalobă / Apostul Jalobă / Toader Cârpăvechi / Apostul Tucmigiuc / Gligore Bălan / Mănăil Mălahi / Constantin Mălahi / Constantin Șeremet / Alicsandru a Paraschivii / Ștefan Tucmigiuc / Onică Tălchi / Isac Pricopi / Gligore Patrubani / Vasile Cârpăvechi / Gligore Ernul / Ion Năvălici / Albul lui Mihai / Tănase Nazar / Vicol Ernul / Toader Pricopii / Vasilache Doroftei / Macovei, rotar / Vasile, rotar / Ioniță Tănase / Ion Patrubani / Ifrim Bârlad / Iacomi Bugiac / Gavril Galt / Andronic fiul lui Ifrim / Flore Căzacu / Alecsandru Iordachi / Ion Ernul / Tănase Dician / Mane Bărbânță / Enachi Maimic / Ion, croitor / Vasile Gitcu / Timofti Gitcu / Andrei Cotețu / Ștefan Cuciuc / Iordachi Paraschiv / Ioniță Iordache / Ioniță Tighel / Alecsandru Mălahi / Toader, cojocar / Vasilache Todosă / Ioniță, muntean / Vasilachi Calin / Constantin Calin / Ioniță Curiman / Vasile Chirvase cel bătrân / Andrei Foca / Iordachi a Iordăchioai / Vasile a Căciunesii. // **Rufeturi:** Popa Tănase / Popa Maftei / Dumitru, sârbul, arnăut / Lazor, țigan dumisale visti-ernicului Ion Canta / Sandul, țigan dumisale vistiernicului Ion Canta / Constantin, țigan dumisale vistiernicului Ion Canta.

1904: „**Vadul lui Isac**, sat în judeţul Izmail, în valea Prutului, la sud de lungăreţul lac Manta. La sus trece Valul lui Traian de jos, care începe aproape de Prut.

Are 102 case, cu o populaţie de ţărani români; 96 cai, 224 vite mari cornute, 317 oi”[321].

VADU TURCULUI

(lângă Mândreşti, Vrancea).

1774, iunie 26: Satul **Vadul Turcului**, ţinutul Putnii, ocolul Milcovului de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[322], avea **toată suma caselor 26**. Scădere rufeturi 26: 3 scutelnici, 3 slujitori, 20 podari. / **Podari**: Negul Purice, podar la Valea Turcului / Dragomir, la fel / Gheorghe, cheptănar, la fel / Necula Boșcovici, la fel / Vasile sin (fiu) lui Băncilă / Vlad fiul lui Pârvul / Costantin Șchiopu / Radul, rotar / Vâlcu Moraru, rotar / Vasile fiul lui Lupul / Postolache frate lui Vasile / Grigori Grăjdan / Gheorghiță fiul lui Alecsă / Ion Ciuhuș din Zăton / Crăciun fiul lui Ion Copaci de acolo / Toader Cucul de acolo / Costantin Ciuhuș de acolo / Albul, cârciumar de acolo / Toader Blândă din Rădulești / Crivăț fiul lui Mutul de acolo. // **Rufeturi:** Chiriac, căldărar, slujitor / Sandul, stegar, slujitor / Radul, morar, scutelnic porușnicului Stamati / Ioniță Crangă, la fel scutelnic / Dumitrașco Răfeiu, la fel scutelnic / Grigori zet (ginere) lui Isoas, slujitor.

---

321 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 221

322 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 331

VADURILE

(Poliţeni şi Deviceni, acum Vadurile,
comuna Iana, Vaslui).

1495, ianuarie 17: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Nica şi Sava, fiii lui Giurgea, şi verilor lor Gavril, Ion, Eremia şi Băla, fiii lui Ioanăş, şi verii Micul şi Fedca, fiii lui Ştefan, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, satul pe Tutova, anume Poliţenii, unde a fost Vlaşin, şi, mai sus, seliştea lui Toma". Gavril şi Magda, „fiii lui Miclăuş, şi nepoţii lor de soră, Sava, One, şi Stana, fiii Neagăi… au vândut ocina lor dreaptă din uricul tatălui lor Miclăuş, a şasea parte din satul Poliţenii pe Tutova, unde a fost Vlaşin, şi, mai sus, de asemenea partea lor, a şasea parte din seliştea lui Toma. Şi au vândut slugilor noastre Nica şi Sava, fiii lui Giurgea, şi verilor lor, Gavril, Ion, Eremia şi lor Băla, fiii lui Ioanăş, şi verilor lor Micul şi Fedca, fiii lui Şteful, pentru 55 de zloţi tătăreşti… Iar hotarul acelui sat mai sus scris, anume Poliţenii, pe Tutova, unde a fost Vlaşin, şi, mai sus, al acelei selişti a lui Toma, să le fie lor din toate părţile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac. Şi iarăşi hotarul acestei a şasea părţi de sat din Poliţeni, pe Tutova, unde a fost Vlaşin, şi, mai sus, de asemenea a şasea parte din seliştea lui Toma, să le fie din tot hotarul a şasea parte, şi, dinspre

alte părţi, după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac"[323].

1558, aprilie 16: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod lui Lazor pitarul, care cumpără, cu 700 de galbeni tătăreşti, de la Vascan, Mariica, Marina şi Neacşa, copiii lui Dragotă Teleagă, şi de la nepoţii ei de soră Toader şi Lazăr, feciorii Mariicăi, nepoţii lui Dragoş Teleagă, „un sat anume **Ceucanii**, dintr-o selişte, anume **Deviceanii** (în acelaşi ispisoc, numit şi **Divicea** – n. n.), din opt părţi, şapte părţi şi cu moară pe Tutova"[324].

1623, august 18: „Adică eu, Nicoară, adică mărturisesc cu acest zapis al meu cum am luat un cal şi două vaci de la dumneaei, de la jupâneasa Todosiia, de la vorniceasa cea mare, de la jupâneasa dumisale vornicului lui Nicoară. Şi am zălogit jumătate de sat de Deviceni, până mă voi tocmi cu dumnealui, cu vornicul Sămion Plătică"[325].

1624, martie 26: Întărit de Radul Mihnea voievod marelui vornic de Ţara de Sus Necoară, care obţine uric pentru „jumătate din tot satul **Divicea** (Deviceni, azi Vadurile, lângă Poliţeni, Vaslui) din ţinutul Tutova, pe care l-a cumpărat de la Necoară fost spătar, pentru tot satul **Ceucani** (Ciocani, Vaslui) din acel ţinut, cu loc de iazuri şi vaduri de moară pe râul Tutova şi cu vii şi cu case, cumpărat tot de la Necoară spătar şi de la fiii lui pentru 350 taleri bătuţi"; / „satul **Corjouţii** (Corjeuţi,

---

[323] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 169, pp. 307, 308

[324] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 14, pp. 27-26

[325] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 108, pp. 155, 156

raionul Edineţ. Moldova) din ţinutul Hotin, pe care el l-a luat de la Zaliţchi, pentru 300 ughi roşii şi pentru alte averi şi haine”; / „un vad de moară la gârla Putnei de Jos, la satul **Purceleşti** (Putna, comuna Boloteşti, Vrancea), care este în ţinutul Putna şi l-a cumpărat de la Văscan şi **Ţigăneşti** (lângă Putna, comuna Boloteşti, Vrancea) şi de la Costachi, diac din **Şendreşti** (lângă Făurei, Vrancea), şi de la Scânteie din Purceleşti, şi de la Nistor din **Bătineşti** (comuna Tifeşti, Vrancea), pentru 70 de taleri bătuţi”; / „un loc de prisacă din satul **Rătceşti** (azi Viişoara, comuna Todireşti, Vaslui) din ţinutul Vaslui, cu grădini împrejurul prisăcii, însă cât poate un om să azvârle din mijlocul prisăcii cu toporul în toate părţile, cumpărat de la Vasile Huhulea, pentru 35 taleri bătuţi”; / „o parte de ocină din satul **Cajva** (Cajba, raionul Glodeni, Moldova), în ţinutul Iaşi, şi iarăşi o parte de ocină din satul **Munteni**, care îi sunt dreaptă moştenire, şi altă parte din acelaşi sat Munteni, care se numeşte **Scutaşi** (pe Siret, Neamţ), pe Siret, în ţinutul Neamţ, a treia parte din a şasea parte”; / „un loc de prisacă în satul **Podeni** (sat, Vaslui), în ţinutul Vaslui, pe râul Bârlad”[326].

1632, august 20: Zapisul foştilor vornici Ionaşco Avram şi Ursu Vartic. Andriu stolnicel şi Andoni spătărel din **Poliţeni** (azi Vadurile, contopit cu Hălăreşti, comuna Iana, Vaslui), Ionaşco Bâtcovici diacul, Toader sluga lui Iordachi vistiernicul, Ionaşco Dinga, Ionaşco Zupcu, Gavriţa şi Constantin din târgul **Bârlad**, prin care mărturisesc cum au venit înaintea lor Neculai şi Dochia, feciorii lui Ursu Bălţatul „şi au vândut moşie din sat de **Dragsini** (azi Drăxeni, comuna Ghergheşti, Vaslui), a

[326] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 183, pp. 248-251

vândut Neculai partea fraţilor săi Gligorie şi Toader, şi Dochia a vândut partea sa; însă partea lui Gligorie o au vândut Neculai însuşi, iar partea lui Toader o au vândut cu soru-sa, cu Dochia, pentru că le-a vândut Toader partea lor din **Lehăceni** (azi Lehancea, comuna Podu Turcului, Bacău). Şi acele trei părţi s-au vândut câte a cincea parte din jumătate de sat şi le-au vândut lui Iftemie şi femeii sale Todosiei, drept 90 zloţi bătuţi bani gata”[327].

1632, septembrie 1: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fostului postelnicel Apostol, care primeşte uric „pe un vad de moară ce este pe apa Tutovei, la **Poliţăni**, după zapisul de cumpărătură de la Dumitraşcu, fecior lui Pavăl, şi alţii”[328].

1638, aprilie 20: Necolai şi Dochia, fiii lui Ursu Bălţatu ce a fost pitar, vând soţilor Iftimie şi Todosia, drept 90 de zloţi bătuţi, „a lor dreaptă ocină şi moşie din sat din **Dragseni** (Draxini, comuna Gherghеşti, Vaslui)… 3 părţi a câte a cincea parte din jumătate de sat”, inclusiv părţile fraţilor lor Grigore şi Nicolae, în compensaţie, de faţă fiind Ionaşco Avram şi Ursul Vartic ce au fost vornici, Andrei stolnic şi Andonie spătar din **Poliţeni** (azi Vadurile, comuna Iana, Vaslui), Ionaşco Vâscovici diacul, Toader sluga lui Iordache vistiernicul, şi Ionaşco Dinga din **Bârlad**, „Ionaşco Zupcu, Gavriţa şi Constantin de acolo, din târg”[329].

---

[327] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 179, p. 230

[328] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 194, p. 251

[329] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 326, p. 321

1638, mai 10: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Iftimie vătah, care cumpără, cu 45 ughi (ducaţi ungureşti), conform unui zapis de mărturie de la Ursu Vartic vornic, Pană şoltuz din târgul **Iaşi**, Gheorghe de **Bârgăoani** (comuna Bârgăoani, Neamţ), Macsin şi Onciul din **Prăjeşti** (comuna Traian, Bacău), de la Maftei, fiul lui Stonian din **Găneşti** (înglobat în oraşul Târgu Frumos, Iaşi), „a patra parte din satul **Dracsini** (Draxini, comuna Ghergheşti, Vaslui), cu tot venitul, şi din iazuri, ce se va alege”; / de la Iuraşco, fiul popii Gavril din **Găneşti**, conform zapisului de la Ursul din **Sireţăl** (comuna Sireţel, Iaşi), Statie negustor din târgul Iaşi, Gheorghe Boţul, Gavril Siminicianul, Ionaşco Bălici vătah, Ştefan Benchea şi mulţi alţii, cu „un cal bun şi o iapă bună şi un caragiu, preţuiţi la 40 ughi… a patra parte, tot din acel sat Dracsini, cu tot venitul şi cu parte din iazuri şi curătură şi cu loc de prisacă”; / de la Neculae, fiul lui Bălţatu fost pisar, cu 90 de zloţi bătuţu, conform zapisului de la Iuraşco Avram fost vornic, Ursu Vartic vornic, Andrei stolnicel şi Andonie din **Poliţeni** (Vadurile, comuna Iana, Vaslui), Ionaşco Bâtcovici, Ionaşco Zupcu, Gavriţa şi Constantin, „ocina fraţilor săi Gligorie şi Toader, ce se va alege din acest sat Dracsini, pentru că au vândut Toader şi Gligorie partea lui din **Lehăceni** (Lehancea, comuna Podul Turcului, Bacău)”[330].

---

[330] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 348, pp. 342-344

VADURILE

(lângă Pângăraţi, Neamţ).

1774, iunie: Satul **Vadurile** ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[331], avea **toată suma caselor 63**. Scădere rufeturi 11: 1 popă, 7 văduve, 3 case pustii. Rămân birnici 30. / **Birnici:** Costantin Ciorobâtcă / Gheorghe nepot Drugăi / Ioniţă, topolician / Iftimi, ciobotar / Ion Păscălinoi / Ion Traistă / One, ungurian / Ioniţă, cojocar / Toader Drugă / Gavril Cosoi / Neculai, cojocar / Dumitru Vicol / Ion Sârmă / Ion Olainiş / Radu, tălmaci / Macsin Guşet / Iftimii, săcui / Simeon / Neculai, cojocar / Toader Crăciun / Ion Guşet / Petre Cotfas / Sandu Cocul / Gafril Cotfas / Vasile Dobre / Ion Croce / Macovei Ţifoi / Lupul Ţifoi / Simeon Ţifoi / Andrieş Tărşitul. // **Rufeturi:** Popa Miron / Nastasia, văduvă / Iliana / Sanda / Ioana / Paraschiva / Gafiţa / Aniţa. // **3 case pustii**.

1902: „**Vadurile**, comună rurală în judeţul Neamţ, plasa Piatra-Muntele, formată din cătunele: Tarcăul, Oanţul, Vadurile, Agârcia, Găbureşti, Malicia, Niţeni, Podorăni, Prelunca şi Secul, cu o populaţie de 1.281 suflete. Imașul are o întindere de 341 hectare şi nutreşte 3.058 capete de vite. Locuitorii, pe lângă agricultură, se ocupă foarte mult cu plugăria. Are 1 biserică, deservită de un preot şi un dascăl; o şcoală; 1 piuă pentru făcutul suc-

[331] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 55, 56

manelor; mori de apă. / **Vadurile**, sat, reşedinţa comunei Vadurile, situat pe dreapta râului Bistriţa, la 9,5 km de oraşul Piatra, cu o populaţie de 427 suflete, 1 biserică, o şcoală, 1 piuă”[332].

VÂLCĂNEŞTI

(Lăpuşna, Moldova).

1682, noiembrie 23: Ion, feciorul lui Chirvase Munteanul din **Vâlcăneşti**, vinde fratelui său Stan, „drept o iapă ce mi-a dat… a mea vie cu pomi, cu toţi ce sunt la vie… dinaintea lui Iliţa ot Vălcăneşti, Aftenie Bracic… şi eu, Gligori, am scris zapisul”[333].

1732, septembrie 19: Porunca dată de Grigore Ghica voievod serdarului Lupul Gheuca, după ce i s-a „jeluit Apostol Bulboacă din **Nisporeani**, de la ţinutul Lăpuşnei, pe Andrei Bânzar şi pe Simion, nepoţii lui Iliţă, pe Vasile Căpeciu şi pe Alexandru a lui Toader Muntianului, zicând că a avut 40 de stupi, cu roi, cu tot, la **Vâlcăneşti**, ştiindu-se că au şi ei moşie acolo, iar aceştia s-au sculat, fără de judecată, şi i-au luat 3 stupi de a zecea, din 40. / Deci să iei dumneata seama cu bună dreptate şi de se va afla că are moşie acolo şi-a fi moşie nehotărâtă, să-i împlineşti stupii… iar de-or dovedi ei că n-are moşie, pentru ca să-i ia trei stupi din 40, obiceiul

---

[332] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 702

[333] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 112, pp. 134, 135

este să ia din 50 stupi unul, iar nu mai mulţi”[334].

1743, iulie 24: Apostol Bolbocă, Ursul, Trhina mama lui Ursul, Onică sin (fiu) Truhinei şi Paraschiva, fata Truhinei, încredinţează zapisul lor lui Ştefan Brah, Andrei Bânzar, Tănase nepot lui Stan, David nepot tij (la fel) lui Stan, Vasile Chipeci, fiului Neculii Ion, Mihăilă zet (ginere) Homi, şi lui Ifrim nepot Canşii sin (fiu) Petraşcu, în care mărturisesc „pentru o moşie, anume **Vâlcăneştii** de ţinutul Eşului, că având noi multă pricină pentru acea moşie şi dându-i în judecată, să jure, din trei bătrâni, trei oameni… au mers Andrei Bânzar bătrân din Chirvas, Tănase din Capşe şi Constantin din Homă la sfânta biserică şi au jurat precum pe noi nu ne-au ştiut moşneni în Vâlcăneşti, nici au auzit de nimeni, dar noi, văzând că au jurat şi ne-au dat afară din moşie, şi noi neştiind la ce bătrân om merge, am făcut acest zapis al nostru, la mâinile dumnealor, ca să le dăm tot ce am luat dintr-acea moşie şi să nu ne mai aculesăm de acea moşie în veci… iar pentru nişte pomi, ce i-am fost pus eu pe acea moşie şi neavând să le întorc cheltuiala, i-am dat lor pentru cheltuială, şi la această tocmeală s-au întâmplat nemesnicul Constantin Pârţac, Constantin Fărămă, David Ţarină, Mihălache vornic sin (fiu) Adam, Simion Vraghi, Vişan sin Deliţă, Gheorghe Berehoi, popa Dumitraşcu din Păniceşti şi eu, Ştefan, am scris zapisul cu zisa lor, să se ştie”[335].

---

[334] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 146, p. 169

[335] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 158, p. 186

VÂLCANI

(lângă Boţeşti, comuna Boţeşti, Vaslui).

1640, decembrie 15: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Dumitraşco Burghelea, în baza zapisului de mărturie de la Stratul protopopul, Mitrul şi Dumitraşcu din **Gugeşti** (comuna Boţeşti, Vaslui), Mărdarie de **Horgeşti** (comuna Bogdana, Vaslui), Şoropul de **Mândreşti** (comuna Boţeşti, Vaslui), Ionaşco din **Tăoşti** (înglobat în Bălţaţi, comuna Tătărăni, Vaslui) şi de la Bosiiuc căpitanul, în care scrie că „a venit înaintea lor Sora Rotăriţa, fata lui Crăciun şi a vândut a ei dreaptă moşie din satul **Tăoşti**, din satul **Găneşti** (comuna Boţeşti, Vaslui) şi din satul **Ghibarţu** (comuna Boţeşti, Vaslui), câtă se va alege, lui Dumitraşcu Burghele, drept 70 de lei bătuţi. / Aşijderi, a cumpărat Dumitraşcu Burghele de la Procopie, Gligorie şi Măriia, feciorii Ştefăniei, nepoţii lui Hărăţ… toată partea lor din satul **Mândreşti**, drept un cal şi 15 lei”, şi tot de la Sora Rotăriţa, fata lui Crăciun, a primit danie, „drept sufletul său, o parte de ocină din satul **Vâlcani** (lângă Boţeşti, comuna Boţeşti, Vaslui), cât se va alege partea ei”[336].

---

[336] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 498, pp. 484, 485

VÂLCANI

(comuna Năruja, Vrancea).

1702, **aprilie 15**: Neculai Vâlcan şi feciorii lui Ion şi Tănasie, din Ţara Românească, încredinţează zapisul lor „la mâinile răzeşilor din satul **Năruja**, anume Stroe, Chiril, Crăstienu şi Dalicăi, ca să fie de mare credinţă, precum se ştie că, venind noi de la Ţara Românească, ne-am făcut două bordeie pe moşiile dumnealor, la Chee, în Simion, în vătaştina veche, şi, alcătuindu-ne, ne-am aşezat ca să dăm pe an câte 3 lei bătuţi şi pe câte secături şi curături vom face să plătim câte 60 de parale pe an". Martori la înfiinţarea cătunului **Vâlcani**: „Ursu Gege (Giagia), Toder Danţăş, Ion Spânu, Mihai Muscovce, Ion Bodescu"[337].

VÂLCELE

(lângă Găureni, azi Vâlcele, Iaşi).

1545, aprilie 4: Întărit de Petru (Rareş) voievod Măricăi, cneaghinei lui Bran, şi surorii ei Mărina, cneaghina lui Petriman, fetele Nastei, nepoata Maruşcăi, strănepoatele lui Coste Stravici şi Giurgea Stravici, care pri-

[337] Sava, Aurel V, *Documente Putnene,* I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 86, p. 57

mesc ispisoc pentru „dreptele urice şi privilegii ce-au avut străbunii lor… satele **Criveşti, Hotceşti, Răvăcani** şi **Găureni**… din privilegiul lor de împărţeală”[338].

1581, mai 8: Întărit de Iancul voievod nepoţilor Măricăi, cneaghinei lui Bran, şi surorii ei Mărina, cneaghina lui Petriman, fetele Nastei, nepoata Maruşcăi, strănepoatele lui Coste Stravici şi Giurgea Stravici, care primesc ispisoc pentru „ocinile lor drepte şi moşii din privilegiul de danie ce au avut străbunii lor Coste Stravici şi Giurgea Stravici de la Alexandru voievod… satele **Criveşti, Hotceşti, Găurenii** şi jumătate din **Răvăcanii, Pietrişul, Hăsnăşanii** şi din **Chiceră**”[339].

1618, mai 15: Întărit de Radul voievod lui Arsănie Nebojatco uricarul, feciorul lui Dumitru, nepot lui Gavril Nebojatco, strănepot lui Macsin şi prea-strănepot lui Ion Pribag, drept „a lui dreaptă ocină şi moşie, sat întreg **Vlădeni**… / după aceea a venit Gavril fost stolnic şi a făcut schimb cu Nebojatco uricar, şi a dat el lui Nebojatco a sa ocină şi schimbătură trei părţi întregi din satul **Găurenii**, ce este sub Turie, şi din cealaltă a patra parte, o a treia parte şi cu loc de heleşteu pe pârâul Găureana, şi cu hotar până în Jijia cea veche, ce este în ţinutul Iaşului, ce i-a fost lui schimbătură cu Anastasie mitropolitul, pentru un sat **Buninţi** (Mihoveni) din ţinutul Sucevei, iar lui Anastasie mitropolit i-a fost schimbătură cu Coste Băcioc paharnic, pentru o jumătate de sat **Marcovăţ** (pe Prut şi Racovăţ, lângă Bradragi[340], raionul Râşcani, Mol-

---

338 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, pp. 102, 103

339 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 103

340 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 153

dova), ce este în ţinutul Hotinului, iar lui Băcioc i-au fost dreaptă cumpărătură acele trei părţi din Găureni, şi din a patra parte, o a treia parte, şi apoi i s-a venit lui acea jumătate de sat Marcovăţ, în locul Găurenilor; / iar Nebojatco uricarul i-a dat lui Gavril stolnicul loc pentru loc, o moşie pe Prut (numele şters), cu 25 vecini, ce sunt în ţunutul Iaşului, iar în Găureni n-au fost vecini, că i-a luat în Vlădeni, fiindcă li se împreună hotarele, atâta numai le desparte Jijia cea veche, acolo unde se cheamă Poduşca”[341].

1624, aprilie 5: Zapis de mărturie a Măgdălinei, preoteasa din **Pereni** (Perieni, Iaşi), a feciorilor ei Constantin şi Vasile, şi a lui Arvasie Hoşmăndioie, cu feciorii lui Nastasie şi cu Acsinie”, prin care mărturisesc „cum a căzut un cal a dumisale, al lui Dumitraşcu diacul, feciorul şetrarului, întru grupa noastră şi n-am avut cu ce-l plăti, că l-au biciuluit oameni buni drept 25 de lei. / Deci noi, de a noastră bunăvoie, de nimeni nevoiţi, nici asupriţi, am dat a noastră dreaptă ocină şi moşie din sat den Pereni, ce este în ţinutul Ieşilor, pe Turie, din a cincea parte din tot satul, a treia parte, cu tot venitul, în tot locul şi ne-a mai dat Dumitraşcu şi 7 lei bani gata. Deci noi i-am dat ca să-i fie lui şi feciorilor lui şi a cui se va alege din sămânţa lui, în veci; şi nimeni dintru sămânţa noastră să n-aibă a se amesteca, în veci. / Şi la această tocmeală a noastră au fost popa Toader de **Stâlpeni** (lângă Găureni, azi Vâlcele, Iaşi), şi Pavăl ce-a fost pârcălab, şi Barna de **Zaboloteni** (pe Prut, Iaşi), Calapod aprod de **Rusi** (pe Siret, Suceava), şi Tiron diacul de Stâlpeni, şi Necufor Machidun

[341] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 248-251

pitar de Zaboloteni, şi Gavril Ciurlic de **Trifeşti** (pe Prut, Iaşi) şi mulţi oameni buni megieşi”[342].

1637, mai 6: Pâră la Domnie între Dumitru Buhuş vistier cu Iordache vistier „pentru nişte sate ce au avut socrii lor, Coste şi Ilie Băcoic, împreună, zicând Buhuş cum a uricit Coste Băcioc şi ocinile şi ocinile lui Ilie Băcioc, socrul lui Buhuş; Iordache l-a pârât pe Buhuş pentru o parte de sat **Costeşti** (comuna Dumitroaia, raionul Râşcani, Moldova), în ţinutul Hotinului, ce a zis că este al amândurora, dar Buhuşi s-a uricit numai pe numele său; iar Buhuş a dat seamă că ţine acea parte singur, cum a ţinut-o şi socru-său Ilie Băcioc, pentru o parte din **Carlăcău** (raionul Briceni, Moldova), din ţinutul Hotinului şi pentru altă parte din **Găureni** (numit şi Vâlcele, comuna Vlădeni, Iaşi), din ţinutul Eşii, ce a ţinut Coste Băcioc”[343].

VÂLCEŞTI

(satul Bucecea, Botoşani).

1626, mai 19: Miron Barnovschi scuteşte de dări şi de slujbe, în afară de darea împărătească, satul mănăstirii Galata „anume **Vâlceşti** (satul Bucecea, Botoşani), ce este în ţinutul Sucevei, pe Siret”[344].

---

[342] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 191, p. 264, 265
[343] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 89, p. 90
[344] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 67, pp. 84-86

1634, februarie 13: Întărit de Moise Movilă voievod mănăstirii Galata, care primeşte uric pentru „un sat, anume **Vâlceştii**, ce este în ţinutul Sucevei, pe Siret, cumpărat pe bani gata de la Petru voievod”[345].

VÂLCEŞTI

(lângă Baloteşti, comuna Boloteşti, Vrancea).

1632, ianuarie 16: Zapisul feciorilor lui Nădăbaico, Eremiia, Dumitraşco şi Todosia, prin care mărturisesc cum au „vândut două vaduri de mori la Putna, în gârla de jos, la sat **Vâlceşti**” mănăstirii Bisericani, „drept 120 de taleri bani buni”[346].

1637, septembrie 1: Fraţii Irimia, Dumitraşco şi Tudosiia, feciorii lui Năbădaico, vând „două vaduri de moară, însă vadurile din sat din **Vâlceşti** (comuna Boloteşti, Vrancea)… şi jumătate de hotar, drept galbeni 30. Iar cealaltă jumătate de hotar l-am dat sfintei mănăstiri la Băsăricanii, pentru sufletele părinţilor noştri, pe nume Lazar şi Nastasiia, să ne scrie la pomelnicul cel mare şi să facă pamente la anul, să ne pomenească până va fi sfânta mănăstire. Şi această tocmeală am făcut-o dinaintea lui Vasile Banul vistiernic ot Cârligărură, Vărtic, Iuraşco şi Crăciun Pătraşco ot **Sascoţ** (Sascut, comuna Sascut, Bacău), Simion sin (fiul lui) Irimia ot **Cucora**, Vasile,

---

[345] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 54, pp. 57-59

[346] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 4, pp. 4, 5

feciorul Condri şi Tofan, feciorullui Buciumaş din **Drăguşeni** (comuna Şcheia, Vaslui), Mihăilă şi Buzincî ot **Buciumi** (comuna Valea Ursului, Neamţ), feciorul lui Buciumaş Gavrilă ot **Orbeni** (comuna Orbeni, Bacău), Dumbravă ot **Floreşti** (comuna Huruieşti, Bacău) vătaf şi fiul lui Sanfirici, Maftei ot **Grozeşti** (Oituz, comuna Oituz, Bacău), popa Tudor şi Toder Giana ot **Sucmezeu** (înglobat în Movila, comuna Corbasca, Bacău), Dumitraşco Buga ot **Petreşti** (comuna Blăgeşti, Bacău)"[347].

1638, aprilie 11: Zapis de mărturie de la starostele de Putna Tănasă şi de la egumenul mănăstirii Berzunţi Athanasie despre cum „au socotit nişte părţi de ocină, cu două vaduri de moară, ce le-au cumpărat călugării de la Irimia, feciorul lui Năbădaico ce a fost vornic… şi au aflat două vaduri de moară şi 12 pământuri de frunte în sat la **Vălceşti** (Vâlceşti, comuna Boloteşti, Vrancea), stâlpite cu pietre de către Barbălată, ce a fost staroste de Putna… şi un pământ de frunte în **Româneşti** (Româneşti, comuna Nestoreşti, Vrancea), ce l-au cumpărat călugării de la Cristina, Ilii şi Andronic"[348].

1639, aprilie 11: Întărit de Vasile Lupu voievod călugărilor de la mănăstirea Bisericani, care cumpără, cu 120 zloţi ungureşti, cum o confirmă zapisul de mărturie de la Vartic, Iuraşco, Crăciun şi Pătraşco din **Sascut** (comuna Sascut, Bacău), Simion, fiul lui Armiia din **Cucova** (comuna Valea Seacă, Bacău), Vasile din **Drăguşeni** (comuna Parava, Bacău), Tufan Buciumaş, Buzinschi şi Mihăilă din **Buciumi** (Buciumii Precistei,

---

[347] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 169, p. 158

[348] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 315, p. 309

înglobat în Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău), Gavril din **Orbeni** (lângă Focşani, înglobat în Focşani, Vrancea), Dumbravă şi fiul său Sanfirici din **Floreşti** (comuna Valea Seacă, Bacău), Maftei din **Grozăşti** (Grozeşti, azi Oituz, comuna Oituz, Bacău), popa Tudor şi Toader Din **Sucmeziu** (înglobat în Marvila, comuna Corbasca, Bacău), Dumitraşco Buga din **Petreşti** (comuna Vânători, Vrancea), de la Erimiia, Dumitraşco şi Tudosiia, fiii lui Nădăbaico… două vaduri de moară, care sunt pe Gârla Putnei, în hotarul satului **Vâlceşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), şi cu jumătate de hotar din acelaşi sat loc de folosinţă”[349].

VÂLCOVICEŞTI

(în hotar cu Cordăreni şi Vineţeşti,
comuna Olteneşti, Vaslui).

1638, martie 16: Dainia şi cu femeia lui Nastasia, fata lui Crăciun, dăruieşte jitnicerului Caracaş „ocina din **Vâlcoviceşti** (în hotar cu Cordăreni şi Vineţeşti, comuna Olteneşti, Vaslui), ce se va alege, dinainte popii Irimii, egumenului Ionaşco, dascălului Gligorcea, Murgoci, Ghervasie şi Vasile Dăşcovanul din Vâlcoviceşti”[350].

1638, martie 16: Anghelina, fata Dochiei, nepoata lui Lazar, vinde jitnicerului Caracaş, drept 16 zloţi „par-

[349] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 98, pp. 105, 106
[350] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 280, p. 272

tea sa de ocină din **Cordeni** (Cordăreni, comuna Olteneşti, Vaslui), ce se hotărăşte cu **Vâlcoviceşti** (în hotar cu Cordăreni şi Vineţeşti, comuna Olteneşti, Vaslui), partea de sus, din trei bătrâni ce sunt, dintr-un bătrân a treia parte, partea de sus… dinaintea lui Danea, Gheorghe, Prajea, Ionaşco, Andrea din Vâlcoviceşti”[351].

1639, mai 11: Dumitraşco, feciorul Buscăi, nepotul Bogzei logofătului, mărturiseşte că a „luat de la jicnicerul Caracaş 3 galbeni şi am pus la dumnealui zălog partea mea de ocină din satul **Cordeni** (sau Cordăreni, lângă Vineţeşti, comuna Olteneşti, Vaslui), ce se hotărăşte cu **Vâlcoviceştii**, până îmi voi împărţi ocinile cu fraţii. Iar dacă ne vom împărţi, eu voi vinde de tot partea mea domniei sale… Şi când am luat aceşti 3 ughi a fost de faţă vărul meu Lupul Bogza”[352].

1670: Scrisoarea trimisului domnesc Constantin Cărăcaş sulger despre alegerea unor părţi de moşie ale lui Zatic, feciorul lui Costân Potlog, „ce au fost cumpărate de moşul (bunicul) său Ion Potlog, ce a fost logofăt, din satul **Părtănoşi**, în ţinutul Vasluiului”, în prezenţa unor „megieşi de primprejur, anume popa Gligorie şi Praja ot **Vâlcoviceşti**, Trofin Burghele din **Orzăşti**, Tănacul şi Echim din **Băneşti**, Moisăi şi Toader, feciorii Popiţii din **Cordeni**, împreună cu răzeşii din Părtănoşi, anume Vasile feciorul Moisăi, Gheorghe Căldare, Pavăl feciorul popii Andronic, Gheorghiţă ginerele Ursoaei, Vasile şi Margine – feciorii Ursoaei, Gheorghe feciorul lui Drăgan… / şi au mers şi au ales toate părţile care au fost cumpărate de Ion

---

[351] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 281, pp. 272, 273

[352] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 129, pp. 142, 143

Potlog şi am făcut şi semne… din vatra satului, drept capul satului din sus, până în ţintirimul bisericii; aşijderi şi din iaz încă s-a dat să-şi iezească un iaz, unde a făcut moşul său Ion Potlog logofătul”[353].

1695, aprilie 14: Gheorghe, feciorul lui Apostol Cehan, şi feciorii lui Vasile şi Ion vând lui Gheorghe Grec, călăraş de Ţarigrad, pentru 83 lei, „moşia ce avem la ţinutul Vasluiului, din satul **Cocoşăre** ce se cheamă acum **Chetreşte** (Petreşti), din jumătate de sat, partea din sus, a treia parte, ce o am cumpărătură de tată-meu Apostol Cehan de la Burghelea, Simion şi Drăguţa, feciorii lui Gheorghe din **Vâlcoviceşti** şi seminţia lor Bilava, Măria şi Chirbasia, nepoţiii Prajii, Bălaşco şi Măria, feciorii lui Părpale, nepoţi Praţii, toţi nepoţi Sorei şi Măgdălinei, strănepoţi lui Stan şi Oană Petrescul. / Osebit i-am mai vândut, tot din partea de sus din **Petreşti**, din a treia parte, jumătate, cumpărătura tatălui meu de la Andoni şi cu nepoţii săi, de la Vasile cu fraţii săi, de la Toader şi Apostu, feciorii lui Ion, toţi nepoţi lui Vasile, strănepoţi lui Stan şi Oanei Petrescul; / tij (la fel) i-am mai vândut, din a treia parte de sus din Petreşti, iarăşi jumătate, cumpărătură de la Vasile Odărne, feciorul lui Gheorghe, şi nepoţii săi, strănepoţi lui Stan şi Oanei Petrescul… / părţi de moşie ce sunt hotărâte şi stâlpite, şi din sus îşi dau coaste cu moşia Răidueştii, iar pe din jos merge hotarul de la deal de fântână şi pe la deal de casa lui Sărghii şi ia drum la deal, pe din sus de clinii dinspre apus, iar dinspre răsărit, la mijlocul şesului, este hotarul la capătul podului lui Motăş şi merge până în zarea

[353] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 278, pp. 225, 226

dealului dinspre Bălteni, în capul rediului”[354].

VÂLCOVICEŞTI

(lângă Mânjeşti, comuna Muntenii de Jos, Vaslui).

1640: Dănil şi femeia lui Nastasia, fata lui Crăciun, dăruiesc jitnicerului Caracaş, „ruda noastră… să fie drept sufletul părinţilor noştri… a noastră moşie din **Vâlcoviceşti** (lângă Mânjeşti, comuna Muntenii de Jos, Vaslui), ce se va alege… dinaintea popii Irimiia, Ionaşco egumenul, dascălul Glogorie, Murcoci, Ghervasie, Vasile Dăşovanul din Vâlcoviceşti”[355].

VALEA GLODULUI

(pe Şomuz, Fălticeni, Suceava).

Împărţită între mănăstirile Bistriţa şi Neamţ, cum se poate deduce din uricele ulterioare, întinsa moşie Valea Glodului este menţionată, pentru prima dată, printr-o veche vatră de sat, cea a Dragomireştilor, de pe Şomuzul Mocirlos, în **11 martie 1446**, când Ștefan Voievod,

[354] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 231, 232

[355] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 276, p. 273

fiul lui Alexandru cel Bun, da „carte mănăstirii noastre Neamț, unde este hramul sfânta Înălțare a Domnului”, câteva „sate mănăstirești”, aflate în posesia mănăstirii, printre acestea se număra și „Dragomirești, pe Șumuz”[356], din componența moșiei Valea Glodului.

1454, decembrie 8: Petru Aron Voievod întărește mănăstirii Neamț, cu scutiri față de domnie, deci cu dări doar către călugări, satele întărite anterior de Ștefan Voievod[357].

1584, octombrie 19: „Cartea domnului Petru Voievod, din 7093 (1584), octombrie 19, întăritoare mănăstirii Bistriţa să oprească pe egumenul de Râşca de a face iaz pe moşia Osoiul, de la ţinutul Sucevei”[358].

1878, martie: „Ministerul exprimă via sa mulţumire persoanelor din judeţul Suceava cari au mai oferit încă suma de lei 2.293, bani 55, pentru cumpărare de arme, iar spre completarea mulţumirilor înserate în *Monitorul oficial*, se publică, mai la vale, lista generală de subscripţii, pentru întreaga sumă de lei 18.073, bani 74 , adunată în judeţul Suceava pentru cumpărare de arme: De la comuna **Valea Glodului**, după lista No. 61, lei 140, bani 65. / De la Dl G. Greceanu, după lista No. 111, lei 260, din care lei 214 în numerar şi lei 46 în chitanţe de rechiziţii”[359].

1878, mai: Prefectura judeţului Suceava: „Toate autorităţile sunt rugate a lua măsuri ca să pună mâna pe

---

[356] AȘSP, *Documenta Roumaniae Historica, A. Moldova,* volumul I, București 1975, doc. 266, p. 377

[357] AȘSP, *Documenta Roumaniae Historica, A. Moldova,* volumul II, București 1976, doc. 44, p. 62

[358] Ghibănescu, Gh., *Surete şi Izvoade*, Volumul XIX, Iaşi 1927, doc. 131, p. 182

[359] *Monitorul Oficial*, Nr. 51, 4/16 martie 1878, pp. 1436, 1437

tinerii: Ciota Ioan, din comuna Lămăşeni, **Grădinariu Costache**, din comuna **Valea Glodului** şi Jitariu Costache, din comuna Preuteştii Uniţi, înscrişi pe tablourile de recensământ a recrutaţiei clasei anului curent, la No. 4, 14 şi 4, care sunt dispăruţi din comune, unde nu se ştie, signalmentele lor sunt: **Grădinariu Costache**, de ani 21, părul, sprâncenele castanii, ochii căprui, nasul, gura potrivite, barba rotundă, faţa smeadă, fruntea potrivită, fără alte semne"[360].

1884: „Prin deciziunea dlui ministru de finanțe cu No. 557 din 16 ianuarie 1884, s-au numit și confirmat ca debitanți pentru vânzarea tutunurilor următoarele persoane: Vasile Lupu Crăciun, în comuna Valea-Glodului, plasa Șomuz, județul Suceava"[361]. „Prin deciziunea dlui ministru de finanţe cu No. 11.419, din 13 Septembrie 1884, s-au numit şi confirmat ca debitanţi pentru vinderea tutunurilor, următoarele persoane, în judeţul Suceava: Dl **G. Gavrilă Dochiţei**, în comuna **Mălini**, plasa Muntele; Dl **Ion a Aritoanei** în comuna **Valea Glodului**, plasa Şomuz; Dl **Ion N. Negură**, în comuna **Sasca**, plasa Moldova"[362].

1888: „Timpul a fost variabil. În zilele de 7 şi 8 Iunie a căzut, pe teritoriul comunelor Boroaia, Drăgăneşti, Brădăţel, Uideşti, Bogdăneşti, Ciumuleşti şi Valea Glodului, ploaie torenţială cu furtună şi grindină, care a stricat 18 hectare hrişcă, 8 hectare cânepă, 151 hectare grâu, 531 hectare păpuşoi, 15 hectare ovăz, 3 hectare orz,

---

360 *Monitorul Oficial*, No. 152, miercuri 12/24 iulie 1878, p. 4098

361 *Monitorul Oficial*, No. 236, 29 ianuarie / 10 februarie 1884, p. 6119

362 *Monitorul* Oficial, No. 138, miercuri 26 sept. / 8 oct. 1884, pp, 3107, 3108

88 hectare fâneţe şi 42 hectare secară. Semănăturile de toamnă şi primăvară sunt bune. Porumbul este bun. Grădinile cu pometuri şi legume sunt frumoase”[363].

1894: „**Valea Glodului, comună** rurală, situată cam în centrul plasei Şomuzul, mărginindu-se, la est, cu comunele Siliştea şi Dolheşti, la vest, cu comuna Giurgeşti, la ord, cu Bucovina şi comuna Siliştea şi, la sud, cu comuna Preuteşti. Formată din satele **Valea Glodului** şi **Osoiu**, cu reşedinţa în cel dintâi. Populată cu 190 capi de familie sau 880 suflete, din care 39 izraeliţi, fiind 150 contribuabili. Are o biserică şi o şcoală. Budgetul comunei, pe 1892-1893, are, la venit, 2.681 lei şi, la cheltuieli, 2.584 lei, iar al drumurilor, 863 lei venit şi 640 lei cheltuieli. Altitudinea comunei, de la nivelul mării, variază între 335-360 m. În comună sunt 70 cai, 156 vaci, 86 boi, 124 oi şi 153 porci. Forma teritorială e aproape dreptunghiulară, întinzându-se de la nord, spre ud, şi înclinat spre sud-est. E udată de Şomuzul Mic, cu afluenţii Pârâul Glodului, Pârâul Teiului, Lingurari, Pârâul Prisăcii, Osoiu, Pârâul Pietrişului, Pârâul Grajdului, Pârâul Lutului şi Pârâul Racovei. / Moşia, proprietatea doamnei Maria G. Greceanu, are mărimea de 1.045 fălci, din care 559 cultivabile, 60 fâneţe, 424 fălci pădure, 2 fălci vie. Anul din urmă, s-au cultivat 230 fălci grâu, 200 fălci porumb, 30 fălci orz, 19 fălci secară şi 80 fălci ovăz. Pădurile sunt de fag, mesteacăn, plop şi anin. / Împroprietăriţi, în 1864, sunt 25 fruntaşi, 33 pălmaşi şi 26 codaşi, stăpânind 195 fălci. Pe teritoriul comunei Valea Glodului se află localitatea numită **Mănăstioara**. / **Valea Glodului, sat**, numit şi Pârâul Glodului, pe moşia şi în

---

[363] *România Liberă*, Nr. 3239, Anul XII, vineri 24 iunie / 6 iulie 1888, p. 1

comuna cu acelaşi nume. Tăbărât pe coatele dealurilor Cotârgaşi, Osoiu şi în lungul pârâului de la care şi-a luat numele, numără 140 case, în care trăiesc 132 capi de familie sau 610 suflete, din care 300 bărbaţi şi 310 femei. Vatra satului ocupă 12 fălci, iar locuitorii au aşezăminte slabe. Are o şcoală rurală mixtă, cu un învăţător plătit de stat, înfiinţată în 1865, frecventată de 34 şcolari, din 51 băieţi şi 44 fete cu etatea de şcoală din comună. O biserică de zid, cu inscripţia: „Acest sfânt locaş s-a făcut de proprietarii acestei moşii, Vornicul Gheorghe Greciano şi consoarta sa, Anastasia Greceano, născută Vasile Balş, sfinţită la 1851, cu hramul Sf. Nicolae. Restaurată de George Greceano, fiul, 1877". E servită de un preot şi 2 cântăreţi. În curtea bisericii se află monumentul sub care sunt depuse rămăşiţele pământeşti ale fondatorilor, cu inscripţia: „Aici odihnesc robii lui Dumnezeu, Vornicul George Greceano, răposat în 29 April 1851, în vrâstă de 46 ani, şi Vorniceasa Anastasia Greceano, născută Balş, răposată în vrâstă de 78 ani, la 15 Martie 1875". Monumentul e de marmură neagră, având chipul lui Greceano, fiul, săpat în marmură albă, incrustată în monument şi purtând inscripţia: „George G. Greceano, născut April 1836, decedat 21 Noiembrie 1878". / Împroprietăriţi, în 1864, sunt 17 fruntaşi, 22 pălmaşi şi 12 codaşi, stăpânind aproape 131 fălci. Drumuri principale sunt la Giurgeşti (2,5 km), la Liteni (8 km), la Siliştea (3 km) şi la Osoiu (1.500 m). În 1803, „Valea Glodului, a postelnicului Iordache Vârnav, avea 32 liuzi (străini aduşi din Galiţia – n. n.), plătind 468 lei bir anual (boierului, nu visteriei" – *Uricariul*, vol. VII, p. 255. Iordache Vârnav dărui moşia, la botez, finei sale, Anastasia Balş, devenită

apoi Greceanu”[364]. „**Osoiu, sat** pe moşia şi în comuna Valea Glodului. Numără 60 case, în care trăiesc 58 capi de familie, cu 270 suflete, din care 140 bărbaţi şi 130 femei. Situat pe pârâul cu acelaşi nume, ocupă 4 fălci, 20 prăjini. Împroprietăriţi, în 1864, sunt 8 fruntaşi, 11 pălmaşi şi 14 codaşi, stăpânind 64 fălci. Biserica şi şcoala din Valea Glodului servesc şi acestui sat. Drumuri principale sunt la Valea Glodului (1.200 m), la Runcani (4 km). Locuitorii sunt slabi gospodari”[365]. „**Mănăstioara**, localitate pe dealul cu acest nume din comuna Valea Glodului. Se zice că aci ar fi fost o mănăstire de călugări, ale cărei ultime urme au fost şterse, pe la 1876, de către proprietarul moşiei, spre a face loc de cultură. Astăzi se văd încă câţiva arbori roditori, o fântână şi rămăşiţe de zidiri”[366].

1895: „Prin deciziunile dlui director general al regiei monopolurilor Statului cu No. 7.467, 7.833, 8.182, 8.705 şi 9.140 din luna Matt 1895, s-au numit debitanţi pentru vânzarea tutunurilor, timbrelor, chibriturilor şi cărţilor de joc, următoarele persoane, şi anume: Panait Coruţ, în cătunul Valea Glodului, comuna Valea Glodului, plasa Şomuz, judeţul Suceava”[367].

1899: „Comuna Valea-Glodului, din judeţul Suceava, este autorizată de a percepe taxele prevăzute în anexata listă: 40 lei de la un litru licuoruri la intrarea în comună”[368].

---

[364] Ionescu, Serafim, *Dicţionar geografic al Judeţului Suceava*, Bucureşti 1894, pp. 370, 371

[365] Ibidem, p. 225

[366] Ibidem, p. 195

[367] *Monitorul Oficial*, Nr. 51, 6 iunie 1895, p. 1786

[368] *Monitorul Oficial*, Nr. 159, 16 octombrie 1899, p. 5395

1899: „Prin deciziunea dlui ministru cu No. 22.966 din 2 Noiembrie 1899, moaşa **Elisabeta Irunca** este numită în postul de moaşă la comuna Valea Glodului, din judeţul Suceava, în locul moaşei **Olga Graneschi**, demisionată”[369].

1910: „Astăzi, fiind la ordine judecarea acţiunii intentate de Dumitru a lui Ion Hriscu, din comuna Valea Glodului, cu petiţia înregistrată la No. 2.553/909, contra soţiei sale, Victoria Hriscu, cu domiciliul necunoscut, pentru a se declara desfăcută căsătoria dintre numiţii, celebrată la ofiţerul stării civile al comunei Valea Glodului, sub No. 7/1883... / Având în vedere că din declaraţiunile martorului **Costache Pintilie**, ascultat sub prestare de jurământ... se constată că pârâta Victoria D. Hriscu era o femeie rea şi că a părăsit pe soţul ei, de vreo 13 ani, ducându-se fără a se şti unde”, se pronunţă divorţul, cu plata cheltuielilor în sarcina soţiei, soţul având „act de sărăcie”[370].

1913: „Astăzi, fiind la ordine judecarea acţiunii intentată de Gheorghe a lui Ion Borza, din comuna Valea Glodului, cu petiţia înregistrată la No. 19.294/913, contra soţiei sale, Elena Borza, cu domiciliul necunoscut, pentru a se declara desfăcută căsătoria dintre dânşii, celebrată la ofiţerul stării civile al comunei Valea Glodului, sub No. 10/903. / La apelul nominal s-a prezentat numai reclamantul, lipsind pârâta. Procedura fiind completă, s-a declarat şedinţă secretă, conform art. 99 din procedura civilă, şi s-au citit lucrările din dosar. Reclamantul a cerut desfacerea căsătoriei dintre dânşii, fiind dovedite motivele divorţului. / **Tribunalul**, / Asupra acţiunii intentată de

---

[369] *Monitorul Oficial,* Nr. 175, 5 noiembrie 1899, p. 6059
[370] *Monitorul Oficial*, nr. 175, 7 noiembrie 1910, p. 7216

Gheorghe a lui Ion Borza, din comuna Valea Glodului, contra soţiei sale, Elena Borza, cu domiciliul necunoscut, pentru a se declara desfăcută căsătoria dintre numiţii, celebrată de ofiţerul stării civile al comunei Valea Glodului şi trecută în registrele stării civile sub No.10 din 1913; / Având în vedere susţinerile reclamantului; / Având în vedere că reclamantul a cerut desfacerea căsătoriei, pentru că soţia sa a părăsit domiciliul conjugal şi, în dovedire, a propus martori; / Având în vedere că procedura specială a despărţeniei a fost regulat îndeplinită, cum se constată în raportul dlui judecător de şedinţă I. I. Beştelei, numit raportor; / Având în vedere că din declaraţiunile martorilor **Theodor Bontia** şi **Gheorghe Muraraşu**, ambii din comuna Valea Glodului, ascultaţi sub prestare de jurământ, conform art. 196 din procedura civilă, se constată că pârâta a părăsit pe soţul ei, de vreo 12 ani, şi nu s-a mai întors la împreună vieţuire; / Având în vedere că aceste fapte constituie, pentru soţul reclamant, o insultă destul de gravă, care motivează îndeajuns cererea de despărţenie, conform art. 212 din codul civil; / Că, astfel fiind, acţiunea se priveşte ca întemeiată; / Având în vedere că reclamantul s-a servit în proces cu act de sărăcie, aşa că pârâta urmează să fie obligată la plata taxelor, conform art. 44 din legea timbrului şi 237 din regulamentul portăreilor. / Pentru aceste motive, redactate de dl judecător I. I. Betelei", instanţa admite acţiunea şi pronunţă divorţul[371].

1922: În 14 octombrie 1922, aceeaşi comisie constata că „nu este cazul de a se proceda la o nouă expropriere din moşia „Mănăstioara", satul **Osoi**, comuna **Valea Glodului**, judeţul Suceava, proprietatea doamnei

[371] *Monitorul Oficial*, Nr. 203, 11 decembrie 1913, p. 9144

Maria Alexandru general Lambrino, deoarece nu posedă teren cultivabil peste cota de 200 ha"[372].

1924: Prin Legea Nr. 1.106, din 27 februarie 1924, sancţionată prin decret regal în 24 martie 1924, se stabileşte că „reşedinţa comunei Valea Glodului va fi în satul Giurgeşti, iar acea a comunei Siliştea în satul Ştirbăţ"[373].

1931: Comuna Valea Glodului, cu reședința în Valea Glodului, cuprindea satele „Budai, Căprița, Deleni, Giurgești, Osoi, Racova, Siliștea, Știrbăț, Urlați, Valea Glodului, Vulturești"[374].

1941: „Cercul de recrutare Baia / Itinerarul operaţiunilor Consiliului de recrutare clasa 1942, aprobat de Comandamentul 4 Teritorial, cu ordinul Nr. 2.732 din 31 Ianuarie 1941, / În ziua de Sâmbătă, 1 Martie 1941, Consiliul se transportă, cu trenul, de la Fălticeni-Liteni, şi recrutează tinerii din comunele: Hârtop şi Valea Glodului, din plasa Siret, în localul Primăriei comunei Liteni. / Siretul / În ziua de Duminică, 2 Martie 1941, se recrutează tinerii din comuna Pleşeşti, în localul Primăriei comunei Liteni. / În ziua de Luni, 3 Martie 1941, se recrutează **tinerii din comuna Liteni** şi transport cu trenul la Liteni-Dolhasca"[375].

1941: Printre primii Eroi ai României Mari se numără, conform „listei Nr. 9 de gradele inferioare (trupă), morţi pentru Patrie în actualul război, începând de la 23 iunie 1941, ora 24: **Grigoraş Gheorghe**, caporal, ctg.

---

[372] *Monitorul Oficial*, nr. 52 din 8 martie 1924, pp. 2627-2631

[373] *Monitorul Oficial*, nr. 67 din 27 martie 1924, p. 3434

[374] Direcțiunea Administrațiunii Locale, *Tablou de regruparea comunelor rurale*, București 1931, p. 40

[375] *Monitorul Oficial*, Nr. 49, 27 februarie 1941, p. 981

1933, cu ultimul domiciliu cunoscut în comuna Valea Glodului, jud. Baia, mort 7 iulie 1941”[376].

1943: „Dl Ilie Gontaru, din comuna Valea Glodului, judeţul Baia, a intentat acţiune de divorţ soţiei sale, Maria. Din căsătorie au rezultat copiii minori Toader, Neculai, Gheorghe şi Constantin. Soţia posedă 18 prăjini loc arabil în ţarina comunei Valea Glodului, în valoare de lei 20.000. / Nr. 24.839. / 1943, Iunie 4”[377].

1944: „Panaite V. Toma, refugiat din comuna Valea Glodului, județul Baia” și-a pierdut „carnetul de soldă”[378].

1944: „Tablou de personalul clerical care urmează a fi pus în retragere din oficiu pentru limită de vârstă în cursul exerciţiului 1945/1946: Cântăreţul **Ioan Secrieru**, de la parohia Valea Glodului, judeţul Baia, pe data de 1 Iulie 1945”[379].

1948: „Conform cu Decizia Nr. 326.433 din 29 Decemvrie 1948, următorii membri ai corpului didactic se deleagă directori la şcolile elementare şi grădinile de copii din judeţul Baia: **Dănila Ioan**, director la Şcoala elementară Giurgeşti, Valea Glodului. / **Nechifor Mihai**, director la Şcoala elementară Osoi”[380].

Din Valea Glodului provine celebra trompetă a muzicianului Mihnea Blidariu, de la „Luna Amară”, care se trage, prin bunica maternă, din acest sat. Şi tot la Valea Glodului s-a născut o admirabilă prietenă din tinereţe,

[376] *Monitorul Oficial*, Nr. 202, 27 august 1941, p. 5049
[377] *Monitorul Oficial*, Nr. 140, 19 iunie 1943, p. 4180
[378] *Monitorul Oficial*, Nr. 206, 7 septembrie 1944, p. 4808
[379] *Monitorul Oficial*, Nr. 237, 13 octombrie 1944, p. 6645
[380] *Monitorul Oficial*, Nr. 3, 4 ianuarie 1949, pp. 286, 287

regretata Mioara Gontar, căsătorită cu cel mai vechi prieten al meu, Viorel Muha.

VALEA ROŞCĂI

(sat lângă Perieni, Vaslui).

Întărit, în **13 mai 1436**, de Ilie şi Ştefan voievozi, lui Mihail Stângaciu, care primeşte uric pentru „satele anume: pe Bogdana, unde este Balan şi fiul lui Drajan, şi, pe Smila, **seliştea lui Roşca**, şi chilia lui Manasie, şi, pe Iubana, Suseni, şi, Chegheci, locurile din pustie mai jos de Prun, la Fântâna Peducelului şi, mai jos, la Fântâna Mare, şi, pe Jeravăţ, seliştea Fundeştilor, între popa Mircea şi Petru Lungul, şi, pe Bârlad, un loc între Leurinţ şi Bâcsăneşti, şi, mai sus, Iapa, unde se unesc trei văi, un loc de pustie… Iar hotarele acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul pustiei să fie cât vor putea să folosească destul patru sate”[381].

[381] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 154, pp. 211, 212

VALEA BUHAIULUI

(în Pleşeşti, comuna Bogheşti, Vrancea).

Întărit, în **31 octombrie 1491**, de Ştefan voievod, lui Ion Murgu, dania lui Ştefan cel Mare, care cumpărase, cu 160 zloţi tătăreşti, de la fraţii Oană Dzeamă, Vasilca, Armeanca şi Neagşa, fiii lui Dragoş Dzeamă de la Zeletin „ocina lor dreaptă, două sate pe Pericichiu, anume Hinţeştii şi, mai jos de acela, unde a fost Neagşă Taurul (Valea Buhaiului)… Iar hotarul acelor sate să fie începând din jos, de la obârşia pârâului Hinţeştilor şi pe pârâu până la gura pârâului, la un stejar mare, şi de acolo drept la deal, până la hotarul Pleşeştilor şi, pe vârful dealului, pe hotarul Pleşeştilor, în sus, până în pădure; iar dinspre alte părţi, să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac”[382].

VALEA ARINILOR

(Donceşti, comuna Măgireşti, Bacău).

1492, octombrie 14: Întărit de Ştefan voievod verilor Toader şi Sima şi surorii acestuia Mierla, care cumpăraseră, cu 30 zloţi tătăreşti, de la Avăr, fiul lui Ivan

---

[382] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 102, pp. 202-204

vistiernic, „dreapta sa ocină, jumătate de sat din Donceşti, care este pe Doncea, partea de jos… Însă să fie jumătate din acea jumătate de sat slugii noastre Toader, singur, lui şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci. Şi, iarăşi, cealaltă jumătate din această jumătate din satul Donceşti, partea de sus, să fie slugii noastre Sima şi surorii lui, Mierla, lor şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci. Iar hotarul acelei jumătăţi de sat din Donceşti, care este pe Doncea, partea de jos, să fie din tot hotarul jumătate şi după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac”[383].

1497, martie 10: Întărit de Ştefan voievod, lui Trif Sogne, care cumpără, cu 15 zloţi tătăreşti, de la Avăr, fiul lui Ivan vistiernic, „a patra parte de sat, anume Donceşti, ce sunt pe Soncea, partea de sus”[384]. Hotarul, din veac.

1774, iunie 15: Satul **Valea Arinilor** şi **Prăjeşti**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[385]**: Toată suma caselor**: 45. Scădere rufeturi, însă 41: 1 popă, 2 diaconi, 10 femei sărace și nevolnici, 28 panțiri isprăvnicești. Rămân birnici 4. / **Birnici:** Gavril, vornic / Sandul sin (fiu) lui Parascan / Simion Huian / Apostol Parascan / Gavril fiul lui

---

383 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 117, pp. 227-229

384 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 210, pp. 378-380

385 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 309, 310

Apostol / Ioniță Huian / Toader Cernat / Petre fiul morăriții / Mafteiu Parascan / Iordache Belciul / Neculaiu Belciul / Ioniță Parascan / Vasile Parascan, holtei / Toader a lui Eni din Valea Arinului / Iftimi Parascan, de acolo / Vasili Parascan, de acolo / David, vrâncean, de acolo / Petre, rusul, de acolo / Costandin, rusul, de acolo / Ioniță, rusul, de acolo / Ion Gioncul, de acolo / Gavril Tătaru, de acolo / Simion Tătaru, de acolo / Vasile a lui Eni, de acolo / Mihăilă, morar / Nistor, vrâncean / Petre, morar / Mane, morar / Dumitru / Vlad, muntean / Ștefan Parascan.

1902: „**Valea Arinilor**, comună rurală în judeţul Bacău, plasa Trotușul, care se întinde, de pe ambele maluri ale Tazlăului Sărat, până în malul stâng al apei Asăului, cuprinzând amândouă povârnișurile şirei Moineştilor. În Condica Liuzilor (1803) nu se găseşte decât Lucăceştii mănăstirii Bistriţa, care erau, de pe atunci, avuți în păcură. În Statistica din 1874, comuna se găseşte compusă numai din 4 cătune: Lucăceşti, Valea Arinilor, Chiliile şi Tazlăul. Numele său vine de la codrii de anini (moldoveneşte: arini), care acopereau teritoriul ei. Are 6 cătune: Lucăceşti, primărie, Valea Arinilor, Tazlăul, Chiliile, Asăul și Gârlele, cu o populaţie de 2.833 locuitori; 2 şcoli mixte, una în Lucăcești, şi alta în Valea Arinilor; 5 biserici, în satele Lucăceşti, Valea Arinilor, Tazlăul, Chiliile şi Asăul. Se mărgineşte, la nord, cu comunele: Schitul Frumoasa, Solonţul şi Tazlăul, judeţul Neamţu, la sud, cu comunele Moineşti și Comăneşti; la est, cu comunele Schitul Frumoasa, Măgirești şi Podurile, şi la vest, cu comuna Comănești. Cei mai însemnați munţi, care brăzdează comuna, sunt: şira Geamăna sau a Moineştilor, Flocea, Rotunda, Runcul Rău şi, spre Moinești,

Taşbuga şi dealurile Gemănosul, Modărzăul, Zămoşul, Foalele, Țicmele, Arinul şi Plaiul. Teritoriul comunei are o întindere de peste 37.000 hectare, din care numai pădurile ocupă o suprafață de 15.000 hectare. Pădurea statului Lucăceşti are aproape 12.000 hectare întindere. Pământul din această comună este foarte bogat în păcură; sunt 25 puțuri, a căror adâncime variază între 20 şi 79 metri. Se găsesc 14 fabrici de petroleu, o fabrică de aburi pentru cherestele și 16 ferestrae de apă. Vite sunt: 95 cai, 1.284 vite cornute, 208 porci, 275 capre şi 1.283 oi. Căi: calea judeţeană Bacău-Moinești, trecând pe lângă satul Lucăcești, și căile vecinale și comunale la Solonţul, Măgireşti şi Schitul Frumoasa. Distanţele: la Bacăă, capitala districtului, 50 km; la comuna Moineşti, reşedinţa plăşii, 4 km; la comuna Podurile, 5 km; la couna Măgirești, 4 km; la comuna Solonțul, 6 km; la comuna Schitul Frumoasa, 15 km. / **Valea Arinilor**, sat în comuna cu acelaşi nume, situat în valea pârâului Tazlăul Sărat, pe stânga”[386].

VALEA LUPULUI

(prin satul megieş Tiveşti, comuna Vultureni, Bacău).

Întărit, în **17 martie 1495**, de Ştefan voievod, fraţilor Lupe, Danciul şi Toma, care cumpără, cu 60 zloţi tătăreşti, de la Iura, fiul Maruşcăi, nepotul lui Coste Croi-

[386] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 703, 704

torul, „ocina sa dreaptă, anume jumătate de sat din Tiveşti pe Berheci, partea de sus”[387]. Hotarele, din veac.

1902: „**Valea Lupului**, sat în judeţul Tecuci, plasa Berheci, comuna Godinești, aşezat în partea de sud-vest a comunei, pe vale, la 2 km de reședința comunei, cu o întindere de 377 hectare şi o populaţie de 300 locuitori”[388].

VALEA LUI DARIE

(Muntenii Puţeni, comuna Roşiori, Vaslui).

Întărit, în **14 martie 1497**, de Ştefan voievod, lui Giurgiu Puţeanul, care cumpără, cu 100 zloţi tătăreşti, de la fraţii Toader Turcul şi Mihuţă şi de la nepotul lor de frate Şaidir, fiul lui Ivanco, şi de la vara lor Armeanca, fiica Annei, nepoţii lui Simeon Turcul, „dreapta lor ocină, două sate: un sat anume Puţeni, în Dumbravă, iar alt sat la marginea Dumbrăvii, unde au fost Muntenii Puţeni”[389]. Hotarul, din veac.

1902: „**Valea lui Darie**, sat în partea de nord est a comunei Roşieşti, plasa Crasna, judeţul Fălciu, situat pe

387 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 187, pp. 339-341
388 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 710
389 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 216, pp. 384-386

valea cu acelaşi nume, pe o suprafaţă de 311 hectare și cu o populaţie de 311 suflete”[390].

VALEA CRUCEI

(Hrusca la gura Curvei, „inclus în Băicoi, sub numele de Valea Crucei, raionul Arenii Noi”[391], Moldova).

1548, martie 1: Întărit de Iliaş Rareş voievod lui Bran, Mihuţ, Ion şi Simion, care cumpără de la Neacşa şi Anghelina, fetele lui Coste posadnicul, cu 280 zloţi tătăreşti, „din al lor uric şi din drese de împărţeală ce ele au avut de vărul domniei mele tânărul Ştefan voievod, jumătate de selişte **Hrusca**, la gura Curvei… Iar hotarul să fie, din tot hotarul, pe jumătate, iar dinspre alte părţi, pe vechiul hotar”[392].

---

[390] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 708

[391] Gonţa, Alexandru I., *Documente privind Istoria României / A. Moldova / Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 128

[392] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 3-6

VALEA SEACĂ

(lângă Cleja, Bacău).

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „Satul **Valea Sacă**, în ţinutul Bacăului, fost-a întâi drept domnesc, ascultând de ocolul Bacăului, iar Petru vodă l-a dat şi l-a miluit lui Paos, vornicul şi i-a făcut uric. Acum au venit la noi feciorii lui Paos vornicul, anume Ionaşco Paos, cu fraţii săi Pătraşco şi Gavrilaş, şi s-au rugat să le plătim acel sat cu bani, căci erau săraci. Deci eu le-am plătit acel sat şi le-am dat 400 de taleri bani buni şi ne-au făcut drese domneşti”[393].

1742, martie 25: Carte de judecată, după ce au venit înaintea Divanului Moldovei Ianăş Cojan, Dumitru Tancău, Martin Bere, Unguri, Neculai Albanul Moldovan şi Ghenie sin (fiu) Vasilie Fofiţă „şi au pârât de faţă pe Toader Păladi vel (mare) vistiernic, zicând că-i trage la vecinătate din satul **Valea Sacă**, şi ei sunt vechini din satul **Cleaja**, de la Bacău… / dovedindu-se că ei sunt vecini din Valea Sacă, i-a dat măria sa voievodul să fie tot vecini, cum au fost şi părinţii lor”[394].

1725, noiembrie 30: Porunca dată de Mihail Racoviţă voievod serdarului Neculai Cite şi pitarului

---

393 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, p. 245

394 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. II, Iassi 1889, pp. 247-249

Gheorghe să meargă „la satul **Valea Sacă** şi la **Rădiana**, ce sunt la ţinutul Bacăului, care aceste sate au fost ale Ceaurului şi pentru jacul de a făcut el surorii noastre Maria solniceaaa, i-am fost dat aceste moşii dumisale, şi dumneaei le-a dat zestre ginerelui Iordache Ruset spătar, şi să-l hotărâţi, ca să se facă întăritură”[395].

1774, iunie 15: Satul **Valea Sacă**, ţinutul Bacău, ocolul Bistriţei de jos, satul paharnicului Constantin Palade, avea, după recensământul lui Rumeanţev[396]**: Toată suma caselor**: 103. Scădere rufeturi, însă 86: 2 mazili, 1 ruptaş, 2 femei sărace, 1 diacon, 80 poştaşi la Bacău. Rămân birnici 17. / **Birnici:** Petre Ciceu / Ianăş Benedek / Giurgiu Cozan / Ianăş Cozan / Ştefan Cozan / Ianăş, dogar /Marin, dogar / Ion Nechituş / Gherghe Tancău / Ioniţă Teban / Petre Cozan / Giurgiu Tancău / Andrieş sin (fiu) lui Tancău / Frenţi, morar / Iojmu, morar / Petre fiul lui Trainul / Dumitri Gârbu / Lupul fiul lui Neculaiu / Ştefan Timar / Andrei Budul / Giurbir / Andrieş Şagalnic / Giurgiu Cozan / Ianăş Cozan / Giurgiu Tancău / Vasili Colacu / Ion, focşănianu / Dumitraşcu zet (al) lui Colacu / Dumitraşcu Dromţa / Paladi Ţubruc / Ion, boariul / Istrate, boariul / Barbul, boariul / Dragomir, muntean / Cătălina, săracă / Gligori Colac / Filip, cojocariul / Andrieş Tancău / Mătieş, ungurul / Gavril Surdul / Ghiur Ianăş / Petre Duma / Dumitru Tancău / Antal Timar / Petre Martin / Ion Ţubric / Neculaiu Lupul / Petre fiul lui Petre / Ianăş, jitar / Măteiu Ianăş / Ianăş Mişturca / Ianăş Fecheiu / One zet (ginere) popii / Ioniţă Feiugu / Martin Budău / Antal Pavăl / Ioniţă, cocieriul / Giurgiu Cojnu /

---

395 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XI, Iassi 1889, p. 222

396 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 294, 295

Ştefan Cojnu Gheorghe Budăiu / Ion Brăniştian / Grigoraş / Opre, ciobotar / Simion Nichituş / Iliana, săracă / Ioniţă Cântăbine / Ioniţă frate lui croitor / Anăş Tancău / Mihaiu, dogariul / Iuje Cojnău / Petre Bir / Mihaiu Bir / Ştefan Tancău / Toader Nichituş / Ianăş Budău / Pavăl, olar / Giurgiu, dogar / Andreiu, cărucer / Ianăş Budău / Petre Budău / Mihaiu Benche / Ştefan Budău / Ştefan, stoler / Ianăş Bejan / Vasile, curălariul / Petre, văcariul / Mihaiu, jitariul / Pavăl, vieriul / Ştefan Peşte / Ion, rotar / Petre Cojonel / Andrieş, ciurar / Gheorghe Alban / Petre, jitar / Petre Bortă / Neculaiu, crâşmariul / Giurgiu Fechetău // **Rufeturi:** Mihaiu Surad, mazil / Vasile, diacon / Dumitraş, ruptaş / Vasile Gâlcă, mazil.

1902: „**Valea Seacă**, comună rurală în plasa Bistriţa de jos, judeţul Bacău, așezată în regiunea şesurilor de pe dreapta Siretului, şi formată din 6 cătune: Valea Seacă, reşedinţa comunei şi a plăşii, Albeni, Floreşti, Buchila, Galbeni şi Bălţata. Moșia cu acest nume, cu sat şi cu vecini, a fost a Ceaureştilor (familie din care se trăgea Gheorghe Ștefan Vodă). Ceaureştii au dat-o de zestre jupânesei vistiernicului Toader Paladi, din neamul Ceaureştilor, iar Mihai Racoviţă Voevod a dat-o lui Iordachi Ruset, medelnicerul, pedepsind pe Ceaureşti cu confiscarea, cum dovedeşte o carte de judecată a Divanului Veliţilor boieri din 25 martie 7250 (1742). (T. Codrescu, *Uricar*, Vol. II, pp. 244-246). Aici, la Valea Seacă, oastea lui Gheorghe Stefan a bătut, la 1623, pe orheienii lui Vasile Lupu Vodă, când a venit contra acestuia, cu ajutorul lui Matei Vodă, ca să-l alunge din nou de pe tronul Moldovei. Se învecinează, la nord, cu comunele Ruşi şi Letea, la sud, cu comuna Valea Mare, la est, cu

comunele Ruşi, Tamaşi şi Giosenii, de care se desparte prin râul Siretul, şi la vest, cu comunele Dealul Nou. Este udată de pârâurile Bălțata şi Valea Seacă, care curg la poalele dealului Cărunta şi Albeni. Are o populaţie de 2.839 locuitori; o școală mixtă, care funcţionează, de la 1865, în satul Valea Seacă; 4 biserici, din care 3 catolice; 8 cârciumi şi 3 mori de apă. Teritoriul comunei are o întindere de 3.085 hectare. Proprietar mare aici este principesa Lucia de Schoenburg-Waldenburg, cu o moșie de 1.510 hectare, din care 3.020 pământ arabil, aducând un venit anual de 37.020 lei. Pădurea cu numele de Valea Seacă ocupă aproximativ 900 hectare. De pe teritoriul comunei se scoate piatră de construcţiune. Locuitorii posedă: 140 cai, 1.288 vite cornute, 553 porci, 75 capre şi 909 oi. Este străbătut, la est, de calea națională şi de calea ferată Focşani-Bacău, iar prin mijlocul sateler trece calea vicinală Fundul-Răcăciuni-Călugăra. / **Valea Seacă**, sat cu 1.172 locuitori, reşedinţa comunei Valea Seacă, situat la poalele dealului Cărunta. Are o şcoală mixtă; o judecătorie de ocol; 2 biserici: una ortodoxă, clădită, la 1848 de prințul Wittgenstein, şi alta catolică, fondată, în 1843, de locuitori şi cu ajutorul prinţului de Wittgenstein”[397].

---

[397] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 717, 718

VALEA SEACĂ

(pe Trotuş, Bacău).

1774, iunie 15: Satul **Valea Sacă**, ţinutul Bacău, ocolul Trotuşului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[398]**: Toată suma caselor**: 59. Scădere rufeturi, însă 7: 2 diaconi, 5 sărace. Rămân birnici 52. / **Birnici:** Ion, olar / Toader, baciul / Ion Radul / Toader, cioban / Mereuţă Maga / Toader, muntean / Hilohi / Ştefan Pocriş / Dumitraşcu sin (fiu) Toader / Vasile Pocriş / Ursul Corbul / Alecsandru Hârja / Dumitraşcu / Vasile Robul / Sava Coţofană /Mihaiu ot tam / Toader, croitor / Lazor, bejenar / Costandin, croitor / Iordache, muntean / Duilian / Radul Lepădat / Grigori / Vasili / Vasili / Stan, plugar / Toader, volintir / Ivan Făinăbună / Ion fiul lui Ilie / Loghin, vrâncean / Petre, muntean / Stan, plugar / Vasile fiul Mănoae / Savin Foca / Sălivestru / Ion, rotar / Savin / Toader / Tatul / Gheorghi, butnar / Ioniţă, ciobotar / Dumitraşcu / Luca, butnar / Cârste / Zaharia / Vasile, morar / Ion Machidon / Marin Bluţă / Ion Coţofană / Petre Coţofană / Petre din Heltul / Tănasă, croitor. // **Femei sărace:** Safta / Aniţa / Acsănia / Safta / Maria. // **Diaconii:** Panaiti, diacon / Ion, diacon.

1902: „**Valea Seacă**, sat cu 369 locuitori, plasa Trotuşul, reşedinţa comunei Bogdana, judeţul Bacău, situat pe valea pârâului Bogdana, lângă muntele Urliacul,

---

[398] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 350, 351

la 2 km 160 m de satul Bogdana. Are o biserică catolică, clădită de locuitori, la 1843, şi deservită de preotul din comuna Grozeşti”[399].

VALEA MARE

(fostul sat Tâmpeşti, comuna Războieni, Neamţ).

1628, aprilie 19: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Bistriţa, după o pâră cu mănăstirea Secul, călugării de la Bistriţa primind uric pentru „două sate, anume **Tâmpeşti**, ce este în ţinutul Neamţului, şi satul **Ardăneşti**, ce este în ţinutul Sucevei, pe Siret”[400].

1637, iunie 6: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui spătar Gligorie Ureche, care primeşte uric pentru „două sate, anume **Ardăneşti** pe Siret, cu vaduri de moară la râul Siret, în ţinutul Suceava, şi **Tâmpeşti** (azi Valea Mare, comuna Războieni, Neamţ), ce este în ţinutul Neamţ, pe Pârâul Alb, cu iazuri şi cu mori pe acelaşi pârâu”[401].

1643, septembrie 8: Dumitru Uscatul, împreună cu feciorii lui Gligorie şi Mătei şi cu fetele sale vând cumnatului său Vasile Vădeanul, drept 20 taleri, 1 cal drept 10 taleri şi o sabie drept 10 taleri, „partea noastră de

---

[399] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 718
[400] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 347, pp. 482-485
[401] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 118, pp. 113, 114

moşie ce avem cu dumnealui la vad, la **Dragomereşti** (comuna Dragomireşti, Neamţ) şi la **Tâmpeşti** (azi Valea Mare, comuna Războieni, Neamţ)… dinaintea lui Ghervasie şi fratelui lui Gherman, Gavril, Merăuţă, Simion, Tudosie, Gruiţă, Avram, Gavrilaş şi Gligore ot Dragomereşti"[402].

1805, septembrie 30: Sătenii din **Fărăoani, Cleja** şi **Valea Mare**, „şezători pe moşia boierului Iordache Ruset", reprezentaţi de Petre Cotor, vornic de **Fărăoani**, Ioannes Dobro, Antoc Bulaj, Andios Gorov, Antall Bulali, Petre Barboc, Ioannes Barboc, Georgios Cati vornic din **Cleja**, Martin Bence şi Petrus Petras, „fiind chemaţi la ispravniciui de ţinutul Bacăului… fără vreo împotrivire ne îndatorăm, cu toată supunerea şi ascultarea, să avem a lucra şi a da adetul moşiei din toate, după obiceiul pământului"[403].

VALEA IEPEI

(comuna Zorleni, Vaslui).

1633, iulie 5: Zapisul şoltuzului Tule Tetul şi al celor 12 pârgani de **Bârlad**, Ionaşcul, Toader Beldiman namesnic, Ionaşco Dinga cupeţ, Goianu, Hâre, Gligore Căpăţină de **Sârbi**, prin care mărturisesc „cum a venit Irina, femeia Ghinei ce-a fost pârcălab… şi a vândut din

[402] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 168, pp. 159, 160

[403] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XX, Iaşi 1892, pp. 201-203

sat, din **Ţigani** (Piţigani – nota traducătorului), în gura Băncei, a patra parte; aşijderea, din sat din **Mastatici** (la nord de Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), a patra parte, cu vad de moară în apa Bârladului… lui Scârlet şi lui Tudorachi… / aşijderea a vândut ea, dintr-alt zapis, ce l-a avut de la Anăsia, fata lui Isaiu, nepoată lui Gherman postelnicul, a patra parte iar din sat **Mastatici** şi a patra parte din **Piţihani** (Piţigani, comuna Banca, Vaslui), şi a patra parte din **Valea Iepii** (comuna Zorleni, Vaslui), drept 50 galbeni, un cal bun şi o iapă cu mânz"[404].

1902: „**Valea Iepei**, mahala, făcând parte din satul Tarniţa, comuna Oncești, plasa Stănişeşti, judeţul Tecuci"[405].

VALEA MĂRULUI

(Puţeni, azi Valea Mărului,
comuna Valea Mărului, Galaţi).

1634, septembrie 14: Zapisul vornicului Strătulat şi Călmăţui, în care mărturisesc, că fiind chemaţi de Mihai, sluga lui Curt Celebi, cu scrisoarea domniei, în care se poruncea „să mergem la sat la **Măcişani** (Măcişeni, comuna Corni, Galaţi), ce este pe Mânjina, la ţinutul Covurluiului, care sat l-a cumpărat de la oameni din Măcişeni, să-l alegem dinspre alte hotare… am chemat

[404] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 336, pp. 429, 430

[405] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 708

oameni buni de primprejur, anume Dodeş Irodu din **Corne** (comuna Corni, Galaţi), Cârste Totrepehe din **Măcişani**, Măteiu din **Puţăni** (Puţeni, azi Valea Mărului, comuna Valea Mărului, Galaţi) şi Zbere din **Cleni** (comuna Corni, Galaţi)", cu care au stabilit că „hotarul satului Măcişănilor, din jos, se întâmpină cu hotarul Puţănilor şi cu al Clenilor, la o movilă mare, în deal, dinspre apus, şi merge în sus culmea dealului, pe lângă hotarul Puţănilor, până se scoboară pe o vâlcea, ce se cheamă Valea lui Negrilă, şi dă în Găunoasa, şi merge în sus pe matcă, pe lângă hotarul **Mândreştilor** (comuna Valea Mărului, Galaţi), până se întâmpină cu hotarul **Gorneştilor** (înglobat în Smulţi, comuna Drăguşeni, Galaţi) şi taie, la răsărit, pe lângă hotarul **Dabeştilor** (comuna Drăguşeni, Galaţi), ce trece Mânjina, în deal, dinspre răsărit, până se întâmpină cu hotarul **Cornilor**, şi merge în jos culmea dealului până se întâmpină cu hotarul **Clenilor** şi taie, de-a curmezişul, peste vale Mânjina, alături cu hotarul Clenilor, până iar la movila unde se întâmpină hotarul Măcişănilor şi al Puţănilor şi cu al Clenilor. Deci noi le-am ales şi le-am stâlpit dinspre alte hotare străine"[406].

1646, august 6: Zapisul răzeşilor Grigori, Ion, Verdiş nepot lui Răfeiu, popa Turcul, Simion Tofle, Grozav, Pârvul, Neculai Drule şi alţi răzeşi din **Cârlomăneşti** (comuna Cerţeşti, Galaţi), în care mărturisesc „cum au avut pâră, înaintea lui vodă, pentru o moşie din **Troeneşti** (lângă Bouşori, Vaslui), ce-am avut-o împreună. / Deci ne-am tocmit înaintea Porţii măriei sale ca să avem a ţine împreună într-acel sat, în partea de jos,

[406] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 260, pp. 290, 291

jumătate să ţie Grigore din Troeneşti, nepotul Cobăleanului, Ion din **Puţăni** (azi Valea Mărului, comuna Valea Mărului, Galaţi), Verdiş de acolo, nepot lui Răfeiu, Trifan şi alţii. Iar în cealaltă jumătate să ţină jumătate Grigore şi popa Turcul cu seminţiile lor, şi Simion, şi să aibă a ţine Pârvul, Neculai, Drume şi alte seminţii ale lor… şi Groza să aibă a ţine în această parte”[407].

1774, iunie 5: Satul **Puţănii**, ţinutul Covurluiului, ocolul Mijlociu, avea, după recensământul lui Rumeanţev[408]**. Birnici:** Ştefan, tăbăcar / Ion sin (fiu) tăbăcar / Bejan Ghefere / Vasile a Zaharii / Ion Beghici / Pavăl Tiron / Toader Ifrosii / Ion, rachier / Racoviţă sin (fiu) lui / Gavril a Paraschivei / Ioniţă Pricochie / Gheorghe Ghefere / Vasile Gane / Nistor zet (ginere) lui Rage / Iftenii Loghin / Vasile Loghin / Marin Beşbep / Ştefan Holban / Toader Caş / Ion a Mărdării / Vasile Epure / Andrei Oancă / Costandin a Bejănesii / Ilie Oancă / Iftenii Oancă / Radul cumnat lui Tiron / Ghiniţă Oancă / Vasile Tiron, vornic / Alicsandru Călmâc / Vasile Călmâc / Gheorghe Crăciun / Toader Crăciun / Costandin Strătulat / Simion Strătulat / Sandul Basalic / Iordache Berciu / Sandul Berciu / Gheorghe Velica / Iftemie Velica / Costandin Betica / Carpu, stegaru / Toma, rachier / Ion Flore / Gligore Gologan / Costandin Ticul / Gligore, căruceriul / Gligore Lefter / Lupul Arion / Dimoftie Pentelie / Pavăl Mondrulia / Costin Pintilii / Vasile Şargul / Vasile Budur / Gligoraş fiul lui / Ion Condrache / Nistor Nicoară / Costandin Irimie / Timoftie Irimie /Ioniţă Guzlă

---

407 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 463, p. 395

408 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 107-110

/ Gligoraşco Leţcae / Ion Guzlă / Ioniţă Anghel / Enachi Anghel / Pavăl Mândrilă / Anghelache Pojoga / Gheorghiţă Sălăvăstru / Ion Sava / Gheorghiţă Tetircă / Toader Tetircă / Enachi Teş / Vasile Gologan / Ştefan Gughel / Sandul Enachi / Dămian al Ioanii / Vasile Crudul / Tofan, vătaf / Ion Vârlan / Crăciun, văcar / Gheorghe, văcar / Pavăl, grec / Gheorghe a Sofii / Ion, grec / Costandin, grec / Ion, grec / Simion, grec / Neculai Capot / Ioniţă fiul lui / Pavăl Comşă / Vasilache Făină / Toader Parfene / Vasilache Lungul / Ion Lungul / Toader Pârle / Costandin Leordă / Bejan Pojoga / Simion Lungul / Toader nepot Pârlii / Ştefan Necoară / Gheorghe Vârlan / Neculai fiul lui Huzun / Gavrilă, stegaru / Vasile, stegaru / Iordache Mihălache / Opre / Dimoftii Sava / Gligoraş Aur / Toader Ifteni / Costandin, grec / Costandin Ifteni / Pavăl Ifteni / Vasile Iftenii / Ursul Baraghin / Lazor Cârhana / Toader Cârhana / Ion Pătrasii / Simion Vârlan / Pavăl Vârlan, vornic / Sandul Istratie / Toader Cociorvă / Gheorghiţă Anghelici / Toader Anghelici / Simion Cârhană / Gligoraş Cârhană / Radul, văcar / Ştefan Istrate / Ioniţă a lui Dumitru / Bejan Istrate / Toader, cibotar / Ioniţă Gologan / Ion Chebac / Ion al lui Azămnioară / Costandin Cociorvă / Andronache Cociorvă / Ion Istrate / Costandin Istrate / Vasile Istrate / Tofan Cârhană / Costandin Cârhană / Apostol Buhoci / Luca Fluture / Tofan Fluture / Flore Buhoci / Miron a Rusandii / Andrei a Naftii / Ioniţă Ciapă / Andrei Nica / Toader Melinte / Pavăl Melinte / Neculai Melinte / Costandin Melinte / Costandin Lovin / Radul Lungul / Vasile Lungul / Vasile fiu Sirghiasă / Enache Lungul / Gligore Lungul / Lefter Lungul / Ion Burza / Racoviță fiu Rățoae / Ion Zaharie / Năstasii fiul lui / Lupul Dănăilă / Iordache

Nițul / Năstasii Muscă / Mihălachi Muscă / Vasile Muscă / Costandin Ifrosii / Vasile Nițul / Costandin fiul lui Năstasii / Gligore Nițul / Sandul Patriche / Costandin Patriche, vornic / Ion, rusul / Ion Orbul / Vasilache Șarga / Iftenie, croitor / Apostol, rotar / Vasile, stegaru / Bejan fratele lui / Toader Alibic / Stratul Săvastii / Dimoftie Lungul / Costandin Pintelie / Gheorghiță Gligoraș / Dimoftie Gligoraș / Ioniță Popa / Vasile, cibotar / Costandin Rochiță / Lupul Dodul / Costandin a Anii / Ștefan Salonca / Zaharie, vătăman / Ion Gligoraș / Pălade Salonca / Ion Petrica / Simion Gologan / Costache Mirăuță / Toader Hlanda / Ion Blândul / Eni a Avrămii / Ioniță Blândul / Ion a Avrămii / Ilie a Mărdarii / Ion Oancă / Ștefan Ariton / Costandin Macsin / Lupul Ghione / Ion Cozma / Stănislav / Pricopie Mândrul / Constandin Mândrul / Neculai Ghione / Gligoraș Popa / Toader Ciorie / Toader Văcărăscul / Sandul Ghione / Savin Goga / Gheorghe Goga / Sandul Drugan / Ioniță a Dumitrii / Costandin Drăguș / Toader Drăguș / Ștefan Mihai / Toader Bejan / Toader Ioniță / Ion Căprar / Vârlan Boldul / Ioniță Armăsar / Vicol Miron / Ion Miron / Gheorghiță, chihae / Gavriliță Miron / Apostol Arsănii / Vasile Azămioară, vornic / Ioniță Arsenii / Gheorghi Anghelinii / Arsenii /Toader Anghelinii / Vasile Drăguș / Caloian Drăguș / Timoftie Ilie / Constandin Ciorici / Vasile Ilie / Sava, vrâncean / Neculai Dediul / Costandin Căruță / Ioniță Ilie / Costandin Stavăr / Toader Ilie / Ștefan, chihae / Apostol Lungul / Pavăl, chihae / Toderașco, chihae / Neculai fratele lui / Ion Sârghie / Vicol al Rusandei / Ștefăniță Nicoară / Gheorghe Nicoară / Gheorghe Drăgulici / Ion Bobul / Ion Drăgulici / Ioniță Drăgulici / Andrei Toma / Neculai Pârle / Gligore Cioroi / Vasile

Ariton / Ion Cioroi / Simion, tăbăcar / Ioniță a Bejănesii / Stratul Cașul / Ioniță fiul lui Gheorghe Lungul / Ion fiul lui Gheorghe / Saule Basalic / Toader a Tofanii / Lupul Dumitrașco / Andrei Nica / Toader a Toaderesii / Dimoftie Loghin / Ștefan Sava / Vasile Sava / Neculai Blândul / Ion Ghenghe / Costandin Pătrasii. // **Rufeturi:** Popa Costandin Berce / Popa Ifrosie / Diaconul Ion / Popa Iordache / Popa Necoară / Diaconul Sandul Lefter / Diaconul Ion Lungul / Popa Ion / Diaconul Ștefan /Popa Ioniță / Popa Pavăl Boldul / Popa Ignat / Potropopul Costin / Pavăl Oancă, scutelnic al comisului Fotache / Simion Arion, scutelnic al popii lui Pavăl / Ștefan Huzun, scutelnic al popii Pavăl. // **Oamenii căpitanului Ioniță Botezat**, ce i/a adus de peste Dunăre și șed în Puțăni: Ștefan / Ion Decian Fărâmălemni / Păvălache Decian / Niță / Dumitru. // **Bejenari:** Gheorghi al lui Lupul Dănăilă, ce s-a găsit cu casa lui în Puțăni și zice că este din Lungești ot Tutova. // **Case cu femei văduve:** Măranda, văduvă / Anița, văduvă / Safta, văduvă / Dobrița, văduvă / Tudosie, văduvă / Marie, văduvă / Sofie, văduvă / Marie, văduvă / In (altă) Marie, văduvă / Catrina, văduvă / Altă Catrina, văduvă / Altă Catrina, văduvă / Marie, văduvă / Altă Marie, văduvă / Anița, preotiasă / Safta, văduvă. // **Țigani:** Dumitru, țigan al banului Grecianul.

VALEA SĂRII

(comuna Valea Sării, Vrancea).

1521, octombrie 25: Marcul, Nezăcutul şi Cristian din Valea Sării dau de ştire că şi-au făcut urice şi zapise pentru „moşia din Valea Sării, până în apa Caceului, pe amândouă părţile de apa Putnei, unde este loc de hrană, şi s-a făcut acest uric dinaintea lui Petru vodă cel mai de demult”[409].

1638, ianuarie 20: „Aceştia, noi toţi, ne-am dat locul (ce se cheamă „la Babe”) sfintei mănăstiri (schitul lui Partenie de la Bisericani) câţi scriem, din Putna, cu vad de moară, cu tot, până în Măgura, unde merge hotarul: Stoica nepot Gărdişoaie şi vară-mea Maria, Gheorghe Bănil, popa Isaie nepot Gărdişoe, Gavril Mândrul aşijdere, Maftei de la **Valea Sării** (comuna Valea Sării, Vrancea), Maruşca Negroae – aceştia toţi nepoţi Gărdişoae, Stanca fata Dobronei, aşijdere din Gărdişoae, Ghrvasie Boldor – nepot lui Nihai, Obrejie feciorul Zahariei, nepot lui Mihai, Mirăuţă feciorul Niacşei, nepot lui Mihai Gurban, brat (frate) Mirăuţă, Talabă nepot lui Mihai, fecior lui Bădiul, Toader Berce nepot lui Mihai, Pietra fata Tudorii, nepoata lui Mihai, Chiriţa fecior Mariei, nepoata lui Mihai, Frunteş şi cu feciorul lui – popa Istrate, nepoţii Zărnoae, Ionaşcu a dat o blană lungă mănăstirii. Feciorul Neagoe şi Eremie au cumpărat o

[409] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 87, 88

blană lungă de la Tudora Iliasa şi au dat-o mănăstirii. Şi Lupa, cu feciorii săi Floare şi Oanţa, au dat o blană lungă mănăstirii. Şi Sâmbotin şi Neacşa, feciorii lui Tofan, nepoţi lui Aldomir, au dat jumătate de ocină, cu vad, cu tot… Şi părinţii s-au apucat şi au făcut vie în pădurea întreagă şi în codul verde, pe acel loc”[410].

1639, iulie 17: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-a jeluit Partenie de la mănăstirea Bisericani că, întâmplându-i-se „să umble cu treburile sale la Gârla Putnei, a văzut acolo, pe un deal mare, o vie în loc pustiu, în pădurea întreagă, unde nu a fost vie, nici pomet niciodată, din veac, ci a făcut rugătorul nostru la un schit al lui, singur, cu cheltuiala şi cu mâinile sale, cu multă sârguinţă. Şi s-au întâmplat atunci, în acel loc, Banul mare medelnicer, Dumitraşco stolnic şi Dabijea pârcălab şi au iscălit cu mâinile lor în acel zapis de la părintele Varlam mitropolit şi aşa mărturisind, cu mare blestem în acel zapis, ca să nu aibă nimeni altul a se amesteca, niscaiva răzeşi sau alţi oameni la acea vie, pentru că singur Partenie şi-a făcut această vie în pădure pustie. / Iar după aceea, s-a sculat un om, anume Ionaşco Negoiţă, şi s-a aşezat acolo, la acel loc, şi şi-a făcut el altă vie, lângă aceasta, pe care a făcut-o Partenie egumen, şi a vrut să se lege de acei călugări de la schitul lui Partenie, din acea vie. Însă ctitorii acestui sfânt schit s-au sculat şi au strâns oameni buni, anume: Stoica şi Procopie din **Scorţeşti** (lângă Clipiceşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), Ghervasie, Eremia, Murgilă, Mierăuţă, Tărchilă, Todosie, Ion Ţăpa, Crăciun, Pavel şi Gheorghe din **Cucuiaţi** (comuna Vidra, Vrancea), Lupul din **Giuleşti** (lângă Ţigă-

[410] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 230, p. 213

neşti, comuna suburbană Munteni, inclusă în Tecuci, Galaţi), Pavel, Vasile şi Toader din **Clipiceşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Ionaşco Boldescul, Procopie diac şi Maftei din **Valea Sărei** (comuna Valea Sărei, Vrancea), Ion Bucate Drepte, Alexa fiul lui Obrejie, şi Nicula fiul Zlatei din **Ruget** (comuna Vidra, Vrancea) şi Dănilă din **Muncel** (Muncelu, comuna Străoani, Vrancea). Toţi aceşti oameni au umblat şi au cercetat acolo, la acest loc… şi s-au împăcat Partenie egumen cu Ionaşco Negoiţă, ca de acum, înainte, să nu mai aibă a se amesteca Ionaşco la acea vie, nici să facă ceartă cu călugării de la acel schit… / Şi au venit înaintea noastră Ionaşco, fiul popii Baciul şi cu răzeşii săi Roşca fiul lui Iachim, Marica fata lui Gavril Clatea, şi Maftei fiul lui Pietrea şi au vândut părţile lor dintr-un vad de moară, din moara de jos din Gârla Putnei, de la satul **Ţifeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea)… rugătorului nostru, egumenul Partenie, drept 70 lei bătuţi. / Şi au venit Iftodie şi cu soţia sa Protasiia, fiica lui Todosie, nepoata lui Nasoe… şi au dăruit toată partea lor din acelaşi vad de moară de la satul Ţifeşti… pentru sufletul lor şi al părinţilor lor”[411].

1774, iunie 26: Satul **Valea Sării**, ţinutul Putnii, ocolul Vrancei, după recensământul lui Rumeanţev[412], avea **toată suma caselor 54**. Scădere rufeturi 3: 1 popă, 2 nevolnici. Rămân birnici 51. / **Birnici**: Stan, nemesnic / Pavel Roman / Macovei Moisă / Pavel Ciocan / Simion Potop / Dobre, butnar / Ion Potop / Ene Chitac / Dănăilă Ciocan / Ion Ciocan / Sandul fiul lui Toma / Ion Corbul /

---

[411] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 177, pp. 186-188

[412] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 308, 309

Vasile Coroiu / Ion Codrian / Costantin Ţăran / Miron fiul lui Toma / Ion Grosul / Negul, lăcătuş / Miron Orbul / Ion, cârciumar / Ion Alicsandru / Istrate Hortolomeiu / Vasile fiul lui Alicsandru / Răuţă / Toader Nichifor / Ion Borde / Vasile Miron / Gheorghe Ciocănel / Ion, lăcătuş / Petre fiul lui Pavăl / Dragoş Ciocan / Vasile Borde / Ion fiul lui Anghel / Ştefan frate lui Anghel / Miron Echim / Sava Echim / Ştefan fiul lui Toma / Neculai fratele lui / Costantin Potop / Opre Borde / Dumitru lui Bârcă / Lazor / Pavel Luţă / Roman Uncheş / Sandul fiul lui Lazor / Vasile Dănae / Marco Necula / Pavel Coca / Coman, dristar, // **Rufeturi:** Stanca, văduvă / Păscălina, văduvă / Popa Petre.

1786, noiembrie 4: Apostol sin (fiu) Gheorghe Zgăvordoiu ot **Crucea de jos**, „care mă trag din Nezăcutul, dat-am zapisul meu la mâna lui Mihai Purcel, precum să se ştie că i-am vândut o jumătate de pogon loc de casă şi mi-a dat pe acea moşie 2 lei pol, adică doi lei şi jumătate”. Martori: „Ion Lăcătuşul, Vasile Borde, Opre Borde, preotul Anghel (care „am scris zisa lor”), Gheorghe Lepădat, Vasile Rusul, Stan, Murguleţ, Miron şi Ioniţă Ene din **Valea Sării**”[413].

1814: Stoica Spurbăru (Spulber) adevereşte, lui Ion Măciucă cel bătrân, că a „primit 30 lei pentru scoaterea moşiei Vrancea de la Roznovanu, pentru 8 fălci pământ şi pădure din Tojanu, ce se începe din pârâul Tojanu, până în vârful muchiei”. / Adeverinţe asemănătoare privind „scoaterea Vrancei din stăpânirea lui Rozdovanu” dau şi Stoica Para din **Paltenu** (Nereju), precum şi nemesnicii Necula Tuvene din **Poiana**, Petre din **Valea**

---

413 Sava, Aurel V, *Documente Putnene,* I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 176, pp. 120, 121

Sării, Ştefan Ciută din **Colac**, Neculai Blănar din **Vidra**, Vasile ot **Găurile**, Gheorghiţă din **Spineşti**, Ioan Dascălu din **Negrileşti**, Toader Pomană din **Năruja**, Luca din **Bărsăşti**¸ Ion Murgu sin Spineşti, Toader Pricop din **Nereju** şi preotul Luca din Nereju”[414].

VALEA ŞOŞII

(Măzănăeşti, înglobat în Valea Şoşii,
comuna Podurile, Bacău).

1639, aprilie 8: Nepoţii lui Ion Mogâlde vornic, împarte între ei moşiile ce li se cuvin. Deci s-au venit Soltanei jumătate de sat de Drăguşeni (Suceava) şi cu viile din **Dealul Comisului** (comuna Cotnari, Iaşi), un fârtai în **Horodişte** (comuna Cotnari, Iaşi) drept un sat, şi jumătate de Zăvoeni (Suceava), partea de jos, şi a treia parte din **Iurceşti** (comuna Hălăuceşti, Iaşi). / Şi s-au venit lui Neculau Mogâlde şi cumnaţilor lui (Ionaşco Rusul, Cărăiman pitarul, Pavel şi Gheorghe Ştefan postelnic) satul **Onicenii** (comuna Oniceni, Neamţ) şi jumătate de Zăvoeni, partea de sus, şi a treia parte de **Iurceşti**, şi o falce de vie în **Horodişte**. / Şi s-au venit lui Gheorghe postelnicul satul Mitcăul (Bucovina) şi jumătate din **Pogăneşti** (comuna Hălăuceşti, Iaşi), şi a treia parte de **Iurceşti**, şi o falce de vie în **Horodişte**… / Aşijdere, s-au mai găsit trei părţi la ţinutul Bacăului şi s-

---

[414] Sava, Aurel V, *Documente Putnene,* I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 220, p. 179

au venit jupânesei Soltanei parte din **Mădzănăeşti** (Măzănăeşti, înglobat în Valea Şoşii, comuna Podurile, Bacău) şi lui Neculai Mogâlde **Pertrimăneştii** (comuna Podurile, Bacău) şi lui Gheorghe postelnic **Alboteştii** (înglobat în Siretu, comuna Săuceşti, Bacău)”[415].

1645, octombrie 25: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Ioan Buftei din Prohozăşti şi lui Rusu „de a ţine şi apăra o ocină şi moşie a lor, ce au la satul **Prohozăştii** (Prohozeşti, comuna Podurile, Bacău), **Măzăeştii** (Măzăneşti, azi Valea Şoşii, comuna Podurile, Bacău) şi **Cernu** (comuna Podurile, Bacău)”[416].

1902: „**Valea Şosei** sau Sosani, sat cu 516 locuitori în judeţul Bacău, plasa Muntelui, comuna Podurile, situat în valea cu acelaşi nume, la o depărtare de 1800 m de satul Podurile (şcoală)”[417].

VALEA ULMULUI

(pe Cogâlnic, lângă Scoreni, Lăpuşna, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Valea Ulmului**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Cogâlnicului, după recensământul lui Rumeanţev[418], avea **toată suma caselor 12**. Scădere rufe-

---

[415] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 93, p. 93

[416] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 237, p. 188

[417] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 719

[418] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 450

turi 2: 2 volintiri. Rămân birnici 10. / **Birnici:** Ion, munteanu / Toader, munteanu / Lupul Agape / Grigoral Brahă / Radul Poparce / Iosip Cârste / Gavril Hârciag / Gavril, văcar / Agapii Cârste / Lupul Brahă. // **Rufeturi:** Sava Guțul, volintir / Mihalachi Budailă, volintir.

VĂLENI

(satul Faurei pe Prut, azi Văleni,
comuna Pădureni, Vaslui).

1448, iulie 15: Întărit de Petru voievod fraţilor Roşca şi Cojea, care primesc uric pentru „satele anume: Călimăneşti, sub Dumbravă, unde este casa lui Roşca, şi, pe Tutova, Broşteni, unde este casa lui Cojea, şi seliştea anume a lui Stan, şi, mai jos de Micul, unde a fost Căliman, şi Călimăneşti, unde a fost Ion Călimănescul, şi Bogeşti, şi, la obârşia Luminatei, la fântână, seliştea de lângă Ivul, de asemenea şi Măciucă, şi, mai jos, Muncelul, şi cu seliştea lui Brătan, şi prisaca lui Micşin, şi, la Seaca, mai jos de prisacă, un loc din pustie, şi, **la Prut, mai sus de Faurei... Miroslăveştilor**, un loc din pustie şi, pe Ialan, Micşineşti, al copiilor lui Micşin”[419]. Hotarele, din veac.

1595, septembrie 6: „Această carte, numită Psaltire, cumpăratu-o-au robul lui Dumnezeu Cozma, din satul **Vălenii**, şi femeia lui Todosia, şi dat-a pe ea 8 taleri

---

[419] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 281, pp. 400, 401

de argint, ca să fie lor pomană şi copiilor lor, şi au dăruit această carte popii Marcul din satul **Tătăraşi**, pentru sufletele sale şi ale copiiilor lor”[420].

1660, august 24: Porunca dată de Ştefan (Lupu) voievod lui Simion Nohat, după ce „s-a jeluit Crucean de **Văleani** pe feciorii Popoteaiului, pe Gapie şi pe Postolache, zicând că a cumpărat o parte de ocină la dânşii, la **Albeşti** şi la **Hăciani**, şi le-a dat o vacă cu viţel şi o cergă bună, preţuită drept 7 lei, şi 4 lei bani, şi acum ţin ei şi moşia, şi bucatele… / tu să să socoteşti ce le-a fi dat pe acea moşie, să-i faci plata acelor bucate dinspre dânşii şi dai în mâinile lui Crucean”[421].

1673, mai 20: Carte de împuternicire, dată de Ştefan voievod lui Mârzac, hotnogul de călăraşi, „să fie tare şi puternic a ţine şi a opri ale lui drepte moşii şi cumpărături ce are din satul **Scorţeni**, partea lui Lohanaş, şi din satul **Copăceana**, şi din **Faur**, şi din **Vâtcani**, şi din **Lungeani**, şi din **Voroveani** şi să aibă a lua de a zecea… Aşijderi, să aibă a opri pe Vârnă din satul Lungeani, dinspre partea Stratului, şi să aibă a spune răzeşilor, pentru un vad de moară ce este la **Scorţeni**, anume lui Ivan şi lui Vârnă, să iezească acolo acel vad de moară dimpreună cu Mârzacul, cine cât îi va fi partea, într-o lună; iar cui i se va părea cu strâmbul, acela să vină de faţă înaintea domniei mele”[422].

---

[420] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. V, Iaşi 1908, p. 233

[421] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, p. 6

[422] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XX, Iaşi 1892, pp. 81, 82

1902: „**Văleni**, sat cu 200 locuitori în judeţul Tutova, plasa Pereschiv, comuna Stănuești, spre nord de satul Stănueşti”[423].

VĂLENI

(fostul sat Baicăuţi, apoi Găureni, azi Văleni,
comuna Ţibăneşti, Iaşi).

1457, aprilie 12: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod lui Mirul, care primeşte uric pentru un „sat pe Mireşti şi satul Găurenii”[424].

1489, ianuarie 22: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Danciul, Giurgiu, Marinca şi Oltea, fiii lui Pătru Brudur, care cumpăraseră, cu 180 de zloţi tătăreşti, de la Toma şi sora lui Soriţa, fiii Mărinei, fiica lui Ţiban „ocina lor dreaptă ce a fost a bunicii lor, Ileana, fiica lui Ţiban cel bătrân… jumătate din satul anume Baicăuţi, unde a fost Hodor vătăman, pe pârâul Suholeţilor, partea de jos”[425]. Hotarul, tot jumătate.

1625, decembrie 16: Întărit de Radul voievod fraţilor Toader Greculeţ şi Dumitru din **Făureşti** (lângă Jigoreni, Vaslui), în baza unui „zapis de mărturie de la mulţi oameni buni”: Andruşco, Braia şi Gherasim din

---

[423] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 732

[424] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 62, p. 93

[425] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 47, pp. 87-89

Făureşti, Ionaşco din **Glodeni** (lângă Cristeşti, Vaslui), preotul Vasile şi Solomon din **Jigoreni** (sat, Iaşi), „scriind în acel zapis că el şi-a cumpărat loc de fânaţ în Poiana Mănăstirii şi din pădure, a cumpărat partea lui Mihail din Jigoreni, ce se va alege partea lui din Poiana Mănăstirii şi din pădurea de acolo, şi de la Gavril de acolo, şi de la Vasile, fiul lui Costea din Jigoreni, şi de la Meşco de acolo, şi de la Tomeghia de acolo, şi de la Toader, fiul lui Gheorghiaş de acolo, şi de la Toader Auru din **Oloşei** (Olăşei, azi Văleni, comuna Ţibăneşti, Iaşi)… Şi le-a dat pentru aceste părţi 41 taleri număraţi”[426].

1634, mai 13: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Gheorghe Mancăşi din **Uricani** (comuna Miroslava, Iaşi), în baza zapisului de mărturie de la jupânul Toader, Hilimon, Petre şi Gheorghe Ciupag din **Găureni** (azi Văleni, comuna Ţibăneşti, Iaşi), Toader grecul din **Făoreni** (lângă Şcheia, Iaşi) şi Istrati din **Uricani**, care au mărturisit cum a venit Alexa sin Ion Strugari din **Spineni** (pe Şacovăţ, Vaslui) şi a vândut o parte din moşia **Poiana Mănăstirii** (comuna Ţibana, Iaşi) cu loc de prisacă şi de fânaţ, şi cu vad de moară pe pârâul Şacovăţului, din partea satului **Gârbeştii** (comuna Ţibana, Iaşi)… lui Gheorghe şi femeii lui Sorca, drept 25 taleri bătuţi”[427].

1595, septembrie 6: „Această carte, numită Psaltire, cumpăratu-o-au robul lui Dumnezeu Cozma, din satul **Vălenii**, şi femeia lui Todosia, şi dat-a pe ea 8 taleri de argint, ca să fie lor pomană şi copiilor lor, şi au du

---

426 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 400, p. 466

427 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 125, pp. 135, 136

dăruit această carte popii Marcul din satul **Tătăraşi**, pentru sufletele sale şi ale copiiilor lor"[428].

VĂLENI

(comuna Boteşti, Neamţ).

Întărit, în **15 martie 1482**, de Ştefan (cel Mare) voievod, diacului Ivul, care cumpărase, cu 200 de zloţi tătăreşti, de la Anna, sora logofătului Dobrul, şi de la nepotul ei Stanciul, fiul lui Fedco Stărostescu, „ocina sa dreaptă, satul anume **Vălenii** lângă Iucaş, în ţinutul Neamţ"[429]. Hotarul, din veac.

1632, iunie 2: Cartea de întărire a lui Alexandru Iliaş voievod, dată fostului medelnicer Dumitraşco, „să fie volnic a stăpâni din jumătate de satul **Şcheia** (azi, Văleni), ce se cheamă cutul **Vălenii**, jumătate"[430].

1774, iunie: Satul **Vălenii,** din ţinutul Neamţului, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[431], avea **toată suma caselor 20**. Scădere rufeturi 7: 2 popi, 3 ţigani, 2 văduve, 13 case pustii. Rămân birnici 13. / **Birnici:** Mihai, moldovan / Neculai, cioban / Ion,

---

[428] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 225

[429] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 243, pp. 369-371

[430] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 107, p. 133

[431] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 42, 43

herghelegiu / Apostol Gliga / Ilii sin (fiu) Grigore / Toader fiu lui Grigore / Ion Tună / Vasile fiul popii / Ion, vezeteu / Pascal, ungurian / Niţă, cioban / Toader a Sandii / Simeon Dura. // **Rufeturi:** Popa Vasile / Diaconul Neculai / Irimia, ţigan / Vasile, ţigan / Zaharia, ţigan / Sanda, văduvă / Maria, tij (la fel).

1902: „**Văleni**, comună rurală în judeţul Roman, în plasa Moldova, spre nord-vest de orașul Roman, la 23 km de el și la 22 km de reşedinţa plășii, în marginea judeţului. Este formată din satele: Ciopleşti, David (Schea), Moreni, Munteni-Ghirăeşti, Munteni-Văleni și Văleni, reşedinţa. Are o populaţie de 1.545 locuitori, 2 biserici, una de zid şi alta de lemn; o şcoală primară mixtă; câteva mori pe pârâul Moreanca. Este legată cu oraşul Roman prin şosea”[432].

VĂLENI

(comuna Viişoara, Vaslui).

1633, iulie 5: Zapisul şoltuzului Tule Tetul şi al celor 12 pârgani de **Bârlad**, Ionaşcul, Toader Beldiman namesnic, Ionaşco Dinga cupeţ, Goianu, Hâre, Gligore Căpăţină de **Sârbi**, prin care mărturisesc „cum a venit Măriica şi Grozava, nepoatele lui Ion stolnicul, fetele Bălaei din **Văleni**, şi au vândut a lor dreaptă ocină din sat din **Văleni**, dintr-un bătrân, a treia parte, cu loc de prisacă

---

[432] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 731

şi cu pomăt, şi cu casă în vatra satului, şi cu loc de fânaţ, din câmp şi din pădure şi din tot locul… fraţilor Scărlet şi Aiupu, drept 3 cai buni”[433].

1636, octombrie 15: Zapisul Ştefanei, fata lui Ionaşco David din Văleni ot volost Fălciu, prin care mărturiseşte că s-a „tocmit cu jupânul Scărlet din **Zorileni** (Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), de i-am vândut partea mea de ocină din **Văleni** (comuna Viişoara, Vaslui), drept 15 galbeni, dinaintea jupânului Chicoş şetrarul cel mare, Ursul aprodul ot **Zmiiani** (comuna Băcani, Vaslui), Gligoraşco, Dumitraşco Gheuca fost vornic, Simion Oana din **Stoeneşti** (azi Stoileşti, comuna Vutcani, Vaslui), Pavăl aprod ot **Olăneşti** (înglobat în Chiţcani, comuna Costeşti, Vaslui) şi mulţi oameni buni”[434].

1638, august 31: Zapisul lui Gheorghiţă Şeptilici namesnic **Bârladskoi**, Ionaşco şoltuzul şi cei 12 pârgari, Maftei, Arsenie Gâlcă şi alţi orăşeni din târgul **Bârlad**, în care mărturisesc „cum au venit popa Nicoară de **Brăiţeni** (lângă Şuletea, comuna Şuletea, Vaslui) şi cu feciorii săi Ion şi Aftinicul, nepoţii lui Vrâncean de **Văleni** (comuna Viişoara, Vaslui) şi au vândut partea lor din sat din Văleni, din bătrânul Vrâncean, din a patra parte, cu vad de moară la apa Bârladului şi un loc de fânaţ, partea popii Nicoară, nepotul lui Vrâncean... lui Scărlet şi lui Toderachi de **Zorleni** (comuna Zorleni, Vaslui), drept 30 de galbeni buni”[435].

---

[433] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 337, pp. 430, 431

[434] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 540, p. 590

[435] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 450, pp. 426, 427

VĂLENI

(comuna Ruginești, Vrancea).

1634, mai: Zapisul lui Vasile Crucean din **Ionășăști** (comuna Nicorești, Galați) și Ioniță din **Călimănești** (comuna Siretu, înglobat în orașul Mărășești, Vrancea), care, din porunca lui Vasile Lupu voievod, au strâns martori și au mers „la sat la **Toderești** (pe Siret, ținutul Adjud, Bacău), să-i hotărâm și să-i alegem (pârcălabului Dabija) a sa dreaptă ocină și cumpărătură de la Ileana comisoaia și de la Vasile Boboc, jumătate de sat de Toderești, partea de sus, drept 50 de galbeni, și din partea de jos două pământuri de frunte, ce au cumpărat iarăși de la Vasile Boboc și cu loc de casă în vatra satului. / Deci noi am strâns oameni buni și bătrâni, anume: Gligorie Susanul din **Torcești** (comuna Umbrărești, Galați), popa Dumitru din **Ruginești** (comuna Ruginești, Vrancea), Țuțuian de **Păunești** (comuna Păunești, Vrancea), Piialeș de **Jevreni** (azi Viișoara, comuna Ștefan cel Mare, înglobat în Onești, Bacău), Iosip și Constantin, Simion, Vasile și Acsinte de **Dănăești** (sau Dănești, în Mănăstioara, comuna Fitionești, Vrancea), Irimia de **Turburea** (ținutul Adjud, Bacău), Andrei Țițul de Ionășești, Gheorghe de **Drăghicești** (Drăgușești, comuna Helgiu, Bacău), Bosiiuc, Ion și Sava de **Mărešești** (orașul Mărășești, Vrancea), Buda de **Văleni** (comuna Ruginești, Vrancea), Cârstian, Cohan, Dărman, Ghirvasie, Vasilie Corbul și Ionașco Pălici de **Domnești** (comuna Pufești, Vrancea), Silion de **Copăcești** (comuna Ruginești, Vrancea) și

mulţi oameni buni din sus şi din jos, dimprejur megieşi. Şi am ales jumătate de sat Todereşti, partea de sus, şi din partea de jos un răzor de frunte şi cu loc de casă, cu toate nemeasterile, iar trei răzoare le-au lăsat pentru tocmeala cea bună. Însă vânzarea acestui răzor din partea de jos şi cu casele, şi pivniţă şi alte nemeasteri s-a biciuluit drept 300 de taleri”[436].

VĂLENI

(sau Vălinei, înglobat în Dochia, comuna Girov, Neamţ).

1636, aprilie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod Mariei, cneaghina lui Savin Prăjescul, mare vornic de Ţara de Jos, fiica lui Beldiman fost logofăt, şi fraţilor ei Toader şi Mihăilaş, fiii lui Beldiman, care primesc ispisoace de împărţeală. „Deci, în partea cneaghinei Mairia a căzut satul **Negoeştii** (înglobat în oraşul Buhuşi, Bacău), care este în ţinutul Neamţului, pe Orbic, iar partea fratelui ei Toader Beldiman a căzut jumătate din satul **Vălinei** (Văleni, înglobat în Dochia, comuna Girov, Neamţ), care este în ţinutul Neamţului şi cu nişte părţi cumpărate din **Sârbii Sasului** (Sârbi, lângă Băluşeşti, comuna Girov, Neamţ), iar partea fratelui lor Mihăilaş a căzut jumătate din satul **Plopeşti** (înglobat în Hoiseşti, comuna Mărgineni, Neamţ), care este în ţinutul Neamţului”[437].

---

[436] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 109, pp. 120, 121
[437] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 391, pp. 448-450

VALEVA

(Bucovina, Ucraina).

În **6 iulie 1413**, Alexandru cel Bun întărea soacrei sale, Anastasia, satul Coţmanul Mare, cu toate cătunele ce ţin de el, „până sub satul Valeva, apoi spre Valeva, până la pădurea care se cheamă Dumbrava”, sate care, după moartea Anastasiei, urmau să revină Episcopiei de Rădă-uţi.

1503: În 26 august 1503, Ştefan cel Mare întăreşte Episcopiei de Rădăuţi satul Coţmanul Mare, „cu toate cătunele sale: Gavrilăuţi şi Hlivişţea, Davidăuţi şi Sadcău, Clivodinul, Bludva, Suhoverhul, Ceaplinţii şi Valeva”.

1600: Exista, totuşi, şi o obşte răzeşească la Vale-va, care se afirmă în spaţiul nordului Moldovei după anul 1600, an în care Varvara, văduva lui Ihnatco de Valeva, vindea partea ei de moşie din satul Iujineţ.

1629: În 8 august 1629, pentru că i „s-a întâmplat şi am omorât pe Gheorghe Turcul, sluga Ghenghei, mare vornic de ţara de gios”, Costin de Lenţeşti, fiul lui Gher-man şi al Aniţii, nepoata Mândrii, dă ocina lui din Valeva, „care a fost hotărâtă despre ceilalţi răzeşi, de Goian de Jadova, Coste de Lucavăţ şi Vidraşcu, împreună cu heleşteul şi cu câmpul, anume jumătate din a treia parte de sat Valeva”, lui Mateiaş Stârce, mare vornic, iar cu cei 40 zloţi obţinuţi pe moşie îşi răscumpără capul.

1645: În 4 august 1645, Isac de Valeva vindea lui Mateiaş Stârce a treia parte a satului şi a moşiei Valeva.

1652: În 4 martie 1652, se împart moşiile răposatului Gavrilaş Mateiaş între copii lui, Ieremie, Ileana comisoaia şi Alexandra vorniceasa. „Partea lui Ierimie a fost… jumătate sat Valeva”.

1654: În 12 august 1654, Valeva trece la Iordache Cantacuzino, ginerele lui Mateiaş Stârce.

1670: Vistierul Neculce, tatăl cronicarului Ion Neculce, s-a căsătorit, în anul 1670, cu Catrina, fiica boierului Iordache Cantacuzino, unul dintre cei mai bogaţi boieri din Moldova secolului al XVII-lea. Ca zestre de nuntă, Catrina a primit 21 moşii, printre care şi câteva sate din nordul Moldovei (Boian, Cernăuca, Valeva, Chisălău, Pohorlăuţi, Prelipcea, Bocicăuţi, Grozinţi, Vasileuţi, a patra parte din satul Lehăcenii Teutului).

1725: În 30 august 1725, Racoviţă Vodă întărea lui Gligoraş Păunel părţi din satul Valeva, care pot fi identificate după declaraţia lui Păunel, în faţa Divanului Domnesc, din 22 septembrie 1747, Păunel susţinând că stăpâneşte „a treia parte de sat Valova şi mai are aici o moară, ce e parte de cumpărătură, şi astfel era să stăpânească acel sat Valova în două cu dumnealui Gavril Niculcea, (care) îl împresoară, stăpânind două părţi, lăsându-i numai o parte”. Cercetările se finalizează în 3 iunie 1751, cu concluzia că Toader, fiul lui Gligoraş Păunel, este stăpân peste a treia parte a satului Valeva, celelalte două părţi fiind ale lui Gavril Neculce.

1740: În 20 aprilie 1740, Grigori Ghica Vodă trimitea pe Şerban Flondor medelnicer şi pe postelnicul Iuon Stârcea de Tărnauca „să meargă la câteva moşii din ţinutul Cernăuţi ale lui Ion Niculcea biv vel vornic, anume la Chiseleu, Valeva şi Prilipcea, şi, strângând oameni buni, megieşi şi răzeşi de prin prejur, să cerceteze cu

deamăruntul dresele ce vor arăta şi, pe mărturiile oamenilor buni, cu toată dreptatea să judece”.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[438], din 1772-1773, înregistrează la Valeva, moşie răzăşească, „63 – toată suma caselor”, însemnând 2 popi, Vasile şi Petre, 1 dascăl, Vasile, 2 văduve, Vasâlina şi Ana, 1 umblător, Fedor VATRICI, 1 jidov, Leizer sin Leibii orândar, 5 case pustii şi 51 birnici, şi anume: Mihail vornic, Toader TRACI, Timofei CÂRSTE, Vasile COŢMAN, Ştefan COŢMAN, Toader PELIN, Dumitru zet VATRICI, Alecsa MALIC, Iurii OBERTESKI, Ivan BĂLAN, Hodor CIORNEŢ, Andrei SĂMENCU, Mihail CÂRSTE, Neculai zet SĂMEN, Ivan ISAR, Gavril butnar, Mihail COSOVANT, Neculai POPII, Dumitru FRĂŢIORUL, Mihail dascăl, Andrei BURDIN, Vasile HUŢĂ, Ivan PROCOŞOC, Ivan GIRKISKI, Vasile DIACONIŢII, Toader IULCIAK, Ivan SOLOSKI, Anton GIRSKĂUSKII, Ivan POGORSKI, Pricop sin SCRIPNIC, Ştefan BĂDREI, Filip POGORSKI, Irimie APOSTOL, Ivan PAULESKI, Simion SAUIUCK, Cozma SAUIUK, Simion zet RĂUCĂI, Vasile RĂGUŞ, Ştefan BURDĂNII, Hrihor VATRICI, Vasile GIURCOVSKI, Iurii GIURCOVSKI, Ştefan pânzar, Fedor BEIVERĂHNII, Vasile HUŢUL, Ivan văcar, Dumitru SĂRDUN, Seminik VASILE, Ştefan BOIKO, Alecsa BOIKO şi Ştefan RUSNAK.

1774: În 1774, satul Valeva avea 66 de familii (1 mazil, 2 popi, 95 ţărani şi 1 umblător, în 1775), numărul familiilor ajungând, în 1784, la 160.

---

438 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 407

1778: În 1778, a fost sfinţită biserica de lemn a satului Valeva, cu hramul Adormirii Maicii Domnului, căreia avea să i se adauge, după anul 1860, şi o clopotniţă de lemn. În 1843, patron al bisericuţei din Valeva, cu 1.366 enoriaşi, era Grigorie de DONI, paroh fiind Nicolai CONSTANTINOVICI. În 1876, patronul bisericii cu 1.897 enoriaşi era Cajetan de JAKUBOWICZ, paroh fiind Jeroftey FEDOROWICZ. În 1907, patroni bisericeşti erau Grigorie IACUBOVICI, Eusebie şi Iulita ANDRIICIUC şi Eugenia ISOPESCUL, paroh fiind Nicolai ŞANDRU, născut în 1847, preot din 1881, paroh din 1895, iar cantor, din 1883, Vasile HNIDEI, născut în 1840.

1843: „**Izvod de zestre**, care astăzi, la zi de mai jos însemnată, cu vrerea milostivului Dummnezeu, a binevoit dumneaei Ancuţa, născută din Constatin Păunel, măritată, după întâiul soţ, Nicolai Boşneagă, însă după al doilea soţ, Vasilică Sorocean, a arăta zestrea, din buna şi slobodă voie, a fiicei dumisale, de la întâiul soţ, anume Ancuţa Boşneag, care, cu pronia preamilostivului Ziditor, s-a învoit, de bună şi sloboadă voia sa, a să căsători cu dumnealui Mihalatii Poclitar, stăpânitorul părţii de moşie din Valeva, precum urmează: / **1-tăi**: Dau din bună şi sloboadă voia mea fiicei mele de mai sus numită, din partea de moşie a mea, ce o am în satul Valeva, care şi se trage de la tatăl meu, Constantin Păunel, drept parte frăţească: precum din câmp de arat, fânaţ, selişte, toloacă, podani (iobagi – n. n.), orănda i proci: în scurt, tot locul şi din tot venitul ce se află şi s- ar mai afla pe sus numita parte de moşie – cu aceasta adaog că, născându-se încă din trupul meu mai mulţi copii, totuşi să fie îndatoriţi aş trage drept parte frăţească în tot locul un copil ca şi altul

– la această sus arătată parte de moşie, ce am hotărât aice, mai sus, are să intre la stăpânire fiica mea de mai sus numită, la doi ani de zile, adică la Sfântul mucenic Dimitrie a anului 1845. / **2-le**: în partea de moşie, tot în satul Valeva, care mi se trage după maica mea, Ilinca, ce o are de la tatăl meu, Constantin Păunel, dau de aşijdere drept parte frăţească, în tot locul şi din tot venitul, cum voi scoate la stăpânirea mea, de aşijdere şi din partea pe care o am dar de la fratele meu, Vasilică Păunel, dau tot parte frăţească, în tot locul, cum voi scoate la stăpânirea mea... / Spre mai bună încredinţare şi ţinere în seamă acestui izvod de zestre, am iscălit prin dare condeiului şi punerea degetului pe semnul crucii, în faţa poftiţilor martori. / S-a făcut în satul Mihalce, la 23 Iulie stil nou 1843. / Ion Boşneag, epitrop, cu voia şi blagoslovenia mea. / Ancuţa Păunel, măritată, după al 2-lea soţ, Sorocean, maică. / Pe pofta dumisale am iscălit şi sunt martor Ion Tomovici. / Vasilică Sorocean, stoţul a mai sus iscălitei / am iscălit Tomovici"[439].

1858: Din 1858, funcţiona la Valeva o şcoală cu 4 clase[440].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea raionului Coţman – **Coţman** (judecătorie de district), Berhomet pe Prut, Bordei sau Burdigeu, Davideşti, Dubăuţi, Havrileşti, Iujeniţa, Ivancăuţi, Clivodin, Laszkowka, Lujeni, Malatineţ,

---

[439] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 1, Anul III, 28 mai 1913, pp. 10, 11

[440] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 16, 1876 p. 82, 1907 p. 159, 112

Mămăieştii Vechi, Mămăieştii Noi cu Cutul Strileţchi, Nepolocăuţi, Orăşeni, Oşehlib, Piedecăuţi cu Ţopeni, Revacăuţi, Revna, Şipeniţ, Şişcăuţi, Stăuceni, Suhoverca, Valeva, Viteleuca”[441].

1890: În 1890, Valeva avea 2.457 locuitori, primar fiind Nestor Păunel. Învăţători erau Dimitrie de Păunel şi Isidor Tomorug, Nicolai Şandru era paroh, iar cantor bisericesc era Vasile Hnidei.

1899: „În 24 decembrie 1899, se întruniră câţiva inşi în sala de şedinţe a Societăţii pentru cultura şi literatura română, în Palatul Naţional, pentru a se sfătui cu privire la înfiinţarea unei societăţi a mazililor şi răzeşilor, a acelei stări care, în majoritatea ei covârşitoare, e aşezată în nordul Bucovinei (în sud, erau întinsele moşii călugăreşti, de unde răzeşi? – n. n.) şi stă în nemijlocit contact cu naţii străine… / Ideea înfiinţării unei societăţi a mazililor şi răzeşilor a purces din partea dlui Dionisie cavaler de Păunel, coborâtor dintr-o veche familie de mazili, trăitori pe mănoasele câmpii ale Valevei”[442].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Valeva (Walewa)**, comună rurală, districtul Coţman, aşezată, în masă compactă şi în formă circulară, pe o vale destul de largă, formată de pârâul Valivc, spre est de târgul Coţman. Suprafaţa: 15,11 kmp; populaţia: 2.176 locuitori ruteni gr. or. Printr-un drum comunal, este legată cu târgul Coţman şi, prin drumuri de ţară, destul de rele, cu comunele vecine, Cuciur Mic şi Laşciuca. Are o şcoală populară, cu 2 clase, şi o biserică parohială, cu hramul

---

[441] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[442] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 6 şi 7, Anul II, 29 iulie 1912, pp. 106, 107

„Adormirea Maicii Domnului”. Această comună este amintita, pentru întâiaşi dată, într-un hrisov din anul 1543. La 1776, o jumătate din ea o stăpânea mazilul Teodor Păunel. Aci se află o fabrică de spirt, cu borhotul căreia se îngraşă vite, din care se exportă, anual, peste 300 capete. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 1.904 hectare pământ arabil, 91 hectare fânaţuri, 14 hectare grădini, 80 hectare imaşuri, 2 hectare păduri, 12 hectare heleşteie. Se găsesc 246 cai, 411 vite cornute, 275 oi, 165 porci şi 60 stupi. **Valeva, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Coţman. Suprafaţa: 6,61 kmp; populaţia: 16 locuitori, parte ruteni, parte poloni; religii: romano-catolică, greco-ortodoxă şi armeană-unită”[443].

1921: „Potrivit dispoziţiunilor art. 12 şi 23 din regulamentul pentru Congresul bisericesc ortodox român al Arhidiecezei Bucovinei, convocat, prin înaltul Decret Regal Nr. 2513 din 17 Iunie 1921, pe ziua de 3 Octombrie, la Cernăuţi, se publică următoarea listă a patronilor bisericeşti particulari, de lege drept credincioasă răsăriteană, îndreptăţiţi la alegerea de 6 reprezentanţi pentru acest Congres: **Isopescul Eugenia**, Cernăuţi, str. Gregor No. 11, şi **Andriciuc Iulita**, Cernăuţi, strada 11 Noemvrie No. 12 (Valeva) compatroni”[444].

---

[443] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 234

[444] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi 21 iulie nou 1921, pp. 64-66

VĂLIŞENI

(sau Văleşeni, în Scobilţeni, comuna Podu Iloaiei, Iaşi).

1554, martie 17: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod mănăstirii Sfântul Ilie, care primeşte danie domnească „un sat pe Bahlui, anume **Ivoeştii** şi cu moară pe Bahlui, şi alt sat la Cârligătura, cu numele **Văleşanii**, care acele sate sunt ascultătoare de ocolul curţii de la Iaşi, şi al treilea sat, lângă Cotnar, cu numele de **Ezerenii**, care este de mult al sfintei mănăstiri”[445].

1625, mai 14: Întărit de Radul voievod lui Lupan, visternicel de Scobenţini, şi răzeşilor Gavril, Vasile, Pavăl, Gligorie, Cornea şi Ionaşco, după pâra călugărilor de la mănăstirea Sfântu Ilie „pentru un iaz ce este pe pârâul **Scobenţeni** (Scobilţeni, Iaşi) şi pentru un deal ce se cheamă Dealul Ţiganul, zicând călugării că acest iaz şi acest loc de hotar, seliştea **Vălişenii** (în Scobilţeni, Iaşi), este danie a sfintei mănăstiri de la Alexandru voievod, iar acum ei împresoară hotarul sfintei mănăstiri”[446].

1628, decembrie 31: Întărit de Miron Barnovschi voievod vistiernicului Gheorghe Roşca, după ce cumpără, cu 200 ughi (ducaţi ungureşti), de la mănăstirea Sfântul Ilie „o selişte, anume **Vălişenii**, ce este în ţinutul Cârligăturii”[447].

---

[445] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. X, Iassi 1888, pp. 128-130

[446] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 327, pp. 398, 399

[447] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 456, pp. 626-628

1632, mai 31: Întărit de Alexandru Iliaş voievod vistierului Gheorghe Roşca, care primeşte uric pentru „o selişte, anume **Văleşenii** (în Cârligătura, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii”, cumpărătură de la mănăstirea Sfântul Ilie, pentru 200 ughi galbeni (ducaţi ungureşti); / „satul anume **Roşcanii**, care se numeşte **Docinţii Scobenţeni** (comuna Podul Iloaei, Iaşi), ce şi-a cumpărat de la Pavel, Măteiu şi Tudora, femeia lui Gligorie, ce le este moştenire, şi de la Ştefana, fiica lui Pătraşco, nepoţi lui Ion Scobenţeanul, şi de la Cornea, fiul Agahiei Şuverdenească… pentru 1.150 taleri de argint”; / Drept moştenire, „toate părţile lui Grigore Ureche din satul **Oneşti** (lângă Dumeşti, Iaşi); de la Condrea Malici, care cumpărase de la Costachi şi Rusul, „a şasea parte din acel sat Oneşti… Şi iarăşi i-a mai vândut Condrea Malici altă parte dintr-a şaptea parte din acel sat Oneşti, trei părţi pe care le răscumpărase de la Neniul pârcălab şi Drăguşan, ce le-au fost cumpărătură de la Drăghici Potângu, iar acestuia de la Brahăş, pentru 80 taleri de argint”; „Dreapta lui danie, toată partea lui Ionaşco Peicul fost sulger, din acel sat Oneşti”; „Şi de asemenea jumătate dintr-a şaptea parte a satului Oneşti, cu loc de iaz pe pârâul satului şi cu prisacă şi cu tot venitul”[448].

1636, aprilie 4: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului vistiernic Gheorghe Roşca, în baza uricelor şi ispisoacelor sale, adică **Volnăeştii** (Vulcăneşti, comuna Cioreşti, raionul Nisporeni, Moldova) pe Işnovăţ, care este în ţinutul Lăpuşnei, jumătate din satul **Negreşti** (comuna Negreşti, raionul Străşeni, Moldova), tot pe Işnoveţ, şi satul **Cozmeştii** (raionul Nisporeşti, Moldova),

---

[448] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 101, pp. 124-128

pe râul Prut, de asemenea în ţinutul Lăpuşnei, a şaptea parte din **Izbişte** (comuna Izbişte, raionul Criuleni, Moldova) şi a şaptea parte din **Pietrosul** (Chetrosu, comuna Chetrosu, raionul Arenii Noi, Moldova), din ţinutul Lăpuşnei, două părţi din **Cotelova** (comuna Koteleve, raionul Novoseliţa, Ucraina), în ţinutul Hotinului… / Şi jumătate din a patra parte din **Balomireşti** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi din **Hoiseşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), la pârâul Bahlui… / Şi satul **Scobenţenii** (Scobilţeni, comuna Podu Iloaiei, Iaşi), care este în Cârligătură… o selişte, anume **Vălişenii** (Văleşeni, comuna Podu Iloaiei, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii… jumătate din satul **Mateuţi** (comuna Mateuţi, raionul Rezina, Moldova) pe Nistru, în ţinutul Orheiului… şi satul **Stărpenii** (Sterpeni, comuna Stănileşti, Vaslui), care este în ţinutul Fălciului… jumătate din satul **Oncani** (înglobat în Orăşeni-Deal, comuna suburbană Curteşti, Botoşani) şi din **Turbureni** (sat înglobat în Botoşani) şi a treia parte din satul **Băiceni** (comuna suburbană Curteşti, Botoşani), în ţinutul Hârlăului… satul Tâmpeştii (Fălticeni, Suceava) în ţinutul Sucevei şi jumătate din satul **Mihalcăuţii** (înglobat în Lukacivka, comuna Nelipovţi, raionul Chelmenţi, Ucraina), în ţinutul Hotinului, pe Viliia Seacă… / Şi a cincea parte din satul **Ivoeşti** (comuna Podu Iloaei, Iaşi) din ţinutul Cârligăturii… nişte părţi de ocină din **Ţibăneşti** (comuna Băceşti, Vaslui), pe pârâul Gârboveţ, în ţinutul Vasluiului… a patra parte din satul **Hlăpeşti** (înglobat în Nemţeni, comuna Nemţeni, raionul Hânceşti, Moldova) pe Prut, în ţinutul Lăpuşnei… nişte părţi de ocină din satul **Copujani** (ţinutul Lăpuşnei, Moldova), din ţinutul Lăpuşnei”[449].

[449] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII,

VĂLIŞENI

(sau Văleşeni, comuna Mădârjac, Iaşi).

1643, mai 14: Neculae şi Vasile, feciorii Nastasiei Brândzoaie, vând lui Vasile Dicăş, drept 35 zloţi, „dreaptă ocină şi moşie din satul **Mădârjeci** (Mădârjac, comuna Mădârjac, Iaşi), din **Văleşeni** (comuna Mădârjac, Iaşi), din **Poieni** (comuna Mădârjac, Iaşi) şi la **Micodini** (lângă Mădârjac, comuna Mădârjac, Iaşi)… dinaintea lui Ivan, Grigorcea, Pavăl, Drăgăilă, Luca, Băntelei, Pahomie căpitan, Buculei, Irimia şi Ignat cel spân ot **Mădârjeci**, Vârlan de **Ciunceşti** (inclus în Cristeşti, comuna Brăeşti, Iaşi) şi a mulţi oameni buni”[450].

VAMA

(lângă Câmpulung Moldovenesc, Bucovina).

Deşi localnicii ezită să accepte data de **6 octombrie 1408** ca fiind cea a primei atestări a satului lor, privilegiul lui Alexandru cel Bun, acordat, atunci, negustorilor lioveni, care, la întoarcerea din Ardeal, aveau de plătit vamă Mănăstirii Moldoviţei, la confluenţa

---

Bucureşti 1996, doc. 389, pp. 435-445

[450] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 93, p. 99

râurilor Moldova şi Moldoviţa, reprezintă, indirect, o primă atestare a satului Vama, iar argumentele se găsesc şi în toponime, şi în conţinutul documentelor ulteriore, care mărturisesc o moşie uriaşă, temeinic gospodărită. E drept, dovezile scrise despre o obşte sătească lipsesc, iar întărirea domnească, din 18 noiembrie 1409, menţionează doar „Vama, numită vama de la Moldoviţa cu satul" (dacă satul n-ar fi existat ca sat şi ca proprietate în 1408, nu s-ar mai fi dat întărire în 1409), aşezată, fără îndoială, între mitocurile (locurile de făcut fân) mănăstireşti ale moşiei care începea, conform hotarnicei din 14 aprilie 1411, „din vadul Moldovei, care este mai jos de satul Câmpulung, cu poiana, drept la gura Geredzea şi, în sus, pe părău, până la obârşie şi, de acolo, la Măgura Moşului, şi, de acolo, la spărturi şi la Măgura Plopului, şi, de acolo, la Fântâna Sărată, şi, de acolo, pe dealul Frasinilor, drept la Râul Strâmt, la deal, pe Suha, unde cade în Moldova, şi, de acolo, pe Moldova, la părăul Ceteţe, în sus de pârâul Cetăţelii, până în vârful Dealului Mare, şi, de acolo, tot cu obcina, pe Dealul Mare, cu toate izvoarele care cad în Moldova şi Moldoviţa, până la obârşia Frumosului, unde cade în Moldoviţa, şi, de acolo, peste Moldoviţa, la gura râului Deea, şi, de acolo, la obârşia Deii, muntele şi, de acolo, pe dealul Paltinului, unde cade în Moldova, în vad, în jos de satul Câmpulung, unde mai înainte am început". Toponimele menţionate în acest document, deşi neglijate chiar şi de cercetători de talia lui Nicolai Grămadă (care menţionează, totuşi, că numele „la Spărturi" este, de fapt, „la Rascole" sau „la Balan"), au mesajele lor tainice, care ascund, în egală măsură, şi mituri străvechi, şi realităţi ale unor vremuri uitate. În hotarnica moşiei Vama se menţionează două toponime,

aparent nesemnificative: Măgura Moşului şi obârşia Frumosului. Deci, Moşul, adică protopărintele, şi Frumosul, care, deşi se referă la un pârâu, nu despre frumuseţea izvorului mărturiseşte vremurilor. În realitate, „Moşul" este Drăgoi Viteazul dela Tulova (Vornicenii de azi), membru al sfatului domnesc între anii 1392-1414), care şi-a înzestrat băiatul, Teodosie monah, ajuns stareţ al Moldoviţei, cu o moşie din vecinătatea mănăstirii Moldoviţa, iar pe fată, Odochia, cu o moşiei din apropierea Tulovei. S-ar părea că ambii copii ai lui Drăgoi Viteazul dela Tulova erau de o frumuseţe desăvârşită, din moment ce moşia monahului Teodosie avea să se numească Frumosul, iar moşia Odochiei, Frumoasa. Iar memoria lui Drăgoi Viteazul, fost vornic de Tulova şi ctitor al Drăgoieştilor, este păstrată şi de toponimul Măgura Moşului. Peste vremuri, confirmând ipoteza unor străvechi proprietari din Tulova asupra munţilor din zona satelor câmpulungene, câteva generaţii de Toloveni aveau să-şi revendice, în faţa scaunele de judecată valahe (în Ocolul Câmpulungului Moldovenesc, dreptul valah s-a aplicat până după anul 1800) moşiile străbunilor, dar au pierdut, lipsindu-le uricele, care, de la Descălecat, încoace, ţineau loc de tradiţie, de „pe unde au stăpânit din veac". / Un alt toponim interesant este Ceteţe (pârâul Cetăţilor), care, fără îndoială, înseamnă memoria subconştientă a castrelor tătare, menţionate, în 1286, de un călugăr franciscan, prin formularea „Ymor filius Molday", o formulă toponimică (Repedea, afluentul Văii) prin care se menţionează cele mai vechi puncte vamale ale teritoriului de la răsărit de Carpaţi. Rămăşiţele castrelor tătăreşti de odinioară mai puteau fi zărite, pe la 1950, şi încă mai există humoreni care pot indica cu precizie locaţiile străvechilor Ceteţe.

1434: Privilegiul lui Alexandru cel Bun, acordat negustorilor lioveni, a fost întărit de fiul său, Ştefan Voievod, în 18 martie 1434, acelaşi domnitor confirmând şi dreptul de proprietate al Moldoviţei pentru „Vama, mai jos de mănăstire, la gura Moldaviţei, şi satul Vama, unde au fost jude Cârstea", în 11 februarie 1447. „Când se coborau dinspre munte, de la Vama, chervanele cele lungi de neguţători de la Bistriţa sau când se apropiau, prin largul şes al văii Sucevei, pelerinii, venind la serbarea sfântului Ioan, vedeau, încă la depărtare de mai multe ceasuri, licărind, din aburul întunecos al zării, reflexul de lumină albă de pe cupolă. La vârful ei, strălucea o cruce de aur, cu braţele împreunate cu lanţuri; iar pe vânt şi furtună, când sfârlezele de vânt se învârteau, scârţiind, lanţurile aceste se loveau de braţele crucii, zuruind ascuţit"[451].

1499: Cârstea pare să fie cel mai vechi „primar" al Vamei, reţinut de memoria scrisă a documentelor cancelariei domneşti, numele lui fiind menţionat şi în uricul domnesc de întărire din 15 noiembrie 1499, semnat de Ştefan cel Mare.

1683: În 9 ianuarie 1683, pentru că megieşii câmpulungeni ridicaseră case în hotarul Vamei, Duca Vodă soluţionează plângerea egumenului Moldoviţei, poruncind „să se spargă casele câmpulungenilor rădicate pe hotarul acelui sat", ca nu cumva să se molipsească vămenii de libertate de la obştea grănicerească a muntenilor de pe Moldova, în sus.

1699: Primele nume de vămeni încep să fie menţionate de documentele câmpulungene, începând cu 6

---

[451] Koczynski, Dr. Stefan**,** în *Gold gab ich fur Eisen Kalender*, pp. 84-91

noiembrie 1699, când Pavăl din Vama şi feciorii lui au zălogit moşia Sălătruc, pe care o aveau în folosinţă, lui Gheorghe Mercăşoe (deci, Gheorghe, fiul văduvei lui Mercheş, care nu putea fi decât străbunul primarului Mercheş, din Fundu Moldovei), pentru 30 lei bătuţi. Adălmaşul de un leu a fost băut de martorii vămeni Arsenie vătăman, Ionaşcu a Iftincăi, Vasile Puşniţă şi Simion Văman, Mercăşoe obligându-se „numai dejmă ce a fi să de, că este loc de mănăstire”.

1756: În 16 iulie 1756, datorită conflictelor hotarnice dintre mănăstirile Moldoviţa şi Voroneţ, apar alte nume de săteni vămeni, martori la refacerea hotarnicelor dintre moşiile Vama, Ştulbicani (Stulpicani) şi Bucureşti (Capu Codrului), respectiv preotul Mihăilă din Vamă, primul preot vămean menţionat de documente, şi sătenii Vasile Sasul, Pintilie Şiştac, Gligorie Şiştac, Petre Lazea, Gligorie Bădale, Axinte Leontieş, Nistor Cupă, Ursul Balmuş, Vasile Călinescul, Matei Tămpăscul, Gligorie Bosancul, Nistor Lazea, Sandul Chiruţă, Ştefan Coştiug şi Gavril Lucanul.

1759: În timpul marii migraţii transilvănene, la Vama se stabilesc doar câteva familii: Filip Ungurean, cu soţia şi un băiat, plugar din Sf. George (Sângeorz), fost grănicer năsăudean (1759); Ioan Brânzilă, împreună cu soţia, o fată şi doi băieţi, plugar din Posmuş (1758), Nichifor Ungurean, împreună cu soţia şi două fete, plugar din Logig (1757), precum şi Filimon Moroşan, flăcău din Budac pe Someş (1778).

1772: Recensământul lui Rumeanţev[452], din 1772-1773, înregistrează la Frumosu „122 – toată suma case-

---

[452] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 242

lor", însemnând 7 popi şi diaconi, 1 panţir, 9 femei sărace, 3 scutelnici ai mănăstirii Moldoviţa, 1 ţăran şi 101 birnici, aceştia din urmă fiind: Vasile sin (fiul lui) TOMULESII, Ion LIPAN, Ştefan LIPAN, Simion FARAON, Mihăilă, homorian, Ion sin diaconului LAZA, Nicolai LEUŞTIAN, Chiruţă PAŞCAN, rusul BALMOŞ, Nicolai CIOCAN, Gavril BALMOŞ, Nichita BOTEZAT, Vasile, ungurian, Grigore LIPAN, Vasile CRĂCANĂ, Grigore BĂDALE, Vasile, crav, Ion LEONTIEŞ, Ion BĂDALE, Toma BALMOŞ, Gavril CĂLINESCU, Grigore, sas, Toader, sas, Toader BĂDALE, Pentelei RÂLĂ, Nistor, ungurian, Vasile CĂLINESCU, Dumitraşco BĂDALE, Pintelei, rus, Costandin BĂDALE, Nicolai, ungurian, Lupul sin ISTRATE, Ion sin ISTRATE, Grigore CRĂCANĂ, Dumitru, rusul, Nichita IOSIP, Vasile sin IOANEI, Petrea LUCAN, Grigore LUCAN, Grigore ŞIŞTAC, Georgii NEDILOI, Ion LUCANUL, Ion ŞIŞTACUL, Petrea ŞIŞTAC, Ion sin NICOLĂESCII, Acsinte BOSANCU, Crăciun BOSANCU, Ion CĂPRIAN, Acsinte LEONTIEŞ, Ion sin ILIE, Toadir TOMA, Toadir sin dascălului CRĂCIUN, Ion BALMOŞ, Andrei RUSUL, Matei TÂMPESCU, Mihăilă sin TÂMPESCU, Vasile, rus, Ion sin Vasile, rus, Ion SASUL, Nichifor, ungurian, Nistor CIOSNAR, Istrate RÂLĂ, Chiruţă BOTEZAT, Ion TOMA, Ştefan LAZA, Toader MÂNDRILĂ, Lupaşco sin Ion LUCAN, Toader ŞIŞTAC, Constandin BALMOŞ, Gerasim, rus, Ion CRĂCANĂ, Ion BRÂNZILĂ, ungurian, Toadir sin Nistor CUPĂ, Nicolai sin Măriuţii CUPOAEI, Miron sin Măriuţii CUPOAEI, Chiriţă sin ISTRATE, Nichita sin LUPAŞCO, Gavril PIRCU, Ştefan CHIRCU, Duminte sin TOMEI, Istrate IGNĂTESCU, Costandin TÂMPESCU,

Pintelei SASUL, Iftodii sin LAZĂI, Vasile zet SASUL, Simion BARDAN, vornicel, Tanasă ROMAŞCIUC, rus, Petrea FIRCAL, rus, Isac TIMOFICIUC, rus, Ştefan IURCIUC, rus, Ion CĂLINESCU, Vasile, ţăran, Georgiţă LEONTIEŞ, iar din Frumosu, cu domiciliu în Vama, Tihon, rus, Nicolai sin Tihon, Ştefan sin Tihon, Ivan sin Tihon, Nicolai sin Tihon, Dumitru rus, Vasile STIBLEI şi Stan COSTANDIN. / Rufeturile la Vama erau: popa Ştefan, popa Pintelii, popa Ion, popa Toadir, diaconul Crăciun, diaconul Nistor, diaconul Ştefan, Ştefan IGNĂTESCU panţir, săracele satului, Maria, Cârstina, Irina, Maria, Paraschiva, Irina fată, Sandală, Irina rusca, Măriuţa, precum şi scutelnicii mănăstirii Moldoviţa, Constandin sin Macsim, Ion LUJAN, Ion, morar, şi Grigoraş, ţăran al mănăstirii.

1775: „Reis Efendi, ca reprezentant al Porții, i-a zis lui Thugut că Austria a avut idei mai radicale faţă de Bucovina și a subliniat că asigurările prietenoase ale Austriei nu sunt în armonie cu realitatea și indică mai degrabă ostilitate deschisă. Thugut a încercat să nege acest lucru, spunând că așteaptă noi instrucțiuni de la Viena, în viitorul apropiat[453]. / În timp ce corespondența scrisă dintre Viena și Costantinopol sporește tot mai mult, iar activitatea lui Barco, la sediul rus, a fost finalizată cu vizita sa de adio, la Mohilew, comandantul Galiției, generalul Ellrichshausen, a continuat să călătorească prin Bucovina, pentru a obține detalii despre aceasta. Sugestiile sale, din timpul călătoriei, se referă, în principal, la comunicații: drumuri mai confortabile, cu mai puține poduri în munți, fortificarea celor mai importante puncte

[453] Thugut, lui Kaunitz, în Pera, 18 ianuarie 1775. Hurmuzachi, VII, pp. 124, 125.

strategice, precum Munticelu, gura drumului, între Mănăstirea Humor și Bordeşti, apoi un alt punct, la o jumătate de oră de la mănăstirea Humor, la o tavernă, la intersecţia cu drumul ce duce, de la Vama, la Capu Codrului și Roman, și avantajele comunicării între Transilvania și Bucovina, în caz de război, au fost principalele puncte de care s-a ocupat Ellrichshausen în acest raport. Din Transilvania, trupele puteau fi transferate cu ușurință în teatrele de luptă româneşti, prin Suceava și Siret, și încartiruite acolo; s-ar putea crea rute între Transilvania și Pasul Humor, foarte uşor. În caz de război cu Turcia, Austria ar trebui să-și împartă forțele armate, deci ar fi mai puțin rezistentă, iar dacă trupele austriece ar avansa mai departe, turcii ar fi obligaţi să se retragă în Vidin și în Silistra, retragere în urma căreia Austria ar putea ocupa cu ușurință Bosnia și Serbia. Turcilor le-a fost greu să se afirme pe malul stâng al Dunării. Chiar dacă turcii au pătruns în Bucovina, ei ar trebui întotdeauna să se teamă de un atac din Transilvania împotriva flancului lor, așa că o astfel de abordare, din partea Turciei, este foarte puțin probabilă. În schimb, s-ar putea menţine mulți ani în Moldova și în Țara Românească, datorită fertilității acestor ţări. Avantajele comunicării dintre Transilvania și Bucovina ar fi, de asemenea, mari în cazul unui război cu Rusia și Prusia[454]. / În ceea ce privește legăturile importante comerciale cu Preworodek și Sniatin, cele ale Poiana Samlina, Pojana bleşi, dealul mare Beresova, poiana Harluşa, Fântâna Sauchi, Cernauca, poiana Kosuţna, Stanahora, Zucika, Cernăuţi, Mamorniţa, Lukaweţ, Derehlui, Siret, Bordujeni, Parhauţi, Humor și valea Bistriţei, acestea au servit parțial pentru a valorifica

[454] Beil. LXXIX.

pământul inferior şi a echilibra balanţa, pentru a afirma punctele de trecere, care nu și-au pierdut importanța nici în condițiile schimbate de astăzi”[455].

1775: „Întrucât granița de est a Galiției era încă în litigiu, autoritatea vieneză nu a făcut nici un anunț la St Petersburg asupra intențiilor sale cu privire la Bucovina; fusese sfătuită să obțină permisiunea de a ocupa țara, prin medierea baronului Barco, mai de grabă de la liderul armatei ruse, Mareșalul conte Romanzow. „A existat o oportunitate foarte naturală de a face acest lucru. Întrucât baronul Barco fusese voluntar în armata rusă, mult timp, în subordinea Mareșalului Romanzow, și fusese tratat de acesta cu multă prietenie, fericire și ospitalitate”, Barco considera „inevitabil, din cauza celei mai înalte poziţii, să-i dăm contelui Romanzow”, așa cum făcuse regele prusac, cu mult timp în urmă, „cea mai înaltă venerație”. Această „venerație” a constat dintr-o casetă încrustată cu diamante și 5.000 de ducați, iar un ordin al prințului Kaunitz cuprindea instrucțiunea că Barco „ar trebui să fie trimis în Moldova”, fiind un ofiţer modest, priceput și cunoscător, care a învățat circumstanțele locale ale districtului bucovinean[456]. Alegerea a căzut cu atât mai mult asupra lui Mieg, cu cât el elaborase „planul”, iar rapoartele sale conţineau instrucţiunile care trebuiau incluse[457]. / Așa cum era de așteptat la Viena, Romanzow a permis ca noua linie de frontieră între Pokuţia şi

---

[455] Werenka, Dr. Daniel, *Bukowinas entstehen und aufblühen* (Apariţia şi înflorirea Bucovinei), în *Archiv für österreichische Geschichte* (Arhive pentru istoria austriacă), Wien, 1892, pp. 98-152.
[456] Kaunitz către Maria Theresia (Ibidem, Supliment XXX.); Werenka, Supliment XXVIII.
[457] Werenka, Supliment XXVIII.

Moldova să fie ocupată imediat, iar după plecarea sa de la Iaşi, anunțul a fost „suspendat” acolo. Infanteria și cavaleria din Galiţia au intrat în Bucovina, trăgând un cordon, de la Preworodek, pe Nistru, la Capu Codrului, pe Moldova[458]. La jumătatea lunii octombrie, „expoziția ordonanțelor” din Vama, Câmpulung și Dorna s-a conectat cu cele din Transilvania[459]. Porunca de a ocupa Cordonul a fost înfăptuită de Mieg până în 24 octombrie 1774. În această zi, țara a fost ocupată de un număr mare de trupe și a început să fie comandată de generalul Gabriel Baron von Spleny, iar o administrație militară regulată a fost introdusă în Cernăuţi[460]. Vulturii imperiali au fost înfipți pe graniţă între 16 și 19 septembrie 1774, acţiunea fiind coordonată de Mieg, care alesese, cu puțin timp înainte, cele mai avantajoase puncte, „mai ales pentru unii de la granița Transilvaniei, pentru a aduce munți sau zone utile în cordonul nostru”[461]. / Imediat după ocuparea Bucovinei, negocierile au fost inițiate, din cauza încredințării lor formale, de către Poartă prin nunţiului austriac din Constantinopol, Franz Baron von Thugut. La jumătatea lunii martie 1775, acestea erau atât de avansate, încât Turcia nu numai că s-a oferit să ordone o comisie de rectificare a frontierei, care să-şi înceapă imediat activitatea, dar a recunoscut „provizoriu” că

---

[458] Polek, *Erwerbung der Bukowina durch Oessterreich* (Bucovina achiziționată de Austria), pp. 24. Următoarele, şi Werenka, Supliment XXXV.
[459] Werenka, Supliment L şi LI.
[460] *Descrierea Bucovinei*, de Spleny, ediţia lui J. Polek, Czernowitz 1893. p. XII; Werenka, Supliment LVI.
[461] Thugut lui Kaunitz, 18 martie 1775; Hurmuzaki, Documenta privitoare la Istoria Românilor, Vol. VII, Bucureşti 1876. nr. LXXXVIII.

Poarta trebuie să cedeze Înaltei Curți (vieneze) partea din Moldova, atâta cât va fi necesară pentru realizarea unei comunicări adecvate”[462]. / Împăratul Iosif a dorit ca granițele de pe Nistru să înceapă la Preworodek. Cu toate acestea, la 27 martie 1775, l-a însărcinat pe contele al Hadik, președintele Consiliului de război, să dea comandantului general galiţian ordinul că el, împăratul, doreşte „cea mai precisă indicare a părții Bucovinei” la care Austria ar putea renunţa, cu cel mai mic dezavantaj, pentru a obține acordul prietenos de la Poartă pentru rest, dar în așa fel, încât comunicarea dintre Transilvania și Galiția să nu fie întreruptă sau îngreunată prea mult, inclusiv granița Pokuţiei să rămână cu o asigurare suficientă”[463].

1777: De-a lungul vremii, o parte dintre răzeşii câmpulungeni s-au stabilit la Vama, acceptând să plătească dijma mănăstirească pentru bucăţile de moşie luate în folosinţă, iar migraţia dinspre amara libertate înspre la fel de amara iobăgie este confirmată de documentul din 1 martie 1777, prin care Toader Lucan din Vama dăruia popii Grigore Grămadă o moşie pe Sadova, Lucăneasa, pe care o stăpânise „din moşi din strămoşii noştri”.

1782: În 23 aprilie 1782, deci cu un an înainte de secularizarea averilor mănăstireşti, egumenul Moldoviţei, Venedict, a arendat, pe doi ani, lui Anton, logofăt din Câmpulung, venitul satului Vama pe doi ani, pentru 450 lei pe an. Venitul satului consta, în vremurile asupririi

---

[462] Werenka, Supliment LXXXV.

[463] Polek, Dr. J., *Topographische Beschreibung der Bukowina mit militärischen Anmerkungen von Major Friedrich von Mieg*, în *Jahrbuch des Bukowiner Landes-Museum*, Fünter Jahrgang, Czernowitz 1897, pp. 3-

călugăreşti, în câte 12 zile de lucru pe an sau 2 lei de fiecare gospodar, în dijma fânaţului – câte 2 parale de stânjen, în câte un tort (ţesătură) şi câte un car de lemne de gospodărie, precum şi în zeciuiala din toate ce se aflau pe moşie, plus orânda cârciumii şi jumătate din fânaţul ce-l făcea mănăstirea pentru mitocul ei din Vama.

1783: Biserica Arătării lui Cristos din Vama de Jos fusese ctitorită, în 1783, de Mihail TÂMPESCUL, Theodor al TOMEI şi comenduirea austriacă, în 1862 fiind înfrumuseţată cu un nou iconostas, dăruit de Petru THEODOROVICI, iar în 1884 beneficiind de o restaurare. În 1843, biserica din Vama de Sus, cu 860 enoriaşi, era slujită de parohul Onufrie DAŞCHIEVICI, iar biserica din Vama de Jos, cu 907 enoriaşi, îl avea paroh pe Ioan HORJUI, ambele biserici aflându-se sub patronaj împărătesc. În 1876, cei 2.406 enoriaşi de la cele două biserici din Vama erau păstoriţi de parohul Georgie DAŞCHIEVICI şi de preotul cooperator Ioan BERARIU (ulterior, din acelaşi an, de Eusebie CONSTANTINOVICI). În 1907, paroh era Nicolai LOMICOVSCHI, născut în 1848, preot din 1874, paroh din 1889, preot cooperator fiind Tit ILIUŢ, născut în 1868, preot din 1897, iar cantor, din 1901, Nicolai LUCAN, născut în 1856. / În primul secol al stăpânirii austriece, datorită împroprietăririlor sătenilor în 1783 şi în 1848, apar toponime noi, patronimice: pâraiele şi ţarinile Hurghiş, Bielţag, Miclăuşa, Borcii, Floarei, Runcul Toader, Benţeriile (Belţag sau Bhelţag), Ciocan, Gavriloi, Miculi, Bardan, Barbuşca, Ciocan, părăul Sasului; poieni precum Banciu, Bâtca Badale, Georgiţa, Humorian, Luchian, Piciorul lui Matei, Poiana lui Ion, Preluca Florii, Preluca Tomii, Rusu, Todosca, Poiana lui Negură; păduri ca

Hasneş, Barbuşca, Belţag, Coasta Banciului, Hâgi, Hurghiş, Miclăuşa, Sasului, Tomei, Floare, Seştac sau fântâni precum Ciurgău, Hurghiş, Seştac.

1788: „Rădăuţului, cu toată însemnarea lui Cantemir, Sulzer nu-i poate afla rostul; dar la Vama a fost şi a văzut „stâlpul lui Vodă", a cărui stare decăzută o deplânge: „Păcat că felul de piatră întrebuinţat la aceasta e prea moale şi astăzi stricat de intemperii (verwittert), aşa încât acuma se mai poate ceti numai puţin"; de aceea i se şi pare că două laturi sunt scrise greceşte, şi româneşte numai două"[464]. „În dreptul localităţii Vama, unde râul amintit primeşte râul Moldoviţa, ce vine din nord, este o frumoasă vale netedă, încinsă, de jur, împrejur, de munţi… Vama are o poziţie plăcută şi câmpul dinaintea sa, care se numeşte „Lung" (Schlaf), este închis de munţi înalţi, spre nord. În acest colţ de munte, am aflat coloana despre care povesteşte domnul Sulzer (N.N.: pe care ezit să-l inserez, ca mărturisitor, aici, pentru că studiul său despre „Dacia Carpatică" nu prea se bazează pe ceea ce a văzut, ci doar pe ceea ce a citit), dar poate că el nu a văzut-o, căci el spune că aici ar fi fost înfrânţi tătarii, în anul 1718…, ceea ce, însă, cum arată inscripţia, s-a întâmplat cu doi ani mai înainte. / Stâlpul de gresie albă, moale, înalt de doi stânjeni şi cu patru muchii, se înalţă la vreo două bătăi de puşcă, spre sud-est, de acel loc". / „Stâlpul lui Vodă" de la Vama înseamnă, de fapt, o ironie crudă la adresa lipsei noastre de memorie. În fond, ce omagiem noi, românii, la Vama? Omagiem… victoria tătarilor asupra trupelor maghiaro-austriece, care tătari, pentru că Mihai Racoviţă Vodă le promisese zece mii de

---

[464] Iorga, Nicolae, *Note despre vechea Bucovină*, în *Revista Istorică,* I, No. 5, Bucureşti mai 1915, pp. 85-87

galbeni, pe care nu-i avea, au primit învoirea ca, în contul datoriei, să prade Moldova dintre Siret şi Nistru. Omagiem, deci, prădarea, cu învoire de la domnie, a mai bine de două treimi din Moldova. Halal să ne fie! / Nu spun că stâlpul de la Vama ar trebui să fie distrus, pentru că un popor cu puţine relicve, precum al nostru, are obligaţia de a păstra intacte absolut toate moştenirile. Dar mai avem şi obligaţia de a şti că stâlpul de la Vama nu înseamnă un omagiu adus glorioşilor noştri voievozi din vechime, ci un stigmat pe neputinţa noastră de după ei şi până azi”[465].

1797: Biserica Sfântului Nicolai din Vama de Sus fusese ctitorită, în 1797 şi sfinţită în 1798, de Vasile BADALE şi Lupaşcu LUCAN, cu contribuţie şi din Fondul Religionar.

1810: „Valea de la Vama. Această frumoasă şi ispititoare vale se schimbă, încă des, într-o pustietate sau baltă, prin râurile ce se revarsă peste malurile lor. Columna care se găseşte la şosea arată locul unde Tătarii, devastând Ungaria şi, mai ales, Maramureşul, au fost, în fine, nimiciţi, astfel că s-a pus capăt jafurilor lor (autorul descrierii greşeşte: Tătarii n-au fost, la 1717, adversarii lui Mihai Vodă Racoviţă, ci tovarăşii lui de armă, iar învinşi au fost, atunci, Nemţii şi Ungurii, trupele imperiale. Inscripţia nu e în limba veche slavonă, ci în româneşte, cu slove chirilice). Inscripţia pusă pe monument, în scrisul şi limba veche slavonă, păstrează amintirea acestui eveniment”[466].

1817: „Drumul se ţine, neîntrerupt, de Moldova, în jos, spre Câmpulung Moldovenesc, un târg cu 2.623 de

---

465 *Călători,* X, II, pp. 827-832

466 Eugen I. Păunel, în „Codrul Cosminului”, VIII, 1933-1934, Cernăuţi, pp. 419-432

locuitori. Aici se află administraţia camerală şi reşedinţa căpităniei graniţei militare. Urmează Vama, cu o mică mină în apropiere, de trei galerii, zece cuptoare de afânare, 80 de lucrători, care produc 5.580 de chintale de fier în bare. Urmează Bucşoaia şi Gura Humorului, unde regiunea devine mai prietenoasă şi unde apare, iarăşi, agricultura. Drumul se face tot mai rău; prin Capu Codrului, fără a mai trece prin vreo localitate, se ajunge, după şase ore de mers, în oraşul Suceava. De aici, sunt 6 ½ poşte până la Cernăuţi”[467].

1843: În 5 februarie 1843, când au mărturisit despre privilegiile străvechi ale câmpulungenilor, bătrânii vămeni şi-au înscris numele într-un nou document. Toader Toma vornic, Ion Hurjui paroh, Axente Tămpăscul, Vasăle Badale, Constantin Badale, Vasăle Lucanu, Ioniţă Tămpescul, Constantin Ciusnar, Petre Tămpăscul şi Ioniţă Istrati reprezentau, în anii aceia, gospodarii de frunte ai obştii vămene, cu urmaşi străluciţi până în zilele noastre.

1849: „Confruntările militare din ţinutul Dornei au fost dure, dese şi fără să consacre o stabilitate sau alta sau măcar o relativă tihnă. „Pe 6 martie, Urban a mutat avanposturile și coloanele cu cantonamentele în Iacobeni, Vatra Dornei (aici, Divizia a VII-a, nr. 41) și Dorna Candreni, avanposturile fiind expuse între Poiana Stampii şi Cârlibaba. Nu mult timp după intrarea în noile cantonamente, diareea și scorbutul au izbucnit în rândul oamenilor, iar febra tifoidă s-a dezvoltat curând, răpunând nu puține victime. Drept urmare, o cazare mai extinsă a trupelor era absolut necesară, iar o parte din

[467] *Călători,* XIX, III, pp. 291, 292

trupe a fost mutată la Vama, Câmpulung și Eisenau”[468]. / „Altădată, se lăţi zvonul că colonelul Urban s-ar fi retras dinaintea ungurilor, care au intrat pe pământul Bucovinei şi că au ajuns până la Podul Verde, de la Dorna. O spaimă nemaipomenită îi cuprinse pe cei de la sate; cei mai mulţi îngropară averile în zămnice făcute în pământ şi ascunseră banii sub cărămizile vetrei, apoi alergară, cu puţinul avut ce-l puteau duce, spre munţi. Urban, însă, cu cei 1.800 de oameni ai săi şi cu puţină artilerie, a stat vreo cinci săptămâni, de la sfârşitul iernii anului 1848, la Câmpulung, aşteptând ajutoare. După câteva isprăvi milităreşti, s-a retras mai spre Vama, dar mulţi feciori cădeau de lungoare (tifos) şi, afară de aceasta, erau lipsiţi de veşminte şi de mâncare”[469].

1851: „O broşură, lucrată de Franz Raffelsberger şi publicată în 1851, la Viena, cuprindea „**Itinerariile sau directorul tuturor rutelor poştale** din k. k. Statele austriece“, itinerariul cu nr. 61 era cel de la Cernăuţi, la Bistriţa, de 19 poşte şi jumătate. Din faţa hanului din Cernăuţi, care nu putea fi decât cunoscutul han „Pajura Neagră“, trăsura de poştă se îndrepta spre Tărăşeni, sat aflat la o poştă şi jumătate de Cernăuţi, apoi, prin Oprişeni, pe valea Siretului, cale de o poştă şi jumătate, până la Siret. Din Siret, la Grăniceşti, o poştă şi un sfert, trăsura trecea prin Iţcanii Noi, pe valea Sucevei, până în Suceava, aflată la 2 poşte de Grăniceşti. Deci, distanţa

[468] Formanek, Jaromir – k. k. Hauptmann des Regiments, *Geschichte des k. k. Infanterie-Regiments Nr. 41 / derzeit Josef Freiherr Vecsey de Vecse et Böröllyö-Iságfa, k. k. Feldmarschall-Lieutenant,* 1807-1887, II Band, Czernowitz 1887, p. 518

[469] Ion Grămadă, *Din Bucovina de altă dată*, Biblioteca societăţii *„Steaua”*

Cernăuţi – Suceava era de 6 poşte şi un sfert. / De la Suceava, trăsura de poştă se îndrepta spre Măzănăieşti (o poştă şi jumătate), apoi, prin Capu Codrului, spre Gura Humorului, aflată la o poştă de Măzănăieşti şi la 2 poşte şi jumătate de Suceava. / Din Gura Humorului, pe valea Moldovei, prin Bucşoaia, trecând pârâul Negrileasa, apoi râuleţele Molid şi Moldoviţa, se ajungea la Vama, localitate aflată la o poştă şi un sfert de Gura Humorului. / Din Vama, până la Pojorâta, cale de o poştă şi jumătate, repere importante erau Eisenau (Prisaca Dornei), râul Moldova şi Câmpulung Moldovenesc"[470].

1855: „Oraşul Vama, cu Stâlpul lui Vodă, are una din poziţiunile cele mai încântătoare. Aşezată într-o verde şi adâncită vălişoară, Moldova şi multe alte izvoare, ce se aruncă în ea, o răcoresc şi munţii umbresc din toate părţile. Îndărătul acestor munţi, ce încunjură Vama nemijlocit, se ridică alţii, de o coloare mai deschisă, în dosul acestora, iar alţii, şi aşa mai multe rânduri, până ce cei de pe urmă se amestecă cu firmamentul. / Stâlpul lui Vodă este o columnă pătrată de piatră, cu vârful ascuţit. Ea este tăiată dintr-o singură bucată şi seamănă, în forma sa, cu obeliscurile egiptene. De la vârf, până la temelie, columna e plină de inscripţiuni, al căror înţeles numai un expert l-ar putea pătrunde. După apariţia sa, trebuie să fie o piatră comemorativă unei fapte de bravură. Fiindcă columna e aşezata în mijlocul unui câmp liber, un român, Ioan Moldovanul, a încunjurat-o, nu de mult, cu un zid, pentru ca să nu fie expusă la o grabnică distrugere. Pe zidul de piatră se citeşte inscripţiunea: „Acest zid a fost făcut de Ioan Moldovanul în anul 1852". / Un aspect nu

[470] Raffelsperger, Franz, *Itinerär oder Verzeichniss aller Postrouten in den k. k. österreichischen Staaten*, Wien 1851, pp. 53, 54

mai puţin frumos decât al Vamei înfăţişează şi orăşelele Cârli-Baba, Pojorâta şi Prisaca”[471].

1856: Din 1856, funcţiona la Vama o şcoală cu 6 clase, iar din 1888, la Prisaca, o şcoală cu 3 clase[472].

1857: Denarowski ajunge la „stația de poștă Vama (1864,80 picioare față de nivelul mării), în spatele căreia” zărește stâlpul de piatră, pus acolo „în memoria lui Rakowica voievod, care a avut o victorie asupra tătarilor, în 1716”. Notează și inscripțiile, pe care le preia din prima monografie a Bucovinei[473], scrisă, cu mult prea multe legendări, în limba germană. „Io Michael Rakowitza, Voievod și Prințul tuturor în Moldova. În 1716, în al treilea an al domniei mele, din partea Porții turcești, i-am înfrânt pe nemți” (Celălalt, ilizibil.). În partea de est: „Uniți cu unii germani, au fost în căutarea unor popasuri unguri și alții din Serbia, atacând capitala noastră, pentru a cuceri Iașii și pentru a ne captura și au pățit în această capitală ceea ce li s-a întâmplat anterior cu principii Woda Nicolaus Maurocordato. Cu toate acestea, avem i-am înfrânt complet, cu ajutorul lui Dumnezeu, și trupurile lor au fost îngrămădite unul peste altul. În semn de aducere aminte, această cruce împreună cu o piatră am construit” (există mai multe cuvinte lipsă aici). Pe latura nordică: „Acest stâlp de piatră a fost construit când am trecut munții Mestecănești și Suhard din Ungaria, să invadez Rodna. De aici am plecat cu Hanul unui număr mare de tătari la Bistrița, unde am făcut pradă mare peste

---

[471] Negruzzi, Iacob, *Din Carpaţi / Fragmente*, în *Convorbiri literare*, Anul I, No. 22, Iassi 15 ianuarie 1868, pp. 308-314

[472] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 54, 1876 p. 59, 1907 p. 159, 69

[473] Bandella, Theophil, *Die Bucovina*, Wien 1845.

tot și am pus foc în toate orașele, numai singurul oraș Bistrița a fost cruțat. De aici ne-am întors, prin Maramureș înapoi" (restul ilizibil)... „iar tătarii au suferit o mare înfrângere". La vest: „Condusă de Jordaki Kantakuzenos, hatman al (în rest, ilizibil.). / Apoi șoseaua care trece prin Vama, după „o înclinare blândă", duce „spre satul Eisenau, unde se află o topitorie de fier. Acest sat este situat într-un defileu de munte, pe piciorul unui munte abrupt, de înălțime considerabilă, care a delimitat locul ca un zid și pe lângă care trece râul Moldova, prin gâtuitura văii dintre lanțurilor de munte, care stau aplecate ca streșinile unui acoperiș spre marginea drumului. După o puternică curbură a șoselei, ajungi în valea Câmpulungului, care desface aglomerarea munților și oferă o priveliște minunată. De îndată ce intri în această vale, mici dealuri se ridică din drum și, treptat, el se transformă în altele mai mari, și iarăși, câștigând înălțimile alăturate, formează munți înalți, care, în funcție de grupul lanțului muntos, care se alătură până spre Transilvania și Maramureș; întunecatul Rareu, împânzit cu stânci, domină peisajul. / După o oră de mers prin această vale, se ajunge, la 1,75 mile de Vama, în orașul Câmpulung (2280,20 picioare față de nivelul mării), numele lui fiind dat de locația propriu-zisă (câmp lung)"[474].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Câmpulung –**Câmpulung** (Târg cu judecătorie) cu Breaza, Gropana, Frumoasa, Fundu Moldovei şi Luisenthal, Po-

---

[474] Denarowski, Dr. Carl, *Die mineralquellen in Dorna-Watra und Pojana-Negri in der Bukowina*, Wien 1868

jorâta, Rus pe Boul cu Freudenthal şi Vatra Moldoviţei, Rus Moldoviţa cu Ciumârna şi Argel, Sadova (Ulma), Valea Putnei, **Vama cu Eisenau**”[475].

1883: Volumul 9. Notă 114. Pagina CXLIX. (**Monumentul Tătarilor**). „Conservatorul Ritter v. Gutter a trimis k. k. Comisiei Centrale un raport asupra monumentului tătarilor de lângă Vama, în Bucovina. Acesta este realizat din gresie, cu două praguri înalte și ridicat în amintirea unei victorii câștigate de Vodă Rakoviţă asupra tătarilor, în 1716. Pe cele patru laturi ale stâlpului patrulater, sunt aplicate plăci cu inscripții românești, precum cea care urmează: / (Pe latura de sud): „Eu Michael Rakovitza voievod și principe al întregii Moldove, în 1716, în al treilea an al domniei mele, Poarta turcă, nemții” (ilizibil). / (Răsărit): „Uniţi cu unii germani, valahi, unguri și sârbi, au căutat să cucerească capitala noastră Iaşi, să ne captureze și să ne supună capitala, așa cum au făcut, anterior, cu Vodă Nicolae Mavrocordat, Prințul Valahiei. Între timp, cu ajutorul lui Dumnezeu, i-am înghesuit peste tot și le-am îngrămădit trupurile unul peste altul. În semn de amintire, am pus această cruce și un bine construit“ (ilizibil). / (Nord): „Acest stâlp de piatră a fost ridicat atunci când am pătruns în munții Mestecăneşti și Suhard, lângă Rodna. De aici, am plecat cu Hanul şi cu un număr mare de tătari până la Bistriţa, ridicând de peste tot pradă mare, și am pus foc în tot locul, numai singur orașul a fost cruțat. De aici ne-am întors prin Maramureş... (ilizibil). Și tătarii au

---

[475] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

suferit o mare înfrângere“. / (Vest): „Sub îndrumarea lui Iordaki Kantakuzino, conducând trupele”... (ilizibil)“[476].

1885: Raportul anual, pagina 40 (**Descoperiri pe platoul Hliboka**). „Conservatorul Gutter a raportat și despre descoperirile făcute recent la Vama, Banila și Siret, şi s-a decis să se subvenționeze săpături sistematice pe Podișul Hliboka“[477].

1886: În 1886, şcoala din Vama era frecventată de 180 copii, dintre care doar 40 de altă naţionalitate decât cea română, în 1885 numărul şcolarilor fiind doar de 80 băieţi. Meritul pentru sporirea dragostei de învăţătură apar-ţinea învăţătorului Albie, dar şi prefectului districtual Ortynski[478].

1886: „La început, valea Moldovei pare destul de largă, şi începe de la un oraș românesc, amestecat cu germani, apoi ajungem la Eisenau, prin Vama românească. Coborârea în micul târg este minunată. Munți împăduriți și întunecați se ridică pe trei laturi, râul aleargă în fața noastră. Clopotul sună pentru închinare, iar drăguții credincioşi se pregătesc de slujbă. Și avem un preot german în fața noastră, care predică cu glas puternic, cu rostiri energice, vorbind despre curățenia casei și a curții, care dezvăluie gospodarul! Nu puteți vedea o rochie națională în Eisenau. Fetele se înfășoară în haine de sun

---

[476] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893,*Czernowitz 1893, pp. 45-71

[477] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893,*Czernowitz 1893, pp. 45-71

[478] REVISTA POLITICĂ, Anul I, Nr. 13, decembrie 1886, p. 4

roșu pal, albastre sau gri, frumusețea lor fiind cu mult inferioară porturilor din România”

1887: În 10 iulie 1887, prinţul de coroană Rudolf a trecut prin Vama, venind dinspre Gura Humorului (după o vizită la Rădăuţi) şi îndreptându-se spre Câmpulung. „Pe toată calea până la Câmpulung erau ridicate arcuri de triumf (unul în Delniţă, al doilea la baia din Vama, iar al treilea şi cel mai frumos în mijlocul comunei, între casa comunală şi biserică). Original era arcul din Vama, în care se aflau, la dreapta şi stânga, câte o cameră mică şi, când trecu Alteţa Sa Imperială, se deschiseră uşile camerelor şi din ele ieşiră, la dreapta, un flăcău, iar la stânga – o fată de o frumuseţe rară (a locuitorului Georgie Hutu), îmbrăcaţi în costumul pitoresc naţional, şi se închinară Alteţei Sale. Alteţa Sa Imperială era surprinsă de frumuseţea tinerilor şi saluta, surâzând, în dreapta şi în stânga, petrecut fiind de entuziastele strigări ale poporului adunat”. Cu ocazia vizitei lui Rudolf, evreii vămeni, care îşi aveau casele şi dughenile la strada principală, au manifestat o atitudine pro-românească, explicată, sugestiv, unui redactor de la „Revista Politică”: „Noi trăim aici împreună cu poporul român şi, dacă n-ar fi poporul… nici noi nu am avea ce căuta aici”[479].

1888: Din data de 1 februarie 1888, prin Vama au început să circule ocazional trenurile, iar din 1 mai, de câte două ori pe zi tur-retur. În 24 iunie, a trecut prin Vama, cu trenul, arhiducele Rainer, care inspectase miliţiile din Cernăuţi şi Suceava. / În 7 august 1888, după o secetă lungă, a venit o furtună, care a pricinuit mari pagube vămenilor. „Ploând necontenit 36 de ore, au cres-

[479] Bergner, Rudolf, *Rumänien / Eina Darstellung des Landes und der Leute,* Breslau 1887, pp. 81-93

cut râurile peste tot. Cu deosebită, însă, au crescut râurile Moldova şi Moldoviţa, care înconjură comuna Vama. De râul Moldova nu-şi mai aduc oamenii din Vama aminte că ar fi fost, vreodată, atât de mare. Râul Moldoviţa a fost, însă, tot aşa de mare, înainte cu 38 de ani (deci, în 1850 – n.r.), când l-a luat apa pe tatăl domnului protopresviter actual al Sucevei, Mandaşevschi. / La Secătura, la capătul Vamei de sus, unde trece calea ferată spre Prisaca (Eisenau), s-a făcut, cu ocazia construirii căii ferate între Hatna şi între Câmpulung, un pod peste Moldova şi o hatie (un dig) de peatră. Această hatie a silit, până într-a 9 August, la 10 ore înainte de masă, să treacă apa Moldovei numai pe sub pod. Aducând, însă, puhoiul mulţime de lemne, s-au oprit acestea în pod şi aşa s-a format, înaintea podului şi înaintea hatiei, un ostrov mare. La 10 ore, a sfărmat apa Moldovei hatia (digul) şi, astfeliu, s-a revărsat apa grozav de fioroasă peste o mare parte a comunei Vama. Deodată, văzură peste o sută de gospodari, mai toţi Români, realităţile şi grădinile lor în mijlocul undelor furioase… Paguba bieţilor locuitori este de tot mare şi posiţia lor de tot deplorabilă… / Şi drumul căii ferate a pătimit foarte mult, cu ocasia acestei inundări. În Vama e cu totul distrus, în lungime de 2 chilometri, adecă atât cât cuprinde în lungime terenul unde a fost inundarea”. / Spre sfârşitul anului 1888, „Comitetul comunal din Vama a dăruit, cu ocazia jubileului de 40 de ani dela suirea pe tron a Maestăţii Sale Francisc Iosif I, în scopul ajutorării copiilor sărmani, care îmblă la şcoala poporală din loc, suma de 50 florini. Iară domnii şi doamnele ale căror nume urmează au solvit, spre acelaşi scop, oferte de bani gata: Agripina Dan, E. Mailer, V. Badale, Niculai Lucan (cantor bisericesc),

Regina Frenkel (învăţătoare), Ştefan Hurjui (cantor), Gheorghe Andruşcă, Abraham Ebner (negustor), Chaim David, Zeida Schwartz, Israel Hutman".

1889: Raportul anual, pagina 110 (Suceviţa, Bădeuţ, Vama și Suceava). „Conservatorul Klauser relatează despre biserica din Suceviţa, despre biserica din Bădeuţ și despre așa-numitul Monument al Tătarilor, de lângă Vama, în Bucovina. Corespondentul Schmidt a făcut un raport despre Suceava și monumentele sale"[480].

1891: O listă de subscripţie pentru zidirea bisericii orientale din Cacica, întocmită, în iunie 1891, de „Emilian DAN, preot ajutătoriu în Vamă" şi preoteasa Agripina DAN, menţionează, printre familiile comunei, pe: Nistor PREOTESCU, Ion ISTRATI, Rosalia SPIRAC, Ilie ŢEBREAN, Nistor CIOSNARIU alui Costan, Vasile RUSU, Safta ILIE, Ilie FARAON, Petru BALTAG, Ion MOROŞAN, Ion CIOCAN, Simion DASCALIUC, Ion BALTAG, Maria LUPAŞCU, Dimitrie ACSENTI, Teodor VICOVEANU, Gheorgi alui Acsenti BOLMOŞ, Parasca LEONTIEŞ, Ion LUPAŞCU, Costan FARAON, Ion alui Petru IOSEP, Ioana CALINESCU, Ecaterina TÂMPESCU, Parasca CONDREA şi Petru MIHALACHI[481]. / Pe o altă listă, alcătuită de parohul Niculaiu LOMICOVSCHI, apăreau următoarele nume de vămeni: Apostol LUCESCUL, Ion CIOSNARIU, Niculaiu şi Ioana LUCANU, Georgi şi Ecaterina ANDROŞCA, Costan şi Paraschiva GAVRILOIU, Pinteleiu şi Safta TÂM-

---

[480] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893*,Czernowitz 1893, pp. 45-71

[481] GAZETA BUCOVINEI, Nr. 28/1891, p. 4

PESCU, Petrea şi Nastasia IOSEP, Ioan BALABAŞCIUC, Costan şi Nastasia MIFTODI, Dumitru şi Eusefia IOSEP, Georgi şi Catrina TÂMPESCU, Georgi şi Maria LUCANU, Nistor şi Paraschiva ACSINTI, Georgi şi Paraschiva ILIE, Georgi şi Zenovia ACSINTIOIU, Georgi şi Domnica DASCHIEVICI, Grigori şi Ilena BOSANCU, Aniţa ACSINTIOIU, Ioana LUPAŞCU, Teodor şi Nastasia LUPAŞCU[482].

1895: Prima bibliotecă din Vama, cabinetul de lectură „Stâlpul lui Vodă" s-a înfiinţat, în anul 1895, în casa parohială romano-catolică, cu 157 membri, 97 cărţi, 6 abonamente la gazete şi cu o avere de 31 florini şi 56 creiţari. Preşedinte al cabinetului de lectură era George Boca, secondat de vicepreşedintele Petru Colesniuc şi de secretarul Ioan Vărzaru. În 1895, Vama avea 3.582 locuitori, păstoriţi întru ortodoxie de preoţii Nicolai Lomicovschi şi Emilian Dan, cantori bisericeşti fiind Nicolai Lucan şi Ştefan Hurjui. Primarul comunei era Ioan Ciosnariu, iar la catedră oficiau învăţătorii Vasile Badale şi Regina Frenkel.

1896: O altă listă, întocmită în martie 1896 de presviterul Emilian DAN, menţionează numele vămenilor: Ilie CIOSNARIU, Andreiu LUCIAN, Gavril BARDAN, Teodor AXINTI, Vasile BADALI, Parasca lui Nicolae ISTRATI, Petru alui Vasile ISTRATI, Andrei IOSEP, Irimie NEDELOI, Iosep CALINESCU, Dimitrie SASU, Ioan BARDAN, Teodor AXENTOI, Teodor MIRON, Ioan MURAHOVSCHI, Ioan alui Dumitru LUPAŞCU, Dimitrie BADALI, Georgi alui Niculai ISTRATI, Petru GEMĂNAR, Ioan AXENTOI, Ioan alui Andrei IOSEP, Costan PIRCU, Maria lui Vasile MIRON,

[482] GAZETA BUCOVINEI, Nr. 42 şi 43/1891, p. 7

Ioan alui Grigore BADALI, Spiridon BADALI, Petru alui Vasile MIRON, Vasile şi Ilinca AXENTOI, Aniţa AXENTOI, Constantin alui Mihai TÂMPESCU, Vasile MERCHEŞ, Safta DIACON, Niţă IRIMIE, Ioan SIMIONESCU, Costan SANDU, Georgi BADALI, Filip TÂMPESCU, Costan BADALI, Ioan LEONTIEŞ, Ioan LUCUŢARIU, Vasile ŞANDRU, Georgi ŞANDRU, Ioan PIRCU, Petru SIMIONESCU, Teodor AXENTI, Safta ILIE, Petru LEONTIEŞ, Ioan MORARIU, Angelina CIOCAN, Axenti SASU, Nicolae LUPAŞCU, Axenia lui Vasile IOSEP, Simion alui Vasile ISTRATI, Maria BADALI, Simion NIGA, Grigori ISTRATI, Grigori AXENTOI, Ioan T. ISTRATI, Vasile COSOVAN, Ioan S. IOESEP, Rosalia S. IOSEP, Axenia V. SIMIONESCU, Dimitriu PIRCU, Gavril CĂILEAN, Constantin S. ISTRATI, Catrina D. SIMIONESCU, Parasca M. ISTRATI, Catrina I. CIOSNARIU, Nistor A. IOSEP, Domnica G. LUCAN, Paraschiva UNGUREAN, Parasca C. ISTRATI, Aniţa Şt. LUCAN, Nastasia I. IOSEP, Aniţa Şt. BOSANCU, Niţă Şt. ILIE, Nastasia MÂNDRILĂ, Maria N. CALINESCU şi Nastasia N. NEDELOI[483].

1900, o legendă… sfruntată: „Mai înainte de răpirea Bucovinei, toate satele ce ţin de comuna Dorna (Arini –n. n.) formau o singură comună cu Dorna Bucovineană, târguşor în care se afla şi reşedinţa comunei. Tot teritoriul era o singură răzăşie, dată de Ştefan Vodă cel Mare, în împrejurările următoare, zice tradiţia : Vodă pornise spre Ardeal, pe valea Moldovei, dar la Vama (cel mai vechi sat din câte sunt în împrejurimi, unde se crede că se vămuiau toate mărfurile venite din Ardeal şi Ungaria), se opri cu oştirea, neputând înainta, deoarece

[483] GAZETA BUCOVINEI, Nr. 23/1896, p. 3

drumul, înainte, nu era decât o cărare îngustă şi foarte nepracticabilă. Aci, la Vama, Ştefan Vodă puse un stâlp, ce se vede şi astăzi (Stâlpul lui Mihai Racoviţă, în realitate – n. n.). Pe atunci, în Câmpulung nu erau decât câteva case şi, de acolo, spre Dorna, cale de o zi, nu mai întâlneai locuinţă omenească, ci numai codri posomorâţi, păduri fecioare. Unde e acum Târgul Dorna, între ape, la gura Dornei în Bistriţa, se afla o singură gospodărie, casă bună, grajd etc., proprietăţi ale unui oarecare Gheorghiţă, hoţ vestit şi rafinat, şi vânător neaoş. Acesta croi şi lărgi cărarea ce lega locuinţa lui cu târguşoarele de primprejur. El prăda la depărtări mari şi, astfel, niciodată nu fu prins. Drumul, trecând pe dinaintea casei lui, orice călător, boier sau ţăran, de la vlădică, până la opincă, trăgea la dânsul, unde era foarte bine primit şi în deplină siguranţă că nu i se va întâmpla nimic. Celor mai distinşi dintre mosafirii săi le dădea călăuze devotate, care să-i călăuzească şi să-i apere de orice primejdii"[484].

1901, dialectologul Gustav Weigand: „Pe 8 august 1901, într-o zi ploioasă, am condus, pe valea Moldovei, până la Vama, localitate care și-a luat numele de pe vremea când Câmpulungul era încă independent și taxa a fost ridicată aici (eroare: aici se afla vama mănăstirii Moldoviţa – n. n.). În Vama[485], împreună cu pastorul Lomicovschi, am avut ocazia să studiez dialectul locului și cel al Vetrei Moldoviţei[486]. După-amiază, am trecut de frumoasa așezare a ţipterilor din Eisenau (Prisaca Dornei) și am ajuns în orașul alungit Câmpulung, în jurul orei 6,

[484] Lahovari, George Ioan, *Marele dicţionar geografic al României*, Volumul III, Bucureşti 1900, pp. 195, 196

[485] În Vama, a cântat Catrina a lui Costa Faraon (60 ani)-

[486] La Vatra Moldoviţei, a cântat Parasca Leţche (13 ani).

unde domnul Stefanelli, coleg de gimnaziu și de universitate cu Eminescu, m-a întâmpinat cu căldură. Pe 9 august 1901, dimineața, am mers la Pojorâta[487], aflată la confluenţa văilor Moldovei și Putnei”[488].

1902: În 7 aprilie 1902, s-a înfiinţat banca raiffeisiană din Vama, sub directoriatul preotului Constantin Lupaşcu, secondat de vicedirectorul Nicolai Lucan şi de membrii comitetului de conducere, Gheorghe Lucan, Vasile a Petre Iosep şi Ioan Faraon.

1904: „Azi, Vama are vreo 3.000 de Români şi atâţia Evrei câţi trebuie pentru a face o impresie curat evreiască acelui ce străbate numai acest sat, care e, de departe, un târguşor, unde ţerănimea vine pentru târguieli şi beţii. Sabăşul va scoate îndată la iveală şi la plimbare pe toţi aceşti stăpâni ai vechii „vămi” câmpulungene, oameni înfloriţi, graşi în burtă, mulţămiţi, care-şi cântă în minte, clătinând picioarele în cadenţă. De toţi însă, aceşti oaspeţi aduşi de mâna Austriei n-ar mai fi mai mult decât trei sute, cari au însă cele mai bune locuri şi numai pe stradă…[489]. / Înapoi, spre Vama, printre cârciumile unde băciuiesc aceiaşi oaspeţi pe cari i-am găsit la sosire. Se plătesc doi stâlpi de drum la doi Jidani, pe care-i îndemn să înveţe româneşte în ţara Românilor. Unul, un copil, râde, iar celălalt, bătrân habotnic, mugeşte înaintea ofensei ce i-am făcut şi pleacă scuturându-şi de mânie perciunii albi. / Cutreier Vama în lung, printre multele

---

[487] La Pojorâta, a cântat Ioana a lui Costan Flocea, de 14 ani (*Puiculiţă, treci zaplazu*).

[488] Weigand, Gustav, Prof. Dr., *Die Dialekte der Bukowina und Bessarabiens*, Leipzig 1904, pp. 1-7

[489] NICOLAE IORGA, *Neamul românesc în Bucovina*, Bucureşti 1905, p. 61

cârciumi murdare. Mi-e silă să iau un păhar de apă şi merg să-l cer la preotul român de la biserica de lemn, în casa căruia mirosul de cozonaci proaspeţi se înalţă pre-vestitor al Paştilor. Pe lângă „stâlpul lui Vodă”, ridicân-du-se ca un mormânt turcesc într-un cimitir părăsit şi pângărit, apuc pe vechea „cale împărătească”, ce duce, strecurându-se printre munţi, spre intrarea bistriţeană a Ardealului”[490]. / „Din Gura Humorului, ajungi în Vama, de unde se ramifică o linie mai scurtă (21 km) spre nord-vest. La 4 km depărtare de Vama, la Eisenau (Prisaca Dornei – n. n.) aşa se strâmtează valea prin care trece acum trenul şi drumul de ţară, încât a trebuit lărgită mult, cu săpături foarte costisitoare. În curând se lărgeşte, însă, valea din nou, străjuită de un şir de munţi încoronaţi de cele mai înalte piscuri ale Bucovinei, ca Rarăul (1648 m) şi Giumalăul (1859 m), care, partea cea mai mare a anului, e acoperit cu zăpadă. După o cale de 12 km de la Vama, dai de Câmpulung, la o înălţime de 621 m, de unde iarăşi urcând întruna, ajungi la Pojorâta (686 m)”[491].

1907, martie 21: „Contele Bellegarde beneficia de o anti-campanie electorală acerbă. Chiar şi T. V. Stefanelli, care se va lustrui, peste trei ani, cu numele lui Bellegarde, aşa cum s-a lustruit cu numele lui Eminescu, a plecat, vineri, 15 martie 1907, ora 7, din Cernăuţi, „spre a se prezenta alegătorilor săi din districtul Câmpulun-gului. La gara din Cernăuţi s-au fost adunat, spre întâm-pinarea scumpului oaspe, peste 50 de membri ai Parti-dului Naţional, în frunte cu preşedintele partidului, dl prof. Dr. Saghin, apoi vicepreşedintele, dl prof. Grigori

---

[490] Ibidem, p. 66

[491] Tamba, S., *Impresiunii şi reflexiuni dintr-o călătorie*, în *Tribuna*, anul VIII, nr. 174-188, 14/27 septembrie – 5/18 octombrie 1904

Halip, dl consilier O. Ţurcan, dl prof. Dr. Ghiorghiu, dl consilier Emilian Isopescu, dl adjunct Dori Popovici, apoi un număr mare de membrii ai Societăţii „Junimea”, în frunte cu preşedintele, dl Vihovici”. La Frasin[492], la Stulpicani[493], unde „adunarea hotărăşte cu unanimitate de voturi să-l provoace pe **contele Bellegarde, care e străin de lege şi de neam, ca să-şi retragă candidatura**”, T. V. Stefanelli, „unanim proclamat de candidat pentru senatul imperial” la Bucşoaia, mai ales după ce „dl exarh Ioan Procopovici, care a desfăşurat poporenilor daunele cele mari şi ruşinea nemaipomenită pentru întreg neamul românesc, dacă ar fi ales în parlament, din partea românilor câmpulungeni, un **bărbat de un neam străin, precum este dl conte Bellegarde**”, a rostit, desigur, numai „cuvinte pline de dragoste faţă de poporul românesc”. La fel, şi la Vama[494], dar mai ales la Câmpulung, unde Stefanelli a fost întâmpinat „de o delegaţiune numeroasă a inteligenţei române şi străine, precum şi de mulţi poporeni”, „la consfătuirea care a aflat loc, apoi, sub prezidiul primarului Eudoxie Prodanciuc, şi la care au luat parte peste 80 de persoane de încredere, s-a

---

492 „Aici erau adunaţi, în număr impozant, poporenii din comunele Frasin, Doroteea şi Bucşoaia, în frunte cu zelosul paroh Truţă Popescu, vrednicul primar Sahleanu şi secretarul comunal Sidorovici” – p. 2

493 „Peste 300 de poporeni din satele învecinate Negrileasa, Gemenea, Slătioara şi din Ostra erau deja adunaţi într-o sală spaţioasă, când intră dl Stefanelli, aclamat fiind de cei prezenţi cu multă însufleţire” – p. 2

494 „Sâmbătă, în 16 martie, la oarele 10 dimineaţa, a sosit dl consilier Stefanelli în Vama, unde a fost primit de peste 500 de poporeni, în frunte cu protopopul Lumicovschi, părintele Tit Iliuţ, vrednicul primar Giorgi Hutu şi bravul secretar comunal Ionaşcu” – p. 2

hotărât ca îndeosebi membrii inteligenţei române să explice poporenilor cât de mari daune ar urma pentru întregul neam românesc, **dacă şi-ar lăsa răpit mandatul din Câmpulung de un străin**”. La Pojorâta şi Sadova[495], la propunerea amintitului exarh, „**s-a hotărât a lucra din răsputeri contra candidaturii contelui Bellegarde**”[496]. / Candidatul, T. V. Stefanelli, „salută înainte de toate pe iubiţii săi munteni, vechi cunoscuţi şi prieteni, în al căror mijloc a petrecut, ca judecător, peste 20 de ani din viaţa sa, şi-şi exprimă deosebita sa plăcere şi fericire că, după trei ani de zile, se află iarăşi în mijlocul lor, zicându-le, din adâncul inimii sale, un *bine v-am găsit*”, arătând, „apoi cauza ce l-a îndemnat să primească candidatura pentru mandatul de deputat în districtul Câmpulung-Dorna şi spune că a fost promovat şi rugat din partea unui însemnat număr de alegători din toate păturile societăţii munteneşti ca să primească a candida în acel district electoral, ale cărui nevoi şi dureri le cunoaşte aşa de bine, din proprie experienţă. A stat mult în cumpănă, dar, după un timp, şi-a zis că, fiind fiu credincios al poporului românesc şi iubind pe munteni săi, pe care i-a condus prin atâţi ani, dator este să-şi pună şi restul puterilor şi activităţii sale în serviciul lor şi să urmeze chemării ce i se face”. Discursurile, ca discursurile, fiecare „aclamat frenetic”, apoi, „ca ultimul orator, vorbeşte dl Nicolai Iosub, gospodar din Vama”, miticul sfârșind, pe la 5,

[495] „Duminică, în 17 martie, şi-a dat dl consilier Stefanelli întâlnire cu alegătorii din Pojorâta şi Sadova, întâmpinat fiind, pe la oarele 11 dimineaţa, cu însufleţite ovaţiuni de aproape 500 de poporeni din comunele acestea, în frunte cu exarhul Eusebie Constantinovici, parohul C. Constantinovici, părintele Şindelar etc.” – p. 2

[496] *Apărarea Naţională*, Nr. 21, Anul II, Cernăuţi, joi 21 martie stil nou 1907, p. 2

după-amiaza, „cu un puternic trăiască la adresa Maiestăţii Sale Împăratului nostru[497]. / „Apărarea Naţională” din Cernăuţi scrie: „Adunările electorale, ţinute de dl S. Stefanelli, vineri, în Stulpicani, şi, sâmbătă, dimineaţă, în Vama, au reuşit splendid. În ambele locuri, s-a acceptat, cu entuziasm deosebit, candidatura dlui Stefanelli. Contele Bellegarde a fost înştiinţat telegrafic de primirea candidaturii acesteia şi, invitat cu insistenţă, să renunţe la candidatura sa. În Vama, dl Stefanelli a fost întimpinat cu săcăluşuri şi un număr de peste 500 poporeni, în frunte cu primarul George Hutu. În adunarea prezidată de G. Hutu. I s-au adus dlui Stefanelli ovaţiuni de tot sincere. Proclamarea dlui Stefanelli a urmat cu entuziasm deosebit. Şi despre această adunare contele Bellegarde a fost înştiinţat telegrafic. Tot pe cale telegrafică, s-a rugat şi intervenţia mareşalului Vasilco, pentru renunţarea contelui Bellegarde la acest mandat”[498].

1907, aprilie 18: „La Câmpulung au fost trei candidaţi: **Contele Bellegarde**, prefectul judeţului, dr. **Aurel cav. de Onciul**, care reprezintă acest cerc în dieta bucovineană, şi consilierul de la Curtea de apel din Lemberg, **Teodor Stefanelli**, care a reprezentat odată, prin anii 1890, acest cerc în dietă. **S-a ales, cu majoritate mare, contele Bellegarde, cu 4.653 voturi** (deşi, la Vama, voturile au fost în favoarea lui Onciul); Onciul a obţinut 2.755, iar Stefanelli, 1.014. Tabela statistică ce urmează arată la detaliu repartizarea voturilor: **Bellegarde** – 4.653, în Vama – 259; **Onciul** – 2.755, în Vama – 363; **Stefanelli** – 1.014, în Vama – 174. / E interesant

[497] *Apărarea Națională*, Nr. 22, Anul II, Cernăuți, duminică 24 martie stil nou 1907, pp. 1-3
[498] *Tribuna,* Anul XI, nr. 54, joi 8-21 martie 1907, p. 4

acest rezultat. **Cine e Bellegarde acesta**, care a putut obţine un succes atât de frumos, în cel mai conştient cerc electoral românesc?, vor întreba mulţi. Bellegarde e neamţ de origine romanică, om cu mare avere; venit, de câţiva ani, ca prefect la Câmpulung, şi-a câştigat, prin purtarea sa blândă cu ţăranii, prin jertfele materiale ce le-a făcut (ca epitrop a o mulţime de copii orfani, a scăpat de ruină o mulţime de gospodării ţărăneşti, plăteşte permanent un avocat pentru ţărani, scurt a făcut minuni) încrederea ţărănimii, părăsită de conducătorii ei şi tratată brutal de administraţie. **N-a candidat, ci a fost rugat să primească candidatura**; a părăsit, îndată ce s-a decis să primească candidatura, judeţul şi a petrecut, până câteva zile înainte de alegeri, la Viena; când s-a întors în ţară, însă, n-a trecut pe teritoriul districtului Câmpulung, credincios cuvântului dat, până după alegeri. Contra lui n-a putut răzbi nici unul dintre candidaţi, nici chiar Onciul, care se bucură desigur de multe simpatii în district, căci pentru acela (pentru Bellegarde – n. n.) au agitat *faptele sale* şi cei mai buni agitatori ai maselor: *ţăranii înşişi*. Se povesteşte că **ţăranii din Câmpulung au inundat comunele cercului electoral şi au agitat cu deosebită căldură pentru Bellegarde**. Care va fi ţinuta lui în parlament?, e întrebarea ce şi-o pun mulţi, îngrijaţi. Deocamdată se ştie că a promis să se înscrie în Clubul Românilor şi că va sprijini reformele lui Aurel Onciul. Mulţi aşteaptă de la activitatea lui o eră de aur pentru Câmpulung; deşi mulţi alţii consideră mandatul ca pierdut pentru 6 ani… Viitorul va dezlega această interesantă enigmă”[499].

[499] Gt., *Viața Românească în Bucovina*, în *Viața Românească,* Volumul V, anul II, Iași 1907, pp. 304, 305

1908: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[500], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la vămenii Costan ŞESTAC (27 ani în 1908) şi Floarea a lui Gavril ŞUTU (26 ani în 1908).

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Vama, târg**, districtul Câmpulung, aşezat la vărsarea Moldoviţei în râul Moldova. Suprafaţa: 14,769 kmp; populaţia: 3.582 locuitori, în majoritate români, restul germani. Este străbătut de drumul principal Gurahumora-Stulpicani şi de linia ferată Hatna-Câmpulung. Are un oficiu poştal; o şcoală populară de băieţi şi de fete, cu câte 4 clase (deci, peste 120 şcolari – n. n.); o biserică parohială greco-orientală şi o capelă catolică; 2 case de economie, una românească şi alta germană. Nu departe de târg, alăturea de drumul mare, se află vestitul monument tătăresc, ridicat, la 1717, de domnul Moldovei Racoviţă, în amintirea expediţiei sale în Transilvania, unde, împreună cu tătarii aliaţi, a asediat oraşul Bistriţa. Are o fabrică de lemnărie de rezonanţă şi de lână de lemn, precum şi mai multe ferestee. Populaţiunea germană, care se trage din coloniile minerilor aduşi aci la 1808, din comitatul unguresc Zips, se ocupă azi cu lemnăritul, iar cea băştinaşă cu agricultura şi prăsila vitelor. Posedă: 334 hectare pământ arabil, 2.853 hectare fânaţuri, 23 hectare grădini, 2.076 hectare imaşuri, 25 hectare poieni, 9.000

---

500 MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

hectare păduri. Se găsesc 195 cai, 2.077 vite cornute, 3.400 oi, 910 porci şi 200 stupi de albine"[501].

1909: „Comune fruntaşe sunt **Vama**, cu 3.931 locuitori, dintre care 2.704 români, 545 evrei, nemţi cam 500 şi 27 ruteni; **Dorna Candrenilor**, cu 2.600 locuitori, dintre care 1.968 români, evrei 268 şi 15 ruteni; **Stulpicanii**, care va avea, în scurt timp, o pretură, ceea ce-i un prilej nou pentru aşezarea străinilor, cu 1.904 locuitori, dintre care 1.413 români, 132 evrei şi 6 ruteni. O comună fruntaşă a districtului, care face cinste românilor din acele părţi, e **Fundul Moldovei**"[502].

1910: „În vreme ce Francisc Belegarde şedea liniştit la Viena, „comitelui naţional, împreună cu dl consilier T. V. Stefanelli" s-a deplasat „în comunele Stulpicani, Bucşoaia, Vama, Pojorâta, Fundul-Moldovei", participând şi la „grandioasa şi impozanta adunare electorală, care a aflat loc, luni în 18 martie 1907, în Câmpulung, unde muntenii spătoşi şi cu plete lungi din vechiul ocol, ascultând mai întâi cu multă atenţiune şi plini de încredere referatele comitetului naţional din Cernăuţi, privitor la o organizare trainică a tuturor păturilor sociale, au proclamat cu o însufleţire rară de candidat pentru senatul imperial pe dl consilier T. V. Stefanelli"[503]. Dar „pe când se făcea atâta tărăboi straşnic şi foarte scump pentru candidaţii puşi de cărturari, muntenii mergeau, pe jos sau în căruţele lor sprintene, din sat

---

[501] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 234

[502] *Viaţa Românească*, Anul IV, vol. 13, 6 iunie 1909, pp. 454-460

[503] *Apărarea Națională*, Nr. 22, Anul II, Cernăuți, duminică 24 martie stil nou 1907, pp. 1-3

în sat şi stăteau de vorbă *gospodăreşte* cu *ai lor*” [504], şi astfel, deşi „n-a candidat, ci a fost rugat să primească candidatura”[505], tocmai acel „curios, sincer, deși neașteptat prieten al românilor și, mai ales, al alegătorilor săi din Ținutul Câmpulungului, contele vienez cu nume franțuzesc Bellegarde” a câştigat mandatul şi, „în ziua de alegere, a fost chemat telegrafic de munteni, să vină la Câmpulung, în mijlocul lor. De la gară şi până la locuinţa sa, a fost purtat numai pe braţe şi cuvintele ce le-a rostit alegătorilor români nu le vor uita muntenii nicicând. Contele nu a făcut ca ceilalţi deputaţi, să părăsească ţinutul şi să nu-şi mai arate faţa, ci el s-a aşezat în Câmpulung”[506].

1915: „În zilele următoare, cavaleria rusească s-a îndreptat spre munţi (comandamentul rămăsese la Costâna), o primă confruntare armată având loc, în 5 ianuarie 1915, la Vama[507].

1916: Personaj emblematic pentru Bucovina, jurist de marcă, publicist (importante sunt lucrările monografice dedicate şcolii şi culturii române în Bucovina), animator cultural, Iorgu Toma este, probabil, cel mai important fiu pe care generaţiile de vămeni l-au dăruit neamului. Regizor şi actor al montărilor puse în scenă la Rădăuţi, militant pentru afirmarea românismului, inclusiv prin construirea de internate pentru copii, în urma unor subscripţii publice, Iorgu Toma era considerat „părintele poporului”, atât la Rădăuţi şi Suceava, unde a activat ca

---

[504] *Revista Politică*, Nr. 6, Anul VI, Suceava, în 20 noiembrie 1910, p. 2

[505] Gt., *Viața Românească în Bucovina*, în *Viața Românească,* Volumul V, anul II, Iași 1907, p. 305

[506] *Revista Politică*, Nr. 6, Anul VI, Suceava, în 20 noiembrie 1910, p. 3

[507] *Adevărul*, 27, nr. 9983 din 25 decembrie 1914, p. 4

avocat şi judecător, cât şi la Câmpulung Moldovenesc, în calitate de deputat al românilor. Prieten cu Nicolae Iorga, Iorgu Toma a părăsit Bucovina, precum Ion Grămadă, Aurel Morariu, Alexandru Bocăneţu, Iustin Breabăn, Ambrozie şi Silvestru Micuţariu, Dimitrie Marmeliuc, Vasile Popescu, Dr. Sluşanschi, Lascăr Luţia, Aurel Mihalaş. În noiembrie 1916, pe la jumătatea lunii, când trupele austriece au ocupat Bucureştii, Iorgu G. Toma, în fruntea unui grup de tineri refugiaţi bucovineni, se îndrepta spre Gara de Nord, „cu faţa suptă, privirea tristă şi abătută, haina uzată", sperând să prindă un tren cu destinaţia Iaşi. „Un cordon de soldaţi (austrieci) supraveghea accesul gării, împiedicând şi oprind mulţimea tumultoasă. Tinerii se strecurau printre vagoane, când au fost apostrofaţi de o santinelă: „Sunteţi italieni?". „Si signore, noi siamo Italiani" (a răspuns Iorgu Toma, salvându-şi camarazii – n.r.). Garda a mai găsit loc în tren şi pentru noi, într-un vagon de bagaj, în care am ajuns, după o călătorie de două zile şi trei nopţi, făcută în picioare, la Iaşii mântuirii noastre".

1917: „6 august 1917: „Comunicatul austriac se exprimă astfel: În punctul de joncţiune a celor trei frontiere (transilvană, română şi bucovineană – n. n.), am înlăturat inamicul din localităţile Broşteni şi Holdiţa. În Bucovina sudică, am progresat spre Vama şi Moldoviţa. Pe Suceava, ruşii se repliază spre Rădăuţi. La sud-est de Cernăuţi, suntem atenţi la frontiere"[508]. / „25 iulie / 7 august 1917: Aceeaşi atmosferă grea, deşi comunicatul oficial este mai bun. În regiunea de la nord de **Vama,** inamicul a fost bătut şi silit să se retragă, în completă dezordine. Lângă Cernăuţi, în regiunea **Boian,** ruşii au

[508] *L'Ouest Éclair*, 7 august 1917

ocupat pădurea **Doljecului,** făcând 600 prizonieri, cu 20 ofiţeri. Pe restul frontului, trupele ruseşti se întăresc pe noua linie de rezistenţă”[509].

1914-1918: Jertfa de sânge pentru Bucovina a fost depusă de „Infanteristul **George Luchian**, Vama, Regimentul 80, rănit”[510]; „La propunerea doamnei **Rachira Badale**, din **Vama**, se dispune procedura în scopul de a aduce dovezi asupra morţii bărbatului ei, **Nicolai a lui Nistor Badale**. Doamna Rachira Badale susţine că soţul ei, Nicolai Badale, a murit în spital la Budapesta; La propunerea domnului **Ion Cracana**, din **Vama**, se dispune procedura în scopul de a aduce dovezi asupra morţii fratelui său, **Gheorghe a lui Nistor Cracana**. Domnul Ion Cracana susţine că fratele său, Gheorghe a lui Nistor Cracana, a murit ca prizonier în Rusia”[511].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Câmpu-Lung** făceau parte şi „Locţiitor: **Gheorghe Dan**, administrator silvic, Vama”, iar ca reprezentant al ţăranilor, „**Costea Lucan**, agricultor, Vama”[512].

1919: „În registrul însoţirilor s-au introdus, la 7 August 1919, privitor la „Însoţirea de economie şi credit pentru Germanii din **Vama** şi **Frumosul**” (Spar- und Darlehenkassenverein für die Deutschen in Vama und Frumosu), următoarele schimbări: membrii în direcţiune

---

[509] Bianu, I, p. 162
[510] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 164 din 17 octombrie n. 1915, p. 2 - Supliment
[511] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 21, Cernăuţi în 19 Aprilie nou 1919, pp. 6. 7
[512] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

Cistof şi Titus Kazimirski şterşi; membrii în direcţiune Sigmund Knoblauch şi Franz Haas introduşi"[513].

1922: Într-un ordin al Ministrului secretar de Stat la Departamentul Economiei Naţionale, referitor la crearea de stocuri pentru CFR de către fabricile de cherestea din România, aflăm numele fabricilor din Bucovina[514] şi a proprietarilor lor: Fabrica din **Vama**, jud. Câmpulung, proprietatea Societăţii „Bucovina", cu sediul în Bucureşti.

1922: Prin ordinul No. 322/22, referitor la „Mişcarea în învăţământul primar", au fost făcute numirile în învăţământul bucovinean, în baza concursurilor organizate de Consiliul şcolar al ţării – **b)**. în calitate de învăţători definitivi şi învăţătoare definitive: **Ioan Lucan** la Vama"[515].

1941: „Tablou de condamnaţii care au beneficiat de suspendarea executării pedepselor, conform decretului-lege Nr. 1.132/941, Monitorul Oficial Nr. 94 din 1941[516] – **Tribunalul Suceava** (Penitenciarul Suceava): **Brăteanu Nicolae**, conducător silvic, cu ultimul domiciliu la **Vama**, Câmpulung, născut în comuna **Stupca**, jud. Suceava, condamnat de Trib. Mil. C. IV Arm., pentru rebeliune, la 2 ani închisoare corecţională, un an interdicţie, conform art. 258, 259, c. p., comb. I. D. 856/938".

1941: „Se publică mai jos Lista Nr. 13, de gradele inferioare (trupă), morţi pentru patrie, în actualul război, începând de la 22 iunie 1941, ora 24[517]: **Lucuţar Ioan**,

---

[513] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 69, Cernăuţi 3 Octombrie nou 1919, pp. 3-5

[514] *Monitorul Oficial*, Nr. 133, 11 iunie 1942, pp. 4872-4874

[515] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 8, Cernăuţi 21 aprilie 1922, p. 41

[516] *Monitorul Oficial*, Nr. 122, 26 mai 1941, pp. 2856-2860

[517] *Monitorul Oficial*, Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.

caporal, ctg. 1935, cu ultimul domiciliu în comuna **Vama**, judeţul Câmpulung, mort la 6 iulie 1941".

1942: Având în vedere dispoziţiunile art. 55 din legea pentru reorganizarea Centrului Naţional de Românizare Nr. 175, publicată în Monitorul Oficial Nr. 56 din 6 Martie 1942", se aprobă „ratificarea angajării de personal temporar pentru administrarea, paza conservarea acestor bunuri (păduri, fabrici de cherestea, exploatări, materiale lemnoase etc.), personal numit şi angajat din Noemvrie 1940 şi până la 5 Martie 1942 inclusiv"[518]: Mihalache Nistor, paznie, bunul expropriat fabrica Meltzer Rubin, com. Vama, jud. Câmpulung, salariul lunar lei 500.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[519], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Obadă Ioachim**, de la Păltinoasa, la Vama Nr. 3; **Tudan Natalia**, de la Sadova-Cură, la Vama Nr. 4".

1948: „Tablou de întreprinderile naţionalizate trecute în administrarea comunelor, potrivit dispoziţiunilor art. 1, aliniatul penultim, din legea N. 119 din 1948, şi pentru care urmează să se ia deciziuni în cauză de către Preşedinţia Consiliului de Ministri: **Uzina electrică fostă proprietate a lui Leontieş Ioan et Comp.** din comuna Vama"[520]. / „Se înfiinţează, pe data publicării prezentei deciziuni în *Monitorul Oficial*[521], Centrala Industrială a

---

[518] *Monotorul Oficial*, Nr. 154, 6 iulie 1942, pp. 5488 şi următoarele
[519] *Monitorul Oficial,* Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657
[520] *Monitorul Oficial,* Nr. 229, 2 octombrie 1948, p. 7951
[521] *Monitorul Oficial*, Nr. 167, 22 iulie 1948, pp. 6049-6052

Lemnului… Fac parte din Centrala Industriei Lemnului, următoarele întreprinderi industriale: „Bucovina S. A.”, cu sediul în Vama; „Vogelfanger Jacob”, cu sediul în Vama”.

1949: Sunt numiţi, în **Învăţământul elementar, ciclul I**[522]: **Bret Iosiv**, director la Şcoala elementară Vama, Strâmtura; **Pavel Mina**, directoare la Şcoala elementară Vama, Molid; **Tudan Casian**, director la Şcoala elementară Vama, Prisaca. / În **Învăţământul elemenlar, ciclul II**, a fost numit **Dănescu Constantin**, director la Şcoala elementară Vama Nr. 1”.

Patrimoniul vămean conţine şi alte nume remarcabile, precum cel al pictorului Vespasian Ursu, născut la Molid, în 27 aprilie 1927, sau numele artizanei Zahara Olaş, născută în 11 mai 1931. Deşi născut la Solca, la începuturile carierei didactice ale mamei sale, arhitectul şi graficianul Ghiocel OLAŞ este un vămean autentic, la fel de vămean ca prozatorul şi publicistul Ioan Mugurel SASU, aflat la a patra sau a cincia carte de proză. / Şi tot patrimoniului vămean aparţin şi profesorii Ion Cernat şi Elena Inocenţia Lazarovici, care au realizat o monografie de excepţie, „600 de ani de istorie ai satului Vama / Studii şi schiţe monografice”, carte din care am preluat ilustraţiile pentru această sumară rememorare.

---

[522] *Monitorul Oficial*, Nr. 20, 25 ianuarie 1949, pp. 845, 846

VAMEŞ

(fostul sat Popi sau Popeşti, comuna Piscu, Galaţi).

1632, mai 28: Zapisul marilor boieri, prin care mărturisesc că au venit în faţa lor fostul mare vameş Conde şi fiul său Ion şi au vândut „a patra parte din satul **Tomceşti** (lângă Vameş, comuna Piscul, Galaţi), ce este în ţinutul Tecuci, ce ei au cumpărat de la Tudora şi Măriica, fiicele lui Ermea Tălabă, din dresele ce au avut bunicul lor Toma Tălabă. / Şi de asemenea au vândut şi altă parte de ocină din acelaşi sat, din Tomceşti, pe care îl cumpăraseră de la Tudora şi Măriica, fiicele lui Eremia Tălabă şi de la verii lor Iusip, Urâta şi Antonia, copiii lui Dumitru Tălabă, toată partea unchiului lor Pătraşco Tălabă, a patra parte, cu loc de vad de moară pe Bârlad şi cu bălţi de peşte… fratelui şi prietenului nostru Costin postelnic, pentru 100 taleri de argint. / Şi de asemenea au vândut… a patra parte din tot satul, din **Popi** (Popeşti, azi Vameş, comuna Piscu, Galaţi), de la gura Gerului, ce este în ţinutul Tecuci, din vatra satului şi din câmp, şi din bălţi şi cu tot venitul… pe care ei o cumpăraseră de la Vasile, ginerele lui Cârstea vornic şi de la Schiva, cneaghina răposatului Dabija fost ceaşnic, fiica lui Cârstea vornic, care acea a patra parte de sat a fost cumpărătură a răposatului Cârstea vornic de la Rotăş, Vrancea, Duma şi de la alte rude ale lor. Aceasta au vândut-o lui Costin postelnic pentru 66 taleri de argint. / Şi de asemenea au vândut… a cincea parte dintr-un bătrân din acelaşi sat, din **Popeşti** (Popi, deci), de la gura Gerului, pe care o

cumpăraseră de la Cârstea şi Danciul, fiii lui Mândrul şi ai Martei. Aceasta au vândut-o lui Costin postelnic pentru 28 taleri de argint. Şi de asemenea… o funie şi jumătate şi un fârtai de ocină de la Popi, de la gura Gerului, pe care ei le cumpăraseră de la Gheorghe fost ceaşnic şi de la fratele lui Ihnat, iar lor le-a fost dreaptă ocină de pe mama lor Maria. Aceasta au vândut-o fratelui nostru Costin postelnic pentru 20 taleri de argint. / Şi de asemenea au vândut… o funie şi jumătate de ocină din acelaşi sat, din Popi, la gura Gerului, ce ei au cumpărat de la Măriia, fiica lui Mihăilă, şi de la Chilsiia, fiica lui Teodosie… lui Costin postelnic, pentru 16 taleri de argint”[523].

1774, iunie 5: Satul **Vămăşenii**, ţinutul Covurluiului, ocolul Siretului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[524]**. Birnici:** Vasile, peneoaş / Neculai Niamţul / Ignat / Vasile / Dragomir / Stoica / Lefter Raţă / Vasile Baroiul / Gligoraş / Toader / Ioniţă nepot Andrei / Neculai / Panaiti Siminoi / Andrei / Gligore Bostan / Ioniţă Dragotă / Ursul Prăvălici / Vasile Vârlan / Gheorghe Pătule / Costandin Beldigău / Toader, bârsan / Frangule / Tudor / Simion / Grozav / Ştefan, vătăman / Mihăilă / Paraschiv /Stoica Borician / Trifan / Enache / Vasile, purcar / Vasile Lungisate / Badiul, cibotar / Dumitru / Proca / Vasile Feleştian / Neculai Leonte / Niagul / Prohip / Vâlsan / Stoica, moldovan / Ioniţă al Niagului / Dumitraşco Sile / Micul fiul lui Gavril, vornic. // **Rufeturi:** Popa Frăţilă / Vasile, ţigan / Loghina, văduvă / Dramira, văduvă.

---

523 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 93, p. 105-110

524 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 77

VÂNĂTORI

(sat, înglobat în oraşul Piatra Neamţ, Neamţ).

1453, iunie 20: Întărit, în **20 iunie 1453**, de Alexandru voievod logofătului Mihail, care primeşte uric pentru „satele, în ţara noastră, în Moldova: un sat pe Bistriţa, anume Vânătorii noştri, care sunt mai jos de târgul de la Piatra lui Crăciun, pe care noi înşine i-am dat în schimb pentru satul lui, pentru Ciumăleşti, care sunt pe Siret. Şi, de asemenea, îi întărim satele lui şi vislujenia şi ocinile drepte pe care le are de la înaintaşii noştri: pe Răut, anume Procopeni, şi cu moară, şi Izbişcea, şi cu prisăcile care au ascultat şi ascultă de aceste sate, şi, mai jos pe Răut, la Fântâna Albă, unde sunt satele, şi, mai sus de cetatea noastră Hotin, un sat pe Nistru, **anume Raşcăuţi, pe care i-a cumpărat cu banii săi drepţi**, şi alt sat, lângă Sneatin, anume Gavrilăuţi, şi, mai sus de Budilcea, anume jumătate din Şirăuţi, pe care i-a cumpărat de la Şendrică. / Şi încă a venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri pan Petru Hudici şi fiul său, Iaţco, şi ginerele său, pan Şandro, şi au vândut un sat, care este pe Moldova, anume Verijani, toate trei cătunele, credinciosului nostru boier, pan Mihail logofăt, de bunăvoia lor, pentru o sută şi pentru 40 de zloţi… Şi, de asemenea, îi întărim satele lui drepte, pe care le-a cumpărat pe banii săi drepţi de la pan Oană Pâşco, şi de la soţia lui, sora lui Raicu, anume: curtea de jos a lui Neagoe, care este pe Siret, şi alt sat mai sus de curte, anume Părtănoşi, şi alte sate de cealaltă parte a Siretului,

anume: Pobrata, şi Berindeeşti, şi Valea Seacă şi Heci, şi alt sat, lângă Cotnari, anume Giuleşti… Iar hotarul tuturor acestor sate să fie după toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[525].

1627, martie 4: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Hangul, care primeşte uric pentru un sat anume Vânătorii de la Piatra, în ţinutul Neamţului, care sat a fost drept domnesc, ascultător de ocolul Piatra. Iar când a fost în zilele lui Constantin Moghila voievod, a fost dat lui Chiriţă postelnic, iar Chiriţă postelnic l-a dat mănăstirii lui Golăe din târgul Iaşi. Iar în zilele lui Radul voievod, în prima lui domnie, el a luat acel sat de la mănăstirea lui Golăe şi l-a dat slugii sale Ionaşco Boldescu şi i-a făcut privilegiu. Iar în zilele lui Gaşpar voievod a venit Mariica, cneaghina lui Chiriţă postelnic, din Ţara Leşească şi a luat iarăşi satul Vânători de la Ionaşco Boldescul şi l-a dat sfintei mănăstiri Bisericani. Şi tot a trecut acest sat din mână în mână. Iar apoi, dacă a venit iarăşi Radul voievod, în domnia lui din urmă, iar a luat Boldescul acest sat şi l-a stăpânit până la moartea lui Radul voievod. / Iar apoi, când m-a dăruit Dumnezeu pe mine cu domnia în ţara domniei mele, au venit toţi cu privilegiile: şi mănăstirea lui Golăe, şi mănăstirea Bisericani, şi Ionaşco Boldescu, şi au făcut mare pâră. Deci domnia mea şi cu tot sfatul n-am putut altfel, ci l-am luat de la ei, de la toţi, şi l-am lăsat iarăşi să fie de ocolul Pietrei, şi s-au împăcat împreună. Iar apoi, când am înce-

[525] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 33, pp. 44-46

put să zidesc această sfântă mănăstire, domnia mea l-am dat şi l-am miluit acestei sfinte mănăstiri de la Hangu”[526].

1633, martie 3: Zapisul egumenului şi soborului de la mănăstirea Bisericani, în care mărturisesc „cum am tocmit cu Ionaşco Boldescul cuparul să ne dea desele ce are pe satul **Vânători**”[527], călugării dându-i, în schimb, „40 de oi, 2 cai, 2 iepe, 4 vaci cu viţei şi 2 boi”[528].

1634, mai 13: Zapisul marilor boieri curteni, care mărturisesc că fostul cupar Ionaşco Boldescul a venit a venit în faţa lor şi a spus „că voieşte să dea toate dresele şi s-a tocmit… cu soborul de la sfânta mănăstire numită Bisericani pentru satul **Vânători**, care este din ocolul târgului Piatra, şi a dat în mâna călugărilor trei drese şi privilegii de danie şi miluire ce le-a avut el de la Radul voievod pentru acel sat Vânători, pentru că mai înainte a fost acel sat danie şi miluire sfintei mănăstiri de la Maria, cneaghina lui Chiriţă postelnic… Iar acea cumpărătură a lui Chiriţă postelnic, de la Constantin voievod, pentru o mie ughi galbeni. Deci călugării, dacă s-au tocmit cu Ionaşco Boldescul pentru acel uric, au dat lui Boldescul 40 de oi cu miei şi doi cai buni, şi doi boi şi două iepe cu mânji, şi patru vaci cu viţei”[529].

1635, martie 25: Întărit de Vasile Lupu voievod mănăstirii Bisericani, căreia i se întăreşte hotarul şi care primeşte urice pentru „un sat, anume **Vânători** (înglobat

---

526 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 161, pp. 199-201

527 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 300, pp. 386, 387

528 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 302, p. 388

529 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 126, pp. 136-138

în Piatra Neamţ), pe râul Bistriţa, ţinutul Neamţului”, fost domnesc, cumpărat de postelnicul Chiriţă de Constantin voievod, pentru 2.000 de ughi galbeni, şi dăruit de văduva lui Maria mănăstirii Bisericani; / „jumătate din satul **Şendreşti** (lângă Iteşti, comuna Bereşti-Bistriţa, Bacău), în ţinutul Bacăului, pe râul Bistriţa”, cumpărată de la Candachia, cneaghina lui Goia fost vornic, pentru 150 ughi galbeni, Goia cumpărând de la fraţii Micotici şi Busca, fiii lui Ursu Bărboi vornic; / „a treia parte din satul **Feţingheşti** (lângă Ivănceşti, comuna Boloteşti, Vrancea),, care acum se cheamă **Răzimeştii**, în ţinutul Putnei, pe gârla Putnei… pe care a stăpânit-o Caramiz, cumpărătura lui Eustratie logofăt”, cumpărată de la fraţii Duraşco şi Ţonţa, fiii lui Caramiz, nepoţii lui Giurgea Elescul (corect: Liescul), şi de la fraţii Băloş, Irodia, Măria, Constantin, Vlasie, Dumitraşco şi Hărta, fiii lui Nistor şi fiii lui Lucoci, nepoţi lui Caramiz, şi de la Pătrăşcan şi Maria, fiii Mariei, fiica lui Caramiz, de la Simddzana, Damaschina şi Marta, fiicele lui Ursul, nepoţii lui Caramiz, Dumitru, nepotul lui Ursul, Gligorcea, Erimia şi Costachi, nepoţii lui Giurgea, Ileana, fiica lui Ruja, toţi nepoţi şi strănepoţi ai lui Giurgea Liescul, pentru 200 taleri, şi dăruit mănăstirii de logofătul Istratie; / „a patra parte din satul **Cândeştii** (comuna Cândeşti, Neamţ), din Câmpul lui Dragoş”, cumpărată de la Toader şi Tudora, fiii lui Dumitru Meleşco, cu 100 taleri bătuţi, şi „a opta parte din satul Cândeşti, partea lui Toma din partea lui Mihăilă”, cumpărată de la Ionaşco şi Vasile, fiii lui Salom, pentru 25 taleri de argint; „toată partea lui Nicoară din Cândeşti, partea lui Gliga Calotă, pentru 18 taleri de argint”, „de la Zaharia Dzamă, partea Dumitrei, iarăşi din partea lui Mihăilă, pentru 18 taleri de argint; „o

parte din acelaşi sat Cândeşti, pe care au cumpărat-o de la Petru Hadâmbul, pentru 100 de oi”; / „şi de asemenea, două vaduri de mori, pe Gârla cea Mare de Jos a Putnei, cumpărate de Moise Moghila voievod de Eremiia, Dimitraşcu şi Constantin, fiii lui Nădăbaico fost vornic, pentru 220 de taleri de argint şi dăruite mănăstirii”[530].

1639, septembrie 30: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod egumenului şi soborului de la mănăstirea Bisericani, „ca să fie tari şi puternici a-şi ţine satul **Vânătorii**, cum au ţinut şi până acum. Nici Boldescul să n-aibă nici o treabă la acel sat, până nu-i vom întreba de faţă, înaintea domniei mele”[531].

1774, iunie: Satul **Vânătorii Bisericanilor,** ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[532], avea **toată suma caselor 130**. Scădere rufeturi 41: 8 văduve, 9 popi, 13 ţigani, 11 case pustii. Rămân birnici 20. / **Birnici** (dintr-aceşti birnici sunt 69 panţiri pentru slujba poruncilor împărăteşti)**:** Ion / Ştefan / Costantin Lungu / Toma, cârciumar / Istrate / Ion, ungurian / Obreja / Iosip / Vasile Andonii / Grigore, pas / Ion Grosu / Vasile Pălade / Matei / Dumitraşco / Toader / Agapie / Ştefan / Ioniţă Nicorescu / Ursul, panţir / Vasile Pălade, tij (la fel) / Toader / Ion, ungurian / Vasile Băisan / Vasile Gâscă / Bratul / Ioniţă, vătăjel / Toader Oanciul / Gheorghe Iorest / Macovei Bălan / Pavăl Pălade / Gheorghe Cracali / Dragomir / Vasili Purcel / Andrei / Radul / Toader / Gheorghe

---

530 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 68, pp. 77-80

531 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 245, p. 244

532 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 50, 51

Nicorescul / Vasile Nicorescul / Ion Cătana / Vasile Crâste / Simeon Palade / Ursul Crâste / Nistor / Iacob Turne / Toader Bârlă / Vasile Bârlă / Ion Cosei / Ion Oşloban / Radu Bârlă / Toader, ungurian / Ion Ciorobâtcă / Simeon, păscar / Grigore, păscar / Gheorghe, păscar / Ion, păscar / Iosip Iuge / Lazor Sănilă / Petre Drăgăneţ / Ion Fâne / Albet Fâne / Ion Martin / Lupu Ciorobotcă / Crăciun, ungurian / Paraschiv, bârsan / Gavril zet (ginere) lui / Ion, bârsan / Ion Brandabur / Pavăl, pas / Costin al Păvăloaei / Pârvan, blănar / Lazor a Oghenii / Petre, baciul / Tudosia, babă cu fecior holtei / Ion Burete / Toader Ionaş / Oance, mocan / Andrei Ciorobâtcă / Mitre a Ştefanei / Lupul Pozniţă / Lupul, ungurian / Ion Mahonchi / Toader Grijă / Gheorghe Finu. // **Rufeturi:** Diaconul Grigoraş / Diaconul Neculai / Popa Postolache / Diaconul Toader / Popa Toader / Diaconul Andrieş / Diaconul Toader / Diaconul Ioniţă / Diaconul Stan / Maria, văduvă / Maria, la fel / Savina / Maria / Măriuţa / Ioana / Maria / Iliana / Chirilă, ţigan / Anbrosii, la fel / Gheorghe, la fel / Savin, la fel / Gavril, la fel / Grigoraş, la fel / Petre, la fel / Neculai, la fel / Ion, la fel / Vasile, la fel / Ursul, la fel / Toader, la fel / Dobre, la fel. // **11 case pustii**.

1902: „**Vânători**, sat în judeţul Neamţ, plasa Piatra-Muntele, comuna Vânători-Dumbrava Roşie, situat pe ambele maluri ale râului Bistriţa, spre sud de comuna urbană Piatra. Are o populaţie de 251 suflete; o biserică; o moară. Acest sat se mai numeşte și Vânătorii Pietrii şi a format, până la 1883, împreună cu Cetăţuia (Petro-Dava), Cotul, Izvoarele, Poeni şi Văleni, comună aparte ; de la

acel an, însă, s-a contopit cu comuna Dumbrava Roșie”[533].

VÂNĂTORI

(comuna Vânători-Neamţ, Neamţ)

1609, februarie 4: Întărit de Constantin Moghilă voievod mănăstirii Secul, care primeşte ispisoc pentru „două sate, anume **Saboiani** şi **Berindeşti**, ce sunt ascultătoare la ţinutul Romanului… şi un sat, anume **Vânătorii**, din ţinutul Neamţului, pe aceiaşi apă, mai în sus de târg, care a fost drept domnesc, ascultător de cetatea Neamţului”[534].

1632, aprilie 30: Întărit de Alexandru Iliaş voievod mănăstirii Secul, care primeşte uric pentru „dania şi miluirea de la răposatul Simion voievod… satul anume **Vânători**, în ţinutul Neamţului, pe acelaşi râu, mai sus de Târgul Neamţ, şi cu mori în apa Neamţului şi cu povarne şi cu toate hotarele lui”[535].

1632, iulie 8: **Hotarnica satului Vânători** al mănăstirii Secu „către locul sfintei mănăstiri a Neamţului şi a **Târgului Neamţului**, ce le-au împresurat: Şi se încep semnele din obârşia izvorului Mustii, pe apă în jos până

---

[533] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 759

[534] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 364-369

[535] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 47, pp. 52, 53

în Nemţişor şi Nemţişorul în sus până în gura Topliţei a braniştii; de-acia, Topliţa în sus, prin jos de prisaca mănăstirii Neamţului, până în gura Topliţei celei Seci, în bour, şi Topliţa în sus, până la podul cel de piatră al lui Fodor; de-acia, drumul în sus, până în marginea luncii, în capul Obrejii, în piatră şi în bour, de-acia Obreja în sus, din bour în bour, până în piscul Muncelului, în piatră şi în bour, unde-i hotarul lui Ureche vornicul, de-aici drept în sus, din bour în bour, peste culmea Muncelului, la chilia lui Veniiamin, într-un râmnic, şi de-acolo, în dreptul locului, în deal, în bour şi în piatră, de-acia drept mai presus de chilia lui Visarion, aproape de chilia lui Ştefan Răul, în bour, de-aici peste apa Carpenului în sus, din bour în bour, în curmătura Runcului; de-acolo pe mijlocul coastei Fagului, din bour în bour, în Furciturile Dobreanului, şi iarăşi, pe mijlocul coastei, din bour în bour, până în piciorul Străgei şi în jos, pe coasta piciorului Străgei, peste izvorul Străgei, în dealul Ţiganului, în bour şi în piatră, şi culmea dealului în sus, alături cu pădurea, până în Muncelul cel Mare; de-acia peste coasta Muncelului, la fântâna lui Ziman Sasul, în bour, şi drept pe bour, până în hotarul chiliei lui Chiriac; de-acia, în jos, în marginea drumului, în piatră şi drept peste câmp, într-altă piatră şi în matca Neamţului; de-aici, Neamţul în sus până în piscul Cotnărelului, în piatră şi în bour; de-aici, pe culme în sus, pe sub pădure, din bour în bour, până în apa Cotnărelului şi peste apa Cotnărelului, din bour în bour, până în apa Foalelui, de-aici pe culmea Foalelui în sus, din bour în bour, până în mijlocul Foalelui şi în curmeziş până în curmătură şi, din bour în bour, până în piciorul Rsoi; de-acia, piciorul în jos, până în gura Plotunului, unde dă în Peperig; de-aici, apa Peperigului în sus, până

în Slatina lui Petru voievod, Slatina în jumătate şi Peperigul în sus, până în piciorul Glodului, pe bour, şi piciorul la deal, până la Răscoale, în bour; de-aici opcina, din bour în bour, până în fruntea Baicului şi pe culmea Baicului până în vârful Cornului, la obârşia izvorului Cornului, şi izvorul Cornului în jos, până în apa Bistriţei. Până aici este hotarul sfintei mănăstirii Săcului şi a satului Vânătorilor"[536].

1774, iunie: Satul **Vânătorii Săcului**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[537], aveau **toată suma caselor 133**. Scădere rufeturi 48: 4 popi, 44 ţigani. Rămân birnici 85. / **Birnici**: Toader Bârlibă / Doroftei sin (fiu) Lazor Bârlibă / Toma Bârlibă / Miron. ciobotar / Vasile Ciosan / Trif, ungurian / Iacob, ungurian / Acsenti / Grigore, rus / Toader fiul lui Toderiţă / Costantin / Ion fiul lui Toderiţă / Toader Toderiţă / Pentelei Toderiţă / Ion Bârliba / Costantin Bârliba / Toader Grecu / Ion fiul lui Mihălache / Ştefan Puiul / Ion, ungurian / Simeon Cucoş / Vasile Cucoş / Tănasă Cucoş / Acsenti, morar / Ştefan Ortul / Irimie, puşcaş / Ion Bursului, văcar / Grigori Român / Ioniţă fiul Ştefanii / Gavril Hoiniagul / Lupul, brat (frate) lui / Pavăl, butnar / Ioniţă, butnar / Baba Ioana Şopoi cu holtei / Crâste, cioban / Gavril, cioban / Pricopi Iacob / Simeon Dolte / Toader Pungă / Vasile Răspopa / Mihălachi, văcar / Neculai Cricu / Grigoraş Bărcilă / Ursul Pungă / Ioniţă Coşofreiu / Dumitraşcu Coşofreiu / Vasile Coşofreiu / Gherasim, panţăr / Gavril, chioariul / Ion Condre / Gavril

---

[536] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 147, pp. 191-193

[537] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 13, 14

Condre / Vasile, argat / Apostol din Graşi / Toader Focşa / Vasile Focşa / Doltia, puşcaş / Grigori Dolte / Anton zet (ginere) Focşei / Toader Străjer / Dediul Ţintă, mocan / Ion Drace, mocan / Toader Străjer, mocan / Petru fiul Dediului Ţintă, mocan / Ştefan al Borzei / Bosoi, mocan / Ion, drâstar, mocan / Ion Boitan, mocan / Ion Ghizdele / Ioniţă Gliga / Simeon fiul lui Bătăragă / Radul, scăfar / Petre, dogar / Ion, rotar / Stoica, mocan / Maftei, cojocar / Dragul, scăfar / Mihai, scăfar / Ion Bătăragă / Ion fiu lui butnar / Vasile fiu lui butnar / Vârlan fiu lui Lateş / Ion Lateş / Iftimi Târşe / Ignat Ghizdele. // **Rufeturi:** Popa Costantin / Popa Simeon / Diaconul Vasile / Diaconul Pavăl / Ion Oleş, ţigan / Dumitru, ţigan / Anton, ţigan / Ion Ceucă, ţigan / Ion, ciobotar, ţigan / Vasile, rus, ţigan / Vasile Ciubonca, ţigan / Costantin, cojocar, ţigan / Andrei, butnar, ţigan / Toader Cozma, ţigan / Vasile, ţigan / Lazor, crav, ţigan / Ion Chimol, ţigan / Grigore, ţigan / Cozma, ţigan / Vasile Balan, ţigan / Ion, ţigan / Sandul Zmăul, ţigan / Ştefan Şoroagă, ţigan / Ioniţă Coste, ţigan / Toader Vărtan, ţigan / Vasile, ţigan / Vasile Târlă, ţigan / Ion Sârbul, ţigan / Iftimi Socia, ţigan / Sava Văsei, ţigan / Sava Gheorghe, ţigan / Grigoraş, ţigan / Tămăşanu, ţigan / Ioniţă Stângul, ţigan / Vasile Bradu, ţigan / Simeon, bucătar, ţigan / Vasile cel Lungu, ţigan / Grigoraş Vârtan, ţigan / Simeon Caba, ţigan / Ioniţă a Savii, ţigan / Chiriac, bucătar, ţigan / Ştefan, butnar, ţigan / Lupul Chimul, ţigan / Simeon Negrei, ţigan / Ursul Patauc, ţigan / Ursul Patauc, ţigan / Ursul Gologan, vezeteu / Ştefan Gologan, ţigan.

1902: „**Vânători**, comună rurală în judeţul Neamţ, plasa de Sus-Mijlocul, aşezată pe valea pârâului Neamţul şi a pârâiaşului Nemţişorul, pe terenurile ramurilor Hălă-

uca, Dealul, Rusul Mare, Pleşa şi Procovul (marginea judeţului Suceava), înspre sud, şi pe culmile Dealului Mare, Muncelul (Măgura), Fundul Româneşti, până în Fundacul Măgurei, care desparte, pe la sud, munţii Sihlei. Este formată din cătunele: Vânători, Nemţişorul, Condreni, Debruţa, Todiriţeni, Lunca și comunităţile religioase: mănăstirile Neamţului, Secul, Schitul Sihlea, Vovidenia, Procovul şi Sehăstria. Are o suprafață de 12.864 hectare 28 ari, cu o populaţie de 3.638 suflete; 4 biserici, 11 mănăstiri, 3 schituri, cu 16 preoți, 8 dascăli, 194 călugări; 2 şcoli; o velniță; 13 mori de apă; 2 pive. Agricultura se face pe o întindere de 4.275 hectare. Imaşul are o întindere de 530 hectare, nutrind 3.123 capete de vite, şi anume: 288 vite mari cornute, 168 cai şi 767 mascuri. Căi: şoseaua judeţeană Humuleşti: Vânători – Mănăstirea Neamţului, / **Vânători** (Vânătorii Neamţului), sat în comuna Vânători, situat la 40 km de oraşul Piatra şi la 3,5 km spre vest de orașul Neamţ. Are o suprafaţă de 1.244 hectare (869 fălci, 60 prăjini), cu o populaţie de 1.684 suflete”[538].

VANCICĂUŢI

(sau Vanceniţa, comuna Vancicăuţi,
raionul Noua Suliţă, Ucraina).

1638, aprilie 11: Întărit de Vasile Lupu voievod fostlui mare logofăt Tăutul şi jupânesei lui Tofana, care

---

[538] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 758, 759

primesc uric pentru „o selişte anume **Vanciniţa** (comuna Vancicăuţi, raionul Noua Suliţă, Ucraina) pe Prut, ce este în ţinutul Hotinului, a patra parte din sat din **Vancicăuţi** (comuna Vancicăuţi, raionul Noua Suliţă, Ucraina), cu bălţi de peşte şi eleşteu pe pârâul Cerlina, a patra parte din satul **Medjeva** (comuna Medjeva, raionul Briceni, Moldova), tot într-acel ţinut"[539].

1770-1772: Satul **Vancicăuţii**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[540], **toată suma caselor: 72**. Scădere rufeturi 72: 2 popi, 1 dascăl, 1 ţigan, 68 călăraşi. / **Călăraşii**: Gheorghe Uțul / Grigoraș fiul lui Ion / Ile nepot lui Roman / Vasile Cagil / Ștefan cumnat lui Acsănti / Acsănti Crăciun / Lupul al Părascăi / Vasile al lui Lungul / Ion Giosan / Toader Bordeian / Ștefan, salahor / Iosip fiul babii Ioana / Toader al babii Ioanei / Moisei Giosan / Simion Lungul / Apostol fiul lui Timofti / Ion Roman / Vasile Spătariul / Ion Hăsan / Vasile Chirani / Ion al Sandului / Vasile Negruță / Ion Panciul / Ion Hegheș / Ion Moloncan / Chiriac nepot eșanului / Ioniță, cibotariul / Dumitrașcul, cibotariul / Petre, cibotariul / Simion Saca / Toma Zără / Toader Țurcan / Irimia Moroșan / Onofrei Carpu / Toader Carpu / Ion Bășică / Pavel, cibotariul / Costandin Ficotă / Gavril Popoiu / Timofte fiul lui Ichimaș / Ștefan Marchin / Ștefan Bureșchil / Costandin, nisfoianu / Nicolae, croitor / Matei al lui Roman / Ioniță al lui Matei / Stahie, butnar / Gheorghe, morar / Deli Ion / Vasile, sârbul / Iurcul, sârbul / Ion Lefter / Gheorghe fiul lui Grigore /

---

539 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 313, p. 308

540 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 173, 174

Toader Liciul / Gheorghiță, călăraș / Toader, eșanul / Apostol fratele lui Gheorghiță / Toderașcul fiul lui Grigore / Nica fiul lui Negruță / Ion Crăciun / Onofrei fiul lui Gurăgata / Alecsa, rus / Prodan Niagu / Chiriac Buta / Toader fiul Butei / Ursache fratele lui Deli Ion / Timofte Boftac, vornic / Ion, dascăl. // Preoți și dascăli: Popa Vasile / Nichita, dascăl / Popa Dumitru**.**

VANCICĂUŢI

(satul Costineşti, comuna Leorda, Botoşani).

1643, iulie 5: Zapis de mărturie de la Pavăl fost jicnicer, Gheorghiţă şi Dumitraşcu, vornici de **Botăşeni**, Gociul, Toader Maşul, Căzacul Zbiera, şi şoltuzul de Botăşeni cu 12 pârgari, în care scriu cum au venit Alecsandra Neculăiasa din **Costineşti** (pe Bucecea, comuna Leorda, Botoşani) şi cu Ponici, cu cartea măriei sale vodă, să megem la aceste sate, anume **Costineşti**, **Vancicăuţi** (satul Costineşti, comuna Leorda, Botoşani), **Cirvăceşti** (Cerviceşti, comuna Mihai Eminescu, Botoşani) şi la **Şarba** (comuna Mihai Eminescu, Botoşani), să le hotărâm precum vom afla cu oameni buni şi pe drese ce vor avea… / Într-alt chip n-am putut să le alegem, ci am măsurat tuspatru hotarele şi am ales hotarul Vancicăuţilor şi al Costineştilor, ce scriu în dresele Poniceştilor, iară Cirvăşeştii şi Şarba, ce sunt în partea Alec-

sandrei şi a seminţiei ei le-am putut deosebi şi le-am pus stâlpi şi le-am hotărât de ispravă”[541].

1645, noiembrie 21: Costanda, jupâneasa lui Ion Terţei din **Vincicăuţi** (Vancicăuţi, comuna Leorda, Botoşani), fratele ei Vasile Ciudinschii şi feciorul ei Tudosi mărturisec cum au „luat de la comisul Sârbul 100 galbeni, şi i-am pus zălog satul **Giurgeşti** (inclus în oraşul Darabani, Botoşani) la ţinutul Dorohoiului”[542].

VANCINIŢA

(comuna Vancicăuţi, raionul Noua Suliţă, Ucraina).

1638, aprilie 11: Întărit de Vasile Lupu voievod fostlui mare logofăt Tăutul şi jupânesei lui Tofana, care primesc uric pentru „o selişte anume **Vanciniţa** (comuna Vancicăuţi, raionul Noua Suliţă, Ucraina) pe Prut, ce este în ţinutul Hotinului, a patra parte din sat din **Vancicăuţi** (comuna Vancicăuţi, raionul Noua Suliţă, Ucraina), cu bălţi de peşte şi eleşteu pe pârâul Cerlina, a patra parte din satul **Medjeva** (comuna Medjeva, raionul Briceni, Moldova), tot într-acel ţinut”[543].

1770-1772: Satul **Vanceniţa**, ţinutul Hotinului, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumean-

[541] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 126, p. 126
[542] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 252, pp. 197, 198
[543] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 313, p. 308

ţev[544], **toată suma caselor: 10**. Scădere rufeturi 1: 1 popă. Rămân birnici 9. / **Birnicii**: George Hoţu / Grigoraş Hoţu / Ilie zet (ginere) lui Galu / Timofte sin (fiu) Cimpoeş / Andronache / Vasile, morar / Gavril, rusul / Ştefan, rus / Toader cumnat popii. // **Rufeturi**: Popa Vasile.

VĂRĂNCĂU

(Voroncouţi, azi Vărăncău, comuna Slobozia-Cremene, raionul Soroca, Moldova)

1635, aprilie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Dumitraşco Fulger şi cneaghinei lui Mărica, fiica Nastasiei, nepoata lui Griga Hrincovici, care primesc urice pentru „a patra parte din satul **Voroncouţi** (Vărăncău, comuna Slobozia-Cremene, raionul Soroca, Moldova), partea de mijloc, care este în ţinutul Sorocii, cu vad de moară pe Nistru… parte care s-a cuvenit Maricăi, cneaghina lui Dumitraşco Fulger, după împărţeală cu fraţii ei a moştenirii după bunicul lor Hrincovici cel bătrân… Şi de asemenea, altă parte din Voroncăuţi, pe care l-a avut de la însăşi Domnia Mea şi jumătate din a patra parte, pe care au cumpărat-o de la Ionaşco, fratele Maricăi, fiul Nastasiei, nepotul lui Hrincovici, pentru 85 zloţi bătuţi. Şi de asemenea, **Valea Utmanovca** (Utmanovca, înglobat în Vărăncău, comuna Slobozia-Cremene, raionul Soroca,

544 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 114

Moldova), care este în acest hotar al Voroncouţilor, unde s-au aşezat nişte oameni din **Nemirov** (Nemirovca, comuna Nemirovca, raionul Camenca, Moldova) şi i-a scos Dumitraşco Fulger”. / „Şe de asemenea, jumătate de selişte din **Lupşeni** (raionul Sângerei, Moldova), cu loc de iaz pe pârâul Soloneţ, care este în acest ţinut al Sorocii, cumpărată de la Ion Iujdilă, fiul lui Dumşe, nepot lui Chipărco, strănepotul lui Lupşe cel bătrân, pentru 50 ughi galbeni… Şi altă parte din Lupşeni, jumătate din jumătate de selişte, cumpărătură de la Griga Vecică, fiul Erenei, nepotul lui Dumşe, pentru 50 taleri de argint”. / „Şi o parte de ocină din satul **Todereşti** (înglobat în Chilişoaia, comuna Dumeşti, Iaşi), în ţinutul Cârligăturii, cumpărată de la Simion Capşea medelnicerel, care o cumpărase de la mătuşa lui Frăsina, fiica lui Vicol, pentru 53 de taleri de argint. Şi altă parte din Todereşti, cumpărată de la Odochia, fiica lui Ion Capşea, mai jos de prisaca lui Simion Capşea, pentru 30 de taleri bătuţi. Şi de asemenea altă parte din Todereşti, cumpărată de la Necula şi Dumitru, fiii lui Căzacul Capşea… unde a fost casa tatălui lor Căzacul, pentru 15 ughi. Şi de asemenea, din acelaşi sat Todereşti, partea cumpărată de la Nastasa, fiica lui Arman, pentru 15 zloţi bătuţi. Şi… din acelaşi sat, partea cumpărătură de la Mărica Mătiiasă, fiica lui Andronic şi de la copiii lor Ghervasie, Alexa, Todosie, Tanasie şi Haritona, pentru 25 taleri bătuţi. Şi altă parte din Todereşti, care a fost cumpărătură lui Ştefan Danco stolnicel de la Cârstea, fiul Anuşcăi; şi a rămas de la Ştefan Danco un fiu, anume Gheorghe, şi nu a putut să plătească singur numele tatălui său Ştefan Danco stolnicel pentru curtenie, pentru 8 ughi… şi a plătit Dumitraşco Fulger 4 ani. Şi altă parte din Todereşti, cumpărată de la

Văsiian, fiul lui Ion Policeanul, şi de la Vasile, fiul lui Mănăilă, nepoţii lui Purcar, pentru 40 taleri de argint. Şi altă parte… cumpărătură de la Marco şi de la copiii lui şi ai Cârstinei, Arpentii, Tănase şi Dochiţa, nepoţii lui Andronic, pentru 25 taleri de argint; şi i-a plătit pe doi ani şi darea ţărănească. Şi de asemenea, altă parte din Todereşti, cumpărătură de la Iachim, Toader, Amghelina şi Măriiia, copiii Annei, nepoţii lui Bulaşco, pentru 20 zloţi bătuţi”[545].

1635, iulie 14: Zapisul lui Iuraşco Hrincovici, feciorul Nastasiei, nepotul lui Hrincovici, strănepotul lui Frăţiianu şi lui Bosotco clucerul, prin care mărturiseşte că a vândut „moşia din satul **Voroncăuţi**, din a patra parte, din partea din jos, jumătate, cu vecini… surorii mele Marcăi şi cumnatu-meu Dumitraşco Fulger, pârcălabul de Putna, drept 80 zloţi de argint”[546].

1636, martie 1: Hotarnica satului **Voroncăuţi** (Vărăncău, comuna Slobozia-Cremene, raionul Soroca, Moldova), „începându-se din hotarul Peşterii, din Cruhlic, cărarea din râpă, la vârful dealului, la Piatra, pe din sus de movilă; de acolo, drumul **Nemirencăi** (Nemirovca, comuna Nemirovca, raionul Camenca, Moldova), până la fântâna săpată, apoi la doi stâlpi de piatră, ce sunt pe din sus de drumul **Timileuţilor** (Timileuţi, comuna Timileuţi, raionul Camenca, Moldova); de acolo, drept la calea Soloneţului, până în Troian, până la alţi stâlpi de piatră, ce sunt pe din sus de drumul de către **Stoicani** (comuna Stoicani, raionul Soroca, Moldova); de acolo, peste valea

---

[545] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 93, pp. 123-128

[546] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 166, p. 201

Cerişnovăţului, până în matca Racovăţului, apoi matca, până la Nistru”[547].

1637, februarie 8: Zapisul lui Ştefan Hrincovici, feciorul Nastasiei, nepotul Grigăi Hrincovici, în care mărturiseşte că a vândut „din uricul ce a avut moşul Hrincovici de la Bogdan vodă şi din ispisoc de împărţeală de la Irimia vodă Moghila, părţile din **Voroncăuţi**, ce-i pe Nistru, în ţinutul Sorocii, la Ţărmuri Roşii, pe 65 de taleri, cumnatului Dumitraşco Fulger… şi cu aceşti bani m-am plătit de Hasan başea turcul, când am fost dator; şi mi-a mai dat o iapă, drept 8 galbeni şi 70 de clăi de grâu… de faţă cu frate-meu Ionaşco Hrincovici, Condrea, feciorul lui Păvălenco din Măgură şi cumnatu-meu Manole”[548].

1638, septembrie 1: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Dumitraşco Fulger şi cneaghinei Mărica, fata postelnicului Chiriţă, care cumpără, cu 125 taleri bătuţi, de la fostul stolnic Pătraşco Turcul, „a treia parte din satul **Prodăneşti** (Prodăneştii Vechi, comuna Ştefăneşti, raionul Floreşti, Moldova) pe Răut, în ţinutul Soroca şi cu mori pe Răut; de asemeni, din altă a treia parte din acelaşi sat Prodăneşti, două părţi... / Şi întărim lui Dumitraşco Fulger şi cneaghinei sale Mărica, fiica Nastasiei, nepoata lui Gliga Hrincovici, dreapta cumpărătură de la cumnatul său Ştefan Hrincovici, fratele cneaghinei sale Mărica, fiul Nastasiei... a patra parte din satul **Voroncăuţi** (Voroncău, comuna Slobozia Cremenea, raionul Soroca, Moldova),

---

[547] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 341, p. 383

[548] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 29, pp. 29, 30

ce este în ţinutul Soroca, la Malul Roşu, partea de mijloc şi cu vad de moară pe Nistru, drept 80 taleri bătuţi”[549].

1640, martie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Dumitraşco Fulger şi cneaghinei lui Marica, fiica Nastasiei, nepoata Gligăi Hrincovici, şi fraţilor ei Ionaşco Hrincovici şi Safta, nepoţii lor de frate, Andronic şi fraţilor lui, Dumitraşco şi Sturdzea, fiii lui Badiul, nepoţii Gaftonei, şi verilor lor, copiii Nastasiei, nepoţii lui Pătraşco, toţi nepoţi ai lui Frăţiian Hrincovici şi ai fratelui său Bucotco clucer, care primesc uric pentru „tot satul **Vâşnovăţul** (azi Rediu, comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani), care este pe Prut, în ţinutul Dorohoi, şi satul **Rădăuţi** (comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani), de asemenea pe râul Prut, în acelaşi ţinut, şi jumătate din satul **Cochiujna** (azi Coţuşca, comuna Coţuşca, Botoşani), pe Vilovăţ, de asemenea în acelaşi ţinut… pe care le-a avut bunicul lor Frăţiian Hrincovici, şi **Voroncăuţi** (Vărăncău, comuna Voroncău, judeţul Soroca, Moldova), care este deasupra Nistrului, la Malul Roşu, în ţinutul Soroca, şi jumătate din satul **Păcalouţi** (Păpăuţi, comuna Păpăuţi, judeţul Orhei, Moldova), care este pe Apa Neagră, în ţinutul Orheiului, cu mori pe Apa Neagră, şi a patra parte din satul **Melenteuţi** (lângă Păpăuţi, comuna Păpăuţi, judeţul Orhei, Moldova), pe Apa Neagră, din ţinutul Orheiului, din uric de moştenire pe care l-a avut străbunicul lor Bratu Hrincovici… / Şi de asemenea, întărim a patra parte din satul **Ţinteni** (pe Soloneţ, judeţul Soroca), ce este pe Soloneţ, în ţinutul Soroca, partea Ancăi, fiica Maricăi, nepoata Ţintei, strănepoata lui Avăr cel bătrân, şi altă a patra parte din Ţinteni, partea lui Eremiia, Dumi-

[549] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 461, pp. 435

traşco, Simion şi Axenia, fiii lui Păcurar, nepoţii lui Ţintea, şi altă a patra parte din jumătate de sat, partea lui Baico, Grozava, Bubolea şi Armanca, copiii lui Burnamiz, cumpărătura bunicului lor de la Avăr"[550].

1645, mai: Scrisoarea lui Toderaşco, fost vornic de gloată, adresată părintelui său Toderaşco mare logofăt, în care scrie că a dat curs poruncii lui Vasile Lupu voievod, de-a alege „partea lui Iorga postelnicul cel mare, dinspre alţi răzeşi şi **Cerepcău** (Ciripcău, comuna Stoicani, raionul Soroca, Moldova), care două părţi le-a cumpărat postelnicul de la Voico logofăt, iar răzeşilor le-au rămas trei părţi nevândute. În tot satul Cerepcău, s-au aflat cinci moşii. / Deci am strâns oameni buni, anume Iorescul din **Tomilăuţi** (comuna Vărăncău, raionul Soroca, Moldova), popa Ionaşco şi Iani de **Vascăuţi** (comuna Văscăuţi, raionul Camenca, Moldova), Grăjdan de **Stoicani** (comuna Stoicani, raionul Soroca, Moldova), Nechifor şi Pâhno de **Voroncăuţi** (Vărăncău, comuna Vărăncău, raionul Soroca, Moldova). / Şi au fost toţi răzeşii care au fost în Cerepcău, Burdugan cel bătrân, Toader, Drăgan feciorul Mancioei, Văsian fratele Ştefcăi vătav, Ionaşco şi Gavril, feciorii Coiliţăi. Gheorghe feciorul Iaremicei, Vasile Fleca, Iaremicia feciorul Petrei şi alţi răzeşi şi au arătat ei hotarele cele bătrâne, pe unde a ţinut Voico logofătul. / Şi s-a începu acest hotar, partea postelnicului, din jos, cum din vatra satului, aşa din tot locul, s-a început de la obârşia Blitniţei, dinspre hotarul Ciornei, dintr-un stâlp de piatră, de acolo tot drumul pe lângă rediu, până într-o altă piatră, ce-i în drumul Alaciovului, ce merge la Iaşi, pe deasupra Cerepcăului,

[550] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 325, pp. 326-330

de aici într-altă piatră, ce este deasupra Cerepcăului, deacolo într-altă piatră, ce este deasupra casei lui Mihailo Cărzac, de aici tot matca pârâului, la altă piatră, în pisc, peste iazul Celebiei, de acolo altă piatră, deasupra văii Camencei, în pisc, şi altă piatră în matca văii Camencăi, şi la alt stâlp de piatră, până în vârful dealului dinspre Ţigăneşti, lângă un drum ce merge, pe eal, la Văidiiani; iar rediul s-a împărţit deosebi, însă pomii cu un drum ce merge prin mijlocul rediului, partea din sus de rediu să fie a răzeşilor, partea din jos să fie a postelnicului. Şi s-au pus doi stâlpi la rediu, să n-aibă price la poame”[551].

VĂRATIC

(sat mănăstiresc, în comuna Agapia, Neamţ).

1637, septembrie 1: Întărit de Vasile Lupu voievod clucerului Lupul Prăjescul, care primeşte uric pentru „pol sat **Văratec** (comuna Agapia, Neamţ)”[552].

1902: „**Văraticul**, mănăstire de călugăriţe în judeţul Neamţ, plasa de Sus-Mijlocul, comuna Filioara, înfiinţată, pe la finele veacului al XVIII-lea, de cuvioasa maică Nazaria, sub conducerea stareţului Paise, de la Mănăstirea Neamţ. Biserica cea mare s-a zidit, după cum arată inscripţia de deasupra bisericii, la 1807, de către Iosif Ieromonahul şi de simonahia Olimpiada, cu ajutorul

---

551 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 70, pp. 65, 66

552 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 182, p. 165

maicilor şi al altor buni credincioși… Mănăstirea Văraticul a mai avut şi următoarele proprietăţi: Bălileşti (judeţul Dorohoi), Brătuleţul (judeţul Neamţ), Buciumeni şi Vladnica (judeţul Tecuci), Buhaiul şi Sărata (judeţul Neamţ)”[553].

VĂRATIC

(comuna Salcea, Suceava).

„Pe locul lui, a fost codru. Cel dintâi aşezat aici a fost Simion Bucşă. El şi-a durat casă din lemnul tăiat de pe loc, pe costişa pârâului, unde e, astăzi, casa orfanilor Gheorghe I. Gherasim. Simion Bucşă a tăcut poiană în mijlocul pădurii, în jurul casei lui. Vitele sătenilor din Dumbrăvenii apropiaţi, umblând, în timpul verii, la păşune în pădure, se furişau la acest loc, unde era răcoare, apă, pe coasta pârâului. Aici stăteau la stanişte. Numai aici ştiau sătenii din Dumbrăveni că le găseau în timpul verii. Şi, de întreba cineva unde le-a aflat, spuneau: La Văratec. De unde a şi rămas şi numele acestui sătişor”[554]. Legenda rămâne legendă, dar o fărâmă de adevăr tot cuprinde în ea. Ceea ce ştim cu precizie este că, la Văratec, s-a ridicat biserică, în anii 1795-1797, prin stăruinţa preotului Pavel ot Drăgoieşti, iar pe spatele icoanelor dăruite bisericii încă se mai află numele unor

---

[553] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 733

[554] Filip**,** Preotul Neculai, *30 de ani în parohia Văratec*, Botoşani, 1911

credincioşi: Ion FRIGĂ şi soţia Luchiana Iancu MĂLAI-ACRU şi soţia Ilinca. În broşura preotului Neculai Filip mai sunt menţionate câteva familii, precum şi provenienţa acestora: MIRON şi ALBU din Arbore HULUŢĂ din Satu Mare (Rădăuţi), ONUCU din Uideşti, Profira FĂ-GĂDĂU din Ardeal. Nu este menţionată însă familia Gheorghicesei, care, prin faptul că pârâul Văratic s-a numit, mai întâi, Gheorghicesei, pare să fi fost prima care s-a stabilit în acele locuri.

1830: În 1830, satul Văratec avea, conform unei hărţi întocmite de C. C. Giurescu, pentru lucrarea sa „Principatele române la începutul secolului XIX”, 44 gospodării. În sat existau 2 dulgheri, 1 fierar, 2 stoleri, 1 ciubotar, 2 sumănari, 2 cojocari.

1864: Tabele speciale pentru împroprietăriţii din Văratec, la 1864, nu există, sătenii fiind trecuţi în listele Dumbrăvenilor.

1881: În satul Văratec existau, 78 gospodării şi 314 suflete.

1890: Şcoala din Văratec a fost înfiinţată în 1890, după şase ani de demersuri zadarnice ale sătenilor pe la autorităţi pentru construirea unei şcoli, într-o casă veche. Primul învăţător a fost Grigore Cârja, care fusese învăţător şi în Salcea, dar se călugărise în 1884. În 1890, Grigore Cârja acceptă să părăsească mănăstirea, vine dascăl la biserică şi învăţător, plătit cu câte 3 lei de familie.

1900: Văratic făcea parte, ca şi în 1945, împreună cu Sălăgenii şi Vereştii, din moşia şi comuna Dumbrăveni[555].

---

[555] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 271, 272

1902: „**Văraticul**, sat pe moşia Dumbrăveni, în partea de sud-vest a comunei Dumbrăveni, judeţul Botoşani, plasa Siretul, pe valea pârâului Văraticul sau Gheorghicesei. Are o populaţie de 312 locuitori”[556].

1910: Satul Văratec grupa 145 gospodării şi 654 suflete. În acest an, 60 capi de familie aveau strânşi, la Casa de Economie, 15.210 lei. Recensămintele ulterioare înregistrează un spor demografic nespectaculos; în **1912** – 160 gospodării şi 687 suflete (332 bărbaţi, 355 femei), în **1930 1912** – 196 gospodării şi 871 suflete (420 bărbaţi, 451 femei; 869 români, un german şi un rus), în **1956 1912** – 329 gospodării şi 1.047 suflete (518 bărbaţi, 529 femei), în **1966 1912** – 371 familii şi 1.274 suflete (627 bărbaţi, 647 femei), iar în **1971 1912** – 1.372 suflete. **2004:** În Văratec trăiau 1.447 locuitori, 468 case şi 9 proprietari de utilaje agricole, cele mai frumoase case fiind construite de Ovidiu Miron, Aurel Chihaia, Dragoş Aghiorghicesei, Viorel Miron, Costache Mitrea şi Dumitru Stanciu.

1917: Eroul locotenent **Vespasian FILIP**, fratele generalului **Agricola FILIP**, din Văratic, cade răpus la asaltul dealului Caşinului. Povestea sacrificiului său a fost descrisă de I. Missir, în cartea „Fata moartă” (numele unei cote a dealului Caşinului), publicată în 1967, la „Editura pentru literatură”. Au murit pentru România Mare: Ilie CIOBANU, Niculai DAVID, Costache DASCĂLU, Dumitru ELISEI, Vasile ELISEI, Emilian FILIP, Vespasian FILIP, Costache GHERASIM, Gheorghe GHERASIM, Dumitru HULUŢĂ, Costache MIRON,

---

556 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 733

Andrei MIRON, Gheorghe MITREA, Niculai MITREA, Dumitru ONCIU, Iancu MIRON.

1941-1945: S-au jertfit pentru Neam şi Ţară: Gheorghe ALEXA, Gheorghe AGHIORGHICESEI, Pintilei BOBU, Vasile BURCĂ, Niculai CHIHAIA, Mihai COJOCARU, Vasile DAVID, Gheorghe GHERASIM, Ion GHEORGHIU, Gheorghe IACOB, Dumitru MIHAI, Niculai PINTILIE, Iancu SAMUILĂ, Ion VĂTĂMANU, Petru ALEXA, Gheorghe BOBU, Gheorghe BURCĂ, Iancu CHIHAIA, Gheorghe COCIERU, Mihai DAVID, Dumitru GHERASIM, Iancu GHERASIM, Gheorghe HULUŢĂ, Ioan MANOILĂ, Gheorghe MITREA, Dumitru ROTARU, Dumitru VASILIU.

1945: „Următorii învăţători se transferă, pe ziua de 1 Septemvrie 1945, la şcolile primare din judeţul Botoşani, trecute în dreptul fiecăruia: **Oliciuc Lucreţia**, de la Borzeşti, Dorohoi, la Văratic, Dumbrăveni, IV, soţ preot"[557].

Pentru mine, Văratec va însemna, întotdeauna prietenia întemeiată în anii liceului cu Traian Huluţă, coleg de bancă, şi Mihai Cocieru, căruia îi ziceam Miky şi care stătea în banca următoare, împreună cu Codru Florişteanu.

---

[557] *Monitorul Oficial*, Nr. 246, 27 octombrie 1945, pp. 9500, 9501

VĂRATIC

(pe Ciuluc, comuna Văratic, raionul Ediniţa, Moldova).

1770-1772: Satul **Văraticul**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[558], **toată suma caselor: 23**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 21. / **Birnici**: Opria, bârsan / Pascal Tomuz / Stan, muntean / Toader Bibo / Ștefan Sava / Ioniță Țurcan / Ursul fiul lui Pavluca / Ambrosie, butnariul / Ion Hodoroză / Vasile, crâșmar / Ruzun Baternu / Ion, morar / Constandin, prisăcar / Grigoraș Sliva / Grigoraș Tomuz / Iacob Tomuz / Ștefan Păpușoi / Iacob, petrar / Ursul Untul / Grigoraș fiul lui Mihailo / Iacob Tomuz. // **Rufeturi:** Popa Simion / Dascălul.

1904: „**Văraticul**, sat mare în judeţul Bălţi, aşezat pe malul râului Ciuhur, între satele Şeptibani şi Dumeni; aparţine volostei Zabriceni. Are 158 case, cu o populaţie de 1.120 suflete; o biserică, cu hramul Sf. Nicolae. Locuitorii posedă pământ 765 deseatini şi sunt împroprietăriţi pe moşia văduvei generalului Pisarjerski, care are aici 383 deseatini moşie. Împrejurul satului sunt grădini şi vii”[559].

---

[558] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 168

[559] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 225

VÂRÂŢI

(înglobat în Lunca Banului,
comuna Lunca Banului, Vaslui).

1593, iunie 24: Gligore Răul de Răspopi, fiind „rămas dator de nişte miere Cozmei din **Condreşti**, cu 12 poloboace de miere… am dat parte de ocina mea din **Răspopi** Zberei din **Gioseni**, pentru că mi-a plătit datoria… şi mi-a dat un cal drept 15 taleri pentru partea mea de ocină din Răspopi şi din **Hărăţi**”[560].

1635, ianuarie 5: Carte de hotărât satul **Stănileşti** (comuna Stănileşti, Vaslui) şi cutul **Ruşilor** (comuna Stănileşti, Vaslui), partea lui Cehan, de **Stărpenii** (comuna Stănileşti, Vaslui), cu cutul **Muntenilor** (comuna Stănileşti, Vaslui), partea Roşcăi, în ţinutul Lăpuşna, semnată de Cujbă vornic, Duca comis, Dumitraşco feciorul Şetrarului, Iuga din **Horjeşti** (comuna Mingir, raionul Hânceşti, Moldova), Mihalcea, Pavel şi Creţul din **Gurbăneşti** (lângă Hănăsenii Noi, raionul Leova, Moldova), Păntelei din **Budeşti** (raionul Leova, Moldova), Ciorba din **Cârlegaţi** (azi Pădureni, comuna Pădureni, Vaslui), Dieniş şi Gligorie din **Plotoneşti** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Gherman din **Clocicari** (lângă Văleni, comuna Pădureni, Vaslui), Ciocan din **Leoşti** (comuna Pădureni, Vaslui), Pavel din **Plăvăţeni** (lângă Urlaţi, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Modruz din **Urlaţi** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Colac, Andronic şi

[560] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 110

Gheorghe din **Vârâţi** (înglobat în Lunca Banului, comuna Lunca Banului, Vaslui), Gligorie din **Ciorecești** (înglobat în Lunca Banului, comuna Lunca Banului, Vaslui), Gligorcea din **Broscăşeni** (Broscoşeşti, comuna Lunca Banului, Vaslui), Pătraşco şoltuz, Giurgea, Pătrăşcan şi Ştefan Galbăn din **Huşi**. / Şi s-a stâlpit din ţarină şi din vatra satului, cum am aflat cu oameni buni. Aşijderea, ce s-au aflat bălţi pe hotarul Stărpenilor, din capul satului din jos, jumătate din iezerul Lungul, iar jumătate este a Măcicanilor. De aici, de la Lungul în sus, este Balta Simei; de-aici, mai sus, este Balta Avraamului; de-aici este Gârla Lungului; de-aici este Racela, în capul hotarului de sus, iar din jos este hotarul Stărpenilor, până în vadul Pruteţului. Aceste bălţi sunt peste Prut, dinspre răsărit; iar bălţile ce sunt pe hotarul Stănileştilor sunt de ceastă parte de Prut, dinspre apus, şi se împreună cu ale Volosenilor. De aceasta scriem şi dăm ştire Măriei Dumitale”[561].

1635, iunie 21: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod episcopului de Huşi, ca „pe dine va trimite să fie tare şi puternic a bate sednicul într-apa Prutului, la sat la **Vârâţi**, unde a fost mai înainte vreme sednicul Episcopiei din Huşi”[562].

1644, februarie 28: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Ionaşco Godinac din **Vârâţi**, fratele Romaşco Godinac, cumnatul lor Medelean, Toader şi alte rude ale lor s-au pârât de faţă înaintea noastră cu Toderaşco mare logofăt şi Toma mare stolnic pentru jumătate din satul **Vârâţi** (comuna Lunca Banului,

---

[561] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 2, pp. 2, 3

[562] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 141, p. 178

Vaslui), care este pe Prut, în ţinutul Fălciu, zicând aceşti oameni că le este dreaptă ocină şi-i asupresc boierii mai sus scrişi şi nu au nici o treabă cu această jumătate din satul Vârâţi. Iar boierii noştri, Toderaşco şi Toma, au răspuns că le este cumpărătură a rudei lor Dumitrache Chiriţă Paleolog postelnic, precum au arătat şi ispisoc de cumpărătură de la Constantin Moghilă voievod”[563].

VÂRFU CÂMPULUI

(pe Siret, Botoşani).

1795, aprilie 21: Printre numeroasele donaţii, inclusiv mortasipia (impozitul pe vânzări de animale) târgurilor moldovene, se află, şi mai strălucitoare, cea a lui Mihail Constantin Suţul voievod, moşia „**Vârfu Câmpului**, ce este în ţinutul Sucevei, fiind moşie dreaptă a noastră domnească, ce se cuprinsese de către răzeşii împrejuraşi… cu care am miluit sfânta biserică din târgul **Herţa**… şi fiindcă această moşie Vârfu Campului se hotărăşte, dinspre răsărit, cu moşia **Sauceniţa**, şi dinspre apus se desparte de alte moşii prin apa Siretului, iar dinspre amiazăzi cu moşia **Ionăşenii**, şi spre miazănoapte cu moşia **Dobronăuţi**, am dat poruncă să se trimită hotarnici, care să facă hotarnica moşiei acesteia”[564].

---

[563] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 249, pp. 228, 229

[564] Ghibănescu, Gh., *Dorohoiul / Studii şi documente*, Iaşi 1924, pp. 81, 82

1902: „**Vârful Câmpului**, comună rurală în județul Dorohoi, plasa Berhometele, formată din satele: Dobronăuţi (Hapii), Ionăşani, Maghera și Vârful Câmpului, reşedinţa. Are 3.625 locuitori; 5 biserici, deservite de 3 preoţi, 6 cântăreți şi 4 pălămari; 1 şcoală mixtă. Locuitorii posedă: 1.332 vite mari cornute, 3.090 oi, 43 capre, 204 cai, 570 porci; 190 stupi. / **Vârful Câmpului**, sat pe moşia cu acelaș nume, comuna Vârful Câmpului, care, împreună cu cătunele: Pustaia, Maghera şi Tucani, formează trupul satului. Are o populaţie de 1.485 suflete; o biserică, cu hramul Sf. Dimitrie, zidită, în 1863, de prinţesa Aglae Moruzzi; o şcoală primară. E udată de pâraiele Adâncul şi Sireţelul și de râul Siretul, ce curge dinspre Zvorăştea. Drumuri: calea naţională Mihăileni-Botoşani şi calea judeţeană Zvorăştea-Dorohoi. Moşia se hotărăşte cu Ionăşani, Văculeşti, Sauceniţa, Prelipca, Horlăceni, Zvorăştea, Talpa şi târguşorul Bucecea, din judeţul Botoşani. De însemnat aici este localitatea Câmpul Luptei”[565].

VÂRLANUL

(lângă Făurei şi Bârgăoani, Neamţ).

1774, iunie: Satul **Vârlanul**, ţinutul Neamţului, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[566], avea **toată suma caselor 14**. Scădere rufeturi 13: 2 vă-

[565] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 761

[566] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 36

duve, 1 popă, 3 mazili, 7 case pustii. Rămân birnici 1. / **Birnici:** Mania, argat lui Gheorghe Manole // **Rufeturi:** Popa Enache / Ion Dâncian, mazil / Pricopi Dâncian, mazil / Gheorghe sin (fiu) Manole, mazil / Ioana, văduvă / Vasilca, tij (la fel). // **7 case pustii**.

VÂRLEZI

(pe Prut, comuna Folteşti, Galaţi).

1774, iunie 5: Satul **Vârlezi**, ţinutul Covurluiului, ocolul Prutului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[567]**. Ce ţin poşta la Folteşti:** Costandin, vornic / Costandin Condre / Apostol / Lupul Belical / Ilie, rusul / Toader Tărăbuţă / Moisă Vârgolici / Ion sin ego (fiul lui) / Doniţă / Ion brat ego (fratele lui) / Toader Trepăduş / Gheorghiţă, morar / Arsăni Cărăiman / Ilie Cărăiman / Lupul Cazacu / Iordachi a Florii / Gheorghi Tărăbuţă / Leon Condre. // **Rufeturi:** Popa Costandin / Alicsandru Cernat, mazil / Pavăl Cernat, mazil / Toader Brudiul, mazil / Ion Plesnilă, ruptaş / Gavril Plesnilă, ruptaş / Andrei Patriche, ruptaş / Măriuţa, văduvă.

1902: „**Vârlezi**, comună rurală în plasa Zimbrul, judeţul Covurlui, la 58 km de Galaţi şi la 4 km, spre nord-vest, de Bujor, așezată pe dealurile Lupești, la vest, și Bugeanul, la est. Se mărginește, la vest, cu cătunul Urleşti, comuna Măcişeni, şi cu comuna Zmulţi, la sud, cu

---

[567] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 87, 88

comuna Băleni şi parte din Bujorul, la est, cu comuna Bujorul şi parte din Jorăşti, şi la nord-vest, cu Crăeşti. E formată dintr-un singur sat răzăşesc, înconjurat de vii şi livezi şi udat de pârâiaşul Vârleaza şi de o ramură a Suhuluiului. Are o populaţie de 1.601 suflete, 3 biserici, Sf. Ioan Botezătorul (1833), Sf. Voivozi (1832) şi Adormirea Maicii Domnului (1852); 2 şcoli. Locuitorii posedă: 608 boi, 326 vaci, 103 junci, 52 junce, 53 mânzaţi, 48 mânzate, 52 viţei; 149 pluguri; 4 mori de vânt. Prin teritoriul acestei comune trece calea judeţeană ce merge spre Bârlad. Căi vecino-comunale sunt: spre est, la Bujor, spre vest, la Crăeşti, şi spre sud-vest, la Băleni. De această comună ţin moșiile Vârleaza-Itești, Virleaza de Sus şi Vârleaza de Jos”[568].

VARNIŢA

(comuna Varniţa, raionul Arenii Noi, Moldova).

1632, august 9: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Dănilă din **Varniţa** (comuna Varniţa, raionul Arenii Noi, Moldova), care primeşte uric pentru „un loc, anume **Peştera**, mai jos de **târgul Orhei**… ce se numeşte Orheiul Vechi… / Iar hotarul să le fie: din iazul lui Brateşco, dinspre coadă, şi de acolo în sus, la deal, până în cornul pădurii şi, alături cu pădurea, până la drumul cel mare al târgului Orhei şi pe drum până la pod, la Ivancea şi prin

[568] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 762

mijlocul mătcii până în Răut, şi cu vad de moară în Răut, mai sus de Mihăilaşea, şi malul dinspre Peştera, până în hotarul Macicăuţilor şi dintr-acel hotar până în hotarul lui Donici, iar de acolo iarăşi în iazul lui Brateşco, dinspre coadă, pe unde au folosit din veac”[569].

1904: „**Varniţa**, sat în judeţul Bender, aşezat pe malul Nistrului, la 3,5 km depărtare de Bender, spre nord de de oraş. Centrul administrativ al volostei Varniţa. E legat de Bender printr-o linie de cale ferată, care merge spre port, unde se încarcă şi se descarcă mărfuri. Numele satului derivă de la cuvântul românesc „var”. Varul se extrăgea aici pentru construirea fortăreţei Bender. Mai jos de sat, pe drum spre oraş, se pot vedea şi acum şanţurile şi temeliile ce înconjoară locul unde se întări regele Suediei Carol al XII-lea. La 1827, satul era locuit numai de ţărani români, în număr de 54 familii, şi o familie de evrei, cu 75 case; o biserică, cu hramul Sf. Spiridon; 13 grădini şi vii; 28 cai, 549 vite şi 420 oi, fiind proprietari peste 1.740 deseatini pământ. Astăzi satul are 192 case, cu o populaţie de 2.320 suflete, care abia au 230 vite”[570].

---

[569] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 169, pp. 213-216

[570] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 224

VÂRSTAŢI

(lângă Goeşti, comuna Lungani, Iaşi).

1491, ianuarie 7: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Mircea şi Anuşca, fraţilor Lazor, Dragotă, Andruşco, Neaga şi Mărina, fraţilor Coste şi Fedca, nepoţilor lor Toader, Sofiica şi Nastea, fiii lui Ivanco Vărsatu, şi Stanei, fiica lui Dragomir Caşotă, şi nepoţilor ei Ion şi Fedca, fiii lui Mircea Caşotă, nepoţii lui Bratul viteazul, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, satele anume: Brătuleştii, şi Fedeleşanii, şi, la Cârligătura, Goeştii şi Vârstaţii"[571]. Hotarul, din veac.

1522, octombrie 29: Ion, fiul lui Mircea Caşotă vinde „din uricul străbunului său Bratul Viteazul şi iarăşi din privilegiul bunicului domniei mele Ştefan vodă, a opta parte din satul **Goeşti** şi a opta parte din **Vrăstaţi**, partea sa a vândut-o nepotului său Toader Caşotă sulger pentru 70 zloţi tătăreşti"[572].

1589, iunie 5: Petru voievod întăreşte vornicului de gloată Nistor Ureche cumpărătura, cu 200 zloţi tătăreşti, de la Gliga, feciorul Mărinei, nepot Fedcăi, „jumătate de sat de **Goeşti**, în ţinutul Cârligăturii, însă jumătatea dinspre Codru şi jumătate de sat **Vrăstaţi**"[573].

1665, ianuarie 28: „Vasile Ureche, fecior lui Gligoraşco Ureche vornic, am dat şi am dăruit a mea dreaptă

---

[571] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. III, Bucureşti 1980, doc. 84, pp. 167-169

[572] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 35

[573] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 36

ocină, ce s-a venit la împărţeală cu fraţii, o selişte, anume **Vărstaţii**, care este într-un hotar cu satul **Goeştii**, ce sunt la Cârligătură, dumisale lui Ionaşco Nacul armaş şi jupânesei Măricuţei… Aşijderi, i-am mai dat Lacul Negru, ce este iarăşi în hotar cu Goeştii"[574].

1691, ianuarie 10: Constantin voievod întăreşte lui Ionaşco Nacul şi jupânesei Măricuţa dania de la Vasile Ureche spătar, fecior lui Gligoraşco Ureche, o selişte, anume **Vârstaţii**, care este într-un hotar cu satul **Goeştii**… asemenea şi altă moşie, ce se cheamă Lacul negru, ce este iarăşi într-un hotar cu Goeştii"[575].

1691, mai 5: Ionaşco Nacul şi jupâneasa Măricuţa, fata Drăguţescului, dăruiesc nepotului lor Savin medelnicer „o selişte, **Vârstaţii**, trei părţi de sat, şi Lacul Negru, ce sunt într-un hotar… şi o selişte, anume **Şapteşenii**, care şi ei le au danie de la Vasile Ureche"[576].

1743, martie 17: Mihalache Sturzea, stăpânul **Goeştilor**, are pricini cu „călugării de la Putna, ce stăpâneau **Onişcanii** şi **Sâneştii**… şi care împresurau **Vrâştaţii** (de la Goeşti)", pricina determinând hotarnica făcută de vornicul Ion Neculce „pe seliştea Vârstaţii, ce este alături cu alt sat al dumisale (Mihalache Sturzea), Goeştii, şi cu Lacul Negru, care selişte se împresoară de călugării de la Putna"[577].

1744, august 25: Scrisoare hotarnică, făcută de Ion Neculce şi Simion uricar, după ce se jeluise lui vodă Mihalache Sturzea pe călugării de la Putna, care „împresoară o moşie a dumisale, **Vârstaţii**, ce se hotărăşte cu

---

574 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 37
575 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 38
576 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 38
577 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 40

Onețcanii, moşie a Putnei ce se ţine de Sâneşti… osebit s-au jeluit Năculeştii, cum le împresoară şi lor călugării o moşie, **Şepteşenii**, ce se hotărăsc iarăşi cu Oneţcanii Putnei. Aşijderi s-au mai jeluit şi călugării de Bogdana, precum le-ar împresura şi lor o bucată de loc în hotarul **Batireştii**, ce se hotărăsc iarăşi cu Oneţcanii Putnei… / şi am aflat că călugării de Putna îmblă rău… ţin hotarnica ascunsă şi numai cu gurile lor împresoară aceste moşii cu lăcomia lor… strâmbează hotarul şi se lăţesc, de iau Vârstaţii lui Mihalachi Sturzea şi mai împresoară loc şi din Şepteşenii Năculeştilor, şi din Batireştii Bogdanei şi a altor răzeşi”[578].

1745, februarie 8: Hotarnica marelui vornic Manolachi Costachi şi a hatmanului Radu Racoviţă, „ca să judecăm pe Toader Nacul de vistierie şi vărul său Ion Nacul ot vistierie, şi cu alţi fraţi ai lor, cu paharnicul Mihalache Sturdzea, având pricină pentru hotarele satului **Şepteşenii** al Năculeştilor cu hotarele satului **Goeştii** al lui Mihalache Sturdzea”, dar cum nu esistau înscrisuri de delimitare, s-au cerut câte trei martori jurători „şi au adus Naculeştii pe Vasile Mereul, care a mărturisit cu sufletul său că a trăit 8 ani în Şepteşeni, la vremea lui Cantemir vodă, şi, întâmplându-se gâlceavă între oamenii din Goeşti şi Şepteşeni, pentru hotar, au adus acolo pe pârcălabii de Cârligătură şi s-au strâns vreo 60 de oameni şi, cercând hotarul, au arătat oamenii că între Şepteşeni şi Goeşti merge hotarul peste zarea piscului dealului ce se pogoară din Chicera (aici, când se zice **Goeşti** se înţelege trupul **Vârstaţi**), tot în zarea acelui deal, până în coada heleşteului Şepteşenilor, cât o zvârlitură de băţ mai jos de iezitura Goeştilor, şi, la deal, peste alt pisc şi în gura pârâ-

[578] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 41, 42

ului Ciobotarului; şi alt om, anume Gheorghe Sava, ca de 60 de ani, a mărturisit că, după moscalii cei de demult, a trăit 8 ani în Şepteşani, şi a apucat acolo pe un bătrân, anume Negheţ, care zicea că a fost prisăcar la Ureche, şi acela spunea ca şi Vasile Mereul; şi alt om, anume Ion Cucoranul, ce-a fost vornic de poartă, a mărturisit că, la domnia lui Mihai vodă, fiind pricină pentru hotar, a adus acolo răposatul Donici pe tatăl său, Grigore Cucoranul vornic de poartă, şi, strângându-se mulţi oameni, s-a aflat un Gheorghiţă Gorgan, de a mărturisit şi a arătat hotarul tot pe acolo pe unde au arătat şi aceşti martori; alt om, Bârzul, a arătat hotarul mai pe din jos, dar a lăsat şi logofătul Donici pe mărturia acestor oameni şi de atunci a rămas între dumnealor pace"[579].

1745, noiembrie 20: Marele vornic Racoviţă dă mărturie, la mâna egumenului Putnei „în pricina hotarului dintre **Onicicanii** Putnei şi **Goeşti** (adică **Vârstaţi**)", după ce Mihalache Sturza „se jăluieşte că nu este acea Chicera Onicicăi, ce o arată călugării"[580].

1753, mai 7: Mihalache Sturdzea fost mare paharnic, cu jupâneasa lui Catrina, vinde lui Vasile Tanasi, drept 850 lei „satul întreg **Goeştii** şi părţile din **Frăteni** şi de **Vârstaţi** şi de **Şepteşeni**, şi parte de **Lungani**"[581].

1754, decembrie 30: Ioniţă Nacul şi Vasile Tănase, amândoi de la vistierie, se învoiesc să stăpânească Nacul „satul **Lungani** şi **Ploscureşti** şi cu parte din **Frăteni**", iar Vasile Tanasă să stăpânească „**Goeştii** şi **Vârstaţii** şi cu jumătate din **Frăteni**"[582].

---

579 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 42
580 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 4
581 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 43
582 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 43

VÂRTEJENI

(pe Bahlui, ţinutul Hârlăului, Iaşi).

1774, iunie: Satul **Sticlăria ot Vârtejeni**, ţinutul Hârlăului, ocolul Bahluiului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[583]**, toată suma caselor: 22**. Scădere rufeturi 22, scutelnicii sticlarului. / **Scutelnici ai sticlarului:** Ostahi, rus / Dumitru / Ion, argat / Ştefan Rogoz / Toma Lungu / Toma, văcar / Zaharie, rotar / Ştefan, ungurian / Vasile, rus / Petre, pas / Toader Văman / Andrunachi / Chiriac, strugar / Petre Şotropa / Costandin, cârciumar / Bartos, liah / Anton, liah / Mihai, liah / Iosip, liah / Iuduşcu, liah / Voicic, liah / Ivan, liah.

VÂRTEJEŞTI

(comuna Laza, Vaslui).

1591, aprilie 8: Zapis de mărturie de la Eremia Moghilă, vornicul de Bârlad, în care mărturiseşte cum a venit „Tomşa din **Scurţi** şi a vândut Simei, vătagului din

[583] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 230

Vărtejeşti, ce i se va alege din partea Ilcăi, a patra parte, drept 50 zloţi tătăreşti”[584].

VARTICĂUŢI

(Andrăcăuţi, Andriecăuţi, apoi Varticeni, Varticani,
azi Varticăuţi, comuna Vartikivţi,
raionul Chelmenţi, Ucraina).

1562, septembrie 11: Întărit de Ioan Despot voievod lui Vartic, prin ispisoc de danie pentru „o selişte, anume **Andreicăuţii** (sau Andrăcăuţi, Andriecăuţi, apoi Varticeni, azi Varticăuţi, raionul Chelmenţi[585], Ucraina), în ţinutul Hotinului, care acea selişte fusese de ocolul Bozovinţi”[586].

1567, septembrie 15: Întărit de Bogdan (Lăpuşneanu) voievod lui Vartic, prin ispisoc de întăritură pentru „o selişte, anume **Andreicăuţii**, în ţinutul Hotinului, care acea selişte a fost a domniei mele, din ocolul Bozovinţi”[587].

1587, martie 5: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod logofătului Gavrilaş Flore şi jupânesei Mărinţa, fata visti-

---

584 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 24, 25

585 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 17

586 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 277, 278

587 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 278, 279

ernicului Stroici, care cumpără, cu 660 zloţi tătăreşti, de la Vartic Nemiş, „o selişte, anume **Andreicăuţii**, ce este în ţinutul Hotinului… / şi apoi, sculându-se Ion şi Liciul din **Sincăuţi**, strănepoţi Bilavii, cu un uric ce a avut Bilava de la bătrânul Ştefan voievod, s-a judecat cu Vartic Nemiş pe un loc, anume **Derepţii** şi **Soloneţul**, ce este către hotarul **Varticenilor**, şi ei au fost aduşi cu carte domnească, în zilele lui Petru voievod cel bătrân, fiindcă au ucis nişte greci. Apoi Ion şi Liciul s-au dat rămaşi din toată legea”[588].

1635, august 14: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Avram de **Lucăceni** (azi Lukacivka, comuna Nelipăuţi, raionul Chelmenţi, Ucraina) „pe satul **Soloniuca** (Solominca, azi Coteala, comuna Coteala, raionul Briceni, Moldova), pe pârâul Cotele, cumpărătură de la Tudori pârcălab… din movila săpată, din colţul a patru moşii, şi până în opcina dealului, în colţul iar a patru moşii: **Săncăuţii** (Sancăuţi, comuna Cotiujeni, raionul Briceni, Moldova), **Buticiul** (Butuşeni, Butici, comuna Nelipăuţi, raionul Chelmenţi, Ucraina), **Cochiujăni** (Cotiujeni, comuna Cotiujeni, raionul Briceni, Moldova) şi **Soloniuca**.. Tot opcina, până în hotarul **Varticăuţilor** (comuna Vartikivţi, raionul Chelmenţi, Ucraina)”[589].

1770-1772: Satul **Varticăuţi**, ţinutul Hotinului, ocolul Nistrului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[590], **toată suma caselor: 36**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 34. / **Birnicii**: Vasile

---

588 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 156-158

589 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 207, p. 246

590 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 136, 137

Lungul / George Cărpenco / Roman zet (ginere) lui / Ştefan sin (fiu) Carpu / Carpu Stare / Ion Jacotă / Grigoraş Şchiopul / George Gruntul / Cârstia brat (frate) herghelegiu / Apostol, herghelegiu / Tănasă sin prisăcarului / Pavăl, rus / Simeon, prisăcar / Andrei Scrabnii / Tănase Lăcustiacă / Iuz, cibotar / Ivan, bejenar / Ivan Zuba / Ioniţă Voncia / Timofte Volcul / Pătraş Lăcustă / Toader Gherman / Andrei Nichita / Ion Puţintel / Vasile, bejenar / Maftei, rotar / Precup, rus / Ivan sin lui / Ivan, bejenar / Mihal, bejenar / Mitria, bejenar / Andrus, bejenar / Prodan, vornic / Andrei, vătăman. // **Rufeturi**: Popa Iane / Andrei, dascăl.

VARTICENI

(ţinutul Bălţi, Moldova).

1627, iunie: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Ştefan, ginerele lui Eremia fost pârcălab, care primeşte uric pentru „nişte părţi de ocină din satul **Brăeşti**, a patra parte din jumătatea de jos a satului şi a opta parte din altă parte, din aceeaşi jumătate de sat, ce este în ţinutul Hârlăului. Aceste părţi sunt drepte schimburi ale unchiului domniei mele, Balica hatman, cu cneaghina Nastasia Moţocoae, fiica lui Ciudinschi, pentru jumătate din satul **Varticeni**, ce este în ţinutul Iaşilor, pe Hlabnic”[591].

---

[591] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 222, pp. 310, 311

VARTICI

(lângă Uricani, comuna Miroslava, Iaşi).

1637, iunie 8: După împărţirea moşiilor între urmaşii lui Pătraşcu logofăt, lui Dumitraşcu Şoldan i „s-au venit **Dămilenii** (înglobat în Cristineşti, comuna Cristineşti, Dorohoi), la Dorohoi, jumătate de sat **Dolniceni** (lângă Brăteni, azi Pădureni, comuna Dobârceni, Botoşani), sub Cărpiniş, la Dorohoi, Petia Mare (judeţul Suceava), partea din **Ciutureşti** (comuna Secuieni, Bacău), la Roman, un vad de moară la Bacău şi loc de grădină la Obârşie la Bârlad". / Toader Şoldan a primit „Şoldăneştii şi Broştenii, la Suceavă, parte din **Cotuzăni** (Cotiujeni, Iaşi), ce este în ţinutul Iaşi, pe Prut, parte din **Vartici** (lângă Uricani, comuna Miroslava, Iaşi), de la Cârligătură şi jumătate din **Scorţăşti** (Scorţeni, comuna Scorţeni, raionul Teleneşti, Moldova), la Lăpuşna". / Fetele Candachiei, sora celor doi Şoldan, „venit-au **Bălţăteştii** (comuna Bălţăteşti, Neamţ) de la Neamţ, jumătate de **Tribasăuţi** (Trebisăuţi, comuna Trebisăuţi, raionul Ocniţa, Moldova), la Hotin, parte din Giurgeşti (judeţul Suceava), în ţinutul Sucevii". / Surorii lor, Tudosca, i „s-au venit satul Leucuşăşti (judeţul Suceava) şi satul Mohilenii (judeţul Suceava), de la Suceava". / Surorii Anghelina „venitu-s-au satul **Mânjeşti** (azi Deleni, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ) de la Neamţ şi **Borulile** (Borole, comuna Hăneşti, Botoşani), parte din **Jăvărteni** (azi Sărata, comuna Mihălăşeni, Botoşani), la Dorohoi, parte din Cămârzani la Suceava, jumătate din **Scorţăşti**,

la Lăpuşna, şi două fălci de vie la **Cotnari**, în Dealul Asinului". / „Iar în partea surorii noastre Tofanii venitu-s-au satul **Storeşti** (comuna Frumuşica, Botoşani) şi satul **Şăndrenii** (Şendreni, comuna Frumuşica, Botoşani), la Hârlău, **Moiceşti** (azi Pojereşti, comuna Şcheia, Vaslui) şi părţi din **Soleşti** (comuna Soleşti, Vaslui), la Vaslui, şi două fălci de vie la **Cotnari**, în Dealul Asinului, Şi viile s-au pus împotriva satelor ce au luat alţi fraţi"[592].

1643, noiembrie 28: Andrei, feciorul Anuşcăi, nepotul Banului, vinde unchiului său Vasile Banul şi mătuşii lui Irina, pentru 15 lei bătuţi, „moşia din sat din **Vartici** (lângă Uricani, comuna Miroslava, Iaşi), ce i-a fost dinspre maică-sa, fata lui Pătraşco Banul… şi părţile lui ce-au avut el în **Hăsnăşeni** (înglobat în Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi) şi în **Cucuteni** (comuna Leţcani, Iaşi)"[593].

VÂRTOP

(sau Hârtop, selişte în Bodeşti, Neamţ).

1625, iulie 17: Zapisul de mărturie prin care Ionaşco sin Ursu Nechiţelea din **Vârtop** (selişte în Bodeşti, Neamţ) vinde fratelui său Dumitraşco căpitanul, pentru 15 taleri, partea lui de moşie, ce a cumpărat-o de la „vara noastră Mărica, dimpreună cu frate-meu Dumi-

---

[592] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 120, p. 116
[593] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 210, p. 192

trașco, căpitanul… și cu un vecin, anume Glogorie Țițul, feciorul lui Ifrim din **Strâmbi** (sat în Bodești, Neamț)", la tocmeală fiind de față Enachie, diaconul din **Dobreni** (sat pe Almași, comuna Dobreni, Neamț), Dumitrașco Dănici, Dumitrașco Silioan din Vârtop, Vasilie din **Piatra**"[594].

1625, decembrie 13: Zapisul lui Nechita de **Sârbi** (comuna Răucești, Neamț), prin care mărturisește că a vândut postelnicului Toma „o parte de ocină din **Bodești** (comuna Bodești, Neamț), din partea Popei, ce se va alege a patra parte, partea mea și a lui Pătrașco Giuncul, însă 7 pământuri și o lature drept 20 de taleri. Iar de se va afla ocină mai mult, dumnealui postelnicul să mai dea bani ce se va veni cu dreptul". Printre martori, alături de slugile domnești, „Nechita ot **Vârtop** (seliște în Bodești, Neamț) i Gheorghe Boțul ot **Doljești** (sau Dolhești, sat pe Almași, inclus în Dobreni, Neamț)"[595].

1628, octombrie 12: Întărit de Miron Barnovschi voievod diacului Nechita și cneaghinei lui Pelaghia, care a cumpărat, cu câte 10 ughi partea fiecăruia, cum scrie mărturia popii Ion, a diacului Mierăuță și a lui Ionașco din **Vârtop**, a lui Vasile din **Șerbești** și a călugărului Visarion Bogza, de la nepoții lui Ionașco, Vasile și Ileana, fiii Urâtei, nepoții pârcălabului Andreica, „toată partea lor, cât se va alege, din satul Vârtop, de peste tot locul acestui sat"[596].

---

[594] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, București 2006, doc. 358, p. 429

[595] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, București 2006, doc. 394, pp. 458, 459

[596] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, București 1969, doc. 410, pp. 559, 560

1628, octombrie 12: Însemnare despre stăpânirea părţilor din satul Vârtop. Aicea am scris să se ştie de Vârtop în câte părţi de împarte. Întâi se împarte în patru părţi: o parte este a Băşoteştilor cu fraţii lor, o parte este a Prăjeştilor, o parte este a Uscăteştilor, o parte este a Beşeteştilor; / şi se împarte a Beşeteştilor în trei bătrâni; deci a doi bătrâni a cumpărat tată-meu Andreica, iar un bătrân a fost moaşa (bunica – n. n.) Nenei Nastea, şi a avut 5 feciori: Sava, Grozav, Maghiţă, Drăguş, Armanca – muma Nenei; şi a avut şi ea, Nena, patru feciori: Drăghina, Iugheniia, Antonida, Andreica. / Deci partea Savei şi a lui Grozav este nevândută şi a surorilor Nenei. / Iar partea Uscăteştilor se împarte pe cinci bătrâni: Uscatul, Duşca, Măruşca, Neacşea, Mălina. Deci partea Uscatului se împarte în patru feciori: Ion şi-i vândută, Drăghici vândută, Horhoae nevândută, iar Giurgea încă o au fost vândut ce zic Horgeştii, că au întors partea Giurgii. Aşijderea, din aceste cinci părţi, nu-ş din care parte, ce se va alege partea Lupului Fârţul şi soră-si, a Simionese, parte câte de 5 taleri, nevândută. / Iar partea Prăjeştilor se împarte în trei fraţi: doi fraţi au vândut Dupniceştilor, iar un frate a vândut Andreicăi, tătâne-meu. Aşijderea o bucată de loc, ce au avut Prăjeştii pe lângă Vârtop, iar-i vândută în trei ca şi ceea parte. Aşijderea am cumpărat partea Maghiţei, de la feciorii ei, însumi Nichita"[597].

1632, iunie 5: Zapisul Grozavei din sal din **Muncel**, femeia lui Avraam, prin care mărturiseşte cum a vândut „moşie la sat de **Vârtop**, dintr-a patra parte de sat, ce se va alege partea mea toată, din vatra satului, din câmp, din vad de moară, din tot locul, în tot hotarul, cu

---

597 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 411, pp. 560, 561

venitul… nepotului meu de vară primară, preotului Vasile, drept 6 galbeni bani buni”[598].

1669, aprilie 10: La **Vârtop**, răzeşul Vasile se dă „vecin lui Pisoschie pentru o fată, ce mi-a dat domnia lui, a lui Păntelei, cu tot ce a rămas de la tatăl său, cu 4 boi, 4 vaci, 80 oi, cu mascuri, cu toată casa lui Păntelei, şi eu m-am dat vecin dumisale, să plătesc cisla lui socru-meu, şi pentru mine este chezaş Vasile a lui Ion Năşcoi, că mi-a fost staroste, şi la tocmeală s-au prilejit Andronic Băiarda, Mihalce, Toader, Mereuţ şi Mihalce ot **Vărtop**, Nacul Levinţul şi Nechifor Droţea ot **Huş**, Nechifor Raţă ot **Preuteşti**”[599].

VÂRTOP

(lângă Vereşti, comuna Girov, Neamţ).

1593, august 3: Porunca dată de Eremia Moghilă voievod vistirnicului Samson, după ce „s-a jeluit Hâru din Vârtop pe Nechifor ot **Dulceşti** şi arătându-ne că-i este dator cu 25 de taleri, pentru un pământ ce i-a vândut ot tam (acolo)… / tu să faci legiuita judecată, ca să-i plătească arătaţii bani”[600].

1603, mai 31: Întărit de Eremia Moghilă voievod Anuşcăi, după ce cumpără, cu 60 taleri de argint, de la

---

[598] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 111, pp. 136, 137

[599] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 230, 231

[600] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, p. 18

fraţii Onciul, Ştefan, Nastea şi Mărica „a lor dreaptă ocină şi toată partea lor, câtă se va alege, din satul **Vârtop**”[601].

1635, octombrie 16: Zapisul postelnicului Toma, în care mărturiseşte „cum au învăţat şi au grăit către noi jupâneasa Mărica cluceroae, la datul sufletului său, zicând că s-au prilejit nepotul său, popa Vasile din **Şerbeşti** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), de au pricestuit şi au făcut masle şi rugă înaintea morţii dumisale, şi au scris toate trebile la moartea dumisale… / fiindu-i preotul nepot, l-a dăruit cu partea dumisale de ocină la sat la **Vârtop** (lângă Vereşti, comuna Girov, Neamţ), cu tot venitul moşiei dumisale. Aşijderea, a fost cumpărătura jupânesei Mărica şi a Dochiei, mama preotului Vasile, partea lui Simion Beşetea, văru-său, şi acea cumpărătură încă i-a dăruit preptului… Aşijderea, o parte de moşie, ce a fost cumpărat dumneaei de la Ioana, drept 12 taleri bătuţi, încă o au dăruit preotului… Şi când au miluit pe nepotu-său, popa Vasile, tâmplatu-s-au acolo părintele Andonie de Beserecani şi Gheorghe Bosie de **Dolheşti** (sat înglobat în Negreşti, comuna Dobreni, Neamţ)”[602].

1636, octombrie 16: Zapisul de mărturie al lui Toma postelnic, în care scrie cum „a grăit către noi răposata jupâneasă Mărica cluceroaia, la datul sufletului său, zicând că s-a prilejit nepotul său, popa Vasile din Şerbeşti, de a pricesluit şi a făcut masle şi rugă înaintea morţii dumisale, şi a scris toate trebile la moartea dumisale, deci dumneaei, fiindu-i preotul nepot, i s-a făcut

---

[601] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. V, Iaşi 1908, p. 235

[602] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 254, p. 297

milă şi şi-a adus aminte şi l-a dăruit cu partea dumisale de ocină la satul **Vârtop**, ce a fost cumpărat de jupâneasa Mărica şi de Dochia, mama preotului Vasile, să fie de tot a preotului, dimpreună cu partea lui Simion Beşeatea, văru-său, şi i-a dat şi zapisul de la Vasile vodă; aşijderea o parte de moşie ce a fost cumpărat de la Ioana, sora mamei preotului… şi tâmplatu-s-au la această adevărată danie părintele Andonie de **Beserecani** şi Gheorghe Bosie de **Dolheşti**”[603].

VÂRTOP

(lângă Vicoleni, comuna Ungureni, Botoşani).

1636, martie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod cneaghinei Melintiiana, fiica lui Tudoran, şi fiului ei Dumitraşco Şaidir, care primesc ispisoc de întăritură pentru „5 jirebii de moştenire din **Şilişăul de Sus** (Hilişeu, înglobat în Pomârla, comuna Pomârla, Botoşani), care este în ţinutul Dorohoiului, şi o jirebie din acest sat, cumpărată de la Iusip, fiul Sofiicăi din Iugeşti (Bucovina), şi alte două jirebii din acelaşi sat Şelişeu, cumpărate de la Leca Turcitul din **Vârtop** (lângă Vicoleni, comuna Ungureni, Botoşani), ginerele Cârstei din **Vicoleni** (comuna Ungureni, Botoşani), pentru 35 taleri de argint. Iar dresele şi ispisoacele mai vechi pentru părţi de ocină din satul Şileşeu, li le-au luat tâlharii, cu multă avere, când au je-

[603] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 121, 122

fuit pe Dumitru Ponici din **Rugăşăşti** (Rogojeşti, comuna Mihăileni, Botoşani) şi pe Constantin Ciogolea şi pe alţi boieri din Ţara de Sus"[604].

VÂRTOPI

(sau Hârtop, Orhei, Moldova).

1698, mai: Mierla Râuleţoaia, fata lui Andrei Donici, sora lui Neculai Donici, dăruieşte nepotului său Darie şi jupânesei lui „dreapta ocină şi moşie ce am de la Moşii noştri, de la Nicoară Donici, ce-a fost vistiernic mare, din satul **Hruşova**, ce este pe apa Ischilului, la ţinutul Orhei, jumătate de sat, ce este partea mea… Şi s-au întâmplat la această danie Vlasie pârcălabul, Darie feciorul lui Vasile de **Vârtopi**, Constantin Păturnichi ce-a fost de **Sămănauca**, Darie Moga de **Peresecina**, Enache de **Steţcani** şi Sava de **Bezini**"[605].

1709, februarie 20: Vlasie Stoian de Păşcani dăruieşte serdarului Darie Donici „a mea dreaptă ocină şi moşie din satul **Paşcani**, ce este în ţinutul Orheiului, pe apa Ichilului, partea tătâne-meu Stoian, ce s-a alege din partea bătrânului Jirebiea, pol (jumătate) de bătrân, care se vine a şasea parte din satul Paşcani cu vad de moară pe Ichel… Şi când am dat dumisale această parte de loc, prilejitu-s-au Darie Vlas din **Hârtop**, Toader vătav, Vlas

---

[604] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 354, pp. 397, 398

[605] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 159, pp. 155, 156

Ţica din **Micăuţi**, Postolache Bosiiuc şi Donie, feciorul lui Căruţ din satul **Păşcani**, popa Timuş de **Steţcani** şi alţi oameni buni”[606].

VĂRZĂREŞTI

(pe Bâc, fost Văscoaia, lângă Vulcăneşti, comuna Puşchin, raionul Călăraşi Moldova).

1533, martie 28: Întărit de Petru (Rareş) voievod urmaşilor lui Stan Vărzarul, Gavril şi Nasta, copiii Muhului, verii lor Nasta şi Magda, fetele lui Petru, Onicicu şi Nasta, copiii Martinei, Ion, Toader, Deva, Irina şi Ileana, copiii Cernitei, şi Maxim şi Anuşca, copii Ilcei, care s-au plâns, cu martori, că „privilegiile pe care le-au avut ei de la strămoşii noştri, de la Iliaş şi Ştefan voievozi şi de la sfânt răposatul părinte al domniei mele Ştefan voievod pe jumătate de sat pe Nârnova, la gura Socilor, care acum se numeşte **Văscoaia** (Sava îl identifică drept **Vărzăreşti** pe Bâc), pe jumătatea din jos şi pe din jos, un loc de sat la Fântâna Husului şi pe jumtate de sat la Pituşca Seacă, la Fântâna Varcina şi pe un sat pe Bâc la fântâna din malul Bâcului, iar aceste privilegii le-au pierdut ei când au prădat tătarii noastră”[607].

1545: Hotarnica moşiilor mănăstirii **Căpriana**, întărită prin uric de la Petru (Rareş) voievod: „Se începe

[606] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 169, pp. 162, 163

[607] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 6, pp. 6-10

hotarul de la Ișnovăț, este piatră dinspre răsărit și alta împotrivă, ce este peste Ișnovăț, dinspre amiazăzi; se hotărăște cu **Mimorănii** și se coboară dincoace, în Valea lui Coste, și se suie drept la deal, înspre răsărit, și este piatră în muchie și purcede înspre miazănoapte, pin vărsătura apei, pin mijlocul poienilor și se hotărăște cu locul **Trușănilor** și este piatră. Până aice a mers tot împreună cu a Mimorănilor hotar, de acolo purcede prin codru, pe vărsături deasupra Trușănilor și pe deasupra **Cojușnii** și pe deasupra **Volosănilor**, tot pe vărsătura apei, și se scoboară drept înspre Bâc, pe o vale ce se numeşte Domnească. / În gura văii acesteia este moviliță și piatră. De acolo, merge drept peste Bâc, în ținutul Orheiului, la movila ce este în gura văii **Găleştilor** și este pus cu piatră. Și de acolo purcede înspre apus, pe zare dealului, cu hotarul Găleştilor, prin fundul văii Căldăroasăi și loveşte mai sus de gura văii țarinii și în zarea dealului este piatră, și merge pe muchia dealului, până se împreună cu hotarul **Vărzăreştilor**, într-o vâlcică; se coboară drept la vale, în siliștea Vărzăreştilor, prin talpa casei lui Stan Vărzariu s-a pus piatră și mai la vale, fântâna cu budăi de stejar. / Și purcede alăture spre hotarul **Pitușcii**, până la Voloate și se suie drept pin voloate, la deal, este moviliță și piatră. De acolo, purcede pin vărsătura apei drept muchia, alăturí cu hotarul Pitușcii, pe la țigla cea mare cu dumbravă, unde se hotărăște și se împreună cu hotarul **Păuleştilor**, este piatră, și se coboară drept înspre apus, în Vale Păuleascăi, este moviliță și piatră, și taie curmeziș până în zarea dealului, la ruptură, spre Bâc, unde se împreună cu hotarul **Neșcanilor** și taie drept peste Bâc, în gura Verchii și pe mijlocul văii Verchiei se suie la deal și, în muchie, este piatră, și purcede tot zarea, mai la deal,

deasupra **Tuzorii** și pe mijlocul codrului, pe deasupra **Uneaștilor** și pe deasupra **Horodiștii** dinspre Bâc, până în poienile Cunilii și acolo este țiglă mare, goală, fără copaci, și piatră, și coboară drept la vale și trece peste Cunila și se suie la deal, la lacul cu rogozul lui și merge pin mijlocul codrului, și se coboară la Lacul Negru și trece peste valea **Ciorăștilor**, prin poieni, și se suie la deal, pe Valea Noarbei și iese deasupra Ciorăștilor, până deasupra **Răcătăului** și merge pin dumbravă spre Bâcovăț și se împreună cu **Corneştii**, este piatră în drum, și trece peste Bâcovăț. în ținutul Lăpușnii, drept la deal și se împreună cu hotarul **Cârsteştilor** și al **Căzăneştilor** și al **Săcărenilor** și merge pe mijlocul codrului, până în Poiana Cârlanilor, și merge pe marginea poienii, dinspre amiazăzi, înspre răsărit, mai jos de fundul Vălcinețului, este piatră într-o costișă, și se suie până în muchia dealului și merge în jos drept prin codru și se apropie de unde se văd marginile **Târnovcii**, din jos, dinspre mănăstire, este piatră în codru, unde am stătut de am arătat marginile poienii, și de la piatră se coboară drept la vale și taie pe valea Târnavcăi mai sus de luncă, în marginile poienii dinspre mănăstire este piatră, și de la piatră se suie drept la deal în mijlocul codrului, piatră și buor domnesc într-un stejar, și ia culmea dealului, în jos, înspre răsărit, între Botna și între Cătarha, deasupra ulmilor, până în fundul Suricii, în poiană este piatră, și purcede pe culme, între Surice și între Cătarha, deasupra **Pojorănilor**, și se împreună cu hotarul Mimorănilor, mai sus dintâi pomenit, într-o moviliță drept acel hotar întâi pomenit și de la moviliță se coboară la vale, peste Cătarha, și se împreună cu hotarul de unde am purces dintâi, în siliște **Zăpenilor**

şi a **Mimorenilor**”[608].

1628, aprilie 12: Întărit de Miron Barnovschi voievod vistiernicului Gheorghie Roşca, care primeşte urice pentru „a şasea parte din **Scobenţeni** (azi Scobâlceni, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii. Şi cu a şasea parte de iaz, şi din moară şi din tot venitul”, cumpărătură de la Pavăl şi Iftenie, fiii lui Mătei, şi de la Tudora, femeia lui Gligorie, drept 100 taleri de argint; / „din acelaşi sat Scobenţeni, a patra parte din a şasea parte, cu grădini şi cu tot venitul”, cumpărătură de la Ştefana, fiica lui Drăgan, strănepoata lui Ivaşco, pentru 20 taleri de argint; / „jumătate din a şasea parte, cu a şaptea parte din iaz şi cu a şasea parte din moară, şi cu părţi din două iazuri stricate, cu prisacă şi cu grădini, şi cu casă în sat”, cumpărătură de la Ţonţa şi Dumitra, fiicele lui Pătraşco, nepoatele lui Ion Scobinţeanu, drept 60 taleri de argint; / „a cincea parte din a treia parte din jumătate din acest sat Scobenţeni”, cumpărătură de la Cornea, fiul Agahiiei Şoverdeneasă, drept 35 taleri de argint; / „a şasea parte din jumătate de sat Scobenţeni”, cumpărătură de la Gligorie, Ionaşco şi Mărica, fiii lui Gheorghie, drept 75 taleri de argint; „a şasea parte din a şasea parte a satului Scobenţeni şi jumătate din a şasea parte de iaz”, cumpărătură de la Miron, nepotul lui Lupan Botăş, drept 20 taleri de argint; / „jumătate din a şasea parte din acest sat Scobenţeni şi de asemenea altă parte din acest sat”, cumpărătură de la Gavril, fiul lui Nistor Şiuverdean, drept 120 taleri; / „din acelaşi sat Scobinţeni. A şasea parte”, cumpărătură de la Odochia, fiica lui Drăgan, şi de la Erina, drept 120 taleri de argint; / „din satul **Ciumăleşti**

[608] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 7, pp. 11, 12

(sat intrat în componenţa oraşului Paşcani, Iaşi), din a treia parte, din partea de sus", cumpărătură de la Gligoraşco, fiul lui Ştefan Ciumală, drept 40 taleri de argint; / „din satul **Vărzăreşti** (părţile Bălţilor, Moldova), în ţinutul Iaşilor, de la Bâcovăţ, şi din poieni, toată partea lui Buzul", danie de la Zaharia. Nepotul Buzoaei, şi „un loc de prisacă din hotarul satului **Vărzăreşti** (alt sat Vărzăreşti, Moldova), pe pârâul Nârnova, ce şi l-a cumpărat Ion Vărzar vătaf pentru 12 taleri de argint"[609].

1632, mai 31: Întărit de Alexandru Iliaş voievod vistierului Gheorghe Roşca, care primeşte uric pentru „nişte părţi de ocini din satul **Scobenţeni** (Scobilţeni, comuna Podul Iloaei, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, cu iazuri şi mori, ce şi-a cumpărat de la Măteiu, Pavel şi Tudora, femeia lui Gligorie, a şasea parte din satul Scobenţeni, pentru 100 taleri de argint. Şi de asemenea, de la Ştefana, fiica lui Drăgan, strănepoata lui Ivaşco, a patra parte din a şasea parte, pentru 20 taleri de argint. Şi de asemenea, de la Ţonţa şi Dumitra, fiicele lui Pătraşco, nepoatele lui Ion Scobenţeanul, jumătate din a şasea parte, pentru 60 taleri de argint. Şi de asemenea, de la Cornea, fiul Agahiei Şuverdenească, cumpărătura ei… a cincea parte din a treia parte din jumătatea acestui sat şi jumătate din a opta parte, şi jumătate din a şasea parte din moară, pentru 35 taleri de argint. Şi de asemenea, de la Glogorie, Ionaşco şi Măriica, fiii lui Gheorghe… a şasea parte din jumătate de sat, pentru 75 taleri de argint. Şi de asemenea, de la Miron, nepotul lui Lupan Botăş, a şasea parte din a şasea parte din sat, pentru 20 taleri de argint. Şi de asemenea, de la Gavril, fiul lui Nistor Şuverdeanul,

609 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 341, pp. 470-476

jumătate din a şasea parte din acel sat. Şi de asemenea, a şasea parte, ce le-a fost cumpărătură de la Ieremie, pentru 120 taleri de argint. Şi de asemenea, de la, de la Odochia, fiica lui Drăgan, şi de la Erina, jumătate din a şasea parte, pentru 120 taleri de argint, răscumpărătură de la Alexa fost stolnic"; / Danie de la Zaharia, nepotul Butoaei… ce a avut el din satul **Vărzereşti** (pe Bâcovăţ, lângă Vulcăneşti, comuna Puşchin, raionul Călăraşi, Moldova), în ţinutul Iaşi, pe Bucovăţ, toată partea lui Buzul ce i se va alege. Şi de asemenea, i-a dăruit un loc de prisacă din hotarul **Vărzăreştilor** (pe Nârnova, raionul Călăraşi, Moldova), pe pârâul Nârnova, ce el a cumpărat-o de la Ion Vărzar, pentru 20 taleri de argint"[610].

1634, ianuarie 30: Întărit de Moise Movilă „rugătorului nostru popa Istratie şi preoteasa lui Cătălina, şi fratelui ei Nacul, fiii Oanei, nepoţi lui Toader sulger, strănepoţii lui Hărbor, (care) a pârât în faţa noastră pe toţi oamenii din satul **Vărzăreşti** pe Bâc, în ţinutul Orhei, şi din **alt Vărzăreşti**, ce este pe Nârnova, în ţinutul Iaşi, zicând că sunt şi ei rude cu acei oameni şi au şi ei ocină acolo, în acele sate, a treia parte de sat în cele două sate şi a cincea parte din **Tânjeleşti**, iar acei oameni din ambii Vărzăreşti au spus că nu le sunt lor nici un fel de rude şi nu au ocină în acele sate. Deci domnia mea şi cu sfatul i-am judecat pe ei cu judecată dreaptă, după legea ţării, şi am dat Vărzăreştilor legea ţării, să jure pe sfânta Evanghelie cu 24 de oameni buni, dintre megieşii dimprejur, că nu le sunt lor nici un fel de rude şi nu au ocină acolo. Şi le-am pus zi peste două săptămâni; astfel, când a

---

[610] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 100, pp. 120-124

fost la zi, ei au venit la zi, dar jurători n-au putut aduce, ci au rămas la noi din toată legea ţării”[611].

1643, februarie 25: Danul şi feciorii săi vând jitnicerului Mihăilă Săpoteanul, drept 30 taleri, „partea ce se va alege din moşia **Vărzăreştii** (comuna Vărzăreşti, judeţul Ungheni, Moldova) de pe Bâc”[612].

1645, ianuarie 15: Zamfira, fata lui Vartic vornic, nepoata lui Mihăilă Corpaci, cu alţi ai ei, „vând o a patra parte din moşia **Vărzăreşti** (comuna Cutuşca, raionul Călăraşi, Moldova) de pe Bâc lui Mihăilă Săpoteanul, iar Iurcenilor le-a lăsat o a patra parte din **Vărzăreşti** (comuna Vărzăreşti, raionul Nisporeni, Moldova) de la Nirnova”[613].

1669, mai 30: **Hotarnica satului Iurceni**, făcută „după o pâră ce a avut Necula, căpitan de Iurceni, din ţinutul Lăpuşnii, cu alţi fraţi ai lui, cu nişte răzeși ai lui, anume Vasilie Nofit de acolo, cu Vasile Vărzaru, cu Măteeș, cu Ioan și cu alți frați ai lor pentru nişte părți de ocină ce a avut Necula în Iurceni moșie și cumpărătură... / Mers-am la sat la Iurceni și am strâns mulți oameni buni, din sus și din jos, megieși, anume Gavril din **Cojușna**, Paniș ot **Volosăni**, Ionașcu Spănachi ot **Dânceni**, Surucean, Simion Plămădeală ot **Boghiceni**, Ion ot tam (de acolo), Ion Cărăbăț căpitan, Neculai ot **Ciuciuleni**, Dănilă ot **Cornești**, Constandin ot tam, Constandin ot **Nisporeni**, Gheorghe din **Petrosul**, Afteni Vărzariu ot **Văr-**

---

[611] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 43, pp. 45-47

[612] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 36, p. 40

[613] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 4, p. 2

zărești, Latsor ot **Mereșeni**, Bosii ot tam și mulți oameni buni, și am socotit de pe drese și de pe zapise ce au avut de cumpărătură și le-am ales toate părțile”[614].

1670, mai 3: Tofana, fata Piţorcăi din **Iurceni**, vinde lui Vasile Nuhitu (Nohit) din Iurceni, „drept un cal cu căruţă… partea tătâne-meu Vasile Piţurcă… dinaintea a mulţi oameni buni şi bătrâni, anume Constantin preotul din **Soltăneşti**, Ionaşco ot **Petrosul**, Gavril Vărzaru, Mărian şi Ştefan ot **Vărzăreşti** şi alţi oameni buni”[615].

1671, februarie 23: Cartea de împuternicire, dată de Duca voievod „lui Vasile Nohit şi altor răzeşi ai lui din sat din **Iurceni**, ca să fie tari şi puternici a-şi ţine şi a-şi opri a lor dreaptă ocină şi moşie, o a patra parte din satul **Vărzăreşti**, ce sunt în ţinutul Iaşului, pentru că acea parte au avut-o împreună cu Corpăceştii, şi având şi în satul **Vărzăreşti pe Bâc**, ce sunt la ţinutul Orheiului, au vândut-o Corpăceştii toată acea a patra parte din Vărzăreştii de pe Bâc Săpoteanului, ce a fost jicnicer, şi au lăsat această o a patra parte din Vărzăreşti de la ţinutul Iaşului Iurcenilor”[616].

1724, decembrie 27: „Partea surorii noastre Tofana” Arbore, fiica lui Gavril Luca spătarul, „ce i s-a venit la împărţeala noastră de pe moş şi de la părinţi: **Pulberenii**, sat întreg la Lăpuşna, pe Cogâlnic; / **Odobeştii**, la Fălciu, şi parte din **Dinţăni**; / a treia parte din **Mogoşăşti**, tij (la fel) la Fălciu; / a patra parte de **Văr-**

---

614 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 86, pp. 107-110

615 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 94, p. 122

616 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 96, pp. 123, 124

zăreşti la Orhei, pe Bâc; / a patra parte de **Tânjăleşti**, la Eşi; / a patra parte de **Ialoveni**, la Lăpuşna, pe Işnovăţ; / sat **Băcşănii** peste Prut, la ţinutul Eşilor. // Ştefan Luca comis, Adam Luca sluger”[617].

1757, mai 25: Porunca dată de Scarlat Grigore Ghica voievod ispravnicului ţinutului Iaşi, Constantin Gândul, fost al doilea vistier, să cerceteze plângerea lui Grigore din **Iurceni** împotriva răzeşilor din **Vărzăreşti**, care, topind cânepa în iazul lui Grigore, îi „omoară peştele şi-i împresoară şi iazul cu butuci, şi-i calcă moşia, de-i fac multă stricăciune… tu să-i opreşti pe acei oameni să mai pună cânepă în iaz şi să cercetezi şi pentru călcarea moşiei şi, de l-or fi păgubind, să-i aşezi, ca să nu-i mai facă stricăciune, hotărând prin carte de judecată”[618].

1904: „**Vărzăreşti**, sat mare în judeţul Orhei, volosti Tuzoara, aşezat în fundul văii Vărzăreştilor. Are 263 case, cu o populaţie de 1.896 suflete; biserică, cu hramul Sf. Mihail; şcoală elementară rusească; numeroase vii şi grădini cu pomi; prisăci; 6 mori de vânt; 473 vite mari”[619].

---

[617] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 139, p. 163

[618] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 171, pp. 199, 200

[619] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 226

VĂRZĂREŞTI

(pe Nârnova, raionul Călăraşi, Moldova).

1628, aprilie 12: Întărit de Miron Barnovschi voievod vistiernicului Gheorghie Roşca, care primeşte urice pentru „a şasea parte din **Scobenţeni** (azi Scobâlceni, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii. Şi cu a şasea parte de iaz, şi din moară şi din tot venitul”, cumpărătură de la Pavăl şi Iftenie, fiii lui Mătei, şi de la Tudora, femeia lui Gligorie, drept 100 taleri de argint; / „din acelaşi sat Scobenţeni, a patra parte din a şasea parte, cu grădini şi cu tot venitul”, cumpărătură de la Ştefana, fiica lui Drăgan, strănepoata lui Ivaşco, pentru 20 taleri de argint; / „jumătate din a şasea parte, cu a şaptea parte din iaz şi cu a şasea parte din moară, şi cu părţi din două iazuri stricate, cu prisacă şi cu grădini, şi cu casă în sat”, cumpărătură de la Ţonţa şi Dumitra, fiicele lui Pătraşco, nepoatele lui Ion Scobinţeanu, drept 60 taleri de argint; / „a cincea parte din a treia parte din jumătate din acest sat Scobenţeni”, cumpărătură de la Cornea, fiul Agahiiei Şoverdenească, drept 35 taleri de argint; / „a şasea parte din jumătate de sat Scobenţeni”, cumpărătură de la Gligorie, Ionaşco şi Mărica, fiii lui Gheorghie, drept 75 taleri de argint; „a şasea parte din a şasea parte a satului Scobenţeni şi jumătate din a şasea parte de iaz”, cumpărătură de la Miron, nepotul lui Lupan Botăş, drept 20 taleri de argint; / „jumătate din a şasea parte din acest sat Scobenţeni şi de asemenea altă parte din acest sat”, cumpărătură de la Gavril, fiul lui Nistor Şiuverdean, drept

120 taleri; / „din acelaşi sat Scobinţeni. A şasea parte”, cumpărătură de la Odochia, fiica lui Drăgan, şi de la Erina, drept 120 taleri de argint; / „din satul **Ciumăleşti** (sat intrat în componenţa oraşului Paşcani, Iaşi), din a treia parte, din partea de sus”, cumpărătură de la Gligoraşco, fiul lui Ştefan Ciumală, drept 40 taleri de argint; / „din satul **Vărzăreşti** (părţile Bălţilor, Moldova), în ţinutul Iaşilor, de la Bâcovăţ, şi din poieni, toată partea lui Buzul”, danie de la Zaharia. Nepotul Buzoaei, şi „un loc de prisacă din hotarul satului **Vărzăreşti** (alt sat Vărzăreşti, Moldova), pe pârâul Nârnova, ce şi l-a cumpărat Ion Vărzar vătaf pentru 12 taleri de argint”[620].

1632, mai 31: Întărit de Alexandru Iliaş voievod vistierului Gheorghe Roşca, care primeşte uric pentru „nişte părţi de ocini din satul **Scobenţeni** (Scobilţeni, comuna Podul Iloaei, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, cu iazuri şi mori, ce şi-a cumpărat de la Măteiu, Pavel şi Tudora, femeia lui Gligorie, a şasea parte din satul Scobenţeni, pentru 100 taleri de argint. Şi de asemenea, de la Ştefana, fiica lui Drăgan, strănepoata lui Ivaşco, a patra parte din a şasea parte, pentru 20 taleri de argint. Şi de asemenea, de la Ţonţa şi Dumitra, fiicele lui Pătraşco, nepoatele lui Ion Scobenţeanul,jumătate din a şasea parte, pentru 60 taleri de argint. Şi de asemenea, de la Cornea, fiul Agahiei Şuverdenească, cumpărătura ei… a cincea parte din a treia parte din jumătatea acestui sat şi jumătate din a opta parte, şi jumătate din a şasea parte din moară, pentru 35 taleri de argint. Şi de asemenea, de la Glogorie, Ionaşco şi Măriica, fiii lui Gheorghe… a şasea parte din jumătate de sat, pentru 75 taleri de argint. Şi de ase-

620 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 341, pp. 470-476

menea, de la Miron, nepotul lui Lupan Botăş, a şasea parte din a şasea parte din sat, pentru 20 taleri de argint. Şi de asemenea, de la Gavril, fiul lui Nistor Şuverdeanul, jumătate din a şasea parte din acel sat. Şi de asemenea, a şasea parte, ce le-a fost cumpărătură de la Ieremie, pentru 120 taleri de argint. Şi de asemenea, de la, de la Odochia, fiica lui Drăgan, şi de la Erina, jumătate din a şasea parte, pentru 120 taleri de argint, răscumpărătură de la Alexa fost stolnic"; / Danie de la Zaharia, nepotul Butoaei… ce a avut el din satul **Vărzereşti** (pe Bâcovăţ, lângă Vulcăneşti, comuna Puşchin, raionul Călăraşi, Moldova), în ţinutul Iaşi, pe Bucovăţ, toată partea lui Buzul ce i se va alege. Şi de asemenea, i-a dăruit un loc de prisacă din hotarul **Vărzăreştilor** (pe Nârnova, raionul Călăraşi, Moldova), pe pârâul Nârnova, ce el a cumpărat-o de la Ion Vărzar, pentru 20 taleri de argint"[621].

1634, ianuarie 30: Întărit de Moise Movilă „rugătorului nostru popa Istratie şi preoteasa lui Cătălina, şi fratelui ei Nacul, fiii Oanei, nepoţi lui Toader sulger, strănepoţii lui Hărbor, (care) a pârât în faţa noastră pe toţi oamenii din satul **Vărzăreşti** pe Bâc, în ţinutul Orhei, şi din **alt Vărzăreşti**, ce este pe Nârnova, în ţinutul Iaşi, zicând că sunt şi ei rude cu acei oameni şi au şi ei ocină acolo, în acele sate, a treia parte de sat în cele două sate şi a cincea parte din **Tânjeleşti**, iar acei oameni din ambii Vărzăreşti au spus că nu le sunt lor nici un fel de rude şi nu au ocină în acele sate. Deci domnia mea şi cu sfatul i-am judecat pe ei cu judecată dreaptă, după legea ţării, şi am dat Vărzăreştilor legea ţării, să jure pe sfânta Evanghelie cu 24 de oameni buni, dintre megieşii dim-

621 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 100, pp. 120-124

prejur, că nu le sunt lor nici un fel de rude şi nu au ocină acolo. Şi le-am pus zi peste două săptămâni; astfel, când a fost la zi, ei au venit la zi, dar jurători n-au putut aduce, ci au rămas la noi din toată legea ţării”[622].

1645, ianuarie 15: Zamfira, fata lui Vartic vornic, nepoata lui Mihăilă Corpaci, cu alţi ai ei, „vând o a patra parte din moşia **Vărzăreşti** (comuna Cutuşca, raionul Călăraşi, Moldova) de pe Bâc lui Mihăilă Săpoteanul, iar Iurcenilor le-a lăsat o a patra parte din **Vărzăreşti** (comuna Vărzăreşti, raionul Nisporeni, Moldova) de la Nirnova”[623].

1671, februarie 23: Cartea de împuternicire, dată de Duca voievod „lui Vasile Nohit şi altor răzeşi ai lui din sat din **Iurceni**, ca să fie tari şi puternici a-şi ţine şi a-şi opri a lor dreaptă ocină şi moşie, o a patra parte din satul **Vărzăreşti**, ce sunt în ţinutul Iaşului, pentru că acea parte au avut-o împreună cu Corpăceştii, şi având şi în satul **Vărzăreşti pe Bâc**, ce sunt la ţinutul Orheiului, au vândut-o Corpăceştii toată acea a patra parte din Vărzăreştii de pe Bâc Săpoteanului, ce a fost jicnicer, şi au lăsat această o a patra parte din Vărzăreşti de la ţinutul Iaşului Iurcenilor”[624].

1677, aprilie 24: Pir Mahmet, feciorul Gligăi ot **Lunca Mare**, dăruieşte spătarului Ştefan, feciorul clucerului Constantin, „partea mea din **Tătărăşti**, din partea tătâne-meu Gligăi ce se va alege… Aşijderea pentru par-

---

[622] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 43, pp. 45-47

[623] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 4, p. 2

[624] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 96, pp. 123, 124

tea unchiului meu Lupul din **Huba**, care parte îmi este cumpărătură de la unchiul meu Lupul… Aşijderea, iarăşi partea mea din **Lunca Mare**… Aşijderea şi din **Belăuza**, iarăşi ce se va alege din partea tătâne-meu o dau duumisale… / Şi această tocmeală am făcut-o dinaintea Savii ot **Vărzăreşti**, Năstase ot **Belăuza**, Baico, Ghiorghe, Donică şi Bulancii ot **Găleşti**, Gligorie de **Zubreşti** şi mulţi oameni buni şi bătrâni"[625].

1680, iulie 16: Pântea, feciorul Antoniei, nepotul Nastasiei, fata lui Breahnă din Ghireşti, dăruieşte lui Constantin Clucerescul şi jupânesei lui „partea moaşii (bunicii) sale Anastasia şi a mătuşii sale Agaftonia, sora Nastasiei, fetele lui Breahnă din **Ghereşti**… dinaintea postelnicului Braha ot **Peştodog**, Constantin, Grigore şi Toader Ghelet din **Zubreşti**, Popa, Gheorghe sin Popa, Donet, Vasile sin Popa din **Găleşeşti**, Nor căpitan şi Grigore ot **Vărzăreşti** şi a mulţi oameni buni"[626].

1904: „**Vărzăreşti**, sat aşezat în valea Nisporenilor, între satele Săndreni şi Nisporeni, cu care se învecinează. Face parte din judeţul Chişinău, volosti Nisporeni, Are 602 case, cu o populaţie de 3.730 suflete de români răzeşi; două biserici; o şcoală elementară rusească"[627].

---

[625] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 140, pp. 141, 142

[626] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 148, pp. 148, 149

[627] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 226

VĂSĂLĂUŢI

(Vasâleu, în hotar cu Ojovul, raionul Secureni, Ucraina).

1627, aprilie 5: Zapisul fraţilor Bălan, Grigore şi Nastasia, feciorii lui Udrea de **Teţicani** (Tescani, Hotin, Moldova), şi al surorilor Nastura şi Anghelina, fetele Podolenii, nepoatele Udrii, prin care mărturisesc cum au „vândut dreaptă moşia şi ocina noastră **Ojovul** (Ojeva, Ucraina), ce este pe Nistru, mai în sus de **Văsălăuţi** (în hotar cu Ojovul, Ucraina), în ţinutul Hotinului… lui Gavrilaş, pârcălab de Hotin, drept 120 taleri de argint… Şi la tocmeala noastră s-au prilejit Gheorghi Corosteanul Iuraşcovici şi Ostahiia chihaia de călăraşi de **Rădăuţi** (târgul Rădăuţi, Bucovina) Bulzul călăraş de acolo, Ionaşcu Grozăvăscul de **Zastavna** (Bucovina, Ucraina), Carp vătămanul de **Maliniţă** (Mălineşti, Ucraina), Ion vătămanul de **Vlădicina** (lângă Ojeva, Ucraina), Gheorghi Cornescu de **Halice** (azi Galeţ, ţinutul Hotin, Ucraina) Vasile Stranha puşcar din târgul **Hotin** şi mulţi alţi oameni buni”[628].

1770-1772: Satul **Vasâleu**, ţinutul Hotinului, ocolul Nistrului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[629], **toată suma caselor: 55**. Scădere rufeturi 2: 2 popi. Rămân birnici 53. / **Birnicii**: Pavăl / Ivan / Nichifor / Ștefan / Alecsa Uminici / Fedor / Tudose / Ivan Dutca /

[628] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 173, p. 226

[629] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 146, 147

Precup / Nicolae / Hrihor / Mihailo, rus / Hrihor, rus / Vasile Voicul / Ivan Slușnii / Iurco / Ivan Andreiciuc / Iacobeț / Ștefan Holodic / Ilaș / Fedor Melnic / Timofte / Vasile / Costia / Anton / Pavăl / Vasile Rotoșne / Harasim / Toader Federic / Ivan Cozaciuc / Gheorghe / Dumitru, pânzar / Ivan Tcaci / Semen / Ivan / Toader / Ivan, rus / Ștefan Vecinic / Dămian / Mihailo Crivei / Ivan Dolhie / Andrei Pali / Timofti fiul lui Bogaț / Ivan, vornic / Ivan, vătăman / Petre, argat la jidov / Danila, argat la jidov / Ivan, argat la jidov. // **Rufeturi:** Popa Precup / Popa Vasile.

VĂSCANI

(fostul sat Onceşti, acum Văscani,
comuna Ruginoasa, Iaşi).

1606, aprilie 2: Anghelina, fata lui Ion Nemiş, fiul ei Nicoară, şi Vicol sin (fiul) lui Luca, nepot Anghelinei, strănepot lui Ion Nemeş, vând lui Nicoară „moşia din satul **Onceşti**, ce se cheamă acum **Vascani**, în ţinutul Romanului, din jumătate de sat, două părţi, dar ce se va alege din acea jumătate de sat, trei părţi din două părţi… dinaintea lui Năvrăpăscul jitnicer, Toma Brut diac din **Soci**, popa Costin, Ionaşco Calotă vistiernic şi Nichifor din **Heleşteni**, Gavril şi Frim de **Boldeşti**, Ionaşco Hâncul şi Ştefan ot **Drăgoteani**"[630].

[630] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 238, 239

1612, mai 8: Ispisoc de judecată de la Ştefan (Tomşa) voievod, după ce „Rugină din **Oboroceni**, mătuşa lui Titiana, ginerele lui Toader şi alţi răzeşi ai lor au pârât pe Baciul pitar din **Văscani**, pentru o parte de ocină din satul Văscani, din jumătate de sat, a treia parte, zicând cum sunt lor mai apropiaţi să întoarcă banii, iar Baciul a zis cum a cumpărat acea moşie tatăl său Ion diacul, pentru 300 zloţi tătăreşti, în zilele lui Petru voievod… / Deci noi am judecat lor cu dreaptă judecată şi am hotărât că nu se cuvine să le întoarcă după atâta vreme”[631].

1632, iunie 1: Zapisul de mărturie al veliţilor boieri, în care scriu despre „schimbul între Lupul Prăjescul medelnicer şi Gaftona, dând o parte din **Boldeşti** pentru părţi din **Văscani**”[632].

1632, iulie 29: Zapisul postelnicului Lupul Prăjescul şi al uricarului Ionaşco Mânjea, în care mărturisesc cum au hotărnicit părţile de ocină din satul **Pietriş** (Pietrişul, contopit cu Costeşti, înglobat în Târgu Frumos), cumpărate de stolnicul Grama. „Deci am strâns megieşi şi din sus şi din jos şi preoţi, pe Iacob Moţoc pitărel din **Văscani** (comuna Ruginoasa, Iaşi), Lazor Moţoc diac din **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), Ivan stolnicel, Gligorcea pitărel şi popa Miiarea din **Mădărjeaci** (comuna Mădârjaci, Iaşi), Toader păhărnicel din **Todereşti** (comuna Todireşti, Iaşi), Ştefan păhărnicel din **Drăgoteni** (Drăgoteşti, lângă Borleşti, Neamţ), popa Ştefan, Toader diacul, Creţul şoltuz şi Vasile din **Târgul Frumos**… şi i-am ales părţile de cumpărătură din a treia parte de sat,

---

631 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 248-250

632 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 130, 131

partea de sus, şi le-am stâlpi din partea Alexei, ce au îmblat în patru părţi, trei părţi, şi din partea Lucăi, ce îmblă în trei părţi, o parte”[633].

1632, decembrie 7: Zapis de mărturie de la popa Simion şi Grigorie paharnic din **Drăgoteani**, popa Anton şi Gheorghe Năvrăpăscul diac din **Oboroceni**, popa Ionaşco din **Buţurcani**, Ionaşco diac din **Puceleşti**, Lazor Moţoc din **Movileni**, Vasilie şi Costin din **Pietriş**, Baciul pitar din **Văscani**, Ionaşco Calapod din **Costeşti**, Boul şi Focşea visternicel din **Ruginoasa**, în care scriu „cum Măriica, fata Nastasiei, nepoata Nechitei, strănepoata Bunei, feciorii ei Andrei şi Irina, precum şi nepotul Ionaşco, feciorul Anei, au vândut, din jumătate de sat **Onceşti**, ce sunt lângă Văscani, în ţinutul Romanului, din partea din jos, a treia parte, cu vad de moară în Bahlueţ, cu loc de heleşteu şi cu jumătate de heleşteu ce-i în sat, şi cu loc de râmnic… Lupului Prăjescul”[634].

1633, martie 8: Zapisul lui Gligorie Goia, Gheorghe Năvrăpăscul, Iacob Moţoc şi Romanot **Văscani**, Lazor Moţoc ot **Movileni**, Dănilă din **Hândreşti**, Grigore din **Miclăuşeni** şi Chirilă de **Fedeleşeni**, în care mărturisesc că surorile Anna şi Palaghia, fetele Măricăi, nepoatele lui Toader Ferghi, strănepoatele lui Paşco, şi seminţia lor Aftimiia preoteasa, fata popii Simion, nepoata lui Ferghi, strănepoata lui Paşco, „au vândut toată partea lor, ce se va alege din jumătate de sat din **Druleşti**, cu vad de

---

633 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 163, pp. 205, 206

634 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 287

moară în Siret şi-n valea satului… dumisale Lupului Prăjescul postelnic, drept 12 taleri bătuţi”[635].

1635, octombrie 11: Zapisul lui Ion Ciolpan, feciorul fostului hatman Gligorie Ciolpan, prin care mărturiseşte că a vândut, pentru 40 de lei, clucerului Lupul Prăjescul „o vie la **Cotnari**, ce este în deal, la **Cârjeşti**, care vie mi-a fost mie moşie de la moaşă-mea Nastasia Ciolpăneasă. Şi când i-o am vândut, acea vie a fost pustie, ţelină”. Vânzarea s-a făcut „dinaintea lui Pătraşco Ciogolea, Lazăr Moţoc, Strătulat Dracii, Ştefan şi Pătraşco din **Drăgoteni** (sat înglobat în Văscani, comuna Rugioasa, Iaşi)., popa şi Ţuţurmac din **Hălăştiiani**”[636].

1636, iulie 10: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Toader şi Pătraşco ot **Drăgoteni** (înglobat în Vascani, comuna Ruginoasa, Iaşi), după ce i s-au jeluit Ionaşco şi Gheorghe de **Todereşti** (comuna Todireşti, Iaşi) pe Căruvan şi Ştefan Borşe „pentru părţile lor de **Balasineşti** (lângă Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi) şi de **Tâmpeşti** (lângă Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi). Venind înaintea Domniei Mele, au arătat că au şi ei ocină cu dânşii… voi să socotiţi cu oameni buni ce se vine partea lor, să o alegeţi şi să le-o lase în pace alţi răzeşi”[637].

1636, septembrie 20: Zapisul Tofanei, fata lui Gheorghe Calapod, în care mărturiseşte cum „a vândut partea ei de moşie, din a patra parte din satul **Văscanii**, ce se împărţea în şase părţi, o parte şi cu 10 pământuri în

[635] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 310, p. 400
[636] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 253, p. 296
[637] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 454, p. 515

ţarină, şi cu vad de moară pe Bahlueţ, şi cu fânaţ la luncă… Lupului Prăjescul clucer”[638].

1636, decembrie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod clucerului Lupul Prăjescul, care cumpără, cu 30 lei de argint, de la Tofana, fata lui Gheorghe Calapod, „a patra parte din sat din **Văscani**, ce ăn şare părţi”, iar de la fraţii Păscălina şi Vasile, feciorii lui Gheorghe Calapod, cu 60 lei de argint, „două părţi, cu vad de moară în Bahlueţ”[639].

1637, septembrie 20: Zapisul de mărturie al veliţilor boieri, în care scriu că „Tofana, fata lui Gheorghe Calapod, a vândut partea ei din **Văscani** lui Lupul Prăjescul clucerul”[640].

1638, mai 12: Vărvara, fata lui Gheorghe Siminiceanul, ce-a fost vornic, şi cu feciorul său Căzacul vând clucerului Lupul Prăjescul, drept 40 de taleri, bani buni, cu zapis de mărturie întărit de Gheorghe Năvrăpăscul ce-a fost vornic, Lazor Moţoc păhărnicel de **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), popa Anton din **Oboroceni** (comuna Heleşteni, Iaşi), Ştefan, feciorul Siminiceanului de Siminiceni (Suceava), Ilea, feciorul lui Iacon de **Văscani** (comuna Ruginoasa, Iaşi), Ştefan păhărnicel de **Drăgoteni** (lângă Hărmăneştii Vechi, comuna Todireni, Iaşi), Ţuţurman de **Hălăştiiani** (comuna Heleşteni, Iaşi) şi Benea de **Găureni** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi), „a lor dreaptă ocină şi moşie din sat din **Dănceni** (în hotar

[638] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 517, p. 570

[639] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 571, pp. 618, 619

[640] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 130, 131

cu Miclăuşeni, comuna Butea, Iaşi), ce-i în ţinutul Romanului, dintr-a patra parte, a treia parte, cu tot venitul"[641].

1639, ianuarie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui comis Lupul Prăjescul, care cumpără de la Păcurar şi Nastasia, fata lui Gheorghe Calapod, nepoţii lui Toade Calapod, „părţile lor din satul **Văscani**"[642].

1639, iulie 8: Isac şi Lupul Prăjescul fac schimb de moşii, dând „jumătate de sat **Burăeneşti** (Buruieneşti, comuna Doljeşti, Neamţ), cu tot venitul, şi mi-a dat dumnealui în **Văscani** (comuna Ruginoasa, Iaşi)… Într-aiastă tocmeală au fost Gheorghe, Vasile, Vasile Benea şi Toader Chigheceanul din **Lăţcani** (Leţcani, comuna Doljeşti, Neamţ)"[643].

1652, ianuarie 22: Isac Moţoc de Vascani vinde clucerului Ioniţă Prăjescul, „un loc de casă în **Văscani**, cu vecini"[644].

1658, februarie 18: Vasile şi Alexandra, fiii lui Ştefan Simenţanul, vând marelui sulger Ion Prăjescu, pentru 50 galbeni de argint, „partea lor din **Văscani** ot Roman"[645].

1659, iunie 17: Ion, ginerele lui Gavrilaş, fiul lui Iacob Moţoc, vinde marelui vistiernic Ion Prăjescul, drept

---

[641] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 350, p. 345

[642] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 103, 104

[643] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 165, p. 177

[644] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 108, 109

[645] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 161, 162

120 lei, „partea lui din **Văscani**, 5 case, şi 3 case în **Onceşti**"[646].

1671: Carte de împuternicire, dată de Duca voievod văduvei lui Ion Prăjescul, ca „să fie tare şi puternică a ţine toate părţile de ocină din satul **Vascani** şi din **Unceşti**, la ţinutul Romanului, câte i s-au venit ei de zestre din ocinile jupânului său Ion Prăjescul, vornicul; iar Perjul să nu mai aibă nici o treabă pentru o pâră ce poartă asupra acelor părţi de ocină, pentru că a avut ştire să vină Perjul să-şi întrebe şi nu a venit, ci îmblă fără de ispravă, pentru aceea să-l oprească din tot locul. Iar de-i va părea cu strâmbul, să-şi întrebe cu seminţiile Prăjescului, care au dat zestre în acele ocini"[647].

1774, iunie 26: Satul **Văscanii**, al lui Pisoschi, ţinutul Romanului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[648], avea **toată suma caselor 6**. Scădere rufeturi 4: 1 popă, 2 mazili şi ruptaşi, 1 cu carte. Rămân birnici 2. / **Birnici:** Lupul, morar / Irimia, dascăl. // **Rufeturi:** Gheorghe Pisoschi, mazil / Popa Ion / Sandul Luncan, ruptaş / Ianăş Farcaş, cu carte (cartea Divanului – n. n.), având om la oaste.

---

[646] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, pp. 163, 164

[647] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, p. 209

[648] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 258

VASCĂUŢI

(lângă Săvineşti, Neamţ).

1462, septembrie 15: Întărit de Ştefan voievod „mănăstirii noastre de la Piatra lui Crăciun (Piatra Neamţ), unde este hramul Adormirea preasfintei născătoare de Dumnezeu şi pururi fecioară Maria”, care primeşte uric pentru „anume satele şi morile: moara cea mare care este pe Bistriţa (Bistriţa, comuna Viişoara, Neamţ) şi în Zdvijinţii (Zvijinţi, Arca sau Doamna, parte din Piatra Neamţ), de la Doamna şi Soboleşti (sat lângă Săvineşti, Neamţ), şi Faurii (înglobat în Zăneşti, Neamţ), şi **Vascăuţi** (lângă Săvineşti, Neamţ), şi Braşeuţi (Brăşăuţi, comuna Dumbrava Roşie, Neamţ), şi Bulgari (partea a municipiului Piatra Neamţ), şi Mărăţei (în Piatra Neamţ), şi Dărmăneştii pe Chivejdi (în Piatra Neamţ), şi Oprişani (Cuejdiu, comuna Gârcina, Neamţ), de asemenea pe Chivejdi, şi Răidăceştii (lângă Turtureşti, comuna Girov, Neamţ), şi Tortoreştii (numit şi Tătăraşi, azi Turtureşti, comuna Girov (neamţ), două părţi – o parte pe care ei au cumpărat-o de la Cozma, fiul lui Băloş, pentru 75 de zloţi tătăreşti –, şi Căuceleştii pe Cracău şi cu moară (Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ), şi Mândreştii pe Orbic (lângă Goşmani, comuna Români, Neamţ), şi satul lui Şerbu Răspop (Beşicani, comuna Săuceşti, Bacău), şi Stăuciani, amândouă cuturile şi cu moară şi cu iaz (Săuceşti, Bacău), şi morile de la Bacău, pe care ei le-au întemeiat din pustiu, şi prisaca de la Fundu, dincolo de Siret (Siretu, comuna Letea Veche,

Bacău), unde a întemeiat Martie, şi via de la sare, la Bacău, în Dealul Sării, şi Vâlsăneştii, mai sus de Bacău, şi cu dârsta (partea de sus a Bacăului), şi Lucăceştii pe Tazlăul Sărat (parte a oraşului Moineşti, Bacău), şi satul anume Heciani, şi cu morile, pe Siret, pe care l-a dat lor pan Hodco Ştibor din uricul său, pentru sufletul său, şi mănăstirea unde este hramul Sfântul Bogoslov, şi mănăstirea de la Bahlui, şi cu moara, şi mănăstirea de la Bohotin, şi cu moara, şi prisaca Cozia, de la Bohotin, şi Botna, pe Nistru, şi cu prisaca şi cu Iezerul Alb şi cu toate gârlele, care din veac ascultă de Botna, şi moara de la gura Chivejdiului, sub Piatra lui Crăciun, şi prisaca de la Itchil, şi poiana de sub Ceahlău, şi poienile de la Chivejdi”[649]. Hotarele, din veac.

VĂSCĂUŢI

(Văscăuţi sau Miţăuţi, comuna Văscăuţi,
raionul Hotin, Ucraina).

1473, septembrie 13: Întărit de Ştefan voievod ceaşnicului Hanco şi fratelui său Gavril Ivanco, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă şi proprie, satele anume: Vascăuţi, la obârşia Viliei, deasupra Nistrului, şi alt sat, anume Vasileuţi pe Prut”[650]. Hotarele, din veac.

[649] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 107, pp. 151-154
[650] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 191, pp. 285, 286

1628, martie 18: Zapisul lui Griţca Răspop şi al fraţilor săi Iuraşco, Nechifor, Hilip, Pantea şi Odochia, fiii lui Dragoşe din **Citnicăuţi**, care vând lui Efrim Hăjdeu din **Nesvoia** (Nesfoi, raionul Hotin, Ucraina), care este în ţinutul Hotinului, pentru 140 taleri de argint, „în satul **Citnicăuţi**, din a treia parte de sat, a noua parte, partea de sus, şi cu o selişte, **Miţăuţi** (Văscăuţi, raionul Hotin, Ucraina), care se cheamă din uric **Vascăuţi**, care este dreaptă ocină”[651].

1632, august 5: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fostului pârcălab Simion Pilipovschi şi surorilor lui Greaca, Nastasica, Olena, Solomiia şi Maruşca, copiii lui Mănăilă Pilipovschi, nepoţii lui Ivancu Pilipovschi, care primesc urice pentru „jumătate de sat **Mihalcăuţii** (Mihăileanca, comuna Belousovca, regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu moară în pârâul Vilii, şi jumătate sat **Volcăuţii** (Văscăuţi, comuna Văscăuţi, regiunea Cernăuţi, Ucraina), şi cu eleşteu şi cu moară despre izvorul Vilii, şi jumătate sat **Zubriceni** (comuna Zăbriceni, raionul Ediniţa, Moldova), sub Terebna, cu locul de moară în Ciuhur, şi satul **Blişcinăuţi** (comuna Bleşteni, raionul Ediniţa, Moldova), tij sub Terebna, şi satul **Înşâneţul** (Inşineţ, comuna Iujineţ, Bucovina), pe Nistru, şi satul **Diiacăuţii, ce se numeşte Briceni** (oraş, Moldova), cu locul de eleşteu şi moară în Vilnia, şi satul **Vişineva** (Vişneva, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, şi a patra parte de satul **Siliştea** (comuna Seliştea, regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu loc de moară pe acelaşi pârâu, şi a treia parte de satul **Pilipăuţii** (comuna Pilipăuţi, Dorohoi, Botoşani) şi a şasea parte din satul **Orăşăni** (Bucovina), ce sunt pe Prut,

---

[651] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 326, pp. 444, 445

şi a şasea parte din satul **Nipolcăuţii** (Nepolocăuţi, Bucovina)şi a şasea parte din satul **Bârnova** (raionul Donduşani, Moldova), şi a şasea parte din satul **Şăndreni** (Şendriceni, comuna Mămăliga, regiunea Cernăuţi, Ucraina), şi a şasea parte din satul **Negreştii** (Negreni, comuna Mămăliga, regiunea Cernăuţi, Ucraina)”[652].

1634, ianuarie 29: Zapisul lui Gavril Gorgan, pitarul cel mare, prin care mărturiseşte că a „avut tocmeală cu Gavrilaşco vornicul, de am schimbat nişte ocine, în zilele lui Moise vodă, în domnii dintâi, de-mi dăduse dumnealui un sat, anume **Vascăuţii** (comuna Văscăuţi, raionul Floreşti, Moldova), ce este în ţinutul Sorocii, iar eu i-am dat, drept schimbare, nişte ocine ce-am avut de pe jupâneasa mea, anume jumătate de sat de **Uncăuţi** (raionul Briceni, Moldova) şi o parte de ocină din **Cepeleuţi** (comuna Cepeleuţi, raionul Briceni, Moldova) şi a patra parte de sat de **Corosteni** (Coresteuţi, comuna Coresteuţi, raionul Briceni, Moldova). / Într-aceea, cumnatul meu Căpotici nu s-a ţinut de tocmeală, ci a făcut schimbare cu Gheorghe Corosteanul, de i-a dat cumnatului meu, Căpotici, pentru cea a patra parte de sat **Corosteni**… / Deci Gavrilaşco vornicul… vrut-a să strice tocmeala şi să ia satul **Văscăuţii** înapoi. Într-aceea iarăşi de iznoavă m-am tocmit să-i cumpăr altă a patra parte dintr-un sat, unde-şi va pofti dumnealui. Deci i-am cumpărat a patra parte de sat de **Şişcăuţi** (comună în Coţmani, Bucovina), de la Conde vameşul, drept 200 de galbeni”[653].

---

[652] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 166, pp. 209, 210

[653] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 41, p. 44

1770-1772: Satul **Vascăuţii**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[654], **toată suma caselor: 45**. Scădere rufeturi 1: 1 popă. Rămân birnici: 44. / **Birnicii**: Vasile Niculcia / Mihălache Căldare / Iacob Chiriac / Alecse Horici / Sandul Holnic / Mihăilă Hocaciuc / Gheorghe Sava / Simion Neculcia / Nicolae, croitor / Ilie, rusul / Vasile Țuțui / Ion Țugui / Enache Țugui / Constandin fiul lui Țugui / Condria / Petre, bejenariul / Petre, herghelegiu / Ursul Cocris / Mihalache Cocris / Ion Batâr / Ștefan Giosul / Vasile, bărbăcariul / Petre fiul lui Lupul / Grigoraș Oprișan / Ion Panțir / Fodor, rus / Mihalache, rus / Alecsa fiul lui Ihnatiuc / Iațco, rus / Nicolae fiul babii Anița / Ivan, pânzar / Alecse, rus / Iacob, rus / Petre Holovaciuc / Hrihor / Simeon Grosul / Nicolae / Pintelei / Grigoraș, rusul / Simeon, pânzar / Ion, vornic / Tănase Holovatii. // **Rufeturi:** Popa Andrei.

1904: „**Văscăuţi**, sat în judeţul Horin, volosti Romăncăuţi, aşezat pe un afluent al pârâului Lopatnicul, la 5 km de satul Gromăncăuţi. Prin sat trece şoseau ce merge, de la Briceni, spre satul Neporotova. Lângă sat este un eleşteu. Are 267 case, cu o populaţie de 2.800 suflete; biserică; şcoală elementară rusă, cu 47 elevi, din 284 copii în vârstă de şcoală, la anul 1902”[655].

---

[654] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 156, 157

[655] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 226

VASCĂUŢI

(lângă Braşăuţi, comuna Dumbrava Roşie, Neamţ).

1632, mai 7: Porunca lui Alexandru Iliaş voievod, dată slujitorilor domneşti din ţinutul Neamţ, după ce „s-au jeluit rugătorii domniei mele de la sfânta mănăstire Bistriţa pe voi, zicând că au acolo nişte sate, anume **Braşăuţii** şi **Văscăuţii**, iar răul vostru mai s-au pustiit de tot, cum şi acum le cereţi solării şi ei de veac n-au dat, şi de laţi ciubote şi le faceţi multă nevoie, cum nu este învăţătura domniei mele", să-l lase „în pace de solării, pentru că ei cumpără sare de la ocnă şi nici ciubote să nu le luaţi"[656].

VÂSCĂUŢI

(Văşcăuţi, comuna Susieni, raionul Orhei, Moldova).

1633, martie 8: Întărit de Alexandru Iliaş voievod marelui logofăt Ionaşco Ghianghea, care primeşte urice pentru cumpărăturile sale, „cât se va alege din tot satul **Bogdăneşti** (comuna Fălciu, Vaslui), pe Prut, ce este în ţinutul Fălciu", cumpărat, cu 30 taleri de argint, de la Necuţă, fiul lui Ion Puiuleţ aprod din Bogdăneşti, şi „a cincea parte de sat din **Mocşie**, ce se numeşte acum

[656] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 62, pp. 66, 67

Văşcăuţii (Vâşcăuţi, comuna Susieni, raionul Orhei, Moldova), în ţinutul Orhei şi cu parte din vadul de moară la Nistru", cumpărată cu 60 taleri bătuţi, de la Todosia, fiica lui Simenaşco şi a Măliţei, nepoata lui Miron, conform zapisului de mărturie al lui Mirăuţă fost vornic, Stoica vătag de sineţari, Chiriac vameş, Gligorie Drăghinici, Andrei fost vameş, Chiricel namestic de Tohatin, Condrea fost căminar, ginerele lui Drăghici, Vlad negustor, Marco voiut şi cei 12 pârgari din târgul **Orhei**, întărit „cu pecetea târgului"[657].

1635, septembrie 1: Ispisoc de întărire, dat de Vasile Lupu voievod moştenitorilor lui Ghenghe vel (mare) logofăt: / „Și s-au venit partea boierului nostru, Lupul Prăjescul vel clucer și jupânesei lui, Saftei, satul **Chilmeștii** (azi oraşul Chelmenţi, raionul Chelmenţi, Ucraina), la ținutul Hotinului, și o parte de ocină din **Lățcani** (Leţcani, comuna Doljeşti, Neamţ), la ținutul Romanului, și jumătate de sat de **Scoposăni** (Scoposeni, comuna Horleşti, Iaşi), la ținutul Cârligăturii, și satul **Văscăuții** (ţinutul Orhei, Moldova), la Orhei, și jumătate de sat de **Mărășăni** (comuna Marşinţi, raionul Novoseliţa, Ucraina), la Hotin, și satul **Noua Suliță** (comuna Novosiliţa, raionul Chelmenţi, Ucraina), tij la Hotin, și jumătate de sat din **Negrești** (oraşul Negreşti, Vaslui), la Vaslui, și o seliște, anume **Lineștii** (lângă oraşul Negreşti, Vaslui), tij la Vaslui, și satul **Ruginoasa** (comuna Ruginoasa, Iaşi), la Suceavă, care i-au fost lui dreaptă danie de la părintele lui, Ghenghe logofăt, încă fiind viu, osebit de a altor frați. / Iar în parte slugii noastre Lupul Ghenghe i s-au venit jumătate de sat de Vlădeni (Arghira-Oreuteşti,

[657] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 309, pp. 397, 398

Suceava), la Suceavă, și jumătate de sat de **Volcinești** (Volcineţ, azi Maiovka, comuna Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldova), la Hotin, și o parte de ocină din **Costești** (înglobat în Târgu Frumos, Iaşi), la Roman, și o parte din satul **Strășnenii** (lângă Ghireni, comuna Coţuşca, Botoşani), la Dorohoi, și satul **Surdeștii** (lângă Ciortolom, comuna Tutova, Vaslui), la Tutova, cu moară în Bârlad, și jumătate de sat din Șărbăuți (Bucovina), la Cernăuți, și satul **Mălăeștii** (comuna Vutcani, Vaslui) și **Leoștii** (comuna Pădureni, Vaslui), la Fălciu, și o siliște Șărbăuții (Bucovina), la Cernăuți. / Iar în parte slugii noastre Dumitrașcu Ghenghe i s-au venit jumătate de sat **Jioldești** (satul Joldeşti, comuna Vorona, Botoşani), la Suceavă, și satul Stârcenii (Bucovina), la același ținut, și cu moară în Siret, și jumătate de sat de **Vorona** (comuna Vorona, Botoşani), tij la Suceavă, și satul **Măgiurcanii** (azi Iveşti, comuna Iveşti, Vaslui), la Tutova, și satul **Popii** (azi Pochidia, comuna Tutova, Vaslui), tij acolo, și jumătate de sat **Tole** (Coteleva, comuna Koteleve, raionul Nevoseliţa, Ucraina), la Hârlău, și o siliște, **Doljăștii** (Dolheşti, lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), la Tutova. / Iar în parte lui Ion Ciolpan i s-au venit satul Arăteștii (Suceava), la Suceavă, și jumătate de sat de **Bilăuți** (comuna Bilăuţi, raionul Hotin, Ucraina), la Hotin, și jumătate de sat Lucovița (Bucovina), la Cerăuți, și satul **Târauca** (comuna Târnauca, raionul Herţa, Ucraina), tij la Cernăuți, și jumătate de sat Dobrinăuți (Bucovina), tij la Cernăuți, și satul **Costeștii** (în hotarul oraşului Târgu Frumos, Iaşi), la Tutova, și o siliște, anume **Ruptura** (lângă Gefu, comuna Ghidiceni, Galaţi), tij la Tutova… / Iar pentru o datorie a Lupului Prăjescu clucer, care are și zapis de la părintele lor, Ghenghe

logofăt, drept 497 ughi, au dat ei toți un sat, anume **Săvenii** (oraşul Săveni, Botoşani), la Dorohoi, și alt sat, Boian (Bucovina), la Cernăuți, pentru acea datorie"[658].

1774, iunie 5: Satul **Văşcăuţii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Nistrului, după recensământul lui Rumeanţev[659], avea **toată suma caselor 19**. Rămân birnici 19. / **Birnici:** Simion Bănar / Ioniţă, vrâncean / Toader Haraz / Constandin Solomon / Stahi Opre / Vasile Zatic / Dămian / Vasile Voico / Hilip Dămian / Grigore, rus / Chirică Voico / Vasile Ţurcan / Vasile, ţăran / Parfi, ţăran / Trohin Fâstâcă / Toader / Dumitru / Gavril Săcară / Niţă.

1904: „**Vâşcăuţi**, sat în judeţul Orhei, volosti Susleni, aşezat în valea Nistrului, între gurile văii Parovaia şi valea Chinejilor. Are 124 case, cu o populaţie de 700 suflete; biseică, cu hramul Sf. Mihail; 4 mori de vânt; 198 vite mari. Împrejurul satului sunt vii, livezi cu pruni şi grădini cu pomi"[660].

---

658 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 227, pp. 266, 267

659 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 461

660 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 228

VASCĂUŢI

(comuna Vascăuţi, raionul Camenca,
județul Soroca, Moldova).

1637, mai 2: Andreica, fiul Simei, nepotul lui Ionaşco, fratele lui Moschici vinde partea ce i se va alege „din satul **Vascăuţii**, ce este în ţinutul Soroca, lui Gavrilaş Căpotici, pentru 30 de oi cu miei”[661].

1644, octombrie 29: Gavrilaș logofătul dăruiește nepotului său Vasile, feciorul lui Iordache spătarul și al Alexandrei, deosebit de împărțirea moșiilor moștenite, „satul **Vascăuți** (comuna Văscăuți, județul Soroca, Moldova) din ținutul Sorocii, cu vii și cu tot venitul, cum scrie și-n drese”[662].

1645, mai: Andreica. Feciorul Semei, nepotul lui Ionaşcu, fratele Moschiciului, vinde lui Gavrilaş Căpotici, „drept 15 oi cu miei alături şi cu lână ţi 15 oi sterpe şi cu lână… o parte de ocină din satul **Vascăuţi** (comuna Văscăuţi, raionul Camenca, Moldova), din partea tatălui meu Sema, ce se va alege dinspre fraţii mei a mea parte, a şasea parte… / Şi în tocmeală au fost Platon şi Răghineţ de **Cohăreşti** (Cuhureşti, raionul Camenca, Moldova), Bădaşco de-a fost pârcălab din **Cunice** (comuna Cunicea, raionul Camenca, Moldova), Brat căpitan şi Toader diacul de **Cotujani** (comuna Cotiujăni, raionul Şol-

---

661 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 81, pp. 79, 80

662 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 447, p. 427

dănești, Moldova), Ștefan ot **Tomilăuți** (comuna Vărăncău, raionul Soroca, Moldova). Și eu, popa Simion, am scris. Și Eremie Buga și Nădăbaico"[663].

1645, mai: Scrisoarea lui Toderașco, fost vornic de gloată, adresată părintelui său Toderașco mare logofăt, în care scrie că a dat curs poruncii lui Vasile Lupu voievod, de-a alege „partea lui Iorga postelnicul cel mare, dinspre alți răzeși și **Cerepcău** (Ciripcău, comuna Stoicani, raionul Soroca, Moldova), care două părți le-a cumpărat postelnicul de la Voico logofăt, iar răzeșilor le-au rămas trei părți nevândute. În tot satul Cerepcău, s-au aflat cinci moșii. / Deci am strâns oameni buni, anume Iorescul din **Tomilăuți** (comuna Vărăncău, raionul Soroca, Moldova), popa Ionașco și Iani de **Vascăuți** (comuna Văscăuți, raionul Camenca, Moldova), Grăjdan de **Stoicani** (comuna Stoicani, raionul Soroca, Moldova), Nechifor și Pâhno de **Voroncăuți** (Vărăncău, comuna Vărăncău, raionul Soroca, Moldova). / Și au fost toți răzeșii care au fost în Cerepcău, Burdugan cel bătrân, Toader, Drăgan feciorul Mancioei, Văsian fratele Ștefcăi vătav, Ionașco și Gavril, feciorii Coiliței. Gheorghe feciorul Iaremicei, Vasile Fleca, Iaremicia feciorul Petrei și alți răzeși și au arătat ei hotarele cele bătrâne, pe unde a ținut Voico logofătul. / Și s-a începu acest hotar, partea postelnicului, din jos, cum din vatra satului, așa din tot locul, s-a început de la obârșia Blitniței, dinspre hotarul Ciornei, dintr-un stâlp de piatră, de acolo tot drumul pe lângă rediu, până într-o altă piatră, ce-i în drumul Alaciovului, ce merge la Iași, pe deasupra Cerepcăului, de aici într-altă piatră, ce este deasupra Cerepcăului, de-

[663] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, București 2006, doc. 68, p. 64

acolo într-altă piatră, ce este deasupra casei lui Mihailo Cărzac, de aici tot matca pârâului, la altă piatră, în pisc, peste iazul Celebiei, de acolo altă piatră, deasupra văii Camencei, în pisc, şi altă piatră în matca văii Camencăi, şi la alt stâlp de piatră, până în vârful dealului dinspre Ţigăneşti, lângă un drum ce merge, pe eal, la Văidiiani; iar rediul s-a împărţit deosebi, însă pomii cu un drum ce merge prin mijlocul rediului, partea din sus de rediu să fie a răzeşilor, partea din jos să fie a postelnicului. Şi s-au pus doi stâlpi la rediu, să n-aibă price la poame”[664].

1645, noiembrie 19: Gavrilaş Căpotici vinde marelui vistiernic Iordache (Cantacuzino) „jumătate de sat **Văscăuţi**, din partea de sus, partea Simei, ce este la ţinutul Sorocii, cu loc de eleşteu, fânaţ, pomete… ce ne-a fost nouă dreaptă cumpărătură de la Andreica, feciorul Simei, nepotul lui Ionaşcico”[665].

1646, iunie 26: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Constantin Stârce fost pârcălab de Hotin, care arată un zapis de la Constantin Drăgăşăscul, Ştefan Taban şi Avram din **Lucăceni** (comuna Lukacivka, raionul Chelmenţi, Ucraina), Gheorghiţă sin (fiu) Corotuşcă, Mierăuţă sin Neculai Silitrariul şi preotul Erama din **Văşcăuţi** (Văscăuţi, raionul Soroca, Moldova), „scriind cum Dumitru Bărbovschi şi jupâneasa Alexandra, fiica lui Grigori Corotuşcă, nepoată de fiu a Greacăi şi strănepoata lui Manoil Pilipovschi, au vândut… din tot satul **Bricianii** (oraşul Briceni, raionul Briceni, Moldova) o a patra parte, cu loc de heleşteu şi de moară pe pârâul Viliei, drept 150

---

[664] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 70, pp. 65, 66

[665] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 251, p. 197

taleri”[666].

VĂSIENI

(„unde şed Grabăuţii”, comuna Suhuluceni,
raionul Orhei, Moldova).

1437, decembrie 20: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi marelui boier Mihail de la Dorohoi, care primeşte uric pentru „satele lui şi privilegiul pe care i 1-a dat sfânt răposatul părintele nostru, anume: satul Chindinţi (Cândeşti pe Siret, comuna Mihăileni, Botoşani), şi satul lui Herţea (Herţa, raionul Hliboca, Ucraina), pe Prut, satul Pecialăuţi (raionul Noua Suliţă, Ucraina), la Pecialova, şi satul Ugrinăuţi (Grineacica, comuna Rohatin, raionul Hotin, Ucraina), şi satul la Iaz (Stăuceni, în Vorniceni, Botoşani), şi satul pe Rochitna (Rochitna, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Dragomir al lui Mândrea (Cerlena, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Coteleu (Cotelău, raionul Noua Suliţă, Ucraina), şi satul Milianăuţi (Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Şizco (Şişcăuţi, comuna Ringaci, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Dzinăuţi (Dinăuţi, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Malici, lângă Giurgică (Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul de lângă Simca (Sincăuţi, comuna Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Salicee (Şilăuţi, comuna

[666] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 424, pp. 464, 465

Bocicăuţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Cristinţi (Cristineşti, comuna Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a şezut Petrişor, la capătul Doljocului (Doljoc, comuna Malineşti, raion Noua Suliţă, Ucraina), şi încă satul, sub Luncuşoară, unde şade Dragomir (Zalucea, comuna Drepcăuţi, raionul Bticeni, Moldova), şi încă satul, în jos de Prut, Itovoeuţi (sat pe Prut, lângă Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Rădăuţi (Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Vişneuţi (Işnovăţ, azi Rediu, comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Lipnic, la Nistru (Lipnic la Nistru, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde a fost Cuseară (Bârnova, raionul Donduşani, Moldova, fost Cusareu), şi încă satul unde sunt Caragunicii (Tumaniuca, înglobat în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul la moara Naslavcei (Naslavcea, raionul Donduşani, Moldova), încă satul lui Pavust (Paustova, comuna Lipnic, Moldova), încă satul de lângă Macsim (Maxim, în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşanu, Moldova), încă satul lui Mirişce (Mereşceuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Noguicoi (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul unde a fost Cleţină (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul Tereşeuţi (Teleuşca, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Rospop, în jos la Bineva (Făgădău, comuna Văscăuţi, raionul Floreşti, Moldova), şi satul Cuhareuţi (Cuhureştii de Sus şi de Jos, raionul Floreşti, Moldova) şi alt sat, Cunicea, sub Bineva (Floreşti, raionul Floreşti, Moldova), şi satul unde este Ţârvici (Ţâra, comuna Ghindeşti, raionul Floreşti, Moldova), încă satul, sub Caragine, unde este Simeon cneaz, la obârşia Dobruşei, încă satul, sub Caragine, Dobruşa, şi satul, sub

Caragine, Mordvina, încă satul, mai jos de Mordovina, sub Caragine, pe Dobruşa, unde sunt Fântânile (toate părţi ale comunei Receşti, raionul Rezina, Moldova), încă satul lui Oleşco, sub Caragine (Olişcani, raionul Rezina, Moldova), încă satul, la obârşia Rezinei, unde şade Ţigan (Sămăşcani, raionul Rezina, Moldova), încă satul, pe Răut, unde este Vadul Pietrei (Lazo, numit şi Piatra, raionul Orhei, Moldova), şi, mai sus de Vadul Pietrei, tot pe Răut, la capătul Stâncii (Stânca, comuna Slobotca, raionul Orhei, Moldova), încă satele, pe Răut, unde este moara, încă satul, la Moiatinul de Jos (toponim), unde este Nichita (Ghermăneşti, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi **satul unde şed Grabăuţii** (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), la capătul de sus al Culişăului, unde a şezut Radul (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi încă seliştea unde este iazul, la Cornul Bagului, unde au şezut fiii lui Cosco (Bahu, comuna Seseni, raionul Călăraşi, Moldova), încă seliştea de sub Măiatini, unde şade Rujici, şi, la Moiatinul de Sus, satele ce au fost ale cneaghinei, şi, la Carpeni, satul unde şade Stan, şi, la capătul de sus al Carpenilor, la Başeu, unde şade Matei (Mateieni, comuna Corlăţini, Botoşani), şi, sub Dumbrava înaltă, unde şade Miclouş (Miclăuşeni, comuna Corlăţeni, Botoşani)… Iar hotarul tuturor acestor sate mai sus scrise să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[667].

1640, octombrie 25: Zapis de mărturie de la Harea din **Verejeni** (comuna Verejeni, judeţul Orhei, Moldova), Necoară din **Cureci** (Curiecii, comuna Răspopeni, judeţul Orhei, Moldova), Gavril din **Piscani** (comuna Chiţcanii

---

[667] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 175, pp. 245-248

Vechi, judeţul Orhei, Moldova), Ştefan şi Vasile ot **Negureşti** (Negureni, comuna Negureni judeţul Orhei, Moldova), în care scriu că Ştefan, feciorul Dochiei, şi Ştefan, feciorul Chirenei, nepoţi Giurgei, şi alţi feciori care sunt ai lui Gligori şi ai lui Ştefan, iarăşi nepoţi Giurgei, au vândut lui Mătiiaş Sturdza, drept 20 de galbeni şi o vacă cu junc, „partea ce li se va alege din satul **Văsiiani** (Văsieni, comuna Leuşteni, judeţul Orhei, Moldova)"[668].

1640, octombrie 25: Caragoi şi Pantea vând lui Mătiiaş Sturdza, drept 20 de galbeni, „partea ce li se va alege din satul **Văsiiani**"[669].

1640, octombrie 25: Căzacul ot **Bogzeşti** (comuna Budăi, judeţul Orhei, Moldova), cu Todosiia şi feciorul lui Ionaşco, şi cu Ana, fata Frusinii, nepoata Căzacului, vând Sturdzii, drept 30 de taleri, a lor „dreaptă parte de ocină din **Văsiiani** (Văsieni, comuna Leuşteni, Orhei, Moldova … Şi în tocmeala noastră au fost Petrea ot **Mihălaşea** (Mihăilaşa, comuna Telejeşti, judeţul Orhei, Moldova), Ionaşco Marăş şoltuz şi Grigore potcovarul cel domnesc ot **Iaşi**, Toder ot **Scorţeni** (comuna Scorţeni, judeţul Orhei, Moldova), Gleca din **Bercileşti** (lângă Văsieni, comuna Leuşteni, Orhei, Moldova) şi mulţi oameni buni"[670].

1673, martie 1: Grăjdan fiul lui Pleş din satul Sămăşcani vinde vameşului Chiriac Sturza, drept 25 lei bătuţi, „din a treia parte din satul **Sămăşcani**, din partea

[668] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 479, p. 470
[669] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 480, p. 471
[670] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 482, p. 472

Onciuloi, care parte am cumpărat-o eu de la frate-meu Gligorce… Şi la tocmeala noastră au fost căpitanul Ştefan din **Crăsnăşeni**, Pavăl Ciucârlan din **Văsăiani**, Ursul, Gheorghiţă şi Nicola din **Leuşeni** şi mulţi oameni buni s-au întâmplat”[671].

1774, iunie 5: Satul **Văsâeni**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Culii, după recensământul lui Rumeanţev[672], avea **toată suma caselor 17**. Scădere rufeturi 11: 8 volintiri, 1 popă, 2 femei sărace. Rămân birnici 6. / **Birnici:** Miron Scule / Cârste Scule / Miron Timuș / Ștefan Gugiumană / Mante / Enache, sârbul. // **Rufeturi:** Feciorul Varvarei, holtei, volintir / Vasile Gugiumană, volintir / Afteni Gugiumană, volintir / Ion Gugiumană, volintir /Istrate Gugiumană, volintir / Ioniță Ciorbă, volintir / Antohi Timuș, volintir / Ștefan Timuș, volintir / Popa Căsian / Săvoae, săracă /Iliana, săracă.

VĂSIENI

(Văsiani, azi Văsieni, comuna Văsieni,
raionul Kotovsk, Moldova).

1634, august 1: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ilie, Papară şi Babac, după o pâră la domnie făcută de Panăş, nepotul lui Barnovschi, şi de Bălan, fiul lui Barnovschi, care s-au jeluit pe Ilie, fiul lui Onciul, Papară,

---

671 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 133, p. 134

672 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 409

ginerele lui Onciul, Babac, fiul lui Lupul, Onciul, Magdalina şi Aniţa, „pentru satul **Cumpăneşti** (sat pe Lăpuşna, comuna Ulmii, raionul Kotovsk, Moldova), cu poiana Floca şi altă poiană, anume Cârlanele, şi pentru un iaz ce este pe pârâul Târnauca, şi pentru satul **Burani** (sat pe Botna, Lăpuşna, raionul Kotovsk, Moldova) şi **Mănăileşti** (Văsieni, comuna Văsieni, raionul Kotovsk, Moldova), şi jumătate din satul **Văsiani** (Văsieni, comuna Văsieni, raionul Kotovsk, Moldova), partea de jos, care sate cu vaduri de mori sunt pe Botna. / Astfel Panăşi cu Bălan, fiii lui Barnovschi, au arătat un uric vechi şi fără pecete, şi au zic că au dedină în acele sate, iar alte drese nu au avut. / Iar slugile noastre Ilie, Papară şi Babac au pus înaintea noastră dres şi ispisoace de la Petru voievod, cum este cumpărătura părinţilor lor, Lupul, Onciul, Magdalina, aniţa şi Varvara, din privilegiul de-a avut bunica lor Sofiica de la Ştefan cel Tânăr voievod"[673].

VĂSIENI

(Văsiiani, comuna Leuşeni, raionul Teleneşti,
judeţul Orhei, Moldova).

1635, iulie 15: Zapisul lui Vasile, feciorul popii Pănaş din **Crăsnăşeni** (comuna Crăsnăşeni, raionul Teleneşti, Moldova), prin care mărturiseşte că a vândut „cestui om, anume lui Istahie, feciorul lui Pătrăşcan din

[673] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 219, pp. 248, 249

Văsiiani (Văsieni, comuna Leuşeni, raionul Teleneşti, Moldova), partea mea din sat din Văsiiani, dintr-un bătrân a cincea parte… drept un bou de negoţ şi 4 zloţi, dinaintea a mulţi oameni buni din Văsiiani, anume Necoriţă, preotul Crăciun, Ştefan Ciocârlan şi Ursul, Gluguţa ce a fost de **Leuşeni** (comuna Leuşeni, raionul Teleneşti, Moldova), popa Vlasie, Ştefa feciorul Ilei, şi frate-său Vasile armăşel, din târg din **Iaşi**"[674].

1644, noiembrie 28: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Ștefan, Sidor și Isac, fiii popii Sârbul, și rudele lor s-au pârât de față cu Căzacul, fiul lui Zlatul, nepotul lui Todică din **Ghermănești** (comuna Suhuluceni, județul Orhei, Moldova), și cu Simion din **Drăgușeni** (comuna Lunca Banului, Vaslui), și cu Pătrașco Dzamă (Zamă) din **Văsiani** (Văsieni, comuna Leușeni, județul Orhei, Moldova), și cu Tudoran din **Ghermănești**, pentru satul Ghermănești, spunând Ștefan cu frații săi că au ei acolo ocină și dedină în satul Ghermănești, împreună cu Căzacul și cu alte rude ale lui. Iară ei au zis toți că nu au ocini nici unul dintre ei, și nu au nici o treabă... / ei toți au jurat, cu 24 de jurători, pe Dfânta Evanghelie și Sfânta Cruce că nu au ei ocină în satul Ghermănești și nu au nici o treabă. / Pentru aceasta, Ștefan cu frații săi au rămas în fața domniei mele și din toată legea țării"[675].

1646: Donosie, nepotul lui Gherasim de **Bogzeşti** (comuna Budăi, raionul Teleneşti, Moldova) vinde vornicului Apostol, drept 20 lei, „partea mea din sat din **Bravi-**

---

674 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 169, pp. 203, 204

675 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 458, pp. 436, 437

ceni (Bravicea, comuna Bravicea, raionul Călăraşi, Moldova), ce este pe Răut, în ţinutul Orheiului… dinaintea vornicului Ionaşco şi Sturdzii de **Piscani** (în braniştea Bohotin, Iaşi), Mihalcea de **Braviceni**, popa Istratie cel domnesc de târg de **Orhei**, Moisăi Frăţiman şi Maftei Săpoteanul de **Văsiiani** (Văsieni, comuna Leuşeni, raionul Teleneşti, judeţul Orhei, Moldova), Ştefan Popăscul de **Ghermăneşti** (comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova) şi a mulţi oameni buni"[676].

1646: Donosie, nepotul lui Gherasim de **Bogzeşti** (comuna Budăi, raionul Teleneşti, Moldova) vinde vornicului Apostol, drept 20 lei, „partea mea din sat din **Braviceni** (Bravicea, comuna Bravicea, raionul Călăraşi, Moldova), ce este pe Răut, în ţinutul Orheiului… dinaintea vornicului Ionaşco şi Sturdzii de **Piscani** (în braniştea Bohotin, Iaşi), Mihalcea de **Braviceni**, popa Istratie cel domnesc de târg de **Orhei**, Moisăi Frăţiman şi Maftei Săpoteanul de **Văsiiani** (Văsieni, comuna Leuşeni, raionul Teleneşti, judeţul Orhei, Moldova), Ştefan Popăscul de **Ghermăneşti** (comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova) şi a mulţi oameni buni"[677].

1774, iunie 5: Satul **Văsâenii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Botnii, după recensământul lui Rumeanţev[678], avea **toată suma caselor 28**. Scădere rufeturi 11: 6 volintiri, 1 popă, 1 diacon, 3 femei sărace. Rămân birnici 17. / **Birnici:** Nicolai Curnic / Luca Gechiu / Grigore,

---

[676] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 268, pp. 212. 213

[677] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 268, pp. 212. 213

[678] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 454

vornic / Vicol Vrabii / Ion Bârsă / Niţă fiul lui Ursul / Toader Barbăroşă / Gheorghi Dumitraşco / Năstasă, scăfar / Mihălache Bătrânul / Pavel Plămădială / Gheorghe Mihăilă / Ion Plămădială / Ioniţă Candul / Dămian din Mimoreni / Măcari din Băţăni / Ştefan. // **Rufeturi:** Ioniţă Păduche, volintir / Vasile Pârcălabu, volintir / Simion, volintir / Ion Barbăroşie, volintir / Dumitraşcu, volintir / Ioniţă, volintir / Popa Ion / Grigori, diacon / Tofana, săracă / Cârna, săracă / Vasilca, săracă.

VĂSIEŞTI

(pe Trotuş, înglobat în oraşul Moineşti, Bacău).

1632, mai 11: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fostului ceaşnic Bejan. Care cumpără, cu 14 galbeni ungureşti, de la Constantin şi Maria, fiii Antimiei, şi de la fratele ei Vartic, „partea lor de moştenire din satul **Văsieşti** (înglobat în oraşul Moineşti, Bacău), din câmp, din apă şi din pădure, şi din vatra satului şi din tot venitul"; / de la Ionaşco, fiul lui Arion, pentru 36 zloţi bătuţi, „dreapta sa ocină şi cumpărătură din satul Văsieşti, ce el şi-a cumpărat de na Nastasiia, fiica Anuşcăi Lupoae"; / de la Mihalcea Baci, pentru 15 ughi, „partea lui Pătraşco Baci din satul **Bahna** din ţinutul Trotuş, cu tot venitul"[679].

1639, aprilie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod jitnicerului Gligorce şi jupânesei Ruxandra, care cumpă-

[679] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 69, pp. 74, 75

raseră, cu 30 de taleri, de la Vasile Plavăci, de la feciorii lui Gavril, Tudor, Pleşă şi Lazor Plavăci, de la nepoţii Toader, Tudosie, Măriica, Ioana şi Iliana, feciorii lui Tănase Plavăci, de la Nedele şi Varvara, feciorii Muşăi, de la Dochia şi Ionaşco, feciorii Anghelinii, Ihnat, feciorul Ruscăi, şi Ionaşco, feciorul Maricăi, „partea lor din satul **Nadişa** (comuna Strugari, Bacău), din ţinutul Bacăului, o jumătate din partea lui Plavăci, care se numeşte partea lui Ion Plavăci, şi partea Magdăi Băşascăi”. Zapisul de mărturie era semnat de Constantin pivnicer, Barbul, popa Fodor Mani şi Grigore din **Comăneşti** (oraşul Comăneşti, Bacău), Petre Borzea, Dumitru Cerbul şi Marco Childă din **Săsieşti** (comuna Strugari, Bacău), Toader şi Vasile, feciorii lui Toader, Gheorghe zăt (ginere) Toader din **Nadişa** şi de Pricopie şi Ursul din **Petrileşti** (comuna Bereşti-Tazlău, Bacău). / Şi a mai cumpărat Grigorcea, cu 20 taleri, conform zapisului de mărturie de la Sava şi surorile lui, Naste, Gheorghe şi Ilieş din **Dărmăneşti** (comuna Dărmăneşti, Bacău), de la Petre Borzea din **Văsâeşti** (Văsieşti, înglobat în oraşul Moineşti, Bacău), „toată partea lui şi a surorii lui Simina din jumătate din partea lui Plăvaci sin satul Nadişa”, iar cu 40 de ughi, de la Voica, femeia lui Istratie Plăvaci, şi de la Grigorie Beldemanu, Isăiu şi Ignat, „partea lor din Nadişa, dintr-o jumătate din partea lui Plavăci”. / Şi a mai cumpărat Grigorce părţi de moşie din Nadişa de la Naste şi Cârste Rareş, feciorii lui Vasile Cergatul – drept 9 ughi şi o vacă cu viţel, de la Tecla, fata Riarii, femeia lui Mihai – drept 4 ughi, iar de la Mavrichi grecul şi de la fetele lui Smaranda, Aniţa, Troiţa şi Măgdălina, drept 45 ughi, două vaci cu viţei şi o iapă, „partea lor din **Hărmă-**

neşti (lângă Cârligi, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), ce-a fost cumpărătură de la Irodie şi de la Savul”[680].

1646, august 8: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod „tutoror sătenilor din **Comăneşti** (oraşul Comăneşti, Bacău) şi din **Văsâeşti** (Văsieşti, înglobat în oraşul Moineşti, Bacău), să fie tari şi puternici a ţine şi a opri o Poiană, ce se cheamă Buruianul, pentru care poiană au dat ei 45 jderi şi 5 boi Cârstii vornicul, pentru o moarte de om ce s-a făcut pe acea poiană, ce-a fost a lui Bejan ce-a fost paharnic, până vor întoarce feciorii lui Bejan paharnic acei 45 jderi şi 5 boi”[681].

1698, februarie 22: Întărit de Antioh Constantin (Cantemir) voievod fostului comis Ilie Catargiul, feciorul lui Apostol Catargiul, şi jupânesei Safta, fata lui Iordache Ruset mare vistiernic, care cumpără, cu 180 lei, de la Ion şi Sandul Sturzea, „352 de pământuri… din satul **Dănăeşti**, ce sunt la ţinutul Putnei, pe apa Trotuşului, părţi care le-au fost lor de la unchiul lor Ion Prăjescul, care le cumpărase de la răzeşii din Dăneşti: 88 pământuri de la Ionaşco Săverenco, Neculai Sturzea şi toţi fraţii lor, feciori Teatiului de Dănăeşti; 88 pământuri de la Luca şi Necula, feciori Iarciului; 88 pământuri de la Precop, Simion, Chiriac şi Dumitraşco, feciori Chiei; 88 de pământuri de la Vasile Şelariu, Ion şi Răpedoaie cu feciorii ei, care fac, peste tot, 352 pământuri… / Şi alt zapis, de la Tudosie, ginerele lui Simion Pepelea căpitanul, şi de la femeia sa Nastasia, fata lui Simion Pepelia, nepoata lui Matei şi a lui Vasile Matei, ce-a fost cumnat

---

[680] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 114, pp. 126, 127

[681] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 464, p. 396

lui Simion Pepelea şi lui Gavril Iutiganul din **Văsieşti**, care i-au vândut a treia parte din **Dănăeşti**, partea de mijloc, lui Ilie Catargiul comisul şi jupânesei Safta, drept 30 lei bătuţi, care lui Tudosie şi Nastei le-a fost hotărât Ion Gealepul, ce-a fost staroste de Putna, cu mărturie de la Dubensche de **Rugineşti**, Ionaşco ce-a fost pitar, Necula Crucian şi Cerbul de **Domneşti**, Ţuţuian cel bătrân din **Păuneşti** şi alţi mulţi oameni buni… / şi alt zapis, de la Ion Comşea, feciorul lui Toader Comşea din **Borzeşti**, nepot Comşei, ce a vândut lui Ilie Catargiul 3 pământuri în frunte din satul **Dănăeşti**, care fac 6 lei… şi alt zapis, de la Diacul, Pătraşco şi Velica, feciorii lui Vasile Blendea şi ai Todosiei, fata lui Miftodi din Dănăeşti, nepoată de fecior lui Crăciun, strănepoată lui Iachim, care i-a vândut dumisale 2 pământuri în frunte din Dănăeşti, drept 4 lei. / Şi alt zapis, de la Vasile Hardalupa, femeia sa Varvara, feciorii lor Iosip şi Necula, şi de la ginerele Lepădat Drug, care i-au vândut 4 pământuri în frunte din satul Dănăeşti, drept 8 lei bătuţi, care lor le-a fost cumpărătură de la Dumitraşco Ţipăluş, fecior Pazăi, nepot Moşnegealei… / Şi trimis-am hotarnici, pe Alexandru Ramandi fost vornic mare, Smilache căpitanul de curteni şi pe Ursul Conţăscul, de au strâns oameni buni, pe Pricopie Mihalcea, Dumitraşco Viaveriţ (Veveriţă), popa Neculai, Hardalupa, Diicul fecior lui Blendea, Mistode Ţiul din **Dănăeşti**, Vasile Coipan, Gheorghiţă Boulachi, Gheorghiţă feciorul lui Vasilache, Ion fecior lui Apostol fost pitar, popa Ştefan, Haret din **Domneşti**, Gafton, Postolache de **Rugineşti**, Ion Ciobotariu din **Ionăşeşti**, şi ai socotit şi au ales dumisale acele cumpărături cu bună dreptate, pe zapise ce-au avut, şi au stâlpit părţile dumisale dinspre părţile răzeşilor, ce au fost nevândute… /

apoi acei răzeşi s-au socotit şi au vândut şi ei părţile lor comisului Catargiul, cu zapis de la Enache şi Vasile, feciori Saftei, sora Mardariei, fata lui Arhip cămăraşul, care au vândut partea lor drept 14 lei… şi alt zapis, de la popa Neculai, fecior Anghelinei, fata lui Crăciun Iachim din Dănăeşti, care i-a vândut 2 pământuri în frunte drept 8 lei, tot în acel zapis scriind cum a vândut şi Nastasia, fata Foii, femeia lui Balotă, iarăşi 2 pământuri în frunte, drept 8 lei bătuţi… şi alt zapis, de la Arhip, fecior Mardariei, nepot lui Arhip cămăraşul, care i-a vândut toată partea mamei lui Mardaria, drept 26 lei bătuţi… şi iarăşi mai scriind în acel zapis, cum având comisul Ilie Catargiul un bătrân de Danie, de la Vasile Grecul, în satul **Berdeeşti**, ce i-a fost lui Grecul cumpărătură de la Bejan Orbul, ce se hotărăşte cu satul Dănăeşti, vânzând Arhip cu fraţii lui părţile lor din satul Dănăeşti, comisul i-a dăruit lui Arhip acel bătrân de moşie din **Berdăeşti**”[682].

1774, iunie 15: Satul **Vâsâeşti**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[683]**: Toată suma caselor**: 28. Scădere rufeturi, însă 18: 2 popi, 6 nevolnici, 10 plăeşi la Comăneşti. Rămân birnici 10. / **Plăeşii căpitanului Sandului Lăcinescu:** Toader Mălaiumare / Chiriac Ghineţul / Gheorghi sin (fiu) lui Chiriac / Ionaşcul zet (al) lui Ghineţul / Ion Trâncă / Vasile Barbul / Vasile Ghineţul / Costandin Trâncă / Nuţul / Ursachi Stoian / Oance al lui / Costandin Barbul / David fiul olariului / Zaharie Simion / Ştefan Barbul / Mitrofan siul lui Paşcul / Costandin,

---

[682] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 184-189

[683] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 316, 317

olariul / Ioniţă fiul lui ungurian / Pricopii Clipa. // **Oameni nevolnici şi femei sărace:** Ioniţă Ghiniţul / Ioniţă Mălaiumic / Nastasia, săracă / Ştefana Clipoae / Antimia, săracă / Ioana Părăscăniţa. // **Rufeturi:** Popa Andronachi / Popa Gherasim.

VASILEU

(Bucovina, Ucraina).

Satul de pe malul drept al Nistrului, între Culeuţ şi Doroşăuţi, cu o biserică de vreo 35 metri înălţime, zidită pe deal, prin anii 1230, biserică ruinată după anul 1700, a fost atestat documentar în **23 februarie 1448**, când Roman Vodă, aflat la Colomeea, întărea lui Didrih Buceaschi „satul Vasilău pe Nistru".

1617: În 15 ianuarie 1617, Antimia, văduva lui Dimitrie Lenţa, şi copiilor ei, Marica, Anghelina, Magda şi Miron, primeau uric pentru satul Vasilău.

1625: În 21 ianuarie 1625, jumătate de sat se afla în proprietatea diacului Prodan, fiul lui Ionaşco Lenţovici şi, deci, nepotul lui Dimitrie Lenţa, Prodan vânzând acea jumătate de sat lui Condrea vameş, pentru 100 taleri. Condrea va vinde acea parte de sat, în 13 mai 1633, lui Gavrilaş Mateiaş, pentru 260 lei turceşti În 29 august 1633, şi Condre vameşul vinde vornicului Gavrilaş Mateiaş jumătate din moşia Vasileu, cumpărătură de la Prodan, pentru 260 lei turceşti.

1652: În 4 martie 1652, se împart moşiile răposatului Gavrilaş Mateiaş între copii lui, Ieremie,

Ileana comisoaia şi Alexandra vorniceasa. „Partea jupânesei Iliana comisoaia a fost… jumătate Vasileu”.

1663: În 25 februarie 1663, Isac Cocoranul lasă fetei sale, Candachia, părţile de sat „Vasileu, cu un vad de moară…, ce mi-au fost cumpărătură”.

1670: Gavrilaş Mateiaş, care stăpânea jumătate de sat, va lăsa moştenire şi acea moşie fetei sale, Alecsandra, jupâneasa lui Iordachi Cantacuzino, în 1 ianuarie 1670.

1699:În 16 august 1699, Ghiorghie Isar şi jupâneasa lui, Merla (născută Murguleţ), se învoiesc cu rohmistrul Lupaşcu Murguleţ să-i stăpânească părţile din moşia Vasileu.

1706: În 11 mai 1706, când Gavrilaş Frunză şi jupâneasa Gafiţa, fata lui Andronachi Vlad, lăsau copiilor lor, Ioan şi Maria, jupâneasa diaconului Nicolai Borşan, părţile de moşii moştenite după bunicul lui Frunză, Andronachi Peletiuc, „în Vilavce, în Carapciu, în Costeşti, în Comăreşti, în Budiniţă şi pe aiure de pe socrul meu, Andronachi sin Simion Vlad în Banila moldovenească şi de pe socra me, Nastasie, fata lui Vasile Căzăcescul, având noi parte de moşie în Berhomete, în Lucavăţ, în Panca şi în munte, în ţănutul Sucevii, şi în Vaselev, în ţănutul Cernăuţului”.

1750: În 5 iulie 1750, jumătate din satul Vasileu, proprietatea lui Buculei, revine Vlăiculeştilor, fiind moştenită, în 16 martie 1760, de copiii Raiftei Vlaiculesi, Ştefan, Mihai şi Marica Tumurugiesii.

1764: În 7 decembrie 1764, monahul Gherasim (Sava) Vlad primeşte a patra parte din Vasileu, pe care o dăruieşte, în 4 martie 1772, ctitorie sale, schitul Jadova.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[684], din 1772-1773, înregistrează la Vasileu „55 – toată suma caselor”, însemnând 2 popi, Precup şi Vasile, şi 53 birnici, adică: Anton, CIUCIUL, IVANIUK, Iacob HRUŞCIUK, Dumitru, Pavăl, Ivan, Nichifor, Ştefan, Alecsa UMINICI, Fedor, Tudose, Ivan DUTCA, Precop, Nicolae, Hrihor, Mihailo rus, Hrihor rus, Vasile VOICUL, Ivan SLUŞNII, Iurko, Ivan ANDREICIUK, IACOBEŢ, Ştefan HOLODIC, Ilaş, Fedor MELNIC, Timofte, Vasile, Costia, Anton, Pavăl, Vasile ROTOŞNE, Harasim, Toader FEDERIK, Ivan COZACIUK, George, Dumitru pânzar, Ivan TCACI, Semen, Ivan, Toader, Ivan rus, Ştefan VECINIC, Dămian, Mihailo CRIVEI, Ivan DOLHIE, Andrei PALI, Timofte sin BOGAŞ, Ivan vornic, Ivan vătăman, Petre şi Ivan argaţi la jidov.

1775: În 1775, satul Vasileu avea 2 mazili (Ştefan Tumurug şi Sava Vlad), 2 popi şi 35 familii de ţărani iobagi.

1828: „**Testament sau Diată**. În puterea căruia fac voinţa mea cea de pe urmă, după cum urmează mai jos, adică: / Având eu, jos iscălitul, şapte copiii cu răposata soaţă a mea, Măria Tomoriug, născută Vlad, anume: pe fiul Dumitraş Tomoriug, pe fiica Ileana, măritată Păunel, Catrina, măritată Frunză, Axeniea, măritată Buţura, Aniţa măritată Ianoş, pe fiul Toader Tomoriug şi pe fiica Mariea, măritată Vlad. / Pe mai sus numita fiică a mea, Ilinca Păunel, am înzestrat-o cu o parte din Babin sau Ştefanivca, care am avut-o cumpărătură, iară pe cei alţi şase copii, adică pe Dumitraş, Catrina, Axeniea, Aniţa, Toader şi Mariuca, cu primirea însuşi a lor cu a mea

---

[684] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 146

parte de moşie ce o am **baştină la satul Vasileu**, după împărţeală din 27 Iulie 1820, frăţeşte am împărţit, şi la stăpănărie (!) fieştecărui am dat, fiului Toader am dat două părţi, una ce i se cuvine parte frăţească, iară alta, parte a surori sale, Axenie Buţura, la care parte de moşie alţi copiii a mei n-au nimica a se interesui, fiindcă el şi-a cumpărat, cu 500 de lei. Şi pentru chiverniseala şi hrana mea, mi-am lăsat, până la moarte, a mea o parte de moşie 44,5 zic patru zeci şi patru şi jumătate de stănjini, care mi-am cumpărat de la răzeşi, după cum arată zapisele de la vânzători, aşijdere şi o bucată de pomănt, adică un clin de vreo câteva fălci din a mea baştinitoare parte de moşie de aici, cum şi moara de cheatră mi-am poprit mie, iarăşi până la mortea mea, după cum este arătat la împărţeală şi hotărâre a boierilor de compromis, din 27 Iulie 1820, în urmarea poruncii înalt cinstitului k. k. forum a nobililor din Bucovma din 31 Octombrie 1815, Nro 5782. / Acum, văzăndu-mă eu la adânca stare a bătrâneţilor şi la mare slăbăciune, dară tot cu întreagă minte şi simţire, de nimeni silit, nici asuprit, ci din a mea bună şi slobodă voie, dau şi dăruesc, din aceşti pentru mine lăsaţi mai sus pomeniţi 44,5 stânjeni, fiului meu, Toader Tomoriug, 40 de stânjeni, iară 4,5 stânjeni, fiicei mele, Axeniea Buţura, cu acea legătură ca să nu fie slobodă fiica mea Axeniea acestor de mine ei dăruiţi 4,5 stânjeni de moşie a-i vinde altuia de istov, ci numai fiului meu Toader Tomoriug. Aşijdere şi bucata aceea de pomăt, adică clin de vreo câteva fălci, care mi-am lăsat-o pentru chiverniseală şi hrană până la moarte mea, încă o dau şi dăruiesc fiului meu Toader Tomoriug, iarăş de veci, cum şi două părţi din moră, fiindcă eu, jos iscălitul, am învoit pe fiica mea, Axeniea Buţura, şi pe Aniţa Ianoşoae, pentru venit ce li s-

a venit parte frăţească din aceea moră, iarăşi o dau şi dăruiesc fiului meu Toader, de veci. / Şi aşa are să tragă venit din acea moară fiul meu Toader trei părţi, adică o parte frăţească, ce i se cade, şi două părţi ce i le-am dăruit; iară fiul meu Dumitraş Tomoriug sau succesorii Dumisale, a patra parte; şi la reparaţia morii aceştia au clinoromii (?) răposatului fiului meu Dumitraş numai a patra parte să dea, fără de nu, apoi le stă lor slobod să-şi pună în moara aceea deosebit o piatră şi să macine pe dânsa, a patra săptămână; iară fiul meu Toader să macine pe piatra sa trei părţi, şi Dumitraş numai a patra parte. / La velniţa şi cărşma, pe care le-a făcut fiul meu Toader Tomoriug, pe a sa parte de moşie, cu însuşi cheltuiala sa, n-au voie a se amesteca şi a se atinge la venitul acestora; ci, dacă voiesc ei să aibă venit, să-şi facă şi ei acareturi de acest fel pe ale lor părţi de moşie. / Şi, mai pe urmă, copiii mei mai sus pomeniţi să-şi tragă folosul din părţile lor de moşie, după cum s-au arătat la împărţeală şi hotărârea compromisalnică mai sus arătata; iară de or avea de vândut de istov, să nu fie slobod a vinde altuia, străin, ci numai fiului meu Toader Tomoriug, ca să nu se înstrăineze partea aceasta de moşie, ci să rămmână la un trup, nedezlegat. / Pentru acest dat dar de la mine, este îndatorit fiul meu Toader Tomoriug a mă ţine şi a mă griji până la moartea mea, cu cheltuiala sa, a nu pretinde de la alţi copii ai mei nimica, şi, după ce oi schimba viaţa cea vremelnică cu vecinică, să-mi facă prohodul cu cuviinţa după starea întru care mă aflu eu, şi să nu dea uitării, ci să facă pomenirile căzute, şi să dea milostenie la săraci, de-a pururi, pentru sufletul meu. / Aceasta voinţa mea este cea de pe urmă, pe care eu, în faţă cinstiţilor martori, iscălesc, a întabului pozvolesc./ Datu-s-au în Vasileu, la 8/20

Noemvrie 1828. / Nicolai Tomoriug / l-am iscălit eu, fiind că au pozvolit şi mi-au dat condei, înaintea martorilor, să-l iscălesc. / Theodor von Arsinowsky; Toader Tomorug, primesc cu mulţămire; Costachi Tomurug, martor; W. Zottewski. / Întâmplându-ne a fi de faţă, ne-am iscălit ca martori: Mihail Vorojnievici, Andrei Dracinschi, Ienăcachi (?) Buţura, împreună cu soţia sa, Axeniea, cu mulţămire primim. / Acest testament l-am scris eu, pe pofta Dumisale Nicolai Tomoriug, şi sunt martor Theodor Arsinowsky”[685].

1835; Biserica Naşterii Sfintei Maria din Vasileu a fost ctitorită, în 1835, de Ienachi de TABORA. În 1843, biserica avea 1.007 enoriaşi, patron bisericesc fiind ctitorul, Ienachi de TABORA, iar paroh, Mihail VOROBCHIEVICI. În 1876, când biserica avea 1.353 enoriaşi, patron bisericesc era Severin von WARTARASIEWICZ, paroh fiind Nicolai TOMIUC. În 1907, patroni bisericeşti erau Julian şi Eugen de BALASINOWICZ, Severin WARTARASIEWICZ şi Leon BRATKOWSKI, paroh fiind cel din Cincău, preotul Dimitrie PERCEC, iar cantor, din 1903, Petru BACINSCHI, născut în 1841.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea raionului Coţman – **Zastavna** (judecătorie de district), Babin cu Ştefanovca, Boianciuc, Borăuţi, Brodok, Czarnypotok, Cincău, Doroşăuţi, Horoşăuţi, Iurcăuţi, Cadobeşti, Kiseleu, Krisciatek, Cuciur-mic, Culeuţi, Mitcău, Mosoriuca, Ocna, Onut, Pohorlăuţi, Prilipce cu Luca, Repujineţ, Samuşin, Teutri,

[685] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni,* Nr. 13, Anul I, 8 iunie 1911, pp. 134-136

Vasileu, Verbăuţi, Verenceanca, Zwiniec cu Koetriszöwka”[686].

1886: Din 1886, avea să fie deschisă la Vasileu o şcoală cu 3 clase[687].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Vasileu** (**Wassileu**), comună rurală, districtul Coţman, aşezată pe malul drept al Nistrului, între comunele conriverane Culăuţi şi Doroşăuţi. Suprafaţa: 7,99 kmp; populaţia: 1.545 locuitori ruteni gr. or. Prin drumuri de ţară, comunică cu localităţile dimprejur, precum şi cu drumul principal Cernăuţi-Zaleszczyki (Galiţia) şi cel districtual Doroşăuţi-Zastavna. Are o şcoală populară, cu 2 clase, şi o biserică parohială, cu hramul „Naşterea Maicii Domnului”. Această comună este menţionată, pentru prima oară, în secolul al XII-ea. La 1739, a trecut, prin acest loc, armata rusească, sub comanda lui Münich. La 1776, era în posesia marelui paharnic Matei Hurmuzachi, a mazilului Ioan Vlad şi a schitului Sadova. Aci se găsesc 3 fabrici de spirt şi mai multe cariere de piatră, dintre care unele furnizează pietre de construcţie, iar una un fel de gresie tare şi foarte frumoasă, care se exportă în Galiţia. Populaţia se ocupă, pe lângă lucrul din cariere, şi cu agricultura. Comuna posedă 1.083 hectare pământ arabil, 3 hectare fânaţuri, 8 hectare grădini, 121 hectare imaşuri, 40 hectare păduri. Se găsesc 120 cai, 105 vite cornute, 368 oi, 150 porci, 25 stupi. **Vasileu, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Coţman. Suprafaţa: 5,63

---

[686] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[687] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 30, 1876 p. 90, 1907 p. 159, 91

kmp; populaţia: 163 locuitori izraeliţi, ruteni gr. or. şi poloni”[688].

VASILEUŢI

(lângă Cubani, raionul Făleşti –
Glodeni în *Indice*, Moldova).

1473, septembrie 13: Întărit de Ştefan voievod ceaşnicului Hanco şi fratelui său Gavril Ivanco, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă şi proprie, satele anume: Vascăuţi, la obârşia Viliei, deasupra Nistrului, şi alt sat, anume Vasileuţi pe Prut”[689]. Hotarele, din veac.

1581, mai 11: Întărit de Iancul (Sasul) voievod surorilor Mărica şi Elisafta, fetele Solomiei, şi rudelor lor, fraţii Veisa biv (fost) pitar, Ionaşco şi Agafia, copiii Marincă, fraţilor Ana şi Irimia Brabovschi, copiii Sofroniei, toţi nepoţi ai lui Ion Vorontar şi ai Soficăi, strănepoţi lui Şerbica şi Olena, care „au împărţit între dânşii satul **Vasilăuţi**, din uric ce a avut buna lor Sofica de la părintele domniei mele Petru voievod, satul **Prisacanii**, cu locul de moară în Miletin, jumătate de sat din **Cobalţii**, din jos de Piciorogani, cu loc de moară tot în Miletin, şi **Prăjăni** cu moară, din uric ce a avut strămoaşa lor Olena de la bătrânul Bogdan voievod, satul **Cudrenţii**, care acum se numeşte **Şerbiceni**, în vârful pârâ-

---

688 Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 235

689 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 191, pp. 285, 286

ului Drabiştei, din uric ce au avut de pe strămoşul lor Şerbica de la Ştefan voievod, satul **Vorintireşti**, pe Siret, în ţinutul Romanului, din uric ce a avut strămoşul lor Ion Vorontar de la Ştefan voievod cel tânăr, a şasea parte din satul **Boureni**, din uricul moşului (bunicului) lor Ion Vorontar de la părintele domniei mele Petru voievod"[690].

1656, aprilie 4: Întărit de Gheorghe Ştefan voievod fostului mare vornic Ghica, care primeşte ispisoace pentru moşiile sale, „din a treia parte din satul **Vasileuţi**, două părţi ce-s pe Prut, în ţinutul Iaşilor, cumpărate de la Necula, fiul Drăgălinei, nepot lui Ion, şi de la Vasile, fiul Măricăi, nepot Nastasiei, strănepoţi Dobranei, pentru 120 lei bătuţi… a treia parte din acelaşi sat, partea din mijloc, cu heleşteu la Camănca, cumpărată de la Ionaşco Comişescul, pentru 150 taleri de argint, iar lui i-a fost cumpărătură de la Micuţa şi Mierla, fetele lui Simeon Beşină, de la Vasile, fiul Măricăi, de la Dochiţa, fata Chelsiei, nepoţi Cansachiei, de la Ionaşco şi Istina, fiii lui Pătraşco Beşină şi de la alţi fraţi ai lor. Şi iarăşi a cumpărat, tot de la Ionaşco Comişăscul, din a treia parte din acelaşi sat, jumătate din partea de sus, pentru 40 de ughi (ducaţi ungureşti), iar lui i-a fost dreaptă cumpărătură de la Mierla, fata Nastasiei, de la Necula, Nastasia şi Alba, fiii Drăgalinei, şi de la Gafta, fata lui Vasile Gorcescul; / şi iarăşi i-am întărit o selişte, anume **Zorilova**, ce-i pe Prut, cumpărată de la Gorie, Necula şi Toader, fiii Pahulcei din **Tomeşti**, nepoţi lui Avram, şi de la Miron, fiul lui Toader, nepot Anghelinei, pentru 220 lei bătuţi… şi, cu heleşteu în Camănca şi cu jumătate din Colacul Bălţei, ce se numeşte Zorilova, unde a fost seliştea bătrână; / şi a patra parte din tot satul **Vlăşineştii**,

---

[690] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XIV, Iassi 1889, pp. 148-150

partea din mijloc, şi iarăşi, din acelaşi sat, partea lui Răschip jumătate, cumpărată de la Ion, fiul lui Chirilă Bacalăş, nepot Magdei, de la Ionaşco, fiul lui Vasile Bacalăş şi de la Sofronia, nepoată Chirilei… şi o parte, ce se va alege partea lui Ion Bacaluş, ce-i pe Jijia, în ţinutul Dorohoiului, cumpărat cu 15 lei bătuţi; / şi am întărit trei părţi din tot satul **Cuciarov**, ce se numeşte acum **Vertiporoh**, şi din acea a patra parte a treia parte, ce-i pe Ciuhur, în ţinutul Hotinului, cu loc de heleşteu în Ciuhur, cumărată de la Gavril Brăescul, fiul lui Ştefan Brăescul; şi din zapis de pâră, ce-a avut el la Vasile voievod, ce s-a pârât atunci cu Pârciul şi Poroh, şi i-a rămas pe dânşii"[691].

VASILEUŢI

(comuna Vasileuţi, raionul Râşcani, Moldova).

1635, septembrie 14: „Mărturisit-au Gheorghe Corobca din **Căpoteni** (azi Kalininsk, raionul Edineţ, Moldova) de o vizunie ce a săpat într-o movilă, în hotarul **Cupciciului** (Cupcina, azi Kalininsk, raionul Edineţ, Moldova); și a săpat cu Ștefan, ginerele lui Braţcic din **Parcova** (comuna Parcova, raionul Edineţ, Moldova), și cu Golăe de acolo. Și a mărturisit Gheorghe Corobca c-au găsit o piatră mică într-acea vizunie și o au scos el singur dintr-acea vizunie și au găsit numai acea piatră, iar mai multe pietre n-au fost la cea vizunie. Și a mers Gheorghe

---

691 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 146-149

Corobca la cea movilă, unde a săpat acea vizunie, să vadă acea piatră ce a găsit, când a săpat vizunie. Și a găsit piatra și s-au aflat și o piatră mare și douăzeci și șase mai mici, care pietre n-au fost când a săpat Gheorghe Corobca acea vizunie. Și din cele pietre mai mici nu s-au aflat, mai mult de cea piatră ce au scos singur din vizunie. / Iar de niște cuvinte ce au grăit Vasilic din Parcova și Erema de acolo, că au fost și ei când a săpat Gheorghe Corobca acea vizunie, ei n-au fost la cea săpătură. Și Vasile au zis și Erema că au săpat vizunie cu un negeag, iar Gheorghe a zis că a săpat vizunie cu un hârleț. Și a mas Gheorghe Corobca la vizunie, până au venit Ștefan, ginerele lui Bratcic, și Golăi din Parcova, și au săpat ei vizunie, toți trei, iar Vasile și Erema n-au fost la cea săpătură. / Și la ceastă mărturie, când a mărturisit Gheorghe Corobca, cum a fost numai o piatră, când au săpat acea vizunie, au fost Gheorghe Corosteanul, Gligorie Tăban, și Condrea hotnogul de călărași de **Vertep** (comuna Vertep, raionul Edineţ, Moldova), Eremiia chihae, Haraga, Ursul Pae, Vasile Pilipovschii, Gligorie Muha din **Bârova** (comuna Bârnova, raionul Ocniţa, Moldova),Toader vătăman ot tam, și Vasco ureadnic ot **Vasileuți** (comuna Vasileuţi, raionul Râşcani, Moldova), și Pătrașco ureadnic ot **Vozdouți** (azi Gvizdivşi, raionul Secureni, Ucraina), și Tabără ureadnic ot **Clocucina** (azi Clocuşna, comuna Clocuşna, raionul Ocniţa, Moldova), Ostahie din **Vertep**, și Bazga den **Căpotini**, și Căzacul Comișescul din **Zubriceni** (azi Zăbriceni, comuna Zăbriceni, raionul Edineţ, Moldova) și alți mulți oameni buni”[692].

[692] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 233, pp. 276, 277

VASLUI

(capitala judeţul Vaslui).

1448, septembrie 15: Întărit de Petru voievod lui Marco, care primeşte uric pentru „un sat anume Panceşti la obârşia Bârladului, şi o prisacă la gura Racovei, anume **prisaca lui Ferţea, în hotarul târgului Vaslui, şi un loc de moară pe Racova, unde-i va plăcea, în hotarul târgului**”[693]. Hotarele, din veac.

1449, iunie 5: Întărit de Alexandru vodă pârcălabului Coste, care, după o pâră cu heregariu Gherghe, primeşte uric pentru „un sat, sub Vaslui şi cu moară în Bârlad”[694].

1491, octombrie 15: **DANIA LUI ŞTEFAN CEL MARE**. Au fost întărite de Ştefan voievod, care cumpără şi dăruieşte „târgului nostru al Vasluiului”, odată cu hotarnica, multe sate, dintre care trei sate, cumpărate, cu 200 de zloţi, de la mănăstirea Bistriţa, „anume Crăstoae pe Racova, unde a fost Pătru, feciorul Crăstei, alt sat anume Bălcarii tij pe Racova, unde a fost Oană, fratele lui Pătru, şi al treilea sat, anume Curteştii tij pe Racova, unde a fost feciorul lui Naneş”; de la Drăgălina şi Maruşca, fetele Cozmei Streaşină şi nepoţii lor Ion şi Maria, copiii Mihului, toţi nepoţi ai lui Feir, Ştefan cel Mare a cumpărat, cu 100 zloţi, „acest sat pe Rahova, anume Feereştii,

[693] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 285, pp. 407-409

[694] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 4, pp. 4-6

unde au fost casele moşilor lor, a lui Feir şi a lui Pătru şi a Cozmei Streaşină”; de la popa Băilă din Vaslui şi Neacşa, fiii lui Băilă celui bătrân, a cumpărat, cu 50 zloţi, „un sat pe Rahova, anume Păuceştii, unde a fost Păucă cel bătrân”; de la Groza Rohat, feciorul lui Oanăş Ungureanul, un sat pe Rahova, anume Rohaţii, unde a fost casa tătâne-său”, cu 50 zloţi; de la Toader Hasnăş, Ştefan cel Mare a cumpărat, cu 240 zloţi tătăreşti, „două sate pe Bârlad, din sus de târgul nostru, de Vaslui, anume Băltenii, în gura Stebnicului, şi, de iastă parte de Bârlad, Delenii şi o selişte, anume Micleştii”; de la Nastea şi Sohiica, fetele lui Steţco Dămăcuşescul, nepoatele lui Dămăcuş stolnicul, cu 70 zloţi, „un sat pe Bârlad, din sus de Vaslui, anume Măreşenii, unde a fost Mareş judele”; de la Costul Părăş şi Drăghita, fiii Armancăi şi seminţia lor, Toader, Sasca, Parasca şi Docica, fiii Anuşcăi, toţi nepoţi ai lui Ştefan Mesehnea, cu 50 zloţi, „un sat în sus de Vaslui, în Dumbravă, unde a fost casa moşului lor, a lui Ştefan Mesehnea; de la Anna, Maruşca şi Armanca, fetele Dobrei, nepoatele lui Brudur, cu 100 zloţi, „două sate pe Vaslui, din sus de târgul Vasluiului, anume Brudureştii, unde a fost satul lui Drăgoi şi a Tomei”; de la Ionaşco, feciorul Jorăi, nepot Giurgii Răspop, cu 70 zloţi, „un sat anume Mărăţăi pe Vaslui, iar numele celui sat din vechi a fost Părtănoşi”; de la Nastea, fata Anuşcăi, nepoata lui Ioan Curui, cu 60 zloţi, „două sate între Crasna şi între Bârlad, anume Filipeştii şi, mai jos de acest sat, într-acelaşi hotar, Săcuienii, unde a fost Stanciul Săcuiul”; de la Şteful şi Mărina, fiii Maruşcăi, şi seminţia lor… Bila şi Oance, feciorii Marinei, nepoţi ai lui Giurge Jumătate, şi Marina, fata Mândrei şi nepotul ei de frate Silea, şi sori-sa Donea. Fiii Fedorei, nepoţi ai lui Oană

Jumătate, cu 500 zloţi, „un sat pe Bârlad, în jos de târgul Vasluiului, tot cu toate cuturile, unde au fost Balosinăuţii"… Apoi iarăşi domnia mea am socotit şi am miluit pe şoltuzii şi pârgarii şi pe toţi oamenii cei săraci din târgul Vasluiului şi le-am întărit obiceiul cel vechi, precum că nici un om dintr-înşii, dintru care au lăcuinţă a lor acolo, în Vaslui, nici cât de puţină vamă să nu aibă a plăti acolo în târgul Vasluiului, nici la un fel de alişveriş, fără numai să plătească aceia care vor aduce peşte în târg, adică de la o maje, un peşte, şi de la o căruţă, iarăşi un peşte, iară mai mult nimic"[695].

1491, octombrie 15: **HOTARNICA LUI ŞTEFAN CEL MARE**. „Iar, apoi, hotarul târgului nostru, al Vasluiului şi celorlalte tuturor satelor şi seliştilor, se începe din malul Racovei, de la o movilă săpată, ce este în gura Fântânei, din josul Târcovei, apoi peste câmp la deal, la capul rădiului Păuceştilor, la un stejar însemnat şi o movilă lângă acest stejar, şi apoi rădiul în sus, pe deasupra dealului şi peste drum, la un stejar mare ce este buor într-însul; de acolo, pe marginea rădiului, pe deasupra luncii, la un stejar teşit şi iarăşi buor pe dânsul şi movilă săpată lângă dânsul, de acolo şi la mijlocul rădiului până la drumul Petreştilor, la un frasin, ce este iarăşi într-însul buor şi movilă săpată lângă dânsul; de acolo iarăşi prin mijlocul rădiului, pe drumul Coşeştilor, şi apoi drumul în margine rădiului la doi stejari cu buori şi movile săpate în vârful dealului de către Stebnic, lângă Coşeşti, de acolo drept printre stejarii şi peste heleşteul Stebnicului, în marginea iazului aceluia la movila săpată, în gura zăpodiei, apoi zăpodia la deal, la movila săpată,

[695] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 96, pp. 188-190

de acolo peste rădiu la costişe, la stejar însemnat şi apoi la marginea luncii, la un ulm mic, apoi peste luncă la un stejar însemnat ce este în malul Bârladului, apoi la Bârlad în dreptul Fântânei Standului, şi apoi Bârladul în jos până în dreptul gurii pârâului Telejnii, şi apoi peste Bârlad în malul Bârladului, la movila săpată; de acolo peste drumul cel mare la dial, la movila săpată ce este în jos de Hotceşti; de acolo la deal, unde au fost via cea veche, la movila cea săpată, de acolo prin dumbravă până în capătul rădiului celui lung până într-un stejar însemnat, apoi, prin rădiu şi în marginea rădiului dinspre Portari, până la un frasin însemnat; de la frasinul acesta la movila săpată, de acolo dealul în jos la movila săpată, apoi prin rădiu şi prin zăpodie, la deal, la movila săpată; de acolo peste câmp şi peste pârăul Săraţii la deal, la ruptură şi la movila săpată lângă drum, şi apoi apucă drumul la movila săpată ce-i în malul Vasluiului, şi apoi apucă Vasluiul în jos până în jos de un păr, apoi trece Vasluiul la movila săpată în malul Vasluiului, apoi drept la Dealul cel Mare, la movila săpată ce-i din jos de Grumăzeşti, şi apoi, peste zăpodie, la deal, la movila săpată lângă drum, şi apoi apucă drumul la pădure, şi apoi pădurea în jos, şi din jos de pădure în capul dumbrăvii, în dreptul pădurii, la movila săpată, şi apoi în jos peste zăpodie şi peste drumul ce merge, de la Vaslui, la Huşi, şi peste câmp la deal, la movila săpată, ce se numeşte Movila lui Băloş Ciuteş; de acolo, peste câmp şi peste trei zăpodii, la deal, la movila săpată ce este în dreptul Filipeştilor; şi apoi dealul în jos la movila săpată, de acolo peste zăpodie la deal, la un stejar însemnat, de la stejarul acesta la vârful dealului, la movila cea mare, ce este săpată în vârful ei; de acolo, întorcându-se spre Bârlad şi peste pârăul ce se numeşte al

Săcuilor, la movila săpată din jos de săliştea Săcuilor; de acolo, peste câmp, la movila săpată, şi de acolo tot peste câmp la movila săpată, şi de acolo peste câmp şi peste drumul cel mare în malul Bârladului, la movila săpată, apoi Bârladul în jos până în jos de gura părăului ce se numeşte al Săcuilor, şi apoi peste Bârlad, în malul Bârladului, la movila săpată, de acolo drept peste luncă şi peste drum, puţin mai din jos de stâlpul Oprii, şi apoi la vârful dealului ce se numeşte Osoiu, la un stejar însemnat şi movila săpată, apoi intră în pădure şi apoi dealul prin pădure şi peste drumul ce vine, de la Deleni, la Lipovăţ, până la un stejar cu buor şi apoi iarăşi apucă dealul prin pădure, pe deasupra Bilavăi, tocmai la vârful dealului Orgoeştilor, şi apucă iarăşi dealul în pădure la Runcu, şi apoi peste dealul Horlăleşti, la Stebnic... şi tot pe deasupra dealului, pe din sus de Fântâna Blidarilor, la capul cel din sus a Runcului în vârful dealului, şi apoi în marginea pădurii, în jos de fântâna unde este o salce... peste Racova, la gura Fântânei... la movila săpată din jos de Tarcova, de unde am început. Atât este tot hotarul a târgului nostru a Vasluiului şi tuturor acestor de mai sus sate”[696].

1611, mai 22: Zapisul şoltuzului Necoară, al celor 12 pârgari, al oamenilor buni Cioban, Onilă, Constandin şi Andronic din **târgul Vaslui**, în care mărturisesc cum a venit Alexa Măniiacul şi „a vândut o parte de ocină din satul **Prigorciani**, cumpărătură de la Costanda din **Buhăeşti**, jupânului Ionaşco Bolea, drept 30 taleri, şi aşijderi a venit Alexa, feciorul Giurgioae din Buhăeşti şi a vândut

[696] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 96, pp. 190, 191

partea sa din satul Prigorciane jupânului Ionaşco Bolea, drept 25 taleri"[697].

1613, martie 4: Zapis de mărturie de la Andrieş şoltuzul şi 12 pârgari din **târgul Vasluiului**, Ionaşco Peaicul, Dumitru uricar, Ionaşco vatav de hânsari, Petre Goagă din **Părtanoşi**, Petriman visternicel de acolo, Epatie ot **Mărăşei**, popa Gligore din **Popşori**, Pătraşco Măreiai, Ionaşco, Stoica Muntean şi Anton din **târgul Vasluiului**, în care mărturisesc cum au venit Simion Crasnăş, fiul Măricăi, nepot Giurgei Crasnăş, şi a vândut din jumătate de sat **Grumăzeşti**, jumătate, şi din jumătate de sat **Fauri**, iarăşi jumătate, cu loc de moară în apa Vasluiului, dumisale lui Voico marele logofăt, pentru 150 taleri de argint"[698].

1623, februarie 6: Mărturia fraţilor Gavril sin Ştefan ot Criceşti (comuna Micleşti, Vaslui) şi Gheorghe şi a Bălaiei, fata popii lui Suholeţi ot Burdoani (Burdogani, lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), prin care confirmă că au vândut lui Petru Cehan „a noastră ocină şi moşie din sat de **Prigorceni** (lângă Sărata, Vaslui)… Această tocmeală s-a făcut dinaintea lui Dumitraşco Suru ot Micleşte (comuna Micleşti, Vaslui) şi popii lui Vasilie ot Fereşte (comuna Laza, Vaslui), Berbece ot tam şi Petrea hânsar ot tam"[699].

1624, august 11: Şoltuzul de Vaslui, martor la tranzacţia dintre „slujitorului domnesc Vasilie, şi femeii

---

[697] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 14, 15

[698] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 205-207

[699] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 15, p. 15

lui Anuşca, din Florinteşti, care cumpără, cu 12 taleri, de la Măriica, fata Florii din Florinteşti, în faţa martorilor Andriaş, şoltuzul din târgul Vasluiului, Andreica, Dănăilă, Nicoară, Tulea şi Andrei din Florinteşti, „partea ei de sat Florinteşti”[700].

1626, octombrie 14: Zapisul lui Ionaşcu şoltuzul şi a celor 12 pârgari din Vaslui, precum că „Ifrim de sat Ivăneştii a vândut jumătate de pateu, din partea de sus din satul Ivăneşti lui Ionaşco Coşăscu, ce a fost pârcălab, drept 14 galbeni, ce i-au fost şi lui de la Nichiul”[701].

1627, septembrie 1: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Ionaşco Coşăscu, care primeşte uric pentru „jumătate de sat **Ivăneşti**, partea de sus, că a cumpărat-o de la Ifrim de Ivăneşti, după mărturia ce au arătat domniei sale, Ionaşcu, şoltuzul din Vaslui, cu cei 12 pârgari, pe care a cumpărat-o drept 14 galbeni”[702].

1632, septembrie 22: Zapisul lui Vasile, feciorul lui Ignat şi al Agahiei, fetei lui Toader de **Băliţiştie** (Băliţeşti, în Hălăreşti, comuna Iana, Vaslui), prin care mărturiseşte că a dat partea lui „de sat din Boliţişti, pe Stodeneţ, şi de în sat, de intri pe Bogdana, ce este partea noastră… lui Mereuţă pârcălabul. De mi-am plătit capul de la curmei, pentru un cal ce l-am furat, al lui Crăciun de **Bicani** (azi Ghicani, comuna Alexandru Vlahuţă, Vaslui), dinaintea lui Erimie căpitan, Eiachim, Stârcol şi Ştefan de **Coşeşti** (comuna Ivăneşti, Vaslui), Vasile Coşescul şi

[700] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 224, p. 295
[701] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 133, p. 163
[702] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 233, p. 319

Cozma croitor de **Ias**, Macarie cojocar ot **Vaslui**, Nestor Dănos ot **Ivăneşti** (comuna Ivăneşti, Vaslui), Danail călugărul şi mulţi oameni buni şi bătrâni”[703].

1634, iulie 21: Întărit de Vasile Lupu voievod pârcălabului Mirăuţă Coşescul, în baza zapisului de mărturie de la şoltuzul Pătraşco şi pârgarii târgului **Huşi**, „scriind că a venit înaintea lor Ştefan Munteanul… şi a vândut o vie de o falce, ce este la Dric, lângă târgul Huşului… lui Mirăuţă pârcălab, cu 60 taler bătuţi… / „alt zapis, tot de la acel şoltuz Pătraşco şi pârgarii de la Huşi, şi înaintea popii lui Mihail, Stanciul şi Iliaş din **târgul Vasluiului**, scriind că au venit Martin şi cu femeia lui Ursa şi au vândut o falce şi jumătate de vie la Dric, cu 90 taleri bătuţi, lui Mirăuţă Coşescul pârcălab. / Şi iar ne-a mai arătat şi alt zapis de cumpărătură din **Costeşti**, pe Ghilahoi, iscălit de oameni buni şi credincioşi, slugi domneşti ot Costeşti: Gherghii Părciu, Strahiila, Dumitraşco Codulea, Constantin, Favril, Pătraşco ot Vaslui şi Dumitraşco Cămârzan scriind că a venit înaintea lor Cârste, feciorul lui Toader, şi a vândut o vie ce este în satul Costeşti, din capul gardului viei lui Gherdan şi din sus din fundul văii, până la gardul cu livadă… lui Mirăuţă pârcălab, în 30 de zloţi bătuţi. / Şi iarăşi a cumpărat, tot întru acel zapis, de la Voica, fata Androe, din a patra parte de sus, a patra parte din satul **Ivăneştii** pe Racova… cu 4 galbeni ungureşti… / şi alt zapis, care scrie că înaintea oamenilor buni erau popa Platon, Gheorghe Oana, Nistor, Ion Dumitru ot **Stângaci**, Constantin ot **Coşeşti**, cum au venit în faţa lor Zlata, fata Florii, nepoata Tudorii, sora lui Drăgăilă, de bunăvoia ei a dat şi a dăruit

---

[703] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 221, pp. 279, 280

dreapta ocină, partea cea de sus, din a patra parte jumătate… lui Mirăuţă pârcălab, cu livadă şi cu loc de prisacă, şi cu copaci şi cu poiană, şi din vatra satului Ivăneşti, şi tot venitul”[704].

1635, iunie 29: Zapisul Armancăi, fata Vasilcăi, nepoata lui Sion, în care mărturiseşte că a „vândut partea de ocină şi moşie ce am avut, şi cumpărături ce am avut, cu loc de prisacă şi cu poieni, şi cu fânaţ, şi cu săpături, şi cu loc de iaz, şi cu vatră de sat, şi cu pomet din satul **Coşăşti** (Coşeşti, comuna Ivăneşti, Vaslui), din tot satul a şasea parte, unchiu-meu Ionaşco Coşăscului, dinaintea lui Tănasie de **Oncea** (Oancea, comuna Ivăneşti, Vaslui), şi Ionaşco Ona, Barabas armanul, Macarie cojocarul, popa Chiriţă, Gligorie Stârcul, Iachim Bârnaga şi Îndreiu Turcul de **Vaslui**, drept 50 zloţi bătuţi”[705].

1635, septembrie 1: Ispisoc de întărire, dat de Vasile Lupu voievod lui Vasilie și fraților lui, fiii lui Nechita, nepoții lui Toader, și verilor lor Petriceaico mare armaș, și Avram fost vornic și Cozma, și verilor lor, fiii lui Isac, nepoții lui Ion vistiernic, și verilor lor Petre Hadâmbul și fiilor Goioaei, nepoții Solomiei, și de asemenea lui Toader Moțoc şi fraților lui, fiii Todosiiei, nepoții Irimiei Pițigae, toți nepoții și strănepoții Petricăi hatman… și au împărțit între ei dreptele lor ocini și dedini, din dreptele și propriile lor drese și uric de împărțeală pe care îl au ei de la Alexandru voievod, satul **Cărbunești** (lângă Goşmani, comuna Români, Neamţ), care este în ținutul Neamț, și **Blăgeşti** (comuna Blăgeşti,

---

[704] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 200, pp. 228, 229

[705] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 145, p. 183

Bacău) și **Fărăoani** (comuna Faraoani, Bacău) și **Movileni** (lângă Hertioana-Răzeşi, comuna Traian, Bacău), care sunt în ținutul Bacău, și **Mesăhănești** (Misihăneşti, comuna Roşiori, Bacău) și satul **Ruși** (înglobat în Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), în ținutul Roman, și **Nănești** (comuna Tănăsoaia, Vrancea), de la Tecuci, și **Vlădești** (înglobat în oraşul Vaslui), pe Tutova, și **Sângerei** (comuna Sângerei, raionul Sângerei, Moldova), din ținutul Iași, și **Pleșești** (azi Zmeu, comuna Lungani, Iaşi), de la Cârligătură, și șase fălci de vie, care sunt la **Cotnari**. / Astfel, a căzut în partea lui Petriciaico şi a verilor lui, Ionașco Avram fost vornic și Cozmei, și altor veri ai lor, a patra parte din satul Cărbunești, și a patra parte din satul Blăgești, și a patra parte din jumătatea de sat Farăoani și Mesăhănești, și a patra parte din satul Nănești și două fălci de vie, care sunt la Cotnari. / Și în partea lui Toader Moțoc, cu alți frați ai lui, s-a cuvenit a patra parte din satul Cărbunești, și a patra parte din Blăgești, și a patra parte din jumătate de sat Fărăoani, și satul Movileni, și jumătate de sat din Pleșăști, și cu două fălci de vie, tot de la Cotnari. / Iar în partea lui Petrea Hadâmbul şi a fiilor Goioaei, nepoții Solomiiei, s-au cuvenit a patra parte din satul Cărbunești, și a patra parte din satul Blăgeşti, și a patra parte din jumătate de sat Fărăoani, și jumătate din Ruși, și jumătate din Sângerei, și a patra parte din satul Vlădești, și o falce de vie, tot la Cotnari. / Și iarăși, în partea slugii noastre Vasilie, cu frații lui, fiii lui Nechita, nepoții lui Toader, s-au cuvenit a patra parte din satul Cărbunești, și a patra parte din Blăgești și a patra parte din jumătatea de sat Fărăoani, și jumătate de sat Ruși, și jumătate dc sat Sângerei, și a patra parte din satul Vlădești, și cu o falce dc vie, tot la

Cotnari”[706].

1636, mai 11: Zapisul Anesiei, fata lui Dumitru Pucel, nepoata lui Purcel postelnicul, prin care mărturiseşte cum a vândut moşia sa „din sat din **Părâşeni** (lângă Chiriceşti, comuna Micleşti, Vaslui) dumisale lui Ionaşco Cehan ce-a fost vornic mare, drept 10 lei bătuţi… Şi în tocmeala noastră au fost popa Mafteiu de la Episcopia de **Huşi,** popa Năstase de la **Movila Codorului** (Corod, lângă Matca, comuna Matca, Galaţi), Veniam călugărul de la mănăstirea de la târg din **Vaslui**, Iaţco croitorul, Vasile croitorul, alt Vasile Croitor, Ion Teslarul, Ionaşco teslar şi Precop teslar din **Iaşi**”[707].

1637, iulie 11: Întărit de Vasile Lupu voievod logofătului Racoviţă Cehan, care cumpără, cu 10 galbeni ungureşti, de la Tudora şi Căzaca, fiicele Dochiei, nepoatele lui Anton, strănepoatele lui Vreameş, „cât se va alege partea lor din **Fereşti**, ce este la ţinutul Vaslui”, iar de la Ştefan cizmar din **Vaslui**, fiul Antemiei, tot cu 10 ughi, partea lui de „moşie din satul **Fâstâci**, care este la ţinutul Vaslui, partea de jos din vatra satului şi din câmp”[708].

1639, martie 26: Protasia, fata Annei, nepoata Maricăi, strănepoata Gâtei, vinde fostului pârcălab Mirăuţă Coşescul, drept 14 galbeni, „din satul **Şeşcani** (Şişcani, comuna Hoceni, Vaslui), din a treia parte de sat, a patra parte, cu loc de prisacă şi cu vad de moară, cu loc de grădină şi cu fânaţ… dinaintea Onacăi şoltuzul, popa

---

[706] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 228, pp. 268, 269

[707] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 415, p. 476

[708] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 150, p. 141, 142

Istratie , Pătraşco diacon şi Necula sin (fiu) Enachi din târgul **Vaslui**, Dumitru, Simion şi Nistor Dăncu ot **Stângaci** (comuna Ivăneşti, Vaslui)"[709].

1690, iulie 20: Zapisul boierilor divaniţi, în care mărturisesc cum au venit „Panaite pârcălabul, nepotul său Mitre şi fratele său Ioniţă, feciorii lui Andrieş, cu neamurile lor Carp şi Gavril Potoroacă şi nepot lor Misăilă şi ne-au arătat o mărturie încredinţată de la Gligorie şoltuzul şi 12 pârgari din **târgul Vaslui**, de la Foca uricarul, Dumitraşco Zăpodie şi de la mulţi oameni… scriind cum au venit preotul Gheorghe ot **Portari**, ginerele Portărescului, Toader Portărescul şi Alexandra – sora lor şi le-au arătat zapise de mărturie şi de cumpărătură, cum a cumpărat tatăl lor Portărescul patru bătrâni din cinci bătrâni ce au fost în Portari, pe Iftodie sin Olariul, pe Solomia sin Olariul, pe Trohin sin Olariul şi pe Vasile Pasat, Dinul, Ştefan şi Tudor, nepoţi Olariului, şi s-au împărţit lor acele ocini, şi s-a venit la fiecare câte un bătrân întreg şi câte a treia parte pământ dintr-un bătrân, şi s-au dat, în partea de jos, preotului Gheorghe, în mijloc Alexandrei şi din sus, lui Toader Portarescul, lângă orda Olăreştilor, şi în selişte să şeadă toţi, până şi-or face dischişuri fiştecare, şi au arătat zapise"[710].

1693, iulie 7: Carte de împuternicire, dată de Constantin Cantemir voievod postelnicului Dumitraşco Racoviţă „ca, pe cine va trimite, să fie volnic a merge la

---

[709] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 71, p. 71

[710] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 106, 107

Vaslui şi să aibă a lua de-a zecea de pe o partea Dodului şi a lui Berbec, care îi este cumpărătură”[711].

1774, iulie 5: Satul **Moara Grecilor** (inclus în Vaslui), ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[712], avea următorii: **Birnicii:** Toader, morar / Grigori, dârvar / Toader, herghelegiu.

1774, iulie 5: Târgul **Vasluiului**, ocolul Stemnicului, după recensământul lui Rumeanţev[713], avea următorii: **Poștași:** Căsian Iftodi / Ioniță Purcălab / Vasile Cambur / Misail, chihae / Irimie Cambur / Toma Patrichi / Arhip Căldare / Andrei Filoti / Crâste Onică / Ștefan Merlan / Pascal Iftodi / Nistor cumnat lui Filoti / Manoli Roșca / Ion Iftodi / Ursul, chihae / Toma brat (frate) lui / Vasile Gârneț / Andrei Horța / Sava Horța / Mardarii Chiriac / Istrate Chiriac / Vasile Chiriac / Gheorghi Isac / Vasile Harpa / Ioniță Burduja / Ion Chelban / Ștefan Iacob / Simion, rusul / Ioniță fratele lui / Iftodi Nechifor / Solomon Gârneț / Agapii / Ioniță sin (fiul) lui Solomon / Costandin fiul lui Ioniță / Sava fiul lui / Condorachi Cucoș / Neculai Cucoș / Lefter Batâr / Chirilă Batâr / Grigoraș zet (ginere) lui / Vasile Pintelei / Mihalachi Barbălată / Simion Căldare / Iordachi Darii / Ștefan Brânză / Dumitru, bejenar / Ion Avram / Timofti fiul cârciumarului / Grigoraș Ștucă / Focșa / Leonti / Grigoraș Proaspăt / Andrei Crâstian / Lupul Crâstian / Radul, tăbăcar / Ioniță Moglan / Costandin Ghilas / Toader

---

711 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 109

712 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 228

713 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 229, 230

Ghilas / Neculai Menghiț / Ștefan Menghiț / Mihalachi Menghiț / Ioniță Lepădat / Chirilă Todirașcu / Gavril Motăș / Gavril Hăsan / Ion, cârciumar / Grigoraș Molan / Ion fiul lui Iftodi / Ioniță Horța / Gheorghi Proaspăt / Andrei Proaspăt / Ștefan al lui Solomon / Mihăilă Leontii / Gheorghi Toderașcu / Iordachi fiul lui Manoli / Pintelei Chiriac / Pintelei, tălmaci / Ioniță fiul lui Filoti / Ion fiul lui Cambur / Lupul Barbălată / Neculai fiul vătămanului / Maftei Leuștian / Ion Chiuchiul / Tudora Moglăiasă / Iftemi Merlan / Apostol Budul / Panaite Cambur / Grigori Robul / Ion Țurcanul / Toader Sulă / Grigoraș nepot lui Gavril / Ion al lui Grigoraș / Vasile Coman / Severin fiul lui Avram / Ion al lui Hohoiul / Ianachi Piroșcă / Mihalachi Ghilas / Ilii fiul Ianoaei / Vasile Noacă / Ioniță Gârneț / Antohi Merlan / Vasile Preda / Ion, vătăman / Dumitrașcu fiul lui Gavril. // **Slugi isprăvnicești:** Iordache Țurcan / Gheorghi cumnat lui / Vasile Pârcălab / Ioniță Nane, dârvar / Andrei Solomon. // **Greci ot tam:** Iani fiul lui Gheorghi / Gheorghi fiul lui Adam / Costandin fiul lui Adam / Costandin Arapolu / Iani Ţopa. // **Sârbii ot tam:** Iani, sârbul, arnăut / Ilii, sârbul / Gheorghi, arnăutul / Peni, sârbul. // **Mazili:** Neculai Gâlcă / Neculai Popa. // **Ruptași:** Vasile, blănar. // **Preoți:** Popa Vasile / Popa Ștefan. // **Diaconi:** Tănasă, diacon. // **Călărași:** Vasile al lui Gori / Ion Gori / Sandul Bozianul / Vasilache Prodan / Gavril Barbălată.

1877-1878, districtul **Vaslui**: Tabloul ostaşilor din al IV-lea Corp de Armată, Divizia a VII-a de Linie, căzuţi în Războiul de Independenţă: **Bostan Gheorghe**, soldat, din comuna **Şoroneşti**, plasa Mijloc, de 25 ani; / **Creţu Necolai**, soldat, din comuna **Şoroneşti**, plasa Mijloc, de 25 ani; **Nichifor Dimitrie**, soldat, din comuna **Paparni-**

ţa, plasa Funduri, de 25 ani; / **Condurache Necolai**, soldat, din comuna **Bradac**, plasa Stevnic, **districtul Vaslui**, de 24 ani; / **Stan Radu**, soldat, din comuna **Diteşti**, plasa Filipeşti, de 27 ani; / **Lungu Ioan**, soldat, din comuna **Bardeşti**, plasa Stevnic, de 26 ani; / **Miron Vasile**, soldat, din comuna **Dragoşeni**, plasa Funduri, de 25 ani; / **Grădinam** (Grădinar?) **Zavu**, soldat, din comuna **Poiana**, plasa Crasna, de 24 ani; / **Gosman Gheorghe**, soldat, din comuna **Poiana**, plasa Crasna, de 22 ani"[714].

1877-1878, districtul **Vaslui**: Tabloul ostaşilor din al VII-lea Corp de Armată, Divizia a VII-a, Regimentul XIII Dorobanţi, căzuţi în Războiul de Independenţă: **A Iuraşcu Neculai**, soldat, din comuna **Dragşani**, Vaslui; / **Atecle Dumitru**, soldat, din comuna **Coseşti**, Vaslui; / **Răşchitor Vasile**, soldat, din comuna **Doagele**, Vaslui; / **Faur Gheorghe**, soldat, din comuna **Bădeşti**, Vaslui; / **Calenciuc Vasile**, caporal, din comuna **Vaslui**, Vaslui; / **Piruş Apostol**, soldat, din comuna **Dragşani**, Vaslui; / **Rusu Ioan**, soldat, din comuna **Ipate**, Vaslui; / **Mează Noapte Costache**, soldat, din comuna **Parpaniţa**, Vaslui; / **Obreja Gheorghe**, soldat, din comuna **Parpaniţa**, Vaslui; / **Morariu Simion**, soldat, din comuna **Selepra**, Vaslui; / **Ilaşcu Neculai**, soldat, din comuna **Zapoveni**, Vaslui; / **Liţă Gheorghe**, soldat, din comuna **Codăeşti**, Vaslui; / **Hrişcu Ştefan**, soldat rănit, din comuna **Dobrovăţ**, Vaslui; / **Aprod Neculai**, soldat rănit, din comuna **Cosmeşti**, Vaslui; / **Simion Nastasă**, soldat rănit, din comuna **Coseşti**, Vaslui; / **Mitrar Gheorghe**, caporal, din comuna **Laza**, Vaslui; / **Stehacă Vasile**, soldat, din comuna **Pungeşti**, Vaslui; / **Spiridon Grigore**,

[714] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. IX, Iassi 1887, p. 246-253

soldat, din comuna **Lipova**, Vaslui; / **Anton Ioan**, caporal, din comuna **Dobrovăţ**, Vaslui; / **Ianegariu Neculai**, caporal, din comuna **Dobrovăţ**, Vaslui; / **Antohi Gheorghe**, soldat, din comuna **Ciorteşti**, Vaslui; / **Toma Năstasă**, soldat, din comuna **Dobrovăţ**, Vaslui; / **Hâncu Ioan**, soldat, din comuna **Lipovăţ**, Vaslui; / **Iordachi Ioan**, soldat rănit, din comuna **Dobrovăţ**, Vaslui; / **Luca Gheorghe**, soldat, din comuna **Dobrovăţ**, Vaslui; / **Pârău Ioan**, soldat, din comuna **Lipovăţ**, Vaslui; / **Mititelu Petru**, soldat, din comuna **Tacu**, Vaslui; / **Busdugan Teodor**, soldat, din comuna **Lipovăţ**, Vaslui; / **Braniştia Gheorghe**, soldat rănit, din comuna **Soleşti**, Vaslui; / **Damian Apostol**, soldat rănit, din comuna **Cotoeşti**, Vaslui; / **Mardari Constantin**, soldat, din comuna **Lipovăţ**, Vaslui; / **Gheţu Ioan**, soldat, din comuna **Lipova**, Vaslui; / **Manta Neculai**, soldat, din comuna **Lipova**, Vaslui; / **Gorgan Gheorghe**, soldat, din comuna **Găneşti**, Vaslui; / **Caliapa Gheorghe**, soldat rănit, din comuna **Sineşti**, Vaslui; / **Mihai Gheorghi**, caporal rănit, din comuna **Laza**, Vaslui; / **Bârnovianu Vasile**, caporal rănit, din comuna **Codăeşti**, Vaslui; / **Diaconu Gheorghe**, caporal rănit, din comuna **Codăeşti**, Vaslui; / **Cosmânca Gheorghe**, soldat rănit, din comuna **Valea Ră**, Vaslui; / **Ciobanu Neculai**, soldat rănit, din comuna **Telejna**, Vaslui; / **Bucatariu Gheorghe**, soldat rănit, din comuna **Voroneşti**, Vaslui; / **Cotruţă Constantin**, soldat rănit, din comuna **Soroneşti**, Vaslui; / **Nechita Dumitru**, soldat rănit, din comuna **Dărmăneşti**, Vaslui; / **Chiorsa Lupu**, soldat rănit, din comuna **Telejna**, Vaslui; / **Baciu Ioan**, soldat rănit, din comuna **Sevaneşti**, Vaslui; / **Caras Gr. Teodor**, soldat rănit, din comuna **Valea Ră**, Vaslui; / **Tihandru Neculai**, soldat

rănit, din comuna **Telejna**, Vaslui; / **Iftimi Costachi**, soldat rănit, din comuna **Dobrovăţ**, Vaslui; / **Frenchel Şmil**, soldat rănit, din comuna **Munţii de sus**, Vaslui; / **Macovei Constantin**, soldat rănit, din comuna **Codăeşti**, Vaslui; / **Sandu Neculai**, soldat, din comuna **Tăcuta**, Vaslui; / **Cucoş Vasile**, soldat, din comuna **Tăcuta**, Vaslui; / **Bozie Anton**, soldat, din comuna **Negreşti**, Vaslui; / **Angheluţă Vasile**, soldat, din comuna **Valea Ră**, Vaslui; / **Tosin Toader**, soldat, din comuna **Valea Ră**, Vaslui; / **Alexandrescu Alexandru**, sergent, din comuna **Valea Ră**, Vaslui; / **Pârâu Ion**, soldat, din comuna **Valea Ră**, Vaslui"[715].

1877-1878, districtul **Vaslui**: Tabloul ostaşilor din al VIII-lea de Linie, căzuţi pentru apărarea Patriei pe câmpul de onoare în Războiul de Independenţă: **Dimitriu George**, soldat, din comuna **Drăguşeni**, Vaslui; / **Dobrea Vasile**, soldat, din comuna **Drăguşeni**, Vaslui; / **Arseni Ioan**, soldat, din comuna **Vuteoni** (Vutcani?), Vaslui"[716].

1902: „**Vasluiul**, comună urbană, capitala judeţului Vaslui, situată pe capătul de sud al dealului Delea, în unghiul format de confluenţa pârâului Vaslueţul cu râul Bârladul, între plăşile: Mijlocul, la nord, Crasna, la est şi sud, şi Stemnicul, la vest… Întinderea oraşului este de 145 hectare, cu o populaţie de 9.024 locuitori (în decembrie 1899), din care 3.742 evrei. Aproape trei părţi din aceşti locuitori se ocupă cu comerţul şi diferite meserii, iar o parte cu agricultura. În fiecare săptămână, marţea şi vinerea, este zi de târg; iarmaroc anual se ţine la 1-8 septembrie. Se practică în oraş: croitoria, cismăria, lemnăria, tinichigeria şi altele. Industria mare e repre-

[715] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. IX, Iassi 1887, pp. 247-261
[716] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. IX, Iassi 1887, pp. 2611-270

zentată prin 6 mori cu vapori, o tăbăcărie, mai multe cărămidării, o ipsosărie și o fabrică de apă gazoasă. Aici se află un tribunal; o cazarmă ; 2 şcoli primare de băieţi şi 2 de fete; o școală profesională de fete; un gimnaziu; un spital, fondat, la 1864, de către defunctul D. Drăghici; 2 farmaci; o grădină publică; un foişor de 25 m, pentru paza de foc; un rezervor de apă ce se distribuie în oraș. Are 2 hiserici, întreținute de comună, la care servesc 6 preoţi, 2 diaconi, 3 cântăreţi şi 5 eclesiarhi; un paracliser la spital, o biserică lipovencască și 5 havre izraelite. Una din biserici, cu hramul Sf. Ioan, situată în marginea de sud-est a oraşului şi care servea de catedrală, este făcută, în 1490, de către Ştefan cel Mare. Cu timpul, acest monument istoric începuse a se ruina și, la 1820, i se făcu o reparaţie radicală de către proprietara târgului, Maria Cantacuzin, logofeteasa… În 1795, hrisovul de danie al lui Ştefan Vodă a fost desfiinţat de Mihail Şuţu, în favoarea hatmanului Costache Ghica, căruia i-a dat târgul şi moşia în stăpinire. Şi târgoveţii, din răzeşii băştinaşi, au devenit bezmănari, până la 1880, când s-a făcut rescumpărarea razei târgului, cu 16.000 galbeni, de !a actuala proprietară, dna Elena Şubin. Restul moşiei, pe o întindere de 5.055 hectare, afară de ale locuitorilor împroprietăriţi priu legea din 1864, a rămas înstrăinată”[717].

[717] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 723, 724

VĂŞCĂUŢI PE CEREMUŞ

(Bucovina, Ucraina).

Prima atestare documentară a Văşcăuţilor pe Ceremuş datează din **15 iunie 1431**, când vornicul Cupcici cumpără satul „Vascovţi” de la Nemircea Ciortorischi.

1433: În 13 decembrie 1433, când regele Vladislav al Poloniei şi Ştefan Vodă, fiul lui Alexandru cel Bun, stabileau graniţa dintre satele lor, se preciza că „Vascouţii i-am lăsat lui Ştefan Voievod către ţara Moldovei”. Văşcăuţii pe Ceremuş sunt atestaţi, înaintea oricărui alt document, de Letopiseţul lui Neculce, care povestea că, atunci „când au aşedzat pace Ştefan-vodă cel Bun cu leşii, fiind Ion Tăutul logofăt mare, l-au trimis sol la leşi. Şi au dăruit craiul leşescu Tăutului aceste sate la margine: Câmpul Lungu rusescu, Putila, Răstoaceli, Vijniţa, Ispasul, Milie, Vilavce, Carapciul, Zamostie, Vascăuţii, Voloca. Toate acestea le-au dăruit craiul leşescu Tăutului logofătului. Şi au pus hotar apa Cirimuşul, întru o duminică dimineaţa”. În Letopiseţul lui Neculce se face, totuşi, o confuzie, între „Ştefan-vodă cel Bun”, deci Ştefan cel Mare, şi Ştefan Vodă, fiul lui Alexandru cel Bun, în timpul căruia s-a făcut hotarul dintre Polonia şi Moldova.

1435: În 18 octombrie 1435, „Vascoviţi, satul lui Mişea”, este întărit lui Stan Babici.

1623: În 2 aprilie 1623, Ştefan Tomşa întăreşte lui Mihai Tăutul „jumătate de sat, partea de gios Văşcăuţi, tij pe Cirimuş, cu moară în Topliţa”.

1727: În 13 iulie 1727, Catarina, fata lui Constantin Flondor, vindea lui Iordache Cantacuzino a patra parte din satul Văşcăuţi pe Ceremuş.

1737: În 5 iulie 1737, Ilie Ciudin, care stăpânea a patra parte din satul Văşcăuţi şi câţiva vecini, este nevoit să cedeze moşia sa, răscumpărându-şi capul, pentru că, „omorând doi Jidovi din ţara leşească, din cuturi; şi am fost prins şi dus la divanul Măriei sale lui Grigore Vodă şi, stând la judecată cu părătorii, m-au dovedit, neputând tăgădui; şi mi s-a luat viaţa de la divan, după legea ţării, şi nime din fraţii mei sau din rudele mele n-a venit în nevoia mea, fără numai Mihalachi (Micul) vornicul, soţia acestuia şi mama mea; şi Şerban Flondor medelnicer, care a fost văr cu părintele meu, au venit la urmă şi, rugând cu lacrimi, s-au milostivit şi mi-au scăpat viaţa cu multă cheltuială şi, aflând că mi-au scăpat viaţa, le-am vândut a mea dreaptă ocină şi moşie, anume a patra parte de sat Văşcăuţi". Şerban Flondor a cheltuit 170 lei turceşti, iar Mihalache Micul a dat 332 oi pentru salvarea lui Ilie Ciudin.

1756: În 20 iulie 1756, Ilie Dociul, fiul Ilincăi Docioaie, fata lui Ursul Murguleţ, dăruia nepotului ei, Ilie Străşca, a patra parte din satul Văşcăuţi pe Ceremuş.

1757: În 1757, alţi răzeşi, respectiv Maria Perjoaia şi finul ei, Iordachi, apăreau la Divan, jeluindu-se împotriva răzeşilor Silion Onciul şi nepoţii săi, Ion, Sandul şi Ştefan, feciorii lui Săul, pentru părţi de moşie din Văşcăuţi pe Ceremuş.

1765: În 7 iulie 1765, fraţii Gheorghi, Gligoraş, Aniţa şi paharnicul Constantin Perjul moştenesc, în părţi egale, a şasea parte din satul Văşcăuţi, cea care aparţinuse

părinţilor lor, Constantin Perjul şi Maria, fata lui Pavel Cocoşatul.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[718], din 1772-1773, înregistrează la Vascăuţi, moşie a banului Nicolai ROZNOVAN, „125 – toată suma caselor", însemnând 5 popi, Andrei, Coste, Ilie, Ion şi Andrei, 11 văduve, Iliana, Odochia, Dosa, Odochia, Acsenia, Hafia, Odochia, Nastasia, Aniţa, Antima şi Vasilina, 1 jidov, Leiba, 1 ţigan, Ion, şi 107 birnici, şi anume: Ştefan ROSCHIP vornic, Tudosi CEPEREAC, Luchian ARSĂNI, Mihal ciobotar, Petrea morar, Vasile CEBEROC, Tănasi ŞOCOT, Ivan sin IACOB, Sămen DUDUCA, Costin STRINOTCA, Andrei LEVEROC, Luchian STRATIICIUK, Ivan ŢEPALĂ, Nechifor ROMANIUC, Iacob COZĂRIEZ, Luchian brat ego, Ilie VACARCIUK, Nechifor SĂMINIUC, Vasili STOICA, Iacob COSOVAN, Ion NOSĂNUCU, Tănasă CIOBEROC, Simion ADĂMOIU, Nichita FLOROCU, Ivan SASUL, Petro OSĂNCECO, Giorgie POPOVICI, Ivan COZACOP, Dumitru LUCIC, Fedor TOMACI, Macovei LARION, Ion BRENIŢE, Ivan ŞÂRCHIU, Nicolai COZORIZ, Pricop rus, Ivan LOTRIC, Onofrei sin FLORIN, Ivan ŞAPCA, Petricu, Ignat SAMOIL, MIRĂUŢĂ moldovan, Hrihor ungurian, Vasili CIOMOŞ, Gligoraş vătăman, Onofrei butnar, Ivan GOTAŞ, Costandin ungurian, Ştefan sin PRIPECIOI, Andrieş sin COSTANDIN, Ştefan ROMANUC, Vasili CONDRE, Ion ŞOTCĂ, Ştefan sin PĂLANUL, Darie POPOVICI, Gligoraş lipovan, Toader ŞANCA, Toader PREPELIŢĂ, Costandin ŞFAICA, Fedor sin PREPELIŢĂ, Dumitru COZANCO, Dumitru

---

718 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 449

HACIMAN, Nichifor rus, Andronic zet COZMII, Foca, Iacob CRAINIC, Hrihor sin ego, Mihai BROSOC, Cozma cel BĂTRÂN, Fodor TÂRNOVII, Luchian COFUL, Fodor IGNAT, Gligoraş HARAZ, Luchian HARAS, Ivan DEBUL, Ion GAVRILICO, Ştefan GAVICO, Luchian BANDOR, Ştefan sin ego, Ştefan NICOLAICENKO, Ivan HACIMAN, Ivan BANDORA, Ivan GAVERCO, Ion GAVERCO, Vasili BANDORA, Ştefan GOLETA, Pintelei LITII, Ion LEONTII, Ştefan LEONTII, Matei morar, Ştefan SĂVERIN, Ilie RADICĂ, Ion PETRICIOR, Pricop DIVULCHI, Ştefan ZĂLISCO, Giorgie BOGDAN, Dumitru OPORAC, Nichita GĂ-VAN, Vasili sin TUDOSII, Tudosii, Timofei MĂCARU, Costin MĂCARU, Costin scripcarul, Ivan COILU, Vasili TÂRNOVII, Fedor CHICLOCO, Fedor COJU şi Ignat PREPELIŢĂ.

1774: În 1774, Văşcăuţi pe Ceremuş avea 124 familii (4 popi, 188 ţărani, în 1775, menţionat drept Vascăuţii), numărul familiilor ajungând, în 1784, la 282.

1778: Din 1778, funcţiona la Văşcăuţi o şcoală moldovenească cu 4 clase, din 1888 fiind deschisă şi o şcoală de fete cu 2 clase, iar din 1900 s-a înfiinţat şi o şcoală filială cu o clasă[719].

1791, consilierul aulic Vince Batthyany: „De la Cernăuţi, duce o şosea la Suceava, pe care v-am descris-o mai înainte. A doua duce la actualul oraş districtual Tarnopol şi a treia, la Halici, cel odinioară atât de vestit. Pe aceasta din urmă am văzut-o, călătorind până la Sniatyn şi, apoi, la Văşcăuţi”[720].

[719] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 22, 1876 p. 95, 1907 p. 79
[720] *Călători*, XIX, I, pp. 11, 112

1800: Primele familii evreieşti, Barber, Prostak, Lifsches, şi Wiznitzer, vin din Galiţia şi se aşează la Văşcăuţi în jurul anului 1800.

1834: Biserica Sfântului Nicolai din Văşcăuţi pe Ceremuş, ctitorită, în 1834, de baronul Ioan Apostol PETRINO, restaurată, în 1876, de baronul Nicolai PETRINO şi resfinţită în 1877, avea să fie dotată cu o capelă a familiei PETRINO, în 1856. Mai exista o bisericuţă, cu hramul Sfintei Maria, în Văşcăuţii de Jos, cea a Sfântului Nicolai aflându-se în Văşcăuţii de Sus. În 1843, biserica din Văşcăuţii de Sus, cu 1.420 enoriaşi, patronată de familia PETRINO, în avea paroh pe Constantin LUCESCUL, iar biserica din Văşcăuţii de Jos, cu 904 enoriaşi, patronată de aceiaşi familie PETRINO, avea postul de paroh vacant. În 1876, este menţionată doar biserica Sfântului Nicolai, cu 3.001 enoriaşi şi cu Alexandru MAXIMOVICI paroh. În 1907, patron bisericesc era Roman FREITAG („vineri”, în română), paroh fiind Mihail CUPCIANKO, născut în 1847, preot din 1877, paroh din 1883, iar cantor, din 1901, Vasile HALIP, născut în 1868.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Storojineţ – **Vaşcăuţi** (Târg) **pe Ceremuş**, Banila rusească pe Ceremuş, Slobozia Banilei, Berbeşti cu Ostra pe Prut, Bobeşti, Ciartoria, Dracineţ, Hliniţa, Căbeşti, Călineşti pe Ceremuş, Carapciu pe Ceremuş, Costeşti, Stăneştii de Sus pe Ceremuş, **Stăneştii de Jos** (tribunal districtual),

Vilaucea, Voloca pe Ceremuş, Zamostie, Zeleneu cu Samsonowka, Pleşniţa”[721].

1890: În 1890, târgul Văşcăuţi pe Ceremuş avea 4.787 locuitori, primar fiind Nicolai Zukowski. Învăţători erau Petru Timcovici, E. Kukielka, Alexandru Dudca, Nicolai Şciupac, Valeria Rubisch, Carol Ehrenspoch, Claudia Cordaşevska şi R. Dumansca. Parohi erau Mihail Cuparenco şi Constantin Hlibca.

1908: „Vineri, în 28 februarie 1908, a trecut la cele eterne, în etate de 31 ani, adjunctul de la judecătoria din Vaşcăuţ pe Ceremuş, dl Aurel Halip, după un morb lung şi dureros. Înregistrăm această ştire cu inimă plină de durere, căci regretatul adjunct a fost un tânăr talentat, care de-abia cu scurt timp în urmă, după ce îndurase mizeria cea mai mare, în decursul studiilor sale, ajunse să fie numit de adjunct la judecătorie, un post, care-i garanta un trai plin de muncă, dar liniştit şi lipsit de griji zilnice. Şi acuma a trebuit nemiloasa moarte să-i curme zilele! O ironie a soartei, pe care n-o înţelege omul, dar căreia trebuie să se supună. Pentru noi, acest caz e cu atît mai dureros, cu cât nu e primul caz că un tânăr, ajuns la o bucăţică de pâine, după ce a dus ani întregi mizeria cea mai mare, cade, în floarea vieţii, victimă acestei mizerii. Părinţii săi şi rudele sale, a căror durere n-o putem alina, dar o înţelegem, afle consolare în memoria decedatului, căruia îi dorim un somn vecinic uşor şi neturburat”[722].

1908: „Ploila din săptămâna trecută au făcut, şi în Bucovina, mari pugube. În Vijniţa, Ceremuşul a rupt podul care ducea spre oraşul din Galiţia, Cuty, punând

---

721 *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

722 *Apărarea Naţională,* Nr. 16, Anul III, 1 martie stil nou 1908, p. 4

totodată o parte din oraş sub apă. Asemenea, a fost pusă sub apă şi o parte din Banila-rusească şi întregul sat Certoria. Sute de fălci de păpuşoi, grâu şi secară au fost nimicite, ba şi jertfe de oameni au cerut apele, căci, în Văşcăuţ, s-a înecat un evreu bătrân, iară în Mamaieşti, doi ţărani, care, în lăcomia lor de a prinde lemne aduse de apă, cutezară să intre în apele înfuriate. Mai ales mare pagubă au făcut ploile în întreaga ţară la grâu, care se afla pe câmp, strâns în clăi. Prutul a ieşit din matca sa şi a dus cu sine mult păpuşoi şi alte semănături. Mai ales în Mahala a făcut pohoiul mare stricăciune"[723].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Văşcăuţi pe Ceremuş** (**Waszkoutz**), târg, districtul Vijniţa, aşezat pe pârâul Hlibicioc şi pe afluentul său, Tepliţa, nu departe de vărsarea sa în râul Ceremuş. Suprafaţa: 19,73 kmp; populaţia: aproape 5.000 locuitori de naţionalitate ruteană şi de religie parte gr. or., parte gr. cat. Este traversat de drumul principal ce duce spre târgul Vijniţa şi are, în apropiere, un pod solid de lemn, întins peste albia Ceremuşului. Este staţie de drum de fier a liniei locale Nepolocăuţi-Vijniţa. Este sediul unei judecătorii de ocol şi al unei perceptorii; are o casă de economie şi mai multe stabilimente industriale mici; un oficiu telegrafo-poştal, 2 şcoli populare, cu câte 4 clase, din care una purta, multă vreme, denumirea de „Şcoala Moldovenească" (cea înfiinţată de heneralul Enzenberg – n. n.); o biserică gr. or., cu hramul „Sfântul Nicolae" şi un castel, ce ţine de proprietatea familiei baronului Petrino. La 1776, aparţinea, ca moşie, marelui vistiernic Nicolae Ruset. Numele localităţii îl găsim amintit într-un hrisov al

[723] *Gazeta Transilvaniei*, Nr. 167, Anul LXXI, miercuri 30 iulie / 12 august 1908, p. 3

regelui polon Vladislav, din Decembrie 1443. În apropiere, se află un munte, cu numele Anina-Hora (Muntele Anei – în limbaj monosilabic primordial, numele acesta s-ar putea traduce drept „*Cerească Iubire – Muntele Soarelui*”). Populaţia se ocupă cu munca câmpului şi mai ales cu prăsila de vile, care a fost mult propagată prin mica colonie germană de acolo. Două fabrici de spirt foarte productive arată şi un avânt industrial, de care nu profită, din nefericire, atât populaţie băştinaşă, cât străinii speculativi. Posedă 2.334 hectare pământ arabil, 248 hectare fânaţuri, 52 hectare grădini, 376 hectare imaşuri, 162 hectare păduri. Se găsesc 177 cai, 1.229 vite cornute, 78 oi, 660 porci, 58 stupi. **Văşcăuţi pe Ceremuş, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Vijniţa. Suprafaţa: 14,75 kmp; populaţia: 218 locuitori, în majoritate izraeliţi, restul poloni şi ruteni. Pe lângă moşia Văşcăuţi pe Ceremuş propriu-zisă, mai cuprinde în sine şi ferma Nawynohradi, şi un castel frumos în târgul Văşcăuţi”[724].

1912: La Văşcăuţi pe Ceremuş s-a înfiinţat un gimnaziu ucrainean, condus de directorul Holota, un gimnaziu susţinut de stat şi de societatea „Selanska Kassa”[725].

1914: „În împrejurimea Cernăuţului e linişte. Duşmanul aşteaptă desfăşurarea evenimentelor, în şanţuri bine întărite, pe malul stâng al Prutului. Lângă Ceremuş şi Văscăuţ, am avut lupte succese cu trunele ruseşti”[726]. / „În jurul Cernăuţilor, luptele continuau, după ce ruşii,

---

[724] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 236

[725] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 8 şi 9, Anul II, 10 septembrie 1912, pp, 142, 143

[726] *Românul*, Nr. 241, Anul IV, sâmbătă 14 noiembrie 1914, p. 3

regrupaţi lângă Zalucze, au încercat să răzbată spre Noua Suliţă, dar, întâlnind trupe austro-ungare, au luat poziţii pe malul drept al Prutului, de unde au început să bombardeze capitala Bucovinei. Un atac al cazacilor dinspre Zucika (Jucica) a fost respins. Veştile despre sacrificii supreme pe câmpul de bătaie încep cu moartea unui ardelean, profesorul Alexandru Bogdan, care s-a prăbuşit la Zunina, în Galiţia, pe 2 noiembrie 1914, lovit de o grenadă, pe când îşi îndemna ostaşii la atac. / Până în 27 noiembrie, desele năvăliri ruseşti, dinspre Văşcăuţi pe Ceremuş, înspre Lencăuţi, Jucica şi Ţureni, prevesteau o nouă retragere austriacă, Tribunalul Ţării din Cernăuţi, condus de vicepreşedintele Dr. Vasile Iacubovici, fiind mutat, preventiv, la Suceava, unde şi-a reluat activitatea în 27 noiembrie, în vreme ce închisoarea Sucevei nu mai izbutea „să cuprindă poporul, adus cu sutele din părţile care fuseseră invadate de trupele ruseşti. Sunt, mare parte, ruteni, dar şi români, bărbaţi, femei şi copii din părţile Siretului, Storojineţului şi Cernăuţului, învinuiţi de a fi participat la jafurile întinse, făptuite de miliţia rusească”[727]. Jafurile însemnau, de fapt, iniţiative locale, care se vor perpetua pe toată perioada războiului, de cele mai multe ori fără nici o complicitate a miliţiei ruseşti. Sătenii ruteni, români şi lipoveni luau de prin conacele boiereşti tot ce se putea lua, de multe ori conduşi la pradă de primari, apoi puneau foc, fiind convinşi că barbaria va fi pusă pe seama ruşilor”[728].

1919, septembrie 10: Decretul de confirmare a autorităţilor judecătoreşti. Începând cu 1 septembrie 1919, se confirmă „la autorităţile judecătoreşti din Buco-

[727] *Viaţa Nouă*, III, nr. 148, 15 nov. n. 1914, p. 4
[728] *Viaţa Nouă*, III, nr. 149, 22 nov. n. 1914, p. 4

vina, următoarele persoane[729]: **La judecătoria Văşcăuţi: Aniuc Honorin**, judecător de district cu rangul VIII; **Giurumia Vasile**, auscultant la tribunalul Cernăuţi, pretor cu rangul VIII; **Dr. Lang Leon**, auscultant la tribunalul Cernăuţi, judecător cu rangul IX".

1941: În 13 iulie 1941, circa 150 de evrei din Văşcăuţi au fost deportaţi, de bolşevici, în Siberia, iar în iulie 1941, alţi 750 de evrei au fost deportaţi în lagărele din Transnistria.

1942: După retragerea trupelor româneşti din nordul Bucocovinei şi din Basarabia, împotriva românilor din aceste provincii a început o aprigă prigoană bolşevică, declanşată de colaboraţionişti, care aveau să fie judecaţi în lipsă, până în 1942, retrăgându-li-se cetăţenia română, în baza „dispoziţiunite art. 10 şi 292 din decretul-lege Nr. 3.012 din 1942, publicat în *Monitorul Oficial* Nr. 205 din 5 Septemvrie 1940" şi a „art. 1 din decretul-lege Nr. 3.862 din 1939, publicat în Monitorul Oficial Nr. 248 din 26 Octomvrie 1939". Printre aceşti colaboraţionişti se numără: „**Liutec I. Simion**, din oraşul **Văscăuţi**, jud. Storojineţ, „ca funcţionar al regimului sovietic, s-a purtat rău cu populaţiunea română, pe care o silea să intre în colhozuri, contribuind totodată la deportarea mai multor locuitori înstăriţi"[730]; „**Crainic Vasile**, din com. **Văscăuţi**, jud Storojineţ, „la intrarea trupelor ruseşti în comuna citată, în iunie 1940, a ţinut o cuvântare, prin care şi-a arătat mulţumirea că Bucovina a fost ocupată de ruşi, aducând, în acelaşi timp, critici şi injurii neamului şi administraţiei româneşti; **Prepeliţă Niculae** şi **Boreţ Gh.**

[729] *Monitorul Bucovinei*, Anul 1919, Cernăuţi, în 10 Septembrie nou, Fascicula 63, pp. 1-4

[730] *Monitorul Oficial*, nr. 162 din 15 iulie 1942, pp. 5864-5867

Tănase, ambii din com. **Văscăuţi**, jud. Storojineţ, „ca funcţionari ai regimului sovietic, au asuprit populaţiunea română, contribuind chiar la deportarea unor locuitori, şi au făcut, în acelaşi timp, propagandă comunistă”[731]; „**Crainic Vasile**, din com. **Văscăuţi**, jud Storojineţ, „la intrarea trupelor ruseşti în comuna citată, în iunie 1940, a ţinut o cuvântare, prin care şi-a arătat mulţumirea că Bucovina a fost ocupată de ruşi, aducând, în acelaşi timp, critici şi injurii neamului şi administraţiei româneşti; **Prepeliţă Niculae** şi **Boreţ Gh. Tănase**, ambii din com. **Văscăuţi**, jud. Storojineţ, „ca funcţionari ai regimului sovietic, au asuprit populaţiunea română, contribuind chiar la deportarea unor locuitori, şi au făcut, în acelaşi timp, propagandă comunistă”[732].

VĂŞCĂUŢI PE SIRET

(Bucovina, Ucraina).

Atestaţi documentar în ziua de 15 iunie **1431**, când Alexandru cel Bun întărea satul „Vascăuţi, amândouă cuturile, pe care i l-a dat Bogdan înaintea noastră”, lui Cupcici vornic.

1650: Văşcăuţii pe Siret aparţineau parţial, în 5 august 1650, Aniţei Murguleţ, care moştenea, de la tatăl ei, Ştefan, „a patra parte din satul Vaşcăuţii cu vecini, curţi, eleşteu”.

---

[731] *Monitorul Oficial*, nr. 176 din 31 iulie 1942, pp. 6460-6466
[732] *Monitorul Oficial*, nr. 176 din 31 iulie 1942, pp. 6460-6466

1652:În 4 martie 1652, se împart moşiile răposatului Gavrilaş Mateiaş între copii lui, Ieremie, Ileana comisoaia şi Alexandra vorniceasa. „Partea jupânesei Iliana comisoaia a fost… a patra parte din Vascăuţi, ţinutul Suceava”.

1714: În 5 august 1714, a patra parte din satul Văşcăuţi pe Siret era dăruită, de Catrina, văduva lui Solomon Costache, patriarhului Hrisant al Ierusalimului, iar patriarhul dădu acea moşie în administrare mănăstirii Barnovschi din Iaşi.

1719: Mănăstirea Barnovschi cumpără, în 20 iulie 1719, cu 38 lei bătuţi, şi părţile de sat ale nepoatelor lui Gligorie Şeptilici, Vasilca şi Caliţa.

1721: În 12 ianuarie 1721, popa Gavril, fratele lui Ion Popovici, dovedea la Divanul Domnesc, în dauna lui Iordachi Cantacuzino, că un sfert din satul Văşcăuţi îi aparţinea lui.

1724: Iordache Cantacuzino dăruia, în 8 august 1724, mănăstirii Barnovschi „partea mea de ocină din satul Văşcăuţi”, dar, în 29 septembrie 1724, Iordachi Cantacuzino primeşte în dar un sfert de sat de la bunicii lui din partea mamei, Velicico Caţiţchi şi jupâneasa Safta.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[733], din 1772-1773, înregistrează la Văşcăuţi, în Ocolul Berhometelor, fără alte precizări, „9 – toată suma caselor”, însemnând 1 marchitan, 1 turc botezat şi 7 birnici.

În **1774**, satul Văşcăuţi pe Siret avea doar 6 familii, 2 familii de mazili şi 4 familii de iobagi, numărul familiilor ajungând, în 1784, la 58.

---

733 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 338

1781: „Comandamentul General, în acord cu Cavallar, a propus aprobarea propunerii acestuia pentru creșterea celor 246 cai (în cea mai mare parte, ai Regimentului 2 Garnizoană) și 182 de cai utilitari. Pentru a se adapta caii, a aprobat zidirea unor ocoale, pentru câte 300 de cai, la Băișești, Boian și Frătăuți, și a unui grajd pentru 100 de cai, împreună cu un sediu al comandantului, la Vașcăuți. În 31 octobrie 1781, pentru merite în organizarea hergheliilor împărătești, Cavallar avea să fie înaintat la gradul de maior „cu leafă întreagă”. Proliferarea rapidă a calului, produs în noile herghelii, a făcut ca, în anul 1792, Comandamentul să fie mutat, de la Vășcăuți, la Frătăuți (cunoscut și ca Rădăuți), aparținând Fondului Religionar. În 1812, sediul departamentului din Vășcăuți s-a mutat cu totul la Rădăuți, iar Cavallar s-a retras din armată „aidoma unui mareșal încărcat de glorie pe câmpul de luptă”[734].

1782: În 8 aprilie 1782, vechilul Ion Mitescul căpitan, declară, în faţa Comisiei cezaro-crăieşti de delimitare a proprietăţilor în Bucovina, că vornicul Nicolae Roset stăpâneşte satul Vaşcăuţi pe Siret.

1796: În 25 ianuarie 1796, Petrache Teliman vindea lui „Ion Preda nobăl de Muşeniţa… partea me de moşie în Vascăuţi, care parte cuprinde 30 stânjeni din a 16 parte din tot satul Vascăuţi, parte din gios”. / Conform unui izvod de moşii, din 20 iulie 1796, Ilinca Dociul, fata lui Ursul Murguleţ stăpânea a patra parte din Vascăuţi, care o cumpărase, în 3 iulie 1795, de la Alexandru Tăutul.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în

---

734 Polek, Johann. *Începuturile hergheliei de stat de la Rădăuți*

Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Siret – **Siret** (Oraş cu tribunal districtual), Bahrineşti, Raince, Bălcăuţi sau Laudonfalva, Bănceşti, Botoşăniţa, Cerepcăuţi cu Bereşti, Ţibeni sau Istensegits, Fântâna Albă sau Białakiernica, Şerbăuţi, Grăniceşti, Hadikfalva sau Dorneşti, Calafindeşti, Cândeşti, Climăuţi, Muşeniţa, Negostina, St. Onufri sau Drăguşanca, Oprişeni sau Panţiri, Rogojeşti cu Gura Molniţei, Rudeşti sau Gropana, Şerbăuţi, Sinăuţii de Sus, Sinăuţii de Jos, Stârce sau Berlinţi cu Slobozia lui Dumka, Terebleşti, **Vaşcăuţi pe Siret cu Parcelowka**, Volcineţ"[735].

1890: În 1890, satul Văşcăuţi pe Siret avea 760 locuitori, paroh fiind Ioan Doroftei, iar cantor bisericesc – Mihail Cucera.

1903: În 1903, avea să deschidă la Văşcăuţi o şcoală cu o clasă[736].

1907: Biserica Adormirii Maicii Domnului din Văşcăuţi pe Siret era slujită, în 1907, de parohul Lazar GRIGOROVICI, născut în 1861, preot din 1890, paroh din 1905, cantor fiind, din 1902, George BĂNCESCUL, născut în 1873. Patron al bisericii din Văşcăuţi era evreul Emanuil BAUMANN.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „Văşcăuţi pe Siret, comună rurală, districtul Siret, aşezata aproape de malul drept al Siretului, în vecinătatea localităţilor Siret, Sf. Onufrei, Bănceşti şi Muşeniţa. Suprafaţa: 8,69 kmp; populaţia: 752 locuitori ruteni, de religie gr. or., în majoritate, şi ceva rom. cat. Se com-

---

[735] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[736] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1907 p. 139

pune: 1). din satul de reşedinţă, care, împreună cu târla Volcineţca, numără 556 locuitori; şi 2). din cătunul Perzilovca. Este străbătută de drumul districtual Siret-Cerepcăuţi; prin drumuri de ţară comunică cu localităţile sus menţionate şi cu drumul districtual Siret – Fântâna Albă, ce trece prin ele. Are o şcoală populară, cu o clasă; o biserică parohială, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului"; o casă de economie. Această comună este menţionată, pentru prima dată, într-un hrisov din 15 Martie 1666, prin care Solomon Bârlădeanu o cumpără de la familia marelui vornic Şeptelici. La 1776, aparţinea o jumătate mănăstirii Barnovschi, iar cealaltă jumătate mazilului Gheorghe Perjul. La 1784, a fost unită cu Slobozia Perjului, Muşeniţa şi Bănceşti; la 1780, numai cu Slobozia Perjului. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 467 hectare pământ arabil, 40 hectare fânaţuri, 12 hectare grădini, 43 hectare imaşuri, 43 hectare păduri. Se găsesc 47 cai, 234 vite cornute, 187 oi, 303 porci. / **Văşcăuţi pe Siret, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Siret. Suprafaţa: 7,81 kmp; populaţia: 79 locuitori ruteni gr. or. şi gr. cat., precum şi puţini izraeliţi. Cuprinde, pe lângă moşia Văşcăuţi propriu-zisă, şi târla Odaia"[737].

1914-1918: Jertfa de sânge pentru Bucovina a făcut-o „Infanteristul **Nicolae Bureţ**, Văşcăuţi, Regimentul 22 Infanterie, rănit"[738].

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înre-

---

737 Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 236

738 *Viaţa Nouă*, IV, nr. 158 – Supliment, din 25 iulie n. 1915

gistrat sub Nr. 264.182 din 1947[739], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Băncescu Silvia**, de la Straja fete, la Vaşcăuţi. **Turleanu Petru**, de la Vaşcăuţi, la Negostina".

VÂŞNOVĂŢ

(azi Rediu, comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani).

1640, martie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Dumitraşco Fulger şi cneaghinei lui Marica, fiica Nastasiei, nepoata Gligăi Hrincovici, şi fraţilor ei Ionaşco Hrincovici şi Safta, nepoţii lor de frate, Andronic şi fraţilor lui, Dumitraşco şi Sturdzea, fiii lui Badiul, nepoţii Gaftonei, şi verilor lor, copiii Nastasiei, nepoţii lui Pătraşco, toţi nepoţi ai lui Frăţiian Hrincovici şi ai fratelui său Bucotco clucer, care primesc uric pentru „tot satul **Vâşnovăţul** (azi Rediu, comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani), care este pe Prut, în ţinutul Dorohoi, şi satul **Rădăuţi** (comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani), de asemenea pe râul Prut, în acelaşi ţinut, şi jumătate din satul **Cochiujna** (azi Coţuşca, comuna Coţuşca, Botoşani), pe Vilovăţ, de asemenea în acelaşi ţinut… pe care le-a avut bunicul lor Frăţiian Hrincovici, şi **Voroncăuţi** (Vărăncău, comuna Voroncău, judeţul Soroca, Moldova), care este deasupra Nistrului, la Malul Roşu, în ţinutul Soroca, şi jumătate din satul **Păcalouţi** (Păpăuţi, comuna Păpăuţi, judeţul

[739] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

Orhei, Moldova), care este pe Apa Neagră, în ţinutul Orheiului, cu mori pe Apa Neagră, şi a patra parte din satul **Melenteuţi** (lângă Păpăuţi, comuna Păpăuţi, judeţul Orhei, Moldova), pe Apa Neagră, din ţinutul Orheiului, din uric de moştenire pe care l-a avut străbunicul lor Bratu Hrincovici… / Şi de asemenea, întărim a patra parte din satul **Ţinteni** (pe Soloneţ, judeţul Soroca), ce este pe Soloneţ, în ţinutul Soroca, partea Ancăi, fiica Maricăi, nepoata Ţintei, strănepoata lui Avăr cel bătrân, şi altă a patra parte din Ţinteni, partea lui Eremiia, Dumitraşco, Simion şi Axenia, fiii lui Păcurar, nepoţii lui Ţintea, şi altă a patra parte din jumătate de sat, partea lui Baico, Grozava, Bubolea şi Armanca, copiii lui Burnamiz, cumpărătura bunicului lor de la Avăr”[740].

VĂTĂMANI

(înglobat în Costişa, comuna Costişa, Neamţ).

1628, noiembrie 25: Întărit de Miron Barnovschi voievod marelui sluger Gheorghe Costeanul şi cneaghinei lui Nastasia, care cumpără, pentru 95 ughi şi un cal preţuit la 40 taleri, de la Toader şi Nechita Moţoc, fiii vornicului Moţoc, „jumătate din satul **Petreşti** (azi satul Blăgeşti, Bacău) şi cu jumătate din mori şi cu jumătate din tot locul”, zapisul de mărturie fiind semnat de „Păntelei visternicel din **Hărliceşti** (inclus în oraşul Buhuş,

---

[740] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 325, pp. 326-330

Bacău), Pătraşco visternicel şi Zaharia păhărnicel din **Zbereşti** (comuna Costişa, Neamţ), Toader Beldiman aprod din **Vătămani** (Vătăman, lângă Costişa, Neamţ), Vasile Bantăş, Gligorcea păhărnicel şi popa Nicoară din **Costeni** (azi satul Prăjeşti, Neamţ) şi Cozma visternicel din **Aldeşti** (comuna Onişcani, Bacău)”[741].

1636, mai 8: Zapisul călugărului Selevestru şi al lui Gligorie Negrul din **Vătămani** (înglobat în Costişa, comuna Costişa, Neamţ), al lui Ionaşco ot **Varceşti** (Verceşti, lângă Negriteşti, comuna Podoleni, Neamţ), Ignat Scântei ot **Redi** (Rediu, comuna Rediu, Neamţ), Catrina ot **Măstacăni** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ) şi Nastasia ot **Româneşti** (lângă Podoleni, Neamţ), prin care mărturisesc „cum a căzut fratele nostru Neanul într-o nevoie mare. Deci, văzând nevoia şi răutatea lui, nu l-am lăsat să-şi pună capul, căci ni-i frate, ci ne-am sculat toţi fraţii şi toată seminţia noastră şi am dat noi toată partea noastră de ocină, câtă se va alege la sat la Măstacăni… fratelui nostru, Neaniului, ca să aibă a-l vinde acest loc tot, să ia preţ să-şi plătească capul (pentru moarte de om – n. n.) de la nevoie”[742].

---

741 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 439, pp. 600-603

742 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 413, pp. 474, 475

VÂTCANI

(lângă Lungeni, comuna Murgeni, Vaslui).

1647: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Gheorghe Cărăuşu din **Lungeni**, care cumpărase, cu 15 taleri, de la Andronic, feciorul lui Toader Vâtcă, „jumătate din bătrânul Gheorghe, şi jumătate din bătrânul Barcii din **Vâtcani**, de la Gheorghiţă, Antonie şi Coiliţă, drept 15 galbeni şi un bou bun, asemenea de la Magdelina, fata Micăi, a patra parte din bătrânul Gurălată, drept 5 taleri”[743].

1667, octombrie 17: Istrati, feciorul, dăruieşte lui Chirilă, feciorul lui Bojiian, „o parte din satul **Vătcani**”[744].

1667, iulie 15: Întărit de Iliaş Alexandru voievod lui Chirilă, feciorul lui Bojian, care primise danie, de la Istrati, feciorul Măriuţei, „o parte din satul **Vătcani**”[745].

1673, mai 20: Carte de împuternicire, dată de Ştefan voievod lui Mârzac, hotnogul de călăraşi, „să fie tare şi puternic a ţine şi a opri ale lui drepte moşii şi cumpărături ce are din satul **Scorţeni**, partea lui Lohanaş, şi din satul **Copăceana**, şi din **Faur**, şi din **Vâtcani**, şi din **Lungeani**, şi din **Voroveani** şi să aibă a lua de a zecea… Aşijderi, să aibă a opri pe Vârnă din satul Lungeani, dinspre partea Stratului, şi să aibă a spune

[743] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VI, Iassi 1875, pp. 183, 184
[744] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VI, Iassi 1875, p. 185
[745] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VI, Iassi 1875, pp. 185, 186

răzeşilor, pentru un vad de moară ce este la **Scorţeni**, anume lui Ivan şi lui Vârnă, să iezească acolo acel vad de moară dimpreună cu Mârzacul, cine cât îi va fi partea, într-o lună; iar cui i se va părea cu strâmbul, acela să vină de faţă înaintea domniei mele”[746].

1696, aprilie 28: Întărit de Antioh (Cantemir) voievod marelui vornic Vasile Costachi, care cumpărase, de la Arhire, nepotul lui Gheorghe Cărăuşul din **Lungeni**, „moşia din satul **Vâtcani**, la ţinutul Fălciului, jumătate din bătrânul Gheorghe, jumătate din bătrânul Barghii şi a patra parte din bătrânul Gurălată”[747].

1742, iunie 30: Întărit de Constantin Neculai voievod lui Neculai Damaschin, care primeşte ispisoc pentru „o parte din satul **Vătcani**”[748].

1746, februarie 20: Postelnicul Vasile Dabija dăruieşte paharnicului Vasile Costachi „parte lui din satul **Vătcani**”[749].

1764, noiembrie 2: Mărturie hotarnică de la Inochentie, episcopul Huşului, şi de la Vasile Adam jicnicer, după ce stolnicul Ioan Miclescul „a ales şi a hotărât o parte din satul **Vătcani**”[750].

1777, august 31: Cartea gospod a lui Grigore Alexandru Ghica voievod, prin care îi împuterniceşte pe ispravnicii ţinutului Fălciului, Iancul Greceanul şi Iordachi sulgerul, să cerceteze pricina dintre clucerul Grigoraş Costachi şi răzeşi pentru părţile de moşie din

---

[746] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XX, Iaşi 1892, pp. 81, 82
[747] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VI, Iassi 1875, p. 184
[748] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VI, Iassi 1875, p. 186
[749] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VI, Iassi 1875, p. 186
[750] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VI, Iassi 1875, p. 186

Vâtcani"[751].

1786, octombrie 17: Mărturie de la mazilul Ion Timircan „de nişte răzeşi vechi de pe această moşie **Vătcani**, Berdilă şi Moga"[752].

1797, mai 6: Ieromonahul Chesarie Costachi, frate spătarului Grigoraş Costachi, dăruieşte schitului Vladnicul „ce este pe moşia **Vătcanii**, părţile din moşia Vătcanii"[753].

1804, aprilie 3: Anaforaua întărită de Alexandru Constantin Moruzi voievod, după pricina spătarului Matei Costachi cu răzeşii din Vâtcani, care, deşi „deşi se trage şi el din **Vâtcani**, nu-l îngăduiesc", potrivnicii fiind „răzeşii Toader Bulgărescu, Vasile Plăcintă, Vasilachi Marcu, Constantin Marcu, Chiriac, Nelersu şi alţii"[754].

VATICI

(sat „la Vatice, unde au fost Ştefan Răspop",
comuna Morozeni, raionul Orhei, Moldova).

Întărit, în **27 mai 1443**, de Ştefan voievod, lui Gherei, care primeşte uric pentru „satele anume Nena, pe Studineţ, unde este casa lui, pe din sus de Mic Jăurescu, unde a fost Clopot, şi, pe din jos de Iazăru, Bălăceştii, şi pe din jos de Bălăceştii, o fântână, anume Prozioane, pe din sus de Ezăreanu, să-şi aşeze acolo sat, şi, deasupra

[751] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VI, Iassi 1875, p. 184
[752] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VI, Iassi 1875, p. 186
[753] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VI, Iassi 1875, p. 185
[754] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VI, Iassi 1875, p. 183

Cociubii, o fântână, să-şi aşeze iarăşi sat, şi, la Vatice, unde au fost Ştefan Răspop, şi, la Chengaci, unde au fost Cergăşă, şi, pe Prut, unde au fost Badea Bratişanul, şi loc de moară şi selişte… Iar hotarul tuturor acelor sate să fie cu toate hotarele lor cele vechi, pe unde au apucat din veci”[755].

1904: „**Vaticea** sau Vatici, sat în judeţul Orhei, volosti Isacova, aşezat pe valea Vaticiului. Are 60 case, cu o populaţie de 710 suflete; biserică. Este înconjurat de păduri”[756].

VATRA MOLDOVIŢEI

(aproape de Câmpulung, Bucovina).

Satul Vatra Moldoviţei datează, de când datează mănăstirea, menţionată documentar atunci când a fost înzestrată, pentru prima dată, în **31 octombrie 1402**, cu două mori în Baia şi cu patru sălaşe de tătari, dar şi odată cu primele danii de înzestrare consistente, cele din 15 februarie 1410. Satul în sine, plin de robi ţigani şi tătari şi de iobagi, datori să lucreze pentru mănăstire, rămâne anonim şi inconsistent până la începuturile Bucovinei istorice, deşi se stabilesc în vatra lui şi patru familii de emigranţi transilvăneni, cele ale lui Ion UNGUREAN din Maier şi a lui Grigore GUNDRI din Ieud, ambele în

[755] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. I, Bucureşti 1975, doc. 233, pp. 327, 328

[756] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 225

1738, precum şi cele ale lui Ştefan UNGUREAN, din Căila, în 1763, şi a lui Grigore MOROŞAN, din Maramureş, în 1772.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[757], din 1772-1773, înregistrează, „Ruşii ot Moldoviţa", care nu trebuie confundaţi cu cei din Argel, ei fiind coloniştii din Vatra Moldoviţei, „123 – toată suma caselor", însemnând 1 panţir, 7 femei sărace şi 115 birnici, aceştia fiind: Ivan ALECSANDRIUC, Mihai nepot lui, Ivan PARIJNIC, Ivan BILOBEREZCHII, Ivan MESLIC, Nicolai MESLIC, Mihai, pânzar, Timofti, pânzar, zet lui, Mihai ROBANIUC, Nistor ROBANIUC, Simion ROBANIUC, Iosip ROBANIUC, Mihailo ANICI, Hrihori PIDACIC, Ivan, brănişter, Tonii BUTRAPIUC, Tănasă POŞTOVNIC, Marco sin ANICIU, Simion DRIOTCĂ, Andrei sin lui, Ştefan CHIRUŢĂ zet lui, Simion RIZAC, Vasile sin lui, Dumitru sin lui, Irimia, butnar, Vasile OBLIZNIUC, Gavril brat lui, Ştefan brat lui, Chiril OBLIZNIUC, bătrân, Dumitru PERVIŞNIC, staroste, Marco, staroste, Dumitru sin lui, Alecsa PONIPAL, Ivan CLAPIŞA, Pintelei sin lui, Vasile sin lui, Ivan SINIUC, Irina cu Vasile holtei, Ivan BUŞITAR, Petrea sin lui, Macsin sin lui, Iurie sin lui, Ştefan MESJI, Gavril ZGUIUC, Nicolai LUPENIUC, Petrea HAIDAMAC, Vasile BURSUC, Mihailo REBEIUC, Drin MALOŞ, Nichita MALOŞ, Mihailo HAUCA, Timofte LECSEI, Nicolai PRINDEI vornicel, Alecsa PRINDEI, Iacob PRINDEI, Ivan brat panţirului, Ivan HLUŞCO, Mihai MESLIK, Vasile KUŢUL, Fodor HOJDA, Pricop SPIVAK, Ştefan sin MELIZNIUK, Ignat BURDUH,

---

757 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 255

Dumitru MIDAK, Matei HARA, Ivan MIDACIUK, Fodor MESDIK, Matei SCHIRKA, Vasile ŞINCAR, Ivan PRILIPKO, Cocerhai KIVER, Simion TRUFAN, Dumitru sin lui, Ştefan zet lui, Alecsa KIRUŢA, Fodor MALOŞ, Tănasă DRANICI zet lui, Precop KIVER, Hrihori SKUNGIA, Andrei sin lui, Fodor HARIA, Vasile CIOROLE, Mihai brat lui, Ivan IURLIUK, Ivan MASIUK, Dănilă FĂRCĂLIUK, Iacob IVANIUK, Fodor KIRAŞ, Timofte KIRAŞ, Iure KIRAŞ, Ivan HONDRIA, Ivan SICIUK, Mihailo LUPAŞCIUK, Pavel LUPAŞCIUK, Vasile DRUMKĂ, Dumitru sin lui, Dănilă SMOLIAK, Ion BALAHORA, Hrihor CIUVERKA, Ignat VEREZAKU, Ştefan POPILIUK, Gligore HABURNIA, Iacob DRUMKĂ, Ivan sin lui, Ostafi CHIRIŢĂ, Petrea HARAGIUK, Alecsa ŞINKAR ot Frasin, Petrea, slovac, argat la MISLIK, Ivan, slovac, argat la ALECSANDRIUK, Tonia PLEVUŢĂ, tij, argat lui, MIHAILIUC, slugă la MISLIK, Iacob FARCALIUK, pescar, Irimia BOICIUK şi Mihailo RALIUK. / Rufeturile erau: Andrei, rusul, panţir, Aniţa, babă săracă, Mariuţa ALECSĂNDROAE, Irina, văduvă, cu fata ei, Catrina, săracă, Zloiha, săracă, şi Aniţa, văduvă, cu fata lui HURDUH. / Liuzii mănăstirii Moldoviţa, oameni aduşi din Galiţia, toţi scutelnici, dar datori să presteze munci în folosul călugărilor, erau: Grigoraş BODRUNĂ, Lupul BODRUNĂ, Lupul NEGURĂ, Chirilă, rus, Ion, cojocar, Ion CANDRIA, Dumitru, rus, Costandin sin CHIRILĂ, Dănilă, rus, Ion BUTNARESCU, Grigori ANDRIIAN, Ion MOSCUL, Savin COCA, Grigori, morar, Ştefan ŞTOLOBAN, Ştefan, ungurian, Măria cu holtei, Ion, crâşmar, Lupul BUTNĂRESCU, baba Floarea cu holtei, Andrieş sin PARASCHIŢII, Precop COMORĂŢAN, Grigore CO-

MORĂŢAN, Iftimi COMORĂŢAN, Vasile COMORĂ-ŢAN, Simion, ungurian, Petrea COZMIUC, Fodor, butnar, Macovei BĂISĂ, Ion BĂISA, Ion, ungurian şi Dumitru sin ION, ungurian. / Rufeturi „ot tam”, deci acolo, sub ascultarea călugărească, fiind prea săraci, erau scutiţi de dări, dar şi de nume, „ţăranii” Petrea, Ion, Iacobu, Lupul, Iacob, Costandin, Acsinte, Vasile, Toader, Toader zet Toader, Nichifor, Chiriţă, Simion, Grigori, Simion, Lupul, Macovei, Andrei, Ion, Ion, Grigori, Costandin, Nichita, Nicolai, Lupul, Toader, Zaharia, Ifrim, Andronic, Ion, Nichita, Toader, Iftime, Vasile şi Grigore.

1774: „Cartografierea era în plină evoluție, când, într-o zi – era sfârșitul lui iunie sau începutul lunii iulie 1774 – generalul comandant al Galiţiei, Mareşalul de Câmp Baronul von Ellrichshausen, a ajuns incognito în Bucovina. El a călărit, împreună cu maiorul von Mieg, prin district, timp de cinci zile. Obiectivul său principal s-a concentrat pe comunicarea care trebuia stabilită între Galiția și Transilvania. Era de părere că acest lucru ar trebui realizat prin „următoarea intrare în munții Moldovei”, adică, din Suceviţa, prin Moldoviţa, iar Hess investiga doar „calea dură”, propusă de Mieg, care leagă aceste două provincii. Rapoartele lui Mieg au oferit mărturii din teren şi convingerea că dorita comunicare, deci cordonul care trebuia tras, trebuia să fie mutata mai spre sud[758]. / La 17 iulie 1774, s-a încheiat, în sfârșit, pacea între Rusia și Turcia. Când vestea acestui eveniment a venit la Lemberg – ştirea a fost trimisă de locotenentul de câmp Vincenz Baron von Barco, care a

[758] Ellrichshausen către Hadik, Lemberg, 29 iulie 1774. Ibidem. Supliment XXV.

participat la război ca voluntar în armata rusă – Mieg, care anunțase, cu puțin timp înainte, că va finaliza cartografierea până la sfârșitul lunii august, a primit ordin să accelereze lucrările în toate modurile posibile și să aibă grijă de el însuși şi să se mute la Cernăuţi, „pentru a monitoriza atât plecările rușilor din Moldova, cât și atitudinea supuşilor moldoveni”[759]. O astfel de poruncă nu ar fi fost necesară pentru a inspira râvna maiorului”[760].

1775: În 1775, Argel cu Ruşii Moldoviţei aveau 2 popi şi 95 ţărani, Frumosu avea 2 popi şi 33 ţărani, iar Liuzii Mănăstirii Moldoviţa numărau 35 ţărani, aceştia fiind, practic, străbunii sătenilor de astăzi din Vatra Moldoviţei.

1814: „Oile Bucovinei au, de obicei, o lână grosieră. Cu toate acestea, rasa a fost perfecționată în fostul Convent din Moldovița, unde au fost încrucișate cu berbeci spanioli. Numărul lor a crescut, în 1810, la 99.549. În cele din urmă, vom mai observa că pădurile Bukovinei, ca şi cele din estul Galiției, sunt pline de albine”[761].

În **1843**, Ciumârna făcea parte din comuna bisericească Rus-Moldoviţa, Argel şi Ciumârna, biserica Arătarea Maicii Domnului având 1.412 enoriaşi, păstoriţi de parohul Manolie MATIAŞCHEVICI. În partea Ciumârnei numită Rus pe Boul, exista biserica Sfânta

---

[759] Ellrichshausen către Hadik, Lemberg, 29 iulie 1774. Ibidem. Supliment XXV.

[760] Polek, Dr. J., *Topographische Beschreibung der Bukowina mit militärischen Anmerkungen von Major Friedrich von Mieg*, în *Jahrbuch des Bukowiner Landes-Museum*, Fünter Jahrgang, Czernowitz 1897, pp. 3-

[761] De Serres, Marcel, *Voyage dans l'Empire d'Autriche, pendant les années 1809 et 1810,* Livre VIII, Bukowine, Paris, 1814, pp. 227-233

Varvara, înălţată în 1811, cu 599 enoriaşi, păstoriţi de preotul Ioan GRIGOROVICI. Această biserică avea, în 1876, 735 enoriaşi, cea din Moldoviţa, păstorită de Vasile COCÂRLĂ, având 2.240 enoriaşi. În 1907. altarul bisericii Sfânta Varvara era slujit de George MACOVEI, născut în 1868, preot din 1897, cantor fiind, din 1906, Tit BRUSTUR, născut în 1879. Biserica din Vatra Moldoviţei, cea a mănăstirii din 1401, îl avea paroh pe Teofil DIMITROVICI, născut în 1856, preot din 1880, paroh din 1891, cantor fiind, din 1900, Ioan LUPULENCO, născut în 1847.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Câmpulung – **Câmpulung** (Târg cu judecătorie) cu Breaza, Gropana, Frumoasa, Fundu Moldovei şi Luisenthal, Pojorâta, Rus pe Boul cu Freudenthal şi Vatra Moldoviţei, Rus Moldoviţa cu Ciumârna şi Argel, Sadova (Ulma), Valea Putnei, Vama cu Eisenau"[762].

1872: La Ciumârna funcţiona, din 1856, o şcoală cu o clasă, iar în Ruşi pe Boul, o alta, tot cu o clasă, din 1872[763].

1889: „În comuna **Rus-pe-Boul**, traserăm la părintele paroch Teofil Dumitrovici… / Comuna Rus-pe-Boul se aflӑ într-o groapă lungăreaţă, încunjurată de toate părţile de munţi şi având loc deschis, nu prea larg, spre sud-est, pe unde se intră în acel sat, viind despre Vatra-

---

[762] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[763] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 55, 1876 p. 63, 1907 p. 69, 70

Moldoviţei. Pe partea despre nord, se rădică muntele uriaş Runcul, un munte pleşuv, pe sub care se scurge râuleţul Boul, viind despre nord-vest printr-o parte de sat. / Pe coasta miazăziuală a Runcului, la o înălţime de vreo 20 de metri, se vede un tăpşan de mai multe fălci în lungiş şi de-o lăţime însemnată, deşi pravălatică. Tăpşanul acesta reprezintă o ţarină întreagă, în miniatură, cu tot felul de semănături, aparţinând la sesiunea parochială. În mijlocul acestei ţarini mici, în crierii munţilor, se rădică o căsuţă muntenească, care scuteşte, vara, pe oameni de arşiţa soarelui şi de sloate, iarna, de viscol şi ger. În coliba aceasta, petrecurăm, de câteva ori, de-mpreună cu prea onorabila familie a părintelui Dumitrovici… / Către răsărit, se hotăreşte Boul cu munţii Dealul lui Vasile şi Triful; despre amiazăzi, cu Măgura; despre sud-vest, cu munţii Paltinul şi Păuşa… / Poporenii comunei Rus-pe-Boul sunt, în majoritate, Huţani, însă toţi vorbesc şi româneşte, pe lângă idiomul lor cel slav. Ei stau în contact continuu cu comunele române Vatra-Moldoviţei, Frumosul, Vama, de-o parte, iar de altă parte cu Sadova, cu Câmpulungul şi altele”[764].

1890: În 1890, comuna Vatra Moldoviţei avea 1.300 locuitori, primar fiind Teodor Chiforeţ. Alexandru Constantinovici era învăţător, Teofilact Dimitrovici era paroh, iar Ioan Lupulenco – cantor bisericesc.

1891: O listă de subscripţie pentru zidirea bisericii orientale din Cacica, întocmită, în iunie 1891, de „Vasile MAGHIOR, preot ajutătoriu în Ruşi-Moldoviţei”, menţionează, printre familiile comunei, pe: Pinteleiu BOŞUTARIU, Vasile MALCINSCHI, Michail SEROTIUC,

[764] VASILE BUMBAC, Schiţe de excursiuni feriale. Anul 1889, în „Revista Politică”, Anul V, nr. 16 / 15 august 1890, pp. 7, 8

Teodor CHEFOREC, Gheorghe BOŞUTARIU, Miculaiu MALEŞU, Vasile HREHOREC, Michail DANCIUC, Maria BURSUC, Petru MELNECIUC, Simion DARIE, Vlasie COMORIŢAN, Leon BALABAŞCIUC, Alecsie DARIE, Michail MALEŞU, Elena MALEŞU şi Sofronie COMORIŢAN[765].

1896: O listă de subscripţie pentru „rădicarea unui monument de peatră şi tipărirea scrierilor profesorului Ştefan Ştefureac", din martie 1896, întocmită de „George MIHĂESCU, administrator parochial în Rus pe boul", cuprinde următoarele nume de localnici: Vasile HIMIEC, Ioan BOICIUC, Ioan CIUVERCA, Michail LOBA, Costan ANECIU, Nicolai VEREHA, Ioan CIUVERCA, Dimitrie ENDOŞEC, Procopie ZURNIUC, Filip FERCAL, Ioana HIMIEC, Dimitrie LUPAŞ, Dimitrie GIUGOLEA, Luca GHICIU, George CIUVERCA, Ioan BRUSTUR, Arsenie VĂCĂREAN, Nicolai BODNARESCU, Itzig KRUMHOLTZ, Bernhardt METD, Moses GOLDZWEIG, Iosef NEMIENICKI, I. WEINBERGER, Iacob HECHT, M. NEUMAN, MATZURA, Iohann KOTZUR, Ana SPACZEK, Efroim SAND şi Iancu MIHĂESCU[766]. / O altă listă de colectă, pentru Internatul de băieţi români din Cernăuţi, întocmită, în octombrie 1896, de „George Mihaescu, esposit parochial în Ruşi pe Boul", reţine următoarele nume de localnici: Iacob HECHT, Neculai BODNARESCU, Iosif KRZEMIENICKI, Isidor WEINBERGER, Salomon KLEIN, Bernhard METH, Iohann KOTZUR, MAZZURA, Herş BERGMANN, Iţic KRUMHOLZ, Moses GOLDENZWEIG, LONDONER, WAMSIEDEL, Leib FISCH-

---

[765] GAZETA BUCOVINEI, Nr. 29/1891, p. 6

[766] GAZETA BUCOVINEI, Nr. 28/1896, p. 4

BACH, Rubin FISCHBACH, HARTENSTEIN, H. BERGER, George I. FERCAL, Simion BUHALO, Simion COCERHAN, Ştefan CHINEC, Grigori HODENIUC, Teodor LOBA, Arsenie VACAREAN, Procopie IURNIUC, Ioan IURNIUC, Mihai COCERHAN, Luchian GHICIUC, Dumitru LUPAŞ, Filip FERCAL, George GHICIUC, Ioan DRUTCA, Dumitru HREHOREC, Ioan M. CIUVERCA, Dumitru EUDOŞEC, Dumitru SAUCIUC, Mihai FERCAL, Ioan SAUCIUC, Teodor ANICI, Atanas FERCAL, Maria Fercal, Ioan BODNARESCU şi Andrei MEDVEICIUC[767].

1898: „Fundaţiunea „Vasile Cocârlă”. În unul din numerele din urmă ale acestei foi, am amintit şi noi, în rând cu toate foile noastre naţionale, de nobila donaţie, de 20.000 florini, ce a făcut-o preotul din Ruşi-Moldoviţa, acum protopresbiter ***Vasile Cocârlă,*** la Societatea „Şcoala română" din Suceava, pentru înfiinţarea, în timp, a unui internat, în care să se adăpostească şcolarii români de religie ortodoxă din Bucovina. Fapta generoasă, aplaudată de toată presa noastră, merită ca, deşi, la prima vedere, s-au părea de însemnătate mai mult locală, să ne ocupăm de ea ceva mai de aproape; căci este un ce foarte lăudabil, ba dovadă de cea mai curată iubire, nu numai către fraţii săi cei mai de apropiere, ci către tot neamul său, ca cineva să se despartă de toată agonisita unei vieţi pline de osteneli şi să depună acea agonisită pe altarul naţiunii sale, ca din aceea să se dea pâine celor flămânzi şi să se îmbrace cei goi, şi să înveţe cei doritori de învăţătură. / Din biografia nobilului donator, precum o descrie compatriotul său, dl Vasile Bumbac, în „Gazeta Bucovinei”, însemnăm că preotul ***Vasile Cocârlă*** s-a

[767] GAZETA BUCOVINEI, Nr. 93/1896, p. 1

născut, la 22 martie 1836, în comuna Costâna, partea Berindeşti (sat dispărut – n. n.), din părinţi ţărani, a învăţat şcoala elementară în sătul natal, apoi a continuata la Suceava, a terminat studiile gimnaziale în Cernăuţi, şi tot acolo şi cursul clerical, în toate clasele cu diligenţă rară, purtare bună, economie lăudabilă. Deosebit talent arată tânărul student pentru muzica vocală şi instrumentală, pe care le cultiva cu bun succes. / La 1866, se căsători, la 1867 se hirotoni întru diacon şi presbiter şi se rândui preot la Costişa, apoi administrator parohial, şi, la 1870, paroh la Ruşi-Moldoviţa, unde, ca preot model, păstoreşte poporul până în prezent. La 1873, pierdu, prin moarte, pe soţia sa, iar la anul 1882, moartea îi răpi şi pe unica fiică, ce avea. Cât pentru fundaţiunea, de care ne ocupăm, satisfacem cu plăcere apelul ce îl face Comitetul „Şcolii române" către toate foile noastre, de a publica procesul verbal al şedinţei ei respective, cu atât mai vârtos, căci fapta nobilă semnalează un nou îmbucurător progres în viaţa fraţilor noştri bucovineni, şi, ca atare, merită a fi inclusă în analele istorice ale poporului nostru. Iată acel proces verbal: / „Nr. 11 ex 1893. / Proces verbal // din şedinţa comitetului „Şcoala română", ţinută în 23 august (4 septembrie) 1893**.** // Prezenţi: Toţi membrii comitetului şi, ca oaspe, dl protoprezbiter Samuil Pietroschi. / Vicepreşedintele I, dl Constantin Cosovici, comunică următoarele: / „Chemaţi fiind de protoprezbiterul, dl ***Vasile Cocârlă,*** ca să-l vizităm la Solca, unde se afla spre restaurarea sănătăţii sale, am plecat, Iuni, în 16/28 august 1893, dimpreună cu membrul comitetului, dl adjunct Epaminonda Voronca, prin Rădăuţi, unde ni s-a asociat dl adjunct Emilian Isopescu, la Solca, unde am fosta întâmpinaţi de către dl protoprezbiter

Vasile Cocârlă. Nesimţindu-se Prea Cucernicia Sa în puteri, ne-a comunicat că, având toată încrederea în comitetul Societăţii „Şcoala română”, vrea să predea întreaga sumă juruită acestei instituţiuni filantropice, în mâinile comitetului actual, drept ai cărei reprezentanţi ne-am înfăţişat noi. / Primind, deja, în două rânduri, suma de 2.000 florini, pe care am înmânat-o casierului Societăţii, d-lui Animpodist DaşchevicI, Prea Cucernicia Sa ne predă, în cărticele de ale casei parcimoniale din Cernăuţi (casa de economii – n. n.), sumă enormă pentru împrejurările noastre de azi, este menită se formeze baza pentru un internat, în care să afle adăpost studenţii români care frecventează gimnaziul din Suceava, aflând aici cu, ba chiar şi fără plată cortel (cazare – n. n.), vict şi privegherea recerută. / Administrarea acestei sume o predă Venerabilitatea Sa comitetului Societăţii „Şcoala română” din Suceava, îşi rezervă, însă, numai cât dreptul uzufructului, pe timpul vieţii sale. / Pentru scopurile viitorului internat, ne împuterniceşte Părintele Vasile Cocârlâ să finalizăm negocierile privitoare la cumpărarea tuturora realităţilor (terenurile şi construcţiile – n. n.), aşa numite ale lui Volcinschi, care se află, în prezent, în posesia dlui proprietar mare din Stroieşti, George cav. de Popovici, şi anume cu suma de 13.000 florini v. a. (florini vienezi – n. n.), să reparăm şi se adaptăm edificiile de pe acele realităţi şi să le închiriem, până ce se vor afla vrednici imitatori ai Prea Venerabilităţii Sale, care vor strânge un fond atât de mare, ca să poată înfiinţa un internat pe o bază solidă. / Predându-ne suma numită, faţa Prea Cucerniciei Sale s-a înveselit şi, surâzând, ne-a comunicat: „Mi-e uşor la inimă, ca şi când mi-aş fi înzestrat copiii”. / Multe virtuţi eroice am văzut, am fost

prezenţi când bravii noştri români şi-au vărsat sângele pentru ţară şi împărat; ca să se despartă, însă, cineva în viaţă de întreaga sa avere, depunând-o pe un altar sfânt, precum este acela al „Şcolii române", astfel de natură eroică nu am văzut încă. / Depunem această sumă în mâinile casierului Societăţii şi rugăm comitetul de a lua act despre primirea sumei de 20.067 florini şi a o întrebuinţa conform îndegetărilor (indicaţiilor – n. n.) mărinimosului filantrop, care a urmat cuvintelor Mântuitorului: „De voieşti să fii desăvârşit, mergi şi vinde-ţi averile tale şi le dă săracilor, şi vei avea comoară în cer; şi vino şi urmează mie" (Matei, cap. 19, v. 21). / Profesorul, dl Vasile Bumbac, seniorul comitetului Societăţii „Şcoala română" şi prieten, din pruncie, al mărinimosului filantrop, face următoarea propunere: / Comitetul Societăţii „Şcoala română" primeşte, în administrare şi posesiune, suma depusă din partea Prea Venerabilului domn Vasile Cocârlă, promiţând şi obligându-se de a satisface tuturor dorinţelor exprimate din partea Prea Venerabilităţii Sale, cât şi ale acelora care se vor ivi în viitor. Societatea „Şcoala română" ia asupra-şi chivernisirea conştiincioasă a averii depuse în mâinile ei şi a o fructifica astfel încât să o poată întrebuinţa, în scurt timp, pentru acel scop, pentru care este menită. Internatul, care se va deschide la timpul său, va purta numele urzitorului, numele „Internatul protoprezbiterului Vasile Cocârlă". Această propunere se primeşte unanim. / Spre a arăta atât consimţământul la toate dorinţele exprimate, iar mai ales spre a mulţămi generosului bărbat pentru încrederea ce o are în comitetul actual al Societăţii „Şcoala română", cât şi spre a manifesta devoţiunea tuturor acelor tineri studenţi, care vor avea, la timpul lor, parte de

instituţiunea Prea Venerabilităţii Sale, dl Vasile Bumbac propune, mai departe, ca membrii comitetului, încântaţi de atâtea impresiuni măreţe, sculându-se, să ureze mult preţuitului bărbat mulţi ani. Sub o emoţiune generală, se corespunde şi acestei propuneri. / Spre a demonstra, că românii pricep a fi mulţămitori, membrul comitetului, dl Simion Florea Marian, propune ca procesul verbal al acestei şedinţe, care cu greu va alia semenii, să se publice în „Gazeta Bucovinei", din care îl vor reproduce toate gazetele care ne sunt binevoitoare. Fiind spiritele mişcate, se suspendă tratarea tuturor celorlalte agende pentru şedinţa memorabilă din 23 august 1893. / Suceava, în 23 august (4 septembrie) 1893. / Dimitrie Costin m. p., Constantin Cosovici m. p., Dr. Vasile Tarnavschi m. p., Emanuil Ciuntuleac m. p., Gheorghe Buliga m. p., Vasile Bumbac m. p., Ştefan Stefureac m. p., Simion FIorea Marian m. p., Dr. Animpodist Daşchevici m. p., Lazăr Vicol m. p., Epaminonda Voronca m. p., Alexandru Paşcan m. p.". / Cu drept cuvânt, „Gazeta Bucovinei" aduce, în Nr. 74 al anului curent, portretul generosului binefăcător, precum şi un însufleţit articol de fond întru preţuirea fundaţiei întemeiate de dânsul. Meritul l-a încununat Înalt Prea Sfinţitul mitropolit Silvestru Morariu, când a donat pe fiul său spiritual cu hirotonia de protoprezbiter. Din inima poporului nostru a vorbita toată presa română, aducând elogiile sale vrednicului bărbat, care, cu aşa „dragă inimă", a depus toată avuţia sa pe altarul luminării iubitului său popor. / „Mi-e uşor la inimă, ca şi când mi-aş fi înzestrat copiii!", a zis venerabilul preot, când a pus tot avutul său în mâinile comitetului „Şcolii române". Fie ca generosul dăruitor să ajungă a vedea, cu ochii săi, fructele acestei „înzestrări a

copiilor săi” şi ca exemplul cel luminos, ce ni l-a dat preotul Vasile de la Moldoviţa, în toate părţile locuite de poporul nostru să afle preţuitori şi imitatori! / **Zaharia BOIU**”[768].

1898: „Căile ferate forestiere sunt, cu ecartament standard, pe traseele Rus-Moldoviţa – Varna, de 20 de kilometri, și Mezybrody – Berhomet, de 91 de kilometri, prima pentru transportul materialului de tăiere, provenind din pădurile fondul religios din Vatra Moldoviţei, iar cea de-a doua, pentru transportul lemnului de foc din pădurile ocolului Berhomet. Lungimea totală a căilor ferate din Bucovina este de aproximativ 470 de kilometri”[769].

1901, dialectologul Gustav Weigand: „Pe 8 august 1901, într-o zi ploioasă, am condus, pe valea Moldovei, până la Vama, localitate care și-a luat numele de pe vremea când Câmpulungul era încă independent și taxa a fost ridicată aici (eroare: aici se afla vama mănăstirii Moldoviţa – n. n.). În Vama[770], împreună cu pastorul Lomicovschi, am avut ocazia să studiez dialectul locului și cel al Vetrei Moldoviţei[771]. După-amiază, am trecut de frumoasa așezare a ţipterilor din Eisenau”[772].

1903: Banca populară românească, în sistem Raiffeisen, din Vatra Moldoviţei, Ruşi pe Boul şi Ciumârna s-a înfiinţat în 1 martie 1903, sub preşedinţia parohului N. Bodnărescu. Ioan Lupulenco era vicepre-

---

[768] *Transilvania*, Anul XXIV, Nr. 12, 15 decembrie 1893

[769] Engel, Alexander von, *Österreichs Holz-Industrie und Holdzhandel*, I Theil, Wien 1907, pp. 196-202

[770] În Vama, a cântat Catrina a lui Costa Faraon (60 ani)-

[771] La Vatra Moldoviţei, a cântat Parasca Leţche (13 ani).

[772] Weigand, Gustav, Prof. Dr., *Die Dialekte der Bukowina und Bessarabiens*, Leipzig 1904, pp. 1-7

şedinte, Teofil Dimitrovici – director, Dimitrie Maliş – vicedirector, iar Alecu Constantinovici – vistiernic.

1904: „O cale ferată cu linia îngustă duce, în sus, pe valea Moldoviţii (poporul zice şi Moldogiţa), ceea ce arată cât e de mult de când s-a primit cuvântul, pe când străinii scriu „Moldawitza" şi învăţaţii noştri nu ştiu, pe temeiul actelor slavone, care slavizează şi numele de locuri, decât de Moldaviţa. Această Moldovă mică se varsă, la Vama, în Moldova cea mare, şi Bucovina e faţă d ţara Moldovei, astăzi, un fel de ţară a Moldoviţii, care încă nu se poate revărsa unde s-ar cuveni după firea şi dreptatea lucrurilor. Ea nu e însă un râu de nimic, un râu de nimic, un pârâu de munte, ci, măcar în această parte din an, se înfăţişează ca un larg canal pentru apele strânse în cuprinsul culmilor. Timp de peste un ceas ea-şi va tremura undele în şopot lângă drumul nostru şi linia subţire a căii ferate. / Satele au pe această linie numiri mândre: Frumosul, Dragoşa. Ele sunt bine închegate, cu gospodării hotărâte prin legături de prăjini şi scânduri, cu case de lemn acoperite cu tencuială şi văruite curat în alb. Aşa ceva se mai vede însă şi auirea în părţile bune ale Bucovinei, unde înrâurirea coloniştilor străini a făcut să înainteze mult vechiul tip al casei moldoveneşti. / Mai puţin obişnuită e rara, măreaţa frumuseţă a femeilor, ce trec înfăşurate în cojoace, cu catrinţa prinsă înainte, picioarele înfăşurate în cioareci şi încălţate cu opinci şi ştergarul strâns în jurul capului. Faţa e desăvârşit ovală, nasul potrivit, drept, ochii mari supt sprâncene supţiri arcuite, părul bogat, castaniu-închis. Samănă cu Maica Domnului din vechile icoane şi privirea lor are limpeziciunea privirilor de ciute nevinovate. / Bărbaţii par însă, şi aici, jertfe ale traiului rău şi ale beţiei: toate

cârciumile sunt pline în această zi de înfrânare, care e Vinerea Paştelor. De multe ori ei par stafiile voinicilor din vremile bune, ai căror urmaşi adevăraţi sunt. / Trec uneori şi Huţani cu şăpci roşii, cu pantaloni roşii, ca nişte husari împărăteşti… / Valea se lărgeşte într-un cerc de muncele. Acolo e sat nemţesc, cu nume aducător de noroc, Freudenthal. Bisericuţă albă, copii ascunşi în cul-cuşuri de brad, cari strigă „guten Tag”, scoţându-şi golaşele capete blonde, fete cuminţi, la lucru cu uşa deschisă şi ochii după drumeţi. Un falnic jandarm cu sabie, puşcă şi chivără de postav galben. / Sunt două Moldoviţe. Una era odată mănăstirea însăşi, cu robii şi oamenii ei de slujbă, aşezaţi în multe căsuţe-mprejurul ei; cealaltă, destul de departe-n sus, era Slobozia, locul de adăpostire al sătenilor chemaţi pe pământurile mănăstirii: veniră mai mulţi Ruşi şi firea lor rusească şi-au păstrat-o ei şi până astăzi. Deci ei se numesc încă Ruşii Mol-doviţei”[773].

1906: „Neglijarea monumentelor româneşti din Bucovina. Biserica Sfintei Treimi din Siret, prima capi-tală a Moldovei, este una din cele mai vechi şi remar-cabile monumente ale neamului românesc. Clădită la anii 1353-1358, de voievodul Iancu Sas, întru a cărui amintire se numeşte încă şi astăzi o parte a străvechiului oraş „Sasca” şi de care sunt legate o mulţime de tradiţiuni poporale, era întrebuinţată numai de curtea domnitoare, de aceea se numea şi biserica domnească. Acest locaş sfânt – spune tradiţia – a fost îmbinat cu cetăţuia voievozilor printr-un pod de aramă. După multe tratări, în decurs de aproape un deceniu, s-a restaurat, înainte de

---

[773] NICOLAE IORGA, *Neamul românesc în Bucovina*, Bucureşti 1905, p. 61, 62

şapte ani, clădirea, însă iconostasul, care posedă încă multe icoane preţioase, se află într-o stare de tot deplorabilă. Tratările pentru restaurarea iconostasului – deşi banii s-au preliminat deja – stagnează de mai mulţi ani, din cauza neglijenţei birocratice obişnuite la noi. Amintim încă faptul că şi vechile mănăstiri din ţară, precum biserica din Vatra Moldoviţei, Voroneţ şi Mănăstirea Humorului, care sunt zilnic vizitate de istoriografi şi artişti, se află într-o stare de tot neglijată. Fie-vă milă, domnilor deputaţi, de aceste monumente străvechi naţionale – martori încărunţiţi ai eroismului moldovenesc – şi urgentaţi grabnica lor restaurare la consistoriu, guvern şi parlament!"[774].

1907, aprilie 18: „La Câmpulung au fost trei candidaţi: **Contele Bellegarde**, prefectul judeţului, dr. **Aurel cav. de Onciul**, care reprezintă acest cerc în dieta bucovineană. şi consilierul de la Curtea de apel din Lemberg, **Teodor Stefanelli**, care a reprezentat odată, prin anii 1890, acest cerc în dietă. S-a ales, cu majoritate mare, contele Bellegarde, cu 4.653 voturi; Onciul a obţinut 2.755, iar Stefanelli, 1.014. În comuna Vatra Moldoviţei, **Bellegarde** a obţinut 252 voturi, **Onciul** – doar 11 voturi, iar **Stefanelli** – 23[775].

1908: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina", care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[776], în 1940,

---

[774] *Apărarea Naţională*, Nr. 5, Anul I, Cernăuţi, duminică 21 octombrie stil nou 1906, p. 5

[775] Gt., *Viața Românească în Bucovina*, în *Viața Românească,* Volumul V, anul II, Iași 1907, pp. 304, 305

[776] MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la moldoviţencele Paraschiva a lui Ion NICHIFOR (29 ani în 1908), Eugenia CIOCAN (30 ani în 1908) şi Alexandra BUGA (din Dragoşa, 21 ani în 1913).

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Vatra Moldoviţei**, comună rurală, districtul Câmpulung, aşezată pe râul Moldoviţa, la sud de Ruşii Moldoviţei. Suprafaţa: 35,05 kmp; populaţia: 1.283 locuitori români, de religie gr. or. şi puţini germani şi izraeliţi. Se compune din vatra satului, care, împreună cu târla Şesul Mănăstirii, are 1.245 locuitori şi din cătunele Dragoşa şi Gura Boului. Este străbătută de drumul districtual şi de linia ferată locală Vama – Ruşii Moldoviţei, la care este haltă. Are un oficiu poştal; o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Buna Vestire”, fostă mănăstire şi zidită, la anul 1531, de Petru Rareş. Înainte de zidirea acestei mănăstiri, exista o alta, întemeiată de Alexandru cel Bun, la anul 1401, şi dărâmată în urma unor intemperii. Se crede, însă, că şi mai înainte de acest an se afla aci o mănăstire. Are 2 case de economie, mori şi ferestee. La 1776, era în posesia mănăstirii Moldoviţa. Pe teritoriul acestei comune s-a întemeiat colonia germană Freudenthal. Tot aci a zidit antreprenorul minier Manz, la 1808, o uzină. Populaţia se ocupă cu prăsila de oi şi cu exploatarea de păduri”[777].

1917, august 6: „Comunicatul austriac se exprimă astfel: În punctul de joncţiune a celor trei frontiere (transilvană, română şi bucovineană – n. n.), am înlăturat inamicul din localităţile Broşteni şi Holdiţa. În Bucovina sudică, am progresat spre Vama şi Moldoviţa. Pe Su-

---

[777] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 235

ceava, ruşii se repliază spre Rădăuţi. La sud-est de Cernăuţi, suntem atenţi la frontiere”[778].

1914-1918: Jertfa de sânge pentru Bucovina a fost făcută de „Rezervistul **George Balahura**, Vatra Moldoviţei, Regimentul 22, rănit; Corporalul **Toader Popescul**, Vatra Moldoviţei, Regimentul 22, rănit”[779]; „Infanteristul **Ilie Brustur**, Ruşii Moldoviţei, Reg. 80, rănit”[780]; „Infanteristul **Gavril Moroşan**, Vatra Moldoviţei, Reg. 41, rănit”[781]; „Rezervistul **Gavril Cenuşă**, Vatra Moldoviţei, Regimentul 22, prizonier; Infanteristul **Mihaiu Sestun**, Ciumârna, Regimentul 22, prizonier”[782]; „Rezervistul **Nicolae Chariuc**, Rus-Moldoviţa, Regimentul 22, mort”[783]; „Infanteristul **Dumitru Figanescul**, Rus-Moldoviţa, Regimentul 22, rănit; Infanteristul **Nicolae Nimciuc**, Ruşi Moldoviţa, Regimentul 22, rănit”[784]; „Infanteristul **Nicolae Semcu**, Moldoviţa, Regimentul 80, rănit”[785]; „La propunerea doamnei **Rosa Petrinca**, din **Vatra Moldoviţei**, se dispune procedura în scopul de a aduce dovezi asupra morţii bărbatului ei, **Friţ Petrinca**. Doamna Rosa Petrinca susţine că soţul ei a murit, în 19 februarie 1918, în Kriva”[786]; „**Dimitrie a lui Ştefan**

---

[778] *L’Ouest Éclair*, 7 august 1917
[779] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915
[780] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 164 din 17 octombrie n. 1915, p. 2 - Supliment
[781] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 174 din 7 februarie n. 1916, p. 2
[782] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 175 din 5 martie n. 1916, p. 4
[783] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915
[784] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 158 – Supliment, din 25 iulie n. 1915
[785] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 165 din 31 octombrie n. 1915, p. 2 - Supliment
[786] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 21, Cernăuţi în 19 Aprilie nou 1919, pp. 6. 7

Hojda, din **Ciumârna**, a participat la război şi a dispărut din anul 1915, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Sofronia Hojda, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[787].

1919: „În registrul însoţirilor s-au introdus, la 8 August 1919. privitor la „Însoţirea de economie şi credit pentru locuitorii germani din **Freudental** şi **Vatra-Moldoviţei** şi împrejurime” („Spar- und Darlehcns-kassenverein für die deutschen Einwohner in Freudenthal u. Watrarnoldawitza und Umgebung“) următoarele schimburi: membrii în direcţiune Felix Relikowski, Ludwig Knoblauch şi Friedrich Hendel şterşi; directorul Johann Henriss, vice-directorul Otto Janiczek şi membrii în direcţiune Adolf Knoblauch, Gottfried Knoblauch, Josef Jezenak şi Josef Prokop, introduşi”[788].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Câmpu-Lung** făcea parte, ca reprezentant al ţăranilor, şi „**Dumitru Maliş**, agricultor, Vatra Moldoviţei”[789].

1922: Într-un ordin al Ministrului secretar de Stat la Departamentul Economiei Naţionale, referitor la crearea de stocuri pentru CFR de către fabricile de cherestea din România, aflăm numele fabricilor din Bucovina[790] şi a proprietarilor lor: Fabricile din **Falcău**, jud. Rădăuţi, **Putna**, jud. Rădăuţi, şi **Moldoviţa**, jud. Câmpulung, proprietăţi ale Fondului Bisericesc Ortodox-

787 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 14, Cernăuţi 21 aprilie nou 1921, pp. 171-173

788 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 68, Cernăuţi 30 septembrie nou 1919, p. 6

789 *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

790 *Monitorul Oficial*, Nr. 133, 11 iunie 1942, pp. 4872-4874

Român din Bucovina, cu sediul în Cernăuţi; Fabrica din Vatra Moldoviţei, jud. Câmpulung, **proprietatea Întreprinderii Luculescu**, cu sediul în Bucureşti; Fabrica din Vatra Moldoviţei, jud. Câmpulung, **în exploatarea Întreprinderii Dinescu**, cu sediul în Vatra Moldoviţei, jud. Câmpulung; Fabrica din Vatra Moldoviţei, jud. Câmpulung, **proprietatea dlui Traian Gligă**, cu sediul în Vatra Moldoviţei, jud. Câmpulung; Fabrica din Vatra Moldoviţei, jud. Câmpulung, exploatarea dlui **Tins Anipodist**, cu sediul în Vatra Moldoviţei, jud. Câmpulung".

1924. Vindecări la moaştele Sfântului Ioan cel Nou. Reproducem din carte a preotului luminat Constanti Morariu, din Suceava, decedat în zilele trecute, câteva bucăţi frumoase şi edificatoare şi sfătuim pe cititorii noştri să-şi împodobească sufletul cu ele… / O femeie din Vatra Moldoviţei. Bucuros aş fi scris, mai pe larg, despre femeia aceasta şi soţul ei, dar părintele Teofilact Dimitrovici, parohul din Vatra Moldoviţei, m-a înştiinţat că ei nu mai sunt în viaţă. Dau, dar, aici, numai istorisirea părintelui Sidorovici: Cam înainte cu 6 ani, o femeie căsătorită, din Vatra Moldoviţei, de statură mică, a venit, împreună cu soţul ei, la Sfântul Ioan. Femeia era legată cu poştoroance şi aşa de îndrăcită, încât soţul ei şi încă doi oameni abia o puteau înfrâna şi, după sfântul maslu, ea aşa şi-a încleştat mâna în barba ieromonahului Eusebie Popovici, încât cei de faţă abia i-au descleştat-o, cu mult păr într-însa. După sfântul maslu, nu i s-a făcut bine, deodată, şi soţul a luat-o acasă, zicând, înaintea preoţilor, că nu vrea s-o ştie în veci şi prăpădească-se prin pustiu şi păduri. Aceasta s-a întâmplat într-o marţi. / În duminica următoare, aceeaşi femeie, tot cu saţul ei, a venit iarăşi la Sfânt, dar, acum, teafără şi sănătoasă. Părintele Sidorovici

a zărit-o frumos şi curat îmbrăcată, pe când cădea la sfânta liturghie, şi n-a voit să creadă ochilor săi, că aşa ceva se poate întâmpla, în decurs de 5 zile. A întrebat-o, deci, ori de-i ea aceea care, înainte cu 5 zile, a fost bolnavă, şi femeia a răspuns: „Da, şi acum-s sănătoasă deplin!”. Spre mai bună încredinţare, părintele Sidorovici, văzându-l, lângă Sfânt, şi pe soţul acelei femei, care era un bărbat de statură foarte mare, l-a întrebat şi pe dânsul, şi el a adeverit că aceea este soţia sa, vindecată de cumplita boală şi, acum, se bucură”[791].

1942: 1942, ianuarie 29: „Noi, general Victor Iliescu, subsecretar de Stat al Educaţiei Extraşcolare; / Având în vedere jurnalul Consiliului de Miniştri Nr. 21 din 14 Ianuarie 1942… / Decidem: Art. unic. Se angajează, pe data prezentării la serviciu, ca diurnişti la formaţiunile tineretului extraşcolar, următorul personal, plătibil cu îndemnizaţia de şedinţă respectivă: **Zichil Horia**, seria 1938, media 7.30, numit în comuna Valea Stânei, Vatra Moldoviţei, postul II, jud. Câmpulung”[792].

1942: 1942: „Se anulează, pe data de 18 Martie 1941 (retroactiv – n. n.), următoarele cărţi de lucrător şi de meşter, precum şi adeverinţele meseriaţilor evrei: Cartea de meșter măcelar nr. 229 a dlui **Stier Strul Menasche** din Moldoviţa; Cartea de meșter măcelar nr. 1.101 a dlui **Hasenfrat Moritz** din Vatra Moldovița; Cartea de meșter măcelar nr. 228 a dlui **Minzer Berl Winter** din Moldovița”[793].

---

[791] *Biserica şi Şcoala*, Anul XLVIII, Nr. 31, duminică 28 iulie / 10 august 1924

[792] *Monitorul Oficial*, Anul CX, Nr. 24, joi 29 ianuarie 1942, pp. 561, 565

[793] *Monitorul Oficial*, Nr. 178, 3 august 1942, pp. 6525-6534

1942: Având în vedere dispoziţiunile art. 55 din legea pentru reorganizarea Centrului Naţional de Românizare Nr. 175, publicată în Monitorul Oficial Nr. 56 din 6 Martie 1942", se aprobă „ratificarea angajării de personal temporar pentru administrarea, paza conservarea acestor bunuri (păduri, fabrici de cherestea, exploatări, materiale lemnoase etc.), personal numit şi angajat din Noemvrie 1940 şi până la 5 Martie 1942 inclusiv"[794]: Constantin Dariciuc, paznic, bunul expropriat fabrica Jacob Schnap, com. Moldoviţa, jud. Câmpulung, salariul lunar lei 2.000; Lesnic Nicolae, paznic, bunul expropriat fabrica Rafael Sand, com. Moldoviţa, jud. Câmpulung, salariul lunar lei 2.400; Broască Ioan, paznic, bunul expropriat fabrica Rarăul, com. Moldoviţa, jud. Câmpulung, salariul lunar lei 2.400; Prindei Ioan, paznic, bunul expropriat fabrica I. Schnap, com. Moldoviţa, jud. Câmpulung, salarial lunar lei 2.000".

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[795], următorii învăţători şi învăţătoare: **Cotlarciuc Artemiza**, comuna Argel, jud. Câmpulung, media 7,50; **Niţchi Ioan**, comuna Ciumârna, jud. Câmpulung, media 7,00; **Ciubotarencu Cordelia**, comuna Valea Stâncii, Vatra Moldoviţei, jud. Câmpulung, media 7,00".

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[796], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Popescu**

[794] *Monotorul Oficial*, Nr. 154, 6 iulie 1942, pp. 5488 şi următoarele
[795] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552
[796] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

Virginia, de la Fundul Moldovei I, la Moldoviţa, Demacusa; **Salahor Varvara**, de la Vatra Moldoviţei, la Moldoviţa-Reşca; **Corlăţan Eulogia**, de la Moldoviţa-Demacusa, la Ostra; **Gârneaţă Rozalia**, de la Moldoviţa, la Stulpicani".

1948: „Se înfiinţează, pe data publicării prezentei deciziuni în *Monitorul Oficial*[797], Centrala Industrială a Lemnului… Fac parte din Centrala Industriei Lemnului, următoarele întreprinderi industriale: „Domeniile Bucovina", cu sediul în Moldoviţa; „Gliga Traian", cu sediul în Vatra Moldoviţei; Kraft „Rarăul", cu sediul în Moldoviţa; „Moldova Forestieră", cu sediul în Moldoviţa; „Wildman Fischler & Co", cu sediul în Vatra Moldoviţei; „Weissbroth şi Roll", cu sediul în Vatra Moldoviţei".

1949: Sunt numiţi directori de şcoli, în **Învăţământul elementar, ciclul I**[798]: **Dan Gheorghe**, director la Şcoala elementară Vatra Moldoviţei; **Lupu Ioan**, director la Şcoala elementară Vatra Moldoviţei , Valea Stânei; **Oţet Toader**, director la Şcoala elementară Vatra Moldoviţei, Ciumârna", iar în **Învăţământul elemenlar, ciclul II:** „**Căpăţână Andrei**, director la Şcoala elementară Moldoviţa".

---

797 *Monitorul Oficial*, Nr. 167, 22 iulie 1948, pp. 6049-6052
798 *Monitorul Oficial*, Nr. 20, 25 ianuarie 1949, pp. 845, 846

VĂZDĂUŢI

(pe Nistru, raionul Secureni, Hotin).

1770-1772: Satul **Văzdăuţii**, ţinutul Hotinului, ocolul Nistrului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[799], **toată suma caselor: 28**. Scădere rufeturi 1: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 27. / **Birnicii**: Ursul Moldovan / Ivan, rusul / Toader Puiul / Ilie Mutilă / Petre Plângău / Pătraș Biescul / Nicolae Coviță / Timco Fedor / Vasile, cojocar / Toader Țiganciuc / Ostap fiul lui Crușnirul / Ivan Baranciuc / Ivan Tcaci / Ivan Huțul / Ștefan Țiganciuc / Fedor Dohanschie / Filo Zelenco / Fedor Oleinic / Mihailo, văcar / Voicu Mazur / Nicolae, rus / Vasile, rus / Ioniță fiul lui Vădanul / Nica, vătăman / Havriș, prisăcariul popei / Mihălache, vornic, // **Rufeturi:** Popa Vasile.

VEDINŢI

(Viadici, sat la Terebne, parte din
oraşul Edineţ, Moldova).

Întărit, în **11 august 1436**, de Ilie şi Ştefan voievozi, lui Luca de la Sihle şi fraţilor lui Malea şi Stroe, care primesc uric pentru „două sate, unul la Terebne,

[799] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 148, 149

anume Viadici, celălalt la gura Săratei, unde a fost Mihail... Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[800].

VEPREUCA

(lângă Iarova, comuna Cremenciug,
judeţul Soroca, Moldova).

1644, ianuarie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod Măguţei Mălăiasa, fiica Frăsinei, nepoata Odochiei, care „s-a jeluit cu plângere mare şi cu mulţi martori jurători că privilegiile şi dresele pe care le-a avul pe satul **Vepreuca** (lângă Iarova, comuna Cremenciug, judeţul Soroca, Moldova), în ţinutul Soroca, pe râul Răut, le-a pierdut când s-au războit cazacii şi au distrus cetatea Soroca… şi noi am crezut şi i-am întărit a treia parte din satul Vepreuca cu uric şi întărire”[801].

1646, iunie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Iurga (Iorga) mare postelnic, care cumpără, cu 20 taleri de argint. De la Tudosca Guţoaie (Guţu), fiica lui Ion Clocică, nepoata Antimiei, strănepoata lui Sava, „jumătate din a treia parte de mijloc din satul **Vepreuca**, ce este pe Răut, în ţinutul Soroca… Şi i-a mai vândut, pentru 25 taleri bătuţi, a şasea parte din partea de mijloc din satul **Silişteni**, tot pe Răut, în acelaşi ţinut Soroca, cu vad de

[800] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 160, pp. 222, 223
[801] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 235, pp. 215, 216

moară la Răut, ce-a avut de la mama ei Agafia. / Şi a mai cumpărat, cu 20 de taleri bani gata, de la Dolca, fiica lui Dumitru, nepoata lui Gavrilaş, din acelaşi sat Vepreuca. Jumătate din a treia parte, partea bunicului ei Gavrilaş, cu tot venitul”[802].

VERBIA

(lângă Dimăcheni, comuna Corlăteni, Botoşani).

1487, martie 5: Întărit de Ştefan voievod lui Ivanco Bârlici, care primeşte uric pentru „dreapta lui ocină, satele anume Bârgăianii pe Moldova (în Drăguşeni, Suceava) şi Verbia pa Jijia, şi Corlătenii”[803]. Hotarele, din veac.

1623, august 11: Întărită de Ştefan Tomşa voievod mănăstirii Suceviţa, care primeşte uric pentru „un sat anume Verbia, pe apa Jijiei, în ţinutul Hârlăului, care acel sat a fost mai dinainte al sfintei mănăstiri a Suceviţei. Şi s-a sculat Balica hatmanul ş-a făcut mare împresurare sfintei mănăstiri şi l-a luat lui de la sfânta mănăstire, în puterea sa, şi l-a lipit către satul său Căcăcenii… ş-am miluit sfânta mănăstire Suceviţa cu 2 fălci de vie ce sunt în dealul Ţiambricul la Cotnari, care acele vii sunt drepte cumpărături de însuşi domnia mea”[804].

---

[802] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 395, pp. 339, 340

[803] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 6, pp. 8-10

[804] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 105, pp. 153, 154

1625, iunie 22: Întărit de Radul voievod mănăstirii Suceviţa, care primeşte uric pentru un sat bucovinean, Volcineţ, şi „satul Verbia (selişte lângă Corlăteni, înglobată de Balica în Căcăceni, Botoşani), ce este în ţinutul Hârlău”[805].

1628, noiembrie 18: Întărit de Miron Barnovschi voievod, în cadrul schimbului de moşii dintre mănăstirile Suceviţa şi Hangul, mănăstirea Suceviţa dând „satul anume **Cracăoanii**, ce este în ţinutul Neamţului, cu mori şi cu poieni pentru fânaţ şi cu tot venitul”, şi primind „satul anume **Măgura**, sub făget, în ţinutul Dorohoiului… Şi încă pe lângă acest sat Măgura, domnia mea am făcut sfintei mănăstiri Suceviţa şi un sat anume **Verbia**, cu oameni, căci a fost pustiu, şi le-am făcut lor acolo şi două perechi de mori pe râul Jijia, câte două mori într-o casă”[806].

VERBIANCA

(raionul Briceni, județul Edineț, Moldova).

1588, februarie 12: Porunca dată de Petru (Şchiopul) voievod lui Cucoară şi lui Gheorghe, pârcălabi de Hotin, să meargă şi să-i hotărască logofătului Gavrilaş în satul lui, **Horbineşti**… „să-i cercetaţi dresurile lui Gavrilaş logofăt şi răzeşilor lui şi să alegeţi partea nemeşilor deosebit din sat, din toloacă, din câmp şi din tot

805 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 346, pp. 418, 419

806 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 433, pp. 590-593

locul şi să le puneţi lor stâlpi şi ci satul **Verbianca**, aşijderi şi în satul **Holohoreni**"[807].

VERBOVA

(lângă Iarova, judeţul Soroca, Moldova).

1624, martie 24: Întărit de Radul Mihnea voievod hatmanului şi părcălabului de Suceava Miron Barnovschi, care primeşte uric pentru „patru sate, anume Verbova, şi Verejanii, şi Zalucenii şi Nemirova, ce sunt în ţinutul Soroca"[808], danie de la Ştefan Tomşa, din satele confiscate pentru hiclenie hatmanului Balica.

VERBUŞANI

(lângă Salcia, Soroca, Moldova).

1628, aprilie 25: Zapisul lui Iachim Bandur, prin care mărturiseşte „cum am vândut jumătate de sat **Cobălie** (azi Cobălia, ţinutul Soroca, Moldova)… lui Gorgan, ce a fost pârcălab, drept 300 de taleri… dinaintea lui Bădaşco pârcălab, Nechitei diacul din **Spinoasa** (ţinutul Hârlău, Iaşi), Ionaşco Bandur, Vasile Corpaci,

---

[807] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 8-9

[808] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 181, pp. 240-242

Toader Beldiman, Vasile Japcăi, Văsiian chihaie din **Verbuşani** (lângă Salcia, Soroca, Moldova), Gavrilaş Căpotici, Dumitraşco Fulger diac „şi dinaintea a mulţi oameni buni”[809].

VERCEŞTI

(Verşeşti, pe Pârâul Negru şi Mic,
comuna Podoleni, Neamţ).

1625, noiembrie 21: Întărit de Radul voievod lui Istratie, feciorul Hărăi din **Verceşti** (pe Pârâul Negru şi Mic, Neamţ), după o pâră cu Ştefan din **Bălăneşti** (comuna Bârgăuani, Neamţ), „pentru nişte pământuri ce i le-a fost arând Ştefan, în puterea sa”[810].

1627, martie 20: Întărit de Miron Barnovschi voievod postelnicului Toma, cneaghinei lui, fiica lui Miron clucer, care primeşte uric pentru „dreptele lor ocine şi cumpărături ale părintelui lor Miron… două sate, anume **Murguceştii** (lângă Hârtop, Neamţ), care este în ţinutul Neamţului, şi satul **Verşeşti** (lângă Murguceşti, Neamţ), în acelaşi ţinut… Murguceşti, înainte vreme, a fost domnesc, ascultător de ocolul târgului Piatra, iar în zilele lui Aron voievod a fost dat boierului său Andreica medar. Iar când a venit unchiul domniei mele, Erimia Voievod, iarăşi a luat acest sat de la Andreica şi l-a lăsat să fie de

[809] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 349, p. 488

[810] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 387, p. 452

ocol, iarăşi la târgul Piatra… / În zilele lui Radul voievod, au venit Nechita diac şi fratele lui Donici comişelul, şi surorile lor Grozava şi Mariica, toţi fiii lui Andreica miedar, şi au arătat un uric de danie şi de miluire, pe care l-a avut părintele lor… Deci s-au tocmit ei cu Toma postelnic şi i-au dat lui acel uric, iar Toma postelnic le-a dat trei cai buni pentru acel uric… Şi la aceasta dăm şi întărim boierului nostru Toma postelnic şi fratelui său Iordache dreapta lor ocină… un sat anume **Tămăduianii** (inclus în oraşul Paşcani, Iaşi), care este în ţinutul Sucevei, care sat a fost dreaptă ocină a unchiului domniei mele Isac Balica hatman”[811].

1634, iulie 16: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod fostului vornic Ionaşco Jorea, ca „să fie tare şi puternic a-şi ţine ocina sa şi moşia sa, satul anume **Verceştii**, ce este în ţinutul Neamţului”[812].

1636, mai 8: Zapisul călugărului Selevestru şi al lui Gligorie Negrul din **Vătămani** (înglobat în Costişa, comuna Costişa, Neamţ), al lui Ionaşco ot **Varceşti** (Verceşti, lângă Negriteşti, comuna Podoleni, Neamţ), Ignat Scântei ot **Redi** (Rediu, comuna Rediu, Neamţ), Catrina ot **Măstacăni** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ) şi Nastasia ot **Româneşti** (lângă Podoleni, Neamţ), prin care mărturisesc „cum a căzut fratele nostru Neanul într-o nevoie mare. Deci, văzând nevoia şi răutatea lui, nu l-am lăsat să-şi pună capul, căci ni-i frate, ci ne-am sculat toţi fraţii şi toată seminţia noastră şi am dat noi toată partea noastră de ocină, câtă se va alege la sat la Măstacăni…

---

[811] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 169, pp. 216-220

[812] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 193, p. 220

fratelui nostru, Neaniului, ca să aibă a-l vinde acest loc tot, să ia preţ să-şi plătească capul (pentru moarte de om – n. n.) de la nevoie”[813].

1645, octombrie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Gligoraşco Bejan şi cneaghinei lui Mărica, fiica lui Ionaşco Jorea, fost vornic, în baza unui zapis de mărturie de la Ionaşco Jorea şi de la cneaghina lui Simina, în care mărturiseau că „au dat şi au dăruit lor jumătate din satul **Verceşti**, ce este în ţinutul Neamţ, şi cu jumătate de iaz şi cu case şi cu grădini”[814].

1774, iunie: Satul **Verşeştii**, ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[815], avea **toată suma caselor 110**. Scădere rufeturi 28: 3 popi, 25 ţigani. Rămân birnici 12. / **Birnici:** Gheorghe Himotescu / Ilii Stoica / Costantin, butnar / Toader, slugă / Simeon, butnar / Grigore, faraoan / Andrei, faraoan / Costantin, faraoan / Ştefan Turcu / Năstasă, plugar / Gavril, morar / Ursul zet (ginere) lui Zănică. // **Rufeturi:** Popa Ion / Popa Ştefan / Diaconul Grigore / Neculai, lingurar, ţigan / Vasile, ţigan / Toader, tij (la fel) / Vasile, cioban, la fel / Chiriac, la fel / Dumitru, la fel / Dinul, la fel / Ursul, la fel / Banul, la fel / Toader, la fel / Lupul, la fel / Buciuman, la fel / Grigore, la fel / Ion, la fel / Toader, la fel / Ursa / Leica / Ioana / Dochiţa / Ursa / Sora / Ioana / Catrina / Gafiţa / Ioana.

---

[813] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 413, pp. 474, 475

[814] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 228, pp. 179, 180

[815] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 62, 63

VERDĂŞENI

(pe Vladnic, Orhei, Moldova).

1669, septembrie: Aniţa Hânculiasă, nepoata lui Petriman şi a lui Mihăilă, strănepoată lui Marcu Mâra din **Mireşti**, care s-a tras din Hârcea vornicul, împreună cu feciorii ei Mârza, Gavril, Păvălache şi Rucsanda, şi cu nepoţii ei Ilii Tâmbur şi Mihălachi Tâmbur vând vătafului de aprozi Pătraşcu Iordăchelea şi jupânesei Safta moşiile „ce au avut de la moşii lor, ce sunt în ţinutul Iaşului peste Prut, întâiaşi dată anume **Corneştii** de sub Codru… a treia parte de sat, şi **Bumbăteştii** cu iaz, iarăşi a treia parte de sat, şi **Hârceştii** pe Cula, sub Codrul Botnii… cu trei vaduri de moară în Ichil, în Cula şi în Târnuşa, iarăşi în ţinutul Eşului, cu iaz, a treia parte de sat şi **Dumbră-viţa** tij (la fel) în capul ţinutului Eşii, iarăşi a treia parte, şi **Verdăşănii** pe Vladnic, a treia parte de sat, şi **Osăm-zănii** (Osinceni), în ţinutul Orheiului, iarăşi a treia parte de sat, şi **Copăcenii** din ţinutul Orheiului, pe Ciuluc şi pe Răut, a treia parte de sat, care acele moşii îmblă câte în trei bătrâni şi întru şapte au câte un bătrân, care bătrânul lor se cheamă bătrânul Petriman, fecior lui Marcu Mâra din Mireşti, care s-a tras din Hârce vornicul, de şi-au scos şi Hârceştilor nume pe numele lui Hârceştii, într-unele hotare este de pe moaşa (bunica) lor şi într-altele de pe moşul (bunicul) lor Petriman. / Aşinjderi, am mai vândut Iordăchelii jumătăţi de sat din **Mireşti**, stâlpită aleasă, în **Brătuleni**, iar în ţinutul Eşului, care este iarăşi de pe Marcu Mâra, însă în celelalte hotare îmbşă câte în patru

bătrâni, iar acum îmblă în trei, că au fost patru fraţi cu Măicanu, şi l-au plătit cei trei fraţi de la turci şi acum se împarte în trei părţi… / Şi plata s-a făcut deplin în mână, bani gata 328 galbeni ungureşti şi venetici de aur, 8 boi într-ales, 6 vaci cu viţei. / Deosebil de aceste moşii, soacra lor Aniţa, împreună cu feciorii şi nepoţii ei, ci Irimia Guţul şi soţia lui Stratona… având şi ei părţi de moşii şi de la părinţii lor, anume **Băcşănii** peste Prut, la capul ţinutului Eşii, a treia parte de sat, şi **Ialovenii**, în ţinutul Lăpuşnei, pe Işnovăţ, şi **Crâsteştii**, iarăşi la ţinutul Lăpuşnei, şi **Pocşăştii** pe Ichil, în ţinutul Orhei, în tuspatru moşiile acelea are câte un bătrân, cu iazuri şi cu moară în Cârsteşti şi Ialoveni. Şi Ialovenii şi Poşăştii, trei bătrâni i-au vândut Iordăchelii, drept bani gata 250 bătuţi, iar Băcşănii încă le-au socotit pentru că de multe ori l-au scos de la multe nevoi”[816].

VEREJANI

(sat pe Prut, lângă Ciulineşti, contopit cu Probota, Iaşi).

1429, iunie 19: Întărit de Alexandru cei Bun lui Dan Uncleat, care primeşte uric pentru „şase sate, anume: jumătate din satul **Verejani pe Prut, unde este casa lui**, şi Ciulineşti, şi unde a fost Oanţă, şi, peste Prut, Demi-ianăuţi, şi Zubreuţi, şi satul la Nistru, la obârşia Med-vediei, unde este vătăman Stepan, cu pricurile sale. Şi

[816] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 92, pp. 118-120

încă i-am dat trei locuri din pustie, unde este Iurie, un loc la Fântână, sub prisaca lui, şi două locuri la drumurile celor Două Fântâni… Iar hotarul acestor şase sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul Zubreuţilor să fie din jos, de la Andriaş, de la gura văii, lângă movila săpată din câmp, apoi, peste câmp, la baltă, mai jos de casa lui Roman, apoi, pe baltă... apoi la capătul de sus al poienilor lui Scumpu, apoi la Prut. Iar hotarul acestor trei locuri din pustie să fie cât vor putea să folosească destul trei sate”[817].

1500, martie 30: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Probota, „două sate pe apa Prutului, un sat anume **Verejanii**, unde a fost Dan, iar alt sat, pe nume Ciulineştii, ce s-au aşezat pe locul unde a fost Manoil… Iar hotarul acelor mai sus scrise două sate, ce-s pe apa Prutului, pe nume Verejanii, unde a fost Dan, iar alt sat, pe nume Ciulineştii, ce-au descălecat pe hotarul unde a fost Manoil, ca să fie începând din Prut, pe din jos de Verejeni, unde a fost Dan, din marginea luncii, dintr-un stejar însemnat, la alt stejar însemnat, de acolo la o movilă săpată în ţărmurile bălţii lui Budin, deci drept peste balta lui Budin, la altă movilă săpată, ce este în gura văii, de acolo drept la capul cel de sus al rediului, de acolo curmeziş, la unghiul bălţii, la o movilă săpată, de acolo drept peste şes, la o movilă săpată, ce este supt deal, aproape de drum, la gura văii, de acolo pe vale drept la deal, de aici, de la deal, din vârful văii drept peste şes la movilă săpată, aproape de drum, de acolo tot pe drum în sus, iarăşi la o movilă săpată, lângă drum; de acolo, întorcând spre mâna cea dreaptă, drept peste Valea lui

817 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 90, pp. 134-136

Cucoară, la deal, la movilă săpată, de acolo pe altă vale în sus, pe costişe, la o movilă săpată, de acolo în curmezişul văii şi pe valea cea mică, la deal, la o movilă săpată. De acolo drept la o movilă mare şi de la acea movilă la vâlcea şi peste baltă la şesul Prutului, la movilă săpată şi de acolo peste câmp la o movilă săpată aproape de drumul cel mare, unde a fost stâlpul cel bătrân, şi de acolo drept la movilă şi la un plop mare, în ţărmurile bălţii Ciulinii, din jos de Brat; deci peste Ciulina şi peste luncă în ceia parte de Ciulina, la movilă săpată, între doi stejari şi de acolo drept la un stejar însemnat, de acolo peste luncă drept la Prut. Acela este tot hotarul acelor mai sus scrise două sate. Iară direse ce-au fost ale moşului nostru, Alexandru vodă, un dires pe acele mai sus scrise două sate, ce-s pe apa Prutului, anume satul Verejenii, unde a fost Dan, iar alt sat, anume Ciulineştii, ce-au descălecat pe hotarul unde a fost Manoil… acele direse amândouă s-au stricat, precum ştim şi noi şi boierii noştri”[818].

VEREJENI

(sau Veregeni, comuna Verejeni,
judeţul Orhei, Moldova).

1624, martie 24: Întărit de Radul Mihnea voievod hatmanului şi părcălabului de Suceava Miron Barnovschi, care primeşte uric pentru „patru sate, anume Verbova, şi Verejanii, şi Zalucenii şi Nemirova, ce sunt în ţinutul So-

---

[818] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 258, pp. 462-464

roca”[819], danie de la Ştefan Tomşa, din satele confiscate pentru hiclenie hatmanului Balica.

1627, septembrie 1: Zapisul lui Grăjdan şi al femeii lui Mărica din târgul **Orhei**, prin care zălogesc „ocina şi via ce ni se alege din sat de **Telenişti** (Ţeleneşti, Orhei, Moldova), din văile cu fânul şi ţarini şi din pădure şi de unde-i hrana… la Istrăţel de **Verejeni** (sat în raionul Orhei, Moldova), de-am luat o bute de vin de 90 de vedre, drept 27 taleri bani gata, şi 5 berbeci de mesărniţi, drept 5 galbeni… dinaintea lui Iani cel bătrân de târgul Orhei, Zaharia de Verejeni, Miron de **Zăhăcani** (sat în raionul Orhei, Moldova), Romaşco mesergeul, Orhăiu, Onaşco Bulmedzea, Precom şelar din târgul Orhei şi dinaintea a mulţi oameni buni”[820].

1637, mai 7: Porunca dată de Vasile Lupul voievod lui Harea din **Verejeni**, să meargă, să adune oameni buni şi împreună să aleagă şi să stâlpească moşia lui Moga din **Ciocâlteani** pe Parvana, care se jeluise „că-i împresoară ocina din sat din **Căcărăzeni**”[821].

1640, octombrie 25: Zapis de mărturie de la Harea din **Verejeni** (comuna Verejeni, judeţul Orhei, Moldova), Necoară din **Cureci** (Curiecii, comuna Răspopeni, judeţul Orhei, Moldova). Gavril din **Piscani** (comuna Chiţcanii Vechi, judeţul Orhei, Moldova), Ştefan şi Vasile ot **Negureşti** (Negureni, comuna Negureni judeţul Orhei, Moldova), în care scriu că Ştefan, feciorul Dochiei, şi Ştefan,

---

[819] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 181, pp. 240-242

[820] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 235, pp. 320, 321

[821] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 65, pp. 72, 73

feciorul Chirenei, nepoţi Giurgei, şi alţi feciori care sunt ai lui Gligori şi ai lui Ştefan, iarăşi nepoţi Giurgei, au vândut lui Mătiiaş Sturdza, drept 20 de galbeni şi o vacă cu junc, „partea ce li se va alege din satul **Văsiiani** (Văsieni, comuna Leuşteni, judeţul Orhei, Moldova)”[822].

1672: Soţii Axinia şi Stahie dăruiesc marelui stolnic Ilie Sturza „partea noastră din satul **Pupezeni**, câtă se va alege partea noastră… Şi când s-a făcut zapisul au fost Barbul din **Cotijeni**, Hare de **Verejeni**, Timotin de **Benghidire** şi mulţi oameni buni”[823].

1774, iunie 5: Satul **Veregenii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Culii, după recensământul lui Rumeanţev[824], avea **toată suma caselor 29**. Scădere rufeturi 20: 16 volintiri, 1 mazil, 1 ruptaș, 1 popă. Rămân birnici 9. / **Birnici:** Nicolai Rinchez / Postică, sotnic / Maconi fiul popii / Ștefan Chihai / Simion, morar / Martin Pană / Iosâp, jidov / Petre, muntean / Simion, ciobotar. // **Rufeturi:** Iosip, volintir / Grigori fratele lui, volintir / Istrate fiul lui Dănilă, volintir / Ocsănti fratele lui, volintir / Vasili Chihai, volintir / Vârlan Racul, volintir / Lupul Veste, volintir / Lupașco, rotar, volintir / Dănilă, cojocar, volintir / Grigoraș Veste, volintir / Andrei Bobeică, volintir / Lupul Enachi, volintir / Vasile Prutian, volintir / Stan, sârbul, volintir / Miron Sângerian, volintir / Tomiță, căpitan, volintir / Anton Dănilă, mazil / Postolachi

---

[822] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 479, p. 470

[823] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 132, pp. 133, 134

[824] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 410

Enachi, ruptaş /Popa Manolachi / Sava, sârbul, volintir cu ostavcă.

1780, august 9: Scrisoare lui Ion Strătan, să meargă la **Verejeni**, pentru a cerceta pricina dintre Postolachi sin (fiu) Enachi cu Răculeştii, „şi, mergând, am strâns mazilii, oameni săteni şi pe alţi răzeşi şi am întrebat pe Postolachi sin Enaci: scrisori are? El mi-a arătat o carte de la răposatul Gligori Ghica voievod, din velet 7255 (1747), iulie 30, scoasă cartea de Ursache Bodrug, de Chirică Andriescu şi de Dochiţa, nepoata Mânzatului. Scie cartea, la Cârstea biv (fost) vel (mare) paharnic şi la Ursachi Carpuz ca să meargă să le aleagă moşia, pentru că se acolise un Sandul Popăscu. / Şi am întrebat şi pe Răculeşti de pe care moş trag moşia, unde au dat seamă că trag de pe un Giurge, care nu s-a pomenit nici întâi, nici acum. Şi i-am întrebat şi pentru scrisori. Ei au dat seamă că n-au. Şi, văzând că nici stăpânire n-au avut până acum, nici scrisori n-au arătat, şi acum ei se acolisesc de moşie, fără de nici o dreptate, am dat această mărturie la mâna lui Postolachi sin Enachi”[825].

VEREJENI

(comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova).

1632, mai 5: Întărit de Alexandru Iliaş voievod „mănăstirii care se cheamă Galata de Jos a lui Balica… satele anume **Coicenii** pe Prut, cu bălţi de peşte, care este

[825] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 264, pp. 286, 287

în ţinutul Iaşi, şi satul **Verejenii**, care este în ţinutul Soroca, care acele două sate au fost drepte ocini şi dedine lui Isac Balica hatman”[826].

1904: „**Verejeni**, sat în judeţul Soroca, volosti Văscăuţi, aşezat pe malul Nistrului, la gura văilor Stavişte şi Bălţatul; vad peste Nistru. Are 142 case, cu o populaţie de 1.090 suflete de ţărani români; biserică; şcoală elementară rusă”[827].

VEREJENI

(Vrejeni, azi Verejeni, comuna Verejeni,
raionul Teleneşti, Moldova).

1637, mai 7: Moga din **Cicolteni** (comuna Dumeşti, Iaşi) s-a jeluit pe Parvana, „zicând că-i împresoară ocina din sat din **Căcăredzeni** (Căcărăzeni, azi Banu, comuna Dumeşti, Iaşi)”. Vasile Lupu voievod îl trimite pe Harea din **Vrejeni** (Verejeni, comuna Verejeni, raionul Teleneşti, Moldova) să facă cercetări şi să aleagă părţile cu dreptate, „nimănui să nu făţăriţi”[828].

1904: „**Verejeni**, sat judeţul Orhei, volosti Căzăneşti, aşezat pe partea stângă a Ciulucului Mic, aproape de gură; dincolo de râuleţ trece şoseaua spre Orhei. Are

---

826 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 59, pp. 62-64

827 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, pp. 226, 227

828 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 91, p. 91

195 case, cu o populaţie de 1.560 suflete de ţărani români”[829].

VEREŞENI

(Verăşeni, comuna Miroslăveşti, Iaşi).

1627, noiembrie 15: Zapisul lui Ionaşco Moga, feciorul lui Toader Moga, nepotul Mogăi sulgerul, prin care mărturiseşte că a vândut, lui Dumitru Buhuş vistiernic, drept 40 de taleri, „moşia din satul **Bârleşti** (Cârligătura, Iaşi), de la Bahlui, din jumătate de sat, a treia parte… Şi la tocmeală au fost Costantin Hăbiiac şi Căzan Bohmată din **Mulcel** (Muncel, Neamţ), Tănasie din **Verăşeni** (Vereşeni, Iaşi) şi Nicoară Vintelescul de **Covurlui**… Şi eu însumi Gligorie Mustaţă am scris”[830].

1627, decembrie 13: Zapisul lui Ştefan Blendea, pârcălab de Roman, şi al feciorilor lui, Căzan şi Paşco, prin care mărturisesc că au „vândut o casă de ocină, cu tot venitul, din sat de **Năvrăpeşti**, ce acea casă a fost de moşie de pe jupâneasa Blendei, anume Erena. Şi s-a sculat Maxin Popovici de o au cumpărat, i-au dat bani gata 25 galbeni întru mâinile lui Ştefan Blendea şi a feciorilor săi Căzan şi Paşco… Şi au fost într-această tocmeală Ghiorghie Năvrăpăscul, Ionaşco Botăş din **Miroslăveşti**, Io-

---

[829] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 226

[830] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 257, pp. 339, 340

naşco Bandur din **Boteşti** şi Hilip şetrărel din **Vereşeni**”[831].

1632, august 6: Zapisul lui Pavel fost episcop de Huşi, în care mărturiseşte „cum a cumpărat popa Gligorie de **Cozmeşti** (comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi) un loc de două case de la Vasile şi de la sora lui, de la Porhira, feciorii lui Crâstiian şi ai Todosiţei, din sat din **Vereşeni** (comuna Miroslăveşti, Iaşi), ce sunt pe apa Moldovei, cu tot venitul din tot locul, 24 de pământuri din ţarină şi cu curături în luncă, şi cu vad de moară într-apa Moldovei, drept 100 taleri bani buni”[832].

1633, februarie 6: Zapisul unor oameni din **Vereşani** (Vereşeni, comuna Miroslăveşti, Iaşi), în care mărturisesc „cum au venit înaintea noastră Gavril, feciorul Lelei din **Mihăeşti** (Mihăieşti, comuna Horodniceni, Suceava) şi a vândut partea care i se „va alege din sat de Vereşani, ce sunt pe apa Moldovei, în ţinutul Sucevei, toată partea mâne-sa Lelei… lui Alecsandri diacul, drept 12 taleri bătuţi”[833].

---

831 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 272, p. 366

832 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 167, p. 211

833 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 288, pp. 367, 368

VEREŞENI

(Vercişti, azi Vereşeni, Vereşti, comuna Girov, Neamţ).

1614, martie 20: Condrea fost hotnog, Lazor Cumpătă şi Toma din **Ţibucani**, popa Lucaci şi Lazor diaconul din **Davideni** mărturisesc „cum au venit Grigore păhărnicel din **Verăşăni** şi cu nepotul său Toader, feciorul Odochiei, şi cu Truşcan, toţi nepoţii Avroamoaei şi au vândut a lor ocină şi moşie din **Nisporeşti**, loc de o casă în vatra satului şi cât li se va alege Boului fost vistiernic, drept 35 taleri de argini”[834].

1637, aprilie: Nenul, feciorul lui Gavril Cesărlăului şi al Ilincăi ot **Mărgineni** (comuna Măstăcani, Galaţi), care s-a călugărit „într-o nevoie”, când avea nevoie de bani ca să-şi „răscumpere capul”, cupă un omor, furt sau tâlhărie – nu precizează vinovăţia, a întebat pe răzeşii săi şi pe megieşi dacă nu este vreunul interesat să-i dea banii, în scimbul a „toată partea noastră de ocină de la **Măstacăn** (Măstăcani, comuna Măstăcani, Galaţi). Şi nimeni nu s-a aflat să mă plătească”. Şi-atunci a vândut jupânului Gligoraş câtă partea mamei sale Ilinca şi a fraţilor ei „şi toată cumpărătura tatălui meu Gavril Cesărlău, la Măstacăn… şi cu o poiană de este în deal la Hăbineşti şi, din Poiana Lungă, ce va fi partea noastră; aceste toate am vândut drept 33 de lei bătuţi. Şi-n tocmeală a fost popa Ştefan, diaconul Pănteleiu, Vasile şi

---

[834] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 244, 245

Ifrim ot **Vercişti** (Vereşeni, comuna Girov, Neamţ), Nechifor şi Maftei ot Măstacăn”[835].

1638, august 31: Constantin şi Ostahi, feciorii Precopoe, nepoţii Nemişului vând a lor „ocină şi moşie din satul **Verăşeni** (Vereşti, comuna Girov, Neamţ), de pe Mulduoa, din ţinutul Sucevei... loc de casă în vatra satului şi 8 pământuri în ţarină, cu vad de moară... fratelui nostru Nechita, drept 12 galbeni. Şi au fost Ion Mujicul, Păcurar, popa Andreica, Harcul, Gavrilaş şi Ignat din Verăşeni şi mulţi oameni buni”[836].

1640, martie 19: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care, „pentru că a fost ginerele lui Miron clucer”, cumpără, cu 150 de galbeni ungureşti, de la strănepoţii lui Crimca din Suceava, „a cincea parte din satul **Logofeteni** (pe Başeu, Botoşani), pe pârâul Başeu, ce este în ţinutul Dorohoi, a cincea parte din jumătatea satului **Lopatinţi** (Lopatnic, comuna Feteşti, raionul Edineţ, Moldova), pe Viliia Mare, care este în ţinutul Hotin, a cincea parte din satul **Verşeşti** (Vereşeni, comuna Girov, Neamţ), care este pe Cracău, în ţinutul Neamţ, a cincea parte din satul **Murgoşeşti** (Murgoceşti, lângă Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ), în acelaşi ţinut, pe Cracău, şi a cincea parte din patru fălci de vie, care este pe Dealul Asânului, cu o falce de vie pe Dealul Mândrului, unde a fost crama lui Grigore postelnic, în **Cotnari**”[837].

---

835 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 51, pp. 47, 48

836 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 452, pp. 427, 428

837 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 317, p. 308, 309

1640, septembrie 1: Mărica Mănoe şi sora ei Agahiia, fetele Todosii Onicioae de târg de Suceava vând stolnicului celui mare Toma, drept 120 galbeni şi un cal, „a cincea parte din satul **Logofeteni** (Botoşani) pe Başeu, în ţinutul Dorohoiului, şi din jumătate de sat **Lopatinţă** (Lopatnic, comuna Feteşti, judeţul Edineţ, Moldova) din ţinutul Hotinului, a cincea parte, şi a cincea parte din satul **Verşeşti** (Vereşeni, comuna Girov, Neamţ), în ţinutul Neamţului, şi a cincea parte din satul **Murguceşti** (Murgoceşti, lângă Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ), într-acelaşi ţinut, şi a cincea parte din patru fălci de vii la **Cotnari**, pe Dealul Asinului, cu o falce din Dealul Mândrului, unde a fost Grigore postelnicul; care ocini şi vii şi moşii ne-au fost de pe pe Gligorie Postelnicul şi de pe jupâneasa sa Sora, şi ne-au fost rămăşiţă de la ruda noastră Eftemiia, jupâneasa Tomei stolnicul cel mare, şi dumisale i-au fost de la părintele lui Miron clucerul şi de la moşii dumisale, de la Gligorie postelnicul. / Şi iarăşi i-am vândut o falce şi jumătate de vii de Cotnari, în Dealul Mândrului, care au fost ale lui Gligorie postelnicul şi al jupânesei Sora, de la o mătuşă a lor, Grăpina călugăriţa… drept 90 galbeni”[838].

[838] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 437, p. 436

VEREŞTI

(lângă Dumbrăveni, Suceava).

Deşi atestaţi documentar încă din primii ani ai domniei lui Alexandru cel Bun, Vereştii nu au parte de o existenţă reală, nici ca sat şi moşie mitropolitană, nici ca parte a moşiei boiereşti a Dumbrăvenilor, decât din 1886, când se dă în funcţiune „la Verești, un nod de cale ferată, care în sine este complet inutil”[839]. De altfel, în sat locuiau puţini oameni, chiar şi în 1896, când acest „sat pe moşia Dumbrăvenilor… are o populaţie de 370 locuitori”[840]. De-a lungul veacurilor au supravieţuit la Vereşti doar câteva sălaşuri de robi ai Dumnezeului Mitropoliei din Suceava, „egumen la Sfântul Gheorghe”, dar şi acele sălaşuri au fost ba împrăştiate, ba refăcute, cu o indiferenţă călugărească mai mult decât anticreştină. Nici măcar în 1803, când toate localităţile nordului moldav rămas al Moldovei înregistrau, fiecare, sute de fugari galiţieni, care se vor împământeni, la Vereştii lui Iordache Balş nu este înregistrat nici un *liud*, aşa cum nici numele aşezării nu mai este pomenit. Nici măcar în recensământul ordonat de generalul Spleny, în 1775, vatra de sat Averăuţi sau Vereşti nu mai exista nici măcar ca silişte, ca loc pustiu. Dar viitorul aducea, de un rozaliu galiţian – cum glumea Iorga, un edificiu temelie şi a

---

839 Bergner, Rudolf, *Rumänien / Eina Darstellung des Landes und der Leute*, Breslau 1887, pp. 81-93

840 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 740

satului Vereşti, care renaşte din propria cenuşă şi din cea a locomotivelor în păsuitoare trecere: Gara Vereşti.

1403, ianuarie 7. Alexandru cel Bun donează Episcopiei Moldovei, „pentru sănătatea noastră şi pentru sufletele sfântrăposaţilor domni de mai înainte… din ţara noastră, Moldova, două sate: Averăuţii, care sunt pe Suceava, şi alt sat, Hreţca (vechiul nume al Dărmăneştilor – n. n.), care este aproape sub târgul Sucevei, cu toate hotarele lor vechi şi de demult”[841].

1444, aprilie 11: Ştefan Vodă întăreşte „bisericii cu hramul Sfântul Gheorghe a sfintei noastre Mitropolii din Suceava satul numit Avereşti, ca să aparţină bisericii şi nimănui să nu dea nimic, nici un fel de dare sau de muncă sau obişnuitele prestaţii, nici să nu muncească la cetatea noastră ceva sau să aducă vin şi nimănui să nu lucreze sau să dea ceva, în vecii vecilor, ci întotdeauna aceluia care va fi egumen la Sfântul Gheorghe”[842].

1744, iulie 5. „Venedict, egumenul mănăstirii Moldoviţa, cu tot soborul şi cu încuviinţarea lui Gavril, Mitropolitul Moldovei, dă lui Iordache Balş paharnic scrisoare prin care schimbă moşia Sălăgeni, ţinutul Suceava, între râurile Siret şi Suceava, învecinată cu **moşia Dumbrăveni a lui Iordache Balş**, cu moşia Iordăneşti, pe Siret, ocolul Berhomote, apropiată de moşia Oprişeni a mănăstirii Moldoviţa, pe care paharnicul o primise de la mănăstirea Putna, prin schimb cu moşia Dumbrăveni,

---

841 AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 17, p. 24

842 AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 244, p. 348

deoarece este „mai îndestulată cu fânaţe şi ţarină, şi oameni” decât moşia Sălăgeni”[843].

1746, mai 5. „Manea din Vlădeni, moşie a mănăstirii Voroneţ, **Vasile din Dumbrăvenii mitropoliei**, Mardare din Bervoieşti şi Strachi de la mănăsirea Solca dau mărturie cu jurământ că poiana din satul Lipăeştii este a mănăstirii Solca”[844].

1766: „Emigrarea muncitorilor ruteni în Moldova a început pe la 1766, urmând să fie chiar încurajaţi de agenţii boierilor moldoveni, care duceau nevoie de braţe de muncă pe numeroasele şi întinsele lor moşii. Este deci lesne de înţeles că colonii ruteni nu se aşezară numai pe pământurile Bucovinei de mai târziu, ci deopotrivă ei pătrunseră şi mai adânc în Moldova. Aşa s-a putut întâmpla că, la tragerea cordonului între Bucovina şi Moldova, mulţi fugari ruteni să rămână dincolo de cordon, în Moldova. Mai ştim încă din istoria ocupării că stabilirea definitivă a fruntariilor Bucovinei spre Moldova se făcu numai la 1776. Între anii 1774 şi 1776, pajurile împărăteşti urmară să fie de mai multe ori mutate, când încolo, când încoace, până ce se înfipseră definitiv de-a lungul hotarului de azi. La aşezarea definitivă a hotarului, pe temeiul convenţiunii de la Balamutca, rămaseră dincolo de cordon 64 sate şi 10 cătune, cu o populaţie de vreo 12.000 de suflete. Sunt satele de la frontiera Bucovinei, ca Hreaţca, Molniţa, Godineşti, Mogoşeşti, Turiatca, Balileştii Ruseşti şi ai lui Ciomortan, Adâncată, **Burdujeni**, Plopeni, Salcea, Horodniceni, Mihăeşti, Rotopăneşti,

---

[843] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean*, Bucureşti 1983, Doc. 1256, pp. 418, 419

[844] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean*, Bucureşti 1983, Doc. 813, p. 268

Dolheşti, Onceşti, Zamostea, Dumbrăveni, Fântânele, Şerbăneşti, Honceşti, Baloşeni, ş. a. În satele acestea se adăpostiră mulţi fugari ruteni, care, după aşezarea hotarului, n-aveau nici un motiv să se mute în Bucovina, ci, din contra, pribegii adăpostiţi în Bucovina năzuiau mereu spre hotarul Moldovei şi anume mai ales din momentul în care ei urmară să fie reclamaţi de stăpânii lor din Galiţia şi de când administraţia Bucovinei se învoi să-i extrădeze. Aceasta o ştiau fugarii ruteni prea bine şi, de aceea, cei cari mai reuşeau să se furişeze peste hotar în Bucovina, grijeau să se adăpostească în satele de la hotar, pentru ca, în momentul când ar fi ameninţaţi cu extrădarea, la Galiţia şi darea din nou pe mâinile vechilor lor stăpâni, ei să poată fugi imediat, peste cordon, în Moldova. La 1779, Enzenberg raportează consiliului aulic de război din Viena că, cu prilejul călătoriei sale de-a lungul fruntariilor, de la Nistru, până la hotarul Transilvaniei, nimerise foarte mulţi fugari din Galiţia, care, înainte cu câţiva ani, se aşezaseră drept la hotar şi-şi clădeau acolo case. Se putea observa foarte bine că ei numai de teamă de a nu fi prinşi şi trimişi înapoi la Galiţia se sălăşluiau la hotar, pentru a-l putea trece la caz de nevoie"[845].

1767, noiembrie 28. Printre „bătrânii" satelor, chemaţi ca martori la hotărnicirea moşiilor Mitropoliei Moldovei, din porunca lui Grigore Callimachi Voievod, s-a numărat şi „Ion Sebiechi din Dumbrăveni"[846].

1775: În recensământul făcut din ordinul generalului Spleny pentru Ocolul Siretului, Vereştii nu sunt

---

[845] Nistor, I., *Românii şi rutenii în Bucovina*, Bucureşti 1915, pp. 56, 57

[846] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean*, Bucureşti 1983, Doc. 1150, p. 382

menţionaţi: Zamostea (1 popă, 23 ţărani), Zvoriştea din deal (2 mazili, 6 popi, 20 ţărani), Zvoriştea din vale (1 boier, 4 popi, 51 ţărani), Bereşti (1 mazil, 1 popă, 10 ţărani), Siminicea (1 popă, 32 ţărani), Dumbrăveni şi Sălăjani (1 boier, 7 popi, 68 ţărani), Corocăieşti (6 ţărani), Băluşeni (8 ţărani), Fântânele (3 boieri, 2 popi, 35 ţărani), Liteni cu Corni (1 boier, 2 popi, 24 ţărani), Şerbăneşti (1 mazil, 2 popi, 15 ţărani), Onceşti (1 boier, 4 popi, 74 ţărani), Grigoreşti (1 popă, 24 ţărani), Bursuceni (1 boier, 2 popi, 8 ţărani), Băneşti (1 boier, 2 popi, 12 ţărani), Măndăreşti (2 ţărani)[847].

1803: Considerat parte din moşia Dumbrăvenilor, Vereştii nu apar nici în *Condica liuzilor pe 1803*, dar e presupus că între cei 249 de „oameni străini, aduşi de peste hotar" de Iordachi Balş, măcar o parte erau folosiţi pentru „lucrul pământului" la Vereşti[848].

1809: Un testament din 21 martie 1809, diata lui Iordachi Balş[849], lasă „*În partea fiului meu Alecu:* Moşiile sate întregi Dumbrăvenii, Romaneştii, **Avereştii**[850], Sălăgenii, Bursucenii, şi Brehoeştii, şi Vlădenii, şi Mândreştii, şi Baleştii[851], care acum se zic Siminicea, ce să află, toate

---

847 Spleny, Gabriel von, *Descrierea districtului Bucovina*, în *Bucovina în primele descrieri geografice, istorice, economice şi demografice*, Bucureşti 1998, pp. 236-266

848 Codrescu, Th., *Uricarul*, Vol. VII, Iaşi 1886, p. 244

849 **Diată**. *Copie legalizată de Comisia hotăriturilor ţinutului Hotin de pe Diata răposatului Iordachi Balş, ce este din 1809, Mart 21, către care s-au alăturat şi tălmăcirea ei în dialectul rusesc. Şi întru asemenea s-a alăturat şi copia diatei Logofătului Constantin Balş, din 1822, Genarie 30, cu adaosul în urmă din acel an Iunie 5*

850 Vereşti.

851 Anterior, Baleşti se numise Balinţi, sat din ţinutul Suceava, vecin cu Mândreştii şi Vlădenii din ţinutul Botoşanilor, pentru că Siminicea, deci Baleştii-Balinţi, avea pământuri şi peste apa

unite la un loc, în ţinutul Suceava şi în ţinutul Botoşanii, şi cu toate prisăcile cu stupi ce să vor afla la aceste arătate moşii”.

1886: „**Întrunirea de la Botoşani**. Corespondenţă specială a ziarului „Epoca” / Primim următoarele telegrame: **Gara Vereşti**. Şefii opoziţiunii au fost primiţi, la gara Vereşti, de delegaţiunea din Botoşani, reprezentată de domnii Teodor Kalimak, Ioan Miclescu, Buzdugan, Costică Şuţu, Al. Miclescu etc. Aflăm că procurorul general a sosit ieri în Botoşani; dorobanţii concentraţi”[852].

1886: „Trenul cu abur ne duce, în două ore, de la Botoșani, la Verești, un nod de cale ferată care în sine este complet inutil”[853].

1888: „Primim următoarele trei telegrame: / Iaşi, 29 Februarie. Pancu, întorcându-se în ţară, a fost arestat, astă-seară, la 5 ore. Este temere să fie maltratat. Daţi faptul publicităţii şi cereţi garanţiile cuvenite. **Arestarea a fost la gara Vereşti**. / Gara Bucecea, 29 Februarie. Panu a fost arestat şi transportat, ieri, noaptea, cu trenul la Botoşani. / Botoşani, 29 Februarie. Am sosit la Botoşani, după Panu, dânsul nu este aci, l-au scoborât, ieri, noaptea, la gara Leorda, staţie înainte de Botoşani, plec imediat acolo. / **Miclescu**”[854]. / „Amicul nostru, dl Ioan Miclescu, ne trimete următoarea telegramă: **După arestarea de la Vereşti**, Panu a fost expediat la Botoşani, dar, ajungând la Leorda, a fost oprit aici, unde l-am găsit azi. Auto-

---

Siretului, de unde confuzia că Balinţi ar fi fost inclus în Mândreşti. Siminicea îl are drept ctitor pe Mundrea sau Mândrea Jumătate

852 *Epoca*, No. 136, Anul I, marţi 6 mai 1886, p. 2

853 Bergner, Rudolf, *Rumänien / Eina Darstellung des Landes und der Leute*, Breslau 1887, pp. 81-93

854 *Epoca,* No. 668, Anul III, joi 18 februarie / 1 martie 1888, p. 2

rităţile au fugit de a-l duce la Botoşani, temându-se de un 2 Noiembrie. Prefectul a trecut deja, de la Iaşi, la Botoşani, şi azi a ordonat ca Panu să fie înapoiat la Vereşti”[855]. „Am vorbit, în ediţia întâia a numărului nostru de azi, despre o sumă de 450 lei, cerută şi primită de la ministerul de interne de către fostul prefect al judeţului Botoşani, Lăţescu, pentru acoperirea cheltuielilor făcute cu ocaziunea arestaţiunii domnului Panu, şi am spus că această sumă onorabilul Lăţescu şi-a însuşit-o, deoarece directorul prefecturii, dl Ghiorghiadi, a cerut-o din nou, zilele acestea, de la ministerul de interne, pentru a o restitui persoanei de la care prefectura o luase cu împrumut. La acestea putem adăuga acum, întemeiaţi pe date absolut certe, că arestaţiunea domnului Panu, la gara Vereşti, n-a dat loc la nici o cheltuială oricât de mică ar fi. Domnul Panu a plătit însuşi nu numai cheltuielile sale de **hotel la Vereşti**, dar şi biletul său de drum de fier, de la Vereşti, la Piatra. Persoanele însărcinate cu arestaţiunea şi cu conducerea dumisale la Piatra aveau bilete de drum oficiale şi n-au primit nici o centimă pentru locuinţă şi hrană. Deci, dl Lăţescu a sfeterisit nu 450, ci 900 lei. Picătura a fost, prin urmare, îndoită de cum am arătat-o azi, dimineaţă”[856].

1896: „**Vereşti**, sat, pe şesul râului Suceava, în stânga, şi în partea de sud a comunei Dumbrăveni, plasa Siretul, judeţul Botoşani, pe moşia Dumbrăveni. Are o populaţie de 370 locuitori. **Vereşti, staţie** de drum de fier, în judeţul Botoşani, plasa Siretul, comuna Dumbrăveni, pe linia Paşcani-Burdujeni, pusă în circulaţie la 15 decembrie 1869, şi pe linia Vereşti-Botoşani. Se află, pe

---

[855] Ibidem, p. 3

[856] *Epoca,* No. 752, Anul III, miercuri 25 mai / 6 iunie 1888, p. 3

prima linie, între staţiile Liteni (12,9 km) şi Burdujeni (14,8 km) şi pe a doua, la 19 km de Bucecea, staţia vecină. Înălţimea deasupra nivelului Mării, de 256,90 m. Venitul acestei staţii, pe 1896, a fost de 119.625 lei şi 27 bani”[857].

1905: „La Vereşti, de unde se desface vechea linie spre Botoşani, în gara galbenă, asemenea întru toate cu cele din Galiţia, de reţeaua cărora s-a ţinut atâta vreme, un bătrân, fost ofiţer care are toată înfăţişarea unui arendaş din Argentina sau a unui bogat ţăran din Italia, îmi vorbeşte de mişcarea revoluţionară de la 1870 – „revoluţia de la Ploieşti” – şi de alte lucruri care răspândesc pentru mine mirosul unui vechi buchet, descoperit între filele unei cărţi părinteşti. El spune adică despre o reprezentație la teatrul din Iaşi, acum patruzeci de ani, la care el se găsea, împreună cu alţi *iuncări* şi despre o foarte frumoasă fată, de cincisprezece ani, care, în rochia ei albastră, întrecea pe toate tovarăşele ei: aceea fată se chema „demoazela Zulnia Drăghici” şi e mama... / Din tren s-a coborât un domn cu gazete nemţeşti în buzunar şi cu tipul destul de pronunţat evreiesc. Împreună cu dânsul, se află alţi doi domni, în privinţa rasei cărora, după faţă şi grai, nu poate fi nici o îndoială. La gară, tustrei, care sunt foarte elegant îmbrăcaţi, se poartă prin toate părţile, vorbesc tare, pomenesc de reclamaţii. Peste câteva minute, o trăsură aduce două doamne frumoase, de la luxul cărora s-ar aştepta puţină ciripitură franţuzească: ele vorbesc însă româneşte, şi anume literar, atât între ele, cât şi cu băieţelul pe care-l duc de mână. Şi, deodată, una din doamne ia loc lângă unul din cei trei domni, cealaltă

[857] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 740

lângă al doilea. Aţi înţeles, şi lămuririle ce mi se dau întăresc ceea ce înţelegem acum cu toţii. / Deci, între evreii foarte bogaţi din nordul Moldovei, care nu fac negoţ, nici bancă, ci călătoresc mult, citesc mai mult decât atâţia dintre ai noştri şi-şi cresc cu o deosebită îngrijire copiii, sunt – şi desigur mai ales între femei, căci la plecare, cei trei domni îşi dau bineţe pe nemţeşte – oameni care vorbesc româneşte perfect, cresc româneşte copiii şi vreau ca aceasta să se ştie[858]”[859].

1907: „Mare revoltă a ţăranilor din România. Pe zi ce merge, revoltele ţăranilor din România iau dimensiuni tot mai mari. Mai întreg teritoriul de la Bacău, încoace, se află în stadiu de revoltă. În Podul Iloaie, Târgu Frumos, Hârlău, Dorohoi, Mihăileni, Burdujeni şi Botuşani, toată acţiunea e îndreptată contra jidovilor. Mai ales în Botuşani excesele au ajuns la culme. Strade întregi au fost, duminica trecută, cu totul devastate şi casele aprinse. Miliţia, care a încercat să pună stavilă acestor excese, a trebuit să facă întrebuinţare de arme, omorând şi vulnerând o mulţime de ţărani. Târgurile Mihăileni şi Burdujeni au fost aprinse şi o mare parte din ele a şi ars. Gara de la Iţcani e plină de ovrei din România, care se refugiază în Bucovina. Fiecare tren aduce sute de ovrei la Cernăuţ, din care cauză preţurile victualilor au şi început a se urca. **Vereşti,** Bucecea şi Leorda **sunt devastate cu totul**”[860].

---

[858] E vorba de familia Costiner – nota lui Nicolae Iorga
[859] Iorga, N., *România cum era până la 1918*, vol. II, Bucureşti 1972, pp. 15, 16
[860] *Apărarea Naţională*, Nr. 21, Anul II, joi 21 martie stil nou 1907, p. 4

1907: „Dacă mergi, noaptea, cu trenul, între Vereşti şi Burdujeni şi te uiţi pe fereastra vagonului, zăreşti, la oarecare depărtare, nişte globuri mari de lumină electrică, asemenea unor stele care sclipesc deasupra unui pustiu. Acolo este Salcea, moşie pe care s-a făcut cea mai frumoasă gospodărie din ţara noastră şi s-ar face şi astăzi, dacă n-ar fi intervenit rătăcirea din anul sângeros 1907. / Când te duci, din Vereşti, la Salcea, treci printr-o alee mai lungă de un kilometru, plantată cu pomi de amândouă părţile. E un drum public, plantat de proprietar, cu cheltuiala lui, şi replantat cu îndărătnicie, de nenumărate ori, după ce ţăranii, duşmanii arborilor, îi distrugeau numai pentru plăcerea de a distruge. În fundul aleii se zăreşte palatul din Salcea, în mijlocul unui parc mic, dar graţios şi vesel. Cine vrea să-şi facă o palidă idee despre ceea ce au fost răscoalele din 1907, să poftească la Salcea, unde li se păstrează urmele cu multă sfinţenie”[861].

1913: „Ca să mergi la Dumbrăveni, trebuie să te cobori în gara Vereşti. Această gară se află chiar în satul Vereşti, sat care face parte din comuna Dumbrăveni. Cum ieşi din gara Vereşti şi străbaţi satul cu acelaşi nume, faci cam spre nord-răsărit, trecând linia ferată ce duce spre Burdujeni, ca să străbaţi şase kilometri până în Dumbrăveni. Cum ai ieşit din sat, ochiul dă de apa Sucevei, şerpuind de-a lungul hotarului dinspre Bucovina, pe care privim cu nesaţ până în zările cele mai depărtate. Cel ce merge la Dumbrăveni, numai dacă se opreşte înadins şi se întoarce poate privi culmile dealurilor înşirate şi acoperite cu păduri, dincolo, peste hotare, în Bucovina… / Când ai ieşit din pădure, care ţine vreo jumătate de km., se vede

[861] Gorovei, Artur, *Cruzimi*, Iaşi, Editura *Viaţa Românească*, 1921, p. 235

satul Dumbrăveni, cu bisericile lui. Acest sat e mare de tot, are 4.700 locuitori, din el au plecat 800 (opt sute) de soldaţi în război. Aceasta mi-au spus-o învăţătorul şi primarul comunei. Tot ei mi-au spus că plecarea acestor 800 soldaţi, în ziua mobilizării, s-a făcut cu un alai nespus de frumos. Tot satul a condus pe aceşti 800 soldaţi, până la gara Vereşti, numai în cântece şi chiote de veselie şi bucurie. La îmbarcarea făcută în gara Vereşti a luat parte şi dl Leon Ghica, proprietarul, care, împreună cu învăţătorul, a ţinut cuvântări de ocazie, înflăcărând inimile aprinse ale flăcăilor. Dl Leon Ghica a dat 2.000 lei pentru ajutorarea familiilor, în suferinţă pe urma celor plecaţi în război. Învăţătorul mi-a mai spus că, împreună cu primarul, a mai format nişte echipe, de câte zece oameni muncitori, cu care a lucrat din holdele celor plecaţi în război. Femeile celor plecaţi, dacă-aveau nevoie de lucrători pentru muncă la holdele lor, se adresau învăţătorului şi primarului, iar aceştia destinau câţiva muncitori din echipă, ca să le muncească”[862].

1913: „Consiliul miniştrilor, în şedinţa sa de astăzi, 25 Ianuarie 1913, luând în deliberare referatul dlui ministru al industriei şi comerţului sub No. 33.929 din 17 Ianuarie 1913, prin care propune a se acorda foloasele legii pentru încurajarea industriei naţionale **fabricii de cherestea** ce domnii **R. Fritz** şi **N. A. Popovici** doreşte să înfiinţeze în **comuna Dumbrăveni, anexa Vereşti, lângă gara Vereşti**, judeţul Botoşani, / Având în vedere motivele invocate prin sus citatul referat; / Având în vedere avizul comisiunii industriale, cum şi dispoziţiunile legii pentru încurajarea industriei naţionale, promulgată prin înaltul decret regal No. 711 din 13 Fevruarie 1912 şi

---

[862] *Opinia*, Anul X, No. 1965, Iaşi, miercuri 21 august 1913, pp. 1, 2

publicată în *Monitorul Oficial* No. 249 din 14 Fevruarie 1912, // Decide: // Art. I. Se acordă fabricii de cherestea a domnilor R. Fritz şi N. A. Popovici, din comuna Dumbrăveni, anexa Vereşti, lângă gara Vereşti, judeţul Botoşani, foloasele legii pentru încurajarea industriei naţionale… / T. Maiorescu, Al. Marghiloman, Take Ionescu, C. G. Dissescu, Al. Bădărău, M. G. Cantacuzino, General C. Hârjeu, N. Xenopol. / No. 137”[863].

1914: „În seara de marţi, pe la orele 7 jumătate, o patrulă, compusă din patru grăniceri austrieci, a tras patru focuri de puşcă asupra grănicerilor români, în dreptul satului Hancea, lângă gara Vereşti. Focurile n-au nimerit. Cazul a fost imediat raportat prefecturii Botoşani, de către jandarmii din Vereşti şi de către primarul comunei Dumbrăveni”[864].

1918: „Guvernul român nu făcuse declaraţia de război Austro-Ungariei şi nici o instrucţiune cred că nu primise, aşa că nu-mi putea da un ordin categoric de a intra, dar am dedus că, după modul în care îmi acopeream operativ, în cel mai rău caz să fie privită ca un răspuns la un sprijin solicitat. / Compania de grăniceri Burdujeni avea trei plutoane: Burdujeni, Vereşti şi Buneşti. Trecerea în Bucovina trebuia efectuată chiar în cursul nopţii. Cum plutoanele nu erau informate de intenţiunile mele, iar oamenii plutoanelor împrăştiaţi prin pichetele de frontieră, trebuiau luate măsuri repezi ca oamenii să fie adunaţi de pe frontieră şi să treacă în Bucovina pe neaşteptate. / Luând toate măsurile necesare la plutonul de reşedinţă,

---

[863] *Monitorul Oficial*, No. 244, sâmbătă 2/15 februarie 1913, p. 11279

[864] *Grăniceri austrieci trag asupra jandarmilor români!* – în „Adevărul” din 22 august 1914

trebuia să mă transport la Vereşti, de unde numai aşa aşi fi putut vorbi la telefon cu Fălticeni-Buneşti. Pentru ordine scrise nu mai era timpul necesar, iar ordine telefonice trebuiau date de mine personal. / Cum te transporţi mai repede la Vereşti, 17 km dus? / M-am adresat şefului staţiei Burdujeni, răposatului Georoceanu, care-n patriotismul său a înţeles că regulamentele nu-şi au aplicaţie când e vorba de interese grabnice, aşa că mi-a pus la dispoziţie o locomotivă. / La Vereşti, dând ordine telefonice locotenentului Alexandrescu, de la Buneşti, şi locotenentului Borş Gheorghe, de la Vereşti, care era lângă mine, ca plutoanele respective, în dimineaţa zilei de 24 octombrie – stil vechi (6 noiembrie – stil nou), să intre în Suceava, fiecare pe câte o şosea, în direcţia respectivă”[865].

1942, ianuarie 29: „Noi, general Victor Iliescu, subsecretar de Stat al Educaţiei Extraşcolare; / Având în vedere jurnalul Consiliului de Miniştri Nr. 21 din 14 Ianuarie 1942… / Decidem: Art. unic. Se angajează, pe data prezentării la serviciu, ca diurnişti la formaţiunile tineretului extraşcolar, următorul personal, plătibil cu îndemnizaţia de şedinţă respectivă: **Niculică Constantin a lui Iordache**, învăţător, şeful Subcentrului Vereşti; **Donici Aglaia**, învăţătoare, şefa Subcentrului Vereşti”[866].

1945: „Cojocaru Niculina, de la Vereşti, Vereşti-Botoşani, la Şc. Nr. 2 Bucecea, în locul învăţătoarei Popescu Maria, soţ preot; **Codreanu Eugenia**, la Vereşti,

---

[865] Morariu, Victor; Pavelescu, Ştefan, *Istoricul Reuiniunii muzical-dramatice „Ciprian Porumbescu” din Suceava / 1903-1938*, Suceava, 1939, p. 60

[866] *Monitorul Oficial*, Anul CX, Nr. 24, joi 29 ianuarie 1942, pp. 561, 565

Vereşti, în locul învăţătoarei C**ojocaru Niculina**, soţ preot. / Fixări: **Arvinte Evdochia**,la Vereşti, Corocăeşti, post VI"[867].

1946: „Tablou de învăţătorii înaintaţi la gr. I în învăţământul primar, pe data de 1 Septembrie 1944: **Niculae V Constantin**, com. Vereşti, Corocăeşti; **Răileanu S. Sinclita**, com. Vereşti, Corocăeşti; **Răileanu Savel**, com. Vereşti, Corocăeşti; **Iordăchescu Niculică Constantin**, com. Bursuceni, Vereşti; **Iordăchescu Niculică Elisabeta**, com. Bursuceni,Vereşti; **Teodorescu Alexandra**, com. Bursuceni, Vereşti; **Boba Al. Ion**, com. Bursuceni, Vereşti"[868].

1947: „Următorii salariaţi din Direcţiunea a 8-a regională, din Direcţiunea Generală C. F. R., se licenţiază din serviciu, pe ziua de 1 Iunie 1947: **Sfaiţăr Mihai**, imp. mişc. cl. 6, st. Vereşti; **Răţoi Virgil**, imp. mişc. cl. 6, st. Vereşti; **Crap Mihai**, şef manevră cl. 7, st. Vereşti;. **Ochiană Dumitru**, rev. ace cl. 5, st. Vereşti; **Popescu Constantin**, scriit. vag. cl: 13, st. Vereşti; **Herghelegiu Gheorghe**, acar cl. 13. st. Vereşti; **Bolohan Gheorghe**, manevrant cl. 8. st. Vereşti; **Cornonu Gheorghe**, manevrant cl. 4, st. Vereşti; **Iacobuţ Gheorghe**, lucrăt. cl. 12, st. Vereşti; **Acozmei Gheorghe**, lucrător cl. 3, st. Vereşti; **Pantiuc Alexandru**, rev. ace cl. 13, st. Vereşti; **Ifrim Mihai**, acar cl. 4, st. Vereşti; **Meşinschi Ioan**, imp. bir. Cl. 7. st. Vereşti"[869].

---

[867] *Monitorul Oficial*, Nr. 246, 27 octombrie 1945, p. 9501
[868] *Monitorul Oficial*, Nr. 287, 11 decembrie 1946, p. 12763
[869] *Monitorul Oficial*, Nr. 153, 8 iulie 1947, p. 5732

VERIŞANI

(inclus în Odobeşti, Bacău).

1414, august 2: Întărit de Alexandru cel Bun lui Toader Pitic şi fratelui său, Dragul, într-un uric pentru „trei sate: un sat pe Cobâla, unde este casa lui, **unde a fost Veriş Stanislav** (Virişeşti – n. n.), iar alt sat la gura Jeravăţului (Lieşti – n. n.), unde cade în Bârlad, anume unde au fost cneji Lie şi Ţiganeştii, iar al treilea sat, pe Bârlad, unde este altă casă a lui, unde sunt cneji Tamaş şi Ivan (Pitici – n. n.)… Iar hotarul acestor trei sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[870].

1436, septembrie 19: Întărit, sub numele de Virişeştii, de Ilie şi Ştefan voievozi, lui Dan Mesehnă, care primeşte uric pentru „opt sate, anume: Ruja Petru, la Cobâlă, şi Oneşti, şi Câteştii, şi **Virişeştii**, şi Selevestreanii, şi, pe Hubalna, Sârbii şi Şcheianii, şi Lieştii, la gura Jeravăşului, şi, pe Horincea, Cavadineştii şi Badea... Iar hotarul tuturor acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi”[871].

1546, martie 29: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Margelat şi Marişca şi rudeniilor lor, surorile Anuşca şi Sofiica, toţi nepoţi lui Ioan Odobă, care primesc, din dresele avute de bunicul lor Ioan Odobă, de la Ştefan cel Mare, „un sat la Cobăle, anume **Verişanii** (in-

[870] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 37, pp. 52, 53

[871] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 163, pp. 227-229

clus în Odobeşti[872], Bacău), unde a fost Veriş… însă să le fie lor acel sat în două jumătăţi, una să fie a lui Mărgilat şi sora lui Marişca, jumătatea cea din sus, iar jumătatea din jos să fie Anuşcăi şi Sofiicăi"[873].

1636, martie 24: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Moglan şi lui Ionaşco din **Moşoteşti** (în Letea Veche, Bacău) şi lui Ursul din **Vereşeni** (apoi Odobeşti, comuna Secuieni, Bacău), după ce „s-au pârât de faţă Ştefan diacul din **Mărgineni** (înglobat în Bacău) cu Constandin, ginere-său, pentru nişte moşii şi cumpărături din Mărgineni, ce-au ţinut împreună amândoi, până în acest an femeia lui Constandin, fata lui Ştefan, iar acum, dacă s-a însurat ginere-său, de a luat o altă femeie, Ştefan vrea să-l scoată din moşia de la Mărgineni şi de pretutindeni. Deci Domnia Mea am socotit şi am aflat lege, să-i întoarcă Ştefan ginere-său, lui Constandin, tot deplin, cât va ridica Constandin cu sufletul său şi cu oameni buni că a dat pe acel loc la Mărgineni şi pe alte cumpărături… să-i întoarcă Ştefan lui Constandin deplin, şi dacă va întoarce deplin, Constandin să iasă de pe acele locuri"[874].

---

[872] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 278

[873] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 20-23

[874] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 372, p. 420

VERIŞEŞTI

(lângă Negrileşti, comuna Munteni, Galaţi).

Întărită, în **21 decembrie 1452,** de Alexandru voievod, lui Oană Cândescu, care primeşte uric pentru „ocinele lui: Drăgoeşti, la gura Dobrotvorului, şi, pe Zeletin, jumătate din Petreşti, şi, la gura Pojetitei, la Baicu, şi, la gura Berheciului, Verişeşti”[875]. Hotare, din veac.

VERIŞEŞTI

(sau Verşeşti, vomuna Sănduleni, Bacău).

1632, decembrie 10: Întărit de Alexandru Iliaş voievod diacului Constantin, fiul Grapinei, care răscumpără, cu 70 zloţi bătuţi, de la Ursul comişel din **Verişeşti** şi Orăş diac din **Stroeşti** (pe Trotuş, contopit cu Româneşti, comuna Bereşti-Tazlău, Bacău) şi de la toţi verii lor, „toată partea bunicii lor Maria din satul **Verişeşti** (sau Vereşeşti, comuna Sănduleni, Bacău) şi din satul **Selişte** (sat pe Turlui, Bacău), şi din **Poiana lui Coman** (azi Poiana, comuna Livezi, Bacău), şi din satul **Sperleşti** (lângă Turluianu, comuna Bereşti-Tazlău, Bacău), toată

---

[875] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 22, pp. 26, 27

partea bunicii lor Maria, cât se va alege din acele sate… care au fost vândute de bunica lor Maria lui Ursul şi lui Orăş diac şi verilor lor”[876].

1633, iulie 29: Zapisul staroştilor de **Trotuş**, Gheorghe şi Petrea, în care mărturisesc cum au venit în faţa lor Unguraşul, Marcul Julfă şi cu Dănăilă, de au pârât pe Verdiş şi pe femeia lui Mărica pentru o ocină din **Chirişomu** (apoi Chiricel, înglobat în oraşul Comăneşti, Bacău). Deci Vediş şi cu Maria şi-au adus drese şi s-a găsit în drese cum au cumpărat Petre Puiul şi cu femeia lui Safta acea ocină de la Burlă şi de la tată-său Nicoară, şi de la Avram, feciorul Magdei. / Deci noi i-am judecat, cu Foloş Martin şoltuzul şi cu 12 pârgari, şi cu alţi oameni buni, orăşeni şi cu slugi domneşti din ţinut, anume Bodiiocu, Ursul şi Sava ot **Bordzeşti** (Borzeşti, înglobat în Oneşti, Bacău), Dumitru Puia de **Negoeşti** (înglobat în Oneşti, Bacău), Constantin Puia de **Hilipeşti** (Filipeşti, comuna Bogdăneşti, Bacău), Ursul de **Verşeşti** (sau Verişeşti, vomuna Sănduleni, Bacău) şi Iliseiu de **Poiană** (Poiana lui Coman, comuna Livezi, Bacău)… şi au rămas Unguraşul, Dănăilă şi Marcul Julfă să nu mai aibă nici o treabă, nici o pâră pentru această pâră”[877].

1636, februarie 3: Zapisul vornicului de gloată Neaniul, prin care mărturiseşte „cum au venit Nastasia Solomoneasă cu feciorul său Ionaşco… să mergem să le hotărâm nişte ocine şi să le alegem dinspre călugării de Schitul lui Drăguşan, anume la sat la **Băsăşti** (comuna Pârjol, Bacău) şi la **Edumireşti** (Dumitreşti, comuna

---

[876] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 256, pp. 322, 323

[877] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 339, pp. 432, 433

Scorţeni, Bacău)… Călugării de la schit au adus dresele lor pe jumătate de loc de Băseşti, iar Solomoneasa a scos zapis şi uric de la Alecsandro Vodă… cum a compărat Dumitraşco Solomon, ce a fost sulger, de la Lazor, Petrea, Bordzea, Tănasie şi Dochia, feciorii lui Ion Plavăţ, nepoţi popii Lucăi, partea lor din sat din Băseşti; şi aşijderi, de la Istratie, toată partea lui, drept un cal bun, preţuit drept 20 taleri; şi de la Îndreiu, feciorul Oancei, toată partea lui, drept 23 taleri; de la diaconiţa lui Toader diacul, drept 10 taleri. / Deci, am socotit și am măsurat cu funia și-am pus stâlp în mijlocul locului și și-au osebit călugării de la schit partea din sus, jumătate de loc, ce este dinspre mănăstire, și muntele Geamăna. Și a luat Solomoneasa partea din jos, și cu răzeșii săi, jumătate de sat. Dintr-acea jumătate, jumătate s-a aflat a Solomonesei cumpărătură, cum mai sus scrie, de la feciorii lui Ion Plavăț, de la Lazor, Petrea Bordzea, Istra Tănasie și Dochiia, și de la Vasilie Plavăț. Iar în cealaltă a patra parte ca să aibă a ține cu răzeșii săi, partea lui Beldiman sin Istratie și a lui Îndrei sin Oancea, și a diaconului, a lui Toader. Iar poienile ce sunt pe de laturi, așa am socotit și s-au tocmit, ca să țină călugării de la schit poiana dinspre cireși, pentru că este în dreptul hotarului; iar Solomoneasa și cu răzeșii săi să țină poiana din jos, de la fântână, pentru ca să nu mai aibă a ținea călugării de la hotar în jos… / De aceasta mărturisim, anume: Vasilie Solomon, Bejan ce a fost paharnic și Ursul din **Verșești** (comuna Sănduleni, Bacău), Pepelea, Alecsa, Ponici, Gherman, Nicoară, Gligorcea, Mărian și Chirilă ot **Sârbi** (înglobat în Floreşti, comuna Scorţeşti, Bacău), și Constantin ot **Comănești** (oraşul Comăneşti, Bacău), Pătrașco ot **Albotești** (înglobat în oraşul Moineşti, Bacău) și alți

mulți oameni buni”[878].

1636, iulie 13: Întărit de Vasile Lupu voievod Schitului Drăguşani, care primeşte uric pentru „jumătate din satul **Băseşti** (comuna Pârjol, Bacău) ce este pe Tazlău, în ţinutul Bacăului… cumpărat de la Marga din **Ruşi** (înglobat în Verşeşti, comuna Sănduleni, Bacău), Băncea fiul lui Dumitru, Mărica fiica Măgdălinei, Lupul şi Dănilă, fiii lui Hăinal, pentru 271 zloţi tăreşti; şi altă parte din această jumătate, dreaptă danie de la Petrea fiul lui Ionaşco. / Şi a opta parte din jumătate din satul **Edumireşti** (azi Scorţeni, comuna Scorţeni, Bacău), tot din acest ţinut Bacău, cu locuri de mori pe pârâul Solonţ şi pe Tazlău, şi cu loc de prisacă şi cu Poiana Boului, cumpărată de la Lupul şi de fa fiii lui, pentru 27 de ughi şi să-i scrie în sfântul pomelnic. / Şi alta, au avut, acum, pâră Nastasia Solomoneasa şi fiii ei pentru aceste părţi din satul Băseşti şi Edumireşti, spunând cneaghina Solomoneasa că îi este dreaptă ocină şi dedină. Noi am spus să-şi scoată dresele de moştenire şi de cumpărătură, dar ea n-a avut nici un dres: Iar rugătorii noştri, călugării, au arătat aceste drese mai sus scrise”[879].

1646, iunie 26: Bejan, feciorul lui Iosip, nepotul Cozmei, strănepotul lui Ţigan din **Verşeşti** (comuna Sănduleni, Bacău) vinde lui Gligorcea lui Ursu din **Petrileşti** (între Bereşti-Tazlău şi Boşoteni, Bacău), drept 17 taleri, „partea de ocină din satul **Comeni** (Comanul, comuna Sănduleni, Bacău), cumpărătura strămoşului meu Ţidan, din partea Vlădicăi… dinaintea lui Ştefan Ponici din **Be-**

---

[878] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 327, pp. 370, 371

[879] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 459, pp. 518-520

rești (comuna Berești-Tazlău, Bacău). Arpentie, Simion Pepelea și Ionașco Pepelea din **Petrilești**, Macsin de **Măgerești** (Măgirești, comuna Măgirești, Bacău), Nașcul și Constantin din **Moșetești** (comuna Săucești, Bacău)"[880].

VERPCA

(sau Verca, Vârca, Cărca, Orhei, Moldova).

1614, noiembrie 1: Zapis de la marele pitar Grigore, Ionașco al treilea logofăt, Băseanul fost uricar, Necula cămăraș de Ocnă, Dumitru fost pitar, Isac diac de **Dișcova**, Vlasie pitărel de **Morozeni**, Bocșe de **Tărceței**, Lupul păhărnicel de **Verca**, Hanțul pitar de **Sverjea**, Andronic păhărnicel de **Horodiște**, Duma ușerel de **Zahorna** din ținutul Sorocii, în care mărturisesc cum Antemia, soția lui Pătrașco visternicel, și sora ei Nastasia, fetele lui Văscan, nepoatele Dudoșei, strănepoatele lui Duma Ciochină, au vândut marelui logofăt Beldiman, pentru 80 taleri de argint, „moșia din jumătatea de jos a satului **Sămășcani**, din jumătate din jumătate, a patra parte, care este sub pădurea Horodiștei, până la fântână, și cu loc de iaz și de moară pe râul satului, care este în ținutul Orhei"[881].

1647, martie 20: Andrei, Floca și sora lor Ciurca,

---

[880] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, București 2006, doc. 422, pp. 363, 464

[881] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul și ținutul Orheiului*, București 1944, doc. 38, pp. 51-53

feciorii lui Ghervasie, nepoţii Lupului, vând marelui sulger Ionăşcuţă Rusu, drept 30 de taleri bătuţi, „din jumătate de sat **Verpca**, a cincea parte, ce este pe Bâc, în ţinutul Orheiului, cu loc de moară şi heleşteu pe Bâc”[882].

1728, iunie 5: Zapisul lui Andrei Turcu, în care mărturiseşte „cu sufletul cum a venit Iftodi Strătan, ginerele meu, şi cu Arvasia, soacră-sa, de ne-au întrebat de seminţie şi am dat că este de sămânţa mea, nepoată de văr primar. Deci unde avem moşii, prin **Vărca**, în **Pitrosul** şi prin alte selişti pe unde avem noi, are şi nepoată-mea, şi ginerele meu Iftodi Strătan. Deci, unde vor merge, pe unde avem noi moşii şi ar fi alţi răzeşi, să n-aibă a-i împinge, că-i sângele meu şi neamul meu, şi când m-au întrebat s-au întâmplat Ionăş, Ghilţu şi Glororaşco Băriacul, şi pentru credinţă ne-am pus şi degetele”[883].

1729: Vlasie, fiul lui Hoţul (Huţul), vinde fraţilor Constantin şi Toderaşco, feciorii lui Borşu „o moşie în **Verpca**, partea tătâne-meu Hoţului, fără alţi fraţi, afară dintre alţi fraţi şi părţile lor, şi partea Vasilicăi, sora Vasilica Hoţului, precum a răspuns Huţul la moartea lui, că i-a dat danie Vasca partea ei, că ea fecior n-a avut şi nici fată, precum au alţi fraţi- / Aşijderea, şi eu, Vlasă, am vândut ce scrie mai sus lui Constantin şi lui Toderaşco Borşu, drept 8 lei bani vechi şi drept 8 matce de la Toderaşco… dinaintea lui Oniţă Chihae, Ştefan Pitorog, Simion Vrabii, Ioniţă Cojăn, Scurtă şi Neculai stegar, Ursul şi Simion Hare, Vasile Vrabie, Mihăilă Boboc şi

[882] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 85, p. 89
[883] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 142, p. 166

Ştefan Chihae"[884].

1741, februarie 10: Gligorăşcuţă, feciorul Sandului, nepot lui Nor, vinde marelui medelnicer Carp, drept 25 lei noi, „a mea dreaptă ocină şi moşie din satul **Verpca**, ce este pe apa Bâcului, la ţinutul Orheiului, care moşie îmblă în trei bătrâni, anume Marco, Lupul pitar şi Şoimarul, care din bătrânul Marco am vândut jumătate de bătrân, ce este partea moşului (bunicului) meu Nour"[885].

1779, iulie 6: Stolnicul Ion Carp cere „hotărnicirea unei jumătăţi din satul **Vârca**"[886].

VERŞENI

(anterior Verijani, comuna Mirosloveşti, Iaşi).

1453, iunie 20: Întărit de Alexandru voievod logofătului Mihail, care primeşte uric pentru „satele, în ţara noastră, în Moldova: un sat pe Bistriţa, anume Vânătorii noştri, care sunt mai jos de târgul de la Piatra lui Crăciun, pe care noi înşine i-am dat în schimb pentru satul lui, pentru Ciumăleşti, care sunt pe Siret. Şi, de asemenea, îi întărim satele lui şi vislujenia şi ocinile drepte pe care le are de la înaintaşii noştri: pe Răut, anume Procopeni, şi cu moară, şi Izbişcea, şi cu prisăcile care au ascultat şi

[884] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 199, p. 198
[885] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 211, p. 211
[886] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 211, p. 211

ascultă de aceste sate, şi, mai jos pe Răut, la Fântâna Albă, unde sunt satele, şi, mai sus de cetatea noastră Hotin, un sat pe Nistru, anume Raşcăuţi, pe care i-a cumpărat cu banii săi drepţi, şi alt sat, lângă Sneatin, anume Gavrilăuţi, şi, mai sus de Budilcea, anume jumătate din Şirăuţi, pe care i-a cumpărat de la Şendrică (ultimele trei în Bucovina – n. n.). / Şi încă a venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri pan Petru Hudici şi fiul său, Iaţco, şi ginerele său, pan Şandro, şi au vândut **un sat, care este pe Moldova, anume Verijani, toate trei cătunele**, credinciosului nostru boier, pan Mihail logofăt, de bunăvoia lor, pentru o sută şi pentru 40 de zloţi… Şi, de asemenea, îi întărim satele lui drepte, pe care le-a cumpărat pe banii săi drepţi de la pan Oană Pâşco, şi de la soţia lui, sora lui Raicu, anume: curtea de jos a lui Neagoe, care este pe Siret, şi alt sat mai sus de curte, anume Părtănoşi, şi alte sate de cealaltă parte a Siretului, anume: Pobrata, şi Berindeeşti, şi Valea Seacă şi Heci, şi alt sat, lângă Cotnari, anume Giuleşti… Iar hotarul tuturor acestor sate să fie după toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[887].

1627, mai 18: Zapisul lui Paşco şi Căzan şi nepoata lor Mariia, feciorii Maghiţii din **Boteşti** de ţinutul Sucevei, nepoţi lui Trifan de Boteşti, prin care mărturisesc că au „vândut o casă, ce am avut de moşie de pe moşul nostru Trifan, în sat **Năvrăpeşti**, cu tot locul ce i se va veni acelei case, în vatră, şi în fânaţ, şi în pomăt, întru tot ce i se va veni locul acelei case şi cu om într-acea casă… fratelui nostru, Macsin Popovici din Năvrăpeşti, drept 30 de taleri bătuţi, dinaintea a mulţi oameni buni

[887] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 33, pp. 44-46

megieşi: Ignat, Toader Harcul şi Tănasie de **Verişeni**, Cozma din **Soci**”[888].

1644, septembrie 27: Zapisul de mărturie al răzeșilor Ionașco Trufașul de **Uscați** (comuna Războieni, Neamț), Vasiiu de **Borcești** (comuna Răucești, Neamț), Giorge Craescul, Ionașco Harguțul, Nechita, Maftei, Crăciun și Ionașco Butiman de **Totoești** (în hotar cu Negoești, comuna Dragomirești, Neamț), Păcurar, Toader Harcul, Ionașco Mardan, Ursu, Tănasie și Danciul de **Verșeni** (comuna Mirosloveşti, Iași) de ținutul Sucevei, Pătrașco de **Mirăslăvești** (comuna Miroslăvești, Iași) și Vasile Borșe din **Dobroești** (comuna Tupilați, Neamț), în care scriu „cum ne-a chemat dumnealui Boul clucerul la o gâlceavă ce-a avut cu satul **Negoești** (comuna Dragomirești, Neamț), pentru o bucată de loc din hotarul Strâmbilor și al Devidenilor, din Dumbravă. / Deci noi, dacă ne-am strâns, am întrebat pe Negoești cu ce au intrat în acel loc; deci ei au adus un uric de la Alexandru vodă cel Bun, ce scrie pe un moș al lor, pe Crăciul Belcescul, și pe feciorii lui Pătru, Ivan, Iosif și Andriiaș. Și scrie uricul în semne: se începe din țărmurele Văii Albe, dinspre Leutești, dintr-o movilă săpată și, dintr-acea movilă, drept în marginea dumbravei, și de acolo la altă movilă săpată, în marginea dumbrăvii dinspre hotarele Totoeștilor, iar de acolo iar la o movilă săpată, ce spune în mijlocul câmpului și de acolo drept peste Valra Albă”[889].

1645, martie: Larion Pleşcar din **Verşani** (Verşeni, comuna Mirosloveşti, Iaşi), ginerele lui Ionaşco

---

[888] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 209, pp. 287, 288

[889] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 435, p. 414, 415

Pleşcău, vinde vistiermicului celui mare Iorga, drept 35 de galbeni, „16 pământuri, şi cu vatră de sat, din Vereşani, pe Moldova, ce-i în ţinutul Suceava, ce această parte de ocină este moşie femeii mele Varvara, căci am plătit pe socru-meu Ionaşco şi de dajde curtenească, şi l-am comândat, şi sărăcuste i-am făcut. / Şi aşijderi Gavril, feciorul Dochiţei, nepotul lui Ion Gineretea am vândut, aşijderi în Verşeni, 7 pământuri în ţarină vistiernicului Iordachi, drept 12 galbeni buni… / Şi în tocmeală s-au prilejit Ursu Vartic ce-a fost vornic de poartă, Tănasie diacul din **Dânceşti** (Dănceşti, comuna Bodeşti, Neamţ), Vasile Grăbea neguţătorul de **Iaşi**, Ursu feciorul lui Botedzu (Botez), Toader Perju diacul din **Homiceni** (comuna Bârgăoani, Neamţ) şi Mirăuţă Păturniche de **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi) şi alţi mulţi"[890].

1645, aprilie 1: Salomiia, fata lui Filip Blendea, nepoata popii Blendea, şi cu fata ei Ileana vând marelui vistiernic Iordache (Cantacuzino), drept 20 galbeni, „jumătate de jirebie din tot locul la la sat de **Verşeni**, pe Moldova, ce-i în ţinutul Sucevei"[891].

1645, iunie 20: Pavăl, Leavul şi Istratie, feciorii lui Grigore vătavul şi ai femeii sale Donchia, şi cu nepoţii lor, feciorii Leavului, ai lui Ionaşco, ai Măriei şi ai Oghiniei, vând marelui vistiernic Ioradache (Cantacuzino), drept 140 lei bătuţi, „dreaptă ocină şi moşie din sat din **Verşeni**, pe Moldova, în ţinutul Sucevii… din jumătatea din jos, două case de moşie bătrâne şi jumătate din altă casă, din partea lui Pleşcan, ce-i partea lui Oiţă, şi

---

[890] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 19, p. 11, 12

[891] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 47, p. 45

din partea călugărească a doi fraţi, ce ne este dreaptă cumpărătură de la feciorii Nemişului, Ilea şi Vasile. Aşijderi, şi din cea jumătate de sus, părţile a trei fraţi, iar de la feciorii Nemişului, Ilea, Vasile şi Tiron, cu vatră de sat, cu pământuri în ţarină, cu loc de stupină, cu pomăt şi cu vad de moară în Moldova… / Şi în această tocmeală au fost Eremia Murguleţ, Ilie portarul, Nacul pârcălabul, Ionaşco cuparul, Ilie Boul, Nacul Brut, Dumitru diacul din **Verşeni** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), Vasile Câmpanul din **Bârleşti** (înglobat în Hărmăneştii Vechi, comuna Todireşti, Iaşi), Hilotie de **Dobruleşti** (lângă Boureni, comuna Moţca, Iaşi), Andronic de **Hăsnăşeni** (lângă Paşcani, Iaşi), Suilă de **Miteşti** (satul Mânjeşti, comuna Mogoşeşti, Iaşi) şi sătenii din Verşeni. Şi eu, Luchian diacul, am scris, ca să se ştie”[892].

1645, iunie 28: Gligorie de Verijeni, femeia lui Irina, nepoata Nemişului de Verijeni, vând marelui vistiernic Iordache (Cantacuzino), drept 30 galbeni, „8 pământuri în sat în **Verşeni**, partea Andreicăi din partea cea nemişască, în vatra satului, din câmp, din pădure din ţarină şi din apă şi din tot venitul”[893].

1645, iulie 1: Zapis de mărturie al popii Grigore din **Tămăduiani** (lângă oraşul Paşcani, Iaşi), „ce-a fost locuitor şi în **Cozmeşti** (comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), cu preoteasa mea şi cu feciorii Toader, Ion şi Tudosca”, în care scriu cum au „vândut vistiernicului Iordache dreaptă ocină şi cumpărătură din **Verşeni** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), pe Nuldua, ce-i în ţinutul Suce-

---

[892] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 104, p. 89

[893] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 113, pp. 94, 95

vei, o jirebie, ce-i o casă bătrână, drept 100 de taleri buni, ce aceata ne-a fost cumpărătură de la Vasile şi Profira, feciorii lui Cristiian şi ai femeii sale Todosiia, cu pământuri în ţarină, fânaţ, vatră de sat, curături în luncă, vad de moară pe Moldua, livezi, bălţi, pădure şi câmp… / Şi în această tocmeală au fost Eremia Murguleţ, Andoca din Iaşi, Gheorghe Boţ diacul, Ionaşco Săpotean, Necoară Dupniţă, Tănasie diacul, Gheorghe Meleşanul şi alţi mulţi oameni şi Toader Perjul anume”[894].

1645, octombrie 18: Vasile Banul medelnicerul cel mare, nepotul Petrii Ungurul, cu rudele lui Chiriac, cu femeia lui Aniţa, şi Tănasie şi cu feciorii lui, toţi nepoţii Petrii Ungurului împart între ei ocinile „ce am avut de la moşul (bunicul) nostru Petrea Ungurul. / Şi s-au venit Aniţei şi feciorilor Titianei jumătate de sat **Slobodziani** (Slobozia, comuna Gârceni, Vaslui) din ţinutul Vaslui, jumătate din **Platoneşti** (Plotuneşti, comuna suburbană Prigoreni, inclusă în oraşul Târgu Frumos, Iaşi) din ţinutul Cârligătura, a patra parte din **Hotceşti** (comuna Strunga, Iaşi), însă şi părţile de **Criveşti** (comuna Strunga, Iaşi) şi de **Răvcani** (Răvăcani, comuna Strunga, Iaşi), care părţi au fost vândute de tată-său, de Gligorie Mustea, lui Buhuş vistiernicului; şi din **Hăsnăşeni** (comuna Leţcani, Iaşi), a opta parte, ce o am plătit eu, Vasile Banul, de le-am dat un cal. / Şi în tocmeala noastră au fost pârcălabul Damaschin, Păcurar de **Verşeni** (comuna Miroslăveşti, Iaşi), Istratie de ţinutul Cârligătura, Ionaşco Mareş, Toader Marco şi mulţi oameni buni”[895].

---

[894] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 116, pp. 96, 97

[895] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 225, pp. 176, 177

1645, decembrie 1: Fraţii Gavril, Toader şi Todosia vând vistiernicului Iurdachie (Cantacuzino), drept 5 galbeni, „trei pământuri în ţarină, la satul **Verşeni**, ce-au fost nouă cumpărătură”[896].

1645, decembrie 7: Fraţii Ştefan şi Constantin, feciorii lui Vasile Nichitoae, nepoţi şi strănepoţi popii Blandei (Blendea), vând vistiernicului Iurdache (Cantacuzino), drept 30 de potronici, „moşia ce am avut în satul **Verşeni**, o jumătate de pământ din altă jumătate de pământ, din partea lui Burlan, din partea de jos”[897].

1646, martie 18: Tudora, femeia lui Ion Vătăguţul din **Muncel** (comuna Mogoşeşti Siret, Iaşi), fata lui Roman, nepoata lui Toader Popăscul din **Verşeni**, şi cu feciorii ei Simion şi Candachia, vând lui Iordache vistiernic, drept 10 galbeni, „a treia parte de casă din satul Verşeni”[898].

1646, martie 18: Nechita şi cu feciorul lui, şi Ionaşco, feciorul lui Preop din Verşeni, nepotul lui Ion nemişul de acolo, vând lui Iordache (Cantacuzino) vistiernic, drept 14 galbeni, „jumătate de casă din sat din **Verşeni**, din partea din jos, din partea călugărească”[899].

1646, aprilie 15: Toader Hirescu cu femeia lui Ileana, Gligorie, Dumitraşco cu femeia lui Goica, feciorii popii Mihului din sat de **Păşcani** (oraşul Paşcani, Iaşi), vând lui Iordache (Cantacuzino) mare vistiernic „moşia

---

[896] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 258, p. 203

[897] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 259, p. 204

[898] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 317, p. 256

[899] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 318, p. 257

ce-am avut în sat la **Verşeni** (comuna Miroslovești, Iaşi), ce sunt în ţinutul Sucevei, din partea de jos, partea Gligăi, jumătate de casă, ce-a fost a părintelui nostru popa Mihul”[900].

1646, aprilie 16: Tănasie Covrig din satul Verşeni vinde Tomei (Cantacuzino), vornicul cel mare din Ţara de sus „12 pământuri din sat din **Verşeni** (comuna Miroslovești, Iaşi), drept 20 lei bătuţi, pentru o parte de ocină ce-au fost vândut mai înainte dumisale din satul **Bădeşti** (comuna Boteşti, Neamţ) şi apoi acea parte o au luat de la dumnealui feciorii Lelei din Mihăeşti (Suceava). Pentru acea parte din Bădeşti am dat dumisale aceste pământuri din Verşeni şi ne-a mai dat dumnealui bani gata 10 lei”[901].

1646, aprilie 26: Ion, feciorul lui Gheorghe Mustei din **Verşeni**, hiiastrul lui Ionaşco Bandur, vinde lui Iordache (Cantacuzino) mare vistiernic, drept 7 ughi, „din satul Verşeni, ce sunt pe apa Moldovei, în ţinutul Sucevei, din partea Blendească, patru pământuri”[902].

1646, aprilie 28: Ionaşco Bandur din **Nesporeşti** (Nisporeşti, comuna Boteşti, Neamţ) vinde marelui vistiernic Iordache (Cantacuzino), drept 6 ughi şi jumătate, „moşia din satul **Verşeni** (comuna Miroslovești, Iaşi), ce sunt în ţinutul Sucevei, pe apa Moldovei, din partea Blendească, 4 pământuri, ce se cheamă partea lui Gligorie

---

900 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 340, p. 286

901 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 341, pp. 287, 288

902 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 357, pp. 305, 306

Mustei”[903].

1646, mai 9: Pătraşco, ginerele lui Ionaşco din Mihăeşti (Suceava), cu femeia lui Grozava, nepoata Nechitei din Mihăeşti, strănepoata Blendei din **Bădeşti** (azi Boteşti, comuna Boteşti, Neamţ), vând lui Iordache vistiernicul cel mare, drept 5 galbeni buni, „din satul **Verşeni** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), ce sunt în ţinutul Sucevei, din partea de sus, din partea Blendească, trei pământuri în ţarină şi din tot locul… / Aşijderi, iarăşi din această parte, ce este a vărului meu Suilă, două pământuri în ţarină, drept 5 galbeni”[904].

1646, mai 9: Ştefan şi Constantin, fiii lui Vasile din Mihăeşti (comuna Horodniceni, Suceava), strănepoţii popii Blendea din **Bădeşti**, vând lui Iordache vistiernicul cel mare, drept 5 galbeni buni, ocina lor „din satul **Verşeni**, ce sunt în ţinutul Sucevei, pe apa Moldovei, din partea de sus, din partea Blendească, trei pământuri în ţarină şi din tot locul”[905].

1646, iunie 22: Scrisoarea lui Coste de **Călineşti** (comuna Negri, Bacău) şi a lui Miron din **Ţibucani** (comuna Ţibucani, Neamţ), trimişi de Vasile Lupu voievod să cerceteze „hotarul **Dăvidenilor** (comuna Ţibucani, Neamţ), al **Strâmbilor** (comuna Ţibucani, Neamţ) cu al **Negoeştilor** (comuna Dragomireşti, Neamţ)”, şi au început, urmând semnele din uric, „de unde au început semnele hotarului, de la o movilă săpată în ţărmurile Văii

---

[903] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 360, p. 309

[904] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 366, p. 313

[905] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 367, p. 314

Albe, dinspre Leuteşti, şi acolo au şi piatră pusă de moşii lor. De acolo, am scos trei oameni bătrâni, anume pe Toader Hăţag din **Belceşti** (inclus în Tupilaţi, comuna Tupilaţi, Neamţ), Ionaşco Harţugul din **Totoeşti** (comuna Tupilaţi, Neamţ) şi Tănasie Draciul din **Leuteşti** (comuna Tupilaţi, Neamţ), să ne poarte pe unde spun semnele uricului. De-acolo, ne-a mânat uricul drept în sus, la altă movilă săpată, şi acolo s-a aflat altă piatră pusă de moşii lor, de acolo drept în marginea Dumbrăvii şi în marginea dumbrăvii, iar s-a găsit piatra pusă de moşii lor, din marginea dumbrăvii ne-au mânat semnele uricului drept în sus, dinspre Totoeşti, în marginea dumbrăvii, la altă movilă săpată, iar Negoeştii au zis: chemaţi, că mai avem alte pietre mai în lăuntrul pădurii. Noi n-am vrut să mergem, dacă n-au spus în uric acele semne… / Şi am pus întăritură robii măriei tale Păcurar, Toader Harcul şi Ursul din **Vereşeni** (Verşeni, comuna Mirosloveşti, Iaşi), Pătrăşcuţă, Pătraşco şi Vasile Borşea din **Mirăslăveşti** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), Ion din **Dobruleşti** (lângă Mărgineni, Neamţ), Cârstea din **Borceşti** (Borşeni, comuna Războieni, Neamţ), Gligorie şi Nacul din **Uscaţi** (comuna Războieni, Neamţ), Constantin Holbură şi Vasile din **Ţibucani**, Vasile din **Podlogeni** (comuna Ţibucani, Neamţ) şi alţi mulţi oameni buni şi bătrâni"[906].

1902: „**Verşeni**, sat cu 682 locuitori, pe moşia şi în comuna Miroslăvești, judeţul Suceava, aşezat pe ţărmul stâng al Moldovei. Drumuri: la Miroslăveşti (6 km) şi la Ciohoreni (3,5 km). În 1803, „Vereşeni, a dumisale

[906] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 418, p. 358, 359

logofătul Iordache Canta, avea 40 liuzi, plătind 516 lei bir anual” (*Uricariul*, vol. VII, p. 248)”[907].

VERTEB

(lângă Noua Suliţă, raionul Noua Suliţă, Ucraina).

1637, iunie 28: Vasile, feciorul Roşâorului de **Stancăuţi** (Stancăuţi, comuna Şapte-bani, raionul Râşcani, Moldova) şi femeia lui Fetiţa, fata Aniţei, nepoata Ştefei de **Brătăşeni** (Brătuşeni, comuna Brătuşeni, raionul Edineţ, Moldova), vând marelui vistiernic Dumitraşco Buhuş, drept 15 galbeni, partea lor „din sat de Brătăşeni, din stâlpul ce este al moşului nostru, al Ştefei, din mijlocul satului, partea noastră, a treia parte, ce este de la acel stâlp… dinaintea lui Miron Ciogolea, Dondei, Ionaşco Someş – dregătorul de Stancăuţi, Lazor vătămanul de Stancăuţi, Istrati Demeşcanul, Ggeorghe din **Verteb** (lângă Noua Suliţă, raionul Noua Suliţă, Ucraina), Struţ de **Buteşti** (comuna Ciobani, raionul Glodeni, Moldova), Alecsii – dregătorul de **Avrămeni** (comuna Avrămeni, raionul Edineţ, Moldova) şi dinaintea a mulţi oameni buni şi bătrâni”[908].

---

[907] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 741

[908] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 127, pp. 120, 121

VERTEP

(comuna Vertep, raionul Edineţ, Moldova).

1635, septembrie 14: „Mărturisit-au Gheorghe Corobca din **Căpoteni** (azi Kalininsk, raionul Edineţ, Moldova) de o vizunie ce a săpat într-o movilă, în hotarul **Cupciciului** (Cupcina, azi Kalininsk, raionul Edineţ, Moldova); și a săpat cu Ștefan, ginerele lui Braţcic din **Parcova** (comuna Parcova, raionul Edineţ, Moldova), și cu Golăe de acolo. Și a mărturisit Gheorghe Corobca c-au găsit o piatră mică într-acea vizunie și o au scos el singur dintr-acea vizunie și au găsit numai acea piatră, iar mai multe pietre n-au fost la cea vizunie. Și a mers Gheorghe Corobca la cea movilă, unde a săpat acea vizunie, să vadă acea piatră ce a găsit, când a săpat vizunie. Și a găsit piatra și s-au aflat și o piatră mare și douăzeci și șase mai mici, care pietre n-au fost când a săpat Gheorghe Corobca acea vizunie. Și din cele pietre mai mici nu s-au aflat, mai mult de cea piatră ce au scos singur din vizunie. / Iar de niște cuvinte ce au grăit Vasilic din Parcova și Erema de acolo, că au fost și ei când a săpat Gheorghe Corobca acea vizunie, ei n-au fost la cea săpătură. Și Vasile au zis și Erema că au săpat vizunie cu un negeag, iar Gheorghe a zis că a săpat vizunie cu un hârleț. Și a mas Gheorghe Corobca la vizunie, până au venit Ștefan, ginerele lui Bratcic, și Golăi din Parcova, și au săpat ei vizunie, toți trei, iar Vasile și Erema n-au fost la cea săpătură. / Și la ceastă mărturie, când a mărturisit Gheorghe Corobca, cum a fost numai o piatră, când au săpat acea vizunie, au

fost Gheorghe Corosteanul, Gligorie Tăban, și Condrea hotnogul de călărași de **Vertep** (comuna Vertep, raionul Edineţ, Moldova), Eremiia chihae, Haraga, Ursul Pae, Vasile Pilipovschii, Gligorie Muha din **Bârova** (comuna Bârnova, raionul Ocniţa, Moldova),Toader vătăman ot tam, și Vasco ureadnic ot **Vasileuți** (comuna Vasileuţi, raionul Râşcani, Moldova), și Pătrașco ureadnic ot **Vozdouți** (azi Gvizdivşi, raionul Secureni, Ucraina), și Tabără ureadnic ot **Clocucina** (azi Clocuşna, comuna Clocuşna, raionul Ocniţa, Moldova), Ostahie din **Vertep**, și Bazga den **Căpotini**, și Căzacul Comișescul din **Zubriceni** (azi Zăbriceni, comuna Zăbriceni, raionul Edineţ, Moldova) și alți mulți oameni buni"[909].

1643, iunie 18: Ispisoc de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât Ioan şi Vlaşin, feciorii Tofanii, nepoţii Albului, strănepoţi Sănatii, cu Gheorghe căpitan şi neamurile lui, toţi nepoţi lui Roman Jliagă, strănepoţi Budii, pentru „o parte din satul **Vertep** din ţinutul Hotinului, din jumătate de sat din partea de sus, o a patra parte, dându-se Ioan şi Vlaşin rămaşi"[910].

---

909 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 233, pp. 276, 277

910 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 113, p. 119

VERTEP

(lângă Novoseliţa, raionul Novoseliţa, Ucraina).

1646, iulie 4: Grigore Rujan din Costiceni vinde lui Gava, fecior Bratei, şi femeii lui Odochia, nepoata lui Dragotă, „o parte din **Costiceni** (raionul Novoseliţa, Ucraina), ce-a avut-o de la feciorul lui Vasco din **Şăndreni** (comuna Draniţea, raionul Novoseliţa, Ucraina), care parte o arată în partea de jos, la **Vertep** (lângă Novoseliţa, raionul Novoseliţa, Ucraina)”[911].

VERTEPOROH

(azi Stolniceni, comuna Şofrâncani,
raionul Edineţ, Moldova).

1646, februarie 24: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Pârciul din **Iadinţi** (azi Edineţ, comuna Edineţ, raionul Edineţ, Moldova) şi cu rudele lui s-au pârât de faţă cu Anniţa, fiica lui Dumitraşco Solomonescu, nepoata bătrânului Toader diac, pentru jumătate de cat **Verteporoh** (azi Stolniceni, comuna Şofrâncani, raionul Edineţ, Moldova), ce s-a chemat de demult **Cucearov**, spunând Pârciul şi rudele lui cum le

---

[911] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 428, p. 467

este acea jumătate de sat dreaptă ocină şi dedină, şi au arătat drese; şi Aniţa a răspuns cum îi este dreaptă ocină şi dedină de la bunicul ei Toader diac din **Cepeleuţi** (comuna Hincăuţi, raionul Ocniţa, Moldova), şi a arătat un zapis, în care a scris cum i-a dat şi dăruit bunicul ei Toader diac acea ocină din Verteroporoh şi ocina din Cepeleuţi tatălui ei Dumitraşco Solomonescul. / Domnia mea am făcut carte lui Trandafir pârcălab de Hotin, ca să strângă oameni şi să cerceteze despre rândul acelei jumătăţi de sat şi a cui a fost de demult. / Trandafir pârcălab a adus acolo pe Maxim Sicica, Procop Losco şi Cipor din **Cepeleuţi**, Grigore Sicica din satul **Cucina** (Clocucina, azi Clocuşna, comuna Clocuşna, raionul Ocniţa, Moldova), şi mulţi oameni buni… care au mărturisit cu sufletele lor că acea jumătate de sat este dreaptă ocină Aniţei, şi a ţinut-o tatăl şi bunicul ei, iar Pârciul şi cu rudele lui n-au nici o treabă”[912].

1656, aprilie 4: Întărit de Gheorghe Ştefan voievod fostului mare vornic Ghica, care primeşte ispisoace pentru moşiile sale, „din a treia parte din satul **Vasileuţi**, două părţi ce-s pe Prut, în ţinutul Iaşilor, cumpărate de la Necula, fiul Drăgălinei, nepot lui Ion, şi de la Vasile, fiul Măricăi, nepot Nastasiei, strănepoţi Dobranei, pentru 120 lei bătuţi… a treia parte din acelaşi sat, partea din mijloc, cu heleşteu la Camănca, cumpărată de la Ionaşco Comişescul, pentru 150 taleri de argint, iar lui i-a fost cumpărătură de la Micuţa şi Mierla, fetele lui Simeon Beşină, de la Vasile, fiul Măricăi, de la Dochiţa, fata Chelsiei, nepoţi Cansachiei, de la Ionaşco şi Istina, fiii lui Pătraşco Beşină şi de la alţi fraţi ai lor. Şi iarăşi a cum-

[912] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 298, pp. 238-240

părat, tot de la Ionaşco Comişăscul, din a treia parte din acelaşi sat, jumătate din partea de sus, pentru 40 de ughi (ducaţi ungureşti), iar lui i-a fost dreaptă cumpărătură de la Mierla, fata Nastasiei, de la Necula, Nastasia şi Alba, fiii Drăgalinei, şi de la Gafta, fata lui Vasile Gorcescul; / şi iarăşi i-am întărit o selişte, anume **Zorilova**, ce-i pe Prut, cumpărată de la Gorie, Necula şi Toader, fiii Pahulcei din **Tomeşti**, nepoţi lui Avram, şi de la Miron, fiul lui Toader, nepot Anghelinei, pentru 220 lei bătuţi… şi, cu heleşteu în Camănca şi cu jumătate din Colacul Bălţei, ce se numeşte Zorilova, unde a fost seliştea bătrână; / şi a patra parte din tot satul **Vlăşineştii**, partea din mijloc, şi iarăşi, din acelaşi sat, partea lui Răschip jumătate, cumpărată de la Ion, fiul lui Chirilă Bacalăş, nepot Magdei, de la Ionaşco, fiul lui Vasile Bacalăş şi de la Sofronia, nepoată Chirilei… şi o parte, ce se va alege partea lui Ion Bacaluş, ce-i pe Jijia, în ţinutul Dorohoiului, cumpărat cu 15 lei bătuţi; / şi am întărit trei părţi din tot satul **Cuciarov**, ce se numeşte acum **Vertiporoh**, şi din acea a patra parte a treia parte, ce-i pe Ciuhur, în ţinutul Hotinului, cu loc de heleşteu în Ciuhur, cumărată de la Gavril Brăescul, fiul lui Ştefan Brăescul; şi din zapis de pâră, ce-a avut el la Vasile voievod, ce s-a pârât atunci cu Pârciul şi Poroh, şi i-a rămas pe dânşii”[913].

[913] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 146-149

VEŞTELEŞTI

(Zvâşteleşti, Văsteleşti, azi Bogdana,
comuna Bogdana, Vaslui).

1469, octombrie 20: Întărit de Ştefan voievod lui Toader Zvâştală şi surorilor sale, Stana, Marena şi Maruşca, care „s-au tocmit toţi împreună şi ele au lăsat fratelui lor, pan Toader Zvâştală, un sat, anume Zvâşteleşti, unde este casa lui, pe Bogdana. Iar tuturor celor trei surori… să le fie un sat, anume Şerbăneşti pe Bogdana”[914]. Hotarul, din veac.

1636, septembrie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, lui Constantin Sitariul, fiului său Toader, ginerelui Dumitraşco, şi nepoţilor Dura, Constantin şi Doroftiia, fiii Dragăi, toţi nepoţii şi strănepoţii lui Gavril şi Toader Zvâştală, după pâra de faţă cu Nechifor Ţenchiu, fiul lui Sima, cu fiul lui Luca şi cu alte rude ale lor, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Bilăi, „pentru o jumătate din satul **Zvâşteleşti** (Vişteleşti, azi Fântâna Blănarului, comuna Bogdana, Vaslui), care este pe Bogdana, în ţinutul Tutova, spunând slugile noastre mai sus scrise că le este dreaptă ocină şi dedină. Şi au arătat urice de moştenire de la Ştefan voievod cel Bătrân şi de la Petru voievod, şi alt ispisoc de pâră de la Petru voievod, căci s-a pârât atunci tatăl lor Gavril cu Sima, tatăl lui Nechifor (Ţenchiu) pentru această jumătate din

914 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 161, pp. 237-239

satul Zvâşteleşti… Iar Nechifor şi fiul lui nu au avut nici un dres, să-l arate”[915].

1637, ianuarie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod medelnicerului Nechifor din Văşteleşti, care cumpărase, cu 10 galbeni buni, de la Lazor, feciorul Anghelinei, nepotul Scutăriţei, „jumătate de sat de **Văşteleşti** (Vesteleşti, azi Bogdana, comuna Bogdana, Vaslui), din partea de sus, însă a şasea parte, cu vad de moară şi cu loc de prisacă”, după cum mărturiseşte zapisul de la Buculaiu păharnic din **Călimăneşti** (comuna Puieşti, Vaslui), Costişor din **Banca** (comuna Banca, Vaslui), Andronic din **Văşteleşti**, preotul Grigore şi Vasile Bahluianul din **Corlăteşti** (comuna Braniştea, Galaţi) şi de la „mulţi oameni buni”[916].

1638, martie 15: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Nechifor din **Veşteleşti** (Văşteleşti, azi Bogdana, comuna Bogdana, Vaslui), ca „să fie tare şi puternic să oprească pe feciorii Ţaulei din **Corueşti** (Coroieşti, comuna Coroieşti, Vaslui), să-i oprească de pe partea Cozmei lui Nastă din **Tunsăşti** (Tunseşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui) sau să-şi ia banii ce vor zice oameni buni, cu ale lor suflete, c-au dat ei pe acel loc, însă din bătrânul lui Ţauloaie ot Tunsăşti”[917].

1640: Zapis de la Gheuca şi Efrem, vornicei de **Bârlad**, în care mărturisesc că au venit înaintea lor şi a mulţi boieri şi neguţători, „Toader sin (fiu) Sitar din **Veş-**

---

[915] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 525, pp. 576, 577

[916] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 15, pp. 12, 13

[917] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 277, p. 267

teleşti (azi Fântâna Blănarului, comuna Bogdana, Vaslui), Ionaşco diacul, Mileci sin Draga, Ştefan brat (frate) Toader, Neculai sin Bolea, Todere sin Rădoe, Toader Ghelbea, Strătulat sin Vlad, Ionăşcuţă sin Şes, Zăoantie sin Moloşco şi popa Buguţa, şi au adus nişte ruşi, ce le-au iezit un heleşteu la sat la **Şerbăcheşti** (comuna Bogdana, Vaslui), pe apa Bogdanei, ruşi meşterei, anume Ivan, Barbă, Ungurul, alt Ivan, Ionaşco, Popa şi Iamco. / Deci au mărturisit cum au tocmit Toader şi cu Ionaşco acel heleşteu drept 60 de zloţi şi 70 merţe de pâini, peşte, brânză şi unt, şi două poloboace de brahă, şi carnea la două vaci, şi a cinci mascuri, şi o piele de vacă de opence, şi două care cu opt boi, de-au iezit şapte săptămâni. / Deci le-a plătit Toader Sitar şi Ionaşco diacul şi aceşti răzeşi ai lor tot deplin… Deci, de acum, să aibă a ţine acel heleşteu, cu tot venitul, Toader şi Ionaşco şi cu aceşti răzeşi, ce mai sus se scriu”[918].

1644, septembrie 1: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Toader, feciorul Sitariului din sat de **Vâștelești** (azi Bogdana, comuna Bogdana, Vaslui), ce este în ținutul Tutovei, pe Bogdana, a pârât de față înaintea domniei mele pe Nechifor din Vâștelești, pentru o parte de ocină ce-a cumpărat Nechifor de la Crâstea, feciorul lui Gavrilaș, din partea de jos, din jumătate de sat a șasea parte. Și așa a zis Toader, cum a fost acea ocină a lui, iar Nechifor a arătat drese domnești, cum a fost a lor dreaptă ocină și moșie, ce-a fost vândută de Sima Țenchiu, apoi ei au răscumpărat-o de la Cârstea, feciorul lui Gavrilaș, cum am văzut domnia mea și drese

[918] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 280, p. 275

de cumpărătură”[919].

VETREŞTI-HERĂSTRĂU

(satul Româneşti, înglobat în Vetreşti-Herăstrău, comuna Nistoreşti, Vrancea).

1636, octombrie 6: Zapisul fraţilor Cârstea şi Ilea, feciorii lui Cocioban din Româneşti, în care mărturisesc cum au „vândut un pământ de frunte mănăstirii Bisericanilor, la sat la **Româneşti** (înglobat în Vetreşti-Herăstrău, comuna Nistoreşti, Vrancea), pe lângă moara mănăstirii, drept doi boi buni, biciuluiţi drept 12 galbeni şi 30 potronici, două oi şi 12 merţe de pâine, câte 4 potronici merţa. Şi în această tocmeală au fost iuzbaşa Pepelea Cireş, vătavul Scântee, Lupul călăraşul, Vasile Lucoci, Crăciun călăraşul, Borvină călugărul, Gârbovină călugărul şi mulţi oameni buni”[920].

1638, aprilie 11: Zapis de mărturie de la starostele de Putna Tănasă şi de la egumenul mănăstirii Berzunţi Athanasie despre cum „au socotit nişte părţi de ocină, cu două vaduri de moară, ce le-au cumpărat călugării de la Irimia, feciorul lui Năbădaico ce a fost vornic… şi au aflat două vaduri de moară şi 12 pământuri de frunte în sat la **Vălceşti** (Vâlceşti, comuna Boloteşti, Vrancea), stâlpite cu pietre de către Barbălată, ce a fost staroste de

[919] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 412, pp. 395, 396
[920] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 529, p. 581

Putna… şi un pământ de frunte în **Romăneşti** (Românești, comuna Nestoreşti, Vrancea), ce l-au cumpărat călugării de la Cristina, Ilii şi Andronic"[921].

1902: „**Vetreşti**, cătun cu 185 locuitori, în judeţul Putna, plasa Vrancea, comuna Herăstrăul, situat pe malul Nărujeni, în coasta dealurilor ce-i formează valea"[922].

VETRIŞOARA

(sau Vetrişoaia, atestat prin Ştelunova, adică Ştefulova, şi Răciuleşti, sate pe Prut, înglobate în Vetrişoara, comuna Vetrişoara, Vaslui).

1452, septembrie 10: Întărit de Alexandru voievod postelnicului Ignat, care primeşte uric pentru „a lui dreaptă ocină şi moşii, sate anume Şoldeştii, la Dumitra, şi Ciorăştii, şi Bârlăleştii, i Soltăneştii, şi Socii, cu mănăstire şi cu Stanul, şi, pe Prut, Dănişoara, şi Ciocăneşti, şi Borzăştii, şi, tot acolo, la Vadul Ruşilor, unde este Niag, şi, de acolo, câmpul până ajunge la altă selişte, unde au fost Mane, şi selişte... Ştelunova, şi, pe din sus, la gura Sărăţii, sileşte Buvina, i... osebit alte selişti, şi pe din sus de Husova, şi Dobromireştii, pe Smila, şi Balosineşti, pe Smilişoara, şi, pe Tutova, unde este fratele lui, Româneşti, şi unde este casa lui, la Moina, şi sileşte Negrileşti, şi sileşte pe Lucoveţ, unde au fost Frumuşelul, şi Zorilă,

---

[921] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 315, p. 309

[922] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 741

pe Tegheci, şi, la Prut, pe gârla Soholeţul, unde au avut şi moară şi iaz"[923]. Hotare, din vechi.

1583, aprilie 23: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod ilişarului Drăghici, lui Ursul, lui Gavrilă şi femeii lui Tudosca, popii Gavril şi lui Anton, care cumpără, cu 500 zloţi tătăreşti, de la surorile Odochia şi Greaca, fetele Olencăi / şi de la seminţeniile lor Iliesei, Dochia, Marica şi Licea, fetele Sofroniei, / Ioan Hearlic, Condrea şi Marica, copiii Gaftoanei, / Anton, Văscan, Nastea şi Nicoară, copiii Tudorei, / Tănasă şi Ignat, copiii Stancăi, / Samoil, Alexa, Ionaşco şi Hilip, copiii Parascăi, toţi nepoţi şi strănepoţi Ilcăi şi lui Oană, „a lor dreaptă ocină, **Răciuleşti** pe Prut, în jumătate de sat, partea din sus, din dresele de împărţeală ce le-a avut moaşa (bunica) lor Ilca de la bătrânul Ştefan voievod"[924].

1636, iulie 12: Carte de împuternicire dată de Vasile Lupu voievod egumenului de la mănăstirea Sfântul Sava, „şi pe cine vor trimite ca să fie tare şi puternic a ţine şi a apăra ale lor drepte sate şi miluire, ce au ei de la postelnicul Enachi, anume satele **Răciuleştii** (înglobat în Vetrişoara, comuna Vetrişoara, Vaslui) la ţinutul Fălciului, **Bechenii** (raionul Cahul, Moldova) şi **Budeştii** (raionul Leova, Moldova) la Chigheci, **Furteştii** (comuna Vetrişoara, Vaslui) iar la Fălciu"[925].

1644, aprilie 5: Podoleanca, fata lui Anton, nepoatele ei Maria și Ștefania, fetele Cârstânei, nepoatele lui

---

923 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 20, pp. 22, 23

924 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 173, 174

925 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 457, p. 517

Anton, vând „moșia din satul **Răciulești** (comuna Ve-trișoaia, Vaslui), ce au avut de la părinții lor și de la moșul (bunicul) lor Anton, toată partea lui din ispisoc de la Iancu voievod, ce i-a fost cumpărătură de la Dochia, fata Ilincăi, Ilieș, fratele Todosii, Maria și Ilinca, fetele Sofronii, frații Ion Filip, Condrea și Mărica, feciorii Gaftonii, Anton, Vascan, Naste și Nechil, feciorii Tudu-rii, Tănase și Ignat, feciorii Stancăi, Samuil, Alexiia, Ionașcu și Florea, feciorii Părascăi, toți nepoții Marușcăi, strănepoți Ilincăi, și toți strănepoți ai lui Iona vornic, ce-au avut ei de împărțeală din scrisori ce-au avut strămoșul lor Ilii și din uric de la Ștefan vodă cel bătrân, din jumătate de sat Răciulești, ce este pe Prut, și din uric de împărțeală de la moșul lor Marușca de la Ștefan vodă cel tânăr, și din ispisoc de la moșul lor Ona vornicul, aceea au vândut fratelui nostru Ion de **Hoceni** (comuna Hoceni, Vaslui) și femeii lui Anisia, drept 30 lei". / Zapisul de mărturie a fost scris în fața răzeșilor Macarii căpitan, Gavril căpitan, Burlamiz și Vasile Murgoci ot **Gunzar** (Guzarii, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Pătrașcu hotnog și Ștefan Haidău ot **Siminești** (comuna Vetrișoaia, Vaslui), Mihai, Anghel, Tudor și Ilii ot **Răzlogi** (lângă Mușata, comuna Berezeni, Vaslui), Constantin Burlamitu și Dumitrașcu Oțel ot **Oțeleni** (comuna Hoceni, Vaslui), feciorii lui Ionașco, Istahia și Cozma Capotă, Lelea, Dumitrașcu sin (fiu) popii Fenii, popa Simion și feciorul lui Ion ot **Micșenești** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui) și mulți oameni buni"[926].

1902: „**Vetrişoaia**, comună rurală în partea de est a plăşii Prutul, judeţul Fălciu. Se întinde, de la nord, la

[926] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 276, pp. 248, 249

sud, între râul Prutul şi pârâul Sărata, ce o desparte de comunele Rănceni şi Mușata. E aşezată pe șesul Prutului şi brăzdată, în partea de vest, de un şir de dealuri. E formată din satele: Satul Nou, Simineşti și Vetrişoaia, pe o suprafaţă cam de 4.310 hectare, şi cu o populaţie de 955 suflete. Pe toată partea de est şi sud a comunei se întinde șesul Prutului, în suprafață cam de 1.266 hectare, bogat în fânaţe şi imaşe; se află şi multe bălți și 2 lunci. Via se cultivă pe o întindere de 53 hectare. Are o şcoală şi o biserică. Vite: 1.488 vite mari cornute, 5.499 oi, 99 cai şi 188 porci. / Vetrişoaia, sat în centrul comunei Vetrişoaia, aşezat pe un platou, ridicat cu 15 m de la nivelul şesului Prutul. E unit cu satul Simineşti. Partea aceasta a satului Vetrişoaia se mai numeşte și Călugărească, de la stăpânirea moşiei de către călugării greci. Proprietatea este a statului, de la secularizarea averilor mănăstirilor. Această moșie, cu o parte a satului, se întindea și peste Prut, până la luarea Basarabiei, în 1812. În marginea de est a satului se află gârla Pruteţul"[927].

VEZĂUŢI

(sau Vizăuţi, Vezeuţi, comuna Vizantea-Livezi, Vrancea).

1420, aprilie 24: Întărit Alexandru voievod lui Coman, căruia îi dăruieşte „o poiană ce se numeşte **Vizăuţul Mare**, în preţ de 3 cai buni, ce i-au fost pentru

[927] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 741

trebuinţa ţării, iar hotarul acestei poieni se începe din Căpăţâna Zimbrului, până în pârâul Ursului, cu tot venitul din deal în deal”[928].

1588, mai 15: Şărban, Oană şi Coman vând lui Bodin şi Cabii, „drept 130 zloţi tătăreşti… dreapta ocină din ispisocul de cumpărătură de la Alexandru vodă, jumătate de poiană cu se cheamă **Vizăuţul Mare**”[929].

1638, octombrie 20: Rusul, feciorul Neniului din Scorţeşti, dăruieşte „o vie de la **Scorţeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea) schitului părintelui Partenie, unde este hramul Sfântului Ioan Bogoslov, pentru păcatele părinţilor noştri şi ale noastre. Şi ne-a scris la pomelnic, anume Neniul şi femeia sa Anca, şi Rusul, şi Deleu frate-său, feciorii Neniului. Şi acest zapis s-a făcut în ziua hramului, dinantea lui Ion Bucatedrepte şi frate-său Ursea din **Vidra** (comuna Vidra, Vrancea), Crăciun, Chervasie, Murgină, Eremiia Platon, frate-său Ion Telincă, Ion Ţăpa şi Mărăuţă din **Cucuiaţi** (înglobat în Şerbeşti, comuna Vidra, Vrancea), Dumitru de **Şerbeşti** (azi Ştefan cel Mare, Neamţ – cf. Indice, dar mai probabil Şerbeşti, comuna Vidra, Vrancea), Giurgea de **Vezeuţi** (comuna Vizantea-Livezi, Vrancea), Stoica şi Marco din **Scorţeşti**, Dumitru, Popa Isaiia din **Clipiceşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Mirăuţă din **Găgeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), popa Ionaşco din **Fărţeşti** (Frăteşti, azi Buhoanca,

---

[928] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 1, p. 1

[929] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 3, p. 3

comuna Doljeşti, Neamţ), popa Dumitru din **Călimani** (lângă Troiţa, azi Dochia, comuna Girov, Neamţ)”[930].

1712, mai 24: Porunca dată de Mihai Racoviţă voievod lui Pavăl Catargiu, vornic de Vrancea, „ca să cerceteze pricina între un Leu Vrâncean şi între oamenii din **Vezăuţi** pentru nişte fân, ce a fost cosit de oamenii din Vezăuţ, însă pe moşia Leului”[931].

1733, iulie 20: Ispisoc de judecată de la Constantin Neculai voievod, după ce „s-au pârât de faţă Ştefan Gură (Găure), feciorul lui Maftei, diaconul Leul, feciorul Rusii şi Ion Giaboc, nepoţii Cabii şi ai lui Bodin cu egumenul mănăstirii Vizantia „pentru moşia lor **Vizăuţul** şi Păstrăvile, zicând călugării că au strâmbătate şi împresurare dinspre aceşti oameni. Iar aceşti oameni au zis că ar avea ei împresurare dinspre călugări, că şi la domnia lui Vasile voievod au avut pâră cu călugării de la Vizantea şi a rânduit pe Dabija spătar de a mers acolo, de le-a hotărât şi i-a aşezat, şi a dat să ţină feciorii Cabii şi ai lui Bodin din Rulburea, în sus, până în vârful Gherghelului şi până la Lacul cu Loziile, şi până în Măgira Vizăuţilor, şi până în hotarul călugărilor, şi până în Dealul Babii, şi peste băstia Vizăuţului cel mic, pe drese ce au arătat de la Petru voievod şi întăritură de la Radu voievod, alegându-se, în acest chip locul dinspre Vrânceni, anume dinspre **Negrileşti** şi dinspre **Bărseşti** şi dinspre călugării de Vizantea”[932].

---

[930] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 486 pp. 453, 454

[931] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 92, p. 60

[932] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 23, p. 15

1735, mai 13: Bălan călugărul vinde lui Toader Bobeică „o moşie din Podei, din blana lui Coman, care merge până în **Vezăuţu Mare**, spre Tulburi”[933].

VIADICI

(sat la Terebne, azi parte a oraşului Edineţ, Moldova).

Întărit, în **15 iunie 1431**, de Alexandru cel Bun, vornicului Cupcici, care primeşte uric pentru mai multe sate, printre care, „pe Jijia, pământ să-şi întemeieze sate, de la gura Liubanei în sus şi din cealaltă parte, de la gura văii lui Lazăr în sus, pe amândouă părţile, până la Horaiţele lui Coşarici şi, peste bucovină, Diacăuţii, amândouă cuturile, pe care i-a schimbat cu fiica lui Costin înaintea noastră, şi **C**atamareuţi, pe care i-a schimbat cu Catamare pentru Şerbăuţi, şi, pe Bahlui, Neagşinţi, şi prisaca la Cârligătură, şi, la Terebne, pământ din pustie să-şi întemeieze sate, anume Cozareuţi, şi Polzalăuţi, şi **Vedinţi**, şi Micicova, şi Nesteacăuţi, şi, pe Ciuhru, în sus de moară şi în jos de moară, şi, pe Ciuhru, Mihailăuţi la Vadul de Piatră şi la Hacişce Leş… Iar hotarul acestor sate de la Vadul de Piatră, să fie de cealaltă parte a Ciuhrului, în sus, până la Durnea Ceatariu, iar de la Ciuhru, pe vale, până la Dumbrava Rotundă, şi de la Tador, pe hotarele vechi, până la Racovăţ, iar de la Neagăuţi şi de la Grozea

933 Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 25, p. 16

şi de la Costici, pe hotarele vechi, până la Vadul de Piatră”[934].

VICOLENI

(sat pe Jijia, comuna Ungureni, Botoşani).

1432, ianuarie 13: Întărit de Ilie voievod lui Oanica, care primeşte uric pentru „două sate la Jijia, unde este casa lui, iar alt sat, anume **Vicolenii**… Iar hotarul acelor sate să fie după vechiul hotar, pe unde din veac au îmblat”[935].

1635, aprilie 16: Zapisul răzeşilor Dumitraşcul din Ilişăşti (Bucovina), Pintelei Barboţchie din **Beceşti** (comuna Mogoşeşti, raionul Herţa, Ucraina), Ştefan din **Ungureni** (comuna Ungureni, Botoşani), Meica şi Năstase din **Vicoleni** (comuna Ungureni, Botoşani), în care mărturisesc cum au venit înaintea lor fraţii Dumitru, Vasile, Căzacul, Safta, Tudosca şi Odochia, feciorii lui Tiron, şi rudeniile lor Irina, fata Căzacului, fraţii Ionaşcul Arbure, Anghelina şi Maria, feciori Cârstinei, şi iarăşi rubedenia lor Magda, fata lui Isac, toţi strănepoţi lui Drăcşan cel bătrân şi lui Magoş, şi şi-au împărţit moştenirea după cei doi moşi ai lor. / Şi s-a venit, în partea lui Dumitru, cu fraţii lui, a patra parte dom Godineşti şi Lihăceni, ce sunt în ţinutul Cernăuţilor… / în partea

---

934 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 103, pp. 152-154

935 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 109, pp. 160, 161

Irinei, fata Căzacului, a patra parte din satele Borăuţi (Bucovina) şi **Giuneşti** (lângă Şişkivţi, comuna Ringaci, raionul Novoseliţa, Ucraina),, ce este în ţinutul Hotinului… / în partea lui Ionaşcul Arbure şi a surorilor lui, a patra parte din satele **Corlăteni** (comuna Corlăteni, Botoşani) şi Godineşti, ce este în ţinutul Cernăuţilor… / în partea Magdei, a patra parte din satul Lehăceni şi a treia parte din satul Ternauca, ce-i în ţinutul Cernăuţilor"[936].

1636, martie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod cneaghinei Melintiiana, fiica lui Tudoran, şi fiului ei Dumitraşco Şaidir, care primesc ispisoc de întăritură pentru „5 jirebii de moştenire din **Şilişăul de Sus** (Hilişeu, înglobat în Pomârla, comuna Pomârla, Botoşani), care este în ţinutul Dorohoiului, şi o jirebie din acest sat, cumpărată de la Iusip, fiul Sofiicăi din Iugeşti (Bucovina), şi alte două jirebii din acelaşi sat Şelişeu, cumpărate de la Leca Turcitul din **Vârtop** (lângă Vicoleni, comuna Ungureni, Botoşani), ginerele Cârstei din **Vicoleni** (comuna Ungureni, Botoşani), pentru 35 taleri de argint. Iar dresele şi ispisoacele mai vechi pentru părţi de ocină din satul Şileşeu, li le-au luat tâlharii, cu multă avere, când au jefuit pe Dumitru Ponici din **Rugăşăşti** (Rogojeşti, comuna Mihăileni, Botoşani) şi pe Constantin Ciogolea şi pe alţi boieri din Ţara de Sus"[937].

1638, decembrie 26: Tofan, feciorul lui Frăţiian din Dumeni, dă lui Petriceico, vornicul cel mare din Ţara de Sus, „pentru o sută de lei bătuţi, care bani i-am fost luat dintr-o slujbă ce-am avut la dumnealui, la ţinutul

---

[936] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 95, pp. 130, 131

[937] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 354, pp. 397, 398

Sorocii, trei sute de lei bani domneşti, şi am fugit în Ţara Turcească, iar dumnealui a plătit deplin acei bani la visteria măriei sale lui vodă... partea de ocină din satul **Dumeni** (comuna George Enescu, Botoşani), de pe Jijia, din a treia parte de sat, a treia parte, ce este a tătâne-meu Frăţiian; aşijderea, altă parte de ocină din satul **Plopeni** (comuna Ungureni, Botoşani), din a şasea parte de sat, a treia parte, ce este partea mâni-mea Irinei, fata Isaiei din Plopeni. / Deci i-am dat cumisale acele părţi de ocină pentru 100 de lei, iar 100 de lei i-am dat bani gata, iar altă 100 de lei mi i-a iertat dumnealui, că n-am avut cu ce mă mai plăti. / Şi în tocmeala noastră fost-au Vasile, unchiu-meu, Ignati, văru-meu, Isac, Toader şi Gheorghe, feciorii lui Isac din **Dumeni**, Năstasie şi Meica din **Vicoleni** (comuna Ungureni, Botoşani) şi Vasile Comişescul, şi mulţi oameni buni”[938].

1640, martie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Năstasie din Vicoleni şi soţiei sale Ghervasiia, care primesc uric pentru „o parte de ocină din satul **Vicoleni**, din ţinutul Dorohoi, pe râul Jijia, cumpărată de la Axenia, Ionaşco şi Vărvara, fiii Sofrpniei, nepoţii lui Creţul, pentru 30 lei bătuţi. / Şi altă parte din acelaşi sat Vicoleni, jumătate dintr-un stâlp, cumpărată de la Toader şi Larion, fiii Sorţei, nepoţi lui Cârstea, pentru 150 taleri număraţi. / Şi altă parte, care a fost cumpărătură răposatei Sofronia Pântoae, împreună cu panul ei Pântea, iar după moartea lor s-au sculat Pavel Albotă şi Nacul, fiul lui Andronic, nepoţii Sofroniei şi au dăruit partea mătuşii lor Sofronia lui Năstasie din Vicoleni, pentru iertarea păcatelor mătuşii lor Sofronia. / Şi altă parte, partea lui Gherasim,

---

938 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 525, p. 485

care le este dreaptă ocină şi dedină, iar lui herasim i-a fost cumpărătură de la Văscan Repede. / Şi de asemenea, dăm şi întărim lui Năstasie şi soţiei sale Ghervasiia dreapta lor ocină şi dedină din satul **Pomârla**, cât se va alege partea lor"[939].

1645, noiembrie 6: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Dumitru vornic de Botoşani şi lui Dumitraşco Şaidir din **Şendrişeni** (Şendriceni, comuna Şendriceni, Botoşani), după ce „s-au pârât de faţă Năstasie din **Vicoleni** (comuna Ungureni, Botoşani) şi Căzăceştii cu Pătraşco Ciogolea ce a fost logofăt, pentru o moşie din **Pomârla** (comuna Pomârla, Botoşani), de la ţinutul Dorohoiului, zicând Tănase şi Căzăceştii că le împresură nişte loc al lor la satul Pomârla şi că n-are Ciogolea nici o treabă acolo. Şi au scos şi au arătat drese de la Irimiia vodă… Iar Pătraşco Ciogolea a arătat zapis de cumpărătură de la Grozav, Simion şi de la răzeşii lor de acolo… / Voi să mergeţi la acel sat, să strângeţi oameni buni şi să socotiţi şi să împărţiţi din Pomârla pe acele drese de la Irimiia vodă şi să puneţi stâlpi din toate părţile"[940].

1646, iunie 15: Zapisul lui Lupul de **Cuzlău** (comuna Păltiniş, Botoşani), în care mărturiseşte cum a „vândut o parte de ocină ce am avut în **Dumeni** (comuna George Enescu, Botoşani) şi am avut pâră pentru dânsa, şi m-a rămas şi o a luat o fată a lui Nechifor, pentru că s-a aflat că este a ei. / Deci acum m-am tocmit cu Nastasie din **Vicoleni** (comuna Ungureni, Botoşani), să-i dau partea mea de **Vivorăni** (?, Botoşani), şi moşie, şi

---

[939] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 321, p. 316, 317

[940] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 242, pp. 190, 191

cumpărătură ce am, pentru că am fost vândut lui Năstasie acea parte de Dumeni, ce a luat-o fata lui Nechifor, şi m-au prins să i-o aleg, câtă parte va fi. / Şi în tocmeala noastră cu fost Andronic Saca din **Hăneşti** (comuna Hăneşti, Botoşani), Pătraşco Albotă din **Corlăteni** (comuna Corlăteni, Botoşani), Coste Săcescul din **Olovăţ** (azi Manoleasa, comuna Manoleasa, Botoşani) şi mulţi oameni buni"[941].

1646, iulie 30: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Meica din **Vicoleni** (comuna Ungureni, Botoşani), după ce „s-au pârât de faţă Grigorie, feciorul lui Nicoară Roschipu, cu Toader de **Vlăşineşti** (comuna Vlăsineşti, Botoşani), zicând Grigore cum are ocină la Vlăşineşti şi este parte bătrânului lui aleasă şi stâlpită dinspre alţi răzeşi ai lor. Iar Toader nu şi-a arat în moşia lui, ci a arat pământurile lui Grigorie şi şi-a pus şi odaia pe locul lui. Iar Toader a zis cum nu le este locul împărţit. / Drept aceea, tu să strângi oameni buni, să mergi la Vlăşineşti, să socoteşti acele locuri. De fa fi ales locul lui Grigore şi stâlpit, să puneţi zi lui Toader să-şi mute odaia de pe locul lui Grigore, să şi-o pună pe locul lui. Şi de va fi arat Toader niscari pământuri pe locul lui Grigorie, să faceţi scrisoare, să daţi ştire domniei mele"[942].

1657, martie 5: Dumitraşcu Nacul vistiernic cumpără, cu 92 lei, „părţile lui Toader, fiul Nastasiei din **Vicoleni**, jumătate din **Pomârla**"[943].

---

941 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 403, pp. 346, 347

942 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 452, pp. 385, 386

943 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 8

1662: Toader sin (fiu) Nastasă din **Vicoleni** mărturiseşte că s-a tocmit cu Dumitraşco vistirnicul „pentru o parte de ocină din **Pomârla**, însă toată partea fraţilor mei, şi mi-a dat înainte 50 lei bani gata şi cu alţi bani, cu câţi mi-a rămas dator, să mi-i dea la Suceava şi să-i fac zapis la Suceava”[944].

1669, septembrie 20: Toader, feciorul lui Nastasă din **Vicoleni**, vinde logofătului Dimitraşco, drept 150 lei, „toate părţile de ocină din **Pomârla**… iar de va avea vreo gâlceavă, să aibă a lua părţile mele din Vicoleni sau de aiurea, unde voi avea”[945].

1702, februarie 10: Postolachi, feciorul lui Toader Nastasă de **Vicoleni**, mama lui Tudosia, văru-său Simion Ciurar căpitan, soră-sa Odochiţa şi cumnatul Dămian mărturisesc „precum a vândut tată-meu Toader Nastasă moşie şi cumpărătură din **Pomârla**, partea lui Dumitraşco pitarul, şi i-a pus şi două urice zălog Vovolenilor şi altor moşii, până ce i-a aduce zapisul Pomârlei, apoi s-a prilejit răscoala în ţară, de au venit tătarii, şi pe urmă au venit leşii, de i-au prădat şi au luat tot, şi urice, şi zapise de la tatăl meu, şi l-au lăsat numai cu sufletul. / Pentru aceea, m-am tocmit cu Stroici spătarul, de se va afla zapisul Pomârlei, să nu se creadă, şi dumnealui mi-a dat uricele Vicolenilor şi ale altor moşii”[946].

1902: „**Vicoleni**, sat pe dreapta Jijiei, în partea de est a comunei Ungureni, plasa Jijia, judeţul Botoșani, cu

---

944 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, pp. 91, 92

945 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, pp. 107, 108

946 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VIII, Iaşi 1913, p. 16

o suprafață de 1.087 hectare şi o populaţie de 220 suflete”[947].

VICOVU DE JOS

(lângă Putna, Bucovina).

Vicovu de Jos, grafiat „Jicovul”, a fost întărit, în **12 martie 1458**, de către Ştefan cel Mare, Mitropoliei Sucevei.

1479: În 20 septembrie 1479, Ştefan cel Mare avea să ofere Mitropoliei Sucevei două sate pentru „Jicovul de Jos pe Suceava, cu moara şi vama care se ia la Jicov, cu toate veniturile şi cu hotarul cel vechi”, sat pe care îl dăruieşte ctitoriei sale, mănăstirea Putna.

1488: În 3 aprilie 1488, Ştefan dăruieşte mănăstirii Putna şi veniturile numite „vama mică (a treisprezecea parte), ce se ia pe Suceava, la Jicov”. În vremurile mănăstireşti, Vicovu scrâşneşte, adesea, din dinţi, ba chiar protestează violent împotriva împilării.

1720: În 1720, Toader Crăciunel, „vecin din Gicov”, s-a jeluit lui Vodă împotriva călugărilor de la Putna, care i-au luat 40 de oi pentru vecinătate, deşi el se născuse la Vicov, a trăit acolo de mic copil şi are, la Vicov, casă cu cislă.

1754: În 19 octombrie 1754, un alt iobag, Grigoraş Calance „din Vicovile de gios”, a luat calea co-

[947] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 742

drului şi „face multă pagubă mănăstirii”, cum zice, în jelania sa, egumenul Putnei. Ispravnicii Sucevei îi risipesc casa lui Grigoraş Calance, apoi pleacă pe urmele lui, prin codri, dar nu-l găsesc. Evlavioşii şi sfinţii călugări, ca să nu rămână în pagubă, impun tuturor familiilor de iobagi, care aveau câte un membru fugit (împrăştiat, cum ziceau cuvioşii), o dare anuală suplimentară de câte 2 lei turceşti de casă.

1765: În 12 octombrie 1765, ul alt iobag mănăstiresc din Vicovu de Jos, Vasile Savul, „i-a rupt barba proigumenului de Putna, care a plecat la Vicovul de jos pentru posluşanie”, şi, desigur, a luat calea codrului.

1766: În 27 martie 1766, după cum se jeluia egumenul Pahomie, iobagii care locuiau la marginea fânaţului mănăstirii produceau, cu vitele lor, „mare pagubă şi stricăciune”. Ispravnicul Sucevei, primind poruncă de la Divanul Domnesc, i-a mutat în vatra satului pe „Grigore Coroamă, Ion Coroamă, Ghenie baba, Grigor, Vasile Motrescu, Odochia baba şi Nastasia baba Motrescu”. În 10 octombrie 1766, Grigore Ghica Vodă poruncea ispravnicilor să-l cerceteze pe Ilie Savul, „ţăran din Gicovul de Jos şi, de se va dovedi că l-au tras de barbă şi l-au necinstit cu batjocură” pe proegumenul Putnei, precum, cu un an înainte, Vasile Savul, „să-i dea o certare bună ţăranului”.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[948], din 1772-1773, înregistrează la Vicovul de Jos, în Ocolul Vicovilor, fără alte precizări, „95 – toată suma caselor”, însemnând 3 femei sărace, 3 scutelnici ai mitropolitului Iacob Putneanu, 5 popi, 4 ţigani şi 80 birnici.

---

948 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 340

1774: În 1774, Vicovul de Jos avea, împreună cu Voitinel, 101 familii (2 popi, 110 ţărani, în 1775), numărul familiilor ajungând, în 1784, la 194, un singur emigrant transilvănean, diaconul Simeon UNGUREAN din Mintiu, stabilindu-se, în 1753, în vatra satului.

1783: „Enzenberg enumeră următoarele ameliorări: / a). Şoselele pentru comunicații mai lesnicioase cu Transilvania, prin Bârgău, spre Dorna Candreni se intersectează cu cea a Coşnei (adică peste Rodna) și continuă spre Gura Humorului, de unde pleacă, prin Solca, Vicov, Storojineţ și Selenov, în Galiţia”[949].

1784: În 16 octombrie 1784, mănăstirea Putna arenda şi Vicovu de Jos unor lipoveni.

1784: În 1787, câteva familii de agricultori germani, din cele optzeci sosite în Bucovina din Renania, din Bavaria şi din Baden-Württemberg, s-au stabilit la Vicovu de Jos.

1788: Trecând Siretul, pe la Comăreşti, Hacquet poposeşte, „pe ţărmul de est al râului Suceava”, la o herghelie împărătească, numită Mitocu, unde fusese pus un ofiţer, cu câţiva soldaţi. Aici erau grajduri pentru două sute, până la trei sute, de cai şi curţile mari aveau, de jur, împrejurul grajdurilor, mici adăposturi pentru caii tineri şi încă zburdalnici, ca să-i apere de intemperii, când e vremea prea rea, şi, totodată, să poată, necontenit, alerga liber, iarna, prin curte, şi vara, pe munţii înalţi ai lanţului Carpaţilor. Cum am fost, aici, vara, am găsit locul gol, afară doar de câţiva cai bolnavi. / Din acest ţinut, îmbrăcat, în întregime, în cele mai minunate pajişti, m-am îndreptat, în sus, pe râul Suceava, în direcţia vestică, spre Vicovul de Sus şi de Jos, unde sunt, iarăşi, herghelii

949 K.-A. II, S. 1786-49-2 (Orig.).

împărăteşti, dar şi aici grajdurile erau goale, cu excepţia unor cai bolnavi sau prăpădiţi. De cum se ajunge aici, la plaiurile Carpaţilor, începi să afli, ici şi acolo, izvoare sărate, ca Slatina Jicovului, „din gios, la Prilacic", cea de la Corună, cea de la „Lubonka", „Slatina de la Runc şi cea de la Bahna… // De la Ilişeşti, înaintând, mai departe, spre sud, unde se ajunge la punctele de graniţă Corlata şi Capu Codrului, am găsit, la trecerea mea prin această ţară, avanposturile corpului austriac, în palăncile şi întăriturile care apărau, aici, o cale de comunicaţie secretă, care ducea, din Transilvania, tot mereu prin munţi, până în Galiţia (N.N.: este vorba de „drumul sării", cum a rămas cunoscut, care venea, dinspre Bistriţa, pe Tihuţa, prin Vatra Dornei, Câmpulung, Gura Humorului şi Păltinoasa, apoi, prin Cacica, Solca, Horodnic şi Vicove, ducea la Cernăuţi), în care voiau să năvălească turcii, care înaintaseră până la Baia"[950]. // Contele Feodor Karacsay de Valyesaka, participant, în 1788-1791, la asediul Hotinului şi la marile bătălii de pe teritoriul Moldovei, bun cunoscător al fiecărei regiuni moldoveneşti, descrie acest drum drept „Şoseaua ce duce din Sniatyn (în Galiţia), prin Hliniţa, Storojineţ, Budeniţi, Vicov, Horodnic, Marginea, Solca şi Gura Humorului, care este numită drumul acoperit sau militar"[951].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Rădăuţi – **Rădăuţi** (Târg cu tribunal districtual) cu Vadu Vlădichii, Andreasfalva cu Mitoca, Bădeuţi, Bilca, Burla, Frătăuţii

[950] *Călători,* X, II, pp. 816-820
[951] *Călători,* XIX, I, pp. 779-783

Vechi, Frătăuţii Noi, Fűrstenthal, Horodnicul de Sus, Horodnicul de Jos, Karlsberg, Marginea, Milişăuţii de Sus, Putna (cu mănăstirea), Satulmare, Straja, Suceviţa, Vicovu de Sus cu Bivolăria, **Vicovu de Jos**, Voitinel, Volovăţ, Seletin cu Frasin, Tomnatic, Rusca, Paltin, Plosca Camerale, Ulma, Ropoţel, Nisipitu, Bistriţa cu Cârlibaba, Izvor cu Iaroviţa, Sărata, Moldova, Şipot Camerale"[952].

1878: Biserica din Vicovu de Jos a fost construită, pe vatra unei vechi bisericuţe, între anii 1869-1875 şi sfinţită în 1878. În 1843, din Vicovu de Jos, cu 1.625 enoriaşi, îl avea paroh pe Dimitrie SERETIAN. În 1876, în Vicovu de Jos, parohie cu 2.406 enoriaşi, paroh era Georgie DAŞCHIEVICI, iar preot cooperator Ioan BERARIU (ulterior, în acelaşi an, Eusebie CONSTANTINOVICI). În 1907, la Vicovu de Jos, paroh era Constantin POPOVICI, născut în 1866, preot din 1891, paroh din 1905, iar cantori, din 1860 şi, respectiv, 1901, Emanuil IEŞAN, născut în 1823, şi Ioan NISTOR, născut în 1874[953].

1889: „**Ambele Vicove** se presentă trecătorului ca comune peste tot româneşti. Aspectul ce-l oferesc clădirile şi îngrăditurile comunelor acestora este muntenesc, însă peste tot solid şi simpatic. Cioarecii negri ai românilor Vicoveni m-au surprins încâtva. Portul acesta îmi veni cu totul necunoscut"[954].

---

[952] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[953] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 41, 1876 p. 61, 1907 p. 171

[954] VASILE BUMBAC, Schiţe de escursiuni făcute prin Bucovina în feriile de vară ale anului 1888, în „Revista Bucovinei", Anul IV, nr. 4 / 15 Februar 1889, pp. 13, 14

1890: În 1890, Vicovu de Jos avea 3.264 locuitori, primar fiind Ioan Chifan. Învăţători erau Ifrim Isopescul şi Dionisie Sorocean, Dionisie Hacman era paroh, iar Emanuil Ieşan – cantor bisericesc.

1899: „Acum, până ce se deschide anul şcolar, e bine să prospectăm folosul ce ni-l aduce şcoala, apoi sârguinţa şi purtarea cea bună. Vremile sunt grele şi amarnic traiul, dar dacă eşti om mare şi pe lângă aceea eşti şi sârguincios şi cu purtări alese, apoi Dumnezeu îţi ajută să reuşeşti mai bine şi mai cu folos. / Iată, bunăoară, unde-l vedem ajuns cu învăţătura, cu voinţa şi cu purtarea cea bună pe dl Nicolai Chifan, al cărui chip l-am pus, cu dragă inimă, în fruntea gazetei noastre. / Dl Chifan îi român şi se trage din Chifănenii din Vicovul de Jos. Ca copil de gospodar, a îmblat la şcoala din sat, ca şi alţi băieţi; dar în anul 1858 a fost luat la cătane şi a slujit, mai întâi, la Regimentul de Infanterie 41 şi, apoi, la Regimentul de Infanterie 63. Fecior isteţ şi voinic, cum era, nu şi-a pierdut timpul degeaba la oaste, ca alţii, ci a învăţat, mai departe, cât ce a putut. Timpurile erau grele, pe atunci. În Italia se aprinsese bătălie crâncenă şi, Doamne, mult sânge de român s-a mai vărsat în bătălia aceea. Şi dl Chifan, ca ostaş curajos, a luat parte la bătăliile din Italia, înfrângând, cu ceilalţi fraţi de luptă, puterea duşmanului, şi anume în bătăliile de la Castelnedolo şi de la Como. Şi, în bătăliile acesta crâncene, şi el s-a ales cu o rană la piciorul cel drept, dară şi cu medalia de vitejie pe vitejescu-i piept. / Împlinind, în anul 1864, şapte ani de cătănie, dl Chifan a trecut la garda Curţii împărăteşti din Viena. Se ştie că în garda Curţii împărăteşti întră numai ostaşii cei mai frumoşi şi cei mai voinici şi ei sunt puşi se stea pururea de pază la curtea preaînălţatului Împărat, de

aceea îi şi aleg dintre ostaşii cei mai cu credinţă. Şapte ani de zile, după olaltă, a fost dl Chifan gardist împărătesc, dovadă, că era om foarte cu credinţă prea luminatului nostru Împărat. În anul 1871, a ieşit dl Chifan, de bună voie, din garda împărătească şi s-a făcut portar la Grădina împărătească din Viena, cu numele „Augarten”. Cei ce nu cunosc rândul prin Viena, vor socoti că portăria aceea nu-i nici de o seamă; dară nu-i aşa, căci ea e slujbă de mare onoare şi încredere. / După aceea, a întrat dl Chifan portar la Ministerul de Externe, adică într-un serviciu mai greu, dară şi mai bine plătit, şi în care a rămas, apoi, până în ziua de astăzi. Pentru purtarea cea vrednică, ca portar împărătesc şi ca ostaş voinic, dl Chifan a căpătat, până acum, şapte medalii de laudă, de la Împăratul nostru; dară tot pe atâtea a căpătat şi de la împăraţi şi regi străini, bunăoară de la Împăratul rusesc şi de la Împăratul german, apoi de la regele României şi de la regele Serbiei, şi de la alţii. Pieptul cel lat al dlui Chifan e parcă anumea făcut pentru atâta decorare. / Dl Chifan s-a născut în Vicovul de Jos, în anul 1837, şi acuma îi în vârstă de 62 de ani. Putem zice, dară, că şi-a petrecut mai toată viaţa între străini. Dară, cu toate că dl Chifan şi-a petrecut viaţa departe de vatra părintească, dumnealui tot a rămas, şi până în ziua de azi, român adevărat, pentru că dumisale îi e scumpă limba cea mămească ca ochii din cap şi o vorbeşte tare cu drag, cu câţi români numai se poate întâlni. Aşa a venit, odată, la Viena, marele român Ioan Brăteanu, ministru al României şi, necunoscându-l pe dl Chifan, a început a vorbi, la dânsul, franţuzeşte; iară dl Chifan, ştiindu-l că-i român, nu i-a mai răspuns franţuzeşte, ci curat româneşte. Ce nu s-a mai bucurat ministrul că a dat de român tocmai în

Viena şi încă într-aşa un serviciu! / Aşa ar trebui să facă fiecare român bucovinean, să-şi iubească limba şi să o vorbească cu drag, ori şi cu cine, iară nu să se apuce îndată la încurcat pe rusie ori în altă limbă, îndată ce dă faţă cu un om necunoscut. Foarte mulţi şcolari români, de pe la şcolile cele mari din Viena, se întâlnesc cu dl Chifan şi dumnealui se bucură tare de întâlnirea lor, pentru că ştie că sunt români ca şi dânsul. Multor din aceşti şcolari li-i dl Chifan ca şi un tată şi-i ajută şi cu bani la învăţătura lor, căci dumnealui e şi om cu avere, tare bun de inimă şi nu cruţă unde vede că-i de dat. / Dlui Chifan tot aşa îi e de dragă şi de scumpă şi legea ce şi-a moştenit-o din moşi strămoşi. Măcar că trăieşte acolo, în Viena, între fel de fel de oameni, de altă lege, dumnealui tot a rămas statornic şi neclintit în legea noastră cea dreaptă şi, de intri în casă la dumnealui, afli şi cărţi sfinte pe masa lui, cum sunt în bisericile noastre. Apoi mai ţine şi gazetele noastre cele romaneşti din Bucovina, căci nu-şi poate uita neamul şi ţara, şi totdeauna e îngrijit de ursita ei. Şi numai Dumnezeu ştie câte lacrămi a vărsat, de câte ori i s-a întâmplat să capete veşti rele din ţara unde s-a născut, din leagănul scump al copilăriei sale, din frumoasa Bucovina. / Dl Chifan, cu purtarea lui cea bună şi cu sârguinţa lui a ajuns să fie om avut, cinstit şi tare băgat în seamă de toţi câţi îl cunosc, nu numai de români, ci şi de străini. / Iată, iubiţi cetitori, ce poate purtarea cea bună, sârguinţa şi învăţătura! Mai zică acum cineva,că nu e bine să-ţi trimiţi copiii la şcoală! Priviţi la portretul din fruntea „Deşteptării" şi vedeţi la cât bine şi la câtă laudă a ajuns un fiu al poporului nostru românesc din Bucovina"[955].

[955] *Deşteptarea*, Nr. 14, Anul VII, Cernăuţi 15/27 iulie 1899, pp. 1, 2

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Vicovul de Jos**, comună rurală, districtul Rădăuţi, aşezată pe malul drept al Sucevei, în faţa localităţilor Vicovul de Sus şi Bilca. Suprafaţa: 32,74 kmp; populaţia: 2.843 locuitori români, de religie gr. or., şi câţiva germani. Este străbătută de drumul principal Marginea-Ciudei, care se uneşte aci cu drumul districtual ce vine de la Frătăuţul Vechi şi cu cel comunal, de la Putna; e staţie de drum de fier a liniei locale Hadicfalva-Frasin (Storojineţ – n. n.). Are un oficiu telegrafo-poştal; o şcoală populară, cu 4 clase (deci, peste 120 şcolari – n. n.); o biserică parohială, cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh"; o casă de economie şi o casă de lectură românească. Această comună este menţionată, pentru prima dată, în 1458. Ştefan cel Mare a obţinut-o, printr-un act de schimb, de la Mitropolia din Suceava, şi a dăruit-o, prin hrisovul din 20 Septembrie 1472 (1479 – n. n.), mănăstirii Putna, în posesia căreia se găsea şi la 1776, când era unită cu satul Voitinel. Populaţia, formată din locuitori originari şi din colonişti transilvăneni, veniţi mai târziu, se ocupă cu agricultura şi cu prăsila de vite. Comuna posedă 813 hectare pământ arabil, 856 hectare fânaţuri, 27 hectare grădini, 581 hectare imaşuri, 1.629 hectare păduri. Se găsesc 170 cai, 1.225 vite cornute, 650 de oi, 715 porci şi 158 stupi. **Vicovul de Jos, moşie**, atenenţă a moşiei cu administraţie particulară Vicovul de Sus, districtul Rădăuţi. Are 5 case şi 23 locuitori, socotind şi pe acei din târla Slatina"[956].

1912: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina", care aveau să vadă lumina tiparului sub sem-

---

[956] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 237, 238

nătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[957], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la vicovanii Gheorghi CRĂCIUN şi Gheorghi ŞORODOC (13 ani în 1912), Domnica BURCIU (16 ani în 1912), Zenovia CHIFAN (53 ani în 1912), Aglaia MOTRESCU (19 ani în 1912), Ana SCHIPOR (16 ani în 1912) şi Adolfina ŞEX (învăţătoare, 43 ani în 1912), dar şi de la Glicheria a lui Ioan SCHERCIUC (37 ani în 1909) din Voitinel.

1914: Presa română filo-austriacă începu să difuzeze ştiri despre „barbariile ruseşti", săvârşite în Bucovina, dar acestea erau combătute, pe bună dreptate, chiar şi de unii dintre iredentiştii bucovineni: „Oraşul Storojineţ a fost ocupat de armata rusă, sâmbătă, 12 septembrie 1914… La Cuciurmare, care e cam la 70 km de Iţcani, nu e nici un proprietar Flondor, ale cărui magazii de cereale să fi fost incendiate, iar familiei Flondor din Storojineţ, Ropcea, Comăneşti, Slobozia, Rogojeşti şi Vicov nu i s-a distrus nici o arie de incendiu. / **Dr. Emilian Şluşanschi** / Avocat în Storijineţ"[958]. / „Luptele în Bucovina. Vicovu de Jos. După o defensivă eroică de cinci săptămâni, după cum s-a comunicat şi oficial, am evacuat oraşul Cernăuţi, deoarece pe malul de dincolo al Prutului s-au ivit forţe foarte considerabile duşmane. Comandamentul nostru a ordonat trupelor noastre a se retrage pe teren corespunzător, nu cumva oraşul să sufere din cauza luptelor. În zilele din urmă, ruşii încontinuu au tras focuri, care au continuat şi după retragerea trupelor noastre, deoarece

[957] MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940
[958] *Ruşii la Storojineţ*, „Adevărul" din 22 septembrie 1914

ruşii, de bună seamă, n-aveau cunoştinţă de schimbarea situaţiei”[959].

1916: Colecta pentru cei amputaţi şi orfanii celor căzuţi în luptă a beneficiat şi de obolul geniştilor **Munteanu Vasile** şi **Boca Gheorghe**, din Vicovul de Jos, mobilizaţi în Arbeiter Abtig I/41, şi care au dăruit câte 2 coroane[960].

1914-1918: Obolul de sânge pentru Bucovina a fost depus de „Fruntaşul **George Hrihor**, Vicovu de Jos, Regimentul 22, rănit”[961]; „Fruntaşul **Dionisie Burla**, Vicovu de Jos, Regimentul 22 Infanterie, rănit; Infanteristul **Constantin Burla**, Vicovu de Jos, Regimentul 22 Infanterie, rănit; Infanteristul **Ion Chifan**, Vicovu de Jos, Regimentul 22 Infanterie, rănit; Infanteristul **Vasile Pleşca**, Vicovu de Jos, Regimentul 22, rănit”[962]; „Infanteristul **George Todosi**, Vicovu de Jos, Reg. 41, rănit”[963]; „Rezervistul **Ignat Danilă**, Vicovu de Jos, Regimentul 22, prizonier”[964]; „Fruntaşul **Titus Cuciurean**, Vicovu de Jos, Regimentul 22, rănit; Infanteristul **Ilie Georgescu**, Vicovu de Jos, Regimentul 22, rănit”[965]; „**Victor a lui Nichita Todosi**, din **Vicovul de Jos**, care a participat la război şi să fi murit, ca prizonier în Rusia, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabilă prezumţiunea legală a morţii, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Paraschiva a lui Victor Todosi, procedura pentru declararea morţii celui dispărut; **Precop a lui Todor Chifan**, din **Vicovul**

---

[959] *Românul*, IV, nr. 254, 18 noiembrie v. / 1 decembrie n. 1914, p. 2
[960] *Românul*, Nr. 25, Anul VI, joi 17/4 februarie 1916, p. 5
[961] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915
[962] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 158 – Supliment, din 25 iulie n. 1915
[963] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 174 din 7 februarie n. 1916, p. 2
[964] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 175 din 5 martie n. 1916, p. 4
[965] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 182, 4 iunie n. 1916, p. 8

de Jos, a participat la război şi e dispărut din anul 1914, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabilă prezumţiunea legală a morţii, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Ileana a lui Precop Chifan, procedura pentru declararea morţii celui dispărut"[966]; „**Anton Prelipcean**, din **Vicovu de Jos**, a participat la război şi ar fi murit ca prizonier în Italia, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Maria a lui Anton Prelipcean, procedura pentru declararea morţii celui dispărut"[967].

1920: „**Deciziune de expropriere No. 281/20/3**. Deciziunea Comisiunii agrare de ocol Rădăuţi, cu care s-a decis exproprierea parţială a corpului dominical fasc. No. 313, **Vicovul de Jos**, din registrele fonciare pentru moşiile bucovinene, în suprafaţă de 24 ha 71 a 56 mp, proprietatea Fondului bisericesc ort. or., în folosul „Fondului de pământ bucovinean", a devenit definitivă"[968].

1922: Într-un ordin al Ministrului secretar de Stat la Departamentul Economiei Naţionale, referitor la crearea de stocuri pentru CFR de către fabricile de cherestea din România, aflăm numele fabricilor din Bucovina[969] şi a proprietarilor lor: Fabrica din **Vicovul de Jos**, jud. Rădăuţi, **exploatarea dlui Gavril Coroamă**, cu sediul în Vicovul de Jos, precum şi la alte fabrici, cu care lucrează în participaţie dl Gavril Coroamă (Brodina şi Putna).

---

[966] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 17, Cernăuţi, 1 iunie nou 1921, pp. 220-224

[967] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 1, Cernăuţi 13 ianuarie nou 1921, pp. 6-10

[968] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 17, Cernăuţi, 1 iunie nou 1921, pp. 213-216

[969] *Monitorul Oficial*, Nr. 133, 11 iunie 1942, pp. 4872-4874

1922: Prin ordinul No. 322/22, referitor la „Mişcarea în învăţământul primar”, au fost făcute numirile în învăţământul bucovinean, în baza concursurilor organizate de Consiliul şcolar al ţării – „**a).** în calitate de învăţători superiori: **Teodosie Moldovan** la Vicovul de Jos – şcoala din centru”[970].

1940: Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie – n. n.) eliberate de Oficiul Rădăuţi, anulate de minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940”[971]: **Ţugui Aurel**, rotar, domiciliat în Vicovul de Jos; **Fusa Vasile**, rotar, domiciliat în Vicovul de Jos; **Dudulescu Mihail** zis **Gavrilescu**, fierar, domiciliat în Vicovul de Jos; **Krükel Iohann**, croitor, domiciliat în Vicovul de Jos; **Böhmer Ida**, rufăreasă, domiciliată în Vicovul de Jos; **Gavril Coroamă**, morar, domiciliat în Vicovul de Jos; **Kunzelmann Emilia**, croitoreasă, domiciliată în Vicovul de Jos; **Haras Eduard Vecera**, brutar, domiciliat în Vicovul de Jos; **Ursache Ioan**, fierar, domiciliat în Vicovul de Jos.

1941: „Se publică mai jos Lista Nr. 13, de gradele inferioare (trupă), morţi pentru patrie, în actualul război, începând de la 22 iunie 1941, ora 24[972]: **Crăciun Dumitru**, soldat, ctg. 1936, cu ultimul domiciliu în comuna Vicovul de Jos, judeţul Rădăuţi, mort la 6 iulie 1941; **Surdu Dumitru**, caporal, ctg. 1936, cu ultimul domiciliu în comuna Vicovul de Jos, judeţul Rădăuţi, mort la 21 iulie 1941; **Burciu Toader**, caporal, ctg. 1933, cu ultimul domiciliu în comuna Vicovul de Jos, judeţul Rădăuţi, mort la 28 iulie 1941; **Filipeac Vasile**, soldat, ctg. 1935,

---

[970] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 8, Cernăuţi 21 aprilie 1922, p. 41

[971] *Monitorul Oficial*, Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208

[972] *Monitorul Oficial*, Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.

cu ultimul domiciliu în comuna Vicovul de Jos, judeţul Rădăuţi, mort la 28 iulie 1941”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[973], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Enceanu Olga**, de la Vicovu de Sus, Est, la Vicovu de Jos, Centru; **Cârstea Eleonora**, de la Vicovu de Jos, Centru, la Gălăneşti”. „**Tudose George**, de la Vicovul de Jos, Centru, la Rădăuţi, Şc. pr. mixtă, p. XI, cel mai mare gr.; **Spânu Ilie**, de la Vicovul de Jos, Remezău, la Rădăuţi, Şc. nr. 1 mixtî, p. XII, cel mai vechi în grad, copii şcolari, teren; **Rusu Ana**, de la Rădeşti-Arad, la Vicovul de Jos, Cenrtru, post V, apropiere de soţ, învăţător”[974].

1947: În dimineaţa zilei de luni, 8 iulie 1947, la Vicovul de Jos a fost ucis patriotul Vladimir Macoviciuc, cel care organizase, din ordinul Marelui Stat Major al Armatei Române rezistenţa armată în munţii Bucovinei. Vladimir Macoviciuc ştia, de la comandantul Legiunii de jandarmi Rădăuţi, maiorul Ioan D. Popescu, pe care îl luase prizonier, în 5 iunie 1945, că sovieticii ameninţau cu ocuparea sudului Bucovinei, dacă românii nu reuşeau să lichideze rezistenţa armată din munţi, şi-atunci, pentru a-şi salva locurile natale, Vladimir Macoviciuc a organizat o ultimă petrecere, o adevărată celebrare a morţii, căreia i s-a încredinţat, în zorii zilei de 8 iulie 1947, cu o tulburătoare împăcare cu sine[975].

---

973 *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657
974 *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iunie 1947, p. 4911
975 IOAN D. POPESCU, *Dosarele suferinţei*, Suceava 1999, p. 165-169

1948: „Tablou de întreprinderile naţionalizate trecute în administrarea comunelor, potrivit dispoziţiunilor art. 1, aliniatul penultim, din legea N. 119 din 1948, şi pentru care urmează să se ia deciziuni în cauză de către Preşedinţia Consiliului de Ministri: Moara fostă **proprietate a lui Coroamă Gavril** din comuna Vicovul de Jos" [976]. / **1948:** „Se înfiinţează, pe data publicării prezentei deciziuni în *Monitorul Oficial*[977], Centrala Industrială a Lemnului… Fac parte din Centrala Industriei Lemnului, următoarele întreprinderi industriale: „Gavril Coroamă", cu sediul în Vicovul de Jos".

La Vicovu de Jos s-au născut poetul iconar Ion ROŞCA (9 iunie 1908), cântăreţul de folclor Aurel TUDOSE (28 iulie 1941) şi scriitorul Laurenţiu CÂRSTEAN (30 iulie 1946). Dar faima localităţii se datorează simbolului feminin al identităţii spiritualităţii româneşti, inegalabila Doamnă Sofia VICOVEANCA.

VICOVU DE SUS

(după Vicovu de Jos, Bucovina).

Aflaţi într-o aparentă împăcare, cei doi fii ai lui Alexandru cel Bun, Ilie Vodă şi Ştefan Vodă, îşi recompensează partizanii, în **23 mai 1436**, Ilie întărind zeloşilor săi partizani, fraţii Stan, Ioachim, Andriaş, Simeon şi Iurie Babici, „în ţara noastră a Moldovii, un sat, anume

[976] *Monitorul Oficial*, Nr. 229, 2 octombrie 1948, p. 7968
[977] *Monitorul Oficial*, Nr. 167, 22 iulie 1948, pp. 6049-6052

Jicovul-de-sus”, sat pe care Ştefan cel Mare îl va cumpăra, cu 200 zloţi tătăreşti, în 15 septembrie 1466, „cu toate hotarele sale vechi, cu câmpurile şi poienile, cu muncele, fâneţe şi izvoare cu peşti”, şi-l va dărui mănăstirii Putna.

1490: În 15 martie 1490, printre bisericile întărite de Ştefan cel Mare mănăstirii Putna, se afla şi „a 3-a biserică, la Jicovul de Sus, cu popă”. Ca şi la Vicovu de Jos, stăpânirea călugărească aduce după sine nedreptate, evlavioase jelanii la Divanul Domnesc şi prigoană din partea ispravnicilor de Suceava.

1727: În 2 noiembrie 1727, Grigore Ghica Vodă tocmea cu vecinii Putnei din „Vicovile şi Frătăuţii” să dea goştina la oi cu cisla, adică 450 lei turceşti pe an.

1742: În 2 iulie 1742, pentru că se jeluise egumenul Putnei, Nicolae Mavrocordat Vodă poruncea ispravnicilor de Suceava să-i întoarcă pe vecinii Putnei din Vicove şi Frătăuţi „împrăştiaţi”, adică fugiţi pe moşii boiereşti, şi să le ia un bir anual suplimentar de 2 lei de casă cu un membru al familiei fugit.

1750: În 10 ianuarie 1750, egumenul Dositei Herescu se plângea împotriva vecinilor de pe moşiile mănăstireşti ale Putnei, iar Racoviţă Vodă poruncea ispravnicilor „să-i înfrâneze şi să-i supue, ca să slujască cele ce vor fi de trebuinţă mănăstirii, pe obiceiu vechiu”.

1766: În 27 martie 1766, după o altă jeluire a egumenului, ispravnicii mutau în vatra satului pe „Pătraş Urmă, Grigoraş Urmă, Grigore fiul lui Urmă, Chirilă Răuţu cu feciorul său, Ivan Rusu, Ştefan Rusu, Schiporenii şi Motreştii din Vicovul de Sus, care, având case lângă fânaţurile mănăstirii, fac mare pagubă şi stricăciune”.

1767: În 18 iunie 1767, egumenul se jeluia Divanului lui Grigore Callimah Vodă împotriva iobagilor mănăstireşti din Frătăuţi, Gicove şi Straja, „care nu s-au obişnuit a trăi la vatra satului, unde este sălişte şi biserică, ce trăesc împrăştiaţi pe aceste moşii, aducând cu bucatele lor stricăciune şi pagubă mănăstirii”.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[978], din 1772-1773, înregistrează la Vicovul de Sus, în Ocolul Vicovilor, fără alte precizări, „60 – toată suma caselor”, însemnând 7 scutelnici ai „săhăstriei Putnii”, 2 scutelnici ai „săhăstriei ot Ursoaia”, 4 femei sărace, 4 popi, 1 ţigan şi 42 birnici.

1774: În 1774, Vicovul de Sus avea 80 familii (3 popi, 78 ţărani, în 1775), numărul familiilor ajungând, în 1784, la 154. Nici la Vicovu de Sus nu s-au aşezat emigranţi transilvăneni, cu excepţia plugarului Nichită BORŞAN din Borşa, care s-a stabilit la Vicov în anul 1750.

1783: „Enzenberg enumeră următoarele ameliorări: / a). Şoselele pentru comunicații mai lesnicioase cu Transilvania, prin Bârgău, spre Dorna Candreni se intersectează cu cea a Coşnei (adică peste Rodna) și continuă spre Gura Humorului, de unde pleacă, prin Solca, Vicov, Storojineţ și Selenov, în Galiţia”[979].

1784: În 1784, mănăstirea Putna a arendat şi Vicovu de Sus unor lipoveni.

1787: În 1787, câteva familii de agricultori germani, din cele optzeci sosite în Bucovina din Renania, din

---

[978] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 339

[979] K.-A. II, S. 1786-49-2 (Orig.).

Bavaria şi din Baden-Württemberg, s-au stabilit la Vicovu de Sus.

1788: Trecând Siretul, pe la Comăreşti, Hacquet poposeşte, „pe ţărmul de est al râului Suceava”, la o herghelie împărătească, numită Mitocu, unde fusese pus un ofiţer, cu câţiva soldaţi. Aici erau grajduri pentru două sute, până la trei sute, de cai şi curţile mari aveau, de jur, împrejurul grajdurilor, mici adăposturi pentru caii tineri şi încă zburdalnici, ca să-i apere de intemperii, când e vremea prea rea, şi, totodată, să poată, necontenit, alerga liber, iarna, prin curte, şi vara, pe munţii înalţi ai lanţului Carpaţilor. Cum am fost, aici, vara, am găsit locul gol, afară doar de câţiva cai bolnavi. / Din acest ţinut, îmbrăcat, în întregime, în cele mai minunate pajişti, m-am îndreptat, în sus, pe râul Suceava, în direcţia vestică, spre Vicovul de Sus şi de Jos, unde sunt, iarăşi, herghelii împărăteşti, dar şi aici grajdurile erau goale, cu excepţia unor cai bolnavi sau prăpădiţi. De cum se ajunge aici, la plaiurile Carpaţilor, începi să afli, ici şi acolo, izvoare sărate, ca Slatina Jicovului, „din gios, la Prilacic”, cea de la Corună, cea de la „Lubonka”, „Slatina de la Runc şi cea de la Bahna… // De la Ilişeşti, înaintând, mai departe, spre sud, unde se ajunge la punctele de graniţă Corlata şi Capu Codrului, am găsit, la trecerea mea prin această ţară, avanposturile corpului austriac, în palăncile şi întăriturile care apărau, aici, o cale de comunicaţie secretă, care ducea, din Transilvania, tot mereu prin munţi, până în Galiţia (N.N.: este vorba de „drumul sării”, cum a rămas cunoscut, care venea, dinspre Bistriţa, pe Tihuţa, prin Vatra Dornei, Câmpulung, Gura Humorului şi Păltinoasa, apoi, prin Cacica, Solca, Horodnic şi Vicove, ducea la Cernăuţi), în care voiau să năvălească

turcii, care înaintaseră până la Baia”[980]. // Contele Feodor Karacsay de Valyesaka, participant, în 1788-1791, la asediul Hotinului şi la marile bătălii de pe teritoriul Moldovei, bun cunoscător al fiecărei regiuni moldoveneşti, descrie acest drum drept „Şoseaua ce duce din Sniatyn (în Galiţia), prin Hliniţa, Storojineţ, Budeniţi, Vicov, Horodnic, Marginea, Solca şi Gura Humorului, care este numită drumul acoperit sau militar”[981].

1802: Biserica din Vicovu de Sus a fost ctitorită, în anii 1802-1806, de ieromonahul mănăstirii Putna Calistrat URMĂ, şi restaurată în 1886. În 1843, biserica din Vicovu de Sus avea 2.880 enoriaşi, păstoriţi de preotul administrator Vladimir VASILOVICI. În 1876, în Vicovu de Sus erau 4.721 enoriaşi ortodocşi, paroh fiind Dimitrie SERETIAN, iar preot cooperator, Elias CIUNTULIAC (ulterior, în acelaşi an, Athanasius CIUPERCOVICI). În 1907, la Vicovu de Sus, paroh era Dionis HACMAN, născut în 1837, preot din 1865, paroh din 1869, preot cooperator fiind Tit POPESCUL, născut în 1868, paroh din 1896, iar cantori, din 1895 şi, respectiv, 1898, Teofan BARBIER, născut în 1869, şi Samson POPESCUL, născut în 1879.

1809: Cu ocazia mobilizării „volintirilor” bucovineni, pentru a lupta alături de Austria, împotriva lui Napoleon Bonaparte, „Generalul, în acest raport, mai adaugă cum că şi un escadron (întâiul) de arnăuţi nobili este acum gata. Ca ceva curios se spune că, în Vicovu de Sus, se afla un maestru de săbii, la care, pe lângă lipsa ce era de arme, s-au comisionat o sută de săbii”. / „Escadronul 1 şi al 2-lea se numeau escadroanele 1 şi al 2-lea

---

980 *Călători,* X, II, pp. 816-820
981 *Călători,* XIX, I, pp. 779-783

ale arnăuţilor nobili, iar celorlalte două li se zicea simplu 1 şi a 2, escadroane de arnăuţi, înţelegându-se de ţară, adică de târgoveţi, ţărani şi alţi volintiri, care nu erau nobili. La întâiul escadron de nobili s-au propus, spre denumire ca căpitan şi comandant, Mihai sau, după cum pe atunci cu plăcere se numeau pe greceşte, Mihalachi de Calmuţchi, ca sub-căpitan (second Rittmeister) Alois conte Logoteti, ca supra-locotenent Vasile Calmuţchi şi întâi-locotenent Constantin de Ianoş. La al doilea escadron de arnăuţi călări nobili a fost numit supra-locotenent George Dobrowolski de Buchental şi întâi-sublocotenent, Vasile de Goian. Ceilalţi ofiţeri şi şarge (grade – n. n.) inferioare, atât la arnăuţi, cât şi la celelalte trupe de volintiri, s-au numit străini, iar aceasta prea fireşte, căci între ai noştri, pe atunci, nu se aflau oameni care scrie dresura şi regula militară”[982].

1852: Din 1852, a funcţionat la Vicovu de Sus o şcoală cu 5 clase, o alta cu 2 clase urmând să fie deschisă, în 1900, cea din Laura fiind înfiinţată în 1888[983].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Rădăuţi – **Rădăuţi** (Târg cu tribunal districtual) cu Vadu Vlădichii, Andreasfalva cu Mitoca, Bădeuţi, Bilca, Burla, Frătăuţii Vechi, Frătăuţii Noi, Fűrstenthal, Horodnicul de Sus, Horodnicul de Jos, Karlsberg, Marginea, Milişăuţii de Sus, Putna (cu mănăstirea), Satulmare, Straja, Suceviţa,

---

982 *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor bucovineni*, Anul I, Nr. 18, 5 octombrie 1911, pp. 212-215

983 SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 41, 1876 p. 61, 1907 p. 171

Vicovu de Sus cu Bivolăria, Vicovu de Jos, Voitinel, Volovăţ, Seletin cu Frasin, Tomnatic, Rusca, Paltin, Plosca Camerale, Ulma, Ropoţel, Nisipitu, Bistriţa cu Cârlibaba, Izvor cu Iaroviţa, Sărata, Moldova, Şipot Camerale”[984].

1890: În 1890, Vicovu de Sus avea 5.950 locuitori. Învăţători erau Ioan Moldovan şi Eugenia Alexandrovici, Vasile Turtureanu şi Constantin Popovici erau parohi, iar Teofan Barbier şi Ioan Nistor erau cantori bisericeşti.

1891: La începutul anului 1891, primarul comunei Vicovu de Sus, Teodor IONESI, şi secretarul comunal, Eugen CĂRĂUŞ, au demarat o campanie de ajutorare a copiilor şcolari din Laura, la care au subscris localnicii: Aurora POPOVICI, NAVRATIL, PRIHODA, SCHULZ, S. RUDICH, H. LAUFER, D. RUDICH, I. ZACHMANN, M. MAIDANEK, S. KONIG, A. MAIDANEK, D. MAIDANEK, M. GOTTESMANN, WOLFRAM, F. POSTALM, A. A. KOPPELMAN, S. THEILER, M. BESNER, H. HAHN, GRUBER, A. PETROVICI, PICKER şi KLUGER, S. HERER, I. WEBER, S. LENZER, M. EICHLER, EKNER, KUBAK, URSACHI şi H. HULES[985].

1896: Societatea de cetire „Luceafărul” din Vicovul de Sus a fost înfiinţată, cu 67 membri, în 3/15 martie 1896, sub conducerea preoţilor Simion Piotrovschi şi Constantin Popovici, secretar fiind Eugen Cărăuş. Din comitetul de conducere făceau parte Ion Moldovan şi Teodor Ionesi (controlori), Gavril Nistor (casar) şi Geor-

---

[984] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[985] GAZETA BUCOVINEI, Nr. 6/1893, p. 3

ge Nistor (bibliotecar), judecători fiind Vasilovici, Alexandru Mandici şi Teodor Dabîcă[986].

1896: O listă de colectă pentru Internatul de studenţi români din Cernăuţi, alcătuită, în octombrie 1896, de vicarul parochial Constantin Popovici, cuprinde următoarele nume de localnici din Vicovul de Sus: antistele comunal Gavril NISTOR, învăţătoarea Eugenia ALEXANDROVICI, Eugen CARAUŞ, Dimitrie REUŢ, dl CALANCEA, George alui Vasile SCHIPOR, Constantin SCHIPOR, cantorul Teofan BARBIER, Dimitrie SCHIPOR, Nicolai URMĂ, Nicolai BODNARIU, George NIŢU, Vasile PĂTRAŞ, Ioan CORNEA, Ioan DABICA, George COSTEA, Teodor POLENCĂ, Simion BELIBOU, Ioan BURUIAN, Dimitrie CHIRILĂ, Constantin alui Spiridon SCHIPOR, Petru CHIRILESCU, Simion COROAMĂ, Teodor LAURIC, Onufrei POLENCĂ, Grigore SCHIPOR, Petrea BODALE, Ioan PLAMADĂ, Teodor ILIUŢ, Constantin SCHIPOR, Petru CORNEA, George alui Niculai URSACHI, George MANDICI, Petru alui George BAHNEAN, Vasile BODNAR şi Pamfil IOANESI[987]. / O a doua listă, a aceluiaşi Constantin Popovici, cu donaţii de produse pentru internatul de băieţi din Cernăuţi, menţionează pe: Nicolai PATRAŞ, Vasile DABÎCĂ, Ioan alui Neculai DABÎCĂ, Vasile alui George TODOSI, Ioan alui Constantin DABÎCĂ, George DABÎCĂ, Ion alui Toader DABÎCĂ, Constantin DABÎCĂ, Vasile POPESCUL, Petrea DABÎCĂ, Aft. DABÎCĂ, Ioan SCHIPOR, George alui Ioan SCHIPOR, Ioan NISTOR, Catrina RĂILEAN, Toader CHIRILĂ, Constantin NISTOR, Petrea NISTOR, Paraschiva NIŢU, Vasile NIS-

---

[986] DEŞTEPTAREA, Nr. 6/1896, p. 47

[987] GAZETA BUCOVIEI, Nr. 93/1896, p. 1

TOR, Vasile CHIRILESCUL, George CHIRILĂ, Petru CHIRILESCUL, Constantin CHIRILESCUL, Vasile BELICI, Achelina BELICI, Alexa CHELBĂ, George MIROUŢ, Constantin SANDULEANU, Nicolai BELICI, Ion CÂRDEIU, Ion CHIRILĂ, Mihai CHELBĂ, Eudochia COROAMĂ, Constantin alui George CORNEA, Dumitru DONISAN, Dumitru CORNEA, Vasile IOANESI, George alui George BODALE, George URMĂ, Ion alui Dumitru BURLĂ, Neculai BURLĂ, Simion LAURIC, Alexa HRIŢEAN, Ioan alui Vasile PLAMADĂ, Petru BAHNEAN, Petru RĂILEAN, Dimitrie LAURIC, Teodor LAURIC, Petru BODALE, Toader alui Ioan SCHIPOR, Toader alui Petrea MOTRESCUL, Ioan COSTEA, Andrei TODOSI, Petru TODOSI, Vasile ILIUŢ, Vasile BOGEAN, George CHELBĂ, Constantin alui Petrea BOSTIAG, Mihai CHIRILĂ, Dumitru CÂRDEIU, Constantin ROTARIU, Andrei BOGEAN, Andrei URSACHI, Petru LĂCĂTIŞ, Petrea alui Vasile NIŢU, Ioan PÂRGHIE, Achelina I. BAHNEAN, Antemia lui Constantin URSACHI, Petrea URSACHI, Constantin şi Vasile BORCAN, George PLAMADĂ, Ilie PLAMADĂ, Petru PLAMADĂ, Vasile IHOLNICIUC, Safta COSTEA, Chionia IHOLNICIUC, Maria CIOBOTARIU, Catrina T. IOANESI, Parascheva BAHNEAN şi Maria URSACHI[988].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Vicovul de Sus**, comună rurală, de curând **cu titlul de târg**, districtul Rădăuţi, aşezată pe o mare întindere, pe malul stâng al Sucevei, lipită, la vest, de Straja şi, la est, de Bilca. Suprafaţa: 63,62 kmp; populaţia: 5.939 locuitori români gr. or. Se compune: 1). din satul de reşedinţă, cu

[988] DEŞTEPTAREA, Nr. 2/1897, p. 15

5.487 locuitori, şi 2). din cătunele Laura, Peste Apă şi Podirei. Este străbătută de drumul districtual Ciudei-Solca, din care pleacă aci un drum districtual spre Seletin. Are 2 şcoli populare, una cu 4 clase (deci, peste 120 şcolari – n. n.), în satul de reşedinţă, şi alta cu o singură clasă, în cătunul Laura; o biserică parohială, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului", şi o casă de economie. Această comună a fost dăruită, de către Ştefan cel Mare, prin hrisovul din 15 Septemvrie 1465 (1479 – n. n.), mănăstirii Putna, în posesia căreia se găsea şi la 1776. Pe o porţiune din teritoriul său, s-a întemeiat comuna Bilca. Populaţia, formată din locuitori originari, peste care au survenit colonişti transilvăneni, se ocupă cu prăsila de oi şi de vite mari, cu exploatarea de păduri şi puţin cu agricultura. Comuna posedă 2.204 hectare pământ arabil, 1.898 hectare fânaţuri, 50 hectare grădini, 634 hectare imaşuri, 6.094 hectare păduri. Se găsesc 274 cai, 4.294 vite cornute, 1.388 oi, 2.000 porci, 158 stupi. **Vicovul de Sus, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Rădăuţi. Suprafaţa: 5.037 kmp; populaţia: 263 locuitori germani, romano-catolici şi evanghelişti, români, poloni, ruteni şi alţii; 163 locuitori sunt gr. or. şi numai 15 gr. cat. Se compune: 1). din Vicovul de Sus, moşie atenenţă; 2). din moşiile Bilca, Karlsberg, Putna, Vicovul de Jos. Se găsesc 118 cai, 2I6 vite cornute, 63 porci, 17 stupi. **Vicovul de Sus, moşie atenenţă** a moşiei cu administraţie particulară Vicovul de Sus, districtul Rădăuţi. Se compune: 1). din moşia Vicovul de Sus propriu-zisă, care, împreună cu târlele Gura Plaiului, Secătura şi Şvereha, are 8 case şi 31 locuitori; şi 2). din teritoriul Bivolarie"[989]. În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigo-

[989] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti

rovitza: „**Bivolărie**, teritoriu pe care se află o herghelie de armăsari de prăsilă şi o fabrică de scânduri cu 5 gatere. Depinde de moşia Vicovul de Sus, atenenţă a moşiei cu administraţie particulară Vicovul de Sus, districtul Rădăuţi. Are 4 case şi 86 locuitori români”[990].

1910: „Iar Iancu Flondor, cel care spulberase un alt mit muntenesc, orchestrând înfrângerea şi ieşirea din politică a deputatului George Popovici – cel care şi-a semnat opera poetică cu calamburul T. Robeanu (Te robea, nu? – îşi întreba George Popovici o fostă iubită, când publica primul poem, pe care i-l dedicase cândva), împingându-l, practic, la sinucidere, îi pregătea un destin asemănător şi contelui Francisc de Bellegarde, pe care îl mai sabotase o dată, când, ca să nu piardă pădurea „Laura”, de la Vicov, dobândită în mod fraudulos, „Iancu Flondor zădărnicise legea ce o pregătise contele, în înţelegere cu stăpânirea pentru scăparea pădurilor şi păşunilor de servitute”[991]. / „Unele dureri ale ţăranilor bucovineni, aduse la ştirea parlamentului. În şedinţa de la 20 aprilie a secţiunii agrare (comisia pentru dezbaterea trebuinţelor gospodăreşti) a parlamentului din Viena, care se ocupă tocmai acum cu sporirea creşterii vitelor, mai cu seamă însă de propunerile în folosul ţăranilor, făcute de deputatul social-democrat tov. Dr. Rentier, a luat şi deputatul tov. Grigorovici cuvântul, scoţând la iveală unele dureri ale ţărănimii din Bucovina. Tov. Grigorovici s-a ocupat de tovărăşiile ţărăneşti de pădure, precum este acea din

1908, p. 238

[990] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 13

[991] *Revista Politică*, Nr. 6, Anul VI, Suceava, în 20 noiembrie 1910, p. 3

Vicovul de Sus, şi a arătat în ce fel pradă unii speculanţi, din care cei mai temuţi sunt Eisenkraft, Flondor şi Maidanek, avutul ţăranilor. El a amintit interpelaţiile deputaţilor Bellegarde şi Grigorovici, care au cerut scut pentru ţărani de la stăpânire şi zice că ar fi, în sfârşit, datorinţa stăpânirii să oprească odată speculaţiunile acestea prădalnice, căci dieta ţării nu vrea să facă legi ocrotitoare pentru ţărani, pe semne din pricina de a cruţa pe un „vestit" conducător de partid al majorităţii”[992]. / „Aurel Onciul a avut parte de ajutorul lui Bellegarde, ca să se poată întări legile făgăduite şi primite de dieta ţării, că de altfel nu ar fi putut face nimica şi ar fi fost zdrobit de aliatul şi tovarăşul său de acum, Coco Vasilco. „Căpitanul” nostru Iancu Flondor zădărnicise legea ce o pregătise contele, în înţelegere cu stăpânirea pentru scăparea pădurilor şi păşunilor de servitute. Iancu Flondor se temea că legea îl va păgubi pe dânsul, deoarece a cumpărat şi el, ca şi Eisenkraft şi Druckmann, pădurea de servitute „Laura”, a ţăranilor din Vicovul de Sus. Pentru stârpirea cămătarilor şi jefuitorilor de la sate nu a avut nicidecum ajutorul partidului şi al celorlalţi deputaţi români. Contele se silise să scoată jidanii de prin sate şi deputaţii noştri „antisemiţi” îi aduc şi-i întăresc în gheşefturile ce le au cu jidanii. Gazetele jidoveşti l-au împroşcat întruna şi ale noastre au tăcut chitic. Chiar dl George Tofan susţinea că ar trebui să-l apărăm pe conte, însă se vede că porunca celor mai mari nu i-a îngăduit să facă lucrul acesta”[993].

1912: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub sem-

---

[992] *Lupta*, Nr. 10, Anul III, Cernăuţi 1 mai 1910, p. 2

[993] *Revista Politică*, Nr. 6, Anul VI, Suceava, în 20 noiembrie 1910, pp. 2-4

nătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[994], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la vicovanii Costea BOGDANIUC (32 ani în 1912), Reveca NISTOR (cu vârsta neprecizată, în 1912), Irina BĂLICI (19 ani în 1912), Alexandru a lui Vasile BUJDEI (scripcar şi zicălaş sătesc, 77 ani în 1912) şi Dochiţa URSACHI (38 ani în 1912).

1914: Presa română filo-austriacă începu să difuzeze ştiri despre „barbariile ruseşti", săvârşite în Bucovina, dar acestea erau combătute, pe bună dreptate, chiar şi de unii dintre iredentiştii bucovineni: „Oraşul Storojineţ a fost ocupat de armata rusă, sâmbătă, 12 septembrie 1914… La Cuciurmare, care e cam la 70 km de Iţcani, nu e nici un proprietar Flondor, ale cărui magazii de cereale să fi fost incendiate, iar familiei Flondor din Storojineţ, Ropcea, Comăneşti, Slobozia, Rogojeşti şi Vicov nu i s-a distrus nici o arie de incendiu. / **Dr. Emilian Şluşanschi** / Avocat în Storijineţ"[995].

1916: Colecta pentru cei amputaţi şi orfanii celor căzuţi în luptă a beneficiat şi de obolul genistului **Stipor Costan Dumitru** (probabil **Schipor**), din Vicovul de jos, mobilizat în Arbeiter Abtig I/41, şi care a dăruit o coroană, precum şi de cele ale mobilizaţilor în la k. u. k. Feldjaegerbatallion Nr. 18 (batalionul de poliţie), adică „**Răuţă Gheorghe**, Vicovul de Sus, 60 fileri; **Colonciia Gheorghe**, Vicovul de Sus, 40 fileri; **Russu Ilie**, Vicovul de Sus, 20 fileri; **Cenuşă Sandu**, Vicovul de Sus, 20 fileri"[996].

---

[994] MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

[995] *Ruşii la Storojineţ*, „Adevărul" din 22 septembrie 1914

[996] *Românul*, Nr. 25, Anul VI, joi 17/4 februarie 1916, p. 5

1914-1918: S-au jertfit pentru Bucovina „Rezervistul **Vasile Chelba**, Vicovu de Sus, Regimentul 22, rănit; Rezervistul **Petrea Chelba**, Vicovu de Sus, Regimentul 22, rănit; Infanteristul **George Cornea**, Vicovu de Sus, Regimentul 22, rănit; Rezervistul **Procopie Mandici**, Vicovu de Sus, Regimentul 22, rănit; Rezervistul **Ion Negură**, Vicovu de Sus, Regimentul 22, rănit; Rezervistul **Rusu**, Vicovu de Sus, comp. 9, Regimentul 22, rănit; Infanteristul **George Schipor**, Vicovu de Sus, Regimentul 22, rănit; Infanteristul **Nicolae Ursachi**, Vicovu de Sus, Regimentul 22, rănit”[997]; „Fruntaşul **George Georgiţa**, Vicovu de Sus, Regimentul 22 Infanterie, rănit; Infanteristul **George Pitic**, Vicovu de Sus, Regimentul 22, rănit”[998]; „Rezervistul **Ilie Roşca**, Vicovu de Sus, Regimentul 22, rănit”[999]; „Infanteristul **Vasile Chelba**, Vicovu de Sus, Regimentul 22, rănit; Rezervistul **Petru Cârciu**, Vicovu de Sus, Regimentul 22, prizonier; Corporalul Zaharie Nistor**, Vicovu de Sus**, Regimentul 22, prizonier; Corporalul **Petru Pitic**, Vicovu de Sus, Regimentul 22, prizonier; Rezervistul **Dimitrie Polevca**, Vicovu de Sus, Reg. 22, prizonier”[1000]; „Infanteristul **Ioan Calancea**, Vicovu de Sus, Regimentul 22, rănit”[1001]; „La propunerea doamnei **Natalia Gheorghiţa**, din **Vicovul de Sus**, se dispune procedura în scopul de a aduce dovezi asupra morţii bărbatului ei, **Vasilie a lui Damian Gheorghiţa**. Doamna Natalia Gheorghiţa susţine că soţul ei a repausat la 24 septembrie 1914, în lupta

---

[997] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915
[998] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 158 – Supliment, din 25 iulie n. 1915
[999] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 159 – Supliment, din 6 august n. 1915
[1000] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 175 din 5 martie n. 1916, p. 4
[1001] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 182, 4 iunie n. 1916, p. 8

de la Ivangorod; La propunerea doamnei **Domnica Mutrescul**, din **Vicovul de Sus**, se dispune procedura în scopul de a aduce dovezi asupra morţii bărbatului ei, **Nicolai a lui Cosma Mutrescul**. Doamna Domnica Mutrescul susţine că soţul ei, Nicolai a lui Cosma Mutrescul, a murit, în luna februarie 1916, ca prizonier în Rosia”[1002]; „**Vasili a lui Toador Gheorghiţa**, din **Vicovul de Sus**, a participat la război şi ar fi căzut, în anul 1915, pe frontul rusesc, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabilă prezumţiunea legală a morţii, se îndrumează, la cererea fratelui său, Dumitru Gheorghiţa, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[1003]; „**Costan a lui Ilie Russu**, din **Vicovul de Sus**, a participat la război şi ar fi murit, într-un spital, în anul 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Anna Russu, născută Mironovici, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[1004]; „**Gheorghe a lui Vasile Schipor**, din **Vicovul de Sus**, a participat la război şi e dispărut din anul 1914, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Irina a lui Gheorghe Schipor, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[1005]; „**Ilie a lui Vasile Plamada**, din **Vicovu de Sus**, a participat la război şi ar fi murit, în anul 1919, ca prizonier în Rusia, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se

---

[1002] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 17, Cernăuţi în 20 Martie nou 1919, pp. 4-6

[1003] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 17, Cernăuţi, 1 iunie nou 1921, pp. 220-224

[1004] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 18, Cernăuţi, 15 iunie nou 1921, pp. 232-240

[1005] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 13, Cernăuţi 15 aprilie nou 1921, pp. 157-161

îndrumează, la cererea soţiei sale, Ioana a lui Ilie Plamada, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[1006].

1918: „În vara anului 1918, nimeni nu se aştepta, la Suceava, la un viitor bucovinean desprins din contemporaneitatea europeană, pe care o reprezenta Austria. Politica reînviase din letargia marginalizării, biserica îşi căuta strategiile imediate, iar ţărănimea, atâta câtă mai supravieţuise războiului, cerea despăgubiri pentru rechiziţiile forţate, din iunie 1916, când doar din Vicovu de Sus, parohia electorală de deputatului Aurel Ţurcanu, fuseseră luate şi scoase din ţară „câteva mii de capete de vite”, valorând „sume de milioane” de coroane[1007]. / „În Lunea Rusaliilor, a ţinut d-nul deputat Aurel Ţurcan o adunare poporală în Vicovul de Sus, la care au luat parte şi reprezentanţi ai comunelor învecinate, Bilca, Vicovul de Jos, Voitinel şi Putna… A petrecut peste trei ore în mijlocul alegătorilor săi, ascultându-li dorinţele şi dându-le sfaturi în chestiunile puse în discuţie”[1008].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Rădăuţi** făcea parte şi „Locţiitor: **Aurel Isopescu**, maestru silvic, Vicovul de Sus”[1009].

1922: Într-un ordin al Ministrului secretar de Stat la Departamentul Economiei Naţionale, referitor la crearea de stocuri pentru CFR de către fabricile de cherestea din România, aflăm numele fabricilor din Bucovina[1010] şi

---

1006 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 3, Cernăuţi 3 februarie nou 1921, pp. 28-33

1007 *Viaţa Nouă*, V, nr. 5, 30 iunie n. 1918, p. 4

1008 VIAŢA NOUĂ, Anul V, nr. 5, 30 iunie 1918, p. 4

1009 *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

1010 *Monitorul Oficial*, Nr. 133, 11 iunie 1942, pp. 4872-4874

a proprietarilor lor: Fabrica din **Vicovul de Sus**, jud. Rădăuţi, **proprietatea dlor Bodor şi Filipescu**, cu sediul în Vicovul de Sus, jud. Rădăuţi.

1924: În 21 septembrie 1924, „pe lanurile foste „împărăteşti" din cătunul Bivolărie… s-au distribuit titlurile de proprietate sătenilor împroprietăriţi din comunele Vicovul-de-sus, Straja, Gura-Punei şi Putna… / La hotarul comunei Vicovul-de-sus, d-l ministru I. Nistor a fost întâmpinat de un impozant şirag de călăreţi cu steaguri tricolore şi condus, în urale nesfârşite, până la locul serbării, unde se găseau, ridicate din cetină şi covoare, un altar şi tribune decorate cu steaguri naţionale. După ce PSS Episcopul Ipolit Vorobchievici, înconjurat de numeros cler, a săvârşit serviciul divin, d-l ministru I. Nistor a rostit o frumoasă cuvântare… / Serbarea s-a sfârşit cu împărţirea brevetelor de proprietate de către d-l ministru I. Nistor. În urmă, d-l ministru Nistor şi deputatul englez Sir Harry Brittain au tras, în entuziasmul de nedescris al sătenilor, prima brazdă în ogorul dat ţăranilor în proprietate pe veci. A urmat o prea frumoasă horă de înfrăţire, în care s-au prins ţăranii laolaltă cu d-l ministru Nistor, Sir Harry Brittain şi ceilalţi oaspeţi distinşi. / În legătură cu serbarea de împroprietărire din Vicovul-de-sus, a avut loc şi sfinţirea unui loc de biserică în cătunul Bivolăria şi sfinţirea noului local al cooperativei „Bradul" din Vicovul-de-sus, care cooperativă, după câţiva ani de activitate intensă şi bine condusă, a reuşit să se instaleze în casă proprie. / La amândouă serbările a asistat popor foarte mult, mai cu seamă ţărani din Vicov"[1011].

1940: Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie – n. n.) eliberate de Oficiul Rădăuţi, anulate de

---

[1011] CALENDARUL *Glasul Bucovinei*, Cernăuţi 1925, p. 101-104

minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940”[1012]: **Ganz Mendel Benjamin**, cizmar, domiciliat în Vicovul de Sus; **Drach Abraham**, măcelar, domiciliat în Vicovul de Sus; **Drach Leizer**, măcelar, domiciliat în Vicovul de Sus; **Dănilă Petrea**, măcelar, domiciliat în Vicovul de Sus; **Malik Victor**, croitor, domiciliat în Vicovul de Sus; **Schipor Silvestru**, rotar, domiciliat în Vicovul de Sus; **Löbell Meschulem**, morar, domiciliat în Vicovul de Sus; **Oseoschi Ioan**, măcelar, domiciliat în Vicovul de Sus; **Fedeac Iosef**, cizmar, domiciliat în Vicovul de Sus; **Vaţzlavec Iohann**, tâmplar, domiciliat în Vicovul de Sus; **Arcadie Niţu**, brutar, domiciliat în Vicovul de Sus; **Fesler Nuţa**, cizmar, domiciliată în Vicovul de Sus; **Bondic Alois**, măcelar, domiciliat în Vicovul de Sus; **Drach Aron**, măcelar, domiciliat în Vicovul de Sus; **Vasile Urmă**, fierar, domiciliat în Vicovul de Sus; **Götel Filip**, morar, domiciliat în Vicovul de Sus; **Vişan Mihai**, tâmplar, domiciliat în Vicovul de Sus; **Cremmer Iosef**, tâmplar, domiciliat în Vicovul de Sus; **Carcea Dumitru**, fierar, domiciliat în Vicovul de Sus; **Costea Vasile**, fierar, domiciliat în Vicovul de Sus.

1941: „Se publică mai jos Lista Nr. 13, de gradele inferioare (trupă), morţi pentru patrie, în actualul război, începând de la 22 iunie 1941, ora 24[1013]: **Chira Gheorghe**, soldat, ctg. 1935, cu ultimul domiciliu în comuna **Vicovul de Sus**, judeţul Rădăuţi, mort la 3 iulie 1941.

1942, ianuarie 29: „Noi, general Victor Iliescu, subsecretar de Stat al Educaţiei Extraşcolare; / Având în vedere jurnalul Consiliului de Miniştri Nr. 21 din 14 Ianuarie 1942… / Decidem: Art. unic. Se angajează, pe

[1012] *Monitorul Oficial*, Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208

[1013] *Monitorul Oficial*, Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.

data prezentării la serviciu, ca diurnişti la formaţiunile tineretului extraşcolar, următorul personal, plătibil cu îndemnizaţia de şedinţă respectivă: **Doarna Traian**, seria 1938, media 7,48, numit în comuna Vicovul de Sus Vest, postul IX, jud. Rădăuţi; **Fărcaşu Petru**, seria 1938, media 7,40, numit în comuna Vicovul de Sus, Laura, postul VI, jud. Rădăuţi; **Mazilescu D. Gheorghe**, seria 1938, media 7,30, numit în comuna **Vicovul de Sus**, Laura, postul X, jud. Rădăuţi; **Mengher Aurel**, seria 1938, media 7,30, numit în comuna **Vicovul de Sus**, Olărie, postul V, jud. Rădăuţi"[1014].

1942: Având în vedere dispoziţiunile art. 55 din legea pentru reorganizarea Centrului Naţional de Românizare Nr. 175, publicată în Monitorul Oficial Nr. 56 din 6 Martie 1942", se aprobă „ratificarea angajării de personal temporar pentru administrarea, paza conservarea acestor bunuri (păduri, fabrici de cherestea, exploatări, materiale lemnoase etc.), personal numit şi angajat din Noemvrie 1940 şi până la 5 Martie 1942 inclusiv"[1015]: Iluţ Teodor, paznic, bunul expropriat **pădurea Axelrad**, comuna Vicovul de Sus, judeţul Rădăuţi, salariul lunar 1.000 lei; Iosifescu Traian, paznie, bunul expropriat **fabrica N. Surcheş**, comuna Vicovul de Sus, judeţul Rădăuţi, salariul lunar 1.000 lei; Breban Gheorghe, paznic, bunul expropriat **fabrica N. Surcheş**, comuna Vicovul de Sus, judeţul Rădăuţi, salariul lunar 1.000 lei; Rusu Constantin, paznic, bunul expropriat **fabrica Maidanek**, comuna Vicovul de Sus, judeţul Rădăuţi, salariul lunar 2.000 lei; Mleşniţă Gh., paznic, bunul expropriat

---

[1014] *Monitorul Oficial,* Anul CX, Nr. 24, joi 29 ianuarie 1942, pp. 561, 565

[1015] *Monotorul Oficial*, Nr. 154, 6 iulie 1942, pp. 5488 şi următoarele

fabrica Maidanek, comuna Vicovul de Sus, judeţul Rădăuţi, salariul lunar 1.000 lei; Iosif Lenchiş, paznic, bunul expropriat **fabrica Birmbaum şi Schwartz**, comuna Vicovul de Sus, judeţul Rădăuţi, salariul lunar 900 lei; Rotaru Ioan, paznic, bunul expropriat **fabrica Birmbaum şi Schwartz**, comuna Vicovul de Sus, judeţul Rădăuţi, salariul lunar 1.000 lei; Bolocan Dumitru, paznic, bunul expropriat **fabrica Birmbaum şi Schwartz**, comuna Vicovul de Sus, judeţul Rădăuţi, salariul lunar 1.000 lei".

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[1016], următorii învăţători şi învăţătoare: **Cârstian Ioan**, comuna Vicovul de Sus, Centru, jud. Rădăuţi, media 7,66; **Hotinceanu Ştefania**, comuna Vicovul de Sus, jud. Rădăuţi, media 8,12; **Munteanu Petru**, comuna Vicovul de Sus, Bivolărie, jud. Rădăuţi, media 7,50; **Teczeşiu Teodor**, comuna Vicovul de Sus, Est, jud. Rădăuţi, media 9,04".

1946: În *Monitorul Oficial,* Nr. 264 din 13 noiembrie 1946, pp. 11909 şi următoarele, sunt înregistrate următoarele cooperative săteşti de credit: Cooperativa „Lumina", comuna Vicovu de Sus - Laura, judeţul Rădăuţi.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[1017], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Lagadin Irina**, de la Milişăuţi, la Vicovu de Sus Centru; **Orendovici Viorica**, de la Vicov Sus, Laura, la Bănceşti; **Hura Valeria**, de la Vicovu de Sus, Laura, la Voitinel; **Cuter**

[1016] *Monitorul Oficial,* Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552
[1017] *Monitorul Oficial,* Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

Virginia, de la Cândeşti, la Vicovu de Sus, Bivolărie; **Pârghie Iustin**, de la Vicovu de Sus, Centru, la Ulma; **Enceanu Olga**, de la Vicovu de Sus, Est, la Vicovu de Jos, Centru; **Moşoc Domnica**, de la Voitinel, la Vicovu de Sus Centru; **Roşca Galina**, de la Vicovu de Sus, Laura, la Mănăstioara; **Danciu Marin**, de la Vicovu de Sus, Laura, la Vicşani; **Şorodoc Pantelimon**, de la Vicovu de Sus, Centru, la Rrădăuţi, băieţi". „**Bucescu Eufrozina**, de la Vicovul de Sus, Laura, la **Grăniceşti**, p. X, apropiere de soţ, preot; **Sfârnaciuc Maria**, de la Vicovul de Sus, la Marginea, post II, apropiere de soţie, învăţătoare"[1018].

1948: „Tablou de întreprinderile naţionalizate trecute în administrarea comunelor, potrivit dispoziţiunilor art. 1, aliniatul penultim, din legea N. 119 din 1948, şi pentru care urmează să se ia deciziuni în cauză de către Preşedinţia Consiliului de Ministri: Moara fostă **proprietate a lui Mittel Filip** din comuna Vicovul de Sus"[1019]. / „Se înfiinţează, pe data publicării prezentei deciziuni în *Monitorul Oficial*[1020], Centrala Industrială a Lemnului… Fac parte din Centrala Industriei Lemnului, următoarele întreprinderi industriale: „Filip Gotel", cu sediul în Vicovul de Sus".

[1018] *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iunie 1947, p. 4911
[1019] *Monitorul Oficial*, Nr. 229, 2 octombrie 1948, p. 7968
[1020] *Monitorul Oficial*, Nr. 167, 22 iulie 1948, pp. 6049-6052

VIDRA

(comuna Vidra, Vrancea).

1613: Zapisul în care se mărturiseşte că „a arătat preotul Dimoftie şi cu neamul său Mărculeştii un zapis din veleat 7121 (1613), scriind că Grozav, moşul Baciului, şi cu alte neamuri ale lor au vândut jumătate din acet hotar al **Vidrei** lui Marco, moşul (bunicul) popii Timofte, al lui Vasile Pitacul şi al popii Toader de **Căliman**, neamul Mărculeştilor”[1021].

1638, octombrie 20: Rusul, feciorul Neniului din Scorţeşti, dăruieşte „o vie de la **Scorţeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea) schitului părintelui Partenie, unde este hramul Sfântului Ioan Bogoslov, pentru păcatele părinţilor noştri şi ale noastre. Şi ne-a scris la pomelnic, anume Neniul şi femeia sa Anca, şi Rusul, şi Deleu frate-său, feciorii Neniului. Şi acest zapis s-a făcut în ziua hramului, dinantea lui Ion Bucatedrepte şi frate-său Ursea din **Vidra** (comuna Vidra, Vrancea), Crăciun, Chervasie, Murgină, Eremiia Platon, frate-său Ion Telincă, Ion Ţăpa şi Mărăuţă din **Cucuiaţi** (înglobat în Şerbeşti, comuna Vidra, Vrancea), Dumitru de **Şerbeşti** (azi Ştefan cel Mare, Neamţ – cf. Indice, dar mai probabil Şerbeşti, comuna Vidra, Vrancea), Giurgea de **Vezeuţi** (comuna Vizantea-Livezi, Vrancea), Stoica şi Marco din **Scorţeşti**, Dumitru, Popa Isaiia din **Clipiceşti** (comuna Ţifeşti,

---

[1021] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 187, 188

Vrancea), Mirăuţă din **Găgeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), popa Ionaşco din **Fărţeşti** (Frăteşti, azi Buhoanca, comuna Doljeşti, Neamţ), popa Dumitru din **Călimani** (lângă Troiţa, azi Dochia, comuna Girov, Neamţ)”[1022].

1705, august 10: Antioh Cantemir voievod, „pentru o moarte de om, a aruncat cheltuiala pe trei hotare, **Vidra, Călimanu** şi **Ireştii**”[1023].

1767, iunie 3: Eni, nepot lui Gheorghiţă Chirihală, zăt (ginerele) lui Trifan din **Colac**, cu soţia şi fiii săi, dăruiesc preotului Toader ot **Vidra** „moşia sa, ce se numeşte Poiana lui Gheorghiţă, în pârâul care merge în Chilimete, pe lângă moşia Crudului, din sus şi în deal, până în zarea dealului. Aşijderi, i-a mai dat şi două secături, făcute cu toporul din codru meriu, din care una este la Lacul cel Mare şi una la Curmătură, unde se desparte plaiul, de merge la lac”[1024].

1814: Stoica Spurbăru (Spulber) adevereşte, lui Ion Măciucă cel bătrân, că a „primit 30 lei pentru scoaterea moşiei Vrancea de la Roznovanu, pentru 8 fălci pământ şi pădure din Tojanu, ce se începe din pârâul Tojanu, până în vârful muchiei”. / Adeverinţe asemănătoare privind „scoaterea Vrancei din stăpânirea lui Rozdovanu” dau şi Stoica Para din **Paltenu** (Nereju), precum şi nemesnicii Necula Tuvene din **Poiana**, Petre din **Valea Sării**, Ştefan Ciută din **Colac**, Neculai Blănar din **Vidra**, Vasile ot **Găurile**, Gheorghiţă din **Spineşti**,

---

[1022] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 486 pp. 453, 454

[1023] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 89, p. 58

[1024] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 140, p. 97

Ioan Dascălu din **Negrileşti**, Toader Pomană din **Năruja**, Luca din **Bărsăşti**¸ Ion Murgu sin Spineşti, Toader Pricop din **Nereju** şi preotul Luca din Nereju”[1025].

1902: „**Vidra**, comună rurală în judeţul Putna, plasa Vrancea, aşezată pe malul Putnei, aproape de unde pârâul Vidra dă în acest râu, la 34 km de Focşani, udată de râul Putna şi de pâraiele Vizăuţul, Sogaşul, Rupturile, Vidra și Valea Rea. Se compune din cătunele: Burca, Călimanul, Vidra, reşedinţa, şi Voloşcani. Are o populaţie de 1.729 suflete; 1 biserică parohială, cu hramul Adormirea, în cătunul Vidra, și 3 filiale: Sfinţii Voevozi, în Căliman, Adormirea, în Burca şi Sf. Ilie, în Voloşcani; o şcoală mixtă; un spital, cu 68 paturi, înfiinţat la 1887; mai multe fabrici de rachiu, prăvălii etc. Locuitorii posedă: 67 pluguri; 376 boi, 231 vaci, 59 cai, 822 oi, 86 capre şi 463 porci. La 23 aprilie, 6 august și 26 octombrie al fiecărui an, se face târg pentru vânzare de vite şi alte produse din localitate. Vii sunt pe 3.500 hectare. / **Vidra**, cătun în comuna cu acelaşi nume, aşezat pe coasta malului stâng al Putnei, la locul unde se varsă în el pârâul Vidra”[1026].

[1025] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 220, p. 179

[1026] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 742, 743

VIDRAŞCU

(pe Tazlăul Mare, Bacău).

1774, iunie 15: Satul **Vidraşcu**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, sat răzeşesc, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1027]**: Toată suma caselor**: 25. Scădere rufeturi, însă 2: 1 diacon, 1 femeie săracă. Rămân birnici 23. / **Birnici:** Măteiu, muntean / Gheorghi Gran /Pricopi Corfosală / Ioniţă Corfosală /Andreiu, vrâncean / Banu / Ion, rusul / Pavăl, pas / Grigori, pas /Gheorghi Grama / Enachi / Manolachi / Simion / Costandin, pas / Vasile, muntean / Adam, pas / Radul / Ioniţă Cerbul / Alecsei / Simion, morar / Măteiu al lui pas / Dumitru fiul lui Stanciul / Ion Jâpul. // **Femei sărace:** Rada, săracă. // **Diaconi:** Apostul, diacon.

VIFORENI

(Hivoreni, Vivoreni, comuna Ungureni, Bacău).

1602, iulie 1: Porunca dată de Eremia Moghilă voievod lui Mujilă, spătar din **Vivoreni**, să cerceteze pricina dintre Gligorie şi Ion din Vivoreni cu Neagul, unchiul lor, fratele său Oprea, Nicoară şi Blanca din

---

1027 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 323, 324

Vivoreni, care s-au jeluit „că au ocină împreună, în satul **Vivoreni**, şi satul ce-l au împreună l-a vândut unchiul lor şi lor nu le-a dat nimic. / Drept aceea… tu să mergi cu ei acolo, în sat, şi să aibi a-i ridica din sat. Iar cui i s-ar părea cu strâmbătate, tu să le dau lor zi şi să stea de faţă înaintea noastră”[1028].

1634, decembrie 18: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod „Bechei pârcălabului din **Bogdăneşti**, ca să fie tare şi puternic a-şi opri toată moşia şi cumpărătura, câtă a cumpărat în sat în **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), în **Hivoreni** (Viforeni, comuna Ungureni, Bacău) şi în **Săuceşti** (comuna Săuceşti, Bacău). Nimeni să n-aibă treabă a cosi sau ara sau a pune pometi în cumpărătura pârcălabului Bechii”[1029].

1639, octombrie 1: Zaharia din **Vivoreni** (Viforeni, comuna Ungureni, Bacău), ginerele Teclei, vinde comisului celui mare Fortuna (Mihail), drept 30 de zloţi bătuţi, „partea de ocină şi moşie dreaptă ce se va alege din sat din **Drăgăneşti** (ănglobat în Prăjeşti, comuna Traian, Bacău), în ţinutul Romanului, cu loc de prisacă şi vad de moară în Siret”[1030].

1642, martie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Lupaşco Bucium, care primeşte danie, de la Irimia Feacşea „un loc de prisacă şi cu 6 pământuri în hotarul satului **Vivoreani**, în Putna”, în semn de recunoştinţă că s-a întâmplat ca „Bucium să plătească capul unui fiu al său,

---

1028 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 235

1029 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 292, p. 331

1030 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 247, p. 245

care a furat niscai oi de la Toader din **Boţeşti**"; apoi Lupaşco Bucium cumpără, cu 20 lei bătuţi, de la „Zămârdac cu femeia lui partea lui din Vivoreani", iar de la fiii Saftei, cu 3 lei, „două nive în ţarină, într-acelaşi hotar"[1031].

1660, august 9: Porunca dată de Ştefan (Lupu) voievod lui Taban de **Zlătari**, după ce „s-au jeluit feciori stolnicului Lupaşco pe oamenii din **Vivoreani**, zicând că au nişte ocini, cumpărături de la moşul (bunicul) lor Gligore Bucium şi de la tatăl lor Lupaţco Bucium stolnicul, şi oamenii intră în tărie pe acel loc, de-l cosesc şi îl ară fără voia lor… / tu să strângi oameni buni şi să-i alegi acele cumpărături, şi să le faci şi o mărturie"[1032].

1774, iunie 26: Satul **Zlătarii** şi **Vivorenii**, ţinutul Putnii, ocolul Polocinului, după recensământul lui Rumeanţev[1033], avea **toată suma caselor 140**. Scădere rufeturi 81: 35 scutelnici boiereşti, 8 mazili și ruptași, 5 preoţi şi diaconi, 14 nevolnici și babe, 3 slujitori, 1 țigan, 8 slugi boiereşti, 7 mazil de la alte ținuturi. Rămân birnici 59. / **Birnici**: Neculai al lui Nedelcu, blănar / Ștefan / Neculai / Marco / Gavril Căpățână / Gheorghie, ungurian / Crăciun, ungurian / Stan / Petre / One / Neculai Paiul / Marin, podar / Toader Prihire / Opre, pușcaș / Brâncovan / Vasile Pătrășcan / Neculai Căbăscul / Grigore / Vasile Spânul / Chiriac Lozâncă / Cârste / Andrei / Tofan Pleșcan / Avram Palără / Dorofti fiul lui / Gheorghiță Palără /

1031 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 303-304

1032 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 304

1033 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 269, 270

Simion Avram / Nistor, pas / Constantin a Ciobotăriții / Neculai Ștulete / Vasile, ciobotar / Ursache al lui Dijul / Ioniță, bejenar / Vasile, bejenar / Constantin, neguțător / Lupul Frunzăte / Ion, cărăuș /Vasile, cârciumar / Vasile, butnar / Grigoraș Moisă / Dumitrașco Andronache / Vasile, bejenar / Ioniță, rogojinar / Constantin, bejenar / Ion Jalobă / Ioniță fiul babii / Vasile, rusul / Ion Lungul, podar; este și la Neamț scris, la satul Moșoteștii / Pavăl Ciuntul / Grigori Drug / Antohi Bibere / Constantin Cațâcu / Gheorghe fiul lui Cațâcu / Irimie Brahnă, pas / Ursul Dijul; la fel ca Ion Lungul / Mariș al lui Cațâcu / Apostol Mantul / Irimie Ursul / Ioniță Turturică, vornic. // **Rufeturi:** Ioniță a Tofanii, călăraș de Adjud / Iovul Lozânschii, la fel călăraș / Irimie Lozânschii, la fel călăraș / Iordache nepot Pălade, vier postelnicesei Zmărandei / Chiriac Pălade, la fel / Gheorghe, rus, la fel / Pavel Mierăuță, la fel / Gheorghe Dobraniș, la fel / Andrei Pătrășcan, la fel / Ioniță Pătrășcan, la fel / Gheorghe Pătrășcan, la fel / Ion fiul lui Năsturaș, la fel / Dumitrașco, tăbăcar, la fel / Gavril Chiribou, la fel / Gheorghe Palără, la fel / Andrei Aftodor, la fel / Toader Aftodor, la fel / Irofti Aftodor, la fel / Apostol, olaru, vier, la fel / Manolache Prutian, la fel / Niagu al lui Dijul, la fel / Vasile fiul lui Dijul, la fel / Ioniță Dijul, la fel / Grigori, muntean, la fel / Ion, muntean, la fel / Vasile Prutian, la fel / Gheorghiță, muntean, la fel / Ursache Pleșcan, la fel / Ioniță, rusul, la fel / Constantin, rusul, la fel / Pavel Moțoc, plugar, la fel / Chiriac Pleșcan, la fel / Simion Tătaru, la fel / Sava Pleșcan, la fel / Lupul, sămilian, la fel / Gavril, lăcătuș, la fel / Ion, mocan, la fel / Andrei Bocioc, argat paharnicului Constantin Stavăr / Marin, blănar, la fel / Constantin, muntean, la fel /

Gligorașco, gălățean, la fel / Toader Focșa, la fel / Ion Corhană, la fel / Ioniță Năsturaș, la fel / Ilie a Prohirii, scutelnic dumnealui crucerului Balșu / Constantin Stavăr, păhărnicel / Ștefan Istrate, mazil cu dajde la Neamț / Gavril Știucă, mazil / Andrieș Nedelco, ruptaș / Irina Tăbăniasa, maziliță săracă / Constantin Nedelco, ruptaș / Sandul Chirilă, ruptaș / Neculai a Mărioarii, ruptaș din Bacău / Ioniță Beberi, ruptaș din Bacău / Andrei Floria din ținutul Neamțului / Constantin Beberi, ruptaș de acolo / Manolachi Beberi, ruptaș de acolo / Ion Beberi, ruptaș de acolo / Ion Dospinescul, ruptaș / Păladi Beldiman, ruptaș / Gavril fratele lui, ruptaș / Ursul Căldari, nevolnic / Gheorghi, chior, nevolnic / Ioniță fiul lui Acsentie, nevolnic / Pavel Pătrășcan, nevolnic / Gheorghe, nevolnic / Toderașco, podar, nevolnic / Baba Ioana / Baba Anița / Măriuța, văduvă / Catrina, văduvă / Baba Marie / Baba Biroae / Baba Dimoftoae / Vlad, țigan al lui Știucă / Trohin Pleșca, slugă banului Catargiu / Popa Vasile Bibere / Diaconul Toader / Diaconul Vasile / Diaconul Ioniță / Diaconul Costantin.

1902: „**Viforani**, sat în judeţul Bacău, plasa Siretul de jos, comuna Botești, situat pe pârâul Răcătăul, la 1.400 m. de cătunul Botești (şcoală). Are 598 locuitori; 2 biserici, una clădită de locuitori, în 1840, şi alta de Costache Capşa, în anul 1859”[1034].

[1034] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 744

VIFORENI

(Vivorăni – Viforeni pe Jijia, Botoşani).

1646, iunie 15: Zapisul lui Lupul de **Cuzlău** (comuna Păltiniş, Botoşani), în care mărturiseşte cum a „vândut o parte de ocină ce am avut în **Dumeni** (comuna George Enescu, Botoşani) şi am avut pâră pentru dânsa, şi m-a rămas şi o a luat o fată a lui Nechifor, pentru că s-a aflat că este a ei. / Deci acum m-am tocmit cu Nastasie din **Vicoleni** (comuna Ungureni, Botoşani), să-i dau partea mea de **Vivorăni**, şi moşie, şi cumpărătură ce am, pentru că am fost vândut lui Năstasie acea parte de Dumeni, ce a luat-o fata lui Nechifor, şi m-au prins să i-o aleg, câtă parte va fi. / Şi în tocmeala noastră cu fost Andronic Saca din **Hăneşti** (comuna Hăneşti, Botoşani), Pătraşco Albotă din **Corlăteni** (comuna Corlăteni, Botoşani), Coste Săcescul din **Olovăţ** (azi Manoleasa, comuna Manoleasa, Botoşani) şi mulţi oameni buni”[1035].

1774, iunie: Satul **Viforenii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Jijiei, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1036], toată suma caselor: 7. Scădere rufeturi 7: 4 argați ai Cuzii, 3 țigani. / **Rufeturi**: Vasili, rus, argat Cuzii / Ion Bolohan, tij (la fel) / Gheorghi, rotar la fel / Ion sin (fiu) lui rotar la fel / Ursu, țigan / Lupu, țigan / Toader, țigan.

[1035] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 403, pp. 346, 347

[1036] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 243

1902: „**Viforeni-Cerchez**, sat în partea de nord a comunei Șoldănești, plasa Miletinul, judeţul Botoşani, cu o suprafață de 1.144 hectare şi o populaţie de 311 suflete”[1037].

VIILE

(Puţichioaia, azi Viile, comuna Fârţăneşti, Vaslui).

1640, iulie 6: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Condrea de **Andreeşeni** (comuna Zăbriceni, judeţul Edineţ, Moldova), după ce „s-a jeluit Constantin de **Puţichioaia** (azi Viile, comuna Fârţăneşti, Vaslui) pe nişte răzeşi ai săi din satul **Răsâpeni** (lângă Pleşca, comuna suburbană Meria, oraşul Bereşti, Galaţi), zicând că a cumpărat el acolo o parte de ocină din tot locul, dar răzeşii lui au hotărât şi i-au dat de şi-a făcut case pe vatra cea din sat, unde a fost moşia lor, şi ei au luat locul lui cel de vatră de sat, unde a fost cumpărat Constantin… / Pentru aceea, tu să le faci lege cu dreptul, să-şi mute ei casele pe locul unde li s-a cuvenit”[1038].

[1037] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 744

[1038] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 386, p. 395

VIIŞOARA

(Rătceşti, Dodeşti, apoi Băseşti, azi Viişoara, comuna Viişoara, Vaslui).

1438, mai 17: Menţionat atunci când Ilie şi Ştefan voievozi întăresc lui Mihlia Tavă şi fiului său Stan aprodul, „satul unde este casa lor, pe Crasna, pe din sus de Dodeşti, şi un loc din pustietăţi… Şi hotarul satului să fie pe unde au stăpânit din vechi, iar hotarul pustietăţii acei să fie pe cât vor putea apuca să stăpânească din destul un sat”[1039].

1488, ianuarie 9: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Neagul şi Stoica armaşul, care cumpără, cu 120 zloţi, de la Bâlco Băsăscul „jumătate din satul lui, **Băsăşti**, partea din sus”[1040].

1495, februarie 3: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Pătiul, Petrea şi Drăgălina, şi verilor lor Toader şi Nicoară, şi unchiului lor Negrilă Medeleanu, care cumpără, cu 100 zloţi tătăreşti, de la fraţii Ion Budză şi Drăgălina, nepoţii popii Scolofendie, şi de la alt Ion, fiul lui Vasilie, şi de la verii Pătru Gâlţ şi Muşa, nepoţii popii Dragomir, împărţit în patru părţi, „un sat pe Jigălie, anu-

---

[1039] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 182, p. 258

[1040] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 231

me Dodeştii, unde a fost Ştefan, mai jos de Tămăşel"[1041]. Hotarul, din veac.

1546, mai 12: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Duma şi Petrea, fiii lui Iachim Porcişanul, şi nepotului lor de frate, Toader, fiul Lucăi, care primesc uric, „din dresele de le-a avut părintele lor Iachim Porcişanul, un sat, anume **Porcişanii** (azi Viişoara, lângă Băseşti, Vaslui)… Şi să le fie lor în trei părţi: partea din jos să şie a Dumei, partea din mijloc să fie lui Toader, partea din sus să fie Petrei"[1042].

1560, martie 18: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod comisului Vitolt, care cumpără. cu 160 zloţi tătăreşti, de la Picioran şi Păsăilă, feciorii Danciului, „un loc în pustietate, la Gura Sălciei, ca să-şi aşeze acolo sat", iar cu 60 zloţi tătăreşti, de la Popşea, feciorul lui Petrilă, „a cincea parte din satul **Buhuşeni**, ce este în ţinutul Tigheciului". Şi mai cumpără Vitolt, cu 97 zloţi tătăreşti, de la Dragoman de Băseşti, „o vie şi a patra parte din **Băseşti**, care acea vie a făcut-o singur Dragoman, cu măinile sale; / aşijderea şi altă vie a cumpărat de la Petre, drept 90 zloţi tătătrşti"[1043].

1592, mai 7: Măriuca Iosipoae, fata Vlaucului de **Băseşti**, din ţinutul Fălciului, dăruieşte, „la datul sufletului şi înaintea duhovnicului său, popa de la biserica lui Ştefan vodă, ce se zice Zlataus, a ei parte de ocină şi moşie ce-a avut de la părinţii ei în satul **Băseşti** şi în

[1041] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 177, pp. 320-322
[1042] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 220-222
[1043] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 233, 234

Făstăci, de ceea parte de Prut, lui Baldovici şi lui Gheorghe Baldovici, frăţâne-său, ce-i sunt ei nepoţi de soră, pentru sufletul ei şi al coconilor”[1044].

1624, martie 26: Întărit de Radul Mihnea voievod marelui vornic de Ţara de Sus Necoară, care obţine uric pentru „jumătate din tot satul **Divicea** (Deviceni, azi Vadurile, lângă Poliţeni, Vaslui) din ţinutul Tutova, pe care l-a cumpărat de la Necoară fost spătar, pentru tot satul **Ceucani** (Ciocani, Vaslui) din acel ţinut, cu loc de iazuri şi vaduri de moară pe râul Tutova şi cu vii şi cu case, cumpărat tot de la Necoară spătar şi de la fiii lui pentru 350 taleri bătuţi”; / „satul **Corjouţii** (Corjeuţi, raionul Edineţ, Moldova) din ţinutul Hotin, pe care el l-a luat de la Zaliţchi, pentru 300 ughi roşii şi pentru alte averi şi haine”; / „un vad de moară la gârla Putnei de Jos, la satul **Purceleşti** (Putna, comuna Boloteşti, Vrancea), care este în ţinutul Putna şi l-a cumpărat de la Văscan şi **Ţigăneşti** (lângă Putna, comuna Boloteşti, Vrancea) şi de la Costachi, diac din **Şendreşti** (lângă Făurei, Vrancea), şi de la Scânteie din Purceleşti, şi de la Nistor din **Bătineşti** (comuna Tifeşti, Vrancea), pentru 70 de taleri bătuţi”; / „un loc de prisacă din satul **Rătceşti** (azi Viişoara, comuna Todireşti, Vaslui) din ţinutul Vaslui, cu grădini împrejurul prisăcii, însă cât poate un om să azvârle din mijlocul prisăcii cu toporul în toate părţile, cumpărat de la Vasile Huhulea, pentru 35 taleri bătuţi”; / „o parte de ocină din satul **Cajva** (Cajba, raionul Glodeni, Moldova), în ţinutul Iaşi, şi iarăşi o parte de ocină din satul **Munteni**, care îi sunt dreaptă moştenire, şi altă parte din acelaşi sat Munteni, care se numeşte **Scutaşi** (pe

[1044] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XX, Iaşi 1928, p. 27

Siret, Neamţ), pe Siret, în ţinutul Neamţ, a treia parte din a şasea parte”; / „un loc de prisacă în satul **Podeni** (sat, Vaslui), în ţinutul Vaslui, pe râul Bârlad”[1045].

1634, octombrie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod stolnicului Andreica din **Şerbăcani** (comuna Viişoara, Vaslui), în baza unui zapis de la Banul cel bătrân, Drăgoi, Nechita şi popa Macovei, Ghera şi Neanil din **Şerbăcani**, în care mărturisesc că a venit înaintea lor Gligor, fiul lui Petrea Stancăş, şi a vândut din „jumătate de sat **Boghiani** (comuna Roşieşti, Vaslui), a patra parte, cu a patra parte din vad de moară… lui Andreica, pentru 12 zloţi bătuţi. / Şi de asemenea, a arătat un alt zapis de la Tomşea, Gavriţa şi Nechita din **Şerbăcani**, Grozea şi Todiriţşă din **Băseşti** (azi Viişoara, comuna Viişoara, Vaslui) şi Andrei, scriind cum a venit înaintea lor Costina, fiica Părceişi a vândut ce se va alege din acelaşi sat **Boghiani**, cu parte de vad de moară… iarăşi Andreicăi din Şerbăcani, pentru 45 de zloţi tătăreşti. / Şi iarăşi, alt zapis, de la Hrană aprod şi Botici şi fiul lui Vasile, cum a venit înaintea lor Părasca, fiica lui Gavril Boghiul, şi a dăruit… partea ei din satul Boghiani… Îndreicăi, pentru sufletul ei şi pentru păcatele părinţilor ei”[1046].

1635, februarie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Vasile, Păcurar, Toader şi Apostol Corlătescul, fiii Erinei, nepoţii lui Corlat cel bătrân şi strănepoţii lui Gagea, nepotul lui Pătru şi al lui Vlaicul, care primesc uric pentru „un sat, anume **Tămăşenii** (înglobat în Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), pe pârâul Jigălie, care

[1045] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 183, pp. 248-251

[1046] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 270, pp. 303, 304

este în ţinutul Fălciului, cumpărătura străbunilor lor Pătru şi fratele lui Vlaicul de la Toader ceaşnic, fratele lui Stan, şi de la Negrilă ceaşnic, din privilegiul Gurbăneştilor, şi satul **Fântânele** (lângă Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), unde au fost casele lor, şi, la deal, **Horeştii** (înglobat în Urdeşti, comuna Viişoara, Vaslui) şi **Urdeştii** (comuna Viişoara, Vaslui), o selişte la capătul Pisului, care se numeşte acum **Busteştii** (lângă Peicani, comuna Găgeşti, Vaslui), din acelaşi ţinut al Fălciului… Şi mai întărim lui Vasile Corlătescul şi cneaghinei lui Annasiia, deosebit de ceilalţi fraţi ai lui, alte părţi de ocină… pe care le-a avut socrul lui Sofron stolnicel… o parte de ocină din satul **Turbăteşti** (înglobat în Vocoteşti, comuna Voineşti, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii… cumpărătură de la Ionaşco Rafeiu, fiul lui Zane şi de la Maria, nepoata Zanei… / Şi de asemenea le întărim un loc de prisacă în pădure, în hotarul **Budeştilor** (comuna Creţeşti, Vaslui), pe Pârâul Glodului… schimb pe care l-a avut Sofron stolnicel cu popa Vasile, fiul lui Gheorghe din Budeşti, pentru o parte de ocină din Turbăteşti, a şasea parte din a cincea parte”[1047].

1640, iulie 8: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Toader de **Călimăneşti** (comuna Puieşti, Vaslui) s-a pârât de faţă, înaintea domniei mele, cu Sora şi cu feciorii ei pentru o parte de ocină din Călimăneşti şi pentru o parte de ocină din **Tămăşeni** (înglobat în Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), din jumătate de sat de Călimăneşti a patra parte, şi din jumătate de sat Tămăşeni, iar a patra parte, zicând Sora cum ţine acele părţi Toader, fără lege şi fără ispravă. Iar Toader a zis că-i

---

[1047] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 28, pp. 27, 28

este cumpărătură de la soacră-sa Nastasia, fata Ruscăi, şi a arătat şi zapis de la Nastasia de cumpărătură şi drese de întăritură de la Radul vodă. Iar Sora n-a arătat nici un dres şi a rămas înaintea domniei mele şi din toată legea ţării”[1048].

1643, martie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului cămăraş Vasile Corlat, fraţilor lui, feciorii Irinii, şi nepoţii de fraţi, feciorii Anii, sora Irinii, toţi nepoţi Gagii, strănepoţi lui Pătru şi lui Vlaicu, care primesc uric pentru „satul **Tămăşenii** (în Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), pe pârâul Jăgălia, în ţinutul Fălciului, cumpărătura moşilor lor Pătru şi Vlaicu de la Toader paharnic, fratele lui Stan, şi de la Negrilă paharnic, din dresul Gorbăneştilor, pentru 65 zloţi tătăreşti. / Satul **Fântânelile** (lângă Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), unde a fost casa lor, din acelaşi ţinut şi acelaşi dres, şi saul **Hureştii la Deal** (comuna Horeşti, judeţul Chişinău, Moldova) şi iarîşi **Hurdeştii** (azi Horeşti, comuna Horeşti, judeţul Chişinău, Moldova) şi o selişte, pe din jos de **Găgeşti** (comuna Găgeşti, Vaslui), şi altă selişte la sfârşitul piscului, care se cheamă **Busteştii** (lângă Peicani, comuna Găgeşti, Vaslui), cu loc de heleşteie şi de mori. / Şi iarăşi întărim lui Vasile Corlat, fraţilor lui şi altor rubedenii, nepoţii Niacşăi, strănepoţi lui Stan Răpide… satul **Corlăteştii** (comuna Bogdăneşti, Vaslui) pe Horăiata, în ţinutul Tutovei, şi satul **Drujăştii** (Drujeşti, comuna Zorleni, Vaslui), care acum se cheamă **Steşâneştii**, întru acelaşi ţinut, şi nişte pământuri de rediu, care le-au fost stăpânit **Vlădeştii** (comuna Ivăneşti, Vaslui) cu împresurare, iar după aceea Vasile Corlat le-a scos de la dânşii…

[1048] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 388, p. 397

/ Şi o altă bucată de loc din hotarul satului Corlăteştii, care au fost ţinut-o Costache şi rudenia lui Stoica, nepotul Itului şi al lui Ioan Fiultei şi al Martei… / Şi iarăşi îi întărim lui Vasile Corlat, deosebit de alţii, nişte vii ce sunt în hotarul satului **Tămăşănii**, în ţinutul Fălciului, pe care i le-a dăruit lui moaşa (bunica) lui Iliana, fata lui Onică… / Şi iarăşi îi întărim lui Corlat şi cumnatului său Dănilă, feciorul Ilenii, nepotul lui Ion Zane, strănepot lui Fetion… a treia parte din satul **Gângureştii** (lângă oraşul Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova) pe Prut, în ţinutul Iaşului, care este între Şocani şi între Mânzăşti"[1049].

1645, martie 8: Fraţii Andrei, Nastasia şi Ciurla, feciorii Savului, nepoţii Huhulei, din satul **Nistoreni** (lângă Popeşti, Vaslui) vând lui Gligorie ce a fost postelnic, drept 19 lei bătuţi, „din Nostoreni, din jumătate de sat, jumătate… dinaintea lui Toader din **Porcişeni** (azi Viişoara, lângă Băseşti, Vaslui) şi a lui Gligorie, fratele nostru, căruia i-am vândut, Andrei, Nastasia, Ciurla şi dinaintea Onacăi ce-a fost şoltuz de **Vaslui**, Hilimon, Merăuţă şi Nechita din **Porcişeni**, popa Toader şi Miron din **Micleşti** (comuna Micleşti, Vaslui) şi mulţi oameni buni"[1050].

1661, iunie 22: Porunca dată de Stefan Vasile (Lupu) voievod lui Toderaşco din **Soleşti**, Ionaşco de **Boldeşti**, Toader din **Porcişani** (azi Viişoara, lângă Băseşti, Vaslui) şi Irimia din **Micleşti**, după ce „s-au pârât de faţă Gligorie, paharnicul cel mare, cu Apostol Golăi, zicând Gligorie că i-au jăcuit Apostol, cu fraţii săi,

---

[1049] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 64, pp. 73, 74

[1050] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 24, pp. 15, 16

casa şi câtăva seamă de bucate şi au vânat un heleşteu, iar Apostol a tăgăduit, cum că n-a fost el la acel jac cu fraţii lui… voi să socotiţi, să întrebaţi de oameni de va fi fost şi Apostol, atunci, la acel jac, cu fraţii lui, şi să faceţi o mărturie, să ne daţi ştire”[1051].

1690, mai 3: Întărit de Constantin Cantemir voievod comisului Ştefan Cerchez şi jupânesei Acsuţa, care primesc ispisoc de cumpărătură, în baza unui zapis de la Lazăr Moşuleţ şi feciorii lui Pană, Aniţa şi Aftmie, care i-au vândut „partea lor din **Tupilaţi**, ce sunt pe apa Elanului, în ţinutul Fălciului, ocină care le-a fost lor parte de pe moşul (bunicul) lor Ion Moşuleţ”. / Şi alt zapis, de la Grozava şi feciorii ei Necola şi Arhire, care i-au dăruit „partea lor din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Pavăl cu femeia lui Maria, de la frate-său Gliga cu femeia lui Dochiţa, de la cumnatul lui Simion cu femeia lui Ioana, fata lui Mănăilă, de la Irimia cu femeia lui Avrămia, fata lui Mănăilă, şi de la Gheorghe cu femeia lui Varvara, fata lui Mănăilă, care „i-au dăruit toate părţile ce au de pe moşul lor Ştefan comisul, părţile din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Năstasie şi femeia lui Cârstina, care „i-au dat danie toată partea lor, câtă se va alege, în satul Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Tofana, fata Petrii, nepoata Furceleştilor, şi de la fat ei Agafia, care i-au dăruit „partea lor, din hotarul satului Tupilaţi, din apa Elanului spre apus, până în locul Pogăcenilor, cu vad de moară în apa Elanului”. / Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora preotesei Edoae din satul **Pistcani** de pe Elan, şi de la fratele său Vasile, care „au vândut comisului Ştefan şi jupânesei sale toată partea de pe mama lor Ana, din

[1051] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, p. 11

hotarul satului Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre răsărit, cât se va alege din bătrânul Ştefanii, jumătate". / Şi alt zapis, de la Constandin, feciorul Savii din **Bălăneşti**, şi cu fraţii lui Hortolomie, Vasile, Loghina, Vasilca şi Stratina, care îi dăruiesc „toată partea lor de moşie din dealul Holobăţului, dinspre soare-răsare, din valea Elanului spre Copăceana, până în locul târgului, cumpărătura părinţilor săi, Savii, de la Edul, partea Todiresei". / Şi alt zapis, de la Anghelina şi Tofana, fetele Edului, care i-au vândut, drept 6 lei, „dreapta moşie de la Edul, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, cu vad de moară". / Şi alt zapis, de la Ilie, feciorul Alexandrei, nepoata popii Edului, care i-a vândut „partea de la părinţii lui, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, între hotarul Bălăneştilor şi al Crăciuneştilor". / Şi alz zapis, de la Dumitraşco, fecior Dochiei de **Ghilţeni**, care i-a vândut, drept 12 ughi (ducaţi ungureşti), „toată partea lui, de unde se cheamă moara popii Edului de pe Elan, în dealul dinspre soare-apune, până în locul Tupilaţilor, martea de pe mamă-sa Dochiţa, cu vad de moară şi cu 19 pământuri în ţarină". / Şi alt zapis, de la Anisia, fata Mihului, şi de la Ştefãnia, fata Anisiei, şi de la Dochia, fata Edului, care „i-au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din **Lungeni**, din locul Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre soare-apune, cu vad de moară". / Şi alt zapis, de la Solomon, fecior Anisiei de **Puţeni**, care i-a vândut, drept 12 lei bani gata, „19 pământuri din satul Lungeni, şi din vad de moară în apa Elanului, ce este de pe moaşă-sa (bunica) Mărica Edoai preoteasa". Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora Edoai preotesei din satul **Pistcani**, şi de la fratele ei Vasile, care i-au vândut, drept 30 lei, „toată partea lor din Pistcani, din ţinutul Fălciului, pe apa

Elanului, cu vad de moară pe Elan”. / Şi alt zapis, de la Anisia, fata popii Edului, , care „a dăruit comisului Ştefan toată partea ei din satul **Puţenii cu apă**”. / Şi alt zapis, de la Neculai, feciorul lui Toader Coţman, care i-a vândut „un bătrân din satul **Tomceşti**, din ţinutul Tutovei, pe apa Bogdana, care moşie i-a fost lui de la moşul (bunicul) lui Coţman”. / Şi alt zapis, de la Toader şi Gheorghiţă, feciorii Furnicăi, care i-au vândut, „drept 16 lei bani gata şi un cal drept 6 lei, care fac 76 lei… ce i-a dat comisul Ştefan, de l-a scos de la pierzare pentru un furtişag ce a fost făcut Chiricăi, feciorul lui Andonie de Coroeşti… jumătate de bătrân din **Tomceşti** şi o vie cu pivniţă gata tot într-acel sat Tomceşti”. / Şi alt zapis, de la Sâmziiana, fata Macarii, şi de la nepotul ei Toader, feciorul lui Pricopie, fratele Sâmzienii, care i-a vândut, drept 32 lei bani gata, „partea lor din satul **Brădeşti**, ce este la ţinutul Tutovii”. / Şi alt zapis, de la Nechifor, feciorul Chirilii de la **Botoşăni**, şi de la femeia lui Anghelușa, fata lui Vasile de **Băsăşti**, care i-a vândut „o vie ce este în deal la Băloşeşti, dinspre apus, cu pivniţă gata, cu pomeţi în vie”. / Şi alt zapis, de la Gheorghe, femeia lui Gafia şi fetelor lor Maria şi Urâta, şi de la frate-său Ţugulea, care i-au dăruit „un loc de prisacă în **Deleni**, pe Bilahoiu, cu pomeţi”. / Şi alt zapis, de la Orăş, Romaşco, Năstaca şi Măricuţa, feciorii Mihului şi ai Angheluţei, care i-au vândut, drept 148 lei, „patru părţi din satul **Bereşti**, de la ţinutul Covurluiului, din obârşia Chinejăi, care lor le-a fost de la mama lor Angheliţa, de la moşul (bunicul) lor Maftei Roşca”. / Şi alt zapis, de la Toader, feciorul Hilinii, de la femeia lui Sofronia şi de la feciorii lor Chirică, Antiohie, Floare şi Sâmina din satul **Urdeşti**, care au dăruit comisului Ştefan „moşia lor din satul

Puţenii cei săci, cât se va alege partea Hilinii". / Şi alt zapis, de la Ignat Ciorciul şi de la femeia lui Todosca, fata lui Bosoi, şi de la feciorii lor Ursul, Cozma, Măria, Tudora şi Negruţa, care îi dăruiesc „un loc de prisacă, cu pometi, ce este în **Bosoiu**, la ţinutul Vasluiului". / Şi alt zapis, de la Ion, feciorul lui Albotă, şi de la femeia lui Lozâna, care i-au vândut, drept 10 lei, „un loc de prisacă ce este la **Boţoaia**, iar în ţinutul Vasluiului". / Şi alt zapis, de la Lazor Moşuleţ, de la feciorul Pană şi ginerele Tudosă, care îi dăruiesc comisului Ştefan „un loc de prisacă de la **Curăluşa**, iar în ţinutul Vasluiului, însă şi pentru o iapă, ce a fost dator Tudosă, ginerele lui Lazor, dumisale comisului". / Şi alt zapis, de la Fote, care i-a vândut, drept 24 lei bătuţi, „un loc de prisacă, ce este de la **Znamân** în vale, în ţinutul Iaşilor, cumpărătură de la popa Gligori şi preoteasa Măria, de aici, din târgul Iaşi, de la biserica Sfântului Teodor"[1052].

1774, iulie 5: Satul **Porcişenii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Crasnei, după recensământul lui Rumeanţev[1053], avea următorii: **Mazili:** Simion Turbat, vornic de Poartă / Grigore Aliuş, mazil.

[1052] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 174, pp. 155-160

[1053] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 221

VIIŞOARA

(anterior Izvereni, Jevreni, Munte, azi Viişoara,
în Oneşti, Bacău).

1466, februarie 18: Întărit de Ştefan voievod lui Ioaniş Izvareţ, care cumpărase cu 90 de zloţi, de la Ivanco Ungureanu, cu paniţa sa, fiica lui Furău, şi care primeşte uric pentru „anume satul Munte, în ţinutul Trotuşului”[1054]. Hotarul, din veac.

1627, septembrie 1: Zapisul comisoaiei Ileana şi a fratelui ei Vasile din **Turcineşti** (lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea), prin care mărturisesc că au „vândut jumătate de sat din Turcineşti, ce este în gura Trotuşului, unde dă în Siret… Dabijăi din **Păuneşti** (aproape de Adjud, Vrancea), drept 50 taleri bătuţi… dinaintea popii Dumitru, popii Ilii, Vasilie Crucean. Arhip şi Iosip din **Dămăeşti** (Dănăeşti, lângă Mănăstioara, Vrancea), a lui Ionaşcu Putna fost vornic, Ţuţuian şi Ghiorghie din **Todireşti** (lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea), Piialeş sin Nechifor din **Jevreni** (satul Viişoara, inclus în Oneşti, Bacău) şi dinaintea lui Erimiia Puful ot **Turbata** (lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea)”[1055].

1774, iunie 15: Satul **Viişoara**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, sat al maiorului cu carte de

[1054] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. II, Bucureşti 1976, doc. 133, pp. 188, 189
[1055] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 236, pp. 321, 322

scuteală de la preaînălţatul Feldmareşal, din let 1772, mai 18, supt numărul 1045, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1056]**: Toată suma caselor**: 44. Scădere rufeturi, însă 44: 1 nevolnic, 2 ţigani, 41 scutelnici ai maiorului. Rămân birnici 30. / **Birnici:** Pustian / Ioniţă / Bucur / Mihalce / Dobre / Andreiu Roian / Antal, ungur / Ion sin (fiu) / Crăciun / Sava / Sandul / Ioniţă / Stoica, vier / Anghel / Ion Sovian / Gligori, muntean / Sava / Mihăilă / Enachi Burlan / Toader, vătăman / Neculaiu Sfârle / Gheorghi Cuibar / Ilie / Dumitraşcu / Gheorghiţă fiul lui Timofte / Toader / Roman / Radul, muntean / Costandin Ardelian / Grozav / Ştefan Sovian / Gligoraş Mutul / Petre Catacu / Tudor / Ursul, muntean / Toader / Ursul / Ursul, muntean / Ştefan, muntean / Gheorghi, muntean / Ştefan fiul lui plăeş / Vasile fiul lui plăeş. // **Nevolnici:** Ion, nevolnic. // **Rufeturi:** Vasile, ţigan / Vlad, ţigan.

1902: „**Viişoara**, sat în judeţul Bacău, plasa Trotuşul, comuna Târgul Trotușul, situat nu departe de malul stâng al Trotușului, la o depărtare de 1.800 m de satul Târgul Trotuşului (școală)”[1057].

[1056] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 327, 328

[1057] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 745

VIIŞOARA

(Săcătura, în Viişoara, comuna Vidra, Vrancea).

1636, aprilie 2: Întărit de Vasile Lupu voievod cămăraşului Pătraşco, fraţilor şi tuturor rudelor lui, care primesc uric pentru „jumătate din satul **Şoldeşti** (comuna Fitioneşti, Vrancea), pe apa Zăbrăuţi. Şi hotarul acestui sat începe mai în jos de hotarul **Spăriiaţilor** (azi Zăbrăuţi, înglobat în Moviliţa, comuna Moviliţa, Vrancea), pe valea Zăbrăuţi, drept în sus până la obârşie şi dealul de la **Căpoteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), pe unde arată şi uricul pe care îl au de la Ştefan voievod cel Bătrân. Iar poienile şi curăturile să aibă a le stăpâni pe unde le-a hotărnicit Dumitraşco Gheuca vornic, cu oameni buni, megieşi, anume: Calcea din **Muncel** (Muncelu, comuna Străoane, Vrancea), Zăbrăuţi din **Brudureşti** (pe Putna, Vrancea), Ursu Dudăilă din **Săcătură** (în Viişoara, comuna Vidra, Vrancea), Gliga din **Budea** (Buda, înglobat în Angheleşti, comuna Rugineşti, Vrancea) Oprea fost pârcălab, popa Ioachim de la mitropolitul Varlaam, popa Sava de la **Cruce** (înglobat în Panciu, Vrancea), Focea uricar şi Frâncul din **Nădălbiţi** (în Putna, Vrancea), Pricopie diac din **Băloteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea) şi mulţi oameni buni”[1058].

[1058] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 385, pp. 432, 433

VIJNIŢA

(Bucovina, Ucraina).

Sat de baştină a celebrei familii de boieri şi cărturari moldoveni, Tăutul, satul Vijniţa pare să fi fost menţionat pentru prima dată, după cum susţin localnicii, într-o cronică rusească din anul 1158, dar, aşa cum scria şi Ion Neculce, exagerând, pentru că graniţa cu polonii fusese trasată în **13 decembrie 1433**, când s-a convenit delimitarea hotarelor de către albii, şi nu de către culmi (obcini), sau confundându-l pe fiul lui Alexandru cel Bun, Ştefan Vodă, cu Ştefan cel Mare: „Când au aşedzat pace Ştefan-vodă cel Bun cu leşii, fiind Ion Tăutul logofăt mare, l-au trimis sol la leşi. Şi au dăruit craiul leşescu Tăutului aceste sate la margine: Câmpul Lungu rusescu, Putila, Răstoaceli, Vijniţa, Ispasul, Milie, Vilavce, Carapciul, Zamostie, Vascăuţii, Voloca. Toate acestea le-au dăruit craiul leşescu Tăutului logofătului. Şi au pus hotar apa Cirimuşul, întru o duminică dimineaţa”.

1623: Satul Vijniţa aparţine Tăutenilor şi în 2 aprilie 1623, când Ştefan Tomşa al II-lea întărea lui Tăutul logofăt părţi din satele Vijniţa şi Voloca, dar satul întreg, cu vecini, este întărit, în 12 ianuarie 1644, vornicului Bucium, probabil ginere al logofătului Tăutul.

1663: În 25 februarie 1663, Ion Cocoranul, alt ginere de-al Tăutenilor, lasă copiilor săi părţi de moşie în Vijniţa şi Voloca.

1711: Un document din 1711, nedatat, la care face referire Teodor Bălan, spune că, după înfrângerea lui

Dimitrie Cantemir şi a lui Petru cel Mare la Stănileşti, „atuncia şi Rugină, înpreună cu giupâneasa lui (Aniţa), au lipsăt di aici din ţară şi s-au dus cu Moscalii, iar aici, în urma lor, rămăind datorii la unii şi la alţii”, satele Broscăuţi şi Vijniţa, din viitoarea Bucovinei, pe lângă altele din întreaga Moldovă, au fost luate de creditori, precum Sandu neguţătoriu, căruia îi datora 120 lei. Episcopul Rădăuţilor, Calistru, a plătit acele datorii, dar ginerele lui Preda Paladi, Mihai Micul, ca rudă mai apropiată, a întors banii episcopului, păstrând Vijniţa, în vreme ce Broscăuţii şi celelalte sate au fost luate de domnie şi dăruite lui Sandu Sturza.

1723: În 9 martie 1723, călugărul Gheorghi Moţoc vindea ginerelui său, Dănilă Giurgiuvan, pentru 50 galbeni, a opta parte din satul Vijniţa.

1736: În 3 aprilie 1736, Safta şi Mihalache Micul moşteneau jumătate din satul şi moşia Vijniţa, după feciorii lui Drăguţescul, „rude sterpe”.

1768: În 8 august 1768, Ioniţă Cantacuzino primea, drept zălog pentru un împrumut de bani, trei părţi din o jumătate de sat şi o a opta parte din sat, de la Vasile Raţă. Cealaltă jumătate de sat aparţinea Sturzeştilor.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[1059], din 1772-1773, înregistrează la Vijniţa „153 – toată suma caselor”, însemnând 3 popi, Vasile, Giorgie şi Vasili, 4 dascăli, Vasili, Fedor, Hlihor şi Fodor palamar, 9 văduve, Mălanca, Anna, Hafia, Vasilina, Hafia, Săfrona, Paraschiva, Iliana şi Solomia, 137 birnici şi 71 jidovi ai târgului Vijniţa. / **Birnicii satului Vijniţa** erau: Miron vornicul, Istrate MELNICIUC, Ivan HLIHORIAC, Ac-

[1059] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 456

săntii ŞAPCA, Dumitru GRAPENIUC, Vasilii DULCICO, Giorgie MARGIN, Andrei brat ego, Ivan brat ego, Fedor ŞFIDOC, Fedor SCRONDIC, Dumitru TIRONIAC, Simion SCRAINICIUC, Ignat sin GIORGIŢĂ, Mihail ISAC, Dumitru IOSÂPCIUK, Dumitru SCRÂMCIUK, Vasili sin popii, Onofrei sin CHIRILĂ, Dumitru HALOS, Roman MACHIDON, Nicolai PILIPKO, Costin BĂRBII, Andrei brat MELNICIUC, Hrihor sin ROMAN, Ivan DRONICU, Căzan sin DRONIC, Nichita sin ILKO, Alecsa botnar, Pricop sin MOISII, Hlihor BINŢA, Ivan SÂCLIŞ, Ostafii CLIN, Istrati sin IGNAT, Andrei sin ANTON, Andrei sin ROMAN, Ivan sin VELIŞCO, Cozma sin VELIŞCO, Nichita sin VELIŞCO, Nichita SMIDOC, Fedor CIORNOHUZ, Dănilă zet ego, Dumitru sin ISTRATE, Ivan sin ŞTEFAN, Fedor sin IVAN, Vasili brat ego, Timofei brat ego, Nicolai CLIN, Ignat SPACIUC, Petre TIRONIUC, Fedor PURCICĂ, Pavăl velnicer, Ivan SCOMINIAC, Giorgie PANŢIR, Dănilă, Hlihor ciobotar, Petre PLIVA, Vasili PERCICO, Ivan TIHONOC, Vasili BOIKO, Andrei VORONIC, Toader PAVLIUC, Ştefan ŞPINCO, Vasili paznic, Ivan pânzar şi Nichita velnicer. / **Jidovii de la târgul Vijniţii** erau: Iacăr sin LAZĂR, Iacob ŞKOLNIK, Haim sin IOSIP, Marko SNETINSKI, Şmil sin MARKO, Rabin HAHAM, Iţko sin MOŞKO, Avram KARABENIUK, Avram sin MOŞKO croitor, Peisik sin LEIBII, MAER, Şmil sin IANCUL, Iancul KULSKI, Zelman sin ŞLOMII, Iancul sin LEIBII, Berko sin AVRAM, Aron ŞKOLNIKUL, Berko PIKIR, LEIBA, HANCIUL, Zelman OEZERIVSKI, Urko sin MOŞKO, David sin IŢKO, Avramko sin IŢKO, Avramko velnicer, DAVID, Şloim velnicer, Avram sin IZDRAIL, Fişel ŞKOLNIK, Şimşim sin BII-

NIK, Şmil KOLOMIISKI, David GIDANO, Veiniş OSAŢ, Berko velnicer, Keţlo sin BERKO, Iţko DELIŢA, Iosip AVRAM, Leiba HAMCIUK, Lesman ŞKOLNIK, Davitko sin KILMAN, Şmilo sin DAVID, Zolman sin BERCIUL, BOROX ciupicar, Sămen sin SILIM, Morko sin IŢKO, Periţi sin NOSÂM, Nosâm sin AVRAM, Iosip KUŢKI, Iţko sin AVRAM, Iacob ciobotar, Boium ZLONIK, Borih sin IANKUL, Şulim croitor, Avram PIKER, Maiurko PIKER, Haim sin LOHMAN, Marko sin HAIM, Iosip sin ORONIUK, Naşko ot KUTOR, Iţko sin AVRAM, Iona KRIMAR, Gelman sin ŞMIL, Iţko sin STRULE, Moşco de la KOSOV, Mindel dascalul, Maiurko SKINIK, Samson croitorul, Maiur ŞKOLNIKUL, Mordko sin LEIBA velnicer, Gerşin DAVID şi Leiba sin ŞOLOM. Şi mai erau circa 1.000 oameni în „satul Samdogora a lui baron”, adică în Sadagura baronului Gardinberg, care nu s-au lăsat scrişi în foile de recensământ.

1775: În 1775, Vijniţa cu Cernăteşti aveau 3 popi şi 62 ţărani, plus 56 familii de evrei, cu 191 suflete, reprezentate de Jstmar Hasklowitz, Josef Loebl, Jakob Israel, Loebl Meyer, Israel, Jakob şi Jehoschua Mayer, numărul familiilor evreieşti din Vijniţa ajungând, în 1777, la 108 familii, cu 208 suflete. „Vijniţa este un orăşel, înfiinţat nu demult, în apropierea Pocuţiei, constând, în prezent, numai din câţiva evrei şi ţărani imigraţi din Polonia”[1060].

1778: Din 1778, funcţionau, în Vijniţa de Sus, o şcoală cu 3 clase şi o şcoală cu o clasă, în Vijniţa de Jos

[1060] SPLENY, *Descrierea districtului Bucovinei*, 1775, al. 57, p. 52

fiind deschise, în 1871, o şcoală de băieţi cu 6 clase, iar în 1877, o şcoală de fete cu 6 clase[1061].

1786: Cu ocazia vizitei sale în Bucovina, împăratului Iosif al II-lea i-au fost prezentate măsurile administrative, printre acestea fiind şi „f). Principalele autorităţi din Cernăuţi li se vor supune şi cahalii din Suceava, Siret, Sadagura și Vijniţa, deşi mențin un judecător al evreilor, iar împreună cu rabinul și meseriaş evreu prezintă facturile către administrația de stat, pentru inspecție”[1062].

1792: În Vijniţa existau 2 biserici, cea a Sfântului Nicolai din Vijniţa de Sus sau Vijenka, cum i se mai spunea, construită în 1792 şi reconstruită în 1883, şi biserica Adormirii Maicii Domnului din Vijniţa de Jos, construită în 1867 (în 1868 s-a adăugat o capelă, în Bahna) şi restaurată în 1889. În 1843, biserica din Vijniţa de Sus, cu 912 enoriaşi ortodocşi, era patronată de Gregor de AIVAS şi de Georgie de GIURGIUVAN, postul de paroh fiind vacant, iar biserica din Vijniţa de Jos, cu 1.100 enoriaşi, patronată de aceiaşi doi patroni bisericeşti, îl avea paroh pe Ioan GRIBOVSCHI. În 1876, patronatul Vijniţei de Sus era imperial, cei 1.177 enoriaşi fiind păstoriţi de Ioan OSTASŞEK, iar în Vijniţa de Jos, parohie cu 1.089 enoriaşi, patron bisericesc era Gregor de AIVAS, postul de paroh fiind vacant. În 1907, la Vijniţa de Sus era paroh Ioan OSTASŞEK, născut în 1844, preot din 1870, paroh din 1873, cantor fiind, din 1902, Ioan COZARICIUC, născut în 1902, iar la Vijniţa de Jos era

---

[1061] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 24, 1876 p. 91, 1907 p. 80

[1062] Polek, Dr. Johann, *Joseph's Reisen nach Galizien und der Bukowina*, Czernowitz 1895, pp. 41 și următoarele

paroh Theodor SEMANIUC, născut în 1854, preot din 1880, paroh din 1886, cantor fiind, din 1900, Ilie ŞANDRO, născut în 1877.

1802: „Cele mai multe produse ale agriculturii şi creşterii vitelor, ceară, miere, bere şi rachiu, lână şi piei, ţoalele de Suceava şi **cordovanul de Vijniţa** alcătuiesc comerţul ei. Din Bistriţa, ea scoate aur, din Cârlibaba, plumb, şi posedă, cum am amintit mai înainte, şi cele mai multe din celelalte metale”[1063].

1811: „Bucovina numără, după recensământul din 1811, 3 oraşe (Cernăuţi, Suceava şi Siret), 3 târguri (Vijniţa, Rădăuţi şi Câmpulung), 147 domenii şi, în total, 330 de localităţi, în care se găsesc: 39.096 case, 44.589 de familii, 498 de clerici, 1.289 de nobili, 269 de funcţionari, 621 de orăşeni, meşteşugari şi artizani, 19.050 ţărani şi 418 ţărani săraci. Numărul femeilor este de 110.106. Totalul băştinaşilor este de 226.486 de suflete, din care 3.414 evrei. / Numărul vitelor este considerabil: 14.714 cai, 43.242 de boi, 42.659 vaci şi vreo 300.000 de oi. Cele mai multe produse ale agriculturii şi creşterii vitelor, ceara, mierea, berea şi rachiul, lâna şi pieile, păturile, păturile de Suceava şi **cordovanul de Vijniţa**, dau de lucru locuitorilor din Bucovina”[1064].

1817: În perioada 1817-1830, din rândurile iobagilor din Vijniţa s-au desprins câţiva viteji, care s-au retras în munţi, trăind după voia şi cugetul lor, cea mai renumită bandă de haiduci din vremea aceea fiind cea a lui Miron Ştoliuk.

1848: În perioada 1848-1849, iobagii din Vijniţa s-au răsculat, sub conducerea lui Luchian Cobiliţă.

[1063] *Călători,* XIX, I, pp. 11, 112

[1064] *Călători,* XIX, I, pp. 779-783

1855: Din 1855, Vijniţa a fost centru administrativ al zonei. Principala personalitate a comunităţii evreieşti din Vijniţa a fost Besht Menahem Mendel ben Haim Hager, fondatorul familiei de rabini hasidici din Vijniţa.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Vijniţa – **Vijniţa** (târg, cu tribunal) cu Bahna, Ciornohuz, Revna și Wiszenka, Berhomet pe Siret cu Lăpuşna, Mihodra, Cireşenca, Mazuri, Şipot cu Bursekeu, Ispas, Lucavăţ pe Siret cu Maidan, Meschibrod cu Podzaharie, Mihova cu Mega, Milie. / **Putila cu Stroroneţ** (district), Chiseliţeni, Toraki și Sergi, Plosca, Dihteniţa, Dolhopole sau Câmpulung rusesc, Jabloniţa, Koniatyn, Petrasza sau Petriceni, Rostoki, Stebny cu Stepki, Uscie-Putilla cu Mariniceni”[1065].

1880: În 1880, din cei 4.165 locuitori ai Vijniţei, 3.795 erau evrei.

1888: „În noaptea de 19 spre 20 ianuarie 1888, nişte făcători de rele au intrat în sediul visteriei c.r. din Vijniţa şi, sfărâmând casa Wertheim, au furat 2.181 florini din banii birului şi 18.627 florini din alte diferite depozite”[1066].

1890: Volumul 16, nota 6. Pagina 69 (**Descoperiri în Bucovina**). „În urma notiţei cu același nume, inclusă Mittheilungen, anul 1889, nota 36, fie-ne permisă raportarea asupra altor descoperiri interesante, nepublicate încă: 6). Bijuterii din argint, de aceeaşi formă și

---

[1065] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[1066] REVISTA POLITICĂ, Anul III, nr. 2, 1 februarie 1888, p. 7

mărime cu cea descrisă și ilustrată în anul 1889, găsită prin săpare, în 1887, la Vilauce, districtul Vijniţa; Proprietar: Asociația arheologică românească din Cernăuți"[1067].

1890: În 1890, Vijniţa avea 5.200 locuitori, primar fiind evreul Moses Scharf. Învăţători erau George Turkewicz, F. Schweitzer, I. Straticiuc, I. Bohmer, E. Hodowanski, A. Straticiuc, M. Avacovici, M. Kanczuker, L. Tarnowiecka şi L. Rosenheck. Paroh era Teodor Semaniuc.

1891: O listă de subscripţie publică, din noiembrie 1891, încredinţată lui „Teodor SEMANIUC, paroh din Vijniţă", cuprinde următoarele nume: medicul veterinar districtual Leontie TANIAC, moşierul Teodor SEMANIUC, Ioan PERDEICZUCK, Petre CREMENICKI, Niculaiu HULEY, Foca ROMANIUK, Ioan SERHIJ, Alexei SERHIJ, Stefan LAZOREK, Petru TARNOVIEŢCHI, Gavril ILIEVICI, Simion TANASIJCZUK, Ioan KLEM, Dimitrie NESTERIUC, Filip SADAGURSKI, Andreiu MALAREZUK, Stefan TANASIJCZUK, Isidor IERIMICZUK, Costin TANASIJCZUK şi Ilie LASOREK[1068].

1906: O altă listă de subscripţie, din iunie 1906, întocmită de notarul din Vijniţa, Vasile TUDAN, şi de soţia sa, Aspazia TUDAN, în beneficiul proiectatei societăţi culturale „Luceafărul Bucovinei", menţionează numele: tipograf Dionisiu BACINSCHI, farmacist Mar-

---

[1067] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893*,Czernowitz 1893, pp. 45-71

[1068] GAZETA BUCOVINEI, Nr. 55/1891, p. 4

cus VOGEL, SEMANIUC, Iosel FISCHER, Ludmil KLUGER, Mihail PĂIUŞ, Mihai FABIAN, învăţătorul SOSANSCHI, Ferdinand WIHARD, Paul POHALSCHI, Nemo şi Vitold GUŞCHIEVICI[1069].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Vijniţa** (**Wiznitz, Wiznyea**), târg, aşezat de malul drept al râului Ceremuş, care îl desparte, printr-un pod de lemn destul de primitiv, de târgul districtual galiţian Kuty. Suprafaţa: 33,23 kmp; populaţia: mai mult de 5.000 locuitori, dintre care mai mult de jumătate izraeliţi, iar cei băştinaşi, ruteni; religia, pentru locuitori creştini, e gr. or. Din Vijniţa duce şoseaua principală, prin valea Vijenca, spre trecătoarea Niemciţ şi, de acolo, înainte, spre valea Ceremuşului; acest târg mai e legat, prin drumuri districtuale nu tocmai bune cu târguleţele apropiate ,Văşcăuţi şi Berhomet pe Siret. Este şi staţie principală a căii ferate locale Nepolocăuţi-Vijniţa. Are un oficiu telegrafo-poştal şi este sediul căpitanului districtual (prefectului), al judecătoriei de ocol şi al celorlalte oficii administrative districtuale. Cultul gr. or. e deservit de o biserică parohială, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului", în Vijniţa de Jos, având pe lângă sine şi o capelă de cimitir, în Bahna. Afară de aceasta, târgul mai are o biserică rom. cat., una gr. cat. şi mai multe sinagogi, ce sunt supuse administraţiei unui rabin, care se bucură de o mare influenţă religioasă chiar dincolo de hotarele ţării şi, mai ales, la evreii din Maramureş. Instrucţiunea se predă prin 2 şcoli populare de diferite sexe, cu câte 6 clase, şi una mixtă, aflătoare la marginea târgului, supranumită Bahna. Ca date istorice, avem ştire că, pe la anii 1776, pământurile ce constituiesc astăzi teritorul Vijniţei se găseau,

[1069] GAZETA BUCOVINEI, Nr. 20/1906, p. 4

câte o treime, în proprietatea Ioaniţei Cantacuzino, Ioaniţei Sturza şi a lui Mihalache Giurgiuvan. Tot aci se găsea, în aceiaşi epocă, şi un schit de călugăriţe, cu 7 maici. Partea de sus a teritoriului Vijniţei poartă, încă de la 1710, numele special de Vijenca (Wizenka), destinată fiind a forma, cu timpul, o comună deosebită, precum este astăzi. Numele Vijniţa (Wiznitza) îşi are origina sa în silaba slavonă *wysza = de sus*, prin care se indică poziţiunea muntoasă a localităţii. Poziţiunea muntoasă şi foarte pitorească a localilăţii, pe malul Ceremuşului, care coboară din regiunile păduroase o bogăţie considerabilă de tot felul de lemnării de industrie, a făcut din acest târg, de mult timp, un punct de afluenţă pentru evreimea speculativă de primprejur, aşa încât negoţul, destul de remarcabil în această parte a Bucovinei, mai ales în specialitatea plutăritului, se găseşte aproape cu desăvîrşire în mâini evreieşti. Posedă 975 hectare pământ arabil, 1.864 hectare fânaţuri, 78 hectare grădini, 571 hectare imaşuri, 4.078 hectare păduri. Se găsesc 112 cai, 436 vite cornute, 57 oi, 350 porci şi 13 stupi. **Vijniţa (Wiznitz)**, **moşie**, cu administraţie particulară, districtul Vijniţa. Suprafaţa: 46,04 kmp; populaţia: 207 locuitori izraeliţi, ruteni, poloni şi câţiva români"[1070].

1915: „Asaltul ruşilor la Siret reuşi. Cu o forţă înzecită ca a austriecilor, ei sparseră zidul slab al inamicului, care nu fusese deloc preparat ca o rezistenţă puternică. Ruşii încep o înaintare vertiginoasă din donă părţi: de la Vijniţa, unde de asemenea n-au întâmpinat

---

[1070] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 239, 240

vreo rezistenţă serioasă, şi de la Siret, spre Hadikfalva-Rădăuţi”[1071].

1918: A treia hotărâre din aceeași zi de 12 noiembrie, semnată tot de Iancu Flondor și de Radu Sbiera, proclama starea de asediu „asupra ținutului Cernăuți, asupra tot nordului Bucovinei, de pa Prut, până la Nistru, precum și asupra districtelor Vijnița, Vășcăuți, Siret, Rădăuți și Storojineț. / Toți locuitorii sunt provocați să predea Comandamentelor de jandarmerie celor mai apropiate, până în decurs de 24 ore de la publicarea acestei hotărâri, toate armele și munițiile aflătoare la ei. / Contravențiuni față de acest ordin se vor pedepsi în modul cel mai aspru, conform legii marțiale”[1072].

1919, septembrie 10: Decretul de confirmare a autorităţilor judecătoreşti. Începând cu 1 septembrie 1919, se confirmă „la autorităţile judecătoreşti din Bucovina, următoarele persoane[1073]: „**La judecătoria Vijniţa: Fedorowicz Atanasie**, judecător de district cu rangul VIII; **Manugiewicz Grigori**, judecător de district cu rangul VIII; **Dr. Rabl Iakob**, judecător de district cu rangul VIII; **Faustman Teodor**, judecător de district cu rangul VIII”. Tot din 1 septembrie 1919, erau „permutate”, deci transferate, alte „persoane” ale magistraturii bucovinene, şi anume: / La judecătoria Sadagura, **Dr. Rosenzweig Edmund**, judecător cu rangul IX, de la judecătoria Vijniţa; / La judecătoria Cernăuţi: **Gaschler Franz**, consilier conducător al judecătoriei Vijniţa, con-

---

1071 *Unirea*, Nr. 65, Anul XXV, Blaj, joi 1 iulie 1915, pp. 2, 3

1072 *Monitorul Bucovinei*, Apare după trebuinţă, Cernăuţi, în 19 noiembrie nou 1918

1073 *Monitorul Bucovinei*, Anul 1919, Cernăuţi, în 10 Septembrie nou, Fascicula 63, pp. 1-4

silier de tribunal cu rangul VII; **Weiss Siegfried Oscar**, consilier la judecătoria Vijniţa, consilier de tribunal cu rangul VII; / La judecătoria Gura-Humorului: **Buzek Norbert**, judecător la judecătoria Vijniţa, judecător de district cu rangul VIII; / La judecătoria Vijniţa**: Halip Eugenie**, pretor la judecătoria Stăneşti, consilier conducător de judecătorie cu rangul VII; **Salner Osvald**, ascultant la tribunalul Suceava, judecător cu rangul IX; **Markiewicz Iacob**, auscultant la tribunalul Cernăuţ, judecător cu rangul IX".

1919: „Comisiunea agrară de ocol Vijniţa: Preşedinte: **Eugen Halip**, consilier de tribunal şi şef al ocolului judecătoresc Vijniţa. / Locţiitor: **Atanasie Fedorovici**, judecător districtual, Vijniţa. / Reprezentantul Administraţiei: **Aurel Percec**, prefect al judeţului Vijniţa. / Locţiitor: **Dr. Ladislaus Kveton**, secretar de administraţie, Vijniţa. / Reprezentantul Băncii regionale: **David Muntean**, paroh, Mihova. / Locţiitor: **Toader Bujor**, funcţionar, Vijniţa. / Expert agricol: **Gheorghe Berenţan**, referent silvic, Vijniţa. / Locţiitor: **Vasile Zavadiuc**, învăţător superior, Milie. / Reprezentantul proprietarilor expropriaţi: **Kajetan Bohosievici**, proprietar mare, Milie. / Locţiitor: **Stanislaus Bohosievici**, proprietar mare, Milie. / Inginer hotarnic: **Lazar Rauchwerger**, inginer hotarnic, Vijniţa. / Locţiitor: **Schloime Geller**, inginer hotarnic civil, Cernăuţi. / Reprezentanţi ai ţăranilor: **Nicolai Hrebiuc**, agricultor, Berhomet pe Ceremuş; **Petru Mazurec a lui Simion**, agricultor, Ispas. / Locţiitori: **Tihon Onufreiciuc**, agricultor, Câmpu-Lungul Rusesc; **Ostafi Klem Hrabniţchi**, agricultor, Vijnicioara. // Din **Comisiunea agrară de ocol Gura Putilei** făceau parte şi „Reprezentant al Administraţiei: **Aurel Percec,**

prefect, Vijniţa; Expert agricol: **Gheorghe Berenţan**, referent silvic, Vijniţa; Locţiitor: **Anton Kozicec**, inginer hotarnic civil, Vijniţa”[1074].

1919: Prin deciziunea ministerială nr. 1593/1919, semnată, în numele lui Ion Nistor, de Iorgu Toma, erau numiţi în „Comisiunea de apel pentru evaluarea taxei de cărşmărit” pe anul în curs, printre alţii, şi „**Mihai Strusiewcz** din Putila şi **Alter Drimer** din Vijniţa, comisiunea fiind completată cu marele proprietar din Milie Stanislau Bohosiewicz, comisarul superior al gărzii financiare Nicolai Weissmann, inspectorul şcolar Vasile Czechowski, Antschel Dauber şi administratorul de percepţie Adolf Ciolek, toţi din Vijniţa, şi forestierul din Gura-Putilei Edmund Niehrasz”[1075].

1923: „Duminică, 18 Noiembrie 1923, se deschide internatul de elevi din Vijniţa”[1076].

1926: „Plec din Cernăuţi cu trenul – se poate merge şi cu trăsura –prin satul şi gara Grigore Ghica Vodă (rebotezări specifice neinspiratei perioade de „românizare”, pe care autorul-general o reprezintă exponenţial – n. n.), spre apus, pe valea Prutului, până aproape de Văşcăuţi şi, apoi, pe valea Ceremuşului, afluent drept al Prutului, care, în parte, constituie frontiera dintre România şi Polonia, şi ajung la orăşelul Vijniţa, admirând, în drum, trecerea plutelor în jos, pe apa limpede şi verzuie a Prutului, a cărui luncă se aseamănă, pe aici, foarte mult cu a Siretului în Moldova. Frumoasa

---

[1074] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

[1075] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 69, Cernăuţi, în 3 octombrie nou 1919, pp. 1-3

[1076] CALENDARUL *Glasul Bucovinei*, Cernăuţi 1925, p. 154

şosea, mai cu seamă pe valea Ceremuşului, este plantată, pe ambele laturi, cu pomi roditori: cireşi, vişini, pruni, meri şi peri. / Orăşelul Vijniţa, aşezat pe dreapta Ceremuşului, în fata satului polonez Cuti, de pe stânga pârâului, la poalele frumoşilor munţi, frământaţi şi acoperiţi cu păduri de fag şi de brad, are o situaţiune dintre cele mai simpatice, cu climă dulce şi aer plăcut, de care se bucură însă numai evreii galiţieni, care locuiesc, în masă compactă, şi acest mic şi nenorocit orăşel, în care te crezi ca în Palestina! Apropiindu-mă de Vijniţa, mi se părea că mă apropii de Călimăneşti, venind dinspre Râmnicu Vâlcea, atât e de mare asemănarea ca natură şi pitoresc; dar, odată ajuns, crudă şi dureroasă decepţiune!... În orăşel, văd mulţi ţărani, veniţi de prin satele mai apropiate, care se cred ruteni, vorbind ruteneşte, dar cu figura, privirea şi portul curat româneşti. Bărbaţii, cu iţari albi de pânză, strâmţi, lungi şi încreţiţi jos, cu cămeşile încreţite, purtate în afară şi încinşi cu chimire de piele, mai înguste decât ale maramureşenilor, cu ledunci de lână de culoare în general roşie, frumos ţesute şi lucrate, cu pălării negre şi mici în bordură, iarna purtând căciuli, cojoace şi sumane. Femeile şi fetele, mai toate îmbrobodite, poartă catrinţe ca în Moldova, iarna cojoace. Numai garniturile cămeşilor, atât la bărbaţi, cât şi la femei, se deosebesc de ale românilor bucovineni. Sunt, fără îndoială, românii bucovineni ai lui Ştefan cel Mare, rutenizaţi sub perfida stăpânire austriacă. Statul nostru are sacra datorie de a lua măsuri ca această populaţiune înstrăinată să revină la matca ei românească, mai cu seamă că este de religie ortodoxă. / De la Vijniţa, pe o frumoasă şosea, ce ridică dealul, cu direcţiunea sud-est, străbătând un vast platou, acoperit cu fâneţe şi culturi,

apoi o frumoasă pădure de brad amestecat cu fag, prin care se trece, ridicând şi scoborând, într-o uşoară serpentină, se ajunge, după un parcurs de 20 km, la Berhomete, în valea superioară a Siretului. Defilând pe acest frumos drum, prin faţa ultimilor ramificaţiuni ale munţilor de pe dreapta Ceremuşului, mi se părea că merg pe drumul de la Turnu Severin, la Curtea de Argeş, sau pe acel de la Piatra Neamţ şi mănăstirea Neamţ, prin Băltateşti. / În dimineaţa unei frumoase zile de septembrie, părăsind Vijniţa, iar, pentru un moment, şi apa Ceremuşului, mă îndrept, cu trăsura, în sus, pe strâmta, frumoasa şi pitoreasca vale a pârâiaşului Vijnita, afluent drept al Ceremuşului, ce curge printre coastele înalte şi frumos împădurite cu fag şi cu brad ale munţilor Ceremuşului, care fac parte din sistemul Carpaţilor Păduroşi, întinşi pe stânga lui. Traversez Vijnicioara, sat lung, ce se întinde pe apă, în sus, a cărui parte nordică constituie o foarte modestă, dar drăguţă şi simpatică staţiune climatică pentru lumea din apropiere. Ieşind din acest sat, şoseaua părăseşte apa Vijnicioarei, aproape de obârşia ei, o ia la dreapta şi ridică, prin pădure, într-o foarte aspră serpantină, muntele Nincici, din vârful căruia se descoperă, la vreo 2 km spre apus, iarăşi splendida şi încântătoarea privelişte a Ceremuşului, îndoindu-se pe la poalele frumoşilor munţi, înveşmântaţi, în mare parte, cu frumoase păduri de fag, amestecat cu brad şi mesteacăn” [1077].

1933: „Când letargia şi inactivitatea, când cearta şi invidia provincială... când ambiţii personale, intrigării, meschine veninuri” au ajuns la apogeu, „în colţurile cele mai îndepărtate ale României... Cernăuţii, Storojineţul,

---

[1077] Lupaşcu-Stejar, Alexandru, general, *Paradisul Românesc,* Bucureşti 1929, pp. 323-330

Vijniţa, Siretul, **Suceava,** Rădăuţii, Gura Humorului **au rămas aceea ce-au fost.** Pe vreme de ploaie şi-n zi de târg, scursori de noroi şi bâlciuri zăpăcite, în zi de soare, colecţii de tarabe infecte, cu acelaşi ritm unison de viaţă ştearsă, anemică şi slută pe strada Flondor, în cafenele şi cluburi ca vai de capul lor... / Un şirag de şcoli activează între patru ziduri. / O intelectualitate mândră şi uneori îngâmfată, adeseori blazată şi rezervată, îşi macină, într-o savoare auto-îndestulătoare, existenţa şi rolul de care ar fi capabilă. / O întreagă studenţime dă examene spre a şoma mai târziu. / Care este activitatea culturală colectivă a Bucovinei? / Întrucât beneficiază massele de ţărani şi muncitori de tot apanajul cultural al acestei provincii?”[1078].

1941: În noaptea de 13 spre 14 iunie 1941, ostaşii bolşevici au ridicat 31 familii evreieşti şi le-au deportat în Siberia. În 22 iunie 1941, a început un val imens de distrugere a comunităţii evreieşti din Vijniţa, inclusiv prin deportarea evreilor în Transnistria, cei mai mulţi murind în lagărele de la Jurin şi de la Moghilev. Printre victime s-au aflat familia avocatului Dr. Rosner, familia comercianţilor Schlomo Rosner, Hermann Steigmann, Naftali Haller, precum şi cea a tehnicianului dentar Brauner.

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[1079], următorii învăţători şi învăţătoare: **Antochi Eusebie**, plasa Vijniţa, jud. Storojineţ, media 745; **Bărbulescu Maria**, plasa Vijniţa, jud. Storojineţ, media 9,00; **Ursache Maria**, plasa Vijniţa, judeţul Storojineţ, media 9,12”.

[1078] *Viaţa Bucovinei*, nr. 5-6, 1933, **p. 1**

[1079] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

VILAUCEA

(Bucovina, Ucraina).

Ca şi celelalte sate de pe graniţa Polonă, Vilaucea are parte de prima atestare documentară în **13 decembrie 1433**, când Regele Vladislav al Poloniei şi Ştefan Vodă, fiul lui Alexandru cel Bun, convin că „Zamostie şi Vilaucea sunt între satele noastre", ale Poloniei, deci, corecţia în favoarea Moldovei urmând să se facă mai târziu, adică în decembrie 1504.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[1080], din 1772-1773, înregistrează la Vilauce, moşie răzeşească, „61 – toată suma caselor", însemnând 2 popi, Simion şi Pricopi, 6 ruptaşi, Dumitru VLAD, Toader TĂUTUL, Vasilie ROŞCA, Ion ROŞCA, Andronachi FRUNZĂ şi Tomiţă TĂUTUL, 14 şliahtici, Manoli FRUNZĂ, Ion BOLOHAN, Grigoraş ONCIUL, Ştefan DIACONENCO, Vasili ROTOPAN, Vasili ONCIUL, Vasili DUMICIU, Antohie CIOPA, Gavril RÂPTA, Nicolai MIHOVAN, Dumitraş RÂPTA, Manolii MIHOVAN, Gligoraş ZAVIALIŢĂ şi Georgi ŢÂNTE, 3 umblători, Mihalachi VLAD, Ştefan MIHOVAN şi Andronic ZAVIALIŢĂ, 5 văduve, Nastasa, Odochie, Oksana, Fedora şi Irina, 4 jidovi, Struli, Volva, Leiba şi Faibeş, şi 27 birnici, adică: Mihail COŞCAR, Ion COŞCAR, Ion COROTCO, Gligoraş vizitiu, Ivan HUŢUL, Giorgie GOGIU, Dămian

[1080] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 452

SCRINBCO, Simion CALINCIUC, Costaş CALINCIUC, Dumitru CALINCIUC, Vasilie ZONI, Ivan PILIPEI, Hrihor MARCO, Hrihor FIICĂ, Mihail COŢIC, Ostafii COCENCA, Dănilă BOIKO, Hrihor NICA, Mihail HNICA, Vasilii POPOŞNIAC, Toader VOLOŞIN, Vasili COJOC, Georgie sin popii, Iacob IVACIOC, Ivan COROTCO, Hlihor COROTCO şi Vasilii bârsan.

1774: În 1774, Vilaucea avea 75 familii (2 mazili, 15 răzeşi, 2 popi, 47 ţărani, în 1775), numărul familiilor satului ajungând, în 1784, la 145.

1795: În 29 august 1795, Grigoraş Onciul vindea lui Andronachi Frunză, moştinaş din Vilavce, o moşie de „8 stânjeni, peste pod, lângă crâşma lui Gafenco, dinspre hotarul Zamosti şi alături cu stâlpul lui Lupulenco, drept 30 lei bani buni”. Vasile Tăutul, martor, era stăpânul satului.

1802: În 18 februarie 1802, Maria, văduva lui Isac Cucoran, înzestra pe fiica ei, Nastasia, jupâneasa lui Condurachi Pătraşcu, cu părţii de moşii în Bănila, Lucavăţ, Jadova, Vilaucea şi Panca.

1813: În 8 februarie 1813, Eftimia Onciul înzestra pe fiica ei, Catrina, căsătorită cu Toader Stângaci, cu părţile ei din Vilauce, moştenite de la tatăl ei, „Gheorghi Tăuta”, iar în 25 aprilie 1831, Vasile Tăutul lăsa prin testament, copiilor lui, Sămeon, Neculai, Maria, jupâneasa lui Dumitru Cocea, Iftimia, jupâneasa lui Costachi Frunză, şi Ilica. Moşia din Vilauce a lui Vasile Tăutu provenea din părţi moştenite de la tatăl lui, Tanasă Tăutul, şi din cumpărătură sau danie de la Manole Băţu, Alexandru Dunuţă, Năstăsăe, fata Onciului şi de la Velăca Luca din Tăutuleşti, moştenire de la Istrati Tăutul. În 29 noiembrie 1813, Gheorghe şi Mihalache Vlad

vindeau lui Ioan Tăutul o moşioară din Vilauce, zestre de la soacra lui Gheorghe Vlad, Gafiţa Bărbăroe, fata răposatului Tanasi Tăutul, dar şi parte de schimbătură cu Ioan Tăutul.

1822: Popa Ion Lucescul din Văscăuţi începe să cumpere moşii în Vilauce încă din 1 noiembrie 1822, când achiziţionează moşioara lui Ion Răpta şi a jupânesei lui, Maria, fata lui Ion Tăutul, apoi părţile de moşie ale fraţilor Gavril şi Ion Răpta, tot în 1 noiembrie, apoi şi moşioarele fraţilor Vasile şi Grigoraş Mihailiuc, moştenire de la maica lor, Maria, în 6 martie 1823. Cu ocazia acestor tranzacţii mai sunt menţionate nişte nume de răzeşi din Vilaucea, precum Irina şi Todiraş Tăutu, Ioan Calinciuc, Costachi Frunză (care a şi scris convenţiile), Gheorghe Ţănta, Durnici, Vasile Murafievici, Ion şi Vasăle Frunză.

1823: În 29 aprilie 1823, Ion Tăutu, fiul răposatului Toma Tăutu ot Vilauce, vindea lui Toader Sluşanschi, parohul din Slobozia Banilei pe Ceremuş, o moşioară în Vilauce.

1825: Biserica Sfântului Nicolai din Vilauce a fost construită în 1825, dotată cu un iconostas, în 1838, de Andrei LUTEK şi George KUREK, şi restaurată în 1880. În 1843, biserica avea 2.290 enoriaşi, patron bisericesc era familia GAFENCO, paroh fiind Nicolai COSOVICI. În 1876, biserica avea 2.287 enoriaşi, preot cooperator era Mihail ANDRIICIUC, patronatul bisericesc fiind asigurat de domnişoara Eufrosine de HORMUZAKI. În 1907, patroni bisericeşti erau Roman von KRZYSTOFOWICZ, Ioan BOHOSIEWICZ, Anton şi Susanna KRZYSTOFOWICZ, George ILCIUC şi evreul Hersch WEISSGLAS, paroh fiind Theodor PETRUC, născut în 1868,

preot din 1892, paroh din 1903, iar cantor, din 1905, Dionis ŞANDRO, născut în 1885.

1855: Din 1855 funcţiona, la Vilauce, o şcoală cu 4 clase, în 1902 urmând să fie deschisă şi o şcoală filială cu o clasă[1081].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Storojineţ – **Vaşcăuţi** (Târg) **pe Ceremuş**, Banila rusească pe Ceremuş, Slobozia Banilei, Berbeşti cu Ostra pe Prut, Bobeşti, Ciartoria, Dracineţ, Hliniţa, Căbeşti, Călineşti pe Ceremuş, Carapciu pe Ceremuş, Costeşti, Stăneştii de Sus pe Ceremuş, **Stăneştii de Jos** (tribunal districtual), Vilaucea, Voloca pe Ceremuş, Zamostie, Zeleneu cu Samsonowka, Pleşniţa"[1082].

1890: În 1890, Vilaucea avea 3.540 locuitori, primar fiind Nicolai Colotelo. Învăţător era Dimitrie Cheivan, iar Eugenie Bodnarescul şi Alexandru Danilevici erau parohi.

1890: Volumul 16, nota 6. Pagina 69 (**Descoperiri în Bucovina**). „În urma notiţei cu acelaşi nume, inclusă Mittheilungen, anul 1889, nota 36, fie-ne permisă raportarea asupra altor descoperiri interesante, nepublicate încă: 6). Bijuterii din argint, de aceeaşi formă și mărime cu cea descrisă și ilustrată în anul 1889, găsită prin săpare, în 1887, la Vilauce, districtul Vijniţa; Pro-

---

[1081] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 23, 1876 p. 96, 1907 p. 81

[1082] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

prietar: Asociația arheologică românească din Cernă-uți”[1083].

1896: O colectă, din mai 1896, pentru Internatul de băieţi români din Cernăuţi, încredinţată parohului Eugeniu Bodnarescu, menţionează următoarele nume de locuitori din Vilaucea: Dimitrie CHEIVAN, Pentelei LIUTEC şi Petru FRUNZĂ[1084].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Vilaucea** (**Willawcze**), comună rurală, districtul Vijniţa, aşezată pe pârâul Berezniţa, între Bănila Rusească, la vest, şi Zamostie, la est. Suprafaţa: 29,10 kmp; populaţia: 3.444 locuitori ruteni gr. or. şi câţiva izraeliţi. Se compune din satul de reşedinţă, cu acelaşi nume, cu 3.361 locuitori, şi din satul Bereznica. Prin drumuri de ţară este unită cu comunele vecine, precum şi cu drumul districtual Văşcăuţi-Vijniţa; are o şcoală populară, cu 2 clase, şi o biserică parohială, cu hramul „Sfântul Niculae”. Această comună este menţionată într-un hrisov, din decembrie 1433, al regelui polon Vladislav. La 1776, era în posesia mazilului Ioan Frunză. O parte din această comună aparţinea, pe vremuri, mănăstirii Zamostia. Populaţia se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor. Între Vilaucea şi comuna învecinată Zamostia, se întindea o parte din aşa numitul „Codru Bucovinean”, adică o zonă neutră, între teritoriul Moldovei Vechi şi al Poloniei de pe atunci. Comuna posedă 1.964 hectare pământ arabil, 373 hectare fânaţuri, 36 hectare grădini, 210 hectare imaşuri, 1.203

[1083] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893,*Czernowitz 1893, pp. 45-71

[1084] DEŞTEPTAREA, Nr. 11/1896, p. 90

hectare păduri. Se găsesc 175 cai, 382 vite cornute, 49 oi, 700 porci, 87 stupi. / **Vilaucea, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Vijniţa. Suprafaţa: 10,01 kmp; populaţia: 27 locuitori, în majoritate izraeliţi, restul ruteni gr. or. De această moşie depinde şi castelul de vânătoare Semiatyn”[1085].

1914-1918: „**Ioan Artim Ştefaniu** din **Vilauce**, chemat la mobilizarea generală, a luptat contra ruşilor, la Iwangorod, în toamna anului 1914, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea soţiei sale, Aniţa Artim, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”[1086].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Văşcăuţi** făcea parte, ca reprezentant al ţăranilor, şi „**Mihail Colotelo**, Vilaucea”[1087].

1922: „Având în vedere concursurile publicate, cererile prezentate şi propunerile făcute de revizorate, Consiliul şcolar al ţării a făcut, în şedinţa din 27 Martie 1922, sub preşedinţia domnului Director general delegat al învăţământului din Bucovina, următoarele numiri, pe ziua de 1 Aprilie 1922 – **b)**. în calitate de învăţători definitivi şi învăţătoare definitive: **Victoria Goian**, la Vilaucea”[1088].

[1085] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 240

[1086] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 88, Cernăuţi în 18 Decemvrie nou 1919, pp. 7-11

[1087] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

[1088] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 8, Cernăuţi 21 aprilie 1922, p. 41

VILILEŞTI

(lângă Săcălişeşti şi Slobozia, în componenţa oraşului Oneşti, Bacău).

1698, iulie 23: Ispisoc de întărire de la Constantin (Cantemir) voievod, după ce „jupâneasa Maria logofeteasa a răposatului Dumitraşco Ciaurul ne-a arătat mărturie de la Gavril Brăescul, fost mare stolnic, şi de la Ştefan Soroceanul vistiernic, scriind cum au mers, după porunca domniei mele, la satul **Vilileşti**, ce sunt la ţinutul Bacăului, şi au strând oameni buni şi răzeşi de acolo, anume Ion ginerele Giuşanului, Gligorie ginerele Măriei Călugăroaie, Iftimie Zubanoschi, Gligorie Comşa, Iani fecior Dediului, Vasile Buga, Pavel vornicul, Ştefan vătămanul şi Andrei Blescâne de **Vilileşti**, şi au socotit, şi au ales şi stâlpit toate părţilede ocină, cumpărături ce a cumpărat Ciaurul logofăt de la răzeşii de Vilileşti, la Percheu, de la oameni din **Geameşi** şi din **Săcălişeşti**, de la Ştefan Buzatul, Chiriac al Lăzăroae, Ionel, Vasile Ochiul dinere lui Dobre, pe zapise de cumpărătură. / Începe hotarul din coasta Percheului, dinspre răsărit au pus bour într-un carpăn, dintr-acel carpăn, mai jos, într-un stejar, ce este semnul Crucii vechi, de demult, mai jos de stejar, aproape, au pus un stâlp de piatră. Dintr-acel stâlp, drept la vale, într-un piscuşor, s-a pus alt stâlp, şi dintr-acel stâlp din pisc, drept la Tazlău, în şes, s-a pus alt stâlp; de acolo, pe Tazlău, în jos, lângă ţintirimul bisericii **Săcălişeştilor**, de acolo drept peste şes, spre apa Trotuşului,

până în apa Trotuşului, unde s-a observat acel hotar”[1089].

VILNEŞTI

(lângă Zăpodeni, comuna Zăpodeni, Vaslui).

1620, mai: Ispisoc de judecată de la Gaşpar voievod, după ce „a venit Palaghi, fata lui Bantăş, şi s-a pârât cu fratele ei Dumitraşco pentru nescari părţi de ocină, ce ei au avut în satul **Şendreşti** şi din **Căpoteşti**; aceste părţi de ocină le-a vândut fratele ei ei Dumitraşco şi partea ei lui Andrei, fiul Ilei şetrar. Drept aceea, le-am făcut lor lege dreaptă, cum să aibă a stăpâni Palaghia partea fratelui ei din satul **Vilneşti** şi din **Grauri** şi să nu mai aibă a pârî Dumitraşcu pe Palaghia”[1090].

1631, aprilie 24: Întărit de Moise Moghila voievod lui Racoviţă Cehan, fiul Petrei Cehan, care a cumpărat, cu 33 taleri de argint, conform unui zapis de mărturie de la Crăciun Roşcam Gheorghe Grecul şi Trif din **Bosănceani**, de la Dodul şi Berbeace din Fereşti, „toată partea lui Echim, câtă se va alege, din satul **Fereşti**… care acea parte Echim a pierdut-o pentru dabile, căci au plătit pentru el acei oameni la dare”. / Şi, conform unui zapis de mărturie de la Petre, Gavril şi Moisea din Fereşti, a cumpărat, de la Solomia, fata lui Vreameş, drept 80 taleri de argint, „ce a cumpărat tatăl ei

---

[1089] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XI, Iassi 1889, pp. 217-219
[1090] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 30

Vreameş de la Ion Porşea şi de la Mareş, toată partea lor din acelaşi sat Fereşti". / Şi iarăşi, cu zapis de la Nacul aprod din **Olăneşti**, Petrea hânsărel, Parca şetrărel, popa Ştefan şi de la Gavril hânsărel din **Fereşti**, a cumpărat de la Palaghia, cu fiii ei Constandin şi Ionaşcu, nepoţii lui Bantăş vornic, drept 12 ughi (ducaţi ungureşti) şi jumătate, „jumătate de bătrân (pol star) din **Vilneşti**, partea fratelui ei Dumitraşco Bantăş, câtă i se va alege din acel sat Vilneşti"[1091].

1632, decembrie 15: Întărit de Alexandru Iliaş voievod spătarului Racoviţă Cehan, care cumpără, cu 3 poloboace de miere, de la Palaghia, fata lui Bantăşi, şi de la fiii ei Constantin şi Ionaşco, nepoţii Greacăi, „jumătate dintr-un bătrân din satul **Vilneşti**, ce este în ţinutul Vasluiului"[1092].

1636, martie 6: Zapisul lui Nestor păhărnicel ot **Boneşte** (Beneşti, comuna Tanacu, Vaslui), Gheorghe păhărnicel ot **Gârbeşte** (Gârbeşti, comuna Ţibana, Iaşi), Havril Benche hânsar, Parca şetrărel, Ciocârlie pitărel, Dănăilă sulgerel şi Vasile Leţea ot **Fereşte** (Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), în care mărturisesc cum „a venit Ardarie, feciorul lui Domitro Porciol (Dumitru Purcel) şi cu surorile lui Anesia, Nazaria şi Soloica şi au vândut dreaptă ocină şi moşie din sat de **Vilneşte** (Vilneşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), în ţinutul Vasluiului… lui Racoviţă al doilea logofăt"[1093].

[1091] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 52, 53

[1092] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 259, pp. 328, 329

[1093] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 342, p. 384

1639, martie 3: Loghina şi Vasile călugărul, feciorii Bogzei ce a fost logofăt, şi feciorul Loghinei, Orăş, vând lui Racoviţă Cehan logofăt, drept 20 de galbeni, părţile lor „din sat din **Vilneşti**, ce-i în ţinutul Vasluiului, cu tot venitul"[1094].

1639, septembrie 11: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Răcoviţă Cehan, logofăt al doilea, care a adus un zapis de mărturie de la Mihăilă Colivă din **Soleşti** (comuna Soleşti, Vaslui), Mihalcea, Ionaşco Costiceanul, Vasile Burnăi şi alţi oameni buni din **Şerbeşti** (Şerboteşti, comuna Soleşti, Vaslui), „scriind cum a venit înaintea lor Toderaşco din Soleşti şi a vândut a treia parte din satul **Moiceşti** (lângă Satul Nou, comuna Soleşti, Vaslui) lui Răcoviţă logofăt, pentru 9 ughi (ducaţi ungureşti). / Şi alt zapis, de la Vasile, Gavril Bechea, Parca şi alţi oameni buni din **Fereşti** (comuna Văleni, Vaslui), scriind că au venit Loghina şi Vasile călugărul, fiii lui Bogza fost logofăt, şi i-au vândut toată partea lor din satul **Vilneşti** (lângă Butucăria, comuna Zăpodeni, Vaslui), pentru 20 ughi. / Şi alt zapis, de la Gligorie dascălul şi de la Gavril Bechea, scriind că popa Vasile, Parca, popa Ştefan, Toader Fleşca, Vasile Leţea şi Ciocârlie au dat şi au dăruit dreapta lor ocină din satul **Fereşti**, din matca văii, unde este iezătura heleşteului, ce se numeşte al lui Răcoviţă logofăt… / Şi întru asemenea, au venit înaintea noastră Soriţa, Mărica, Vărvara şi Nastasia, fiicele lui Bălea, şi Pătraşco, fiul Măricăi, şi au dat şi dăruit părţile lor ce li se

[1094] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 47, p. 53

cuvin din viile unchiului lor Ionaşco Cehan lui Răcoviţă Cehan logofăt”[1095].

1640, iulie 31: Bâşca, femeia lui Vasile Purcel, şi feciorii lor Apostol, Miftodie şi Iordachi, şi cu verii lor vând logofătului Răcoviţă (Cehan), drept 10 ughi de aut (ducaţi ungureşti), „toată partea noastră de sat **Vilneşti** (comuna Zăpodeni, Vaslui), ce-i în ţinutul Vasluiului… Şi în tocmeala noastră au fost Vasile de **Fereşti** (comuna Văleni, Vaslui), Gavril Benchea, Gligorie dascălul şi popa Bosie de **Cetăreni** (lângă Hoiseşti, comuna Dumeşti, Iaşi). Şi eu, Apostol sin (fiu) Vasile Purcel am scris, să se ştie”[1096].

VINDEREI

(în Tuleşti, comuna Dragomireşti, Vaslui).

1477, august 10: Întărit de Ştefan voievod „Muşii, femeii lui Vindereu”, care primeşte uric „pe satul anume Vindereii din Lipovii”[1097]. Hotarele, din veac.

1633, august 9: Zapisul Todoscăi, fata Măricăi, nepoata Cârstocei, în mare mărturiseşte că a dăruit „o moşie din sat din **Botoi** (comuna Dragomireşti, Vaslui), cu vatra de sat şi cu vad de moară şi cu loc de prisacă…

[1095] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 229, pp. 229, 230

[1096] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 407, p. 413

[1097] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 209, p. 317

vornicului Cehan… / Aşijderea, am dăruit şi partea ce se va alege din sat de **Vindere** (Vinderei, în Tuleşti, comuna Dragomireşti, Vaslui), iarăşi vornicului Cehan… / Şi s-au prilejit popa Cârstea şi Neculai Vrabie şi căpitanul Dărdăr ot **Rădeni** (comuna Dragomireşti, Vaslui), Grozav de **Călimăneşti** (comuna Puieşti, Vaslui), Dobre de **Popeşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), Gavril şi Zaharia ot **Tuleşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), Enache ot **Găneşti** (la obârşia Tutovei, Bacău), Constantin Vrabie ot **Cârsteşti** (Cristeşti, comuna Puieşti, Vaslui), ca să-i fie dumisale de credinţe”[1098].

1757, iunie 1: „Strămoșii Bălăbăneşţilor, după mărturisirea bătrânilor Simion Vârgolici și Lupu Bălăban, oameni trecuți de 80 ani. / Izvod de strămoșii socrului nostru Ion Pechi, precum au mărturisit Simion Vârgolici și Lupu Bălăban, oameni trecuți peste 80 ani, din Jăravățu, de la Bursuci, unde șed acum Bălăbăneştii. 7265 Iunie 1. / Dădură seamă acești mai sus numiți: pentru că au fost doi frați, oameni străini, nu știu, greci au sârbi, neguțători, și au fost făcând cirezi de boi, și pe unul l-a chemat Pechi, și pe altul, nu i se ţine minte numele, care au luat pe strămoașa Adămeștilor, și dintr-acela sunt Adămeștii. / Iar Pechi, fratele acestuia, fiind răzmerițe, într-acea vreme, pentru tătari, s-au întâmplat acolo, la sat la **Românești**, și, înconjurând tătarii casa unui Roman vel paharnic, și având acel Roman, fată mare, a zis tatăl său, cine s-ar găsi să-i scoată fata de la robie, și i-a scos-o acest Pechi, și a dat-o după dânsul. Și cu acea fată a lui Roman au făcut pe un Bălăban, și acest Bălăban a făcut șase feciori și patru fete, nepoţii paharnicului Roman. /

[1098] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 341, pp. 434

Feciorii, anume să se știe: Pechi sin (fiu) Bălăban; Picoș brat (frate) lui Pechi, sterp; Aftenie, tij (la fel); Vasilie, tij; Grigorie, tij; Toader, tij. / **Fetele**, anume : Buna Focșoi, Antoniia, Mărica, Ioana. / Și dintr-acești 10 fraţi au rămas șapte, de se împart și acei trei sterpi, se îmbracă pe aceste șapte nume. / Și pentru moșii, câte hotare au anume, să se știe, acești fraţi dimpreună: în **Româneşti**, în **Popeşti**, în **Epureşti**, în **Bursuci**, în **Bărgăoani** și în **Oncani**. / Vasile Dorobăţ, Simion Bumbar și Constandachi Bradre, Vasile Profir. // **Asupra Vindereilor**: Gheorghe Sârbul, Ggeorghe Tașcă, Antohi Badașcă, Sandul Baicu, Vasile Baicu, Ion Podașcă, Stefănachi Ciocan, Miron Ciocan. // **Asupra Grăjdenilor**. Alexandru Popa, Mihai Popa. // **Izvod de strămoșii noștri de pe Focșoai**: Lupul Arhirie, Gheorghie Lazor, Manoli Gheorgbiți, Toader Zvârlifus, Andreiu Zvârlifus, Panaile Ciubărcă, Toader Negoiţi, Dumitrachi Rotar, Toader a Vasâlcăi, Vasile Moraru, Toderașc Ianoli, Antohi a Catrinii, Panaite Domnișor, Ioniţi Rotariu, Constandin Moisă, Manoli Olariul, Neculai Dumitru, Dumitrachi a Vasâlcăi, Vasili Dimofti, Neculai Domnișor, Ioniţă Dumitru, Neculai a Catrinii, Grigoraș Vârtosul, Vasile a Catrinii, Gavril Lazor, Andrunachi Lazor, Neculai Arhiri, Iacob Olariul, Vasili a Zamfirii, Ștefan Manoli, Coste Venin, Costandachi Brăharu, Mihalache Bostan, Lupul Corui, Costandin Bădrăgan, Gavril Dimofte, Dumitru Manoli, Costandin Zvârlifus, Arhirie Lazor”[1099].

1902: „**Vinderei**, comună rurală şi sat în judeţul Tutova, plasa Târgul, spre sud-est de Bârlad, pe pârâul

---

[1099] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 113, pp. 179-181

Valea Vindereilor. Satul formează comună cu cătunele Cruceanul, Docăneasa și Valea Lungă. Comuna toată are 1.529 locuitori, iar satul, 841 locuitori. Se cultivă via, pe o suprafaţă de 71 hectare, și livezile cu pruni, pe 34 hectare. Are o şcoală mixtă și 5 biserici”[1100].

VINEŢEŞTI

(Volhoviceşti, contopit cu Vineţeşti,
comuna Olteneşti, Vaslui).

1488, ianuarie 15: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Stan şi Dan, care cumpăraseră, cu 200 zloţi tătăreşti, de la Ion, fiul lui Petru Roşca, „satul Volhoviceşti la Crasna”[1101].

1626, iunie 20: Întărit de Miron Barnovschi voievod fostului logofăt Ion Potlog, care, în baza unui zapis de mărturie de la Ticman diacon din **Ivăniţăşti** (Vineţeşti, Vaslui), fraţii Cozma, Vasile şi Avram din **Semeşăşti** (Tufeşti, Vaslui), fraţii Samoil şi Vasile ot **Ştiubiiani** (lângă Olteneşti, Vaslui), Grigore, Praja şi Onaca din **Coticiri** (lângă Târzii, Vaslui), Cârsti ot **Mânjăşti** (lângă Văcoteşti, Vaslui), a cumpărat, „de la Chirila Slav din **Pârtănoş** (lângă Popeşti, Vaslui), feciorul lui Vasile, nepotul Anii Neagoe, prionuţ Stan

---

[1100] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 746

[1101] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 27, p. 45

Mic Părtănos… partea lui de moşie din sat din Părtănoş, din partea de sus”[1102].

1632, decembrie 4: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fraţilor Ionaşco şi Vasile Tecman, care cumpără, cu „două poloboace de miere, preţuite la 40 zloţi şi 40 zloţi bptuţi”, de la fraţii Dumitraşco şi Palaghia, fiii fostului spătar Bantăş, strănepoţii Ageroaei, nepoţii monahiei Irina, „părţile Irinei monahia şi părţile lor din satul **Ivănăţăşti** (azi Vineţeteşti, comuna Olteneşti, Vaslui) şi din **Popşori** (comuna Olteneşti, Vaslui), care sunt în ţinutul Vasluiului”[1103].

1671, mai 13: Hotarnica satului Ivăniţeşti, dispusă de Duca voievod, după ce „Marco şi Ionaşco şi alţi răzeşi de-ai lor din satul **Ivăniţeşti** au cerut hotarnic, să meargă să le aleagă nişte părţi de ocină. Deci le-am dat hotarnic pe Constantin Caracaş, ce a fost postelnic, şi a mers acolo, a strâns mulţi oameni buni, anume Vasile Strântură, ce a fost căpitan, Andrei Cârcei, Grecul de **Leoşti**, Ioniţă, Maftei de **Crăsnăşeni**, Chirilă Agarici din **Popeşti**, Strătuleţ din **Olteneşti**, Petrache, Andonia din **Târzii**, Constantin din **Vâlcovieşti** şi mulţi alţi oameni buni, şi aşa ne scrie în mărturisire… că au luat seama locului întâi în ţarină şi au aflat cum acel sat s-a împărţit în două părţi, jumătate a fost a moşului lor Marco şi cu alţi fraţi ai lui, iar jumătate a fost a noşilor Zotăi şi cu alţi fraţi ai lui, însă partea din sus, deci dintr-acea jumătate din moşia Zotei a fost aleasă şi stâlpită… după aceea au mers şi au ales vatra satului şi au făcut patru părţi,

[1102] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 82, p. 101

[1103] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 253, pp. 317, 318

precum este şi în ţarină, trei părţi care sunt din jos au ales să le ţină Marco şi fraţii lui, iar a patra parte, partea din sus, au ales să o ţină Zota cu fraţii lui, iar acel izvor, pentru care este gâlceavă, , pe unde iese din pământ iese din partea Zotei, din partea de sus, iar dacă purcede a curge şi se depărtează, să-l treacă pârâul în partea lui Marco, ci din izvor nu s-au putut tocmi, că au venit la domnia mea, ca să le dau dreptate… iar domnia mea i-am tocmit şi le-am ales lor să ţină precum ţin în ţarină şi în vatra satului, Marcu cu fraţii lui trei părţi din apa izvorului şi Zota să ţină o parte”[1104].

1675, iulie 26: Porunca dată de Dumitraşco Cantacuzino voievod vornicului Gavriliţă, după ce „s-a jeluit Golăe vătaful pe femeia Zotei din **Ivăniţeşti** (adică **Vineţeşti**), zicând că au fost pe mâinile Zotei nişte drese, ce au fost spunând de o larte de ocină din **Lungaşi** a Tudosiei şi a lui Bălan, şi acum tăgăduieşte ca să le dea şi n-are nici o treabă pentru acest lucru… tu să socoţi de vor fi stând acele drese la Zota şi să-i dai strânsoare şi Zotoaei, numai să dea dresele, dacă nu au nici o treabă cu dânsele”[1105].

1680, februarie 5: Zota şi Toader, feciorii Anicăi, dăruiesc lui Golăe vătav „ocina din satul **Ivăniţeşti** (Vineţeşti, conform dresului din 26 iulie 1675)”[1106].

1680, martie 30: Teodor, feciorul lui Miron, nepot lui Bălan de **Bogzăşti**, vărul Zotei, „dăruieşte partea mo-

---

[1104] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 74-76

[1105] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 29

[1106] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 44

şului (bunicului) său Drăgan din satul **Ivăniţeşti**, partea de sus, pe apa Crasnei, vărului său Golăe vătav"[1107].

1902: „**Vineţeşti**, comună rurală în partea de vest a plăşii Crasna, judeţul Falciu, în hotarul dinspre judeţul Vaslui, aşezată între pâraiele Lohanul și Crasna. Este formată din satele Cordeni şi Vineţeşti, cu o populaţie de 104 familii sau 763 suflete. Pe teritoriul comunei trece șoseaua judeţeană care leagă oraşul Huși cu oraşul Vaslui, capitala judeţului Vaslui. Pe marginea de sud-vest a comunei trece pârâul Crasna, iar pe cea de est, pârâul Lohanul; la împreunarea lor formează un unghi și se varsă apoi în râul Bârladul. Are o şcoală în satul Vineţești şi 2 biserici, din care una în satul Vineţeşti, făcută, la 1788. / **Vineţeşti**, sat, numit şi Ivineţeşti, în partea de nord a comunei cu acelaș nume, aşezat pe coasta dealului Musteaţă şi udat, la vest, de pârâul Crasna. Are o populaţie de 500 suflete"[1108].

VINIŞEŞTI

(sau Ninişăşti, azi Unirea, sat inclus
în Odobeşti, Vrancea).

1637, septembrie 22: Zapisul şoltuzului, celor 12 pârgari şi de la popa Ştefan Domnesc, Gligorie Maftei, Toderachi ot Zorileni, Iorache Goian, Dinga, Ursul Vântul, Crăciun Ciudin, Opre staroste, Dumitru Iorguleţ,

---

[1107] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 45

[1108] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 746, 747

Mirca, Necula Cuiucu şi frate-său Costandin, Constantin Gavril, Ilie Cârcotă şi Ionaşco Ţifărdeanu, Grasul „şi mulţi oameni buni şi bătrâni din **oraş de Bârlad**", în care mărturisesc cum au venit înaintea lor Coste din satul **Vinişeşti**, cu fraţii lui Trif şi Toader, feciorii Ghiorghiesăi, şi cu Gavril, feciorul lui Dumitru, Vidraşco, nepotul lui Coste, Toader Gorunţii cu feciorii Oleşoaie, cu toată seminţia lor, şi cu Ion Dobândaşu, popa Panhilie din **Odobeşti** şi cu fraţii săi Cozma şi Toader, nepoţii lui Bonacu, cu Sava din **Odobeşti** şi cu fraţii lui şi cu toată ruda lui, şi cu Frumosu şi Toader, feciorii Armancăi, şi au vândut Nacului, feciorul lui Iane neguţătorul, drept 120 lei, un vad de moară în gârla Putnei din jos"[1109].

1638, aprilie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod Nacului, feciorul lui Iane neguţătorul, care cumpără, cu 120 lei bătuţi, de la fraţii Coste, Trifu şi Toadir, feciorii Ghiorghiesăi, Gavril, feciorul lui Dumitru, Vidraşco, nepotul lui Coste, Toader Gorunii şi feciorii Oleşoae din **Vinişeşti**, şi de la toată seminţia lor, Ion Dobândaşu, popa Panhilie şi cu fraţii săi, Cozma şi Toader, nepoţii lui Bonacu şi cu toată ruda lor, Sava, Frumosul şi Toadir, feciorul Armancăi, toţi din **Odobeşti**, „un vad de moară în gârla Putnii de Jos", zapisul fiind întărit de „oameni buni din **Bârlad**": Martin şoltuzul şi cei 12 pârgari din târg, popa Ştefan domnesc, Gligorie Maftei, Todoraşi din Zorileni, Ianachi Goian, Dinga, Ursul Vântul, Crăciun Ciudin, Oprea staroste, Dumitru Turguleţ, Micra, Necula şi Constantin Cuciuc, Constantin Gavril, Ilie Cârcotă,

---

[1109] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 195, p. 179

Ionaşcu Ţifărdan şi Grasul „şi mulţi oameni megieşi din sus şi din jos”[1110].

1684, mai 2**0**: Măria, fata lui Ioniţă din **Vităneşti**, vinde „vărului Lepădat şi jupânesei dumisale, pentru 20 lei bătuţi, a mea dreaptă moşie din ţarină, din câmp, din păduri, din fâneţe şi cu vaduri de moară din **Păuleşti**… şi s-au prilejit Ion Tutovanul, Ioniţă sin (fiu) Iorgăi, Furdui zet (ginere) Iorgăi, Axinti sin Ioniţă Zgârciul, Ştefan Grici, Vasile sin Ion Tufan, Neculai sin Măgdălinii ot **Vinişăşti**, Cărstea, nepot Măricăi, feciorul lui Dumitraşcu ot **Scăueni** şi alţii”[1111].

1774, iunie 26: Satul **Vineşăştii**, ţinutul Putnii, ocolul Milcovului de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[1112], avea **toată suma caselor 31**. Scădere rufeturi 26: 15 scutelnici, 1 nevolnic, 9 slujitori, 1 argat. Rămân birnici 5. / **Birnici**: Gheorghe al lui Stratul / Mihalache, muntean / Șerban, bejenar / Grigore fratele lui / Ioniță, dacăl. // **Rufeturi:** Vasile Pante, slujitor de Focșani / Cârste a Dănoae, slujitor / Ioniță, ce a fost la Alicsandru, căpitan, slujitor / Ion frate lui Ioniță, slujitor / Neculai Paraschiv, slujitor / Grigoaș frate lui Chirilă, slujitor / Chirilă, ce a fost vier, slujitor / Grigoraș, slujitor / Ignat, slujitor / Groza, vier lui Canano, vătav de aprozi / Toader Corodian, vier la fel / Stanciul, rachier, vier dumnealui spătarului Enăcache / Ioniţă, rachier, vier la fel / Ştefan Gâciul, vier mănăstirii Neamţului / Moisă, argat /

1110 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 334, pp. 328, 329

1111 Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 9, p. 7

1112 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 322, 323

Manuil, vier la fel / Ion Bujăniţă, vier la fel / Mihai Turcul, vier spătarului Ioniţă Canta / Pintelei, vier lui Gheorghe Carpu de la visterie / Neculai Potlog, scutelnic porocinicului Stamati / Tudoran Moldovan, vier dumnealui Roznovanului / Gheorghiţă fiul lui Petrişor, vier la fel / Simion Lungu, vier Mitropolitului / Vasile, în casa lui Ioniţă, rachier, vier dumnealui stolnicului Enachi Canta / Vasili cumnatul lui, vier la fel / Iordaqche, argat lui Mateiu, bulucbaş / Neculai, dascăl, nevolnic.

VINTILEŞTI

(pe Prut, în Fălciu, Vaslui).

1752, august 12: Ispisoc de judecată de la Constandin Mihail Cehan Racoviţă voievod, după ce i s-a jeluit marele vornic Manolache Costache că, „având o moşie **Vinteleştii**, pe Prut, la ţinutul Fălciului, în olatul Grecenilor, şi având şi moşenii de **Greceni** o moşie, ce se numeşte **Pustiul**, pe apa Cahului, lângă Vinteleşti, dumnealui a avut cu aceşti moşeni de Greceni, anume Şărban şi Gavril Galerie, Vasile aga, Mărdarie şi alţii, la domnia lui Ion vodă, în câteva rânduri judecată, şi nu i s-a ales, pe urmă şi la judecata lui Grigorie vodă, şi s-a făcut mare strâmbătate, dând acestor moşeni câtva loc din hotarul Vinteleştilor, adică din Zăvoiul Maruşcăi, din dealul Flămândei, din dreptul fântânii de câmp, peste Cahul, unde-i satul Greceni, jos la Dumbravele, unde până acolo se stăpânea Vintileştii domniei sale. Aşa a dat seamă vornicul Manolache… şi s-au adus moşenii aici şi s-au

întrebat cu ce stăpânesc ei acel loc din hotarul Vintileştilor, şi ei ne-au arătat un ispisoc de la răposatul Pătru voievod, din vleat 7037 (1529), în care scrie că a întărit domnia sa fraţilor Pârvul, Ion şi Neacşa, feciorii lui Ion Talmaciu, din care se trag aceşti moşinaşi, ale lor drepte moşii şi cumpărături de la tatăl lor Ion Talmaciul, din drese ce a avut de la Ştefan (cel Mare) vodă, un sat anume **Rusenii** la Tutova, trei părţi de sat **Davideşti** de la Bereheai, părţile de jos, şi satul **Simineşti**, iar la Tutova şi la Bârlad, satul **Negomireştii** din sus de Criveşti, şi pe Prut, satul la maluri anume **Tomeştii**, cu mori la ţinutul Fălciului… şi le-a mai dat danie, tot cu acest ispisoc, un loc din pustiu, la fântâna Vlabnice, pe amândouă părţile Vlabnicilor, tot la ţinutul Fălciului, şi poiana ce este la obârşia Zeletinului, anume **Sprâia**, şi la Tutova, satul unde a fost Mir, şi două locuri din pustiu în ţinutul Fălciului, o selişte la Dimaci, unde se cheală **Lalova** şi moară în Dimaci; şi alte două selişti în pustiu, la **Olteni**, între Căliani şi între Năneşti, anume **Lungociul**. / Şi ne-au mai arătat alt ispisoc, de întăritură de la Eremia Vodă, din vleat 7109 (1601), întăritură lui Grozav şi Nastasia, feciorii lui Văscan, nepoţi lui Ion diacul, strănepoţi lui Ion Talmaciul, şi seminţia lor Vantie şi Agafia, feciorii lui Trotuşan, şi Stanca, cu feciorii ei, pentru aceste moşii pe satul **Tomeştii**, **poiana Sprăia** la obârşia Zeletinului, că având moşul lor Ion Talmaciu ispisoc de la bătrânul Ştefan vodă pe aceste două moşii osebit, acesta i-a ars în casa lui Mărcoae postelniceasa, când a ars casa şi toată avuţia ei… Însă o seamă dintr-aceste moşii le-au şi vândut unii din neamul lor, anume moşia de la **Davideşti** de pe Bereheaci, şi din pustiul **Oltenilor**, dinte Laliani şi Naneşti, anume **Lungociul**, ce-au vândut Buzamat şi Pleş

răposatei Dediuleasei spătăriţa, şi moşia **Neagomireştii**, ce-a vândut-o neamul lor lui Gavril Costachi fost mare ban, iar altele le stăpânesc ei… iar pentru locul din pustiu şi **Tomeşii** ne-au arătat moşenii o carte de la domnia lui Ion vodă, din vleat 7254 (1746), scriind la Ion Bogdan stolnic şi la Negrea căpitan să îndrepteze pe moşinaşi cu moşia din Pustiu şi Tomeşti, că, precum au hotărât ei, le-au făcut strâmătate, de vreme ce uricul lor scrie „pe din sus de Troian şi pe Cahul, şi Tomeşti pe Prut, şi ei le-au dat aiurea. / Altă carte, iar de la Ion vodă, din veleat 7255 (1747), în care scrie la Vasile Sturzea paharnic şi la Scarlatachi solnic, arătându-le că ei prea bine ştiu hotarul, că îndestul arat cartea de judcată din vleat 7254 (1746), februarie 25, şi le-au dat şi hotarnici, şi sfârşit n-a mai luat gâlceava, stă tot baltă, şi nu se mai poate suferi plângerea oamenilor… / Arătatu-ne-a şi vornicul Manolache o mărturie a Negrii, în care arată că, hotărând el satul lui Vicol şi întâmplându-se şi Manolache vornic acolo i-a spus Manolache că moşia lui Vinteleştii se începe din Prut şi trece peste Cahul, până în Dumbravele şi într-acest chip zice că au mărturisit şi oaminii din Greceni, dar nu arată măcar trei oameni anume… / Deci domnia mea am rânduit acolo hotarnici, pe Ion Bogdan mare vornic, Nicolae căpitan de Greceni şi Constandin Gândul vistiernic şi ieşind, atunci, martori Ion Păvălachi de la **Isac**, Lupaşco Făglea, Gheorghe sin (fiu) Stegariul, Mihai sin Teleghie şi Vasile Balbuzan de la **Greceani**, şi Varlan sin Bejan din **Rogojeni**, oameni vechi, au mărturisit că hotarul **Pustiului** acestor moşeni se începe de la Dumbravele din deal şi trece peste Cahul şi merge pânăla Zăvoiul Maruşcăi, în dealul Flămândei, în dreptul fântânii din câmp, unde se întâlneşte cu hotarul

Vintileştilor, şi au însemnat locul pe acele semne. / Dar Manolache iar nu s-a odihnit şi a adus martori şi înaintea divanului domniei sale Grigore vodă, pe Lupaşco Talpă, Ion Păvălache, Vărlan sin Bejan din **Rogojeni** şi tot într-acel chip au mărturisit, încă Vărlan a mărturisit că a fost de faţă şi când a arătat Lupul vornicul hotarul său, al Vintileştilor, că până în Zăvoiul Maruşcăi, drept fântâna de câmp este, nu mai mult". Cercetările continuă la nesfârşit, se trimit alţi şi alţi hotarnici, sunt audiaţi la divan alţi doi martori, „ca de 50 ani, anume Cărstea Buşuluc şi Vasile Huzun, oameni ai lor… şi moşeni patru bătrâni, Vârlan sin Bejan din **Zărneşti**, Dănilă din **Creţana**, Postolache Zbera din **Manta** şi Ion Pavalache din **Vadul lui Isac**", se adună zeci de pagini scrise, se depun jurăminte, pentru ca, în final, „cu judecata pravelii şi cu judecata poliţiei, cu toată dreptatea au rămas Manolache vornic cu fraţii săi şi s-au dat rămaşi, ca să nu mai aibă treabă cu moşia din **Pustiu**"[1113].

VIPROVA

(Vepriva, azi Viprova, comuna Puţintei,
raionul Orhei, Moldova),

1645, martie 7: Izvodul de moşii ale lui Iordachi Canta vel logofăt: / **Corneştii** (comuna Corneşti, raionul Ungheni, Moldova), la ţinutul Eşi, sub Codru, care se

---

[1113] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 235-250

începe hotarul din Codru şi trece peste Dele, de ajunge în matca Vladnicului şi este vatră de sat în vârful Deli, anume Leucanii; şi umblă hotarul în trei bătrâni: unul este al Petrimăneştilor, care s-au tras din Hârce vornic, din care este Ghervasă Paciul sin (fiu) Mihăilă, brat (frate) Petrimam, fecior lui Marcu Mera; / **Bumboteşti** (comuna Bumbăta, raionul Ungheni, Moldova), tij (la fel) ot Eşi, şi iarăşi au parte lui Petriman, un bătrân, din câţi fraţi au fost de pe strămoşul lor Mihăilă; / **Herceştii** (comuna Sineşti, Iaşi), tij ot Eşi, sub Codru, umblă hotarul în trei bătrâni, că au fost patru fraţi cu Măicanu, şi l-au plătit cei trei fraţi de la turci; şi o parte a bălţii loveşte până în Valea Murgului, pe din sus de locul Tărnuşii, dinspre apus, ajunge în hotarul Bobleticilor şi se atinge şi Sineştii în acel hotar; / **Tărnuşa** (Iaşi) tij ot Eşi, a treia parte din tot hotarul, care umblă în trei bătrâni; / **Dumbrăviţa** (comuna Dumbrăviţa, raionul Sângerei, Moldova), tij în capul ţinutului Eşii, din jos, iar au Cuhuceştii un bătrân, şi se începe hotarul din Ciuluc, de ajunge până la hotarul Năpădenilor, şi în rediul ţin a treia parte dinspre răsărit; / **Măneştii** (pe Nirnova, Iaşi), tij ot Eşi, pe Nărnova, au jumătate de hotar deplin stâlpită, iar este de pe moşul (bunicul) lor Petriman, brat (frate) cu moşul lor Mihăilă, feciorii lui Marcu Mera, veri primari cu Dumitraşcu Bălăban, fecior de fraţi; / **Vepriva** (Viprova, comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova), ce se cheamă **Puţuteni** (comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova) pe Cula, în ţinutul Orheiului, care umblă în trei bătrâni, din care unul este al lor, ales şi stâlpit, partea din jos de pe moaşa (bunica) lor Păcioaia, fata Tudurii din **Vlăsăeşti** (comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova), şi acel bătrân umblă în patru părţi, o parte a Tudurii, a doua a Vlăsăeştilor, a treia

a Despii şi a patra a Hânsănoai, care Hânsănoai şi cu Despa, fiind sterpe, au rămas să împartă ceilalţi doi fraţi, adică Tudura şi Vlăsăieştii, iar doi bătrâni, în partea de sus, au de pe moaşa (bunica) lor Cârstâna, fata popii Dimion, soră cu Nistor ce-a fost vătav, pe care a ţinut-o moşul (bunicul) lor Mihăilă, şi acei doi bătrâni se împart pe şapte surori şi un frate, Nistor, feciorii popii Simion, din care fete, pe una a ţinut-o Miron din **Negreşti** (satul Negreşti, raionul Străşeni, Moldova), pe a doua, Băluţa, a ţinut-o Horceag, pe a treia a ţinut-o Radulinco, pe a patra a ţinut-o Miloş, pe a cincea a ţinut-o Borde ot **Şutuleşti** (partea a satului Puţintei, comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova), a şasea este muma Cirgolii, iar pentru a şaptea nu arată nimic"[1114].

1717, decembrie 9: Pahomi sin (fiu) Neculai Bărgan din Viprova vinde lui Gheorghe, nepotul Paicului ot tam (de acolo), pentru 8 lei bătuţi, „o parte de loc din **Viprova**, din bătrânul Brăilescului, ce s-a alege partea tătâne-meu Neculai Bărgan… dinaintea unor oameni buni şi bătrâni şi răzeşi din Viprova, anume preotul Vârlan, Tănasie Chiriac, Andrei sin (fiu) Zahaia şi mulţi oameni buni"[1115].

[1114] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 23, pp. 14, 15

[1115] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 182, pp. 175, 176

VISTERCA

(sau Vistearca, lângă Medjeva,
raionul Briceni, Moldova).

1583, iunie 4: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod unui slujitor domnesc (numele a fost răzuit, dar este Ivancu, pisarul leşesc, din ispisocul care urmează), „în ţinutul Hotinului, seliştea **Visterca** (lângă Medjeva, raionul Briceni, Moldova), care este lângă satul Medjeva”[1116].

1587, martie 24: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod lui Iani ot Hotin, care cumpără, cu 200 zloţi, de la Ivancu, pisar leşesc, „o selişte, anume **Vistearca**, ce este în ţinutul Hotinului, între satul **Levenţii**, între **Medjeva** şi între **Varticăuţi** şi **Preacăuţi**”[1117].

VISTERNICENI

(loc pe Bâc, numit Seliştea Tătărască, la Fântână,
Vistiarnici, înglobat în Chişinău, Moldova).

1436, iulie 17: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi logofătului Oancea, care primeşte uric pentru „satele pe Răut, anume: Procopinţii, unde au fost Procop şi Vasile

---

1116 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. II, Iaşi 1907, pp. 276, 277

1117 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. V, Iaşi 1908, pp. 334, 335

vătămani, şi cu moara, şi Macicăuţi, şi cu prisaca, şi Cozarăuţi, şi Fântâna Albă, şi, la gura Volcineţului, unde se uneşte cu Cotovţea, şi la Itchil, între Crotolci, mai jos de unde stă Piatră, mai sus de locul lui Oţel, şi lângă Bâc, pe cealaltă parte, pe valea ce cade în dreptul Cheşenăului lui Acbaş, la Fântână, unde este Seliştea Tătărească, în dreptul păduricii … Iar hotarul acestor sate să fie după hotarul vechi, pe unde folosesc din veac. Iar hotarul pustiilor să fie cât vor putea să folosească îndestul acele sate, pe care le întemeiază”[1118].

1525, februarie 12: Întărit de Ştefan (cel Tânăr) voievod prin ispisoc „pe jumătate de sat **Visterniceni**, partea din sus, de ceea parte de Bâc, în dreptul iazului Albaşului, la fântâna cea mare, şi cu heleşteu şi cu moară îm Bâc, şi de la deal să fie după vechiul hotar; iar de la vale să fie începând de la iezătura heleşteului **Chişinăului**, tot pe hotarul lui Şarpe postelnivul, până la vârful dealului ce-i pe Tohan”[1119].

1666, august 2: Întărit de Iliaş Alexandru voievod fostului medelnicer Hrisoscul, ginerele fostului mare logofăt Ionaşco Rusul, după ce „a făcut jalobă pentru un sat, anume **Vistiarnicii**, la ţinutul Orheiului, care a fost al său de moşie dinspre socru-său Ionaşco Rusul şi i l-a luat Dabuja vodă, fără voia lui, şi l-a dat târgoveţilor din **Chişinău**, pentru ca să mărească hotarul târgului, şi lui Hrisoscul plată pentru acel sat i-au făcut. Acum, văzând jaloba lui, socotit-am din satele Dabijei vodă şi i-am dat satul **Sascutul**, la ţinutul Putnei, cu vecini, cu mori şi cu

---

[1118] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 158, pp. 218-220

[1119] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 119, 120

tot venitul… / Aşijderi şi tu, vătămane, şi voi, sătenii din Sascut, de acum, înainte, să aveţi a asculta de Hrisoscul ce a fost medelnicer”[1120].

1736, iunie 16: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ghica voievod lui Vasile mazil, „să fie volnic a merge la a sa dreaptă moşie, anume **Visternicii**, ce este pe apa Răutul, în ţinutul Sorocii, şi să aibă a lua de-a zecea… Iar cui ar părea cu strâmbul şi ar avea ceva a răspunde, acela să vie să stea de faţă cu drese şi zapise ce ar fi având”[1121].

1800, septembrie 8: Rânduiţi de Constandin Alesandru Ipsilant voievod să facă cercetare asupra dreptului de a face mori pe apa Bâcului, care desparte ţinuturile Lăpuşnei şi al Orheiului, spătarul Donici şi sulgerul Tăutul, izbutesc, în scrisoarea către vodă, o adevărată sinteză a istoriei târgului **Chişinău** şi a satelor din ămprejurimi, pornind, în cercetarea lor, „de la ispisocul de la domnul Ştefan vodă (cel Tânăr), din anul **1525** (7033), pe jumătate de sat **Visternici**, partea din sus, arată semne nestrămutate, zicând: „de ceea parte de Bâc, în dreptul lazului **Albașului** (ctitorul „cheşenăului lui Acbaş”, din 17 iulie 1436; deci „cheşenău” înseamnă laz, loc defrişat, curătură – n. n.), la fântâna cea mare și cu heleșteu, și cu moară în Bâc, și de la deal să fie după vechiul hotar, iar de la vale, să fie începând de la iezătura heleșteului **Chișinăului**, tot pe hotarul lui Șearpe postelnic, până la vârful dealului ce-i pe Tohan“; / să cercetăm ca să dovedim semnele acestea și să măsurăm cu stânjenul, în curmeziș, acea jumătate de sat din **Vis-**

1120 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 76, pp. 99, 100
1121 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, p. 227

ternici, partea de jos, spre întregimea a tot trupului acelei moșii, și apoi să cercetam de unde se va dovedi iezătura **Chișinăului**, în dreptul a tot trupul moşiei **Vistiernicii** și a **Buiucanilor**, câte iazuri sau vaduri de moară vechi sunt în apa Bâcului, și de poate să aibă şi Visternicii, şi Buiucanii iazuri şi mori în apa Bâcului, şi să îndatorim și pe stolnicul Râșcanul ca să scoată toate scrisorile vechi ale moșiei **Gheţăoanii**, ca să se vadă de au și Gheţăoanii vaduri de moară în Bâc, şi de vor arăta că au vreun vad, să cercetăm și să dovedim la ce loc a fost și câte vaduri de moară vechi sau heleșteu sunt pe Bâc, în dreptul Chișinăului și a Gheţăoanilor, și după cum vom afla și vom dovedi pentru toate să dăm mărturia pe larg și să facem și harta de starea locului, ca să se dea hotărâre. // După poruncă, am venit la starea locului, unde faţă fiind cuvioșia sa chir Ioachim arhimandritul, egumenul mănăstirii Frumoasa, răspunzător din partea mănăstirii Sfânta Vineri, şi cuvioșia sa chir Sarafim, egumenul mănăstirii Căpriana, şi cuvioșia sa chir Anthim, egumenul Sfântului Arhanghel, și stolnicul Dumitrache Râșcanul, întâi am citit scrisorile fiștecărei părţi, adică cuvioșia sa arhimandritul Ioachim, egumenul de Frumoasa, au mai arătat și aceste scrisori: / **Întâi**, o carte gospod (domnească) din **1641** (7149), august 4, de la domnul Vasile vodă, dată călugărilor de la mănăstirea Sfânta Vineri și de la mânăstirea Balica, ca să fie puternic a lua a zecea din toate din **sat de la Chişinău**. / **Al doilea**, alta carte gospod, de la același domn, ce scrie către pârcălabii de Lăpușna ca să hotărască moșia **Chișinăului** dinspre alte hotare. / **Al treilea**, o mărturie fără veleat, de la Fote și Drăguș, pârcălabii de Lăpușna, în care arată că, după poronca domnească, au ales locul **Chișinăului**, de către

Hruţca, din matca Bâcului, până unde se adună cu locul **Spinoasei**. în vărsătura apei, şi pe muchie, până în locul **Buicanilor**, şi au pus şi stâlpi, şi s-au tocmit pe unde au poftit Traisteştii şi Drăguş pârcălabul, şi pe unde au arătat şi oamenii bătrâni, ce au ştiut locul şi semnele cele bătrâne cu sufletele lor, iar a măsura n-au măsurat, rugându-se Traisteştii să nu măsoare, pentru că aveai nişte pământuri arate. / **Al patrulea**, o carte gospod din **1735** (7243), ianuarie 24, de la domnul Grigore Ghica voievod bătrânul, ce scrie către Postolachi Donici, biv (fost) vtori (al doilea) logofăt, şi către Vasălachi Mazarachi, biv vtori vistiernic, ca să hotărască **locul târgului Chişinăului** al mănăstirii Sfeti Arhanghel şi al Sfintei Vineri, de către **Hrusca** şi de către **Buiucanii** Galatei, după hotărâtura ce au făcut în zilele domnului Vasile voievod, trimiţăndu-le şi suret de pe acea hotarnică. / **Al cincilea**, o mărturie de la acei boieri, tot dintr-acelaşi an, martie 19. prin care arată că, dinspre **Hrusca**, au mers pe hotarele acele vechi, iar dinspre **Buiucani** n-au putut îndrepta, până n-or veni călugării de faţă. / **Al şaselea**, o carte din **1748** (7256), iulie 12, de la răposatul Costachi Razul vel vornic, de judecata ce a fost între **târgoveţii de Chişinău** şi între egumenii de Galata şi de Sfeti Arhanghel, nevrând târgoveţii să plătească bezmăn, zicând că ar fi loc domnesc şi, după ispisoacele ce au arătat mănăstirile pe Chişinău şi pe Buiucani, s-a dovedit că sunt drepte moşii ale mănăstirilor, şi se hotărăşte, ca să-şi ia mănăstirile venitul moşiilor neapărat. / Şi **al şeptelea**, o mărturie din anul trecut, 1799, septembrie 2, de la câţiva oameni, anume Gheorghe Belibou, Ştefan Blănarul, Vasilie sin (fiu) Chiriac Cojocariul, Sârghie Lazor, Constandin Gratin, Neculai Dumbravă, adeverită şi de spătarul

Teodorachi Dibolu, serdar de Orhei, prin care se cuprinde ca fiind ei din vechi **trăitori în Chișinău**, pe moșia Sfintei Vineri, unde i-au și făcut părinții lor, mărturisesc, în frica lui Dumnezeu, că matca Bâcului a fost pe dincolo, pe la moara ce este veche a stolnicului Dumitrache Râșcanu, iar nu pe unde merge acum apa, și în ostrovul ce este acum între ape, acolo au apucat meri și peri, și deosebit mai mărturisesc că răposatul vornic Constandin Râșcanul a tăiat gârla din iazul stolnicului Dumitrache Râșcanul, de a dat drumul apei la moara ce a făcut nouă. / Cum și cuvioșia sa Antim, egumenul Sfinților Arhangheli, peste ispisoacele ce a arătat la judecata care este pomenită mai sus, a mai arătat o copie de pe o mărturie din **1741** (7249), octombrie 20, de la Toader Carp medelnicer, Panaite serdarul și Vasilache Măzărachi, biv vistiernic, pentru despărțirea hotarului între **Chișinău** și între **Buiucani**, încredințată fiind de răposatul Ioan Canta vel logofăt, și hrisov de întăritură asupra acelei mărturii, de la răposatul domn Grigorie Ghica voievod bătrânul, tot dintr-același an, octombrie 24. Iar cuvioșia sa Sarafim, egumenul Căprianei, altă scrisoare n-a arătat. // Dar stolnicul Dumitrache Râșcanul a arătat scrisorile atât ale **Visternicilor**, cât și a **Ghețăoanilor**, însă **pentru Visternici** au arătat aceste scrisori. / **Întâi**, o scrisoare din **1700** (7208), de la Ana, jupâneasa logofătului Solomon Bârlădeanul, prin care se cuprinde că părintele ei Ionășcuță logofătul a avut sat întreg **Visternicii**, la ținutul Orheiului, **lângă târgul Chișinăului**, pe apa Bâcului, și la împărţeală i s-a venit ei jumătate de sat, iar jumătate de sat i s-a venit frățâne-său, lui Toderașco crucerul, și acea jumătate de sat a ei a dat-o danie nepoatei sale Acsănia, fata frățâne-său Toderașco, când a

botezat-o, pe care a ținut-o Ştefan Habășăscul, portar de Suceava. / **Al doilea**, un ispisoc, tot dintr-același an, martie 1, de la domnul Antiohie Constandin voievod, ce întărește dania de sus arătată. / **Al treilea**, un zapis din **1704** (7212), ianuarie 25, de la Ştefan Hăbășescul portar și de la soția lui Acsănia, fata lui Toderașco Rusul clucer, cu care vând acea jumătate de sat de **Visternici** cumnatului lor Mihai pârcălab, dându-i și scrisorile de sus arătate și arătând că cealaltă jumătate de sat este a cumnatului lor Toderașco. / **Al patrulea**, o carte gospod din **1707** (7215), februarie 24, de la domnul Antioh Constandin vodă, scrisă către Gheorghe vel comis ca să ia seama între Dracea pârcălabul și între Mihnea căpitanul, pentru o tovărășie la vama Lăpușnei și a Orheiului, când Dracea ar fi ridicat bani cu dobândă și Mihnea nu vrea să stea la socoteală. / **Al cincilea**, o carte gospod din **1708** (7216), februarie 20, de la domnul Mihail Racoviță voievod, cu iscălitura și pecetea dată Dracei pârcălabului, ca să fie volnic a afla vite sau moșii ale lui Mihnea căpitanul, și să le vândă pentru o datorie, ce au fost împreună datori și a fugit neplătindu-și datoriile. / **Al șaselea**, un hrisov din **1725** (7233), mai 9, tot de la același domn, prin care se cuprinde ca Dracea serdarul, fiind om străin și murind aici, în țară, și-a fost cumpărat o moșie pe Bâc și și-a fost făcut și moară în apa Bâcului, lângă **târgul Chișinăului**, și neavând pe nimeni, s-au luat pe sama domnească, fiind dator și domniei cu 100 lei, și a dat-o la mănăstirea Căpriana pentru sufletul lui, iar pentru o scrisoare ce făcuse un Ganea, din partea Dracei, că ar fi dat-o unei copile a lui, dovedindu-se viclenia, hotărăște să nu se ia în seamă niciodată. / **Al șaptelea**, o scrisoare din **1732** (7240), april 21, de la Chiril, egumenul Căprianei,

prin care se cuprinde că, dând răposatul domn Mihai Racoviță voievod danie la mănăstire o moșie ce au fost a Dracei serdarului, s-a pus cu greșeală la ispisoc tot satul, căci jumătate de sat, cu jumătate de vad de moară, este a postelnicului Neculai, ginerele lui Durac Lozănschi. / **Al optulea**, un zapis din **1745** (7253), februarie 3, de la Neculai postelnicul şi fiul său Ioniță comis, cu care vând lui Toader Râșcanul jicnicer jumătate de sat de **Visternici**, cu vad de moară. / **Al nouălea**, o scrisoare, tot dintr-același an, iulie 21, de la Daniil Mihnea monah, fecior Mihnei pârcălabului, prin care arată cum s-a luat jumătate de sat de **Visternici** de la Dracea serdarul pentru datoria tătâne-său și cum s-a dat, de răposatul domn Mihai Racoviță voievod la mănăstirea Căpriana, și vrând el s-o răscumpere, apoi s-a învoit cu mănăstirea să o stăpânească cât a trăi și, după moartea lui, să rămână tot a mănăstirii. / **Al zecelea**, o carte gospod din **1755** (7263), octombrie 15, de la domnul Matei Ghica voievod, scrisă lui Manolachi vel serdar, Constantin Donici medelnicer şi Carp jicnicer, și lui Toader Bogoș, ca sa ia seama între medelnicerul Constantin și între Chiril, egumenul Căprianei, pentru vadurile de moară de pe moșia **Visternicilor**, ce era jumătate din moșie mănăstirii și jumătate a medelnicerului Constantin, și egumenul zice ca sunt două vaduri de moară, și medelnicerul zice că este numai un vad. / **Al unsprezecelea**, o mărturie, tot din același an, septembrie 2, de la acei rânduiţi, prin care arată ca au cercetat și alt iaz nu s-a găsit pe moșia **Visternicii**, fără numai iazul în care avea mănăstirea moara, și au găsit cu cale ca să-și facă și sulgerul Constantin moară alăturea cu moara mănăstirii, tot într-un iaz, însă arată că egumenul n-a vrut să trimită scrisorile la cercetare, și după această

mărturie s-a dat sulgerului Constantin și carte gospod de volnicie ca să-și facă moara. / **Al doisprezecelea**, o anaforă, tot dintr-același an, octombrie 26, întărită de răposatul domn Matei Ghica voievod bătrânul, ca și medelnicerul Constandin să-și facă moară în iazul Căprianei și peștele să-l împartă în două. / **Al treisprezecelea**, un zapis din **1762** (7270), iunie 1, de la feciorii lui Neculai Feștilă postelnic, pe care apucându-l stolnicul Constandin Râșcanul, ca să dea scrisorile pe jumătate de sat de **Visternici**, după vânzarea tatălui lor, ei au arătat că nu sunt la dânșii, ci oriunde se vor ivi, să le ia. / **Al patrusprezecelea**, o scrisoare din **1772**, decembrie 3, de la Ignatie, egumenul de Căpriana, de învoiala ce a făcut cu spătarul Constandin Râșcanul pentru moșia **Visternicii**, ca să o stăpânească în două, arătând și măsurile, și să-și facă spătarul Râșcanul și moară în iazul mănăstirii, după cum a avut. / **Al cincisprezecelea**, altă scrisoare, tot dintr-același an și zi și tot de la același egumen, de schimb ce a făcut cu spătarul Constandin Râșcanul, adică a dat la spătarul jumătate de sat de **Visternici**, partea de sus, și a luat jumătate de vad de moară, tot dintr-aceeași moșie, cum și 100 matce. / Și **al șaisprezecelea**, o scrisoare fără veleat, ianuarie 9, de la Dionisie, egumenul mănăstirii Dobrovățului, ce scrie către spătarul Constandin Râșcanul cum că a primit schimbul ce a făcut cu egumenul de Căpriana. // Iar **scrisorile pentru Ghețăoani** sunt acestea: / **Întâi**, o carte gospod din **1666** (7174), mai 4, de la domnul Duca vodă. cu iscălitură și pecete, dată Hâncului vel medelnicer, ca să țină și să oprească a sa dreaptă ocină, satul **Ghețăoanii**, ce sunt în ținutul Orheiului, pe Bâc, **lângă Chișinău**, cu tot hotarul și cu tot venitul, precum îi scriu dresele cele bătrâne. / **Al**

doilea, o carte gospod, tot de la același domn. din **1670** (7178), iulie 2, ce scrie către Constandin ca să măsoare seliștea **Ghețăoanii**, să fie pentru **hrana târgoveților de Chișinău**, și lui Mihalcea Hâncul serdar să-i dea pe atâta loc din locul târgului Lăpușna, din partea de sus, dinspre satul său, despre **Mlădinești**. / **Al treilea**, o mărturie tot dintr-același an, august 5, precum a măsurat **Ghețăoanii**, cum și bucata aceea de loc din Lăpușna. / **Al patrulea**, un ispisoc din **1676** (7184), de la domnul Antonie Ruset vodă, cu care întărește lui Mihalcea Hâncul stolnic ca să stăpânească bucata aceea de loc din Lăpuşna, cu moară, fiind că și **Ghețăoanii**, care i-a dat cu schimb cu două iazuri şi vaduri de moară în Bâc. / **Al cincilea**, un ispisoc din **1705** (7213), ianuarie 12, de la domnul Mihai Racoviță voievod, de pâra ce a fost între Mogăldea căpitanul, ginerele Hâncului, şi Grigore sin (fiu) Hâncul, și între Bogos pârcălabul pentru niște mori, ce a fost făcut Bogos în apa Bâcului. la **Ghețăoani**, împotriva Chișinăului, cu cuvânt că acel vad de mori i-ar fi dat danie domnul Constandin Cantemir vodă, și Mogâldea şi Grigore Hâncul arată că-i dreaptă moșia lor, și rânduindu-se pe Gheorghe Apostol vistiernic și Ion Sturza serdar, de au făcut cercetare la faţa locului, ar fi mărturisit cum că tot ținutul Lapușnei și al Orheiului n-are nici o treabă să facă mori sau iazuri în apa Bâcului, și asemenea ar fi arătat și logofătul Neculai Donici și pe câțiva martori s-au dus și înaintea domniei, de au mărturisit cu sufletele lor precum tot ținutul Lăpuşnei nu are treabă în apa Bâcului, să facă mori sau iazuri, fără decât **făcându-se Chișinău târg mare, în zilele domnului Dabija Vodă** și la domnia domnului Duca Vodă, jeluind târgoveții că n-au loc șă se hrănească, au făcut schimb cu Hâncul stolnic, de luase

moșia **Ghețăoanii** și o dăduse târgoveților, și atunci începuse Chișinăul a face iazuri în Bâc, și pe Bogos se dă rămas, ca să lipsească dintr-acele mori, ci să le stăpânească Mogăldea și Grigore Hâncul, aflându-se că-s pe dreapta moșia lor, care acea hotărâre pentru apa Bâcului se vede păzită și până acum. / **Al șaselea**, un hrisov din **1706** (7214), mai 25, de la domnul Antioh Constandin (Cantemir) voievod, pentru de iznoavă judecată ce a mai avut Bogos pârcălabul cu Mogăldea căpitanul, ginerele Hâncului, și cu Grigore Hâncul, tot pentru acele mori, și pe Bogos se dă iarăși rămas, întărind, asemene după ispisocul de sus arătat, ca Lăpușnenii să nu aibă treabă în apa Bâcului. / **Al șaptelea**, un ispisoc din **1717** (7225), decembrie 9, de la domnul Mihai Racoviță voievod, de pâră ce a fost între Grigore Hâncul postelnic și între Grigore Sava pârcălabul pentru un vad de moară, ce este lângă târgul **Chișinăului**, pe apa Bâcului, într-o gârlă, pe care loc își făcură Grigoraș Sava și moară, după dania ce avea de la domnia sa și după alte cărți de întăritură de la domnul Antioh voievod, cum că ar fi fost acel loc domnesc, dar după dresele Hâncului s-a dovedit că nu este loc domnesc și cu greșeală i se dăduse dania, care i s-a și luat din mână, arătându-se și judecata ce a fost între Hâncul și între Bogos, pentru alt vad de moară, ce era tot acolo, mai jos în apa Bâcului, și cum că târgoveții numesc **Ghețăoanii** loc domnesc după schimbul ce făcuse domnul Duca voievod cu Hâncul, care schimb. pe urmă, s-a stricat și a rămas ca să fie apa Bâcului tot de ținutul Orheiului. / **Al optulea**, o mărturie din leal **1723** (7231), iulie 31, de la vornicii de poartă, cu pecetea porții gospod, precum din porunca domnească au adus în biserică pe Grigoraș Hâncul, cu frații lui Neculai și Miron, feciorii

lui Dumitraşco Hâncul, de au jurat pentru moșia din **Ghețăoani**, precum Done, unchiul lui Constandin Potlog sin (fiu) Neculai, n-a stăpânit **Făureștii** în chip că ar fi fost moșia lui, ci a ținut numai odaia, și cum n-a cumpărat moșul Hânceștilor acea moșie, când a ținut pe muma Neculii și a lui Doni, și precum n-a auzit de la nimeni, nici știu ei să fi dat Doni, cu frații lui, bani la răscumpăratul Ghețăoanilor, și precum nu îmblau ei nici cu un meșterșug și nici au vreun zapis tăgăduit, fără de câte au scos la divan. / **Al nouălea**, o carte gospod, tot dintr-același an și zi, de la domnul Mihai Racoviță voievod, de pâra ce a fost între Mogâldea medelnicer şi cumnații săi Grigoraș, Neculai și Miron, feciorii lui Dumitrașco Hâncul, nepoții lui Mihalcea Hâncul stolnic, și între Constandin Potlog, feciorul Neculii, şi Gheorghiță, feciorul lui Constandin Potlog, pentru moșia din săliștea **Ghețăoani**, pe care o trag Potlogeştii că ar fi dreaptă moșia lor, de pe Necula, tatăl lor, și de pe fraţii Neculii, Doni şi Constandin, care au fost hiastri Mihalcei Hâncului, și de pe moașa (bunica) lor Nastasia, pe care a ținut-o Mihalcea Hâncul, care moșie ar fi fost zălogită de un neam al lor, și pe urmă dară a luat Mihalcea Hâncul pe moașa (vunica) lor Nastasia și s-au rânduit feciorii ei Necula, Doni și Costandin, şi ar fi răscumpărat moşia Ghețăoanii, și Doni ar fi făcut schimb cu domnul Dabija voievod, luând din hotarul târgului Lăpușna, și apoi iarăși același domn ar fi stricat acel schimb. rămânând **Făureștii** loc gospod, și Doni și-a luat Ghețăoanii, și după ce a pierit Doni, și au murit și Necola și Costandin, ar fi rămas acele zapise ale Gheţăoanilor la muma lor, ce a ţinut-o Mihalcea Hâncul, și după moartea ei au rămas la Hâncul; și Hânculeștii încă au arătat că moșia Ghețăoanii întâi a cumpărat-o domnul

Vasile (Lupu) voievod, încă din boierie. de la niște femei, Irina, Gaftona şi Marula, arătând ei zapisul, şi apoi a dat-o domnul Vasile voievod danie unui Marcu jicnicer, arătând ei și ispisocul acela de danie, și de la Marcu jicnicer ar fi cumpărat-o Mihalcea Hâncul, și zapisul s-ar fi înecat, dar a mărturisit Todirașco crucerul, om bătrân, că a văzut și a citit zapisul, și li se încheie judecata după jurământul ce au făcut Hânculeștii pe ponturile ce se arată prin mârturia vornicilor de poartă (divan), dându-se pe Potlogești rămași. / **Al zecelea**, un zapis din **1744** (7252), ianuarie 13, de la Lupa, jupâneasa lui Mogăldea medelnicerul, cu care a dat danie lui Vasilache Măzărachi jicnicer jumătate de moșie **Gheţăoanii**, cu jumătate de moară, ce a avut de la părinții ei, iar jumătate de moșie și cu jumătate de moară arată ca este a frățâne-său Grigorașco postelnic. / **Al unsprezecelea**, un hrisov din **1745** (7253), noiembrie 25, de la domnul Ioan Neculai voievod, cu care întărește lui Vasilache Măzărachi jicnicer jumătate de **Gheţăoani** și jumătate de moară, după dania sus arătată. / **Al doisprezecelea**, un zapis, tot dintr-același an, martie 24, de la Grigoraș Hâncul postelnic, feciorul lui Dumitrașco Hâncul, cu care a vândut lui Vasilache Măzărachi medelnicer și cealaltă jumătate de sat de **Gheţăoani**, drept 150 lei. / **Al treisprezecelea**, o carte din **1746** (7254), ianuarie 3, iscălită de Iordachi Canta hatman, de judecata ce a fost între Miron Hâncul, care zice că dania surori-si Lupa ar fi fost dată cu înșelăciune, și intre medelnicerul Vasilache Măzărachi; și Miron Hâncul se dă rămas. / Și **al patrusprezecelea**, o mărturie din **1754** (7262), iulie 28, de la câțiva oameni, prin care arată că moșia **Gheţăoanii** s-a stăpânit de Lupa medelnicerița și de frate-său Grigoraș, iar alți frați nu s-au amestecat. //

Deci, după ce am citit scrisorile tuturor părților și am văzut și starea locului, am înțeles **întâi** că scrisorile **Buiucanilor** nu arată să fi avut vreodată iaz și moară în Bâc, nici mai înainte, până a nu intra la mănăstirea Galata, cum nici după ce a intrat la mănăstire, ci scriu numai cu loc de iaz și de moară în Bâc, iar mănăstirea Căpriana pe moșia **Visternicii**, atât din ispisocul domnului Ștefan voievod (cel Tânăr) din **1525** (7033), cât și după cele mai din urmă scrisori, ce sunt la stolnicul Dumitrașco Râșcanul, cum și după știința oamenilor se dovedește că au avut iaz şi moară în Bâc, care iaz se vede de față, și nu poate mănăstirea Galata a se acolisi de iazul acela, mai ales că. după cumpănirea apei, ce s-a făcut de către morari pe care înşiși părinții egumeni i-au adus, are loc să-și facă și mănăstirea Galata, pe moșia **Buiucanii**, iaz și moară, din sus de movila lui Bâtcă, însă păzind și mănăstirea Căpriana a nu-și înălța iazul mai mult decât a fost din vechi; **al doilea**, pentru pretenția ce face cuvioșia sa, egumenul de Căpriana, ca să strice schimbul, cu cuvânt că și acea jumătate de vad de moară, ce l-a luat mănăstirea de la răposatul vornic Constandin Râașcanul, ar fi fost tot al mănăstirii, după cuprinderea pomenitului ispisoc de la domnul Ștefan voievod, care ispisoc, după cercetarea ce am făcut, măcar că nu arată numele moșiei, dar după arătare semnelor, adică pomenind, la capătul dinspre Bâc, de **Chișinău**, și la capătul de dincolo de dealul ce este deasupra Tohatinului, până unde și acum se stăpânesc **Visternicii**, și mai pomenind și, de iasta parte de Bâc, de o fântână și șipote de piatră, cu izvoare îndestul curgătoare și cunoscute din vechi, se cunoaște că cuprinderea acelui ispisoc de locul acesta trebuie să fie dar ori de a fost a mănăstirii Căpriana și s-ar fi numit

vreodată Moldovița, s-au de a fost acelei știute mănăstiri Moldovița, însă stăpânirea, după ispisocul acesta, se vede părăsită, căci, de la acel ispisoc și până la scrisoarea de danie a Anii, logofeteasa lui Solomon Bârlădeanul, ce a făcut către nepoată-sa Acsănia, se văd trecuți 175 ani, și mănăstirea Căpriana nu se vede că a stăpânit, până la anii **1727** (7235), când răposatul domn Mihai Racoviță voievod, după moartea lui Dracea serdarul, a luat moșia Visternicii și a dat-o numitei mănăstiri Căpriana; **al treilea**, pentru iazul cel cere și mănăstirea Sfânta Vineri, ca să-l aibă moșia **Chișinău** în apa Bâcului, adevărat, atât ispisoacele mănăstirii, cât și în ispisocul de sus pomenit, al domnului Ștefan voievod, ce l-a arătat egumenul de Căpriana, arata că și Chișinău a avut iaz și moară în Bâc și, încât la ispisocul domnului Ștefan voievod arată pe iazul Chișinăului drept hotar, la marginea cea din jos, a acelei jumătăţi de sat, ce o cuprinde acel ispisoc. Dar cercetând noi, acum, de la iazul Căprianei pe Bâc, în jos, între moșia Ghețăoani și între moșia Chișinăul alte iazuri nu sunt, fără numai două iazuri, pe care scrisorile Ghețăoanilor în cel mai din sus iaz, pe care cuvioșia sa egumenul de Frumoasa îl pretinde că ar fi iazul Chișinăului, arată că şi-ar fi făcut moară într-o gârlă un Grigoraș Sava pârcălabul, dar de a făcut el iazul din pajiște sau de a găsit iezătură veche acum nu se poate ști; cel mai din jos iaz decât acesta îl arată că este făcut de un Bogos pârcălabul, și aceste două iazuri nu pot să încapă, căci cel din jos îneacă pe cel din sus; se mai cunoaște un iaz vechi, mai în jos la marginea cea din jos a moșiei Ghețăoanii, care acum se află în cuprinderea stăpânirii Ghețăoanilor, dar a ieșit protopopul Stavarachi, care are moară puţin mai în jos, și a zis că-i de moșia sa **Ciorna**

și, pentru că îneacă iazul ce îl făcuse Bogos, l-ar fi lăsat moșii (bunicii) săi și el s-a pogorât mai jos, de și-a făcut moară. Dar niscaiva scrisori vechi nu ne-a arătat, ci numai niște zapise mai noi, zicând că scrisori vechi, de vor fi, sunt pe la alţi răzeși împrăştiaţi și nu poate acum să le aducă. / Și așa, precum am arătat, între Gheţăoani și între Chişinău neputâud să încapă două iazuri și dacă tot ispisocul domnului Mihai Racoviţă voievod din **1705** (7213) nu va putea să apere apa Bâcului dinspre ținutul Lăpușnei, precum până acum s-a stăpânit, apoi va intra și Chișinăul la un vad de moară, și un vad va rămâne al Gheţăoanilor. // Prin luminată cartea măriei sale lui vodă, ni se poruncește ca să măsurăm de-a curmezișul acea jumătate de moșie, ce o cuprinde ispisocul domnului Ştefan voievod, după semnele ce le arată. și pe atâta să mai dăm în jos și cealaltă jumătate de sat, și apoi să măsurăm și Ghețăoanii, pentru care, după poruncă, am făcut această ispită, ca să măsurăm tot trupul cât să stăpânește cu nume de Visternici, și să-l dăm în două. Dar apoi cu totul fugi din noima ispisocului, nerămânând jumătății celei de sat, din partea de sus, nici unul dintr-acele semne, adică nici se atinge nimic de Chișinău, nici împotrivă nu este vreo fântână, cum nici la înjumătățirea vreunui iaz; ci noi am măsurat de-a curmezișul tot trupul, cât se stăpânește cu nume de Visternici, din marginea din sus, dinspre Petrecani, de la movila lui Bâtcă, și până la marginea cea din jos, dinspre Ghețăoani, în capul iazului ce-l pomenesc scrisorile Ghețăoanilor că-și făcuse Grigoraș Sava moară, și au ieșit 1.065 stânjeni gospod; au măsurat, de acolo, din jos cât se stăpânește cu nume de Ghețăoani, și au ieșit 1.095 stânjeni; însă cu 200 stânjeni, ce a arătat protopopul Stavarachi împresurați din moșia sa

Ciocanii, ce este alăturea cu Gheţăoanii, pe din gos. / Deci într-acest chip aflând pricinile, precum arătăm, am făcut și hartă de starea locului, și luminatul divan va da hotărâre după cum va fi drept”[1122].

VISTIERNICENII

(pe Răut, comuna Gura Camencii, raionul Floreşti, judeţul Soroca, Moldova).

1588, august 20: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod hatmanului Andrei Ghetman, pârcălab de Suceava, care primeşte danie şi miluire domnească „un sat, anume **Zovadinele** (Zăvădeni, ocolul scutăriei domneşti pe Răut, inclus în Alexandreni, raionul Lazovsk[1123], Moldova), ce-i în ţinutul Sorocii, pe apa Răutului şi cu loc de moară pe apa Răutului, care a fost drept domnesc… / Iar într-aceasta s-au sculat unele sate, anume **Budăeşti** (pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Bălţi[1124], Moldova) şi **Heciul** (pe Răut, în hotar cu Zăvădeni, raionul Lazovsk[1125], Moldova), şi alte sate ce sunt în jurul **Zăvădenilor** şi s-au tânguit şi-au cerut loru-şi hotarnic pe

---

1122 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 198-213

1123 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 285

1124 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 45

1125 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 120

Danciul fost pârcălab, ca să hotărască lor dinspre satul **Zăvadine**, însă cum le-a hotărât Danciul nu s-au mulţumit, ci au cerut alt hotarnic, pe Cohană spătar… care a strâns oameni buni şi a început a hotărî şi a pune stâlpi; / întâiul hotar se începe în movila cea mare, mai sus de Cheldea; de acolo, alt stâlp, mai în jos de fântâna Bobenilor, în pisc, şi alt stâlp în movila Bobenilor, în vârful Aluneilor; de acolo, alt stâlp, unde se întâlnește hotarul satului Zăvădinilor cu hotarul **satului lui Belici vatag** (Beliceni, raionul Lazovsk[1126], Moldova), în vârful Sângereilor; de acolo, drept în jos, unde se unesc văile ce vin din țarina Bobeanilor, dinspre Soloneț, iar de acolo la movila unde este vârful Odăilor, dinspre Soloneţ; iar de acolo, peste valea Niceșteilor, în pisc, iar de acolo, în vârful rediului Florii, în marginea drumului ce merge la deal; iar de acolo, drept în vârful dealului, la obârșia Bârsanei, iar de acolo, drept în movila lui Ivașcu, ce-i în vârful Vârtopului, iar de acolo, stâlp în marginea salului **Schindireștilor** (pe Răut, lângă Zavedeni, raionul Lazovsk[1127], Moldova), iar de acolo, la gura Coboltei, dinspre alte laturi, pe unde din veac a îmblat. / Iar satul **Budăeştii** nu s-a ţinut nici cu acest hotar, ci iarăși a venit cu pâră înaintea noastră. / Deci noi am cercetat din nou de rândul celui sat **Zăvădeni** și de hotarul lui, pe unde a ținut; deci astfel am aflat cum acel sat Zavadinile a fost **scutărie domnească, făcută de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod**; și atunci când a stat acolo scutărie, s-au fost risipit toate satele, câte au fost pe Răut și pe îmbe la-

---

1126 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 30

1127 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 226

turile Răutului, până la **Nemțeni** (pe Răut, lângă Zăvedeni, la gura Căinari, raionul Floreşti[1128], Moldova), și a fost hotarul salului Zăvădinilor valea până la Nemțeni și până la gura Căinarului, iar din sus, cât a putut cuprinde, căci mai în sus de Zăvadini a fost loc pustiu. Iar celor sale, ce s-au fost risipit, Alexandru Vodă le-a fost dat loc pentru loc, și le-a dat, pentru satul **Ileceștii**, **Visterniceni**, și pentru satul **Joldeștii**, tot în Visterniceni (pe Răut, lângă Gura Camenca, raionul Floreşti[1129], Moldova) iar pentru **Prajilele** (Prajila), satul **Goeneștii** (pe Răut, raionul Floreşti[1130], Moldova) pe Răut, iar pentru **Coluneștii** (pe Răut, lângă Zăvedeni, raionul Lazovsk[1131], Moldova), salul **Bursuceanii** (pe Căinari, raionul Floreşti[1132], Moldova), iar pentru **Drojdiești** (pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Lazovsk[1133], Moldova) datu-le-a lor între Trifan și între Miron, ce-s pe Căinar; iar pentru Nemțeni datu-le-a în fata Coziilor și mai sus de Coşciug, iar pentru **Mărculești** (pe Răut, raionul Floreşti[1134], Moldova), alți Mărculești pe Camănca, iar pentru **Pri-**

[1128] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 175
[1129] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 278
[1130] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 112
[1131] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 65
[1132] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 47
[1133] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 89
[1134] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 157

deani (pe Răut, lângă gura Căinari, raionul Floreşti[1135], Moldova) datu-le-a lor în jos **Hărceni** pe Răut, iar pentru **Begeni** (Bejeni pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Bălţi[1136], Moldova) alți Begeni, ce-s pe Căinar, iar pentru **Căinărești** dat-a lor în jos de gura Bololei, unde se numește la **Știuca**; iar pentru **Putinești** dat-a lor, în jos de gura Bursucilor, și mai sus de Bursuceani; iar pentru satul **Budăeștii** și **Țipliceștii** și **Puiceștii** și **Vădurenii** și unde se numește la Oprea, acele sale n-au fost din veac, ci s-au așezat după moartea lui Alexandru (Lăpuşneanu) vodă și după Bogdan voievod, și după risipirea scutăriei. Iar cele sale de mai sus scrise, cât timp a stat acolo scutărie, așezată în acele sate, toate s-au mutat pe unde le-a fost dat lor; iar după Alexandru voievod fost-a mult amestec pe toată țara noastră; și în acel amestec, toate acele de mai sus scrise sate cu jelanie s-au întors fiecare la ale sale locuri, şi le-au fost ţiituri, moșii şi danii; şi le-a fost dat lor Alexandru vodă. / Pentru aceea, domnia mea, văzând atâta jelanie a lor, iarăși am luat acele sate, care sunt scrise mai sus, toate și am miluit domnia mea cu acele sate iarăși pe hatmanul Andrei Ghetman și pârcălab Sucevei, pentru a lui slujbă ce a slujit domniei mele, și țării domniei mele, când au venit acei tâlhari cazaci asupra domniei mele și asupra țării domniei mele; alta pentru că a dat domniei mele și 55.000 aspri, în treaba și în sarcina țării domniei mele”[1137].

[1135] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 202

[1136] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 30

[1137] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 46-55

1623, aprilie 9: Întărit de Ştefan Tomşa voievod marelui vameş Manolachi, care primeşte uric pentru „trei sate, anume: Rogojanii (Pohoama, judeţul Soroca, Moldova), şi Vistiernicenii (comuna Gura Camencii, judeţul Soroca, Moldova) şi Roşiiaci pe Răut (Roşieticii Vechi, comuna Roşietici, judeţul Soroca, Moldova), care sunt în ţinutul Soroca, cu vaduri de moară şi cu bălţi de peşte, şi satul Măşceanii pe Nistru (lângă oraşul Soroca, Moldova), în acelaşi ţinut, care acele sate mai sus scrise au fost ale lui Isac Balica hatman, dar le-a pierdut în viclenia sa, când s-a ridicat cu domnul său, Constantin voievod, şi cu mare mulţime de leşi şi cazaci, împotriva domniei mele şi a sceptrului cinstitului împărat şi am făcut mare război cu ei pe pârâul Jijia şi Dumnezeu i-a dat sub sabia domniei mele, unde şi oasele lor zac ca mărturie veşnică”[1138].

1623, iulie 23: Întărit de Ştefan Tomşa voievod marelui vameş Manolachi, care primeşte uric pentru „nişte sate, anume Visterniceni, i Rogojani i Rosiiacii de pe Răut, cu loc de mori pe Răut şi cu heleşteie, şi alt sat, anume Măşcenii, ce este pe apa Nistrului ot ţinutul Sorocăi. / Care acele sate au fost ale lui Isac Balica hatman şi le-a prăpădit la al lui vicleşug… Manolachi vel vameş a dat domniei mele 600 galbeni, care bani am dat domnia mea la trebuinţele pământului”[1139].

1623, noiembrie 29: Întărit de Radul voievod marelui vameş Manolache, care primeşte uric pentru „satul Rogojenii şi Roşiacii şi Vistiernicenii, care sunt pe

---

[1138] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 53, pp. 79-82

[1139] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 102, p. 150

Răut, cu vaduri de mori şi cu bălţi de peşte, şi satul Măşceni, care este pe Nistru, în ţinutul Soroca”[1140].

VIŞNEVO

(comuna Lomacineţi, raion Secureni, Ucraina).

1447, ianuarie 14: Întărit de Ştefan voievod spătarului Şandru, care primesc uric pentru „satele, pe Nistru, anume: Coleşeuţi, şi Râşcinţi, şi Dubovaia, şi Neporotova, şi Vişneuţi, şi Ogojov şi, la gura Cobâlcinei, unde este moara lor”[1141]. Hotarul, din veac.

1632, septembrie 12: Întărit de Alexandru Iliaş voievod postelnicului Apostol Jora, în baza unui zapis de mărturie al boierilor divaniţi, „întru care scrie pentru Velişcu Hăbăşescu, ce a fost pârcălab de Hotin, că picând la grele datorii din slujbele domneşti şi neavând prilej de plată, l-a luat Apostu postelnic pe seama lui, că va da banii în cinci luni de zile şi el, necăutând să dea banii la vade (termen – n. n.), a fugit în Ţara Leşească. Şi apucând domnia pe Apostu postelnic, a plătit toate acele datorii. Şi acum, venind el (Hăbăşescu – n. n.) din Ţara Leşească, l-a apucat Apostu postelnic ca să-i plătească banii. Şi neavând cu ce plăti acea datorie, i-a dat 5 sate pe locul Hotinului, anume satul **Vişănei** (Vişneva, regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu 93 vecini şi cu două mori în pârâul

---

1140 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 134, pp. 181, 182

1141 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 271, pp. 383, 384

Ciucurului, şi satul **Pânceştii** (regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu 62 vecini, şi satul **Beşâcaţi** (Bocicăuţi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi satul **Hlibănoai** (Hlibănoae, regiunea Cernăuţi, Hotin) şi satul **Noureştii** (regiunea Cernăuţi, Hotin) pe Cremăciucu"[1142].

VIŞNOVĂŢ

(azi Căpriana, comuna Căpriana,
judeţul Chişinău, Moldova).

1643, iunie 11: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Vasile din **Vişnovăţ** (azi Căpriana, comuna Căpriana, judeţul Chişinău, Moldova) „să fie tare şi puternic a căuta şi a cerca pe Druţul şi pe feciorul său Scripco, vecinii lui, unde-i va găsi, ori în târg, ori în slobozie, ori în sat boieresc sau călugăresc, ca să aibă a-i lua, cu toate bucatele lor, şi să-i ducă înapoi la Vişnovăţi"[1143].

[1142] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 208, p. 265

[1143] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 108, p. 115

VIŞTELEŞTI

(Zvâşteleşti, Vişteleşti, azi Fântâna Blănarului, comuna Bogdana, Vaslui).

1469, octombrie 20: Întărit de Ştefan voievod lui Toader Zvâştală şi surorilor sale, Stana, Marena şi Maruşca, care „s-au tocmit toţi împreună şi ele au lăsat fratelui lor, pan Toader Zvâştală, un sat, anume **Zvâşteleşti**, unde este casa lui, pe Bogdana. Iar tuturor celor trei surori… să le fie un sat, anume Şerbăneşti pe Bogdana”[1144]. Hotarul, din veac.

1582, aprilie: Zapisul lui Giurgea (Jurjea) şoltuzul şi al celor 12 pârgari de **Bârlad**, în care mărturisesc „cum a venit Sima şi a vândut a sa cumpărătură din satul **Veşteleşti**, a patra parte; aşijderi, partea lui Fărmachie şi a Băsului, iarăşi de acolo; aceste părţi le-a vândut lui Vlaşin, drept 110 florini tătăreşti. / Aşijderi, Naga, fata lui Vişteală, a vândut a patra parte din satul **Horgeşti** lui Vlaşin, drept 40 florini tătăreşti… dinaintea lui Bunbară, Vasile, Ioniţă, Sucevan şi Toader Beche ot **Suceveni**, Ion Botăş, Simion Buile şi Zaharia Amoloş ot **Şărbăneşti**”[1145].

1636, septembrie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, lui Constantin Sitariul, fiului său Toader, ginerelui Dumitraşco, şi nepoţilor Du-

[1144] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 161, pp. 237-239

[1145] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 17, pp. 32, 33

ra, Constantin şi Doroftiia, fiii Dragăi, toţi nepoţii şi strănepoţii lui Gavril şi Toader Zvâştală, după pâra de faţă cu Nechifor Ţenchiu, fiul lui Sima, cu fiul lui Luca şi cu alte rude ale lor, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Bilăi, „pentru o jumătate din satul **Zvâşteleşti** (Vişteleşti, azi Fântâna Blănarului, comuna Bogdana, Vaslui), care este pe Bogdana, în ţinutul Tutova, spunând slugile noastre mai sus scrise că le este dreaptă ocină şi dedină. Şi au arătat urice de moştenire de la Ştefan voievod cel Bătrân şi de la Petru voievod, şi alt ispisoc de pâră de la Petru voievod, căci s-a pârât atunci tatăl lor Gavril cu Sima, tatăl lui Nechifor (Ţenchiu) pentru această jumătate din satul Zvâşteleşti… Iar Nechifor şi fiul lui nu au avut nici un dres, să-l arate”[1146].

1665, martie 15: Zvantie, feciorul lui Toader Moloşco din **Negrileşti**, vinde lui Neculai Buhuş mare logofăt, drept 100 lei, „jumătate de bătrân din **Vişteleşti**, moşie ce o aveam de pe moaşă-mea (bunica) Maria, sora lui Vişteal vornicul”[1147].

1667: Ştefan Sâtariul, feciorul lui Constantin Sâtarul din Vişteleşti, mărturiseşte că, având „un nume de zlotaş acolo, în satul **Vişteleşti**, deci câte nevoi rele erau, tot le-am plătit, până, de la o vreme, am sărăcit şi n-am avut puterea să mai biruiesc nevoile ce erau, numai să dau ţara, că era de numai câte 6 ughi (ducaţi ungureşti) şi câte 5 ughi, până sărăcii de tot. Deci, neavând ce face, am căzut la dumnealui Necolai Buhuş logofătul cel mare, de i-am vândut nişte stupi ce-am avut, cu loc de prisacă şi cu

---

[1146] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 525, pp. 576, 577

[1147] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 165, p. 152

zămnic, cu tot, acolo, la Vişteleşti, şi m-am plătit de acele nevoi”[1148].

1667, ianuarie 20: Savin, feciorul lui Strătulat din **Vişteleşti**, vinde logofătului Buhuş, drept 15 lei bătuţi „o vie, ce este din deal de via lui Zavantie şi a lui Gavril Pălici”[1149].

1667, martie 3: Ariton şi femeia lui Malea, fata Durăi, nepoată Sâtarului, vinde lui Neculai Buhuş mare logofăt, drept 50 lei bătuţi, „a noastră dreaptă ocină din satul **Vişteleşti**, din jumătate de sat, din a patra parte, a treia parte, din partea Fanului, toată partea noastră; şi iarăşi, din **Şărbăneşti**, din jumătate de sat, partea Fanului, şi din **Negrileşti**, tot din partea Fanului, ce s-a alege”[1150].

1670, mai 8: Fraţii Ionaşco, Gligori şi Vasile Stârce vând Aniţei, văduva lui Nicolae Buhuş, pentru o arvună de 50 lei, „o parte de moşie ce avem la **Vişteleşti**, ce este în ţinutul Tutovii, din jumătate de sat a treia parte”[1151].

1670, mai 8: Fraţii Ştefan şi Maria, feciorii Ilenii, vând Aniţei, văduva lui Nicolae Buhuş, pentru o arvună de 50 lei, „a lor moşie din **Vişteleşti**”[1152].

[1148] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 168, pp. 152, 153

[1149] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 169, p. 153

[1150] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 170, pp. 153, 154

[1151] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 172, pp. 154, 155

[1152] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 173, p. 155

1715, septembrie 10: Vasile şi Alexandru, feciorii lui Ştefan Sâtariul, nepoţii lui Constantin Sâtariul din satul **Vişteleşti**, din Bogdana, vând marelui spătar Ion Pălade ocina lor „din satul **Şărbăneşti**, ce se va alege partea tătâne-nostru Ştefan Sâtariul… / Aşijderi i-am vândut părţile noastre ce se vor alege dinte fraţii noştri din **Băloşăşti**, din bătrânul nostru, iar pe apa Bogdănii… / Aşjderi, ce se va alege parte din satul **Tomceşti** şi **Tunsăşti**, ce avem de pe moşul nostru Constantin Sâtariul din bătrânul Coţman Petre, iar pe apa Bogdănii… Aşijderi, i-am vândut, cu toţi fraţii împreună, anume Ştefăniţă Sâtariu, Vasile Sâtariu, Alexandru Sâtariu, Sâmeon Cârlan, Anghelina fata lui Constantin şi Stratina, jumătate de bătrân din satul Şărbăneşti, jumătate de bătrân din Băloşeşti şi jumătate de bătrân din **Brăneşti**, în ţinutul Putnei, pe gârla Putnei, dincoace, ce este cumpărătura moşului (bunicului) nostru Constantin Sâtariul de la Sâmion Dumnezău… Acestea le-am vândut spătarului drept 16 lei bani gata”[1153].

1723, februarie 1: Vornicul de gloată Toader Bujoranul şi fiul lui Constantin vând fostului mare spătar Ion Pălade „20 de pământuri în frunte, din satul **Coroeşti**, ce este pe apa Bogdănii, în ţinutul Tutovii, cu loc de casă în selişte, cu vie în deal, cu pomăt şi din heleşteu, care moşie ne este danie de la Angheluşa, jupâneasa lui Vasile Gâlcă vornicul, care şi lor le-a fost danie de la Zevantie, feciorul lui Toader Moloş, nepotul popii Zăgan, moşie ce ne-a fost dată nouă şi unei mănăstioare, ce avusesem mai sus (spre nord) şi, de câtăva vreme, arzând biserica şi nerămânând nici o jarişte şi fiind noi lipsiţi de multe, am

[1153] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 185, pp. 164, 165

vândut-o, aşa cum scriem mai sus. / Aşijderi am vândut dumisale, de la un Alexandru sin (fiu) Constantin Şoitul din **Bicani**, precum am dăruit frăţâne-meu Ion Bujoranul jumătate de bătrân de moşie din satul **Vlădeşti**, tij (la fel) pe Bogdana, mai sus, toată partea tătâne-său Constandin Şoitul. / Aşijderi am mai vândut dumisale de la Ursul sin Ion Bolii şi de la nepoata lui Nastasia, fata frăţâne-său Gligore Bole, partea din **Rădăeşti**, ce a fost vândută tij (la fel) frăţâne-meu Ion Bujoranul, ce se va alege, a frăţâne-său lui Gligori Bolii de pe Viltoteşti (**Vişteleşti**), din apa Bogdănii, dinspre soare răsare, din partea răză-şească; acestea le-am vândut dumisale drept 15 lei şi mi-a dat toţi banii deplin”[1154].

1726, ianuarie 6: „Maria, jupâneasa răposatului Costachi serdarul, împreună cu fiii ei Manolachi şi Ior-dache, vinde părţile de moşie pe care le avea de la părinţi şi care fuseseră ale moşului (bunicului) său Neculai Buhuş, danii şi cumpărături din **Vişteleşti, Negrileşti** şi **Băloşeşti**, pe apa Bogdănii, cuscrului ei Ion Pălade fost mare spătar, primind 30 lei, până se vor măsura acele părţi cu hotarnici”[1155].

[1154] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 140, pp. 139, 140
[1155] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 190, pp. 169, 170

VITEJEŞTI

(sat lângă Fundeanu, comuna Drăguşeni, Galaţi).

Menţionat, în **15 iulie 1448**, de Roman voievod, când întăreşte proprietăţile fraţilor Cernat Ploscar şi Şteful, care primesc uric pentru „satele, pe Corod, anume: Pîtcăeşti, pe care l-au cumpărat de la Pîtcă pentru 60 de zloţi, amândouă părţile, şi, pe aceeaşi parte, între Motoşeşti şi între Vitezeşti, un loc de pustie să întemeieze sat, şi, mai jos de Vitezeşti, la fântână, un loc din pustie să facă sat, şi Zmulţi, pe Suholui, şi, mai jos, unde este jude Uliu, anume Mileşti, şi seliştea Dăbeştilor, şi Cernăteşti, la obârşiile Gerului, şi, mai jos, Goruneşti, şi, între Mileşti şi între Frăţileşti, un loc din pustie, şi selişte Frăţileştilor, şi, la obârşia Bârzotei, o prisacă, la fântână, unde a fost Călugărul, şi, în dreptul Cojoeştilor, unde a fost prisaca lui Roşca, şi Găunoasa, de la obârşie până la gură, şi selişte lui Laţco Furul, pe Suholui, şi selişte Comăneştilor, la gura Cneajei, şi selişte lui Mânea, pe Covurlui, şi selişte Şcheilor, şi, mai jos, selişte lui Fâlfoi, şi a lui Radul, şi a lui Radici, unde este jude Dragoş, şi iezerul Covurluiului cu gârla, şi unde a fost Cudrea, şi, pe Prut, Făreşti, şi gârla Flămîndzilor, şi jumătate din morile noastre de la Covurlui, pe Prut, să-şi facă casă, şi jumătate din pădure, şi jumătate din şteze, şi din peşti şi din tot venitul, şi pe apă şi pe uscat, să le fie jumătate, şi pe aceeaşi parte a iazului să-şi facă dârstă, şi de la iaz în vale pe Prut să le fie lor din toate târguielile toată această vamă, şi pe apă şi pe uscat, şi selişte

Folteştilor, şi seliştea lui Berevoi, pe Ialan, şi fântâna lui Balea, pe Suholui, şi fântâna lui Cucu şi, pe Cracău, unde sunt juzi Dragan şi Nasoe, amândouă părţile, şi mănăstirea, şi, pe Bârlad, Blajari, şi Mereşti, şi mănăstirea la gura Bârlăjiţei, unde este Agapie, şi Lieşti, şi Gârleşti, şi Tălăbeşti, ocina lor, unde au fost Voico şi Şteful şi Micu, cu toată gârla de la Bârlad, şi Tonceşti, cu gârla, şi gârla Brateşului cu satul şi seliştea lui Duma, pe Călmăţui"[1156]. Hotarele, din veac.

1637, mai 8: Măriica, fata lui Ionaşco, nepoata lui Podolean, s-a „sculat dinaintea bisericii de **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui) şi-am dat partea mea de ocină, din doi bătrâni din sat din **Cernăteşte** (fost Motăşeşti, comuna Drăguşeni, Galaţi)… frăţâne-meu, lui Pentelei din **Vitezăşti** (lângă Fundeanu, comuna Drăguşeni, Galaţi)… / Şi-au fost oameni buni şi bătrâni popa Doder şi Buţurca din **Blânzi** (comuna Corod, Galaţi), Toader or **Mândreşte** (comuna Valea Mărului, Galaţi), Platon de **Popeşti**, Maftei ot **Munteni** (lângă Tecuci, Galaţi), Cozma de **Plăani** (lângă Drăguşeni, comuna Drăguşeni, Galaţi), Ionaşco Popăscul şi Gligorie sin Ilii de **Vitezăşti**, şi mulţi oameni buni"[1157].

[1156] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 280, pp. 397-399

[1157] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 92, pp. 91, 92

VITĂNEŞTI

(comuna Ţifeşti, Vrancea).

1622, aprilie 20: Întărit de Ştefan Tomşa voievod fraţilor Nacul şi Gavril, fiii lui Iane negudtorul, care primesc ispisoc pe „un vad de moară în apa Putnei şi o vie în satul **Vităneşti**, cumpărături lui Iane de la Dumitru Bălteanu fost pitar, pentru 120 ughi joltii (ducaţi ungureşti de aur), care şi lui îi fusese cumpărătută de la Tisul, fiul Marincăi, nepot Tăbălei, strănepot lui Vitan, pentru acei bani, din drept uric ce l-a avut de la bătrânul Ştefan vodă… / Şi întărim şi o livadă din acelaşi **Vitaneştii;** două livezi sunt în susul acelei vii, iar o bucată de pământ este în josul acelei vii, cumpărătura lui Iane neguţătorul, o livadă de la Anghel, fiul Lupei, nepot lui Dragoş, iar altă livadă ăi este cumpărătură de la Dumitru Bălteanu pitar, iar lui i-a fost cumpărătură de la Andruşca; şi acea bucată de pământ le este cumpărătură de la Irocop şi Acsenti”[1158].

1632, aprilie 5: Zapisul lui Andronic de **Vităneşti**, al femeii lui Măriia, fata lui Ilie, şi al fiului lor Sava, prin care mărturisesc cum au „vândut un pământ de frunte şi peste tot sfintei mănăstiri a Bisericanilor, la sat la **Fiţingheşti**, prin din jos de moara mănăstirii, drept doi boi ciciuluiţi drept 10 galbeni. Ţi în tocmeala noastră au fost Oprea pârcălabul, popa Ion şi popa Simion de **Focşeni**, Boldescul şi cumnatul său Precopie din **Cruce**,

[1158] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 311-317

Dunea, Pavăl şi Lazor din **Grozeşti**, Popelea izbaşea, Lupul călăraşul, Istodie, Mihăilă şi Gheorghie de **Clipiceşti**, Murgină de **Cucuiaţi**”[1159].

1632, iunie 21: Întărit de Alexandru Iliaş voievod mănăstirii Vizantia, care primeşte urice pentru părţi „din **Vităneşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), pe ambele părţi ale Putnei, din Şuşiţa până în vârful Măgurii Mari, din câmp şi din apă şi vad de moară la apa Putnei şi grădini şi vie”, danii, cu zapis de mărturie întărit de popa Ion din **Scorţeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea) şi popa Andrei din **Sclipiceşti** (azi Clipiceşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), de la Dobra, fiica Măriei Grozăvoae, nepoata lui Mihăilă Dodan, şi de la bărbatul ei Ion din Vităneşti. / Şi de asemenea… cu zapisul întărit de protopopul de Putna, anume Eonaşco şi de popa Stan din **Ireşti** (comuna Vidra, Vrancea), de la Mărina, fata lui Dăniil din **Voloşcani** (comuna Vidra, Vrancea), care a dat „dreapta ocină ce a avut ea, de la apa Cârligului, până în apa Scurtii, din malul gropii lui Dămian, până la Vezeuţi (afluent al Putnei)”[1160].

1632, august 28: Zapisul şoltuzului Ion Carapotona, al celor 12 pârgari de **Bârlad**, al lui Matheiu Roşca neguţătorul, Enache Goian, Dinga şi Crăciun Ciudin, Dumitraşco Iurga „şi alţi oameni buni târgoveţi din târgul Bârlad, cum au venit înaintea noastră Tona Savei şi Petrea din **Străoani**, feciorii lui Alban, şi fraţii Ionaşco, Berdilea şi Costen din **Clipiceşti**, şi Sirbul, Bătiia, Grozea, Mihăilă şi Andronic Hrom… de au

---

[1159] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 16, p. 14

[1160] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 127, pp. 162-164

vândut un vad de moară pe gârla Putnei, sub Măgură, ot volost Putna, ce-au avut la sat la **Vităneşti**, au vândut un bătrân toţi aceşti oameni, cât sunt într-acest vad, trei bătrâni, de o au vândut Nacului, feciorul lui Iani din târg din Bârlad. / Şi iar… Costin, feciorul Vlădoe, cu nepoatele Vlădoe, Măriia, Grozava Arioneasă, altă Mărie fata Simei, şi Giurgea, ginere lui Vlad, Tudora Alecsoe şi Anuşca, fetele Vlădoe… de-au vândut alt bătrân, iar Nacului, feciorul lui Iani. / Şi Andronic, Măriia şi Vasile, feciorii Lupului, şi Rusul, nepotul lui, şi Ionaşco, feciorul Gligorcei, feciori ai Trifănese… alt bătrân din acel vad de moară. / Ce au fost într-acel vad trei bătrâni… pe toţi i-au vândut Nacului, feciorul lui Iani din târgul Bârladului, drept 60 de taleri bătuţi”[1161].

1635, iunie 19: Întărit de Vasile Lupu voievod mănăstirii Bistriţa, în baza unui zapis de la popa Ion şi Lazor vătaful din **Sârbii de Sus** (sat înglobat în oraşul Focşani, Vrancea), Neagomir şi Ţigan din **Micău** (sat în ţinutul Putnei, Vrancea), „scriind într-acel zapis cum au venit înaintea lor Lazor Vechiul şi cu alţi răzeşi ai lui, anume Anton din Sârbii de Sus şi alţi fraţi ai lui, anume Ion Robe sinovei Galeş, Şandru, Pegrea feciorul Gagii, Anghelina, fata Fratelui vătafului din **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Trifan ot **Vităneşte** (Vităneşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), ginerele lui Fratele… şi au vândut un vad de moară ce este în Gârla Putnei, la **Găgeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), lui Ştefan logofătul, drept 40 taleri bătuţi… Şi a făcut Ştefan logofătul moară şi a dat 12 taleri de argint meşterilor şi 12 merţe de grâu, şi o bucată de vie, şi o ialoviţă. Iar apoi, Dumitraşco logofăt, feciorul

---

1161 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 182, pp. 233, 234

lui Ştefan logofăt, a dat acea moară sfintei mănăstiri Bistriţei”[1162].

1636, ianuarie 14: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât „călugării mănăstirii Bistriţa cu Avram călugăr, fost ginere al lui Broştoc de la **Vizantiia** (Vizantea Mănăstirească, comuna Vizantea Livezi, Vrancea) pentru un vad de moară, care este pe Gârla Putnei, la satul **Găgeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), care acest vad de moară i-a fost dreaptă danie şi miluire de la Dumitraşco Ştefan logofăt, iar lui Dumitraşco logofăt, dreaptă cumpărătură de la Lazor Vechiul şi de la alţi răzeşi ai lui, Anton şi Ion Robe, fiii lui Galeş, Şandru şi Petrea, fiii lui Gage, Anghelina, fiica lui Bratu vătavul, Trifan din **Vităneşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), ginerele Frateluişi de la alţi răzeşi… Iar Avram călugăr, ginerele lui Broştoc din Vizantiia, n-a venit la zi, ci a rămas dinaintea Noastră şi din toată legea ţării”[1163].

1636, ianuarie 15: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după pâra lui Nacul, fiul lui Iane din **Bârlad**, împotriva lui Trif Zmeură şi Gavril Calotă din **Găgeşti**, popa Murgu din **Vrancea**. Stoica din **Clipiceşti** şi cu alte seminţii, răzeşii lor, „pentru o parte din satul **Vităneşti** şi cu vad de moară în Gârla de Jos, şi au spus Trif, Gavril, popa Murgu, Stoica şi alţi răzeşi că acel loc, a patra parte din a patra parte din satul Vităneşti, le sunt împresurate de Nacul. Iar Nacul a arătat ispisoc de la Radul voievod că a fost această parte răscumpărătură tatălui său, Iane negustor, de la Bălteanul fost pitar,

---

[1162] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 138, pp. 172, 173

[1163] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 302, pp. 337, 338

Vâlca, Costachi, Lazor Tărâţă şi de la alte rude ale lor. Deci a rămas Nacul pe aceşti mai sus scrişi, Trif, Gavril, popa Murgu, Stoica şi pe rudele lor"[1164].

1636, decembrie 15: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Nacul, fiul lui Ene neguţătorul de la târgul Bârladului, care primeşte ispisoace de întărire pe proprietăţile tatălui său, „un vad de moară pe gârla Putnei şi o vie în seliştea **Vităneştilor** (comuna Ţifeşti, Vrancea), cumpărătură de la Dumitru Bălteanu, ce-a fost pitar, drept 20 ughi, iar lui Bălteanu, cumpărătură de la Tisul sin Maricăi, nepot lui Tăbălae, strănepot lui Vitan… / şi nişte pământuri mai sus de vie, cumpărătură de la Anghel sin (fiul lui) Lupe, nepot lui Dragoş şi Andruşcă, şi o bucată de pământ, cumpărătură de la Precop şi de la Axintie… / acel vad de moară i-a fost cumpărătură de la Dumitru Bălteanul, drept 100 taleri de argint şi 5 boi buni, iar lui Bălteanu, cumpărătură de la toţi nepoţii şi strănepoţii lui Văscan şi Dragotă, feciorii Petrii, şi de la Costache şi Lazăr Tărâţă, feciorii lui Struţian ce-a fost staroste. / Şi o vie în seliştea **Sârbilor de Sus** (sat înglobat în Focşani, Vrancea), cumpărătura tatălui lui Ene neguţătorul de la fraţii Buceag şi Burghele, feciorii lui Hilip, pentru 50 taleri argint… / şi o parte de un bătrân, din frunte, de vad de moară pe Gârla Putnii de Jos, sub Măgură, cumpărătură lui Ene de la Toma Savii ot **Străoani** (comuna Străoane, Vrancea) şi de la fratele lui, feciorii lui Alban, de la Ionaşco, Berdelin, Costin Sârbul, Bătiia, Groza, Mihăilă şi Andronic Şchiopul, drept 20 taleri de argint. / Şi a cumpărat de la Constantin sin Vlădiul, Maria, nepoata Vlădioe, Grozava Arionească, Măria, fata Simii,

[1164] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 306, pp. 343, 344

giurgea zet (ginerele lui) Vlădioe, Tudora Alexuţoe şi sora ei Anuşca, o parte de alt bătrân dintr-acel vad de moară sub Măgura, pentru 20 taleri de argint. / Şi încă a mai cumpărat un bătrân, tot din acel vad de moară, de la Andronic şi sora lui Mărica, Vasile sin Lupului, nepotul lui Lupul, Ionaşco sin Grigorcea, feciorii Trifănese şi de la toată seminţia lor, drept 20 taleri buni… / de la Bocul stegar ot **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea) şi sora lui Catrina, feciorii lui Stan, ce se va alege din seliştea **Hălmezeştilor** (sau Sârbii de Jos, înglobat în Ivănceşti, comuna Boloteşti, Vrancea), cu vad de moară, drept 20 ughi… / de la Sora, fata Stanii, cu unchiul ei Turcea sin Lupului şi cu mătuşa ei Hiica şi cu fratele ei Toma, toate părţile lor din Hălmezeşti, pentru 30 ughi, pentru că Ene neguţătorul a răscumpărat pe Sora, fata Stanii, de la tătari"[1165].

1640, octombrie 8: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât de faţă înaintea domniei mele Nacul, feciorul lui Iane de târg de **Bârlad**, cu Frăţiian, feciorul Simei, şi cu feciorul lui Florea pentru un vad de moară şi pentru o vie, ce a cumpărat-o tată-său Iane de la Tusul, cum au arătat dresele de la Radul vodă şi de la alţi domni. Aşijderea şi de la domnia mea pe acel vad de moară de pe Gârla Putnii şi pentru acea vie de **Vităneşti**"[1166].

1645, septembrie: Dumitraşcu sân (fiu) Neagul din satul **Clipiceşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), femeia lui Luşca şi cu feciorul lor Toma vând „măriei sale Ion Matei

---

[1165] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 568, pp. 616, 617

[1166] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 465, p. 456

Băsărab voievod, domnul Ţării Româneşti, drept 80 taleri bătuţi… o vie ce-a fost partea mea dintr-a Baciului, în jos, cu loc cât ţine via, până în vârf şi până în via Trătăului, şi cu un pământ spre Gârla Putnei… / Şi în tocmeala noastră au fost Ioniţă şi Maftei de **Vităneşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Ion Dobândaş, Pavăl, Gherman, Hrana sân Marcul, Simion Rusul, Condrat, Chiril, Dumitru, Onaşcu Pârciul, Toader, Nechita, Mihilă şi Ştefan sân Trifu de **Clipiceşti**, Murgu şi Murgină din **Cucuiaţi** (înglobat în Şerbeşti, comuna Vidra, Vrancea)”[1167].

1646, ianuarie 11: Fraţii popa Murgul şi popa Duma, feciorii popii Petri din Vrancea, din Ţara Moldovei, dăruiesc mănăstirii lui Matei Basarab voievod de la Soveja „patru fălci de fân pentru pomană”, ocazie cu care vând voievodului muntean o „ocină în **Soveja** (comuna Soveja, Vrancea), dintr-un bătrân a noua parte, drept 60 ughi”. Şi mai cumpără Matei Basarab, pentru ctitoria lui moldovenească, de la Bârlădianu, feciorul Drăguţului vornic din **Cruce** (înglobat în oraşul Panciu, Vrancea), şi de la Erimie, feciorul Stancăi, şi de la Alexandru, feciorul lui Costin postelnic, „din a cincea parte, a treia parte de la Soveja şi două poieni de fân, drept 80 ughi (ducaţi ungureşti)”; / de la Dabija, drept 80 ughi, „două roate de moară gata în apa Putnii, în satul **Vităneşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), cu vad, cu tot”, iar de la Pătraşco cămăraş, fiul popii Toader din satul **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), pe lângă o danie – „o parte de ocină din Soveja, cumpărătură de la Istratie şi de la femeia lui Armeanca din satul Bătineşti”. Fratele lui

[1167] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 197, p. 157

Pătraşcu, Evstrate, şi femeia lui Armanca vând voievodului, pentru 25 ughi, partea lor „de moşie de la Soveja, însă bătrânul Străuleştilor, cât se va alege din acele două părţi”[1168].

1646, noiembrie 17: Întărit de Vasile Lupu voievod „prea iubitului din inimă fratelui domniei mele „Matei Basarab voievod”, care cumpărase de la răzeşi, parte cu parte, întreg „satul Soveja, în ţinutul Putnei” şi moşii din satele megieşe, pentru a-şi înzestra ctitoria moldavă, mănăstirea Soveja. Ispisocul de cumpărătură înveşniceşte numele răzeşilor vrânceni: Irimie Dabije, Ipate, popa Dumitru, Grigore Toader, Petriman, Mieriţi, Ioan Podobitul, Dumitru, Furdean – nepoţi şi strănepoţi ai Itului şi ai lui pătru Rugină bătrânul, care au vândut, „din partea Ungureanului, în deal, pe pârâul Cârligaţilor, până la curmătura Sovejei, unde se hotărăşte cu Vrancea”; / Grigore sin (fiu) Ion Bogdan, Dănilă, Pricopie sin Vasile Rugină, Grigore Pojăscu şi sora lui Marica, feciorul lui Botici fost vornic, feciorii lui Ionică, nepoţii Anghelinei, Mihai sin Grozav, nepot lui Andrei, Bălan sin Andrei, Toader sin Marica – nepoţii lui Andrei, Andronic, Vasile Oijan vătav, Nalica, Avraam sin Arvat – nepoţii Ilcăi, ai lui Dabija pârcălabul şi a dratelui său, Irimia şi Bârlădeanu sin Drăguţului fost vornic, Mărica fata Frăţilesăi, Vasile Conorodici, Nedelea sora Frăţilesăi, Nedelea fata Ioniţăi, Dumitraşco cu surorile lui, fii Cozmei, şi Ioanichie şi Dumitru, feciorii Lupşei, Bogdan, Haret sin Ioniţă, Rugină, Buşurca sin Rugină – toţi nepoţii lui Bogdan, strănepoţi lui Pătru Rugină, care vând, „sin acelaşi sat Soveja, partea Bogdăneştilor”; /

[1168] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 270, pp. 214, 215

Negrea din Vrancea (ctitorul schitului din care s-a făcut mănăstirea Soveja), Ioan sin Ivănesăi şi fratele său Toader, Instratie sin Mangul şi soru-sa Maria, Bejan, Tudosă sin Maria, Pricope cu soră-sa, Mitodi sin Stăni, Marica sora Negrii, Constantin, Tudosă, Ioan Bâtvă, Pătrăşcanu, Gavril, Cheroacă, Pătraşco, Vasile Baciolei – toţi nepoţii lui Pătru Rugină, care vând partea lor din „partea Ungureanului, bătrân din seliştea Soveja, însă pe pârâul Dobromiriei, pe unde se împreună cu locul domnesc"; / One, popa Murgul, Irimia, Elisafta, popa Buzinki, Dochia, Machedon, Ioan Gealepul, Drenţea, Porcar, Cozma, Mustraţă, Slav, Neagul Straoa, Baniciu, Ioan Podobitul, Ioan Budăescul, Echim, Toma Dadurcă, Ioan Pahnă, Tudoran, Ioan Ţăfe, Toma, Agapie Ciorca, Vasile Lăduncă, Vasile Nichitiu, Istratie, Vasile, Petre, Apostol Vrabie, Ioan Rugină, Zăbrăuţu, Ioan, Isaia, Cioban, Irimie, Toma Găvan, Costanda, Tudora, Ignat, Grigorie Murda, Opre, Tudora, David, Pogor Luca, Toader şi Simion – toţi nepoţi şi strănepoţi lui Pătru Rugină, care vând, „în acelaşi sat Soveja, tot bătrânul lui Străuleşti, din Vădurele până la pârâul Ghirodie, sub Răchitiş, şi în alte ape Pioa, care curge de la Pioa şi pe lingul, până la Planina domnească, care se numeştw Zboina"; / „Dabija pârcălabul i-a vândut două roate de moară pe apa Putnei, cu **tot satul din vadul Vităneşti**"; / Ursul Vartic, fost vornic „i-a dăruit un vad de moară cu două pietre pe apa Putnei din satul **Clipiceşti**"; „Nenciul din Străoani i-a vândut trei pogoane de vie în satul **Străoani**… şi un pogon de ţelină"; / Fraţii Vasile, Marfa şi Stana i-au vândut „cinci pământuri în susul Verzei"; Marfa şi fratele ei Ioan Stanciul i-au vândut „2 pogoane de vie şi un pogon de ţelină în dealul Străoanilor, lângă via fratelui

său Vasile”; / Daniil sin Petrii Bicului din Străoani i-a vândut „două pogoane şi jumătate de vie gata în dealul Străoanilor, aproape de acele vii”; Dumitraşcu sin Neagu din Clipiceşti, femeia lui Băluşca şi fiul lor Toma i-au vândut „4 pogoane de vie în dealul **Clipiceştilor**, din partea Baciului, în jos, cu cât loc ţine via până în sus şi până la viile Târjăului, şi cu un pământ spre gârla Putnei”; / Irimia Cristiian, fratele Dabijei pârcălab, i-a vândut „drepte ocini ţigani, ce i-a avut de la strămoşi”[1169].

1684, mai 2**0**: Măria, fata lui Ioniţă din **Vităneşti**, vinde „vărului Lepădat şi jupânesei dumisale, pentru 20 lei bătuţi, a mea dreaptă moşie din ţarină, din câmp, din păduri, din fâneţe şi cu vaduri de moară din **Păuleşti**… şi s-au prilejit Ion Tutovanul, Ioniţă sin (fiu) Iorgăi, Furdui zet (ginere) Iorgăi, Axinti sin Ioniţă Zgârciul, Ştefan Grici, Vasile sin Ion Tufan, Neculai sin Măgdălinii ot **Vinişăşti**, Cărstea, nepot Măricăi, feciorul lui Dumitraşcu ot **Scăueni** şi alţii”[1170].

1684, mai 2**0**: Pavel, feciorul lui Ioniţă din **Vităneşti**, vinde „vărului Lepădat şi jupânesei dumisale, pentru 20 lei bătuţi, a mea dreaptă moşie, partea mea din Vrancea, din satul **Păuleşti**… şi s-au prilejit Ion Totovanul, Gheorghe Munteanu, Axinti sin Ioniţă, Ion Tufan, Necula sin Măgdălinii, Grigore fratele lui, Maftei, Vasile sin Tufan ot **Vităneşti**, Cârste nepot lui Pavăl, feciorul lui

---

[1169] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 21, pp. 12, 13

[1170] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 9, p. 7

Dumitraşcu ot Scăueni ot Ţara Românească şi mulţi oameni buni"[1171].

1689, mai 20: Mărica, fata lui Ioniţă din **Vităneşti**, vinde vărului ei Lepădat „a sa dreaptă ocină şi moşie din Vrancea, din sat **Păuleşti**, din vatra satului, din ţarină, din câmp, din păduri, din fânaţă şi din vaduri de moară"[1172].

1689, mai 20: Pavăl, fecior lui Ioniţă din **Vităneşti**, vinde vărului său Lepădat „partea lui de moşie din **Păuleşti**, din tot locul, partea mătuşii sale Cărstina"[1173].

1774, iunie 26: Satul **Vităneştii de sub Măgură**, ţinutul Putnii, ocolul Gârlelor, după recensământul lui Rumeanţev[1174], avea **toată suma caselor 38**. Scădere rufeturi 16: 3 popi, 8 nevolnici, 4 slujitori, 1 mazil. Rămân birnici 22. / **Birnici**: Gheorghe Cioroiu, vornic / Apostol Pufu, vătăman / Miron Dumbravă / Radul Corne / Dragomir / Cârstian Tătucu / Tănasă Dumbravă / Toader din Străoani / Coste / Apostol fiul lui Potop / Ştefan Purice / Melinte / Grigoraş, gălăţen / Ion Brânzilă / Neculai fiul lui Cioarec / Vasile Palmă / Ion Surdul / Ion Pardosan / Dumitraşco / Lupul, ciobotar / Costache cumnat lui Popa / Ion Şendre. // **Rufeturi:** Costache Abăzan, ce se răspunde mazil la Bacău / Onilă, tăbăcar, slujitor de Focşani / Mihai Şendre, slujitor / Melinte Buhocian, slujitor / Negul, slujitor / Enache Curcă,

---

[1171] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 10, p. 8

[1172] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 66, p. 46

[1173] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 67, p. 46

[1174] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 312

nevolnic / Popa Nechifor / Diaconul Ştefan / Vartolomeiu, călugăr / Baba Tudosie / Baba Panaghie / Safta, săracă / Marie, săracă / Baba Dochiţa / Sanda Gălăţăniţa / Baba Pintilioae.

1774, iunie 26: Satul **Vităneştii de Sus**, ţinutul Putnii, ocolul Gârlelor, după recensământul lui Rumeanţev[1175], avea **toată suma caselor 41**. Scădere rufeturi 35: 26 scutelnici, 5 popi şi diaconi,2 slujitori, 2 slugi. / **Birnici**: Tănasă, gălăţean / Grigoraş / Ivan cumnat lui Năstasă / Gheorghe Untul / Apostol, morar / Gheorghe, butnar. // **Rufeturi:** Miron, tutovan, vier episcopului de Huşi / Gheorghe, crav, vier la fel / Chirică, crav, vier la fel / Ştefan fiul lui Pavăl, vier la fel / Ion fratelui Ştefan, vier la fel / Melinte, muntean, vier la fel / Iftenie, vier la fel / Andrei nepot crav, vier la fel / Sandul, gălăţean, slujitor de Focşani / Vasile Tue, vier mănăstirii Spiridon / Ion Glăvan, chelar mănăstirii Neamţul / Agapie Carabă, vier la fel / Toader Carabă, vier la fel / Toader Dorongă, vier la fel / Ifrim fiul lui Sandul, vier Mitropolitului / Gheorghe Tufan, vier mănăstirii Spiridon / Năstasă, vier la fel / Lupul Budac, vier la fel / Ion fiul lui Bratul, vier la fel / Neculai nepot Săminii, vier la fel / Mane, vier la fel / Anghel Uşurel, vier dumisale stolnicului Enache Canta / Toader frate lui Andrei, vier la fel / Andrieş, tutovan, vier episcopiei de Huşi / Andrieş, croitor, vier la fel / Toader, slujitor de Focşani / Lupul, gălăţean, slugă dumnealui banului Iancul Razul / Vasile, gălăţean, la fel slugă dumisale / Popa Dumitru / Popa Ioniţă / Diaconul Neculaiu / Diaconul Lupul / Petre Purice, monah / Ştefan, sârbul, vier Mitropolitului / Ion frate lui Ifrim, vier la fel.

[1175] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 315, 316

1902: „**Vităneşti de Jos**, cătun în comuna Clipiceşti, plasa Gârlele, judeţul Putna, situat pe malul stâng al Putnci, nu departe de Ireşti”[1176].

VITELIUCA

(Bucovina, Ucraina).

Menţionat târziu, abia în **7 februarie 1718**, când Aniţa, văduva lui Iordachi Toma, dăruia satul Vitiliuca lui Mihail Racoviţă Vodă, care era nepotul răposatului ei soţ, Vintileanca sau Viteliuca avea ca repere de hotar, aşa cum au fost stâlpite în 14 mai 1746, hotarele satelor Mamaiesti şi Valeva, pârâul Soviţa până la drumul mare, lângă Lujani, şi hotarul Luchiuşchei către Coţmani.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[1177], din 1772-1773, înregistrează la Veteleuca, moşie episcopească şi a lui Constandin PĂLADE, „47 – toată suma caselor”, însemnând 1 popă, Ştefan, 1 jidov, Herşcul, 7 văduve, Vasilina, Odochie, Hohnica, Titiana, Iliana, Maria şi Iliana VASILOAI, 4 case pustii şi 34 birnici, adică: Ion vornic, Andrei morar, Fodor HATMAN, Mihailă DĂNILĂ, Ivan sin POPESCU, Ivan vătăman, Mihai LEŞAN, Ivan CHIŞCAN, Vasile sin BINDUC, Ivan pânzar, Mihail HAREVSCHI, Andrei LEUCO, Pintelei pescar, Iacob CINPOEŞ, Andrei CEREŞNIUC,

---

[1176] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 750

[1177] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 407

Ştefan pânzar, Matei CRICMOVICI, Simion rotar, Andrei butaş, Hrihor VOICO, Ilii văcar, Petrea PITVORNIC, Velişco MOLDOVAN, Vasile VELNICIUC, Ilaş LECA, Vasile sin ILAŞ, Hrihor COBZEIU, Ivan brat ego, Ivan PITVORNIC, Petre SAVCIUC, Petro CHIAŞCO, Pintilei, Ivan sin ILAŞ şi Dumitro BUTUC.

1774: În 1774, Viteliuca avea 41 familii, iar în 1775, când era grafiată Vetleuca, 1 popă şi 29 ţărani, numărul familiilor ajungând, în 1784, la 43.

1782: În 9 aprilie 1782, Iordachi Ghica trimitea la Cernăuţi pe Dumitraşco Potlog, să declare că stăpâneşte moşia Vitileuca.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea raionului Coţman – **Coţman** (judecătorie de district), Berhomet pe Prut, Bordei sau Burdigeu, Davideşti, Dubăuţi, Havrileşti, Iujeniţa, Ivancăuţi, Clivodin, Laszkowka, Lujeni, Malatineţ, Mămăieştii Vechi, Mămăieştii Noi cu Cutul Strileţchi, Nepolocăuţi, Orăşeni, Oşehlib, Piedecăuţi cu Ţopeni, Revacăuţi, Revna, Şipeniţ, Şişcăuţi, Stăuceni, Suhoverca, Valeva, Viteleuca”[1178].

1890: În 1890, Viteliuca avea 750 locuitori, primar fiind Ion Boiciuc. Paroh era Eugenie Semaca, iar Ioan Cosovan era cantor bisericesc.

1894: O şcoală cu o clasă urma să fie deschisă, la Vitileuca, în 1894[1179].

[1178] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[1179] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1907 p. 112

1897: Biserica din Viteliuca a fost construită în 1897, ca filială a bisericii din Lastiuca, frecventată, până atunci, de obşteni. În 1907, preot al celor două biserici era Vasilie VELEHORSCHI, născut în 1866, preot din 1897, cantor fiind, din 1891, Ioan COSOVAN, născut în 1868.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Viteliuca** (**Witelówka**), comună rurală, districtul Coţman, aşezată, în masă compactă, pe stânga pârâului Soviţa, lipită de Laşchiuvca Veche. Suprafaţa: 2,11 kmp; populaţia: 560 locuitori ruteni, de religie gr. or. Prin drumuri de ţară, este legată cu Laşchiuvca şi cu celelalte comune învecinate, precum şi cu drumul principal Cernăuţi-Zaleszczyki. Are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserica locală, cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh". Aci s-a zidit, în anul 1720 o biserică. La 1776, o jumătate din această comună era în stăpânirea episcopului de Rădăuţi, Dosoftei Herăscu, iar cealaltă jumătate o stăpânea marele căpitan Iordache. În secolul al XIV-lea, s-au aşezat aci maloruşi, care se îndeletniceau cu pescuitul. Populaţia de azi se ocupă, mai ales, cu agricultura. Comuna posedă 317 hectare pământ arabil, 47 hectare fânaţuri, 6 hectare grădini, 56 hectare imaşuri. Se găsesc 36 cai, 109 vite cornute, 43 oi, 108 porci şi 27 stupi. / **Viteliuca, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Coţman. Suprafaţa: 2,28 kmp; populaţia: 70 locuitori izraeliţi, poloni şi ruteni, de diferite confesiuni"[1180].

[1180] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 241

VITOLTEŞTI

(lângă Guşiţei, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui).

1453: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Petre Vitolteanul, care primeşte uric pentru „satul **Vitolteşti**, lângă Băseşti”[1181].

1490, ianuarie 9: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Ivanco şi Gavril, care cumpăraseră, cu 115 zloţi tătăreşti, de la One şi Cârstina, copiii lui Giurgiu Ităvoiu, „ocina lor dreaptă, un sat la gura Bujorului, anume **Vitolteştii**, pe amândouă părţile Ialanului”[1182]. Hotarele, din veac.

1560, martie 18: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod comisului Vitolt, care cumpără. cu 160 zloţi tătăreşti, de la Picioran şi Păsăilă, feciorii Danciului, „un loc în pustietate, la Gura Sălciei, ca să-şi aşeze acolo sat”, iar cu 60 zloţi tătăreşti, de la Popşea, feciorul lui Petrilă, „a cincea parte din satul **Buhuşeni**, ce este în ţinutul Tigheciului”. Şi mai cumpără Vitolt, cu 97 zloţi tătăreşti, de la Dragoman de Băseşti, „o vie şi a patra parte din **Băseşti**, care acea vie a făcut-o singur Dragoman, cu măinile sale; / aşijderea şi altă vie a cumpărat de la Petre, drept 90 zloţi tătătrşti”[1183].

1181 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XVIII, Iaşi 1927, p. 156

1182 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. III, Bucureşti 1980, doc. 57, pp. 108-110

1183 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VII, Iaşi 1912, pp. 233, 234

1639, iunie 13: Zapisul lui Racoviţă Cehan, al doilea logofăt, în care mărturiseşte că, după ce s-au pârât Arsenie, feciorul Băgei, Gligorie, Negrea şi Tăbasie, feciorul Petriului, cu Mihoc, Areon şi Enachie Pătruş „pentru satul **Vitolteşti** (lângă Guşiţei, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), din gura Bujorului, unde dă în Elan, pe ambe părţile de Elan", a mers acolo, a adunat oameni buni şi drese, şi „s-a găsit un uric bătrân al lui Mihoci, cu fraţii săi, dat de Iliiaş vodă ţi de Ştefan vodă pentru două sate peste Prut, pe Salcea, al treilea spune acest sat din gura Bujorului, anume Vitolteştii. Iar Arsănie a arătat un uric, de la Ştefan vodă, de cumpărătură de la un moş alde Mihoci, dintr-un bătrân". Apoi au mărturisit Cioban, Panul şi Precopie din **Guşeţei** (Guşiţei, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Crăciun din **Ştefeni** (lângă Poşta-Elan, comuna Vutcani, Vaslui), Vârnă din **Ţăpeni** (lângă Mălăeşti, comuna Vutcani, Vaslui) şi Gavril din **Goeşti** (lângă Guşiţei, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui) „şi au zis că ei au apucat şi ştiu că au locuit într-acest sat Vitolteşti părinţii şi moşii acestor cumpărători, ce scrie mai sus"[1184].

1639, septembrie 11: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Gligorie, Marco, Arsene şi Tănasie, feciorii Dochiţei, nepoţii lui Gavril şi Ivanco, din satul **Vitolteşti**, s-au pârât, de faţă, înaintea domniei mele, cu Mihoci şi cu fraţii lui, pentru un sat ce se cheamă **Vitolteşti**, în gura Bujorului, pe Elan, ce este în ţinutul Fălciului, zicând Mihoci cum acel sat ăi este moşie şi nu este vândut, ci se leagă de acel sat Gligorie şi Negrea, şi cu fraţii lor, fără lege şi fără ispravă. Şi a arătat

---

[1184] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 147, pp. 162, 163

Mihoci un uric de la Petru vodă pe acel sat Vitolteşti, iar Gligorie şi Negrea au zis că acel sat li-i cumpărătură, ce-au cumpărat moşii lor Ivanco şi Gavril de la moşul lui Mihoci, de la Onea şi de la soră-sa Cârstina, cum a arătat Grigorie şi uric de cumpărătură de la Ştefan (Tomşa) vodă pe satul Vitolteşti. / Deci domnia mea i-am judecat după obiceiul ţării şi le-am socotit uricele. Şi acel uric de la Petru vodă, ce-a arătat Mihoci, s-a aflat mincinos. Şi aşa le-am aflat lege: să-şi ţină Gligorie, cu fraţii lui, satul Vitolteşti"[1185].

1640, iunie 13: Scrisoarea hotarnicului domnesc Racoviţă, al doilea logofăt, „pentru pâra ce au avut Arsănie, feciorul Băgei, Gligorie, Negrea şi Tănasie, feciorul Petriului, cu Mihoci, Areon şi Enachie Păruş pentru satul **Viltoteşti** din gura Bujorului, unde dă în Elan, pe de îmbe părţile de Elan, ca să socotim, cu oameni buni, şi să căutăm dresele. Deci întâi am căutat dresele, într-un uric bătrân ce a avut Mihoci cu fraţii săi dătătură de la Iliaş vodă şi de la Ştefan vodă, două sate peste Prut, pe Salcea, al treilea spune de acest sat din gura Bujorului, anume Viltoteştii, iar Arsănie şi cu fraţii săi au arătat un uric de la Ştefan vodă, de cumpărătură de la un moş (bunic) al lui Mihoci dintr-acel bătrân; după aceea am întrebat şi pe oamenii bătrâni şi au mărturisit Cioban, Panu şi Precopie din **Guşeţei**, Crăciun din **Ştefeani**, Vărnă din **Ţăpeani**, Gavril din **Goeşti** şi mulţi oameni buni că ei au apucat, mai de demult, şi ştiu că au locuit într-acel sat părinţii şi moşii acestor cumpărători, şi au arătat şi alţi oameni un zapis de cumpărătură de la Aron vodă, despre cum au cumpărat, de la nişte fraţi, aceşti cumpărători, şi a mai

---

[1185] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 231, p. 233

arătat şi Mihoci un uric de împărţeală pe dpuă sate ce sunt peste Prut, pe Salcea, de le spune uricul cel bătrân, iar acest sat Viltoteşti nu-l scrie la împărţeală; / pentru aceea, noi am socotit că vină să ţie satul Vitolteştii cumpărătorii Arsănie, Grigore şi Tănasie, feciorii Petriului, cum au ţinut şi părinţii şi moşii lor”[1186].

1709, mai 10: Vârlan ot **Vitolteşti** vinde paharnicului Adam Luca, pentru 6 lei, „partea mea din **Voroveni**, de pe Moisăi, câtă se va alege”[1187].

1723, februarie 1: Vornicul de gloată Toader Bujoranul şi fiul lui Constantin vând fostului mare spătar Ion Pălade „20 de pământuri în frunte, din satul **Coroeşti**, ce este pe apa Bogdănii, în ţinutul Tutovii, cu loc de casă în selişte, cu vie în deal, cu pomăt şi din heleşteu, care moşie ne este danie de la Angheluşa, jupâneasa lui Vasile Gâlcă vornicul, care şi lor le-a fost danie de la Zevantie, feciorul lui Toader Moloş, nepotul popii Zăgan, moşie ce ne-a fost dată nouă şi unei mănăstioare, ce avusesem mai sus (spre nord) şi, de câtăva vreme, arzând biserica şi nerămânând nici o jarişte şi fiind noi lipsiţi de multe, am vândut-o, aşa cum scriem mai sus. / Aşijderi am vândut dumisale, de la un Alexandru sin (fiu) Constantin Şoitul din **Bicani**, precum am dăruit frăţâne-meu Ion Bujoranul jumătate de bătrân de moşie din satul **Vlădeşti**, tij (la fel) pe Bogdana, mai sus, toată partea tătâne-său Constandin Şoitul. / Aşijderi am mai vândut dumisale de la Ursul sin Ion Bolii şi de la nepoata lui Nastasia, fata frăţâne-său Gligore Bole, partea din **Rădăeşti**, ce a fost vândută tij

---

[1186] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VII, Iaşi 1912, pp. 133, 134

[1187] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VII, Iaşi 1912, pp. 213, 214

(la fel) frăţâne-meu Ion Bujoranul, ce se va alege, a frăţâne-său lui Gligori Bolii de pe Viltoteşti (**Vişteleşti**), din apa Bogdănii, dinspre soare răsare, din partea răză-şească; acestea le-am vândut dumisale drept 15 lei şi mi-a dat toţi banii deplin”[1188].

VITRIANCA

(raionul Hotin, Ucraina).

1770-1772: Satul **Vitrianca**, ţinutul Hotinului, ocolul Nistrului, avea, după recensământul lui Ru-meanţev[1189], **toată suma caselor: 55**. Scădere rufeturi 1: 1 popă. Rămân birnici 54. / **Birnicii**: Năstase Daniliuc / Petre Eşuc / Finco Colesnic / Ştefan, bejenar / Danila Damian / Ilie al lui / Gheorghe Duciac / Andrei Cugiac / Ostahe Rociuc / Pavel, cibotar / Nicolae, bejenar / Fedor Cuşnir / Ilco Ciaslov / Vasile fiul lui / Mihailo Colesnic / Nicolae Greciuc / Gora Carpuc / Dumitru Huţul / Ilco Gora / Ignat Duşca / Simeon Iancovici / Vasile Ciovic / Bilii Tcaci / Mitrica Tcaci / Ivan Colesnic / Ivan Goga / Gora fiul lui Fedor /Coste fiul Gorei / Fedco Fanciuc / Onofrei Fura / Ivan Manciuc / Iosip Pintelei / Toderca / Roman fiul lui Pavăl / Fedco Hruşag / Toader al lui Andrei / Petre Boşco / Ştefan Harasim / Roman fiul lui Melnic / Danila fiul lui Pavăl / Ivan Hundo / Iacob

---

1188 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 140, pp. 139, 140

1189 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 142, 143

Ciasliviţ / Ivan Hribca / Gheorghe fiul lui Toader / Ivan Pinteleiciuc / Vasile Nistoric / Ivan Ozorcă / Vasile Melnic / Pavel, palamar / Tănase, vornic / Vasile, vătăman. // **Rufeturi:** Popa Onofrei.

VIZANTEA

(Vizantea Mănăstirească, comuna
Vizantea-Livezi, Vrancea).

1636, ianuarie 14: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât „călugării mănăstirii Bistriţa cu Avram călugăr, fost ginere al lui Broştoc de la **Vizantiia** (Vizantea Mănăstirească, comuna Vizantea Livezi, Vrancea) pentru un vad de moară, care este pe Gârla Putnei, la satul **Găgeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), care acest vad de moară i-a fost dreaptă danie şi miluire de la Dumitraşco Ştefan logofăt, iar lui Dumitraşco logofăt, dreaptă cumpărătură de la Lazor Vechiul şi de la alţi răzeşi ai lui, Anton şi Ion Robe, fiii lui Galeş, Şandru şi Petrea, fiii lui Gage, Anghelina, fiica lui Bratu vătavul, Trifan din **Vităneşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), ginerele Frateluişi de la alţi răzeşi… Iar Avram călugăr, ginerele lui Broştoc din Vizantiia, n-a venit la zi, ci a rămas dinaintea Noastră şi din toată legea ţării”[1190].

[1190] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 302, pp. 337, 338

1774, iunie 26: Satul **Vizantia**, ţinutul Putnii, ocolul Şuşiţii, după recensământul lui Rumeanţev[1191], avea **toată suma caselor 39**. Scădere rufeturi 24: 6 scutelnici, 10 popi şi diaconi, 4 nevolnici, 4 ţigani, 2 slugi, 2 argaţi. Rămân birnici 16. / **Birnici**: Gheorghe Petrescul / Ion Ţăţăragă / Ion, văcar / Iordache / Dobre / Vasile, vier / Sava, muntean / Frăţilă / Ion / Coman / Vasile. // **Rufeturi:** Ion Mitrofan, scutelnic jitniceroaei a Şăndrii / Lupul, scutelnic la fel / Mihaiu, scutelnic la fel / Neculaiu, scutelnic la fel / Grigoraş, muntean, scutelnic la fel / Bălaci, scutelnic la fel / Ioana, săracă / Ilinca, morăriţa / Ilinca Oncioae / Marie, văduvă / Ilisei, monah / Ignat, monah / Feofil, monah / Nicodim, monah / Isaie Roşca, monah / Popa Ion / Popa Enache / Diaconul Ilie Norocia / Diaconul Petre / Diaconul Toader / Gheorghe, ţigan a propocului Samoilă / Stan, ţigan / Toader, ţigan / Pană, ţigan / Mane, holtei, slugă / Filip, vizitiu / Nistor, argat / Ion, holtei, argat.

1902: „**Vizantia**, comună rurală în judeţul Putna, plasa Zăbrăuţul, aşezată pe dealul ce desparte apele ce merg în Șuşiţa de cele ce merg în Putna, E udată de pâraiele Albul şi Vizantia Mare. Se compune din cătunele: Vizantia Mănăstirească, unde e și primăria, și Vizantia Răzăşească. Are o populaţie de 1.043 sufete; 1 biserică parohială, cu hramul Sf. Cruce, în Vizantia Mănăstirească, şi 1 filială, cu hramul Sf. Nicolae, în Vizantia Răzăşească; o școală mixtă. Vite: 395 boi, 274 vaci, 42 cai, 1.054 oi, 19 capre şi 136 porci. / **Vizantia Mănăstirească**, cătun cu 550 locuitori, în comuna cu acelaş nume, udat de pâraiele Albul şi Vizantia Mare. / **Vizantia**

1191 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 301, 302

Răzăşească, cătun cu 805 locuitori, în comuna cu acelaşi nume, situat pe dealul ce desparte apele ce merg în Şușița de cele ce dau în Putna”[1192].

VLĂDENI

(sat în comuna Frumuşica, Botoşani).

1678, ianuarie 30: Andronachi Crupenschi, fost mare uşier, şi femeia lui Maria, fata lui Dumitru stolnicul, dăruiesc „ginerelui nostru Aslan neguţătorul şi fiicei noastre Aniţa zestre jumătate de sat **Vlădeani**, ce este sub codru, în ţinutul Hârlăului, toată partea noastră, ce-au ţinut părinţii noştri, cu vatră de sat şi cu curţi gata, cu vecini şi cu heleştee şi cu moară, cu pometi şi cu tot venitul”[1193].

1774, iunie: Satul **Vlădenii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Bahluiului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1194]**, toată suma caselor: 82**. Scădere rufeturi 22: 20 scutelnici ai paharnicului, 1 jidov, 1 ţigan. Rămân birnici 60. / **Birnici:** Ion, olariu / Nica, rotariu / Gavril, bejenar / Costandin Mihăilă / Vasili Sava / Timofti Bortă / Ioniţă Mihăilă / Neculai, grădinar / Ion, grădinar / Pavăl, bejenar / Hurmuzu sin (fiu) Nichitii / Gheorghi, vătăman / Hiloti,

---

1192 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 750, 751

1193 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 71, 72

1194 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 234, 235

rotar / Lupaşcu Hiloti / Gavril Mihai / Lupu cumnat lui Gori / Gheorghi, pâslariu / Ursu, cioban / Ioniţă, oltean / Gheorghi, oltean / Ion, pâslariu / Gheorghiţă Carage / Neculai, cojocar / Maftei, pâslar / Chiriac Negru / Andrei, rusu / Gavrilă Chiseliţă /Andrei Chiseliţă / Neculai, mocan / Ursu Dădărcuş / Toader, vornic / Iftimi Hudescu / Cozma / Lupu Chiseliţă / Simion, cârciumar / Gheorghi, murar / Toader, eşan / Lupu, şchiop / Gavril Cuciuran / Neculai brat (frate) şchiopului / Ion sin (fiu) şchiopului / Vasili Jigăran / Ancsinti, ciubotar / Grigoraş Brezulian / Gheorghi fiul lui Trohin / Dumitraşcu, ungurian / Ilie fiul lui Dădărcuş / Vasili, rus / Iacob, rus / Gavril, rus / Dămian, rus / Andrii Pulan / Lupu, rus / Mihai, rus / Petre, rus / Andrei, rus / Ion, rus. // **Rufeturi:** Vasile, rus, scutelnic la paharnicul Aslan / Andrii, argat, tij (la fel) / Vasile, ciubotar, la fel / Vasile, rus, la fel / Ştefan Hudescu / Neculai, cojocar, la fel / Simion, prisăcar, la fel / Iacob, olar, la fel / Ivan, rus, la fel / Andrei, plugar, la fel / Sandu, cioban, la fel / Ion, plugar, la fel / Dumitru, plugar, la fel / Ioniţă, blănar, la fel / Mihăilă, butnar, la fel / Toader, murar, la fel / Ion, rus, la fel / Andrei, plugar, la fel / Sandu Găliată, la fel / Lupaşcu, cârciumar, la fel / Marcu, jidov / Pârvu, ţigan.

VLĂDENI

(Rădeşi, lângă Vlădeni, comuna Murgeni, Vaslui).

1497, martie 20: Întărit de Ştefan voievod lui Mihul medelnicer, care cumpără, cu 200 zloţi tătăreşti, de la fraţii Sima şi Muşa şi de la nepotul lor de frate Buda şi de la vărul lui Avram, şi de la nepoata Stana, toţi nepoţii lui Creţul de la Ialan, „dreapta lor ocină, un sat la gura Ialanului, anume Rădenii şi cu iezerul ce este la gura Ialanului”[1195]. Hotarul, din veac.

VLĂDENI

(lângă Răspopeni, raionul Rezina, Moldova).

1623, iulie: Mărturia fraţilor Sava, Petrica şi Nastea, feciorii lui Văscan, nepoţii Tudorii, care au dăruit mănăstirii Secul „a treia parte dintr-un moş… din sat din Vlădeni”[1196].

1623, august 4: Întărită de Ştefan Tomşa voievod mănăstirii Secul, în baza unui zapis de mărturie semnat de fostul pârcălab Istratie, fostul căpitan Ioan Reaşcoi, de

---

[1195] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 227, pp. 403-405

[1196] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 95, p. 141

Simion şi Luca din **Sămăşcani**, „mărturisind în acest zapis cum au venit înaintea lor Sava şi fratele lui Petrica, şi sora lor Nastea, fiii lui Văscan, nepoţii lui Tudor din **Vlădeni**, ce este în ţinutul Soroca… şi au dat (mănăstirii Secu) dreapta lor ocină şi dedină, a treia parte din a şasea parte a satului Vlădenii pe Dobruşa, cu vaduri de moară şi un loc de heleşteie, din privilegiul ce a avut bunicul lor de la însăşi domnia mea din întâia domnie”[1197].

1634, iunie 3: Cartea de împuternicire a lui Vasile Lupu voievod, dată lui Ciomârtan din **Dăşăni** (sat pe Dobruşa, ţinutul Soroca, raionul Rezina, Moldova), „ca să fie tare şi puternic a opri a lor dreaptă ocină şi moşie din selişte din **Vlădini** (Vlădeni, sat pe Dobruşa, ţinutul Soroca, raionul Rezina, Moldova), drept din jumătate de sat a treia parte, partea lui Ionaşcu Pitriscului, care parte a fost oprit-o Vasile şi Melentiana… Oricui a părea cu strâmbul să aibă a veni, să stea de faţă înaintea domniei mele, şi să-şi aducă dresele ce vor avea spre Vlădene”[1198].

VLĂDENI

(lângă Mihăileni, comuna Corlăteni, Botoşani).

1624, noiembrie 3: Întărit de Radul voievod lui Ponici, diacul din **Rugăşeşti** (Rogojeşti, Bucovina), care primeşte urice, în locul celor pe care „i le-au luat tâlharii, când l-au prădat şi i-au luat toată averea”, pentru „satul

---

[1197] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 104, pp. 151, 152

[1198] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 149, p. 169

Socrăjăni (sat la Cozancea, Botoşani), şi pe jumătate de sat **Hriţăşti** (raionul Edineţ, Moldova), ce sunt în ţinutul Hotinului… pe satul **Vlădenii** (lângă Mihăileni, Botoşani)… pe satul **Hilişău** (mai sus de Dorohoi, Botoşani), de baştină şi cumpărătură”[1199].

1635, aprilie 14: Ispisoc de judecată al lui Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât marii boieri Savin Prăjescul, Dumitraşco Şoldan, Lupul Prăjescul, Pătraşco Ciogolea şi Ionaşco Prăjescul, toţi nepoţii lui Balica hatman, cu Pătraşco Albotă, Prodan ginerele lui Petru Albotă, Gheorghiţă fiul lui Petru Albotă, „pentru jumătate dontr-un cut din satul **Şipoteni** (în Vlădeni, comuna Corlăteni, Botoşani), ce se cheamă acum **Vlădeni** (comuna Corlăteni, Botoşani), care este pe Jijia, în ţinutul Dorohoiului, care parte o schimbase Balica hatman cu Alboteştii şi le dăduse jumătate din satul **Rugăşeşti** (Rogojeşti, comuna Mihăileni, Botoşani), care este în ţinutul Sucevei. Iar după aceea Alboteştii şi-au luat iarăşi ocina lor înapoi. Iar boierii mai sus scrişi aşa au spus înaintea noastră, că Balica hatman încă a mai dat pentru acea ocină şi bani gata în mâna Alboteştilor. Iar ei au spus că nu au luat nimic… de acum înainte, să fie Alboteştilor ocină dreaptă această jumătate din satul Vlădeni, cu pricut, care este pe Dzijia, şi întărire, cu tot venitul”[1200].

1635, aprilie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod diacului Ponici din **Rogăşăşti** (Rogojeşti, comuna Mihăileni, Botoşani) „şi altor oameni din sămânţa lor”, care

---

[1199] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 239, p. 307

[1200] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 94, pp. 129, 130

primesc uric pentru „un sat, **Socruzenii** (Socrujeni, comuna Gorbăneşti, Botoşani), şi alt sa, **Bisăricanii** (Bisericani, comuna Cuhneşti, raionul Glodeni, Moldova), şi altă jumătate de sat, **Zalocenii** (Zaluceni, în Drepcăuţi, comuna Drepcăuţi, raionul Briceni, Moldova), şi **Sfetcoţii** (Sfetcăuţi, înglobat în Trinca, comuna Trinca, raionul Edineţ, Moldova), şi jumătate de sat de **Hriţeni** (raionul Edineţ, Moldova), şi un sat **Vlădeni** (înglobat în Mihăileni, comuna Mihăileni, Botoşani)… Aşijderi, jupânesei Milintienii, fetei lui Tuduram, nepoată lui Ponici, un sat **Hilisău** (Şilişeu, comuna Pomârla, Botoşani), la ţinutul Dorohoiului”[1201].

1774, iunie: Satul **Vlădenii**, ţinutul Suceava, ocolul Berhometelor, după recensământul lui Rumeanţev[1202], avea **toată suma caselor 20**. Scădere rufeturi 15: 2 mazili, 4 ruptaşi, 5 femei sărace, 4 argaţi ai paharnicului Velişcu. Rămân birnici 5 (fără numele localnicilor).

1902: „**Vlădeni**, sat pe moşia cu acelaş nume, judeţul Dorohoi, plasa Coşula, comuna Corlăteni. Odinioară se numea Fandolica. Are o populaţie de 539 locuitori şi o biserică, zidită în 1868. Proprietatea moșiei a fost, din vechime, a mănăstirii Voroneţul din Bucovina, dată de Ştefan Vodă cel Mare, prin uricul din 10 martie 1485. Mănăstirea a stăpânit-o până în 1785, când se viândură bunurile mănăstirilor (*Fond. Relig.*, Pumnul, p. 99). Are un iaz, numit al Borceci, în suprafață de 25 hectare 78 ari, conținînd peşte şi raci. Râul Jijia și pârâul Vladnicul trec pe moșie. Drumuri: acel de la Dorohoi, ce

---

[1201] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 105, p. 143

[1202] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 339

vine, prin Corlăteni, și merge la Podul Stamate, și acel de la Vorniceni, care merge la Botoşani, pe moşia Călugăreni. Se hotăreşte cu: Corlăteni, Mateieni, Nicşăni, Călugăreni, Podul Stamatei, Vorniceni şi Cordăreni”[1203].

VLĂDENI

(pe Turie şi pe Jijia, comuna Vlădeni, Iaşi).

1618, mai 15: Întărit de Radul voievod lui Arsănie Nebojatco uricarul, feciorul lui Dumitru, nepot lui Gavril Nebojatco, strănepot lui Macsin şi prea-strănepot lui Ion Pribag, drept „a lui dreaptă ocină şi moşie, din cea din jos jumătate de sat **Vlădeni**, o a treia parte, cea mai din sus, şi cu loc de moară pe Jijia, ce este în ţinutul Hârlăului, din uric ce l-au avut strămoşul lui Ion Pribag de la bătrânul Ştefan voievod… după aceea tij (la fel) îi întărim, dintr-acelaşi pol (jumătate) de sat Vlădeni, o a treia parte, dea din mijloc, ce-i este lui cumpărătură de la Sofiica şi de la ginerele ei, de la Tudora Popenţa, fata lui Dumitru, nepoata lui Ignat, de la Gligorce, Ionaşco şi Ilie, feciorii lui Văscan, nepoţii Maricăi, de la Gafa, fata lui Ignat, de la Ionaş, Focşa, Mărica şi Sofia, fiii Teclei preotesei, nepoţi Drăganei, cum şi de la Pricopie, ginerele Teclei preotesei, ce au fost şi ei cumpărători de la Ignat, feciorul Iliei, nepot Frăsinei, ce-i este şi lui cumpărătură de la dânşii, drept 100 taleri de argint… / După aceea tij îi

[1203] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 769

întărim, din aceeaşi jumătate de sat Vlădeni, partea din jos, ce-i este lui cumpărătură de la Lupul sin (fiu) Drăghinei şi strănepoata Călinei, drept 100 taleri de argint… / după aceea îi întărim lui Arsănie Nebojatco cealaltă jumătate de sat Vlădeni, partea cea din sus întreagă, din drese de cumpărătură şi de întăritură ce-au avut de la Constantin voievod şi de la Ştefan voievod, ce-i este lui cumpărătură de la Sava, feciorul lui Maxin, de la Vasile, feciorul lui Romaşco, de la Ion Hăugul, Dumitru şi surorile lor, fiii lui Drăgăilă, şi de la Nastura, Tudosia şi Nastasia, fetele lui Ştefan Bujalie, ce au fost şi ei cumpărători de la Gligorie pitărel şi frate-său Gavril Hulpe, şi de la nepoţii lor de frate, feciorii Cozmei, copil Măricăi, nepoţi lui Trifan, şi de la Nistor, Nacul şi Mărica, copiii lui Platon, nepoţi Pântei, strănepoţi Tomii, şi de la Ana, fata Trofanii, nepoata Micăi, şi de la Arsănie comişel şi de la nepoata lui de vară Taliana Câmpineasa, nepoţi lui Ionaşco şi Fătului, strănepoţi Tudorei, cum şi de la Drone şi Cârstina, fiii Catei, şi de la Ion, Gavril şi Vasile, feciorii lui Simeon, de la Mica şi Ionaşco, feciorii Câtstinei, nepoţi Nastei, cum şi de la Părasca şi Uliana, fetele Gligăi, de la Andreica şi Vărvara, fiii Grozavei, nepoţii Toadei, toţi strănepoţi Mihului celui bătrân, care el (Nebojatco) a cumpărat de la toţi, drept 300 taleri de argint… care într-aceiaşi jumătate de sat Vlădeni, partea de sus, au avut cumpărătură şi Grigore pitărel, partea mătuşii lui Drăguţa, cum şi Parasca şi Uliana, fetele Gligăi, şi Drone cu soră-sa Cărstina, feciorii Catei, cum şi feciorii Costinei au avut cumpărătură de la nepotul lor de văr, de la Boldur, feciorul Cozmei. Dar toate şi le-au vândut într-acelaşi preţ, 300 taleri de argint lui Arsănie Nebojatco… / după aceea a venit Gavril fost stolnic şi a

făcut schimb cu Nebojatco uricar, şi a dat el lui Nebojatco a sa ocină şi schimbătură trei părţi întregi din satul **Găurenii**, ce este sub Turie, şi din cealaltă a patra parte, o a treia parte şi cu loc de heleşteu pe pârâul Găureana, şi cu hotar până în Jijia cea veche, ce este în ţinutul Iaşului, ce i-a fost lui schimbătură cu Anastasie mitropolitul, pentru un sat **Buninţi** (Mihoveni) din ţinutul Sucevei, iar lui Anastasie mitropolit i-a fost schimbătură cu Coste Băcioc paharnic, pentru o jumătate de sat **Marcovăţ**, ce este în ţinutul Hotinului, iar lui Băcioc i-au fost dreaptă cumpărătură acele trei părţi din Găureni, şi din a patra parte, o a treia parte, şi apoi i s-a venit lui acea jumătate de sat Marcovăţ, în locul Găurenilor; / iar Nebojatco uricarul i-a dat lui Gavril stolnicul loc pentru loc, o moşie pe Prut (numele şters), cu 25 vecini, ce sunt în ţunutul Iaşului, iar în Găureni n-au fost vecini, că i-a luat în Vlădeni, fiindcă li se împreună hotarele, atâta numai le desparte Jijia cea veche, acolo unde se cheamă Po-duşca”[1204].

1627, ianuarie 16: Întărit de Miron Barnovschi voievod Gaftonei, cneaghina lui Nebojatco logofăt, care primeşte uric pentru „satul anume **Vlădenii** pe Turie, cu iaz şi cu tot venitul, care este în ţinutul Iaşilor, care sat este dreaptă cumpărătură a lui Nebojatco logofăt, cu cneaghina lui Gaftona, de la Vasilie Şeptilici hatman, pentru 500 taleri de argint, iar acestuia i-a fost cum-părătură de la Marica, cneaghina lui Chiriţă postelnic. Iar când a fost în zilele lui Alexandru voievod, el a luat satul, pentru viclenie, de la Gaftona şi la dat boierului nostru Enachi postelnicul… şi am aflat judecată că nu se cuvine

[1204] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. V, Iaşi 1908, pp. 248-251

să piară satul pentru hiclenie, pentru că n-a fost Nebojatco logofăt vinovat cu nimic lui Alexandru voievod, pentru că a pierit el însuşi, cu domnul său Gaşpar voievod”[1205].

1637, ianuarie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Dumitraşco Şoldan, mare vornic de Ţara de Jos, şi fraţilor săi Toderaşco, Todosca, Anghelina şi Tofana, care primesc uric pentru „dreapta lor ocină şi danie şi miluire, o selişte, anume **Şendreştii** (azi Şendreni, comuna Frumuşica, Botoşani), în ţinutul Hârlău, ce a avut tatăl lor, Pătraşco fost vornic, de la Constantin Moghila voievod… mai înainte dreaptă domnească, şi am dat-o domnia mea şi am miluit pe Dumitru stolnic şi pe Vâşan, când le-am dat şi satul **Vlădeni** (comuna Vlădeni, Iaşi)… / iar dacă am văzut că a fost dreaptă danie şi miluire tatălui lor Pătraşco, din nou noi am dat această selişte Şendreşti, cum le-a fost înainte danie, lui Dumitraşco Şoldan şi fraţilor săi; iar Dumitru stolnic şi Vâşan să nu aibă nici o treabă”[1206].

1637, aprilie 20: Lupul Dârlău şi Gheorghe Grecul din **Băşeni** (azi Mihail Kogălniceanu, comuna Ţigănaşi, Iaşi), şi Gavril din **Ţăpeleşti** (azi Ţipileşti, comuna Popricani, Iaşi) îi judecă, din poruncă domnească, după pâra lui Dron cu Păladie din târg de **Eşi**, cu Călinig, vărul lui Păladie şi cu sora lor Vasca, „zicând Dron că au moşie la **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi) dimpreună… dar nu li-i aleasă şi împărţită, şi Dron nu şade acolo, cu dânşii, iar ei lucrează locul şi mănâncă şi de-a zecea. Deci am judecat

---

[1205] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 143, pp. 173, 174

[1206] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 22, pp. 22, 23

şi i-am aşezat să ia Ionaşco Dron de-a zecea de pe moşie, iar ei să lucreze, iar a lua de-a zecea să nu se amestece… Şi eu, preotul Constantin din **Vlădeni** (comuna Vlădeni, Iaşi) am scris, cu învăţătura tuturor”[1207].

1644, aprilie 8: Avram și cu fetele lui Simion, feciorii lui Miron, vând lui Constantin vornicul, drept 70 taleri de argint, părți „din **Cureni** (lângă Dracșani, comuna Sulița, Botoșani) și **Ghețăoani** (comuna Sulița, Botoșani), pe apa Miletinului, stâlpul din mijloc... dinaintea lui Bărcan din **Nelipești** (lângă Lătăi, Iași), Ionuț Dodon ot **Hălceni** (comuna Șipote, Iași) Pavăl ot **Vlădeni** (comuna Vlădeni, Iași). Aceasta mărturisim”[1208].

VLĂDENI

(comuna Vlădeni, Botoşani).

1430, iulie 7: Întărit de Alexandru cel Bun fraţilor Jurju Jumătate, Ştiful şi Mândrul, care primesc uric pentru împărţeala „ocinilor părintelui lor, Ioan Jumătate: Jurji, curţile de pe Jijia ce se cheamă Giumătăţeni şi, din sus de Hârlău, Delenii şi Miclăuşenii; acestea s-au dat Jurjii. Iar giupânului Ştiful, s-au dat Sărbăneştii pe Siret, şi cu mori în Siret, şi... Cândeşti, pe Siret, cu moară în Siret, între Grămeşti şi Rogoşeşti, şi, mai jos de Călineşti, ... iar cu mori în Siret, şi Roşiiacii; aceasta-i partea lui

---

[1207] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 70, pp. 70, 71

[1208] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 285, pp. 262, 263

Ştiful. Iar partea Mândrului: Balinţii, pe Siret, curţile şi cu morile ce sunt în Siret şi cu tătarii ce sunt la acele curţi şi Mândreşti, în Cârligătură, şi Vorişte, unde au fost curţile lui Dumbravă (Dumbrăveni, Suceava – n. n.), şi, din sus de Hârlău, **Vlădenii**; acestea s-au dat iar giupânului Mândrul”[1209].

1580, septembrie 1: Zapis de la Nicolae şoltuzul şi cei 12 pârgari din Baia, în care mărturisesc cum a venit Eftimia, fata Anastasiei, fata lui Şarpe, nepot lui Hărman, şi cu ai săi copii şi au vândut mănăstirii Râşca, pentru 800 zloţi tătăreşti, „a lor dreaptă ocină, un sat pe Siret, anumea **Vlădeanii**, cu toate ale sale hotare şi cu loc de moară în Siret”[1210].

1581, septembrie 16: Întărit de Iancul (Sasul) voievod lui Gavril pisar, care cumpără, cu 800 zloţi, de la Eftimia, cneaghina lui Hearţea, fata Nastasiei, nepoata Dragăi, cneaghina lui Vozma Şearpe, care a fost postelnic, şi de la fiul ei Lupul, strănepoţi lui Herman, „un sat anume **Vlădeanii** pe Siret şi cu vad de moară în Siret, din dresele ce le-a avut de împărţeală de la unchiul domniei mele, de la Bogdan voievod, şi sin dresele de cumpărătură de la unul domniei mele bătrânul Ştefan voievod”[1211].

1581, septembrie 16: Întărit de Iancul (Sasul) voievod mănăstirii Râşca şi, respectiv, lui Gavril pisar, care „întru sine au schimbat un sat, anume **Vlădeanii** pe

---

[1209] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 99, pp. 146, 147

[1210] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 109, 110

[1211] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 110, 111

Siret şi cu vad de moară în Siret, care acel sat este cumpărătură lui Toader Gavril pisar… şi a dat acel sat rugătorilor noştri călugări de la Râşca; iar ei au luat satul Vlădeanii şi au adaos 500 zloţi tătăteşti pe deasupra şi au dat lui Gavril un sat, anul **Balcăuţii**, cu loc de moară în ţinutul Hotinului, din uric ce l-au avut de la Bogdan (Lăpuşneanu) vodă, când i-a miluit pe ei Turcul pârcălab, pentru sufletul său, cu acel sat număt Balcăuţii"[1212].

1638, septembrie 2: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât fraţii fraţii Cârstea, Stratulat, Eremia şi cumnatul lor Căzacul, fiii lui Iuraşco Dracea, fraţii Strătulat Dobrenchie, Gorcea şi surorile lor, fiii lui Ilea din **Volcineţ** (azi Maiovca, comuna Maiovca, raionul Ocniţa, Moldova), Cristina, fiica lui Miron, Minta, fiica lui Măteiaş, şi Pătraşco, ginerele Muşitoaiei, toţi nepoţi lui Toader, strănepoţi lui Cozma călăraş, cu Dumitru Ponici şi nepoţii lui Vasile şi Mihaşco, fiii lui Isac din **Costineşti** (comuna Leorda, Botoşani), Onaca, fiul lui Mătiaţ Pitărescul, Dumitraşco Şaidir diac, Safta, soţia lui Nicoară, fiul Odochiei, nepoata lui Ponici şi cu toate rudele lor, nepoţi şi strănepoţi ai Nastei Iugoaie, „pentru a treia parte din tot satul **Vlădeni** (comuna Vlădeni, Botoşani) şi pentru a treia parte din tot satul **Culiceni** (comuna Culiceni, raionul Herţa, Ucraina), ce sunt în ţinutul Suceava, zicând ei că sunt ale lor. / Dumitru Ponici a arătat un uric de moştenire şi alt uric de împărţerală, de la Ştefan voievod cel Bătrân, scriind acel uric că au căzut la împărţeală tot satul **Vlădeni**, tot satul **Culiceni** şi satul **Rugăşeşti** (comuna Mihăileni, Botoşani) strămoaşei lor Nasta Iugoaie... / Deci domnia mea i-am

---

[1212] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 112, 113

întrebat pe fiii lui Dracea şi pe Dobrinceşti, şi pe toţi fiii lui Ilea, dacă au nişte drese pentru aceste sate, şi ei au răspuns că nu au nimic, nici un zapis şi au rămas de toată legea noastră"[1213].

1653, iunie 15: Parfenie, egumenul Voroneţului, care dăduse, „încă înaintea lui Vasile vodă… lui Dumitraşco Neagoe doi vecini ai noştri, anume Trif şi fratesău, ca să-i fie vecini în veci de veci, pentru un cal, 40 saci de grâu şi două sladuri (orz muiat, pentru făcut bere)… şi de multe ori i-am adus la sat la **Vlădeni**, şi tot n-au vrut să şadă în sat. Deci noi, de atâtea ori fugind, i-am dăruit dumisale pe amândoi, cum mai sus scrie"[1214].

1774, iunie 15: Satul **Mândreşti-Vlădeni**, ţinutul Botoşani, ocolul Siretului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1215]**: Toată suma caselor**: **19**. Scădere rufeturile, însă 7: 2 popi, 5 scutelnici. Rămân birnici: 12. / **Birnicii**: Maftei Moscul / Ioniţă Priparoc / Pricopie Parparoc / Simion Hârtie / Iftimi Hârtie / Mihălache Hârtie / Cucoranul / Vicol Mătcan /Pavel Demiian / Miron, cumnat lui / Dumitraşcu Oatul. // **Rufeturile**: Popa Ioniţă / Popa Grigoraş / Simion, morar, scutelnic al mănăstirii Suceviţei / Mihai, rus, tij (la fel) / Toader, rus, tij (la fel) / Alecsa, rus, tij (la fel) / Tincul, rus, tij (la fel).

1803, **Condica liuzilor**: Satul **Vlădenii** al lui Constantin Mariş avea 26 liuzi (oameni străini), care trăiau din lucrul pământului, plătind, pe sfert, 95 lei, iar

---

[1213] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 467 pp. 440-442

[1214] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 166, 167

[1215] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 192

anual 380 lei”[1216].

1902: „**Vlădeni**, sat în partea de nord a comunei Brehueşti, plasa Siretul, judeţul Botoșani, cu o suprafață de 1.002 hectare şi o populaţie de 1.145 suflete”[1217].

VLĂDEŞTI

(sat inclus în Stolniceni-Prăjescu, Iaşi).

1443, mai 28: Întărit de Ştefan voievod lui Tador Vlădescu, care primeşte uric pentru „ocina lui, satul, pe Siret, anume Vlădeşti, lângă Puceleşti… Iar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac”[1218].

1522, iunie 26: Întărit de Ştefan (cel Tânăr) voievod lui Gavril Calapod, fiul lui Petre stolnic, care primeşte uric pentru moşiile „cumpărături şi schimbături ale părintelui său Petre stolnic, din ale lui drepte urice de la străbunul nostru Alexandru voievod şi din drese de la bunul domniei mele Ştefan vodă, satul pe Siret, trei părţi de sat (**Stolniceni**, viitorul Stolniceni-Prăjescul), unde a fost curtea lui Petre stolnic, şi satul anume **Purceleşti**, cu mori, şi satul **Vlădeşti**, lângă Purceleşti, şi satul **Bră-**

1216 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VII, Iassi 1886, p. 242
1217 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 769
1218 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 233, pp. 328, 329

tieştii, şi cumpărătura mamei sale Chiraca, satul pe Siret anume **Borileştii**, cu mori pe Siret”[1219].

1625, aprilie 23: Martori la un zapis de mărturie de la Samfira, fata Acseniei, care a „avut, din jumătate de sat de Stolniceni, a opta parte” şi, după ce a „întrebat pe toţi unchii mei de faţă, ei m-au lăsat şi am vândut acea parte a mea… ce este în hotarul **Purceleştilor** (sat inclus în Stolniceni, Iaşi)… jupânului Ionaşco Prăjescu, drept 120 taleri bani buni”[1220]. Martori care întăresc zapisul sunt fostul hatman Gligorie Ciolpan, Gligorie Bolşea de **Dobruleşti** (sat pe Moldova, inclus în Cristeşti, Iaşi), Popovici de **Năvrăpeşti** (sat pe Moldova, Iaşi), Grecul de **Păşcani** (oraşul Paşcani, Iaşi), Vasilie de **Ciupeşti** (sat înglobat în Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), Andonie, Toader sin Hireasca din **Hăsnăşeni** (înglobat în Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), Ionaşco Năvală de **Soci** (sat, Iaşi), Constantin vistiernic şi Pătraşco Ciogolea de **Vlădeşti** (sat pe Siret, inclus în Purceleşti, comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), popa Pahomie de **Stolniceni**.

1625, august 31: Scrisoarea uricarului Borăleanu despre „stâlpirea satului **Purcileşti** (Puceleşti, sat cu mori pe Siret, lângă Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), să fie în două”, împărţit între Ionaşco Tăbârţă, fost vornic în Suceava, şi Ionaşco Prăjescul. „Şi am pus stâlpii: unul în mijlocul satului, la un colţi de grădină a lui Ionaşco Măciuniţă din sus, şi de-aici de-a dreptul locului am pus stâlpi şi de-o parte de vale, şi de ceea. Şi într-această tocmeală au fost: Gligorie Ciolpan spătarul, Constantin Adam, Iuraşco

---

[1219] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 88-90

[1220] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 312, p. 384

Adam şi Pătraşco ot **Vlădeşti** (în satul Purceleşti, comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), Grecul ot **Păşcani** (viitorul oraş Paşcani), Andonie şi Toader a Herescăi ot **Hănăşeni** (lângă Buruieneşti, comuna Doljeşti, Neamţ), Larion ot **Băloşeşti** ot volost Roman (lângă Buruieneşti, comuna Doljeşti, Neamţ), Ţopa ot **Stolniceni** (sat pe Siret, Iaşi) şi alţi oameni buni şi bătrâni"[1221].

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „**Hălăuceşi** (în hotar cu Iurceşti, Iaşi) pe Siret, şi cu loc de mori pe Siret şi cu bălţi, ce este în ţinutul Sucevei şi cu tot locul, jumătate de sat… care a fost a unchiului măriei sale, lui Simion Stroici vistiernic… cumpărătură de la Glogorcea, feciorul Anii Roşcoa, nepotul Cârstii Hălăucescul, drept 200 taler bătuţi… iar cealaltă jumătate de sat i-a fost schimbătură cu Adam vistiernic cămăraş şi cu feciorii lui, Constantin, Iuraşco şi Grozeava, feciorii Tudosei, nepoţi Anii, strănepoţi Cârstii Hălăucescul… pentru o vie, ţarina **Cârjeştilor** (Cârjoaia, Iaşi) cu poamă gata de cules şi încă 50 taleri bătuţi. Iar apoi s-a sculat Erina, fata Ruscăi, nepoata Anghelinii, şi i-a vândut al doilea rând acea jumătate de sat toată, drept 600 de taleri bătuţi. Iar când au fost zilele lui Gaşpar vodă, a pârât pe Stroici vistiernic o soră a Erinii, anume Nastasiia, cum nu a vândut ea nimic. Deci o au rămas Simion Stroici. Iar după ce s-a miluit măria sa domnul nostru, aflatu-s-a un nepot al lui Simion Stroici vistiernic, anume Lupul, feciorul lui Ionaşco din **Sireţel** (ţinutul Hârlău, Iaşi), şi a arătat un zapis de dare de la unchiul său Simion Stroici, cum i-a dat lui acea jumătate de sat. Deci

[1221] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 370, pp. 439, 440

noi ne-am tocmit cu acel Lupul şi i-am dat 400 taleri de argint şi un postav, ca să ne fie cu pace şi cu odihnă. Iar cealaltă jumătate, a patra parte, de la Gligorie Ciolpan, ce a fost spătar, drept 112 taleri de argint, iar lui i-a fost cumpărătură de la Dumitra, fata lui Ştefan Blendea, însă cumpărase altă parte din **Vlădeşti** (lângă Stolniceni, Iaşi), iar soru-sa Mărica a luat acea parte de la Ciolpan, căci a fost a ei. Deci ea i-a dat acea parte din Hălăuceşti şi altă parte, cât ţin opt case, şi cu curţi şi cu tot venitul lor. Eu am cumpărat de la Mărica, sora Dumitrii; ci a fost acel loc ales al Dumitrei 210 taleri, şi cu acei bani a plătit capul lui Gavril, feciorul Dumitrei, din pieire, că vrea să-l spânzure pentru că furase 2 cai buni ai lui Andonie din **Avereşti** (azi satul Delenii, Neamţ) ot volost Neamţ. Iar după aceea, iarăşi s-a sculat Gavril, feciorul Dumitrei, şi mi-a furat câteva unelte de sub o şatră, şi iarăşi l-am prins de faţă. Deci mamă-sa a căzut, cu boierii, înaintea noastră şi l-am iertat. După aceea s-a măritat Dumitra după Vărdzar şi au sărăcit. Deci a venit la noi şi s-a plâns de sărăcia ei. Deci i-am dat un vig de postav şi 2 boi buni şi 20 taleri bani buni. Şi iarăşi două jirebii am cumpărat de la Gavril Ciogolea, pentru 160 taleri, iar lui i-a fost cumpărătură de la mătuşa lui, Dumitra Zupcoae”[1222].

1627, mai 18: Zapisul lui Pătraşco Ciogolea din Vlădeşti şi Gligorie Nemţeanu, prin care mărturisesc „cum şi-a pus astăzi zi Costantin ot **Vlădeşti** pentru 30 de taleri, să întoarcă lui Popovici din **Năvrăpeşti**, pentru o casă ce au vândut feciorii Blendii, Paşco şi Căzan, ce au avut ei de moşie în Năvrăpeşti. Însă zi şi-au pus dinaintea noastră, de astăzi, mai 15, până a treia zi. Dacă-i va da

---

[1222] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, pp. 241, 242

Costantin lui Popovici banii deplin, nici o treabă Popovici cu acea ocină să nu aibă; iar de nu vor fi banii la zi, cum s-a prins Costantin, de-aici nici o treabă să nu aibi Costantin cu acea ocină şi nici volnic altă dată a o întoarce, căci Popovici l-a lăsat să întoarcă. El la zi bani n-a avut"[1223].

1635, octombrie 2: Zapisul popii Anton din **Oboroceni** (comuna Heleşteni, Iaşi), „și cu femeia mea, Mărica, și cu toți feciorii mei, anume: Mărica și Ana, și eu, Gavrilaș Furdoiu și ficiorii mei, și eu, Nichifor, feciorul lui Ionașcu Cacotu (corect: Calotă), și eu, Grigori Bâscotianul, cu feciorii mei, și eu, Sofroniea, și Toader și Irimie, feciorii lui Gherasim, și eu, Iliana, cu feciorii mei, cu Ostahi și cu popa Isac, și Acsinie", care vând „o parte de ocină a noastră, ce am avut în cel heleșteu nou, ce au făcut dumnealui, postelnicul Ionașcu Prăjăscu, la Podul Orzii, cum noi ne-am tocmit, de bunăvoia noastră, de i-am dat dumisale acel loc, ce mi l-au înecat apa și ne-au dat dumnealui alt loc, drept locul nostru, din parte dumisale, loc de fânaț, de la prisaca dumisale din dial, dinspre **Șchei** (Şcheia, comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi), ci este hotarul dumisale, loc de patruzeci și patru prăjini și jumătate, câte de trei stânjeni prăjina, că atâta a cuprins locul nostru, ce ni l-a înecat apa.., / Și această tocmeală s-a făcut dinainte vornicului Gheorghi Năvrăpăscul, Iurașcu Adam din **Vlădești** (lângă Brăteşti, comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), Toader Herescul din **Hăsnăsăni** (Hăs-năşeni, înglobat în oraşul Paşcani, Iaşi), Andon Dănilian[6], Iosâp dascălul și dinaintea a mulți oameni, megieși de

[1223] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 208, pp. 286, 287

primprejur"[1224].

1636, ianuarie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod postelnicului Eonăşcuţă Prăjescul, care primeşte urice pentru „dreptele lui ocini şi cumpărături, pe care le-a avut tatăl lui, Nicoară logofăt… jumătate din satul **Leeşti** (Lieşti, înglobat în Popricani, comuna Popricani, Iaşi), ce este în ţinutul Iaşi, cumpărătură de la Cozma, fiul lui Eonaşco, şi de la Marco, fiul Ciorcei, nepotul lui Coste, pentru 60 taleri bătuţi. Şi altă parte din acelaşi sat Lieşti… cumpărătură de la Gligorie şi Andronic, fiii lui Drăgan, nepoţii lui Dragoş, şi de la Condrea, fiul Sorei, nepotul lui Dragoş, pentru 30 de taleri. / Şi… a patra parte din satul **Ionăşeni** (lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi) pe Dzijia, şi cu Dumbrava, jumătate din a patra parte, cumpărătură de la Benea, fiul Maricăi, de la nepoţii lor de frate Gligorie, Vărvara şi Ceuca, copiii Nechitei, de la Todosia, fiica Gligăi, de la Nastasia, fiica Stancăi şi de la Todosiia, fiica Agafiei, toţi nepoţi Dumei, pentru 150 taleri bătuţi. Şi altă parte din acest sat Ionăşeni, cumpărătură de la Nechita fiul Savei, Grozava şi Toader, fiii Martei, nepoţii Savei, pentru 35 taleri. Şi altă parte din acelaşi sat Ionăşeni, cumpărată de la Portar, Gligorie, Toma, Dumitru Leucă, Gorciul şi Perjul, fiii Oancei, nepotul Savei, pentru 60 taler. Şi de asemenea, îi întărim şi altă parte, tot din acel sat Eonăşeni, partea de jos şi cu vad de moară pe Dzijia şi cu Dumbrava la deal… cumpărătură de la Vasutca şi Sofroniia, fiicele Lupei, nepoatele Cârstei, pentru 150 taleri, iar lor le-a fost danie şi întoarcere de la Ion Dispot voievod. / Şi de asemenea… îi întărim o parte de ocină din satul **Băluşeşti** (comuna

---

[1224] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 250, pp. 292, 293

Todireşti, Iaşi), care este în ţinutul Sucevei, pe care el şi-a cumpărat-o de la Anghelina, fiica lui Toader din Băluşeşti, femeia lui Toader Capşea pitărelul, pentru 50 taleri. / Şi îi mai întărim jumătate din satul **Războiani** (comuna Războieni, Neamţ), partea de sus, cu nouă vecini de faţă, care acest sat Războeni le-a fost dreaptă dedină. / Şi îi mai întărim un sat, anume **Vlădenii** (Vlădeşti, lângă Brăteşti, comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), care este în ţinutul Roman, şi cu vad de moară pe Siret… cumpărat de la călugării de la sfânta mănăstire Tâşca, pentru 250 ughi”[1225].

1637, iulie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, fostului vistiernic Gheorghe Roşca, după ce fusese pârât de faţă de Chirilă, Ştefan, Lupul şi alte rude şi răzeşi ai lor din **Româneşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), „pentru nişte părţi de ocină ce a cumpărat din satul **Ivoeşti** (comuna Podu Iloaei, Iaşi), pe Bahlui, în ţinutul Cârligăturii… Roşca vistiernic a adus înaintea domniei mele oameni care i-au vândut acele părţi de ocină din acest sat Ivoeşti, anume Moiseiu din Româneşti, Ţâgan, Vasile Bodorcea, Marco şi Pavel… iar ei au spus că au mers pe la toate rudele lor şi au dat de ştire, şi nimeni dintre ei nu voia să cumpere. Şi a adus şi mărturie, oameni buni şi slugi ale domniei mele, anume Ivan, Văsian şi Miera din **Mădârjeci** (Mădârjeşti, comuna Bălţaţi, Iaşi), Machidon, Chirilă, Pătraşco şi Tofan din **Cudreşti** (înglobat în Bălţaţi, comuna Bălţaţi, Iaşi), Silion din **Vlădeşti** (comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), Gricea din **Cosiţeni** (comuna Podi Iloaiei, Iaşi), din Cârligătura, care au mărturisit că au umblat acei oameni,

---

[1225] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 315, pp. 350-354

care au vândut lui Gheorghe Roşca, pe la toate rudele lor şi le-au dat ştire, iar n-au vrut să cumpere părţile pe care acum vor să le întoarcă”[1226].

1638, aprilie 3: Cartea lui Vasile Lupu voievod către „rugătorii noştri de la sfânta mănăstire de la Râşca, prin care le cere „a da uricul **Vlădenilor** (Vlădeşti) de la Siret întru mâinile jupânesei Prăjească, că are împresurătură dinspre Lupaşcu clucerul”, voievodul trimiţând pe Pătraşco Ciogolea şi pe Gheorghe Năvrăpăscul „să le socotească hotarul din Vlădeni, dinspre **Săoani**, care sat le este cumpărătură de la sfinţiile voastre”[1227].

1638, aprilie 20: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Silion ot **Vlădeşti** (comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), după ce s-a vistiernicul Buhul i „s-a jeluit pe toţi răzeşii din sat din **Iurghiceni** pentru 54 de galbeni, ce le-a dat an peste iasă vreme, că au venit ei, de s-au rugat să le facă bine, să le dea acei bani, de s-au plătit de o moarte de om, ce s-a aflat pe acel hotar, că au avut strânsoare de al nostru boier Dumitraşco Şoldan (cumnatul lui Buhuş – n. n.), vornicul cel mare de Ţara de Jos, când a fost vornic mare în Ţara de Sus… pentru acei bani, ei toţi şi-au pus zălog părţile lor de ocină, toate din hotarul Iurghicenilor şi şi-au pus zi an, la Simpietriu, să-i dea banii; şi până acum nici un ban nu i-au dat; iată că vine şi alt Simpietriu… iar voi să socotiţi acolo, să alegeţi acele părţi, toate, ale tuturor răzeşilor, şi să le dai pe mâna

---

[1226] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 145, pp. 134-136

[1227] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 307, p. 305

vistiernicului Buhuş, să le fie părţile pieitoare, căci le-a trecut ziua şi anul, şi nu i-au dat banii”[1228].

VLĂDEŞTI

(lângă Goteşti, ţinutul Chigheci, Moldova).

1628, februarie 20: Martor jurător, la zapisul lui Mitrofan, episcopul de Huşi, în care mărturiseşte că au venit înaintea lui „Gabăr, ce a fost căpitan, şi cu răzeşii lui de pe sat de pe **Negrileşti** şi de pe balta ce se cheamă **Gemenele**, şi de pe sat **Briţcani**, anume Bertea feciorul Crăciunei, Armaga feciorul lui Gavrilă Bâtcă, Cornea feciorul Aremiei, Iachim feciorul lui Nistor, Ursa nepoata Cozmiţei, Samfira fata lui Roşculeţ, Păntelei nepotul Stanei, Cihan de Briţcani, Costantin feciorul Morcoteiu-lui, Pântea feciorul Bontei de Negrileşti, cu cinstită cartea măriei sale lui vodă şi cu sluga măriei sale, cu Vlasie diacul, să jure pe sfânta evanghelie cu 24 de jurători cum n-au vândut Nistor Cornescul, cu Nicula Galbănul şi cu femeia sa, şi cu răzeşii lor în sat în Negrileşti nimică, nici baltă în Gemenele, nici într-apă, nici în uscat. Şi să jure că n-a vândut Cozmiţa strigătorul cu Alexa Bota şi cu răzeşii săi nimic în sat în Briţcani vornicului Ureche, ce le este împresurătură pentru c-au pârât Grigoraşcu Ureche că este cumpărătură de tată-său, de Ureche vornicul”[1229].

[1228] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 328, pp. 322, 323

[1229] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 312, p. 424, 425

Lista jurătorilor: Petriul pârcălab de **Burboceni** (Buboceni, lângă Barboşi, Vaslui), Ghiorghie călăraş de **Şişcani** (ţinutul Lăuşna, Moldova), Căsul fost pârcălab ot **Măliceni** (Moldova), Horjă pitărel ot **Oţeleni** (ţinutul Fălciu, Vaslui), Gavril Mamotă ot **Cucoara** (ţinutul Chigheci, Moldova), Petrea Căcăradză ot **Căcărădzeni** (Căcărăzeni, lângă Goteşti, ţinutul Cahul, Moldova), Frango Malcoci ot **Malcoceni** (Moldova), Mihăilă Ţărăşoară ot **Cărhăneşti** (satul Cârja, Vaslui), Petriman aprod şi Constantin Ţicău păhărnicel ot **Sărăţeni** (ţinutul Tutova, Vaslui), Paşco hotnog la călăraşi, Vârno călăraş ot **Vlădeşti** (lângă Goteşti, ţinutul Chigheci, Moldova), Vicol chihaia ot **Hlipiceni** (lângă Guşiţel, Vaslui), Ionaşco Ciubăraia şi Ihnat Căltac ot **Lăţeşti** (în Fălciu, Vaslui), Bălan Buţa ot **Blăgeşti** (în Fălciu, Vaslui), Buculei, Marvici Lean ot **Oţeleni**, Nica călăraş ot **Fălciu**, Marco Cucul or **Deleni** (în Fălciu, Vaslui), Giovlen ot **Suhuleţi** (Stuhuleţi, în Fălciu, Vaslui), Agapie ot **Păcurăreşti** (lângă Goteşti, ţinutul Chigheci, Moldova) şi Camber ot **Golăeşti** (satul Crăciuneşti, Vaslui).

VLĂDEŞTI

(în Covurlui, Galaţi).

1628, august 15: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Ionaşco şi Pavel Roşca de a cerceta pâra răzeşilor Văscan, Boben, Florea şi alţii din **Tuluceşti** (în Covurlui, Galaţi) împotriva marelui armaş Apostol „pentru satul **Vorniceniceni** (în Covurlui, Galaţi) de la Co-

vurlui, zicând că acel sat nu este ocină dreaptă armaşului, ci-l ţine fără ispravă şi le face împresurătură… Apostol zis-au că este acel sat drept de moşie socrului său, lui Nicoară armaşul, şi alt nimeni n-a avut nici o treabă cu acel sat… iar tu să strângi pe ceşti oameni, anume Mihăilă Giuneş, Ion Grămadă din **Şiviţă** (în Covurlui, Galaţi),Toader din **Frumuşeşti** (satul Frumuşiţa, în Chigheci, Moldova), Toma tatăl lui Mângâie, Miloş, Nicoară Calo, Dumitru Plătic, Teatiul Boul de **Vlădeşti** (în Covurlui, Galaţi), Ion Ghidimon de **Tuluceşti**, Ion de **Piscani** (în Covurlui, Galaţi), Pavel Roşca şi Buculei hânsar de **Ţipeni** (satul Sipeni, în Fălciu, Vaslui), şi să socoteşti cum vei afla mai cu dreptul cu sufletele acestor oameni"[1230].

1902: „**Vlădești**, comună rurală în judeţul Covurlui, plasa Prutul, situată pe malul Prutului, la 52 km de Galaţi. Se mărginește, la nord-est, cu teritoriul comunelor Rogojeni şi Oancea; la est, cu Basarabia, prin râul Prutul; la nord-vest, cu Băneasa şi Bujorul, şi la sud-vest, cu Măstăcani şi Fârţănești. Teritoriul comunei e udat de râul Prutul și de bălțile Maicaşi și Păşcanul. E formată din 4 cătune: Roşcani, Vlădești, reşedinţa, Păşcani şi Brăneşti. Are o suprafaţă de 11.251 hectare 24 ari, cu o populaţie de 2.013 locuitori. Afară de plugărie, locuitorii se mai ocupă cu cărăușia şi pescuitul. Ei posedă multe vite mari şi mici. Are 4 biserici: una în Vlădeşti, cu hramul Sf. Voevozi, a doua în Roșcani, Adormirea Maicii Domnului, zidită în 1827, a treia. în Brănești, Sf. Voevozi, zidită în 1848, şi a patra în Pășcani, tot Sf. Voevozi, zidită în 1843; 3 şcoli: în Vlădeşti, înfiinţată în 1865, în Roş-

---

[1230] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 395, pp. 542, 543

cani, zidită în 1883, şi în Brăneşti. Prin comună trece calea judeţeană Galaţi-Fălciu. / **Vlădeşti**, sat şi reşedinţa comunei cu acelaşi nume, cu 532 suflete şi 131 case, o biserică şi o şconlă"[1231].

VLĂDEŞTI

(înglobat în oraşul Vaslui).

1635, septembrie 1: Ispisoc de întărire, dat de Vasile Lupu voievod lui Vasilie și fraților lui, fiii lui Nechita, nepoții lui Toader, și verilor lor Petriceaico mare armaș, și Avram fost vornic și Cozma, și verilor lor, fiii lui Isac, nepoții lui Ion vistiernic, și verilor lor Petre Hadâmbul și fiilor Goioaei, nepoții Solomiei, și de asemenea lui Toader Moțoc şi fraților lui, fiii Todosiiei, nepoții Irimiei Pițigae, toți nepoții și strănepoții Petricăi hatman… și au împărțit între ei dreptele lor ocini și dedini, din dreptele și propriile lor drese și uric de împărțeală pe care îl au ei de la Alexandru voievod, satul **Cărbunești** (lângă Goşmani, comuna Români, Neamţ), care este în ținutul Neamț, și **Blăgești** (comuna Blăgeşti, Bacău) și **Fărăoani** (comuna Faraoani, Bacău) și **Movileni** (lângă Hertioana-Răzeşi, comuna Traian, Bacău), care sunt în ținutul Bacău, și **Mesăhănești** (Misihăneşti, comuna Roşiori, Bacău) și satul **Ruși** (înglobat în Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), în ținutul Roman, și

[1231] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 770, 771

Nănești (comuna Tănăsoaia, Vrancea), de la Tecuci, și **Vlădești** (înglobat în oraşul Vaslui), pe Tutova, și **Sângerei** (comuna Sângerei, raionul Sângerei, Moldova), din ținutul Iași, și **Pleșești** (azi Zmeu, comuna Lungani, Iaşi), de la Cârligătură, și șase fălci de vie, care sunt la **Cotnari**. / Astfel, a căzut în partea lui Petriciaico şi a verilor lui, Ionașco Avram fost vornic și Cozmei, și altor veri ai lor, a patra parte din satul Cărbunești, și a patra parte din satul Blăgești, și a patra parte din jumătatea de sat Fară-oani și Mesăhănești, și a patra parte din satul Nănești și două fălci de vie, care sunt la Cotnari. / Și în partea lui Toader Moțoc, cu alți frați ai lui, s-a cuvenit a patra parte din satul Cărbunești, și a patra parte din Blăgești, și a patra parte din jumătate de sat Fărăoani, și satul Movileni, și jumătate de sat din Pleșăști, și cu două fălci de vie, tot de la Cotnari. / Iar în partea lui Petrea Hadâmbul şi a fiilor Goioaei, nepoții Solomiiei, s-au cuvenit a patra parte din satul Cărbunești, și a patra parte din satul Blăgești, și a patra parte din jumătate de sat Fărăoani, și jumătate din Ruși, și jumătate din Sângerei, și a patra parte din satul Vlădești, și o falce de vie, tot la Cotnari. / Și iarăși, în partea slugii noastre Vasilie, cu frații lui, fiii lui Nechita, nepoții lui Toader, s-au cuvenit a patra parte din satul Cărbunești, și a patra parte din Blăgești și a patra parte din jumătatea de sat Fărăoani, și jumătate de sat Ruși, și jumătate dc sat Sângerei, și a patra parte din satul Vlădești, și cu o falce dc vie, tot la Cotnari”[1232].

1638, iunie 11: Gâncul Tiganul vinde „moşie ce am avut cumpărătură din sat din **Curlăteşti** (Corlăteşti, înglobat în Bogdăneşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui), din

[1232] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 228, pp. 268, 269

a treia parte o parte, şi-n deal, şi-n vale, şi-n păduri" lui Vasile Cuţiman, drept 10 galbeni de aur. „Şi, când s-a făcut această tocmeală, s-au prilejit oameni buni, anume Vasile Bahluian şi Costache ot **Folteşti** (înglobat în Bogdăneşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui), Danul ot **Vlădeşti** (înglobat în oraşul Vaslui), Cuzma şi Ignat Ghenghea din Curlăteşti. Şi eu, popa Glegurie ot Curlăteşti"[1233].

1716, ianuarie 1: Postolachi Coşăscul, „fiind dator cu 60 lei cruceresei Catrina Solomoneasa şi neavând cu ce plăti, am vândut vistiernicului Lupul Costache, marele vornic de Ţara de Jos, jumătate de sat **Ivăneşti**, ce este pe apa Racovei, partea din jos, cu loc de prisacă, şi partea din **Vlădeşti**, ce mi s-a alege, pentru acei 60 lei"[1234].

VLĂDEŞTI

(Nămăeştii sau Mănăeşti, Măneşti, numită şi Vlădeşti, comuna Roşieşti, Vaslui).

1636, august 31: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui Spătar Grigore Ureche, după judecarea pârei lui Isac, fiul lui Ionaşco Avram, „pentru o selişte, anume **Mănăeşti** (Nămăeştii sau Mănăeşti, Măneşti, numită şi Vlădeşti, comuna Roşieşti, Vaslui), care acum se numeşte **Vlădeşti**, în gura Iadriciului, în ţinutul Fălciu, zicând Isac că această selişte este dreaptă cumpărătură a tatălui său

[1233] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 369, p. 359
[1234] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 294, 295

Ionaşco Avram de la Coste Hrană, şi a arătat şi uric de întărire de la Gaşpar voievod. Iar Grigore Ureche a arătat uric de întărire de la Radul voievod Mihnovici, din prima domnie, şi a adus martori care au mărturisit, cu sufletele lor, că atunci când a cumpărat Ionaşco Avram, tatăl lui Isac, seliştea Vlădeştii, el nu a cumpărat pe banii săi, cu banii răposatului Nistor Ureche, fost mare vornic. Şi am aflat cu adevărat că nu are nici o treabă Ionaşco Avram, nici fiul lui Isac, cu această selişte"[1235].

VLĂDEŞTI

(comuna Ivăneşti, Vaslui).

1643, martie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului cămăraş Vasile Corlat, fraţilor lui, feciorii Irinii, şi nepoţii de fraţi, feciorii Anii, sora Irinii, toţi nepoţi Gagii, strănepoţi lui Pătru şi lui Vlaicu, care primesc uric pentru „satul **Tămăşenii** (în Dodeşti, azi Băseşti, comuna Viişoara, Vaslui), pe pârâul Jăgălia, în ţinutul Fălciului, cumpărătura moşilor lor Pătru şi Vlaicu de la Toader paharnic, fratele lui Stan, şi de la Negrilă paharnic, din dresul Gorbăneştilor, pentru 65 zloţi tătăreşti. / Satul **Fântânelile** (lângă Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), unde a fost casa lor, din acelaşi ţinut şi acelaşi dres, şi saul **Hureştii la Deal** (comuna Horeşti, judeţul Chişinău, Moldova) şi iarăşi **Hurdeştii** (azi Horeşti, comuna Ho-

[1235] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 492, pp. 551-553

rești, județul Chișinău, Moldova) și o seliște, pe din jos de **Găgești** (comuna Găgești, Vaslui), și altă seliște la sfârșitul piscului, care se cheamă **Busteștii** (lângă Peicani, comuna Găgești, Vaslui), cu loc de heleșteie și de mori. / Și iarăși întărim lui Vasile Corlat, fraților lui și altor rubedenii, nepoții Niacșăi, strănepoți lui Stan Răpide… satul **Corlăteștii** (comuna Bogdănești, Vaslui) pe Horăiata, în ținutul Tutovei, și satul **Drujăștii** (Drujești, comuna Zorleni, Vaslui), care acum se cheamă **Steșâneștii**, întru același ținut, și niște pământuri de rediu, care le-au fost stăpânit **Vlădeștii** (comuna Ivănești, Vaslui) cu împresurare, iar după aceea Vasile Corlat le-a scos de la dânșii… / Și o altă bucată de loc din hotarul satului Corlăteștii, care au fost ținut-o Costache și rudenia lui Stoica, nepotul Itului și al lui Ioan Fiultei și al Martei… / Și iarăși îi întărim lui Vasile Corlat, deosebit de alții, niște vii ce sunt în hotarul satului **Tămășănii**, în ținutul Fălciului, pe care i le-a dăruit lui moașa (bunica) lui Iliana, fata lui Onică… / Și iarăși îi întărim lui Corlat și cumnatului său Dănilă, feciorul Ilenii, nepotul lui Ion Zane, strănepot lui Fetion… a treia parte din satul **Gângureștii** (lângă orașul Ungheni, județul Ungheni, Moldova) pe Prut, în ținutul Iașului, care este între Șocani și între Mânzăști"[1236].

1645, octombrie 7: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Dumitrașco „să fie tare și puternic a apăra al său heleșteu în sat în **Vlădești**, nimeni să nu vâneze pește fără voia lui și fără voia fraților lui, nici cu volocul, nici cu undița. Iar pe cine vor prinde

[1236] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, București 2005, doc. 64, pp. 73, 74

vânând peşte într-acel heleşteu să aibă a-i lua volocul şi alte cenii ce vor fi prinzând peşte”[1237].

1902: „**Vlădești**, comună rurală şi sat în judeţul Tutova, plasa Simila, spre nord-est de Bârlad, pe pârâul Horocta. Satul formează comuna cu cătunele: Căpușeni, Limboeşti şi Corlăteşti. Are 245 locuitori şi 59 case; o şcoală mixtă; 2 biserici. Teritoriul comunei este în multe locuri mlăștinos, producând stuh şi papură. Se cultivă via pe o suprafaţă de 2.925 hectare, iar livezile cu pruni ocupă o suprafaţă de 825 hectare”[1238].

VLĂDEŞTI

(pe Bogdana, lângă Coroeşti, Vaslui)

1528, mai 18: Întărit de Petru (Rareş) voievod paharnicului Felea, care primeşte, drept danie domnească, satele confiscate, pentru „hainie” de la fostul vornic Petru Cărăbăţ, „când s-a ridicat, cu alţi necredincioşi (Coste pârcălab, Ivaşco logofăt, Sima vistiernic, ucişi la Roman, Trotuşan logofăt, Maxim Udrea, Secuian paharnic, Ioan Păstrăv şi fraţii lui din Huşi – nota traducătorului), un tâlhar asupra nepotului de frate Ştefan voievod şi asupra pământului nostru. Acestea toate… anume **Orgoeştii** şi **Negomireştii**, deasupra Hovriletii, şi jumătate de selişte, care acum se numeşte **Vlădeştii**, tij (la fel) la Hovrileta, şi

[1237] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 216, p. 169

[1238] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 771

parte din **Bogdăneşti**… după vechile hotare, pe unde din veac au umblat”[1239].

1691, martie 29: „Alexandru, feciorul lui Constandin Şoitul din **Bicani**, dăruieşte lui Ion Bujoraju jumătate de bătrân de moşie din **Vlădeşti**, de pe Bogdana, toată partea tatălui său”[1240].

1723, februarie 1: Vornicul de gloată Toader Bujoranul şi fiul lui Constantin vând fostului mare spătar Ion Pălade „20 de pământuri în frunte, din satul **Coroeşti**, ce este pe apa Bogdănii, în ţinutul Tutovii, cu loc de casă în selişte, cu vie în deal, cu pomăt şi din heleşteu, care moşie ne este danie de la Angheluşa, jupâneasa lui Vasile Gâlcă vornicul, care şi lor le-a fost danie de la Zevantie, feciorul lui Toader Moloş, nepotul popii Zăgan, moşie ce ne-a fost dată nouă şi unei mănăstioare, ce avusesem mai sus (spre nord) şi, de câtăva vreme, arzând biserica şi nerămânând nici o jarişte şi fiind noi lipsiţi de multe, am vândut-o, aşa cum scriem mai sus. / Aşijderi am vândut dumisale, de la un Alexandru sin (fiu) Constantin Şoitul din **Bicani**, precum am dăruit frăţâne-meu Ion Bujoranul jumătate de bătrân de moşie din satul **Vlădeşti**, tij (la fel) pe Bogdana, mai sus, toată partea tătâne-său Constandin Şoitul. / Aşijderi am mai vândut dumisale de la Ursul sin Ion Bolii şi de la nepoata lui Nastasia, fata frăţâne-său Gligore Bole, partea din **Rădăeşti**, ce a fost vândută tij (la fel) frăţâne-meu Ion Bujoranul, ce se va alege, a frăţâne-său lui Gligori Bolii de pe Viltoteşti (**Vişteleşti**), din apa Bogdănii, dinspre soare răsare, din partea răză-

---

[1239] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 10, pp. 18-20

[1240] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 138, p. 139

şească; acestea le-am vândut dumisale drept 15 lei şi mi-a dat toţi banii deplin”[1241].

VLĂDICENI

(fost **Poiana Vlădicăi, Poiana Vlădicenilor**, Iaşi).

1402: Întărit de Alexandru cel Bun „Mitropoliei Sucevei, cu hramul Sfântului martir Gheorghe, unde se află trupul Sfântului Ioan cel Nou, „pământurile numite **Poiana Vlădicăi**, mai jos de târgul Iaşi”[1242].

1624, martie 26: Radu Mihnea Voievod întăreşte dania lui Alexandru cel Bun[1243].

1637, aprilie 28: Vornicul Cujbă şi Constantin Nebojatco s-au pârât „pentru nişte mori de sunt în hotarele satelor **Vlădicenilor** (sau Poiana Vlădicăi, comuna Tomeşti, Iaşi) şi **Iacobenilor** (comuna Vlădeni, Iaşi), pe Jijia, zicând Cujbă că-i îneacă apa din iazul lui Constantin Nebojatco moara şi nu poate umbla. Marele vornic Dumitraşco Şoldan cercetează pricina şi, la sfatul unor „meşteri domneşti”, decide „ca să-şi mai rudice Cujbă moara mai sus de o palmă şi patru degete, să poată îmbla şi moara lui Constantin Nebojatco, şi să îmble şi a lui Cujbă”[1244].

[1241] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 140, pp. 139, 140
[1242] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 15, p. 22
[1243] Ibidem.
[1244] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 79, p. 78

1902: „**Vlădiceni**, sat în judeţul Iaşi, plasa Codrul, comuna Buciumi, așezat între dealurile Vlădiceni şi Murgul, printre care curge pârâul Vlădiceni. Este mai mult o podgorie. Are o suprafață de 612 hectare, cu o populație de 342 locuitori; o biserică, zidită la 1803”[1245].

VLĂDICENI

(pe Pârâul Negru, fost Gostileşti,
comuna Bârgăuani, Neamţ).

1459, septembrie 3: Întărit de Ştefan voievod lui Gostilă, care primeşte uric pentru „dreapta lui ocină şi dedină, satele anume: Gostileşti, unde îi este casa, şi Negoeşti, şi Bahna, şi Făurei, şi Bârzoteşti pe Bistriţa, şi Măneşti pe Neamţ, şi Bran pe Cneaja, şi seliştea unde au fost Voroveştii, şi Băloteştii, şi, mai jos, Comăneşti, şi unde este Hasniş, şi Şpătoreşti şi Gheuroeşti”[1246]. Hotare, din veac.

1488, februarie 29: Întărit de Ştefan voievod lui Daşco şi surorii lui Malea, fiii lui Gostilă, nepoţii lui Puiul Ploscarul, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, un sat, anume Gostileştii pe Pârâul Negru… privilegiul lor a ars în casa lui Băloş din Budeşti, când i-a ars casa, cum ne este ştiut nouă şi boierilor noştri. De asemenea, am dat şi am întărit slugii noastre Daşco şi

---

[1245] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 771

[1246] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 87, pp. 124-126

surorii lui Malea ocina lor dreaptă, alt sat, anume Budeştii, tot pe Pârâul Negru, pe care l-a cumpărat tatăl lor, Gostilă, de la Ivan Craiu, pentru 100 de zloţi tătăreşti”[1247]. Hotarul, din veac.

1488, octombrie 15: Întărit de Ştefan voievod Mitropoliei din Roman, odată cu celelalte sate cumpărate de Ştefan cel Mare pentru această danie. Vânduseră „însumi domniei mele” fraţii Mihul şi Iahuş, Giurgea, Ivan şi Bratul, nepotul lui Rafeiu, Mihul Obroc şi Grigor fiul lui Ivan, „Negoeştii pe Pârâul Negru” (în Dragomireşti, Neamţ), pentru 172 zloţi tătăreşti; Daşco şi Malea, fiii lui Gostilă, nepoţii lui Puiu Ploscarul, i-au vândut „jumătate din satul Gostileşti” (în Vlădiceni, comuna Bârgăuani, Neamţ), pentru 120 zloţi; Ileana, fiica lui Nechita, fratele lui Coste Andronic au vândut lui Vodă „două sate care sunt pe Moldova, anume Poiana, unde au fost cneji Băloş şi Danciul” (Boureni, Moţca, Iaşi), pentru 200 zloţi; fraţii Zărnă, Toma şi Ion, fiii lui Pătru, nepoţii lui Tiba, i-au vândut „Ciorsăceştii (lângă Păstrăveni, Neamţ), unde a fost bunicul lor Tiba, pe Moldova, în Câmpul Perilor, şi loc de moară pe Moldova”, pentru 240 zloţi; Neagşa, fiica lui Băilă de la Racova, nepoata lui Botăş, i-a vândut „un sat pe Moldova, în Câmpul Perilor, anume partea lui Botăş, unde a fost bunicul ei Botăş” (lângă Păstrăveni, Neamţ), pentru 60 de zloţi, toate aceste sate fiind oferite Mitropoliei din Roman „pentru pomenirea sfânt-răposaţilor înaintaşi”[1248]. Hotarele, din veac.

1749, iulie 20: **Hotarnica Vlădicenilor**: „Hotarul

[1247] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 29, pp. 46, 47

[1248] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 42, pp. 76-80

a jumătate de sat de **Goştileşti**, ce se cheamă acum **Vlădicenii**, pe valea Neagră, în ţinutul Neamţului, după cum arată ispisocul de la răposatul Ştefan voievod, din veleat **1488** (6996), octombrie 15, fiind noi rânduiţi ca să alegem această jumătate de sat a Episcopiei de Roman dinspre alte hotare. / Hotarul la câmp se începe din pădure, dinspre vadul lui Căliman, părăul Goştileascăi în jos, până în valea Neagră, la podul lui Viţin. De aici, valea Neagră, în jos, până la gura Bahnei, deci Bahna în sus, până la o fântână, unde s-a aflat şi piatra veche, deasupra fântânei, unde se întâlneşte cu hotarul **Băhnenilor**, deci lungul pământurilor, până într-un drum, unde se sfârşesc pământurile acolo, am găsit iar piatră veche, de aici, drumul în sus, alăturea cu hotarul Băhnenilor, până se împreună cu hotarul **Ciritianilor** şi cu al **Bârgăoanilor**. De aici, purcede alături cu hotarul Bârgăoanilor, pe o dâlmă, aproape de doi stejari, ce sunt la câmp, dâlma la vale, spre apus, până la o movilă, la un drum vechi stricat, unde arată şi ispisocul lui Ştefan vodă. Iar dintr-acea movilă, tot la vale, spre apus, până în pârâul ce vine dinspre Bârgăoani. Be aici, pârâul în jos, pe la o fântână ce se numeşte a lui Lateş, unde s-a aflat şi piatră veche, din jos de fântână, peste pârâu; de aici, drept peste valea Neagră, pe un pisc de deal, până în marginea pădurii, unde s-a aflat iarăşi piatra veche, de aici, pin pădure, până la un fag cu bour, la pârâul Darloii şi peste pârâu, la râpa Roşie, şi apucă la deal, până la boure, unde se întâlneşte cu hotarul **Mărginenilor** şi cu alte hotare, şi de acolo, pe semnele vechi, alături cu hotarul **Brăneştilor** şi al **Tatomireştilor**, de aici, iar pe semnele vechi înapoi, până vine iar în vadul lui Căliman, şi aşa s-a încheiat hotarul acestei jumătate de sat a Vlădicenilor, după cum

ne-au arătat toți răzeșii de Ghilăeaști, și și-au pus și degetele mai jos”[1249].

1774, iunie: Satele **Bărgăoanii** şi **Vlădicenii**, ţinutul Neamţului, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[1250], aveau **toată suma caselor 89**. Scădere rufeturi 51: 5 văduve, 1 popă, 3 ruptaşi, 12 ţigani, 30 case pustii. Rămân birnici 38. / **Birnici:** Gheorghe, morar / Baba Safta cu fecior holtei / Ioniţă / Gheorghe Şopârlă / Chiful / Grigoraş / Savin, pas / Gheorghe, morar / Gheorghe, bejenar / Gheorghe Butuc / Tănasă, tăbăcar / Ioniţă Ciolpan / Ursache Darie / Petre Gabăr / Gherghel Chisar / Ştefan, ungurian / Ştefan, sasul / Petre Bârcu / Lupul, ungurian / Ioniţă, plugar / Ştefan, dârvar / Ion, plugar / Vasile / Ioniţă Boboc / Ion Condre / Antohi / Vasile Pleşca / Gheorghe Pleşca / Alecsandru Călin / Toader Călin / Miron sin (fiu) Bărgăoani / Mihălachi / Ignat Cucută / Vasile, crav / Ispir Dobre / Ştefan Şchiopu / Grigore Mancheş / Pilat, jidov. // **Rufeturi:** Diaconul Anghel / Grigore Luchian, ruptaş / Ioniţă Bărgăoanu, ruptaş / Toader Bărgăoanu, ruptaş / Ioana, văduvă / Vasilichioae / Acsăntia / Iliana / Angheluţa / Vasile, ţigan / Pentelei, ţigan / Ion, tij (la fel) / Mile, la fel / Ion, la fel / Gheorghe, la fel / In (alt) Gheorghe, la fel / Dinul, la fel / Andrei, la fel / Matei, la fel / Toader, la fel / Tudorachi, la fel. // **30 case pustii**.

1249 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVI, Iassi 1891, pp. 291, 292

1250 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 36, 37

1902: „**Vlădiceni**, sat în judeţul Neamţ, plasa de Sus-Mlijlocul, comuna Bârgăoani. Are 376 suflete; o biserică; 2 mori”[1251].

VLĂDICINA

(lângă Ojov, azi Ojeva, Ucraina).

1627, aprilie 5: Zapisul fraţilor Bălan, Grigore şi Nastasia, feciorii lui Udrea de **Teţicani** (Tescani, Hotin, Moldova), şi al surorilor Nastura şi Anghelina, fetele Podolenii, nepoatele Udrii, prin care mărturisesc cum au „vândut dreaptă moşia şi ocina noastră **Ojovul** (Ojeva, Ucraina), ce este pe Nistru, mai în sus de **Văsălăuţi** (în hotar cu Ojovul, Ucraina), în ţinutul Hotinului… lui Gavrilaş, pârcălab de Hotin, drept 120 taleri de argint… Şi la tocmeala noastră s-au prilejit Gheorghi Corosteanul Iuraşcovici şi Ostahiia chihaia de călăraşi de **Rădăuţi** (târgul Rădăuţi, Bucovina) Bulzul călăraş de acolo, Ionaşcu Grozăvăscul de **Zastavna** (Bucovina, Ucraina), Carp vătămanul de **Maliniţă** (Mălineşti, Ucraina), Ion vătămanul de **Vlădicina** (lângă Ojeva, Ucraina), Gheorghi Cornescu de **Halice** (azi Galeţ, ţinutul Hotin, Ucraina) Vasile Stranha puşcar din târgul **Hotin** şi mulţi alţi oameni buni”[1252].

[1251] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 771

[1252] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 173, p. 226

1632, septembrie 19: Întărit de Alexandru Iliaş voievod marelui spătar Dumitraşco Şoldan, care cumpără, cu 500 galbeni, de la fostul vistiernic Neculai Catargiu, „două sate, anume **Nedebouţii** şi **Vlădicina**, ce sunt în ţinutul Hotinului, care mai înainte au fost sub ascultare către ocolul cetăţii noastre Hotin”[1253].

1770-1772: Satul **Vlădiceni**, ţinutul Hotinului, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1254], **toată suma caselor: 31**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 29. / **Birnicii**: Hriţco, pânzariul / Petre, rus / Andrei Iujânschie / Vasile Condric / Nicolae, bejenar / Ştefan Murco / Toader zet (ginere) Murco / Vasile Mandrabur / Ştefan sin (fiu) Cimpoeşul / Miron, argat popei / Ştefanca zet Ilaşco / Hrior, cibotariul / Ion Cimpoeşul / Alecsa, olariul / Anton Gregenciuc / Sandul sin cibotariul / Toma sin Iancul / Vasile brat (frate) vornicului / Gherasim, dijmaş / Toader, vătăman / Lupaşco, vornic / Vasile, cibotar / Toader sin Dimei / Onofrei al Suhăriţei / Alecsa sin Petre / Dumitru sin Petre / George / Ion Căzacul / Tudose, pălămar. // **Rufeturi**: Popa Ignat / Toader, dascăl.

[1253] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 213, pp. 269, 270

[1254] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 127

VLĂDICINA

(sau Vlădiceana, comuna Şirivţi, raionul Hotin, Ucraina).

1635, august 28: Întărit de Vasile Lupu voievod postelnicului Bălan Haţimirţchi, care primeşte uric şi hotarnică pentru „dreaptă ocina lui şi cumpărătură, satul **Stăuceni** (comuna Stavceani, raionul Hotin, Ucraina)… / Și începându-se hotarul satului acestuia, a Stăucenilor, întâi dinspre hotarul satului **Cruhlic** (comuna Cruhlic, raionul Hotin, Ucraina), pe unde a arătat Pilat clucer, cu sufletul lui, de la un stâlp de piatră, care desparte și hotarul dinspre Cruhlic și dinspre **Dolineni** (comuna Dolineni, raionul Hotin, Ucraina); de acolo, tot drumul cel mare până la hotarul dinspre **Cerlena** (comuna Cerlenivka, raionul Novoseliţa, Ucraina), până unde au pus ei tot stâlpi de piatră, până la o piatră ce este într-un hat, lângă drum, și de acolo la altă piatră; de acolea, se întoarce hotarul și merge până la deal, la Ghivina, unde au pus un stâlp; de acolo, se suie tot pe coasta dealului Ghivinei, până la niște ciritei de ulmi, până la o piatră ce este în mijlocul Ghivinei; de acolo, la alt stâlp, în capul Ghivinei din sus, și se pogoară tot pe deal și apoi trece peste drumul cel mare al Cerlinii, până la alt stâlp, în pisculeț, din sus de matca văii Cerlinii, și merge drept în matca Cerlinii și apucă matca în sus, și valea Potolianului desparte hotarul dinspre **Cârstești** (comuna Cârstinţi, raionul Hotin, Ucraina), și tot matca acei văi, până la hotarul **Șărăuților** (comuna Şirivţi, raionul Hotin, Ucraina), și acolea, de către Șărăuţi și de către **Vlădiceana**

(Vlădicina, comuna Şirivţi, raionul Hotin, Ucraina), s-au pus doi stâlpi de piatră, unul de o parte de drum și altul de altă parte; de acolo, drept locul peste câmp și peste valea Uhareului, pe din sus de unde-i hotarul **Nădăbăuților** (comuna Rucşin, raionul Hotin, Ucraina), până la alt stâlp de piatră, ce este în mijlocul capetelor a țăranilor, a Nedăbăuților și a Stăucenilor; de acolo, la alt stâlp de piatră, din sus de Struica, și drept peste valea Dereno-vățului, în vârful dealului, despre Nădăbăuți, unde vin și țarinile Dumenilor în dial; de acolo, dealul în jos, peste hotar, până la un colț ce vine până la Săpanca și drept peste valea Dumenilor; de acolo, la deal, pe din sus de Hliboca; de acolo, în jos, la movila cea mare, ce se numește Păuniacica… până unde se împreună hotarul, la acel stâlp de piatră, ce este lângă drum, dinspre Cruhlic. Atâta este tot hotarul satului acestuia, a Stăucenilor”[1255].

VLADOMIRA

(pe Prut, fosta parte de sus din Tatomira,
raionul Făleşti, Moldova).

1648, martie 21: Întărit de Vasile (Lupu) voievod fostului mare vornic Ionaşco Cujbă, care primeşte ispisoc, „din ispisocul de cumpărătură ce a avut de la Alexandru Iliaţ vodă, din tot satul **Vladomira** (pe Prut, fosta parte de sus din Tatomira, raionul Făleşti, Moldova), din jumătate

[1255] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 219, p. 258

de sat, a parea parte pe Prut, ce este în ţinutul Iaşilor, din sus de Cornul lui Sas, ce şi-a cumpărat de la Ambrochia, feciorul Tirii, nepotul Micului Mititelu şi strănepot lui Tatomir; / şi iarăşi, cât se va alege partea lui din siliştea lui Ţiplică, drept 60 de taleri, ce i-a plătit capul de la un turc, Ali ceauş de la Diio, căzând într-o noapte năpaste dinspre acel turc, în zilele Radului vodă, şi l-a dat la închisoare, de a şezut până în zilele lui Gaşpar vodă tot închis, şi negăsindu-se nimeni dintre fraţi, dintre surorile sau din rudeniile lui să-l plătească din acea năpastă, Cujbă vornicul a dat aceo bani; deci să-i fie lui şi de la noi… / şi iarăşi îi dăm şi îi întărim, din uricul ce a avut moşul (bunicul) său Dragomir de la Bogdan vodă, din jumătate sat **Tatomira** (pe Prut, raionul Făleşti, Moldova), partea din sus, care acum se cheamă **Vladomira**, într-acelaşi ţinut, cumpărată de la Mărica, fata Antemiei, nepoata lui Dragomir Tatu, din uricul bunicului său Dragomir de la Bogdan vodă, drept 30 taleri bătuţi… / Aşijderea, Ruja, femeia lui Simion Holceag, i-a vândut, dintr-acelaşi sat Vladomira, din partea de sus, a opta parte, din uricul de cumpărătură ce a avut de la Eremia vodă, drept 30 taleri bătuţi… / Drăgan, Micotici şi Sofiica, feciorii lui Simion, nepoţi lui Dimitru, i-au vândut, din jumătate de sat Vladomira, a treia parte, drept 35 talei, / Aşijderea, Vărvara, fata Măricăi, nepoata Tomei Faur, şi Ghervasia, fata Catrinei, nepoata lui Faur, i-au vândut, din acelaşi sat Vladomira, din jumătate de sat, a treia parte, drept 30 lei bătuţi. / Aşijderi, Ursu, Nastasia, Ileana şi Antemia, feciorii Frăsinei, fraţii Gavrilaş, Andrei şi Ştefana, feciorii Nastei, toţi nepoţi lui Simion Horceag, i-au vândut, din satul **Onţeanii** (lângă Ungheni, Moldova) pe Prut, în ţinutul Iaşilor, a patra

parte, drept 50 galbeni… / David şi Aniţa, feciorii lui Ionaşco Ţâţul, nepoţii lui Nicoară Liciul, i-au vândut, din satul **Rusăneşti** (lângă Călineşti, raionul Făleşti[1256], Moldova), partea din sus, ce este pe Prut, în ţinutul Iaşilor, care acea jumătate de sat a fost, demult, zălogită de tatăl lor Ionaşco Ţâţul vornicului Cujbă, drept 45 galbeni, şi au pus şi zi ca să întoarcă acei bani, şi n-au avut să-i dea, ci s-au tocmit şi i-au vândut acea jumătate de sat drept 95 galbeni"[1257].

VLĂICANI

(pe Crasna, comuna Tătărăni, Vaslui).

1628, noiembrie: Zapisul de mărturie al marilor boieri, „precum au venit înaintea dumilor sale Varvara, fata lui Andribuş, şi neamurile ei, Irimia şi Lazor, feciorii Vlăicanului, nepoţii lui Bălan şi strănepoţi Vlăicanului… şi au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie, tot satul **Vlăicanii**, ce este pe apa Crasnii, în ţinutul Vasluiului, din uric de cumpărătură ce a avut strămoşul lor Mirce… răposatului Costandin Cantacuzino vel paharnic, drept 400 taleri de argint bătuţi, cu tot venitul, cu iazuri şi vaduri de moară în apa Crasnii"[1258].

[1256] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 218
[1257] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XIV, Iassi 1889, pp. 224-226
[1258] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 412, p. 561

1638, iulie 6: Constantin Cantacuzino, ce a fost paharnic mare, „s-a tocmit cu sluga dumisale Mitru şi cu femeia lui Varvara, fata lui Andribuş, pentru satul **Vlăicanii** (comuna Tătărăni, Vaslui), ce este pe pârâul Crasnii, în ţinutul Vasluiului, care sat i-a fost paharnicului Cantacuzino cumpărătură de la aveasă Varvara, fata lui Andribuş, şi de la rudele ei Irimie şi Lazăr, feciorii Vlăicanului, nepoţi lui Bălan, strănepoţi Vlăicanului celui bătrân, drept 400 taleri de argint. Deci s-au sculat Mitru şi Varvara şi au dat de au întors şi au răscumpărat acel sat de la paharnicul Canta, drept 400 taleri de argint… numai ea singură, cu bărbatul ei Mitru au dat banii acei”[1259].

VLĂICENI

(lângă Hlipiceni, Botoşani).

1628, aprilie 5: Zapisul fostului pârcălab Mănăilă şi-al cneaghinei sale Anghelena, prin care vând lui vistiernicului Pană, drept 8 boi, 5 vaci cu viţei şi 50 de oi – pentru 300 ughi s-au socotit, „jumătate de sat, anume **Vlăeceni** pe Jijia, în ţinutul Dorohoiului, cu vecini, loc de moară, cu loc de heleşteu”[1260].

1628, decembrie 31: Întărit de Miron Barnovschi voievod vistiernicului Pană, după ce cumpără de la Mănăilă pârcălab, ginerele lui Toader Moţoc, „pentru 15 boi de

---

[1259] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 398, pp. 385, 386

[1260] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 335, pp. 460, 461

negoţ, preţuit un bou câte 32 zloţi bătuţi, şi pentru 8 vaci cu viţei, preţuită o vacă câte 18 zloţi bătuţi, şi pentru 50 de oi, preţuită o oaie câte 4 zloţi, cu lână şi cu miei; şi pentru 30 de mascuri buni, un mascur câte 4 zloţi, şi pentru 5 coţi de postav turcesc şi o blană de vulpe, preţuite la 52 de zloţi, şi încă i-a dat 75 galbeni bătuţi… jumătate de sat din **Vlăiceni**, pe râul Jijia”[1261].

VLĂICENI

(înglobat în Şetrăreni, denumire schimbată în Jijia, comuna Albeşti, Botoşani).

1636, martie 13: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Gheorghe Moţoc şi seminţiei lui „spre aceea ca să fie tari şi puternici a ţine şi a opri jumătate de sat de **Vlăiceni** (înglobat în Şetrăreni, denumire schimbată în Jijia, comuna Albeşti, Botoşani), ce sunt pe Jijia şi cu jumătate de moară şi cu tot venitul ce se va veni pe acea jumătate de sat”[1262].

[1261] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 457, pp. 628, 629

[1262] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 356, p. 400

VLĂICEŞTI

(pe Trotuş, Bacău).

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „Satul **Vlăiceştii** (Bacău) la Trotuş fostu-ne-a întâi schimbătură cu Părasca, jupâneasa lui Nicoară ce a fost comis, fata Todosii, nepoata Plăcsoae (fata lui Luca Arbure – n. n.), drept o parte din **Sârbşori** (Sârbi, Bacău), ce acea parte îmi era cumpărătură mie de la Vasile Stroici, drept 200 taleri bătuţi. Şi am mai adaos ei, către acea parte, 200 de galbeni roşii. Iar apoi s-a întâmplat de s-a luat de la mâna ei acea parte de ocină din Sârbşori. Deci m-am tocmit şi i-am dat 100 ughi, bani buni, în mâna ei şi mi-am făcut drese”[1263].

VLAMNICUL

(sau Vladnicul, lângă Galbeni,
aproape de Tecuci, Vrancea).

1774, iunie 26: Satul **Vlamnicul**, ţinutul Tecuciului, ocolul Zeletinului, după recensământul lui Ru-

---

[1263] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, pp. 244, 245

meanţev[1264], avea **toată suma caselor 40**. Scădere rufeturi 7: 1 vornic, 2 nevolnici, 1 slugă, 3 văduve. Rămân birnici 33. / **Birnici:** Rusul Cheptini / Ion Ruptaşu / Ion Huzul / Vasili, nepot lui Ioniţă Buhuş / Demian sin (fiul) Paraschivii / Ursul Băncilă / Vasili Pârţul / Ioniţă Buhuş / Andrei fiul Parachivii / Vasili fiul Gavriloai / Vasile Râpă / Toader fiul Gavriloai / Stoian fiul lui Mustiaţă / Niculai Chirvase / Ilii fiul lui Arhip / Vasile Arhip, holtei cu mamă / Sandul, croitor / Pavăl Zgance / Măriuţă Zgancia / Antohi fiul lui Vasile / Ion, fratele lui / Ion zet (ginere) tăbăcar / Sandul Muşcă, bejenar / Dumitru, croitor, al Băncilă / Iftimii, bejenar / Hriza, mocan / Leica / Gheorghi Radu, ce a fost birnic la Rădăcineşti / Donosii, bejenar / Grigori, nepot lui Buhuş / Lupul, bejenar / Grigori Râpă. // **Rufeturi:** Ion Jafri, vornic / Gheorghi, şchiop, nevolnic / Costantin, muntean, nevolnic / Ion Caoa, slugp spătarului Gheorghi Costandachi / Baba Măriuţa Dumitriasă / Baba Hodorogiasa, văduvă /Preuteasa Maria, văduvă.

1902: „**Vladnicul**, sat cu 394 locuitori, comuna Valea Rea, plasa Zeletinul, judeţul Tecuci, aşezat în partea de vest a comunei, pe malul stâng al Berheciului, pe coastele unei râpi foarte mari, numită tot Vladnicul, ce se află la mijlocul lui, şi prin care curge un pârâiaş care se varsă în stânga Berheciului”[1265].

[1264] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 602, 603

[1265] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 765

VLAMNICUL SUCEVENILOR

(lângă Suceveni, comuna Bogdana, Vaslui).

1653, mai 28: Zapisul breslaşilor, ţăranilor şi împrejuraşilor Antofi Hardon, Alexa Ule, Ştefan Corne, Iftemi Ţiul, Iordachi Aprodu, Dumitraşcu Cârcotă, Gavril Bâtcă, Constandin Budacul, Ştefan Butnaru, Gavril Strechii, Arsenie Cehan şi Vasile Ţiul din **Coroeşti**, în care mărturisesc cum „au văzut cu ochii, când au iezit Gligori Bolea şi cu frate-său Neculai Bolea un lac ce se cheamă **Vlamnicul Sucevenilor** (comuna Bogdana)”[1266].

1716, februarie 25: Marica, fata Ioanei, fetei lui Lihaciu (Lehaci), cu fiul ei Necolai vând marelui spătar Ion Pălade, „din sat din **Hulpăşani**, pe apa Smilii, ce se va alege partea moşului (bunicului) nostru Simeon Lehaciu, din bătrânul Boleştilor… Aşijderi i-am vândut partea moşului nostru Simion Lehaciu, ce se va alege din stâlpul Boleştilor, din satul **Suceveni** şi din **Vlamnic**, ce este pe apa Bogdanii, tot în ţinutul Tutovii”[1267].

[1266] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 163, pp. 150, 151

[1267] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 133, p. 135

VLĂSĂEŞTI

(comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova).

1645, martie 7: Izvodul de moşii ale lui Iordachi Canta vel logofăt: / **Corneştii** (comuna Corneşti, raionul Ungheni, Moldova), la ţinutul Eşi, sub Codru, care se începe hotarul din Codru şi trece peste Dele, de ajunge în matca Vladnicului şi este vatră de sat în vârful Deli, anume Leucanii; şi umblă hotarul în trei bătrâni: unul este al Petrimăneştilor, care s-au tras din Hârce vornic, din care este Ghervasă Paciul sin (fiu) Mihăilă, brat (frate) Petrimam, fecior lui Marcu Mera; / **Bumboteşti** (comuna Bumbăta, raionul Ungheni, Moldova), tij (la fel) ot Eşi, şi iarăşi au parte lui Petriman, un bătrân, din câţi fraţi au fost de pe strămoşul lor Mihăilă; / **Herceştii** (comuna Sineşti, Iaşi), tij ot Eşi, sub Codru, umblă hotarul în trei bătrâni, că au fost patru fraţi cu Măicanu, şi l-au plătit cei trei fraţi de la turci; şi o parte a bălţii loveşte până în Valea Murgului, pe din sus de locul Tărnuşii, dinspre apus, ajunge în hotarul Bobleticilor şi se atinge şi Sineştii în acel hotar; / **Tărnuşa** (Iaşi) tij ot Eşi, a treia parte din tot hotarul, care umblă în trei bătrâni; / **Dumbrăviţa** (comuna Dumbrăviţa, raionul Sângerei, Moldova), tij în capul ţinutului Eşii, din jos, iar au Cuhuceştii un bătrân, şi se începe hotarul din Ciuluc, de ajunge până la hotarul Năpădenilor, şi în rediul ţin a treia parte dinspre răsărit; / **Măneştii** (pe Nirnova, Iaşi), tij ot Eşi, pe Nărnova, au jumătate de hotar deplin stâlpită, iar este de pe moşul (bunicul) lor Petriman, brat (frate) cu moşul lor Mihăilă,

feciorii lui Marcu Mera, veri primari cu Dumitraşcu Bălăban, fecior de fraţi; / **Vepriva** (Viprova, comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova), ce se cheamă **Puţuteni** (comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova) pe Cula, în ţinutul Orheiului, care umblă în trei bătrâni, din care unul este al lor, ales şi stâlpit, partea din jos de pe moaşa (bunica) lor Păcioaia, fata Tudurii din **Vlăsăeşti** (comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova), şi acel bătrân umblă în patru părţi, o parte a Tudurii, a doua a Vlăsăeştilor, a treia a Despii şi a patra a Hânsănoai, care Hânsănoai şi cu Despa, fiind sterpe, au rămas să împartă ceilalţi doi fraţi, adică Tudura şi Vlăsăieştii, iar doi bătrâni, în partea de sus, au de pe moaşa (bunica) lor Cârstâna, fata popii Dimion, soră cu Nistor ce-a fost vătav, pe care a ţinut-o moşul (bunicul) lor Mihăilă, şi acei doi bătrâni se împart pe şapte surori şi un frate, Nistor, feciorii popii Simion, din care fete, pe una a ţinut-o Miron din **Negreşti** (satul Negreşti, raionul Străşeni, Moldova), pe a doua, Băluţa, a ţinut-o Horceag, pe a treia a ţinut-o Radulinco, pe a patra a ţinut-o Miloş, pe a cincea a ţinut-o Borde ot **Şutuleşti** (partea a satului Puţintei, comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova), a şasea este muma Cirgolii, iar pentru a şaptea nu arată nimic"[1268].

[1268] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 23, pp. 14, 15

VLĂSINEŞTI

(comuna Vlăsineşti, ţinutul Dorohoi, Botoşani).

1446, iunie 20: Întărit de Ştefan voievod lui Petre Vlaşinescu cumpărătura de la fostul paharnic Oană, „un sat, drept 50 zlatih tatarschih, anume **Vlaşineştii**”[1269]. Hotarele de veci.

1632, decembrie 6: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fraţilor Albotă, Iurie, Vasile, Grigorie din **Vlăsineşti** (comuna Vlăsineşti, ţinutul Dorohoi, Botoşani),care îşi disputau, cu Bilavăş, cu jupâneasa lui, şi lui Plopaie din **Hăneşti** (comuna Hăneşti, ţinutul Dorohoi, Botoşani), „două părţi de sat din Vlăsineşti, părţile din jos, ce au zis Bilavăş şi jupâneasa lui şi Plopoaia că acele părţi de ocină să fie cumpărate de Andronic paharnic, în zilele lui Constantin vodă, şi n-a cumpărat, precum au zis ei. Dar când le-a fost lor ziua, Albotă şi cu fraţii săi au venit şi şi-au arătat uricele şi zapisele… iar Bilaş şi jupâneasa lui n-au venit, ci a venit numai Popoaia, ce, de faţă, drese n-a arătat în faţa domniei mele”[1270].

1646, iulie 30: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Meica din **Vicoleni** (comuna Ungureni, Botoşani), după ce „s-au pârât de faţă Grigorie, feciorul lui Nicoară Roschipu, cu Toader de **Vlăşineşti** (comuna Vlăsineşti, Botoşani), zicând Grigore cum are ocină la

[1269] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 268, p. 379

[1270] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 254, pp. 319, 320

Vlăşineşti şi este parte bătrânului lui aleasă şi stâlpită dinspre alţi răzeşi ai lor. Iar Toader nu şi-a arat în moşia lui, ci a arat pământurile lui Grigorie şi şi-a pus şi odaia pe locul lui. Iar Toader a zis cum nu le este locul împărţit. / Drept aceea, tu să strângi oameni buni, să mergi la Vlăşineşti, să socoteşti acele locuri. De fa fi ales locul lui Grigore şi stâlpit, să puneţi zi lui Toader să-şi mute odaia de pe locul lui Grigore, să şi-o pună pe locul lui. Şi de va fi arat Toader niscari pământuri pe locul lui Grigorie, să faceţi scrisoare, să daţi ştire domniei mele”[1271].

1656, aprilie 4: Întărit de Gheorghe Ştefan voievod fostului mare vornic Ghica, care primeşte ispisoace pentru moşiile sale, „din a treia parte din satul **Vasileuţi**, două părţi ce-s pe Prut, în ţinutul Iaşilor, cumpărate de la Necula, fiul Drăgălinei, nepot lui Ion, şi de la Vasile, fiul Măricăi, nepot Nastasiei, strănepoţi Dobranei, pentru 120 lei bătuţi… a treia parte din acelaşi sat, partea din mijloc, cu heleşteu la Camănca, cumpărată de la Ionaşco Comişescul, pentru 150 taleri de argint, iar lui i-a fost cumpărătură de la Micuţa şi Mierla, fetele lui Simeon Beşină, de la Vasile, fiul Măricăi, de la Dochiţa, fata Chelsiei, nepoţi Cansachiei, de la Ionaşco şi Istina, fiii lui Pătraşco Beşină şi de la alţi fraţi ai lor. Şi iarăşi a cumpărat, tot de la Ionaşco Comişăscul, din a treia parte din acelaşi sat, jumătate din partea de sus, pentru 40 de ughi (ducaţi ungureşti), iar lui i-a fost dreaptă cumpărătură de la Mierla, fata Nastasiei, de la Necula, Nastasia şi Alba, fiii Drăgalinei, şi de la Gafta, fata lui Vasile Gorcescul; / şi iarăşi i-am întărit o selişte, anume **Zorilova**, ce-i pe Prut, cumpărată de la Gorie, Necula şi

[1271] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 452, pp. 385, 386

Toader, fiii Pahulcei din **Tomeşti**, nepoţi lui Avram, şi de la Miron, fiul lui Toader, nepot Anghelinei, pentru 220 lei bătuţi… şi, cu heleşteu în Camănca şi cu jumătate din Colacul Bălţei, ce se numeşte Zorilova, unde a fost seliştea bătrână; / şi a patra parte din tot satul **Vlăşineştii**, partea din mijloc, şi iarăşi, din acelaşi sat, partea lui Răschip jumătate, cumpărată de la Ion, fiul lui Chirilă Bacalăş, nepot Magdei, de la Ionaşco, fiul lui Vasile Bacalăş şi de la Sofronia, nepoată Chirilei… şi o parte, ce se va alege partea lui Ion Bacaluş, ce-i pe Jijia, în ţinutul Dorohoiului, cumpărat cu 15 lei bătuţi; / şi am întărit trei părţi din tot satul **Cuciarov**, ce se numeşte acum **Verti-poroh**, şi din acea a patra parte a treia parte, ce-i pe Ciuhur, în ţinutul Hotinului, cu loc de heleşteu în Ciuhur, cumărată de la Gavril Brăescul, fiul lui Ştefan Brăescul; şi din zapis de pâră, ce-a avut el la Vasile voievod, ce s-a pârât atunci cu Pârciul şi Poroh, şi i-a rămas pe dân-şii”[1272].

1902: „**Vlăsineşti**, comună rurală şi sat în judeţul Dorohoi, plasa Bașeul, pe moșia cu acelaş nume, pe laturea dreaptă a pârâului Başeul. Are o populaţie de 1.600 sufete. Proprietatea moşiei este a erezilor defunc-tului Iosif Uhrinovschi. Mai înainte a fost a defunctului colonel Stratulat, coborâtor din vechea familie a lui Stra-tulat, care, pe la 1693, a fost Pârcălab de Roman şi boer de credință al Domnului, cum rezultă din hrisovul din acel timp al lui Constantin Duca Vodă. Are o biserică, cu hramul Adormirea, mică, zidită, în 1800, de către marele logofat Anastase Başotă; o şcoală. Vite sunt: 670 vite mari cornute, 1.600 oi, 150 cai și 113 porci. Drumuri:

[1272] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 146-149

acel de la Săveni şi Ştiubeieni, ce merge la Ştefăneşti, şi acel de la Vicoleni, care duce în jos, la Iaşi, pe Jijia. Moşia se hotăreşte cu: Başeul, Sârbi, Hăneşti, Vicoleni, Ştiubeieni şi Săveni”[1273].

VLĂSINEŞTI

(Vlăseneşte, sat în ţinutul Putnei, Vrancea)

1627, ianuarie 26: Zapisul lui Diaba din Dănceni, al fetei lui şi al Gaftonei, fata lui Ciolpan, şi al bărbatului ei Ionaşcu, prin care mărturisesc că au vândut „o vie cu loc, cu tot, cât ţine via şi loc cât va fi din toate părţile, care vie a fost dreaptă ocină şi a noastră, la sat la **Dănceni** (lângă Şendreni, Galaţi), din partea de jos… lui Ignat Benea din **Vlăşeneşte** (Vlăsineşti, sat în ţinutul Putnei, Vrancea), drept 17 lei bătuţi şi 2 vaci cu viţei, şi 10 merţe de făină, şi o slănină… Iar această tocmeală s-a făcut în casa lui Stărpar star şi au fost mulţi oameni buni şi bătrâni, anume Stărpar star, Boiac star, Bojor, Nan, Micul, Dumitru Corbea, Cârstea, Pepelea, Manea Chiţul, Ţapul, Hoiul sin Căprioriţa din **Dănceni**, şi Stoica ot **Şindreni** (ţinutul Covurlui, Galaţi) şi mulţi oameni buni s-au prilejit”[1274].

[1273] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 772

[1274] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 144, pp. 174, 175

VLĂSINEŞTI

(comuna Şendreni, Galaţi).

1643, iulie 1: Toader Chirculeţ şi nepotul lui Ştefan Chirculescul, feciorul Magdei, fata Chircăi, sora lui Toader Chirculescul din satul **Tomuzeni**, de pe Sohului, vând lui Iacomi, pârcălabul de Galaţi, şi jupânesei Dragolea, drept 40 de galbeni, partea lor „din satul Tomuzeni, din jumătate din Movila Rediului până la hotar, unde se împreună hotarele cu Tomuzeii din sus, iar din jos cu a Angheleştilor, în jos, până în matca Sohuluiului, iar în lungiş până în Lazoviţi, în zarea dealului dinspre răsărit. / Şi în tocmeală au fost Păcurar Horceag, socrul lui Ştefan, Petre bute din **Otici** (azi Galeru, comuna Horgeşti, Bacău), Chiriac fecior Hacei din **Negoiaşti** (Negoeşti, comuna Banca, Vaslui), Tudor Călarei şoltuzul de **Gălaţi** cu 12 pârgari, Pară pârcălabul de Gălaţi, Constandin Tudor, Alexei cel bătrân, Paraschiv zet (ginere) Alexa, Bârsan din **Vlăsineşti** (comuna Şendreni, Galaţi), Gafton din **Fântână** (comuna Costache Negri, Galaţi), Ionaşco şi Bejan din **Colţeşti** (comuna Matca)”[1275].

[1275] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 119, p. 122

VLĂSINEŞTI

(azi Lunca Prutului, comuna Trifeşti, Iaşi).

1571, iunie 14: Întărit de Bogdan (Lăpuşneanu) voievod, în cadrul unui schimb de moşii între fraţii Ştefan, Lazor, Lazor, Dragul, Alexa şi Sofiica din Piticeni, cu fraţii Ion şi Sava, feciorii lui Toma Ungureanul, şi cu „unchiul lor Gherasim şi sora lor Neacşa”, dând „a patra parte din satul Piticianii pe Cobile, partea din jos, din drese ce le-a avut tatăl lor Roman Hamza de la Ştefan voievod, primind de la fiii lui Ungureanul şi de la unchiul lor Gherasim „jumătate din satul **Vlăsineşti** pe Prut, partea de sus”[1276].

1644, ianuarie 21: Soţii Gligore şi Lupa Ureche, Toma stolnicul cel mare şi Aniţa, Lupul şi Antimiia Bucium, Savin şi Nastasiia, împarte între ei „moşiile de pe socrul nostru Voruntar (Prăjescul) comisul şi de pe soacra noastră… mai apoi din zapisul de împărţeală ce-a avut soacra noastră cu frate-său, răposatul Neagoe postelnicul şi am mai adaos şi jumătate din toate satele care s-au venit cu împărţeală lui Condre vameşul de pe jupâneasa lui Sofroniia, iar după moartea ei le-am împărţit cu Dumitraşco Neagoe, feciorul postelicului Neagoe. / Şi-au venit pe partea vornicului Ureche şi a jupânesei Lupa jumătate de sat **Negriteşti** (comuna Podoleni, Neamţ), la ţinutul Neamţului, satul **Străşeni** (comuna Străşeni, judeţul Chişinău, Moldova) pe Bâc, la ţinutul Lăpuşnei,

[1276] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 190-192

jumătate de sat **Cruhliceni** (judeţul Chişinău, Moldova), iarăşi la acel ţinut, a opta parte din satul **Vlăşineşti** (azi Lunca Prutului, comuna Trifeşti, Iaşi) pe Prut, ce-s în ţinutul Iaşilor, şi jumătate de sat **Tătăreni** (lângă Oneşti, comuna Plugari, Iaşi), pe Miletin, ce-s la ţinutul Hârlăului. / Şi s-au venit în partea stolnicului Toma şi a jupânesei Ana jumătate din satul **Negriteşti**, ce-s la ţinutul Neamţului, satul **Săleştea** (sau Seliştea, înglobat în Şipileşti, comuna Popricani, Iaşi) pe Prut, a opta parte din **Vlăşineşti**, iarăşi pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor, a patra parte din **Volcineţ** (Vălcineţ, judeţul Ungheni, Moldova), cu vecini, la ţinutul Orheiului, şi trei părţi din patru părţi din **Răuseni** (comuna Răuseni, Botoşani) pe Jijia, la ţinutul Hârlăului. / Şi s-au venit stolnicului Bucium şi jupânesei Antimia jumătate de sat **Voruntăreşti** (Volintireşti, comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi), cu vad de moară în Siret, ce-s la ţinutul Romanului, satul **Unchiteşti** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi) pe Prut şi **Cumcenie** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi), iarăşi pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Cândeşti, Botoşani) pe Siret, cu vad de moară în Siret. / Şi s-au venit pe partea lui Savin şi a jupânesei Nastasia satul **Giurgeştii** (înglobat în Târgu Frumos, Iaşi), cu heleşteie pe apa Bahlueşului, părţile ce se vor alege din **Tâmpeşti** (înglobat în Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi) şi din **Balosineşti** (comuna Cucuteni, Iaşi), ce-s la ţinutul Romanului, satul **Ilişenii** (comuna Santa Mare, Botoşani), în gura Coroviei, şi **Zudureni** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi) pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor"[1277].

1645, aprilie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod

[1277] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 237, p. 217

lui Grigorie Ureche, mare vornic de Ţara de Jos, şi lui Toma, mare vornic de Ţara de Sus, care cumpără, 150 lei bătuţi, de la Dumitraşco şoimar, fiul lui Toader şetrar, de la Maximiian Banul şi soţia sa Dodolina, şi de la Ciorcea şi fiicele ei Nastasia şi Irina, nepoţii lui Toader şetrar, „jumătate de sat **Vlăşineştii**, care este pe Prut, în ţinutul Iaşi, din vatra satului, din câmp şi cu bălţi de peşte, care a fost cumpărătură părinţilor lor de la călugării sfintei mănăstiri Sfântul Sava din Iaşi”[1278].

VLĂŞINEASA

(comuna Cioropcanii Noi, raionul Ungheni, Moldova).

1633, martie 6: Întărit de Alexandru Iliaş voievod mănăstirii Sfântul Sava din Iaşi, care primeşte urice pentru „satul **Stolniceni** (comuna Cioropcanii noi, raionul Ungheni, Moldova) pe Gârlă şi cu loc de iaz în Gârlă, şi cu cătunele sale, **Stroiceni** (comuna Cioropcanii noi, raionul Ungheni, Moldova) şi **Vlăşineasa** (comuna Cioropcanii noi, raionul Ungheni, Moldova), şi alt cătun, care se numeşte **Scumpia** (raionul Făleşti, Moldova), şi, de asemenea, satul **Şetrăreni** (azi Stejarii, comuna Ţigănaşi, Iaşi), care sunt în ţinutul Iaşi, care sate au fost drepte ocini şi cumpărături ale răposatului Enachie pos-

[1278] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 54, pp. 52, 53

telnic… cum scrie în testamentul lui, cu mare blestem”[1279].

VLĂŞINEASA

(cătun al satului Stolniceni, raionul Făleşti, Moldova).

1635, martie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod mănăstirii Sfântul Sava din Iaşi, care primeşte uric pentru „satul **Gurbăneştii** (lângă Hănăsenii Noi, raionul Leova, Moldova), unde este **Târgul Sărăţii** (adică satul Gurbăneşti), mai sus de gura Sărăţii, cu vad de mori la Prut şi cu mori gata şi cu o bucată de pământ din hotarul **Alboteştilor** (raionul Leova, Moldova), loc pentru un sat la dura Sărăţii, care este în ţinutul Chigheciului, şi de asemenea satul **Drujeni** (raionul Leova, Moldova), pe râul Prut, şi **Budeştii** (raionul Leova, Moldova), şi **Furteştii** (comuna Vetrişoaia, Vaslui), şi **Vlăşineştii** (raionul Leova, Moldova), în acelaşi ţinut al Chigheciului, şi de asemenea **Stolniceni** (comuna Cioropcani, raionul Ungheni, Moldova), pe Gârlă, şi cu loc de iazuri, şi Gârla şi cu pricuturile sale **Stroicenii** (cătun al satului Stolniceni, raionul Făleşti, Moldova) şi **Vlăşineasa** (cătun al satului Stolniceni, raionul Făleşti, Moldova), şi alt pricut, care se numeşte **Scumpia** (cătun al satului Stolniceni, raionul Făleşti, Moldova), şi satul **Şetrărenii** (azi Stejari, comuna Ţigănaşi, Iaşi), care este în ţinutul Iaşilor, şi de asemenea

[1279] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 306, pp. 392, 393

satul **Gligenii** (Hlijeni, comuna Hlijeni, raionul Şoldăneşti, Moldova), care este în ţinutul Sorocii, care acele sate fuseseră drepte ocini şi cumpărături ale răposatului Enache postelnic, iar când a murit a dat şi a miluit acea sfântă mănăstire”[1280].

VLĂŞINEŞTI

(raionul Leova, Moldova).

1635, martie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod mănăstirii Sfântul Sava din Iaşi, care primeşte uric pentru „satul **Gurbăneştii** (lângă Hănăsenii Noi, raionul Leova, Moldova), unde este **Târgul Sărăţii** (adică satul Gurbăneşti), mai sus de gura Sărăţii, cu vad de mori la Prut şi cu mori gata şi cu o bucată de pământ din hotarul **Alboteştilor** (raionul Leova, Moldova), loc pentru un sat la dura Sărăţii, care este în ţinutul Chigheciului, şi de asemenea satul **Drujeni** (raionul Leova, Moldova), pe râul Prut, şi **Budeştii** (raionul Leova, Moldova), şi **Furteştii** (comuna Vetrişoaia, Vaslui), şi **Vlăşineştii** (raionul Leova, Moldova), în acelaşi ţinut al Chigheciului, şi de asemenea **Stolniceni** (comuna Cioropcani, raionul Ungheni, Moldova), pe Gârlă, şi cu loc de iazuri, şi Gârla şi cu pricuturile sale **Stroicenii** (cătun al satului Stolniceni, raionul Făleşti, Moldova) şi **Vlăşineasa** (cătun al satului Stolniceni, raionul Făleşti, Moldova), şi alt pricut, care se

[1280] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 76, pp. 92-95

numeşte **Scumpia** (cătun al satului Stolniceni, raionul Fălești, Moldova), şi satul **Şetrărenii** (azi Stejari, comuna Ţigănaşi, Iaşi), care este în ţinutul Iaşilor, şi de asemenea satul **Gligenii** (Hlijeni, comuna Hlijeni, raionul Şoldănești, Moldova), care este în ţinutul Sorocii, care acele sate fuseseră drepte ocini şi cumpărături ale răposatului Enache postelnic, iar când a murit a dat şi a miluit acea sfântă mănăstire"[1281].

VOCOTEŞTI

(fostul sat Turbăteşti şi Văcoteşti, comuna Voineşti, Iaşi).

1628, aprilie 18: Întărit de Miron Barnovschi voievod stolnicelului Sofron şi femeii lui Ileana, fiica lui Pavel, nepoata lui Zane, care primesc uric pentru „o parte de ocină din satul **Turbăteşti**, a cincea parte din a patra parte, şi cumpărătura ce a avut de la Ionaşco Rafeiu, fiul lui Zane, iar a cincea parte din a patra parte din acest sat, şi altă parte, a treia parte din a patra parte, ce se va alege partea Mariei, nepoată dinspre Zane, ce se împarte în cinci părţi"[1282].

1628, noiembrie 12: Cartea de întăritură de la Miron Barnovschi voievod, dată diacului Ionaşco Mânjea „ca să fie tare şi puternic a-şi ţine… tot satul **Văcoteşti** (Vocoteşti, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii… şi ni-

[1281] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 76, pp. 92-95

[1282] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 346, pp. 481, 482

meni să nu se amestece… nici călugării de la mănăstirea lui Pătru vodă de la Gălata”[1283].

1628, decembrie 12: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Toader Echim din **Turbăteşti** şi lui Gheorghe Saula din **Procelnici**, să strângă „oameni buni şi din sus, şi din jos, megieşi” şi să meargă, să aleagă „cum veţi afla mai cu dreptul şi cu sufletele voastre satul slugii mele, a Mânjei diacul, anume **Văcoteştii**, dinspre satul rugătorilor domniei mele, a călugărilor de la Gălata, de sus, dinspre Mânjeşti”[1284].

1635, februarie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Vasile, Păcurar, Toader şi Apostol Corlătescul, fiii Erinei, nepoţii lui Corlat cel bătrân şi strănepoţii lui Gagea, nepotul lui Pătru şi al lui Vlaicul, care primesc uric pentru „un sat, anume **Tămăşenii** (înglobat în Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), pe pârâul Jigălie, care este în ţinutul Fălciului, cumpărătura străbunilor lor Pătru şi fratele lui Vlaicul de la Toader ceaşnic, fratele lui Stan, şi de la Negrilă ceaşnic, din privilegiul Gurbăneştilor, şi satul **Fântânele** (lângă Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), unde au fost casele lor, şi, la deal, **Horeştii** (înglobat în Urdeşti, comuna Viişoara, Vaslui) şi **Urdeştii** (comuna Viişoara, Vaslui), o selişte la capătul Pisului, care se numeşte acum **Busteştii** (lângă Peicani, comuna Găgeşti, Vaslui), din acelaşi ţinut al Fălciului… Şi mai întărim lui Vasile Corlătescul şi cneaghinei lui Annasiia, deosebit de ceilalţi fraţi ai lui, alte părţi de ocină… pe care le-a avut socrul lui Sofron stolnicel… o parte de ocină din satul

[1283] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 428, p. 584

[1284] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 449, pp. 615, 616

Turbăteşti (înglobat în Vocoteşti, comuna Voineşti, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii… cumpărătură de la Ionaşco Rafeiu, fiul lui Zane şi de la Maria, nepoata Zanei… / Şi de asemenea le întărim un loc de prisacă în pădure, în hotarul **Budeştilor** (comuna Creţeşti, Vaslui), pe Pârâul Glodului… schimb pe care l-a avut Sofron stolnicel cu popa Vasile, fiul lui Gheorghe din Budeşti, pentru o parte de ocină din Turbăteşti, a şasea parte din a cincea parte”[1285].

1635, septembrie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod cămăraşului Vasile Corlătescul, cneaghinei lui Annesiia, fiica lui Sofron stolnicelul, şi cumnaţilor lui Dănăilă şi Ionaşco, fiii lui Sofron, în baza unui zapis de la Hariton, Toader şi Crăciun din **Turbăteşti** (înglobat în Vocoteşti, comuna Voineşti, Iaşi), „scriind şi mărturisind în acel zapis cum au venit înaintea lor Gligorie Rafeiu, Simion şi Mariia, fiii lui Zane, nepoţii lui Feteon… şi au vândut toate părţile lor din satul **Găngureşti** (lângă oraşul Ungheni, raionul Ungheni, Moldova), care este în ţinutul Iaşi… rudelor lor mai sus scrise, pentru 50 taleri de argint”[1286].

1643, ianuarie 15: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce Mirăuţă din **Procelnici** (Proselnici, comuna Miroslava, Iaşi) s-a pârât cu călugării de la mănăstirea Bârnova, spunând Mirăuţă cum cu nişte părţi de ocină ce au călugării danie de la Miron Barnovschi voievod, la satul **Budeşti** (comuna Mogoşeşti, Iaşi), ei împresoară şi partea lui din jumătatea satului, din partea

---

[1285] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 28, pp. 27, 28

[1286] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 231, pp. 272, 273

de sus, a cincea parte… / Pentru aceea, am învăţat pe Toderaşco mare logofăt să trimită acolo, la Budeşti, pe Dumitraşco diac; şi a strâns pe Mânjea, Ion şi Toader, ginerele lui Mânjea din **Nedeiani** (comuna Voineşti, Iaşi), Saula şi Arsenie din **Procelnici**, Ionaţco, ginerele lui Chiul şi Oancea din **Turbăteşti** (înglobat în Vocoteşti, comuna Voineşti, Iaşi) şi au ales partea lui Mirăuţă dinspre părţile călugărilor de la Bârnova… şi au pus şi stâlpi de piatră, în vatra satului, în câmp şi în tot locul”[1287].

1644, august 6: Nastasia, fata lui Gheorghe Duraleu, fratele ei Sava, Antemia, fata Măricăi, și cu soră-sa Ciurla, nepoatele lui Marco, vând cumnatului lor Oancea și verișoarei Titiana, drept 8 taleri, „moșia din sat de **Turbătești** (înglobat în Vocotești, comuna Voinești, Iași), din partea de sus, partea lui Marco... dinaintea feciorilor Mirăuțoaiei din **Procelnici** (comuna Miroslava, Iași), anume Vasile, Toader și Ștefan, Toader din **Nedieni** (comuna Voinești, Iași), Matei căpitan de **Dăjăni** (comuna Voinești, Iași) și alți mulți oameni buni”[1288].

1645, februarie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod, după ce „Vasile Corlat, cumnatul lui Dănăilă şi Ionaşco, fiii Ilinei, nepoţii lui Ion Zane şi ai popii Toader au întors dreapta lor ocină şi dedină, jumătate din satul **Turbăteşti** (înglobat în Vocoteşti, comuna Voineşti, Iaşi), care este în ţinutul Cârligătura, partea de sus, două părţi, partea lui Duraleu şi a lui Ionaşco. Aceea ei au întors-o la Vasile şi de la fraţii lui Sava şi Constantin, şi de la surorile lor, toţi

[1287] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 16, pp. 19, 20

[1288] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 390, p. 374

fiii lui Duraleu, nepoţii lui Ionaşco, din uricul bunicilor lor popa Toader şi Ion Zane, pe care ei l-au avut de la Alexandru voievod”[1289].

1647, ianuarie 1: Mărica, sora Mânjii uricarul mărturiseşte, „la darea sufletului meu, dinaintea duhovnicului, popa Ionaşco, Ţanţa vătămanul, Vasile Jeloben, Simion, Vasile Căpăţână, Ilie Zota, Vasile Moga, Gligoraş, Constantin, Iftimie şi Enache de **Ezăreni**, Gavril, Ştefan şi Iancul, feciorii Măriuţei de **Procelnici**, Vasile vătămanul de **Budeşti**, Vasile vătămanul, Dănilă şi Alexa de **Ciurbeşti**, cum mă las eu pe mâna soră-mi Nastasia, să meagă la naşul meu Corlat uricarul, să dea partea mea din **Văcoteşti**, cu tot venitul ce va fi partea mea, şi să fie ispravnic să mă grijească până la anul, după obiceiul creştinesc, iar de nu va vrea nănaşul să primească, să o dea fie cui se va afla acea parte, numai să nu mă lase, la moartea mea, să fiu negrijită”[1290].

1649, august 18: Porunca dată de Vasile Lupu voievod slugilor domneşti Verga căpitanul, Pavel de **Voineşti**, Ion de la **Nedeiani**, şi Ştefan, feciorul lui Merăuţă de **Procelnici**, după ce „s-au pârât Vasile Corlat uricar cu răzeşul său Oancea, pentru trei părţi de ocină, ce a cumpărat Corlat din satul **Turbăteşti**, partea lui Duraleu şi partea lui Ionaşco, şi din partea lui Andronic a treia parte, cum ia arătat şi drese de cumpărături… iar Oancea a mers de i-a cosit din acele părţi câtva fân şi a mai intrat şi într-alt hotar, de i-au mai stricat, ce se cheamă hotarul **Văcoteştilor**; pentru acest lucru am dat domnia mea învă-

---

[1289] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 9, pp. 6, 7

[1290] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 123, 124

ţături şi lui Toderaşco, logofătul cel mare, să trimită omul dumisale acolo, să socotească împreună cu voi şi cu oameni buni”[1291].

1902: „**Vocoteşti**, sat în partea de nord-vest a comunei Mogoșești, plasa Stavnicul, judeţul Iaşi, situat pe podişul satului Vocoteşti. Are 182 locuitori; o biserică, fondată la 1830; o moară de apă”[1292].

VOICĂUŢI

(Voicouţi sau Voicăuţi, înglobat în Bajura, oraşul Darabani, Botoşani).

1542, februarie 26: Întărit de Iliaş (Rareş) voievod lui Ion, fratele lui Ivanco biv (fost) suljar, care Ivanco, „la vremea morţii sale, a dat lui dreaptă ocina din dresele de la tânărul Ştefan vodă, a patra parte din satul **Voicouţi**, în vârful dealului, partea de sus”[1293].

1636, decembrie 8: Zapisul lui Gheorghe Borodaci, feciorul Anghelinei, nepotul lui Frăţiian, în care măturiseşte că a vândut, „din a treia parte din sat **Voicouţi** (Voicăuţi, înglobat în Bajura, oraşul Darabani, Botoşani), a treia parte, ce este în ţinutul Dorohoiului, pe Prut, cu vad de moară în apa Prutului… lui Vasile Vartic,

---

[1291] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 93, 94

[1292] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 772

[1293] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 431-433

feciorul Grăpinei, nepotul lui Gânscă, strănepot lui Frăţiian"[1294].

1638, mai 30: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, popii Cozman din **Stănileşti** (comuna Stănileşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), care se înfăţişează la Divan „cu un zapis de mărturie de la Machidon Hirevcescul din **Fetcăuţi** (Feteşti, comuna Feteşti, raionul Edineţ, Moldova), făcut dinaintea a mulţi oameni buni, sciind Machidon că şi-a dat dreapta sa ocină şi dedină din satul **Voicăuţi** (înglobat în Bajura, înglobată în Darabani, Botoşani), ce este în ţinutul Dorohoi, pe râul Prut, a patra parte din a treia parte… rugătorului nostru popa Cozman, pentru doi boi şi opt stupi, ce i-a pierdut Machidon la dabile, în zilele lui Ştefan (Tomşa) voievod, la a doua domnie. Şi nu a avut a-i plăti cu altceva, ci i-a dat această parte de ocină… Iar când a fost acum, s-a apucat un om, anume Pătraşco, care a spus că este rudă lui Machidon, şi a voit să-l scoată din această ocină, şi şi-a luat zi, ca să vină aici, înaintea domniei mele, să se întrebe pe faţă. Popa Cozma a venit la zi şi a aşteptat p săptămână peste zi, iar Pătraşco a rămas din zi şi din toată legea"[1295].

1638, iulie 24: Samson de Târgul **Hotin**, soră-sa Nastasia, fiu-său Ionaşco şi nepoată-sa Măricuţa, fata Nastasiei, vând lui Vasile Vartic, drept 20 de galbeni, „o parte de ocină din sat din **Voicăuţi**, în ţinutul Dorohoiului, dintr-a treia parte din tot satul, a treia parte"[1296].

[1294] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 564, p. 612

[1295] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 300, pp. 297, 298

[1296] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 429, p. 407

1643, decembrie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Vasile Vartic ce a fost vătav, feciorul Grăpinei, care cumpărase, conform unui zapis de mărturie de la boieri, „o parte de ovină din sat **Voicouţi** (lângă oraşul Darabani, Botoşani), ce este în ţinutul Dorohoiului, pe apa Prutului, din a treia parte din tot satul a treia parte, cu vad de moară în apa Prutului… de la Gheorghe Borodaci, feciorul Anghelinei, nepotul lui Frăţiian, drept 20 de galbeni de aur… / Aşijderi, de la popa Samson de târgul **Hotin** şi de la soră-sa Nastasia, de la feciorul său Ionaşco şi de la nepoată-sa Măricuţa, fata Nastasiei, o parte de ocină din acel sat Voicouţi, drept 20 de galbeni de aur”[1297].

1774, iunie 22: Satul **Văicăuţi** (**Bajura**), ţinutul Dorohoiului, ocolul Prutului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1298]**, toată suma caselor: 56**. Scădere rufeturi 3: 1 femeie săracă, 2 preoţi şi dascăli. Rămân birnici 53. / **Birnici**: Toader Hama / Agapie Topală / Ioniţă Nicorescu / Ştefan, struga / Savin brat (frate) Nicorescu / Savin zet (ginere) Vasile, preot / Ichim, vătămam / Postolachi, eşan / Eftimie sin (fiu) Postolachi / Toader Orbul / Vasile, strugar / Vasile Zelenco / Vasile Barbul / Andrei Târsăn / Ion Beşliaga / Pavăl sin Tofana / Ion sin Tofana / Dănăilă Păsat / Pintilie sin bejenar / Mihăilă / Ştefan sin Moroşan / Neculai Miaună / Andrei zet Bălăniasă / Grigoraş Nicşan / Tănasii Nicşan / Lupul sin Gherasim / Tănasii Hilip / Vasile Bărbăcar / Grigoraş Cătămărăcian / Toader Miaună / Georgii, rus, merticar /

1297 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 223, p. 203

1298 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 505, 506

Toader brat lui / Vasile Grosu / Dănălache sin Georgii, rus /Toader, rotar / Grigoraş Ionel / Ion Ionel / Tănasii, croitor / Ioniţă sin lui / Toader Porhira / Vasile Târsănă / Toader Târsănă / Andreiaş zet Ivaşco / Ivaşco Târsănă / Neculai zet Ivaşco / Neculai, rotar / Toader, nepot lui Ivaşco / Vasile Hâjdău / Dumitraşco, crâşmar doftorului / Neculai, vornic / Anton Târsănă / Neculai, cojocar. // **Femei sărace**: Nastasie Catargioai. // **Rufeturi**, preoţi şi dascăli: Preotul Mihălachi / Grigoraş, dascăl.

VOICOUŢI

(raionul Edineţ, Moldova).

1625, noiembrie 21: Scrisoarea lui Machidon Hirevce ot **Fedcouţi** (Feteşti pe Drabişte, raionul Edineţ, Moldova), prin care mărturiseşte cum a fost „dator lui Cozman Popei cu doi boi şi cu opt stupi, ce i s-au lat pentru dajdie, pentru mine, şi ş-au pierit acele bucate pentru mine, că n-am avut cu ce plăti, deci i-am plătit cu ce am avut:datu-i-am o parte de ocină ce am avut în **Voicouţi** (raionul Edineţ, Moldova), din a treia parte de sat, a patra parte". Martori: „Daşa vătămanului de **Călugăreni** (raionul Edineţ, Moldova) şi Pârţea, vornicelul de acolo"[1299].

1646, iunie 17: Porunca dată de Vasile Lupu voievod pârcălabilor de Hotin, după de „s-a jeluit Ilea din

[1299] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 386, p. 451

Voicouţi (raionul Edineţ, Moldova), zicând că are moşie la satul **Şendreni** (azi Draniţea, comuna Draniţea, raionul Novoseliţa, Ucraina), dintr-a treia parte de sat a şasea parte, în partea din sus, în stâlpul lui Barnovschi vodă, partea moaşă-sa (bunica) Cârstina, şi au ţinut până acum acea a şasea parte. Iar acum răzeşii Ile, Pilipăuceştii şi Timeştii nu vor să-l lase să ţină acea parte şi zic că nu sunt şase părţi în acea a treia parte de sat, ci sunt patru părţi, iar pe moaşă-sa o leapădă. / Drept aceea, să strângeţi oameni buni, să întrebaţi pe amănuntul, să socotiţi şi întrebaţi de va fi fost împărţindu-se acea a treia parte de sat în şase părţi şi va fi ţinut Ilea, feciorul lui Ile Neagul, acea a şasea parte… şi să daţi ştire domniei mele”[1300].

VOINEŞTI

(„seliştea lui Stan”, comuna Dragomireşti, Bacău).

1448, iulie 15: Întărit de Petru voievod fraţilor Roşca şi Cojea, care primesc uric pentru „satele anume: Călimăneşti, sub Dumbravă, unde este casa lui Roşca, şi, pe Tutova, Broşteni, unde este casa lui Cojea, şi **seliştea anume a lui Stan**, şi, mai jos de Micul, unde a fost Căliman, şi Călimăneşti, unde a fost Ion Călimănescul, şi Bogeşti, şi, la obârşia Luminatei, la fântână, seliştea de lângă Ivul, de asemenea şi Măciucă, şi, mai jos, Mun-

[1300] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 406, pp. 348, 349

celul, şi cu seliştea lui Brătan, şi prisaca lui Micşin, şi, la Seaca, mai jos de prisacă, un loc din pustie, şi, la Prut, mai sus de Faurei... Miroslăveştilor, un loc din pustie şi, pe Ialan, Micşineşti, al copiilor lui Micşin"[1301]. Hotarele, din veac.

VOINEŞTI

(„Oideşti, unde a fost jude Voina",
comuna Voineşti, Vaslui).

1460, noiembrie 27: Întărit de Ştefan voievod lui Ivul Voinescul, care primeşte uric pentru „dreapta lui ocină, satul anume **Voineştii** şi cu mănăstirea, pe care l-a cumpărat de la Ion şi de la Petrică cu 50 de zloţi"[1302]. Hotarul, din veac.

1493, martie 5: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Albul Voinescul, Ana şi Vasilca, care cumpăraseră, cu 60 zloţi tătăreşti, de la Lazor, fiul lui Petrică Negrilescul, şi de la vara lui, Nastea, fiica lui Ion Negrilescul, „ocina lor dreaptă, din uricul bunicului lor Negrilă, un sat pe Tutova, anume **Oideştii, unde a fost jude Voina**, şi cu mănăstire în acelaşi hotar"[1303]. Hotarul, din veac.

[1301] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 281, pp. 400, 401
[1302] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 96, pp. 136, 137
[1303] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 122, pp. 238-240

1495, ianuarie 22: Întărit de Ştefan voievod Micăi, fiica lui Măhăilă Andriescul, care cumpărase, cu 80 zloţi tătăreşti, de la Mihul Dragoslav, fiul lui Toader Negrul, şi de la nepoata lui de frate, Nastea, fiica lui Ivanco, şi de la nepotul lui Lazor, fiul lui Petrica Negrilescu, şi de la vara lor Nastea, fiica lui Ion Negrilescu, şi de la verii lor Iurie şi Măruşca, fiii lui Leahul, nepoţii lui Petru Şoimaru, toţi nepoţi ai fostului ceaşnic Negrilă, „un sat pe Tutova, anume Pulpeştii, unde a fost jude Pulpe”[1304]. Hotarul, din veac.

1635, iulie 16: Întărit de Vasile Lupu voievod aprodului Dumitru din Bulbuceni, care primeşte ispisoc pentru „o parte din tot satul **Bulbuceni** (fostul Pulpeşti, înglobat în Voineşti, comuna Voineşti, Vaslui), ce a cumpărat-o de la Istrati, feciorul lui Ion spătărelul, drept 35 taleri de argint”[1305].

1902: „**Voineşti-Răzăşi**, comună rurală şi sat în judeţul Tutova, plasa Tutova, spre nord-vest de Bârlad. Satul formează comună cu cătunele Voinceşti-Boereşti, Bănceşti, Gărdeşti şi Fundătura Voineşti. Are 708 locuitori; 2 biserici; o şcoală; o moară cu vapori. Pe teritoriul comunei., foarte deluros, sunt 2.650 hectare vii și 775 hectare livezi cu pruni”[1306].

[1304] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 170, pp. 310, 311
[1305] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 172, p. 207
[1306] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 774

VOINEŞTI

(loc şi pădure la oraşul Bereşti, Galaţi).

1495, ianuarie 12: Menţionat de Ştefan voievod, când întăreşte moşia fraţilor Focşa, Berehoiu şi Bantăş, care primesc uric pentru, „un loc pustiu la fundul Covurluiului cu apă, între Rădeşti şi între Voineşti, ca să-şi facă lor selişti de sat… Şi hotarele acelui loc de pustii este din vârful piscului Surăi şi merge în sus pe culmea piscului, pin dumbravă, şi dă printr-un lac, ce este în margine codrului, şi tot în sus culme prin codru şi dă prin alt lac, ce este în codru, şi tot în sus până în culmea Jăravăţului, unde se desparte ţinutul Covurluiului de ţinutul Tutovii, şi de acolo purcede spre răsărit, tot pin codru, culme dealului, pe unde se prăvăle apa şi dă printr-o poieniţă şi tot spre răsărit cam la deal, până în culme dealului. Şi de acolo purcede spre amezizi, pe culmea dealului în jos, pin codru, şi iese în marginea codrului, în dreptul unei vâlcele şi tot în jos, pe vâlcea şi pin dumbravă, până în dreptul poienii Purcariului, în marginea din jos, în vale Bănesii are hotar, şi de acolo drept la apus prin poiană, unde sunt şi nişte chişteli, şi tot spre apus peste două văi, până în vârful piscului Surăi”[1307]. Satul întemeiat se va numi **Pupezeni**[1308].

[1307] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 159, pp. 294, 295

[1308] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 8, pp. 13-15

VOINEŞTI

(sub Codru, în Cârligătură, comuna Voineşti, Iaşi).

1628, februarie 12: Întărit de Miron Barnovschi voievod marelui comis Mihail Fortuna, după pâra lui Mihail Fortuna şi Lupaşco Bucium spătar cu Simion Gheuca mare medelnicer „pentru jumătate de din satul Voineşti, ce este în ţinutul Cârligăturii”[1309].

1638, aprilie 1: Tofana, fata Condrei lui Bucium, ce-a fost vornic mare, scrie şi mărturiseşte despre „rândul a jumătate de sat **Voineşti** (comuna Voineşti, Iaşi), partea din jos, care ocină a fost cumpărătură părintelui nostru Bucium vornicul de la ruda Mânjea uricarul. Şi s-a sculat nepotul meu Lupaşcu, feciorul fratelui meu Grigore Bucium, ca să vândă acea jumătate de sat, fără ştirea noastră, neavând nici o treabă, pentru care lucru au vândut tată-său, fratele meu Grigore Bucium, şi Vasile Bucium aşijderea fratelui meu, două fălci de vie la **Cotnari** lui Ureche vornicul, şi curţile tătâne-nostru de aicea, din **Iaşi**, le-a vândut lui Ureche vornicul… Şi noi de isnoavă am pus un zălog, anume **Boşotenii** (comuna Bereşti-Tazlău, Bacău) de la Bacău, de-am plătit o datorie a tătâne-nostru unei grece, ce-a venit cu zapis de datorie de la Ţarigrad, în zilele Radului vodă; şi a fost să plătim noi, toţi fraţii, feciorii lui Bucium, acea datorie. / Deci eu, Tofana, am plătit şi încă am rămas, iar Vasile Bucium şi

1309 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 307, pp. 419, 420

nepoţii noştri, feciorii lui Grigore Bucium, anume Lupaşco, Cârstina şi Axana, necum să plătească datoria tătâne-nostru, ci încă Lupaşco şi cu surorile sale, şi frate-nostru Vasile Bucium vor să mai vândă şi auiască jumătate de sat, fără ştirea noastră. / Deci eu, văzând că am strâmbătate de feciorii lui Bucium şi de Vasile Bucium şi vânzându-ne ocinile fără ispravă, şi acel sat Boşotenii pierind pentru datoria tătâne-nostru, am vândut acea jumătate de sat **Voineşti**, din ţinutul Cârligăturii, prietenului nostru, lui Ionaşco Mânjea uricarul, drept 450 de taleri de argint… Şi aceşti banui, ce am luat de la Mânjea uricarul, i-am dat de ne-am răscumpărat satul **Boşotenii** de la fetele lui Pătrăşcan, Drăguna şi Candachia, pentru că a fost pus zălog pentru datoria tătâne-nostru"[1310].

1645, septembrie 15: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce Ionaşco Mănjea, feciorul lui Drăgan Mănjea, a pârât de faţă pe Iaţco, ginerele lui Sărghie, feciorul Gligăi Mănjea, zicând Ionaşco Mănjea şi alte seminţii ale lui cum se acoliseşte Iaţco de o parte de ocină de la sat **Voineşti** (comuna Voineşti, Iaşi), ce-i în ţinutul Cârligăturii, şi de o parte de sat de la **Grieşti** (comuna Ţibăneşti, Iaşi), ce-i în ţinutul Vasluiului, cun sunt ale socru-său, a lui Sărghie, a feciorului Gligăi Mănjea, Iar Ionaşcu Mănjea şi alte seminţii ale lui zic că nu ştiu cine este Gliga Mănjea, nici este de ruda lor. Iar Iaţco a zis cum singur Ionaşco Mănjea i-a spus cum are femeia lui ocină dimpreună cu dânşii în acele sate şi prin alte locuri, partea Gligăi Mănjea, fratele lui Drăgan Mănjea, şi i-a arătat şi locul casei Gligăi Mănjea, şi i-a arătat şi loc

---

[1310] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 301, pp. 298, 299

de heleşteu, unde va face pe partea Gligăi, şi-a făcut Iaţco heleşteu singur, cu multă cheltuială din pajişte, şi a adus mulţi oameni buni, bătrâni, megieşi de primprejur, de au mărturisit cu sufletele lor cum este Gliga Mănjea frate bun cu Drăgan Mănjea, feciorii lui Drăgan Mănjea celui bătrân. / După aceea, l-a pârât Ionaşco Mănjea cum a făcut heleşteu în bahnă, unde-i loc de fânaţ, de strică fânaţele. Iar Iaţco a adus oameni buni, de au mărturisit cu sufletele lor cum nu este heleşteu în fânaţ, ci în vatra satului, şi nu strică cu nimic fânaţul. / După aceea, a pârât Iaţco pe Ionaşco Mănjea, cum a vândut el singur toate părţile de ocină ale tuturor fraţilor de la satul Grieşti, ce-i în Vaslui, lui Enache vistiernicul, fără ştirea altor fraţi. / Domnia mea am făcut lege ca să aibă a ţine acei fraţi partea lui Ionaşco Mănjea din Voineşti, din răscumpărătura ce a răscumpărat Fortuna ce-a fost comis… / După aceea, de iznoavă s-a sculat Ionaşco Mănjea şi cu toate rudele lui, de s-a lepădat de femeia lui Iaţco, de Anghelina, de a zis cum nu este fată bună lui Sărghie, ci-i este hiiastră, făcută cu alt bărbat, pe urma lui Sărghie. Iar Iaţco a adus preoţi şi slugi domneşti, oameni buni, bătrâni, care au ştiut când a născut Anghelina, femeia lui Iaţco, de au mărturisit cu sufletele lor cum este fată bună lui Sărghie, feciorul Gligăi Mănjea… / Deci Ionaşco Mănjea şi toată seminţia lui au rămas din toată legea noastră şi a ţării”[1311].

1649, august 18: Porunca dată de Vasile Lupu voievod slugilor domneşti Verga căpitanul, Pavel de **Voineşti**, Ion de la **Nedeiani**, şi Ştefan, feciorul lui Merăuţă de **Procelnici**, după ce „s-au pârât Vasile Corlat

---

1311 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 208, pp. 163, 164

uricar cu răzeşul său Oancea, pentru trei părţi de ocină, ce a cumpărat Corlat din satul **Turbăteşti**, partea lui Duraleu şi partea lui Ionaşco, şi din partea lui Andronic a treia parte, cum ia arătat şi drese de cumpărături… iar Oancea a mers de i-a cosit din acele părţi câtva fân şi a mai intrat şi într-alt hotar, de i-au mai stricat, ce se cheamă hotarul **Văcoteştilor**; pentru acest lucru am dat domnia mea învăţături şi lui Toderaşco, logofătul cel mare, să trimită omul dumisale acolo, să socotească împreună cu voi şi cu oameni buni”[1312].

1656, noiembrie 22: Toader, ginerele lui Ionaşco Mânjea cel şchiop, şi fiul lui Ştefan vând marelui logofăt Ionaşco Rusul, pentru 350 lei, „jumătate de sat **Voineşti**, partea din jos, ce sunt sub Codru, în ţinutul Cârligăturii, cu loc de heleşteu în apa satului şi cu vad de moară în Stavnic… ce mi-a fost mie cumpărătură de la Drăguna, jupâneasa lui Ionaşco Mânjea uricariul, fata lui Marco din Ghiudiuleni, iar lor le-a fost răscumpărătură de la Vitoltoae şi de la feciorii ei Lupaşco şi Dănăil, nepoţi lui Bucium vornicul”[1313].

1657, aprilie 15: Zapis de la Cârstoae cămănăriţa, în care mărturiseşte „cum m-a cumpărat Toader Mânja la măria sa, şa Ştefan vodă, pentru nişte fălci de fân, 25 fălci de fân: tocmeala a fost falcea câte un zlot, deci dintr-acei bani am dat Mânjei 2 lei şi mi-a mai dat mie Mânjea 18 ciubere de bere, ciubărul câte un zlot, deci bani nu i-am dat, nici de pe fân, nici de pe bere, deci, când m-a cumpărat la vodă m-a rămas şi m-a luat un tămbar; deci eu m-

---

[1312] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 93, 94

[1313] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 238, 239

am tocmit cu Mânja, de i-am dat o prisacă zălog, ce a cumpărat Cârstea cămăraşul de la Păladie postelnic, şi acea prisacă este de hotarul Mânjei (Voineşti), deci o am pus zălog trei ani, iar de nu voi plăti banii să fie pieitoare, şi-n tocmeala noastră au fost Papară de **Mihăileşti**, Mătei, Macovei, Tănasie de **Dejani**, Bocăş, Mătei, Cilotie, Vasile Holboca şi Stoica de **Voineşti**, şi mulţi oameni buni"[1314].

1659, februarie 1: Toader, ginerele lui Ionaşco Mânjea cel şchiop, soţia lui Acsinia şi feciorii Ştefăniţă şi Gavriliţă vând iarăşi marelui logofăt Ionaşco Rusul, pentru 350 lei, „căci nu apucase a plăti toţi banii… jumătate de sat **Voineşti**, partea din jos, ce sunt sub Codru, în ţinutul Cârligăturii, cu loc de heleşteu în apa satului şi cu vad de moară în Stavnic… ce mi-a fost mie cumpărătură de la Drăguna, jupâneasa lui Ionaşco Mânjea uricariul, fata lui Marco din Ghiudiuleni, iar lor le-a fost răscumpărătură de la Vitoltoae şi de la feciorii ei Lupaşco şi Dănăil, nepoţi lui Bucium vornicul"[1315].

1659, martie 14: Întărit de Gheorghe Ghica voievod lui Iorga vameşul, care cumpără, cu 500 taleri, de la Nastasia, cneaghina răposatului Ionaşco Rusul, şi de la fiii lor Apostol, Vărlan, Toader, Carp, Anna, Acsinia, Antemia, Anesia şi Istinca „jumătate din satul **Voineşti**, partea din jos, ce este sub codru, în Cârligătură, cu vad de moară pe Stavnic şi cu loc de prisacă"[1316].

[1314] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 244, 245

[1315] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 245-248

[1316] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 248-250

1665, februarie 25: Gavrilaş şi Ioniţă, feciorii lui Lupaşco Bucium stolnicul, mărturisesc, „pentru pâra ce-am avut-o cu Iorga vameşul pentru jumătate de sat **Voineşti**, partea din jos, în ţinutul Cârligăturii, care a fost a strămoşului nostru Bucium vornicul cumpărătură de la moşii Mânjei uricarul, iar după moatea strămoşului nostru au rămas moşiile pe seama feciorilor lui, Gligorie, Vasile şi Tofana, şi la împărţeala lor s-a venit în partea lui Vasile, apoi Vasile l-a vândut lui Gheuca medelnicer drept 180 taleri, apoi răposatul Fortună comisul şi tatăl nostru Lupaşco Bucium stolnicul, căci au fost cumnaţi, au întors banii Gheucăi, 180 taleri, şi iarăşi au luat ei acea jumătate de sat Voineşti, partea din jos… iar după aceea s-a sculat Tofana, sora moşului (bunicului) nostru Gligorie şi a lui Vasile, şi feciorii ei Lupaşco şi Dănăilă, şi au vândut acea jumătate de sat Voineşti lui Ionaşco Mânjea, fără ştirea fraţilor, iar apoi un ginere al Mânjei uricarul, anume Toader, şi femeia lui, fata Mânjei, şi Ştefan, nepotul Mânjei, au vândut acea jumătate de sat lui Ionaşco Rusul, iar după moartea lui Rusul, s-a sculat jupâneasa lui Nastasia şi a vândut acea jumătate de sat Voineşti lui Iorga vameşul, drept 550 taleri; întrucât s-a sculat Iorga vameşul şi a făcut case, mori, heleştee şi alte lucruri la acel sat, care au suit preţul satului la 1.500 taleri, noi, vâzând atâta cheltuială prin care a îmblat acea jumătate de sat, nu ne-am mai cercat ca să-l scoatem şi, suindu-se preţul atât de mult, ne-am lăsat şi noi şi ne-am împăcat cu Iorga vameşul, de acum noi treabă cu Voineştii să nu mai avem… iar pentru strâmbătate ce-am avut de la mătuşa noastră Tofana, să căutăm alte moşii ale ei, să le oprim pentru Voineşti”[1317].

[1317] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,*

1665, martie 14: Matei, căpitanul din Cârligătura, din satul **Dăjeni**, mărturiseşte „cum mi-a făcut bine Iorga vemaşul cu 25 lei bătuţi, la o nevoie, de am avut ca să-i dau banii într-un an, şi i-am pus zălog un loc de prisacă, ce este la **Voineşti**, care este de la Mânjea cumpărătură”[1318].

1665, mai 10: Irimicea, femeia lui Solonca, ce-a fost mai înainte vreme femeia lui Ilie Băicescul, şi Anuşca, femeia lui Dănăilă, şi fecorii lui Lupaşco, nepoţii lui Vitolt logofătul, strănepoţii lui Bucium ce-a fost vornic mare, mărturisesc, pentru pâra ce-au avut-o cu Ioniţă postelnicul, feciorul lui Lupaşco Bucium „pentru jumătate de sat **Voineşti**, în ţinutul Cârligăturii, care a fost dreaptă a strămoşului nostru Bucium vornicul, şi a vândut această jumătate de sat Gheucăi medelnicer, apoi Furtună comisul şi cu Lupaşco stolnicul, tatăl lui Ioniţă postelnicul, au răscumpărat-o de la Gheuca medelnicer, apoi Fortună a dat partea lui lui Lupaşco, pentru nişte tocmeli ale lor ce au avut. Apoi Lupaşco şi Dănilă, feciorii Tofanei, au vândut acea jumătate de sat Voineşti Mânjei uricarul, neavând ei nici o treabă, apoi un ginere al Mânjei iarăşi a vândut acea jumătate de sat lui Ionaşco Rusul, logofătul cel mare, iar apoi jupâneasa logofătului şi cu feciorii lor au vândut şi ei acea jumătate de sat Voineşti Iorgăi vameşul, care, îmblând între atâtea mâini, i s-a suit preţul la 1.500 lei. / Deci, apoi, Ioniţă postelnicul pentru această jumătate de sat Voineşti ne-a orit nouă jumătate de sat **Boşoteani**, partea lui Lupaşco şi Dănăilă, feciorii Tofanei Vitoltoae, iar jumătate de sat

vol. IV, Iaşi 1908, pp. 252, 253

1318 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, p. 254

Boşoteani este moşie lui Ilie Boicescul; deci noi, văzând că va să intre cu noi răzeş Ioniţă postelnic, n-am primit, ci am venit la pâră şi judeţul ne venea să întoarcem acea jumătate de sat Voineşti, să o ţină Ioniţă şi să lase el Boşotianii, să-l ţinem noi, apoi noi socotind că Voineştilor li s-a suit preţul atât de mult, n-am avut de unde întoarce acea jumătate de sat şi ne-am tocmit cu Ioniţă postelnic să-i mai dăm noi 150 de lei bătuţi pentru acea jumătate de sat Voineşti, să-şi cumpere el altă moşie aiurea şi în Boşoteni să nu aibă treabă; şi neavând noi bani gata acum, ne-am pus, de astăzi, mai 10, până la Sântămăria, să strângem cu toţii aceşti bani, şi de-i vom da, să ţinem acea bucată de sat Boşoteni, iar de nu, să ţină acea jumătate de sat Boşotetiani, partea lui Lupaşco şi a lui Dănăilă… iar cu partea lui Ilie Băicescul, jumătate de sat Boşotiani, să n-aibă treabă, căci ei n-au vândut în Voineşti"[1319].

1667, iunie 16: Gligorie Chihaia din târgul **Iaşi** şi fata lui Mărica scriu că au dat danie lui Iorga vameş şi jupânesei Lupa, „din jumătate de sat **Voineşti**, la ţinutul Cârligăturii, a şaptea parte din partea din sus, care o au cumpărat părintele meu Tudoran de la Iliana, sora Mânjii, şi de la alţii"[1320].

1669, iunie 1: Lupul şi Titea, feciorii lui Vasile Surdeanul, Chirilă, feciorul Bejanei, fata lui Vasile Surdeanul, şi Gavril, feciorul Chelsiei, scriu că „au vândut Iorgăi vameşul, drept 130 lei bătuţi… a noastră dreaptă ocină şi moşie, a şaptea parte din jumătate din satul **Voi-**

[1319] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, pp. 255, 256

[1320] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, pp. 269, 270

neşti, ce este la Cârligătură, cumpărată de părintele nostru Vasile Surdeanul, ginerele Saulei, de la Gavril, nepotul bătrânului Mănjea”[1321].

1669, octombrie 17: Iaţco şi femeia lui Anghelina, fata Gligăi Mânjea din Voineşti, şi feciorii lor Nicolai şi Gligorie scriu că „au vândut Iorgăi vameş şi jupânesei Lupa, drept 99 lei… a şaptea parte din jumătate de sat, din partea din sus, din **Voineşti**, la ţinutul Cârligăturii şi cu vad de moară pe Stavnic”[1322].

1669, decembrie 1: Pascal Corlat, Glogoraş Corlat şi alţi fraţi ai lor scriu că „au vândut Iorgăi vameşul, drept 25 lei bătuţi… a noastră dreaptă ocină şi moşie din satul **Voineşti**, ce este la Cârligătură, cumpărată de tatăl nostru de la Isăicul şi de la femeia lui, de la Mărica, sora Mănjei uricarul, fata lui Toader Mănjea, nepoata Gociului Mănjei, cât se va alege partea tătăne-său”[1323].

1670, iunie 20: Isac şi femeia lui Mărica, fata lui Toader Mănjea, sora lui Ionaşco Mănjea uricarul, nepoţi lui Drăgan Mănjea din Voineşti, şi cu feciorii lor Gligori, Ştefan, Chirilă, Ştefania, Ilizara şi Măruiţa, scriu că „au vândut Iorgăi vameşul, drept 25 lei bătuţi… toată partea mea de ocină, ce mi s-a veni după socrul meu Toader Mănjea, în satul **Voineşti** şi jumătate din toată partea ce-a avut cumnatul meu Ionaşco Mănjea uricarul în Voineşti, partea din mijloc”[1324].

[1321] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 277, 278

[1322] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 275, 276

[1323] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 276, 277

[1324] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 279, 280

1690, iunie 12: Scrisoarea hotarnicilor Pântea şetrar, Ganea şi Toader Bâtcă din **Nedeiani**, Constantin, călăraş de Ţarigrad ot **Voineşti**, Ion Popescu, Agahie şi Toader Drug ot **Dăjeni**, trimişi domneşti să aleagă moşia lui Savin, feciorul lui Dumitraşco, ce a fost colivar, din **Turbăteşti**, şi a lui Ion şi Ştefan, nepoţi lui Marco din satul Nedeiani, în ţinutul Cârligăturii: „ne-am strâns noi şi am căutat oameni buni, care au mărturisit precum că sunt toţi nepoţi lui Marco, şi nici pe unul din moşie nu se pot scoate, şi am socotit cu toţii să se facă această parte în trei părţi: să ţină o parte Savin, o parte Ion şi o parte Ştefan. Deci Savin să ţină partea lui Cojoc bătrânul şi Ion patea lui Grozav, iar Ştefan partea lui Marco, căci toţi sunt nepoţii lui Marcu Bucioc. Aceasta facem ştire măriei tale"[1325].

1774, mai 26: Satul **Voineştii**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Jos, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1326]**: Toată suma caselor: 20**. Scădere rufeturi, însă 25: 2 popi, 1 ruptaş, 1 slugă, 1 săman hătmănesc, 6 panţeri, 1 cioclu, 1 nevolnic, 2 ţigani, 4 sărace. Rămân birnici 22. / **Birnici**: Toader Mititelu / Lupul Mălaimare / Nichita, rusul / Nichifor, rusul / Niagul, pas / Toader Tătaru / Ilii Prună / Grigoraş sin (fiu) Zinicăi / Lupul Brumariu / Grigoraş, argat / Vasilachi / Mihai / Grigori, rusul / Ianachi / Grigori, sârbul / Ion sin sârbul / Costantin / Ion Ţurcan / Ştefan Mârcan / Toader Bâcul / Sava / Costantin. // **Rufeturi**: Popa Ion / Neculai, dascăl / Toader Preda, ruptaş / Ilieşcu, slugă / Costandin, săman

---

[1325] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 77, 78

[1326] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 480

hătmănesc / Nichita, panţer / Andrei, ceauş de panţeri / Ioniţă Stănoiu, panţer / Andrei, panţer / Anton, panţer / Vasili, panţer / Toader, fuştaş / Maftei, fuştaş / Ioniţă, fuştaş / Apostol, fuştaş / Pricopii, fuştaş / Ioniţă, fuştaş / Iacob, cioclu / Ion, dascălu, nevolnic / Mitacul, ţigan / Radu, ţigan / Ivăniasa, săracă / Catrina, săracă / Măriuţa, săracă / Sanda, săracă.

1902: „**Voineşti**, comună rurală în judeţul Iaşi, situată pe văi și dealuri, formată din satele: Voineşti, Schitul Stavnicul, Slobozia și Lungani. Are o suprafaţă de 9.769 hectare, cu o populație de 2.155 locuitori; 4 biserici, cu 1 preot și 3 cântăreţi; o şcoală. Vite: 1.593 vite mari cornute, 1.548 oi, 3 capre, 140 cai, 18 bivoli şi 217 râmători. Terenul comunei e foarte accidentat şi cea mai mare parte cuprinde dealuri, acoperite cu păduri, din care se exploatează lemne. Prin mijlocul comunei trece şoseaua judeţeană de la Iași, care se leagă cu Romanul, în partea dinspre sud. / **Voineşti**, sat şi reședința comunei cu acelaş nume, situat la poalele dealului Voineşti. Are 1.120 locuitori; o biserică, zidită, la 1832, de proprietarul Enachi Negruţi, cu 1 preot şi 2 cântăreţi; o şcoală. Prin mijlocul satului trece şoscaua judeţeană Iaşi-Roman. Satul, împreună cu Slobozia, formează moşia Voineşti, pe o întindere de 7.391 hectare, acoperită, cea mai mare parte, de păduri; este proprietatea familiei Negruți. Vite: 895 vite mari cornute, 1.221 oi, 3 capre, 81 cai, 18 bivoli și 131 râmători”[1327].

[1327] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 774

VOINEŞTI

(Băloşeşti, satul Voineşti, comuna Vultureşti, Vaslui).

1645, februarie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui spătar Iorga, care cumpărase, de la Simeon Băisan şi fratele său Opre călugărul, feciorii Varvarei Băisănesei, „două părţi din satul **Băloşeşti** (satul Voineşti, comuna Vultureşti, Vaslui), de la ţinutul Vasluiului, iar alte trei părţi au rămas nevândute”[1328].

1902: „**Voineşti**, sat în judeţul Vaslui, plasa Stemnicul, comuna Buhăeşti, aşezat pe șesul cu acelaș nume, pe o suprafață de 304 hectare, cu 290 locuitori”[1329].

VOINOVA

(Voinăuţi, lângă locul lui Oancea, comuna Voinova, raionul Străşeni, Moldova).

1435, aprilie 14: Întărit de Ştefan voievod vornicului Petru Hudici, care primeşte uric pentru „satele anume: curtea lui Mândrea, pe Siret, şi cu pricuturile sale, şi **un loc din pustie la Voinăuţi, lângă locul lui Oancea**,

[1328] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 11, p. 7
[1329] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 774

şi o prisacă, la obârşia Ogrincei, unde este Alexa Râşcov, şi o selişte pe Milcov, anume Lumireni, două locuri din pustie, la prisaca lui Chiprian şi la prisaca lui Detelea, şi două sălaşe de ţigani, anume Micula şi cu copiii săi şi cu toate sălaşele sale… Iar hotarul satului lui Mândrea şi al seliştii să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul pustiilor să fie cât vor putea să folosească trei sate îndestul”[1330].

1445, iulie 15: Întărit de Ştefan voievod logofătului Oancea, care primeşte uric pentru „satele anume: Procopeni, pe Răut, şi, peste Prut, în dreptul Podolenilor, unde este Călugăriţa şi unde este Oanţa, şi, lângă Şumuz, Bezhaci, şi, pe Suceava, Satul Mare… Şi încă i-am dat, pe Voinova, jumătate din satul unde este Paşcă vătăman”[1331]. Hotarele, cele vechi, folosite din veac.

1520, martie 22: Întărit de Petru (Rareş) voievod lui Bran, fiul Nastei, seminţiei lui Felea, fiul Mariei, nepoţilor de frate Moga şi Dragoş, fiii popii Luca, nepoţii de soră Toader şi sora lui, copiii Vascăi, seminţiei lor Roman şi Ion, copiii Anghelinei, şi mătuşii lui Marena, toţi nepoţii Simei logofăt şi ai surorii lui Ana, cneaghina lui Bârsan, care primesc uric pentru „moşii din drese ce a avut bunicul lor Sima logofăt de la străunchii noştri Iliaş şi Ştefan voievozi, şi de la sora lui Ana, cu mărturie de la părintele domniei mele Ştefan voievod, satele anume **Glodenii** şi jumătate de sat **Voinova**, unde a fost Paşco vătăman, şi satul **Socii** şi **Duşeştii**; şi s-a cuvenit lor satul Duşeştii şi a patra parte din satul Glodenii, din partea din

[1330] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 139, pp. 193, 194
[1331] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 255, pp. 360, 361

sus. / şi iarăşi, în partea lui Roman şi Ion, copiii Anghelinei, şi mătuşii lui Marena, partea lor, trei părţi din satul Glodeni şi jumătate de sat Voinova"[1332].

1645, iulie 24: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Oniţă, ginerele lui Ştefan de **Drăguşeni** (comuna Rădeni, raionul Străşeni, Moldova), Gavril de **Voinova** (comuna Voinova, raionul Străşeni, Moldova) şi alţi răzeşi ai lor au pârât de faţă, înaintea domniei mele, pe Simion şi pe Hamarţu de Drăguşeni pentru o bucată de loc ce au ei acolo în sat, în Drăguşeni, zicând Oniţă şi Gavril că le împresoară Simion şi Hamarţu a lor bucată de loc. / Deci domnia mea am trimis pe Drăgan Boul şi pe Vasile Săpoteanul, să socoată rândul acelui loc… şi au aflat ca să ţină Oniţă şi Gavril şi cu alţi răzeşi a lor jumătate de sat, partea de sus, iar jumătate de sat, partea de jos, să o ţină Simion şi Hamarţu şi cu alţi răzeşi ai lor. Aşijderea, au aflat 4 iazuri iezite: deci 2 iazuri, ce sunt din sus, să le ţină Oniţă, Gavril şi răzeşii lor, iar 2 iazuri, ce sunt în partea din jos, să le ţină Simion, Hamarţu şi răzeşii lor, iar un vad de iaz, ce este neiezit, împotriva gurii Moroşcii, să-l ţină toţi, frăţeşte, cu câmpul şi ţarina"[1333].

1660, martie 5: Întărit de Ştefan Vasile voievod fostului vornic Constantin, care primeşte ispisoc pentru cumpărăturile şi daniile sale, căci cumpărase „din 6 bătrâni din satul **Găleştii** din Pârjota, jumătate din 3 bătrâni, partea lui Bâtă, care o cumpărase de la Ciocan, fratele lui Grigore Tătarul pentru 35 taleri bătuţi, şi iarăşi

---

[1332] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 141, 142

[1333] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 144, pp. 121, 122

dintr-un bătrân a treia parte, care i-a dăruit-o lui Bejan Ciocârlan pentru sufletul părinţilor lui. Şi iarăşi, altă parte din acelaşi sat, din patru bătrâni dintr-un bătrân a cincea parte, care i-au dăruit-o lui Măricuţa Cergoae, fata ei Fetiţa şi nepoţii Gheorghe şi Negrul, şi altă parte din acelaşi sat, ce se va alege partea Anisiei, fata Nastei, nepoata Maricăi. / Şi iarăşi, altă parte din satul **Voinova**, ce se va alege partea lui Pavăl, care a cumpărat de la Gavril din **Puţintei** şi de la femeia lui Nastasia, fata lui Pavăl, feciorul Paraschivei, dintr-un bătrân a şaptea parte din acelaşi sat Voinova, ce se va alege partea Urâtei, fata lui Voivovanu Savii, nepoata Costii, care i-a dăruit-o pentru sufletul părinţilor ei. Şi iarăşi, din acelaşi sat, ce se va alege partea lui Loghin, care i-a dăruit-o lui Vasile, feciorul lui Ştefan, şi Acsănia, nepoata lui Loghin, pentru sufletul lor. / Şi iarăşi, o parte din satul **Tătărăştii**, întru acelaşi ţinut al Orheiului, din partea din sus, din 7 bătrâni, un bătrân, pe care l-a cumpărat el de la Tănasă şi David, feciorii Huhulii, care bătrân a fost lor de baştină, şi alt bătrân din 7 bătrâni, ce a fost de cumpărătură tatălui lor Huhule, drept doi boi de negoţ. Preţuiţi drept 35 lei bani gata. / Şi iarăşi, partea Maricăi, fata lui Pavăl din **Tutoveni**, ce a cumpărat-o el de la Tănase şi David, drept 70 lei noi. / Şi iarăşi, a patra parte din partea de sus a satului **Drăguşăni**, întru acelaşi ţinut al Orheiului, partea lui Bălan, ce a cumpărat-o el de la Mihăilă, fecior lui Bălan, drept 45 lei bătuţi. Şi altă parte, de la Togan, ce a căzut el într-o gloabă şi, neavând cu ce plăti, a dat acea parte drept 20 lei şi a plătit capul său. Şi iarăşi, a cincea parte din Drăguşăni, pe care i-a dăruit-o Ionaşcu Săpoteanu şi cu frate-său Maftei, care părţi i-a fost dăruit Vasile, feciorul lui Bilan, lui Savin fost vornic, pentru

oarecare moarte de om ce a făcut Vasile sin (fiu) Bilan, iar Savin vornicul a dăruit acea parte lui Ionaşcu Săpoteanul şi lui Maftei. Şi altă parte din acelaşi sat, ce se va alege partea Urâtei, fata Titii, şi a frăţâne-său Ionaşco, pe care a cumpărat-o el de la Vasile, fecior lui Loghin, nepot lui Macsân din **Ghidighiş**, drept doi boi de negoţ şi 50 lei bani gata. / Şi iarăşi, partea Urâtei, fata Nastei, partea din satul **Ineştii**, care i-a dăruit-o lui Urâta pentru sufletul părinţilor ei. / Şi iarăşi o parte de ocină din satul **Hloboca Nacului**, din jumătate de jumătate, a cincea parte, ce a cumpărat el de la Vasile, feciorul Nicului, nepot lui Sisco din Hloboca drept 55 lei. / Şi iarăşi, ce se va alege din moară partea Savii, ginerele popii Constantin din **Ciuciuleni**, partea lui din moara din sus şi din loc, care este stâlpit, care acel loc a fost al Anghelinei şi al Măricăi Boghioae, şi din moară, şi din loc, ce se va alege partea lui, a cumpărat el drept 30 lei”[1334].

1677, iunie 28: Carte de împuternicire, dată de Antonie Rusăt voievod pârcălabilor de Orhei, „ca să cerceteze pagubele ce a făcut lui Loghin pârcălabul Zberce din **Drăguşani** şi din **Voinova**”[1335].

1702, februarie 7: Isac, feciorul lui Fedor din **Cobâlca**, vinde lui Loghin pârcălab „a sa dreaptă ocină şi moşie din satul **Drăguşăni** şi din **Voinova**, ce-a avut-o el de pe mamă-sa Acsenia Mititica, fata lui Filip, nepoată lui Condreciu”[1336].

[1334] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 62, pp. 86, 87
[1335] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 142, p. 143
[1336] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 162, p. 158

1718, ianuarie 11: Carte de împuternicire, dată de Mihai Racoviţă voievod lui Toderaşco, strănepotul pitarului Grigore Săpotianul, „să fie volnic a-şi ţine şi a-şi stăpâni nişte părţi de moşii în satul **Săpoteani**, ce este în ţinutul Orheiului, la **Corneşti**, la ţinutul Iaşilor, la **Săseani**, iar la Orhei, la **Hărmăneşti**, la Prut, iar în ţinutul Iaşilor, la **Voinova**, la Orhei, şi la **Ţăfurleani**, alături de Hărmăneşti, iar la ţinutul Iaşilor, şi să aibă a lua a zecea din câmp cu fânaţ, din pâine, din pometi, din grădini cu legume, din grădini cu **tiutiun**, din cânepă, din in, din bălţi cu peşte, din prisăci cu stupi, după obicei”[1337].

1727, iunie 17: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ghica voievod fostului mare căpitan Todiraşcu Clucerescu, „să fie volnic a ţine şi a stăpâni ale sale drepte ocini ce le are la satul **Găleşti**, la **Valea Ţarinii**, la **Valea lui Bâtcă**, la **Tătărăşti**, la **Drăguşeni** şi la **Voinova**, care părţi de moşie sunt la ţinutul Orheiului. Deci să aibă a lua de a zecea, pe obicei”[1338].

1774, iunie 5: Satul **Voinova**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Ichelului, după recensământul lui Rumeanţev[1339], avea **toată suma caselor 14**. Rămân birnici 14. / **Birnici:** Lupul fiul lui Grigoraş, vornic / Ursul al Vărvarii / Andrei frate Vărvarii / Tănasă / Gavril fiul lui Poiană / Agapi Venin / Toader Burcă / Luca Gafton / Ştefan Plop / Nichita / Ion Poiană / Toader, prisăcar / Constandin Gafton / Maftei fiul babii Prohirii.

[1337] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 183, pp. 176, 177

[1338] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 140, pp. 164, 165

[1339] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 438

1904: „**Voinova**, sat în judeţul Orhei, volosti Cobâlca, între dealurile care împresoară pârâul Recea, ce se varsă în Ichel. Are 142 case, cu o populaţie de 812 suflete de ţărani români. Dealurile şi colinele sunt acoperite cu păduri”[1340].

VOITINEL

(lângă Vicovu de Jos, Bucovina).

Povestea acestui sat începe într-o legendă care poate fi desluşită documentar, legenda întâlnirii lui Dragoş Vodă cu Iaţco din Voitin, despre care încă se mai crede că ar fi fost rusin din sudul Poloniei, deşi Iaţco, tatăl lui Hărman din Voitin şi al lui Iaţco din Voitin, negustor armean de pânzeturi în Suceava, poate fi înţeleasă lesne din mărturiile documentare despre satul Voitinel. Deci, legendarul Iaţco de la Voitin, care era armean, nicidecum rutean, îl întâlneşte pe legendarul Dragoş Vodă, în 1335, căpetenia maramureşeană din oastea comitelui secuilor Andrei Lackffy, comite care va răpune „Bourul Norocos” (Kutlu-Buga), cu trei stele (tuiuri) în frunte, în legendă rămânând doar voievodul maramureşean Dragoş din Bedeu, care l-ar fi răus pe Athalamos sau Atlamîş sau Abdallah, cumnatul lui Kutlu-Buga şi mârzac al tătarilor dobrogeni, „Bourul Norocos” cel adevărat (Kutlu-Buga), aflându-se atunci, împreună

[1340] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 228

cu Bogdan din Cuhea („Fierarul", „cuhe" însemnând „fierărie), în Lituania, pentru a susţine, în interesul veneţienilor, câteva bătălii cu cei care periclitau drumul comercial al nordului, inclusiv cea definitivă de la Sinie Vody[1341]. În documentele Voitinelului, ocină cu mănăstire proprie, chiar şi în 1335, rezultă limpede genealogia despre care vorbesc, Alexandru cel Bun întărind, în 1427, lui Herman şi fratelui său, Iaţco, „ocina lor şi le-am dat satul lor, unde este casa lor, la Voitinu, unde acesta iese din poiană şi unde este mănăstirea lor şi vechiul lor loc de cosit, sub brădet". Într-un document şi mai târziu, cel din 1490, sunt menţionaţi „Bogdan de la Voitin şi fratele lui Ion Miciorna, şi surorile lui, Ilca şi Muşa, copiii Hărman, nepoţii lui Iaţco", stăpâni peste „un sat, anume Voitinul, unde a fost casa tatălui lor, Hărman, şi a bunicului lor, Iaţco, unde iese Voitinul din pădure şi din poieni, unde a fost mănăstirea lor şi fânaţul lor cel vechi, sub codru". Perioada de glorie a lui Iaţco din Iţcani, fiul lui Iaţco din Voitin şi fratele lui Herman, începe în 1392, când dăruia biserica din Iţcani şi „Sfântul Dumitru" din Suceava Patriarhului ecumenic al Constantinopolului, Antonie, care, la schimb, va face demersurile pe lângă Alexandru cel Bun şi pe lângă cneazul lituanian Vitovt pentru un „scaun la Suceava… al bisericii armeneşti", acordat abia în 30 iulie 1401, cu Ohanes drept cel dintâi episcop armean[1342].

1427: Satul Voitinel a fost atestat documentar în **18 august 1427**, când Alexandru cel Bun întărea lui Herman şi fratelui său, Iaţco, „ocina lor şi le-am dat satul lor,

---

1341 Nicolae, Eugen, *Monede de cupru bătute în Oraşul Nou (Şehr al-cedid)*, pp. 173 şi urm.
1342 *Documente privind Istoria României*, XIV, XV, vol. I, p. 12

unde este casa lor, la Voitinu, unde acesta iese din poiană şi unde este mănăstirea lor şi vechiul lor loc de cosit, sub brădet”. Herman era tatăl lui Bogdan Herman (ginerele lui Ivul Solca), întemeietorul Bogdăneştilor.

1490: În 15 martie 1490, Ştefan cel Mare întărea mănăstirii Putna, printre alte biserici din ţinutul Sucevei şi Ţinutul Cernăuţi, şi „a III-a, biserica din Voitin, cu popă”. În 16 mai 1490, Ştefan cel Mare cumpăra, de la „Bogdan de la Voitin şi fratele lui Ion Miciorna, şi surorile lui, Ilca şi Muşa, copiii Hărman, nepoţii lui Iaţco” cu 500 zloţi tătăreşti, „un sat, anume Voitinul, unde a fost casa tatălui lor, Hărman, şi a bunicului lor, Iaţco, unde iese Voitinul din pădure şi din poieni, unde a fost mănăstirea lor şi fânaţul lor cel vechi, sub codru”, sat pe care l-a dăruit mănăstirii Putna, ulterior istoria Voitinelului făcând, practic, parte din istoria satului Vicovu de Jos. Bogdan Herman a fost ginerele lui Ivul Solca şi, prin soţie, unchiul de mamă al lui Luca Arbure, care va putea cumpăra „Solca mică” de la văduva şi copiii lui Bogdan tocmai datorită acestei înrudiri.

1818: Biserica Sfântului Profet Ilie din Voitinel a fost construită în anii 1818, 1819, dotată cu un iconostas, în 1825, de Panaita BONTEŞ şi restaurată în 1868. În 1843, biserica avea 976 enoriaşi, păstoriţi de preotul administrator Nicolai VASILIEVICI. În 1876, biserica din Voitinel, frecventată şi de enoriaşii din Gălăneşti, avea 2.482 enoriaşi, paroh fiind Alexandru PLEŞCA. În 1907, paroh era David MORARAŞ, născut în 1840, preot din 1872, paroh din 1894, iar cantor, din 1900, Dimitrie VASILOVICI, născut în 1878.

1864: Din 1864, funcţiona la Voitinel o şcoală cu 4 clase[1343].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Rădăuţi – **Rădăuţi** (Târg cu tribunal districtual) cu Vadu Vlădichii, Andreasfalva cu Mitoca, Bădeuţi, Bilca, Burla, Frătăuţii Vechi, Frătăuţii Noi, Fűrstenthal, Horodnicul de Sus, Horodnicul de Jos, Karlsberg, Marginea, Milişăuţii de Sus, Putna (cu mănăstirea), Satulmare, Straja, Suceviţa, Vicovu de Sus cu Bivolăria, Vicovu de Jos, **Voitinel**, Volovăţ, Seletin cu Frasin, Tomnatic, Rusca, Paltin, Plosca Camerale, Ulma, Ropoţel, Nisipitu, Bistriţa cu Cârlibaba, Izvor cu Iaroviţa, Sărata, Moldova, Şipot Camerale"[1344].

1890: „Domnişoara Olga Gramatovici, fiica domnului paroch şi exarch ortodox-oriental din Voitinel, se va cununa, într-a 26 Ianuarie 1890, cu dl teolog absolvant Teodor Bumbac"[1345].

1901, dialectologul Gustav Weigand: „Apoi am trecut printr-o zonă bine cultivată, dens populată, până la Voitinel. În casa parohială, am lucrat zadarnic, timp de două ore, cu doi bărbați, apoi am ajuns, în sfârșit, să cunosc dialectul local, în timp scurt, discutând cu o femeie de 60 de ani[1346]. În timp ce mergeam pe drum, am

---

1343 SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 41, 1876 p. 61, 1907 p. 171

1344 *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

1345 REVISTA POLITICĂ, Anul V, nr. 2, 15 ianuarie 1890, p. 6

1346 La Voitinel, „femeia de 60 de ani" poate fi Natalie Morăraş (*Foaie verde ci cicoari*) sau Trifelia Coroamă.

întâlnit mulți țărani sfioși, care mergeau pe jos, călare și în căruţe, venind de la o sărbătorire în mănăstirea Suceviţa[1347], spre care m-am grăbit și în care am găsit cea mai ospitalieră întâmpinare dintre toate mănăstirile Bucovinei”[1348].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Voitinel**, comună rurală, districtul Rădăuţi, aşezată pe pârâul cu acelaşi nume, între Vicovul de Jos, Horodnicul de Jos şi Gălăneşti. Suprafaţa: 17,72 kmp, împreună cu Gălăneşti; populaţia: 1.108 locuitori, exclusiv români de religie gr. or. Este străbătută de drumul principal Marginea-Ciudei; printr-un drum de ţară comunică cu Gălăneşti şi cu drumul districtual ce trece pe aci. Are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Profetul Ilie”. A fost sat din timpurile cele mai vechi. Ştefan cel Mare îl dăruieşte, la 1490, mănăstirii Putna, în posesia căreia se găsea şi la 1776, când era numai cătun, anexat la comuna Vicovul de Jos. În vremurile de demult, se afla aci o mănăstire. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu prăsila de vite. Comuna posedă 1.153 hectare pământ arabil, 386 hectare fânaţuri, 14 hectare grădini, 384 hectare imaşuri, 658 hectare păduri. Se găsesc 85 cai, 534 vite cornute, 236 oi, 307 porci. **Voitinel, moşie**, atenenţă a moşiei cu administraţie particulară Hardeggthal, districtul Rădăuţi. Are 2 case şi 24 locuitori, coprinzând pe lângă sine şi târlele Crivăţ şi Pietroasa. / **Voitinelul, pârâu**, afluent pe dreapta Sucevei, răsare de sub poalele munţilor Poiana Hociungul şi Bâtca Mare, primeşte, mai

---

[1347] La Suceviţa, a cântat Ion Şlahtinschi (22 ani).
[1348] Weigand, op. cit., pp. 7-17.

sus de satul Voitinel, pârâul Slatina şi se varsă în Suceava, în faţa localităţii Gălăneşti, districtul Rădăuţi"[1349].

1914-1918: Jertfa de sânge pentru Bucovina a fost depusă de „Infanteristul **Dumitru Hrişcă**, Voitinel, mort; Infanteristul **Toader Crăciun**, Voitinel, rănit"[1350]; „Infanteristul **Dumitru Hura**, Voitinel, Regimentul 22 Infanterie, rănit"[1351]; „Rezervistul **Alexandru Bujinca**, Voitinel, Regimentul 22, prizonier; Infanteristul **Iosif Coroamă**, Voitinel, Regimentul 22, prizonier"[1352]; „La propunerea doamnei **Ileana a lui Ilarion Russu**, din **Voitinel**, se dispune procedura în scopul de a aduce dovezi asupra morţii bărbatului ei, **Ilarion a lui Leonti Russu**. Doamna Ileana Russu susţine că soţul ei, Ilarion Russu, a murit în spital, la Debrecin, la finea anului 1914"[1353]; „**Dumitru a lui Manoli Hrişca**, din **Voitinel**, a participat la război şi ar fi murit într-un spital din Stiria, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea maicii sale, Reveca Hrişca, procedura pentru declararea morţii celui dispărut"[1354]; „**Petre a lui Pamfil Coroamă**, din **Voitinel**, a participat la război şi ar fi picat în anul 1915, în Carpaţi, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la

---

[1349] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 242

[1350] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915

[1351] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 158 – Supliment, din 25 iulie n. 1915

[1352] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 175 din 5 martie n. 1916, p. 4

[1353] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 17, Cernăuţi în 20 Martie nou 1919, pp. 4-6

[1354] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 19, Cernăuţi, 1 iulie nou 1921, pp. 244-254

cererea mamei sale, Ana a lui Pamfil Coroamă, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[1355].

1920: „**Deciziune de expropriere No. 323/20/3**. Deciziunea Comisiunii agrare de ocol Rădăuţi, cu care s-a decis exproprierea corpului dominical fasc. No. 314, **Voitinel-Gălăneşti**, din registrele fonciare pentru moşiile bucovinene, în suprafaţă de 296 ha 18 a 53 mp, proprietatea Fondului bisericesc, în folosul „Fondului de pământ bucovinean”, a devenit definitivă”[1356].

1922: „Având în vedere concursurile publicate, cererile prezentate şi propunerile făcute de revizorate, Consiliul şcolar al ţării a făcut, în şedinţa din 27 Martie 1922, sub preşedinţia domnului Director general delegat al învăţământului din Bucovina, următoarele numiri, pe ziua de 1 Aprilie 1922 – **a).** în calitate de învăţători superiori: **Vasile Chira** la Voitinel”[1357].

1940: Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie – n. n.) eliberate de Oficiul Rădăuţi, anulate de minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940”[1358]: **Galan Ioan**, lăcătuş, domiciliat în Voitinel; **Ciobotaru Ioan**, fierar, domiciliat în Voitinel; **Schuster Ştefan**, rotar, domiciliat în Voitinel.

1941: „Tablou de condamnaţii care au beneficiat de suspendarea executării pedepselor, conform decretului-lege Nr. 1.132/941, Monitorul Oficial Nr. 94 din 1941 – **Tribunalul Iaşi**[1359]: **Bujdei Vespasian**, brigadier sil-

---

1355 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 10, Cernăuţi 22 martie nou 1921, pp. 112-117

1356 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 18, Cernăuţi, 15 iunie nou 1921, pp. 229, 230

1357 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 8, Cernăuţi 21 aprilie 1922, p. 41

1358 *Monitorul Oficial*, Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208

1359 *Monitorul Oficial*, Nr. 115, 17 mai 1941, pp. 2684-1686

vic, cu ultimul domiciliu în comuna **Voitinel**, jud. Rădăuţi, născut în comuna Călineşti, jud. Rădăuţi, condamnat de Tribunalul Militar al Corpului IV Armată, pentru rebeliune, la 2 ani închisoare şi 200 lei amendă, conform art. 258, 259 şi 260 din codul penal".

1942: 1942, ianuarie 29: „Noi, general Victor Iliescu, subsecretar de Stat al Educaţiei Extraşcolare; / Având în vedere jurnalul Consiliului de Miniştri Nr. 21 din 14 Ianuarie 1942… / Decidem: Art. unic. Se angajează, pe data prezentării la serviciu, ca diurnişti la formaţiunile tineretului extraşcolar, următorul personal, plătibil cu îndemnizaţia de şedinţă respectivă: **Păcuraru Şt . Petre**, seria 1938, media 7,30, numit în comuna Voitinel, postul VII, jud. Rădăuţi".

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[1360], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Racolţea Elena**, de la Voitinel, la Botuşeniţa; **Hura Valeria**, de la Vicovu de Sus, Laura, la Voitinel; **Bujdei Victor**, de la Voitinel, la Gălăneşti; **Moşoc Domnica**, de la Voitinel, la Vicovu de Sus Centru".

[1360] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

VOLCINEŢ

(comuna Volcineţ, raionul Donduşani, Moldova).

1634, noiembrie 11: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Costanda Havoroniasa şi Andronic, care s-a jeluit „cum are ea multă nevoie de Lupul Ghenghia, că le face silă, de le ia moşia lor, jumătate de sat de **Volcinaţ**, ce este în ţinutul Hotinului, şi-i bate şi le-au luat bucatele tot fără vină. Pentru acel lucru… am judecat şi bucatele lor înapoi li s-au întors. Iar pe moşia lor, ce au jumătate de sat de Volcineţ, cu rudele lor, cu Bileţche şi cu surorile şi fraţii lor, acea jumătate le este lor stâlpită şi în vatra satului, şi în câmp”[1361].

VOLCINEŢ

(azi Maiovka, comuna Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldova).

1635, august 19: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Avram din **Lucăceni** (azi Lukacivka, comuna Nelipăuţi, raionul Chelmenţi, Ucraina), în baza unui zapis semnat de slugi domneşti şi de Zaharia de **Hotin**, popa Nichita şi Laver diaconul de **Lucăciani**, Gavril Corostilă din **Cotela** (Coteala, comuna Coteala, raionul Briceni,

---

[1361] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 279, pp. 312, 313

Moldova), „scriind şi mărturisind că a venit înaintea lor Odochia, cneaghina lui Toma, fost vornic de **Botuşani**, cu fiul ei Mardarie, şi Costanda şi Andronic, fiii lui Vasile din **Volcineţ** (azi Maiovka, comuna Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldova), şi Avram, fiul Măricăi, nepotul Fădorei, şi fratele ei Toader din **Liveni** (comuna George Enescu, Botoşani), toţi nepoţii lui Bilava de **Sencheuţi** (Săncăuţi, comuna Cotiujeni, raionul Briceni, Moldova)… şi au vândut a patra parte din tot satul Sencheuţi, care se cheamă stâlpul lui Bilava, şi cu iaz, şi cu vad de mori pe Viliia, în ţinutul Hotinului… slugii noastre Avram, pentru 230 de taleri de argint”[1362].

1635, septembrie 1: Ispisoc de întărire, dat de Vasile Lupu voievod moştenitorilor lui Ghenghe vel (mare) logofăt: / „Și s-au venit partea boierului nostru, Lupul Prăjescul vel clucer și jupânesei lui, Saftei, satul **Chilmeștii** (azi oraşul Chelmenţi, raionul Chelmenţi, Ucraina), la ținutul Hotinului, și o parte de ocină din **Lățcani** (Leţcani, comuna Doljeşti, Neamţ), la ținutul Romanului, și jumătate de sat de **Scoposăni** (Scoposeni, comuna Horleşti, Iaşi), la ținutul Cârligăturii, și satul **Văscăuții** (ţinutul Orhei, Moldova), la Orhei, și jumătate de sat de **Mărășăni** (comuna Marşinţi, raionul Novoseliţa, Ucraina), la Hotin, și satul **Noua Suliță** (comuna Novosiliţa, raionul Chelmenţi, Ucraina), tij la Hotin, și jumătate de sat din **Negrești** (oraşul Negreşti, Vaslui), la Vaslui, și o seliște, anume **Lineștii** (lângă oraşul Negreşti, Vaslui), tij la Vaslui, și satul **Ruginoasa** (comuna Ruginoasa, Iaşi), la Suceavă, care i-au fost lui dreaptă danie de la părintele lui, Ghenghe logofăt, încă fiind viu, osebit de

[1362] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 211, pp. 248-250

a altor frați. / Iar în parte slugii noastre Lupul Ghenghe i s-au venit jumătate de sat de Vlădeni (Arghira-Oreuteşti, Suceava), la Suceavă, și jumătate de sat de **Volcinești** (Volcineţ, azi Maiovka, comuna Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldova), la Hotin, și o parte de ocină din **Costești** (înglobat în Târgu Frumos, Iaşi), la Roman, și o parte din satul **Străşnenii** (lângă Ghireni, comuna Coţuşca, Botoşani), la Dorohoi, și satul **Surdeștii** (lângă Ciortolom, comuna Tutova, Vaslui), la Tutova, cu moară în Bârlad, și jumătate de sat din Șărbăuți (Bucovina), la Cernăuți, și satul **Mălăeștii** (comuna Vutcani, Vaslui) și **Leoștii** (comuna Pădureni, Vaslui), la Fălciu, și o siliște Șărbăuții (Bucovina), la Cernăuți. / Iar în parte slugii noastre Dumitrașcu Ghenghe i s-au venit jumătate de sat **Jioldești** (satul Joldeşti, comuna Vorona, Botoşani), la Suceavă, și satul Stârcenii (Bucovina), la același ținut, și cu moară în Siret, și jumătate de sat de **Vorona** (comuna Vorona, Botoşani), tij la Suceavă, și satul **Măgiurcanii** (azi Iveşti, comuna Iveşti, Vaslui), la Tutova, și satul **Popii** (azi Pochidia, comuna Tutova, Vaslui), tij acolo, și jumătate de sat **Tole** (Coteleva, comuna Koteleve, raionul Nevoseliţa, Ucraina), la Hârlău, și o siliște, **Doljăștii** (Dolheşti, lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), la Tutova. / Iar în parte lui Ion Ciolpan i s-au venit satul Arăteștii (Suceava), la Suceavă, și jumătate de sat de **Bilăuți** (comuna Bilăuţi, raionul Hotin, Ucraina), la Hotin, și jumătate de sat Lucovița (Bucovina), la Cerăuți, și satul **Târauca** (comuna Târnauca, raionul Herţa, Ucraina), tij la Cernăuți, și jumătate de sat Dobrinăuți (Bucovina), tij la Cernăuți, și satul **Costeștii** (în hotarul oraşului Târgu Frumos, Iaşi), la Tutova, și o siliște, anume **Ruptura** (lângă Gefu, comuna Ghidiceni, Galaţi),

tij la Tutova… / Iar pentru o datorie a Lupului Prăjescu clucer, care are și zapis de la părintele lor, Ghenghe logofăt, drept 497 ughi, au dat ei toți un sat, anume **Săvenii** (orașul Săveni, Botoşani), la Dorohoi, și alt sat, Boian (Bucovina), la Cernăuți, pentru acea datorie”[1363].

1637, septembrie 1: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât Dimitrii Ponici şi cumnatul său Isac de la **Costineşti** (comuna Leorda, Botoşani) cu fraţii Cristea, Strătulat şi Eremia, fiii lui Iuraşco Drace, Cristina, fiica lui Miron, Minta, fiica lui Mateiaş, Petraşcul, cumnatul lui Muşat, Stratulat Dobrenschi şi copiii lui Ilie din **Volcinsc** (Volcineţ, azi Maiovca, comuna Maiovca, raionul Ocniţa, Moldova), „pentru satul ce este în ţinutul Hârlău, lângă **Cozacicani** (sat pe Cozancea, Botoşani), **Socrujeni** (comuna Gorbăneşti, Botoşani), spunând că sin acel sat Socrujeni lor le revine a treia parte, iar Dumitru Ponici şi cumnatul său Isac au arătat că ei au avut multe cheltuieli pentru acel sat, pe care l-au primit în timpul lui Ştefan Tomşa voievod, fiindcă din timpul vechi a aparţinut altora… / Domnia mea am cercetat şi am aflat despre cheltuielile lor, făcute pentru întreţinerea acestui sat, şi am văzut că ei au cheltuit 70 galbeni buni ungureşti, iar pentru selişte de asemenea au dat 10 boi şi o vacă, pentru partea de jos, iar pentru partea de sus 80 taleri, pentru selişte, o hreble. / Şi le-am pus un termen de patru săptămâni copiilor lui Iuraşco Drace, Cristinei, Mintei şi copiilor lui Ilie Patraşco de la **Horbuneşti** (comuna Horbineşti, raionul Edineţ, Moldova) până la Sfântul Petru, să le întoarcă lor cheltuielile câte se vor cuveni; până la termenul fixat, lui

---

[1363] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 227, pp. 266, 267

Ponici şi lui Isac nu li s-a plătit nimic. După acel termen, eu au aşteptat încă două săptămâni, dar nici după aceea nu li s-a plătit nimic. De aceea, li s-a refuzat copiilor lui Drace, cu rudele lor, după toate legile noastre”[1364].

1638, martie 19: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât Sofronia, sora lui Arbure, nepoţii săi Nicolai, feciorul Stancăi, şi Ionaşco, feciorul Măgdălinii, cu Gligorie Arbure din **Vorona** (comuna Vorona, Botoşani), zicând că le-au vândut fraţii Gligorie şi Toader Arbure jumătate de sat **Volcineţ** (comuna Maiovca, raionul Ocniţa, Moldova), în ţinutul Orheiului, pe Bâc… Deci domnia mea le-am făcut lege ca să aibă Sofronia, sora lui Arbure, cu Nicolai, feciorul Stancăi, şi Ionaşco, feciorul Măgdălinii, nepoţii Sofroniei, din a patra parte de sat **Vorona**, ce a fost a lui Gligorie Arbure, ca să aibă a ţine trei părţi cu vecini, heleşteu, moară, iar Gligorie Arbure să aibă a ţine, din a patra parte, a patra parte, şi o falce de vie în ţarina **Cârjeştilor** (comuna Cârjeşti, Iaşi) să vină lui Nicolai, feciorul Stancăi, şi lui Ionaşco, feciorul Măgdălinii”[1365].

1638, mai 17: Zapisul lui Neaniul, vornicul de poartă, în care mărturiseşte cum a împărţit „părţi de ocină”ce-au rămas după Gheorghe Jora, ce-a fost sulger. „Deci, am strâns oameni buni, megieşi, anume Andronic Isăcescul, Gheorghe Cucoranul, Dondea, Lupul Tăbuci, Vasile ce-a fost şoltuz, Andreica şi Pancul din **Ştefăneşti** (comuna Ştefăneşti, Botoşani)… şi s-au tocmit jupâneasa Ileana, cu cucoanele sale, Grăpina şi Mărica, fetele Jorei,

---

[1364] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 184, pp. 165-167
[1365] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 284, pp. 275, 276

pentru jumătate de sat **Selicicani** (Silişcani, comuna Gorbăneşti, Botoşani), cu vecini, partea de jos, cu heleşteul din jos,jumătate de sat **Volodeni** (comuna Bleşteni, raionul Edineţ, Moldova) şi jumătate de sat **Brândzeni** (Brânzeni, comuna Brânzeni, raionul Edineţ, Moldova). Aceste părţi s-au cenit acestor cucoane. / Iar jumătate de sat **Brândzeni** şi a treia parte de sat **Miteşti** (comuna Miroslăveşti, Iaşi), şi două mori în Prut, s-au venit jupânesei Ileana. / Aşijderea, s-au venit lui Gligoraşco jumătate de sat de **Volcineţi** (comuna Maiovka, raionul Ocniţa, Moldova) şi jumătate de cat **Căzcecani** (comuna Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldova), şi jumătate de a treia parte de sat de **Bâzdâgeni** (înglobat în Ialoveni, raionul Ialoveni, Moldova), şi a şasea parte de sat de **Coşciugeni** (Costiugeni, comuna Albeşti, Boroşani). / Aşijderea, s-au venit ca să aibă a ţine Toader şi Todosie, cuconii Jorăi, două părţi de sat de **Costeşti** (oraşul Costeşti, raionul Râşcani, Moldova), şi două părţi din **Hancăuţi** (comuna Hancăuţi, raionul Edineţ, Moldova), şi jumătate de sat Onut (Bucovina), şi din a patra parte de sat **Zubriceni** (Zăbriceni, raionul Edineţ, Moldova) jumătate, şi o moară la Costeşti, ce este în Prut, să aibă a ţine Gligoraşco cu Toader şi Todosie. / Aşa s-au tocmit ei şi s-au împărţit, să aibă a alege Enachie pitarul cel mare, cu jupâneasa Ileana şi cu Macri căpitanul şi Gligoraşcu Jora părţile, cum s-au tocmit, pe cuconi”[1366].

1638, septembrie 2: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât fraţii fraţii Cârstea, Stratulat, Eremia şi cumnatul lor Căzacul, fiii lui Iuraşco Dracea, fraţii Strătulat Dobrenchie, Gorcea şi

---

[1366] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 354, pp. 348, 349

surorile lor, fiii lui Ilea din **Volcineţ** (azi Maiovca, comuna Maiovca, raionul Ocniţa, Moldova), Cristina, fiica lui Miron, Minta, fiica lui Măteiaş, şi Pătraşco, ginerele Muşitoaiei, toţi nepoţi lui Toader, strănepoţi lui Cozma călăraş, cu Dumitru Ponici şi nepoţii lui Vasile şi Mihaşco, fiii lui Isac din **Costineşti** (comuna Leorda, Botoşani), Onaca, fiul lui Mătiaţ Pitărescul, Dumitraşco Şaidir diac, Safta, soţia lui Nicoară, fiul Odochiei, nepoata lui Ponici şi cu toate rudele lor, nepoţi şi strănepoţi ai Nastei Iugoaie, „pentru a treia parte din tot satul **Vlădeni** (comuna Vlădeni, Botoşani) şi pentru a treia parte din tot satul **Culiceni** (comuna Culiceni, raionul Herţa, Ucraina), ce sunt în ţinutul Suceava, zicând ei că sunt ale lor. / Dumitru Ponici a arătat un uric de moştenire şi alt uric de împărţerală, de la Ştefan voievod cel Bătrân, scriind acel uric că au căzut la împărţeală tot satul **Vlădeni**, tot satul **Culiceni** şi satul **Rugăşeşti** (comuna Mihăileni, Botoşani) strămoaşei lor Nasta Iugoaie... / Deci domnia mea i-am întrebat pe fiii lui Dracea şi pe Dobrinceşti, şi pe toţi fiii lui Ilea, dacă au nişte drese pentru aceste sate, şi ei au răspuns că nu au nimic, nici un zapis şi au rămas de toată legea noastră”[1367].

1770-1772: Satul **Volcineţul**, ţinutul Hotinului, ocolul Nistrului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1368], **toată suma caselor: 21**. Rămân birnici 21. / **Birnicii**: Tănase / Nicolae, cojocar / Pavăl sin (fiu) herghelegiu / Fedor, rotariul / Andreeş Gulia / Pavăl Coşmiuc / Iacob / Iacob, bejenar / Oprişan / Fedor /

[1367] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 467 pp. 440-442

[1368] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 137, 138

Vasile / Darie / Ştefan / Ivan / Ivan sin Macsim / Matei / Macsim / Filip Coza / Ivan, rus / Ivan, chitar / Grigore.

1904: „**Volcineţul**, sat în judeţul Hotin, volosti Chelmineţu, aşezat la poalele unui deal, aproape de staţia căii ferate Larga, de pe linia Noua Suliţă-Ocniţa. Are 227 case, cu o populaţie de 1.235 suflete, majoritatea români, minoritate rusini; 470 vite mari”[1369].

VOLCINEŢ

(Vălcineţ, judeţul Ungheni, Moldova).

1644, ianuarie 21: Soţii Gligore şi Lupa Ureche, Toma stolnicul cel mare şi Aniţa, Lupul şi Antimiia Bucium, Savin şi Nastasiia, împarte între ei „moşiile de pe socrul nostru Voruntar (Prăjescul) comisul şi de pe soacra noastră… mai apoi din zapisul de împărţeală ce-a avut soacra noastră cu frate-său, răposatul Neagoe postelnicul şi am mai adaos şi jumătate din toate satele care s-au venit cu împărţeală lui Condre vameşul de pe jupâneasa lui Sofroniia, iar după moartea ei le-am împărţit cu Dumitraşco Neagoe, feciorul postelicului Neagoe. / Şi-au venit pe partea vornicului Ureche şi a jupânesei Lupa jumătate de sat **Negriteşti** (comuna Podoleni, Neamţ), la ţinutul Neamţului, satul **Străşeni** (comuna Străşeni, judeţul Chişinău, Moldova) pe Bâc, la ţinutul Lăpuşnei, jumătate de sat **Cruhliceni** (judeţul

[1369] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, pp. 228, 229

Chişinău, Moldova), iarăşi la acel ţinut, a opta parte din satul **Vlăşineşti** (azi Lunca Prutului, comuna Trifeşti, Iaşi) pe Prut, ce-s în ţinutul Iaşilor, şi jumătate de sat **Tătăreni** (lângă Oneşti, comuna Plugari, Iaşi), pe Miletin, ce-s la ţinutul Hârlăului. / Şi s-au venit în partea stolnicului Toma şi a jupânesei Ana jumătate din satul **Negriteşti**, ce-s la ţinutul Neamţului, satul **Săleştea** (sau Seliştea, înglobat în Şipileşti, comuna Popricani, Iaşi) pe Prut, a opta parte din **Vlăşineşti**, iarăşi pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor, a patra parte din **Volcineţ** (Vălcineţ, judeţul Ungheni, Moldova), cu vecini, la ţinutul Orheiului, şi trei părţi din patru părţi din **Răuseni** (comuna Răuseni, Botoşani) pe Jijia, la ţinutul Hârlăului. / Şi s-au venit stolnicului Bucium şi jupânesei Antimia jumătate de sat **Voruntăreşti** (Volintireşti, comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi), cu vad de moară în Siret, ce-s la ţinutul Romanului, satul **Unchiteşti** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi) pe Prut şi **Cumcenie** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi), iarăşi pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Cândeşti, Botoşani) pe Siret, cu vad de moară în Siret. / Şi s-au venit pe partea lui Savin şi a jupânesei Nastasia satul **Giurgeştii** (înglobat în Târgu Frumos, Iaşi), cu heleşteie pe apa Bahlueşului, părţile ce se vor alege din **Tâmpeşti** (înglobat în Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi) şi din **Balosineşti** (comuna Cucuteni, Iaşi), ce-s la ţinutul Romanului, satul **Ilişenii** (comuna Santa Mare, Botoşani), în gura Coroviei, şi **Zudureni** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi) pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor”[1370].

[1370] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 237, p. 217

VOLCINEŢ

(Bucovina, Ucraina).

În **15 martie 1490**, dintre bisericile întărite de Ştefan cel Mare Episcopiei de Rădăuţi, se afla şi „a 11-a biserică, la Volcineţ, cu popă”, dar satul este mult mai vechi, aparţinând, iniţial, lui Vitovt, cneazul lituanian, cumnat al lui Alexandru cel Bun, care a ctitorit şi biserica de piatră din Lujeni.

1674: În 14 decembrie 1674, satul aparţinea lui Tudosie vameşul, tatăl cronicarului Miron Costin.

1703: În 14 februarie 1703, pentru că fiul său, Pătraşco, murise „în Ţara Românească şi neavând copii”, Miron Costin dăruieşte satul Volcineţ mănăstirii Barnovschi, din Iaşi, întru pomenirea fratelui său, Ion Costin, înmormântat în cimitirul acelei mănăstiri. În 14 februarie 1703, Nicolai Costin dăruia mănăstirii Barnovschi satul Volcineţ, „care sat l-a dat părintele mieu fratelui mieu Pătraşco logofăt; dar murind acesta în Ţara Românească şi neavând copii, a rămas satul acesta la noi, amândoi fraţii, dar murind şi fratele mieu, Ion hatmanul, şi fiind astrucat în sfânta mănăstire Barnovschi, care fusese zidită de strămoşii noştri, am dat mănăstirii zise mai sus satul Volcineţ, cu zece vecini, ca să-i fie danie şi ocină în veci”. Conform unui uric din 5 mai 1703, satul fusese al lui Miron Costin, apoi al fiului său, Pătraşco.

1742: Un alt fecior al lui Miron Costin, Ion, răscumpără satul şi obţine uric domnesc de întăritură în 20 noiembrie 1742. Printre iobagii lui Ion Costin se

numărau Vasile Vătămanul şi Gavril Halep, care, în 15 iulie 1744, dau mărturie, cu semnele pe care le cunosc, la hotarnica satului Bereşti.

1782: În 2 aprilie 1782, după moartea lui Ion Costin, mănăstirea Barnovschi revendică, pe nedrept, şi obţine Volcineţul, pe care îl arendează grabnic armeanului Todori Mustaţă.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[1371], din 1772-1773, înregistrează la Volcineţ, în Ocolul Berhometelor, fără alte precizări, „16 – toată suma caselor", însemnând 6 popi şi 10 birnici.

1774: În 1774, satul avea doar 13 gospodării, dar ajunge, în zece ani, în baza colonizării cu ruteni, la 87 de gospodării.

1786: Biserica Naşterii Maicii Domnului din Volcineţ, construită în 1786, a fost reclădită în 1901. În 1843, biserica avea 1.075 enoriaşi, patron bisericesc era Ioan de MUSTATZA, paroh fiind Constantin MELENTOVICI. În 1876, biserica avea 1.432 enoriaşi, paroh fiind Alexandru CHISELIŢĂ, ir preot cooperator, Vasilie ILIUŢ. În 1907, paroh era Vasile ISOPESCUL, născut în 1855, preot din 1881, paroh din 1892, iar cantor, din 1900, Filip BUSNEAN, născut în 1868.

1797: În 12 ianuarie 1797, Sofronia, văduva lui Gheorghi Gheorghian, lasă fiicei sale, Catrina, şi logodnicului ei, Aronovici din Volcineţ, părţile ei de moşie, martori fiind Vasile von Simaca şi Vasile Ţurcan, preotul din Volcineţ.

[1371] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 338

1857: Din 1857, funcţiona în sat o şcoală ruteană cu 4 clase, iar din 1900, şi o şcoală în limba română, cu o clasă[1372].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Siret – **Siret** (Oraş cu tribunal districtual), Bahrineşti, Raince, Bălcăuţi sau Laudonfalva, Bănceşti, Botoşăniţa, Cerepcăuţi cu Bereşti, Ţibeni sau Istensegits, Fântâna Albă sau Białakiernica, Şerbăuţi, Grăniceşti, Hadikfalva sau Dorneşti, Calafindeşti, Cândeşti, Climăuţi, Muşeniţa, Negostina, St. Onufri sau Drăguşanca, Oprişeni sau Panţiri, Rogojeşti cu Gura Molniţei, Rudeşti sau Gropana, Şerbăuţi, Sinăuţii de Sus, Sinăuţii de Jos, Stârce sau Berlinţi cu Slobozia lui Dumka, Terebleşti, Vaşcăuţi pe Siret cu Parcelowka, Volcineţ”[1373].

1898: „**Primim din Volcineţ** o scrisoare, prin care se constată că nu dl Jijie a înfiinţat banca raiffeisiană de acolo, ci gospodarii Nicolai Marişac, Mihai Sidoriac şi părintele V. Isopescul, şi anume deja în anul 1898”[1374].

1899: Banca rurală din Volcineţ, în sistem Raiffeisen, s-a înfiinţat în 1899, cu 45 părtaşi, cu Simion Halip director, cu Petrea Marişceac vicedirector, controlor fiind Alexandru Lupu, vistiernic – Alexandru Jijie, iar casier – Onufri Kudelka. Cabinetul de lectură „Dum-

---

[1372] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 36, 1876 p. 65, 1907 p. 172

[1373] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[1374] *Apărarea Naţională*, Nr. 5, Anul I, Cernăuţi, duminică 21 octombrie stil nou 1906, p. 5

brava” din Volcineţ, pe structura căruia s-a constituit şi banca rurală, funcţiona din 1896, în casa lui Gavril Larion, cu 40 membri, 193 cărţi, două abonamente la gazete şi 27 florini avere, preşedinte al acestei prime biblioteci comunale fiind preotul Vasile Isopescul, iar vicepreşedinţi – Simion Halip şi Petrea Marişceac.

1890: În 1890, când paroh al Volcineţului era Vasile Isopescul, iar cantor, Filip Buşnean, satul avea 2.100 locuitori, conduşi de primarul Dimitrie Halip şi povăţuiţi de învăţătorul cu nume deja ucrainizat, George Copaciuc.

1906: O listă de subscripţie, din iulie 1906, pentru prognozata societate culturală „Luceafărul Bucovinei”, încredinţată cantorului bisericesc din Volcineţ Filip BUSNEAN, menţionează următoarele nume de localnici: Alexandru SIDORIUC, Nicolai HOVANEŢ, Alexandru JIJIE, WITWISKI, Alexandru ZICESCU, Alexandru CABA, secretarul comunal Ioan CARST, Dumitru OSTAFICIUC, Mihail IAIMUSCĂ, Eugen LUPU şi Toader JIJIE[1375].

1912: „Dobândind patriarhatul din Ierusalim, pe cale procesuală, proprietatea moşiilor Văşcăuţi pe Siret şi Dimca, trecu la dânsul şi patronatul acestor comune. Tot pe această cale a dobândit mănăstirea Barnovschi a sf. mormânt al lui Cristos proprietatea şi patronatul comunei şi bisericii din Volcineţ. Amintitele proprietăţi, fiind închinate din vechime, de domnitorii ţării, amintitelor biserici din orient, însă, înstrăinându-se ele, cu timpul, de arendatori, au fost reclamate de aceste institute, pe cale judecătorească, şi aşa redobândite (Dimitrie Dan, *Patronatul în bis. ort. din Bucovina*, p. 10). Comuna Volcineţ

[1375] GAZETA BUCOVINEI, Nr. 31/1906, p. 4

însă, răscumpărând, acum câţiva ani, moşiile susnumite, a dobândit totodată şi patronatul comunelor Volcineţ, Bahrineşti şi Baineţ”[1376].

1912: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[1377], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la volcineştenii Maria POCLITARIU (soţia învăţătorului superior Ioan Poclitariu, 36 ani în 1912), Doriţa POCLITARIU (fata învăţătorului superior Ioan Poclitariu, 36 ani în 1912), Nicolai ROŞCULEŢ şi Fluor TOPALĂ (13 ani în 1912), Aspasia SIDOREAC (13 ani în 1912), Iuliana MARIŞCEAC (13 ani în 1912) şi Eudochia GURĂU (13 ani în 1912).

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Volcineţ**, comună rurală, districtul Siret, aşezată pe malul drept al fluviului Siret, la confluenţa lui cu pârâul Volcineţ, între Camenca şi Cerepcăuţi. Suprafaţa: 4,62 kmp; populaţia: 2.041 locuitori, 3 părţi ruteni şi o parte români, de religie gr. or. Se compune: 1). din satul de reşedinţă Volcineţ, care, împreună cu târla Zolob, numără 1.995 locuitori; şi 2). din cătunul Dibrova. Este străbătută de drumul districtual Cerepcăuţi-Camenca şi legată, prin drumuri de ţară, cu comunele Bahrineşti şi Fântâna Albă; printre ea şi comuna Cerepcăuţi trece linia ferată Hliboca-Hadicfalva. Are o şcoală populară, cu 2 clase, şi o biserică parohială, cu hramul „Naşterea Maicii Dom-

---

1376 Dugan, Ilie, *Patroni şi patronat în biserica ortodoxă din Bucovina. Date şi reflexii*, în *Românul*, Nr. 98, Anul II, Arad, joi 3/16 mai 1912, pp. 8, 9

1377 MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

nului”. Prin hrisovul din 14 Februarie 1704, Nicolae Costin, hatman şi pârcălab de Suceava, a dăruit-o mănăstirii Barnovschi, în posesia căreia se găsea şi la 1776. Populaţia se ocupă cu agricultura, cu creşterea vitelor şi cu exploatarea pădurilor. Comuna posedă 1.513 hectare pământ arabil, 206 hectare fânaţuri, 31 hectare grădini, 307 hectare imaşuri şi 47 hectare păduri. Se găsesc 182 cai, 771 vite cornute, 270 oi, 591 porci, 81 stupi. / **Volcineţ, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Siret. Suprafaţa: 4,11 kmp; populaţia: 24 locuitori izraeliţi şi ruteni”[1378].

1910: În 1910, doar o pătrime din trei locuitorii satului Volcineţ mai vorbeau româneşte, ceilalţi preferând, din motive etnice sau de comunicare, ucraineana. Satul, risipit în dreapta Siretului în pâlcuri de case, părea să înglobeze cătunele Bosna, Cuşnereni, Hluja, Hliuja, Pe Siret, Poiana Roşculeţ, Surducica şi Vatra Satului, toponimele înveşnicind numele unor neamuri băştinaşe, române şi ucrainene, precum Roşculeţ, Cuşnir, Topală şi Hluja (care au făcut câte o fântână) sau Iurcu (numele unui deal).

1914-1918: Jertfa de sânge pentru Bucovina a fost făcută de „Infanteristul **Gherasim Bâzgan**, Volcineţ, Regimentul 22, rănit; Rezervistul **Ion Carpiuc**, Volcineţ, Regimentul 22, rănit”[1379]; „Vânătorul **Grigorie Halip**, Volcineţ, Reg. 30, rănit”[1380]; „Infanteristul **Dumitru Pasneac**, Volcineţ, Reg. 41, mort (28.05-23.07.1915);

[1378] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 242
[1379] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915
[1380] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 164 din 17 octombrie n. 1915, p. 2 - Supliment

Infanteristul **Vasile Pânzar**, Volcineţ, Reg. 80, mort (28.05-23.07.1915)"[1381]; „Glotaşul **Ghenadie Ruznac**, Volcineţ, Reg. 22, mort (03.11.1914)"[1382]; „**Vasile a lui George Ostaficiuc**, din **Volcineţ**, la anul 1914, cu ocazia mobilizării generale, a fost înrolat şi a plecat la război. În timpul din urmă, în anul 1915, el a servit la col. T. S. I. V. grad 6/II, compania 17. În Octombrie 1915, să fi picat la trecerea unui râu. Fiind deci caz de prezumţie legală a morţii, se îndrumează, la cererea Mariei Ostaficiuc, procedura pentru declararea morţii celui dispărut / Tribunalul Cernăuţi, Secţia VIII, la 10 Iunie 1919"[1383]; „**Ioan Pagan** a lui Miron, născut în anul 1877, în **Volcineţ**, s-a refugiat în incidentul invaziei ruseşti şi a ajuns în tabăra pentru refugiaţi din Ober-Hollabrun. Acolo să fi murit în luna lui Martie 1917, după cum confirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Mariei Pagan a lui Ioan pentru adeverirea morţii celui dispărut"[1384]; „**Vasile a lui George Ostaficiuc**, din **Volcineţ**, la anul 1914, cu ocazia mobilizării generale, a fost înrolat şi a plecat la război. În timpul din urmă, în anul 1915, a servit el la col. T. S. I. V. grad. 6/II comp. 17. În octombrie 1915, să fi picat la trecerea unui râu. Fiind deci caz de prezumţie legală a morţii, se îndrumează, la cererea Mariei Ostaficiuc, procedura pentru declararea morţii celui

[1381] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 165 din 31 octombrie n. 1915, p. 2 - Supliment
[1382] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 174 din 7 februarie n. 1916, p. 2
[1383] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 60, Cernăuţi, în 30 August nou 1919, pp. 5 şi 6
[1384] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 54, Cernăuţi în 13 August nou 1919, pp. 4 şi 5

dispărut"[1385]; „**German a lui Gheorghe Tcaciuc**, născut în **Volcineţ**, la 12 mai 1881, a fost chemat, în august 1914, sub arme şi a luat parte la luptele din Galiţia din toamna anului 1914. De la ziua înrolării sale şi până în prezent n-a sosit nici o ştire despre el. Fiind deci probabilă prezumţiunea legală a morţii, se îndrumează, la cererea Mariei Tcaciuc a lui German, procedura pentru declararea morţii celui dispărut"[1386]; „**Dumitru a lui Procopie Biliciuc**, născut în **Volcineţ**, la 17 august 1883, a fost chemat, în vara anului 1916, la arme şi, de atunci, e dispărut, nesosind, până în prezent, nici o ştire despre el. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Eudochiei Biliciuc, procedura pentru declararea morţii celui dispărut"[1387]; „**Ioan a lui Nicolai Halip**, născut în **Volcineţ**, la 21 septembrie 1878, a plecat, la 1 august 1914, la război şi a trimis soţiei sale ultima ştire de pe câmpul de luptă la începutul lui ianuarie 1915. De atunci e dispărut, lipsind, până în prezent, orice ştire despre el. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Mariei Halip, procedura pentru declararea morţii celui dispărut"[1388]; „**Vasili a lui Ştefan Solonca**, născut în **Volcineţ**, la 21 iunie 1866, fost cu domiciliul ultim tot acolo, fu recrutat, în anul 1915, şi înrolat în armata austriacă. Din anul 1916 lipseşte orice veste de la numit. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea

---

[1385] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 59, Cernăuţi în 27 August nou 1919, p. 7
[1386] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 17, Cernăuţi, 1 iunie nou 1921, pp. 220-224
[1387] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 18, Cernăuţi, 15 iunie nou 1921, pp. 232-240
[1388] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 19, Cernăuţi, 1 iulie nou 1921, pp. 244-254

soţiei sale, Maria Solonca, procedura pentru declararea morţii celui dispărut"[1389].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Siret** făcea parte şi „Locţiitor: **Eugen Lupu**, agricultor, Volcineţ"[1390].

1942, ianuarie 29: „Noi, general Victor Iliescu, subsecretar de Stat al Educaţiei Extraşcolare; / Având în vedere jurnalul Consiliului de Miniştri Nr. 21 din 14 Ianuarie 1942… / Decidem: Art. unic. Se angajează, pe data prezentării la serviciu, ca diurnişti la formaţiunile tineretului extraşcolar, următorul personal, plătibil cu îndemnizaţia de şedinţă respectivă: **Topală Aurel**, seria 1938, media 7,50, numit în comuna Volcineţ Vest, postul IX, jud. Rădăuţi"[1391].

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[1392], următorii învăţători şi învăţătoare: **Egher Constantin**, comuna Volcineţ Noi, jud. Rădăuţi, media 7,37".

[1389] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 5, Cernăuţi 12 februaie nou 1921, pp. 51-53

[1390] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

[1391] *Monitorul Oficial,* Anul CX, Nr. 24, joi 29 ianuarie 1942, pp. 561, 565

[1392] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

VOLCINEŢUL

(lângă Horodişte, în Faţa Bâcului, Orhei, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Vălcineţul**, cu salvogvarie din 1773, februarie 28, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Faţa Bâcului, după recensământul lui Rumeanţev[1393], avea **toată suma caselor 98**. Scădere rufeturi 98: 91 scutelnici ai polcovnicului baron, 2 popi, 1 diacon, 3 femei sărace, 1 ţigan. / **Scutelnici ai lui baron:** Grigoraş, vornicul / Ştefan nepot lui Curmeiu / Enachi a Tofanii / Vasile frate lui Enachi / Maftei Ciumaş / Ştefan Ciumaş / Ioniţă Ciumaş / Ursul Ciumaş / Pavel al lui Boboc / Simion al Tofanii / Grigori al Negroai / Simion fiul Negroai / Sandul Roşca / Lupaşco Roşca / Gricoraş fiul Negroai / Tofan fiul lui Dovletliu / Stati a Nechitii / Toader fiul lui / Dumitru fiul Hânculesii / Ioniţă Cotilici / Savin Moşniaga / Ştefan Popa / Gheorghe, rotar / Ion Curmeiu / Vasile Curmeiu / Ionţă frate lui Grigoraş, vornic / Constandin, pâslar / Carpu fiul lui Panaite / Dămian Ioviţă / Toduse fiul lui Enache / Dumitru fiul lui Enache / Dănilă Zgheria / Ursul, jidov / Antohi, vornic / Iamandi Moşniaga / Vasile Ţurcanu / Ursul Ţurcan / Simion Cornian / Gheorghe a salahorului / Mihne Bortă / Mihai fiul lui Ştefan / Gheorghe a Tomii / Mihai al Tomii / Nicolai Bularda / Maftei al lui Bularda / Sandu Caplat / Vasile

---

[1393] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 424, 425

Andrei / Ştefan fiul lui Păvăloae / Moiseiu fiul lui Păvăloae / Ilie fiul lui Păvăloae / Ioniţă fiul lui Vlad / Ilie fiul lui Lupu / Lupu, puşcaş / Gavril fiul lui Andrei / Ştefan Şeremet / Vasile Şeremet / Maftei fiul lui Lupul / Vasile, puşcaş / Grigoraş fiul lui Năstas / Stati, butnar / Ioniţă Delianul / Antohi Micul / Ioniţă fiul lui Ilie / Constandin fiul lui Babii / Mihai fiul puşcaşului / Ioniţă, cibotar / Antohi cumnat Ursului / Ion Bălan / Parfeni fiul lui Andrei / Apostu al Sănicăi / Savin Cenuşă / Mardari fiul lui Tătar / Afteni al lui Iamandi / Ion Bobocul / Neculai fiul Tofanii / Ursachi, jidov / Chiriac Curmeiu / Ioniţă Cenuşă / Dumitraşcu Ştirbul / Constandin frate lui Vasile / Opre Râşţoiul / Ion Tătaru / Timofti Bălan / Darie Poiană / Simion al lui Simion / Mardari Veşcă / Timofti Bălan / Maftei Creţul / Ion fiul Vasilcăi / Iftimi / Nistor al lui Simion. // **Rufeturi:** Popa Iftimi / Popa Toader / Ştefan, diacon / Gafiţa, săracă / Sănica, săracă / Aniţa, săracă / Darii, herar, ţigan.

1904: „**Volcineţul**, sat în judeţul Chişinău, volosti Pârjolteni, aşezat într-un hârtop al Bâcului, la hotarul judeţelor Bălţi şi Chişinău. Dealul dintre Volcineţ şi Sipoteni este înalt. Are 462 case, cu o populaţie de 3.117 suflete de ţărani români; o şcoală elementară rusească. Locuitorii posedă pământ de împroprietărire pe pământul mănăstiresc, 1.246 deseatini. Mănăstirea Frunuşică (Frumoasa), 617 deseatini. Locuitorii se ocupă cu uscarea prunelor. Împrejurul satului sunt vii şi grădini cu pomi”[1394].

1394 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 229

VOLINTIREŞTI

(comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi).

1503, septembrie 30: Menţionat de Ştefan voievod, când întăreşte alte moşii mănăstirii Neamţ, căreia îi dăruieşte „un sat din satele noastre proprii, anume **Băicenii** (lângă Volintireşti, comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi) pe Siret şi morile de pe Siret, mai sus de **Ordzeşti** (lângă comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi) şi mai jos de **Voruntariu**” (Volintireşti, comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi); „un sat tot pe Siret, anume **Mogoşeşti** (comuna Mogoşeşti-Siret, Iaşi), care e aşezat pe hotarul satului lor, al **Şendrenilor**” (Cozmeşti, fost Şendreşti, comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), cumpărat de Ştefan Vodă, cu 400 zloţi tătăreşti, de la Vasutca, fiica lui Cozma al lui Şandru, şi de la nepoţii ei Danciul, fiul lui Buciaţchi, şi Isaico, fiul lui Iurie; „o prisacă în braniştea noastră de la **Bohotin** (la vărsarea Jijiei în Prut, Iaşi), la gura Tătarcei… Iar hotarul satului Mogoşeşti, care e tot pe Siret, să fie începând din susul satului, dintre ei şi Şendreşti, de la un plop însemnat ce e pe malul Siretului, şi drept peste luncă, printre bălţi, la deal în câmp, la o movilă săpată lângă drum, şi pe câmp la o movilă săpată în mijlocul câmpului, şi pe marginea dumbrăvii la movila săpată din jurul stejarului, şi prin dumbravă la movila săpată în jurul a doi stejari şi tot prin dumbravă la făget, şi prin făget drept la vârful dealului şi pe deal, prin făget la vale, până la pârâul Muncelului; întorcându-se apoi pe acel pârâu la vale spre câmp, pe acelaşi pârâu şi câmp, până la lunca

Siretului, pe acelaşi pârâu şi prin luncă până la Siret, şi pe Siret în sus până la plopul de unde am început. Acesta este tot hotarul"[1395]. Celelalte hotare, din veac.

1581, mai 11: Întărit de Iancul (Sasul) voievod surorilor Mărica şi Elisafta, fetele Solomiei, şi rudelor lor, fraţii Veisa biv (fost) pitar, Ionaşco şi Agafia, copiii Marincă, fraţilor Ana şi Irimia Brabovschi, copiii Sofroniei, toţi nepoţi ai lui Ion Vorontar şi ai Soficăi, strănepoţi lui Şerbica şi Olena, care „au împărţit între dânşii satul **Vasilăuţi**, din uric ce a avut buna lor Sofica de la părintele domniei mele Petru voievod, satul **Prisacanii**, cu locul de moară în Miletin, jumătate de sat din **Cobalţii**, din jos de Piciorogani, cu loc de moară tot în Miletin, şi **Prăjăni** cu moară, din uric ce a avut strămoaşa lor Olena de la bătrânul Bogdan voievod, satul **Cudrenţii**, care acum se numeşte **Şerbiceni**, în vârful pârâului Drabiştei, din uric ce au avut de pe strămoşul lor Şerbica de la Ştefan voievod, satul **Vorintireşti**, pe Siret, în ţinutul Romanului, din uric ce a avut strămoşul lor Ion Vorontar de la Ştefan voievod cel tânăr, a şasea parte din satul **Boureni**, din uricul moşului (bunicului) lor Ion Vorontar de la părintele domniei mele Petru voievod"[1396].

1627, noiembrie 19: Zapisul lui Ionaşco, feciorul lui Gheorghe Calapod, prin care mărturiseşte că a vândut vărului său Gheorghiţă Năvrăpăscul, pentru 30 de galbeni, „un cal bun şi 30 zloţi", „a patra parte din satul **Voruntăreşti** pe Siret, în ţinutul Romanului, care parte a fost zălogită de tatăl meu, Gheorghie Calapod, la Niculai silitrarul, drept 30 galbeni bani buni. Şi de la Niculai o au

[1395] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 293, pp. 520-524

[1396] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 148-150

fost răscumpărată de jupâneasa Salomiia Voruntărească, fără ştirea vărului meu Ghiorghie Năvrăpăscul. Deci eu am socotit că mi-i de aproape seminţie Ghiorghie Năvrăpăscul decât jupâneasa Voruntărească… Şi la tocmeală au fost Avram aprodul din **Iucşeşti**, Vasile Bran, Gligorgea ginerele lui Bran, Măteiaş vătaful şi Necopoi diac de **Oboroceni…** Şi eu Toader diac de **Stănislăveşti** am scris acest zapis”[1397].

1632, iulie 4: Întărit de Alexandru Iliaş voievod Salomiei, cneaghinei lui Voruntar (Prăjescul) fost comis, care se prezintă la Divan „cu un zapis de la Savin Prăjescul fost hatman, fiul lui Ion Prăjescul, şi de la nepoţii lor Lupul şi Ionaşco, fiii lui Nicoară Prăjescul fost vistiernic, şi de la Sofronia şi Grozava, fiicele Maricăi, şi de la Dumitru Buhuş logofăt şi Safta, fiii Nastasiei, şi de la Gheorghie, Ion şi Mărica, fiii lui Ştefan vornic, şi de la Mariica şi Todosia, fiii Erinei, şi de la Ştefan Boul, Mariia, Paraschiva şi Safta, fiii Gafiţei, scriind şi mărturisind în acel zapis lor… că la împărţirea ocinilor părinţilor lor, a venit în partea panului ei, Voruntar fost comis, jumătate din satul **Prisăcanii** (în comuna Nicolae Bălcescu, Botoşani), care este pe Miletin, în ţinutul Hârlău, care acea jumătate de sat a fost zălogită la Nicoară fost vistiernic pentru 100 galbeni ungureşti. Şi a fost tocmeala lor să întoarcă ei toţi acea ocină şi să fie a lui Voruntar, precum i-a venit. / Întru aceea s-a întâmplat moartea fratelui lor, Arpentie fost postelnic, şi, neavând copii din trupul lui, le rămas de la el tuturor jumătate din satul **Voruntăreşti** (azi Volintireşti, comuna Al. I. Cuza, Iaşi) pe Siret, care este în ţinutul Roman. Deci ei s-au

[1397] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 258, pp. 340, 341

socotit şi au dat cu voia lor, a tuturor, acea jumătate din satul Voruntăreşti lui Voruntar comis, cu vadul de moară la Siret şi cu tot venitul. Iar acea jumătate din satul Prisăcăreni să o stăpânească tot fii lui Nicoară, Lupaşcu şi Ionaşco, pentru acei bani de zălog”[1398].

1644, ianuarie 21: Soţii Gligore şi Lupa Ureche, Toma stolnicul cel mare şi Aniţa, Lupul şi Antimiia Bucium, Savin şi Nastasiia, împarte între ei „moşiile de pe socrul nostru Voruntar (Prăjescul) comisul şi de pe soacra noastră… mai apoi din zapisul de împărţeală ce-a avut soacra noastră cu frate-său, răposatul Neagoe postelnicul şi am mai adaos şi jumătate din toate satele care s-au venit cu împărţeală lui Condre vameşul de pe jupâneasa lui Sofroniia, iar după moartea ei le-am împărţit cu Dumitraşco Neagoe, feciorul postelicului Neagoe. / Şi-au venit pe partea vornicului Ureche şi a jupânesei Lupa jumătate de sat **Negriteşti** (comuna Podoleni, Neamţ), la ţinutul Neamţului, satul **Străşeni** (comuna Străşeni, judeţul Chişinău, Moldova) pe Bâc, la ţinutul Lăpuşnei, jumătate de sat **Cruhliceni** (judeţul Chişinău, Moldova), iarăşi la acel ţinut, a opta parte din satul **Vlăşineşti** (azi Lunca Prutului, comuna Trifeşti, Iaşi) pe Prut, ce-s în ţinutul Iaşilor, şi jumătate de sat **Tătăreni** (lângă Oneşti, comuna Plugari, Iaşi), pe Miletin, ce-s la ţinutul Hârlăului. / Şi s-au venit în partea stolnicului Toma şi a jupânesei Ana jumătate din satul **Negriteşti**, ce-s la ţinutul Neamţului, satul **Săleştea** (sau Seliştea, înglobat în Şipileşti, comuna Popricani, Iaşi) pe Prut, a opta parte din **Vlăşineşti**, iarăşi pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor, a patra parte din **Volcineţ** (Vălcineţ,

---

[1398] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 140, pp. 176-178

judeţul Ungheni, Moldova), cu vecini, la ţinutul Orheiului, şi trei părţi din patru părţi din **Răuseni** (comuna Răuseni, Botoşani) pe Jijia, la ţinutul Hârlăului. / Şi s-au venit stolnicului Bucium şi jupânesei Antimia jumătate de sat **Voruntăreşti** (Volintireşti, comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi), cu vad de moară în Siret, ce-s la ţinutul Romanului, satul **Unchiteşti** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi) pe Prut şi **Cumcenie** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi), iarăşi pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Cândeşti, Botoşani) pe Siret, cu vad de moară în Siret. / Şi s-au venit pe partea lui Savin şi a jupânesei Nastasia satul **Giurgeştii** (înglobat în Târgu Frumos, Iaşi), cu heleşteie pe apa Bahlueşului, părţile ce se vor alege din **Tâmpeşti** (înglobat în Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi) şi din **Balosineşti** (comuna Cucuteni, Iaşi), ce-s la ţinutul Romanului, satul **Ilişenii** (comuna Santa Mare, Botoşani), în gura Coroviei, şi **Zudureni** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi) pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor”[1399].

1902: „**Volintireşti**, sat cu 430 locuitori şi o biserică, în judeţul Roman, plasa Siretul de sus, comuna Heleştieni, pe malul stâng al râului Siretul. Este cel mai dinspre nord sat al judeţului. Pe aici intră râul Siretul în judeţul Roman”[1400].

[1399] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 237, p. 217

[1400] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 775

VOLNIEŞTI

(Lăpuşna, Moldova).

1655, februarie 20: Întărit de Gheorghe Ştefan voievod fraţilor Mihalaşcu Pancu, Todiraşcu şi Mereuţă şi cumnatului lor Grigore, care cumpără de la Buculei, Ionaşcu şi Elena, copiii lui Sofronie, nepoţii lui Martin, „pentru şase vaci ci viţei şi 20 de taleri… ocina lor părintească din satul **Negreşti**, de la ţinutul Lăpuşnei”, zapisul de mărturie fiind întărit de „preotul Tănase din **Volnieşti**, Nicula, Silvestru, Andrei, Macarie şi Constantin Şuştman din **Negreşti**, Ioana Şuştman şi Hărbota Grigore din **Mileşti** şi alţi mulţi oameni buni”[1401].

VOLOCA PE CEREMUŞ

(Bucovina, Ucraina).

Sat al Tăutenilor ca şi Vijniţa, Voloca este întărită în **2 aprilie 1623** logofătului Tăutul, iar în 25 februarie 1663, copiilor ginerelui său, Ion Cocoranul.

1731: Hotarnica satului Voloca, datând din 12 martie 1731, făcută din porunca lui Grigore Ghica Vodă pentru proprietarii satului, Sandul Sturza şi Macrei,

---

[1401] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 53, pp. 72, 73

cuprindea toponimele: Poiana Cireşului, hotarul Ispasului şi al Lucavăţului, poiana Tocarna, gura Soloneţului, unde cade Soloneţul în Mihodra, hotarul Vijniţii.

1760: În 12 iunie 1760, „preutul Iftemi” primea uric dee la Teodor Callimah Vodă pentru jumătate din satul Voloca, moştenită „pe doi bătrâni (bunici, adică), Văscanu şi Flore”.

1774: În 1774, satul Voloca pe Ceremuş avea 28 familii, adică, aşa cum rezultă din recensământul lui von Spleny din 1775, 15 răzeşi, 3 popi, 7 ţărani şi 7 umblători, adică strângători de impozite. Până în 1784, populaţia satului ajunge la 50 familii.

1784: Biserica Adormirii Maicii Domnului din Voloca a fost construită în 1784, restaurată în 1886 şi resfinţită în 1890. În 1843, biserica avea 907 enoriaşi, păstoriţi de preotul administrator Mihail SAVA, patron bisericesc fiind familia PETRINO. În 1876, patron bisericesc era Nicolai de PETRINO, paroh era Meletie HALIP, iar numărul enoriaşilor ajunsese la 1.508. În 1907, patron bisericesc era Roman FREITAG („vineri”), paroh fiind Dimitrie MASICHIEVICI, născut în 1854, preot din 1885, paroh din 1890, iar cantor, din 1900, Alexie SCRABA, născut în 1839.

1798: În 1 noiembrie 1798, Simion Munteanu moştenea partea din Voloca a strămoşilor săi (şi ai preotului Iftemi, care, se vede treaba, a murit), Văscan, Onciul Herţa, Vasile Tomca şi Fodor Miroş. Un alt moştenitor, Ilie Băluşescul, primea doar o poieniţă şi o bucată de pământ pe pârâul Volocina.

1782: În 8 aprilie 1782, vechilul Ion Mitescul căpitan, declară, în faţa Comisiei cezaro-crăieşti de deli-

mitare a proprietăţilor în Bucovina, că vornicul Nicolae Roset stăpâneşte satul Voloca.

1809, constituirea corpului de volintiri bucovineni, în sprijinul Austriei, în războiul napoleonian: „La dorinţa domnului consilier aulic (a căpitanului cercual de Platzer) şi a unor membrii ai ţării, întreprinde subscrisul ridicarea unui corp de călăreţi, din mijlocul nobililor şi răzeşilor Bucovinei; dară sub următoarele condiţiuni: / 1). Ca subscrisului, în înţelegere cu comanda militară, să i se dea decret de comandant de escadron, în înţelesul apelului din 9 al lunii curente, pe lângă păstrarea tuturor beneficiilor care sunt asigurate stării militare. / 2). Ca lui Mihalachi Ianoş, din Ivancăuţi, şi domnului Gregor Iacubovici, din Voloca, precum şi acelora pe care subsemnatul, la timpul său, îi va afla de trebuinţă, să se elibereze o acreditare ca subscrisului întru a aduna răzeşii să-i stea mână de ajutor”[1402].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Storojineţ – **Vaşcăuţi** (Târg) **pe Ceremuş**, Banila rusească pe Ceremuş, Slobozia Banilei, Berbeşti cu Ostra pe Prut, Bobeşti, Ciartoria, Dracineţ, Hliniţa, Căbeşti, Călineşti pe Ceremuş, Carapciu pe Ceremuş, Costeşti, Stăneştii de Sus pe Ceremuş, **Stăneştii de Jos** (tribunal districtual), Vilaucea, Voloca pe Ceremuş, Zamostie, Zeleneu cu Samsonowka, Pleşniţa”[1403].

1402 *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor bucovineni*, Anul I, Nr. 16, 12 august 1911, pp. 181-183
1403 *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

1877: Din 1877, funcţiona, la Voloca, o şcoală cu 3 clase[1404].

1890: În 1890, satul Voloca pe Ceremuş avea 1.150 locuitori. Paroh era Dimitrie Masichievici, iar Parftenie Danciul şi Vasile Cocea erau învăţători.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Voloca pe Ceremuş**, comună rurală, districtul Storojineţ, aşezată pe pârâul Volocivca, afluent al pârâului Bruşniţa. Suprafaţa: de 9,76 kmp; populaţia: 1.079 locuitori, aproape toţi ruteni, de religie gr. or. Prin drumuri câmpene este legată cu Carapciu pe Siret şi cu Stăneştii de Jos pe Ceremuş. Are o şcoală populară, cu două clase, şi o biserică parohială, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”. La 1776, aparţinea unui preot, numit Semaca (Şeptilici, cu numele tradus în ucraineană – n. n.), şi se găsea aci o mănăstire, zidită, în anul 1742, de un monah din familia Donici. Populaţia se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor. Comuna posedă 601 hectare pământ arabil, 133 hectare fânaţuri, 17 hectare grădini, 16 hectare imaşuri, 177 hectare păduri. Se găsesc 123 cai, 329 vite cornute, 1.901 oi, 129 porci, 51 stupi”[1405].

1914-1918: Jertfa de sânge pentru Bucovina a fost făcută de „Glotaşul **Ion Penteleiciuc**, Voloca, mort”[1406]; „**Ioan a lui Aftanasei Doubei**, născut în **Voloca**, la 5 aprilie 1881, a fost intrat, cu ocazia mobilizării generale, în serviciul militar. Îmbolnăvindu-se în Müzzuschlag, să fi murit la începutul lunii februarie 1915. Fiind deci

[1404] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 21, 1876 p. 95, 1907 p. 82

[1405] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 243

[1406] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915

decesul probabil, se îndrumează, la cererea Ioanei Douhei, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[1407]; „**Gheorghe a lui Mihai Palamariuc**, născut în **Voloca**, la 4 aprilie 1887, a plecat, în august 1914, la război şi e dispărut de la finea lunii august, nesosind, până în prezent, nici o ştire despre el. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Eugeniei Palamariuc, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[1408].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Stăneşti** făceau parte, ca reprezentant al ţăranilor, „**Nasarie Baloşescul**, agricultor, Voloca”, iar ca locţiitor, „**Vasile Dumici**, agricultor, Voloca pe Ceremuş”[1409].

VOLOCA PE DERELUI

(Bucovina, Ucraina).

În **25 februarie 1663**, Isac Cocoranul lasă feciorilor săi, Constantin şi Săcuianul, „cumpărături din Voloca”, apoi satul ajunge în proprietatea mănăstirii Putna.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[1410], din 1772-1773, înregistrează la Voloca „53 – toată suma

---

[1407] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 18, Cernăuţi, 15 iunie nou 1921, pp. 232-240

[1408] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 9, Cernăuţi 15 martie nou 1921, pp. 98-105

[1409] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

[1410] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 379

caselor”, însemnând 1 popă, 1 dascăl, 1 jidov, 1 scutelnic şi 49 birnici, anume pe: Onofrei dulgher, Pătraş sin TOADER, Onofrei rusul, Anton zet MĂRIUŢII, Neculaiu sin OSTAFI, Ion PAVLIUK, Andrieş scripcar, Mateiu PAVLIUK, Vasile sin PAVLIUK, Georgi TOKAR, Vasile sin ego, Ion sin URSUL, Ursul TOKAR, Vasile BUZĂ, Ion sin GEORGIŢĂ, Nechita MITIAN, Neculaiu sin ego, HLOPINA, Ştefan bejenar, Toader sin VASILE, Ilaş brat ego, Costandin zet SIOMION, Vasile zet HECHITEI, Antohi HUBAR, Ion rotar, Ursul sin LUPAŞCO, Andronic MĂNĂILĂ, Grigoraş sin LUPAŞCO, Enache sin ONUL, Neculaiu sin LUPAŞCO, Andrieş PANTELEICIUK, Toader sin PANTELEICIUK, Andrieş nepot lui, Andrieş sin LUPAŞCO, Ion zet ANDRIEŞ, Ion sin MIHAIL, Simion zet LUPAŞCO, Andrei sin SIMION, Andrieş sin ONOFREIU, Onofreiu sin LUPAŞCO, Ion sin MATEIU, Mateiu, Vasile sin ego, Andrieş butnar, Ivan rus, Macsin vătăman, Ivanki rus, Vasile dulgher şi Simion HOLOVACI. / Rufeturile erau pentru jidovul orândar Leiba sin DAVID, pentru popa Neculaiu şi dascălul Toader şi pentru scutelnicul popii, Ion.

1774: Aflat pe malul stâng al Dereluiului, în dreptul Cuciurului Mare, satul Voloca avea, în 1774, 44 familii (2 popi, 62 ţărani, în 1775), numărul familiilor ajungând la 119, în 1784.

1820: Prin testamentul din 28 iunie 1820, Ilie Baloşescul lăsa soţiei sale, Măriuca, şi copiilor săi, Catrina, Ştefan şi Vasili, partea din moşia Voloca pe care o stăpânea, numită Marcova.

1829: Biserica Sfântului Nicolai din Voloca pe Derehlui a fost construită între anii 1829-1831 şi dotată

cu un iconostas, în 1833, de Theodor CEPIŞCA. În 1843, biserica avea 2.207 enoriaşi, paroh fiind Ioan BALMOŞ. În 1876, cei 2.960 enoriaşi ortodocşi erau păstoriţi de parohul Cassian STRATULAT şi de preotul cooperator Nicolai FILIEVICI. În 1907, paroh era acelaşi Cassian STRATULAT, născut în 1836, preot din 1866, paroh din 1873, preot cooperator fiind George VELEHORSCHI, născut în 1876, preot din 1901, iar cantor, din 1903, Ilie POJOGA, născut în 1856.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Cernăuţi – **Curtea regională din Cernăuți**: Cernăuţi, Ceahor, Hliboka, Camena cu Spaski, Corovia, Cotul Bainski, Cuciurmare, Ludi Horecea Camerale cu Mănăstioara, Lucaviţa, Mihalcea, Mihuceni cu Kicera, Molodia cu Franzthal şi Derelui, Ostriţa, Preworokie, Stăneştii de Sus pe Siret, Stăneştiii de Jos pe Siret, Poienile, Tărăşeni, Trestiana sau Dimka, Voloca Camerale pe Siret, Zurin”[1411].

1881: Din 1881, la Voloca pe Derehlui funcţiona o şcoală cu 6 clase[1412].

1890: În 1890, satul Voloca pe Derelui avea 3.540 locuitori, primar fiind Ştefan Ungurean. Învăţători erau Teodor Vasilovici şi Eufrosina Simionovici, Casian Stratulat şi Ioan Ianovici erau parohi, iar cantor bisericesc era Nicolai Michitovici.

[1411] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[1412] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 14, 1876 p. 23, 1907 p. 59

1895: O colectă, în folosul Societăţii „Şcoala română”, făcută, în 1895, de parohul Cassian STRATULAT, îi menţionează, printre binefăcătorii din Voloca pe Derehlui, pe preotul cooperator Ioan IANOVICI, pe primarul Nicolae ONUFREICIUC şi pe cantorul bisericesc Nicolae NICHITOVICI[1413].

1901, dialectologul Gustav Weigand: „În Ceahor[1414], am găsit nu numai o primire foarte caldă, la protopopul Berariu, dar atât el, cât și fiul său, erau dornici să mă ajute în studiile mele. Așa că, în compania lor, am vizitat Molodia[1415], sat mare, cu 7.000 de locuitori (5.000 de români, 1.000 germani, 1.000 de ruteni), în dimineața zilei următoare, și Voloca[1416], după-amiază”[1417].

1903: Banca populară raiffeisiană din Voloca pe Derelui a fost înfiinţată în 29 martie 1903, sub direcţiunea lui Casian Stratulat şi sub preşedinţia lui P. Choplina, vistiernic fiind Atanasie Dobîca.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Voloca pe Derehlui**, comună rurală, districtul Cernăuţi, aşezată pe pârâul Derehlui şi lipită de partea de est a comunei rurale Cuciur Mare. Suprafaţa: 30,24 kmp; populaţia. 3.335 locuitori români, de religie gr. or. Este străbătută de drumul comunal Voloca-Corovia, care o pune în comunicaţie cu drumul principal Cernăuţi-Siret; prin partea sa de vest trece drumul districtual Cuciur

---

[1413] GAZETA BUCOVINEI, Nr. 19/1895, p. 3

[1414] La Ceahor, au cântat Zoiţa lui Vasile Rotariu (*Frunză verde de scunchie*) şi Mariuca Rotariu (19 ani).

[1415] La Molodia, a cântat Domnica Miroslafschi, de 19 ani (*Cântă cucu sus pi nuc*).

[1416] La Voloca, a cântat Duminica Holunga, de 40 ani (*Frunză verdi, borş cu peşti*).

[1417] Weigand, op. cit., pp. 7-17.

Mare – Tărăşeni şi linia ferată Cernăuţi-Hliboca. Are o şcoală populară, cu 2 clase, şi o biserică parohială, cu hramul „Sfântul Nicolae”. Această comună a fost întemeiată pe teritoriul comunei rurale Cuciur Mare, într-un cătun, numit Horodiştea, de unde apoi locuitorii s-au transferat, mai târziu, în cătunul Sălişte; ambele aceste cătune sunt, astăzi, unite cu vatra satului. La 1776, era în posesia mănăstirii Putna. Populaţia se ocupă cu agricultura şi creşterea de vite. Comuna posedă 1.297 hectare pământ arabil, 768 hectare fânaţuri,40 hectare grădini, 298 hectare imaşuri, 477 hectare păduri. Se găsesc 152 cai, 1.291 vite cornute, 720 porci şi 331 stupi de albine”[1418].

1909: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[1419], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la Ioana a lui Vasile GURALIUC (18 ani în 1909) şi Sanda a lui Spiridon GURALIUC (17 ani în 1909) din Voloca.

1914: „Trupele Ruşilor, care au intrat fără împotrivirea grănicerilor noştri, retraşi la întărituri, în Noua Suliţă, întâia vitejie ce au isprăvit-o a fost că au dat foc la gară, poştă şi la mai multe case. Locuitorii din Boian începură, pe loc, să părăsească locuinţele, fugind spre Cernăuţi. / De la Cernăuţi, se vedea focul foarte bine. Cei slabi de înger – în Cernăuţi sunt foarte mulţi de aceştia – n-au dormit noaptea întreagă. A doua zi, odată cu răsăritul soarelui, întreg oraşul era în picioare. Neliniştea era

---

[1418] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 243

[1419] MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

cumplită, ea a devenit groază, când, aşa, cam pe la 9 ceasuri, dimineaţa, începură a sosi cele dintâi cârduri de trăsuri cu femei, copii şi ceva mâncare, care părăsiră Boianul, Mahalaua, Cotul Ostriţei şi Buda. / Lumea agitată se îngrămădea pe la trăsuri, întrebând mirată: „Ce se întâmplă?”. „O început bătaia”, răspundeau femeile prin plâns. Ruşii intrară în Boian şi se apropiau spre Mahala. Pe la 10 ceasuri, toloacele oraşului erau pline de trăsuri ţărăneşti. Multe dintre ele, apucară spre Corovia, Ceahor sau Voloca, unde aveau neamuri sau cunoscuţi. Ceilalţi rămâneau în voia întâmplării. De pe dâmburi, se desluşeau înfiorătoarele bubuituri de tunuri, iar cei cu ochi mai buni vedeau focul şrapnelelor şi al granatelor, crăpând pe coasta dintre Boian şi Mahala. Lupta fierbea pe întreaga întindere dintre Boian şi Toporăuţi. / Lumea din Cernăuţi îşi pierdu cumpătul”[1420].

1914-1918: Obolul de sânge pentru Bucovina a fost depus de „Infanteristul **Ieremiţă Todorean**, Voloca, Regimentul 22, rănit”[1421]; „**Jacob a lui Dimitrie Onufreiciuc**, din **Voloca**, născut în 1885, în 1914, cu ocazia mobilizării generale, făcând parte din Regimentul 22, se afla pe frontul rusesc. În toamna anului 1914, a fost prins şi internat, în vremea din urmă, în Skotowate, judeţul Bachmut. Acolo să fi murit în iunie 1917, după cum confirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Veronicei a lui Jacob Onufreiciuc, procedura pentru adeverirea morţii celui dispărut”[1422];

[1420] *Foaia Poporului* – Cernăuţi, apud *Românul*, IV, nr. 182 din 21 august / 3 septembrie 1914

[1421] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 175 din 5 martie n. 1916, p. 4

[1422] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 47, Cernăuţi în 24 Iulie nou 1919, pp. 4 şi 5

„**Petru a lui Procopi Manoilă**, născut în 1895, din **Voloca,** a fost înrolat, în 1914, cu ocazia mobilizării generale, în Regimentul 41 şi a plecat cu dânsul la luptă. În octombrie 1915, a căzut, ca şi alţi locuitori din Voloca, prizonier. A fost dus în lagărul de prizonieri din Bahmut şi trimis ca lucrător într-o fabrică în Enakieva, guvernământul Ecaterinoslav. Acolo ar fi murit, în august 1917, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se dispune, la cererea lui Procopi Manoilă, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”[1423]; „**Ioan a lui Gheorghe Ungurean**, născut în **Voloca**, la 4 iunie 1881, chemat, în anul 1914, sub arme, a dispărut în luptele de pe frontul rusesc, care au avut loc în acelaşi an. Până în prezent, lipseşte orice ştire despre el. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea lui Gheorghe Ungurean, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[1424].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Cernăuţi** făcea parte, ca reprezentant al ţăranilor, şi „**Cozma Poclitar**, agricultor Voloca”[1425].

[1423] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 80, Cernăuţi în 7 Noemvrie nou 1919, pp. 3-12

[1424] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 6, Cernăuţi 21 februarie nou 1921, pp. 61-64

[1425] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

VOLOCA

(Obârşia Volocei, comuna Horleşti, Iaşi).

1635, martie 4: Întărit de Vasile Lupu voievod lui „Ştefan diacon de Biserica Gospod” (de la Biserica Domnească din Iaşi), care cumpără, cu 28 taleri de argint, de la Nicon, Nechifor, Nacul şi Maria, toţi nepoţii Fratei „a patra parte din sat de **Horeleşte** (Horileşti, azi Horleşti, comuna Horleşti, Iaşi) şi a patra parte din obârşia **Volocei** (Voloca, comuna Horleşti, Iaşi)… poiana ce se numeşte **Caşuţile** (Căşuţele comuna Horleşti, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii”[1426].

VOLOCINŢI

(Voloucinţi pe Nistru, sau Holocinţi, Holoucinţi, între Şolcani, Bădiceni, şi Şepteliceni, Soroca, Moldova).

1581, iulie 3: Întărit de Iancul (Sasul) voievod Elincăi, fata Anei, şi verelor ei Măriica, fata lui Ion Baenschi, şi Măriica, fata Nastei, toate nepoatele Cristei, care s.au jeluit dominiei, „zicând cum dresele de danie, ce le-au avut bunicii lor de la bătrânul Ştefan vodă pe satul **Voloucinţii**, ce se află în ţinutul Sorocii, acele drese le-a

---

[1426] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 50, p. 48

fost pierdut cneaghina lui Bainschi, în zilele lui Ioan voievod, când au prădat şi au jăcuit pământul nostru, şi când cneaghina a fost luată în robie de acele limbi păgâne. Deci noi, am dat şi am întărit lor acel sat"[1427].

1597, februarie 5: Mărica, fata lui Bainschi, nepoata Cristei, fiind „o muiere neputincioasă şi bolnavă", şi fiul ei Gavril vând lui Macri, vel (mare) armaş, şi jupânesei Nasta, pentru 100 taleri curaţi, „a treia parte din satul **Volocinţii**, pe Nistru, în ţinutul Sorocii, însă partea din jos din vatră şi din câmp"[1428].

1598, aprilie 11: Întărit de Eremia Moghilă voievod marelui armaş Macri şi jupânesei Nasta, care cumpără, cu 200 taleri de argint, de la Mărica Hăsăneasa, fata Nastei, nepoata Cristei, din ispisocul ce l-a avut de pa Petru vodă şi de la Iancul vodă, „două părţi din satul **Volocinţii**, ce-i în ţinutul Sorocii, însă cu partea verii sale Elinca, fata Anei, căci n-au făcut schimb între ele; şi pentru această a treia parte a ei din satul Volocinţi a dat Elincăi, schimb pentru schimb, altă a treia parte din satul **Băinţii**"[1429].

1601, octombrie 4: Carte de împuternicire, dată de Eremia Moghilă voievod „cneaghinei răposatului Macri armaş. Ca pe oricine va trimite, să fie tare şi puternic a-şi lua sieşi nescare fân, care a cosit dânsa într-un hârtop, care este în satul **Holoucinţi**, cumpărat de de Macri de la Hăsăneasa; şi pe cât a fost Macri viu, el şi-a stăpânit acel

---

1427 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 44, 45
1428 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 61, 62
1429 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 63-65

loc şi l-a cosit, iar acum oprit-a Moţoc cel fân, cu cartea domniei mele. Deci să aibă a lua fânul ce l-a cosit ea; iar cât se va părea lui Moţoc că este locul lui, să aibă a-l deosebi şi a-l alege dinspre dânsa”[1430].

1605, octombrie 3: Carte de împuternicire, dată de Eremia Moghilă voievod lui Toader Căpotici din **Căpoteni**, „spre aceea ca să fie tare şi puternic să ţină şi nimănui să nu dea ai săi vecini din satul **Holoucinţii**, câţi vecini sunt acolo”[1431].

1606, octombrie 3: Scrisoarea lui Nistor Ureche, vornicul Ţării de Jos, despre cum „Iuraşco Drace a pârât pe Toader Căpotici pentru o bucată de ocină din satul **Holoucinţi**, din ţinutul Sorocii, şi a arătat Toader Căpotici cum a cumpărat acea parte de la cneaghina lui Hăsan, pentru aceea am dat lui zi… după sfânta naştere a lui Hristos, în trei săptămâni”[1432].

1606, decembrie 7: Carte de împuternicire, dată de Nistor Ureche, vornicul Ţării de Jos, lui Toader Căpotici din **Căpoteni**, „spre aceea cum să fie tare şi puternic a întreba pe sneaghina Hăsan, căci i-a fost vândut o bucată de ocină din satul **Holoucinţii**; şi acea bucată a fost a lui Iuraşco Drace, şi pe dânsa să aibă a o da Toader de mare chezăşie, iar Toader să aibă a o ţine pe dânsa în casa lui, din acea zi când va fi a lor, lui Toader şi lui Iuraşco Drace, şi nimeni să nu cuteze pe dânsa a o ţine sau a opri

[1430] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 69, 70

[1431] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 72, 73

[1432] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 70, 71

înaintea acestei cărţi a noastre”[1433].

1607, martie 10: Carte de împuternicire, dată de Simion Moghilă voievod cneaginei răposatului Macri armaş „spre aceea, să fie tare şi puternică a stăpâni şi a opri dreptele sale ocini şi moşii şi cumpărături, satul **Voloucinţii** pe Nistru, în ţinutul Sorocii, **Iureştii** pe Cozance, în ţinutul Hârlăului, **Cohăneştii** în ţinutul Iaşilor, **Băinţii** în ţinutul Sucevei, a patra parte din satul **Mălăeştii** din ţinutul Iaşilor, şi partea lor din satul **Ilişenii**, ce singur au cumpărat de la Constantin Bahrin şi de la surorile lui… iar cui i se va părea cu strâmbătate să-şi ceară banii de la cine le-a vândut, dar să stea de faţă înaintea noastră”[1434].

1607, aprilie 30: Ispicoc de judecată de la Simion Moghilă voievod, după ce „Mărica, fata lui Bainschi, fiul ei Gavril, şi Mărica Hăsăneasa, fata Nastei, nepoata Cristei, au pârât pe Nastea, cneaghina lui Macri atmaş, pentru trei părţi din satul **Holoucinţii**, ce-i pe Nistru, şi au arătat înaintea noastră cum ele n-au vândut acele trei părţi, iar Nastea, cneaghina lui Macri armaşul, a arătat cum le-a plătit toţi banii deplin. / Deci domnia mea judecat-am după legile ţării şi am văzut ale lor drese şi ispisoace, ce a avut Nastea, cneaghina lui Macri armaşul, de la răposatul frate al domniei mele Eremia Moghilă voievod; şi îi este ei cumpărătură uricită de 7 ani, şi nimeni n-a pârât, până a fost viu Macri armaş. / Şi aşa Mărica, fata lui Bainschi, fiul ei Gavril şi Mărica Hăsă-

---

[1433] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 71, 72

[1434] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 73-75

neasa au rămas din toată a noastră lege”[1435].

1607, mai 25: Carte de împuternicire, dată de Simion Moghilă voievod lui Toader Căpotici, „spre aceea ca să fie tare şi puternic a stăpâni şi a opri partea Hăsănesăi şi partea lui Drag din satul **Holoucinţii**, pentru că dânsa a vândut partea Dracei… şi încă şi partea Mărăcuţei Holtei… încă să nu oprească vecinii, toţi câţi sunt în sat, şi nici moara; iar cui i se va părea cu strâmbul, să-şi întreba de faţă, înaintea domniei mele”[1436].

1608: Maria Hăsănească mărturiseşte „cum am vândut partea Dracei din satul **Holoucinţii**, în ţinutul Sorocii, şi a cumpărat-o de la mine cneaghina Nastea, fata lui Chicioară, i-ar dacă s-ar întârzia cu nescari drepturi, dăm de ştire cum au fost într-aceasta oameni buni şi slugi domneşti, anume Petraşco din **Brânzeni**, Ionaşco din **Căpoteni**, Toader Porosco, Necula, Struţul, Burdaş şi alţi mulţi oameni buni… de acum, înainte, să nu mai aibă nici o treabă Iuraşco Dracea cu partea din satul Holoucinţii, iar de i se va părea cu strâmbătate, el să-şi întrebe de-a dreptul numai cu Măria Hăsănească”[1437].

1608: Carte de împuternicire, dată de Constantin Moghila voievod lui Toader Căpotici, „spre aceea ca să fie tare şi puternic a stăpâni tot satul **Holoucinţii**, ce este în ţinutul Sorocii, căci îi este lui ocină tot satul şi are privilegii pe tot satul”[1438].

[1435] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 75, 76

[1436] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 76-78

[1437] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 78, 79

[1438] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 79, 80

1609, ianuarie 22: Cartea lui Constantin Moghila voievod, către Iuraşco Dracea, despre „cum se jelui Nas-tea, cneaghina răposatului Macri armaş, pe tine, zicând cum a cumpărat bărbatul ei două părţi de ocină din **Volocinţi**, de la mătuşa voastră Mărica Hăsăneasa, iar când fu acum, dânsa nu are pace dinspre voi şi îi luaţi ei satul, şi zi înaintea panului Ureche, mare vornic, cum să fie de faţă şi să-şi aducă Nastea privilegiile şi să fie de faţă Măria Hăsăneasă. Deci, când a fost la zi, iar Nastea a venit la zi, şi i-am mai dat încă o săptămână peste zi, şi şi-a arătat privilegiile şi ispisoacele ce a avut, şi încă Măria Hăsăneasă a mărturisit cum a vândut lor cele două părţi de ocină, şi astfel a zis cum a vândut din ale sale ocine a tria parte din **Cobăceni** şi toată partea din **Hrăceşti**. / Drept aceea, tu să aibi a lăsa foarte în pace şi mai mult să nu ai a te amesteca în acel sat al lor, iar de-i avea vreo trâmbătate cu Măria Hăsăneasa, lor mai mult să nu ai a-i învălui, nici să sari asupra lor şi asupra oamenilor lor, cum s-a plinit, iar domnia mea am pus legătură (ferae) 50 de boi între voi”[1439].

1609, ianuarie 22: Ispisoc de judecată de la Constantin Moghila voievod, după ce „Nastea, cneaghina răposatului Macri armaş, s-a jeluit nouă pe Iuraşco Drace, spunând cum a cumpărat bărbatul ei acea parte de ocină din **Voloucinţi** de la Mariica, fata lui Bainschi, şi două părţi din acelaşi sat de la Măriica Hăsăneasa; însă o parte a fost a verei sale Elinca, mama lui Iuraşco Drace, vândută de Măriica Hăsăneasă şi acea a tria parte din Bainţi. / Deci au avut zi înaintea noastră cu Iuraşco Dracea, dinaintea lui Ureche vel vornic, când a fost la

[1439] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 80-82

Hotin, cum să aibă Nastea să aducă înaintea noastră uric şi ispisoace de cumpărătură ce a avut de la părintele domniei mele Eremia Moghilă voievod pe acea parte de ocină din Voloucinţi, şi să mai aibă a aduce înaintea noastră pe al său stăpân, Măriica Hăsăneasa. / Deci, când a fost la zi, şi s-a mai dat o săptămână peste zi, iar Iuraşco Dracea n-a venit la zi; deci noi, când am văzut că nu a venit la zi, Iuraşco Dracea a rămas; iar Nastea a arătat uric şi ispisoace… şi am întrebat însumi pe Măriica Hăsăneasa, iar ea singură a mărturisit cum a vândut lor cele părţi din **Holoucinţi**, dar şi cu partea verei sale Elinca, mama lui Iuraşco Drace, şi zice cum a vândut şi cea de a treia parte din Bainţi… şi a vândut lui Iuraşco Dracea a treia parte din **Cobăceni** şi toată partea ei din **Hărceşti**"[1440].

1614, martie 9: Carte de împuternicire, dată de Ştefan Tomşa voievod lui Vasile Macri diac, „spre aceea ca să fie tare şi puternic a stăpâni şi a opri a sa dreaptă ocină şi moşie, satul **Holoucinţii**, ce-s în ţinutul Sorocii"[1441].

1617, iulie 3: Ispisoc de judecată de la Radul Mihnea voievod, în pricina dintre jupâneasa Macri şi Iuraşco Dracea „pentru satul **Volocinţi**, ce este la Soroca, deci jupâneasa a venit la zi şi a adus hârtie de la Pătraşco din **Brăzeani**, iar Drace n-a venit la zi, ci a rămas de zi"[1442].

[1440] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 82-85
[1441] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, p. 90
[1442] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, p. 95

1620, martie 13: Ispisoc de judecată de la Gaşpar voievod, după ce „Iuraşco Dracea fost sulger s-a pârât de faţă cu Vasile Macri, fiul lui Macri armaş, pentru a treia parte din satul **Holocinţii**, ce-i în ţinutul Sorocii… iar Iuraşco Dracea a rămas din toată legea… iar de va mai fi pâră de acum, înainte, să fie gloabă 12 boi porţii domneşti”[1443].

1658, mai 6: Porunca dată de Gheorghe Ghica voievod lui Necula, „socotitor pe la satele ce-au fost ale lui Grumaza armaşul, ce sunt la ţinutul Sorocii… tu să laşi în pace satul **Holoucinţii**, la nimic să n-ai treabă, căci l-am dat pe seama lui Constantin Macri, că este drept de moşie al lui, aşijderea şi voi sătenii, care veţi fi la acel sat, să aveţi a asculta toţi pe Constantin Macri”[1444].

VOLODENI

(comuna Bleşteni, raionul Edineţ, Moldova).

1638, mai 17: Zapisul lui Neaniul, vornicul de poartă, în care mărturiseşte cum a împărţit „părţi de ocină”ce-au rămas după Gheorghe Jora, ce-a fost sulger. „Deci, am strâns oameni buni, megieşi, anume Andronic Isăcescul, Gheorghe Cucoranul, Dondea, Lupul Tăbuci, Vasile ce-a fost şoltuz, Andreica şi Pancul din **Ştefăneşti** (comuna Ştefăneşti, Botoşani)… şi s-au tocmit jupâneasa

[1443] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 96-98

[1444] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 152, 153

Ileana, cu cucoanele sale, Grăpina şi Mărica, fetele Jorei, pentru jumătate de sat **Selicicani** (Silişcani, comuna Gorbăneşti, Botoşani), cu vecini, partea de jos, cu heleşteul din jos,jumătate de sat **Volodeni** (comuna Bleşteni, raionul Edineţ, Moldova) şi jumătate de sat **Brândzeni** (Brânzeni, comuna Brânzeni, raionul Edineţ, Moldova). Aceste părţi s-au cenit acestor cucoane. / Iar jumătate de sat **Brândzeni** şi a treia parte de sat **Miteşti** (comuna Miroslăveşti, Iaşi), şi două mori în Prut, s-au venit jupânesei Ileana. / Aşijderea, s-au venit lui Gligoraşco jumătate de sat de **Volcineţi** (comuna Maiovka, raionul Ocniţa, Moldova) şi jumătate de cat **Căzcecani** (comuna Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldova), şi jumătate de a treia parte de sat de **Bâzdâgeni** (înglobat în Ialoveni, raionul Ialoveni, Moldova), şi a şasea parte de sat de **Coşciugeni** (Costiugeni, comuna Albeşti, Boroşani). / Aşijderea, s-au venit ca să aibă a ţine Toader şi Todosie, cuconii Jorăi, două părţi de sat de **Costeşti** (oraşul Costeşti, raionul Râşcani, Moldova), şi două părţi din **Hancăuţi** (comuna Hancăuţi, raionul Edineţ, Moldova), şi jumătate de sat Onut (Bucovina), şi din a patra parte de sat **Zubriceni** (Zăbriceni, raionul Edineţ, Moldova) jumătate, şi o moară la Costeşti, ce este în Prut, să aibă a ţine Gligoraşco cu Toader şi Todosie. / Aşa s-au tocmit ei şi s-au împărţit, să aibă a alege Enachie pitarul cel mare, cu jupâneasa Ileana şi cu Macri căpitanul şi Gligoraşcu Jora părţile, cum s-au tocmit, pe cuconi"[1445].

1904: „**Volodeni**, sat în judeţul Bălţi, volosti Zabriceni, la vest de satul Beşinauţi. Are 80 case, cu o populaţie de 740 suflete de ţărani români, care posedă

[1445] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 354, pp. 348, 349

pământ de împroprietărire 699 deseatini. Proprietarii: domnii Solomon Mihail are aici 794 deseatini pământ, iar evreii Rizman şi Bronstein au 200 deseatini. Satul este locuit şi de 8 familii de evrei, care se ocupă cu mica arendăşie”[1446].

VOLOSENI

(azi Pănăşeşti, raionul Străşeni, Moldova).

1448, iulie 27: Întărit de Petru voievod lui Ion Porcu, care primeşte uric pentru „satele anume: unde este curtea lui, pe Pârâul Negru, şi Sârbi, şi Arămeşti, şi Românești, şi Ştiubeeşti, şi Corneşti, şi Tuleşti, şi moara din câmp, care a fost a lui Andreicu, şi Cuciulăteşti, şi Bârjoveni, şi seliştea lui Manuil, şi Săcuiani, şi, pe Tutova, Mihail Croitor, şi la Glog, şi, pe Bâc, la Botne, **Voloseni**, şi la Creţul, şi la Clim, şi unde este Cruglici, şi prisaca, şi, la Mealure, unde este Oancea, şi la Jac, şi la Dragoman, şi Grozeştii lui Marco, şi la Golâmboanie, cu vadul, şi Nebureşti, şi, la Tecuci, la Săseni, pe amândouă părţile pârâului, şi casa lui Frâham din Tirgul de Jos”[1447]. Hotarele, din veac.

1628, februarie 3: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Ionaşcu Rusul, care primeşte ispisoc de cumpărătură şi pentru „a patra parte din satul **Volosănii** de pe

---

[1446] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 229

[1447] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 282, pp. 402, 403

Bâc, cu tot venitul, pe care a cumpărat-o de la Nastasia, fata lui Miron, nepoată lui Andrei”[1448].

1632, iulie 13: Întărit de Alexandru Iliaş voievod vornicului de gloată Ionaşcu Rusul, care primeşte ispisoc de întărire pentru „a patra parte din satul **Volosănii** de pe Bâc”[1449].

1774, iunie 5: Satul **Volosănii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Bâcovăţului, după recensământul lui Rumeanţev[1450], avea **toată suma caselor 22**. Scădere rufeturi 12: 4 scutelnici ai lui Clemente, 1 ruptaş, 1 volintir, 1 popă, 5 femai sărace. Rămân birnici 10. / **Birnici:** Vasilache, vornic / Hilip Mândrilă / Simion Pistol / Ipati Panăş / Dumitraşco Mereacre / Iordachi fratele lui / Ştefan Panăş / Ioniţă Scumpul / Toader Mereacre / Luca. // **Rufeturi:** Ilie Gonţa, scutelnic / Chirică Panăş, scutelnic / Constandin Panăş, scutelnic / Istrate Panăş, scutelnic / Ursul fiul popii, ruptaş / Toderaşco Mândrilă, volintir / Popa Ion / Măriuţa, săracă / Maria, săracă / Nastasie, săracă / Ghinia, săracă / Măriuţa, săracă.

[1448] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 27, pp. 43, 44

[1449] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 28, p. 44

[1450] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 430

VOLOSENI

(lângă Stănileşti, comuna Stănileşti, Vaslui).

1624, aprilie 12: Întărit de Radul voievod fostului vornic Ionaşco Cehan, care primeşte uric pentru „miluire de la Ştefan Tomşa voievod, satul anume Volosenii, ce sunt de ocolul Stănileştilor, în ţinutul Fălciu, şi pentru că el a dat şase cai buni şi 200 de ughi galbeni (ducaţi ungureşti) în trebuinţa ţării”[1451].

1626, iulie 10: Întărit de Miron Barnovschi voievod vornicului Ionaşco Cehan, care primeşte uric pentru „satul anume **Voloseni**, ce este în ocolul Stănileştilor, în ţinutul Fălciu… a dat el 6 cai buni şi 200 ughi (ducaţi ungureşti) galbeni în treaba ţării ”[1452].

1635, martie 10: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului mare vornic Ionaşco Cehan şi lui Duca fost comis, care primesc urice pentru „un sat, anume **Novacii** (înglobat în Duda, comuna Duda-Epureni, Vaslui), ce este în ţinutul Fălciului, care a fost drept domnesc, ascultător de ocolul târgului Huşi, Şi au dat 600 taleri de argint lui Ştefan Tomşa voievod, atunci când a mers Enachi Catargiul banul la Ţarigrad pentru nevoia ţării… / o selişte, anume **Stănileştii** (comuna Stănileşti, Vaslui), care este în ţinutul Fălciului, cu bălţi de peşte şi cu vad de moară la Prut, unde au fost 6 mori domneşti într-o casă…

[1451] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 195, pp. 267, 268

[1452] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 97, p. 117

fostă dreaptă domnească, lângă târgul Huşi, dată lui de Barnovschi voievod pentru slujbă credincioasă şi pentru un cal bun, pe care l-a luat de la el şi l-a trimis la craiul unguresc… / alt sat, **Volosenii** (comuna Stănileşti, Vaslui), în ţinutul Fălciului, fost drept domnesc, ascultător de ocolul Stănileştilor, dat lui de Ştefan Tomşa pentru 200 ughi şi 6 cai buni, ce s-au dat în slujba ţării… / alt sat, anume **Măicanii** (comuna Lunca Banului, Vaslui) şi **Cerbicani** (comuna Lunca Banului, Vaslui), şi cu bălţi de peşte, anume Căuşul, Alba, Neagra, Pepelea, Cerbicana, Gârla Stâlpului şi Lungul, jumătate, care acest sat Măicani a fost drept domnesc, ascultător de ocolul Stănileştilor, dăruit de Radul Voievod pentru doi cai buni, ce i-a dat în treaba ţării… / o parte din satul **Dolheşti** (lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), care este la obârşia Crasnei, în ţinutul Fălciului, cumpărată de la Păcurar, fiul lui Cozma sulgerel, a cincea parte din a şasea parte, partea Stancăi, cu 60 taleri de argint… / jumătate din satul **Codăeşti** (comuna Codăeşti, Vaslui), partea de jos şi cu vad de moară la Dobrovăţ, de asemenea a cincea parte din cealaltă jumătate din satul Codăeşti, care este în ţinutul Vaslui, cumpărată de la Pântea fost şetrar, fiul Tudorei, pentru 225 ughi… partea de sus a dat-o lui Pântea vara lui Tudora, fiica Anisiei Purceloae, pentru că a plătit capul ginerelui său Dumitru Purcel, pentru o moarte de om, pe care a făcut-o el”[1453].

1902: „**Voloseni**, sat care se mai numeşte Bogdan și Cantemir, la sudul comunei Epureni, plasa Prutul, judeţul Fălciu, la 8 km de satul de reşedinţă, aşezat pe valea Voloseni, cu o populaţie de 144 locuitori. Din vechime, a

[1453] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 54, pp. 52-56

existat un sat tot cu acest nume, de la care şi moşia s-a numit Voloseni, dar s-a desființat, nu se știe de ce şi când. Se ştie numai că, pe timpul lut Ștefan Tomșa Vodă, satul Voloseni făcea parte din ocolul Stănilești. Tomșa Vodă a vândut acest sat lui Ionașcu Cehan, pentru 6 cai şi 200 galbeni ungureşti. În un hrisov, dat de Vasile Lupu, la 1653, pentru Voloseni, se zice că a miluit cu el pe vel logofătul Racoviţă Cchan, „care sat l-a ţinut acel câine neiertat, Ştefan sardariul, şi acel sat a fost de mai înainte de vreme al lui Ionașcu Cehan, ce a fost unchi dumisale Racoviţă vel logofăt”. Logofătul Racoviţă stăpânea şi Stănileşti, şi, de atunci, Voloseni s-au întrunit cu Stănilești. Iară după ce a devenit al Episcopiei, s-a încorporat la moșia târgului, nemaiexistând satul. După secularizarea averilor mănăstireşti, a devenit proprietatea statului, pe care, făcându-se împroprietăriri, în 1878, s-a înființat satul Voloseni, după numele moşiei”[1454].

VOLOŞĂNI

(lângă Vorniceni, raionul Călăraşi, Moldova).

1632, iulie 13: Întărit de Alexandru Iliaş voievod vornicului de gloată Ionaşco Rusul, care primeşte uric pentru „a patra parte din **Voloşăni**, ce-i pe Bâc”[1455].

1545: Hotarnica moşiilor mănăstirii **Căpriana**, în-

[1454] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 775

[1455] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 154, pp. 197, 198

tărită prin uric de la Petru (Rareş) voievod: „Se începe hotarul de la Ișnovăț, este piatră dinspre răsărit și alta împotrivă, ce este peste Ișnovăț, dinspre amiazăzi; se hotărăște cu **Mimorănii** și se coboară dincoace, în Valea lui Coste, și se suie drept la deal, înspre răsărit, și este piatră în muchie și purcede înspre miazănoapte, pin vărsătura apei, pin mijlocul poienilor și se hotărăște cu locul **Trușănilor** și este piatră. Până aice a mers tot împreună cu a Mimorănilor hotar, de acolo purcede prin codru, pe vărsături deasupra Trușănilor și pe deasupra **Cojușnii** și pe deasupra **Volosănilor**, tot pe vărsătura apei, și se scoboară drept înspre Bâc, pe o vale ce se numeşte Domnească. / În gura văii acesteia este movilіță și piatră. De acolo, merge drept peste Bâc, în ținutul Orheiului, la movila ce este în gura văii **Găleştilor** și este pus cu piatră. Și de acolo purcede înspre apus, pe zare dealului, cu hotarul Găleştilor, prin fundul văii Căldăroasăi și loveşte mai sus de gura văii țarinii și în zarea dealului este piatră, și merge pe muchia dealului, până se împreună cu hotarul **Vărzăreştilor**, într-o vâlcică; se coboară drept la vale, în siliștea Vărzăreştilor, prin talpa casei lui Stan Vărzariu s-a pus piatră și mai la vale, fântâna cu budăi de stejar. / Și purcede alăture spre hotarul **Pitușcii**, până la Voloate și se suie drept pin voloate, la deal, este movilіță și piatră. De acolo, purcede pin vărsătura apei drept muchia, alături cu hotarul Pitușcii, pe la țigla cea mare cu dumbravă, unde se hotărăște și se împreună cu hotarul **Păuleştilor**, este piatră, și se coboară drept înspre apus, în Vale Păuleascăi, este movilіță și piatră, și taie curmeziș până în zarea dealului, la ruptură, spre Bâc, unde se împreună cu hotarul **Neșcanilor** și taie drept peste Bâc, în gura Verchii și pe

mijlocul văii Verchiei se suie la deal și, în muchie, este piatră, și purcede tot zarea, mai la deal, deasupra **Tuzorii** și pe mijlocul codrului, pe deasupra **Uneaștilor** și pe deasupra **Horodiștii** dinspre Bâc, până în poienile Cunilii și acolo este țiglă mare, goală, fără copaci, și piatră, și coboară drept la vale și trece peste Cunila și se suie la deal, la lacul cu rogozul lui și merge pin mijlocul codrului, și se coboară la Lacul Negru și trece peste valea **Ciorăștilor**, prin poieni, și se suie la deal, pe Valea Noarbei și iese deasupra Ciorăștilor, până deasupra **Răcătăului** și merge pin dumbravă spre Bâcovăț și se împreună cu **Corneştii**, este piatră în drum, și trece peste Bâcovăț. în ținutul Lăpușnii, drept la deal și se împreună cu hotarul **Cârsteştilor** și al **Căzăneştilor** și al **Săcărenilor** și merge pe mijlocul codrului, până în Poiana Cârlanilor, și merge pe marginea poienii, dinspre amiazăzi, înspre răsărit, mai jos de fundul Vălcinețului, este piatră într-o costișă, și se suie până în muchia dealului și merge în jos drept prin codru și se apropie de unde se văd marginile **Târnovcii**, din jos, dinspre mănăstire, este piatră în codru, unde am stătut de am arătat marginile poienii, și de la piatră se coboară drept la vale și taie pe valea Târnavcăi mai sus de luncă, în marginile poienii dinspre mănăstire este piatră, și de la piatră se suie drept la deal în mijlocul codrului, piatră și buor domnesc într-un stejar, și ia culmea dealului, în jos, înspre răsărit, între Botna și între Cătarha, deasupra ulmilor, până în fundul Suricii, în poiană este piatră, și purcede pe culme, între Surice și între Cătarha, deasupra **Pojorănilor**, și se împreună cu hotarul Mimorănilor, mai sus dintâi pomenit, într-o movilIță drept acel hotar întâi pomenit și de la moviliță se coboară la vale, peste Cătarha, și se împreună

cu hotarul de unde am purces dintâi, în siliște **Zăpenilor** și a **Mimorenilor**”[1456].

1596, iunie 28: Întărit de Ieremia Movila voievod vistiernicului Iganat şi lui Procopi, fecior lui Coste, care cumpără, cu 30 taleri de argint, de la Pazaşco, sora lui Floare şi fiul lui Petre, nepoţi lui Danciu Loze şetrar, „a lor dreaptă ocină din neam în neam, a şasea parte din satul **Ciuciulenii** şi **Voloşănii**, şi cu moară de apă cu 4 pietre, şi cu codru şi cu livezi strămoşeşti”[1457].

1657, august 11: „Darie comisul s-a tocmit cu Istrate din **Ciuciuleni** şi cu Carp şi alţi răzeşi, ca, atunci când va face sat în **Volosăni**, să aibă şi el treabă, precum şi ei în Ciuciuleni”[1458].

1668, august 8: Scrisoarea pârcălabului Apostol, adresată marelui logofăt Solomon Bârlădeanul, după ce a făcut hotărnicia moşiei **Tutoveni** a lui Constantin Crucerescul, şi care a „mers acolo, la Tutoveni şi am strâns oameni buni megieşi de primprejur, anume Ghelasie de **Zubrești**, popa Dumitrașcu de acolo, Grigoraș de **Tătărești**, Ilii Aprodu de acolo, Irimia Tudosă de acolo, popa Vasile din **Gălești**, Grigori Șărpi de acolo, Sava Roadi Deal din Gălești, Gheorghe Răgan din **Negrești**, Vasili Panăși din **Volosăni**, Ştefan Canțăr din Tătărăști și alți oameni buni… de am mers, am socotit, am ales și am și stâlpit. / Întâi am mers în capul moșiei din sus și am pus piatră hotar dinspre Zubrești, la drumul Gotihorului din

---

[1456] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 7, pp. 11, 12
[1457] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 16, p. 26
[1458] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 59, p. 79

sus și, de acolo, la vale, pin valea lui Hasan, tot costișa, până în capul piscului, deasupra satului, și am pus piatră hotar. De acolo, la vale peste pârâu, drept la deal, în muchia dealului și am pus piatră hotar și, de acolo, tot zarea dealului, în jos, până am ajuns în hotarul răzeșilor din partea din jos, ce se hotărăște cu Lunca Mare, și am pus piatră hotar și, de acolo, la vale, prin marginea rediului din sus, valea peste pârâu, în muchia dealului, și am pus piatră hotar și, de acolo, la vale, peste pârâu, drept la deal, prin fântâna Hrublii, în muchia dealului, și am pus piatră hotar și, de acolo, tot muchia dealului în sus, pe lângă moşia Huba, în capul piscului, în marginea pădurii, și am pus piatră hotar, și, de acolo, tot muchia în sus, pe lângă păduri, până am ajuns la hotarul ce am pus piatră întâi, unde înfundează Tutovenii dinspre Zubrești. / Această parte de moșie, din hotarul Tătărăștilor, și până în hotarul Hubii, s-au ales a dumisale Constandin Crucerescu"[1459].

1669, mai 30: **Hotarnica satului Iurceni**, făcută „după o pâră ce a avut Necula, căpitan de Iurceni, din ţinutul Lăpuşnii, cu alţi fraţi ai lui, cu nişte răzeși ai lui, anume Vasilie Nofit de acolo, cu Vasile Vărzaru, cu Măteeș, cu Ioan și cu alți frați ai lor pentru nişte părți de ocină ce a avut Necula în Iurceni moșie și cumpărătură... / Mers-am la sat la Iurceni și am strâns mulți oameni buni, din sus și din jos, megieși, anume Gavril din **Cojușna**, Paniș ot **Volosăni**, Ionașcu Spănachi ot **Dânceni**, Surucean, Simion Plămădeală ot **Boghiceni**, Ion ot tam (de acolo), Ion Cărăbăț căpitan, Neculai ot **Ciuciuleni**, Dănilă ot **Cornești**, Constandin ot tam, Constandin ot

[1459] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 80, pp. 102, 103

Nisporeni, Gheorghe din **Petrosul**, Afteni Vărzariu ot **Vărzărești**, Latsor ot **Mereșeni**, Bosii ot tam și mulți oameni buni, și am socotit de pe drese și de pe zapise ce au avut de cumpărătură și le-am ales toate părțile”[1460].

VOLOŞCA

(pe Nistru, raionul Secureni, Ucraina).

1770-1772: Satul **Voloşca**, ţinutul Hotinului, ocolul Nistrului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1461], **toată suma caselor: 26**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 24. / **Birnicii**: Simion Huțul / Panco Crivonosi / Ivan Matușag / Hrihor Uțul / Andrei Siripnic / Andrei Vovcu / Ștefan fiul lui Tănase / Fedor fiul lui Tănase / Hrihor Șveț / Tănase Stare / Nicola Voloșin / Ștefan Iacobciuc / Andrei Huțul / Gavril, salahor / Fedor Horbaci / Hrihor Huțul / Ilcu Fedciuc / Iacob fratele lui / Hrinco Stare / Hrișco al lui Saul / Chiprian / Ursul Sacurian / Ștefan, vornic / Lupașco, vătăman. // **Rufeturi:** Popa Mihai / Ian, dascăl.

1460 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 86, pp. 107-110

1461 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 147

VOLOŞCANI

(comuna Vidra, Vrancea).

1632, iunie 21: Întărit de Alexandru Iliaş voievod mănăstirii Vizantia, care primeşte urice pentru părţi „din **Vităneşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), pe ambele părţi ale Putnei, din Şuşiţa până în vârful Măgurii Mari, din câmp şi din apă şi vad de moară la apa Putnei şi grădini şi vie", danii, cu zapis de mărturie întărit de popa Ion din **Scorţeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea) şi popa Andrei din **Sclipiceşti** (azi Clipiceşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), de la Dobra, fiica Măriei Grozăvoae, nepoata lui Mihăilă Dodan, şi de la bărbatul ei Ion din Vităneşti. / Şi de asemenea… cu zapisul întărit de protopopul de Putna, anume Eonaşco şi de popa Stan din **Ireşti** (comuna Vidra, Vrancea), de la Mărina, fata lui Dăniil din **Voloşcani** (comuna Vidra, Vrancea), care a dat „dreapta ocină ce a avut ea, de la apa Cârligului, până în apa Scurtii, din malul gropii lui Dămian, până la Vezeuţi (afluent al Putnei)"[1462].

1690, decembrie 29: Porunca dată de Constandin (Cantemir) vodă lui Zaharia clucer, căruia îi cere să meargă la **Voloşcani** şi să strângă oameni buni, cu care să aleagă „partea de moşie a lui Ştefan şi a lui Vasile, feciorii lui Avram Pepelea din satul Voloşcani, care a fost

[1462] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 127, pp. 162-164

cumpărată de la Ioana, fata lui Toader Dămian din Voloşcani… dinspre alţi răzeşi”[1463].

1691, martie 20: Acsăntie, fecior Cetinei, nepot Baciului, vinde voievodului Constandin Cantemir, pentru 13 lei, „jumătate de bătrân din satul **Voloşcani**, care este bătrânul nostru Baciul, 46 stânjeni din selişte… şi din vad de moară pe apa Vizăuţului… / Aşijderea, Tănasă, Maftei şi Bârcaru, fecior lui Ion, nepot Crăstei, feciorul lui Buluş” vând voievodului „din moşul (bunicul) nostru Buluş… 16 stânjeni din satul Voloşcani, pentru 5 lei”[1464].

1719, februarie 9: Vasile Dumbravă vinde diaconului Ilie sin (fiu) popa Nistor „21 fălci de fânaţ în **Voloşcani**”[1465].

1774, iunie 26: Satul **Voloşcani**, ţinutul Putnii, ocolul Vrancei, după recensământul lui Rumeanţev[1466], avea **toată suma caselor 9**. Scădere rufeturi 6: 3 popi, 3 nevolnici. Rămân birnici 3. / **Birnici**: Simion Mane / Vasilache, pas / Andrii Corne. // **Rufeturi:** Marina, văduvă / Aniţa, văduvă / Marie, văduvă / Popa Ion / Diaconul Simion / Diaconul Ion.

1800, aprilie 6: Toader Murgu din **Voloşcani**, Sandală Costache şi Gheorghe sin (fiu) Costache vând lui Pricoche (Pricopie), drept 40 lei, „o groapă de fân în Vrancea Horingească, care se trage pe lângă Sandu Săcăluş, alături pe din sus”, în prezenţa martorilor „Sava

---

1463 Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 69, pp. 47, 48
1464 Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 71, pp. 49, 50
1465 Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 97, p. 65
1466 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 310

zăt (ginere) Neagu, Neculai Dahârnae, Apostol Cârmuzan, Ioan Dragu, Ioan Ghifan, Toader Dragu, Cârste sin (fiu) Toader Murgu, Constantin Saratu, Ioan sin Costachi. Şi am scris eu, dascălul Toader, cu zisa lor”[1467].

1902: „**Voloşcani**, cătun cu 349 locuitori în comuna Vidra, plasa Vrancea, judeţul Putna, pe malul stâng al Putnei, la confluenţa ei cu pârâul Vizantia”[1468].

VOLOŞCOVA

(sau Voloşcov, comuna Vasiliuţi,
raionul Secureni, Ucraina).

1628, iulie 21: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Toma din **Voloşcov** din ţinutul Hotinului, după ce acesta a venit la Divan „cu carte de soroc cu călugării de la mănăstire ot Suceavă, anume cu Simon şi cu alţi călugări de acolo, pentru jumătate de sat de Voloşcova. Deci Toma a venit la zi în încă a mai aşteptat, peste sorocul zilei, trei zile. Deci nevenind călugării în ziua de soroc, au rămas din toată legea ţării”[1469].

1632, octombrie 16: Întărit de Alexandru Iliaş voievod soţilor Ionaşco şi Tofana, care primesc urice pentru câte jumătate din satele **Voloşcov** (Voloşcova,

---

[1467] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 199, pp. 136, 137

[1468] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 775

[1469] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 383, p. 529

comuna Vasiliuţi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi **Hădărăuţi** (Hodărăuţi, comuna Mendicăuţi, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe care le zălogiseră, împreună cu cumnatul lor Toma Moişan, fiul, ca şi Tofana, al lui Coste Moişan, nepoţii lui Tolocico, „la Constandin Stârcea şi nepotul său Gheorghe Coropceanu, feciorul Mariţii Ioraşcoae… însă banii i-au dat numai Ionaşco şi femeia lui Tofana, iar Toma Moişan n-a dat nimic”[1470].

1638, mai 14: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Gheorghe şi Vasile, feciorii lui Toader Moţoc din **Mândac** (Mândâc, raionul Donduşeni, Moldova), care primesc uric pentru „satul anume **Mândacul**, pe pârâul Coboltii, ce este în ţinutul Sorocii, cu heleşteie şi mori, şi satul **Sura** (sau Şura, azi Suri, raionul Drochia, Moldova), pe acelaşi pârâu şi din jos de Mândaca, cu heleşteie şi mori, şi satul **Voloşca** (Voloşcova, raionul Secureni, Ucraina), din sus de Mândaca, tot pe Cobolta, cu heleşteie şi cu mori, şi cu apărături, cu loc de pădure, pe unde din veci au îmblat… / Şi din **Horodiştea cea Mare** (deal în Cotnari, Iaşi), acea a patra parte din Horodişte ce este cumpărătură de la Marica Sinca, fata Avrămiei, şi de la nepoţii ei Mihin, Pricopii şi Gafa, cărora le-au dat plată 100 de taleri bătuţi. / Şi Iarăşi, în Horodişte, a patra parte pe pârâul Harbozola şi cu tot venitul din amândouă părţile, şi cu livadă în sat, ce au cumpărat-o de la Gafa, Parasca şi Nastasia, fetele lui Mezin, şi de la nepoţii lor Torondeliv şi Tetca, şi de la seminţia lor Marina, Mihai şi Manuca, cumpărată osebit, pentru 100 taleri bătuţi… Iar cu cele două părţi din

[1470] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 229, pp. 285, 286

Horodişte să n-aibă treabă Vasile, pentru că a cumpărat singur Gheorghe Moţoc vornic”[1471].

1904: „**Voloşcova**, sat în judeţul Hotin, aşezat pe malul drept al Nistrului, la 10 km de Secureni. Face parte din volosti Secureni. Are 188 case, cu o populaţie de 977 suflete de ţărani români; biserică; 502 vite mari”[1472].

VOLOVĂŢ

(lângă Rădăuţi, Bucovina).

În **13 decembrie 1421**, Alexandru cel Bun şi fiul său, Ilie, dăruiau fostei soţii a lui Alexandru, Rimgaila, „târgul Siret şi Volhoveţul cu satele şi cătunele, cu mori şi heleştee, vămi, datorii, produse şi cu toate veniturile”.

1455: În 1 octombrie 1455, când Petru Aron depunea, la Hotin, jurământul de fidelitate faţă de Regele Poloniei, el promitea să dea zestre principesei Maria, văduva lui Ilie Vodă, „târgul Sirete cu suburbia şi satele ce se ţin de ea, şi satul Olchowiecz cu satele care-i aparţin din vechime, cu toate veniturile din tot locul”. În 29 iunie 1456, când depunea jurământul de fidelitate regelui polon Cazimir, Petru Aron promitea să de Olchowiecz cu toate satele şi cătunele care-i aparţin, în chip de zestre, principesei Maria, văduva lui Ilie Vodă.

[1471] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 352, pp. 346, 347

[1472] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 229

1490: În 15 martie 1490, printre bisericile întărite de Ştefan cel Mare Episcopiei de Rădăuţi, se afla şi „a 36-a biserică, cu popă, la Vâlhovăţ; a 37 biserică, cu popă, la Vâlhovăţ", deci inclusiv cea din lemn, ridicată de Dragoş Vodă, şi mutată de Ştefan cel Mare, ulterior, la Putna.

1502: Biserica din Volovăţ, ctitorită de Ştefan cel Mare, în 1502, în locul bisericii de lemn a lui Dragoş Vodă, mutată la Putna, unde există şi astăzi, a fost dotată cu un iconostas nou, în 1885, de Ioan ANTONOVICI şi Panteleimon COJOCARIU. În 1843, biserica avea 1.336 enoriaşi, preoţi fiind Georgie CONSTANTINOVICI de GRECUL şi Gavril HALIP. N 1876, cei 2.111 enoriaşi erau păstoriţi de parohul Constantin TARANGUL. În 1907, paroh era acelaşi Constantin TARANGUL, născut în 1823, preot din 1848, paroh din 1850, preot cooperator fiind Constantin URECHE, născut în 1879, preot din 1905, iar cantor, din 1894, George TOROUS, născut în 1865.

1589: În 20 iunie 1589, Petru Movilă Vodă dăruia credinciosului Nicula stolnic Holovăţul, „ascultător de ocolul Bădeuţului", meritele lui Nicula ţinând şi de un dar în bani, 60.000 aspri, pe care l-a dat lui Vodă „când ne-au trebuit pentru trebile ţării şi când am plătit datoria lui Iancul Vodă". Nicula avea să schimbe Volovăţul cu Stănileşti (Hotin), ca să fie şi pe placul lui Gheorghe Movilă, care avea să dăruiască satul sfintei „nou zidită mănăstire Suceviţa".

1772: Recensământul lui Rumeanţev[1473], din 1772-1773, înregistrează la Volovăţ, sat cu salvogvardia

---

[1473] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 352

preînălţatului Graf, fără alte precizări, „141 – toată suma caselor”, însemnând 77 scutelnici ai mănăstirii Suceviţa, 14 femei sărace, 4 popi, 4 ţigani şi 42 cu salvogvardie.

1774: Hotarnica satului Volovăţ, din 17 septembrie 1744, din pricina jelaniei egumenului că răzeşii îi împresoară satul, i-a avut ca martori pe câţiva „oameni buni şi bătrâni, toţi din Volovăţ”, precum Toader Lupaşco, Miron Viclovici, Toader Robul, Toader Vlonga, Dumitru Clicinco şi Gligorie Prelipcean. În 1774, Volovăţul avea 171 familii, iar în 1775, Volovăţul cu Prundul Volovăţului, cum încă i se spunea Marginii, aveau 1 popă şi 105 familii de ţărani, numărul familiilor ajungând la 133, în 1784.

1775: „Împăratul Joseph II îl însărcinase pe sublocotenentul Cavallar, pe care îl recomandau abilităților sale speciale, precum și cunoștințelor sale despre zonele bogate în cai, dar și el a livrat, în 1774, doar 766, iar în 1775, doar 871 de cai de remontă, necesari regimentelor de cavalerie. Prețul de cumpărare a cailor era relativ mic, în anul 1774, de 56 de florini, iar în 1775, de 55, iar în aceste condiții Cavallar a fost numit căpitan de cavalerie și trimis în Kabarda, ținut de pe versantul nordic al Caucazului, ca să procure armăsari buni, care au fost trimiși, în 1776, în Bucovina pentru a fi încrucișați cu rase de cai mari. În 1776, în Bucovina existau, în herghe-liile împărătești, 539 de cai, 132 la Siret, 107 la Cuciurul Mare, 66 la Iurcăuți, 66 la Tereblecea, 64 la Sadagura, 54 la Volovăț și Sucevița și 50 la Frătăuți”[1474].

[1474] Johann Polek, *Începuturile hergheliei de stat de la Rădăuți*

1860: Din 1860, la Volovăţ funcţiona o şcoală cu 6 clase[1475].

1867: „După o cale mai bine de o oră, văzui lucind crucile de pe turnurile mănăstirii, în fundul muntelui, şi, cu cât mă apropiam de ea, mă încânta grandoarea edificiilor şi memoriile evocate, la vederea unor monumente ca acestea. Ajungând, mai întâi, la satul Putna, care se întinde pe vale, până la mănăstire, tovarăşul meu de cale, arătându-mi, în dreapta, o biserică de lemn, zise: „Asta e biserica pentru săteni. Această biserică de stejar este foarte veche. Ea era, mai înainte, în satul Volovăţ, făcuta încă de Dragoş Vodă. De acolo, o strămutară, înainte cu mulţi ani, încoace şi stă încă şi astăzi. Stejarul e ca românul şi românul, ca stejarul, şi unul, şi altul nu se înmoaie nici de neaua, nici de ploaie". / Venind la poarta mănăstirii, care este înconjurată cu muri tari de forţăreaţă, începură a trage clopotele de sfânta liturghie şi, intrând înlăuntru, din casele colosale, cu câte două etaje, văzui călugării, cu camilauce pe cap,mantii pe umeri şi metanii în mână, ieşind şi mergând la biserică"[1476].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Rădăuţi – **Rădăuţi** (Târg cu tribunal districtual) cu Vadu Vlădichii, Andreasfalva cu Mitoca, Bădeuţi, Bilca, Burla, Frătăuţii Vechi, Frătăuţii Noi, Fűrstenthal, Horodnicul de Sus, Horodnicul de Jos, Karlsberg, Marginea, Milişăuţii de Sus, Putna (cu mănăstirea), Satulmare, Straja, Suceviţa,

---

[1475] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 47, 1876 p. 23, 1907 p. 129

[1476] *Albina,* Anul II, Nr. 15, miercuri 7/19 februarie 1868

Vicovu de Sus cu Bivolăria, Vicovu de Jos, Voitinel, Volovăţ, Seletin cu Frasin, Tomnatic, Rusca, Paltin, Plosca Camerale, Ulma, Ropoţel, Nisipitu, Bistriţa cu Cârlibaba, Izvor cu Iaroviţa, Sărata, Moldova, Şipot Camerale”[1477].

1877: Primul cabinet românesc de lectură din Bucovina, „Dragoş”, s-a înfiinţat la Volovăţ, în 1877.

1885: Raportul anual, pagina 64 (**Biserica Volovăţ**) „Conservatorul Gutter a trimis un raport asupra Bisericii Volovăţ din Bucovina. Superiorul Bergmann a descris această biserică drept notabilă, datorită urmelor sale de pictură veche”. / **Raportul anual, pagina 64** (**Biserica Volovăţ**) „Conservatorul Gutter a trimis un raport asupra Bisericii Volovăţ din Bucovina. Superiorul Bergmann a descris această biserică drept notabilă, datorită urmelor sale de pictură veche“[1478].

1890: Volumul 16, pagina 51 (**Sihăstria de lângă Putna și Volovăţ**). „În minunatul Putnathale, cu numele preluat de la abația cu același nume, situată mai sus, la o distanță de aproximativ trei sferturi de oră, se află ruina singuratică a unei biserici mici, pe o pajiște înclinată ușor. Fără îndoială, a aparținut unei foste mănăstiri, care a existat aici chiar înainte de a fi fondată Putna (1481). De la distanţă se observă strălucirea ruinelor de piatră, printre tufişuri înalte; în jurul ruinelor și pe pereți, tufişurile au prins rădăcini, cu mult timp în urmă. Nici o

---

[1477] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

[1478] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893,*Czernowitz 1893, pp. 45-71

legendă, nici un raport înregistrat despre trecutul acestui mic monument, care, cu toate acestea, ne întoarce încă în secolul al XIII-lea. În figura din stânga (fig. 10) este desenat planul de bază (la scara 1/200). Biserica are dispunerea tipică a bisericilor moldoveneşti, cu cele trei abside de nișă, iar clopotniţa lipseşte, incinta mică, cu fante la ferestre. Tinda nu este decât un mic vestibul, în care dă intrarea, în timp ce o a doua cameră, dublă faţă de incintă, poate o fi servit în scopuri rezidențiale. Zidăria este realizată în piatră de carieră, iar la exterior se pot vedea încă rămășițe de ziduri și de arcade, dispuse așa cum este tipic şi în stilul vremii. Rămăşiţa jumătății de cupolă este formată dintr-o grămadă de cărămizi în cochilie, zidite în diagonală, conform schiței (fig. 11), motiv care se găsește și pe clădirile bisericii mai vechi. Deasupra bisericii, se observă bolta unei alte încăperi. / **Wolovăţ**. La poalele crestei, care formează bazinul hidrografic dintre Suceviţa şi târgul Solca, și la aproximativ o oră de mers, cu mașina, de la Rădăuţi, se află satul Volovăţ, care are peste 2.200 de locuitori. Legenda spune că, întâlnind-o pe Iţa, Voievodul Dragoş, fondatorul principatului moldovenesc, a ridicat aici biserica mănăstirii din lemn, transferată ulterior la Putna, la începutul secolului al XIV-lea. În Schematismus-ul gr. or. al Bucovinei, scos de Dioceza Arhiepiscopală, se menționează această biserică, realizată din materiale moi și pictată, din parohia Putnei, construită în 1346, în Volovăţ, de Dragoş, şi transferată, în 1468, de Voievodul Ștefan cel Mare la Putna și reparată minuțios în 1871. Potrivit lui Ureche, se spune că, prin mutare, s-a modificat forma inițială. Astfel, biserica menționată ar fi cel mai vechi monument al Bucovinei. În locul acestei biserici de lemn,

Ştefan cel Mare, a terminat, în anii 1500-1502, biserica de zidărie actuală, care a fost făcută, după cum se atestă pe partea exterioară a bisericii, în stânga, alături de placa de piatră a ușii din față, în inscripţia inscripția slavonă, tradusă de Wickenhauser astfel: / „Iubitorul creștin, temător de Dumnezeu, Io Ştefan Voievod, prin harul lui Dumnezeu Hospodar al Țării Moldovei, fiul Voievodului Bogdan, împreună cu soția sa Maria, fiica lui Radul Voievod, și cu fiul său iubit, Bogdan, a zidit această biserică, în numele Înălțării Crucii venerate și dătătoare de viață. A început-o în anul 7008 (1500) și a terminat-o în 7010 (1502) în anul 40 și 6 al domniei sale, în luna lui septembrie 4". / Conform legendei, Voievodul Dragoş a fost înmormântat în Volovăţ. Cu toate acestea, după cum mă informează Wickenhauser, în biserica care există acum, după cum afirmă parohul ei, Protopresviterul Constantin Tarangul, cercetările dintr-un mormânt nu au găsit nici o urmă. / În planul desenat (fig. 11), biserica diferă, în esență, de celelalte biserici din acea vreme, prin lipsa absidelor laterale segmentare sau semicirculare și tipul de construcţie. Chiar dacă aceasta din urmă ar putea să nu fie cea originală, forma de astăzi este mai mult sau mai puțin condiționată de forma planului și se pare că biserica, chiar și în cruce, nu deținea o boltă cu cupole. Vestibulul sau tinda este egală cu încăperea pentru bărbați, boltită ca un butoi semicircular şi susținută de stâlpi puternici, iar absidele sunt acoperite de o jumătate din cupolă. În turnul sudic sunt două scări, care coboară, înainte de iconostas, la două trepte, care conduc în sus, astfel încât încăperea bărbaților, față de cea a femeilor este delimitată printr-un șanț adâncit cu aproximativ 30 cm. În aceasta din urmă, pe peretele de sud, se află mica

încăpere tipică, așa-numitul Diaconarium, pentru depozitarea vaselor sfinte, cu vatră pentru sfeşnice și, în sfârșit, o mică fereastră. / Doar patru ferestre mici luminează interiorul, care este acum alb și se zăreşte doar în împrejurimea ușii care dă spre tindă, fragmente dintr-o frescă mai veche. La fel, pereții exteriori, care, spre deosebire de contraforturile puternice, nu au o altă protecție, ci doar o friză formată din nișe mici, albe (fig. 12). Acoperișul înalt de șindrilă este remarcabil, mai ales spre peretele vestic al bisericii, deoarece spre partea de est, deasupra absidei, are formă semicirculară. Ca aproape toate bisericile, cimitirul înconjoară și acest loc, din care figura din dreapta arată un monument caracteristic al unei pietre funerare, care conține inscripțiile de pe suprafața asemănătoare mesei (fig. 13). / Conform unei traduceri a articolului despre Dragoșu Vodă, publicat în „Liberalul" (lui Titus B. Costinean, nr. 4-6 Jassy 1886), de domnul Olinski-Olinescu, cică povestesc oamenii bătrâni că, pe vremea bunicilor lor, un păstor a găsit, în pădure, zidurile bisericii uitate. Din cauza vremii, biserica suferise rău, nu mai avea acoperiş, nici iconostas sau imagini interioare, fiind apoi complet renovată"[1479].

1890: În 1890, Volovăţul avea 2.500 locuitori, primar fiind Petru Vicol. Învăţători erau Dionisie Tofănel şi Eufrosina Tofănel, Constantin Tarangul şi Avraam Ignătescu erau parohi, iar cantor bisericesc era George Torous. În 1890, Teodor Diaconescu din Volovăţ a fost acuzat de crimă, iar consătenii lui, Vasile Robu, Petrea

---

[1479] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893,*Czernowitz 1893, pp. 45-71

Robu şi Antioch Hîş de „stâlcire grea”. Apărătorul Ştefan Isopescul a obţinut achitarea celor patru, Diaconescu fiind condamnat la doar un an de „criminal greu”, iar cei trei complici la câte o jumătate de an[1480].

1891: Volumul 17, nota 160, pagina 178 (**Conservarea monumentelor din Bucovina**). „Profesorul conservator Romstorfer a înaintat deja Comisiei Centrale un raport foarte important, privind necesitatea conservării multor monumente importante din Bucovina. În același timp, el a atras atenția asupra bisericilor mănăstirești din Putna, Suceviţa, Dragomirna, asupra bisericilor mai vechi ale parohiilor și ale filialelor din Horecea, Toporăuţi, Siret (2), Mănăstirişte, Suceava (4) Ilişeşti, Pătrăuţi, Sf. Ilie, Rădăuţi, Suceviţa, Solca, Comareşti, Arbore, Volovăţ, Milişăuţii de Sus, Satulmare, Mănăstirea Humorului, Voroneţ, Vatra Moldoviţa etc., în afară de numeroasele biserici din lemn. La biserica din Mănăstirea Humor, mortarul piedestalului, care are o înălțime de aproximativ un metru, a căzut parţial, cu excepția peretelui inferior, care poartă încă picturi splendide. Pe cei aproximativ 30 cm lățime, pietre de profil pietonal sunt desfăcute sau chiar aruncate, îmbinările fiind mai ales fără mortar. Trotuarul din jurul bisericii s-a scufundat atât de adânc, încât nu numai că nu mai servește scopului, dar a devenit de-a dreptul dăunător construcţiei. Când s-au desființat mănăstirile, această biserică a devenit biserică parohială, iar iconostasul de acolo este de remarcat“[1481].

[1480] REVISTA POLITICĂ, Anul V, nr. 4, 15 februarie 1890, p. 13

[1481] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893,*Czernowitz 1893, pp. 45-71

1891: O listă de subscripţie pentru biserica ortodoxă din Cacica, din noiembrie 1891, încredinţată lui „Constantin TARANGUL, protopresbiter şi paroch în Volovăţ, cuprinde următoarele nume: antistele comunal Clementie alui Toader BULIGA, Gavril alui Simion HÎZ (HÂJ), Gavril alui Ignat BOLOCA, pictorul bisericesc Dimitrie DIACONOVICI, Petru VICOL alui Ion, învăţătorul Dionisie TOFANEL, cantorul Georgi TORO-UZ, Toader alui Simion VICOL, Georgi COVALIU, Gavril alui Vasile VICOL, Iason alui Constantin ANTO-NOVICI, Ihnat ANTONOVICI, Grigori alui Ion COCA, Precopie alui Simion VICOL, Gavril alui Ion COJO-CARIU, Toader alui Ion COCA, Teodosia, soţia lui Ion COCA, Spiridon alui Costan ANTONOVICI, Ifrim alui Toader VICOL, Ion alui Gavril BOLOCA, Ambrosie alui Georgi ANTONOVICI, Casian alui Ion GRIGOROVICI, Foca lui Petrea MALOŞ, Ileana, soţia lui Toader COJOCARIU, Casian BUDELIŢĂ; Nicolaiu alui Artemi COCA, Petrea şi Raveica BUDELIŢĂ, Vasile MIRĂ-UŢĂ, Ion şi Paraschiva ANTONOVICI, Mardarie ILI-ŞOIU, Pantelimon COJOCARIU, Floarea, soţia lui Georgi ILIŞOIU, Maranda, soţia lui Petrea alui Chirilă VICOL, Lazar ROBU, Ion alui Georgi BODNARIU, Samuilă alui Lazar ROBU, Constantin alui Toader ANTONOVICI, Artemi COCA, Gherasim COCA, Gavril alui Georgi ROBU, Gavril GILAN, Toader alui Nichifor COCA, Constantin alui Pantelimon VICOL, Georgi alui Simion HÎZ, Dumitru BEZGAN, Paraschiva alui Pante-limon VICOL, Toader şi Ana ILIŞOIU, Iftimia, soţia lui Nicanor UNGUREANU, Melania, soţia lui Dimitrie COJOCARIU, Paraschiva MIREUŢĂ, Ion GRIGORO-VICI, Chrisant VICOL, Constantin ANTONOVICI,

Petrea CRISTIAN, Roman COCA, Vasile alui Ştefan MIREUŢĂ, Gavril alui Dumitru ROBU, Vichenti alui Toader ILIŞOIU, Niculaiu HÎZU, Macarie LUPAŞ-TEAN, Glicheria alui Leonti HÎZU, Raveica, soţia lui Gavril HALIP, Maria, soţia lui Gavril COJOCARIU, Domnica, soţia lui Costan HALIP, Ion alui Dumitru HALIP, Constantin HALIP, Maria, soţia lui Casian ANTONOVICI, Avramia, soţia lui Vasile BODNARIU, Aglaia, soţia lui Ştefan RUSU, Varvara, soţia lui Ihnat BOLOCA, Ileana, soţia lui Pavel BALEANU, Ana, soţia lui Pantelimon COJOCARIU, Ileana MIREUŢĂ, Ana, soţia lui Toader COCA, Maria, soţia lui Ion BUDELIŢĂ, Irina, soţia lui Artemi COCA, Zenovia ANTONOVICI, Ecaterina, soţia lui Precob VICOL, Paraschiva, soţia lui Toader COCA, Irina, soţia lui Dumitru BALEANU, Eugenia, soţia lui Ignatie HÎZU, Ana, soţia lui Ştefan HÎZU, Gavril alui Nichită BUDELIŢĂ, Simion alui Gavril ROLĂ şi Georgi alui Grigori PÂNZARIU[1482].

1902: Însoţirea raiffeisiană din Volovăţ a fost întemeiată în 30 martie 1902, sub direcţiunea lui Dionisie Tofanel, vicepreşedinte fiind Cleminti Buliga, iar membri ai comitetului de conducere şi control – Todor Buliga, Varvara Vicol, George a Simion Hîj, Ioan Robu, Andronic Hîj şi George Robu. Cabinetul de lectură „Constantin cel Mare" funcţiona, din 1897, în casa lui Gavril Boloca, cu 76 membri, 63 cărţi, 2 abonamente la gazetă şi o avere de 47 florini şi 23 creiţari, plus un cilindru de sortat, în valoare de 72 florini. Conducerea acestei prime biblioteci comunale din Volovăţ era asigurată de Alexandru Danilevici, Cleminte Buliga şi Vasile Palamar.

[1482] GAZETA BUCOVINEI, Nr. 61/1891, p. 4

1906: „În 4 octombrie 1906, a repausat, în Volovăţ, doamna Teodosia Coca, maica consilierului consistorial Calistrat Coca. Defuncta a ajuns etatea înaltă de 79 ani. Înmormântarea a fost săvârşită, în Volovăţ, de către arhiprezviterul Constantin Tarangul, asistat de exarhul Melitru Antonovici, parohul George Polonic, administratorul paroh Emilian Vasilovschi, vicarul parohial Constantin Ureche, arhidiaconul Mihai Ursuleac şi protodiaconul Mihai Boca. Condoleanţele noastre cele mai sincere"[1483].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Volovăţ**, comună rurală, districtul Rădăuţi, aşezată pe pârâul cu acelaş nume, între localităţile Marginea şi Burla. Suprafaţa: 21,35 kmp; populaţia: 2.483 locuitori români, de religie gr. or. Se compune: 1). din satul de reşedinţă, cu 2.473 locuitori, şi 2). din herghelia Vadul Vlădica. Este legată cu Rădăuţi şi Marginea printr-un bun drum comunal; prin drumuri de ţară, comunică cu localitatea vecină, Burla, şi cu drumul principal Solca-Ciudei. Are o şcoală populară, cu trei clase (deci, peste 90 şcolari – n. n.); o biserica parohială, cu hramul „Înălţarea Sfintei Cruci"; o casă de economie şi un cabinet de lectură românesc. Această comună este menţionată, pentru prima dată, într-un hrisov din 1421. În acel hrisov se spune că Alexadru Vodă şi fiul său Eliaş, au dăruit-o Ringalei, soţia acestuia din urmă şi soră cu regele polon Vladislav (eroare: Rimgaila a fost soţia lui Alexandru cel Bun – n. n.). În anul 1502, Ştefan cel Mare a zidit aci o biserică de piatră, în locul celei de lemn, făcută, se zice, de Dragoş Vodă, la 1300 (Dragoş poate fi presupus, după cronicile

[1483] *Apărarea Naţională*, Nr. 1, Anul I, Cernăuţi, duminică 7 octombrie stil nou 1906, p. 5

maghiare, ca sosind în nordul Moldovei cel mai devreme în 1335 – n. n.), şi transportată la Putna. Prin hrisovul din 20 Iunie 1589, de pe timpul domnului Moldovei Petru Şchiopul, episcopul Movilă şi mama sa, Stăniţa, au dăruit-o mănăstirii Suceviţa. La 1776, depindea de această comună şi teritoriul numit „Prundul" (Marginea de mai târziu – n. n.). La 1780, a fost unită cu Burla. Populaţia se ocupă cu agricultura. Comuna posedă 1.398 hectare pământ arabil, 104 hectare fânaţuri, 19 hectare grădini, 472 hectare imaşuri, 255 hectare pădure. Se găsesc 141 cai, 974 vite cornute, 262 oi, 1.057 porci, 185 stupi. **Volovăţ, moşie**, atenenţă a moşiei cu administraţie particulară Hardeggthal, districtul Rădăuţi. Are 4 case şi 60 locuitori, şi cuprinde şi herghelia Vadul Vlădica"[1484].

1909: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina", care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[1485], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la Gavriil a lui Toader HRIŞ (19 ani în 1909) din Volovăţ.

1914-1918: S-au jertfit pentru Bucovina „Infanteristul **Ştefan Cojocar**, Volovăţ, Regimentul 22 Infanterie, rănit"[1486]; „Vânătorul **Mihai Ungureanu**, Volovăţ, Batalionul 30, rănit; Vânătorul **Toader Vicol**, Volovăţ, Batalionul 30, rănit"[1487]; „Corporalul **Filip Coca**, Volovăţ, Regimentul 22, rănit"[1488]; „La propunerea doamnei

---

[1484] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 243
[1485] MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940
[1486] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 158 – Supliment, din 25 iulie n. 1915
[1487] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 165 din 31 octombrie n. 1915, p. 2 - Supliment
[1488] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 182, 4 iunie n. 1916, p. 8

Maria Lupaştean, din **Volovăţ**, se dispune procedura în scopul de a aduce dovezi asupra morţii bărbatului ei, **Nicolai a lui Panfil Lupaştean**. Doamna Maria Lupaştean susţine că soţul ei, Nicolai a lui Panfil Lupaştean, a murit la Wolincki (Rusia), în luna august 1916, ca prizonier”[1489]; „**Petre a lui Spiridon Ilişoi**, din **Volovăţ**, a participat la război şi ar fi căzut în anul 1915, pe frontul rusesc, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabilă prezumţiunea legală a morţii, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Ioana a lui Petre Ilişoi, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[1490]; „**Onufrei a lui Gavril Robu**, din **Volovăţ**, a participat la război şi ar fi murit, în anul 1914, pe câmpul de luptă, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Calistra a lui Onufrei Robu, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[1491].

1920: „**Deciziune de expropriere No. 182/20/3**. Deciziunea Comisiunii agrare de ocol Rădăuţi, cu care s-a decis exproprierea parţială a corpului dominical fasc. No. 315, **Volovăţ**, din registrele fonciare pentru moşiile bucovinene, în suprafaţă de 284 ha 75 a 33 mp, proprietatea Fondului bisericesc ort. or., în folosul „Fondului de pământ bucovinean”, a devenit definitivă”[1492].

1940: Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie – n. n.) eliberate de Oficiul Rădăuţi, anulate de

---

[1489] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 17, Cernăuţi în 20 Martie nou 1919, pp. 4-6

[1490] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 15, Cernăuţi în 29 Aprilie nou 1921, pp. 189-192

[1491] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 19, Cernăuţi, 1 iulie nou 1921, pp. 244-254

[1492] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 17, Cernăuţi, 1 iunie nou 1921, pp. 213-216

minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940”[1493]: **Maro Leon**, fierar, domiciliat în Volovăţ; **Coch Valdemar**, morar, domiciliat în Volovăţ; **Bordei Nichifor**, morar, domiciliat în Volovăţ; **Grunichievici Victor**, morar, domiciliat în Volovăţ; **Băleanu Oreste**, morar, domiciliat în Volovăţ.

1941: „Se publică mai jos Lista Nr. 13, de gradele inferioare (trupă), morţi pentru patrie, în actualul război, începând de la 22 iunie 1941, ora 24[1494]: **Buliga Clement**, fruntaş, ctg. 1938, cu ultimul domiciliu în comuna Volovăţ, judeţul Rădăuţi, mort la 6 iulie 1941; **Maloş Andrei**, soldat, ctg. 1936, cu ultimul domiciliu în comuna Volovăţ, judeţul Rădăuţi, mort la 28 iulie 1941”.

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[1495], următorii învăţători şi învăţătoare: **Rusu Octavia**, comuna Volovăţ, jud. Rădăuţi, media 8,41”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[1496], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Mănescu Isidor**, de la Burla, la Volovăţ”. / „**Mănescu Teofila**, de la Pătrăuţi pe Suceava, la Volovăţ, post XIV, cea mai mare în grad”[1497].

La Volovăţ s-au născut poetul Constantin DRACINSCHI (9 aprilie 1875), publicistul şi poetul iconar

---

[1493] *Monitorul Oficial*, Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208

[1494] *Monitorul Oficial*, Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.

[1495] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

[1496] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

[1497] *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iunie 1947, p. 4911

Ghedeon COCA (26 septembrie 1908), autorul de manuale şcolare Calistrat COCA (22 noiembrie 1921), sculptoriţa Lucreţia FILIOREANU (10 martie 1929) şi poetul Clement ANTONOVICI (12 martie 1930).

VORNICENI

(lângă Voloseni, raionul Călăraşi, Moldova).

Întărit, în **25 aprilie 1420**, de Alexandru cel Bun, lui Oană vornic, cel care primea uric pentru „satele anume: Corneştii, şi Miclăuşeştii, şi Loznova, şi Săcărenii, şi Vornicenii, şi Dumeştii, şi Ţigăneştii, şi Lavreştii, şi Sadova, şi Homiceşti… Iar hotarul acestor sate, care sunt la Bâcovăţ, să fie începând de la mănăstirea lui Vărzar, pe deasupra prisăcii lui Acibco, pe vârful Horodiştei, la vârful Lozovei, la podul lui Gârlanici, de la Fântâna Mică până la Fântâna Mare, iar de la Fântâna Mare, pe deasupra, la poiana Târnaucăi, de la poiana lui Chiprian, cu moara de pe Bâc, din Lunca cea Mică, şi către Poroseci, şi de la Poroseci la gura Pituşcăi, la seliştea lui Tigomir, iar de la seliştea lui Tigomir, pe deasupra Homiceştilor şi pe deasupra Sadovei, şi de la obârşia Sadovei, la gura Conelii, iar de la gura Conelii, pe deasupra, la mănăstirea lui Vărzar. Şi în acest hotar să-şi întemeieze prisăci, câte va putea să întemeieze. Şi îi întărim hotarele vechi, pe unde au folosit din veac"[1498].

[1498] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 47, pp. 67, 68

1774, iunie 5: Satul **Vornicenii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Bâcovăţului, după recensământul lui Rumeanţev[1499], avea **toată suma caselor 35**. Scădere rufeturi 35: 29 scutiţi cu salvogvardie de mănăstirea Căpriana, 5 femei sărace, 1 ţigan al mănăstirii. / **Scutiţii cu salvogvardie:** Ichim fiul lui Grigori / Ioniţă a Truhinii / Gheorghi Matei / Andronic Hani / Leonti a Cununii / Ioniţă Gudun / Vasile Cursăi / Vasile, blănar / Gheorghe Vâtcan / Mihălache fiul lui Toader / Grigori fratele lui / Constandin, vier / Gavril a Strătoanei / Mihăilă fiul lui Grigori / Ştefan Ţurcanu / Irimie fiul lui Andrei / Vasile Lăţescu / Gavril, butnar / Simion Andrei / Sandul Luchian / Iftodi, butnar / Hariton, cobzar / Ioniţă Drăgan / Arhiri a Ursoai / Ion Andrei / Prohir a puşcaşului / Onofrei, butnar / Ichim Mitul / Ion Stan. // **Rufeturi:** Lupa, babă săracă / Maria, săracă / Iliana, săracă / Aniţa, săracă / Maria, săracă / Luchian, ţigan.

VORNICENI

(„unde a fost vătăman Minco”, Botoşani).

1429, iunie 3: Întărit de Alexandru cel Bun fiilor lui Oană, vornicul de Suceava şi, ulterior, de Tulova, Lazăr, Stanciul şi Costea, care primeau uric pentru, pe lângă alte sate din viitoarea Bucovina, şi pentru satele „Gândinţi, la Cobâla… şi pe Orbic, Seliştea, unde este

---

[1499] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 429

curtea lor, şi Zagoreni, mai sus de Cociman şi unde a fost Başea, şi Costinţi, la obârşia Orbicului, şi Moişinţi, la Iucaş, unde a fost vie, şi Plopeşti, la Slatină, şi Dumitreşti, mai în jos de Iaz, şi Cărbuneşti, la Văratic, şi amândouă seliştile lui Drăghici, pe Bistriţa, şi moara… iar la Dumbrava Înaltă satele: **unde este vătăman Minco**, şi, pe Iubăneasa, la Iaz, şi **unde este Stan**; iar hotarul lor să fie cât vor putea să folosească destul trei sate; şi peste Prut, la Derenice, zece locuri: unde a aşezat sat Stanco, la Cornul Lâcinului, şi Fântâna Rece, şi unde este Andiaş, şi Bahmatăuţi, şi, pe Ciuhru, sub Horodişte, şi Suhoverhul, unde este Ion al lui Filea; în tot acest hotar să-şi întemeieze zece sate; şi satul Spărietului, la obârşia Dobromirei, cu vechile şi dreptele hotare; şi, pe Prut, zece locuri, să-şi întemeieze zece sate de această parte a Prutului; iar hotarul acestor sate care sunt pe Prut să fie anume de la Unghiul Strâmt, care este mai sus de satul lui Ivan Şurinschi, apoi în jos pe Prut, până la balta care se cheamă Ochiul, apoi drept la Pârâul Sărat, apoi în sus pe Pârâul Sărat, până la pârâul care se cheamă Dobromira, apoi pe Dobromira în sus, până la Unghiul Strâmt, pe Prut; acesta le este tot hotarul”[1500].

1445, februarie 18: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Humorului, care primeşte uric pentru dania boierilor Lazor şi Stanciul, aducă „trei sate, un sat sub Dumbrava Înaltă, anume Vornicenii, alt sat, Antileştii (jud. Suceava), al treilea sat, Pârteştii (jud. Suceava)”[1501].

[1500] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 90, pp. 134-136

[1501] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 251, p. 355

1462, octombrie 5: Întărit de Ştefan voievod lui Petru Glodeanul, care primeşte uric pentru „ocina lui dreaptă, satul anume Glodeni pe Telejna, mai sus de Murgu”[1502]. Hotarul, din veac.

1484, mai 13: Întărit de Ştefan voievod lui Oană Tihul, care cumpără, cu 120 zloţi tătăreşti, de la Petru Glodeanul, „satul **Glodeni** la obârşia apei Teleajinei”[1503].

1520, iulie: Întărit de Ştefan (cel Tânăr) voievod Mănăstirii Homorului, care primeşte ispisoc pentru „satele ce sunt danie şi cumpărătură de moşul (bunicul) meu Ştefan voievod şi de la părintele domniei mele Bogdan voievod, anume **Dvornicenii** sub Dumbrava înaltă, şi **Stăucenii**, şi **Glodenii**, şi, deasupra Soloneţului, satul **Pârteştii** (de Sus, Bucovina), şi **seliştea lui Dienăş** (Pârteştii de Jos, Bucovina), şi, la Boteni, o prisacă în **Corneşti**, şi sub Bohotin, altă prisacă, anume **Zlătăroaia**, şi un munte, anume Ostra cu slatina din **Ostra** (Bucovina); şi i-am mai dat un iezer, anume Oreahovul, şi cu două şomoldoace (iezere) aproape de dânsul, anume **Beşilele** (raionul Vulcăneşti[1504], Moldova) şi **Ciulineţul** (la Crihana, raionul Cahul[1505], Moldova), şi gârla Orea-

---

[1502] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 110, pp. 157, 158

[1503] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. I, Iaşi 1906, pp.95-98

[1504] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 32

[1505] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 62

hului, anume **Topileana** (raionul Vulcăneşti[1506], Moldova), cu alte iezăraşe, câte sunt aproape de Oreahov”[1507].

1552, aprilie 2: Întărit de Ştefan (Rareş) voievod Neacşei, fata Furdinei, şi mătuşii ei Neacşa, fata Fărodei, care împart moşiile „din dresele de împărţeală şi întăritură ce ele au avut de la vărul domniei mele, tânărul Ştefan voievod, **Negrileştii** pe Teleajin şi satul **Glodenii**, şi jumătate din **Muncel**”[1508].

1774, iunie 10: Satul **Stăuceni** (satul la Iaz, în Vorniceni, Botoşani), ţinutul Botoşani, ocolul Târgului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1509]**: Toată suma caselor**: **28**. Scădere rufeturi 4: 2 popi / 1 diacon / 1 pescar. Rămân birnici 24. / **Birnicii**: George Custură, vornic / Vasile, croitor / Andrei, croitor / Ion sin (fiu) ciubotar / Vasile, morar / Vasile Ţibernac / Andrei Mânzatul / Timofti Jalobă / Grigoraş, muntian / Postolachi / Vasile Tătarul / Grigoraş, prisăcar / Toader Ştirbul / Toader Ţurcan / Grigori sin Sofiicăi / Acsinte sin Vărvarii / Ion Ştirbul / Nechifor / Miron, olar / Toader al Sinicăi / Toader Băician / George zet (al) Chiriţii / Nechita sin Moşniagului / Alecsandru, olar, // **Rufeturile**: Popa Gavril / Popa Silion / Diaconul Toader / Chiriţă, pescar poruşnicului Eni.

1774, iunie 22: Satul **Vorniceni**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Târgului, avea, după recensământul lui

---

1506 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 260

1507 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 166, 167

1508 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. I, Iaşi 1906, pp. 104-107

1509 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 196, 197

Rumeanţev[1510]**, toată suma caselor: 73**. Scădere rufeturile, însă 13: 9 femei sărace, 3 preoţi, diaconi i dascăli, 1 jidov, Rămân birnici 60. / **Birnici**: Vasile, vornic / Irimie, vătăman / Grigorie Isac / Ion Isac / Neculai Isac / Macovei sin (fiu) Gavril / Mihălachi Isac / Simion nepot lui Isac / Dumitraşco, rotar / Vasile Degeratu / Ştefan Epure / Sandul sin lăcătuş / Ion Nădejde / Lupul zet (ginere) Ştirbăţ / Pascal, văcar / Ştefan Bostan / Gavril Epure / Lupul, haidău / Ion Dahamălai zet (ginere) Epure / Ion Brandaburul / Ion nepot Băgului / Pentilie sin (fiu) Dahamălai / Ştefan, morar / Gavril Băgul / Cozma Băgul / Ilie, argat popii Irimie / Grigoraş, crâşmar / Andrei brat (frate) vornicului / Dumitraşco zet Pentilie / Toader Niagul / Costandin Epure sin Tănasi moşniag / Pavel zet Gherasim, lăcătuş / Ion Zmochină / Grigoraş Liţă / Hilip sin Gavril / Mihai, rus / Georgi sin Gavril, cioban / Toader sin Gavril / Ion Belei / Istrati zet (ginere) Belei / Georgi Nădejde / Andrei sin Miron / Georgi Minciună / Simion Bădărău / Ion, moldovan / Ion Bădărău / Andrieş One, bejenar / Ion sin Pintilie / Simion Rădăcină / Grigoraş One, bejenar / Pavel zet Neculai / Irimie zet Neculai / Neculai Meună / Petre, morar, sin Luca / Ion, bârsan / Tănasi Isac, neputincios / Vasile Bădărău, tij (la fel). // **Femei sărace, făr' de ajutor**: Marie, herghelegiţa / Marie Ioniasă, săracă / Marie Costandiniasă / Ioana, babă / Eftimie, babă / Băcinoai, babă / Tudosca, babă / Mândriasca, babă / Roiba, babă. // **Rufeturi**, preoţi ţi dascăli: Preotul Irimie / Preotul Vasile / Todosii, dascăl. // **Jidovi**: Moiseiu.

[1510] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 498, 499

1902: „**Vorniceni**, counǎ ruralǎ şi sat în judeţul Dorohoi, plasa Bașeul. Are o populaţie de 1.885 suflete; o biserică, cu hramul Sf. Dimitrie, cu 2 preoți, 2 cântăreți şi 2 pălămari, mică, făcută din lemn, la 1821, de locuiturii satului; o școală. Proprietatea moşiei, în vechime, a fost a Mănăstirei Homorului din Bucovina, pe care a stăpânit-o până în 1785, când s-a vândut; apoi a devenit a marelui visternic Iordachi Roseti Roznovanul, al cărui nepot o vându. Drumuri: acel de la Săveni, la Dorohoi, acel de la Rădăuţi-Darabani, la Botoșani, şi acel ce merge la Herţa. Moșia se hotăreşte cu: Balinţi, Ştiubeieni, Borzești, Ha-vârna, Tăuteşti, Vlădeni şi Cordăreni-Gafencu. Vite: 1.063 vite mari cornute, 2.522 oi, 178 cai și 220 porci. Locuitorii au 60 stupi”[1511].

VORNICENI

(în Covurlui, „unde a fost Lie”,
comuna Tulucești, Galaţi).

1546, martie 24: Întărit de Petru (Rareş) lui Ion logofătul, care cumpără, cu 300 zloţi tătăreşti, de la Lazor Orbul, feciorul Maricăi, nepotul lui Dragoş vornicul, „dintru al său uris şi dres, ce au avut moşii (bunicii) lui Ion Săcară vornicul şi frate-său Andrei, de la părintele domniei mele Şrefan voievod… jumătate de sat pe Tutova, anume **Bahnarii**, şi jumătate de sat **unde a fost Lie**, care acum se numeşte **Vornicenii**, partea de către

[1511] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 775, p. 776

răsărit”[1512].

1628, august 15: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Ionaşco şi Pavel Roşca de a cerceta pâra răzeşilor Văscan, Boben, Florea şi alţii din **Tuluceşti** (în Covurlui, Galaţi) împotriva marelui armaş Apostol „pentru satul **Vorniceni** (în Covurlui, Galaţi) de la Covurlui, zicând că acel sat nu este ocină dreaptă armaşului, ci-l ţine fără ispravă şi le face împresurătură… Apostol zis-au că este acel sat drept de moşie socrului său, lui Nicoară armaşul, şi alt nimeni n-a avut nici o treabă cu acel sat… iar tu să strângi pe ceşti oameni, anume Mihăilă Giuneş, Ion Grămadă din **Şiviţă** (în Covurlui, Galaţi),Toader din **Frumuşeşti** (satul Frumuşiţa, în Chigheci, Moldova), Toma tatăl lui Mângâie, Miloş, Nicoară Calo, Dumitru Plătic, Teatiul Boul de **Vlădeşti** (în Covurlui, Galaţi), Ion Ghidimon de **Tuluceşti**, Ion de **Piscani** (în Covurlui, Galaţi), Pavel Roşca şi Buculei hânsar de **Ţipeni** (satul Sipeni, în Fălciu, Vaslui), şi să socoteşti cum vei afla mai cu dreptul cu sufletele acestor oameni”[1513].

1628, august 27: În faţa lui Ghianghea, mare vornic de Ţara de Jos, s-au înfăţişat Paşcu hânsarul, Hilip fost vătaf de hânsari, Bârlădean şi Sava din **Oncea** (sau Oancea, sat în Covurlui, Galaţi), Andrei Şteandzeş din **Bicani** (satul Ghicani, în Tutova, Vaslui), Armaga, Costantin călăraşul din **Igeşti** (în Fălciu, Vaslui), Toderachi din **Grendu** (lângă Tuluceşti, Galaţi), Ionaşco Trelea şi Toader Ciocaş aprod „şi au mărturisit ei cu sufletele lor înaintea noastră cum acel sat **Vornicenii** (lângă Tuluceşti,

---

[1512] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 11, pp. 21-23

[1513] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 395, pp. 542, 543

în Covurlui, Galaţi) l-a ţinut Necoară armaşul, de când s-au pomenit ei”[1514].

1628, noiembrie 18: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Apostol armaş şi cneaghinei lui Ileana, fiica lui Nicoară armaş, după o pâră a răzeşilor Marica, cu fiii ei Spiridon şi Mirăuţă, a rudelor lor Văscan, Petrea, Florea, Boben, Gherman, Pavel, Bălăban, Gonţea ginerele lui Roşca, Ionaşco ginerele popii Vicol „pentru un sat, anume **Vornicenii**, pe râul Prut, ce este în ţinutul Covurluiului, zicând aceşti oameni că le este acest sat dreaptă ocină şi dedină şi l-a împresurat Apostol armaş. Iar apostol armaş, cu cneaghina lui Ileana, au zis că acest sat a fost al bunicului lor, Bechea uşer, şi l-a dat ginerelui său Nicoară armaş, socrul lui Apostol armaş”[1515].

1632, septembrie 8: Cartea de împuternicire a lui Alexandru Iliaş voievod, dată fostului postelnic Apostol, „să fie volnic a lua a zecea la sat la **Vorneceni**, din pâine, cine va fi arat în acel sat, şi din fân şi din grădini”[1516].

1644, iulie 7: Florea hergheleţiu, feciorul lui Marco din satul Vorniceni, şi Stanca, fata lui Ion de acolo, şi Ursul, feciorul lui Stănislav, şi cu feciorul lor Toader vând lui Tudose vameş de Galaţi, drept 40 de galbeni, „o bucată de ocină din satul **Vorniceni** (comuna Tuluceşti, Galaţi), partea unui bătrân, a moşului (bunicului) lor popa Ursul din Vorniceni, dintre baltă până la Gârla lui Tuluc, alături cu Pruteţul, până la gura Gârlei şi

---

[1514] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 396, pp. 543, 544
[1515] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 434, pp. 592-595
[1516] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 202, pp. 258, 259

Petresii, de acolo în sus spre de ceea parte de Pruteț prin âărmure în sus, până la casa lui Ciotiche, iar de la casa lui Ciotiche spre apus, până în via Porlii, pe din sus de un pârâu și de un nuc, pe lângă râpă, în dreptul locului până deasupra Mălienii, dincoace, unde se adună hotarul pârcălabului Enache, unde fuge apa încolo și încoace, iar până în vatra satului... / S-a scris la **Tulicești** (comuna Tulucești, Galați), dinantea lui Flore, Ursul, Miloș, Andrei Iujdel, Alecsa cel mare ot **Galați**, Constantin cupeț, Mihalce, Micul Văsuiu, Vasile Driman, Ursul sin (fiu) Cumleț, Ionașco Lăușnianul, Dumitrașcu, Macsân, Iosăf, Chifanie și Negre ot **Tulicești**"[1517].

1644, octombrie 28: Întărit de Vasile Lupu voievod vameșului Tudosie și cneaghinei Anița, care cumpără, cu 40 galbeni unguresti, de la Florea, fiul lui Marco din **Vorniceni** (comuna Tulucești, Galați) și Stanca, fiica lui Ion de acolo, și Ursu, fiul lui Stanislav, și fiul lui Toader „un bătrân din Vorniceni, cât se va alege partea bunicului lor, popa Ursu, în semne: din baltă până la gura lui Tuluc, lângă Pruteț, până în gura gârlei Petreasa și de acolo în sus pe Pruteț, pe mal, până la casa lui Șotică, și de acolo spre apus până la via lui Pârlea, pe din sus de pădure și de nuci, locul drept până la Dealul Mălina, de aici unde se împreună cu hotarul pârcălabului Iacomi, iarăși la vatra satului"[1518].

1645, martie 16: Cârstiian, feciorul Măriei, nepotul lui Gavril, sora lui Tiliman şi a lui Petrilă, din satul **Vorniceni** (comuna Tuluceşti, Galaţi), dăruieşte Măriei

[1517] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 370, p. 357

[1518] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 445, pp. 425, 426

de Bancovici, „drept sufletul mâne-mea Mărie şi drept sufletul meu, ca să ne fie pomană în veci… toată partea mâne-mea Măria din satul **Fauri** (azi Poşta Elan, comuna Vutcani, Vaslui), ce este pe valea Bancovicilor, mai sus de **Piscani** (lângă Vlădeni, Galaţi), se se împarte cu răspopul Mihăilă şi cu Dămian Cioroiul… dinaintea poporului şi a bisericii, a popii lui Eftimie din **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui), Miron Şuşman de **Giurcani** (comuna Găgeşti, Vaslui), Ionaşco Fâsteci, Oarţa de **Păgăceni** (lângă Popeni, Vaslui), Nistor a Flocoasei, Cazanoschi şi mulţi oameni buni”[1519].

VOROCONTEŞTI

(sau Voloconteşti, raionul Chelmenţi, Ucraina).

1624, mai 1: Zapis de mărturie a Nastasiei, fata lui Ionaşco, despre cum a dat partea ei „din sat din **Adăşeni** (comuna Avrămeni, Botoşani)… Odochiei, pentru doi boi de negoţ şi trei oi, că aceste bucate au pierit la Dorohoi, pentru greşeala noastră, a mea şi a frăţâne-meu Iosip, căci mi i-au ucis pe bărbatu-meu, anume pe Dabija. Deci Odochia m-a pârât înaintea dumisale Glicuţii armaşului şi m-a dat rămas dinaintea frăţâne-său, lui Neculae de **Ghireni** (Botoşani) şi a lui Ştefan Căbac din **Voroconteşti** (raionul Chelmenţi, Ucraina), faţă de Griga Vitreanca. Şi eu, diaconul Ionaşco de **Bădăgeni** (lângă

[1519] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 30, p. 23

Adăşeni, comuna Avrămeni, Botoşani), am scris cu mâna mea acest adevărat zapis"[1520].

1628, iunie 30: Zapisul lui Isac, feciorul Ciorcei, nepotul Pinţii, care mărturiseşte că a vândut, drept 100 taleri bătuţi, părcălabului Gheorghiţă Jora, în faţa **vameşilor de Hotin** Gheorghie, alt Gheorghie, popa Samson, Malic puşcarul, Dima puşcarul, Foti puşcarul, ţârcovnicul domnesc Nicoară Focenco, Lupul Tăutul, Căzacul feciorul vornicului Gheorghie, Lupul feciorul Zaharchei, şi Pătraşco feciorul Manciului din **Voloconteşti** (lângă Terebna, Hotin, Moldova), „din jumătate de sat din **Brădzeni** (azi Brândzeni, Hotin, Moldova), a treia parte, şi din **Vorobivca** (satul Gheredeuca, Hotin, Moldova), aşijderea aşa, şi din **Handzouţi** (satul Hancăuţi, Hotin, Moldova), aşijderea aşa, şi din **Oneşti** (pe Ciuhur, Hotin, Moldova) aşijderea aşa, ce sunt pe Ciuhru, ce au fost drepte ocine şi moşii a mâne-mea, Ciorcei, şi a mătuşă-mea, Pinţii, şi altor fraţi ai noştri"[1521].

VORONA

(„curtea Anuşcăi", adică satul Vorona Mare,
comuna Vorona, Botoşani).

1433, noiembrie 16: Întărit de Ştefan voievod lui Hodco Costici şi femeii sale Vasiutca, care primesc uric pentru „satele pe Vorona, anume: **curtea Anuşcăi şi Hu-**

[1520] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 205, pp. 275, 276

[1521] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 374, pp. 519, 520

eţeni, şi Sineşti, lângă Vereşceac, şi Glodeni, unde este jude Nenciul, şi moara pe Siret, unde este Hueţ… Iar hotarul acestor sate să fie după hotarele vechi, pe unde au folosit din veac”[1522].

1635, septembrie 1: Ispisoc de întărire, dat de Vasile Lupu voievod moştenitorilor lui Ghenghe vel (mare) logofăt: / „Și s-au venit partea boierului nostru, Lupul Prăjescul vel clucer și jupânesei lui, Saftei, satul **Chilmeștii** (azi oraşul Chelmenţi, raionul Chelmenţi, Ucraina), la ținutul Hotinului, și o parte de ocină din **Lățcani** (Leţcani, comuna Doljeşti, Neamţ), la ținutul Romanului, și jumătate de sat de **Scoposăni** (Scoposeni, comuna Horleşti, Iaşi), la ținutul Cârligăturii, și satul **Văscăuții** (ţinutul Orhei, Moldova), la Orhei, și jumătate de sat de **Mărășăni** (comuna Marşinţi, raionul Novoseliţa, Ucraina), la Hotin, și satul **Noua Suliță** (comuna Novosiliţa, raionul Chelmenţi, Ucraina), tij la Hotin, și jumătate de sat din **Negrești** (oraşul Negreşti, Vaslui), la Vaslui, și o seliște, anume **Lineștii** (lângă oraşul Negreşti, Vaslui), tij la Vaslui, și satul **Ruginoasa** (comuna Ruginoasa, Iaşi), la Suceavă, care i-au fost lui dreaptă danie de la părintele lui, Ghenghe logofăt, încă fiind viu, osebit de a altor frați. / Iar în parte slugii noastre Lupul Ghenghe i s-au venit jumătate de sat de Vlădeni (Arghira-Oreuteşti, Suceava), la Suceavă, și jumătate de sat de **Volcinești** (Volcineţ, azi Maiovka, comuna Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldova), la Hotin, și o parte de ocină din **Costești** (înglobat în Târgu Frumos, Iaşi), la Roman, și o parte din satul **Strășnenii** (lângă Ghireni, comuna Coţuşca, Botoşani), la Dorohoi, și satul **Surdeștii** (lângă Ciortolom,

---

[1522] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 120, pp. 173, 174

comuna Tutova, Vaslui), la Tutova, cu moară în Bârlad, și jumătate de sat din Șărbăuți (Bucovina), la Cernăuți, și satul **Mălăeștii** (comuna Vutcani, Vaslui) și **Leoștii** (comuna Pădureni, Vaslui), la Fălciu, și o siliște Șărbăuții (Bucovina), la Cernăuți. / Iar în parte slugii noastre Dumitrașcu Ghenghe i s-au venit jumătate de sat **Jiol-dești** (satul Joldeşti, comuna Vorona, Botoşani), la Suceavă, și satul Stârcenii (Bucovina), la același ținut, și cu moară în Siret, și jumătate de sat de **Vorona** (comuna Vorona, Botoşani), tij la Suceavă, și satul **Măgiurcanii** (azi Iveşti, comuna Iveşti, Vaslui), la Tutova, și satul **Popii** (azi Pochidia, comuna Tutova, Vaslui), tij acolo, și jumătate de sat **Tole** (Coteleva, comuna Koteleve, raionul Nevoseliţa, Ucraina), la Hârlău, și o siliște, **Doljăștii** (Dolheşti, lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), la Tutova. / Iar în parte lui Ion Ciolpan i s-au venit satul Arăteștii (Suceava), la Suceavă, și jumătate de sat de **Bilăuți** (comuna Bilăuţi, raionul Hotin, Ucraina), la Hotin, și jumătate de sat Lucovița (Bucovina), la Cerăuți, și satul **Târauca** (comuna Târnauca, raionul Herţa, Ucraina), tij la Cernăuți, și jumătate de sat Dobrinăuți (Bucovina), tij la Cernăuți, și satul **Costeștii** (în hotarul oraşului Târgu Frumos, Iaşi), la Tutova, și o siliște, anume **Ruptura** (lângă Gefu, comuna Ghidiceni, Galaţi), tij la Tutova… / Iar pentru o datorie a Lupului Prăjescu clucer, care are și zapis de la părintele lor, Ghenghe logofăt, drept 497 ughi, au dat ei toți un sat, anume **Săvenii** (oraşul Săveni, Botoşani), la Dorohoi, și alt sat, Boian (Bucovina), la Cernăuți, pentru acea datorie”[1523].

1638, martie 19: Ispisoc de judecată de la Vasile

1523 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 227, pp. 266, 267

Lupu voievod, după ce s-au pârât Sofronia, sora lui Arbure, nepoţii săi Nicolai, feciorul Stancăi, şi Ionaşco, feciorul Măgdălinii, cu Gligorie Arbure din **Vorona** (comuna Vorona, Botoşani), zicând că le-au vândut fraţii Gligorie şi Toader Arbure jumătate de sat **Volcineţ** (comuna Maiovca, raionul Ocniţa, Moldova), în ţinutul Orheiului, pe Bâc… Deci domnia mea le-am făcut lege ca să aibă Sofronia, sora lui Arbure, cu Nicolai, feciorul Stancăi, şi Ionaşco, feciorul Măgdălinii, nepoţii Sofroniei, din a patra parte de sat **Vorona**, ce a fost a lui Gligorie Arbure, ca să aibă a ţine trei părţi cu vecini, heleşteu, moară, iar Gligorie Arbure să aibă a ţine, din a patra parte, a patra parte, şi o falce de vie în ţarina **Cârjeştilor** (comuna Cârjeşti, Iaşi) să vină lui Nicolai, feciorul Stancăi, şi lui Ionaşco, feciorul Măgdălinii”[1524].

1644, iulie 18: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Ionașco din **Vorona** (comuna Vorona, Botoșani), nepotul lui Arbure, s-a pârât de față cu mătușa sa Părasca, femeia lui Arbure, pentru 10 boi, ce-a zis Părasca că a plătit deșugubină pentru înmă-sa (mamă-sa) încă în zilele Erimiei vodă, și a vrut să ia ocina lui Ionașco de Vorona, din a patra parte, jumătate. / Deci domnia mea am socotit că aceea nu este nimic ce a grăit Părasca, femeia lui Arbure, fără ispravă, căci pe acea vreme nici făcut n-a fost Ionașco. Deci a rămaș Ionașco pe Părasca, femeia lui Arbure”[1525].

1774, iunie 15: Satul **Vorona Pancului**, ţinutul Botoşani, ocolul Siretului, avea, după recensământul lui

[1524] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 284, pp. 275, 276

[1525] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 382, pp. 366, 367

Rumeanţev[1526]**: Toată suma caselor**: **6**. Scădere rufeturile 3: 3 scutelnici. / Rămân birnici 3. / **Birnicii**: Petre, văcar / Ion, chitar / Andrei Buhosu. // **Rufeturile**: Sandul Stan, scutelnic al lui Ioniţă Pancul / Vasile, ungurian, tij (la fel) / Gavril, ungurian, tij.

1774, iunie 15: Satul **Liuzii schitului Voronii**, ţinutul Botoşani, ocolul Siretului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1527]**: Toată suma caselor**: **12**. Schitul cu salvogvardie şi cu Cartea Divanului. / **Anume**: Dănilă, rus / Iacob, cărăuş / Pavăl Cămară / Ivan Pelediu / Ştefan Cimpoeş / Ivan Părăscoiu / Marcu, ciubotar / Toader, cărăul / Vasile Capmare / Miron Capmare / Neculai Bahle / Andrei Bahlă.

1902: „**Vorona Mare**, sat în comuna Tudora, plasa Siretul, judeţul Botoşani, cu o populaţie de 458 suflete şi o biserică"[1528].

VORONEŢ

(lângă Gura Humorului, Bucovina).

Satul datează ca branişte a mănăstirii Voroneţ din 1490, ctitorită, în 1488, de către Ştefan cel Mare, dar avea, în 1774 doar 8 familii de iobagi, cele ale emigranţilor transilvăneni Marian MORARIU, morar din Berghia

---

[1526] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 194

[1527] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 194

[1528] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 776

(1763), Ioan MORARIU din St. George (1766), Matiaş, George şi Nichita UNGUREAN din Berghia (1764, 1773 şi, respectiv, 1763), Simeon UNGUREAN din Ardan (1773), Iosif UNGUREAN din Nuşfalău (1772) şi Ioan UNGUREAN din Berghia (1771).

1772: Recensământul lui Rumeanţev[1529], din 1772-1773, înregistra la Voroneţ „27 – toată suma caselor”, însemnând 1 popă, 3 femei sărace, 18 ţărani şi 5 birnici, aceştia fiind Vasile, câmpulungean, Grigori BĂDĂLUŢĂ, Ion, ungurian, Mărian, ungurian, morar, şi Gafiţa cu holtei. / **Rufeturile** erau: popa Ion, Măriuţa, cumnata lui Vasile CÂMPULUNGEAN, Safta, babă săracă, Catrina, săracă, Toader sin Ifteni, ţăran, ţăranii săraci şi, cei mai mulţi, fără nume, sub binecuvântarea călugărească, Ion sin Vasile, Stafi, Toadir MĂRIAN, Gavril, Ion, Toadir, Grigore, Pavel, Toma, Costandin, Georgii, Arsene, Ursul, Vasile, Iftimi, precum şi săracele emigrante din Ardeal, Irina şi Gafiţa.

1775: În 1775, Voroneţul avea 9 familii de iobagi mănăstireşti, numărul familiilor ajungând la 44, în 1784.

1809: „Este ușor de presupus că o provincie ca Bucovina, ai cărei locuitori nu sunt foarte avansați în civilizație, nu ar trebuie să aibă aproape nici o fabrică; de fapt, nu vedem niciuna cât de cât importantă. Fabrica de ceramică din gresie din Voroneţ livrează comerțului un olărit apreciat”[1530].

1843: Biserica mănăstirii Voroneţ, ctitorită, în 1488, de Ştefan cel Mare, avea, în 1843, 934 enoriaşi, din

---

[1529] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 242

[1530] De Serres, Marcel, *Voyage dans l’Empire d’Autriche, pendant les années 1809 et 1810,* Livre VIII, Bukowine, Paris, 1814, pp. 227-233

Voroneţ, Bucşoaia şi Frasin, paroh fiind Ioan KARLO-WETZKI, în preajma mănăstirii funcţionând o şcoală trivială, menţionată de sursă şi în 1843. În 1876, biserica avea 371 enoriaşi doar în Voroneţ, preot cooperator fiind Georgie MÂNDRILĂ. În 1907, preot cooperator era Dionis ZURCAN, născut în 1871, preot din 1896, iar cantor, din 1899, Damian VACARIU, născut în 1874.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava – **Gura Humorului** (tribunal districtual), Băişeşti cu Stănileşti sau Cornu Luncii, Berchişeşti, Braşca, Drăgoieşti cu Lucăceşti şi Folowanik, Gemenea cu Slătioara şi Ostra pe Graniţă, Ilişeşti, Joszeffalva, Capu Câmpului, Capu Codrului cu Păltinoasa, Mănăstirea Humorului cu Bori, Pleşca şi Buchenhain sau Poiana Mikuli, Corlata, Măzănăieşti cu Stejăroaia, Stulpicani cu Plutoniţa, Doroteea, Voroneţ cu Bucşoaia şi Frasin”[1531].

1890: În 1890, comuna Voroneţ avea 500 locuitori, primar fiind Dimitrie Gemănariu. Învăţător era Lazăr Florciuc, Isidor Zavadovschi era paroh, iar Damian Vacariu era cantor bisericesc.

1892: Din 1892, la Voroneţ funcţiona, în locul şcolii triviale de odinioară, o şcoală cu 2 clase[1532].

1892: Raportul anual, pagina 119 (Voroneţ). „Conservatorul Romstorfer a raportat despre restaurarea mănăstirii greco-orientale, acum biserică parohială, din

---

[1531] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

[1532] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 56, 1876 p. 51, 1907 p. 101

Voroneţ, și despre ruinele din apropiere, destinate demolării, probabil rămășițe ale fostelor chilii ale mănăstirii“[1533].

1901, Gustav Weigand: „Preotul Brăileanu mi-a făcut o întâmpinare foarte călduroasă și m-a călăuzit, a doua zi, dimineaţa, în trăsura lui, la Mănăstirea Humorului[1534], la 6 km distanță, iar după-amiază, la Voroneţ, sat situat idilic într-o vale laterală a Moldovei, locul de origine al celebrului *Codex Voroneţian*, descoperit la Putna, de domnul Creţu, atunci când mănăstirea a fost secularizată, dar publicat de domnul Sbiera, împotriva voinței domnului Creţu. Fostele biserici mănăstirești din Mănăstirea Humorului și Voroneţ servesc, acum, ca biserici parohiale. Am petrecut noaptea în casa preotului din Bucşoaia[1535], la vărsarea râului din Suha în Moldova. Bulgari nu locuiesc pe această vale, după cum s-ar putea presupune, în baza hărții etnografice Kieperts, dar huţuli, în Ostra, germani în Negrileasa (Schwarztal), iar celelalte comunități de pe valea Suhăi sunt românești sau amestecate cu huţuli, în Gemenea și Frasin”[1536].

1904: „Până în sară, se mai poate vedea Voroneţul, care se ascunde în păretele de dealuri din stânga

---

[1533] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893*,Czernowitz 1893, pp. 45-71

[1534] La Mănăstirea Humorului, au cântat, ca şi pentru Alexandru Voievidca, Simion Buburuzan (*Copchiliţo de pe coastă*), şi Gheorghe Boca.

[1535] La Bucşoaia, au cântat Domnica Grigoraş, de 55 ani (*Frunză verde de-alunică*), şi Nicolai a lui Petrea Flocea (41 ani).

[1536] Weigand, Gustav, Prof. Dr., *Die Dialekte der Bukowina und Bessarabiens*, Leipzig 1904, pp. 1-7

oraşului, unde ai zice că pădurile de brad copleşesc totul. Mă duce într-acolo nu un Onoiu dintr-o clasă unde „toţi sunt de mijloc”, ci fetiţa parohului Zavadovschi, care mă întovărăşeşte de la Gura-Humorului, vorbindu-mi pe drum de minunea săgeţilor care au arătat locul de clădire al Voronețului şi de cântările de bucurie ale îngerilor din paltin. / Trăsura trece Gârla Morilor, care se strecură limpede pe prund, ea rătăceşte pe locuri bolovănoase, unde fiecare drumeţ are alt drum, înaintează în umbra codrului de brad şi trece, pe un podeţ, Moldova. / E aceeaşi apă vioaie, dar largă, senină, pe care o ştim din părţile sucevene ale Moldovei. Într-un freamăt măreţ, ea merge spre hotarul nostru, de care nu vrea să ştie, căutând departe Siretiul râpos cu apa gălbie, bătrân soţ pentru această mireasă tânără, cu sufletul limpede. Humorenii şi Voronețenii culeg păstrăvi în ochiuri adânci de apă. / Mai departe e pârâul Voronețului, care măcar acum, în vremea de revărsare a ploilor, nu e deloc un pârâiaş de dispreţuit, ci hrăneşte harnic Moldova, stăpâna sa. De aici, în drumuleţe cotite, se înşiră casele satului Voroneţ. Peste câteva podeţe de crengi, căptuşite cu ace de brad, se ajunge la mănăstire, în adâncul adâncurilor codrului, în valea cea mai tăinuită a văilor muntelui. Mănăstirea, astăzi biserică de mir ca şi cea de la Humor, se vede numai când ai ajuns lângă dânsa şi-ţi iese înainte părintele Zavadovschi, aşa de Român, cu tot numele său, aşa de gospodar, cu toată boala sa, care nu e mai bucuros de nimic decât să-ţi arate, în cele mai mici amănunte, biserica sa, pe care-a păzit-o, a curăţit-o şi apărat-o cincisprezece ani”[1537].

[1537] NICOLAE IORGA, *Neamul românesc în Bucovina*, Bucureşti 1905, p. 55

1904: „Cronicarul Grigore Ureche zice că Ştefan cel Mare a zidit 44 de mănăstiri şi biserici. În mai toate aceste biserici se află zugrăvit şi portretul lui, şi anume pe păretele de ctitorie, din templul bisericilor sau în Evangheliile din vremea lui Ştefan cel Mare, care se păstrează, acolo, până în ziua de astăzi. / Pe păretele de dedicaţie, din templul bisericilor din Voroneţ, Bădeuţi şi din Pătrăuţi, toate în Bucovina, se află portretul lui Ştefan cel Mare, al Doamnei sale, Maria, al fiului lor, Bogdan, şi al fiicelor lor, şi anume la biserica din Pătrăuţi a două fiice. Ştefan cel Mare, de obicei în costum roşu, este mic la statură, cu faţa plină, fără barbă şi cu mustăţi, cu păr lung, blond şi cu capul cam plecat; ţine biserica respectivă, oferind-o lui Iisus Christos. / La aceste portrete găsim, însă inconvenientul că bisericile acestea au fost devastate, în mai multe rânduri, şi apoi, iar reînnoite. Arhitecţii austrieci au constatat că, în bisericile din Bucovina, se găsesc mai multe pături de zugrăveli, care provin de la reînnoiri. Portretul de la Voroneţ este din anul 1546, adică de pe când Ştefan cel Mare nu mai trăia. / Un criteriu sigur oferă, însă, portretele lui Ştefan cel Mare, ce le găsim pe mai multe obiecte de pe vremea lui, care nu au fost supuse unei înnoiri şi au rămas intacte, până în ziua de astăzi. Aceste obiecte sunt dverele sau perdelele de la uşile Împărăteşti ale catapetesmei bisericeşti, epitrafile şi evangheliere. / În tetraevanggelierul din biserica Gura Humorului, scris în 1487, pe epitrafilul din biserica de la Pătrăuţi, fără dată, şi pe dvera din mănăstirea Putna, din anul 1500, tustrele dăruite de însuşi Ştefan cel Mare, fiind în viaţă, se află portretul lui, care, în executare, se aseamănă mai mult cu portretul din biserica Voroneţului.

Ştefan este mic la statură, cu faţa plină, fără barbă, cu mustăţi şi păr lung şi blond / **Dionisie OLINESCU**"[1538].

1906: „Amintim încă faptul că şi vechile mănăstiri din ţară, precum biserica din Vatra Moldoviţei, Voroneţ şi Mănăstirea Humorului, care sunt zilnic vizitate de istoriografi şi artişti, se află într-o stare de tot neglijată. Fie-vă milă, domnilor deputaţi, de aceste monumente străvechi naţionale – martori încărunţiţi ai eroismului moldovenesc – şi urgentaţi grabnica lor restaurare la consistoriu, guvern şi parlament!"[1539].

1907: În lista constituirii Comitetului electoral districtual Umor sunt menţionaţi, ca membri, noul preot expozit, Nicolae Ţurcan, şi noul primar, Gavril Zus, din Voroneţ[1540].

1907: Din replica fostului paroh din Voroneţ, Isidor Zavadovschi, preot în Mănăstirea Homor, sunt de reţinut câteva citate, care ţin de prezentul de atunci al satului Voroneţ. „Postul din Voroneţ mi s-a încredinţat, la timpul său, de marele Arhiereu Silvestru, ca un deosebit post greu de păstorit. Şi, pe când antecesorii mei au răbdat acolo nu mai mult decât până la 3 ani, eu, cel păcătos, am păstorit aceea comună prin 16 ani. Este un argument mai presus de toate pentru dezinteresul şi neinvincibilul meu idealism că am resignat la toate beneficiile stării mele prin 16 ani! Eu cred că numai reproş nu mi-ar putea face opinia publică, dacă am ţinut în partea sărăcimii şi, la insistenţa sa pe lângă mine, am dezrobit-o de sub jugul

---

1538 *Familia*, Anul XL, Nr. 28, 11/24 iulie 1904

1539 *Apărarea Naţională*, Nr. 5, Anul I, Cernăuţi, duminică 21 octombrie stil nou 1906, p. 5

1540 *Apărarea Naţională*, Nr. 23, Anul II, Cernăuţi, joi 28 martie stil nou 1907, p. 4

puţinilor chiaburi din acel sat, ce erau pe aceea vreme. Ştiam prea bine că-mi voi atrage urgia lor. Dară, pe o parte, jugul greu ce-l purta sărăcimea, apoi ilegalităţile bogăţimii, ce erau pe atunci la ordinea zilei, m-au îndu-plecat să lupt, cu toată energia, în contra celor îngâmfaţi. / Izbânda a fost cu desăvîrşire a sărăcimii şi cei puternici au fost zdrobiţi, după cum au rămas şi până astăzi. Eu sigur doară nu am fost vinovat că plebiscitul l-a depus pe cunoscutul **vornic Dumitru Gemenariu** şi pe necu-noscutul secretar comunal, fratele său, dl Costan Geme-nariu, din slujbele lor, ce le ocupaseră ei până atunci, prin mulţi ani. Care a fost urmarea!? Un binecunoscut scriitor din Voroneţ a mânjit vreo nouă coli cu calomnii nemai-pomenite asupra mea. Acest product al unui spirit tulburat de răchiu l-a predat, în două exemplare, în mîna prezi-dentului ţării şi a Prea Sfinţitului Arhiepiscop însuşi destituitul vornic Dumitru Gemenariu. Articolul prezent din „V . P." prezintă numai un fragment din acel pamflet criminal nemaipomenit. / Amândouă exemplarele au fost pe loc intimate, de ambele autorităţi supreme, instanţelor prime, spre îndrumarea prealabilelor cercetări. Au început a călători voronicenii, citaţi cu droaia, la prefectura din Humor şi la protopresviterie. / Cercetarea a fost condusă, în căpitănie, de comisarul de atunci, dl Teofil Grama-tovici, iar ca martori din comună au asistat, la toate, domnii **Dumitru Cucu** şi **Damian Vacariu**. Oamenii care au iscălit plângerea lui Costantin Gemenariu, care, cu câţiva ani înainte, a fost condemnat la temniţă pentru hulă asupra bisericii şi a slujitorilor ei (preotul în chestie a fost actualul paroh din Botuşana), au fost mituiţi cu fel de fel de juruinţi şi daruri. Toate cele scrise sunt, din fir în păr analizate, calomnii criminale. Şi de acestea le

făureşte vestitul Costan Gemenariu arbitrar şi le şi iscălesc cu numele tuturor funţionarilor săteşti, aşa că ai crede a da în faţa unui protocol veritabil. / Când însă întrebi pe acei iscăliţi, încremeneşti, căci afli că ei nu ştiu de nemică. Aşa un caz l-am descoperit, în anul 1904, când domnia sa iscălise, pe o jalbă asupra mea (care zăceam atunci, fără speranţă, bolnav la pat), îndreptată către prezidentul ţării, pe **vornicul Gavril Zuz**, care nu ştia de nemică! / Actele cercetării au fost puse la dosar, fiind clar că toate sunt calomnii izvorâte din pizmă urâtă. Tot cu acel resultat s-au terminat cercetările protopresviteriei… / După cercetare, m-am înfăţişat la dl prefect Friedrich Roller, cu rugămintea să binevoiască a-mi permite efectuarea unui duplicat, spre al supune judecătoriei. Domnia sa mi-a refuzat, cu motivul că cercetarea avuse numai caracterul unei informaţiuni prealabile şi este, în stadiul în care se află, secret oficios. Dar, vor întreba mulţi din public, cum s-au adus în conex cele petrecute înainte de un deceniu, cu lupta electorală din acest an? / Din cuvintele articolului din „V. P.”, care urmează după al noauăle punct, şi anume: „Şi el nu se ruşinează a huli pe **învăţătorul superior Medvighi**, că ar jupi poporul. Ruşine să-i fie!”. / Ca o rază din spectrul infernal trece aici un nume pe dinaintea ochilor. Şi presupunem că de acest nume este legat şi făptuitorul acestor calomnii, scrise cu un cinism numai propriu unui semicult. În aceasta părere ne-ar întări şi faptul că domnul susnumit este cumnat cu dl Constantin Gemenariu, scriitorul pamfletului din anul 1898. O! inimă înveninată!, conştiinţă amuţită sub povara patimei invidiei nesăţioase, care uiţi a-ţi completa raportul asupra unui preot (am greşit) popa păcătos! / Aici trebuiai să nu uiţi:

1). Că am luptat pentru înfiinţarea şcolii din Voroneţ, precum a luptat pretutindeni preoţimea calomniată de învăţători, pentru care a muncit şi le-a creat existenţe. / 2). Că am dat iniţiativa şi am eluptat hotărârea forurilor competente, de a ridica această expozitură la rangul de parohie. / 3). Că am dat impulsul şi am pregătit toate pentru zidirea unei case parohiale monumentale. / 4). Că am restaurat biserica din Voroneţ, acel monument vechi istoric, de artă şi eminent naţional, în direcţie absolut conservatoare (şi aici am avut o luptă crîncenă) pentru care lucru îmi datoreşte mie, păcătosului, şi astăzi înaltul regim suma de peste 2.000 coroane. / 5). Că am lucrat cu toată energia şi succesul dorit şi am luat în arendă, încă în anul 1893, de la fondul religionar, cu preţ foarte moderat, adică 24 coroane pentru hectar anual, pentru sărăcimea din Voroneţ complexul de 84 fălci, ce se numeşte „Codru". Aceasta activitate păcătoasă este documentată cu date oficioase. / Aş putea induce multe păcate de ale popii Zavadovschi dară fie-vă destul! Mănăstirenii spună dacă au gust despre păcatul meu cel mai recent, ce l-am comis când am fost, marţi, la 28 mai 1907 stil nou, în direcţia bunurilor şi am exoperat pentru ei păscătoarea pentru aproape 600 oi în pădurile fondului"[1541].

1907: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina", care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[1542], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la Domnica ONICEAG (fără vârstă menţionată, în 1907) din Voroneţ.

[1541] *Apărarea Naţională*, Nr. 42 şi 43, Anul II, duminică 9 iunie stil nou 1907, pp. 2, 3

[1542] MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Voroneţ**, sat, districtul Gurahumora, aşezat pe pârâul cu acelaşi nume, la confluenţa sa cu râul Suceava. Suprafaţa: 42,61 kmp; populaţia: 491 locuitori români, de religie gr. ort. Printr-un drum comunal este legat atât cu drumul principal Gurahumora – Cîmpulung, cât şi cu staţia Gurahumora a liniei ferate Hatna-Câmpulung. Are o biserică, zidită la 1488, fosta mănăstire Voroneţ, având hramul „Sfântul Gheorghe", şi o şcoală populară cu o clasă. Într-un hrisov, datând din 1435, se face menţiune de această comună (nu e sigur, pentru că Stan Bârlea de Voroneț[1543] putea avea în alt loc baştina – n. n.). Populaţia, formată din locuitori originari şi din colonişti transilvăneni, se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 41 hectare fânaţuri, 3 hectare grădini, 216 hectare imaşuri, 3.773 hectare păduri. Se găsesc 11 cai, 214 vile, 200 oi, 150 porci, 10 stupi. / **Voroneţ, moşie**, atenenţă a moşiei cu administraţie specială Gurahumora, districtul Gurahumora. Are o casă şi 5 locuitori. / **Voroneţul, pârâu**, afluent, pe dreapta, al Moldovei, ce-şi adună izvoarele de sub poalele Opcinei Voroneţ şi, primind

[1543] „după moda apuseană, pe actul jurământului lui Ilie Vodă față de Polonia, din august-septembrie 1435, deci cu un an înainte de bătălia de la Podraga, dintre fiii lui Alexandru cel Bun, din 4 august 1436, câștigată de Ilie Vodă, apar, cu curțile lor, boierii: Vâlcea de Lipnic, **Isaia de Baia**, Petru de Hudești, Uncleat de Zăbrăuți, Șteful de Șerbănești, Duma de Braniște, Lazăr de Tulova, Stan Bârlea de Voroneţ, Vitolt de Ripujeni, Deneș Chropotowski, Stețco al lui Jurj de Toporăuți, Dămăncuș de Sirețel, Ioanăș de Șomuz, Sima al lui Mihăilaş din „Izgherț", Mirea fiul lui Ravas (Litovoiu), Boris de Cuciur, Mic de Silișău" – Iorga, Nicolae, *La cronologia vechii domni moldoveni*, Academia Română, Memoriile Secțiunii Istorice, Seria III, Tomul XII, 1931, p. 39

pârâiaşele Slătioara, Brusturoasa şi Maghernița, se varsă, după ce udă comuna Voroneţ, în Moldova, mai sus de orăşelul Gurahumora”[1544].

1914-1918: „Infanteristul **David Jucean**, Voroneţ, Regimentul 22 Infanterie, rănit”[1545].

1949: Este numit, în **Învăţământul elementar, ciclul I**[1546], „**Negrilă Ioan**, director la Şcoala elementară Voroneţ”.

VOROTEŢI

(lângă Chiperceni, Orhei, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Voroteţile**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Câmpurilor, după recensământul lui Rumeanţev[1547], avea **toată suma caselor 13**. Scădere rufeturi 8: 5 volintiri, 1 mazil, 1 popă, 1 diacon. Rămân birnici 5. / **Birnici:** Andrei fiul lui Toader / Toader Bărcari / Toderaşco fiul lui Nica / Constandin fiul lui David / Ioniţă Panga. // **Rufeturi:** Pavel fiul lui Toader, volintir / Gheorghe, vornic, volintir / Vasile fiul vărzarului, volintir / Ion Terchilă, căpitan, volintir / Ioniţă Creţul, volintir / Toader Ionaşco, mazil / Popa Zaharie / Diaconul Lupul.

[1544] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 244

[1545] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 158 – Supliment, din 25 iulie n. 1915

[1546] *Monitorul Oficial*, Nr. 20, 25 ianuarie 1949, pp. 845, 846

[1547] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 470

1904: „**Voroteţul**, sat în judeţul Orhei, volosti Chipirceni, la 4 km de centrul volostei. Are 69 case, cu o populaţie de 476 suflete de ţărani români. Împrejurul satului sunt păduri”[1548].

VOROVENI

(pe Moisiia, lângă Lungeni, Vaslui).

1673, mai 20: Carte de împuternicire, dată de Ştefan voievod lui Mârzac, hotnogul de călăraşi, „să fie tare şi puternic a ţine şi a opri ale lui drepte moşii şi cumpărături ce are din satul **Scorţeni**, partea lui Lohanaş, şi din satul **Copăceana**, şi din **Faur**, şi din **Vâtcani**, şi din **Lungeani**, şi din **Voroveani** şi să aibă a lua de a zecea… Aşijderi, să aibă a opri pe Vârnă din satul Lungeani, dinspre partea Stratului, şi să aibă a spune răzeşilor, pentru un vad de moară ce este la **Scorţeni**, anume lui Ivan şi lui Vârnă, să iezească acolo acel vad de moară dimpreună cu Mârzacul, cine cât îi va fi partea, într-o lună; iar cui i se va părea cu strâmbul, acela să vină de faţă înaintea domniei mele”[1549].

1702, decembrie 6: Gorie şi femeia lui Safta, fata lui Panoschi, vând paharnicului Adam Luca, pentru 10 lei bătuţi, „moşia din **Lungeni** şi din **Voroveni**, partea lui Panoschi… căci nimeni din fraţi sau din răzeşii mei n-a

[1548] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 229, 230

[1549] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XX, Iaşi 1892, pp. 81, 82

vrut să cumpere”[1550].

1703, septembrie 20: Fraţii Ion şi Andrei Ghibanul vând sulgerului Adam Luca, pentru 26 lei, „moşia din **Voroveni** pe Moisie, cât s-ar alege toată partea noastră”[1551].

1704, iunie 20: Ifrim Poroschi şi fraţii lui vând paharnicului Adam Luca, pentru 24 lei, „moşia din **Voroveni**, cât s-ar alege partea mamei noastre Sofia, fata Ghibanului celui bătrân, şi partea mătuşii noastre Gafta, parte ce ne-a fost nouă danie de la dânsa”[1552].

1706, decembrie 5: Simion Oţăl, feciorul Ştefăniei, fata lui Pricop Bugianul, vinde cămăraşului Adam Luca, pentru 5 lei, „moşia din satul **Voroveni**, din apa Mioisăi, toată partea de pe moşul (bunicul) meu Pricop Bugianul”[1553].

1706, decembrie 5: Simion Bogzia, feciorul Parascăi, fata lui Hilip, nepot Vorovanului, şi Nastasia, fata Chelsiei, fata lui Hilip, nepoată Vorovanului, vând cămăraşului Adam Luca, drept 16 lei, „părţile părinţilor noştri, Parasca şi Chelsia, din satul **Voroveni**, de pe Moisiia”[1554].

1708, aprilie 10: Grigoraşco Gheuca vinde paharnicului Adam Luca, pentru 10 lei, „partea mea din

---

1550 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 211

1551 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 211

1552 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 212

1553 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 212

1554 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 212

Voroveni, de pe Moisăe, din ţinutul Fălciului, cât se va alege… şi pentru credinţă ne-am pus iscăliturile şi degetele Trohin Poroschi, Ion Ghibanul, Mărcot sin (fiu) Savin"[1555].

1708, aprilie 10: Simion Oţel, cu soră-sa Marga, şi Simion Bogze, cu surorile lui Nastasia şi Catrina, vând paharnicului Adam Luca, pentru 20 lei, „păeţile noastre din **Voroveni**, a treia parte din bătrânul Bungianului, de pe Moisie, din ţinutul Fălciu"[1556].

1708, octombrie 18: Gheorghiţă sin (fiu) Vaslcăi, fata Petrii ot Deleni, vinde paharnicului Adam Luca, pentru 15 lei, „partea mea din **Deleni** şi din **Voroveni**, câtă mi se va veni partea mea din Voroveni de pe tatăl mei Gorie, şi, din deleni, de pe mama mea Vasilca"[1557].

1709, mai 10: Vârlan ot **Vitolteşti** vinde paharnicului Adam Luca, pentru 6 lei, „partea mea din **Voroveni**, de pe Moisăi, câtă se va alege"[1558].

1721, mai 12: Irina, fata Vasilcăi, fata Petrii ot Deleni, vinde sulgerului Adam Luca, pentru 15 lei, „partea mra de ocină din **Deleni** şi **Voroveni**, însă din Voroveni ce se va alege de pe tatăl meu Gorie, şi din Deleni, de pe mama mea Vasilca"[1559].

1764, decembrie 22: Porunca dată de Grigore

[1555] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 213
[1556] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 213
[1557] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 213
[1558] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 213, 214
[1559] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 214

Alexandru Ghica voievod episcopului de Huşi şi fostului mare uşier Neculi, ispravnic de Fălciu, după ce s-a jeluit Vasile Adam jicnicer „asupra unui Gheorghe Jiverdian, zicând că are trei bătrâni în moşia **Voroveni**, şi acel Jiverdian, sculându-se cu zapise viclene, i-a luat un bătrân din acea moşie… mai zise jicnicerul Adam că mai are un bătrân, în moşia **Ştefenii**, ce se hotărăşte cu Vorovenii, pentru care vă scriem să mergeţi acolo, să alegeţi părţile de moşie pe scrisori, hotărându-le şi stlpindu-le cu pietre hotare”[1560].

VOROVEŞTI

(la Cârligătură, mai sus de Oneşti-Iaşi,
comuna Miroslava, Iaşi).

1456, februarie 18: Întărit de Petru voievod protopopului Ioil şi fiului său Giurgea, gramatic, care primesc uric, pentru „satele anume: Oneşti la Cârligătură, pe amândouă părţile pârâului, şi prisaca pe care a întemeiat-o Giurgiu Negru, şi mănăstirea lor, şi loc de prisacă în acelaşi hotar, şi, mai sus, **Voroveşti**, şi poiana de la Ştefan Roşul, pe care le-a dat-o Ştefan de bunăvoia lui, şi, mai jos, pe acelaşi pârâu, la lazul lui Simion, loc de moară, şi prisaca lor din dreptul Podobitului, în pădure, şi Arpăşeştii lui Arpaş, şi, peste Bahlui, la Glodurile de la Movila Mare şi la fântâna lui Berbeniţă un loc din pustie,

[1560] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VII, Iaşi 1912, pp. 214, 215

să-şi întemeieze sat şi fânaţ, şi, pe Şacovăţ, un loc de moară, unde vor putea să-şi facă, şi pe Stavnic, asemenea, şi, deasupra Nistrului, Cunicea, amândouă cuturile, şi Cobâlia, şi Armeni, lângă Suceava, şi seliştea lui Scandal, lângă Roşiori, şi Todereşti "[1561]. Hotarul, din veac, iar pentru pustii, îndestul.

1456, iunie 30: Întărit de Petru voievod, lui „Giurgea al lui Ioil, pisarul nostru", care primeşte uric, pentru „satele, ocina lui, anume: Oneşti, la Cârligătură, şi cu mănăstirea; iar Scurtul şi Cozma să nu aibă a câştiga împotriva lui Ioil cu privilegiul pe care ei şi l-au făcut, fără vreme, de la Alexandru voievod, pe lângă cel al lui Ioil; şi **Voroveşti**, şi, pe Bahlui, între Bodicica şi Drângeşti, un loc din pustie ca să-şi întemeieze sat, pe care l-a hotărnicit Oanţa, pe care l-a cumpărat Ioil de la Cupcea şi de la Filip pentru 40 de zloţi, şi, pe Crasna, Ştiubeieni, ocina lui, pe care i-a dat-o Butaş, de bună voia sa, lui Ioilel, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri"[1562]. Hotarele vechi.

1540: Întărit de Petru Rareş voievod lui Mihul portar de Suceava, care cumpărase, cu 300 zloţi tătăreşti, de la Ilarion şi Magdalina, feciorii lui Drăguş Caraba, nepoţi Maruşcăi, „trei părţi de sat de **Voroveşti**, ce le-a avut moaşa (bunica) lor Maruşca din drese de împărţeală, de la părintele domniei mele Ştefan voievod", dar şi „o prisacă, din hotarul Voroveştilor, aproape de piatra fântânilor", cumpărată, cu 300 de zloţi, de la eăiscopul Rădăuţilor, care o avea „cumpărătură de la nepotul de

[1561] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 56, pp. 81-83

[1562] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 61, pp. 91, 92

frate al domniei mele, Ştefan voievod (Lăcustă)”[1563].

1623, martie 20: Întărit de Ştefan Tomşa voievod „rugătorilor noştri călugări de la sfânta mănăstire Galata şi vătămanului lor din satul Voroveşti, ce este în ţinutul Cârligătura, spre aceea ca oricâţi oameni vot veni acolo, în sat… rus sau leah, sau ungur, sau valah sau fie de orice limbă vor fi, să aibă de la domnia mea slobozenie… nici un bir să nu dea, nici iliş să nu plătească, nici 50 de aspri, nici sulgiu pentru vaci şi nici pentru oi, şi nici o angherie să nu dea”[1564].

1623, decembrie 1: Întăritura lui Radul voievod, dată „rugătorilor noştri călugări, călugării de la sfânta mănăstire Galata, şi vătămanului lor din satul Voroveşti, ce este în ţinutul Cârligăturii, pentru ca oricâţi oameni vor veni acolo în sat şi nu vor fi scrişi la dabile, şi oameni din altă ţară, rus sau leah sau ungur sau vlahi, sau fie ce limbă va fi, să aibă de la domnia mea slobozenie pe trei ani, nici bir să nu dea, nici iliş să nu plătească, nici 50 de aspri, nici sulgiu de vaci şi nici de oi, şi nici o angherie să nu dea, până când se vor împlini acei ani care mai sus scriem. Pentru aceea şi tu, mare vătah din acel ţinut, globnici şi podvodari, ori olăcari, să nu tulburaţi acel sat. Numai dacă se vor afla nişte oameni răi, hoţi sau tâlhari, pe aceştia să aibă a-i prinde şi a-i aduce la domnia mea. Aşa să ştiţi. Altfel să nu faceţi”[1565].

1632, decembrie 1: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fraţilor Sima şi Ionaşco, fiii lui Zota negustor şi

---

[1563] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 186

[1564] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 33, pp. 48, 49

[1565] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 136, pp. 183, 184

ai Parascăi, a căror tată a cumpărat, conform unui ispisoc de la Ieremia Movilă, de la fraţii Antemia, Nastasia şi Drăgan, feciorii lui Fetion, care pârau acum, pentru 60 de taleri de argint, „a opta parte din a patra parte din satul **Voroveşti**, ce este în ţinutul Cârligărurii, şi cu prisacă”[1566].

1902: „**Voroveşti**, sat în comuna Miroslava, plasa Stavnicul, judeţul Iaşi, situat pe valea dintre dealul Uricani, la est, şi Drăgălina, la vest, cu 267 locuitori”[1567].

VOROVEŞTI

(pe Chineja, Galaţi).

1459, septembrie 3: Întărit de Ştefan voievod lui Gostilă, care primeşte uric pentru „dreapta lui ocină şi dedină, satele anume: Gostileşti, unde îi este casa, şi Negoeşti, şi Bahna, şi Făurei, şi Bârzoteşti pe Bistriţa, şi Măneşti pe Neamţ, şi Bran pe Cneaja, şi seliştea unde au fost Voroveştii, şi Băloteştii, şi, mai jos, Comăneşti, şi unde este Hasniş, şi Şpătoreşti şi Gheuroeşti”[1568]. Hotare, din veac.

[1566] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 249, pp. 310-312
[1567] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 776
[1568] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 87, pp. 124-126

VORUNCĂUŢI

(Voruncăuţi, ţinutul Soroca, Moldova).

1628, mai 22: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Ionaşco Hrincovici, după o pâră la Divan cu fraţii Veaveriţă de **Gorna** (satul Zagornaţ, în Orhei, Moldova), vornicel de **Trifăuţi** (sat în Soroca, Moldova), pentru „un loc de este în gura văii Otmanovca, la **Ţărmurile Roşii** (toponim în satul Voruncăuţi, ţinutul Soroca, Moldova), zicând Ionaşco, cu fraţii săi, c-a trimis Necoriţă hatman pe acel vornicel pe Veaveriţă, ca să strângă oameni cu cărţile domniei mele de slobozenie la selişte, la **Zaluceni** (în ţinutul Soroca, Moldova) şi la **Nemirov** (în ţinutul Soroca, Moldova). Deci acel vornicel a pus un stâlp de slobozenie în seliştea Zalucevilor, iar alt stâlp nu l-a pus în seliştea Nemirovului, ci l-a pus pe acel loc, la Ţărmurile Roşii, ce este hotarul satului lor, a **Voruncăuţilor** (Voruncăuţi, ţinutul Soroca, Moldova). Cercetează pârcălabii de Soroca”[1569].

[1569] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 359, pp. 503, 504

VOVINEŞTI

(sau Godjineşti, sat pe Cula, raionul Călăraşi, Orhei, Moldova).

1600: Zapis de la Năvrăpescul jicnicer, Hraniţă diac, Ursu din **Mihălaşa**, David din **Ciulucani**, Şanţa aprodul din **Vovineşti**, Potărescul din **Biliceni** şi Rusul din **Spancoicani**, în care mărturisesc cum „a venit Ionaşco Bârboşel din **Biliceni** şi a vândut a sa dreaptă ocină din satul **Dereneu**, din a cincea parte din jumătate de sat cât i se va alege lui, drept 66 taleri, lui Necoară logofăt”[1570].

1607, martie 10: Ispisoc de judecată de la Simion Moghila voievod, după ce „Mărica a tras în judecată pe Onciul fratele Lupului, pentru a treia parte din partea de sus din satul **Vovineşti** (sat pe Cula, Godjineşti, raionul Călăraşi[1571], Moldova), pentru a treia parte din poiana ce-i pe Ichil şi pentru altă poiană, ce-i pe Suhai, cumpărături între ei, a lui Lupu, de la fraţii Necoară, Ionaşcu, Nechifor şi Dragna, fiii Ştefului, nepoţi lui Roman Ciurea, cu uric ce a avut bunicul lor Roman Ciurea de la bătrânul Ştefan voievod; / deci noi am cercetat şi am aflat că această Mărica este ruda cea mai de aproape, iar nu Onciul; pentru aceasta, Mărica a întors 400 zloţi tătăreşti în mâinile lui Onciul, să-i fie ei ocină şi cumpărătură şi de

---

[1570] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 16, pp. 27, 28

[1571] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 282

la noi”[1572].

1638, septembrie 1: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Moisei, fiul lui Frăţiman ceaşnic, care cumpără, cu 55 taleri de argint, de la Erena Şinţoae şi fiii ei „a cincea parte din a treia parte a satului **Vovineşti** (Godjineşti, comuna Godjineşti, raionul Călăraşi, Moldova), în ţinutul Orheiului, cu loc de iaz pe Cula şi pe pârâul Hirişovca... cumpărătură de la Nastasia, fiica lui Todosie, nepoata Dobranii... / Şi de asemenea. de la Eremia, fiul lui Ţiţul, nepotul lui Comişescul... a sa ocină şi dedină din acelaşi sat Vovineşti, jumătate din partea Comişeilor, cu parte de iazuri pe Cula şi pe Hiroşovca, pentru 25 zloţi bătuţi”[1573].

1722, februarie 20: Întărit de Mihai Racoviţă voievod fostului mare spătar Ion Pălade, care primeşte ispisoc pentru „a dumisale dreaptă ocină şi moşie din zapis de danie ce ne-a arătat de la răposatul Pavăl Ciocârlan fost mare vornic, din jumătate de sat **Vovineşti**, din partea de jos, ce este în ţinutul Orheiului, care se împarte în trei bătrâni. Deci în partea boierului nostru s-a ales un bătrân întreg. Aşijderi şi dintr-alt bătrân, care se împarte în cinci părţi, patru părţi”[1574].

[1572] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 254-261

[1573] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 465, pp. 437, 438

[1574] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 188, pp. 180, 181

VOVRĂEŞTI

(lângă Pănceşti, Vaslui).

1774, iulie 5: Satul **Vovrăeştii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Fundului, după recensământul lui Rumeanţev[1575], avea următorii: **Birnici:** Vasile Scule / Toader Băbușan / Toader Andoni / Jora / Apostol Ghebe / Neculai Gănescu. // **Mazili:** Antohi Larion / Ioniță Sava / Ștefan Ciure. // **Ruptași:** Savin fiul lui Ilii / Păladi fratele lui / Marin, cheptănar / Costandin Mereorul / Toma Bițicu. // **Beșlii:** Dumitrașcu Gorgul / Ștefan Ciure. // **Aprozi:** Gheorghi fiul lui Mereul. // **Semenii hătmănești:** Fantii / Lupul Ghenescu. // **Călărași:** Vasile Călcâiu / Toader Pârțacu / Iftemi al Găniascăi / Sandul fiul lui Todose. // **Luncanii:** Ion, ungurianul / Toader, crâșmar, // **Diaconi:** Vlas, diacon / Vasile, diacon.

VOZDOUŢI

(azi Gvizdivşi, raionul Secureni, Ucraina).

1635, septembrie 14: „Mărturisit-au Gheorghe Corobca din **Căpoteni** (azi Kalininsk, raionul Edineţ, Moldova) de o vizunie ce a săpat într-o movilă, în hotarul **Cupciciului** (Cupcina, azi Kalininsk, raionul Edineţ,

[1575] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 235

Moldova); și a săpat cu Ștefan, ginerele lui Braţcic din **Parcova** (comuna Parcova, raionul Edineţ, Moldova), și cu Golăe de acolo. Și a mărturisit Gheorghe Corobca c-au găsit o piatră mică într-acea vizunie și o au scos el singur dintr-acea vizunie și au găsit numai acea piatră, iar mai multe pietre n-au fost la cea vizunie. Și a mers Gheorghe Corobca la cea movilă, unde a săpat acea vizunie, să vadă acea piatră ce a găsit, când a săpat vizunie. Și a găsit piatra și s-au aflat și o piatră mare și douăzeci și șase mai mici, care pietre n-au fost când a săpat Gheorghe Corobca acea vizunie. Și din cele pietre mai mici nu s-au aflat, mai mult de cea piatră ce au scos singur din vizunie. / Iar de niște cuvinte ce au grăit Vasilic din Parcova și Erema de acolo, că au fost și ei când a săpat Gheorghe Corobca acea vizunie, ei n-au fost la cea săpătură. Și Vasile au zis și Erema că au săpat vizunie cu un negeag, iar Gheorghe a zis că a săpat vizunie cu un hârleț. Și a mas Gheorghe Corobca la vizunie, până au venit Ștefan, ginerele lui Bratcic, și Golăi din Parcova, și au săpat ei vizunie, toți trei, iar Vasile și Erema n-au fost la cea săpătură. / Și la ceastă mărturie, când a mărturisit Gheorghe Corobca, cum a fost numai o piatră, când au săpat acea vizunie, au fost Gheorghe Corosteanul, Gligorie Tăban, și Condrea hotnogul de călărași de **Vertep** (comuna Vertep, raionul Edineţ, Moldova), Eremiia chihae, Haraga, Ursul Pae, Vasile Pilipovschii, Gligorie Muha din **Bârova** (comuna Bârnova, raionul Ocniţa, Moldova),Toader vătăman ot tam, și Vasco ureadnic ot **Vasileuți** (comuna Vasileuţi, raionul Râşcani, Moldova), și Pătrașco ureadnic ot **Vozdouți** (azi Gvizdivşi, raionul Secureni, Ucraina), și Tabără ureadnic ot **Clocucina** (azi Clocuşna, comuna Clocuşna, raionul Ocniţa, Moldova), Ostahie din **Vertep**,

şi Bazga den **Căpotini**, și Căzacul Comișescul din **Zubriceni** (azi Zăbriceni, comuna Zăbriceni, raionul Edineţ, Moldova) și alți mulți oameni buni”[1576].

VOZLUBLENI

(sau Vozlublina, între Sircova şi Sămăşcani, Orhei, Moldova).

1638, iulie 7: Porunca dată de Vasile Lupul voievod lui Sturza şi lui Ionaşcu, după ce i s-a jeluit „un Neculai din Ghireni, cu ispisoc de la Irimia voievod pe o silişte anume **Vozlublena**… să meargă, să strângă oameni buni şi să aleagă siliştea **Vozlublina**¸ce este este între **Sircova**, pe vale, şi între **Sămăşcani**, cu loc de eleşteu, şi să o dai pe mâna acelui Neculai din Ghereni şi a lui Bârsan vornicul”[1577].

1665, iulie 20: Ispisoc de la Eustratie Dabija voievod, prin care întăreşte paharnicului Ilie Sturza „scrisoarea din 7173 (1665), iulie 2, de la Simion Irimicel, Vasile şi Tofan de **Sămăşcani** şi alţi fraţi ai lor, prin care se cuprinde că, trăgând o bucată de loc din hotarul **Vozlubenii**, ce era a paharnicului Ilie Sturza, către hotarul **Caraginului**, au mers boieri de au cercetat şi au aflat că rău trăgeau ei acea bucată de loc şi au căzut

[1576] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 233, pp. 276, 277

[1577] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 66, p. 73

cu rugăminte ca să ţie numai apa unui heleşteu”[1578].

1667, aprilie 22: Întărit de Iliaş Alexandru voievod paharnicului Ilie Sturza, care primeşte ispisoc „pe satul ce se cheamă **Pişcăreşti** cu **Vozlublina**, care au fost tot într-un hotar cu **Sircova**, toată partea Udrii şi a Albului, precum scrie zapisul de la feciorii lui Neculai”[1579].

VRABIA

(lângă Novaci, comuna Tuzora,
raionul Călăraşi, Moldova).

Întărit, în **17 august 1483**, de Ştefan voievod, logofătului Tăutu, care cumpărase, cu 80 de zloţi tătăreşti, de Lazor Piscu, fiul Anuşei, sora lui Manoilă Şerbescul, şi de la Lazor, fiul Maruşcăi, cu fraţii săi Mihul, Mircea şi Marco, şi de la Cozma Buşteanul, cu femeia sa Anuşca, şi de la Albul, cu femeia sa Neagşa, şi de la Gavrril Habâş, cu femeia sa Nasta, şi de la Mărena, Şandrea şi Vasco, fiii lui Iurie Şerbescul, „din uricul unchiului lor, bătrânul Mănăilă Şerbescul, o selişte la Botne, Leucăuţii pe Govovţea, şi o prisacă, anume Vrabia, cu poienile”[1580]. Hotarul, din veac.

[1578] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 109, p. 118

[1579] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 113, p. 120

[1580] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 251, pp. 381-383

VRĂBIENI

(Solotfenii, azi Vrăbieni, lângă Leuşeni,
raionul Hânceşti, Moldova).

1598, august 15: Întărit de Ieremia Movila voievod, la împărţirea averii rămase de pe urma Antimiei Burnăresei, între cele trei fete ale ei, Aniţa cneaghină Goliasă, Anghelina şi Ileana, care „şi-au împărţit între ele satele **Bilavinţi, Burnăreşti** şi **Turceşti**, două părţi din **Vrăbieni** şi un loc ce se cheamă **Colacul**, şi a căzut în partea Aniţei cneagină Goliasă a treia parte din Bilavinţi, din Burnăreşti şi din Turceşti şi două părţi din Vrăbieni şi din Colacul, iar în partea surorii ei Anghelina au rămas, de asemenea, a treia parte din Bilavinţi, din Burnăreşti şi din Turceşti şi a treia parte din Vrăbieni, iar în partea Ilenii a căzut Bilavinţi, din Burnăreşti şi din Turceşti şi a treia parte din Vrăbieni”[1581].

1637, noiembrie 28: Întărit de Vasile Lupu voievod căpitanului Bosiiuc şi cneaghinei salr Antimiia, fiica lui Mândru fost armaş, nepoata lui Burnar vornic, care primesc urice pentru „jumătate din satul **Salcea** (lângă Leuşeni, raionul Hânceşti, Moldova), jumătate din satul **Solotfenii** (Vrăbieni, lângă Leuşeni, raionul Hânceşti, Moldova), care se numeşte acum **Vrăbienii**, ce sunt în ţonutul Lăpuşna, pe râul Nârnova, lângă Pietrosul, unde se varsă Bolota în Prut, unde a fost Obrăjie… **Călimă-**

[1581] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 18, pp. 28, 29

neşti (comuna Călimăneşti, raionul Nisporeni, Moldova), tot pe Nărnova, **Colacul** (în Cioara, comuna Cioara, raionul Hânceşti, Moldova) pe Prut, ce este în hotarul **Ciorăştilor** (comuna Ciorăşti, raionul Nisporeni, Moldova)… / Şi de asemenea, dreptele lor ocini şi cumpărături din jumătate din satul **Brădiceşti** (comuna Dolheşti, Iaşi), din partea de sus, cumpărătură de la vărul său Ion, nepotul lui Bunescul, pentru 35 de taleri de argint, ce este în ţinutul Fălciu… / Şi de asemenea, după un zapis de mărturie de la Gherghe fost armaş, Ţogoe din **Răspopi** (lângă Tălpigeni, comuna Boteşti, Vaslui), Ion şi Cociorvă din **Brădiceşti**, scriind că au venit înaintea lor Măciusca şi Măriuca, fiicele Saftei, nepoatele lui Neagul, şi au vândut toate părţile lor din satul **Chiriceşti** (Chirceşti, comuna Micleşti, Vaslui) şi cât se va alege din **Brădiceşti**… / Şi de asemenea, a venit în faţa acelor oameni buni Mărica, fiica lui Stancu, nepoata lui Ion Bunescul, şi a vândut părţile ei de moştenire din acest sat **Brădiceşti**, pentru 15 taleri de argint… / Şi de asemenea, au venit înaintea domniei mele Drăghici, fiul lui Ion Bunescu, şi Ionaşcu, fiul lui Săc…, nepotul lui Bunescul, şi au vândut toate părţile lor din satul Brădiceştim ce este în ţinutul Vaslui”[1582].

[1582] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 217, pp. 197-199

VRÂNCENI

(pe Trotuş, comuna Bogdana, Bacău)

1625, august 24: „Adică eu, Pătraşcu Başotă, al doilea logofăt, şi eu, Gheorghie Başotă, al doilea vistiernic, mărturisim noi cu mare credinţă, la mâna dumisale lui Pană vistiernic, că, trimiţându-ne cu cinstită carte a măriei sale, lui vodă, de i-am hotărât dumisale, lui Pană vistiernic, nişte părţi de moşie din **Mogăşăşti** (inclus în Costişa, Neamţ) de la ţinutul Neamţului, care le-a cumpărat Pană vistiernicul cu un zapis de la Zaharie şi fraţii lui, Irimie, şi Simion, şi Condre şi sora lor Tudora, toţi nepoţi Danciului din Mogoşăşti, ce au vândut, din jumătate de sat, a patra parte, ce s-au chemat partea Mânzăştilor, care le-a plătit Pană vistiernic cu 80 de taleri bătuţi. / Şi alt zapis, de la Macsâm, fecior Andriicăi Creţului, şi Gavril, cu fraţii lui, Ştifan şi Bejan, feciorii Măriei, toţi nepoţii Danciului Pardos cel bătrân, care a vândut lui Pană vistiernic, din tot satul Mogoşăştii, a patra parte, cu casele lor şi cu pivniţe şi jăcniţe. şi toate măiestriile ce sunt pe lângă casă, şi cu jumătate vad de moară, şi cu două mori gata, umblătoare în gârla Bistriţei. / Care toate aceste le-au plătit Pană vistiernic bani gata... şi coţi postav ce s-au cuprins 90 ughi bani buni, şi un zapis de la Toader Gărgăriţă, ficior lui Gligori Gărgăriţă cel bătrân şi cu femeia lui, cu Nastasie, fata popii Bechii şi a Gaftonii, şi cu fetele lor, cu Sofronie şi Ileana, au vândut, din jumătate de sat, a treia parte. / Deci noi, dacă am mers acolo, la moşie, împreună cu Trele, pârcălabul

de Neamţ, şi cu Iuga pârcălabul şi Cârlig vornic de poartă, şi am strâns pe toţi răzeşii şi pe alţi oameni buni şi bătrâni: Alecsa ot **Hârliceşti** (sat lângă oraşul Buhuşi, Bacău), şi Pintilie ot tam, şi Veriva ot tam, şi Condre, şi Dămiian, şi Cortiş ot tam, şi Gavril Ciochirlie, şi Bănte ot **Vrânceni**, şi Gavril de **Dumbrăveni** (comuna Dumbrăveni, Bacău), şi Patrichi de la **Orbic** (contopit cu oraşul Buhuşi, Bacău), şi Rusul călugărul din Mogoşăşti, şi Toader vornicul, şi diaconul Bănte din **Zbereşti** (satul Zbereşti, Bacău), şi Hroiţă, şi Ion, şi Costandin şi Toader din **Dorneşti** (satul Dorneşti, Bacău). / Şi mergând cu toţii la Bistriţă, întâi am făcut o funie de 20 de stânjeni ş-am măsurat, din apa Bistriţei, lunca cea mare din sus, de unde umblă luntrile, pe drum, până peste Topliţă, la casa lui Nichifor, şi am găsit 27 funii şi am pus piatră în malul Topliţei. De acolo, piste bălţi, printre Zbereşti şi printre Mogoşăşti, pe şes, până supt deal, şi am găsit 50 de funii şi am pus o piatră la mijlocul şesului şi o piatră supt… şi am măsurat şi dumbrava, la deal, până la loc în vârful dealului, deasupra, şi am găsit bolovan vechi şi am făcut şi noi bour, şi până acolo am găsit 38 funii, 2 stânjeni. / Şi am mai mers cu trei funii până în muchia dinspre Orbic şi n-am mai putut merge cu funie, că-i huciul des şi pădure, dar am căutat din muchie, peste codru, spre răsărit, precum mi-au mărturisit răzeşii că merg Mogoşăştii. Şi s-au dus Luca, vătavul lui Pană vistiernic, cu răzeşii şi au făcut un bour peste Orbic, în muchea codrului, într-un paltin, şi unul într-un fag, în Bobeică, în vârful codrului. / Şi am mai făcut bour în pârâu, pe unde a fost moara lui Hăsan, în capul poienii ceea mai din jos, şi ne-am dus şi noi până în marginea unor săpături, peste Orbic, la un bour vechi, şi ne-am întors înapoi şi am măsurat tot satul

curmeziş şi au scos răzeşii pe acele zapise 16 funii 10 stânjeni şi le-am pus o piatră hotar supt deal. Şi şi-au primit toţi răzeşii atâta să ţină şi la luncă şi la dumbravă şi la codru. / Şi am iscălit, să se creadă, şi, iscălit şi unii din răzeşi, dar popa Bechii şi Pintilie şi Veriva n-au iscălit, zăcând că or întoarce de la Pană vistiernic"[1583].

1902: „**Vrănceni**, sat în judeţul Bacău, plasa Trotuşul, comuna Bogdana, situat de-a stânga Trotușului, la o depărtare de 6.500 m de satul Bogdana (școală)"[1584].

VULCĂNEŞTI

(Volnăeşti, azi Vulcăneşti, comuna Cioreşti, raionul Nisporeni, Moldova)

1636, aprilie 4: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului vistiernic Gheorghe Roşca, în baza uricelor şi ispisoacelor sale, adică **Volnăeştii** (Vulcăneşti, comuna Cioreşti, raionul Nisporeni, Moldova) pe Işnovăţ, care este în ţinutul Lăpuşnei, jumătate din satul **Negreşti** (comuna Negreşti, raionul Străşeni, Moldova), tot pe Işnoveţ, şi satul **Cozmeştii** (raionul Nisporeşti, Moldova), pe râul Prut, de asemenea în ţinutul Lăpuşnei, a şaptea parte din **Izbişte** (comuna Izbişte, raionul Criuleni, Moldova) şi a şaptea parte din **Pietrosul** (Chetrosu, comuna Chetrosu, raionul Arenii Noi, Moldova), din

---

[1583] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 369, pp. 438, 439

[1584] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 777

ţinutul Lăpuşnei, două părţi din **Cotelova** (comuna Koteleve, raionul Novoseliţa, Ucraina), în ţinutul Hotinului… / Şi jumătate din a patra parte din **Balomireşti** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi din **Hoiseşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), la pârâul Bahlui… / Şi satul **Scobenţenii** (Scobilţeni, comuna Podu Iloaiei, Iaşi), care este în Cârligătură… o selişte, anume **Vălişenii** (Văleşeni, comuna Podu Iloaiei, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii… jumătate din satul **Mateuţi** (comuna Mateuţi, raionul Rezina, Moldova) pe Nistru, în ţinutul Orheiului… şi satul **Stărpenii** (Sterpeni, comuna Stănileşti, Vaslui), care este în ţinutul Fălciului… jumătate din satul **Oncani** (înglobat în Orăşeni-Deal, comuna suburbană Curteşti, Botoşani) şi din **Turbureni** (sat înglobat în Botoşani) şi a treia parte din satul **Băiceni** (comuna suburbană Curteşti, Botoşani), în ţinutul Hârlăului… satul Tâmpeştii (Fălticeni, Suceava) în ţinutul Sucevwei şi jumătate din satul **Mihalcăuţii** (înglobat în Lukacivka, comuna Nelipovţi, raionul Chelmenţi, Ucraina), în ţinutul Hotinului, pe Viliia Seacă… / Şi a cincea parte din satul **Ivoeşti** (comuna Podu Iloaei, Iaşi) din ţinutul Cârligăturii… nişte părţi de ocină din **Ţibăneşti** (comuna Băceşti, Vaslui), pe pârâul Gârboveţ, în ţinutul Vasluiului… a patra parte din satul **Hlăpeşti** (înglobat în Nemţeni, comuna Nemţeni, raionul Hânceşti, Moldova) pe Prut, în ţinutul Lăpuşnei… nişte părţi de ocină din satul **Copujani** (ţinutul Lăpuşnei, Moldova), din ţinutul Lăpuşnei”[1585].

[1585] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 389, pp. 435-445

VULPĂŞENI

(comuna Băcani, Vaslui).

1491, ianuarie 16: Întărit de Ştefan voievod lui Toader Pleşanu, care obţine uric pentru „un sat pe Simila, unde au fost Mihaiu, din sus de Bălace”[1586] (Vulpăşeni), pe care-l cumpărase cu 100 de zloţi tătăreşti. Hotarul, din veac.

1628, ianuarie 3: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Drăgan, Efrim şi Albul, în baza unui zapis de mărturie de la marele medelnicer Simion Gheuca, părcălabul Petriul, hotnogul Lupul, cneaghina Murgocioae, popa Dragoş, Toma, Ionaşco şi Radul din **Greci** şi Toader din **Hulpăşeni**, „scriind acest zapis că au venit înaintea lui Gligorie şi Ştefania, fiii Grozavei, nepoţii lui Gherman din Zmiiani… şi au vândut dreapta lor ocină şi dedină din satul **Zmiiani** şi **Bălăceni**, ce este în ţinutul Tutovei, pe care a stăpânit-o tatăl lor popa Gavril, şi alt vad de moară, ce se va afla pe pârâul Smila la Zmiiani… lui Drăgan, Efrim şi Albul, pentru zece vaci cu viţei şi doi boi”[1587].

1657, mai 30: Marele logofăt Ionaşco Rusul îl trimite pe Constantin Bujoreanul din **Vulpăşeni** să cerceteze neînţelegerile dintre feciorii lui Ifrim, ai lui Drăgan şi ai Albului de Zmeiani cu feciorii lui Arsenii, Ilisei „şi

---

[1586] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 85, p. 169

[1587] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 281, pp. 381, 382

alţi fraţi ai lor, ce le sunt răzeşi, zicând că au moşie cu dânşii în **Zmeiani**, în **Bălăciani** şi în **Pauleşti** şi cumpărături, cum au arătat un zapis de pâră de la Vasile vodă, şi ei nu-i lasă să-şi ţină cumpărăturile precum le spun şi dresele, ci ţin în seminţie şi un heleşteu ce au cumpărătură şi danie de la părinţii lor, ce este în Bălăciani, în partea de jos”[1588].

1902: „**Vulpăşeni**, sat cu 117 locuitori în judeţul Tutova, plasa Simila, comuna Băcani, pe pârâul Bogdana, spre nord de satul Bîcani. Mar înainte, se numea Cotul Podului”[1589].

VULPĂŞEŞTI

(lângă Hăbăşeşti, Iaşi).

Întărit, în **2 ianuarie 1623**, de Ştefan Tomşa voievod, lui Dumitru Buhuş şi surorii lui Safta, fiii paharnicului Caraiman, şi soţiei sale Nastasia, care primesc uric pentru „satul anume **Hulpăşeşti** (lângă Hăbăşeşti, Iaşi) sub codrul de fag; şi satul **Gâdinţi** pe Cobâle şi cu vad de mori în Siret şi cu pod trecătoriu şi cu bălţi de peşte; şi satul **Simioneşti** pe Moldova şi cu vadul de mori în Moldova, în ţinutul Romanului; şi satul **Dobricenii** în Cărpineştii, ce este în ţinutul Dorohoiului; şi satul

---

[1588] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 43, pp. 60, 61

[1589] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 778

Molovate de pe Nistru, ce este în ţinutul Orheiului, ce a fost de ocolul târgului Orheiului”[1590].

1902: „**Vulpăşeşti**, sat în judeţul Roman, plasa Siretul de sus, comuna Sagna, pe pârâul Vulpăşeşti, spre est de satul Sagna şi la o depărtare de 3 km de el. Are 955 locuitori. Forma, înainte de 1886, singur o comună, comuna Vulpăşeşti, dar de la această dată s-a unit cu comuna Sagna. Este legat cu oraşul Roman prin şosea. Are iarmaroc la Duminica Tuturor Sfinţilor; o şcoală mixtă”[1591].

VULTURENI

(lângă Lichişiteni şi Tecuci, Bacău).

1774, iunie 26: Satul **Vultureni**, ţinutul Tecuciului, ocolul Berheciului, după recensământul lui Rumeanţev[1592], avea **toată suma caselor 30**. Scădere rufeturi 7: 1 vornic, 1 vătăman, 2 slugi, 1 scutelnic, 2 văduve. Rămân birnici 23. / **Birnici:** Sandul sin (fiu) diacon / Chiriac, butnar / Costantin Calapod / Vasilachi Calapod / Dumitraşcu Gherman / Iordachi Calapod / Apostol, fiul diaconului / Sandul Calapod / Ion Nechita / Ştefan Gonţa / Timoftii Calapod, ce a fost birnic la Căuia / Vasile

---

[1590] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 3, p. 4

[1591] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 778

[1592] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 585

Boghiul, la fel / Sandul Calapod, ce a fost pas dumisale logofetesei Manoleschioai / Luchian din Dobrotvor / Arsănii Calapod / Neculai Teletin / Ion Calapod / Crâste Calapod / Mihălachi Calapod / Tănasi Moţoc / Costantin Calapod / Grigori Bostan. // **Rufeturi:** Chiriac, vornic / Ioniţă Luchian, vătăman / Dumitra, văduvă / Ion, croitor, sluga dumisale slugeresei Mariei Sturzoai / Tănasi, argat, sluga dumisale spătarului Conachi / Costantin, vezeteu dumisale stolnicului Costantin Negrii.

1902: „**Vultureni**, sat în judeţul Tecuci, plasa Bârlad, comuna Buceşti, aşezat pe platoul din stânga Bârladului, pe ambele părți ale căii naţionale Tecuci-Galaţi, cu o populaţie de 1.409 suflete. Înainţe de 1891, era aşezat, dimpreună cu mai multe alte cătune, în valea Bârladului, pe malul gârlei Bârloviţa, și avea 2 biserici; dar în urma inundaţiunilor din primăvara acelui an, s-a strămutat pe deal, în stânga Bârladului, pe platoul ce se întinde pe ambele părţi ale căii naţionale Tecuci-Galaţi. Satul formează un singur cătun, nedezlipit de cătunul Diecheni, ai căror locuitori sunt împroprietăriți pe moșia statului cu acelaş nume”[1593].

VULTUREŞTI

(pe Moisiia, lângă Barboşi, comuna Hoceni, Vaslui).

1487, octombrie 12: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Lupe şi Trifan, care cumpărase, cu 80 de zloţi

[1593] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 779

tătăreşti, de la Stanciu al lui Husea, „din uricul său drept şi propriu, un loc din satul mai sus de gura Săratei. Anume unde se cheamă Ulmii, şi jumătate din Husiani, mai jos de cura Săratei, şi cu Sărata şi Gura Grăgiştei… Sora, fiica lui Laţcu de la Moisia a vândut ocina sa dreaptă, un sat pe Moisia, anume Vultureşti, de asemenea slugii noastre, panului Lupe, pentru 150 de zloţi tătăreşti"[1594]. Hotarul, din veac.

1637, aprilie 6: Întărit de Vasile Lupu voievod pârcălabului Gabăr, care primeşte ispisoc pentru „jumătate de sat **Drăguşeni**, partea din sus, de la Fântâna Rece şi mai la deal, cu loc de vie pe pârâul Moisiia, ce-i este cumpărătură de la Gavril sin (fiu) Giurge Ţicşa, nepot lui Drăguş, şi o jumătate de sat **Pâzătureştii**, cu loc de prisacă pe Lohan, unde dă Lohanul în Crasna, cumpărătură de la Andronic sin Petrea Gug, nepot lui Şteful şi Tudorei, şi o parte de ocină din satul **Cordeni**, ce este pe Crasna, cu hotare pe amândouă marginile, cumpărătură de la Chiril sin Armancăi de acolo. Aşijderi şi altă parte din **Cordeni**, cât se va alege dintr-un bătrân, două părţi, cumpărătură de la Vasilca şi Antimia, fetele lui Păcurar de acolo, şi o parte de ocincă din satul **Ţepeni**, ce este pe Elan, cu vad de moară şi ci livezi lângă Moisia, cumpărătură de la Simion Ciujde, feciorul Niacşului, strănepot lui Dobroslav Ţăpanul… şi o parte de ocină din satul **Cordăreni**, ce este pe Crasna, din partea lui Păcurariu, două părţi, ce este din sus de Vâlcoveşti, cumpărătură de la Vasălca, Sava şi Antimia, fetele lui Păcurariu, şi altă parte, din satul **Hultureşti**, de pe pârâul Moisiia, partea din sus şi mai din sus de şipot, cu vad de moară, livezi,

---

[1594] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 16, pp. 25-27

loc de prisacă şi cu pomi, cumpărătură de la Loghin sin Pavăl, nepot lui Ion diac, partea tătâne-său Pavăl şi a unchiului Iliia”[1595].

VULTUREŞTI

(satul Hultureşti, comuna Vultureşti, Vaslui).

1617: Ispisoc de judecată de la Radul voievod, după ce „fiii Pătrăşcoaei au pârât cu pâră mare pe vornicului Băseanul pentru jumătatea de sus din satul **Boţeşti**, care i s-a venit lui a o cumpăra în două dăţi: 100 ughi (ducaţi ungureşti) a dat fraţilor lui Costil, iar altă 100 ughi a dat lui Toader stolnicul, pentru că a fost luată de către Eremia Moghilă vodă pentru hiclenie, când a venit Costil cu răzvan voievod asupra ţării noastre; a treia 100 ughi a fost cheltuit-o pentru biserică, ce a fost pustie de mulţi ani, şi altă cheltuială, căci a făcut două iazuri, case, mori, stupi, clopotniţă şi multe cheltuieli, şi le-a fost dată lor zi în două săptămâni, pe obiceiul ţării, din luna aprilie, 29 zile, în două spătămâni, şi când a fost zi, ei n-au întors nimic… Pentru aceea, fiii Pătrăşcoae au rămas… / Şi de asemenea, întărim lui Băseanul şi jupânesei lui Varvara, fata lui Petre Hohulea, nepoată lui Dumitru Hohulea vornic, din drese ce a avut bunicul ei de la Iliaş voievod, satul **Şofrăneştii** pe Şacovăţ, cu mori pe Şacovăţ, ce-i sunt ei cumpărătură de la Andreica, ureadnic de Bădeuţi,

[1595] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VII, Iaşi 1912, pp. 199-201

pentru 700 zloţi tătăreşti. / Şi iarăşi am întprit Băseanului vornic ocina ce a cumpărat de la Gheanghe, fiul lui Ionaşco, nepot Savei, a patra parte de sat **Ţibăneşti** pe Şacovăţ, cu loc de moară în Şacovăţ, pentru 50 taleri curaţi. / Şi iarăşi i-am întărit a patra parte din **Răzina** pe Nistru, cumpărată de la Candachia, fata Magdalinei, nepoata Petrei Hohulea, drept 25 talei. / Şi iarăşi i-a, întărit lui a patra parte din **Stoileşti** pe Rebricea, cumpărată de la Pătraşco şi Ion, fiii lui Lazor Cercel, pentru 25 ughi. / Şi jumătate din satul **Crăciuneşti**, ce-l la obârşia apei Goliei, din jumătate a treia parte, cumpărată de la Arsenie, fiul Malei, nepot Annei, şi de la nepoţii ei Roma, şi Anton şi Platon, fiii Neagului, nepoţi Sorei, şi de la unchiul lor Baloş, fiul Sorei, drept 20 taleri curaţi. / Şi jumătate din a treia parte din jumătate de sat **Crăciuneşti**, cumpărată de la Simion, fiul lui Dumitru, fiul popii Oatu, de la nepoţii săi Ignat şi Ioan, nepoţi Olenii, drept 15 taleri curaţi. / Şi iarăşi i-am întărit două părţi din jumătatea dinspre răsărit a satului **Tulova**, ce se numeşte **Glodenii**, cumpărat de la Gherman şi Andronic, feciorii Tacoşei, de la nepoţii lor Condrea Lăbuşco, Ionaşco şi Sora, copiii Căcii, şi de la frate-său Ion, nepot Nastei, drept 35 taleri curaţi, din drese de împărţeală ce au avut Nastea şi sora ei Tacoşa de la bătrânul Petru voievod. / Şi iarăşi, a patra parte din jumătatea dinspre apus jumătate din acelaşi sat Glodeni, cumpărat cu 30 ughi galbeni (ducaţi ungureşti de aur). / Şi a patra parte din satul **Scănteae**, ce a cumpărat-o de la Toader, Mihăil şi Drăghina Scăntee, copiii lui Scăntee, nepoţi lui Trifan, drept 26 ughi galbeni. / Şi iarăşi, a patra parte din jumătate de sat **Tulova**, ce se numeşte **Glodeni**, dinspre apus, cumpărată de la Vasilca, fata Nastasiei, nepoata lui

Ionaşco Fărăraş, drept 12 taleri curaţi. / Şi iarăşi, din a patra parte, trei părţi, şi din a cincea parte, a treia parte, cumpărătură din jumătatea de jos a satului **Boţeşti**, de la Miron, fecior lui Nebojatco, nepot lui Ilie Boţescul, de la Costea şi Mihail, fiii lui Vasile, nepoţi iarăşi lui Ilie Boţescul, pentru 100 ughi galbeni, din drese ce au avut de împărţeală de la bătrânul Petru voievod. / Şi a patra parte din satul **Boţeşti**, o parte şi jumătate din a cincea parte, şi o parte şi jumătate de la Ionaşco, Gavril, Sofronia, Buna, Cristina, Vasile şi Pătraşco, fiii lui Oană, nepoţi lui Ilie Boţescul, drept 50 ughi galbeni. / Şi iarăşi i-am întărit , din jumătatea de sus a satului **Vultureşti**, partea Sorei, fata Copăceanului, nepoata Oanei, drept 80 ughi galbeni. / Şi a patra parte dintr-o selişte **Nicoriţa** pe Rebricea cea mică, care acum se numeşte **Hilimăneşti**, şi din altă parte, cumpărătură de la Tudora Varticoae, nepoata Cristinei, fata Siminei, drept 300 zloţi tătăreşti. / Şi iarăşi, din cea de jos a treia parte din satul **Miclăuşenii**, ce se numeşte **Graurii**, 12 pământuri din toate ţarinile, cumpărate de la Solomia, fata lui Ion Graur, drept 20 ughi galbeni. / Şi iarăşi i-am întărit un loc de prisacă pe Bârlad, din sus de satul **Dobroslăveşti**, cumpărătură de la Mărica, Ana şi Costanda, fiii lui Oţăl”[1596].

1635, martie 12: Zapisul vornicului de gloată Neniul, în care mărturiseşte că, după pâra dintre Constandin şi Nicoară, pentru a patra parte din **Bârzăşti** (Bârzeşti, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), a venit în sat şi a adunat oameni pentru mărturie, printre care Pătraşcu de **Buhăeşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Constandin din **Onceşti** (Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Ţiul de

---

[1596] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. V, Iaşi 1908, pp. 121-129

Vultureşti (comuna Vultureşti, Vaslui), Nicoară Sfeclă de **Răşcani** (comuna Dăneşti, Vaslui), Nechifor de **Bolaţi** (comuna Rebricea, Vaslui), popa Coste de **Deleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Samson şi Gavril Ciurlan de **Albeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), cu care a „împărţit vatra satului în 4 părţi şi am stâlpit, ca să ţină Nicoară 3 părţi în vatra satului, dinspre apus, din vale până la marginea pădurii, iar lui Constandin i s-a ales a patra parte din vatra satului, spre răsărit, unde i-s casele. Aşijderea din heleşteie, din ţarină şi din tot locul”[1597].

1636, martie 15: Scrisoarea vornicului Dumitru şi a armaşului Lungul, după cercetarea pricinii dintre Porce şi Postolachi cu fostul vornic Dumitru Gheuca „pentru un loc, unde a fost mănăstirea Rafailă… loc de-a fost făcut Băisanul o mănăstioară cu poiene”, lângă **Oşeşti** (comuna Oşeşti, Vaslui). Martorii chemaţi de trimişii domneşti au fost Sanson şi Gavril Ciurlan de **Albeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Gavril de **Ruginoşi** (înglobat în Oşeşti, comuna Oşeşti, Vaslui), Gligore, Pavel şi Cârstea Zăpodie de **Cozmeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Porcea de **Băleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Dumitraşco de **Pietreşti** (azi Chetreşti, comuna Bălteni, Vaslui), Busul şi Ştefan de **Fâstâci** (fostă schitul Racoviţă, comuna Deleşti, Vaslui) – „toţi de valea Stemnicului”, şi Pinul şi Lazor din **Hultureşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Constantin de **Tărâceni** (lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Dumitraşco şi Pascal de **Buhăeşti** (Buhăieşti, comuna Vultureşti, Vaslui), Portărescul de **Condreşte** (lângă Ciofeni, comuna Zăpodeni, Vaslui), Macsin de **Meleşcani** (lângă Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), Dumitru Popăs-

[1597] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 56, pp. 59, 60

cul, Gorcea, Raţea şi Dumitru Gâdea de **Ţigăneşti** (înglobat în Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), Bejan şi Melintie de **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Vaslui), Vicol şi Florea de **Borăşti** (azi Cuza Vodă, comuna Ipatele, Vaslui), Dumitru şi Silion de **Armeneşti** (lângă Cotic, comuna Todireşti, Vaslui) – „toţi de pe apa Bârlădzelului", şi Gligore şi Bogonie de **Gârcini** (azi Gârceni, comuna Gârceni, Vaslui) şi Căzacul de **Curceci** (azi Curseşti Deal, comuna Pungeşti, Vaslui) – „de pe apa Racovei". Acestora le-au „pus brazde de pământ în capetele lor şi-au mers pe unde au ştiut că merge hotarul Oşeştilor şi se întâmpină cu hotarele satelor dinspre Bârlădzel; dinspre altă parte, cu hotarele Racovei. Deci am mers, de-am înconjurat hotarul Oşeştilor şi am pus stâlpi. Iar pe acel loc ce-a fost mănăstirea ce se cheamă Rafailă nu a fost loc domnesc, ci este hotarul Oşeştilor. Iar acelui uric, cel are Dumitraşco Gheuca, nu i s-a găsit hotar, nici loc"[1598].

1637, martie 15: Scrisoarea trimişilor domneşti Gligore de **Cozmeşti** (comuna Deleşti, Vaslui) şi Mihăilă şi Ştefan de **Munteneşti** (comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), care au cercetat pâra lui Oţel Andronachi împotriva lui Spinul de **Comăneşti** (comuna Cavadineşti, Galaţi) „pentru o moară ce a făcut Oţel Andronache pe locul **Turceştilor** (azi Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui) şi un ţărmure este pe hotarul Comăneştilor, iar Spinul a zis, înaintea măriei dumitale, că-i îneacă fânaţul şi oarece arie bătrână". Cercetând, împreună cu „toţi răzeşii din Comăneşti", trimişii constată că moara „nu strică nimic pe locul Comîneştilor, ce a grăit Spinul, un om fără de

[1598] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 360 şi 361, pp. 404, 405

ispravă, pe chizmă, şi a fost moară şi mai de înainte vreme pe acel loc, la Capul Luncii, şi au venit cu toţi răzeşii Spinului şi l-au primit şi pe ţărumurile Comăneştilor, iar dintre aceşti răzeşi, cui va trebui să-şi facă moară, să le găsească mai sus loc de moară, să-şi facă… şi-i va primi şi Andronache, ca să-i întoarcă, de pe acel ţărmure. / Şi s-a făcut această scrisoare dinaintea lui Nicoară de **Răşcani** (comuna Dăneşti, Vaslui), Andrei nepotul Spinului, Vasile Motăş, Costancea, Dumitran, Gligorcea sin Păloga de **Glodeni** (comuna Codăeşti, Vaslui), feciorii lui Oţel toţi; aceştia suntem toţi răzeşi şi l-am primit noi, cu toţii, pe acel loc şi, acum, cu nimic nu ne amestecăm. Şi au mai fost şi alţi megieşi între noi, anume Albotă din **Negrileşti** (comuna Zăpodeni, Vaslui), Hilip din **Hilimoneşti** (lângă Măcreşti, comuna Rebricea, Vaslui), Apostol de Răşcani, Andreian de **Ciofeni** (comuna Zăpodeni, Vaslui), Sârbul şi Roman de **Hultureşti** (Vultureşti, comuna Vultureşti, Vaslui), Gligorcea de Glodeni, Mihăilă de **Munteneşti**, Pătraşco de **Băleşti** (comuna Piscu, Galaţi) şi mulţi oameni buni şi bătrâni"[1599].

1681, februarie 18: Tofana, fata lui Drăgan, cu fiul ei Ion şi fata Angheluşa vând „a noastră dreaptă ocină şi moşie din satul **Hultureşti**, din **Drăgăneşti**, din **Pirlueşti**, din **Lungeni** şi din tot hotarul **Bărboşilor**, jumătate din câtă cumpărătură a avut tatăl meu Drăgan, nepotului meu Gavril Lucăi căpitanul şi nepotului meu Toderaşco sin (fiu) Gorii, drept 120 lei bătuţi… însă fără un vad de

[1599] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 39, pp. 39, 40

moară, ce l-am dăruit nepoatei mele Safta, ce este lângă sat”[1600].

1689, octombrie 22: Ispisoc de judecată de la Constantin voievod, după ce „s-au pârât de faţă Andrei Cujbă şi cumnată-sa Safta, fata lui Gurie, din satul **Bărboşi**, de la ţinutul Fălciului, dimpreună cu Chirilă, feciorul lui Gavril din satul **Tăoşti**, ce-s la ţinutul Vasluiului, şi cu Ion, feciorul Bălăneasăi ot tam (de acolo), pentru satul **Hultureşti**, ce sunt în ţinutul Fălciului, pe valea ce se cheamă Moisiia, zicând Chirilă, Ion şi Mihăilă precum au şi ei moşie într-acel sat Hultureşti, de pe părinţii lor, şi venind ei întâi cu această jalobă, trimis-am de au venit de faţă şi Andrei Cujbă şi cumnată-sa Safta şi, venind de faţă, au adus şi urice pe acea moşie a Hultureştilor, în care urice scriu, într-un uric de la Ştefan vodă Tomşa, că este pe jumătate de sat Hultureşti, din partea din jos, şi iarăşi, din cealaltă jumătate de sat, din partea de sus jumătate, părâi cumpărate de Drăgan armaşul de la Lupul şi de la soacra lui Lupul, Catrina, de la Vasile, feciorul Teclei, Anghelina şi frate-său Buzilă, Guriş, feciorul lui Ştefan, Bălan şi Glogore Florea, care au fost răzeşi, fiind moşia lor; şi iarăşi arătatu-ne-a alt uric, de la răposatul Vasile vodă, scriind pentru părţile din Hultureşti din jumătatea de sat ce a rămas nevândută, şi se află că au vândut Loghin, feciorul lui Pavăl, nepot lui Ion diacul, partea tatălui lor şi a unchiului lor Ilie din acea jumătate de sat, cumpărată iarăşi de Drăgan armaşul.,, / Adus-au şi Chirilă, Ion şi Mihăilă un uric, de la Iliaş vodă, pentru un loc de prisacă, ce este în hotarul Hultureştilor, în partea de sus, la sfârşitul văii Moisiia, cumpărat de la Fătul,

[1600] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VII, Iaşi 1912, p. 1

Gruban, Ţopa şi de la Sora, feciorii Lupii. / Deci domnia mea am judecat ca să aibă Cujbă şi comnată-sa a-şi ţine părţile de ocină din Hultureşti, iar Chirilă, Ion şi Mihăilă să fie volnici a-şi ţine locul de prisacă”[1601].

1902: „**Vultureşti**, sat în partea de sud a comunei Buhăeşti, plasa Stemnicul, judeţul Vaslui, situat pe costișa dealului cu acelaș nume. Are o suprafață de 945 hectare, cu o populație de 437 locuitori. În acest sat se află o biserică, făcută, la 1767, de vorniceasa Elisabeta Baluș”[1602].

VULTURU

(comuna Vulturu, Vrancea).

1774, iunie: Satul **Slobozia Vulturul Nou**, ţinutul Tecuciului, ocolul Bilieşti, după recensământul lui Rumeanţev[1603], aveau **toată suma caselor 54**. Scădere rufeturi 9: 1 vornic, 1 popă, 1 văduvă, 6 răcari isprăvniceşti. Rămân birnici 45. / **Bejenari** din raia din Ţara Muntenească, veniţi de la luna lui mai, anume: Dobria / Marin / Măteiu / Tudor / Dragomir / Radul / Uncheş Neculaiu / Naicul / Dumitru / Stoica Bordeeş / Uncheş Coman / Uncheş Drăghici / Iordachi / Adămachi Ghimin /

[1601] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 2-4

[1602] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 780

[1603] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 545, 546

Ioniţă Ghimin / Marin Sprânciană / Dumitru / Dragomir / Nechifor Pârcălab / Stroe / Marin, mocan / Stănilă / Mihaiu / Grigorii, căruţaş / Radu, cojocar / Ivan / Simion Buric / Lupul Buric / Neculi / Toader Dolap / Dragostii, tălmaci / Crâste, moldovan / Vasile / Uncheş Crâstez / Stoica / Toma Uncheş / Strătulat Uncheş / Opria / Radu Meşco, ce a fost scutelnic dumisale stolnicului Costandache / Vasile Burşa, tij (la fel) / Vasili, olar / Dumitru / Stan / Arhirii ot Mircia / Vasilachi cumnat lui Stan. // **Rufeturi:** Popa Dobria / Nicşat, răcar isprăvnicesc / Radul Brânzac, tij (la fel) / Stan sin (fiu) Stanii, tij / Alecsandru Dole, tij / Manolachi Bunbul, tij / Neculai, muntean, tij /Măriuţa, văduvă / Vlasii, vornic.

1774, iunie: Satelel **Vulturu Vechi** şi **Fântânelili**, ţinutul Tecuciului, ocolul Şerbăneştii şi Lieştii, după recensământul lui Rumeanţev[1604], aveau **toată suma caselor 52**. Scădere rufeturi 8: 1 vornic, 1 vătăman, 1 nevolnic, 4 vădive, 1 slugă. Rămân birnici 44. / **Birnici**: Dobria sin (fiu) Grigoraş / Stan Şerban / Simion cumnat lui, holtei / Ion Opria / Vasile Hângan / Crăciun Brăilescu / Ion Brăilescu / Lupşa, croitor / Stoica Giană / Mile Săcul / Vasile, căprar / Stan sin (fiu) Mihălachi / Sava, brat (frate) lui, holtei / Grigori Bucă / Ioniţă Mihăiloiu / Radu Cheopos, bejenar venit de la aprilie / Ion Crăciun, tij (la fel) / Iordachi, tij / Dumitraşcu, tij / Ignat Bulaiu / Micul / Neculaiu Grăpoe / Georghiţă Rarinca / Ioniţă Rarinca / Neculaiu Rarinca / Grigoraş, păcurar / Ion zet (ginere) lui Alecsandru / Mănăilă, păcurar / Ion, sin (fiu) Alecsandrii / Ion Broscar / Vasile Zlotilă / Vasiliţă Melecian / Toader Bâlboaie / Apostol Ţurlă, ce a fost

---

[1604] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 548

scutelnic dumisale spătarului Conachi / Radu Borşan / Vasile Bobârnachi, bejenar / Ion Golomoz / Ioniţă Bălăuţă / Toader, păcurar / Ion Dodolic / Gheorghi, păcurar / Ichim Dodolic / Pavăl zet (ginere) lui Ţurlă / Ivan, holtei cu mamă. // **Rufeturi**: Ion Rarinca, vornic / Antohii, vătăman / Ştefana, văduvă / Sanda, văduvă / Postolachi, om străin, slugă a diaconului Eni / Apostol Druţul, nevolnic / Nedele, văduvă / Sava, văduvă.

1902: „**Vulturul**, comună rurală în judeţul Putna, plasa Bilieşti, situată pe malul Putnei şi al Siretului, la 9 km de subprefectura plășii şi la 23 km de capitala judeţului. Se compune din cătunele: Boţârlăul, Vadul Roşu, Vulturul de Jos, reşedinţa primăriei, şi Vulturul de Sus. Are o populaţie de 2.831 suflete; o biserică, în Vulturul de Jos, şi alta în Vulturul de Sus; o şcoală mixtă. Locuitorii posedă: 2 maşini de semănat, una de treierat cu aburi, una de vânturat, 123 pluguri, 8 grape de fier; 1.287 boi, 1.052 vaci, 330 cai, 2.032 oi şi 495 porci. Pe teritoriul comunei sunt bălțile Băltiţa şi Vulturul. / **Vulturul de Jos**, cătun de reşedinţă al comunei cu acelaşi nume, cu 1.003 locuitori, situat pe câmpia dintre malurile Putnei şi Siretului. / **Vulturul de Sus**, cătun cu 702 locuitori, în comuna, situat pe malul Siretului, în apropiere de cătunul Vulturul de Jos”[1605].

[1605] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 780

VULUCENI

(Volosăni, azi Vuluceni, comuna Cojuşna,
judeţul Chişinău, Moldova).

1640, mai 18: Gavril şi femeia sa Vărvara, fata lui Gheorghe diacul din **Volosăni** (Vuluceni, comuna Cojuşna, judeţul Chişinău, Moldova) dăruiesc fraţilor Darie şi Ghina, feciorii lui Cărăbăţ pârcălab, „nişte părţi de ocină, partea lui Gheorghe diacul, tatăl Vărvarei, şi partea unchiului său Dumitru comisul, fratele lui Gheorghe, şi partea mătuşii sale Anghelina călugăriţa, ce a fost soră lui Dumitru şi Gheorghe, cât li se va alege din sat din **Ciuciuleni** (judeţul Lăpuşna, Moldova) şi din **Volosăni**, cu două vaduri de moară în Târnuşa, partea Măriei, mama Vărvarei, precum şi din **Drăguşeni** (comuna Bobeica, judeţul Lăpuşna, Moldova), iarăşi partea lor”[1606].

1640, august 13: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului mare vornic Ionaşco, prin ispisoc de cumpărătură pentru „a patra parte din **Volosăni**, ce-i pe Bâc, în ţinutul Lăpuşnii”[1607].

[1606] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 358, p. 372

[1607] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 420, p. 428

Cuprins

De la *Istoria pentru începuturile romanilor în Dachia* (Buda, 1812), spiritualitatea românească, înrădăcinată în cea a romanilor de către Petru Maior, a fost, în fapt, retezată de „vremurile şi mai cărunte” ale legendarului Moş Timp, deşi *Saturnaliile*, de pildă, în care toţi continuatorii lui Petru Maior se resemnează să identifice

toate obiceiurile românilor, nu au fost altceva decât omagieri ale lui Moş Timp (Cronos, la greci; Cernunos, la celţi), reper mitic dezlânat descifrat, în condiţiile în care cultura română nu s-a raportat şi nu se raportează la culturile lumii, pe care, în fond, aproape mimetic le mărturiseşte.